Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2015

7. ledna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
14. ledna 2015
Z obsahu

* *Konec světa*
* *Profesor J. B. Kozák*

Poselství k Heslu roku 2015

Protož přijímejte se vespolek, jakož i Kristus přijal nás v slávu Boží. Římanům 15,7 K

Zdá se to být docela snadné, jasné a samozřejmé. Přijmeme-li se navzájem, pak se bude dařit spolužití v rodině, v partnerských vztazích, ve sboru, ve společnosti a nakonec i ve světě. Chtěli bychom být otevření, domníváme se, že jsme tolerantní, ale pak jsou tu ještě zvláštní okolnosti, kdy dochází ke střetům s bližními pro jejich způsob hovoru, jejich oblékání, příliš hlasitý smích, jejich modlitební život nebo vyjadřování víry v Boha. Jak rychle pak často dokážeme mezi sebou vytvářet hradby!

Konflikty byly i v době apoštola Pavla, i v jeho sborech byly různě vnímány způsoby zbožnosti či různé tradice. Někteří členové společenství trvali na dodržování židovské tradice, naopak druzí tolik nelpěli na zachovávání rituálů. To ovšem nebyl nejlepší způsob spolupráce.

Proto ten apel k pohledu směrem k Ježíši. Už mezi Ježíšovými učedníky se takováto napětí objevovala, mnozí se domnívali, že právě jenom oni mají právo zaujmout zvláštní nebo významné místo u stolu Páně. A tak i my se můžeme v tomto roce 2015 zamyslet nad tím, co Heslo roku 2015 znamená pro naše společenství, naše sbory a nadto ještě pro naše ekumenické kontakty a setkávání.

V tomto roce si budeme připomínat šestisté výročí doby, kdy tato Pavlova výzva byla ignorována. Tehdy bylo rozhodováno podle zcela jiných měřítek a jiný názor nebo podnět k reformě a obnově byl označen a odsouzen jako kacířství.

Můžeme se radovat z toho, že vztahy mezi církvemi se od dob mistra Jana Husa významně proměnily. Jak krásné by bylo, kdyby se všecky církve vydaly na cestu s pohledem upřeným ke Kristu a přitom sdílely a slavily společenství sester a bratří. To, co potřebujeme, je „kristocentrická" ekumena. V prohlášení německých katolických biskupů, nazvaném „Výzva k jednotě", čteme: „Mezi křesťany musí růst vědomí, že jenom společné vyznávání je svědectvím důvěryhodnosti křesťanského poselství."

Obecně můžeme říci, že nasměrování našich životů směrem ke Kristu je to hlavní, co nás s ním a spolu navzájem může spojit. Jestliže jsme orientováni pohledem ke Kristu, získáváme zároveň i nové vztahy se svými bližními. A to je naše naděje. Pokud se my křesťané bez ohledu na všelijaké rozdílnosti dokážeme přijmout srdcem, bude to vyzařovat i navenek. Nemůžeme ale vylučovat ani ty, kteří za námi přicházejí se svými starostmi a potřebami.

A jak často dnes jednáme s lidmi, kteří zpochybňují naše chápání pravdy poukazováním na naše slabiny? Přeji si, abychom dokázali vystupovat s Ježíšovou otevřeností a přesvědčivostí.

Ježíš řekl svým prvním následovníkům: „Pojďte a vizte" a svým pozváním ke společnému životu jim, a tedy i nám, dal jasně najevo, na čem záleží, co je v životě podstatné. Při setkávání s Ježíšem mohli učedníci, a tedy můžeme i my, hovořit o svých chybách a nedostatcích, být od nich osvobozeni a začít nový život plný radosti a naděje.

Budeme-li ke Kristu upírat své zraky, mělo by to být docela snadné.

Theodor Clemens,
biskup Jednoty bratrské,
Kontinentální provincie, Bad Boll

33. ekumenické setkání biskupů v Římě

V listopadu 2014 se konalo v Castel Gandolfu a v Římě již 33. setkání biskupů – přátel Hnutí fokoláre. Spiritualita fokoláre velmi podporuje a otvírá přátelské ekumenické vztahy, založené na vzájemné úctě a lásce. Poprvé jsem se zúčastnil tohoto setkání v roce 2006 ve Stuttgartu. Bylo to povzbudivé společenství, které mě oslovilo vzájemnou úctou a láskou mezi biskupy různých církví. Setkal jsem se tam se zajímavými osobnostmi, jakými jsou např. kardinál Walter Kasper či předseda Světového luterského svazu Christian Krause. Tehdy jsem mohl slyšet i proslovy Chiary Lubichové, zakladatelky Hnutí fokoláre. Byl jsem osloven její hlubokou oddaností Kristu a hledáním křesťanské cesty v tomto světě. Jako předseda CB a ERC jsem byl přizván do tohoto pestrého společenství. Poznal jsem některé biskupy a arcibiskupy katolické, luterské, anglikánské, reformované i pravoslavné, modlil se s nimi a slavil bohoslužby. Překvapující byla otevřenost rozhovoru. Nikdo si na nic nehrál a poctivě odpovídal druhým. Nikdo se nepovyšoval a nepřezíral druhé. Kladl jsem si otázku, zda je to působeno spiritualitou Hnutí fokoláre, nebo rozvinutými bratrskými vztahy na základě osobních přátelství. Tomuto ekumenickému společenství tehdy předsedal Miloslav kardinál Vlk, který se sám k Hnutí fokoláre hlásí.

V roce 2007 jsem se aktivně zúčastnil podobného setkání biskupů v Praze. Jedno shromáždění se tehdy konalo i u nás v Církvi bratrské, v Praze 1 - Soukenické. Biskupové z Asie, Evropy, Ameriky i Austrálie tvořili pestrobarevné a přátelské společenství. S řadou z nich jsem se ještě více spřátelil. Později jsem byl opakovaně zván na další setkání, ale z pracovních důvodů mi to nebylo umožněno. Až letos se to podařilo a mohl jsem jako emeritus vyjet na týden do Castel Gandolfa, kde je centrum Hnutí fokoláre a také letní sídlo papežů a do Říma, kde jsme navštěvovali jednotlivá centra různých církví a také i Vatikán a papeže Františka. Vedení tohoto společenství nyní převzal arcibiskup Francis Kriengsag z thajského Bangkoku.

Bylo nás 40 z nejrůznějších zemí světa a každé ráno jsme začínali modlitební přípravou v kapli na kolenou a společnou bohoslužbou s eucharistií. Každý den byla sv. večeře Páně slavena podle liturgie některé jiné církve. Teprve po bohoslužbě jsme měli přednášky se zaměřením na eucharistii jako tajemství jednoty v Kristu. Zkoumali jsme sv. večeři Páně teologicky z nejrůznějších úhlů a snažili se ote-

Dokončení na str. 2

Poznáváme Krista, když poznáváme jeho dobrodiní

Tuto větu napsal do úvodu svých Loci theologici (Teologická témata) Filip Melanchthon, Lutherův spolupracovník a systematický teolog, jemuž se podařilo vystihnout nejzákladnější principy reformátorů. Tu větu nenapsal Melanchthon tak lhostejně, jak ji dnes vyslovujeme my. Do teologických rozhovorů nezapadla totiž lhostejně jako jedno ze známých témat, měla v sobě skrytý bojovný, stranický význam. V církvi té doby platili za vedoucí teology dva muži. Prvním byl Pavel, první teolog církve, druhým byl Jan, Pavlův znamenitý následovník. Pavel se lišil od Jana tím, že mluvil více o díle, než o osobě Ježíše Krista, zatímco Jan naopak: Především stavěl svým čtenářům před oči Ježíše Krista jako Syna Božího. Je tomu tak. Čtenář by si mohl spočítat, jak se u Pavla vyskytují výroky o Kristově božství oproti výrokům o jeho díle ve zřetelné a více než zřetelné menšině. To ostatně není nic nového. Teologie křesťanské církve, její vztah ke Kristu a jeho dílu před Pavlem nebyl odlišný. Pavel dával přednost Kristovu dílu před jeho osobou. Církev si bere z Krista dar, smím-li to tak říct, zisk, a tajemství jeho osoby ponechává k uvážení až na druhém místě. Není divu, když o člověku učí, že je ubohý hříšník, zcela závislý na Božím milosrdenství. Ubohý hříšník sáhne po Kristově dobrodiní daleko dřív, než propukne v jásot chval nad tajemstvím jeho osoby. Přesto by bylo ukvapené, kdybych Pavlův způsob, zohledňující okamžitou nouzi hříšníka, nazval lidským a Janův andělským, protože rovnou krouží kolem tajemství Kristovy osoby. Nedoporučuji vám to, neboť i vám mohlo napadnout, že oba přístupy přijdou na řadu s tím nebo oním způsobem.

Poukažme si ještě na jeden rozdíl mezi Pavlem a Janem: Pavlovo učení o Kristu je určeno spíše slovesem než podstatným jménem. Sloveso ukazuje na Ježíšovu činnost, na náš prospěch nebo co se pro nás připravuje, což u Jana ustupuje do skrytého náznaku. Lze tedy souhrnně říci, že poznání Ježíše vede od jeho díla k jeho osobě, tedy v pořadí dílo – osoba.

Stejně i tituly, které patří k Ježíši Kristu, charakterizují jej slovesem, nikoli podstatným jménem. Zřetelně sdělují, co Bůh skrze Ježíše vykonal ve prospěch celého lidstva. To, kdo je Ježíš, se čtenář doví zároveň s tím, jak se dovídá, co Bůh v Kristu učinil a nabízí každému, kdo k němu přistoupí bez předsudku, ze zvědavosti nebo z vnitřní potřeby. Ten titul zní KRISTUS. Mít jej za pouhé jméno asi tak, jako my lidé máme rodné a křestní jméno, je hluboký omyl, způsobený také tím, že vyslovujeme Ježíše Krista jako jedno jméno, zatímco bychom měli mezi Ježíše a Krista učinit pomlku, která by naznačila, že Ježíše Bůh použil jako Krista a ujal se suverenity nade vším jako Pán.

Je tedy Kristus nejprve a hlavně funkce, a to velmi důležitá, neboť Bůh jej ustanovil, aby ukončil tento věk a nastolil věk budoucí. Svým athénským zvědavým posluchačům Pavel oznámil, že Bůh „usta-

Dokončení na str. 2

33. ekumenické setkání biskupů v Římě

Dokončení ze str. 1

vřít něco z tajemství této svátosti jedni před druhými. Vždyť si vzájemně uznáváme křest, ale stále ještě trvá rozdělení u stolu Páně. Jedním z významných momentů byla přednáška nové prezidentky Hnutí fokoláre – Marie Voce. Tato žena převzala vedení duchovního hnutí po smrti Chiary Lubichové. Nyní má na starosti hnutí, které má své pobočky ve více než 100 zemích světa. Její přednáška o tajemství eucharistie velmi rozšířila naše vnímání Kristem ustanovené a darované svátosti. Bylo překvapivé poznat někoho, kdo není akademickým teologem, ale má velmi hluboký vhled do mnohavrstevného tajemství eucharistie.

Odpoledne jsme vyjížděli na návštěvy okolních církví. Velmi působivá byla např. návštěva řeckokatolického kláštera Grottaferrata, založeného v roce 1004. Je pravděpodobné, že na tomto místě byl v 9. století ordinován za biskupa náš věrozvěst Metoděj a nynější klášter a kostel byly postaveny na místě vily Římana Cicera, který zde měl své letní sídlo v letech 106-43 př. Kr. Po společné bohoslužbě na tomto místě jsme svou duchovní jednotu potvrdili slavnostním podepsáním tzv. „paktu vzájemné křesťanské lásky", který vyjadřuje bratrství, úctu, lásku a vzájemnou pomoc na celý život. Poté ve starém pravoslavném chrámě při veřejné bohoslužbě proběhlo liturgické „políbení svatých" (Ř 16,16; 1 K 16,20) mezi čtyřiceti ekumenickými biskupy a arcibiskupy. Někdy to tak bývá, že Kristova láska předběhne dogmata a instituce. V žádném případě to neznamená přeskočit či zapřít věroučné a liturgické rozdíly. Každý, kdo se pouští do ekumenické práce, musí sám být pevně zakotven ve své vlastní tradici a církvi. Jinak by nemohl druhým dávat to, co od něj čekají. Cílem není uniformita, ale jednota v rozmanitosti a pestrosti. Existuje ale také „duchovní ekumenismus", který otevírá možnost poznávat bratry a sestry jiných křesťanských církví, jejich spiritualitu a způsob následování Krista. Z takového otevřeného dialogu je možné velmi mnoho vytěžit a zušlechtit vlastní konfesní tradici a zbožnost.

Celková atmosféra setkání ani trochu nepřipomínala setkání suché a upjaté hierarchie. Hodně veselí jsme si užili při cestování autobusem. Někdy došlo i na mezicírkevní vtipy a vyprávění různých veselých zkušeností. Anglikánský biskup z australského Sydney nezapřel své skotské kořeny a přivezl si s sebou pověstné dudy. Na ně pak s vážnou tváří vyluzoval zvuky, které občas připomínaly známé duchovní písně. O veselé chvíle nebyla nouze ani při tlumočení různých slov. Byli tam např. biskupové syrské pravoslavné církve, kteří spolu komunikovali aramejsky. Vedle nich u večeře seděla ještě fokolarínka, Arabka z Jeruzaléma, a biskup z Turecka. I pokusy o překlad některých slov byly veselé. Porovnat hebrejská slova v aramejském dialektu, arabštinu a domluvit se přes angličtinu bylo zajímavé. Jindy jsme ale naopak měli slzy v očích, když nám např. ortodoxní biskup z Damašku a starověkého Aleppa vyprávěl o válce a vyvražďování křesťanů islámskými milicemi v jeho zemi. Toto vážné téma se stalo předmětem řady rozhovorů, modliteb a hledání pomoci pro potřebné.

Velmi zajímavá byla návštěva anglikánského centra v Římě. V centru je velká knihovna, studovna a je možné se tam seznamovat s vývojem a současností jednotlivých církví. Velké překvapení čeká pod tímto velkým domem v centru Říma. Před časem se pod sklepy objevila další patra a vrstvy. Archeologové odkryli další prostory. Existuje názor, že byl objeven dům, ve kterém byl v Římě uvězněn apoštol Pavel a kde psal své listy z vězení. Části z vězeňských epištol jsou zavěšeny na stěnách a také je možné vidět některé starobylé předměty a starověkou studni. Toto podzemí jsme mohli rovněž prozkoumat a děkovat za apoštola, který nám zanechal tak velkou část Nového zákona.

Poslední den setkání jsme jeli do Vatikánu, kde jsme opět měli bohoslužbu ve Grotte Vaticane - kryptě v podzemí, pod chrámem sv. Petra. Je to místo, kde je vyznačen z doby císaře Konstantina (4. století) apoštolův hrob a kde jsou pohřbeni papežové. Po této bohoslužbě jsme byli vedeni do reprezentačních prostor a procházeli mezi salutujícími švýcarskými gardisty, ozbrojenými meči a halapartnami. Usedli jsme do přijímací místnosti a čekali na papeže. Za týden společného pobytu jsme se s biskupy hodně spřátelili a našli několik společných písniček. A tak jsme hlasitě, jak už to faráři umějí, v srdci Vatikánu zpívali známé písně Taizé, jako např. Laudate omnes gentes, Ubi caritas nebo Confitemini Domino. Do tohoto zpěvu přišel bratr František a srdečně nás přivítal. Zaznělo několik proslovů za naši stranu a potom promluvil papež. Naše setkání označil za „jasné a přitažlivé znamení společné víry v našeho Pána Ježíše Krista". Také podtrhl, že „když my křesťané toužíme reagovat na mnoho problémů a dramat své doby, potom musíme mluvit a jednat jako bratři, aby každý mohl rozpoznat, že patříme Kristu, jednomu Pánu". Dotkli jsme se také tématu hledání jednoty Kristovy církve a potom celosvětového zápasu o náboženskou svobodu. Měli jsme s sebou konkrétní jména unesených biskupů ze Sýrie. Požádali jsme papeže o pomoc a on ochotně přislíbil diplomatické úsilí v těchto konkrétních případech. Některé inciativy se již rozběhly. Po oficiálních projevech šel mezi nás a každý jsme s ním mohli neformálně promluvit pár slov. Potvrdilo se, že je velmi komunikativní a srdečný. Mohl jsem mu popřát Boží vedení a sílu ke změnám, do kterých se ve své církvi pustil.

Tak jako to vyslovili i další účastníci setkání biskupů, rád bych se dočkal společného stolu Páně mezi křesťany různých církevních konfesí a tradic. Je zde ale samozřejmě ještě mnoho citlivých a zcela konkrétních problémů. Znovu jsou zkoumány otázky apoštolské posloupnosti, pochopení učení o církvi, primátu římského biskupa, neomylnosti. Je zkoumána role Písma v církvi a vztah Písma a církevní tradice. Jsou zde i staré problémy s kultem Panny Marie, jejím neposkvrněným početím, s modlitbami ke svatým, uctíváním ostatků, očistcem apod. Přes to všechno jsou činěny kroky, které by před několika lety nebyly možné. Spolupráce se otevřela v evangelizaci, diakonii a v zápase o náboženskou svobodu. Probíhá spolupráce v biblistice, včetně překladů Písma, odborné teologii i vedení k aktivnímu učednictví. Není výjimečné vidět římskokatolické farnosti, které používají protestantské kurzy Alfa, pracují v YMCA a zase naopak protestanty pracující s hnutími, jako jsou fokoláre, charismatická obnova a další. Bylyo dosaženo některých dílčích úspěchů, jako např. podepsání dokumentu o ospravedlnění z víry svazem luterských církví a Římskokatolickou církví. Jak Vatikán, tak Světová rada církví vedou intenzivní rozhovory např. s velkými letničními církvemi Latinské Ameriky. Intenzivní je nyní dialog Vatikánu se Světovou evangelikální aliancí. Padají mnohé dřívější přehrady a dialog se dostává na úroveň kvalitnějších vztahů úcty, lásky a vzájemné pomoci. Nejde o jednotu institucní. Pokročil ale duchovní ekumenismus a také vzájemné předávání zkušeností, sdílení teologické práce, zkoumání a prožívání spirituality jednotlivých konfesí. Je zřejmé, že vzájemné omluvy za historická ublížení byly vzaty vážně a že nyní není bráněno poctivému dialogu, spolupráci v Duchu svatém a službě Kristu. Každý jednotlivec i každá církevní tradice poznávají jen částečně, a tak je dobré se podívat, které části poznání a zkušeností můžeme nabídnout druhým a které naopak od nich přijmout.

Pavel Černý

Poznáváme Krista, když poznáváme jeho dobrodiní

Dokončení ze str. 1

novil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých." (Sk 17,31) Vzkříšenému Kristu přidělil list Efezským 1,21 „jméno nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím".

I další titul BOŽÍ SYN budeme v této souvislosti chápat jako funkci, nikoli jako důstojnost blízkou Bohu. V Petrově vyznání u Cesarey Filipovy: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého" (Mt 16,16) a titul Božího Syna pojal těsně s titulem Mesiáš = Kristus, a proto mu rozumíme jako funkci. Žalm 110,1: „Zasedni po mé pravici" je funkce Žalmu 2,7: „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil." Syn je podle jazyka evangelistů ten, komu Bůh svěří výkon své suverenity a vůbec přitom nemyslí na jeho rodovou důstojnost. Ježíš co Boží Syn je tedy ten, komu Bůh Otec svěřil výkon své všemohoucnosti a nejvyšší autoritu.

To, co platí o Božím Synu, platí i o titulu PÁN, který v prvotní církvi nahradil titul Kristus, který se stal vlastním jménem. Totéž se děje zejména v dětských ústech s titulem Pán ve spojení se jménem Ježíš a pak z toho zazní náš známý Pán Ježíš. Titul Pán vzal tím vlastně za své a zůstal Ježíš, zatímco biblické podání má opačný záměr. Proto je výchovné mluvit před dětmi o Pánu a Ježíše zamlčet. Až budou dospělí, dovědí se, že Pán Ježíš je vysloven správně, jestliže důraz je položen na titul Pán, který ovšem není tělesně jiný než Ježíš narozený v Betlémě a ukřižovaný na Golgotě v Jeruzalémě. Však Nový zákon končí prosbou: „Amen, přijď, Pane Ježíši", a požehnáním: „Milost Pána Ježíše se všemi."

Nový zákon vypravuje o Ježíši Kristu se zřejmým záměrem ujistit nás, že přišel proto, že si nás zamiloval, nám odpustil a zemřel za nás, a tak nás zachránil před zatracením. Nepřišel, aby jako Boží Syn vládl, ale naopak, aby sloužil. Jeho tituly to potvrzují. Jsou to funkce, od nichž se očekává práce, skutky, život, neboť spása padlého lidstva to vyžaduje. „A začal je učit, že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát." (Mk 8,31)

Josef Veselý

Demokracie, Bible a Korán

Čas od času někdo nastolí otázku, zda je islám slučitelný s demokracií. V tomto článku nechci přinášet jednoduchou odpověď „ano – ne". Chci se zamyslet nad rozdíly v interpretaci svatých knih těchto dvou náboženství, protože právě tyto interpretace významně souvisí s otázkou, jaký mohou mít tato náboženství poměr k demokracii.

Věřím v inspirovanost Bible, a pokud někdo klade rovnítko mezi inspirovanost Bible a fundamentalismus, pak jsem fundamentalistou. Jsem ale přesvědčen, že mnohé, co v Bibli – zejména v jejích historických knihách – čteme, není návod k jednání, ale popis toho, co se stalo. I historické knihy jsou velmi poučné; můžeme vidět, že pokud se někdo chová tak a tak, má to za následek to a to. A můžeme na jejich základě rovněž uvěřit tomu, že Bůh zasahuje do lidských dějin a dává jim určitý význam a smysl. Nicméně Bible sama jako celek nám dosti přesvědčivě naznačuje, že jejím hlavním účelem je přivést nás k víře v Ježíše Krista, který je klíčem k celému Písmu. Vidíme určité napětí mezi Starým a Novým zákonem – stačí porovnat třeba Davidovy kletby ze 109. žalmu s Ježíšovým slovem, že máme žehnat svým nepřátelům. Naprostá většina křesťanů, ať už o inspirovanosti Písma smýšlí jakkoli, dobře ví, že z Písma máme pochopit především určité zásady, které pak máme aplikovat do našeho konkrét-ního života. A jen některé okrajové komunity – např. tzv. „amiš", žijící v Pensylvánii - soudí, že způsob života známý z biblických dob máme beze zbytku přenést do současnosti. („Amiš" nepoužívají elektřinu, telefony apod.) Proto ani křesťanští fundamentalisté dnes neobhajují otroctví, ačkoli Starý i Nový zákon s ním počítají jako s daností a nevyzývají ke změně společenských pořádků. Byli to ale právě křesťané, kteří začali prosazovat – a nakonec prosadili – zrušení otroctví.

Problém současného islámu je v tom, že mnohem hlasitější a významnější je v něm to křídlo, které chápe Korán fundamentalisticky, a proto chce v současnosti zavést pořádky panující v Arábii v 7. století. Odtud kamenování, sekání rukou, naprostá podřízenost a méněcennost žen apod. Nepochybuji o tom, že Korán lze interpretovat i jinak; v současnosti jsme ale svědky pohybu spíše k uvedené fundamentalistické interpretaci. Nahrává tomu významná skutečnost, že Korán nebyl nikdy podroben stejné kritice, jaké byla podrobena Bible.

Křesťanství se tedy nesnaží vrátit svět do novozákonních dob, ale hledá v Písmu principy, jak jednat dnes v duchu Kristově. Proto netvrdí, že demokracie je s křesťanstvím neslučitelná, jak to tvrdí významná část muslimů o islámu. Naopak, zejména Spojené státy byly od počátku demokratické, protože byly výrazně křesťanské. Dokonce se odvažuji tvrdit, že demokracie nemohla vzniknout nikde jinde než na křesťanské půdě. (Ano, mnohokrát jsem slyšel argument, že demokracie vznikla v antickém Řecku. Byla to ovšem demokracie pro deset procent obyvatelstva; otroci zůstávali bezprávní. Řeckou demokracii bychom dnes označili v nejlepším případě za oligokracii.)

Křesťanství bylo na počátku hnutí za zrušení otroctví i za emancipaci žen. Současný feminismus, který hlásá nepřátelství mezi pohlavími a vyžaduje stejnost tam, kde je na místě rovnost, je již ovšem velmi vzdálen ženskému hnutí z přelomu devatenáctého a dvacátého století.

Podobně je možné z křesťanských pozic odmítat trest smrti, přestože s ním Písmo počítá.

Někteří křesťané mají ovšem s demokracií problém. Určitým způsobem chápou tvrzení apoštola Pavla, že „veškerá vrchnost je od Boha", a soudí, že vrchnost (např. současného prezidenta) bychom neměli kritizovat. Jsem ale přesvědčen, že jako křesťan mohu demokracii vítat – a mohu vítat i možnost volby, a tedy i voleb komunálních, parlamentních apod. Přímou volbu prezidenta sice za

Dokončení na str. 3

Usilujme o naději

Rozhovor s Bohumilem Doležalem

**** Rok 2014 byl poznamenaný vážnými problémy s celosvětovými dopady. Které tendence a události považujete za nejzávažnější?***
Můj obor je česká politika. Zajímá mne především hluboký rozvrat české demokracie. Na tom, že s ní není něco v pořádku, se shodnou všichni, méně už na tom, kdy problémy začaly. Sociální demokraté viní „pravici“, především vlády Mirka Topolánka a Petra Nečase. Představitelé toho, co si říká „občanská společnost“, vidí zlom v „opoziční smlouvě“ či už předtím, v době, kdy „disidentskou“ vládní garnituru vystřídal Klaus a ODS. Andrej Babiš to bere od podlahy a mluví o 25 letech, kdy nám vládli politici, kteří kradli a nemakali – to je skryté odsouzení celého polistopadového režimu. Všichni se ovšem shodují, že obrat k lepšímu nastává teprve v posledních dvou letech. Musím se přiznat, že to vidím úplně obráceně. Letos se dovršila změna výrazně k horšímu. Byly nastoleny „nové pořádky“, jak říká jejich hlavní protagonista, Andrej Babiš. Vrcholí nejhlubší politická krize, jakou naše společnost prošla od let 1945-8.

**** Nepřeháníte?***
Ale kdepak. V listopadu 1989 se nám poněkud nezaslouženě otevřela cesta ke svobodě. Společnou prací mnoha lidí, kteří velmi často chybovali (za všechny jmenuji Václava Havla a Václava Klause) se podařilo vybudovat základy společenského uspořádání, které mělo spoustu zjevných chyb, ale zároveň dvě velké přednosti: za prvé, bylo podstatně lidštější než to, co tu bylo předtím, a za druhé, bylo otevřeno změně k lepšímu. V letech 2012-14 se nám je podařilo společnými silami rozvrátit.

**** Co to znamená „nám“? Buďte adresnější.***
Aktéři změny, z větší části nevědomí, jsou:
Za prvé sociální demokracie: byla schopna slabé vlády Mirka Topolánka a Petra Nečase skoro úplně paralyzovat, ale nikoli dostat je parlamentní cestou od válu. Proto se rozhodli přenést zápas mimo parlament, na ulici. Věřili, že všechno udrží pod kontrolou a jen přivodí výměnu vlády. Kdepak!
Za druhé „občanská společnost“, „nezávislé aktivity“. Typická byla a je iniciativa „Vraťte nám stát“. Jejich nespokojenost byla v lecčems legitimní, ale nebyli nikdy schopni nazřít svůj podíl na polistopadovém režimu v dobrém i ve zlém.
A za třetí oligarchové. Ovlivňovali život velkých politických stran („kmotři“), pak je přestalo bavit být jen v pozadí a zatoužili zmocnit se celého balíku politické moci.
Povedlo se to jednomu. Na revoluční vlně, kterou účelově iniciovala ČSSD a živila „občanská společnost“, nakonec jako faktický, i když nečekaný vítěz dosurfoval do cíle Andrej Babiš. Slíbil, že nám všechno zařídí. Nekrade, protože to už nepotřebuje.

**** Takže je všechno ztraceno?***
Jistěže ne. Jen musíme přesně vědět, na čem jsme. Českou společnost čeká dlouhá namáhavá práce na rekonstrukci základů demokratické politiky. Její základna, demokratické politické strany, jsou vlastně zničeny. A do značné míry jsou nefunkční i média. Významnou část skoupil oligarcha Babiš.

**** Padla jména Havel, Klaus, Babiš. A co Miloš Zeman? O tom se dnes mluví nejvíc.***
Nechci bagatelizovat význam Zemanových kontroverzních výroků a aktivit, ani důležitost veřejných protestů. Ale náš problém je o hodně širší než problém Zeman. Zeman je jistě jeho částí, nejhlučnější, ale nikoli nejvýznamnější.

**** Zatím jsme mluvili jen o Česku. Jenže uplynulý rok byl poznamenaný závažnými problémy s celosvětovými dopady – islámský stát, válka na Ukrajině atd.***
Zajímá mne vlastně jen, jaký je dopad těch věcí na nás v ČR. A z toho hlediska je zásadní Ukrajina. Ukrajinci teď zažívají to, co nás potkalo v našich dějinách mnohokrát. Jsme

jim tedy povinni solidaritou. Stali se obětí probuzených imperiálních choutek Putinova Ruska. Pokud to Rusku projde, jako další budeme na pekáči my. Je možné meditovat o tom, co a jak dělají Ukrajinci špatně, my jsme v minulosti taky nebyli vždycky neviňátka. V první řadě jim však musíme ze všech sil pomáhat. Mají problém a je to taky náš problém.

**** Není pochyb, že západní euroamerická civilizace, formovaná mj. i křesťanstvím, ztrácí své pozice. Můžeme v tomto roce vyhlížet něco nadějného, co by překrylo naše obavy?***
To je na mne moc obecné. Ptám se jen, co má v téhle světové i české situaci dělat věřící křesťan. Našemu světu chybí naděje. U nás – i mezi křesťany - je rozšířena víra ve Václava Havla a v ideologii Pravdy a Lásky. Nepotřebujeme ji, máme svou víru, možná v něčem podobnou, ale lepší (taky nepotřebujeme nové mesiáše, nota bene oligarchy). Naději pro příští dny si musíme udělat. My živí. Mrtví (například Václav Havel) nám přitom mohou nanejvýš trochu pomoci.

**** Za rozhovor děkuje a do dalších let přeje mnoho příjemných podnětů pro komentáře***

Bohumil Kejř

Bohumil Doležal je literární kritik, politický komentátor zvláště domácího politického života. Publikuje pravidelně především "Události", totiž svůj politický zápisník (http://bohumildolezal.cz/)

Nad Biblí

K otázce víry ve věčný život

VII. Další představy o věčném životě podle evangelických zpěvníků

V závěru předchozí páté části průzkumu představ o věčnosti v evangelických písních jsem vyzval naše čtenáře k oznámení obdobných představ a ohlasů v jejich zpěvnících. Sám jsem se ještě vrátil k zpěvníku „SVÍTÁ“, který je s oblibou používán zvláště mladšími generacemi a při ekumenickém setkávání. V něm jsou písně o věčném životě dokonce uvedeny v tematickém rejstříku. Z nich jsem vybral některé nové příměry a formulace. (Uvádím opět čísla písní a slok, případně i autory.)
Citace: *Jsem přece živ a kdo jsou moji,* ***jsou živi se mnou, se mnou stojí. Toť královské, toť vyhlášení naděje. Dech jistoty, jež zavěje – dnes, zítra a pak, zítra a pak***.(1,1 - S. Radechovská).- *Tam najdu novou, lepší zem, vrata jsou otevřená všem... a nebude tam svár a stres,* ***půjdem se kouknout do nebes a nebudem mít v srdci hráz, najít druhého půjde snáz***. (13,2 4 7,- Z. Šorm).- ***Tam se svými já budu žít****, sláva halelu, t****am na konci je náš cíl****, hale, aleluja.* (53,1 - F. Šilar).- ***Tam bude Pán, přijde a v srdcích bude chrám, tam bude Pán, do Nové země zavolal.*** (111,1-2 –T. Najbrt).- *Až se náš na zemi zboří stan,* ***příbytek od Boha v nebesích pro svou krev předrahou dá nám Pán, žít kde s ním budeme ve plesích.*** (164,3 – J. Baštecký).- **Kdo věří v něho, obdržel život věčný, Ježíš je život věčný. Poznáte lásku, láska vás promění, Ježíš vás láskou promění.- Vejdete v slávu města Jeruzaléma, budete chválit po celou věčnost Boha, zpívati haleluja.** (259,3 4 6 7).- *K poslednímu troubení chceme být připraveni.* ***Až opona spadne, co je slavné, zvadne, my žít budem, my žít budem, křesťané****.* (291,3 – R. Schiller).
Další formulaci biblicky motivovaných představ jsem našel v říjnovém čísle měsíčníku Český bratr, kde celocírkevní kantor L. Moravetz představuje přebásněnou církevní píseň z EZ 522 pro nový zpěvník, a to dokonce jako „Hymnus o věčném životě“. Jde o nový překlad středověkého textu Petra Abélarda: „O quanta, qualia sunt illa sabbata“ - „Ó jaké a jak mnohé jsou ony neděle“.(Starý překlad pokračuje:„..jež stále slaví tam nebeský dvůr skvěle, zemdlené věrné své pokojem největším odmění Bůh, který sám bude vším.“) Nové přebásnění Z. Svobodou (na původní působivou melodii M. Horké) zpívá přímo o radosti v naplnění Božího království: *Ó jak nádherné jsou dny v Božím království,* ***jsou plné zpívání, radostných slavností, slabým i silným se tam plní dávný sen, kdy Bůh je každému z věrných svých přítomen.*** Pokračuje představa: ***V novém Jeruzalémě skončí rozbroje, plno je radosti, dobra i pokoje, jakoukoliv představu předčí skutečnost, že je tu dobroty a lásky víc než dost.***(v.2.) Posléze znovu základní téma: ***Tam bude každý den krásnou nedělí, ve které všichni se společně veselí, ozvou se též nesčetné písně radosti, všude se blaženost a pokoj rozhostí.*** (v.6.) V závěru svého článku připomíná L. Moravetz, že představa nebes spolu s výzvou k pozvednutí mysli vzhůru znamená, že nejen náš přítomný čas, ale celá naše časnost je v nějaké relaci vůči Boží novosti: „Hle, všecko tvořím nové.“ (Zj 21,5). – Dočkáme se ještě nějakých dalších písňových ohlasů?

Jiří J.Otter

Demokracie, Bible a Korán

Dokončení ze str. 2

moudré řešení nepovažuji, ale respektuji ji.
Demokracie umožňuje kritický přístup ke státní i místní moci. Dokonce tento kritický přístup vyžaduje – bez něj by neměla smysl. Soudím tedy, že křesťanovi je dovoleno vše, co i ostatním křesťanům, tedy i kritizovat prezidenta. Neměl by ho ovšem nikdy snižovat nebo se ho snažit odstranit nedemokratickými prostředky.
Někdo by se mohl tázat: Jak to tedy je? Rozhoduje o našem prezidentovi přímá volba, nebo je to vrchnost daná nám od Boha?
Pro mě to není otázka buď – anebo. Žádné zřízení – monarchie, diktatura, demokracie – nemůže narušit Boží svrchovanost. Na rozdíl od některých ateistů vím, že žiji v „otevřeném vesmíru“, do nějž Bůh zasahuje. Může, a nemusí přitom respektovat to, čemu říkáme přírodní zákony, tedy především „kauzální nexus“, řetězec příčin a následků. Proto se i v demokracii můžeme a máme modlit o Boží požehnání a přimlouvat se za „v moci postavené“.
Domnívám se, že křesťan by měl demokracii vítat, ale svět pro něj pochopitelně neskončí ani tehdy, když se demokracie změní v diktaturu. Ať žijeme v jakémkoli zřízení, můžeme být poctiví, milosrdní, obětaví, velkorysí, kultivovaní…
Zatímco v Bibli můžeme sledovat určitý posun od tvrdosti k měkkosti, od nepřátelství ke vstřícnosti, od zákona k milosti, v Koránu je tomu naopak. Jedním ze základních interpretačních pravidel, v islámu všeobecně uznávaných, je, že to, co bylo řečeno (muslimové věří, že zjeveno) později, přebíjí to dřívější. Problém je ovšem v tom, že pozdější výroky – tedy výroky stárnoucího Mohameda – jsou tvrdší a násilnější než jeho výroky rané. To je jeden z důvodů – neli hlavní z hlediska svatých textů –, který vede k současné tvrdé podobě militantního islámu s jeho křižováním, kamenováním, zákazem jakéhokoli vzdělání pro ženy a obchodem s otroky. Ibn Warraq k tomu uvádí: „Patrně nejhorším dědictvím, jež Mohamed po sobě zanechal, je jeho tvrzení, že Korán je doslovné slovo Boží, že je jednou provždy věčnou pravdou. Tím uzavřel možnost nových myšlenek a vyloučil svobodu myšlení, která je naprosto nezbytná, má-li islámských svět v jednadvacátém století dosáhnout nějakého pokroku.“
Klíčové pro správné chápání demokracie je, že v ní nejde jen o „vládu většiny“. Jde v ní stejným dílem o ochranu menšin. Z tohoto hlediska demokracie vyžaduje mimo jiné i náboženskou svobodu. Jelikož Korán vyzývá k zabití všech nevěřících, není snadné islám a demokracii smířit.

Dan Drápal

Jádrem křesťanství je lidská důstojnost

(Důrazy teoložky Johanny Rahnerové)

„Každá pravda může být už minutu po svém zvěstování mylná,“ cituje Johanna Rahnerová výrok svého příbuzného, teologa Karla Rahnera.
Rozhovor Evelyn Fingerové s Johannou Rahnerovou, která od letního semestru 2014 vyučuje systematickou teologii (dogmatiku) na katolické teologické fakultě univerzity v Tübingen, v týdeníku Die Zeit ze 10.7.2014 se zaobírá aktuálními tématy a vyznačuje se kritičností na všechny strany. Rahnerová tak kráčí ve stopách teologa Hanse Künga (jemuž byla svěřena stejná katedra v letech 1963 až 1979). U protestantů pozoruje jistou „profilační neurózu“, která jde až tak daleko, že Martin Luther bývá pod tlakem blížícího se jubilea reformačního vystoupení (jež bude už za tři roky, tedy v roce 2017) stylizován jako vynálezce demokracie, svobody a tolerance. Na otázku, jak by tedy vypadal suverénní přístup k reformaci, říká Johanna Rahnerová: „Nahlédnout, že reformační dědictví je dědictvím společným. A tak rozpoznat, že o víru se musí stále znovu zápasit a o její podobu vést spory… A uvědomit si, že bodem, který je pro křesťanství základní a kolem něhož se křesťanství otáčí, je osobní důstojnost člověka.“
Z pasáží kritických vůči církvi vlastní (tj. katolické) uveďme pár osvěživých vět: „Církev spolu se světem putuje a sdílí tudíž také jeho předběžnost. Postoj ´my máme pravdu, ostatní ji ještě hledají´ je teologickou nadutostí … Ne vždy se svět mýlí a církev nemá pokaždé pravdu. K modernímu pojetí víry patří vždy sebekritika… Poloprázdné kostely se vzdělanějšími věřícími jsou mi milejší než plné kostely, které využívají nouzi lidí.“ (Posledně citovaná věta se týká šíření křesťanství ve třetím světě oproti jeho statistickému, „matrikovému“ úbytku v Evropě. Koncem sedmdesátých let podobně komentoval úřadující synodní senior ČCE zprávu, že v důsledku zemětřesení se v Rumunsku plní kostely: „Já bych byl ale raději, kdyby nebylo zemětřesení a lidi nechodili do kostela!“)
Důraz na lidskou důstojnost vystupuje z rozhovoru jako ústřední důraz Rahnerové. „Lidská důstojnost je jádrem křesťanství,“ říká katolická teoložka i na jiném místě. Zcela nepochybně běží o důraz nadkonfesijní!

František Schilla

Listy M. Jana Husa

Zbyňkovi, arcibiskupovi pražskému [1)]

S pokornou a povinnou poddaností nyní i vždycky. Přikázání Spasitelovo ukládá, aby se otec neukvapoval uvést syna ve zlou pověst, leč by se syn vzepřel otcovu rozkazu a jeho vzpurnost byla jasně dokázána; také se neslušší hospodáři, aby pracujícího syna odháněl od žně, leč by dříve jasně poznal, že syn chce otcovu žeň hanebně rozmrhat. Proto u Lukáše v kap. XVI. náš Spasitel ukazuje, že boháč nezavrhl obviněného správce, o němž vyslechnul obvinění, nýbrž obezřetně jej zavolal a řekl mu: Co to o tobě slyším? Vydej počet ze svého správcovství. A také Spasitel náš komusi, kdo vymítal ďábly, ale nechodil s ním, nezabránil vymítat, nýbrž při takovém vymítání raději chtěl úmysl zjistit; neboť u Lukáše v kap. IX. se píše, že učedníci řekli Ježíšovi: "Mistře, viděli jsme jednoho, který ve tvém jménu vymítá ďábly, i bránili jsme mu, protože nechodí s námi. I dí jim Ježíš: Nebraňte; nebo kdo není proti nám, je s námi."

Hle, otče nejdůstojnější! Když jste poučen těmito příklady našeho Spasitele, neměl jste mne na liché nařčení mých protivníků písemně jak latinsky, tak i česky vyhlásit a veřejně mne zhanobit jako neposlušného syna svaté matky církve, nýbrž měl jste, vyšetřiv pravdu, říci: „Co to o tobě slyším?" a kdybych byl pochybil, uložit mi spasitelný trest, a když bych nepřestal v neposlušnosti svaté matky církve, potom použít příslušných prostředků, veřejně mne prohlásit za neposlušného a dle potřeby mně zabránit, abych kázal svaté evangelium.') Proto nechť Vaše Veledůstojnost ví, že nikdy nebylo, a jakož důvěřuji v Pána, nebude mým úmyslem odstoupit od poslušnosti svaté matky církve, nýbrž podle přikázání svatého Petra[3)] apoštola je mým předsevzetím nejen papeže Římského a Veledůstojnosti Vaší poslouchat, nýbrž i všelikému zřízení lidskému být poddán pro Boha, buďto králi, jakožto nejvyššímu, buďto vladařům od něho poslaným. A níže se dodává: "Poddáni buďte ve vší bázni pánům netoliko dobrým a mírným, ale i zlým." Hle, Kristův apoštol nařizuje poslouchat každé lidské zřízení i zlé představené, ale pro Boha, ne ve zlých rozkazech, nýbrž dovolených, znějících ku chvále Boha všemohoucího; tak tedy přikazuje, aby služebníci poslouchali pánů svých a prelátů. Cožkoli tedy Římský papež Řehoř XII. nebo svatá matka církev nebo konečně Veledůstojnost Vaše dovoleně nařídí, chci pokorně poslechnout. Ale do sporu o prvenství v církvi nemohu se vkládat, poněvadž to Spasitel zapověděl svým učedníkům u Luk. XII, a také nemohu s náměstkem apoštolským souhlasit v tom, že nedodržuje vykonanou přísahu a téměř všemu křesťanstvu známou, poněvadž bych se tak protivil Kristu, který u Mat. v kap. V. praví: „Buď řeč vaše: Jistě, jistě, nikoli, nikoli;" a který praví skrze proroka:') „Sliby čiňte a plňte Hospodinu Bohu vašemu." A tak vzhledem k těmto dvěma věcem, totiž sporu papeže a protipapeže a nedodržení přísahy jsem nestranný: nikoliv jak to pojímají lidé nevzdělaní, kteří nevědí, jak relativním je výraz „nestranný", vyžaduje právě tak jako jednoduché slovo, z něhož složením odvozen jest, určení vztahu obsahového. Pročež není to srozumitelné, řekne-li se: „tenhle jest nestranný," jestliže se nepřipojí vzhledem k těmto dvěma věcem a jestliže se nevymezí, v čem jest nestranný vzhledem k úmyslu pomáhat. A dále nenásleduje, protože ten třetí jest nestranný, že ani jednoho ani druhého nechce poslouchat, jako na příklad, jestliže matka Petrova má spor s otcem, Petr jako věrný syn má být nestranným k otci i matce a nenapomáhat sporu, ale jak otce, tak matky poslušný být ve věcech dovolených. Tudíž nemá být Petr nestranným vzhledem k poslušnosti, nýbrž nestranným vzhledem k napomáhání ve sporu, poněvadž se má vynasnažit, aby takový spor zamezil, aby jak otec, tak matka mír učiníce a bezpečněji v lásce obcujíce, Petrovi bratry zplodili.

Ostatně, otče nejdražší a také nejctihodnější, moji nepřátelé podle svého zvyku na mne shazují pomluvy již dlouhý čas, a mohlo by se o nich psát mnoho, pro nynějšek ať postačí: Jestliže Veledůstojnost Vaše na mně shledá vinu, chci se trestu pokorně podrobit. Nicméně pro Boha pokorně prosím, aby Vaše Veledůstojnost všem víry nedávala a nezastavovala mně úřad kazatelský, poněvadž jste obdržel písemné svědectví, že jsem neodstoupil od poslušenství Římského papeže Řehoře XII.; naopak právě minulou neděli jsem veřejně kázal na kazatelně, že jsem neodstoupil od papeže Řehoře, nýbrž že chci svaté Římské církve a samého jejího představeného být poslušný ve všem dovoleném. Kdyby to Vaše Veledůstojnost byla věděla, nebyla by mne snad ve svém listě označila za prvního syna neposlušného, abych byl jak cíl vystřeleného šípu. Avšak já musím pokorně trpět, poněvadž Spasitel říká: "Radujte se a plesejte, poněvadž odplata Vaše hojná jest v nebesích." Kterou Pán náš Ježíš Kristus nechť ráčí udělit Vaší Veledůstojnosti. Amen.

(Koncem r. 1408 (1408 konec - 1409, březen)

Následkem pohoršlivé roztržky papežské trvající od roku 1378 panovali současně dva papežové; těmi byli r. 1408 Benedikt XIII. ve francouzském Avignoně a Řehoř XII. v Římě a žádný z nich nechtěl se dobrovolně svého úřadu vzdáti, ačkoliv to oba byli přislíbili (zejména Řehoř při svém povýšení 30. listopadu 1406 přísahal, že se zřekne, jakmile i protipapež k tomu hotov bude; na tuto přísahu Hus naráží v listě). Z podnětu Francie, která úplnou neutralitu čili nestrannost k oběma papežům prohlásila, neuznávajíc ani nezamítajíc žádného, sjednotily se oba kardinálské sbory a vypsaly všeobecný koncil k urovnání papežského rozkolu do Pisy na den 25. března 1409. I král Václav přistoupil z politických příčin k neutralitě a žádal totéž od arcibiskupa i od university. Arcibiskup s většinou duchovenstva nechtěl poslušenství Řehořovi XII. zrušiti; podobně i tři cizí národové na universitě, totiž bavorský, saský a polský. Toliko český národ na universitě prohlásil se vedením Husovým v souhlase s králem pro neutralitu. Následkem toho stihl Husa trest. Tuto neshodu se Zbyňkem považuje Hus za hlavní příčinu všech pozdějších sporů. (Viz list Husův ku kardinálům č. 14.) Koncem r. 1408 dal arcibiskup veřejně na dvéře několika předních chrámů latinskou a českou vyhlášku, kterou všechny, kdož od Řehoře XII. odstoupili, za neposlušné syny církve prohlásil a zejména Husovi další kázání zakázal. Proti tomuto svému složení s úřadu kazatelského ohrazuje se Hus v přítomném listě k arcibiskupovi, kterýž později (2. září r. 1409) sám také se Řehoře XII. zřekl. Hus ohradil se i skutkem neuposlechnuv zákazu. Hus v listě vyčítá Zbyňkovi, že ukvapeně o něm soudí, nařknuv ho veřejně z neposlušenství, dokazuje, že si vede nestranně ve sporu papeže a vzdoropapeže a ukazuje, jak se nestrannosti rozuměti má.

1) Tom. 405, Pal. 99 2)Viz list 19 3) IPetr 2.-13+18. 4) Ž. 76.-r2. 5) poměrným 6) Luk. 6.-23.

2. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme. V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

Z redakce a administrace

Vážení čtenáři,
vítáme vás u stránek prvního čísla roku 2015. Jak jsme ohlašovali, rádi bychom v tomto jubilejním roce Husova mučednictví a stého ročníku vydávání Kostnických jisker tato výročí připomínali jednak ukázkami z Husových dopisů, jednak citacemi toho, co před jedním stoletím u nás vycházelo.
Po dlouhých desetiletích také přestáváme pravidelně otiskovat rubriku „Bohoslužby", tedy jakýsi schematismus většiny protestanských sborů s jejich adresami, nedělními shromážděními a faráři (kazateli). Podařilo se nám před řadou let do této rubriky začít zařazovat nejen bohoslužby v pražských sborech (což bylo po většinu času dost pragocentristické), ale přibližně podle hranic evangelických seniorátů také ve všech ostatních oblastech naší republiky. Během roku se několikrát protočily tyto přehledy, které jsme se pokaždé snažili aktualizovat. Domníváme se však, že tato služba již v současné době není tak aktuální, protože není tak obtížné si nyní opatřit potřebné údaje pro vaše případné návštěvy dalších sborů a v jiných místech. Neznamená to, že se občas nevrátíme k uvádění tohoto schematismu; domníváme se, že leckdy je zajímavé podívat se, k jakým změnám kde došlo, ale již to nebude nic, s čím se setkáte v každém čísle.
Další oznámení se týká úředních hodin. Protože naše sekretářka sestra Támar Kočnarová u nás pracuje již jen na poloviční úvazek, bývá v kanceláři, a tedy i na pevné telefonní lince, pouze ve dnech Po - Út + Čt - Pá přibližně od 13.30 do 16.30 h a ve středu od 9.30 do 13 h. Prosíme, počítejte s touto změnou, ke které jsme museli přistoupit i z úsporných důvodů.
Jinak zůstávají všechny kontakty stejné, jak bývají uváděny pokaždé v tiráži našeho listu:
Ječná 19, 120 00 Praha 2
tel.: 224 919 607,
e-mail: et.kj@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Č.ú.: 228961190/0300
Byli bychom rádi, kdyby všechny změny, které můžeme ovlivnit, přispěly k lepší úrovni našeho listu a k vaší větší spokojenosti. Proto uvítáme vaše připomínky, představy a podněty, co by posloužilo, aby Evangelický týdeník - Kostnické jiskry i ve svém kmetském věku působil svěže, přitažlivě a prokazoval se již dostatečnou moudrostí, náležející jeho věku.

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu s biblickým zamyšlením ThDr. Petra Jana Vinše ze Starokatolické církve. Toto ekumenické setkání se uskuteční v úterý 13. ledna 2015 od 18 h (předpokládaný konec do 19 h) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

* * *

Izrael 2015

Odlet v neděli 22. 3. v 11.50 h letadlem spol. EL AL 2522 z Ruzyňského letiště terminál sever 1. Sraz na letišti nejpozději v 9 h. Spojení na letiště autobus 119 z Dejvické (metro A), 1. vůz, k autobusu dovede ikonka letadla.

Příruční zavazadlo (váha do 8 kg) nesmí obsahovat nic ostrého, žádné tekutiny, masti, gely. Hlavní zavazadlo v zavazadlovém prostoru nesmí přesáhnout 23 kg. Nutné sluneční brýle, krém na opalování, láhev na vodu, plavky, pohodlné boty, svetr, bunda. Individuální cestovní pojištění.

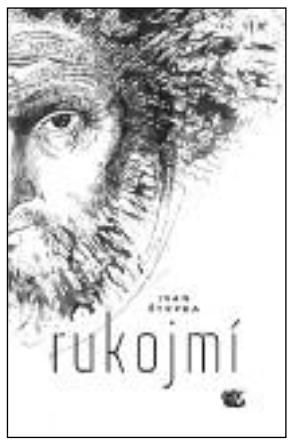
Letenky budou předány v kavárně před odletovou halou u stolku označeném IZRAEL-HAIFA.

Zpá-teční letenku 7.500 Kč zaplatit složenkou, nebo na účet –
ČR 2200083778/2010,
SR 2200083778/8330,
MB 670100-2206198728/6210.

Cena zájezdu – dle ceny paliva, započítán letištní poplatek v Praze a v Tel Avivu. S ubytováním a polopenzí 975,- USD (790,- Euro) za osobu, platí se na letišti v Tel Avivu. Potřebné údaje vyžadované v Izraeli: Jméno podle pasu, datum narození, číslo pasu, datum vydání a platnost pasu, státní příslušnost. Platnost pasu nejméně do 30. 9. 2015. Další informace + celý program zájezdu na adrese: Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7, 140 00 Praha 4-Michle, tel. 242428814, 774572671, e-mail: hallerova@volny.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka České pošty
800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Novinka z Kalicha

Ivan Štrpka: Rukojmí
(Druhé vydání se Ztracenou kapitolou)

Prózu Rukojmí inspiroval autorův přítel a spolupracovník z tvůrčí dvojice Štrpka–Ursiny. Román o Dežově a vypravěčově cestě do neznáma je zároveň snem a zpěvem – elegií za zmizelého přítele.
„Mnohé nádherné věty udržují rytmus té divoké jízdy a mnohá slova chutnají jako diamantový prach nebo jako ryba po půstu."
(Ivan Laučík)

Překlad Martina Blažeková.
Ilustrace Zdenka Krejčová.
První vydání, 2014.
Cena 221 Kč (na www.ekalich.cz cena 177 Kč).
216 stran.

Kostnické jiskry

List budící české svědomí

Začínáme uveřejňovat ukázky z Kostnických jisker, tak jak vycházely před 100 lety. Uvědomujeme si, že to je již opravdu poněkud zaprášený historický materiál, ani v našem archivu není, s vděčností jsme použili archiv synodní rady ČCE.
Ale nejde jen o časovou vzdálenost jednoho celého a tak rušného století, ani o malou dostupnost počátků tohoto časopisu. Budeme tyto výběry předkládat spíše jako zajímavosti, které nás někdy možná i trochu zaskočí, jindy snad i trochu pobaví svým pathosem, jindy nás snad přinutí trochu nechápavě a pohoršeně pozvedat obočí. Otiskované citáty odráží dobové podmínky, ve kterých uzrálo rozhodnutí vydávat tento týdeník. Cítíme z nich závažnost tehdejší situace a snahu jí čelit.
Zahrnujeme do ukázek i některá spíše technická a administrativní sdělení, abychom nahlédli také k tomu, co naši předchůdci prakticky řešili a jak.
Doufáme, že i ctění čtenáři dojdou k závěru, který máme trochu neskromně jako redakce: že současné Kostnické jiskry jsou čtivější, otevřenější, že většinou přináší kvalitnější materiály. Ale tím nechceme zlehčit úsilí našich předchůdců, jejichž práce si vážíme a na to dobré chceme také ve své době a za současných podmínek navazovat.

redakce

prosinec 1913 **č. 1**

... Jsme si vědomi úkolů, jež nám ukládá závěť J. A. Komenského, jak ji zapsal krví srdce svého, ve svém věkopamátném Kšaftu.
Shrnujeme tedy, poukazujíce na název, který jsme zvolili pro svůj nový orgán: hranice kostnická jest nám ohnivým sloupem, za kterým by měli jíti věrní synové a dcery českého národa, aby se z cizího područí dostali přes poušť do země zaslíbené. Jestliže ujišťovaly kdysi vlivné noviny, že bude uhašen plápol této hranice za jakési směšné ústupky se strany Říma, my chceme naopak rozdmychati její plameny, aby kde kdo byl upoután tímto světlem a zasažen mocným žárem. Připadá nám jako spásný maják, k jehož směru nutno říditi porouchanou loď našeho bytí, aby v panujících mlhách neztroskotala se o číhající skály nepřátelské tvrdosti nebo neuvázla na mělčině bídné povrchnosti. Nechceme k Husově hranici přihlížeti jako prázdní zvědavci k tuctovému ohňostroji, jaký hodlají "vlastenci" vypalovati nyní nejen 16. května a 28. září, ale i 6. července - aby byl konečně pokoj! Chceme, aby se rozlétly široko daleko ty sršící jiskry, aby nezapadly jako sebezářnější letavice, nýbrž aby zapálily v českých srdcích požár svatého nadšení, jenž by nás zachvátil jako kdysi Boží bojovníky a hořeti věčně nepřestal.

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2015

14. ledna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
21. ledna 2015
Z obsahu

* *Podivné tělo*
* *Profesor J. B. Kozák*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Na dobrý život!
J 2,1–11

Bylo to, jako když najednou dojde dech uprostřed věty. Možná to někdo špatně spočítal, přišlo víc lidí nebo byli žíznivější. A nápoj utišení nikde. Svatební hostiny jsou vypočitatelné asi jako život sám.
Pouhý člověk, i kdyby byl schopný a moudrý, nedokáže utišit lidskou žízeň. Žízeň po životě. Je tu ale Ježíš. A ten ví, jaký nápoj nabídnout těm, kdo žízní. Víno je ženichova starost a Ježíš přichází s vínem pro všechny, kdo mají žízeň. Ježíš se stává ženichem. Ježíš se stává hostitelem.
Voda proměněná ve víno. Voda křtu, voda omývající prach z nohou učedníků, voda nového života se mění ve vyzrálé víno plného života, víno sytící žízeň, ve víno plné radosti. O vínu se říká, že jde o opojný nápoj, ve kterém je pravda. Radost a pravda – po těch touží naše duše a ty hledá u Boha. Mít tak jásající srdce, které si je jisté Boží láskou a které hledí na svět s radostí, s nadějí a lehkostí. Mít tak oči ochotné vidět svět, jaký je, pravdivě a bez příkras, které ho mnohým pomáhají snést.
To nejlepší víno přišlo na konec, když už nikdo nic nového nečeká. Ale ono se o konec vlastně nejedná. Není to konec života, ani konec téhle svatby. Bůh přichází do našeho života, a to je teprve začátek nového života s nejlepším vínem, jaké jsme kdy měli možnost ochutnat. Hostitel je pochválen. Boží nápoj dává našemu životu lepší, ba nejlepší chuť.
Třetího dne byla svatba. Třetího dne vstal z mrtvých. A slaví s námi hostinu nového začátku, ačkoliv jsme si mysleli, že jsme uprostřed víru života nebo v koncích s našimi nadějemi. Neztrácejte naději, až přijde tma Velkého pátku. Ježíš nám nabízí číši svého výborného vína, tak si připijme na novou zásnubní smlouvu!

Marie Jüptner Medková,
farářka ČCE,
t. č. na rodičovské dovolené

Novoroční ekumenická slavnost tentokrát byla ve znamení Taizé

Konec světa

Mk 13,24–37; 1 J 2,14–18

„Vyjděme k Ježíši ven ze stanů, pohanění jeho nesouce. Neboť nemáme zde místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme.“

Žd 13, 13-14

Biblická připomenutí konce světa nejsou věřícím v Pána Ježíše Krista výzvami k pokusům o náboženské alternativy vědeckých fikcí. Nezanášíme se horory náhlých událostí planety, ani možnostmi katastrof ať už ekologických nebo ekonomicko-politických, jakkoli ke stávajícím hrůzám nejsme slepí. Nepřehlížíme, že „den Hospodinův“, čas Božích soudů ohlašovaný proroky, zpravidla k asyrské nebo kaldejské hrozbě odkazoval. Ani dnes nejsme lhostejní k agresivitě “mimozemšťanů” od východu válcujících zemi a vybíjejících národy. Zprávy o ohrožení a o lidském soužení přesahujícím pomyšlení biblického člověka vnímáme jako znamení času.
Nicméně nežli se zhroutí scéna světových dějin, než se rozpadne divadlo tohoto světa, a labyrint lidské zvůle vezme za své a strhne možná s sebou do zkázy i svět Božího stvoření, ještě je tu modlitba v duchu a pravdě, ještě trvá křest ve jméno Otce, Syna i svatého Ducha jako noemovská šance: Koráb sebezáchovy a spásy, nezůstane-li jen při smytí špíny těla, píše apoštol, nezůstane-li křest jen tradičním aktem akceptace, tedy zasvěcení a začlenění k těm, co taky věří, ale stane se trvalou poptávkou po dobrém svědomí před Bohem skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých, v oddanosti tomu, který, vyvýšen na pravici Otce, podmaňuje si anděly, mocnosti i moci (1 P 3,21-22).
Taky Pán Ježíš připomíná dny Noe, když mluví o příchodu Syna člověka (Mt 24, 35n). Po století výstrah lodního staveniště toho dávného podivína a kazatele spravedlnosti (2 P 2,5), jehož už sotva kdo bral vážně, náhle žádné „dnes naposled“. Bůh unavený žalem (Iz 1, 14 Jr 15, 6), ačkoli zajisté „Hospodin neustává, aniž zemdlívá“ (Iz 40, 28), láska nelítostně zraňovaná, přestává svévolníka zachraňovat před ním samým: „Litoval Hospodin, že učinil člověka a bolest měl v srdci svém“ (Gn 6,6). Odcizeným to nepřišlo, nevšimli si,

Dokončení na str. 2

Netrpělivost a naděje

B. Doležal v prvním čísle tohoto ročníku přiléhavě přirovnal současnou „krizi“ k oné poválečné, jejíž významným příznakem byly volby 1946. Spíše než „komunisté vyhráli“, bylo výstižnější konstatovat, že „tehdejší politické strany prohrály“. Podobně jako prohrávají teď, a mohou si za to samy, neboť lidem jejich manýry už lezou krkem.
Doležal si idealizuje polistopadovou dobu – otevřel se sice prostor svobody, ale lidé zůstali stejní. Úpadek demokracie nenastal až v posledních dvou letech, jak se Doležal domnívá. Společnost byla vybrakovaná dřív, než se začala zavádět nějaká pravidla. Místo mnoha úžasných lidí ze vzdělávací, zdravotní a sociální sféry jsou jedněmi maškarami stavěny do pozic jakýchsi společenských vzorů (hnusné slovo, celebrita!) maškary jiné. Chamtivost je prý ctnost. A k tomu všemu například od náboženských komunit – až na čestné výjimky! – veřejnost neslyšela nic společensky kritického. Chovaly se konformně, aby si nezhatily vyhlídky na restituce?
Doležal mluví o hlubokém rozvratu české demokracie, ale když totéž řekne Babiš, jde prý o „skryté odsouzení celého polistopadového režimu“. Podivné. Za minulého režimu také „moc“ vykládala ideologicky jakoukoliv kritiku tehdejších poměrů.
Doležal je Babišem tak umanut, že se dopouští nepřesností. Babiš neproslul jako ovlivňovač politických stran. Zhoršující se podnikatelské prostředí (korupce, neefektivita státu) ho přiměly vstoupit do politiky osobně. Jeho „polopatické“ vyjadřování ocenili voliči jako velmi osvěžující.
Doležal Babiše kritizuje bez argumentů, bez srovnání se světem: mohou podnikatelé do politiky? Za jakých podmínek? Co střet zájmů? Babišovy majetky jsou ale známy, proto mohou být jeho kroky podrobeny ostřejší veřejné kontrole než neprůhledné vazby politických stran a jejich sponzorů. Nutno i přiznat, že Babiš – na rozdíl od politických stran – vykazuje transparentní financování, navíc všechny jeho firmy mají daňový domicil v Česku (žádné daňové ráje!).
Často se zesměšňuje Babišův výrok o řízení státu jako firmy. Stát se opravdu musí řídit jako firma, protože žádný vlastník s rozumem v hlavě si ji nenechá rozkrást, jako se to stalo dosavadním vládám v Česku, v období, které Doležal považuje za demokratičtější než současné.
Babiš opravdu vlastní některá média, koupil je ale na vlastní jméno, všichni o tom vědí, každý článek v nich publikovaný veřejnost poměřuje se skutečnými nebo domnělými Babišovými záměry. Ale že má třeba jiný oligarcha Bakala taktéž významnou část českých médií, Doležalovi za zmínku nestojí. Proč? A co další podnikatelské skupiny, které vlastní jiná média přes další firmy, sloužící coby „přepážky“? Proč je kritizován pouze ten, který se chová transparentně, tedy kontrolovatelně? Není to tím, že se ti ostatní

Dokončení na str. 2

Aktuálně

SOS Sýrie

Situace syrských křesťanů a šíitů je neradostná... Většina z nich se v mohutné vystěhovalecké vlně ocitla mimo svou domovinu, v provizorních táborech na cizím území. Pokud neodešli, patrně nepřežili útoky teroristické organizace "Islámský stát". Turecko má přitom jen dva otevřené přechody na úseku hranice dlouhém 900 km a i na nich jsou uprchlíci bez pasů odmítáni. Situace zde je poněkud napjatá a bezpečnost není příliš zajištěna - po uprchlících se někdy i střílí. Malý hraniční stát Libanon je uprchlíky doslova přeplněn. Libanonci jsou k uprchlíkům neuvěřitelně vstřícní. Utečenci tvoří nyní už asi čtvrtinu obyvatel Libanonu. Problémy spočívají v organizaci humanitární pomoci - většina jich žije v žalostných podmínkách, potřebují jídlo, zdravotní péči atd. Dle slov novináře Hassana Ezzedina, bývalého předsedy Libanonského klubu v ČR, je situace opravdu krizová a ekonomicky pro Libanon dlouhodobě neudržitelná - "úspěšnější" běženci, kteří se v Libanonu postupně zabydlují a našli již domov a práci, představují nicméně velký konkurenční nápor pro libanonské obchodníky a trh. Podobně neutěšená situace je i v sousedících státech, které uprchlíky přijímají, v Jordánsku a Egyptě.
Největší problém v současnosti tkví v bezpečnosti a zajištění humanitární pomoci pro takové množství lidí (celkově asi 3,5 milionu), v Turecku jich jen asi 220 000 z 1,6 milionu žije v dobře zásobených táborech; současně samozřejmě tkví v postoji vyspělých států k této situaci, viz komentář Andrew Gardnera, pracovníka Amnesty International pro Turecko: "Neochota bohatých zemí vzít větší finanční zodpovědnost za uprchlickou krizi i ubohé nabídky na přesídlení jsou politováníhodné."
Situaci lze sledovat na stránkách Amnesty International nebo na stránkách humanitární organizace "Člověk v tísni", kde lze také nalézt info pro ty, kteří by chtěli přispět finančním darem.

Tomáš Zavadil

Na str. 2 uvádíme stanovisko Synodní rady ČCE

Z církví doma i ve světě

Otevřený dopis synodní rady ČCE předsedovi Vlády ČR a ministru vnitra ČR

Vážení pánové,
trápí nás, že úřady České republiky odmítají přijmout syrské uprchlíky ničené dlouhým válečným konfliktem. V posledních dnech odmítly učinit alespoň nepatrné gesto vůči těmto zkoušeným lidem. Nechtějí přijmout a poskytnout azyl 15 syrským nemocným dětem a jejich rodinám. Vymlouvají se na kdeco, v neposlední řadě na bezpečnostní rizika.
Tento postoj nechápeme a nechce se nám věřit, že za tímto jednáním je zbabělost představitelů tohoto státu a strach, aby nepřišla vládní garnitura o volební preference. Přejeme si, aby česká vláda zaujala statečný, odpovědný a státnický postoj k trpícím, pronásledovaným a potřebným.
Vážení pánové, žádáme vás proto důrazně, abyste přehodnotili své stanovisko v této věci, zasadili se o to, aby strádající a nemocné děti byly přijaty a byla jim poskytnuta potřebná pomoc a bezpečí.
Děkujeme za vaše dobré jednání.

Papež vyzval k boji proti modernímu otroctví

Papež František vyzval představitele všech náboženství a kultur ke společnému boji proti modernímu otroctví a proti obchodu s lidmi. Vyjádřil rovněž přání, aby ze světa zmizely války. "Mír je vždy možný. Musíme ho hledat," řekl papež desetitisícům lidí shromážděným na Svatopetrském náměstí ve Vatikánu, kde se konala mše za mír. Papež již v prosinci apeloval na spotřebitele, aby se vyhýbali levnému zboží, které může být výsledkem nucené práce. Organizace na ochranu lidských práv Walk Free Foundation v listopadu odhadla, že v otrockých podmínkách v současnosti žije téměř 36 milionů lidí, tedy asi půl procenta světové populace. Studie vychází z definice moderního otroctví, která zahrnuje například nucené manuální práce, obchodování s lidmi či nucené sňatky. Walk Free Foundation definuje otroctví jako kontrolu nad lidmi, která jim upírá svobodu a která je využívá k dosažení zisku či pro sexuální účely, a to obvykle pomocí násilí, nátlaku nebo podvodu.

podle christnet.cz

Novoroční poselství anglikánského arcibiskupa

Ve svém novoročním poselství, které přenášela BBC, arcibiskup anglikánské církve Justin Welby přiznával, že každý den přináší záplavu špatných zpráv nebo neštěstí nevinných, kteří jsou postiženi válkou či nemocemi...
"V roce 2014 jsme tyto věci sledovali ve velké míře na Blízkém východě, v severovýchodní Nigérii, pronásledování křesťanů a dalších menšin... Existuje tak mnoho utrpení, že na Nový rok jsme v pokušení si zoufat, ale nejsme zemí, která se obrací zády k trpícím, slabým a bezmocným." Arcibiskup dále žádal, aby britská veřejnost v trvalé šlechetnosti pomáhala těm, kteří jsou ve světě potřební.

podle www.churchofengland.org

Taizé 2014 v Praze

Jak naši čtenáři jistě vědí, v Praze se od 29. prosince 2014 do 2. ledna 2015 uskutečnilo setkání mladých křesťanů z mnoha zemí.
K této významné a inspirativní akci se ještě později na stránkách našeho týdeníku vrátíme obsáhlejším materiálem, který připravujeme.

red

Netrpělivost a naděje

Dokončení ze str. 1

bojí, že by na ně mohly být kladeny podobné nároky co do transparentnosti a kontroly?
Co se týče pozadí ukrajinského konfliktu, je nezbytně nutné mít na paměti, že Ukrajina vznikla v roce 1991 Deklarací nezávislosti, kterou se prohlásila za trvale neutrální stát. Ukrajinští a gruzínští představitelé ale začali časem koketovat se vstupem do NATO. Aliance se však před nimi na jaře 2008 uzavřela. V létě 2008 pak Gruzie začala konflikt s Ruskem. Současný ukrajinský a tehdejší gruzínský konflikt mají společné to, že oba jsou podávány jako ruská agrese, což by mělo podpořit přijetí Ukrajiny a Gruzie do NATO. Popsaná chronologie však dokazuje opak.
Nelze pominout, že studená válka končila v tak noblesní atmosféře, že Gorbačov si od Bushe nenechal dát na papír závazek, že se NATO nebude rozšiřovat na východ. Za dvacet pět let se však NATO posunulo o tisíc kilometrů na východ – ale Rusové, kteří přesunuli vojsko ke svým vlastním hranicím, jsou nazýváni agresory.
Bertolt Brecht takovou absurdní situaci popsal v Matce Kuráži: „Poláci tady v Polsku se do toho neměli míchat. Pravda, náš král k nim vtrh s vojskem. Ale Poláci se začali plíst do svých vlastních záležitostí, místo aby koukali udržet mír, a napadli krále, zrovna když poklidně vtáh do jejich země. A tím porušili mír oni, a všechna krev padá proto na jejich hlavy."
A ještě poznámku k Václavu Havlovi. Znal jsem ho od roku 1977, mnoho mne ovlivnil, občas jsme se i přeli, měl jsem ho rád, ale úplně jsem mu přestal rozumět poté, co se změnil ze zastánce rozpuštění vojenských bloků v militaristu. Nicméně to, že prý v protestantských kruzích existuje cosi jako víra ve Václava Havla, mu nemůže přát ani nejzavilejší nepřítel!
Závěrem se vrátím k tématu původního rozhovoru, tedy k naději. Za pozoruhodné považuji některé kroky papeže Františka. K tomu budu parafrázovat novozákonní výrok, že kdo se bude bát o křesťanství, ten ho ztratí. A skončím konstatováním, že největším nešvarem dnešní doby je netrpělivost.

Jan Schneider

Konec světa

Mk 13,24–37; 1 J 2,14–18

Dokončení ze str. 1

že se děje soud: „Naplněna jest země nepravostí od nich. Z té příčiny hle, zkazím je se zemí" (Gn 6,13). Hyne svět lidí a stává se příčinou zkázy světa Božího stvoření... Málo, osm duší zakládá posloupnost spravedlnosti z víry (Žd 11, 7).
Možná, že pak někdo odkudsi ještě zahlédne zamořenou modrou planetu. „Země motajíc motati se bude jako opilý a přenesena bude jako chaloupka. Těžce na ni dolehne nepravost její." (Iz 24,19-20) Kdo by se zabýval půl třetího tisíciletí starým varováním? „Nebesa zvetšejí, jako roucho svineš je a budou změněna. Ty ale, Bože, jsi tentýž a léta tvá nepřestanou" (Žd 1,10-12). „Všeho do času, Pán Bůh navěky," jako úsloví čteme prorocká a apoštolská rozjímání o možnostech Stvořitele věcí prvních i posledních. Všem na zemi to přijde jako past, nástraha, jako zloděj v noci, jako bolest těhotné ženě, před níž úniku není (L 21,35; 1 Te 5,2-3).
Poezie, odbudou to mnozí, ale právě ta občas nahlíží pod povrch, k předznamenáním duchovních dějů pod skořápkou toho, co jsme schopni smysly uchopit a co naši skutečnost předchází. Syn člověka ve svojí slávě se svatými svými posly ve shromáždění nejmenších svých bratří ode čtyř větrů (Mt 24, 31) vyhlašuje nad národy soud podle pravdy, jíž je ON sám (Iz 42,1-4; Mt 25, 31-46). Z nás každý přitom před ním stojíme, abychom, snadno zapomnětliví, přijali, co jsme skrze tělo působili, jaká práce či byla (2 K 5,10). Do nedohledna a do všech důsledků se časné konání každého otvírá v dobrém, méně dobrém i zlém. Všem se stávám zřejmým a především i poctivě sám sobě. Nic nezůstává skryto. Ne k úleku či k vlastní mé chvále nebo k zahanbení, ale pro radost, že milostí Krista jsem, co jsem v jeho milování a slávě (1 K 15,10). Ano, to je konec světa. Opona se zvedá. Konec mlžení, zastírání, přetvářky a lsti...
Nic se nevrací, ale všecko jest a času více nebude (Zj 10,6). Svět nekončí Bohu za zády. Mlhy se rozptylují, svítá. Nad říší pravé svobody vzchází slunce spravedlnosti se zdravím na svých paprscích. Sebevědomí bezbožných a pyšných je plevou a strništěm před pecí hořící (Mal 4,1-2). Kristus vyprazdňuje moc autorit a jejich vědění, zneškodňuje odposlechy vin a zločinů i směnky dluhů... Vzdává království Bohu Otci. Slepá bába spravedlnosti, přežvykující dosud minulost pokutami a tresty, odhazuje meč i váhy a prohlédá vpřed omládlá a zkrásnělá pravdou, jíž je Kristus: Sám žalobcem i svědkem, přímluvcem i soudcem, a nadto sám Pánem práva k pravdě, sám svatým Duchem Zákona. A zjevením pravé skutečnosti. (Ř 7,12-14)
V časnosti světu zjevil, ano ztělesnil Boží trápení s námi, žal Boha kvůli nám. Zrcadlu jeho kříže neuhneš, nevymluvíš se pravdě, co že jsi, člověče, zač, a čeho jsi příležitostně schopen. Nuže, prohlédni včas a otřesen v pokání konečně věř a žasni nad divem své změny a spásy. Ano, přesvědčivější než moje zavinění, hřích a nápověda zlého ve mně, je Boží vůle a možnost nového, Boží vzkříšení, pravda odpuštění a zázrak bytí v Kristu a Krista v nás, dar slávy sjednocující věřící nejen přáním a vůlí naší, ale svým přebýváním v nás v lásce (J 17, 22).

* * *

Vzpomínám, jak jsme krátce po válce doma zpívali z červených baptistických zpěvníků od babičky: „Pán Ježíš přijde zas na zem k nám, což kdyby přišel dnes? Přijde v své moci a slávě sám, což kdyby přišel dnes? Přijde si pro nevěstu svou, pro ty, kdo zde se jeho zvou, oni po celém světě jsou, což kdyby přišel dnes?"
Refrén té písničky se snášel z druhého patra našeho roháku do Veletržní ulice a na náměstí Rudé armády, dnes Tržní: „Sláva, sláva, radost ta letí dál. Sláva, sláva, přijde Pán, slávy král. Sláva, sláva, připravte cestu jen. Sláva, sláva, ON přijde v slávy den."
Je tomu šedesát nebo už sedmdesát let? Zůstávám dneska stejně natěšený a v naději, protože ON přicházel k babičce a stojí i při mně. Neviditelné Boží panství je skutečnější, než co kolem sebe vidíme. Denně se ocitáme na kraji. V krajnostech, v tom posledním, a děje se soud. Okrajové podmínky, jak víme, rozhodují o pnutí. V konstrukci a jistě denně i v životě. Posuvně uložený nosník je na tom hůř než vetknutý. Jak a v čem jsi zakotvil?
Před dvěma tisíciletími psal Pavel do Korintu o tisícileté zkušenosti Izraele se skutky Hospodinovými jako o podobenství k napomenutí nás, kteří jsme na konci světa; tedy v časech posledních (eschatos) (1 K 10,11). „Pán blízko...nyní při skonání věků," opakuje do Filipis i jinde (Fp 4, 5; Žd 9,26;...).
Nedočkal se? Mýlil se vyhlašováním, že staré končí a jedinečně nové začíná?
„Nyní, aktuálně, se děje soud světa," volá Ježíš, když satan žalobník vypadl od Boží tváře (L 10,18; Zj 12,10; J 12,31; 16,11). Světlo přišlo na svět, ale lidem se to víc zamlouvá ve tmě, protože jejich skutky jsou zlé (J 3,19). Shovívavostí Stvořitele časnosti zůstává jejich případ otevřen. Zdálo by se, že to protahuje (2 P 3,8-9), avšak dodnes hledá a nachází ty, kteří kníže tohoto světa s jeho zájmy ze svého srdce a života vykáží a svrchovaným smyslem a spásou se jim stane ON. Amen.

Modlitba

Pane Bože, Duchu svatý, dej nám procitnout k vděčnosti a chvále, že nás obracíš k sobě. Snadno nás pohlcuje lecjaká marnost, sny a vize, které ty posléze za nic položíš. Díky, že jsme směli uslyšet tvůj hlas, že k nám mluvíš, a tak smíme vědět, že nežijeme marně až do konce svých dnů. Nerozplyneme se jako pára, nevytrácíme se z času beze stopy jako mlha ranní. I skrze utrpení uprostřed konečnosti všech věcí nás vírou probouzíš k tomu, co nehyne, k účasti na svém záměru a díle, Bože Stvořiteli.
Otevřel jsi nám smrtelným cestu k sobě. V Ježíši Kristu nám dáváš Ducha života a chléb věčný. Hledáme a nalézáme, Otče, věci tvého království.
Zjevil jsi nám a zjevuješ v Pánu Ježíši PRAVDU o nás. Jak si před tebou stojíme, zbědovaný náš Spasiteli. Ztrácíme ze zřetele tvoji smrtelnou úzkost, nedomýšlíme tvoje trápení pro hřích světa, jemuž konce není, i pro nepravosti naše. Prosíme, odpusť nám naše viny …
Děkujeme, že nás vychovávás a měníš PRAVDOU a mocí svého z mrtvých vstání. Obracíš nás v pokání a víře od skutků mrtvých k životu z tebe. Ano, i nás křísíš, obnovuješ k bytí a zůstávání v tobě. Tobě buď čest a sláva. Posvěť nás, prosíme, ve své PRAVDĚ. Tvoje SLOVO je PRAVDA. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Pouhá milost

„Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme," jak to říkají i někteří z vašich básníků.

Sk 17,28

Na svých misijních cestách přišel Pavel i do Athén, do města plného filosofických škol, uměleckých pokladů, kulturní vyspělosti. Také do tohoto světa hrdého na to, co člověk dokáže, má být přinesena zvěst o jediném a pravém Bohu, který vše stvořil, a o záchraně člověka Ježíšem Kristem. Apoštol si je vědom toho, že evangelium je živou zvěstí nejen pro pastýře, rybáře a rolníky někde na venkově, nýbrž také pro vzdělance, filosofy, učitele a umělce, řekli bychom pro tehdejší inteligenci. Proto bez jakýchkoli pocitů méněcennosti se postaví na hlavním městském shromaždišti Areopagu a přináší poselství o Ježíši Kristu. Navazuje přitom na myšlenkový okruh posluchačů, na jejich bázeň před démony a jejich tušení posledního neznámého božstva (v. 22–23). Nebojí se navázat ani na starověké pohanské básníky, kteří svými díly popularizovali myšlenky filosofů. To nás má vést ke stejné pozornosti k dnešním posluchačům, vzdáleným biblickému myšlení, jeho pojmů a základních linií. Zapomínáme často, že nám mnozí při nejlepší vůli už ani rozumět nemohou. Proto je povinností lásky navázat na jejich dosavadní myšlenkový i tradičně náboženský okruh.
Ještě k samotnému textu. Ekumenický překlad je doslovný, ale obávám se ne dost srozumitelný. Jak si máme představit „v něm žijeme"? Už Kraličtí přicházejí na pomoc s poznámkou „tj. mocí, pouhou milostí jeho". Mohli bychom se tedy odvážit překladu „milostí jeho žijeme, hýbeme se, jsme." Je mi líto, že moderní překladatelé opustili krásné sloveso „trvati" s jeho zakotveností v pohybu vpřed, stálosti v proměnách. Řekneme např., že někdo na své životní cestě vytrval přes mnohé zkoušky. Takže úhrnem by byl asi nejlepší překlad „milostí jeho živi jsme, hýbeme se i trváme".
Pokusme se vyjádřit smysl toho prohlášení pro dnešního člověka. Slovo „milost" mu není zrovna příjemné. Jakápak milost? Mám, co si svou prací vydělám, jsem slušný člověk, dobyl jsem si své postavení ve společnosti. Jsem odkázán na svůj um, na své síly, vytrvalost a na své zdraví. Ale už s tím zdravím to není tak jednoduché. Opravdu jen milostí jeho jsem zdráv a živ. A což

Dokončení na str. 3

Profesor Jan Blahoslav Kozák ve vzpomínkách

1.část

Vliv dodnes živý

Na stopu působení Jana Blahoslava Kozáka jsem byl přiveden svědectvími jeho žáků. Tak např. Zdeněk Matějček v knize „Naděje není v kouzlech“ vzpomíná na dobu svých studií: „Výběr nebyl veliký. Kromě přednášek J. B. Kozáka, na které chodily davy posluchačů, a povinných přednášek profesora Krále jsem si zapsal i Patočkovu fenomenologii a jeho první seminář o Descartovi. Doslechl jsem se pak později, že prof. Kozák kdesi prohlásil, že má žáka, který ho už přerostl – čímž myslel Patočku. To bylo zajisté od prof. Kozáka, řečníka parádního a muže nadmíru sebevědomého, uznání jistě nejvyšší a takřka nemyslitelné (s. 114)“. Profesorem nejbližším mu však byl bezesporu prof. J. B. Čapek.

Druhým Kozákovým žákem byl lékař a psycholog Jiří Mrkvička. V úvodu k jeho „Předpokladům psychoterapie“ píše Antonín Šimek: „Především to byla jeho Knížka o radosti, která v první polovině temných 80. let osvítila nejenom psychology, pedagogy i filosofy, ale i širokou veřejnost… Autorovi se v ní podařilo vyhnout cenzurním zásahům obratným odmítnutím citací, a přesto /nebo právě proto/ zprostředkoval myšlenkové zázemí svých inspiračních zdrojů. Především svých učitelů J. B. Kozáka a Jana Patočky, německých i amerických personalistů a humanistů.“ V knížce vyšlé na památku autora v roce 2005 Jiří Mrkvička píše:

„Ve svých seminářích v 50.letech se Kozák ptával: Jestliže naší základní výpovědí o skutečnosti je, že se děje, že se neustále kvalitativně proměňuje, pak co tedy trvá uprostřed změn? A odpovídal: smysluplné kontexty. Ale i ty se dějí, jsou to události, které však v sobě uchovávají kontinuitu. Minulost v nich není anulována, nýbrž tvořivě rozvíjena, kvalitativně obohacována. Objektivní smysl je „evolving action“, rozvíjející se akce: smysl se děje, je to směřování, tvořivé pronikání do budoucnosti. Ani minulost, ale především ani budoucnost nejsou lhostejné pro přítomnost. A proto – doplňme – není ani čiré „teď a tady“ (s. 103).

Z doby nedávné jsem zaznamenal vzpomínku Jana Šulce, editora nakladatelství Torst, z rozhovoru ke 20.výročí nakladatelství (Hospodářské noviny 28. 12. 2011). Zmiňuje svého učitele angličtiny Otakara Berounského, „který mne seznámil s českou evangelickou tradicí. Půjčoval mi knihy Emanuela Rádla, J. L. Hromádky, Ferdinanda Krejsy, Františka Žilky, Jana Karafiáta, J. B. Kozáka, Machovcovu monografii T.G.Masaryka a mnohé další. Od něho jsem se dozvěděl, kdo byl Jan Laichter…“.

Jan Blahoslav Kozák se narodil 4. 8. 1888 jako syn faráře dr. Františka Kozáka v Čáslavi. Jeho matka byla Zdeňka rozená Císařová, sestra Františka Císaře z Klobouk. Druhá sestra Císařova byla manželkou faráře a seniora Jana Pelíška v Semtěši. Přes tuto linii se dostal J. B. Kozák do blízkosti poslance a profesora T. G. Masaryka, druhou spojnicí do Masarykovy blízkosti bylo sousedství a pracovní společenství Františka Kozáka, Jana Pelíška a Čeňka Duška z Kolína, kam přijížděl Masaryk přednášet. O to složitější a pro mladého Jana dramatičtější byl rozchod s kazatelskou službou a dráhou teologa, kterou si pro něj jeho otec přál. Jan dospěl po dlouhém vnitřním zápase do pozice, kterou sám pro sebe nazýval „bratrské jinověření“ a kterou méně laskaví kritikové (např. Karel Skalický) označili kacířstvím na hranicích arianismu a pelagianismu.

J. B. Kozák se oženil se svojí první manželkou Karlou rozenou Skalskou, s níž měl všechny své děti: syna Gustava, dceru Evu provdanou Jeriovou, syna Pavla, který za války sloužil jako letec na západní frontě a podle všeho zde položil život, a syna Jana. Léta 1939 - 1945 strávil v americkém exilu. Po odchodu své první ženy uzavřel v posledních letech svého života manželství s komenioložkou V. T. Miškovskou - Kozákovou. Zemřel 9. 1. 1974 a je pochován v Praze na hřbitově na Malvazinkách.

Kozák filosof

Zájemce o hlubší vhled do Kozákova myšlení odkazuji vedle jeho spisů na článek Jiřího Bednáře

„K osmdesátinám J. B. Kozáka“ ve Filozofickém časopise 1968, č.5. Dále na článek Ladislava Hejdánka „Kozákovo pojetí pravdy“ v Theologické příloze KR č.3,1958 (a na četné poznámky a vzpomínky, které se u prof. Hejdánka najdou) a na článek V. T. Miškovské - Kozákové „Problém objektivního smyslu ve filozofii J. B. Kozáka“ v KR č.9,1974. J. B. Kozák se habilitoval a pedagogicky působil na filosofické fakultě UK; v letním semestru let 1947-1948 zastával funkci děkana fakulty a učil zde do roku 1958.

Obsáhlá vzpomínka Ivo Tretery vyšla v časopise Dějiny a současnost č. 10, 2008 pod titulkem „Nebylo tam nic dramatického“. Své vzpomínky zanechal i Zdeněk Mathauser, nedávno zesnulý žák Kozákův a Patočkův. Při sympoziu k osobnosti Karla Kosíka ve vile Lanna 23. 11. 2006 zmínil J. B. Kozáka ve své řeči i Jan Šimsa. Po zmínce o vlivu myslitelů hlásících se k marxismu a k pozitivismu řekl: „Co je za fakty, tedy transcendentní, prohlašovali za pochybné, případně za neexistující, zamítali metafyziku i vše, co tak vypadá. Pochopitelně že přes agnosticismus se už hlásila fenomenologie a František Krejčí a ještě hlouběji J. B. Kozák (se svým kontextualismem) a vlastně i Ladislav Rieger se otevírali hlubšímu pohledu, než aby pro ně filosofie byla jen pořádáním vědeckých poznatků.“

Miloš Hübner

Dokončení příště

Naše recenze

Kalich, Martin a víra

Unikátní vydání robustní a přitom sličné: Pijte z toho všichni - Kostel u sv. Martina ve zdi a víra v něm. Výpravná kniha. Velikostí, obsahem, dokumentací. Výborné ilustrace, fotografie. I ten, kdo by snad knihu nepřečetl slovo od slova a jen si je prohlédl, již získá přehled o tom, kudy nás kniha vede. Abychom nezačali jen chválou, pevnější měla být zřejmě vazba, což se projeví jen při plném rozevření všech stran až po čase, bude-li důkladně i opakovaně čtena a prohlížena. Je tištěna (PBtisk Příbram) na kvalitním bílém, lesklém papíře, tisk dobře čitelný, byť mohl být zadán o něco tučněji, nejen titulky. Skvělá grafická práce, vydařený obal a překvapení v poslední dvojstraně: barevná vystřihovánka modelu kostela u sv. Martina ve zdi (!). Cena 399 Kč, nikoli přehnaná, vzhledem k nákladu (1000 výtisků) a tomu, jak je vybavena. Za zmínku bezesporu stojí i čtyřjazyčné resumé, což činí knihu i vhodným dárkem pro hosty z ciziny. Nechybí ani jmenný rejstřík. Nakladatelství Eman 2014; k tisku připravil editor Mikuláš Vymětal spolu s velice zdatným kolektivem. Všichni autoři vyvolají naši zvědavost svým příspěvkem. Zaujmou nás zde podněty církevní i civilní, sociální, teologické a historizující, stejně jako současné, sociálně laděné, ba i černá kronika. Znalci architektury budou také spokojeni. Budeme zavedeni i do krypty …

Kostel u sv. Martina ve zdi je jedním z kostelů, kde na podzim 1414 byla po dobře dvou stech letech slavena eucharistie pod obojím způsobem – chleba i vína. Vše doloženo, včetně vyčkávacího postoje Jana Husa, v té době již v Kostnici, vedle nedočkavého Jakoubka ze Stříbra a jeho přátel. Předchozí vývoj je doložen na případu Jana Viklefa. V souvislosti s ním je zmíněn i Matěj z Janova pro sklon k častějšímu podávání večeře Páně, což si hierarchie nepřála. Míra laicizace a sociální aspekt společenství mohly být doloženy Milíčem z Kroměříže (není vůbec zmíněn), jeho Novým Jeruzalémem a akční horlivostí vstříc parusii. Podobně i rozrůzněnost posluchačů pod Husovou kazatelnou – od studentů a prostých Pražanů po střední měšťanské vrstvy, gramotné měšťany i měšťanky (!), až po bývalé prostitutky a samu královnu – to vše, bezesporu, předjímalo souvztažnost laiků vstříc budoucímu společnému stolování. Jen okrajově je zmíněn husitský program Čtyř pražských článků, jichž se kalich stal nedílnou součástí a nakonec zůstal nejvýraznějším ostatkem v Kompaktátech, přijatých Basilejským koncilem, papežem nepotvrzených, až roku 1462 jej papež Pius II. zakázal.

Texty jsou oživeny řadou příkladů ze života společenství kolem kostela, od nejranějších dob po dnešek při Farním sboru Českobratrské církve evangelické. Jsme zaujati osudy farářů, dějinnými zvraty, popřevra-

tovou situací i životem dnešního sboru. Také pády studentů i církve. Někdy doslova. Přeživší student padající ze zdi kostela. Jiný student však „propadl“ vazbě na dva roky ze studia na Evangelické bohoslovecké fakultě pro modlitbu za faráře Sváťu Karáska a nenašel zastání ze strany církve i fakulty. Ne vše může být zaznamenáno. Někteří máme v živé paměti vystoupení studenta Jana Rafaje, když o výročí smrti Martina Luthera Kinga rozdával po studentské bohoslužbě přítomným jeho teze o nenásilném odporu a jak k němu dospět. Užil si tehdy hojně nepřízně děkana F. M. Dobiáše. Nezapomenutelné bylo jejich setkání při diskusi se studenty, kdy si energicky odporovali citáty z apoštola Pavla o úloze státu a církve (Římanům 13) oproti nebezpečí církve propadnout Antikristu (Zjevení 13). Těmto motivům má nejblíže příspěvek Miloše Rejchrta: Vzpomínky starého Martiňáka.

Závěrem uveďme citovanou báseň, kterou věnoval svému patronovi Ivan Martin Jirous ve sbírce Labutí písně: *„Sv. Martine, přímluvče mocný,/ tys líbal rány malomocných,/ já mám nemocnou duši, víš?/ Zdali ji také zahojíš?/Sv. Martine, vojáku,/ pomoz mi, pomoz/ žebráku./ Sv. Martine z Tours,/ zbav mne mých nočních můr!“*

Jan Kašper

Pouhá milost

Dokončení ze str. 2

teprve, když pomyslíme na celkovou situaci dnešního světa a lidstva. Není to pouhá milost, že přes všecky zmatky, sobectví a nepřátelství, přes vynález atomových zbraní, jsme ještě živi? Vždyť do roku 1945 jsme všichni věděli, že jsme smrtelní, ale od Hirošimy víme, že jsme vyhladitelní. Už tato událost by nás měla každé nové jitro vést k vděčnosti za nový den, jehož nám bylo z milosti Boží dopřáno dožít.

Teď nám jde o to: Jaký život je nám darován? Jde jen o povrchní přežívání v hojnosti a pohodlí? Čteme kolikrát v dnešním tisku, že účelem státu je zajistit občanům kupní sílu, možnost obklopit se předměty, užívat vybranou stravu a mít luxusní bydlení. Úkolem státu není však jen chránit a krmit břicha občanů, pak by se politici podobali pastýřům dobytka. (Iwand) Ve společnosti má být především zaručeno a chráněno konání dobra a hledání věčných hodnot. Stát je podle Melanchtona „Custos legis et doctrinae religionis“. (Stát je strážcem zákona a náboženského vyznání.) Avšak i tak není ještě zaručen pravý, smysluplný a radostný život. Ten nám daroval Ježíš Kristus, aby z nás „nešťastných božstev učinil pravé lidi“ (Luther). Sám Ježíš přece prohlásil: „Já jsem přišel, aby život měly (jeho ovce) a měly ho v hojnosti.“ V hojnosti dokonalého odpuštění vin, jimiž jsme se trápili, v hojnosti smysluplných úkolů lásky, v hojnosti milých vztahů k spolulidem, v hojnosti naděje za sebetěžších okolností. To je přece život, který stojí za to, aby byl žit!

Dále tam stojí, že milostí jeho se hýbeme. Pokládáme to za samozřejmost, že tvorové se hýbou, ale na druhé straně také víme, jaká je to nesnáz, když člověk pozbude hybnosti. Ve víře se dá tento nedostatek překonat a můžeme také poznat velký dar soucítění a praktické pomoci hodných lidí. Snad je možno myslet i na hybnost duševní a duchovní. Člověku se může stát, že ztratí jakýkoli vnitřní pohyb, ustrne a od života již nic nečeká. Netouží už nic změnit, nic zlepšit, přestane na sobě i na vztahu k okolí pracovat, modlit se, zápasit a promýšlet svou víru. Ve sborovém společenství zapomene na stále novou reformu, stále poslušnější utváření cesty církve podle Boží vůle. Také teologická práce církve se musí dít ve stálém pohybu, nejen proto, že i mylná učení nestojí na místě, ale také proto, že se církev snaží stále výstižněji domýšlet a tlumočit zvěst evangelia. Jenom milostí a mocí Ducha svatého můžeme vstoupit na novou cestu života a dát se do práce na sobě i pomáhat zlepšit obecenství svatých.

Nakonec tam čteme, že milostí jeho trváme. Jde o bytí v nejhlubším slova smyslu: o poslání, naději a cíli našeho bytí. Smíme opravdu být, a to nejen karikaturami nebo loutkami, nýbrž pravými lidmi, bez pocitu nadřazenosti nebo méněcennosti. Jestliže pravil filosof Descartes: „Přemýšlím, tedy jsem,“ pak bytí z milosti Boží vyjadřuje prohlášení „Jsem milován, tedy jsem“. Jsem milován Pánem Bohem až do oběti jeho Syna pro mou záchranu. Tak z pouhé milosti Boží žijeme, pohybujeme se i trváme. Jaký to důvod k radostné vděčnosti!

Jan Pokorný

Listy M. Jana Husa

4. Pannám, které společně žijí[1)]

Ať vám dá svou milost a ujištění v lásce a panenství váš choť Pán Ježíš, kterého jste si nade všechny jiné zalíbily a jistě velmi moudře: protože on je král nejmoudřejší, nejmocnější, nejbohatější, nejsilnější, nejkrásnější a tak ten, který nejvíce potěší; neb on své manželky neodmítá, nehanobí, nezarmucuje, nezestárne jim, nikdy se jim nezpronevěří, nemůže jim totiž ani zestárnout ani se jim zpronevěřit. Bude s nimi na věky, a ony jej budou mít tak, jak jej samy podle své vůle budou chtít; a tak každá bude bez újmy naplněna nebeským královstvím, v kterém každý i každá bude podle jejího přání: nebo každá bude mít, co bude chtít, a nic zlého ani nebude moci chtít. Ó, považte to, milé nevěsty tak oslaveného krále Krista! Neopouštějte ho pro jiného hříšného, odporného, ubohého a zhanobeného, s kterým je více smutku než potěšení, buď jak buď. Nebo bude-li krásný, tak bolest, aby se jiné nechytil; bude-li škaredý, tak zármutek; bude-li opilý, prchlivý, nebo jinak ubohý, což je dost ďábelské; počne-li od něho dítě, tak bolest při jeho nošení i při rození i při vychovávání; když nebude mít dítě, tak hanba, smutek a zbytečné spolu uléhání; když se dítě počne, tak strach z jeho mrtvého neb jinak nezdařilého narození. A kdo by mohl vypsat ty převelice zlé příhody, od nichž vysvobozuje drahé panenství v Kristu a v jeho matce, které je nad vdovství i manželství velmi vyvýšeno! O něm Písmo svědčí, v něm se andělé radují, ke kterému Pán Ježíš volá: kdo může přijmout, přijmi! A sv. Pavel k tomu radí s mnohými důvody. Proto miloučké panny! Choti Kristovy i dcerky! Zachovejte mu čisté panenství, které je zachování vůle od tělesného porušení v tom, který nikdy nepodlehl tělesné rozkoši, v Kristu, ani jako panna Maria nepodlehla. Ó, blaze bude tomu panici a panně, když tak vytrvají a jiná boží přikázání budou plnit, vezmou zvláštní korunu, to je odplatu, ve věčné radosti! Té se, milé choti Kristovy, silně až do smrti držte! Věrně, lehce zachováte, když si věčného království budete vážit, uvidíte marnost světa, vyvarujete se špatných styků, budete pokorně jednat, nebudete milovat nádherných šatů a budete často přijímat tělo Kristovo.

Prosím, abyste si tyto věci pilně pamatovaly: a když mi Bůh dá čas a posla, napíši vám více. A posílám vám píseň[2)], která ať je zpívána při nešporách panen svatých[3)], abyste při rozvažování jejich slov měly v srdci radost a ústy zpívaly, ale aby to muži neslyšeli; protože by měli zlé nutkání, a vy byste upadly do hříchu pýchy nebo pohoršení.

Mistr Jan Hus, kněz nestatečný.

4. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme. V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

1) Tom. 438. 2) Je-li to některá ze známých písní Husových, nelze říci, 3) Snad svátek II tisíc panen dne 21. října.

4. Pannám, společně žijícím 1)

R. ? (1412-1414)

List nesvědčí „klášternicím", nýbrž jak se zdá, pannám stavu šlechtického, které nevstupujíce do klášterů společně dům svůj obývaly a životu v čistotě a pobožnosti po způsobu bekyň se oddávaly; byly zajisté tytéž, kterýmž Hus asi roku 1412 napsal a věnoval spis svůj „O poznání pravé cesty Boží" čili Dcerka: k těm náležely: Anežka ze Štítného, dcera věhlasného Tomáše ze Štítného, a Kunka z Vartemberka, kteréž dohromady majetkem měly dům hned vedle kaple Betlémské; tu také bydlily Anežčiny přítelkyně sestry Ludmila a Kateřina z Pasovař; dům později koupila Střežka z Čejkovic, kteráž částky postoupila pěti pannám: Ofce, a čtyřem sestrám, Bětce, Anežce, Zdeně a Ofce; také Markéta z Ostrého tu bydlila.

Také lze tu mysliti na šlechtičny Petru, Marketu, Duru, Kateřinu Husovu, připomenuté v listech 71, 79. Hus v listě přítomném chválí a odporučuje panenský život

Ranní modlitba Mahátma Gándhího

Chci setrvat v pravdě.
Nechci ustoupit před žádnou nespravedlností.
Chci být svobodný od strachu.
Nechci užívat násilí.
Ke každému chci mít dobrou vůli.

Zemřel prof. Jaro Křivohlavý

Oznamujeme, že dne 27. 12. 2014 ve věku nedožitých 90 let zemřel prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc. Rozloučení se konalo v evangelickém kostele u Salvátora, Praha 1, Salvátorská 1 v sobotu 3. 1. 2015.
Podrobnější vzpomínku na něj přineseme v příštím čísle.

Historik s pohledem do věčnosti

Dlouholetý spolupracovník našeho týdeníku, PhDr. Michal Flegl, zemřel po dlouhé těžké nemoci 19.12 2014 ve věku 74 let. Ještě v létě roku 2014 z posledních sil psal drobné příspěvky, nezahálel a pokračoval v práci na svých tradičních, ale i nových tématech. Pragensia jsou jeho celoživotní láskou, a tak není divu, že se z podnětu bratra ing. Daniela Touška ujal zpracování souboru církevních památek v Praze. Soupis, který doplnil synchronní chronologií českých a evropských dějin i odkazy k judaismu a islámu, vyšel v rámci evropského projektu "Církevní turistika" jako DVD. K církevně historické tematice je soustředěna i kapitola o břevnovských evangelících v "Knize o Břevnově". Do tohoto rozsáhlého díla napsal M. Flegl také kapitoly o obcích sousedních (Střešovice, Ořechovka, Liboc, Ruzyně). Právě pražská Ořechovka a její pozoruhodný historický a urbanistický vývoj zaujala Flegla natolik, že jí věnoval samostatnou publikaci "Ořechovka. Od vinice přes barokní zahradu k zahradní čtvrti". Všímá si v ní jak osobnosti významného ekonoma-merkantilisty Jana Kryštofa Bořka (původní název zahrady byl totiž Bořekovka), tak i stavebního vývoje zahradní čtvrti Ořechovky, první moderní pražské vilové kolonie po roce 1918. V regionálním časopisu "Břevnovan" pak otiskoval jako volné pokračování "Galerii osobností z Ořechovky a Hanspaulky". Tam vyšly portréty evangelíků architekta Bohumíra Kozáka, církevních historiků Ferdinanda Hrejsy a Rudolfa Říčana, právě tak jako historiků Kamila Krofty, Františka Roubíka, Josefa Šusty a Bedřicha Mendla. Časopis "Břevnovan" v minulých ročnících též přinesl Fleglovy články o starých Střešovicích a jejich památkách. V odborném tisku vyšla ještě drobnější pragensia, např. o renesančním Kurzově letohrádku na Hradčanech, spjatém s pobytem astronoma Tycha Braha, či o Strahovském kláštеře. Rozsáhlejší studie je věnována sociální struktuře a geografickému rozmístění tolerančních evangelíků v Praze a ve středních Čechách v roce 1782.

K trvalým Fleglovým studijním zájmům patří dějiny českého dějepisectví. Mezi příspěvky z toho oboru jistě patří publikace "Cyril Merhout - historik nejen Malé Strany". Sledoval v ní dílo známého pražského historika, ale upozornil také na jeho další práce, zvláště z dějin školství (včetně monografie o J. A. Komenském). K studii o Merhoutovi se kromě zmíněných článků v Břevnovanu řadí další statě o českých historicích, publikované v odborném tisku (Jan Dyk, Antonín Frinta, Ferdinand Hrejsa, Karel Němec a další).

V našem týdeníku 33/2013 jsme také v krátké recenzi upozorňovali na jeho publikaci "Jak jsem je znal... Portréty

osobností - dějiny a památky" z roku 2012, kde shromáždil biografická a a bibliografická fakta, která skloubil s osobními vzpomínkami na tucet osobností. Úvodní slovo nazval příznačně Toulky nenávratnem, ale své úsilí věnoval tomu, aby ty předešlé děje a osobnosti nebyly zapomenuty.

Své stálé lásce, Evangelickému týdeníku Kostnickým jiskrám, zůstal M. Flegl věrným po dobu neuvěřitelných padesát let. Připomeňme, že jeho první článek v našem listu vyšel již v roce 1963 a zahájil tak řadu větších i menších příspěvků, publikovaných od té doby až dodnes (celkem více než 400 článků).

Velký badatelský zájem se projevil ve spolupráci s časopisem "Rodopisná revue". M. Flegl vyšel ze svých starších statí a z publikace (z roku 1970) o životě a díle regionálního historika Jana Dyka (1860 -1926), svého pradědečka. Rodopisné studium se z dějin rodu Dyků rozrostlo i na postižení minulosti rodů spřízněných. Tak vznikla řada statí z kulturních a sociálních dějin, publikovaných v uvedené revue, a pak souborně vydaných v samostatných publikacích v edici "Pramínek". Jsou to: "Příběh mlynářského a lesnického rodu Dyků" (sv.13) a „Jan Dyk a rody spřízněné" (sv.19). Zájem vyvolal i další "pramínkový" svazek, obsahující výběrovou bibliografii Fleglových historických prací.

Také přednášková činnost patřila k nepominutelným aktivitám bratra M. Flegla. Jistě je to v první řadě jeho pedagogické působení na Evangelické teologické fakultě UK. 20 let (od roku 1990) zde přednášel české dějiny a vedl proseminář pomocných věd historických. Oblibě u posluchačů se těšily jeho pravidelně pořádané exkurze po pražských církevních památkách. Jeho studenti po ukončení studia s ním udržovali velmi vřelé vtahy. M. Flegl se zájmem sledoval jejich odborný i pastorační vývoj. Životní kapitolu také znamenaly přednášky v odborech Kostnické jednoty a v evangelických sborech, konané nejen v Praze, ale i po celých Čechách.

Ještě na podzim 2014 mě požádal o Hesla Jednoty bratrské na příští rok - a pak za ně velice děkoval. Ale tato knížečka biblických veršů, která uživatele provází každým dnem, již zůstala jeho rukám uzavřená. Věřím však, že před ním milostivý Hospodin otevřel svou knihu života, kde je zapsáno i jméno našeho vzácného bratra Michala Flegla.

Bohumil Kejř
- s pomocí Jany a Ládi Fleglových

Novinka z Kalicha

AMICA SPONSA MATER (Bible v čase reformace)
Ota Halama (ed.)
Sedmnáct vědeckých pracovníků se při příležitosti jubilea posledního vydání kralické Bible (1613–2013) pokusilo napříč náboženským spektrem i historickými obory přehlédnout dějiny biblického překladu v českých zemích.
346 stran, cena 350 Kč, v ekalichu 280 Kč

KOSTNICKÉ JISKRY

prosinec 1914 — List budící české svědomí — č. 1

Na postupu.

Každý organický útvar roste. Neroste-li, dostoupil rozhraní života a smrti a začíná hynouti. To platí i o útvarech duchovních. Která společnost neumí dělati propagandu, mře; nějakou dobu třeba ještě potrvá, ale pak padne - ocitne se v mrákotách smrti. "Kdož má, dáno bude jemu a rozhojníť se; ale kdo nemá, to což má, bude od něho odjato." Je-li v nás život, bude nám přidáno; je-li v nás svatý zápal, bude námi rozněcován oheň v srdcích mnohých. Není-li tomu tak při nás, uhasne v nás záhy i jiskra poslední.

Národ náš má minulost evangelickou a nemá jiných velkých mužů a žen než z doby reformace - a přec se chová apathicky k evangeliu.

Proč nerosteme? Proč neopouští národ mělkého života smyslného a nestaví se na základy evangelia? Kde je vina? Jednota Bratrská rostla úžasně. Komenský praví, že každá vinice musí si pěstovati nové sazenice, sic časem zakrní a vína nevydá, a my nemáme nic jiného než staré pařezy z doby tolerační. Kde máme hledati příčinu?

Naše okolí je nám nepříznivé.

Duševní proudy v národu jsou nám nepříznivé. Národ má mnoho starostí a říká: "Počkejte; otázka náboženská bude vyřešena později." Ale my nemůžeme čekat. Nejprve má být český národ vychován na základě evangelia a pak vše ostatní snadno se vyřeší. Cestou opačnou nic se nedokáže. Kdyby celý národ stál na půdě evangelia, dávno bychom byli stáli u cíle svých politických tužeb.

Bez obětavosti ničeho nedokážeme. I otcové naši ve věku husitském zvítězili jenom s hroznými oběťmi. Oni nezpívali pouze "Kdož jste Boží bojovníci", nýbrž také v duchu té písně jednali, obětujíce krev a život. Jiné cesty ku vítězství není. Doba naše jest pro šíření evangelia ovšem nepříznivá. Ale to se promění, známky toho se již objevují. Přibývá těch, kdož s láskou čítají bibli. Mezi mládeží akademickou pozorujeme neobyčejnou vážnost a touhu po vnitřní obnově. Važme si toho! V těchto kruzích převládá přesvědčení, že národ český se musí znovuzrodit, sic nezvítězí. Na venkově se často setkáváme s tklivou žádostivostí slova Božího. To jsou známky pozoruhodné a nadějné.

Proto buďme bedliví. Neopomeňme ničeho, čím by posice evangelia mohla být v zemi utvrzena.

Čeněk Dušek

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

3/2015

21. ledna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
4. února 2015
Z obsahu

* *Bůh a rozum*
* *Základ a plnost Zákona*

Poselství k 3. neděli po Zjevení Páně

Výhled z hory proměnění
Matouš 17,1–9

Trpící Mesiáš! To učedníci nechápou. Proto Ježíš vezme Petra, Jakuba a Jana /tři nejbližší/ „na vysokou horu, aby byli sami“. Jen oni a Bůh. Tu najednou proměna: Ježíš má tvář jako slunce, do kterého nemůžeš koukat, oděv ze samého světla! S ním stojí Mojžíš a Eliáš. Zjevili se v slávě a mluví spolu. – O čem? Podle Lukáše o Ježíšově smrti. Ano, i on, Ježíš, už nastoupil cestu k oslavení a zanedlouho bude tam, kde jsou Mojžíš a Eliáš. Avšak ta cesta povede přes bolestné umírání.

Na záplavu jasu první reaguje Petr. Je nadšený. Pane, to je dobře, že jsme tady. Pomůžeme, uděláme tři stany, tobě, Mojžíšovi i Eliášovi. Jaká je to nádhera, být v nebi, tak jasném a zářícím! Petr by tu zůstal navždy. A my možná taky. Bez starostí, bez bolestí! Kdo by si nechtěl od všech stresů konečně odpočinout, zapomenout na ten svrab a neštovice?

Petrovo blouznění překryje oblak světla. Z oblaku zazní hlas: „Toto je můj milovaný Syn… toho poslouchejte.“ Učedníci padají tváří k zemi. Jsou vyděšeni. Ale Pán přistoupí ve své slávě a řekne jim: „Vstaňte a nebojte se!“ Ježíš je těmito slovy utiší. A oni mohou zase myslet. Bolest a utrpení neznamená prohru. A blaho vytržení není mostem k dezerci…

Bůh Ježíše posiluje v cestě na Golgotu. Ježíš jde k oslavení i ke hrozné smrti. A ti tři jdou s ním! A budou s ním i v Getsemanské zahradě, ve chvíli smrtelné úzkosti. Teď však smějí prožít setkání s oslaveným Ježíšem – jako dotyk velikonoční neděle. Jako ozvěnu z budoucna slyší stejná slova, která Vzkříšený řekne ženám u prázdného hrobu: „Nebojte se!“

Všechno je jiné. Ale možná lepší! Následování Krista je následováním v utrpení. Ale ten zabitý byl vzkříšen a do našich bolů říká: Vstaňte, nebojte se! Já jsem s vámi po všecky dny.

Marian Šusták,
farář ČCE, Most

Statisíce lidí se sešly na pochodu proti terorismu v Paříži 11. ledna 2015

Solidarita ve hříchu

Jednotlivec na ni nestačí, avšak všichni dohromady z ní vytváříme království zla. Smíme však všechny lidi bez výjimky označit za hříšníky? Inu smíme, dodává nám k tomu odvahu předkřesťanské pohanství. Jeho známý římský básník Quintus Horatius Flaccus v prvním století před Kristem napsal, že kdo se narodil, narodil se hříchům – neřestem. Tato universalita hříchů nalezla velmi malou opozici, dá se říci, že byla obecně přijata. Zlo, které dělají jednotlivci, vytváří celek království zla, v němž je nám žít.

A my sami a každý jednotlivě se ve svém životě setkáváme s tím, jak zlo jedněch nakazí druhé. „Když oni, proč ne my.“ A tak zlo nabývá na přitažlivosti. Skoro to vypadá tak, jako když vypukne epidemie, všichni podlehnou, všichni, i ti, kdo se cítí znásilněni a chtěli by křičet, že jsou oběťmi proti své vůli. Avšak nákaza pokračuje a zmocňuje se celých institucí. Propuká tam nenadále a je lidem k pohoršení: vznikají kriminální případy, jejichž aktéry jsou veřejně známí politici. Zlo se stává masovým jevem, nikdo, ať malý nebo velký, není ho prost. Zlo vyrostte do takové výšky, že se obyčejným lidem jeví jako nedostupné, přístupné toliko vyvoleným zločincům. Toto zlo, které se šíří z institucí a ze zločineckých organisací, udělá více zla než naše zlé činy nebo přestupky. V malém nebo velkém obsahu je to však totéž zlo, hřích. A ti, kdo jej pojmenovali jako království zla, dobře věděli, co mluví. Neděláme si iluze o světě, v němž žijeme, o lidech, kteří stojí vpředu a tváří se, že nás vedou, o institucích a jejich služebnících, označených falešnou důstojností.

A přece tato vzpoura proti dobrému mravu, proti právu a spravedlnosti nedosahuje tam, kde Bible mluví o solidaritě ve hříchu. Ten hřích, v němž všichni vězíme, má co dělat s naším vztahem k Ježíši Kristu. Teprve tento vztah učiní z člověka hříšníka, který cítí svou osobní odpovědnost: já, jednotlivec, stojím před Bohem, já mu mám věřit a jej poslouchat. Já jsem volán k odpo-

Dokončení na str. 2

Aktuálně

Společné prohlášení předsedů ČBK, ERC a FŽO k teroristickým útokům ve Francii

Předseda České biskupské konference kardinál Dominik Duka OP, předseda Ekumenické rady církví Daniel Fajfr a předseda Federace židovských obcí v ČR Petr Papoušek reagují společným prohlášením na teroristické útoky v redakci pařížského časopisu Charlie Hebdo, v obchodě s košer potravinami a na související dění ve Francii:

Středeční atentát v Paříži na novináře satirického týdeníku Charlie Hebdo a hrůzné činy z následujících dní nás naplňují hlubokým smutkem a vyjadřujeme upřímnou soustrast rodinám obětí. Uvědomujeme si, že tyto činy jsou zoufalým vyústěním hlubších tendencí a bolestí současného dění ve světě.

V mnoha lidech mohou atentáty, jako je např. ten středeční, vyvolat pocit, že je třeba jednat stejně radikálně, že již padla poslední hranice, poslední morální zábrana. Za této situace vyjadřujeme přesvědčení, že i přes hněv a bolest, které s sebou terorismus a extremismus přinášejí, je stále třeba trvat na základních principech otevřené společnosti. Především pak na svobodě projevu, na lidských právech, ale také na vzájemném respektu náboženství a kultur i na hledání cest společného soužití.

V Praze dne 10. ledna 2015

Za Českou biskupskou konferenci
předseda: kardinál Dominik Duka OP
Za Ekumenickou radu církví v ČR
předseda: Daniel Fajfr
Za Federaci židovských obcí v ČR
předseda: Petr Papoušek

Když dítě nepřichází

Myslím, že naše země patří mezi jednu z nekritizovanějších v Evropské unii, co se týče náhradní výchovy. Ne že bych měl Brusel příliš v oblibě, ale v tomto mají možná pravdu. Domnívám se, že máme poměrně hodně dětí v ústavních zařízeních, zájem náhradních rodičů vzrůstá, ale tak nějak se nedaří děti umísťovat do rodin. Ptám se: proč asi?

Nedávno jsem se setkal se zoufalou neplodnou ženou, která by si moc přála dítě a dala by za něj cokoliv, ale prostě nemá to štěstí. Pán jí dosud nepožehnal. Čtyřicítka na krku, všude kolem plno maminek s kočárky, a ona nic. Život je někdy krutý. Některé matky mohou mít dětí plno, ale nechtějí je a jdou na potrat, jiné se trápí. Hlavou se míhají myšlenky: „Opustí mě muž, když mu nedám potomky?“ „Umřu stará a sama, co může být horšího!“

Snad proto jsme začali v organizaci Náhradní rodiny Ústeckého kraje realizovat projekt: „Zasaďte se o spokojené dětství, staňte se náhradními rodiči,“ který má za cíl oslovit nové adoptivní a pěstounské mámy a tatínky. Zájem je podle webových stránek www.chcemebytpestouny.cz značný, ale! Mnozí se obávají, zda projdou procesem schvalování, jak zdolají psychotesty, přípravu, a hlavně, jaké ty děti budou. Bohužel však, realita je někdy horší než jsou představy zájemců.

Jako věřící bychom neměli zapomínat, že dítě je dar od Boha. V pravém slova smyslu nepatří nám, je rodičům pouze svěřeno do dospělosti než vyroste. Nebýt Boha, nebyli bychom obdařeni ani svými vlastními dětmi. Každá živá dětská duše je zplozena z Boží vůle, a dokonce platí, že dětem patří království nebeské. Ježíš také praví: „Cožkoli byste učinili těmto maličkým, mně jste učinili.“

Přijetí cizího dítěte do rodiny, ať už je jakékoli, je vždy službou Kristu. Proto bychom měli přistupovat k adopci či pěstounství s pokorou a láskou. Je mnoho opuštěných dětí, které čekají právě na ty, co mají srdce veliké a nekladou si podmínky pramenící z vlastních nereálných představ o budoucím seslaném drobečkovi.

Jsem přesvědčen, že v oblasti náhradní rodinné péče platí, že kdo prosí, dostává. Chce to ale ohromnou dávku výdrže, vytrvalosti a tolerance. Modlím se, aby bylo co nejvíce věřících rodin, které by dokázaly přijmout nejen dítě vysněné, ale i dítě zlobivé, romské, nemocné, postižené. I takové děti touží, aby je měl někdo rád. Nejsou na světě náhodou. Jsou darem i požehnáním.

Ivo Kraus

Z církví doma i ve světě

Teror ve Francii

Prohlášení Centra Simona Wiesenthala a reakce z Paříže

Centrum Simona Wiesenthala truchlí nad ztrátou rukojmích, kteří byli zajati v Paříži v obchodě s košer potravinami. Svět už nemůže předstírat, že islamističtí fundamentalisté sestávají jen z několika izolovaných buněk. Jsou jich miliony, uvedli rabíni Marvin Hier a Abraham Cooper, zakladatel a děkan Centra SW.

Na tiskové konferenci v Muzeu tolerance ve Wiesenthalově centru řekl vedoucí policejního oddělení v Los Angeles Michael Downing: "Policie a zpravodajské služby nemohou samy vyhrát tuto válku. Potřebujeme spoluúčast všech náboženských vůdců, kteří - jak rabíni zdůraznili - musí výslovně odsoudit takovou ideologii."

Dřívější reakce od Dr. Šimona Samuelse, ředitele mezinárodních vztahů CSW, který sídlí v Paříži:

"Židovská komunita má pocit, jako by byla na hraně soptícího vulkánu. Rukojmí v košer obchodě ... zvěrstvo vrahů v redakci Charlie Hebdo... policistka zastřelená v jižní Paříži. To jsou scény jako z válečného filmu, doplňované policejními a speciálnímu jednotkami. Ale válka není vyhlášena, dokud ta zhoubná nemoc není veřejně pojmenována jako výjimečný stav. Kultura omluv zprošťuje viny ty, kteří tyto věci připravovali, jako "nespokojené, odcizené, frustrované, nezaměstnané". Žádná jiná skupina frustrovaných nezaměstnaných se neuchýlila k takovému chování. Dokud politici a média nebudou definovat tento problém jako džihádismus, na dálku ovládaný z mešit ve Francii a nejen ze Středního východu, ta rakovina nebude izolována a potřena. Ten soptící vulkán je přikryt chaboučkou pokrývkou zavrhování. Židovská komunita zná až příliš dobře důsledky erupce. Budeme se tento šabat modlit za rukojmí a za pokoj pro příští týden."

podle Centra Simona Wiesenthala, upraveno

Přípravy Husovských slavností 2015

Ve středu 7. ledna 2015 se v ústředí Církve československé husitské (CČSH) v Praze sešla Komise pro přípravu církevních výročí Českobratrské církve evangelické a Komise pro přípravu Husova výročí CČSH. Spolupráce vychází z dohody mezi oběma církvemi, která byla podepsána 3. prosince 2013, a jejím cílem je plánovat a realizovat toto významné výročí slavené v obou církvích společně.

Na programu jednání byly body týkající se příprav Husovských slavností 2015. Tento duchovně - kulturní projekt proběhne v neděli 5. a v pondělí 6. července 2015 na Staroměstském náměstí v centru Prahy.

Husovské slavnosti 2015 nabídnou pestrou škálu duchovních a kulturních akcí od bohoslužeb přes koncerty, divadelní vystoupení až po přednášky a diskuse. Hlavní pódium bude umístěno v sousedství pomníku mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí. Na Ovocném trhu bude možné zažít atmosféru středověkého tržiště včetně aktivit pro děti. V okolních kostelích proběhne poutnický program a další literární, hudební a interaktivní programy.

Husovské slavnosti 2015 jsou určeny pro širokou veřejnost, a to i pro anglicky a německy mluvící účastníky.

www.e-cirkev.cz

Ekumenická rada církví připravuje výpravu na Kirchentag

Ve dnech 3. - 7. června 2015 se bude ve Stuttgartu konat již 35. Kirchentag. Tématem Kirchentagu 2015 bude druhá část 12. verše 90. žalmu: "Ať získáme moudrost srdce." Pro zájemce o Kirchentag z ČR připravuje tým Ekumenické rady církví v ČR výpravu (zájezd) na Kirchentag 2015. Bohatého duchovního i kulturního programu na Kirchentagu se v posledních letech účastní kolem 100 000 lidí z Německa a dalších zemí.

Jako i v předchozích letech bude mít Ekumenická rada církví v ČR (ERC) na Kirchentagu svůj stánek. Stánek bude zaměřen na připomínku 600. výročí mistra Jana Husa a současně bude umožňovat návštěvníkům Kirchentagu získat informace o církvích sdružených v ERC. Jako i v minulých letech bude tým ve spolupráci s místním sborem ve Stuttgartu připravovat česko-německý večer, při kterém je příležitost nejen zúčastnit se společné bohoslužby, ale i možnost pohovořit s místními křesťany a také ochutnat české speciality. ERC bude také zajišťovat hromadnou dopravu z ČR na Kirchentag a zpět. Informace ke Kirchentagu pro českou výpravu (včetně přihlášek) budou zveřejněny na webové stránce www.ekumenickarada.cz/kirchentag

www.ekumenickarada.cz

Příroda je Boží dar – seminář a vydání katechetické příručky

Česká křesťanská environmentální síť zve na prezentaci nově vydané katechetické příručky Příroda je Boží dar a současně na unikátní seminář věnovaný křesťansko-environmentálnímu vzdělávání.

Akce proběhne v sobotu 24. ledna od 10.30 h v Emauzském klášteře v Praze.

Program:

10.30 - Představení příručky Příroda je Boží dar
(Marek Drápal, Česká křesťanská environmentální síť, POŽP při SR ČCE)
10.50 - Environmentální souvislosti v evangeliích
(Matúš Kocián, římskokatolický kněz, entomolog)
11.30 - Environmentálně-křesťanská výuka v praxi
(Pavel Světlík, A Rocha, kazatel CB, ornitolog, lektor)
12.10 - Stvoření ukazuje ke Stvořiteli
(*Ondřej Simon, hydrobiolog, lektor environmentálních kurzů)*

Vstupné dobrovolné. Na místě bude možné zakoupit příručku Příroda je Boží dar za zvýhodněnou cenu 79,- korun. V případě zájmu o větší množství publikací prosím o rezervaci předem na kontaktu:
Marek Drápal, email: marek@drapal.org, telefon: 481120877

Sandra Silná (www.ekumenickarada.cz)

Solidarita ve hříchu

Dokončení ze str. 1

vědnosti a k rozhodnutí. A my, všichni před Bohem, jsme v Kristu jedno, jsme Adamové. A každý jsme jinak hříšný. Někdo více, jiný méně, ale dohromady tvoříme solidární celek.

Ježíš Kristus nám každému jednotlivě zjevuje jeho hřích v lidstvu, kde není už rozdílu mezi tvým a mým hříchem, všichni jsme zastupitelní hříšníci. Nikdo z nás nemůže z této solidarity vystoupit, hřích druhého může být mým hříchem a můj hřích hříchem druhého. Když jsme v Kristu, přestáváme kalkulovat, jsme-li lepší než ti druzí.

Rádi bychom ovšem našli nějaké měřítko, které by ukázalo, že já jsem méně vinen, já přece jen nejsem ten nejhorší, horší jsou ti druzí. Právě o to se snažili farizeové, aby aspoň před lidmi vypadali lépe než ve skutečnosti. To počínání je praktikovaná lež. V Kristu je každý hřích hříchem, nic víc a nic méně. Se srovnáváním je už konec.

Ano, já vystupuji z řady a vyznávám: Já jsem přibil Ježíše Krista na kříž. Před ním zmizí všechno srovnávání: pro mne, kvůli mně Kristus zemřel, pro mé hříchy, jichž je jako písku na břehu moře. To vím, když stojím před Kristem, takový jsem. A každý druhý je na tom stejně. Před Kristem tvoříme podivnou jednotu: jsme všichni jako jeden a Kristus je vykupitel všeho lidstva. Pokud jsme v Kristu, jsme všichni spaseni, pokud jsme jen potomky Adama, zůstáváme hříšníky. Je to podivuhodný universalismus, o našem údělu rozhoduje jediný Kristus nebo jediný Adam. Před Kristem tvoříme nerozdělitelné lidstvo. Můj akt proti Boží vůli, který vyznávám jako svůj hřích, je akt, který učinili všichni ostatní. Hřích už není možné přiřknout jednomu určitému člověku a pak jej rozdělit na částečky mezi všechny lidi. Tento akt vzpoury je tedy jeden, jediný. Stojíme před tajemstvím, které je nerozluštitelné rozumu, ale pro věřícího v Ježíše Krista se mění v jedno poznání, darované víře. Před Kristem poznáváme a okoušíme solidaritu v hříchu.

Vyjádřil ji Sören Kierkegaard (1813-1855), dánský reformovaný filosof a teolog, geniálně prozíravý: člověku náleží dvojí, být zvláštním jednotlivcem a zároveň celým lidstvem. Tak to odpovídá Božímu záměru při stvoření, kde každý jednotlivec reprezentuje všechny lidi a všichni jsou jako on. A přitom on reprezentuje sám sebe jako určitého jedince. Vězme, že naše lidství má základ v Bohu, který chce, abychom všichni měli totéž lidství. Jeden jako všichni, ale v jednom je obsaženo všechno lidství. Každý jako jednotlivec má zaslíbení,, že bude pozván k hostině v království Božím, ale protože je svým stvořením i svým hříchem svázán s druhými, není v Božím království stůl jen pro jednotlivce, ale pro celé společenství hříšníků.

Nepotřebujeme pro své tvrzení, že všichni jsme hříšníci, zvláštní zkoumání, zda někomu nekřivdíme, neboť nemůžeme jinak, než svou hříšnost promítnout do druhého a každého dalšího, sdílíme přece jedno a totéž lidství.

Toto uvažování nám umožňuje víra, která nás všechny vidí v jednotě Adamova hříchu, ale také nadto v pravdě a lásce Kristově, který si hříšníky zamiloval a povolal je do života ve svém království. Kamkoli dohlédneme zpět do své minulosti, neobjevíme při sobě spravedlnost a svatost, ale hříšnost, která bude vždycky ráda zpívat: Ježíš hříšné přijímá, povězte to těm, kdo bloudí, kdo pro přestoupení svá Boha bojí se, jenž soudí. Zde je ten, kdo spasit má, Ježíš hříšné přijímá (EZ – Dodatek č. 693).

Josef Veselý

Sestra Lydie Plevová oslaví 100 let

Sestra Plevová pochází z baptistické rodiny. Její dědeček Jindřich Novotný byl zakladatelem a prvním kazatelem baptistického sboru v Čechách, a to v roce 1885. O rok později vystavěl na svém pozemku v Praze na Vinohradech první baptistický sborový dům. Jeho život a práce je podrobně popsána v publikaci Kazatelé Bratrské jednoty baptistů (první vydání 2005). V publikaci je také popsán život některých jeho dětí a jeho zetě Františka Kolátora, otce oslavenkyně, kteří pokračovali v započatém díle.

Mládí prožila sestra Plevová s dalšími třemi sourozenci v Podhořanech nad Vltavou (místní část Hleďsebe), jejichž současný název je Nelahozeves III. Do obecné školy chodila ve Veltrusích, do gymnázia pak v Kralupech nad Vltavou.

V Podhořanech její rodiče, manželé Kolátorovi, založili v roce 1922 dětský útulek pro válečné sirotky a opuštěné nebo týrané a nechtěné děti, nazvaný Dětský domov Chelčického. V Domově, jehož činnost byla podporována hlavně církvemi a dobročinnými spolky z USA, bylo v některých obdobích až 20 dětí. O jejich osudech napsal František Kolátor knížku Dvacet malých trosečníků (1924). Činnost Domova byla násilně přerušena až čtyři roky po druhé světové válce. Ze spolužití s chovanci Domova si sestra Plevová odnesla několik celoživotních přátelství s pravidelnými kontakty.

Rodiče i prarodiče sestry Plevové byli literárně činní (namátkou uvedu zkušenosti z cest do Anglie Kol anglického domova a do Ameriky Americké besedy, laická kázání Na Božích cestách, Tichý dům v zahradě o založení sborového baptistického domu v Praze, povídky pro děti Drobnomalby, historie Jednoty bratrské pod názvem Bratrská Jednota Chelčického, její historie, program a cíl) a překládali odborné články i publikace z angličtiny (R.Kipling, R.Connor). Publikovali bezpočet článků a fejetonů v tehdejších časopisech, otec František redigoval deset let baptistický časopis Chelčický. Jejich literární nadání přešlo i na s. Plevovou, která publikovala nejen v církevních časopisech, ale také v odborných publikacích týkajících se její profese - vystudovala farmacii na Univerzitě Karlově v Praze. Pro širší příbuzenstvo napsala obsáhlou ságu rodu Kolátorů a Novotných a pro vlastní rodinu vzpomínky s názvem Farské kvítí. K vytoužené trvalé práci v lékárně se nikdy nedostala, což bylo její velké životní zklamání.

Na své životní pouti po několika farách s manželem Jaroslavem a posléze se třemi syny, Jaroslavem (nyní žije ve Švédsku), Tomášem a Janem, tvořila zázemí pro jeho duchovní činnost - nejdříve v Hronově, později následovaly Poděbrady, Hlinsko v Čechách, Velké Meziříčí, Krucemburk a nakonec po odchodu manžela do důchodu zakotvili na prostějovské kazatelské stanici ve Vyškově.

Ve svých pamětech s. Plevová vzpomíná na krušné začátky na hronovské faře, kam se stěhovali začátkem zimy, fara byla po rekonstrukci, nebyla vymalovaná, uklizená. Doprava do okolních obcí a kazatelských stanic byla problematická, takže se chodilo pěšky i v zimě, dešti nebo v horku. Když manžel po roce těžce onemocněl, musela s pomocí svého otce a bratra faráře Popeláře fungovat jako varhanice, uklízečka, kuchařka, topička, zahradnice, učitelka NŠ. V té době se jí narodil první syn, nevědělo se, zda jeho otec přežije a vůbec někdy syna uvidí. V Poděbradech pak bydleli v domě strýce Václava Vančury, po dvou letech odešli do Hlinska v Čechách. Tam bylo sice krásné a pohodlné bydlení v činžovním domě s výtahem, ale pro děti nevyhovující, takže po necelých dvou letech odešli do Velkého Meziříčí. Zde byl velký dům s velkou zahradou a přírodou hned za ní, což bylo pro tři děti zdrojem neustálého objevování a výletů do přírody. Do Krucemburku odcházeli manželé Plevovi po 24 letech strávených ve Velkém Meziříčí a nakonec po pěti letech následovala kazatelská stanice Vyškov.

Na všech farách s. Plevová pravidelně doprovázela zpěv při bohoslužbách hrou na harmonium, na vyškovské kazatelské stanici tuto službu vykonávala ještě před nedávnem. Od roku 1988, kdy ovdověla, žila na kazatelské stanici ve Vyškově, kde se starala o provoz domu a o přilehlou zahradu. Později, když tělesné síly potřebné pro provoz domu začínaly ubývat, přestěhovala se do Penzionu a dnes žije v Domově pro seniory ve Vyškově. Těší se velmi dobrému duševnímu zdraví.

Přejeme jí do dalšího života hojnost Božího požehnání a radost z jejích dětí, čtyř vnoučat a čtyř pravnoučat.

J. P.

Bratrský biskup Matěj KUNVALDSKÝ,

narozen asi v Kunvaldu – zemřel 23.1.1500 v Lipníku n. B.

Jako utrakvistický kněz v Kunvaldu si kázáním a způsobem života získal důvěru hloučku „tichých v zemi“, který v Orlických horách shromáždil bratr Řehoř Pražský. Na shromáždění v Rychnově n.K. 26.3.1467 jej bratři vybrali za jednoho ze tří svých kněží (vedle Eliáše z Chřanovic a Tůmy Přeloučského) a ačkoli z nich byl nejmladší, ustanovili ho biskupem. Michal ze Žamberka mu udělil biskupské svěcení, které měl údajně od valdenských. Když vyvstaly vážné bohoslovecké otázky a spor mezi menší a větší stránkou, klonil se ke konzervativní malé stránce a 1494 se chtěl vzdát biskupského úřadu. Ten mu byl sice ponechán s pastýřskými pravomocemi, ale do vedení Jednoty se dostala mladá generace kolem Lukáše Pražského. 1495 se v Rychnově od Řehoře Pražského distancoval i on. Usiloval o shodu malé a velké stránky, ovšem neúspěšně (1496 v Chlumci nad Cidlinou se rozešly). Sloužil potom v Lipníku, kde zemřel.

Z jeho literárního odkazu je známo Psaní odtržencům (1498) a připisuje se mu autorství pěti písňových textů: Chvalmež nyní Boha svého, Radostně Boha chvalme, Radujme se v Pánu Kristu, Radujmež se ve svém srdci a Radujme se vždy společně (1467).

Bohuslav Vik

Profesor Jan Blahoslav Kozák ve vzpomínkách

2. část

J. B. Kozák člověk

Tady se lze opřít v mladších letech pouze o vzpomínky současníků, v posledních letech o živou paměť generace, jejíž příslušníci však již namnoze odcházejí. Zaujaly mne při určitých příležitostech zmínky o Kozákově velkorysosti. Helena Pavlincová ve své studii „Cesta Karla Vorovky k Americké filosofii" popisuje, jak po svém pobytu v USA sepsal Vorovka svoji stěžejní práci, během jejíhož dokončování však onemocněl a své nemoci ve věku pouhých 50 let podlehl. V dopise svému nakladateli píše: „Jsem tomu povděčen, že sazba Americké filosofie rychle pokračuje. Profesor J. B. Kozák se mně nabídl, že korekturu vykoná se svými posluchači. Já sám již čtyři neděle neopustil lože jsa sužován horečkami." Spis tak mohl vyjít v roce 1929, bohužel již po smrti autora.

J. B. Kozák se aktivně angažoval při usnadňování a organizaci emigrace německých spisovatelů a kulturních osobností před nacismem, zmiňuje se jeho podíl na události, kdy městečko Proseč udělilo domovské právo oběma bratřím Mannům, Heinrichovi a Thomasovi, čímž jim otevřelo cestu k získání československého státního občanství a zabránilo jejich vydání zpět do Německa. Miroslav Frydrych v článku „Prof. dr. Josef Fišera – odbojový pracovník ve Francii" (ET-KJ č. 9 +10, 2005) zmiňuje: „Na podzim 1938 se Fišera zapojil do odbojové skupiny… Počátkem roku 1939 se mu podařilo za pomoci prof. J. B. Kozáka a vyslance dr. Jana Opočenského odcestovat do Francie." Cenné svědectví o osobních stycích s Kozákem zanechal Otakar Odložilík ve svých „Denících z let 1924 – 1948". Jeví se v nich jako citlivý člověk, kterého starosti o členy rodiny dokáží sevřít a vnitřně skličovat. Nacházíme v něm tyto postřehy:

27. 11. 1924: „Včera jsme měli dosti živou debatu o Kozákovi; Kozák neimponuje a mám dojem, že vědu proti náboženským hodnotám staví zbytečně do protivy… A i jinde jeho řešení ztroskotává: v řešení problému svobody, objektivizace etických norem aj. Je-li na něm co sympatického, je to jeho přímo fanatismus v zdůrazňování etických požadavků, ale jinak myslím, že není tou cestou, po níž se půjde dále."

4. 11. 1939 v Oberlinu ve státě Ohio, USA: „S Kozákem jsme mnoho hovořili a shodli se v mnoha věcech – to jako by ani nebyl ten starý Kozák, který chodil málomluvně po chodbách fakultních a více byl zaměstnán politikou nežli našimi fakultními starostmi. Trochu jakoby zestárnul a hlavně vyrovnal mnoho protiv."

11. 6. 1940: „Kozák je pesimista. Všechno jeho uvažování je jaksi podbarvováno obavami o syna Pavla, který je jako letec někde ve Francii. Paní je tím sklíčena ještě víc, a tak žijí život nepříliš jasný.

24. 9. 1943: „Dnes jsem se pokoušel o kousek práce v Masarykově ústavu, ale nedospěl jsem nikam. Jednak jsem ráno přišel dosti pozdě, jednak jsem veliký kus odpoledne ztratil rozhovorem s Kozákem, který sem přijel z Washingtonu a velmi srdečně se mnou porozprávěl."

J. B. Kozák v roce 1948

Četná svědectví a protikladná hodnocení se týkají Kozákovy činnosti na filosofické fakultě i mimo ni kolem roku 1948. Někteří jeho žáci oceňují kvalitu jeho výuky, která byla pro ně oázou v marxistickém suchopáru let poúnorových. Jiní se vyrovnávají s nezřetelným politickým postojem Kozákovým, který si zřejmě nedělal o nových vládcích žádné iluze, ovšem možná právě proto jim neodporoval a vyhnul se přímému střetu. Už Kozákovo předsednictví Kulturního svazu v roce 1946 označuje Pavel Tigrid jako počátek zrady, která se po roce 1948 dovršila. Svůj text z roku 1949 „Zrada inteligence" končí slovy: „Mravní a kulturní rekonstrukce v našich zemích bude jednou obtížnější než rekonstrukce politická a hospodářská, poněvadž na 80 % české inteligence bude mravně k nepotřebě… Podle mého soudu bude rozumnější počkat si na nové generace, než znovu galvanizovat k životu kultury bolševiky jako Olbrachta či Majerovou, pomatence jako J. L. Hromádku či J. L. Fischera, zrádce jako Řezáče, oportunisty jako Drdu či třasořitky jako J. B. Kozáka." Hodnocení J. B. Kozáka jako slabocha a oportunisty opakuje ve svých pamětech Václav Černý. Nepříznivě vyznívá postoj Kozákův ve svědectví Jindřicha Pokorného, Petra Hrubého či ve srovnání s jednáním a dalším osudem Růženy Vackové.

Za nejvyváženější pokládám portrét z pera sociologa Jiřího Musila ve stati: „Osudy posledního ročníku sociologie, který začal studovat v roce 1947" (Lidé města č.13/2011):

„Význam Kozákův spočíval především v jeho díle, filosofické orientaci a v jeho intelektuálním vlivu… Byl vynikajícím řečníkem a ztělesňoval pro mnohé z nás, jako tomu bylo u Josefa Krále a Jana Patočky, ducha první republiky… Nikdy jsme nepochybovali o Kozákově demokratické a svobodomyslné myšlenkové orientaci… Profesor Kozák se na semináři vyhýbal jasnému stanovisku. Byl tehdy děkanem filosofické fakulty a byl pod mnoha politickými tlaky. Mnohem později jsme se dozvěděli, že jeho syn byl již před 25. únorem 1948 z politických důvodů zatčen; tyto a jiné skutečnosti zřejmě vysvětlovaly jeho jednání v kritických letech 1948 - 1949."

Závěr

Ve svém článku záměrně vynechávám Kozáka jako pracovníka Ymky, Kozáka turistu, Kozáka politika a poslance atd. Vlastní hodnotící soudy považuji za předčasné v situaci, kdy se kolem jeho osobnosti vrší vzájemně protikladná hodnocení a chybí ucelená syntetická práce. Na půdě církevní diskuse se až dosud J. B. Kozák nachází ve stínu J. L. Hromádky, případně Emanuela Rádla, ve filosofii ve stínu svého slavného žáka Jana Patočky. Jako svébytná osobnost s vlastním vyzařováním si však zasluhuje z těchto stínů vystoupit do plného světla. Zájemce o jeho dílo se ovšem musí sám rozhodnout, zda se přikloní k soudu Pavla Tigrida, který odepisuje celou jednu generaci, či dá šanci „léčbě Kozákem", za niž se přimlouvá Ivo Tretera. Ten poté, co označil profesora Patočku za jediného českého filosofa světového formátu, napsal: „Ale v té době byl pro nás i Kozák zjevením. Mně ukázal, že nejen za Platóna, Schopenhauera, Nietzscheho sousedila filosofie s krásou, že filosofování je radostnou událostí, že živlem filosofie je humor a duchaplnost. Naší době, v níž vše neuvěřitelně zblbělo, zešupáčtělo, zhrublo, esteticky pokleslo, by léčba Kozákem prospěla."

Miloš Hübner

Ještě jedno zamyšlení nad slovním spojením věčný život

V jednom z posledních čísel Kostnických jisker jsme se mohli dočíst, jak chápou a vysvětlují význam slovního spojení život věčný někteří teologové. Náročné filosoficko-teologické úvahy opět jen potvrzují, že správné vnímání biblického textu není vždy jednoduché. V biblických knihách se totiž setkáváme s obrazy plnými metafor a přirovnání, také s výstižným užíváním symbolů a živoucích, geniálních podobenství. Především ta jsou často velmi inspirující, nádherná, lehce zapamatovatelná, ale lze si je nejednou také různě vysvětlovat. Trnitou cestou k odhalení podstaty biblických pravd je tedy každý křesťan vtahován do samostatného přemýšlení, do samostatného etického rozhodování, jak se k odhaleným skutečnostem po-stavit. A tak se i svou problematičností stává nejednou Bible knihou ještě pozoruhodnější a zajímavější! Je ovšem třeba zdůraznit, že ve věcech nejpodstatnějších je ve svém vzkazu člověku ve svých základních konturách jasná, průhledná a jednoznačná.

Uveďme jen několik příkladů. Bůh se v Ježíši Kristu přiblížil k člověku a odhalil svou láskyplnou tvář. Tajemství Kristova vtělení má zcela prosté vysvětlení. Nedostupný, vzdálený, často nepochopitelný Bůh-Stvořitel náhle vstupuje v plnosti do lidského života i do jeho utrpení, v němž svět uvízl a tápe, a dosvědčuje tak, že On strůjcem bolesti a zmaru není. Ba právě naopak. Vystupuje proti zlu a stává se v posledu vítězem i nad smrtí. Nastiňuje člověku nově laskavé horizonty a znovu připomíná, co je již zaznamenáno v prvním listu Bible. Totiž že vše, co stvořil, bylo dobré a k dobrému se zase navrátí.

V Bibli je dále uložena jednoznačná, jasná, prostá odpověď i na nejzákladnější otázku života – na otázku po smyslu lidského bytí. Proč jsme tady na tomto závratně krásném světě, na tomto světě plném rozporů, na tomto světě naděje, radosti a štěstí, na tomto světě bolesti, nejistoty, strachu a zoufalství? Kdo jsem já a kam vlastně jdu? Kde je můj cíl – konečný cíl? A má vůbec moje životní cesta smysluplný cíl? Jsou v našich životech chvíle, kdy se takto tážeme v úzkosti všichni.

„A navrátí se prach do země, jakž prve byl,
duch pak navrátí se k Bohu, kterýž jej dal …"
„Pamatuj na Stvořitele svého ..."

Tak málo slov a tak jasné vysvětlení dvou základních životních otazníků, totiž našeho počátku a pozemského konce. Tedy – nejprve je nám připomenuto, že člověk nevznikl nějakou nádhernou a šikovnou náhodou, aby zase nějakou ošklivou a nešťastnou náhodou zanikl. Má svého moudrého Stvořitele. Na tuto skutečnost by neměl nikdy zapomínat, neboť toto vědomí ho povede k radosti a zodpovědnosti zároveň. „Pamatuj na svého Stvořitele" – to ti budiž vodítkem a poměřováním všech rozhodnutí.

A to druhé, stejně důležité poznání – náš život má hodnotu věčnou a náš duch nám od Stvořitele daný k němu se opět navrátí, neboť nepatří této zemi, není vázán jejími zákony. Ani atomový, ani neutronový oheň ho nemůže zničit, neboť je nezničitelný, je věčný.

Co se však skrývá za slovem věčný? S časem svázáno to slůvko jistě není, neboť i čas je součástí Stvoření, byl stvořen a zřejmě v pozemské formaci podlehne zániku. Co tedy znamená slovní spojení věčný život, království Boží?

Chceme tvrdohlavě konkrétní obrazy, konkrétní odpovědi, my, svázaní zatím zákony naší planety Země. My, omezení trojrozměrným prostorem, my, žijící v pozemském čase, my, kteří neumíme domyslet věčnost a už vůbec ne bezčasí. Vyhledáváme tu chytré, tu krkolomné, někdy až sofistikované odpovědi za každou cenu, protože neumíme žít s tajemstvím a v důvěře, že „Bůh těm, kteří ho milují, připravil, co oko lidské nevidělo, ucho lidské neslyšelo, co na mysl lidskou nevstoupilo".

Milada Kaďůrková

Prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc. (19. 3. 1925 – 27. 12. 2014)

V sobotu 3. 1. 2015 se naplnil salvátorský kostel pestrým společenstvím těch, kteří se v zármutku přišli rozloučit s výraznou osobností - křesťana, psychologa, vědeckého pracovníka - a v tom ve všem vlídného a moudrého člověka. Kromě početné rodiny se tohoto shromáždění účastnili členové branického sboru, kam bratr Křivohlavý patřil, ale i členové jiných evangelických sborů, dostavili se i mnozí další z nejrůznějších jiných církví, také jeho kolegové a žáci. Rozloučení vedl branický farář br. J. Pechar, jenž ve svém kázání vyšel z povzbuzujícího Božího ujištění, které bylo uvedeno i na smutečním oznámení:

Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespáliš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh. Neboj se, já budu s tebou.

(Izajáš 43, 1 – 5)

Br. Pechar uváděl na jedné straně mnohé těžkosti, kterými musel br. Křivohlavý procházet, zároveň však uváděl, co pro nás Hospodin vykonal a co nám nabízí. Své potěšující zvěstování končil slovy: *"My v tuto chvíli můžeme vděčně a radostně vyznat, že bratru Křivohlavému nakonec všecko napomohlo k dobrému, protože miloval Boha. Byl povolán podle Božího rozhodnutí. Bůh si ho předem vyhlédl, předem určil, aby přijal podobu Božího Syna. Povolal si ho, ospravedlnil a nyní uvedl do své slávy. Co k tomu dodat? Byl-li a je-li Bůh s ním, kdo proti němu?*

Bůh o něm řekl: „Jsi můj", a tak víme, že se mu neztratí ani ve smrti. Zlý nepřítel smrt nám bratra Křivohlavého ukradl z našeho středu a my musíme opět prožívat, jak vylhané jsou pohádky o dobré kmotřičce smrti. Smrt ale nebude mít poslední slovo. Dokonce i ta smrt mu musí posloužit a my věříme, že mu posloužila k dobrému. Bratr Křivohlavý v tuto chvíli prožívá to co popisoval apoštol Pavel – psal, že chce zemřít, aby už byl s Pánem. Aby prožíval to úžasné společenství s Bohem a se všemi, kteří ho předešli. Na nás je ještě nějaký čas žít v tomto světě. To podstatné pro život ale víme z Písma i ze svědectví života bratra Křivohlavého: Věřme Bohu a nemusíme se ničeho bát."

V citlivě připravené chvíli pro osobní vzpomínky promluvil za organizaci ADRA br. V. Vurst, který ocenil jednak ekumenickou otevřenost bratra Křivohlavého, kterou prokazoval v nejrůznějších společenstvích od počátku svého působení, ale také jeho nasazení pro cíle a služby ADRY.

Za kolegy, přátele a žáky z oboru, kterému se celý svůj profesní život br. Křivohlavý věnoval teoreticky i prakticky, hovořil br. Daniel Heller. Pokusil se popsat životní dráhu a přínos br. Křivohlavého v tomto oboru, zmiňoval i nejvýznačnější publikace, jejichž byl autorem. Ve svém příspěvku mj. uvedl:

„Na podzim roku 2013 napsal svým čtenářkám a čtenářům: *>Vážení přátelé, je podzim – doba vinobraní. I já prožívám podzim svého života. Blíží se mi hranice 90 let a 63 let manželského a rodinného života. A tak se ohlížím za svým životem – co by se v něm dalo najít jako dobré víno. To, co jsem v jednom vinohradě sebral, dávám s pokorou zde na vědomí. S pozdravem a přáním radosti Jaro Křivohlavý.<*

Vážení a milí přítomní, běh pozemského putování našeho bratra profesora Jaro Křivohlavého se ve vánočním oktávu léta Páně 2014 uzavřel.

Byl to život zaměřený na lásku k lidem i k Bohu. Byl bych rád, kdybychom dokázali, aby nad naším zármutkem převážila vděčnost. Je za co děkovat. Uzavřelo se i nesmírně bohaté a košaté odborné dílo, jehož působení však nekončí. Toto dílo budou postupně objevovat další generace studentek a studentů, které teprve přijdou. Ať už se budou zajímat o originální české příspěvky k inženýrské psychologii, sociální psychologii, psychologii handicapu, psychologii náboženství, psychologii zdraví nebo pozitivní psychologii."

S vděčností využíváme možnosti uvést na tomto místě stručný životopis zesnulého, který připravila jeho rodina a který byl rozmnožen, spolu s biblickými texty, slovy zpívaných písní a biblio-

Dokončení na str. 4

Listy M. Jana Husa

6. Nastupujícímu soudci[1)]

Spasení od Pána Ježíše Krista, příteli nejdražší! Podle mého soudu jsi snad již nastoupil dobrý úřad , který je však spojený s velikým nebezpečím. Proto uvažuj a opět uvažuj slovo, které předložil publikánům ten, který křtil Krista: „Nic jiného nečiňte, než co ustanoveno jest vám," a přidej Kristovo slovo z evangelia: „Co jest platno člověku, by všecken svět získal, své pak duši uškodil." Proto čiň, co je spravedlivé, měj před očima nejspravedlivějšího soudce, abys ani vědomě netýral spravedlivého, ani kvůli přátelství nehladil nešlechetného, což nešlechetnosti a zpupnosti popouštívá uzdu. Hleď, ať osoby nepřijímáš; jak bohatému tak chudému poskytuj služebnosti svého úřadu, ani pro zisk nestůj o hrdlo člověka, i kdyby byl nešlechetný. Vždyť znáš výrok Katonův:[2)] „Neskládej naději ve smrti bližního." Neraduj se ze sporu, jak činívají nešlechetní soudcové. Z nemoci se těší lékař, ze smrti kněz a ze sporů nastávající soudce. Ne tak ty, ale usmiřuj rozepře, nezbedné kroť, chození za nevěstkami zastavuj, a to zvláště u kněží; ať tě od spravedlivé stezky nápravy nestrhne ani přízeň, ani strach, nebo by bylo lépe, abys úřad nepřijímal, než abys jej přijal a nekazil jím nešlechetnost. Zmužile se tedy měj, abys i nešlechetnost ničil a spravedlnost pozdvihoval; jestliže středem velebezpečně půjdeš, a jestliže bys jen hledal a tloukl, hledej od Krista odpuštění hříchů a tluč, aby dopřál milosti na pomoc, jež by přišla, zprostředkovávala a naplnila tvé přisluhování k užitku svaté církve Boží.[3)] Buď silný v Kristu Ježíši a pozdravuj přátele věčné pravdy. To jsou slova mistra Jana Husi z Husince.

6. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme. V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

Jakémusi soudci nastupujícímu, r. ?
V přítomném listě bez nápisu, svědčícím příteli jakémusi, když nastupoval zodpovědný úřad soudcovský, napomíná Hus, aby pamatoval na spravedlnost a svou duši bez přijímání osob, aby ze sporů se neradoval, nešlechetnost potíral a pomocí Kristovou od spravedlnosti se odvrátiti nedal.
1) List nový nalezený, ještě netištěný, z rukopisu Staroboleslavského bez nápisu. 2) Vynikající Říman starořímské prostoty a přísnosti mravů, státní hodnostář a řečník, nar. r. 234 př. Kristem. 3) To poněkud zdá se nasvědčovati tomu, že adresát byl snad kněz v úřadě soudní moci církevní.

A Bůh ji měl rád

7. ledna zemřela ve věku nedožitých 110 let jedna z nejstarších Češek, paní Vlastimila Češková, rozená Krištůfková, z Jarcové, okr. Vsetín. Rozloučili jsme se s ní v pátek 9. ledna v evangelickém kostele ve Valašském Meziříčí za pohřebního kázání bratra faráře Daniela Hellera. Zpívaly se její oblíbené písně: Já slyšel Ježíše, an dí, Krásná je modrá obloha a Ó, ujmi ruku moji. Po rozloučení byla převezena ke kremaci. Její urna bude uložena na hřbitově v Mikulůvce, kde má její rodina hrob.

V době Rakouska-Uherska byly církevní školy. Můj dědeček Čeněk Dvořák, farář v Ratiboři, těžce nesl, že na školách nejsou vzdělaní učitelé, ono Valašsko bývalo vždy moc chudé. Tak pozval několik učitelů z příbuzenstva, kteří byli vzdělaní a měli patřičnou kvalifikaci. Mezi nimi byl také Alois Krištůfek, toho dosadil na školu v Mikulůvce. Tam si založil početnou rodinku. Můj dědeček a babička byli asi všem jejich dětem nejen strýc a teta, ale také kmotři. Navíc paní Vlastimilu sám pokřtil v Ratiboři. Také i ona se stala učitelkou, po absolvování Učitelského ústavu ve Valašském Meziříčí.

Naděžda Zdeňka Dvořáková

KOSTNICKÉ JISKRY

30. ledna 1914 List budící české svědomí č. 2

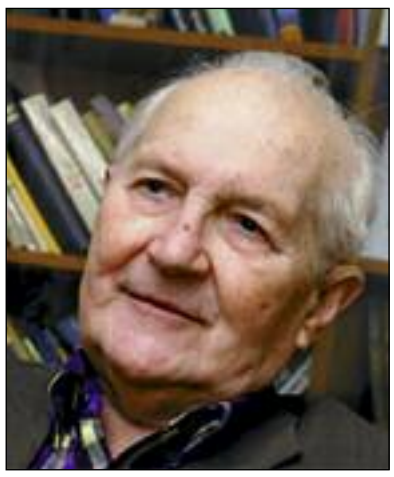
Modlitba za národ.

Bože, který v rukou svých držíš věci velké i malé, vznešené i nízké, dobré i nedobré, slituj se nad národem naším.
Každému vytknul jsi ty dráhu jeho a úkol jeho. Také národ český postavil jsi na svět, aby zde něco znamenal, něco konal a vykonával a tvé vůli posloužil.
A ačkoliv všechny národy mají své určení ve tvém plánu trvajícím od věků do věků, přec nám dal jsi ještě své poslání zvláštní.
Svěřil jsi nám hodně z těch nejdražších věcí, které na světě máš, zjevil jsi se nám v duších našich, promluvil jsi k nám, ó Bože Husův, Žižkův a Komenského.
A my - cítíce dotek tvého svatého Ducha, stali jsme se tvými bojovníky, stali jsme se nositeli tvé vůle po veškeré zemi.
A dle těchže nám nedostupných plánů tvých bylo nám souzeno, abychom byli za všechen boj, za všechnu lásku k tvé věci - uvrženi v ponížení a zajetí, abychom byli pošlapáni, aby dědictví naše bylo obráceno k cizím a domové naši k cizozemcům.
Byla-li i na nás vina, ó Bože náš, odpusť nám již, ó Pane! Zhřešili jsme zajisté velice tím, že ne vždy se stejnou pevností a horlivostí drželi jsme se tvé pravdy, že jsme pochybovali, že jsme váhali...
Nebo tak-liž to mělo býti, abychom na čas věříce a v čas pokušení odstupujíce, prokázali se z počtu vsátých na skálu a kořenů nemajících?
Ale přišla-li proto právem na nás vichřice hněvu tvého, ó usmiř se a nakloň k nám opět tvář svou!
Sejmi s nás již pohanu naši a osvoboď nás! ...

Jaro Křivohlavý – učitel, bratr a přítel

Ve svém životě jsem poznal mnoho akademicky brilantních myslitelů a také mnoho zbožných a pokorných křesťanů. Není ale mnoho těch, kteří jsou vzácnou kombinací dlouhodobé poctivé intelektuální práce a přitom zůstanou vnitřně zbožnými a před Bohem pokornými lidmi. Do vzácné kombinace obojího řadím Jaro Křivohlavého. Poprvé jsem ho poznal kolem roku 1968, kdy jsme jako mládežníci prožívali deziluzi života ve státě, jenž byl barbarsky okupován těmi, kteří se prohlašovali za naše spojence. Jaro Křivohlavý, tehdy mladý psycholog, obětavě navštěvoval skupiny mládeže. Jako ten, který prošel zatčením a německým koncentračním táborem, přinášel historický nadhled a evangelijní naději ze své zkušenosti víry.

V tehdejší době u nás nebyla dostupná téměř žádná křesťanská literatura na téma známostí mezi hochy a děvčaty, manželství, rodiny, výchovy dětí, vztahu k práci apod. Jaro Křivohlavý obětavě vyplňoval tyto mezery svými živými přednáškami, které přinášely jasné teze podložené celým spektrem praktických zkušeností a příběhů z praxe psychologa. Tehdy jsem začínal chodit se svou budoucí manželkou a mohu povědět, že získané poznatky a zkušenosti byly pro nás neocenitelné. Některé výroky bratra Křivohlavého jdou s námi již celá desetiletí a patří ke sbírce našich rodinných citátů. Právě jsme s manželkou oslavili čtyřicet let svého manželství a s vděčností jsme si uvědomili, že celou tuto dobu nás provázely a byly nám pomocí některé biblické zásady, které bratr Křivohlavý neokázalým a srozumitelným způsobem předával. Jeho práce byla široce ekumenická. Těžko by se hledal sbor Církve bratrské, kde bratr Křivohlavý nepřednášel.

V době studia teologie jsme s několika kolegy organizovali na teologické fakultě cyklus přednášek o pastoraci. Také tam jsme mohli čerpat ze znalostí a zkušeností bratra Křivohlavého. Rád jsem později docházel na Filozofickou fakultu na jeho seminář o neverbální komunikaci. Ani v letech normalizace se spolupráce nezastavila a bratr Křivohlavý, sám perzekvovaný totalitním režimem, dál jezdil přednášet do sborů pro různé věkové skupiny. Témata o vztazích mužů a žen, o manželství, rodině, práci ve společnosti a smyslu života byla stále žádaná, protože představují základní sféru naší lidské existence. Po revoluci jsme byli vystaveni přívalu zahraničních řečníků a množství nejrůznějších materiálů. Byl to nepochybně přínos, ale byli i řečníci a materiály, které svou jednostranností či mělkostí přinesly zklamání. Díky za to, že bratr Křivohlavý pokračoval s neutuchající vytrvalostí a věrností ve svých přednáškách a mohl začít publikovat. V nových tlacích a hektickém vývoji bylo třeba znovu budovat manželství a rodiny. Bratr Křivohlavý tenkrát souhlasil s novým cyklem přednášek u nás ve sboru v Soukenické. Jednu věc si ale vymínil. Na přednášku přijde ne až večer, ale již odpoledne a moje manželka – houslistka s ním bude hrát na housle dueta. A tak to také bylo. Odpoledne zněly naším bytem houslové skladby a večer ve sboru probíhaly přednášky. I z tohoto příkladu jsme se učili, že kdo chce poctivě pracovat, potřebuje také regenerovat své síly a rozvíjet činnost, která vede k harmonii osobnosti. Bratr Křivohlavý byl známý tím, že vozil své housle na domácí i zahraniční konference a o přestávkách hrál a čerpal sílu pro svou náročnou práci s lidmi ve své profesi i v církvi.

Později jsem měl tu čest učit v teologickém semináři vedle bratra Křivohlavého. I ve svém důchodu hýřil novými nápady, inspiroval a podněcoval k dalším misijním projektům. Mnohokrát jsem si uvědomil, že jeho široká činnost byla umožněna jeho vlastním rodinným zázemím. Jeho manželka Marta byla pro něj andělem a vytvářela mu úžasné zázemí pro intelektuální práci a pro regeneraci sil. Kolik jednotlivců či manželů v krizi navštívilo byt Křivohlavých a našlo tam přijetí a moudrou radu. Tak široký záběr služby by nebyl možný bez harmonického zázemí láskyplného domova.

Jaro Křivohlavý je už v Boží slávě. Dál ale zůstává naším učitelem, bratrem a důvěrným přítelem. Prostřednictvím jeho knížek s ním můžeme dál hovořit a příklad jeho života, který přemostil biblickou zakotvenost a praktický život v dnešní době, jde s námi. Díky Bohu za krásný příklad spojení ortodoxie a ortopraxe v životě Jaro Křivohlavého.

Pavel Černý

Prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc.

Dokončení ze str. 3

grafií pro všechny přítomné při rozloučení: *Jaro Křivohlavý se narodil 19. 3. 1925 v Třebenicích nedaleko Litoměřic. Studoval na reálném gymnáziu v Litoměřicích a po zabrání Sudet v Roudnici nad Labem. V červnu 1942, v sedmnácti letech, byl s ostatními studenty zatčen gestapem a vězněn v Terezíně. Od podzimu 1942 až do konce války nuceně pracoval na dole Prago v Kladně Dubí. Po osvobození maturoval a nastoupil na Filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze (obor angličtina, filosofie a psychologie). V roce 1949 dokončil studium učitelství pro gymnázia (ale nikdy nesměl učit). V roce 1950 mu byl udělen doktorát z filosofie. V roce 1966 se stal kandidátem věd, v roce 1976 se habilitoval na Filozofické fakultě UK, jmenován docentem, v roce 1996 byl jmenován profesorem psychologie. V letech 1995 – 2005 vedl sekci psychologie zdraví a kvality života Českomoravské psychologické společnosti, v roce 2001 byl jmenován jejím čestným členem. Od roku 1950 pracoval jako průmyslový psycholog ve Výzkumném ústavu bezpečnosti v Praze, v roce 1967 byl na hodinu propuštěn. Poté nastoupil do Institutu pro další vzdělávání lékařů v Praze. Přednášel na několika univerzitách – 1968 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1969 zákaz), 1977/78 na univerzitě v Lipsku, 1991 – 1994 na univerzitě v Innsbrucku, 2002 – 2009 na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy a v roce 2007 na univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.*

Celý život byl výrazným křesťanem, členem Českobratrské církve evangelické. Byl ordinovaným presbyterem a laickým kazatelem. Za normalizace (od 1971 do 1985) byl opakovaně zvolen do vedení církve, do synodní rady. V letech 1994 – 1998 přednášel na Evangelikálním teologickém semináři v Praze. Od roku 1999 byl členem American Association of Christian Councelors a od 2001 byl členem správní rady Nadace ADRA.

Od roku 1951 (63 let) byl ženatý s Martou rozenou Novotnou původem z Bohumilic na jižní Moravě. Byl otcem Jaromíra (1953), Marty (1956) a Pavla (1968). Měl 8 vnoučat a 10 pravnoučat. V roce 2003 byl jmenován Čestným občanem města Třebenice.

Zemřel 27. 12. 2014 ve věku nedožitých 90 let.

S vděčností připomínáme, že br. J. Křivohlavý byl také přispěvatelem našeho týdeníku. Obvykle se věnoval nábožensko-psychologickým tématům. Jeho poslední příspěvek, zaměřený na Týden manželství, zde byl publikován v č. 9 ročníku 2011.

Uzavřel se bohatý a obětavý život. Mnoho lidí z nejrůznějších církví s vděčným srdcem vzpomíná na milého bratra, který se jim stal pomocníkem v těžkých chvílích jejich života, průvodcem přes složité křižovatky, moudrým učitelem, přítelem a bratrem.

Bohumil Kejř

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2015

4. února 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
11. února 2015
Z obsahu

* *Radujte se s radujícími a plačte s plačícími*
* *O víře Kristově*

Poselství k neděli Sexagesimae

Semeno života
Lukáš 8,4–15

Lidi přitahovaly Ježíšovy mocné skutky, zázraky i to, jak se zastával chudých a slabých. Lidé k němu přicházeli zdaleka ve velkém množství. Přesto ne pro každého bylo setkání s Ježíšem užitečné. Dokonce by se dalo říci, že většina z nich odešla s prázdnou. Proč? Podstatou Ježíšova učení nebylo uspokojování lidských potřeb, vždyť i on sám se stylizuje do osoby dělníka, který vykonává svěřenou práci. Tím podstatným bylo semeno, ve kterém byl život. Semeno je dokonalým architektonickým plánem budoucího živého organismu. Je v něm zakódován druh, tvar, vlastnosti i určení. Smyslem každého živého organismu je pak předat život dál. A to je právě příčinou Božího stvořitelského díla. Díky svobodné vůli, kterou nám Bůh dal, však na nás záleží, jakou půdou pro Boží semeno se staneme. Zvažme jen, kolika prázdným lžím, a to včetně náboženských jsme na své cestě životem uvěřili. Míváme sice také světlé chvilky zastavení, kdy jsme schopní slyšet Boží slovo. Jak však s ním pak naložíme? Necháme se jím proměnit, nebo pustíme Boha zase k vodě, až se nám udělá lépe? Proč i křesťané mnohdy nahrazují Boha ve svém životě náboženskými úkony, ale jejich život je od nevěřících k nerozeznání? Jsme zahlceni svými bolestmi a tužbami, starostmi o majetek a zábavou. Cožpak to je život, pro který jsme byli stvořeni? Vždyť to nejcennější nám Bůh dává zcela zdarma. A to je právě důvod, proč mohou být mnozí chudí bohatí a mnozí bohatí chudí. Ježíš říkal, že ten, kdo se snaží život zachránit, o něj přichází a naopak, kdo ho pro Ježíše ztratí, tak ten ho nalezne. Nehledejme proto prázdnou slávu lidskou, ale dovolme Bohu žít jeho život v nás. Odpusťme druhým, protože nám bylo odpuštěno, milujme, protože jsme milováni, dávejme život druhým, protože nám byl dán život Ježíšův.

Tomáš Pacovský,
kazatel BJB, Kraslice

Bůh a rozum

Apoštol Pavel ve svém Listu Římanům nenapsal žádnou definici Boha, ale vzrušeně vykřikl nad „bohatstvím jeho moudrosti a vědění“, jak je poznal z pozoruhodných skutků, jimiž Bůh připravil cestu spásy pro Izrael i pohany (Ř 11,33). Rozum je zajisté jen zkratka, do níž se jen stěží vejde „moudrost a vědění“, neboť přesahují i nejskvělejší rozum. O Boží moudrosti jednají biblické knihy Starého zákona: Job, Žalmy, Přísloví, Kazatel a Píseň písní, které právem jsou nazývány literaturou moudrosti. Čtenářům mohou ozřejmit, proč o Bohu raději mluvíme jako moudrém než rozumném, ačkoliv jeho myšlení a skutky se nepříčí rozumu, jsou rozumné, a proto jsou nám i srozumitelné.

V téže 11. kapitole Ř je také řeč o člověku, jenž dostal od Pána Boha dar rozumu. Proto má být rozumný, má mluvit a jednat rozumně. Apoštol se však nedovolává jen jeho rozumu, nýbrž už jeho moudrosti: „Nespoléhejte se na svou moudrost.“ Počítá zřejmě s tím, že píše křesťanům, kteří nezahodili svůj rozum, ale stali se díky své víře v Pána Ježíše a jeho učení moudrými. Moudrý muž má něco navíc proti rozumnému: Je rozvážný, proto staví svůj dům na skále. Oproti němu staví rozumný muž na písku, protože mu to jde rychle. Jde přece o to, aby dům už stál a dalo se v něm bydlet. Nepomyslel na povodně, které se oboří právě na jeho dům. Ta nerozvážnost bude potrestána. Rozvážnost není nikomu dána, získá ji ten rozumný člověk, který slyší Kristovo slovo a jedná podle něho (Mt 7,24; L 6,47).

Po dlouhá staletí starověku a středověku se v náboženském myšlení vyskytoval Bůh a rozum jako dvě stálice; nepochybovalo se o Bohu ani o rozumu. Bůh zaujímal nejvyšší místo s nejvyšší autoritou, rozum byl v úctě i proto, že poskytoval náboženskému myšlení nezbytnou podporu. Někdy byl nazýván i služkou teologie. To odpovídalo skutečnosti, neboť žádná teologická věta se neobejde bez rozumného vedení i smyslu. Musí být rozumná, srozumitelná, rozumem přijatelná. Jinak by teologická literatura spadala mezi pohádky.

Tuto rovnováhu porušila až Velká francouzská revoluce (1789 – 1799), sesadila krále, avšak sesadila i Boha a na jeho místo posadila rozum, který ovšem psala s velkým písmenem – Rozum. Všechny velké pařížské chrámy byly přeznačeny na Chrám rozumu. První mezi nimi dostala nové označení Notre-Dame. Menší kostely byly na průčelí označeny heslem francouzské revoluce: Liberté, égalité, fraternité. Evangelium Ježíše Krista mělo ustoupit kultu Rozumu, jehož iniciátorem byl Maximilien Robespierre. Tento kult, který se měl stát státním nábo-

Dokončení na str. 2

Týden modliteb za jednotu křesťanů 2015

Program pro letošní ekumenická modlitebná shromáždění, která mají posloužit k cestě sbližování napříč denominacemi, připravili letos křesťané z Brazílie. Ústřední myšlenky vycházely z evangelijního líčení Ježíšova setkání u studny se samařskou ženou (Jan, 4. kap.)

Nejrůznější sbory a farnosti uspořádávaly tematicky zaměřená setkání na místní ekumenické úrovni, svoje bohoslužby měli i mladí křesťané. Představitelé větší částí církví, spolupracujících s Ekumenickou radou církví, se setkali ke slavnostní bohoslužbě v modlitebně Evangelické církve metodistické v Ječné 19 na Praze 2 v pondělí 19. ledna.

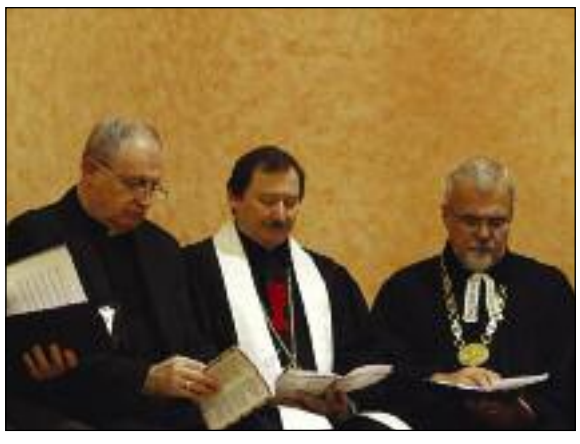
Bohoslužbě předsedal superintendent ECM Petr Procházka, který také přivítal a uvedl představitele zúčastněných církví. Jako lektoři se v liturgii, modlitbách a biblickém čtení vystřídali téměř všichni přítomní představitelé církví. Kázním posloužil biskup František Radkovský, který na základě biblického oddílu vyzdvihl Ježíšovu otevřenost, ve které překonával v rozhovoru se Samařankou snad všechny myslitelné tehdejší hranice, a naznačil, že podobným směrem by se měly ubírat nejen naše ekumenické vztahy, ale i naše misijní úsilí při setkávání s nevěřícími lidmi. Symbolický úkon, kdy byla vylévána voda z několika džbánů, kterou představitelé církví slévali do jedné společné "studny", uvedl předseda ERC Daniel Fajfr.

V rámci těchto bohoslužeb proběhla také sbírka na podporu diakonické a misijní činnosti Církve československé husitské v Trhových Svinech.

Bohumil Kejř

Aktuálně: Fotograficky ze shromáždění v Týdnu modliteb za jednotu křesťanů 2015

Z církví doma i ve světě

Stát a církve mohou být dobrými partnery

(Z rozhovoru Jana Uhlíře s ministrem kultury Danielem Hermanem)

*** Jak se díváte na stále častější útoky na Židy v EU? Vnímáte to jako problém i u nás?**

Česká republika je po této stránce zemí stabilizovanou a problémy tohoto typu u nás, bohudíky, nejsou zásadně aktuální. V některých zemích Evropské unie tomu ale takto není; množí se v nich verbální útoky i útoky faktické. To je samozřejmě popřením náboženské svobody a tolerance. Jde o doklad toho, že integrační proces některých obyvatel, přicházejících z kulturně odlišných zemí světa, neproběhl dobře. Zatímco u židovské populace vidíme, že se integrace s většinovou společností povedla, evropská společnost má v tomto ohledu ještě velké rezervy. Stále zaznamenáváme tendence oživovat atavismy z minulosti, a to je velmi smutné. Mám za to, že je třeba dát jasně najevo, že evropská identita je založena na respektování lidských práv a že jádrem naší civilizace je judokřesťanská tradice. Ostatní vlivy jsou pouze okrajové a nositelé jiných názorů jsou hosty v této civilizační zóně. Jistě hosty vítanými, budou-li respektovat naše předpisy a duchovní i civilizační tradice, které jsou Evropě vlastní. Pokud někdo z evropských zemí navštěvuje země islámského světa, také respektuje fakt, že v některých zemích není například povoleno nosit náboženské symboly, vyjadřující křesťanskou nebo židovskou víru. V Evropě se stavějí mešity a je zde plná náboženská svoboda. To je jistě v pořádku, ale také nesmíme dovolit nechat si kýmkoli brát svou vlastní identitu. Antisemitismus chápu jako přímý a brutální útok na samou podstatu evropské identity, lidských práv, rovnosti lidí.

*** Senát na počátku října schválil v prvním čtení návrh na novelu církevního zákona, který by církve zavazoval zveřejňovat podrobné zprávy o hospodaření s restitučními penězi. Myslíte, že tento návrh má šanci projít ve Sněmovně?**

Jsem přesvědčen, že velmi obtížně, protože tento návrh zákona nebyl konzultován s představiteli církví a náboženských společností. Vyjadřuje tedy izolovaný názor některých zákonodárců jedné části politického spektra. Do Poslanecké sněmovny zatím návrh nedoputoval, ale nedomnívám se, že je natolik relevantní, aby našel širší podporu. Pokud je mi známo, tak dokonce sami zákonodárci v Senátu návrh přepracovávají, protože si uvědomují, že něco, co je jednostranné, je bez dohody s partnery těžko akceptovatelné.

*** Jaké cíle si kladete ohledně církví a vztahů mezi církvemi a státem do budoucna?**

Standardem evropského modelu soužití církví a náboženských společností a státu je takzvaný kooperační model. Na jedné straně jde o odluku církví od státu co se týká jejich vnitřního života, jejich financování; na straně druhé pak jde o kooperaci v oblasti péče o kulturní dědictví, v oblasti školství, zdravotní a sociální péče, vězeňské duchovní služby či působení v ozbrojených složkách. Tento model, fungující v zahraničí, je důkazem, že církve a náboženské společnosti na jedné straně a stát na straně druhé mohou být velmi dobrými partnery, a že jejich spolupráce přispívá k blahu občanů i těchto zemí samotných.

Výběr z rozhovoru podle magazínu www.christnet.cz

Papež František se zastal velkých rodin a upřesnil svůj nedávný výrok

Nikoliv rodiny s mnoha dětmi, ale systém zaměřený na zisk je příčinou chudoby ve světě. Při generální audienci to řekl papež František, který se tak pokusil objasnit svou předchozí poznámku, že katolíci by měli počet svých dětí lépe zvažovat.

"Hlavním důvodem chudoby je hospodářský systém, který člověka vytěsnil z centra, a namísto něj postavil boha peněz," prohlásil František. "Zdravé rodiny jsou pro život společnosti naprosto zásadní," citovala hlavu římskokatolické církve agentura APA. Rodina jako instituce musí být chráněna, zdůraznil osmasedmdesátiletý František a varoval před "novými ideologickými kolonizacemi", které napadají identitu a poslání rodiny.

Během zpátečního letu z Filipín se papež vyslovil pro odpovědné plánování rodiny, které by ovšem bylo v souladu s učením církve. "Někteří se domnívají, a odpusťte mi ten výraz, že musejí být jako králíci, aby byli dobrými katolíky," prohlásil.

www.christnet.cz

Proč jsou na tramvajích a v pražském metru plakáty s nápisem „BŮH EXISTUJE“?

Od 1. ledna je možné zahlédnout v ulicích Prahy, Brna, Ostravy, Olomouce a Plzně tramvaje polepené plakáty s nápisem BŮH EXISTUJE. Podobné plakáty jsou i v pražském metru. Jaký je smysl takové kampaně?

Křesťanská misijní společnost (www.kmspraha.cz) se rozhodla oslovit veřejnost jednoduchým sdělením: **Bůh existuje a ti, kdo v něj uvěřili, se mění k lepšímu.** Kampaň má za cíl inspirovat veřejnost k zamyšlení nad tím, zda Bůh skutečně existuje a pokud ano, zda je dobrý. Součástí projektu jsou videa s příběhy osob na plakátech.

Na stránkách www.VicNezNabozenstvi.cz je možné zhlédnout příběh bývalého narkomana, narkomanky, rapera, alkoholičky a hospodského, kteří prožili ve svém životě změnu, opustili své závislosti či jiné problémy a nyní pomáhají ostatním lidem. Jejich životy byly v troskách. Potom, co uvěřili v Boha, proměnili se, opustili to, co je ničilo a začali dělat dobré věci.

K tomuto projektu se připojily církev Křesťanské společenství, Apoštolská církev, Církev bratrská a církev Slovo života. Projekt je financován z darů soukromých osob a několika křesťanských sborů. Je ryze neziskový a dá se očekávat, že i s těžko měřitelným výsledkem. Očekáváme ale proměnu lidí, kteří hledají „něco“, co je přesahuje, tedy Boha, který existuje.

http://portal.cb.cz/

Bůh a rozum

Dokončení ze str. 1

ženstvím místo křesťanství, vládl od roku 1792 – 1802, tedy deset let. Potom katolická církev, kterou revoluce zakázala, se dohodla s potomky revoluce na zatímním pokojném spolužití – konkordátu.

Tato francouzská přestávka nezměnila vztah, který od počátku existoval mezi Bohem a rozumem. Je dán skutečností, že Bůh obdařil člověka rozumem, jenž bude Boha poznávat a ctít, ale jako stvoření nebude moci svého Stvořitele obsáhnout nebo se mu rovnat. Ostatně je tomu tak v celém stvoření. Bůh tam jedná podobně jako s člověkem: Vloží do přírody zákony, které jsou srozumitelné a rozum je poznává jako rozumné. Přírodovědci víc než my ostatní postupně odkrývají rozumné zákony přírody a podobně i matematici i hudebníci. Všechny dosud objevené matematické zákony i vrcholná hudební díla vydávají jednoznačné svědectví, že celý vesmír není nahodilý chaos, nýbrž naopak, dílo rozumného Boha, takže člověk z 1. století, Pavel z Tarzu, který do dějů historického světa nahlédl, vyřkl údiv nad bohatstvím Boží moudrosti a jeho vědění.

A přece, vrchol své moudrosti Bůh zjevil v kříži svého Syna, kde rozum a nerozum, ta absurdita, která chtěla, aby Boží Syn byl odsouzen na smrt jako zločinec proti náboženství, se stala v Boží ruce tím rozhodujícím prostředkem, jímž zjevil svou svatost i svou lásku. Uvedl pohany do svého království a zavržený lid Izraele na jeho původní místo lidu vyvoleného. Kdo uvěří tomuto Božímu skutku, rozumem nepochopenému, bude mít radost nejen z jeho pochopení, ale zvláště z jeho nezměrné lásky vůči nám, pohanům.

Josef Veselý

„Je suis Charlie“?

Během uplynulého léta jsem byl poprvé v životě v Paříži. Trvalo to celou věčnost, ale teď jsem se už sám jednou prošel od Louvru po Elysejských polích kolem Vítězného oblouku podél Seiny k Eiffelovce. Moji teenageři si dokonce na náměstí před katedrálou Notre Dame pořídili obligátní autoportrét.

Při tom všem jsem si připadal „jako Pánbůh ve Frankrajchu“. Nikdo mi nerozuměl. Žádný člověk mě neznal. Nikdo se mě na nic neptal. Francouzsky totiž neumím.

Že to ale vůbec nevadí, dala mi každopádně na srozuměnou naše bytná, původem z Jižní Ameriky, u které jsme si na romantickém pařížském předměstí užili jeden báječný „nocleh se snídaní“. Tato milá dáma ovládala sice několik jazyků, ale ani jeden z těch, jimiž se mluví v naší rodině.

Jak už bylo řečeno: žádný problém! Vytasila se s chytrým telefonem, namluvila do něho, co chtěla říci nám, stiskla dotykový displej - a příjemný hlásek hned vykvíkl potřebné informace v jednom z jazyků, kterým rozumíme. Díky „Překladači Google“ zní evangelium - dobrá zpráva - jedenadvacátého století takto: Po pěti tisících letech jsme Babylón konečně zvládli. Stavba věže může pokračovat!

Proto se odvažuji vyslovit své myšlenky k větě, která zní sice ze všech úst, ale žel francouzsky: „Je suis Charlie“ - Já jsem Charlie. Navíc mne k tomu povzbuzuje to, že zřejmě ještě více mých současníků potřebuje spolehlivé překladatele, aby dokázali porozumět dění, které v posledních dnech hýbe Evropou. Ukazuje to záplava komentářů k útokům v Paříži. Překladač Google totiž dovede překládat arabštinu. Jenže při islámském způsobu myšlení by tento nástroj, kdyby byl poctivý, bleskově zkrachoval.

Útokem na redakci Charlie Hebdo se totiž pařížští atentátníci dotkli zvlášť bolestně citlivého nervu tohoto velkého národa. Jinak se nedá vysvětlit, že právě teď vycházejí do ulic společně milióny Evropanů, aby hlásali: „Je suis Charlie!“ Nemůže to být jen kvůli těm sedmnácti mrtvým. Právě teď přece prožíváme jedno z nejkrvavějších desetiletí lidských dějin. Důvodem nemůže být ani skutečnost, že jsme díky elektronickým médiím tak dobře navzájem propojeni. Ještě nikdy nepodřízli před zapnutými kamerami tolik lidí. A ještě nikdy to nikdo nespatřil z tak děsivé blízkosti a v jediném okamžiku po celém světě.

Miliónový pochod ve Francii také nelze chápat jako protest proti omezování svobody projevu nebo tisku. Jinak by ty davy šly na barikády už dávno, když v minulých letech došlo k vraždám křesťanských novinářů v Turecku a v Jemenu. Tehdy prosili západní novináři o pochopení, že by to byla pro muslimy provokace. Nebyla by v případě listu Charlie Hebdo taková úvaha také argumentem, aby se lidé mírnili?

Plameny hořících kostelů v Orientu a v severní Africe se zdají být příliš daleko, křik trýzněných křesťanů lze příliš snadno přeslechnout; proto není těžké pochopit, oč těm miliónům pochodujících Francouzů ve skutečnosti jde. Kde byly tyto milióny, když nacisté vraždili Židy v plynových komorách? A kde se ozvaly nějaké projevy odporu, když arabské země prováděly etnickou očistu své společnosti od Židů?

Útok na rouhačsky bohapustý a vůči lidským právům bezohledný satirický časopis Charlie Hebdo pokálel bezbožným Francouzům jejich nejsvětější svatyni. A tohle, právě jedině tohle vyštvalo tak bezprecedentním způsobem do ulic milióny Evropanů a do Paříže přední politiky z více než čtyřiceti zemí. Zda nepřítomnost Američanů a Rusů mezi nimi byla - jak mimochodem utrousil jeden reportér - skutečně příznačná, lze zjistit teprve dalším rozborem.

Svoboda tisku má ovšem své meze. Ano, musí je mít, pokud jde například o důstojnost člověka, o důstojnost zastánce odlišného mínění a o důstojnost lidí s jinou vírou. Právě z toho důvodu, že mi záleží na tom, aby muslimové dospěli k poznání pravdy, bych nikdy nezesměšňoval a neházel špínu na to, co je jim svaté. Způsob, jakým časopis Charlie Hebdo zacházel s tím, co je pro jiné lidi vzácné a drahocenné, je hanebný: je z něj cítit opovrhování lidmi. Ve škole jsem se naučil zásadě, že důstojnost člověka je nedotknutelná. A za tím si stojím!

Svoboda projevu musí být zase omezena pravdivostí. Když se někdo snaží vyvolat dojem, že izraelský premiér Benjamin Netanjahu a palestinský prezident Mahmúd Abbáas kráčejí ruku v ruce stejným směrem, je každému, kdo má jen trochu přehled o izraelsko-palestinském konfliktu, jasné, že se zde pravda zadupává do prachu. Že si v tom notovali François Hollande a Angela Merkelová, situaci ještě zhoršuje, neboť se tím oba přední evropští politikové snížili na komplice veřejně hlásané lži.

Prolhanost pařížského miliónového pochodu dokazuje nejjasněji účast politiků z islámských zemí. Ani v jediném ze států reprezentovaných těmito lidmi neexistuje byť jen náznak takové svobody tisku, kterou by bylo třeba hájit vyznáním „Je suis Charlie“. O tom se, jak jsem si všiml, nikdo neopovážil oficiálně zmínit.

A k tomu ještě to tvrzení, že nejnovější teroristické útoky spáchané v Paříži neměly nic společného s islámem. Tato fráze se často opakuje, což jí ovšem nepřidá na pravdivosti. Nevěříte-li mi, zeptejte se kteréhokoli muslima, který svou víru bere vážně a opravdu se pětkrát denně modlí. Vysvětlete mu, že chcete skutečně znát pravdu a nic než pravdu a sloužit jen pravému Bohu. A pak jej poprosťe, aby vám s rukou položenou na Korán, ve jménu Alláha Slitovníka vyložil, jak je z islámského pohledu třeba posuzovat to, co postihlo karikaturisty listu Charlie Hebdo.

Ve skutečnosti je vše, co se stalo v souvislosti s francouzským satirickým časopisem, výhradně záležitostí islámu. Nebýt islámu, neměli by satirikové co kreslit. A nebýt islámu, nikdo by jim asi nezkřivil ani vlas na hlavě. Měli bychom pohledět pravdě tváří v tvář a přestat o islámu šířit lži, že je náboženstvím lásky a míru. Láska dosud nikdy nepatřila k Alláhovým atributům a mír - pokud tím originální myslitelé rozumějí mír hřbitova - nepatřil nikdy ke ctnostem. Zato mají muslimové jakési ponětí o tom, že Tvůrce nebe i země je svatý Bůh, který výsměch vůči jeho jménu nenechá bez trestu. A tím se dostávám k poslednímu bodu.

Svoboda veřejného projevu by alespoň u křesťanů, kteří - stejně jako věřící Židé a muslimové - berou svou víru vážně, neměla nikdy překročit hranice, za nimiž už začíná rouhání vůči Bohu. Karikaturisté listu Charlie Hebdo útočili svými zbraněmi stejně zuřivě jako Šaríf Kuaší, Saíd Kuaší a Amedy Coulibali těmi svými. Tímto podotknutím ovšem strašlivý pařížský masakr v žádném případě neospravedlňuji. Avšak tím, že se stali oběťmi teroristických útoků, se zmínění rouhači rozhodně nepovýšili na svaté a mučedníky. Cílem této poznámky samozřejmě nesmí a nemá být nějaká výzva k zastavení kritiky toho takzvaného „Božího pozemského personálu“. Nicméně je pravda, že si dnes novinář spíše vysloužístížnost za to, že urazil církevní představené, než že by na něj někdo křivě pohlédl kvůli jeho bezohledným slovům na adresu živého Boha a jeho Slova - což obojí je nutno bezpodmínečně rozlišovat!

To milióny úst vyřvávané „Je suis Charlie“ jako hlas zesvětštělé Evropy, která si ve své sebestřednosti nevidí dál než na špičku nosu, je políčkem do tváře milionům židovských, křesťanských, jezídských a jiných mučedníků, kteří se během minulého století a až do současnosti setkávali a setkávají jen s lhostejností a nezřídka s pohrdáním. Jen se zeptejte uprchlíků, kteří v těchto dnech klepou na dveře Evropy. Předem je ale poprosťe, aby vám odpověděli opravdu s otevřenou poctivostí a ne s orientální zdvořilostí! Takové „Je suis Charlie“ zní z úst křesťanů jako ubohý doklad toho, že zapomněli na Boha. Kdo má alespoň jiskřičku ponětí o svatosti živého Boha, nemůže se nikdy snížit k tomu, že by se k hlasatelům tohoto výroku přidal.

© Johannes Gerloff

přeložila Ivana Kultová

Muž, který házel stín

Josef Lukl Hromádka 1889–1969

Připomínat si různá kulatá či polokulatá jubilea se může jevit jako sentimentální vzpomínání, vyzdvihování dnes již bezvýznamného. Navíc jde-li o známou osobnost, jakou byl Josef Lukl Hromádka, každá vzpomínka nebo reflexe jeho díla se nutně jeví poněkud otřele. Co tady ještě přidávat?

Před deseti a více lety jsem slýchával, že k Hromádkovi se budeme ještě vracet. Klišé, napadlo mě. Anebo určitý druh alibismu ze strany těch, kdo měli k němu blízko jako jeho žáci a stoupenci. Hromádkovy politické postoje a časová propast od jeho osobního působení se dnes promítá do uctivého či neuctivého nezájmu. Dnes jsme opravdu jinde a duchovně i teologicky se inspirujeme u jiných zdrojů. Není málo lidí v církvi, kteří považují Hromádku za natolik znemožněného přitakáním komunistickému režimu, že nestojí za to se k němu jakkoliv vracet.

O to víc mě překvapilo, jak čtivé se pro mě staly Hromádkovy texty, do kterých jsem se znovu začetl. Bez ohledu na to, zda jsem s nimi souhlasil nebo ne. Je na nich znát, že jde o člověka, který se za něco bral, který o něco bojoval, žil v napětí mezi Božím oslovením a vlastní odpovědností. Z jeho raných i pozdějších textů dýchá osobní autenticita.

To je to první, co bych rád vyzdvihnul: Hromádka psal, jednal, přednášel, kázal jako ten, kdo osobně stojí před Boží tváří, pod jeho pravdou a soudem. Svědek víry, která byla pro něj odpovědí na Boží oslovení, jež člověka a celou společnost někam vede, utváří, osvobozuje. Jak mnohokrát napsal, ve víře, v náboženských hodnotách jde o cestu života a smrti. Není možné zůstat neutrální. Člověk byl stvořen k tomu, aby sloužil svému Stvořiteli. To je silný, existenciální rys Hromádkova postoje a přístupu k teologickým i společenským otázkám. Naplňuje požadavek Erazima Koháka, abychom byli lidmi, kteří vrhají stín. Kteří se kriticky ptají po smyslu a nosnosti vlastní tradice a se svým ohledáváním jdou i proti většinovému mínění. Takovým člověkem Hromádka jistě byl.

Zadruhé: Hromádka patřil k nejvýmluvnějším hlasům, volajícím církev k jejím duchovním, ryze křesťanským kořenům. V tom je jeho hlas aktuální i dnes. Byl svědkem vzniku ČCE roku 1918 a prorocky vnímal nebezpečí ze strany liberálního protestantismu, kterým byla církev ovlivněna. Pro tento směr byla typická snaha o vytvoření moderní podoby náboženství, oproštěného od všeho dogmatického a mytologického. Hromádka poznal, že nahrazení věrouky etikou by bylo zpovrchněním a v podstatě rozbitím křesťanské víry a tím i církve. Tento moderní proud vycházel vstříc národoveckým hlasům a údajným potřebám kritického myšlení. Jistě k tomu přispěla autorita prezidenta T. G. Masaryka a jeho představa nového náboženství „oproštěného od všech církevních dogmat, víry v zázraky a výlučného postavení kněží". Uvnitř ČCE tyto myšlenky rozvíjeli František Linhart, František Žilka a především Jan Blahoslav Kozák. Podle Hromádky se křesťanství nesmí přizpůsobovat ničemu jinému než svrchované Pravdě, která je v Bohu. „Křesťanství chce vyjadřovat univerzální princip, chce být nejvyšší a poslední pravdou a jedinečnou i jedinou cestou, po které člověk dojde skutečné, bezpečné jistoty Boží pravdy a Božího smilování." (Křesťanství a vědecké myšlení) Žité náboženství je absolutní hodnotou, které musíme vše podřídit. Jen tehdy křesťanství bude s to ovlivnit kulturu, budeme-li vyznávat a zvěstovat Ježíše Krista jako svrchovaného a nejvyššího Pána.

Zatřetí: S tím souvisí Hromádkův bytostný zájem o věci společenské. V tom byl jeho orientačním ukazatelem T. G. Masaryk. Poznal, že opravdová víra se musí držet hlubších kořenů, než byly momentální národovecké výkřiky a hnutí „Pryč od Říma". Ve své habilitační práci „Masarykova filosofie náboženství a předpoklady vědecké dogmatiky" objevuje Masarykovy filosofické přínosy pro rozvíjení teologické činnosti. Bohoslovec podle Hromádky nesmí psát o čemkoliv, náhodně, musí vědět, jaké otázky hýbou společností, co je naléhavým problémem. Ve své díle „Masaryk" z roku 1930 doznává, že mu TGM byl kompasem v tehdy nesamozřejmém poznání, že víra se nesmí svést národními náladami a státotvornými cíli. „Víra nezná pokrokovost či nepokrokovost, víra zná jen rozdíl mezi Bohem a hříchem."

Hromádka zdůrazňoval, že jak jsme odpovědní za svou duši, tak i za to, co se děje kolem nás. Víra není a nesmí být útěkem ze světa. „Věřit znamená bdít, varovat, napomínat, zvěstovat poselství Boží a upozorňovat na místa, která jsou nechráněná, v nebezpečí a kam nepřítel, hřích a nepravost může vniknout." (Theologie a církev) Hromádka nepochyboval o angažování křesťanů ve společnosti. Prorocké služby se však křesťané zhostí jen tehdy, staví-li v prvé řadě sebe pod Boží soud. Proto se Hromádka pravidelně vrací k biblickým prorokům, k jejich volání po pokání a návratu k Bohu. Taková cesta je bolestná a těžká, nejde o pouhé zážitky, pocity, sentiment, nýbrž poznání vlastního hříchu, lítost, pokání. To je předpoklad k tomu, aby křesťané byli autentičtí a lépe poznávali své poslání. „Ježíš dá odpočinout jen lidem pracujícím, unaveným – a nikoliv lenochům, kteří si zbožnost ulehčí." (Cesty protestantského theologa)

Začtvrté: Po druhé světové válce je v kontextu Hromádkova díla markantní absence kritického zkoumání toho, co mu udávalo směr. Tím se stala síla představovaná sovětským komunismem. Viděl v ní nástup nových, zásadně dobrých pořádků, které nepůjdou zastavit. Napomínal církev, že nelze pohlížet nazpět, církev nesmí podle Hromádky ustrnout v prvorepublikových vzorech. V komunistických ideálech a snahách ostatně viděl uskutečňování toho, co bylo mělo být snahou i církví, tedy pomoc sociálně slabým a utlačovaným. Nebyla to konjunkturální snaha vlísat se do zájmu mocných, neboť levicový pohled na uspořádání společnosti mu byl blízký již v meziválečném období. Nutně však zarazí rozdíl mezi kritickou analýzou společenské a duchovní situace po první světové válce, kdy Hromádkovi ukazoval v mnohém cestu T. G. Masaryk, jeho dílu a vlivu se systematicky věnoval, a svým rozhodnutím po druhé válce podpořit vliv komunistů a celý poúnorový systém. Ne že by se nezabýval idejemi a programem československých komunistů a dění v Sovětském svazu. Věnoval tomu velkou pozornost, nezastíral své sympatie i obavy z autoritářského režimu, přesto program komunistů nahlížel zásadně z jedné, té lepší strany a vše negativní vysvětloval momentálními okolnostmi. Sovětská diktatura, tvrdil, se postupně, při budování socialismu rozplyne ve zcela beztřídní společnosti. Komunismus jako takový nemá podle Hromádky totalitní charakter (Naše odpovědnost v poválečném světě), vždyť navazuje na činnost ruské inteligence posledního sta let (Komunismus a křesťanství) a musí tedy odpovídat tužbám ruského lidu po spravedlnosti. V tom se Hromádka zásadně a neomluvitelně mýlil. Přehlédl, že ruský bolševismus je svou povahou totalitní a jde mu výlučně o uchopení a udržení moci všemi prostředky. Nešlo o budování spravedlivější společnosti, nýbrž o podmanění vlastních obyvatel ve prospěch samotných vládnoucích komunistů. K této ničivé ideologii opravdu přispěla ruská inteligence, ale zcela jinak, než se domníval Hromádka. Jak popisují autoři sborníku o ruské inteligenci Věchi (Miliníky), a ostatně i TGM ve Světové revoluci, inteligence v Rusku 19. století se vyznačovala nicotným zájmem o stát, až popíráním státu, anarchismem. Proto říjnová revoluce z r. 1917 byla s to pouze zničit dosavadní pořádek, aniž by uměla a chtěla vytvořit fungující stát a společnost. Tento destruktivní přístup, který bolševici vybrousili do obludných rozměrů a jejich českoslovenští soudruzi přejali, Hromádka neviděl či nechtěl vidět. Jejich nástup vnímal jako protiváhu ke stále, podle něj, slábnoucí síle západní demokracie. V době války, v americkém exilu doufal ve spolupráci Západu a Východu, dokonce v jakousi jejich syntézu, která zabrání rozkolu a nové válečné katastrofě. Mnohem později píše podobně Erazim Kohák o potřebě překonat polarizaci našich dějin a rozpory mezi komunismem a demokracií propojit vzájemným porozuměním. Ukázalo se, že něco takového není možné. Ani „nejprogresivnější" komunisté by se o moc s nikým nedělili. Už první političtí vězni a popravení po roce 1948 měli být výstrahou. Hromádka mlčel. Srpen 1968 jen potvrdil nereformovatelnost socialismu a zrůdnost těch, na které vložil svou důvěru. Otřesen, umírá ve svém pražském bytě 26. 12. 1969.

Josef Lukl Hromádka byl pro mnohé v církvi i v celé společnosti směrodatnou postavou, jejíž stopy dosud nevymizely. Jím vržený stín prozrazuje jak velikost odvahy a prozíravé teologické orientace, tak fatální omyl v hodnocení komunistického režimu. Obojí výrazně ovlivnilo celou Českobratrskou církev evangelickou, a už jen z toho důvodu stojí za to tuto postavu nepovažovat za vyřízenou.

Marek Zikmund

Nad Biblí

O Hospodinově dobrotivosti v „zemi živých"

Při letošním novoročním přelomu času jsem se znovu zamyslel nad slovy 27. žalmu, který mně zůstal v paměti podle kralického znění: *Bychť nevěřil, že požívati budu dobroty Hospodinovy v zemi živých,* ***nikoli bych neostál.*** (Ž 27,13) Ta druhá (zvýrazněná) část věty však není v původním hebrejském textu. Naši zbožní Kraličtí si ji doplnili podle svého pochopení: „v doufání ustavující". Doslovný překlad: *Věřím, že* ***uvidím*** *dobré od Hospodina v zemi živých*…zní sám o sobě jako přesvědčivý projev víry v dobré Boží řízení. Doufanlivou jistotou je nesen tento žalm už od začátku: *Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl strach?* Byl připsán Davidovi v jeho tísnivé situaci, když prchal před Saulem, který usiloval o jeho život. Náš ČEP vystihl Davidovu doufanlivost ve smyslu utvrzené jistoty: ***Jak bych nevěřil, že budu hledět na Hospodinovu dobrotivost v zemi živých!*** Jak by neměl směle doufat v Hospodinovu další ochranu a pomoc po mnoha svých dosavadních dobrých zkušenostech ?

Zbývá nám však otázka: co zde vlastně znamená onen neobvyklý metaforický výraz „země živých"? Týká se života zde na zemi, v některé její části, nebo snad až konce věku, ve vyhlíženém Božím království? Podle Kralických jde o „zemi lidu Božího, z níž David vytištěn (vypuzen) byl", tedy o život v tomto světě. K tomuto pojetí nám zde pomáhá i výskyt tohoto výrazu na několika dalších místech ve Starém zákoně, kde se též vztahuje na zemi našeho přebývání. V Ž 52,7 se ozývá jako Davidův vzkaz nepřátelskému Edómci: *Bůh tě smete provždy, popadne tě, ze stanu tě vyrve, vykoření tě ze země živých!* V Ž 116,8-9 je v projevech díků za Boží milostivou ochranu: *Ubránils mě před smrtí, mé oko před slzami, moje nohy před zvrtnutím. Před Hospodinem smím dále chodit v zemi živých.* V Ž 42,6 zaznívá v závěru modlitebného vyznání: *Úpím k tobě, Hospodine, pravím: Tys mé útočiště, tys můj podíl v zemi živých*. Třikrát se tento výraz ještě vyskytuje v prorockých knihách: Izajáš 38,11 ve vyznání uzdraveného krále Chizkijáše: *Již jsem si říkal: „Nikdy už nespatřím Hospodina, Hospodina v zemi živých, člověka už nikdy nezahlédnu."* Jeremjáš 11,19 o úmyslech svých domácích nepřátel: *Porazme strom i s ovocem, vytněme jej ze země živých, ať už není připomínáno jeho jméno.* Ezechiel 26,20 v tlumočeném slovu Hospodinovu proti městu Týru: *Srazím tě s těmi, kdo sestupují do jámy, usadím tě v nejhlubších útrobách země a nebudeš už obýván. Tak se proslavím v zemi živých.*

V těchto všech připomenutých souvislostech se vztahuje výraz „země živých" na tento náš svět, jako oikumené, život na naší planetě. V poznámce Jeruzalémské bible k Ž 27,13 je však zmíněna i možnost eschatologického zaměření tohoto výrazu, až k samé věčnosti. Překlad zní: *Věřím, že uvidím Jahvovu dobrotu v zemi živých.* V poznámce pod čarou je možnost dalšího překladu: *„Ach! Kdybych neměl uvidět...".* A s dodatkem: „V době makabejské bylo toto místo vykládáno ve smyslu víry ve věčný život." - I dnes můžeme pojímat tento davidovský verš v obojím smyslu. A vzít si jej tedy i jako heslo pro život v tomto novém roce: „Věřím, že mohu doufat v Hospodinovu dobrotivost v zemi živých." Žalm 27 končí výzvou k trvalému doufání: *Naději slož v Hospodina, vzchop se a buď statečného srdce; naději slož v Hospodina* (Ž 27,14).

Jiří J. Otter

Každý člověk nejprvé dobré víno dává …

(Černá kronika se zvěstným potenciálem)

Rudy Kurniawan, odsouzený v polovině srpna 2014 v New Yorku k desetiletému žaláři za prodej padělků archivního vína za (v přepočtu) více než půl miliardy korun, se – vedle fenomenální paměti a přesvědčivého, noblesního vystupování – vyznačoval metodickým „pracovním" postupem: Měl několik pravých lahví starého vína, které dával na dýcháncích ve své rezidenci ochutnávat.

V deníku Le Figaro z 5. 9. 2014 popisuje Kurniawanovy praktiky francouzský vinař Laurent Ponsot, který spolupracoval s FBI na jeho usvědčení a o celé aféře připravuje – k pramalé radosti kolegů z branže (tj. dalších vinařů z Burgundska) – knihu. (Podle Ponsota 80 % vín starších než z roku 1980 a pocházejích ze čtyř velkých burgundských domén, tj. od Ponsota a tří Ponsotových kolegů/konkurentů, jež byly jako takové prodány v dražbách během posledních 20 let, byly ve skutečnosti padělky.)

Ponsotova kniha bude možná zfilmována tak, že Rudy Kurniawan vyjde z aféry jako mediální hvězda … Zábavní potenciál chystaného díla lze rozpoznat už nyní. Tím spíše ale potenciál na úrovni evangelizační! Povšimněme si zde povědění z J 2,10a: „Každý člověk nejprvé dobré víno dává…" Kurniawan „nejprve dobré víno dával" tak, že se mu podařilo oklamat i střízlivé, skeptické znalce (kteří padělky z jeho dílny následně autentifikovali). Zázrak v Káni vyznívá na tomto pozadí jako něco od „průměrné praxe" ještě vzdálenějšího než před dvěma tisíci lety! (Současný trend velí do celkové ekonomiky pro účely výpočtů průměrných hodnot zahrnovat i ekonomiku stínovou, srov. též článek „A jak času přibývá…", ET-KJ 30/2008.) Možná to souvisí též s novodobou naivitou, důvěřivostí, ochotou nechat se klamat (vyjádřeno slovy Ponsotovými: touhou „dotknout se snu" a kochat se v domácím archivu „jako jeden z hrstky vyvolených" pohledem na víno ročníků 1947, 1947 a 1959 – dokud nepraskne, že daná odrůda se daným způsobem zpracovává až od roku 1982) …

František Schilla

Listy M. Jana Husa

8. Nějakému zemanovi[1)]

Spasení a milost od Pána Ježíše Krista! Urozený pane!
Od velice mnoha lidí jsem se spolehlivě dověděl, že mnozí, kteří nedbají na bázeň před Pánem Bohem, mne před Vaší urozeností prohlašují za kacíře, ale jen jeden z nich se odvažuje k nepřátelství přihlašovat,[2)] ne však arcibiskup, který se svými přívrženci jen nějakým potměšilým úskokem a falešnou obžalobou na mne udání učinili[3)] u papeže, a jak myslím, Vaši urozenost proti mně popudili. Ale zdali se toho budu lekat, abych kvůli tomu pravdu evangelia umlčoval? Zajisté ne, když sami odporují evangeliu Ježíše Krista, chtějí je spoutat, aby se nekázalo svobodně, jak nejlaskavější Pán poručil. Opravdu nyní preláti oblékli pohanského a farizejského ducha, v kaplích a jiných místech, které náleží evangeliu, zabraňují kázat. Zdali je někde v zákoně Kristově ustanoveno ono přikázání, aby se evangelium nekázalo nikde než ve farních chrámech a klášterech? Věru, snad chce zrušit přikázání: „Jděte po všem světě a kažte evangelium všemu stvoření." A podobně chce udusit onen hlas: „A oni kázali všude a Pán jim pomáhal." A to platí o jiných přikázáních od Krista Pána, tu slovem tu skutkem ustanovených. Zdali tedy musím poslouchat arcibiskupovu rozkazu, který odporuje přikázání Božímu? Budiž to daleko! Neboť více sluší poslouchat Boha než lidi, řekli apoštolové, i když jim kněží bránili. Zdali jsem já větší než Kristus a jeho apoštolové, abych pro evangelium netrpěl? Budiž to daleko! Neboť náš Spasitel praví: „Není služebník větší pána, ani učedník mistra svého; jestli hospodáře Belzebubem nazývali, čím více domácí jeho; jestli mne pronásledovali, i vás budou pronásledovat.“ Ó Kriste, jak trpké je pronásledování pro ty, kteří Tě chtějí následovat jako Pána! Uděl tedy pomoci, aby Tě pokorně následovali duchovní, kněží a světští páni, kteří se snaží evangelium svými skutky udusit. Pán budiž s Vámi. Amen. [4)]

8. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

8. Jakémusi zemanu [1)]
R. 1410 (1410 - 16. června - 16. července.)

Snahou nepřátel Husových od prvopočátku bylo obviniti ho z „Viklefova kacířství", jímž z počátku zajisté vinen nebyl; proti takovým bezpodstatným, neodůvodněným nařčením se nejvíce bránival žádaje důkazův.
List přítomný vztahuje se k bulle papeže Alexandra V. ze dne 20. prosince 1409, v Praze uveřejněné 10. března 1410 (viz úvod listu 9.), falešnými zprávami, ba úplatkem vydobyté (list 9., pozn. 23 a 24), jež kromě nařízení ohledně článků Viklefových zamezovala kázání v kaplích, a dovolovala toliko v chrámech: hlavních, farních, kollegiátních a klášterních. List byl snad sepsán po 10. březnu, aneb krátce před tou dobou, jestliže snad poslové Zbyňkovi prve než na cestu do Říma se vydali, svými úmysly a připravenými návrhy se netajili anebo jestliže z Říma zprávy dříve než bulla došly.
Hus vyjadřuje se, že zakazovati kázání v kaplích jest nekřesťanské, zákonu Kristovu se příčí a tudíž že neuposlechne.

1) List nově nalezený, ještě netištěný, z rukopisu Staro-Boleslavského s nadpisem. „mistr Jan Hus jakémusi zemanu". 2) Aby ku stejné pokutě se zavázal dle církevních ustanovení, viz konec č. 17. 3) Viz v úvodu. 4) Tom. 477, Pal. 118.

Základ a plnost Zákona

Slovo zákon bývá v našem myšlení spojováno se zákony, které vytváří zákonodárný orgán našeho státu či které vznikají v centru Evropské unie. Vzniká tak spletitý, nepřehledný systém zákonů, o němž nikdo nemůže zaručit, že je bezesporný, a on zřejmě bezesporný není, protože šikovní advokáti v jeho rámci vyargumentují cokoli. Naše lidské zákony tak nevytvářejí pravidla pro vztahy mezi lidmi, nýbrž se stávají nástrojem žonglérů v aristotelské logice. Oč lépe na tom byli staří Izraelité, když měli základní zákon – Desatero, kterého si vážili a z něhož vycházeli! Mojžíšovy knihy pak obsahují různá doplnění, upřesnění, a také shrnutí, které zdůraznil Pán Ježíš a k němuž se ještě vrátíme. Desatero jako jednoduchý bezesporný základní zákon tu bylo a je - a vede k správnému vztahu lidí k Bohu i vztahům mezi lidmi.
Hovoříváme ovšem také o přírodních zákonech. A zatímco lidští zákonodárci právní systém, který vytvářejí a v němž se pohybují, co nejvíce komplikují, v přírodních vědách se projevuje snaha najít co nejjednodušší, nejstručnější systém poznatků, z něhož by se daly všechny přírodní zákony odvodit. Když Newton zformuloval své tři pohybové zákony a zákon gravitační, mnozí přírodovědci věřili, že se odtud podaří všechny ostatní přírodní zákony odvodit. Na tehdejším stupni poznání byla tato jejich víra či naděje oprávněná. Po objevu elektromagnetismu se však ukázalo, že to tak nepůjde, že taková snaha je marná, nicméně hledání jednotného pohledu na přírodu a její zákony pokračuje. Poznávání přírody se snaží směřovat k sjednocující teorii všeho.
Příroda se svými zákonitostmi je součástí Božího stvořitelského díla. O Bohu a Jeho díle se dovídáme z Písma. Písmo mluví k člověku a utváří jeho vztah k Bohu a k celému stvoření, k všemu, co existuje, především pak k druhým lidem. Nebuduje v lidech nějaké přírodovědecké představy či názory, avšak vytváří bohatý svět vztahů a postojů.
Ale vraťme se k Mojžíšovu zákonu. I ten se dostal do rukou lidí, kteří jej doplňovali či vykládali a do praxe uváděli různými složitými předpisy a příkazy, jak o tom svědčí evangelisté, když líčí prostředí, v němž probíhal pozemský život našeho Pána a Spasitele. Avšak smyslem Zákona, speciálně pak smyslem Desatera není omezovat člověka, nýbrž ho formovat. Nemá jít o ochuzení života, nýbrž o jeho obohacení a naplnění. O poznávání smyslu života. Tím, jak lidé Zákon doplňovali a přidávali výklady, stal se z něj složitý a neživotný právní systém. Pán Ježíš však v něm udělal pořádek a vnesl do něj světlo tím, že poukázal na dvě na první pohled nenápadná přikázání, jedno z Deuteronomia, druhé z Leviticu, jako na základ zákona, na němž vše ostatní stojí: "Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své mysli a z celé své síly! ... Miluj bližního svého jako sám sebe! Většího přikázání nad tato dvě není" (Mk 12,29-31).
Co to znamená milovat? Co je láska, jak ji lze projevit? Odpovědi můžeme hledat v Písmu. Ne proto, abychom vyslovili nějakou definici lásky, ale proto, abychom hlouběji zažili, co láska je, co znamená, co znamená milovat. Pavel píše do Korintu: "Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne" (1 K 13,4-8). Láska je universální; láska k Bohu se týká celého jeho díla, týká se jednoho každého z nás. Nelze ji oddělit od lásky k druhému člověku. A kdo miluje, má rád i sama sebe. Miluj bližního svého jako sám sebe! Láska je základem, na němž se mají stavět vztahy a postoje k všemu, k celému stvoření, sebe samé nevyjímajíc.
Současný svět se topí v problémech a bolestech. Politici nevidí východisko (možná je ani moc nehledají). Východisko, cesta ven existuje. Je jím sám Kristus. Evangelizace, misie, to je velké poslání, které je před námi. Uvědomujeme si však, že nevíme, jak nést Krista světu. Lidé často chtějí důkazy, a myslí tím především důkazy Boží existence. Chtějí Stvořitele, který nekonečně převyšuje všechno bytí, dokazovat prostředky lidské logiky. To ovšem prostě nejde. Cesta ke Kristu nevede přes takovouto argumentaci. On sám říká (J 13,34.35): "Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým." Bůh je zdrojem a dárcem lásky. Láska jako životní postoj, láska spojená se sdílením, s nasazením pro druhého, s obětí – to je argumentace pro víru, pro cestu za Kristem. Víra a láska se navzájem provázejí a podporují. Chybí-li víra, chybí i láska a život se vyprazdňuje. Svůj známý žalm lásky – 13. kapitolu 1. listu do Korintu, Pavel končí slovy: "A tak zůstává víra, naděje, láska - ale největší z té trojice je láska."
Přírodovědci směřují k teorii všeho. Hledat v Bibli přírodovědnou informaci byl dost tragický omyl, kterého se někteří křesťané dopouštěli. Bible nebuduje v lidech přírodovědecké představy či názory, nýbrž vytváří bohatý svět vztahů a postojů. A v něm existuje jednotící princip, jakási nemateriální obdoba teorie všeho. Je jím láska. Láska ztělesněná v Kristu, v onom Slovu, o němž píše evangelista Jan na začátku svého radostného poselství. Láska, jíž je sám Bůh.

Jiří Nečas

KOSTNICKÉ JISKRY

30. ledna 1914 List budící české svědomí č. 2

Z redakce a administrace

Vydávajíce první číslo svého listu nemíníme vytlačovati jím dosavadní časopisy podobného směru. Naším cílem jsou týdenní noviny, odpovídající na časové události. Z příčin agitačních rozeslali jsme toto číslo před vánoci, druhé číslo vyjde 16. ledna a bylo by tedy zbytečno je dříve reklamovati. Bude-li nám zajištěn hmotný základ, přeměníme "Kostnické jiskry" v týdenník již během roku 1914. Nechť tedy čtenáři, kterým je náš list sympatický, neotálí s odesláním předplatného, jakmile dostanou složenky, aneb ať zaplatí hned sběratelům, kteří mají obstarávati hromadné objednávky.
Redakční rozhovory: v úterý, ve čtvrtek, v sobotu od 1/2 7 do 1/2 8. hodiny večer.
Věci administrační v naší kanceláři možno osobně vyříditi každodenně od 4. hod. odpol. do 6 hod. večer.
Pro nával látky musily býti některé rubriky, zejména: Literatura a umění, Zprávy z našich krajů, Z veřejného působení (spolkové zprávy) odloženy do čísla příštího.
Veškeré spolky a náboženská sdružení prosíme o zasílání zpráv o těch jejich akcích, schůzích a přednáškách, které jsou určeny pro širší veřejnost. Zvláště prosíme také o zasílání všech výročních a jiných zpráv o činnosti, abychom mohli uvésti z nich vše, co vztahuje se k náboženstvo - osvětové národní práci.

Kdo si ponechá druhé číslo, pokládán bude za odběratele.
Pro abnormální poměry v tiskárně číslo toto nemohlo býti sestaveno, jak bychom si přáli, ani nebylo možno vydati je v přislíbené lhůtě.

"KOSTNICKÉ JISKRY"
vycházejí každý druhý pátek.
Předplatné na rok poštou ..... 2, -
Do ciziny 2, 80
Jednotlivá čísla po 6 haléřích. Při odebírání 10 výtisků dva zdarma nádavkem. Inserce levna a vzhledem k velké rozšířenosti listu velmi účinná.
REDAKCE A ADMINISTRACE JEST V PRAZE - II.
Jungmannova tř. 15

Novinky z Brněnské tiskové misie

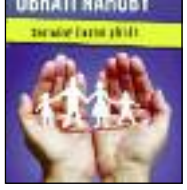
Billy Graham
Když je domov na dohled

Na sklonku roku 2014 byla zahájena distribuce knihy světově proslulého autora, kazatele a evangelisty B. Grahama Když je domov na dohled. Je potěšitelné, že o knihu je velký zájem. Kniha je určena všem generacím. V dostupných recenzích se opakuje jedno společné zjištění: čím dříve si knihu přečtete, tím lépe uděláte! Tak o ní hovoří ti, kterým je dnes čtyřicet, padesát… Za každou větou knihy lze vnímat sílu ducha autora, současně však i jeho „lidskou blízkost“, kterou si otvírá přímou cestu do srdcí čtenářů. Publikace přináší řadu zkušeností a velmi praktických rad. V USA získala prestižní cenu „Křesťanská kniha roku 2012.“

Formát 141 × 204 mm, brožovaná, 160 stran. Cena 220 Kč + poštovné

Doc. MUDr. Pavel Smilek, Ph.D. Lydia Smilková, Marie Frydrychová
Když se život obrátí naruby

Knižně zpracovaný dramatický životní příběh Lydie Smilkové se čte „jedním dechem“. Svědčí o tom i následující úryvek: „Bylo mně čtyřiadvacet let a mé dceři čtyři měsíce, když jsem onemocněla a po několika měsících vyšetřování jsem slyšela slova, kterých se lidé tolik obávají: >Onemocněla jste vzácně se vyskytujícím nádorovým onemocněním. Zkusíme vás ozářit a podat chemoterapii. Prognóza je nejistá – může se také jednat o několik týdnů života.< V první chvíli to byl šok a myšlenka, že to všechno snad není pravda.” Kniha přináší všem podobně zápasícím nejen novou naději, ale nadto všem čtenářům ukazuje naprosto mimořádný způsob Božího jednání v životě člověka, které přichází ve znamení Otcovské lásky a milosrdenství.

Formát 136 × 198 mm, brožovaná, 120 stran + 8 stran barevná příloha. Cena výtisku 98 Kč + poštovné.

Knihy objednávejte na adrese:
Brněnská tisková misie, Smetanova 9, 602 00 BRNO, e-mailem: btm@btm.cz nebo telefonicky: 545 224 253 nebo přes internet: www.btm.cz

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu "Když lidé přemýšlejí o jeho díle... Jak na ekologickou výchovu? (zkušenosti ze Svatého Jana pod Skalou)", která se bude konat v úterý 10. února 2015 od 17.30 v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49. Hostem večera bude RNDr. Helena Koblihová z Botanického ústavu AV ČR.

JNe

Oznámení

Vzpomínka a poděkování

Vzpomínáme, že před rokem 10. února 2014 odešel ke svému Pánu náš tatínek, dědeček a manžel pan Jiří Tomeš, evangelický farář v Liběchově, Strmilově a Jimramově.
Za projevenou účast a lásku děkuje vzpomínající rodina.
***Oslavovati tě budu, Pane, celým srdcem svým...* Ž 138,1**

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2015

11. února 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 18. února 2015

Z obsahu

* *Rozdělený člověk má nemocnou duši*
* *Pravda*

Poselství k neděli Estomihi

Následovat Krista
Marek 8, 31–38

Co si pod tím představit? V minulém režimu snad stačilo nepřestat chodit do kostela. Tím dal člověk jasně najevo, že je Kristovým následovníkem. Ale dnes? Dnes je možná následování Krista ještě obtížnější než za doby minulé. Nehrozí nám žádný trest, protože nemáme nepřítele. Máme všeho dost a mnoho možností, jak využít svůj čas. Ovšem máme také mnoho práce, takže času nakonec nemáme nazbyt. Tak to v dnešní době je. Rodiče ještě dají pokřtít svoje děti, ale čas chodit s nimi pravidelně do kostela nemají. A církve vymýšlejí, jak těmto lidem vyjít vstříc. Vymýšlejí pro rodiny s dětmi různé akce, vydávají příručky, jak si udržet děti a mládež v církvi.

Ale je to správná cesta? Nejdeme tu spíš cestou Petra, který si Ježíše bere stranou a kárá ho? Ošklivé věci přece lidé nechtějí slyšet! Ježíšova cesta byla ošklivá, trnitá. On ji přes Petrovo kárání odmítl jakkoli uhlazovat a vyzval ho k následování právě po té trnité cestě. Málokomu se po ní chce šlapat. To platilo tenkrát a platí to i dnes. Uhlazování spadá do sféry pokušení a Ježíš mu říká jasné: "Ne!" Proto nemáme lidi lákat na mimořádné akce a uhlazovat pro ně cesty do církve a do kostela. Pokud člověku slouží zdraví, čas chodit do kostela si najde, nebo jeho víra nestojí za nic. Kde jinde může slyšet evangelium, modlit se a zpívat spolu s ostatními? Že necítí potřebu jít mezi lidi a raději si v neděli pustí rádio? To je opět sféra pokušení a uhlazování cestičky. Na tomto místě není místo pro výmluvy. Následování Krista je trnitá cesta. Je-li pro nás pravidelné chození do kostela obtížné, a přece chodíme a pokoušíme se brát Kristova slova vážně, vítejme na trnité cestě víry. A úlevu nečekejme. Ježíš nikomu žádnou úlevu nesliboval.

Anna Halamová,
farářka ČCE, Ochranovský sbor v Jablonci n. Nisou

Ospravedlnění pouhou vírou

Je nepochybné a veskrze uznávané, že zpráva o ospravedlnění pouhou vírou je středem i vrcholem biblického poselství. Tu zprávu zaznamenal apoštol Pavel ve svém listu Římanům 3,21-31. Vy si těch 11 veršů přečtěte. Nemáte-li čas, udělejte si jej. Vždyť je to váš čas. Bůh vám jej daroval hned při vašem narození. Nic vám tolik nepatří jako váš čas. A číst jste se naučili hlavně proto, abyste si přečetli a vzali na vědomí obsah těch 11 veršů, že nám, k smrti odsouzeným, je udělena milost. Mne nepodezírejte. Přečetl jsem si je, protože se týkají každého člověka na světě. Budou olejem v lampách všech rozumných věřících, budou platným glejtem, který nás zachrání před odsouzením. Vždyť Ježíše „ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří" (Ř 3,25).

Třebaže se zpráva o ospravedlnění hříšníka týká všech lidí, toliko ten, kdo se pokládá za hříšníka, může pochopit, co je ospravedlnění. Do jaké míry je hříšníkem, to mu může zase jen ospravedlnění dát poznat. Když se ukřižovaný Kristus setká s člověkem, sdělí mu jako první věc, jak vypadá před Bohem. Je fakt, že dokud se člověk pohybuje mezi ostatními a nepotká se s Ježíšem Kristem, nebude vědět, že není takový, jaký by měl být. Sice něco o tom ví a cítí, ale řekne, že ideální není nikdo, že i jemu něco chybí. Dokud se nesetká s Kristem, nepřivede toto poznání k plnosti. Řekne na svou omluvu, že takový je život, nic dokonalého. Nebo také připustí, že v něm žije jeho lepší já, kdežto to druhé, to horší, je to, co žijeme od rána do večera. Tak se člověk ospravedlňuje sám před sebou. Utíká od celé odpovědnosti za lepší i horší část své bytosti.

Přirozený člověk si v poslední době vymyslel ještě jiný útěk od odpovědnosti. Pokládá sám sebe za část přírody, za živočicha, jemuž se ještě nedaří osvobodit se od morálního vědomí. Zlo, jehož se dopouští, omlouvá dědičností, buržoazní morálkou a výchovou, ale vcelku chce být vnímán a přijímán jako v podstatě dobrý člověk. Teprve když se octne před Bohem, zříká se vlastního sebeospravedlňování a přizná, že v něm působí radikální zlo a že má k němu náchylnost. Starý zákon přivede tohoto člověka před Boží zákon, kde už není úniku. V Novém zákoně sám Pán svou svatostí přivede člověka k poznání, že není jen zlý, ale že je hříšník. To znamená, že je oddělen od Boha, stojí

Dokončení na str. 2

Aktuálně: První anglikánská biskupka v Anglii

V Yorku byla uvedena do úřadu Libby Laneová, první biskupka v anglikánské církvi. Během ceremoniálu zazněl z pléna jediný protest, že „to není biblické", jenž posléze ustal. Nástupem biskupky skončilo staletí trvající období a došlo tak k převratnému kroku v dějinách anglikánské církve.

* * *

Elizabeth Jane Holden „Libby" Laneová (* 1966, Wycombe Rural District, Buckinghamshire, Spojené království) byla do funkce jmenována v prosinci 2014, slavnostní biskupské svěcení pak obdržela 26. ledna 2015. Stala se biskupkou pro město Stockport v severozápadní Anglii.

Kněžské svěcení obdržela v roce 1994, tedy v prvním roce, kdy jej anglikánská církev v Anglii ženám povolila. Duchovní službu pak vykonávala ve městě Blackburn v hrabství Lancashire. Od dubna 2007 byla vikářkou v hrabství Cheshire. Libby Laneová je vdaná, její manžel je rovněž knězem, slouží jako kaplan na letišti v Manchesteru. Patří k prvním manželským párům, které byly vysvěceny společně. Mají spolu dvě děti. Libby Laneová se učí hrát na saxofon a fandí fotbalovému týmu Manchester United.

Podrobnosti viz str. 2

Radujte se s radujícími, plačte s plačícími

Člověk se raději směje než pláče. Pláč má v sobě znaménko smutku a bezmoci. Přitom jsou lidé, ženy, často i děti, kteří vědí, že pláčem si lze něco vybojovat, něčeho dosáhnout. Člověk je prý jediný živočich, který se směje a pláče, neboť jediný byl zasažen rozdílem mezi tím, jaké věci jsou a jaké by měly být. Ovidius kdysi řekl, že dát slzám průchod je vhodné, že pláčem se zbavujeme hněvu. Johann Wolfgang von Goethe se zase ptá: Ty pláčeš? Ale proč ? Vždyť i v slze je síla. Tak jdi a žij ! Julius Zeyer si všiml, že jsou chvíle, kdy i věci pláčí… Kolikrát má člověk opravdu pocit, že nejen věci, ale i rostliny a zvířata pláčí. Nemohou se bránit, jsou-li zasaženy naším krutým zacházením a necitlivostí. Charles Dickens kdysi řekl, že se nikdy nemusíme stydět za slzy, neboť je to déšť na oslepující prach země, který pokrývá naše tvrdá srdce. Často jsou opravdu naše srdce tvrdá a zaslepená. Stejně i oči. Máme je zahleděny příliš do sebe a v mezilidských vztazích se pohybujeme doslova jako „sloni v porcelánu". Nevidíme a nechceme vidět lidskou bídu, problémy a potřeby našich bližních. Nemáme nejmenší chuti je sdílet, ani ulehčit. Největší citlivost máme na sebe samé. Tam nás dokáže rozhodit každá maličkost. Zaujatě sledovat dokážeme jen ty, které máme rádi, které milujeme. Ať se to týká lidí, nebo i té němé tváře. Moje přítelkyně přesně poznala, kdy její domácí mazlíček, psík Filip byl šťastný a tehdy tvrdila navzdory všemu vědeckému poznání, že se směje. Se šťastnými tvory je jistě potěšení být, šíří kolem dobrou náladu a pohodu. Rádi sdílíme jejich příjemné rozpoložení. Jenže v životě přichází i věci nepříjemné a velmi bolestivé. Vzpomínám si, jak mne zasáhla zpráva o jedné dívce v Náhorním Karabachu, které mina utrhla obě ruce. Bezmocně jsem polykala slzy vzteku, když jsem slyšela, jak několik indických mužů zbilo a znásilnilo studentku medicíny, která cestovala se svým přítelem linkou autobusu. Co tito barbarští mužové mají za oči? Plakali někdy? Dívka násilí nepřežila. Stejně mě nenechá v poklidu násilí probíhající v Africe, v Asii a jinde na mužích, dětech, ženách, starých a slabých lidech, civilistech, křesťanech. Násilí vyhlazující ty, kteří mají jiné vy-znání, jiný názor, jiné přesvědčení, než se jim vnucuje. Opravdoví lidé, hodni toho jména, nechtějí přece žít ve lži, v přetvářce, zbaveni lidské důstojnosti a svobody svědomí. Svou pravdu mají podloženou svými životními zkušenostmi, hájí ji i přes veškeré výhrůžky a kruté dopady. Jeden z pronásledovaných iráckých křesťanů řekl, že nejhorší je vést nedůstojný život. Takových zpráv k nám přichází ze světa celé přehršle a nám hrozí, že se buď utrápíme bezmocností, nebo v rámci sebezáchovy otupíme. Svět je tvrdý a někteří lidé

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Prohlášení iniciativy
Společný hlas, fórum židů, křesťanů a muslimů

Jako všichni Evropané jsme i my znepokojeni zločiny, k nimž došlo 7. a 9. ledna 2015 v Paříži. Vítáme skutečnost, že mnozí muslimové se od těchto kriminálních činů, páchaných ve jménu islámu, jednoznačně distancují. Vzhledem k řadě dalších tragických událostí poslední doby na území Sýrie, Iráku, Pákistánu, Afghánistánu či Nigérie zároveň rozumíme rostoucím obavám mnoha obyvatel Evropy z islámu.

Uvědomujeme si, že hlavním cílem teroristických činů je rozdělit společnost a vyprovokovat jednotlivé skupiny ke vzájemnému nepřátelství a strachu. Jedná se o zřejmou snahu polarizovat evropské společnosti a postavit muslimy proti židům, křesťanům i sekulárním občanům. Vyzýváme všechny, kdo se podílejí na utváření veřejného mínění, aby nakládali s informacemi odpovědně a vyhýbali se zjednodušujícím soudům, vedoucím k polarizaci společnosti. K ní přispívá i takové uplatňování svobody projevu, které pohrdá hodnotami druhých lidí. Takovou polarizaci si bezpochyby přejí právě extremisté na všech stranách.

Jako Společný hlas židů, křesťanů a muslimů tuto polarizaci odmítáme. Nepřijímáme princip kolektivní viny, podle nějž by za zločiny jednotlivců nesly odpovědnost celé komunity jejich souvěrců. Zdůrazňujeme nutnost kategoricky odsoudit kriminální činy a zároveň podporovat jednání směřující k pokojnému soužití.

V Praze, 29. ledna 2015

Zuzana Amrani, muslimská obec v Praze
rabín dr. Shumi Berkowitz, židovská obec Masorti
dr. Prokop Brož, děkan Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy
patriarcha Církve československé husitské dr. Tomáš Butta
prof. Tomáš Halík, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
doc. Pavel Hošek, Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy
rabín dr. Daniel Mayer, Haifa, Izrael
Emir Omić, bývalý imám pražské muslimské komunity
synodní senior Českobratrské církve evangelické Mgr. Joel Ruml
dr. Vladimír Sáňka, muslimská obec v Praze
dr. Miloslav kardinál Vlk
doc. Zdeněk Vojtíšek, Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy
Sylvie Wittmannová, členka Rady Federace židovských obcí
Mgr. Salih Yilmaz, generální sekretář o. s. Mozaiky

Pražské fórum o antisemitismu

Ve spojitosti s připomínkou 70. výročí osvobození nacistického koncentračního tábora v polské Osvětimi se v Praze uskutečnilo ve dnech 26. - 27.1. 2015 mezinárodním fórum o rostoucím antisemitismu a extremismu. Zúčastnilo se jej na 500 zahraničních hostů, mezi něž patřili představitelé parlamentů nejrůznějších zemí.

Setkání pod heslem "Let My People Live!" (Nechte můj lid žít) bylo připraveno Evropským židovským kongresem a Evropským parlamentem spolu s dalšími organizacemi se záměrem upozornit na rostoucí hrozby v souvislosti s přibývajícími projevy antisemitismu a extremismu.

podle médií

Radujte se s radujícími, plačte s plačícími

Dokončení ze str. 1

ještě zaslepenější a tvrdší. Dostat se do lidských rukou mnohdy znamená velké nebezpečí i utrpení. Do lidských rukou se dostal i náš Spasitel Ježíš Kristus. O velikonocích si jeho martyrium každoročně připomínáme. Na internetu se objevil názor, že Bůh musel být sadista, když něco takového dopustil. Autor si zřejmě neuvědomil, že Hospodin na Krista ruku nevztáhl. Vztáhli na něj ruku lidé. Nám lidem dal totiž Bůh svobodnou vůli rozhodovat se a jednat. Napadlo mne, že Bůh jistě nevýslovně trpěl se svým Synem. „Já a Otec jedno jsme," prohlásil kdysi náš Pán. V okamžiku kdy na něm ležel hřích můj i tvůj a celého světa, zažil Ježíš navíc hrůzu naprostého odloučení od Otce. Na Golgotě byla hrstka těch, jimž slzy tekly po tvářích nepřestajně. Plakaly i jeruzalémské ženy stojící při cestě. Bůh však svým milujícím dokáže proměnit smutek a pláč v radost. Již starozákonní žalmista praví: Obrátil jsi pláč můj v plesání a dále: Ti, kteří rozsévali se slzami, sklidí úrodu s jásáním. Nesmírně se zaradovali učedníci, když pak uzřeli vzkříšeného živého Pána. Radujeme se tak i my každý rok o velikonočním ránu a nejen o něm. „Jak velmi se milují !", říkali tehdejší lidé o prvotních křesťanech. Kristova láska proměnila oči sobeckého člověka, osud bližního mu už nebyl lhostejný. Jeho zrak i srdce nabyly citlivosti, začal si všímat, vnímat, dokázal pomoci, potěšit, sdílet se i nést břemena. Radovat se s radujícími a plakat s plačícími se mu stalo přirozené. Ve 12.kapitole listu Římanům jsou od 9. verše vylíčena zlatá pravidla křesťanského života. Rady a doporučení, které nám napoví, jak žít plně a svobodněji. Je dobré si tuto pasáž přečíst pozorně až do konce. Apelů je tam víc než dost, některé jsou naprosto šokující pro lidi ze světa. Možná i nám bude zpočátku činit potíže je uvádět v praxi. Naše staré já nám bude klást překážky. Neváhám však připustit, že mnozí před námi již tak žili i dnes žijí, aniž by se museli přemáhat. Kristova láska, když se jí odevzdáme, dokáže činit divy. Lhostejnost promění v solidaritu a zájem. Zkusme si sami udělat malý test, jak jsme na tom. A prosme o to, abychom těmto pravidlům, které nám možná dosud jdou „proti srsti", dokázali jednou dostát. Abychom takovými mohli být v plnosti.

Marie Plotěná

Ospravedlnění pouhou vírou

Dokončení ze str. 1

venku jako vyhnanec, spása a život s Bohem jsou mu nedostupně vzdáleny. Společenství s Bohem, pro něž je tento člověk schopen mnoho obětovat, včetně mystických praktik a záslužných skutků všeho druhu, zůstává o to nedobytnější a člověk sám nezpůsobilejší ospravedlnit se před Bohem. Jeho náboženství a morálka prozradily na sebe svou nekompetentnost a uvrhly člověka do zoufalství.

Teprve když do této smrtelné hry vstoupí ukřižovaný Kristus, nastane pro hříšníka důležitá změna: pocítí, že to už nebude morální zákon, který jej bude soudit, ale sám Bůh, a to skutečností kříže. Kristův kříž nyní ukáže hříšníkovi, co je zač a přiměje ho k poznání, že Kristus, ten jediný spravedlivý, je ukřižován a usmrcen ne pro svůj, ale pro tvůj hřích. Teď zvažuj, kdo jsi. Kříž, poprava vzbouřence proti Božímu majestátu, je to, co ti patří. A všechen nárok náboženství a morálky vylepšit tvůj profil před Bohem padá pod stůl. Jsi zničen.

Pro člověka, který nechce toto zničení přijmout, je poselství kříže skandál. Lidská hrdost jej zavrhuje. Odmítá kříž jako jediné místo, z něhož Bůh mluví. Kdo však poselství kříže přijme, pozná druhou stránku svého zničení, neuvěřitelnou, že hříšník přes svůj strašlivě až nemyslitelně těžký hřích je Bohem milován. Podívejme se na to ještě jednou: ten člověk, na nějž dopadl Boží soud v podobě Kristova kříže, přestal skoro existovat a je zdeptán k smrti, ale pojednou se vztyčí s podivnou hrdostí absolutně nové existence. Je najednou také ochoten přestat s omlouváním svého hříchu, naopak uzná, že rozsudek nad ním, který ho na Kristově kříži téměř zabil, byl správný, zasloužený. Svou novou existenci pochopil jako nový Boží rozsudek a Boží dar, o němž uslyšel z Božího slova: „Přes všechno, co jsi kdy učinil k mé velké nelibosti, tě miluji, jsi mi příjemný."

Tato proměna existence je nabídnuta všem, ale on se cítí jako ten, kdo se pro druhé příkladně ztotožnil s tím, kdo jako zločečený rouhač umíral na kříži, aby shledal, že se ztotožnil s Božím Synem, v němž Otec nalezl zalíbení. A tak to nyní platí: kdo se ztotožní s trpícím a na kříži umírajícím Ježíšem a přijímá Boží rozsudek o svém zavržení, shledá, že se ztotožnil s Božím Synem. V Kristově kříži jsou nerozlučně spojeny dvě věci: vědomí hříšníka, že on si zasloužil, co Kristus vytrpěl, i že je zproštěn vší viny a prohlášen za syna, v němž Bůh má zalíbení.

Zkrátit tuto cestu k tak milé existenci nelze. Nelze obejít Golgotu a její kříž a nabídnout člověku Boží zalíbení v něm. Tak laciný způsob, jak se stát křesťanem, obchází tíhu hříchu, jako že jen na Ježíšově kříži může hříšník poznat pravou, strašlivou závažnost a váhu svého hříchu.

K své nové existenci může jen říct věřím. To, co hledal pomocí či prostřednictvím výchovy, morálky, disciplíny, zbožnosti a náboženství – pokoj s Bohem, spásu, život ve společenství s Bohem – Bůh mu daruje v svobodné, královské milosti. Pouhou vírou je ospravedlněn. Sláva Bohu!

Josef Veselý

První anglikánská biskupka

Velký den v historii Anglikánské církve v Anglii

Tato "mateřská" církev anglikánského společenství prožila na konci ledna přelomový okamžik. Po letitých rozhovorech a sporech, které dokonce některé odpůrce ordinace žen dovedly k odchodu z této církve, byla v katedrále v Yorku 27. 1. 2015 ordinována první biskupka anglikánské církve v Anglii Libby Laneová.

Připomeňme si, co této slavnostní chvíli předcházelo.

V den, kdy bylo veřejně oznámeno, že se Libby Lane stane první biskupkou, s ní byl natočen rozhovor, ze kterého vybíráme:

"Mé povolání je sloužit Kristu v prostoru institucionální církve, to je mé přesvědčení od časů, kdy jsem byla teenagerkou. Moje identita spočívá ve vztahu s Bohem. A tak je to spojeno i s mým povoláním k ordinované službě...

Toto je pro mě neočekávaná radost zde dnes být. Je to pozoruhodný den pro mě a uvědomuji si, že je to i historický den pro církev. Jsem poctěná a vděčná, že jsem byla povolána sloužit jako další biskup(ka) v Stockportu... Uvědomuji si dnes, že zde byl bezpočet mužů a žen, kteří se po dlouhá desetiletí těšili na čas, kdy Anglikánská církev ohlásí svou první biskupku. Velice si uvědomuji ty známé i neznámé, kteří se modlili a pracovali a zápasili o tuto chvíli. A modlím se, aby i jim byla dnes vzdána čest..

Ale nejvíce jsem vděčná Bohu, že všechno, co mohu být a co mohu dělat, je skrze Krista Ježíše, který nás povolává, abychom jej následovali a který zaslibuje, že s námi bude všude, kudy nás povede."

Na otázku, zda se cítí nějak dotčená, že stále jsou lidé, kteří se nedomnívají, že by měla tuto službu vykonávat proto, že je prostě žena, Libby Lane odpověděla, že si myslí, že církev je místem, kde mohou zaznít nesouhlasné hlasy a že je ráda, že v církvi lidé mohou vše vyslovit a potýkat se v ní se závažnými otázkami... Dále uvedla, že by raději byla na společné cestě s lidmi, než se s nimi střetávala. Taková jsem, dodala, ale to neznamená, že bych se nepostavila problémům, když bude potřeba je řešit. A obecně si vážně myslím, že rozličnost je lepší než jednobarevnost, dokonce i tehdy, když nám to není příjemné. Trocha znepokojení pro nás užitečná.

Ve svém představení uvedla, že její rodina nechodila do kostela, ale že byla v jedenácti letech pozvána do církve přítelkyní a od počátku tím byla uchvácená. Hodně pro ni znamenalo, že si jí tam všímali a záleželo jim na ní.

Dodejme, že při slavnostní bohoslužbě, kdy měla být nová biskupka uvedena v úřad, se předsedající ptal shromážděné církve, zda je to její vůle, aby byla tato žena konsekrována. Shromáždění odpovědělo velice zvučně, že ANO, JE, ale do nastaléh o ticha zazněl také hlasitý ojedinělý, a nutno dodat, že slušný a uměřený protest, že NE, protože tak "to není v Bibli". A anonymní řečník, který s respektem a uctivě oslovil předsedajícího, žádal o dovolení o této závažné záležitosti promluvit - ale záznam, který jsem měl k dispozici, nenabídl nic jiného, než že tato historická bohoslužba pokračovala důstojně dále.

Zatímco v rodině anglikánských církví některé již delší dobu mají i biskupky (v Austrálii a na Novém Zélandu, v Kanadě i USA), někde je tato otázka stále vážně probírána, jinde však celkem jednoznačně odmítána (především v Africe).

Bohumil Kejř

Babiš, Rusové, Havel

Bylo mi řečeno, že je třeba být stručným, pokusím se o to.

Pan Schneider zastává ve své polemice se mnou (Netrpělivost a naděje č. 2/2015), na rozdíl ode mne, podobné stanovisko jako Andrej Babiš. Otevřel se prý sice prostor svobody, ale lidé zůstali stejní (co to znamená?), jedněmi maškarami jsou stavěny do pozic společenských vzorů maškary jiné, chamtivost je ctnost. Já tvrdím, že polistopadový režim měl spoustu chyb, ale znamenal změnu výrazně k lepšímu a byl otevřen změnám k lepšímu. V letech 2012-2014 jsme si ho sami rozbili.

Babiš prý stejně jako já mluví o hlubokém rozvratu české demokracie. To není pravda, já hlubokým rozvratem české demokracie nazývám to dvouleté období, v němž se významně angažoval právě on.

Prorůstání politiky a ekonomiky by se mělo do všech důsledků bránit. Místo toho se nedůsledností politiků umožnilo podnikatelům nejprve manipulovat politiku z pozadí (kmotři). Pak si někteří vlivní podnikatelé všimli, že politiky vlastně k ničemu nepotřebují. Vznikl fenomén „sám sobě kmotrem", který ztělesňuje právě A. Babiš. Propojení obrovité ekonomické, politické a mediální moci. Tedy oligarcha. To je koncentrace moci v demokratickém státě nepřípustná. Např. pan Bakala nemá k dispozici vlivnou partaj, a vzhledem k tomu, že ho pan Babiš drží ministerstvem financí v šachu, projevují jeho listy vůči němu jistou toleranci. Ani to není v pořádku.

Konflikt v Gruzii nevznikl tak, že by Gruzie napadla Rusko, ale že se pokusila obsadit jižní Osetii, která byla do počátku devadesátých let součástí Gruzie, ale pak se s ruskou podporou „osamostatnila". Rusové toho využili k masivnímu útoku na Gruzii. Podnět ke konfliktu s Ukrajinou nedal spor o členství v NATO, ale o přidružené členství v EU. Tím, že Rusko Gruzii i Ukrajinu vojensky napadlo (anexe Krymu), dalo oběma zemím právo hledat pomoc i v NATO. Tvrdit, že „Rusové přesunuli vojsko ke svým vlastním hranicím" není přesné, přesunuli ho bohužel na nesprávnou stranu těch hranic (Gruzie, Krym, jižní Ukrajina).

S Havlem v lecčems nesouhlasím, ale jeho zahraniční politiku zohledňující zájmy ČR považuji za správnou.

Bohumil Doležal

O víře Kristově

Žalm 110; Žd 5,5-10

„To jest tedy zvěstování to, které jsme slýchali od něho, že Bůh je světlo a tmy v něm nižádné není. Díme-li, že s ním obecenství máme, a ve tmě (t. j. bezbožně, bez jeho světla) chodíme, lžeme a nečiníme pravdu. Pakli chodíme ve světle, jako ON je ve světle, máme obecenství vespolek a krev Krista Ježíše Syna jeho (zjitřené vědomí bolesti Boží) nás očišťuje od všech hříchů.“ (1 J 1,5-7)

Ve 14. kapitole Genese je tato scéna: Abram se vrací z úspěšné osvobozovací akce, v níž se vojensky postavil východnímu agresorovi a Bůh byl s ním.

Čtyři králové z dolní Mezopotamie a krajiny Sinear vydrancovali Palestinu. Porazili pět změkčilých kananejských vladařů a ze Sodomy odvlekli i Abramova synovce Lota.

Jeho strýc, žijící v rovině Mamre u Hebronu, to tak nenechal. Pozval k trestné výpravě amorejské sousedy, s nimiž žil ve smlouvě pokoje, a loupeživá koalice kdesi na severu u městečka Dan nočnímu útoku odhodlaných abramovců neodolala.

Od krvavé práce se teď drsní kočovníci vracejí vítáni těmi, co přežili a ovšem sodomským králem, který se někde přikrčil, když nájezdníci přistěhovalce Lota odvlékali.

Údolím Sáveh, jemuž se později říká královské, kráčí Abramovi v ústrety i Melchisedech, kněz Boha silného nejvyššího, král Sálem (snad Jeruzaléma). „Můj král (Bůh) je spravedlnost“ znamená jeho jméno. Melchisedech přináší chléb a víno se slovy: „Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, který vládne nebem a zemí; a požehnaný Bůh silný nejvyšší, který dal nepřátele tvé v ruce tvé“ (Gn 14,18-20). Žehnajícímu knězi úspěšný osvoboditel s respektem skládá desátek z toho, co má.

Vítězi se obvykle dává za pravdu, ale Pánem práva k pravdě je El Eljon, Bůh silný nejvyšší. Víc o Melchisedechovi nevíme. Není zmíněn jeho původ, který jinak v těch končinách mnoho znamená. Představitel zbožnosti odjinud potvrzuje Abramovi dávný Boží slib a opět se skrývá.

Navzdory dotírání pochybností uvěřil bezdětný Abram Bohu, že jako poutník víry a naděje se stane otcem mnohých (Gn 12; 17,17). Proti nepravděpodobnosti a nemohoucnosti svých téměř sta let se spoléhá. Žije vírou jist, že El Eljon, ten jedinečně skrytě jsoucí, je s to povolat k bytí, co není. Potomstvo. Neplodná Sára se tomu usmívá, ale Abram, nasměrován Božím slibem, jde tudy. Věří, žije z té pravdy den ze dne léta, až se stařeně Sáře skutečně narodí Izák (Smíšek). Poslušen pak hlasu, když přijde ta chvíle, v naději proti naději se ubírá s nejmilejším synem zaslíbení jako s obětí k místu Moria (Ř 4,17-18). Abraham, archetyp víry, protagonista dramatu spravedlnosti ne z tohoto světa. Právo k pravdě má Hospodin.

V Epištole Židům připomíná apoštol Krista jako kněze na věky podle řádu Melchisedechova ve shodě s dávným očekáváním žalmisty (Ž 110, 3). Pán Ježíš sám se té davidovské písně dovolává a odkazuje zákoníky na její tajenku: „Jak může být Mesiáš, nositel Božího řešení, toliko synem Davida, když ho tento královský otec a prorok nazývá svým pánem?“ (Mt 22, 44) Čí je Syn? Nadto jej Hospodin prohlašuje knězem ne z pokolení Lévi, jak by se ze Zákona slušelo, nýbrž knězem na věky podle řádu Melchisedechova. Ne podle litery, ale z moci neporušitelného ŽIVOTA Božího zaslíbení (Žd 7, 16). Neboť Bůh je král, Boží je pravda, Bůh je spravedlnost.

Z toho titulu a pověření se velekněz Ježíš před smrtí s učedníky modlí: „Já jsem tě, Otče, oslavil na zemi. Dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil. Nyní oslav ty mne u sebe samého tou slávou, kterou jsem měl u tebe prve, nežli byl svět... Chci, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal, neboť jsi mne miloval před ustanovením světa“ (J 17, 4-5; 24). Slávu vstříc utrpení, hanbě a smrti?

Tak mluví se svými, které mu Otec dal, aby měli v sobě jeho radost (J 17,13). Radost, že poznali vévodu, „jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných“ (Mi 5,2; Mt 2,6). Člověk Ježíš si nepřivlastnil Boží slávu, jak ho vinili. Nevymezen časností a pomíjivostí, ji zjevuje (Fp 2,6). Je Pánem v slávě Boha Otce. Slovy i skutky svědčí, že Otec, ten svatý Izraele, jej poslal (J 17, 8) a oni chatrnou svou vírou v něho věří. Nahlédnou, že z pasti lidského odcizení Stvořiteli právě on přináší východisko Boží.

„Dal jsem jim tvé Slovo, Otče, a svět je nenáviděl. Nejsou ze světa, jako já nejsem... Ochraň je ve svém JMÉNU a ve své PRAVDĚ je posvěť...“ (J 17), modlí se před nimi a všichni v něj věří. Ale co se vzápětí děje, je jako zlý sen. Všichni věří, ale před tvrdou realitou nenávisti neslavně couvají: „Náhle se to jeví jinak než jsme doufali. Chce to vyčkat: Nevíme, neznáme!“ Ten, v něhož uvěřili, byl někdo jiný... „Neznám toho člověka,“ podělá se nejtroufalejší z nich.

A on? On s tím počítá. Když bijí pastýře, ovce se rozprchnou (Za 13,7). Vyprovokoval hřích světa, kainovskou brutalitu pod slupkou zbožnosti. Vyvřela nenávist. Zloba, dřímající pod kulturností a slušností, se zdá, že ho pohltí.

Taky my nějak věříme, ale když ta hodina přijde, kdy zachovat duši k životu věčnému by znamenalo, že nás tady nebudou mít rádi, že svou image ztratíme, couváme. A zas to nějak spláchneme, aby se s tím dalo žít. Nuže Bůh, utýraný v ukřižovaném, se nám připomíná. Toho nespláchneš. Hříchem jdeš do živého. Krev Krista Ježíše je duše živá (Lv 17,11) a ovšem bolest. Trvá na věky, a jeho otázka se vrací (Zj 5,6; 13,8):

Jak se díváš na Davidova Pána pánů, přicházejícího s nabídkou Boží spasitelné změny? Kdo je Ježíš, že celý od krve nás předchází do svatyně za oponu a vnáší tam jistotu naší domovské příslušnosti? Spouští kotvu naděje a potěšení našich duší (Žd 6, 19, 20 Iz 63, 1-2).

Jak myslíš kněze Boha silného nejvyššího (Gn 14,18), že ve svých snad třiceti letech veřejně v kruté hanbě skonává, ačkoli modlitby a ponížené prosby s velikým křikem a slzami obětuje tomu, který ho od smrti zachovat mohl? Umírá, jako by ho Bůh opustil, a přece jej Otec v tom strachu s bolestí slyší a vyslýchá: Odvěký Stvořitelův záměr, o který se strachuje, šťastně se mu povede (Iz 52,13nn). Člověče, na věky je tu východisko! Je tu řešení!

Pán Kristus, Syn Boží věčný, tě do místa Božího přebývání předchází, aby ho učinil tvým přístavem. Pro tebe tam spouští kotvu naděje: „Všechněm, kteří ho poslouchají, se stal původcem věčné spásy“ (Žd 5,9).

„Jak nemoderní!“ přijde nám, emancipovaným. „Zase kuratela? Zas poslouchat? Dost bylo omezování!“

Leč i ve věku spláchnutých pravd, kdy moudří a opatrní nevědí, o co se opřít, od čeho odrazit a kam směřovat, když všecko teče a proudy tekuté modernity kamsi splachují i nás, ano, Otec přesto své věci zjevuje, ovšem spíš nemluvňátkům (Mt 11,25).

V psaní Židům apoštol soudí, že tím, co Syn vytrpěl, ověřil, co doporučuje: Poslušnost v tom, co bolí, co se mi nezdá, kam nevidím, co mi nedochází. Spolehl na Otce a dosáhl dokonalosti ve svobodě, kterou nabízí i nám (J 8,32). Věří, že strašlivé, nejstrašlivější, co se s ním děje, vede k cíli: Odhaluje a dosvědčuje pravdu o zlu skrytém v člověku. Věřícím to otřese k pokání, ke změně, a zjeví mu spravedlnost a pravdu Otcovu. Víra Ježíšova ve chvíli nejtěžší, paradox naděje proti naději (Ř 4,18), mění naši skutečnost: „Zákon Ducha života v Kristu Ježíši nás vysvobozuje od zákona hříchu a smrti“ (Ř 3,22). ZEMŘEL ZA NÁS! Kvůli nám a pro nás, aby nás změnil a získal pro sebe tady a věčně.

Hyneme onou hlubinnou potencialitou ke zlému v sobě. Tuto diagnózu zjevuje nám Syn Boží tím, jak mezi námi pochodil. Prohlédnuvším nabízí lék: Zázrakem vzkříšení je osměluje a zmocňuje ke změně. Děláš mu místo. Za svou přijímáš jeho vůli. Vnitřní naslouchání a radostné souznění v novotě života je onou poslušností. Najdi se v něm. Draze nás sobě kupuje, abychom žili svobodně jemu. V něm paradoxně nalézáme jedinečnost své osobnosti a smysluplnost svého vlastního života.

Smiř se s neslýchaně nepravděpodobným a tvému právnímu cítění naprosto nevyhovujícím Bohem, volá apoštol (2 K 5,18-20). Na svoji nahotu oblékni Krista, říká (Ga 3, 27). Stvořen v člověka nového vstaň z mrtvých (Ef 4,24; Ko 3,1). Zázrakem se probuď k nehynoucímu bytí. Zasvítí se ti Kristus. ON je ten, který křísí mrtvé a povolává věci, které nejsou, jako by byly (Ř 4,17). Mýlíme se v sobě i v Bohu a ON láskou do nebe volající, láskou od krve nás z toho vyvádí. Přesvědčuje nás o pravdě Boha silného nejvyššího. Velekněz. Hříchem tohoto světa trápený k smrti (ano, i my jsme u toho) jako první mezi námi z mrtvých vstává a obrací nás k sobě. Neskutečně přichází na svět Izák, Smíšek, nový člověk.

Darem živé víry Bůh mění naši skutečnost. Otvírá novou perspektivu, k níž nás zaúkoloval a k níž nás i zmocňuje. To jest, ospravedlňuje a posvěcuje. Přijímá nás do své slávy (J 17,22-24). Je s námi po všecky dny až do skonání světa (Mt 28,20; J 17,24). Amen.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi světlo světa. Osvítil jsi naše vědomí k živé víře. Přimluv se, prosíme, aby nehynula. Domluv nám dnes. Dotkni se nás, ať zahlédneme něco ze slávy, kterou máš od věků u Otce a tady pro nás. Znáš nás a měníš nás, abychom mohli k tobě nyní i věčně.

Díky, Duchu svatý, za opatření v hlubinách naší duše, když vzkypíme rozčilením, když hněv, zloba a vůbec zlo hrozí prorazit naší slušností i zbožností. Díky, že nás ho zbavuješ. Díky, že tvůj Pokoj nás zpracovává k dobrému, že nás zastavuje vědomí tvého trápení s námi. Odpusť nám naše viny. Díky, že víme o tvojí skryté radosti, když osvobozeni od zábran činíme pokání, když se zmůžeme na čin, na krok opravdového následování tebe. Vtáhni nás do toho, oč tobě jde. Z našich mělčin do zklidňujících hlubin, do děje spásy, ať Zlý v nás místo nenachází a starých svých škod jsme zbaveni. Amen

Samuel Jan Hejzlar

Bratrská spisovatelka Leontina Mašínová

(NAROZENÁ 16.3.1882 V PLZNI, ZEMŘELA 12.2.1975 V LÁZNÍCH BĚLOHRADU)

Byla dcerou lékárníka, který ovšem zemřel, když jí bylo osm let. Brzy ztratila i staršího bratra, což obojí bolestně pociťovala. S matkou se několikrát stěhovala a v Kutné Hoře prošla klášterní školou a učitelským ústavem. Ve školství pracovala na řadě míst: V Hrubém Jeseníku, Loučeni, Pečkách, na Těšínsku, na Slovensku a od r. 1923 v Lázních Bělohradu. V r. 1921 se rozhodla vstoupit do Jednoty bratrské. Ze zdravotních důvodů musela být v r. 1930 penzionována, po r. 1945 se léčila v Čáslavi a v Domažlicích. Za okupace byla sledována a vyslýchána gestapem. Záhy se věnovala literatuře pro děti i pro dospělé. Hojně cestovala: 1929 do Francie, 1957 do Polska, 1963 do tehdejší NDR a 1967 do USA, kde obdržela čestný doktorát na „Moravian College“v Bethlehemu. Svých cest pilně užívala ke studiu historických pramenů. Spolupracovala s historiky – F.M. Bartošem, J. Volfem a K. Stloukalem, besedovala s pedagogy i lázeňskými hosty a vedla čilou korespondenci (také s A. Schweitzerem). Byla poctěna cenou V. B. Třebízského (1936), čestným občanstvím Lázní Bělohradu (1946) a státním vyznamenáním „Za vynikající práci“ (1969).

„Učitelka se sama stává žačkou, kdykoli se ujímá nového úkolu dobového nebo programu a problému, před jehož řešení je postaven její cit či rozum.“

(Albatros 1975)

„Má ráda lidi. Dovede je získávat neobyčejnou prostotou i bohatstvím myšlenek.“

(J. Pavlík, Rodina a škola)

Z její bohaté tvorby připomeňme zvláště: Milíč z Kroměříže (1926), Hořící sloup (1936), V mrákotách i jasu (1946), Tiší v zemi (1940. 1949 - vyšlo i německy), Nesmrtelný poutník (1969) /I. Mladá léta Jana Amose, II. Do labyrintu světa a III. Planoucí pochodeň/, Moravané (s R. Kalfusem, 1967 – vyšlo také německy a anglicky), Ze starých pověstí a legend (1954), Slovník českých synonym (rukopis), Uletělo jaro (autobiografický román), Za oponou let (1976/77) a Za oponou paměti (1982).

Bohuslav Vik

Jaký by byl náš poslední sen?

Klub Samaří na Starém Městě pražském (www.klubsamari.cz) se každou středu od 19.30 h otevírá všem spřízněným duším, zájemcům odkudkoli, s chutí dívat se, naslouchat, přemýšlet, diskutovat, ptát se, přidat svoji zkušenost …

Je středa 3.12.2014, postupně se rozcházíme a v našich myslích a srdcích bude ještě dlouho doznívat hlavní téma večera – UMÍRÁNÍ. Zhlédli a spoluprožili jsme dánský film Poslední sny, tvůrce Marianne Hougen-Moraga a režiséra Estephana Wagnera, zapůjčený festivalem Jeden svět (společnosti Člověk v tísni).

Je to intimní portrét tří žen během posledních týdnů jejich života v dánském hospici. Nejen jejich životy se lišily, ale mají i každá svůj jedinečný poslední sen: Něco se ještě může dořešit? Lze narovnat vztah s dcerou, odpustit? Nebo jen moci vstát a nechat na sebe dopadat teplé sluneční paprsky? Nebo se ještě setkat se svojí nejlepší kamarádkou? Nebo moci strávit poslední dny se svým manželem? Stihnou si svá přání splnit? A jak mnoho záleží i na jejich okolí.

Jak by mohly vypadat naše poslední dny? Jaké tužby, přání bychom ještě měli? Nechováme se vtáhnout do příběhů, ale vkládáme do nich i své prožitky a zkušenosti – odcházející maminka, přijatá služba domácího hospice, vděčnost milým pečujícím, poslední dny naplněné láskou i důstojností člověka, otevřená Boží náruč, laskavý smutek… A jaké myšlenky se během filmu rojí v hlavě přítomných mladých lidí? Jsou lépe se smrtí srozuměni proto, že se jim zdá ještě vzdálená? Nebo již prožili umírání někoho z nejbližších? A byli nablízku? Nebo naopak v nás všech klíčí lítost nebo podivení nad tím, že smrt je zatím v naší společnosti tabu a že před mnoha lety umírali lidé neosobně až téměř anonymně v nemocnicích a ústavech, protože jinou možnost neměli? A proč dosud mnozí pojem hospic a paliativní péče vůbec neznají? Proč se mnozí upínají jen k lékařskému zázraku uzdravení, místo aby nechali svého blízkého pokojně odejít? Jen málo z toho jsme si stačili říci v následující besedě s paní Martinou Špinkovou, akademickou malířkou, jednou ze zakládajících členů a bývalou dlouholetou ředitelkou hospicového sdružení Cesta domů. Byli jsme vděčni za přátelskou otevřenost této chvíle, za odborné znalosti a zkušenosti paní Špinkové i za možnost formulovat své pocity a otázky. Do rána by bylo o čem mluvit.

Mnoho a mnoho otázek se nám bude vynořovat v mysli ještě dlouho po této středě a budou se vracet i opakovaně, protože umírání je součástí našeho života. Nemusí být beznadějné a vůbec nemusí být děsivé ani nedůstojné, i když je často nelehké. A přitakává k tomu i naše křesťanská víra, že smrtí nic nekončí, jen Pán Bůh čeká s odpuštěním a otevřenou náručí na svoje děti.

Ludmila Beranová

Listy M. Jana Husa

10. Lounským[1)]

Mistr Jan Hus, nehodný sluha Boží, věřícím občanům lounským: Milost vám a pokoj Pána našeho Ježíše Krista.
I když jsem vás, nejdražší, neviděl svýma tělesnýma očima, nýbrž vnitřníma, nicméně slýchávám o vaší pevné víře a lásce k Bohu a jeho evangeliu, jak vás sám Spasitel sjednotil ve víře, pokoji, lásce a poslouchání slova Božího, takže vaše svornost a jednomyslnost je v mém nitru uložena přede všemi jinými obcemi Českého království. Zapřísahám vás tedy, nejdražší, i když jsem vám osobně neznámý, ale upřímný jsem v Bohu k vaší spáse: milujte se vespolek, stůjte v jednotě, nedejte se nijakým způsobem mezi sebou rozdělit. Neboť ona jednota, která má základ v pravé víře, vás zachová spasené Bohu. Bůh ať vám všem udělí pro své milosrdenství zdar, abyste mohli vítězit nad tělem, světem a ďáblem.
Dbejte na to, nejdražší, a mějte na paměti, aby nevznikaly kvůli vám žádné rozkoly, zrady, nepřízně, hněvy atd. Jestliže je mezi vámi někdo svárlivý a rozsévač rozbrojů, toho mezi sebou napomínejte jako bratra. Spory neveďte před soudem, protože obě strany velkou škodu berou na duši, těle i majetcích. Spíše usilujte postihovat křivdy, které se dějí Bohu, než které se dějí vám. Právě v tom, žel, celý svět bloudí, že smrtelní lidé touží více postihovat křivdu, která se děje jim, než křivdu Bohu. Tuto cestu Antikrist nejvíce upravuje a dobře dláždí, především nám kněžím, kteří nechceme,[2)] aby lidská ustanovení byla přesněji zachovávána než slovo Boží. Hle, nějaký kněz, mnich nebo prelát smilní nebo cizoloží, ten zločin bez trestu zůstane, ale jestliže něčemu učí podle své vůle, pak i pod kletbou vyžaduje, aby to bylo zachováváno. Podobně laici netrestají, jestliže kdo Boha urazí, ale jestliže jim někdo řekne: „Páni konšelé, odsuzujete mne nespravedlivě," což se dost často děje, tak mečem trestají, poněvadž obvinil soudce z nespravedlnosti.
Já však doufám v Pána, že od těchto nehod vás vysvobodí, abyste více jeho zákon zachovávali než lidská ustanovení. Když ten zachováte, nikdo vám nebude moci škodit. Proto, nejdražší, dbejte těch věcí, které jsou věčné a které nikdy nehynou. Dvě věci jsou jisté: zatracení a život věčný. V zatracení ustavičný oheň, temnosti, nesmírné trápení a věčné pálení s ďábly. Ale ve věčném životě dokonalá radost, světlo, tam nejsou žádné bolesti ani muka, ale společenství s Bohem a jeho anděly. Jak sv. Pavel[3)] praví: „Čeho oko nevídalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské (rozumějte tu „lidské" v plném slova smyslu) nevstoupilo, připravil Bůh těm, kteří jej milují." Budeme tedy blahoslavení, dokud budeme onoho blahoslavenství užívat, kde bude dokonalá láska; tam zajisté uvidíme, kdo je vyobcován z církve, zatracen a zlořečen, tam všechny hříchy, nyní utajené v lidském srdci, vyjdou najevo, tam získáme takovou radost a útěchu, kterých nikdy nebudeme zbaveni, a jestliže zde něco pro Krista vytrpíme, budeme blahoslaveni. Jako je zlato zkoušeno ohněm, tak jsme my zkoušeni křížem a soužením od mistra, který z ničeho učinil celý svět. Blahoslaveni tedy budeme, jestliže setrváme v dobrém až do konce.
Víme, nejdražší, že svět spěje k horšímu, smrt je přede dveřmi, a my se máme odtud brzy odebrat, proto žijte předně zbožně a svatě, zřekněte se hříchů, potom se snažte o to, co je nebeské, na konec milujte Boha z celého srdce a v něj důvěřujte, poněvadž vás ve své slávě ozdobí a učiní účastníky svého království pro zásluhy Ježíše Krista. Amen

10. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

[1)] Kolem r. 1410. (1410?)
Hus psal zbožným občanům Lounským, kterýchž osobně neznal, poněvadž o nich slyšel chvalitebné věci v příčině víry, poslušenství ke slovu Božímu a v tom jednomyslnosti. Zdá se, že Lounští hned na počátku husitského hnuti k Husovi a jeho zásadám byli přilnuli, a že již v r. 1410, ovládaném spory o Viklefovy knihy, Husovi do klatby danému byli se naklonili. Nepochybně následovaly i v Lounech, podobně jak v Praze, bouře na prohlášení klatby nad Husem. To jest jisté, že po smrti Husově Louny náležely k nejvěrnějším husitským (táborským) městům a že na počátku třicetileté války držely se stavy evangelickými, načež ihned po bitvě na Bílé hoře 1620 jsou vypáleny. V přítomném listě Hus Lounské chválí a povzbuzuje je, aby setrvajíce u vzájemné lásce a svornosti hleděli spíše mstíti křivdy proti Bohu, než proti sobě samým spáchané a povždy dbalí byli života věčného, který na světlo vyvede, kdo z církve vyobcován jest.
[1)] Tom. 485, Pal. 122. [2)] V 1. vyd. dle Palackého „chceme"; opravil dle Novotného. [3)] 1 K 2,9

KOSTNICKÉ JISKRY

15. února 1915 List budící české svědomí č. 3

Šíření korupce,

t.j. nesvědomitého využitkování vlivného postavení k nepoctivému obohacení vlastnímu z prostředků společenských, ohrožuje strašlivou měrou českou samosprávu i naše mladé peněžnictví, tedy statky národní, jichž bychom si měli vysoce vážiti a jako zřítelnici oka svého opatrovati. Naše matička Praha dává již od let špatný příklad v tomto ohledu: pád svatováclavské záložny klerikální a rourová aféra radniční jsou nyní doplněny úplatkářstvím některých členů městské rady (případ místopředsedy mladočeské strany Dr. Vejvara při koupi michelského velkostatku). Máme za to, že bývalý lordmayor V. Strong by se poděkoval za styky s korporací, jejíž členové bojí se před demokratickou porotu pohnati redaktory opositčních novin, ba jejíž předseda dá si líbiti ponižující zprávy o sobě (útoky dra Soukupa na starostu dra Groše). Nu ovšem, Sir V. Strong uvedl tehdy v úžas radniční pány svým kázáním o bibli a povinnostech občanských. Toho nemohou přece naši "svobodomyslníci" potřebovati! A proto dočkali jsme se dalších případů ponižujících ve Vršovicích (kde se musel poděkovati starosta města a dva druzi), nehledě ani k novějším krisím spořitelen a obcí. Není toto oslabování národní zdatnosti považlivé v době tak vážné, kdy se politický boj přiostřil a finanční krise s drahotou dostupuje hrozivé výše? Vzpamatujme se!

V kostele v Českých Budějovicích tvoří už dvouleté děti

V Českých Budějovicích se dne 4. 12. 2014 sešly tři maminky se čtyřmi dětmi ve věku od dvou do čtyř let, aby si pod vedením lektorky Olgy Pikousové vytvořily vánoční balicí papír metodou „frotáž". Akce probíhala v rámci tzv. Klubu pro rodiče s dětmi, který se ve sboru ČCE schází téměř každý čtvrtek. Děti s maminkami se ponořily do předvánoční nálady ve smyslu: tvoříme něco pro radost – svoji, i těch druhých. Vytvořily si takto řadu dárkových balicích papírů s vánočními motivy. Lektorka předem vyrobila celou řádku plastických 3D matric s vánočními motivy. Nejoblíbenější byly hvězdy, srdíčka a komety.
Techniku frotáž (přenos tvarů plastického povrchu na papír, který jej překrývá, pomocí tužky nebo voskovky) zvládají s mírnou pomocí děti od dvou let. Jediné co je třeba, aby si uvědomily, že tenký světlý barevný papír, položený na matrici, se nesmí při práci pohnout a že voskovkou se „nekreslí" standardně (špičkou), ale nestandardně (bokem). Maminku potřebují na to, aby jim při tvorbě pomohla papír na matrici přidržet.
Z hotového papíru lze potom dále tvořit. Třeba tak, že vystřihneme jednotlivé tvary (komety, stromečky…) nůžkami a nalepíme je na kartičku tvrdého barevného papíru (vznikne jmenovka na dárek), nebo na přeložený kousek tvrdého barevného papíru (vznikne minipřáníčko k Vánocům či novoročenka).
Technika frotáž je rychlá a osvědčená, výroba dárkového papíru byla lektorkou prověřena i na různých předvánočních dílnách, kdy bylo potřeba, aby si spousta dětí různého věku v krátkém čase odneslo alespoň jeden výrobek.
Daný projekt měl za cíl motivovat děti k tomu, aby si začaly více všímat povrchu věcí a plastických vzorů, jimiž jsou zdobeny zejména detaily starých domů a věcí kolem nás.
Krásný výrobek dítěte přináší radost matce, společné tvoření dává uspokojení oběma, hotový výrobek udělá radost dalším členům rodiny. Nastává mezigenerační kontakt a souhra v rámci jednoho nepatrného výrobku.
Rozzářené hvězdy a komety letící po papíře přinášejí radost malému tvůrci, otevírají dveře do světa ráje – fantazie již leckdy vyhoštěným dospělým a zůstanou třeba v podobě originálně zabaleného dárku v rukou nejstarší generace: jako pečeť, jako otisk vzájemné lásky.
Svět jasných barev rozzářil pošmourný prosincový den a advent se na chvíli mění na cestu o několika duchovně obohacujících zastaveních.
Tvořící, nadšená, zapálená matka je pro dítě celoživotním vzorem, jak „hořet" i ve chvílích chladu.
Zařazením matrice s motivem „kalich" pak dochází k symbolickému propojení s generacemi hledajících křesťanů, nás již dávno předešlými do Božího království.
Při pedagogické práci s nejmenšími dětmi pedagog nejen musí umět vymyslet výrobek (nebo spíše projekt na něj), který zvládnou úspěšně v krátké době i ti nejmenší, ale nutné je, aby pedagog dovedl svůj projekt předat, aby se podařila pedagogická komunikace. Při komunikaci s dětmi bývají velkou pomocí obrázky, zvláště u dětí, které ještě obtížně čtou. Kreslené návody mohou „číst" i ti předškolní. Materiálem by se nemělo šetřit – aby dítě mělo před sebou, např. vybírá-li si barvu papíru či voskovky, možnost volby z širokého rejstříku barev.
Není dobré zanedbávat přípravu učitele, týkající se oblasti, co dětem při společném tvoření řekne. Každá věta by měla být pečlivě volena. Stačí jedno chybné slovo a dítě je zmateno a výrobek zkažený. Vysvětlujeme-li něco např. předškolním dětem, nemá to být výklad pro dospělé přeříkaný jednoduchými slovy, ale musí to být výklad postavený na dětském typu myšlení. Pokud dítěti dáte do ruky kousek tkaničky a řeknete mu, že je to žížala, dítě v této chvíli opravdu vidí v své ruce žížalu, která se různě chová, mluví, cítí. Navozením daného obrazu vytvoříme situaci, kdy dítěti pak vysvětlíme věci, které by, předané slovy pro dospělé, nepochopilo.
Předškolní děti vidí svět kolem sebe jako ten jediný možný správný. Jsou obklopeny nádherným světem, zvoucím k prozkoumávání. Nezpochybňujme, ale utvrzujme jejich jistoty a pravdy. Nejmenší děti hledají velké vzory a velké jistoty. Ukažme jim, že tvoříme s láskou, že nám to přináší uspokojení a že respektujeme Boží zákony nad sebou. Pokud toto dítě z rodiče i pedagoga vycítí, může být pozitivně „nakaženo" a začne tvořit s láskou, začne si odnášet z chvilek tvorby uspokojení a začne respektovat Boží řád.

Olga Pikousová

Od našich milých příznivců jsme přijali minulý rok tyto dary:

br. Bárta Miloslav	300 Kč
ses. Bernardová Libuše	500 Kč
ses. Brázdová S. – ČCE Olomouc	3.000 Kč
br. Brchaň Pravdomil – Praha	3.000 Kč
br. Czolko Jan	1.000 Kč
ses. Daňková Milena – Jičín	500 Kč
ses. Dostálová Věra – Brno	1.000 Kč
br. Drda Jaromír	400 Kč
Farní sbor ČCE – Ostrava	3.000 Kč
Farní sbor ČCE – místo neuvedeno	2.000 Kč
Manželé Fleglovi – Praha	100 Kč
br. Hanus Ladislav – Horní Holetín	14.000 Kč
br. Heřman Petr – Praha 2	500 Kč
br. Chyba Lubomír MUDr.	500 Kč
br. Jedlička Tomáš	500 Kč
Manželé Košťákovi – Černošice	200 Kč
ses. Kotasová Lydie	300 Kč
br. Kruta Zdeněk	200 Kč
br. Macek Jan	4.000 Kč
ses. Marinová Žofie – Karlovy Vary	500 Kč
ses. Novotná Marta – Kutná Hora	5.000 Kč
ses. Novotná Rút – Praha	200 Kč
ses. Olexová Marta	500 Kč
ses Palascanová Jiřina	200 Kč
br. Pawlica	2.000 Kč
ses. Pernerová Jitka	20.000 Kč
br. Petratur Michal	700 Kč
br. Petrilák Luděk	1.000 Kč
br. Pilát Daniel	1.500 Kč
br. Plotěný Vladimír	3.000 Kč
br. Pokorný Dan – Pardubice	2.000 Kč
br. Pumr Jaroslav	500 Kč
ses. Rolečková Hana	3.000 Kč
Sbor Církve bratrské – Praha 5 Smíchov	3.100 Kč
Sbor Církve bratrské – místo neuvedeno	5.000 Kč
br. Schilla František – Praha	3.000 Kč
br. Schulz Adolf	1.000 Kč
br. Šlechta Miroslav	200 Kč
ses. Šplíchalová Libuše	200 Kč
ses. Šťastná Věra (firma AVA s.r.o.)	5.000 Kč
br. Štifter Láďa	500 Kč
br. Švaříček Jaroslav	2.000 Kč
br. Toušek Daniel – Zeleneč	3.750 Kč
br. Vandas Jiří – Příbram	1.000 Kč
ses. Vedralová Miloslava – Praha 10	1.000 Kč
br. Zavadil Jiří	3.000 Kč
Neznámí dárci	21.391 Kč

Pozvánka

Program klubu Samaří

* 18. 2. od 19.30 h **Lámání předsudků** - O spolupráci s obyvateli ústeckých Předlic s Bárou Matysovou, studentkou FF UK.

* 25. 2. od 18.30 a 26. 2. od 17.00 h
Dobročinný módní bazar
Přijďte si koupit cool oblečení a podpořit tím sociální projekty. Kolekce připravila Kristýna Daňková.

www.klubsamari.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2015

18. února 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 4. března 2015

Z obsahu

* *Rozdělený člověk má nemocnou duši*
* *Ježíš, ne Caesar*

Poselství k neděli Invocavit

Číhající pokušení
Matouš 4,1–11

Ježíš byl pokřtěn a pak vyveden na poušť. Tak to je. Pokřtí tě a hodí do života. A cos přijal, o to se starej. Jaká pokušení na cestě číhají?
První pokušení. *Jsi-li Syn Boží, řekni, ať jsou z těchto kamenů chleby.* Jak bude Ježíš, Boží Syn, jednat? Zachrání lidi tím, že jim naplní žaludky, že poskytne blahobyt? *Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.* Číhá na nás pokušení zajistit si život sami, bez Pána Boha, jen vlastním úsilím. Duchovní strava je však pro život stejně potřebná jako chléb. A od hladového Ježíše to má váhu.
Druhé pokušení. *Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů, vždyť je psáno, že tě zachrání andělé.* Udělá Ježíš zázrak před očima všech věřících v chrámu? Podá jasný důkaz o své moci? Ne, Ježíš si vybral jinou cestu. Nedělal velkolepou magickou show, ze které by všichni sedli na zadek. Naopak se vydal cestou nejistou, bez andělské ochrany. Číhá na nás pokušení shánět o Pánu Bohu důkazy a víru tak obejít. Je leckdy nepříjemná. Ale Bůh se rozhodl jednat právě skrze víru. *Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého,* řekl Ježíš pokušiteli.
Třetí pokušení. *Všechna království a jejich slávu ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.* Půjde Ježíš cestou světského panování? Zachrání lidi tím, že jim bude vládnout? I takové pokušení na nás číhá. Kdyby tak jen církev měla takovou moc jako kdysi! Dát církevní učení do zákonů, vypsat o tom referendum. Vidina moci a touha ovládat lidi je však proti duchu Ježíšovu. *Hospodinu, Bohu svému se budeš klanět a jeho jediného uctívat...* Nevládne tvrdou rukou, ale ve jménu Božím vyučuje, uzdravuje, pomáhá, usmiřuje a říká jasné slovo, kde je to potřeba.
Není špatné si dát čas na zamyšlenou, jak na tom před Bohem jsem? Jak je na tom můj sbor, má jednota či církev?

Filip Ženatý
farář ČCE, Třebenice

Pravda

V jednom křesťanském periodiku zaznělo, že jsou tři přístupy ke čtení Písma. Jedni lidé tak činí ze zvědavosti, druzí aby se mohli pochlubit, že Bibli znají, a pak je skupina těch, kteří touží nalézt pravdu. Kdo je veden touhou poznat pravdu, má ovšem nejlepší motivaci. Zdar však záleží na tom, jak poznané pravdě dokáže podřídit svou vůli, své jednání a život. „Co je pravda?" pronesl kdysi Pilát pontský ožehavou a věčnou otázku. Pravda je shoda tvrzení se skutečností. Prostě pravdivost. Realita. Otázka po pravdě je vlastně otázkou po Bohu. Setkání s ním, setkání s pravdou mění dosavadní postoje i život člověka. Vědění je moc. Živá bytost, má-li falešné poznání a informace, ohrožuje svůj život. Pravdivě hodnotit skutečnost a nalézat nejvhodnější strategii k zachování existence je známkou inteligence. Zvíře, které neví, že jsou léčky a pasti a nezná nepřítele, se snadno stane kořistí silnějšího. K zájmům nepřítele totiž patří, že pasti klade a maskuje, nabízí klamná východiska, odvádí na špatné cesty a do slepých uliček. Používá obvykle chytré mimikry, mlží, láká, lže. V lidských příbězích i svádí, přemlouvá a našeptává. Mít za společníka takového Vocílku, jak nám líčí J. K. Tyl ve svém Švandovi dudákovi, nebo Mefistofela, jak ho popisuje J. W. Goethe ve svém románu o Faustovi, znamená pro člověka katastrofu. Oba tito „rádci" byli personifikací Zlého. Zachování života je vlastní každé živé bytosti, a proto je v našem zájmu ptát se po pravdě. Ovšem nalézt ji, prohlédnout a mít oči vidoucí a otevřené, být bdělý a ostražitý vyžaduje úsilí a někdy i ztrátu pohodlí. Líný a nepřemýšlivý tvor na svou pohodlnost obvykle doplácí. Boží Slovo si stýská, když o lidech říká, že „oči mají a nevidí, uši mají a neslyší". Směřuje nás k poznání a nalezení pravdy a života. „Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí," praví nám náš zachránce Ježíš Kristus. On je tou Pravdou, která vítězí a je skutečná. Pravdou, která nepodléhá proměnám času. Kdo se nenechá přemoci pravdou, bude přemožen omylem, poznamenal kdysi Augustinus. Můžeme se k jeho tvrzení jen přidat, vybavit si rady J. A. Komenského a přát si: Člověče, kéž ti spadnou růžové brýle mámení i klapky slepoty na očích! Přetrhni řetězy klamu a vykroč na cestu osvobozených Božích dětí! Kéž by labyrint světa už pozbyl nad tebou moc a ty našels ráj svého srdce!
Přes věky a staletí k nám o závažnosti života v pravdě promlouvají naši významní předkové. Osud lidský a osud českého národa jim nebyl lhostejný. „Pravda je jen to, co je dobrem pro všechny, nemůže-li pravda býti projevena bez pohoršení, lépe je přijmout pohoršení, než pustit pravdu." Toto nám vzkazuje mistr Jan Hus, od jehož upálení letos uplyne již 600 roků. Určitě znal výrok Jana Viklefa: „Všechno záleží na tom, klademe-li pravdu na první místo nebo na druhé. Můžeme si to přetlumočit a říci Pána Ježíše Krista na první místo, nebo na druhé. „Já jsem pravda a život," řekl přece o sobě Kristus sám.
V dnešní postmoderní době se razí názor, že každý má svou pravdu. Pravda jednoho odporuje pravdě druhého. Žijeme ve světě rozmanitých a protichůdných lidských pravd, představ i polopravd. Dle jed-

Dokončení na str. 2

Je Bible neomylná?

Nejprve konstatujme, že víra v Bibli se nezrodila v reformaci, objevila se a prosadila se teprve v době poreformační, kdy se živá víra reformace v Ježíše Krista proměnila ve víru v Bibli, v knihu. Tento posun ve víře dokazuje snahu poreformačního pravověří (ortodoxie) ukotvit nově objevenou víru tak, aby byla na očích a aby ji mohli příslušní odborníci kontrolovat. Ti pak věřícímu lidu sdělili, že v té knize je všechno, co potřebují věřit. Povýšili autoritu Bible na vysoký stupeň tím, že vytvořili o ní učení, že je neomylná, neboť je Bohem inspirovaná: ti, kdo ji napsali, byli vedeni Duchem svatým. Proto jí patří neomylnost. Bible byla nazvána Božím slovem. Věřící, když ji bere do rukou, musí věřit především tomu, že v Bibli, v každé větě a v každém slově slyší mluvit samého Boha. Bible je Boží slovo.
Poreformační teologie přijala tedy Bibli jako prvopočátek, prazáklad, z něhož odvodila všechny články víry. Víra v Bibli má přednost před vírou v Ježíše Krista. Už v tom je nejzřetelněji vidět její scestnost, hlubokou pobloudilost, která se ještě dnes objevuje tam, kde ji služebníci církve před očima lidí líbají a prokazují jí tak Božskou úctu. Bible však nespadla z nebe jako třeba kniha Mormon, kterou Joseph Smith přijal od svatého anděla. Zrod Bible je zcela lidský, napsali ji lidé. Jak by mohla být neomylná, když ji napsali omylní lidé, i když byli vedeni Duchem svatým? Věřící však dostal za úkol věřit v Bibli jako v slovo Boží. Tato jeho víra nemá vlastně nic společného s vírou apoštolů, kteří se jí vyznávají jako věřící, nebo přátelé Ježíše Krista, Pána. Nemá nic společného ani s vírou proroků a žalmistů, kteří jí vyznávali důvěru

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Světový den modliteb představí Bahamy

Téma "Dal jsem vám příklad, čiňte podobně" zvolily pro letošní liturgii Světového dne modliteb ženy z Bahamského společenství, které se tradičně připojí 6. března k tisícům lidí z více než 170 zemí celého světa, aby se společně modlily, poznávaly a pomohly společnou sbírkou tam, kde je jejich pomoci nejvíce potřeba. Bahamy se této akce účastní už od roku 1950. Převládajícím náboženstvím je zde křesťanství. Nejvíce je mezi nimi baptistů (32 %). Po 20 % mají římští katolíci a anglikáni. Velkým problémem Baham je největší výskyt rakoviny prsu na světě. Letošní sbírka je proto určena pro organizace, které takto postiženým ženám pomáhají. Z loňské sbírky konané v roce programu SDM z Egypta podpořil Český výbor Světového dne modliteb dva projekty v zahraničí – 75000 Kč přispěl na budování studní v Etiopii a na pomoc pro Filipíny. I u nás v České republice se můžete k této celosvětové akci přidat, a to nejen 6. března při společné modlitbě, ale i příspěvkem na účet SDM: 1925994339/0800. Materiály ke společným modlitbám můžete stáhnout na webových stránkách Ekumenické rady církví v ČR a na stránkách Ekumenického fóra. Další informace můžete získat u předsedkyně ČV SDM Mgr. Aleny Naimanové mailem (naina@seznam.cz) nebo na tel.: 739071416. Pokud to nestihnete letos, můžete se přihlásit i na příští rok, kdy připravuje program Kuba.

(noe)

Z církví doma i ve světě

Žádost synodní rady ČCE o přešetření zásahu policie proti evangelickému faráři

Synodní rada Českobratrské církve evangelické 4. února 2015 odeslala dopis adresovaný policejnímu prezidentovi Tomáši Tuhému, v němž žádá o přešetření zásahu Policie ČR v sobotu 31. ledna 2015 proti faráři Mikuláši Vymětalovi. Důvodem bylo údajné zhanobení státní vlajky romskou symbolikou. Synodní rada má za to, že policie v tomto případě jednala účelově, protože podobně aktivně nepostupovala vůči osobám, které v paralelně probíhající demonstraci naváděly k násilí vůči skupině obyvatel, což je patrné z vysílání ČT v Událostech 31.1.2015, cca od 11. minuty. Z pořadu je zřejmý zásah pouze jedním směrem a takto aktivně nepostupuje v celé řadě případů, kdy je státní vlajka popsána např. sportovními fanoušky.
Synodní rada se domnívá, že policie má chránit ty, kdo slouží pokoji a obecně dobrému soužití a postupuje vůči všem, kdo šíří zlo a nepokoj. Je připravena se s policejním prezidentem v této záležitosti sejít a vše řešit při osobním jednání.

www.e-cirkev.cz

Pojetí autority duchovního v 21. století

Sdružení evangelikálních teologů pořádá dne 23. března 2015 teologické fórum na téma Pojetí autority duchovního v 21. století. Teologické fórum se bude konat ve sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15. Výbor Sdružení evangelikálních teologů prosí, aby přihlášky k účasti byly zaslány do 19. 3. 2015 na adresu: pavel.cerny@cb.cz nebo písemně na adresu: Dr. Pavel Černý, Soukenická 15, 110 00 Praha.

http://portal.cb.cz

Mezinárodní konference k 600. výročí mučednické smrti mistra Jana Husa

Srdečně Vás zveme k účasti na mezinárodní teologické konferenci, která se uskuteční v Praze ve dnech 9. – 12. dubna 2015. Pořádá ji Českobratrská církev evangelická a Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci s Církví československou husitskou, promluví zde čeští a zahraniční odborníci z řad teologů a historiků. Konferenčními jazyky budou čeština, němčina a angličtina. Konference si klade za cíl připomenout život a dílo mistra Jana Husa a přiblížit tehdejší společenský a teologický kontext; v nemenší míře se pak příspěvky zaměří na vztah Husa k době nynější, dotknou se tématu současné sekularizované společnosti a Husovým odkazem se účastníci budou zabývat i v ekumenickém kontextu. Účast na konferenci je zdarma, příspěvek na stravu 400 Kč, příspěvek na stravu a ubytování 1 000 Kč.
Bližší informace získáte na adrese ekumena@e-cirkev.cz, na níž můžete zaslat vyplněný přihlašovací formulář.

Pravda

Dokončení ze str. 1

noho filosofa existují dva způsoby nazírání skutečnosti, model krasohledu a model mozaiky. Krasohled je dětské kukátko s barevnými sklíčky, jež vytváří při otáčení půvabné symetrické obrázky. Spadneli do krasohledu „kamínek" nové zprávy, naruší symetrii a rozbije ustálený obraz . Vzniká disharmonie a chaos. Obraz již neladí a nedává smysl. Člověk světu nerozumí. U modelu mozaiky je každý "kamínek" nové zprávy další součástí mozaiky. Doplňuje ji, mezi ostatní kamínky zapadá, podporuje celek a dává obrazu smysl. Lidé tohoto modelu se lépe orientují než lidé krasohledového modelu. Vše, co se ve světě odehrává, jim logicky zapadá do jejich poznání. Že by umělci, kteří zdobili starodávné křesťanské baziliky nádhernými mozaikami, o tom něco věděli nebo tušili? Nevím a asi se nedovím. Možná ano.
Příčina všeho zlého na světě je způsobena překroucením pravdy, dověděla jsem se na Googlu. George Orwell tam chytře podotkl, že: „V časech celosvětového podvodu se stává vyřčení pravdy revolučním činem." Paul Weyrich přitvrdil: „U celé řady témat se k pravdě nesmíte ani přiblížit. Když to uděláte, označí vás okamžitě za „rasistu", „sexistu", „homofoba", „přecitlivělého" nebo „plného předsudků". Jako bychom slyšeli nářky mnohých současných diskutérů, jejich oponentů či politiků. První obětí války bývá pravda, četla jsem ještě dále a také „ Zlořečený je ten, kdo pro skývu chleba opustí pravdu".
Zaráží nás, jaké překážky se v lidské společnosti pravdě kladou, jak se tma snaží uhasit plamének světla. Zřejmě jde o velké věci. O zhášení každé jiskřičky světla a nebezpečné situaci studentů pod taktovkou podivných vedoucích v prostředí mrazivých hor byl i film Vlčí bouda od věhlasné české režisérky Věry Chytilové. Obdaření a vidoucí autoři, filmoví tvůrci, umělci a spisovatelé, prostě ti nejlepší z nich se snaží ve svých dílech poodhalit roušku tajemství a pomoci člověku k prohlédnutí. Je důležité, komu naslouchášs a koho následuješ, sdělují. Nejsou to jen kazatelé, náboženští myslitelé a učenci, kdo dosvědčují pravdivost Božích výroků. Dosvědčuje je nakonec i život sám. Jen mít oči vnímavé a otevřené a umět číst tak zvaně mezi řádky. Mít prostě Filipa.
Závažnost preferování pravdy v životě člověka si budeme připomínat při letošním jubileu mistra Jana Husa. Jeho známý výrok: „Hledej pravdu, slyš pravdu, miluj pravdu, mluv pravdu, drž se pravdy, braň pravdu..." by neměl zůstat v našem národě opomenut. Svá slova a postoj k pravdě dosvědčil mistr Jan svou mučednickou smrtí. Měli bychom jeho slova mít na očích nejen na pomníku na Staroměstském náměstí, ale vytesat si je do své mysli a praktikovat ve svém životě.

Marie Plotěná

Je Bible neomylná?

Dokončení ze str. 1

v Boha a poslušnost jeho vůle.
Víra v Bibli nemá křesťanský počátek, ten je k nalezení spíše v judaismu, který vytvořil učení o slovní inspiraci Písma, zákona, tóry. Tuto víru lze chápat jako pokus, jemuž se dařilo nahradit ducha písmem. Čtenář Starého zákona se měl celou svou myslí soustředit ke znění textu a svým chápáním, zvláště rozumem jej vyždímat a tak vystihnout jeho smysl. Naproti tomu křesťan, který nespoléhá jen na své schopnosti, prosí o dar Ducha svatého, neboť jinak by nepoznal, co nám Bůh v Písmu daroval. Je si totiž vědom Pavlova upozornění, že „přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem" (1 K 2,14). „Člověk obdařený Duchem, je schopen posoudit všechno," praví tentýž apoštol a my jeho schopnost vztáhneme na výklad všeho, co je psáno v Bibli. Víme ovšem, jak k bizarním výkladům dospěli ti, kdo nerespektovali jinakost Bible od jiných knih.
Neomylnost je modernímu člověku podezřelá, vidí kolem sebe důkazy omylnosti. Filosofové a zvláště politici jsou ochotni zvažovat podíl neomylnosti filosofických směrů a v politice hnutí, která svou neomylností přivodila neštěstí a bídu na velké části světa. Na neomylnost se už nevěří. Pokud jde o neomylnost Bible, dočkala se úplné porážky, kterou jí připravila biblická kritika: z Bible dokázala její omylnost. Marně někteří věřící nařkli tuto kritiku z nevěry a tvrdošíjně se vyznávali z lásky k Bibli a její neomylnosti. Bible sama se v rukou reformátorů nebránila kritice a neomylnost odmítla jako cizí, nepatřičný prvek. Bibli přece nejde o to, aby dokazovala, nebo ukazovala, že je neomylná. Neomylnost ať si vezme čert. Bibli jde o to, aby dosvědčila, že Ježíš Kristus je Pán, jenž na sebe vzal starost o život člověka zde i potom. První a největší z reformátorů, Martin Luther, se vyslovil ke všem závažným otázkám života církve. Pohlížel na život církve z jednoho jediného místa, kde sídlí jeho Pán, jenž vládne všemu. Ani Bible nemohla zůstat mimo jeho zájem. Naopak, Luther dobře pochopil rozsah jejího panování, když Krista prohlásil Pánem a Králem Písma. Podstatu víry, její živý nerv, pochopil z ospravedlnění smířeného hříšníka: to se událo na kříži, odkud hříšník uslyšel Boží slovo, které ho uvádělo do nové existence. Bez Bible, bez apoštolského svědectví o Kristu by se křesťanská víra nemohla dopracovat ke smíření a ospravedlnění hříšníka.
Hříšník děkuje Bibli, že mu ukázala na tak spásonosnou cestu. Když po Lutherově smrti došlo k protiřímské polemice a evangelíci hledali nějaký nástroj, jímž by čelili římskému papežství, našli jej v Bibli, označili ji jako papírového papeže a citovali k tomu slova z 2. Listu Timoteovi 3,16.:"Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu."
Tato víra se v protestantské církvi změnila v zákon víry, který od člověka vyžadoval věřit v Bibli jako v neomylné Boží slovo, což byl neblahý posun od svobody k zákonické povinnosti. Naštěstí dnes je velmi málo teologů, kteří věří v božskou inspiraci každého slova Písem a v jejich neomylnost. Většinou uznávají, že víra v Bibli, v její slovní znění, není biblická. Pravá víra spoléhá na její svědectví o Kristu, které potkává věřícího a stvoří v něm důvěru, poslušnost i oddanost.

Josef Veselý

Z toho se nestřílí...

„…ale my bychom se už nějak domluvili…", říká vizitujícímu generálovi Boris Rösner v roli právníka v základní vojenské službě ve „speciální" jednotce PTP ve filmu Černí baroni. Generál viděl, že hlídka ve službě spí, vzal opřenou zbraň a namířil na vojáka ve stráži. Puška ale nebyla nabitá, voják nenafasoval munici. Co by voják dělal, kdyby udeřil nepřítel? Generál se dočkal úsměvné odpovědi a zděsil se, komu že to velí. Dosud žijí muži, kteří byli na vojně „za Čepičky". Tyto některé bývalé vojáky pobuřuje film Černí baroni, protože z jejich tvrdé vojenské služby dělá šaškárnu. Skutečnost prý byla důstojnější zmíněného filmu. Nemám rád „militantní" přirovnání a obrazy z vojenského života, protože jsem přesvědčený pacifista. Ale patřím ke generaci, která na pionýrských táborech zažívala návštěvy vojáků ČSLA nebo příslušníků Lidových milicí s ukázkami zbraní. Jako desetiletí chlapci jsme na táboře mohli dělat „sborku a rozborku" samopalu. A ve svých deseti letech jsme to už dokázali tak rychle, jako mnohý branec ne. ČCE je sjednocená církev. Skládá se z reformovaných, ale též luterských sborů, které jsou ve výrazné menšině. Identita reziduálně luterských sborů má být prohlubována, protože ČCE přijala v r. 2004 nově členství ve Světovém luterském svazu. Patří k nám také sbory Jednoty bratrské ochranovského seniorátu. Českobratrská škála názorů a pohledů je široká, širší než jsou v ní obsažené konfese. Tato skutečnost „pokouší" také k jisté „sborce a rozborce". Rozviňme pluralitu „sjednocené" ČCE! To je devíza pro rozkvět ekumenismu. Je to též otázka prestiže ve společnosti současné ČCE v nové situaci. Církve nyní mají k sobě podstatně blíž než kdykoliv předtím. Vliv zde hraje i ustupující křesťanství ze života evropské společnosti. Křesťanství „vymírá", ale jednotlivé církve se mohou k sobě přiblížit ještě víc, než zaručují unie, federace a konkordie. Existují „smíšená" manželství. Jsou ale také „nechtěné děti" z těchto manželství. Je takovým dítkem i „hybridní patvar" stávající ČCE, který se udržuje od dob jejího vzniku („sjednocení")? Ukazuje se, že jistý „náskok" mají malé církve, které jsou pro společnost více sympatické. Jsou jimi třeba starokatolická církev nebo česká část ECAV. Zrovna tyto dvě malé zmíněné církve uchovaly tzv. apoštolskou posloupnost a sahají tedy hluboce do staré křesťanské tradice. Přitom nepatří do „globální" sféry římskokatolické církve. Apoštolská posloupnost při svěcení kněží vyjadřuje, že si nikdo z jejích zástupců tento církevně-křesťanský modus nevymyslel. Sahá hluboce k počátkům křesťanství. Měla by stávající ČCE vůli zařadit tzv. apoštolskou posloupnost za třeba jenom okrajové téma pro přemýšlení o budoucnosti ČCE? Vždyť ČCE se hlásí k české reformaci a utrakvističtí kněží byli takto svěceni podobně jako kněží „římští". Při štědrovečerním nešporu před nedávnými Vánocemi ve vsetínském Dolním sboru měly oba vsetínské sbory ČCE společnou bohoslužbu. To je stará tradice ve Vsetíně, že členové Horního sboru (reformovaného) zahajují Vánoce společně s Dolním sborem v jeho luterském kostele s oltářem, kde je zpívaná liturgie. Bohoslužby vedli faráři obou sborů. A oba faráři, jak ten helvetský, tak i ten „augsburský", měli na talárech štólu. Nikoho ze shromážděných tato „novinka" nevyděsila a nepobouřila. Nikdo ze shromážděných českobratrských evangelíků neměl pocit, že by se faráři vytahovali před přítomným „lidem věrným" a dávali na obdiv své „kněžství". Jako protestanté rozumíme tomu, že žijeme ve všeobecném kněžství věřících. Vsetínští evangelíci na Štědrý večer v kostele přijali, že štóla nějak k faráři patří. A bylo krásné od faráře Horního sboru, že si štólu v „luterském prostoru" vzal také. Dolní sbor ČCE ve Vsetíně je reziduálně luterský. I nadále zůstane součástí ČCE a svoji luterskou svébytnost rozvíjí správným směrem. Dolní sbor ve Vsetíně určitě do budoucnosti přežije. Již zmiňovaná starokatolická církev a česká část ECAV jako malé církve mají „náskok" v tom, že mají pravdivou a přesnou konturu. V rozpadajícím se a rozbředlém světě nabízí v jistém smyslu pevnou půdu. Chce být i ČCE takto „koherentní"? Je ČCE „koherentní" církví? Při ordinaci nových farářů ČCE z ročníku 2012/13 žehnal synodní senior na úplný závěr slovy požehnání z francouzské reformované církve. Ví stávající synodní senior ČCE, že je předsedou sjednocené církve, do které patří menšinově i sbory s luterskou tradicí? Ví náš synodní senior, že se členové těchto luterských sborů ptají nově po luterských specifikách svých sborů? Určitě záleží na každém z nás, co si vybíráme, co je nám bližší, když si můžeme vybrat. Požehnání francouzské reformované církve na půdě sjednocené církve, kde jsou i luterské sbory, byť podstatně menšinové, může být považováno za diskriminující. Za první republiky na našem území působil mezi jinými i jeden římskokatolický biblista P. Dr. Josef Konstantin Miklík, C.S.s.R. (redemptorista). Byl zastáncem masarykovského Československa. Prezidenta Masaryka se zastal ve chvíli, když Masaryk urazil apoštolského nuncia, který poté odcestoval zpět do Říma. J. K. Miklík napsal též výklady ke Zjevení sv. Jana, které nesou znaky kralických poznámek. Římskokatolický teolog neměl ani v nejmenším nějaké zábrany, aby se inspiroval „bratrskou školou". Proč také? Vždyť pokud jsou v různých tradicích poklady, není žádný zločin je „vyhrabat" a dát jim důstojné místo, aby je využil kdokoliv jiný. V globalizovaném světě přece už vůbec nezáleží na provenienci, pokud jsou tyto poklady „nosné". Úzkostlivé střežení jakékoliv tradice ještě neznamená, že je v této tradici přítomen i Bůh. Zvlášť ne od chvíle, kdy ve světě začal působit jistý rabín Jehošua z Nazaretu. Podstatná část peněz, kterou současná ČCE může v budoucnu využívat jako „restituční náhradu", pochází jako „dar" Římskokatolické církve těm nekatolickým – a mezi nimi i naší ČCE (cca 1,7 miliardy Kč z celko-

Dokončení na str. 3

Úsmevné spomínanie z nemocnice

Rád spomínam na niektoré úsmevné príhody počas tých aj smutných aj radostných dní v onkologickej nemocnici. Tieto spomienkové návraty často vyčaria ten úsmevný pocit ako vtedy. A priznám sa, že asi aj preto mám rád tieto návraty a spomínanie.

Jedna taká úsmevná príhoda, na ktorú často spomínam, súvisí s vizitami na pooperačnej izbe oddelenia. Náš pán primár pokladal za veľmi dobrý príznak, keď si pacientka druhý až tretí deň po operácii urobila „make-up". Tak sme „make-up" tak trochu aj navrhovali ten tretí deň po operácii. Jeden deň pri vizite na pooperačnej izbe, jedna pacientka mala namaľovaný nos na červeno, čelo na zeleno a líce na modro. Pán primár sa díval a opýtal sa, čo to má znamenať. Pacientka pohotovo odpovedala: „To mi naordinoval pán doktor Siracký". A bol to celý deň plný úsmevov. Tá „zmaľovaná" pacientka bola ošetrovateľka v dome dôchodcov. Sama bola po operácii, ale celý čas pobytu v nemocnici pomáhala sestrám, povzbudzovala druhé pacientky. Bola plná rozdávania úsmevov, pohladení, dobrého slova.

„Život bez všedných dní" - to je titul jednej malej knižky, v ktorej často listujem. Sú to spomienky jedného protestantského pastora, ktorý pôsobil desiatky rokov v najproblémovejších častiach prístavného mesta Hamburg. Jeho práca bola rozdávať lásku, prinášať nádej a byť vždy pripravený pre osobné stretnutie. Jeho deň nebol nikdy všedný. Každý jeho deň bol zvláštny a úplne nový, plný a vlastne jedinečný. Nepoznal tie nejaké stereotypné všedné dni každodenného života.

Úplne mladá súčasná generácia vlastne už ani nepozná tie výrazy – nedeľné šaty, nedeľné topánky. Výraz takej nie všednosti.

Aj v nemocničnej práci a aj na operačnom sále sú rutinné operačné dni, aj keď je mnoho razy veľmi plný operačný program. Všetko je ale úplne zvláštne a nie všedné, keď je urgentný prípad v noci alebo v sobotu, nedeľu. A v krátkom čase sú všetci v operačnom sále. Operačný team lekárov - anestéziológ, inštrumentárky, operačný zriadenec. To nie je stereotypný všedný deň. Je to úplne iný a nie všedný deň.

Priznám sa, že som rád operoval. Je to taká úplne zvláštna činnosť. Nemyslím, že som sa utápal v technickej zručnosti. Skôr som dosť intenzívne prežíval také tie kritické situácie počas zákroku. Uvedomoval som si hranice života. Tento pocit som vždy musel po operácii v tichosti, niekde v kúte znovu prejsť, aby som si opakovane uvedomoval tie hranice. A po všetkých tých stresových situáciách som si nejako uvedomoval a tak v duchu ďakoval Bohu v krátkej modlitbe za také krásne povolanie. Je to privilégium môcť rozdávať pomoc, nádej, zdravie. Mal som rád tieto operačné dni.

Niekoľko rokov pracoval na operačnom sále ako tzv. operačný zriadenec, taký pomocník pre všetky činnosti – pomáhať pacientom pred operáciou, odviesť pacientov po operácii a mnohé iné menšie a väčšie činnosti pre plynulý chod operačnej sály. Tento náš pomocník sa menoval Dominik Bako. Bol členom jedného cirkevného rádu a po komunistickej likvidácii týchto rádov Dominika pridelili pracovať u nás. Bol to vysoký a mohutný muž, korektný, povahovo veľmi dobrý. Jeho záľubou bolo štúdium jazykov - bol plynný v nemčine, angličtine, španielčine. A pre všetkých nás bol len Dominik. Raz bola na našom oddelení na študijnom pobyte jedna lekárka z Kuby. Bola veľmi slabá v angličtine a často nám pomáhal Dominik svojou španielčinou.

Počas operácie druhý asistent, aby dobre videl do operačnej oblasti, sedel na takej vysokej stoličke. Hovorili sme, že sedí na koze. Raz robila druhú asistenciu táto lekárka z Kuby a chceli sme jej priblížiť to pomenovanie – koza. Opýtali sme sa Dominika, ako sa povie koza po španielsky. Chvíľu rozmýšľal, zrejme neúspešne a potom jednoznačne prehlásil „v Španielsku nemajú kozy". Toto jeho prehlásenie sa doteraz traduje na operačnom sále a tá vysoká stolička je teraz španielska koza. Po páde komunizmu Dominik vyštudoval teológiu a stal sa farárom v jednom kostole v Bratislave. Raz sme sa stretli na ulici a s potešením sme sa pozdravili. Bol som v rozpakoch, ako ho mám teraz oslovovať. To prosté „Dominik" mi pripadalo už neadekvátne a povedať nejako „dôstojný pán Dominik" zase smiešne. Videl moje rozpaky a s úsmevom ma ubezpečil, že „prosté Dominik" je pre neho radostná spomienka.

Pred viacerými rokmi som raz cestoval do Londýna na študijný pobyt. Išiel som vlakom, nerád lietam. Bol som veľmi spokojný sám so sebou, lebo som všetky cestovné formality vybavil. Vlakový spoj, rakúske, nemecké, belgické a anglické vízum. A všetko moje sebavedomie splasklo, keď nám v Aachen – poslednej stanici v Nemecku oznámili, že v Belgicku štrajkujú železnice aj lodná doprava do Anglicka. Pripravené boli autobusy, ktoré nás zavezú až do Calais vo Francúzsku a tam sa nalodíme. Ja som ale nemal francúzske vízum. Sám som vystúpil z autobusu v Ostende a išiel som do prístavnej kancelárie sa informovať, kedy štrajk skončí. Úradník mi povedal, že to ešte nikto nevie, ale že za 10 minút odchádza do Anglicka do Doveru jedna súkromná osobná loď, ktorá bola objednaná pre veľkú skupinu rabínov z viacerých európskych krajín, ktorí išli do Anglicka na nejaké zasadanie. Úradník sa opýtal, či ma vezmú. Vzali ma.

Mám dojem, že ten úradník povedal, že som tiež rabín. Počas cesty sa ma jeden zo spolucestujúcich opýtal, kde pôsobím. Tak som musel povedať, že nie som rabín, ale lekár. A potom v rozhovore sme hľadali paralely v práci rabína a lekára. A pri takomto polovážnom a poloúsmevnom rozprávaní sme prišli k záverom, že ja, lekár som tiež trochu rabínom a on, rabín je mnoho razy tiež lekárom. Cesta do Anglicka nám veľmi rýchlo ubehla a pri rozlúčení sme zistili, že nepôsobíme až tak ďaleko od seba. Ten môj spolucestujúci pôsobil v Krakowe.

Moja mama mi opakovane v týchto súvislostiach pripomínala jeden verš z Biblie: „Kto činí milosrdenstvo, nech to robí s veselou tvárou a ochotne" (Rim. 12,8).

Milosrdenstvo, to je rozdávanie lásky, nádeje, pomoci v núdzi a radosti v smútku.

MUDr. Ján Siracký, DrSc.

Paní Jitřenka na jevišti

Míním samozřejmě Lutherovu manželku Katharinu v. Bora (1499-1552), o které za války napsal bratr Jan Niebauer knížku s tímto titulem. Šlesvicko-holštýnský farář William Lane Graffam o ní napsal nedávno divadelní hru „KAETHE – ANEB CENA SVOBODY". Křesťanské divadlo z Lauenburgu „Thekila" ji uvedlo na scénu nejprve doma a v říjnu také v Lukášově kostele v Drážďanech. Hlavní role obsadili Sarah Franková (Katharina) a Philipp Graffam (Luther). Diváci se tak v rámci Lutherovy dekády dozví také o životě této pozoruhodné ženy: Když v šesti letech ztratila matku, byla vychovávána v klášterech, v šestnácti vstoupila jako jeptiška k cisterciačkám v Nimbschenu u Grimmy a v r. 1523 spolu s dalšími řádovými sestrami pod vlivem reformačního učení z kláštera uprchla přes Torgau do Wittenbergu, kde se v r. 1525 za reformátora provdala. Měli šest dětí, dvě ovšem zemřely, a v Černém klášteře založili velkou domácnost, ve které se scházeli hosté, studenti i profesoři univerzity. Osvědčila tu své hospodářské schopnosti, bystrost a rovněž biblické vzdělání, takže se mohla účastnit učených rozprav u stolu - Luther si jí samozřejmě vážil. Po jeho smrti 1546 žila v tísnivých poměrech a v r. 1552 uprchla před morem do Torgau, kde potom 20. prosince ve věku 53 let zemřela. Graffamova hra ovšem napomáhá –částečně i humornou formou– k poznání bohosloveckých zápasů a dění v 16. století. V říjnovém čísle si jí všiml saský evangelický týdeník „Der Sonntag".

Bohuslav Vik

Poděkování s upřesněním

V minulém čísle jsme s vděčností uvedli seznam darů (a dárců, pokud nebyli anonymní), které nám umožnily, abychom předchozí ročník vůbec dokončili a mohli vstoupit do jubilejního stého ročníku. Již jsme zmiňovali, že při současném počtu odběratelů a ceně, kterou záměrně již několik let nezvyšujeme, jsme asi z jedné třetiny našich příjmů odkázáni na dary, kterými naše vydavatelské aktivity podporujete.

Možná ještě někde přetrvává mylná představa, že třeba ze sbírky ČCE na tisk a publikační činnost dostáváme něco i my – jak jsem viděl ve sborovém dopise jednoho sboru, který psal, že tato sbírka je určena na publikace Kostnické jiskry, Český bratr atd. Není to tak, žádná církev se tímto způsobem na naší činnosti nepodílí, jsme zcela závislí na vybraném předplatném a vašich příspěvcích. Proto za ně obzvláště děkujeme.

Bohumil Kejř

Z toho se nestřílí...

Dokončení ze str. 2

vých cca 2,2 miliard Kč „náhrad"). Myslím, že si nás katolíci nekupují. Ani by to nešlo a zvlášť ne na Valašsku. Z dějin historie církve obecné známe obrovský „oblak svědků" - osobností, které se kladně zasloužily o dobro a spravedlnost – svědectví pro Krista. Mezi nimi byl v 16. stol. i biskup v mexickém Chiapas, dominikán Bartolomé de las Casas, který přinutil tehdejší římskokatolické kněze, aby vrátili indiánům nakradené zlato. Máme nástroje a máme i zbraně. Můžeme střílet do vzduchu, proti nepříteli nebo i po sobě navzájem. Staré Jednotě bratrské zase netrvalo tak dlouho, než péčí Lukáše Pražského redefinovala skutečnost Antikrista už ne jako vnějšího nepřítele, ale jako „vnitřní pokušení církve". Pojetí bratra Lukáše bylo revoluční vůči předcházejícímu husitství i mezi současníky v „nekatolických" útvarech. Ona „sborka a rozborka" – pitvání a zdůrazňování jemných nuancí mezi konfesemi - může být stejně „otravná" jako je vyzývání řadových členů sborů z ústředí, aby zvýšili (finanční) obětavost. Dan Ženatý ve svém blogu začátkem zimy poukázal na pozitivní význam církve. Trochu tím zachraňuje situaci, kdy společnost nahlíží církve odmítavě. Souhlasím s Danem Ženatým, potěšil mě. Církve mají být, když ve společenství křesťanů je možné „zjemňovat duši". Ale proč význam církve zdůvodňují jenom faráři? Jim přece každý měsíc jde farářský plat. Ať církev obhajují hlavně ti, které synodní rada ČCE vyzvala k tomu, aby zvyšovali svou (dárcovskou) obětavost! Ať se k významu a smyslu církve vyjádří všichni ti zranění, kteří ke svému zranění přišli třeba právě v církvi! K tomu ostatně vedou i ony dotazníky, které přišly na sbory. Cítím se ve své církvi (sboru) dobře? Pokud mám někde setrvávat, musím se tam cítit dobře. Pak i celou akci podpořím. Ježíš dává za vzor jednu chudou vdovu, která do pokladny v chrámu dala všecko, co měla. Dala směšně málo a víc už dát nemohla. Ani nemusela. Z této chudé vdovy už nikdo „dojnou krávu" neudělá… Jsou lidé, kteří nemají víc a nemohou už zvyšovat svou obětavost. Jsou sbory, které se třesou strachy z budoucnosti, že nepřežijí, protože už teď nemají. V tuto chvíli je namístě, aby se vedení církve zaměřilo na míru pokrytectví, nesnášenlivosti, zlobu, neodpuštění a křivdy, které církev nebo lépe lidé v ní způsobili. Je to nyní obráceně. Ne jak jsme trpěli my od vnějšího nepřítele, ale jak jsme trpěli uvnitř sebe sama, od vlastních. Všichni musíme mít jistotu a pocit bezpečí ze společenství církve, do které máme patřit. J. A. Komenský v Haggaeu redivivu zmiňuje posměšky někdejších jezuitů na adresu protestantů, „že evangelíci pošetilých lidí obyčejem proti sobě se vztékají a vlastní svá střeva z sebe tahajíc žerou…" (kap. XVII.). Pamatuji se na jedno z kázání Sváti Karáska, kde řekl, odkud pochází zlo. Sváťa mluvil o tom, že zlo vychází z nitra, z lidského srdce. Pak už nehledáme vnějšího nepřítele, ale zlo uvnitř sebe sama. Dovolme si hypotetickou úvahu: Mezi kolik menších sborů ČCE, jejichž existence je v budoucnu ohrožena, by mohla být rozdělena částka, kterou „stráví" provoz synodní rady ČCE? Je synodní rada účelná? Tato hypotetická úvaha není tak drzá jako odvážná a spravedlivá a není nasměrována proti SR ČCE zase tak „lacině". Je jisté, že každá firma potřebuje své vedení. Jako evangelíci ale máme zažitou onu Havlovu „sebeorganizaci" z Moci bezmocných víc než velké církve. Přestože navenek deklarujeme presbyterně-synodní zřízení naší ČCE, její sbory se chovají více kongregačně. Sbor si volí svého faráře a každý sbor od sboru je jiný, jiná je liturgie i věroučné důrazy jsou „kus od kusu" jiné. Ale i tak jsme spojeni do jedné ČCE. I v globalizovaném světě je možné vytvářet „lokální politiku". Na půdě církve by ale nemělo docházet k situacím, jaké v politice jiného evropského státu vytvářejí třeba hrdí Baskové z pyrenejských hor vůči zbytku Španělska, na které bohaté Baskicko nehodlá doplácet. Pro nás přece více platí: „Jedni druhých břemena neste." Fungující křesťanský sbor jedné větší církve může být jak požehnáním městu, obci, tak i sobě samému. Tak oslaví svého Pána Ježíše Krista. To je „lokální politika", která prozáří celou firmu. To jsem zažil jako vikář ČCE v Miroslavi. A to je též model, který vidím ve zmíněných dvou malých církvích, které obsahují „katolicitu" a přitom zůstávají samy sebou. Současný papež přesvědčuje celý svět, že nad tímto světem, církví i nad papežem samotným panuje vzkříšený Kristus, že Kristus je ve všech trpících a chudých. Ví to ještě dosud také synodní rada ČCE? V první řadě žijeme z milosti a lásky svého Pána, pak jako odpověď budeme třeba více obětaví. Už jsem za necelých 40 let svého života zažil ledaco. Na „vlastní kůži" jsem v ČCE také zakusil mrhání potenciálem lidským i duchovním. Dobře jsem si zapamatoval větu svého konfirmujícího faráře, „posledního Mohykána" luterských českobratrských farářů v dříve narozené generaci: „I ČCE je církví Kristovou, protože se nepodařilo českobratrským farářům ji zničit." Ještě že se z toho (nebo za to) nestřílí. Ačkoli, co když přece?

Otto Miklík

Listy M. Jana Husa

12. Králi polskému Vladislavovi[1)]

Spasení a milost, pokoj i vítězství od Boha Otce a Pána Ježíše Krista.

Nejjasnější kníže a vznešený králi! Když Oneš z Horky, posel[2)] Vašeho Veličenstva, přinesl zaručené zprávy o vítězství svornosti[3)], hodné chvály, způsobil tak v mém srdci velikou radost, kterou ani péro vypsat, ani můj jazyk není schopen vyjádřit, jak by slušelo. Vím však, králi nejkřesťanštější, že ne moc Vaší vznešenosti, ale moc nejvyššího Krále pokoje, Pána Ježíše Krista, ponížila nepřátele a pyšné odpůrce a soky Vaší důstojnosti, a z přemocného stolce pýchy je sesadila, a vyvýšila nízké, aby obojí měli pokoj před očima samého krále, třásli se a jeho pomoc ve svých potřebách vzývali a věděli, že není vítězství leč od toho, kterého nemůže přemoci nikdo z lidí, a který dává pokorným vítězství a pro pokoru nakonec vyvyšuje. Neboť častěji učil slovy: „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen." Naplněno je obojí. Kde tedy jsou dva meče[4)] odpůrců? Opravdu jsou poraženi tím, čím se pokoušeli zastrašovat nízkého. Hle, dva napřáhli - dobrotivosti a pýchy, a ač odporně stísněni, mnoho tisíc zničili. Kde jsou meče, koně zakrytí a obrnění, ozbrojení, ve které důvěřovali? Kde jsou nesčetné peníze nebo poklady? Zajisté všecko zmizelo. Nevěřili zpupní, že chudými byli shlédáni ti...,[5)] kteří zásadně neměli důvěry v Pána Ježíše. Proto, kníže nejjasnější, o tom ve své moudré mysli uvažujte, držte se pokory, protože ta sama povyšuje. Následujte Krále, Krále pokoje Pána Ježíše Krista, směřujte k míru s nejjasnějším králem Zikmundem, a bude-li sám v takové zpupnosti něco chtít, co s pomocí Pána neučiní, však Vaše Veličenstvo se vždy přidrž pravé míry pokory, aby nebyla opět prolita křesťanská krev a nevzešlo veliké nebezpečí duším. Já však neužitečný služebník Kristův neustanu s veškerým lidem pokorně prosit milost všemohoucího Pána o svornost, aby vám ji nejlaskavější Pán dal. Také si z hloubi srdce přeji, králi vznešený, spatřit Vaši osobu tělesnýma očima, což doufám, že mi Pán Ježíš Kristus dá, dopřeje-li přispět zdaru Vašeho Veličenstva neb mého kázání, jak se mu líbí. Bůh všemohoucí ať Vašemu Veličenstvu pomáhá, pro spasitele našeho, prostředníka Boha a lidí, Pána Ježíše Krista. Amen

12. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

12. Vladislavovi, králi polskému.[1)]
R. 1410 po 15. červenci. (1411 zač. po 1. únoru.)

Jagello, kníže Litevský, nabyl s manželkou Hedvikou královské koruny Polské, když se byl dal r. 1386 pokřtíti a přijal jméno Vladislav II. (r. 1386— 1434). K obhájení vlasti časté války míval zejména s řádem německých rytířů čili křižovníků, panujícím v sousedním Prusku. Týž byv založen r. 1190 v Palestýně původně k ošetřování německých nemocných poutníků v svaté zemi a později podle vzoru řádu Templářského jako řád rytířský zařízen s povinností boje proti nevěřícím, podrobil si r. 1230 počínaje po 50letém boji pohanské Prusy, mezi nimiž český biskup Vojtěch kdys smrtí mučedlnickou byl zahynul. Spojiv se r. 1237 s Livonskými bratřími mečovými, rytířským to řádem r. 1202 založeným za účelem rozšiřování křesťanství mezi národy severními: Livonským, Kuronským a Estonským, ohrožoval neustále Litvu a Polsko. Válka r. 1410 vypuknuvší vedla k veliké bitvě u Tanneberku pod Grünwaldem nedaleko Královce dne 15. července, v níž polovice celého křižáckého vojska (40.000) i s velmistrem padla a kterouž smrtící rána řádu německých rytířů zasazena byla. Té bitvy zúčastnili se ve vojsku polském následující Češi: Jan Sokol z Lamberka, Zbislávek, Salava a Jan z Jenčíkovic z Moravy a také Jan Žižka z Trocnova. Poněvadž ještě téhož roku uherský Zikmund do Polsky vpadl, dohodl se Vladislav s křižovníky uzavřením míru v Toruni dne 1. února 1411.
Hus obdržev zprávu o této rozhodné bitvě, o níž list do Čech přinesl Ondřej z Hůrky, dopsal Vladislavovi.
V něm vyslovuje svou radost nad dobytým vítězstvím, kteréž připisuje moci Ježíše Krista, jenž pokorné povyšuje a pýchu snižuje; napomíná krále, aby se držel pokory a krále pokoje následoval a i se Zikmundem mír uzavřel, a vyslovuje žádost, aby očima tělesnýma krále mohl spatřiti.

1) List nově nalezený, ještě netištěný, z rukopisu Staro-Boleslavského, s nadpisem: „Mistr Jan Hus králi Polskému". 2) Nepochybně ku králi Václavovi. 3) Nepochybně příměří mezi bojujícími, zavřené uprostřed prosince 1410; jestliže by se týkalo konečného míru Torunského, musil by list do doby po 1. únoru 1411 položen býti. 4) Narážka na oděv bratří mečových s křižovníky spojených: na (bílém) oděvě měli vyšity dva křížem položené meče. 5) Místo jest porušeno.

KOSTNICKÉ JISKRY

15. února 1915 List budící české svědomí č. 3

Pomník Žižkův

Pomník Žižkův má býti postaven r. 1920 na paměť 500. výročí jeho prvního slavného vítězství na hoře Vítkově, kterým zachránil Prahu před záplavou 100.000 křižáků vyslaných papežem, aby zničili odbojný a kacířský národ český. O tuto vnější stránku budoucího jubilea stará se zvláštní spolek, jenž právě dostal na 60 návrhů v soutěži, kterou vypsal koncem minulého roku. Kresby i modely možno shlédnouti v Praze na výstavišti v době od 25. t. m. do 15. března t.r. mezi 9. a 5. hodinou za vstupné 40 hal. ve prospěch tohoto sympatického účelu. Porota pro posouzení návrhů rozhodla takto: První cena nebyla udělena, ježto žádný návrh nebylo lze doporučiti k provedení. Druhé ceny uděleny tři po 2000 K. a to: I. návrhu Jana Kotěry a Jana Štursy, II. návrhu V. Sapíka a Č. Vořecha, III. návrhu Fr. Bílka. Třetí cena (1000 kor.) udělena návrhu V. Fultnera a L. Kofránka.

Bratr Rudolf Borski (2.7.1927–19.1.2015)

V sobotu 24. ledna 2015 se v Železném Brodě široké ekumenické společenství bratrů a sester rozloučilo s emeritním kazatelem Jednoty bratrské a Ochranovského sboru při Českobratrské církvi evangelické v Tanvaldě.

Bratr Rudolf Borski se narodil 2. července 1927 v Bystřici nad Olší u Frýdku-Místku. Narodil se ve věřící rodině a vyrůstal uprostřed společenství sboru v Hrádku ve Slezsku. Na jeho duchovní život měl zásadní vliv tamější kazatel Karel Kaleta. Probuzenecké společenství hrádeckého sboru v něm zformovalo hlubokou víru a z ní pak vyrostlo rozhodnutí následovat Krista. To bylo důvodem k ukončení práce v železárnách v Třinci a k nástupu na biblickou školu – seminář – v Kutné Hoře v roce 1948. Během svých studií se sblížil se studenty Jednoty bratrské a skrze ně pak s bratrskou mládeží sborů v severních Čechách. Po ukončení studia mu Úzká rada Jednoty bratrské předložila nabídku k duchovenské službě právě v severních Čechách. Tomuto pozvání rozuměl jako Božímu zavolání a službu přijal. Jeho první sbor byl v Loučkách-Koberovech a nastoupil tu v roce 1950. V témže roce se se svojí milou, Blaženou Stránskou, oženil. Narodily se jim tři děti – Alena, Stáňa a Rudolf. V roce 1963 byl povolán na sbor do Tanvaldu, kde sloužil až do svého odchodu do důchodu v roce 2005. Zde byl také v roce 1969 konsekrován na presbytera Unitas fratrum. Bratr Borski byl muž energický a energii vyzařující. To se projevilo nejen v prohlubující se a rostoucí práci sboru ale také v celé církvi. Byl činný v mnoha komisích a od roku 1977 až do roku 1992 byl také členem Úzké rady Jednoty bratrské. (v letech 1989-1992 jejím předsedou). Jednotu zastupoval na mnoha ekumenických rovinách a Českou provincii také na světových synodech – 1967 v Potštejně a 1988 na synodu na ostrově Antiqua v Karibiku. Nelze opomenout, že tanvaldská fara se od šedesátých let stala místem pravidelných setkání mládeže. V době, kdy taková setkávání mládeže nemohla být oficiální a naopak mohla být důvodem nepřízně státní správy, jsme zde pobývali jako velká rodina. Mnozí z nás na toto období vděčně vzpomínají. Po hlubokém teologickém schizmatu v Jednotě bratrské, které vyvrcholilo v roce 1998 a znamenalo propuštění jeho i mnoha dalších kazatelů, dál věrně působil ve svém sboru - od roku 2000 v Ochranovském sboru – až do konce svých sil. S bratrem Borskim odchází do církve zvítězilé další z kazatelů naší církve narozených mezi válkami. Svou hlubokou zbožností a zaměřením na Krista však s námi jako svědek víry zůstává.

Ondřej Halama

Evangelische Brüder-Unität
Kazatelská cena Jana Husa „Pravda osvobozuje“

V roce 2015 si připomínáme šestisté výročí upálení mistra Jana Husa. V neposlední řadě to byla také jeho kázání v Betlémské kapli, která mu přinesla nepřátelství „mocných“. Česká reformace, která vyrůstá z díla a života Jana Husa, je jedním ze základů Jednoty bratrské. To je důvodem, proč si chceme v tomto roce připomínat to, co pro něj bylo nejdůležitější:

Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, mluv pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě osvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, která je věčným odloučením od milosti Boží. **Jan Hus 1412**

Proto vypisuje „Evangelische Brüder-Unität“ kazatelskou cenu Jana Husa. Odměněna budou kázání, která v duchu Jana Husa budou:

* **zdůrazňovat pravdu evangelia**
* **obecně srozumitelná**
* **společensko-kritická**
* **odvážná**

Podmínky účasti: Budou přijata kázání v češtině i v němčině, text může být volně vybrán ze Starého nebo Nového zákona. Teologické vzdělání ani konfesijní příslušnost nejsou podmínkou. U ceny „mladých“ je třeba udat věk.

Ceny:	1.	cena	2.015 €
	2.	cena	1.415 €
	3.	cena „mladých“ (pod 25 let)	600 €

Odeslat do 6. července 2015
Adresa: Evangelische Brüder-Unität, B. Carstens, Postfach 21, 02745 Herrnhut
Hodnotitelé:
1. Prof. Dr. Pavel Filipi/ Evangelická teologická fakulta UK Praha
2. Dr. Bernhard Goodwin/ Mnichov
3. Frieder Vollprecht/ Basilej
4. Prof. Dr. Anne Steinmeier/ Teologická fakulta University v Halle-Wittenberg
5. Prof. Dr. Peter Zimmerling/ Teologická fakulta University v Lipsku
6. Benigna Carstens/ Ředitelství Evangelické Jednoty bratrské - Herrnhut

Udílení cen: (předpokládané datum) neděle 1. 11. 2015 v Ochranově.

Pozvánka

Historická společnost VERITAS zve na seminář s přednáškou PhDr. Aleše Prázného, PhD. z Univerzity Pardubice, který promluví na téma: „Jan Amos Komenský – myslitel výchovy, náboženství a politiky“. Seminář se bude konat v sobotu 28. března 2015 v 10 h, a to v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ul. Sladkovského č. 638. Fara je šestý dům za evangelickým kostelem. Vstup je otevřený pro všechny zájemce. Jste srdečně zváni.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7/2015

4. března 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 11. března 2015

Z obsahu

* *Pane, ke komu půjdeme*
* *Ježíšův rod a rodina*

Poselství k neděli Oculi

Pane, prosíme, zachraň nás před svými následovníky!
Lukáš 9,51–62

Deklarovaná smysluplnost života radikálů. Vše podřízeno jednomu cíli. Umění každodenní oběti i oběti totální. Jak děsivé pro nás, zvyklé dělat kompromisy a ustupovat z ideálů. Jak děsivé a jak přitažlivé. Jak toužíme navrátit smysl svým dnům oddáním se něčemu, co nás převyšuje, konečně za něčím pevně stát.

"Den za dnem jsme silnější, lidé se přidávají na naši stranu. Myslíme na nejvyšší cíle - před námi je hlavní město - Jeruzalém (možná je to taky Bagdád). A najednou tahle vesnice, která nám nevěří! Nevědí snad, kdo jsme? Za to ponižující vyhození zaplatí! Konvertují, nebo ucítí naši sílu!" Jan, nejmilejší z apoštolů, navrhuje řešení: "Přivoláme oheň z nebe, aby je zahubil. Vždyť tak to dělal Veliký prorok.“ (2 Kr 1,9-18)

"Ne tak, Jane! Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit," říká Ježíš. Ty, kteří Ježíše odmítají, zachraňuje před těmi, kteří Ježíše následují. "Táhneme na hlavní město, ale úplně jinak než si myslíš, Jane. Jsem radikálnější než Velký prorok, a proto se na ně ohlížím. Nezahubím je."

Následuje příliv sympatizantů: "Ježíši, budu tě následovat bezpodmínečně!" Další nebezpečný radikál! "Vždyť jsi to právě teď zažil: následovat mě je skutečně radikální. Nebudeš doma ani mezi svými. Nenajdeš bezpečí ani v pocitu smysluplné cesty. Pojď tedy a vydej se na radikální cestu. Zažiješ ztrátu smyslu, ztrátu bezpečí a ztrátu domova. Skutečné hodnoty se rodí dlouho a cestou oběti."

A pak jiný: "Budu tě následovat tak, jako Elíša následoval Velkého proroka. Jen stejně jako on mi dovol se rozloučit s rodinou. Políbím maminku a tatínka" (2 Kr 19,19-21).

Že by konečně umírněný český evangelík, který ví, že hodnoty rodiny a úcty k ní jsou posvátné?

"Jsem radikálnější než Velký prorok, a proto se neohlížej. Nepotřebuješ se ohlížet na ty, kteří mají jiný názor. Nemusíš na ně sesílat oheň, Jane. A nepotřebuješ se také ohlížet na to, abys byl zabezpečen. Věz jenom, že budeš stále na cestě - tedy bez domova. Nepotřebuješ se ohlížet ani na tradice a konvence, když by tě brzdily v cestě za mnou. Následuj mě a ty konvence naplníš zas smyslem a významem. A nepotřebuješ se ohlížet ani na rodinu, když mě následuješ. Moje cesta totiž vede také k nim. Vrátíš se k rodičům jako skutečně milující, obohacen o cestu, kterou jsi prošel."

Maroš Klačko,
farář ČCE, Praha 5 - Smíchov

Anglikánský kostel v Nassau na Bahamách, kde se jistě tento pátek sejdou věřící u příležitosti Světového dne modliteb

Rozdělený člověk má nemocnou duši

O ní měl psát William James (1842-1910), americký psycholog a filosof, jenž místo učených výkladů se snažil pomoci svým studentům a čtenářům lépe žít. Tvrdil, že díky náboženské zkušenosti víme, že náboženství bylo vždycky přítomno v lidské společnosti a pomáhalo žít a jednat ve spletitém světě. Každý člověk má vůli uvěřit. Žít pro něco je mu důležitější než žít. Absence víry vede však ke zhroucení života. Opustíš-li víru, proviníš se sám proti sobě a tvá duše onemocní. Dnes je pro nás náboženská zkušenost jako základ a východisko nepřijatelným a zastaralým předpokladem víry. Ale jeho pojmenování důsledku hříchu nemocnou duší vyhovuje našemu biblickému uvažování o hříchu.

Svým hříchem se člověk dostane do příkrého rozporu se svým učením o stvoření, sám se sebou. To je jeho nemoc, ať už o ní ví nebo ne. Je zdvojený; apoštol Pavel poznal ze zkušenosti: Nedělám to, co chci, ale dělám zlo, které nechci. My obvykle rozpoznáváme tu rozdvojenost na svém sousedovi: Takový hodný a řádný člověk a on udělá tak strašnou věc. Apoštol Pavel poznal a potvrdil, že tato rozdvojenost patří ke každému člověku bez výjimky. Rozdíl mezi lidmi je jen v míře vědomí o této rozdvojenosti.

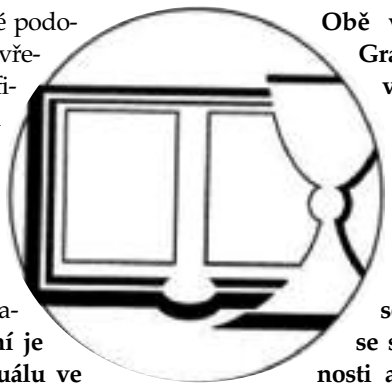
Jejím důsledkem je špatný život – to je první důsledek nemocné duše. Člověk, který vzal svůj život s vděčností z Boží ruky a miloval Boha, se ve svém srdci zatvrdil proti svému Stvořiteli. Jeho srdce je od té chvíle falešné a převrácené, což se projeví v tom, že člověk má zalíbení sám v sobě a v radostech tohoto světa. Protože však nepřestává být Božím stvořením, hřích ho vede na obě strany: aby utíkal od Boha, i aby ho hledal, aby ho popíral, i aby se ho bál. Bude praktikovat bezbožnost i zjevnou zbožnost, bude světák ve světě i věřící v kostele před lidmi.

Rozdvojenost se projeví také v tom, že vytvoří podivný, nesprávný vztah mezi morálkou a náboženstvím, jako by náboženství osvobozovalo od mravní odpovědnosti. Zrovna tak rozdvojený člověk vytvoří mylný, nepřátelský vztah mezi společenstvím a jednotlivcem, jako

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Oficiální logo Českobratrské církve evangelické

Dosud je Českobratrská evangelická církev neměla. Běžně i na dokumentech v internetové podobě to byla již modernističtěji pojatá otevřená Bible s kalichem. Zřejmě existuje i oficiální, kulaté razítko, jak tomu bývá na sborech, ale závazné usnesení o oficiálním symbolu dosud scházelo. To se nyní mění rozhodnutím loňského synodu a nynějším zadáním Ústřední církevní kanceláře.

Byla vyhlášena soutěž na grafické zpracování loga ČCE: **„Předmětem zadání je barevné logo ČCE včetně loga manuálu ve dvou variantách, vycházejících z jednoho grafického návrhu (jedna, jejíž nedílnou součástí bude text Českobratrská církev evangelická) a druhá bez textu. Obě varianty také v černobílé mutaci. Grafické zpracování by mělo zohlednit význam církve, její smysl a zasazení do historického a kulturního života. Logo se bude používat v oficiálních dokumentech ČCE (dopisy, obálky, vizitky), pro webovou stránku, propagační materiály apod. Soutěž je veřejná a anonymní. Přihlášení do soutěže je možné elektronicky na adrese sekretariat@e-cirkev.cz. Další podrobnosti a upřesnění poskytne Tomáš Najbrt (kontakt najbrt@e-cirkev.cz). Termín pro odevzdání**

Dokončení na str. 2

Bylo referendum na Slovensku prohrou?

Na počátku února proběhlo na sousedním Slovensku referendum o tom, jak by měla vypadat tradiční rodina a sexuální výchova na školách. Byly položeny tři jednoznačné otázky:

1. Souhlasíte s tím, aby se manželstvím nemohlo nazývat žádné jiné spolužití osob kromě svazku mezi jedním mužem a jednou ženou?

2. Souhlasíte s tím, aby párům nebo skupinám osob stejného pohlaví nebylo umožněno osvojení dětí a jejich následná výchova?

3. Souhlasíte s tím, aby školy nemohly vyžadovat účast dětí na vyučování v oblasti sexuálního chování či eutanazie, pokud jejich rodiče nebo děti samy nesouhlasí s obsahem vyučování?

I z některých našich církevních kruhů se před touto událostí ozývalo, že máme jako křesťané co závidět svým východním sousedům, kteří se snaží vzdorovat trendům současné doby, které moc nenapomáhají udržovat rodinu tak, jak byla v tomto prostoru vnímána nejen jako dědictví žido-křesťanských vlivů, ale především odraz Božích stvořitelských řádů.

Snad tím větší bylo pro některé zklamání, že slovenské referendum, jistě nelehce docílené, vlastně skončilo fiaskem. Nikoliv tím, že by lidé odpovídali na položené otázky NE, naopak ze zúčastněných voličů na všechny otázky odpovídalo přes 90 % svým ANO; jenže oprávněných voličů se dostavilo k urnám zoufale málo, takže referendum bylo neplatné.

Nedá se ovšem tvrdit, že toto referendum bylo prohrou zastánců modelu klasické rodiny. Spíše byl zpochybněn způsob, jak své přesvědčení vyjádřit a jak je oprávněné jej prosazovat pomocí státních zákonů.

Skupina slovenských osobností, zvláště z řad teologů, zveřejnila své tříbodové stanovisko k zmíněnému referendu a vyjádřila v něm své hluboké výhrady. Citujeme druhý bod:

"Referendum je misijně kontraproduktivní a kompromituje zvěst evangelia Ježíše Krista v očích společnosti. Posláním křesťanů je šíření zvěsti, která je nabídkou pro každého člověka. Tento nástroj slouží k prezentování hodnot, které dokáží transformovat společnost jen

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Spory o registraci Ukrajinské pravověrné řecko-katolické církve (UPŘKC v ČR)

Na základě opětovného odmítnutí registrace církevního společenství či hnutí, které již v naší republice několik let působí, vedoucí jejího přípravného výboru otec Václav S. Cigánek a dosud její jediný duchovní rozeslal více než dvaceti představitelům církví (ale také na vědomí prezidentu i předsedovi vlády) dopis, ve kterém požaduje jejich vyjádření, zda vlastní "věrovyznání" považují za dostatečné k prosazování hodnot, které zaručují celospolečenský spravedlivý řád, či zda vidí nějaké záruky spravedlnosti v rovnocennosti všech náboženství a vyznání.

UPŘKC v ČR je poměrně mladým a nepočetným útvarem s poněkud nejasnými vazbami, ale s poměrně zřetelnou kritikou stávajících církví, kterým vyčítá přílišnou otevřenost k nekřesťanským náboženstvím.

Čas ukáže, zda se v budoucnu podaří tomuto útvaru dosáhnout registrace u Ministerstva kultury ČR a zda jeho důrazy osloví větší množství těch, kteří by se k němu přidali.

Kam Evropa dospěla?

Na vývoj v Evropě můžeme pohlížet z mnoha hledisek. Některým trendům můžeme upřímně fandit, většina nás však naplňuje starostmi a obavami. Dost zásadní se mi však zdá, že po událostech v Dánsku, kdy došlo k útokům na občany i před synagogou, vyzval izraelský premiér Benjamin Netanjahu Židy, aby se z Evropy masivně přesouvali do svého domova, do Izraele, protože nastal čas, kdy jsou Židé zabíjeni jen proto, že jsou Židé. Toto pokládám za jeden z nejzávažnějších projevů stavu současné Evropy - i když se, doufejme, jedná jen o projevy extremistických jednotlivců.

Je povzbuzující, že na incident v Dánsku zareagovala tamní veřejnost pochodem asi třiceti tisíc lidí, kterým chtěli dát najevo, že útoky extremistů odsuzují.

Ještě významnější byla akce v Norsku, kterou podnítila teprve sedmnáctiletá muslimka, při které muslimové, kteří se drželi za ruce, obklopili v Oslu židovskou synagogu jako symbolický ochranný řetěz.

Nově jmenovaní kardinálové

Papež František jmenoval 14. 2. 2015 dvacet nových kardinálů - a můžeme konstatovat, že tato skupina svou skladbou odráží "katolicitu" své církve, protože pocházejí ze všech oblastí světa, konkrétně ze čtrnácti různých národů.

podle médií Bohumil Kejř

Na Sinajském poloostrově byl vysvěcen první koptský kostel

Deset let od položení základního kamene dostalo křesťanské společenství na Sinajském poloostrově svůj první kostel v Šarm el Šejk, který byl 15. února zasvěcen Panně Marii Královně míru.

Slavné liturgii v alexandrijském obřadu předsedal koptský katolický patriarcha Ibrahim Sidrak. Bohoslužby se účastnil také guvernér daného regionu.

“Pro křesťany v Egyptě nastal velký den,” prohlásil při konsekračním obřadu Mons. Makarios Tewfik, biskup eparchie Ismailia, pod kterou spadá známá turistická lokalita.

Podle faráře P. Bolosa Gary budou do kostela chodit zejména turisté, ale také místní zaměstnanci v turistickém ruchu, kteří často pocházejí ze zahraničí, zejména z Filipín.

“V oblasti totiž žije velice málo egyptských koptských křesťanů,” vysvětlil farář, který v Šarm el Šejk slouží od roku 2010 a slaví bohoslužby rovněž v latinském obřadu, a to anglicky a italsky.

Vybudování kostela umožnila papežská nadace Kirche in Not, která uhradila veškeré náklady spojené s jeho výstavbou.

Právě donátorům patřil dík místního biskupa: “Katolíci z celého světa podpořili stavbu kostela, který bude sloužit věřícím z celého světa. To dokazuje, že jsme jediným mystickým tělem v Kristu,” uvedl Mons. Makarios Tewfik.

podle RV noe

Aktuálně: Oficiální logo Českobratrské církve evangelické

Dokončení ze str. 1

grafických návrhů loga je neděle 27. března 2015. Návrhy budou podávány anonymně. Žádná část návrhu nesmí obsahovat podpis či grafickou značku, která by k porušení anonymity vedla. Grafický návrh je třeba dodat v některém z běžných elektronických formátů (PDF, JPG, apod.), a to na adresu sekretariat@e-cirkev nejpozději do 27. března 2015. Přihlášení budou o výsledku soutěže zpraveni nejpozději do 30. listopadu 2015. ČCE je oprávněna nevybrat návrh žádný. Pokud ČCE některý návrh vybere, odměna autora bude činit 20 000 Kč včetně DPH, a to v případě, že se s autorem dohodnou na podmínkách smlouvy. Jednou z těchto podmínek bude výlučné právo ČCE na užívání loga.“

Jak bude logo vypadat? Každému se asi vybaví např. značka ochranovského seniorátu. Beránek hrdě kráčející s korouhví s kalichem, dosti neschůdně ji držící svým kopýtkem. Zřejmě lze očekávat modernističtější pojetí. Nevíme, zda tvar může být oválný, kosodélníkový, kosočtverečný a podobně. Možná vše určeno v bližších podmínkách, jež byly zmíněny. Rozpaky vyvolává pozdní oznámení o soutěži, když o věci rozhodl synod. Tím spíše pak kratičký termín, dokdy musí být odevzdán. Otázkou zůstává, není-li pro tak důležitý, exkluzivní symbol při daných podmínkách vypsaná odměna nízká a neumenší-li zájem grafiků a výtvarníků. Nezbývá než si přát, aby výsledek předčil všechna očekávání.

-kar

Rozdělený člověk má nemocnou duši

Dokončení ze str. 1

by jednotlivec nemohl být částí společenství, leč proti své vůli. Dějiny lidstva podávají dostatek důkazů, jak rozdvojenost vede člověka do dalších rozporů se sebou, s druhými a se světem, ale na druhé straně zabrání tomu, aby svět a jeho běh byl vykládán jako schopný ustavičného pokroku.

V minulém století se mluvilo a ještě více psalo o velikosti a ubohosti člověka. Něco v člověku jej ukazovalo jako slavného a na druhé straně naopak dosvědčovalo neblahé důsledky jeho pádu od víry a poslušnosti v jeho mizérii. Avšak ani člověk sám se nedovedl podívat na známky své velikosti a ubohosti, aby neviděl buď jedny nebo druhé. Hned byl ochoten hlásat, že člověk je dobrý, podruhé v něm spatřil samého ďábla. Tento dvojí pohled se odrazil v jeho boji mezi materialismem a idealismem. Materialistický cynismus, který drží duši při zemi, se střetával s různými druhy utopie, která chtěla člověka vyzdvihnout až na novou zemi a nové nebe.

Je dobře známo, že Sören Kierkegaard (1813-1855), dánský filosof a teolog, nazval své hlavní dílo „Nemocí vedoucí k smrti“. V něm uvedl všechny psychologické důsledky rozdělení člověka a vytvořil křesťanskou psychologii nesrovnatelné hloubky a šíře. Snad se mu v tom může rovnat jen Blaise Pascal (1623-1662), francouzský filosof, jehož „Myšlenky“ jsou křesťanskou psychologií, založenou na poznání velikosti i ubohosti člověka. Pascal a jeho dovršitel Kierkegaard svým psychologickým dílem dokázali, že křesťanství má v pohledu na člověka pravdu.

Připomeňme, že člověk sám o své rozdvojenosti ví. Apoštol Pavel to potvrdil svým výrokem, že činí to, co nechce. Rozumí svému výroku v úzké souvislosti se zákonem, který se vynořil jako žalobce. Kdo mne vysvobodí z tohoto těla smrti – ptá se Pavel, podrobený zákonu, z něhož se nemůže sám vyprostit. Od zlořečené tíže zákona nás vysvobodí Kristus a stvoří naši novou existenci. Nemocná duše – rozdělený člověk důvěrně zná nejistotu svého srdce. Zatleská, když uslyší slavné Augustinovo slovo: Mé srdce je neklidné, dokud nespočine v tobě, Pane. Ovšem je neklidné, pokud je jinde, než má být. Když opustilo místo, které mu určil od počátku Bůh, hledá pokoj a upokojí se, až jej nalezne v Bohu. Jinak mu zůstává smutná nostalgie, vnitřní napětí, vědomí, že se zatoulalo daleko od svých začátků. Idealisti mluví jen o tomto vzdálení, křesťanské myšlení přičte nostalgii vědomí viny.

Toto vědomí viny patří k rozdělenému člověku, který činí to, co nechce. K vědomí viny jej přivádějí jednotlivé pády, kdy zklamal Boha, sám sebe i bližního, avšak hlavním obsahem vědomí viny je poznání, že jeho vina není částečná, jednotlivá, ale totální; člověk celým svým životem zklamal Boha i sebe. Avšak právě proti vědomí celé, nerozdělené viny se člověk brání, nechce si přiznat pravdu. Omlouvá se, vymlouvá se a na své vědomí viny posadí dusítko, aby je neslyšel a necítil. Nicméně právě toto vědění o totalitním propadu nám připomene, co jsme a čím bychom měli být. A na naši existenci padá smutek.

Posledním důsledkem rozdělení člověka, jeho nemoci je „blbá nálada“, nebo otrava, která se dočká vysvobození, až se setká s Boží smiřující láskou v Kristu.

Josef Veselý

Prohlášení o vztahu křesťanů k muslimům

V Evropě se v posledních několika desetiletích výrazně zvýšil podíl muslimů. Již od raného středověku muslimové žijí mezi námi a nejsou cizorodým prvkem, protože se podíleli na vytváření kulturního života Evropy podporou univerzitní vzdělanosti, literární i vypravěčské tvorby, matematiky a ostatních věd. Přítomnost islámu a muslimů se stala i v České republice blízkým a bezprostředním jevem. Uvědomujeme si, že existuje více modelů vztahů mezi křesťany a muslimy. Ve východní Evropě a na Balkánu žijí křesťané a muslimové společně již několik staletí, v západní Evropě výrazně přibylo muslimů v posledních několika desetiletích. V zásadě však spolu křesťané a muslimové v západní i východní Evropě vycházejí převážně dobře. Z obou stran proti společnému soužití vystupují extremisté, kteří jsou ovšem v menšině, přestože média zprávám o činech extremistů i u nás poskytují nepoměrně více prostoru. Chceme proto vyjádřit svůj názor na islám a na vztahy křesťanů a muslimů.

Vyznáváme

Jako křesťané vyznáváme víru v jediného Boha, zjeveného v Ježíši Kristu. Víra v něj proto nemůže vést k nenávisti nebo nesnášenlivosti vůči jinověrcům. To, že s židy a muslimy sdílíme řadu společných témat monoteistického náboženství, neznamená oslabení naší víry v Krista. Přiznáváme se k mnohaletým mírovým iniciativám, které iniciovalo Prohlášení parlamentu světových náboženství (1993), proto usilujeme o smír mezi náboženstvími. V duchu Všeobecné deklarace lidských práv (1948) i my se považujeme za členy jedné rodiny lidstva, v níž požívají lidskou důstojnost lidé věřící i nevěřící. Přiznáváme se k lidským právům i povinnostem a důstojnosti každého člověka, jak to vyjádřila encyklika svatořečeného papeže Jana XXIII. Pacem in terris (1963) a kolektiv autorů v evangelických Zásadách Českobratrské církve evangelické (1968).

Odmítáme

-Násilí ve věcech víry.

-Neoprávněné zevšeobecňování, které vede k projevům nepřátelství vůči muslimům v České republice, ačkoliv místní muslimská komunita se od islámského extremismu opakovaně distancovala. Znepokojuje nás šíření jednostranného negativního obrazu islámu v médiích, nevhodné výroky politiků o islámu a populistické využívání protimuslimských nálad v předvolebních kampaních.

-Jakékoliv strategie boje proti islámu jako světovému náboženství, jak je veden například iniciativou White Media a Islám v ČR nechceme.

Vyzýváme

- Muslimy a islámská společenství v České republice, aby vystupovali proti jakémukoliv zneužívání svého náboženství k šíření nepokojů a násilí.

- Muslimy k dialogu s křesťany na různých úrovních.

- Křesťany k tomu, aby přikázání lásky k bližnímu vztahovali i na muslimy otevřeně a pravdivě.

- K spravedlivému a vyváženému hodnocení každého člověka a k překonávání předsudků. Vážíme si všech, kteří k rozumnému dialogu, k pokojnému soužití jednotlivých skupin a ke zklidnění ve společnosti již přispívají.

- Média a novináře, aby se ve snaze o zvýšení sledovanosti nepodíleli na šíření nenávisti ve společnosti.

Doporučujeme

- Církvím a jednotlivým církevním společenstvím naplňovat bod 11 z Charty ekumeniky (2007), v němž se praví: „Již po staletí žijí v Evropě muslimové. V některých evropských zemích tvoří silnou menšinu. Odsud vycházely a vycházejí mnohé dobré kontakty a sousedské vztahy mezi muslimy a křesťany, také však hromadné výhrady a předsudky na obou stranách. Zakládají se na bolestných zkušenostech v historii i nedávné minulosti. Chceme zintenzivnit na všech úrovních setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem. Zvláště doporučujeme vzájemné rozhovory o víře v jediného Boha a objasnění chápání lidských práv. Zavazujeme se, že budeme k muslimům přistupovat s úctou a že se budeme spolu s muslimy podílet na společných záležitostech.“

- Pořádat setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem. Zvláště doporučujeme vzájemné rozhovory o víře v jediného Boha a objasnění chápání lidských práv.

- Jako základ pro rozhovor používat iniciativu Společný hlas, v němž představitelé tří náboženství prohlásili: „Iniciativa Společný hlas, fórum židů, křesťanů a muslimů v České republice, jednoznačně odsuzuje jakékoliv zneužívání náboženství k šíření a ospravedlňování nenávisti a násilí.“

- Studium odborné i populárně naučné literatury s možností kontaktovat katedry religionistiky teologických fakult a příslušné katedry na filosofických a pedagogických fakultách. Prosíme o to zejména senátory, zákonodárce, učitele, žurnalisty a redaktory všech médií, aby došlo ke skutečnému smíru v naší společnosti.

Praha 31.1. 2015

Poselství účastníkům ekumenické bohoslužby

Ve spolupráci s Kateřinou Děkanovskou, Sandrou Silnou, Danielem Fajfrem a Pavlem Keřkovským vypracoval Mikuláš Vymětal

Bylo referendum na Slovensku prohrou?

Dokončení ze str. 1

tehdy, když si lidi získají na základě jejich svobodného rozhodnutí. Cesta zkratek a autoritativních rozhodnutí ve prospěch křesťanských hodnot se už vícekrát v minulosti ukázala jako zlá a poškozující vlastní věc Kristova evangelia." (citováno podle www.jetotak.sk)

Snad z toho velkého množství Slováků, kteří se referenda neúčastnili, byl dostatečný počet těch, kteří si uvědomují, že o podobě společnosti se rozhoduje jinde než přijetím nových zákonů.

Bohumil Kejř

„JEŽÍŠ, ne CAESAR, toť smysl našich dějin a demokracie.“

T. G. Masaryk – 165. výročí narození

Masaryk se nestyděl dát Ježíše do středu našich dějin i do středu demokracie. Kéž je Ježíš také smyslem naší současnosti a budoucnosti.
Dne 7.března uplyne 165 let od chvíle, kdy se narodil 1. prezident ČSR Tomáš Garrigue Masaryk. Narodil se 7. března 1850 v Hodoníně a zemřel 14. září 1937 Lánech. Byl pedagogem, politikem, státníkem a filosofem. Byl také poslancem rakouské říšské rady a univerzitním profesorem. V roce 1918 se stal prvním prezidentem Československa. Za rozhodující podíl na vzniku samostatného nezávislého státu byl jmenován Prezidentem Osvoboditelem. T. G. Masaryk byl čtyřikrát zvolen prezidentem a sedmnáctkrát navržen na Nobelovu cenu míru.
Masaryk napsal velmi důležitou větu, která má trvalou platnost:
„Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie.“
Masaryk postavil vedle sebe nejznámější osobnosti starověku: Ježíše a Caesara.
Gaius Julius Caesar (100 – 44 př. n. l.) byl římský vojevůdce a politik. Byl to jeden z nejmocnějších mužů antické historie. Sehrál klíčovou roli v procesu zániku římské republiky a její proměny v monarchii. Jako první Říman pronikl se svou armádou až do Británie a za řeku Rýn. Svými výboji rozšířil římskou moc hluboko na sever. V roce 49 zahájil občanskou válku a na jejím konci se stal jediným vládcem římského státu. Po uchopení moci zahájil rozsáhlé reformy římské společnosti. Byl zvolen doživotním diktátorem. V roce 44 byl zavražděn a v roce 42 př. n. l. byl římským senátem oficiálně prohlášen za jednoho z římských bohů. Ježíš nebyl císařem ani vojevůdcem. Je však ústřední postavou dějin. Svým vlivem způsobil rozdělení dějin lidstva na dvě epochy – na epochu před Kristem a po Kristu. Narodil se v Betlémě v izraelské zemi, vyrůstal v Nazaretě. Pracoval jako tesař. Tři roky působil v Izraeli jako prorok a kazatel, který zvěstoval pravdu o Bohu, o člověku, o zlu, o smrti i o věčnosti. Svou mocí uzdravoval lidi ze všech nemocí a křísil mrtvé. Zvěstoval, že je Božím synem a přišel na svět proto, aby vysvobodil člověka z moci zla, z moci smrti a daroval lidem nový život v lásce zde na zemi a věčný život v Božím království. Mocí svého slova proměňoval lidi – ze sobců dělal lidi obětavé, z pyšných lidi pokorné, ze zlodějů lidi, kteří rozdávali druhým, z hříšníků dělal lidi svaté. Nikomu neublížil a pro věčné dobro druhých byl ochoten prolít svou vlastní krev. Ve Velký pátek byl ukřižován, ve velikonoční neděli vstal z mrtvých a po 40 dnech vstoupil do nebe. Jeho učení, smrt a vzkříšení je základem křesťanské církve. Jeho učení je přeloženo do téměř 3 tisíc jazyků a má všude velmi kladný vliv na život jednotlivců, rodin i národů.

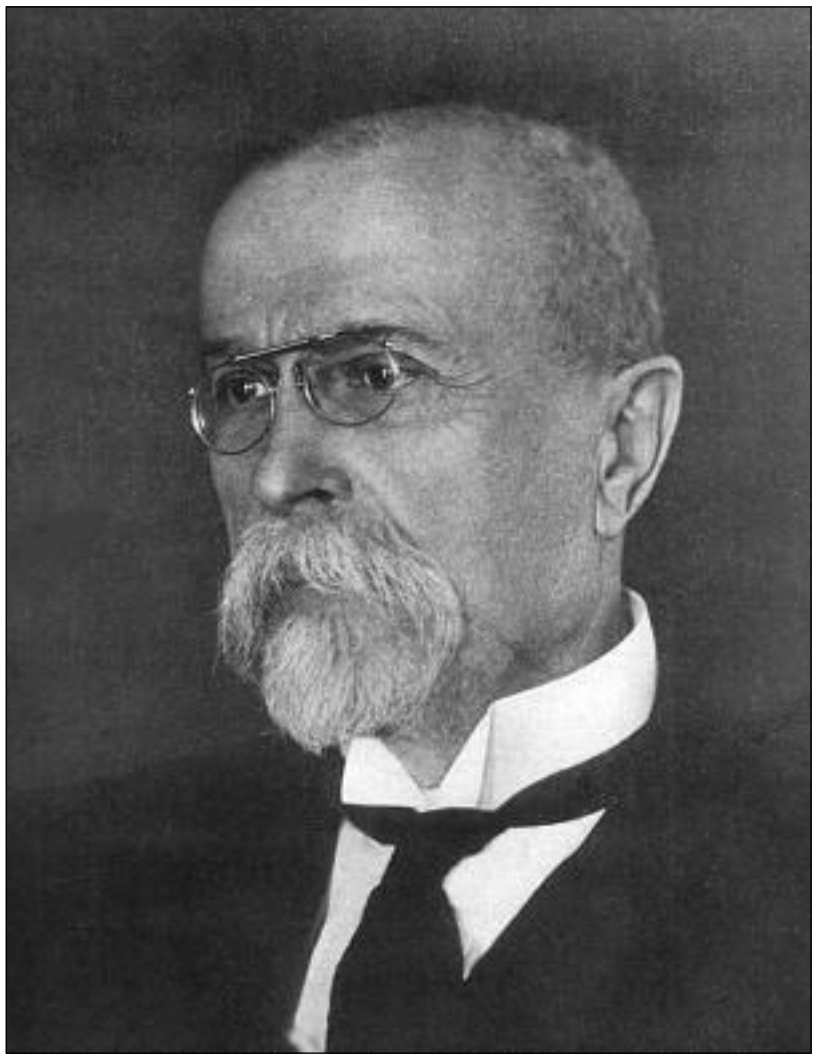
Proč dal Masaryk na první místo Ježíše?

Ježíš byl jediným mužem v dějinách, který s největší láskou a pokorou sloužil všem až k sebeobětování. Jeho učení i jeho příklad života vnáší nový životní styl do světa plného sobectví, pýchy a bezohlednosti. Jeho učení ovlivnilo a ovlivňuje velmi kladně život mnohých národů. Mělo rozhodující vliv i na život evropských národů.
Caesar byl mužem, který chtěl nad druhými vládnout jako diktátor a pod jeho vedením bylo prolito ve válkách mnoho lidské krve.
Když Masaryk hodnotil tyto dva muže – Caesara a Ježíše a jejich vliv na národy, dal jednoznačně přednost Ježíši. Věděl velmi dobře, že žádný Caesar – žádný císař ani král, žádný prezident nebo předseda vlády nemůže dát národům ani jednotlivým lidem opravdovou kvalitu života. To může dát jedině Pán Ježíš Kristus. Jsme velmi vděční, že to první prezident vyjádřil tak jasně a jednoznačně: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie.“ Ano, Pán Ježíš dává smysl životu každého člověka, dává smysl dějinám a dává smysl i demokracii.

Co to znamená, že Ježíš je smyslem našich dějin?

Dějiny mají smysl, když má smysl život každého člověka. Co je tedy smyslem lidského života? Masaryk řekl: „Člověk od přírody je jistě egoistou.“ Každý den slyšíme a vidíme, jak lidé deklarují: Tolik máš ze života, co si užiješ. Ježíš ukázal slovy i životem, že smyslem života není sobecké užívání, ale láska - láska k Bohu a láska k lidem. Proč láska k Bohu? Proto, že Bůh je naším Stvořitelem a dárcem všeho dobrého, co máme. Milovat Boha znamená milovat zdroj dobra. Proč láska k lidem? Protože láska, která obšťastňuje jiné, činí šťastnými i nás. Pokud je láska ve všem, je to skutečně smysl života. Láska se může projevit jakkoliv a kdekoliv a může být skutečně všude. Masaryk to řekl i v následující větě:
„Ježíš, ne Caesar. To je první přikázání lásky k bližnímu.“
Co to znamená, že Ježíš je smyslem demokracie? I na tuto otázku Masaryk odpovídá: ***„Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti.“ Lidská společnost potřebuje ke své existenci určitý řád, pravidla, podle kterých se všichni řídí. Respektuje-li vláda, která je zvolena lidem, Ježíšovo přikázání lásky k bližnímu a usiluje o jeho naplnění v praktickém životě všech občanů, pak vytváří podmínky pro smysluplný a šťastný život. Ježíš je vskutku jedinečným učitelem smysluplného života v opravdové lásce, která slouží druhým až k sebeobětování. „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“*** (Jan 15,13)
Ježíš je však mnohem víc než učitelem lásky. Je Světlem, které ukazuje cestu života až do věčnosti; je také zdrojem pravdy, dává pravdivé odpovědi na naše základní otázky života, smrti i věčnosti, je zdrojem života, který má smysl a jasný cíl. On praví: Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.“ (Jan 14,6)
Přemýšlím nad tím, proč současní politici neberou vážně Masarykova slova, že Ježíš je smyslem dějin i demokracie. Proč nestudují Ježíšovo učení, proč ho neuvádějí do života našeho národa, když má stále zásadní a jednoznačně kladný vliv na dějiny lidstva?
Přál bych našim politikům a všem, kdo řídí naše obce, města i stát, aby vzali vážně slova prezidenta Masaryka.
Kéž by byl Ježíš Kristus smyslem naší současnosti i budoucnosti, a smyslem demokracie i ve 21. století.

St. Kaczmarczyk

Reakce čtenáře

K „Ospravedlnění pouhou vírou“ (ET-KJ 5/15 – Josef Veselý)

Milý bratře, bedlivě jsem znovu přečetl Ř 3, 21-31, jak jste si přál, a rád bych jen krátkou poznámkou Vaši úvahu dosvědčil a svěřil se s tím, jak ke mně ten odstavec promluvil.
Bezpochyby rozhoduje poslušnost Boží vůle. Slovem Zákona (Starého i Nového) se děje rozeznání dobra. Člověk ovšem dobrý není a Zákon nabízí opravné prostředky. Pavel zvěstuje, že bez starého receptu zbožnosti působí Duch moudrosti a zjevení (Ef 1,17) … Zjevení spravedlnosti, jak se ze zákona děje a jak jí rozumí zákoník? Pavel mluví o spravedlnosti Boží.
Pán práva k pravdě nad právnickým haraburdím naší člověčiny zjevuje, jak být v PRAVDĚ a s PRAVDOU, jíž je ON sám. Tedy i odpuštění zjevuje jinak, než myslí Zákon. Jako stav oddlužení, když nepočítá, co bylo? Spíše čistí výhled a inspiruje k dramatu, jímž je nový ŽIVOT, darovaný skrze víru v Ježíše Krista na rozcestí s nasměrováním ke slavnému cíli.
Hrůzu našeho bezcestí (hřích světa) obnažuje očím k vidění Golgota, ano, Golgoty světa, jak ženám naznačil cestou na popraviště, ale jen víra v Krista vede ke vzkříšení, kdy staré věci pominuly, hle, nové všecko učiněno jest...
A kaňky? Zase přešlapy na té cestě? Nejdeme-li jinudy, hříchy nás trápí. Krev Krista Ježíše, zjitřená bolest Lásky, jíž je Bůh sám, mne zahanbuje. Vykrucuji se a omlouvám. Jinému bych se snad ubránil, nějak se obhájil, ale uhni se jeho laskavému pohledu jinam, než do lítosti … moje vina. ON JE, JAKÝ JE, jiný nebude, smíř se s tím. Všemu navzdory mě hájí proti mně a znovu ošetřuje svým pokojem. To možná apoštol myslí ospravedlněním z víry.

Samuel Jan Hejzlar

Ulrich Grünsleder – následovník mistra Jana Husa

Bylo to uprostřed velkolepých příprav, jaké horlivé Bavorsko konalo proti českým husitům, na něž jako proti nevěřícím vyhlásil zjara papež křížovou válku se všemi účinnými prostředky a zisky duchovními i hmotnými, když biskupské město Řezno pobouřila téměř neuvěřitelná zpráva. V samotné katedrále byl náhle zatčen kněz Ulrich Grünsleder, dobře známý každému Řezňanu, neboť tu byl vychován od jinošství. Byl uvržen do žaláře pro těžké podezření, že je nakažen morovým jedem českého kacířství.
Zbožný řezenský augustinián, jenž má o Grünslederovi ve své kronice delší vyprávění, uvádí, že tento kněz byl znovu a znovu přepečlivě vyslýchán rozmanitými doktory a znalci Písma i církevního práva, že však lstivými a zlodějskými odpověďmi a zapíráním zmařil, aby jeho výstřednosti mohly být plně vyzkoumány. Ale po půl roce zalíbilo se prý Pánu, že vyšly najevo dva Grünslederovy rukopisy, obsahující jeho překlad dvou Husových spisů. Přeložil je pečlivě z latiny do němčiny a tajně dával laikům. Soudcové se pokoušeli od počátku prosince 1420 až po sklonek března 1421 přimět ho k odvolání zásad arcikacíře Husa a k návratu do náruče svaté matky církve. Leč marně. Tvrdošíjně se vzpíral takovémuto spasitelnému napomínání.
Vykonání rozsudku bylo určeno na 31. března. Veliký zvon sezval do katedrály vybranou společnost kněžstva i davy řezenského lidu, aby vyslechly odsouzení zatvrzelého kacíře. Vynikající teolog augustiniánský provinciál dr. Puchhauser vystoupil na kazatelnu a obšírnou řečí se naposledy obrátil na neústupného stoupence zásad Mistra Jana. Vyložil a odůvodnil církevní učení o svrchovanosti papežské autority a vyvracel čtvero hlavních bludů, v něž upadl Grünsleder: že kostnický koncil neodsoudil Viklefa a Husa spravedlivě a zákonně, ježto nepředstavoval veškerou církev, a svěřil při Viklefovu a Husovu soudcům, kteří je odsoudili nespravedlivě, davše se svést falešnými svědectvími, dále že pro špatnost těch, kdo na koncilu rozhodovali, neměl tu moc jako např. koncil nicejský, nýbrž měl moc, aby na něm vyšla najevo víra antikristova, totiž hříchy kněží. Zvláště se pak provinil, že často plakal pro Husa, poněvadž na něm byla spáchána křivda, a že více věří těm, kdo Jana Husa prohlašují za člověka dobrého a jeho učení za dobré a církvi užitečné, než těm, kdo tvrdí opak.
Učený doktor odůvodnil i právo církve na upalování kacířů, zahřímal nad odsouzeníhodnou zatvrzelostí, přece však ho ještě naposled oslovil - sedícího, nejspíše proto, že byl krutě zmučen - těmito dojemnými slovy:
"Vzpamatuj se, vzpamatuj, nejdražší bratře, abys spravedlivým Božím soudem nezahynul rukou státní moci. Zapřísahám tě milosrdenstvím Boha našeho a zaklínám tě drahocennou jeho církví, aby ses ještě navrátil ke svaté matce církvi, proti níž bojuješ, která tobě milosrdně k milosti rozevírá mateřské objetí. Třebaže jsi dosud odpíral dát se poučit a uposlechnout zdravých rad, nicméně přece se ještě navrať! Zajisté ještě, chceš-li, budeš moci nalézt odpuštění."
Leč zaklínání učeného kazatele se minulo účinkem. Nešťastný obránce Mistra Jana a překladatel jeho spisů byl slavnostně odsouzen a zakrátko pak dokonal v mukách upálením. Brzy nato musel každý, komu bylo v Řezně aspoň 12 let, slavnostně přísahat, že bude bránit šíření kacířství, trestat je a ohlásit, kdekoli by o něm zvěděl.

Z knihy "Několik postav z českých dějin" od F. M. Bartoše (Nakladatelství Život a práce s.r.o., 1941) **poslal Jaroslav Kraus**

Jan Hus, stručné představení

Zajímavou ozvučenou prezentaci se základními údaji o životě a díle mistra Jana Husa i o ohlasu jeho vlivu v české literatuře i výtvarném umění ve stručné podobě nabízí Jiráskova knihovna Klučov na internetové adrese:
http://www.jkk.estranky.cz/file/285/mistr-jan-hus-600-let-na-jkk.swf
Je to pramen spíše jen populární povahy, ale příjemně zpracovaný, a jako třeba zdroj pro úvodní seznámení mladé generace s Janem Husem jej můžeme doporučit.

Listy M. Jana Husa

13. Anglickému mistru Richardovi[1)]

Pokoj Kristův ať se rozmnožuje ve vašich srdcích skrze Ducha svatého, který vám je dán, nejdražší v Kristu Ježíši!

Tvůj laskavý list, který sestoupil shůry od Otce světel, mocně roznítil srdce bratřím v Kristu, protože v sobě obsahuje tolik požitku, důraznosti, posily a útěchy, že kdyby jednotlivá jiná písma byla Antikristem[2)] pohlcena jícnem pekelným, sám by stačil Kristovým věřícím ke spáse. Když jsem ve své mysli rozvažoval jeho jadrnost a sílu, řekl jsem ve veřejném kázání před mnohými lidmi, při kterém, jak odhaduji, bylo skoro deset tisíc lidí: Hle, bratří nejmilejší, jak velikou péči o vaši spásu mají nejvěrnější hlasatelé Kristovi v cizích krajinách, že touží prolévat své celé srdce, aby nás mohli udržet při zákonu Krista Pána. A připojil jsem: Hle, náš nejdražší bratr Richard, druh mistra Jana Viklefa v evangelickém díle, napsal vám tak posilňující list, že i kdybych neměl žádný jiný dopis, musel bych se pro evangelium Kristovo vydat až na smrt; a učiním to s pomocí našeho Pána Ježíše Krista. Při samotném dopisu vzplanuli věřící Kristovi tak, že mne prosili, abych jej přeložil do jazyka našeho národa.

Ale nevím, co bych měl psát tobě, ani ostatním bratřím. Nemohu poučovat daleko učenější, a když jsem slabší, jak mohu posilovat statečnější ve službě Kristově? A co bych tedy měl říci? Tvá láska mi předem vzala z úst poučování. Zbývá mi jedině, abych prosil a opětovně prosil, abys nám pomohl svým slovem, a děkuji, že z blahoslavené Anglie skrze tvé úsilí a pomocí Pána Ježíše Krista nabyly již Čechy tak velikého prospěchu; a není div, že mnohým vůně k smrti je radostí, protože pro mnohé je to vůně k životu věčnému. Nepřítel člověka nasel plevel do našeho království v takovém rozsahu, že jen těžko a zřídka se ukázalo pšeničné zrno, celé pole člověka zabraly kopřivy, že jen nesnadno mohla být nalezena cesta spásy.

Ale již lid, který chodil ve tmách, uzřel veliké světlo Ježíše Krista, protože bydlícím v krajině stínu smrti se objevilo světlo jeho pravdy, kterou s pomocí našeho Spasitele velice horlivě přijímá lid, zemané, rytíři, hrabata i prostí občané. A když se to všechno dozví to vaše svaté společenství Anglie, radostně s plesáním srdce provolá: Vesel se neplodná, která nerodíš, vykřikni a zvolej, kteráž nepracuješ k porodu, nebo ta opuštěná má mnoho synů.[3)] Věz, nejmilejší bratře, že lid nechce poslouchat nic jiného než Písmo svaté, především evangelium a epištoly, a kdekoli se objeví kazatel svaté pravdy, ať ve městě nebo ve vsi nebo ve dvoře nebo na hradě, lidé se houfně sbíhají a pohrdají nemravným kněžstvem. A v důsledku toho se pozvedl satanáš, protože se už pohnulo ocasem samého Behemota[4)] a zbývá, aby Pán Ježíš Kristus porazil jeho hlavu. Hle, jen jsem se zlehka dotknul jeho ocasu, a otevřel svou tlamu, aby mne pohltil i s bratřími. Nyní zuří a lživým slovem chvílemi prohlašuje za kacíře, hned zase lichotí, hned brzy zveličují plameny trestu, rozšiřují pochodeň hrůzného blýskání v cizině široko daleko, ale doma se neodvažují dotknout temene mé hlavy. Neboť ještě nenastala hodina, protože ještě Pán nevysvobodil skrze mne a mé bratry z jeho tlamy ty, které předurčil k životu ve slávě, proto statečností naplní hlasatele evangelia, aby samému Behemotovi aspoň ocas přišlápli, dokud jeho hlava i s jeho jednotlivými údy nebude zcela poražena. To si z duše přejeme, o to se snažíme, jak vaše laskavost psala, proto, jak vaše láska píše, musíme pokorně smrt vytrpět a nesmíme vzhledem k pomoci všemohoucího Pána na mysli klesat, protože nejsvětější Pán praví: S ním jsem v soužení, vytrhnu jej a oslavím jej. Ó, nejsvětější vytržení a oslavení, kéž očekáváš Richarda s bratry, který již vytrpěl mnoho soužení. Přijmi i mne bídného, abych byl se svými bratry, kteří tvůj zákon neohroženě vyznávají uprostřed pokolení zkaženého a falešného, vysvoboď nás ze soužení, protože lidská ochrana je marná, v tobě buď naše naděje, k tobě ať nás přitahuje trojnásobný provazec, který nelze přetrhnout, protože jej zhotovil Pán Ježíš Kristus. On sám, nejmilejší bratře, ať dopřeje tobě a tvým pomocníkům nerušený život ve slávě, abys mohl žít dlouhý čas a bloudící ovce navracovat na cestu pravdy.

Velice jsem se zaradoval já i všichni ostatní, kteří milujeme evangelium, že se nám tak dobrotivě osvědčila tvá láska, když nás poučuje ke spáse.

Náš pan král, celý jeho dvůr, královna a obecný lid jsou zaujati slovem Ježíše Krista. Církev Kristova z Čech pozdravuje Kristovu církev v Anglii, a přeje si podílet se na vyznávání svaté víry v milosti Pána Ježíše Krista. Přeslavný Bůh buď vaší odměnou, že s tak velkou námahou jste dal nám ubohým příklad. Pokoj vám, který převyšuje všechen rozum. Amen.

13. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.

V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

13. Mistru Richardu Anglickému.1)
R. 1410. (1411 po 15. březnu.)
Mistr Richard Wyche (čti Vajč) v Londýně, „mistra Jana Viklefa soudruh v pracích evangelických", „který mnoho již soužení byl vytrpěl", poslal Husovi a Čechům dne 8. září 1410 z Londýna list povzbuzující k vytrvalosti u víře, zvěděv nepochybně o boji v Praze pro Viklefovy věty vzniklém. Hus o přijetí toho listu učinil v Betlémě při kázání, na němž prý asi 10.000 lidí bylo přítomno, zmínku, tak že posluchači vzplanuvše prosili, aby jej Hus do češtiny přeložil. Hus také odpověděl. Ještě jiný list, nyní ztracený, poslal do Anglie odpovědí; adresátem byl Sir John Oldcastle lord Cobham, jenž 8. září 1410 Voksovi z Valdštejna dopsal.
V listě přítomném Hus děkuje za list tak mocný, potěšitelný a posilňující; oznamuje, kterak nejenom lid český po slovu Božím nesmírně touží, nýbrž že přijímají je i zemané, rytíři, hrabata, ba i sám král, králová a všecken dvůr; připomíná malomocnou zuřivost hierarchie proti sobě; opakuje Richardem učiněnou zmínku o možné smrti mučedlnické pro evangelium; a přeje Richardovi dlouhého věku, jemu i sobě života věčného.

1) Tom. 489. 2) Protikristem, ďáblem. 3) Gal. 4, 27. 4) Behemot (egyptsky = vodní vůl) jest biblické jméno nilského hrocha (Job. 40, 10), který vedle Leviatana (=krokodila) (Job 40, 20.) obrazně naznačuje lidskou hroznou velmoc. (V židovském Talmudu jest Beh. jakýsi bájný, ohromný býk, který na počátku byl stvořen.) Zde znamená netvor ten hrozivou velmoc papežské hierarchie, zosobněné v papeži a nejblíže v arcibiskupu Zbyňkovi. Jen ocasu jeho lehce se bylo dotknuto a již zuří, jen odpor ve věci nepatrné, ač spravedlivé, totiž v příčině Viklefových spisů, ale to má hrozné následky: upálení spisů Viklefových a vyhlášení klatby nad Husem, jakož i interdiktu nad Prahou. Zde jest míněno buď ztížení klatby Zbyňkem dne 24. září 1410, anebo klatba papežská v únoru 1411 pro osobní nestání v Římě, tedy pro neposlušnost, (nikoli pro kacířství) pronesená a 15. března ve všech kostelích pražských kromě dvou vyhlášená. Ale přes to neodvažuje se velmoc Husovi na hlavu sáhnouti a Hus nepřestává dále v Betlémě kázati

Ing. Eliška Šolcová 15.10.1938 – 28.1.2015

Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. Proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých.

(Ř 14,7-9)

28. ledna 2015 odešla do nebeského „domova" sestra Ing. Eliška Šolcová. Kvůli aktivnímu křesťanství v katolické církvi nemohla studovat podle svého přání pedagogickou fakultu – ledaže by se zřekla své víry. To odmítla. Mohla ale vystudovat elektrotechniku. Sňatkem se dostala do evangelického prostředí. Při zaměstnání a při péči o rodinu vystudovala pedagogické minimum a mohla učit odborné předměty na průmyslové škole. Později také uvažovala o tom, že se aktivně zapojí do práce církve. Přihlásila se do biblických kurzů synodní rady Českobratrské církve evangelické. Ukončila je v roce 1983. V roce 1985 byla povolána Úzkou radou Jednoty bratrské ke službě kazatelky v Ujkovicích a 7. 12. 1986 byla ordinována biskupem Adolfem Ulrichem. Snažila se malému venkovskému sboru věnovat všechny své síly. To už byla provdána za RNDr. Ivana Šolce, CSc. Od r. 1990 se snažila o obnovení malého sboru Jednoty bratrské v Huntířově. Pro přicházející zdravotní obtíže však brzy odešla na odpočinek. S manželem si koupili domek v Alšovicích a tam upravili starou driketu (mačkárnu skla) na malou modlitebnu. Jako důchodkyně sloužila ještě několik let. Poslední léta žila na Malé Skále u své dcery, která se o ni pečlivě starala.

Na všech místech kazatelské služby měla misijní odvahu a trpělivost obcházet lidi, zvát je do společenství církve a ukazovat jim život s Kristem. Žijeme-li, žijeme Pánu... tohle vědomí ji nikdy neopustilo. Umíráme-li, umíráme Pánu - až sem nyní dospěla sestra Eliška Šolcová. Pán už ji tady nezaměstnává... Ona však věděla, že ani smrtí se Kristu nevzdálí. Věřila naopak, že už bude věčně s ním.

J. Polma

Islám představuje pro církev výzvu

Na jedné straně se islám jeví jako militantní a nebezpečný. Obzvláště když z některých zemí a světových regionů pod pohrůžkami vytlačuje křesťany. Tento trend není nic, co by se slušelo podceňovat. Zejména z oblasti Blízkého východu odcházejí křesťané jinam, neboť již dále nesnesou žít pod neustálými ataky muslimských extremistů.

Na druhé straně islám jako takový se v některých historických obdobích a některých oblastech světa prosadil jako nositel pokroku. Třeba když díky arabským islámským učencům se podařilo zprostředovat Aristotela středověké Evropě. Už to svědčí o tom, že islám nelze bez výtky podjatosti a neznalosti ztotožňovat pouze s hrubým primitivismem. Ale nejde jen o minulost. Třeba v dnešní hinduistické Indii, v níž žije víc než miliarda obyvatel, představuje islám největší sílu, která se vzpírá zdejšímu kastovnímu systému, a tím i dělení lidí podle původu. Křesťanství je po této stránce přesvědčivé přece jen méně, protože zejména v těch starších, se zdejší kulturou již dávno srostlých církvích se pronikání kastovních předsudků nedaří tak snadno zabránit.

Muslimové bodují

Islám samozřejmě těží z toho, že je poměrně jednoduchým náboženstvím. Jeho pět pilířů - šaháda (vyznání víry), salát (rituální modlitba), zakát (almužna), saum (půst v Ramadánu) a hadždž (pouť do Mekky) – je snadno pochopitelných. Jestliže křesťanství v minulosti vůči islámu ztrácelo body, tak to bylo v situaci, kdy bylo zapleteno do nepřehledných dogmatických sporů. Tak tomu bylo např. v 7. století, kdy islám převálcoval do té doby křesťanskou severní Afriku a uhnízdil se dokonce na několik století i v jižním Španělsku.

20. a 21. století přináší ovšem do soužití obou těchto světových monoteistických náboženství zásadní změnu.

Západní Evropa (víc než Spojené státy americké) oslabená procesem sekularizace se totiž v posledních desetiletích stala cílem emigrace mnoha set a tisíců islámských rodin z různých částí světa. Jestliže se ve Velké Británii usadili zejména přistěhovalci z Pákistánu a Indie, tak ve Francii jsou to muslimové ze západní Afriky a v Německu z Turecka. Jedním z největších islámských měst v Evropě se přitom stal nizozemský Rotterdam, hlavní přístav kdysi koloniální velmoci. Podle prognóz mají tyto islámské menšiny v západní Evropě nabývat stále více na významu, neboť mají více potomků než běžné evropské rodiny. Máme se jich bát?

Nevzdávejme se!

Evropě každopádně hrozí, že v ní nabude velké síly ona islámská přistěhovalecká vlna, která jí a jejímu vývoji a charakteru ještě nestačila dostatečně porozumět. Naději na odvrácení tohoto kulturně-náboženského střetu lze hledat jedině v tom, že se křesťanství v Evropě podaří mezitím aspoň trochu obrodit. A také v tom, že představitelé evropského islámu se natolik zkultivují, že si nebudou přát konfrontaci. Máme-li se čeho bát, tak to především duchovní vyprázdněnosti průměrného Evropana. Islám v tomto smyslu představuje pro Evropu výzvu, zejména po pařížském masakru v poslední době. Buď se rozpomeneš na své vlastní náboženstvo-kulturní kořeny, anebo postupně přijdeš o svou duši. A pak se nediv, že za pár generací se islám i v Evropě stane takřka oficiálním náboženstvím. Ale to snad nedopustíme: křesťanství do té doby projde jistě duchovní obnovou….

Martin T. Zikmund

Inzerce

Doučím norštině začátečníky i pokročilé! Tel. 739 042 204.

č. 1

Rekreace v centru Krkonoš: Ve Svobodě nad Úpou nabízím k pronájmu RD "Muchomůrka" pro pobyty skupin (max. 25 osob) - celoročně. Informace u faráře S. Hejzlara: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 2

Umělecká malba kostelů, obnova fasád a restaurování. Sleva z ceny. Tel.: 00421905389162, www.reart.eu

č. 3

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu *"Krajina - vztah jednotlivosti a celku"*, která se bude konat v úterý 10. března 2015 od 17.30 h v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49. O tématu pohovoří ředitelka Ekologické sekce České křesťanské akademie RNDr. Mgr. Leona Svobodová, PhD.

JNe

* * *

Výstava kreseb a grafik Václava Lamra na téma: Smíření - Kresby inspirované Biblí, ale i grafické vyjádření ke společenským a etickým tématům dneška potrvá do konce dubna v informačním středisku v Ústí nad Labem, Mírové náměstí.

KOSTNICKÉ JISKRY

15. února 1914 List budící české svědomí **č. 3**

Organisační věstník

Kostnická Jednota, ústředí československých evangelíků, postoupila opět o krok v přípravách k jubileu M. J. Husi. Ve schůzi širší rady konané dne 2. prosince 1913 ustaven byl odbor vydavatelský, jehož účelem bude obstarati věci tiskové, a odbor slavnostní, do kterého požádány budou o vyslání delegátů všechny podobné komitéty evang. církví za účelem dohody v společné oslavě M. J. Husi v Praze 1915. Vedle toho má ředitelství K.J. uspořádati při téže příležitosti všeobecný sjezd evangelických Slovanů, jak bylo usneseno na přípravném sjezdu r. 1911. Je zřejmo, že nelze těmto velkým a důležitým úkolům dostáti bez náležité podpory jak morální tak hmotné. Povinností uvědomělých evangelíků československých bez rozdílu vyznání je, státi se členy své ústřední organisace. Roční příspěvek členství činného jest 3 K, členství přispívajícího 1 K a možno jej zaslati třeba spolu s předplatným na tento list.

Oprava

Omlouváme se, že se nám opakovaně do rubriky "Kostnické jiskry" (kde otiskujeme úryvky z prvního ročníku, abychom si připomínali, že letos již vychází jubilejní stý ročník) dostává chyba. Sice zčásti pochopitelná, ale chyba. První ročník je spojen s rokem 1914, i když první a jediné číslo vyšlo ještě v závěru roku 1913. Navíc od té doby jeden celý ročník "vypadl", takže se nám zdá přirozené, že bychom měli při stém výročí mít na mysli rok 1915 - jak se objevilo např. v číslech 5,6/2015. Všude však půjde o uvádění materiálů z roku 1914.

redaktor Bohumil Kejř

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

8-9/2015

11. března 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 18. března 2015

Z obsahu

* *Stará léčka*
* *Smysl života a evangelium*

Poselství k neděli Laetare

Kdo má přístup k Ježíši?
Jan 12,20–26

Uvedený oddíl je zvláštní a dynamický. Místem události je Jeruzalém a časem doba před Velikonocemi. Ježíš Nazaretský je již hodně známou osobností. Navíc nedávno v Betánii vzkřísil Lazara z mrtvých a o tom se v širokém okolí hodně hovořilo. To se dostalo do uší i příchozím z cizích zemí, kteří v té době byli v Jeruzalémě. Některé evangelista označuje jako "Řeky" a dodává, že měli zájem o setkání s Pánem Ježíšem.

První zvláštnost – hledali někoho, kdo je k němu uvede. Byli asi zvyklí, že ke známým osobnostem není jednoduchý přístup. Bylo jasné, že neznají situaci. Toto žádného zdejšího člověka nenapadlo. Každý věděl, že k Pánu Ježíši je možno se dostat bez problémů vždy osobně, když o to má někdo zájem.

Druhá zvláštnost – proč toto Filip rovnou neřekl oněm Řekům? Nejdřív jednal s Ondřejem a potom oba šli za Pánem Ježíšem. Proč je nevzal hned s sebou? Je možné, že tam mohla být i jazyková bariéra? Patrně nijak zásadní...

Třetí zvláštnost – Pán Ježíš jako by vůbec neodpovídal na jejich žádost, ale upozorňuje na naléhavost přítomného okamžiku, přišla hodina, kdy se všechno mění. Jako by Ježíš učedníky upozorňoval, že pokud ti lidé s nimi nepřišli, tak už se nestihnou s ním sejít. Vinu na tom mají učedníci, protože nerozumějí, jaký nastal čas. Byli sítem, které určuje, kdo se má sejít s Pánem Ježíšem.

Dál v odpovědi Pán Ježíš upozorňuje učedníky na události, které brzy nastanou. Bude to hrozné, ale vítězné. Oslava a smrt? Nám lidem to nejde dohromady. Ale Bůh to tak určil. Pán Ježíš to věděl, i když z toho měl úzkost, neuhnul a šel až na konec své cesty. Dobrovolně se vydal až na smrt, abychom i my měli život věčný, protože miloval svého Otce a nás.

Jakým sítem jsme pro lidi kolem, když se ptají na Boha? Nebrání nám naše představy, kdo může a jak, jít k Pánu Ježíši? Pán Ježíš přišel pro všechny!

Daniel Hýsek,
kazatel BJB
Broumov

Koniklec

Poslední tříštka ledu v řece
roztála v jarní pousmání.
Rozvláté hlavy koniklece
uklánějí se na stráni
paprskům, že tak tajemně
nad zem je zdvihly ze země.

Hlouběji nežli koniklece
sklání se, Bože, hlava má,
že ledy v srdci,
jak tříšť v řece,
pod tvýma tají rukama.

Posvátně chodím po zemi,
srdce až k očím taje mi.

Marie Rafajová

Pane, ke komu půjdeme?

Pane, ke komu půjdeme? Slova věčného života máš. A my jsme uvěřili a poznali, že jsi TY Kristus, Syn Boha živého.
Jan 6,68-69

Biblické příběhy, vyprávění a svědectví víry jsou vkládány do běžného dějinného rámce tehdejších současníků. Písemný záznam biblických knih tak nebyl psán jako soubor svaté literatury. To přišlo až později, když se ověřila vážnost a síla jejich svědectví. Bible se tak stala normou života proto, že její slovo se osvědčilo jako slovo shůry a současně jako slovo naděje, která prozařuje každodenní život. Ovšem platí, že jen život těch, které si Pán Bůh zavolal, biblicky řečeno – vložil na ně svého Ducha - a oni jeho vůli poznali na osobnosti a činech Ježíše Nazaretského, který se potom stal PÁNEM jejich života i smrti.

Zůstaňme ale chvilku u každodennosti všedního života. Stejně dnes jako tehdy se dějí věci, které těší i které zarmucují. Příběhy nemocných, chudých, zapomenutých a nenáviděných, ke kterým se Ježíš sklání, jsou i dnes po tisíciletích stejné. Jenom kulisy dějin se změnily. Také osudy lidí úspěšných a mocných mají své obdoby trvale. Jistě ani radostné události nechybí. Ani jim se však Ježíš nevyhýbal. Jeho přístup a vztah k lidem a ke světu jako dílu Božímu (Otec můj dosavad dělá – Jan 5,17) je ale formován jinými pravidly a z jiných zdrojů, než jsou lidé zvyklí. Nejvýraznější je to ve chvílích, kdy se Ježíš brání a odmítá naplňovat obecné lidské představy o svém poslání: „Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšné ku pokání…“ I když léčí, není jen uzdravovatelem, ale tím, kdo odpouští hřích. Občas sice vloží ruce na nemocného, jako to dělali soudobí terapeuti, ale mnohem závažnější sílu a moc má jeho doprovodné slovo: „Vstaň a choď… Jdi a nehřeš více…“ Jedny to udivovalo, jiné odrazovalo, protože říkal, že je to dílo Boží, které koná. Takové rouhání! Okruh těch, které Ježíšovo vystupování i argumentace oslovily a oni se potom stali jeho žáky, byl ale až překvapivě malý. Ovšem touha nalézt osobnost, která by naplňovala tužby mnoha lidí, byla a zůstává veliká. Tehdy i dnes společnost hledá spasitele, který by zabraňoval těm největším nespravedlnostem,

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Vzácná provázaná jubilea – Josef Veselý a Kostnické jiskry

Josef Veselý při svých důkladných přípravách

V letošním roce, jak opakovaně zdůrazňujeme, si připomínáme mimořádné výročí, kdy vydáváme již stý ročník „Kostnických jisker“ (žel, že nemohly vycházet bez přerušení, tudíž jejich první číslo se neobjevilo u evangelických čtenářů v roce 1915). Jako propagační a náborové číslo vyšly Jiskry poprvé před Vánocemi v roce 1913. A to je také rok, kdy se narodil dozajista nejpilnější a nejstálejší přispěvatel tohoto týdeníku bratr Josef Veselý, jehož 101. narozeniny si 9. března připomínáme nejen s jeho rodinou a sbory, ve kterých sloužil (Brno, Jilemnice), ale také s množstvím vděčných čtenářů.

S obdivem a uznáním za vytrvalou práci děkujeme bratru Veselému za jeho soustavnou činnost, vyprošujeme mu od milostivého Boha, o němž nám stále přesvědčivě svědčí, ještě hodně síly, nápadů a především vnitřní potěšení, že je navždy v rukou svého Stvořitele a Spasitele.

(red)

Uhlí

Budou prolomeny, - nebo nebudou prolomeny? Copak zase, přece limity těžby! A bude se bourat něčí minulost, zasáhnou bagry do dětských vzpomínek? Otázky, otázky!

A kdo, nebo spíš co za ně může? Uhlí! Dávné dohady s uhelnými sklady. Přivezou? Nepřivezou? A pak to je složeno před domem, nutno dostat tu záruku tepla rodinného krbu do sklepa. Komu je pod třicet, nemusí tušit, o co šlo, ale asi leckdo ještě má přehled. Chovám, spíš v hlavě než v srdci, vzpomínku, jak jsme se v plavkách, zrovna bylo červencové vedro, spolu s jedním drobným starým pánem, toho času oba na prázdninách, snažili naházet okénkem do sklepa co nejvíc lopat. Člověk pak jasně cítí, že cosi dělal!

Naše rozmazlené nosy už dobře rozpoznají, kde se ještě topí uhlím. Zkrátka lokální topeniště, to je pro dýchatelnost problém!

A elektrárny? Ty pořád potřebují „uhlíčko“!

Lze vidět uhlí ze všemožných úhlů! Žila jsem velice blízko Luhačovic, v tamějším Sanatoriu Palace i pracovala u telefonu. A přijížděli horníci. Využívali služeb nás zaměstnanců, zvlášť zdravotníci jim pomáhali, byť jen částečně, od všeho neblahého, co se nahromadilo v plicích, aby zas mohli hoši radostněji fárat a opět se k nám vrátit. V blízkém okolí jsem měla dvě kazatelské stanice, a to církví Bratrské a Českobratrské evangelické, dle času a možností jsme chodili tam i tam. A přicházeli pacienti, často právě horníci, většinou z Ostravska. Z občas-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Stát v březnu zveřejní údaje o restituovaném majetku

Do konce února měly všechny státní instituce předat ministerstvu kultury údaje o majetku, který v rámci církevních restitucí vydaly v uplynulém roce. V první březnové dekádě pak ministerstvo údaje na svém webu zveřejní, řekla ČTK mluvčí ministerstva Simona Cigánková. Některé instituce již posoudily většinu podaných žádostí, některé sporné případy se ale ještě budou řešit dlouho u soudů. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi začal platit 1. ledna 2013. Církve měly rok na podání žádostí, nakonec jich bylo přes 5000 a týkaly se více než 100.000 pozemků, téměř 2000 staveb včetně několika památek a stovek uměleckých děl. Nejvíce žádostí dostaly Lesy ČR a Státní pozemkový úřad. V prvním roce účinnosti zákona úřady vydaly 119 pozemků a pět staveb. Především zpočátku se státu nedařilo plnit půlroční zákonnou lhůtu na uzavření dohod o vydání majetku.

Poté co stát odmítne žádosti o vydání majetku vyhovět s tím, že má o oprávnění pochybnosti, řeší se sporné případy ve správním řízení. Správní řízení nastává i tehdy, pokud úřady nestihly v zákonné době rozhodnutí vydat. Některé případy se ale poté dostanou k soudům, zejména ty, které jsou komplikované kvůli historickým okolnostem a nedostatku důkazních materiálů. Lesy ČR třeba z požadovaných 140 000 hektarů lesů odmítly vydat zhruba 60 000 hektarů, u nichž pochybují o oprávněnosti nároku. Ve správním řízení bude vydání těchto pozemků řešit Státní pozemkový úřad. "Pro církve tento proces fakticky znamená prodloužení doby nejistoty," řekl ČTK generální sekretář České biskupské konference Tomáš Holub. Dalších 60 000 hektarů Lesy ČR vydaly.

podle www.christnet.cz (zkráceno)

Světová evangelikální aliance (WEA) uvedla do úřadu nového generálního tajemníka

Světová evangelikální aliance (WEA - World Evangelical Alliance) slavnostně uvedla do úřadu nového generálního tajemníka, filipínského biskupa Efraima Tendera. Stalo se tak na Mezinárodním fóru lídrů v Tegucigalpě v Hondurasu za přítomnosti evangelikálních vedoucích z více než 40 zemí. "Když jsme bratru Efraimovi předávali toto poslání, vzpomněl jsem si na slova apoštola Pavla vedoucím v Efezu. Aniž by věděl, co jej čeká, až dojde do Jeruzaléma, jeho odhodlání sloužit evangeliu bylo neochvějné, 'dokončit závod a splnit úkol, který mi Pán svěřil,' o tom byla má modlitba za něho," uvedl reverend Ndaba Mazabane, předseda Mezinárodní rady a úřadující generální tajemník WEA. Rada se jednohlasně shodla na zvolení Tendera minulý měsíc. Tendero, jinak známý jako biskup Ef, zahájí oficiálně své pětileté funkční období 1.3.2015. Světová evangelikální aliance zastupuje více než 600 milionů evangelikálů po celém světě.

"Když jsem byl požádán, abych se stal příštím generálním tajemníkem, hlavní důvod, proč jsem přijal tento úkol, byl jasný účel WEA," řekl Tendero při inauguraci. "Je velmi obtížné, ne-li nemožné, vést organizaci, která nezná důvod své existence. Pokud ale organismus má své základy v Božích záměrech: podporování svědectví o Kristu, posilování církve a snaha o svatost, spravedlnost a obnovu na všech úrovních společnosti, pak se obtížné znovu stane možným."

Biskup Tendero se aktivně snaží o změnu v politice na Filipínách. Jeho národní aliance se připojila vloni v srpnu k výzvě prezidentu Benignu Aquinovi, aby již neprodlužoval své funkční období. "Nejlepší pro něho je schválit nového vůdce, který bude věrně pokračovat v boji proti korupci," řekl Tendero v prohlášení v té době. "Já se modlím a doufám, že prezident Aquino skončí stejně jako začal, jako dobrý vůdce, a boj za 'spravedlivou cestu' bude předán plynule na jeho nástupce."

podle www.krestandnes.cz (zkráceno)

Uhlí

Dokončení ze str. 1

ných rozhovorů s nimi bylo jasné, že tu práci, jistě přetěžkou, měli opravdu rádi. Neuznávám ankety o váženosti, či jak bych to nazvala, různých profesí. Většina jich je přece prospěšných, nutných k tomu, aby mohl jakýkoli stát existovat. Hodně vpředu jsou lékaři, kdesi „na chvostu“ uklízečky a faráři. V uprášené čekárně nebo kanceláři či dokonce v neupraveném a draho zaplaceném hotelovém pokoji se rozhodně nebudeme cítit spokojeni. A pomoc při „úklidu“ nitra je přece taky občas nutná! Opravdu nevím, jak se umísťují horníci, ale mně, když tak o sobě vyprávěli a zmiňovali nebezpečné situace v podzemí, se jejich práce jevila odvážná i dobrodružná. Naučila jsem se jako hodně mladá si jich vážit. A víra těch, kdo ji našli, získala svou pevnost právě v oněch problematických chvílích! Cítila jsem, že čas v lázních i možnost pobýt v našem společenství berou velice nesamozřejmě!

„A protož lační-li nepřítel tvůj, nakrm jej, a žízní-li, dej mu píti. Nebo to učině, uhlí řeřavé shrneš na hlavu jeho.“

List Římanům 12,20

Je ještě v Bibli něco o uhlí? A je tam něco výstižnějšího, co charakterizuje jednu velice protivnou a velice choulostivou situaci? To „uhlí řeřavé“ zní současnému uchu jistě nejasněji než „Tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti“. Ovšem právě ten pocit lítosti a zahanbení vyjádřil kralický podivně názorný popis mnohem výstižněji. Jednání lepší, než jsme si zasloužili za něco nemilého předcházejícího, to trochu pálí, snad jako ono uhlí na hlavě?, nezbývá než se zastydět, že přijímám cosi nezaslouženého!

Zkrátka uhlí, to z dolů a někdy i dřevěné, jindy zas žaludeční trakt čistící živočišné, do světa lidí patří. Pokud jde o ty limity, pak nevím, má-li být vybráno vše a hned! I v tom je třeba prosit za moudrost pro ty, kteří rozhodují o tom, co leží pod našima nohama!

Eva Budzáková

Pane, ke komu půjdeme?

Dokončení ze str. 1

jak je naše oči vidí. Biblický svět takovou postavu zná jako Božího Mesiáše, jako pomazaného krále, vládce spravedlivého, protože není vladařem hříšným – dnes říkáme zkorumpovaným. Někteří proto toužebně vyhlíželi a vyhlížejí dodnes. Jiní se zařizují v politických podmínkách doby tak trochu bez zábran. Vytvoří si svůj spravedlivý svět jako kdysi saduceové. Jiní – jako zélóti – zase připravují revoluci. Společenské elity pak občas spolupracují s právě panující mocí, aby si zachovaly svůj vliv. Herodiáni nebyli ani první ani poslední. Dovedeme je ovšem pochopit. Měli to „přední mužové v Izraeli“ politicky těžké. I pragmatismus je ale jev věčný. Do tohoto obrazu vstoupí Ježíš Nazaretský se slovy: „Mé království není z tohoto světa.“ Jan 18,36. Nebo jinak řečeno – Ježíš jako vládce nevládne nástroji a způsobem, který v dějinách vyvolává tolik ponížení, nesvobody a často i krve. Ježíšův postoj před Pilátem, který se ho ptá: „Jsi králem?“ je tak svrchovaný, že to posluchač evangelia nemůže přeslechnout. Kdo je tedy ten, kdo vnese do Božího stvoření spravedlnost, která není zrcadlem lidské touhy po převaze zneužívané moci? Učedníci se ptají dobově i nadčasově jako my: „Pane, ke komu půjdeme?“ – když na všech stranách leží stín pokrytectví, soukromých zájmů a časté samolibosti. Nejednou vystrčí rohy i cynismus, kterému nic a nikdo není svatý. Pro učedníky však nebyl svět, jak ho znali s jeho konfliktními vztahy, jen místem smutku a beznaděje. S Ježíšem sedávali i na radostných hostinách. Vídali rozzářené oči posluchačů Mistrových kázání, poznali sílu ruky vytahující Petra z bouřných vln. Mistr a Pán jim dal porozumět i tomu, co je to chléb života. Dnes bychom možná hovořili o darované životní hodnotě, kterou nemůže žádná okolnost zbavit její ceny. Jenže oči Ježíšových žáků viděly také někdejší přátele, spolustolovníky hodů smíření i lásky, poutníky na stejné cestě, jak odcházejí a jak se jim odcizuje společenství vlády, která není z tohoto světa. Svět, který „ve zlém leží“, potřebuje jinak silnou ruku, než je ruka Páně. Inu, také to známe. A tu se ozve - řekli bychom - hlas tichý a mírný: „Také vy chcete odejít?“ Taková nenápadná nápověda k odpovědi vidoucí víry. Už není kam, odpovídají učedníci. My jsme uvěřili a poznali, že tím, který přináší a dává život věčný, jsi ty. Mesiáš, Pomazaný, Kristus. Syn Boha, který nezmizel, ani neumřel, ani nepřestal konat dílo obnovy vší korupci člověka navzdory. A život věčný? To není čas bez konce. To je jedinečný způsob poznání, které přichází jako dar shůry, ano, z Boží věčnosti. V řadě obdarovaných stojí proroci, i ti ubití, stojí tam Marie a Alžběta, Nikodém a samozřejmě Petr a po něm Pavel a mnozí, kterým sluch i oči otevřela moc Božího Ducha a oni pro Ježíšovu prosbu poznali jediného pravého Boha a toho, kterého poslal, Ježíše Krista. (Jan 17,3). Až naše oči zase zabloudí na stránkách mediálních labyrintů našich dnů, vzpomeňme na Petra a připojme se důvěřivě k jeho pokornému vyznání. Amen.

Modlitba

Pane Bože náš a milostivý Otče náš,
zdávna jsi zaslíbil, že jsi blízký těm, kteří Tě znají, a že se dáváš nalézt i těm, kteří Tě hledají. My jsme pak uvěřili a poznali, že v Ježíši Kristu hledáš všechno ztracené stvoření a připravuješ jeho obnovu tak, aby namístě sváru a lkání znovu sdílelo tvou slávu a svatost života naplněného Tvým požehnáním. Čas svatby Beránkovy je však před námi jako cíl Tvého díla a my k němu vyhlížíme očima oslepenýma zářným i bolestným leskem věcí pomíjivých. Dal jsi nám však víru, která vidí klíčky semének Tvého království i pod povrchem půdy tak tvrdé jako lidské dějiny. Přijmi nás, prosíme, s naším hříchem i radostí, s bolestmi těla i s naději mysli, do níž jsi vložil slova svého evangelia. Pane, s celou církví prosíme, smiluj se nad svým stvořením. Amen.

František Pavlis

Křesťanská Pegida, nebo nekřesťanská Pegida?

Od podzimu 2014 v Německu, zvláště tedy v saských Drážďanech, o sobě dává vědět rozporuplné hnutí PEGIDA, které je samo o sobě dost nejednotné: na jednu stranu přitahuje sympatizanty, současně je však široce kritizováno zvláště vládními kruhy, médii, jsou proti němu pořádány mohutné protestní demonstrace. Obdobná nejednotnost v postoji k Pegidě vládne i v církvi.

Pegida (což je zkratka "Vlastenečtí Evropané proti islamizaci západních zemí") reaguje na podle jejich názoru příliš benevolentní imigrační politiku Německa. Z tezí, které zveřejnila, je asi základní prohlášení, že "PEGIDA je pro udržení a ochranu naší západní židovsko-křesťanské kultury". Mezi jinými tezemi je konstatování, že je proti politické ideologii, která podporuje násilí a je nepřátelská vůči ženám, ale že není proti muslimům, kteří v Německu pracují a integrují se. Nejvíce programových tezí se týká počtu přijímaných azylantů, zacházení s nimi, požadavek, aby byla ústavně zakotvena nejen jejich práva, ale také povinnosti...

Objevují se zdůvodnění, proč je Pegida úspěšná právě na území bývalého NDR a právě ve městě Drážďany. Dají se vystopovat některé závažné důvody, které podnítily jeho vznik (působení extrémních salafistů a činnost tzv. "Šaría policie", která v několika německých městech veřejnost nabádala, aby zachovávala požadavky islámského zákona). Jistě by bylo možné poukazovat i na úhonnost některých lidí, kteří se objevovali ve vedení Pegidy, i na její podporu ze strany radikální pravice. Přesto však nelze důrazy tohoto hnutí buď jednostranně přijmout, či zcela odmítnout. Je dobré se seznámit s křesťanskými hlasy, které zaznívají z obou pólů. A dodejme, že prý nikde nejsou hranice mezi příznivci a odpůrci Pegidy tak ostré, jak je to zřejmé právě v EKD (Evangelické církve v Německu).

Týdeník "Christ und Welt", číslo 4/2015, z kterého dále vycházím, nám přibližuje dvě stanoviska. Na straně těch, kteří s Pegidou více než sympatizují, nacházíme např. faráře v důchodu Wilfrieda Weissfloga, který bývá na akcích doprovázen svým přítelem Andreasem Wodniokem, který nosí vlastnoručně vyrobený transparent s nápisem – Drážďanští křesťané zdraví PEGIDU. W. Weissflog říká: „Chci, aby se něco změnilo, a stojím zde také jako křesťan“. A jeho postoj sdílí řada křesťanů, jejich pozice v církvích sílí. Přitom právě Weissflog na konkrétních příkladech uvádí, jak s některými cizinci ve svém okolí nadstandardně dobře vychází.

Naproti tomu se proti Pegidě velice rezolutně vyslovil bývalý předseda rady EKD Nikolaus Schneider, když uvedl: „Křesťané nemají v tomto společenství co pohledávat. Toto hnutí je svým směřováním nekřesťanské.“ A jistě to není ojedinělý názor. Vzniká tak řada závažných otázek nejen mezi laiky, ale i mezi duchovními, kteří mnohdy nesnadno zaujímají k těmto otázkám postoj, kdy tápou, zda se přiklonit na tu či onu stranu, kdy zvažují, zda se vůbec jako duchovní mají k těmto problémům vyjadřovat.

Příslibem však je, že církev nezůstává v tomto sporu jen rozpolcena, případně zmatená, ale že někteří její teologové vyzývají v Drážďanech k dialogu - chtějí být prostředníkem mezi Pegidou a jejími odpůrci. Drážďanská farářka Margit Klatte je jednou z nich. Říká, že stávající stav nemůže v této podobě dále pokračovat.

„V současné době je chyba na obou stranách, někdo musí pomoci při odstraňování překážek a vzájemného nedorozumění všech zúčastněných.“

Bylo by jen dobře, kdyby tento přístup převládl a církev mohla sehrát úlohu toho, kdo napomáhá smíření a pokojnému řešení.

Bohumil Kejř
Viktor Kalista
(překlad podkladů z „Christ und Welt”, 4/2015)

Mezinárodní konference přiblíží význam mistra Jana Husa

Kdo byl Jan Hus a jaký odkaz nám zanechal, připomene mezinárodní konference pořádaná k 600. výročí jeho mučednické smrti. Bude se konat v Praze ve dnech 9. – 12. dubna 2015 a promluví na ní čeští i zahraniční odborníci z řad teologů a historiků..

Život a dílo Jana Husa představí medievalista Dušan Coufal z Akademie věd ČR, o významu tM. J. Husa pro dnešní společnost pohovoří profesorka latinské medievalistiky z Masarykovy univerzity v Brně Jana Nechutová. O současném českém ekumenickém kontextu promluví kardinál Dominik Duka, arcibiskup pražský a primas český.

Další příspěvky se dotknou například současné sekularizované společnosti. Nebude chybět koncert hudby s úryvky z oratoria „Johann Hus“ od Carla Loeweho nebo procházka Prahou v Husových stopách. Konferenčními jazyky budou čeština, němčina a angličtina.

Akci pořádá Českobratrská církev evangelická a Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci s Církví československou husitskou. Zúčastnit se může odborná i laická veřejnost. Účast na konferenci je zdarma, zájemci si hradí případně jen stravu a ubytování. Uzávěrka přihlášek je 15. března.

Kontakt: ekumena@e-cirkev.cz

Ježíšův rod a rodina podle evangelistů

Na začátku Nového zákona jsou v Evangeliu podle Matouše připomenuty významné starozákonní postavy jako Ježíšův rodokmen: *Listina* (KP *Kniha*, - ř. *Biblos*) *rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova*. Jde o výčet Abrahamových potomků: přes pramatku Rút po Davida jako krále (Mt 1,2-6); pak Šalomoun a řada králů až do času babylonského zajetí (Mt 1,7-11); po návratu z Babylona přes Zorobabela k Jákobovi, *který měl syna Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš řečený Kristus*. Tento rodokmen, rozvržený do třikrát čtrnácti pokolení, vyznačuje začlenění Ježíše do lidského rodu a dějin tohoto světa. O tom, že jde o člověčí rod („člověčenství naše"), svědčí v rodokmenu i postavy pochybného charakteru.

Paralelní rodokmen uvádí také Lukáš, po zjevení shůry při Ježíšově křtu, ale v obráceném pořadí, nazpět až k Adamovi jako prvnímu člověku (L 3,21-36). Shoda jmen je jen od Abrahama po Davida. Lukášem doplněná jména navazují i na rod praotce Enóše (Gn 5,9n). Ježíšovo zařazení do lidského rodu připomínají evangelisté také jeho domovskou příslušností do Nazaretu v Galileji. (Mt 2,23; Mk 1,9; L 1,26; 2,51; 4,16; J 1,46; Sk 10,38. Označení „Nazaretský" se vyskytuje dvacetkrát.) Ježíš sám sebe též označuje symbolickým výrazem „Syn člověka", a to i ve smyslu svého mesiášského poslání, v navázání na proroka Daniele (Da 7,13-14).

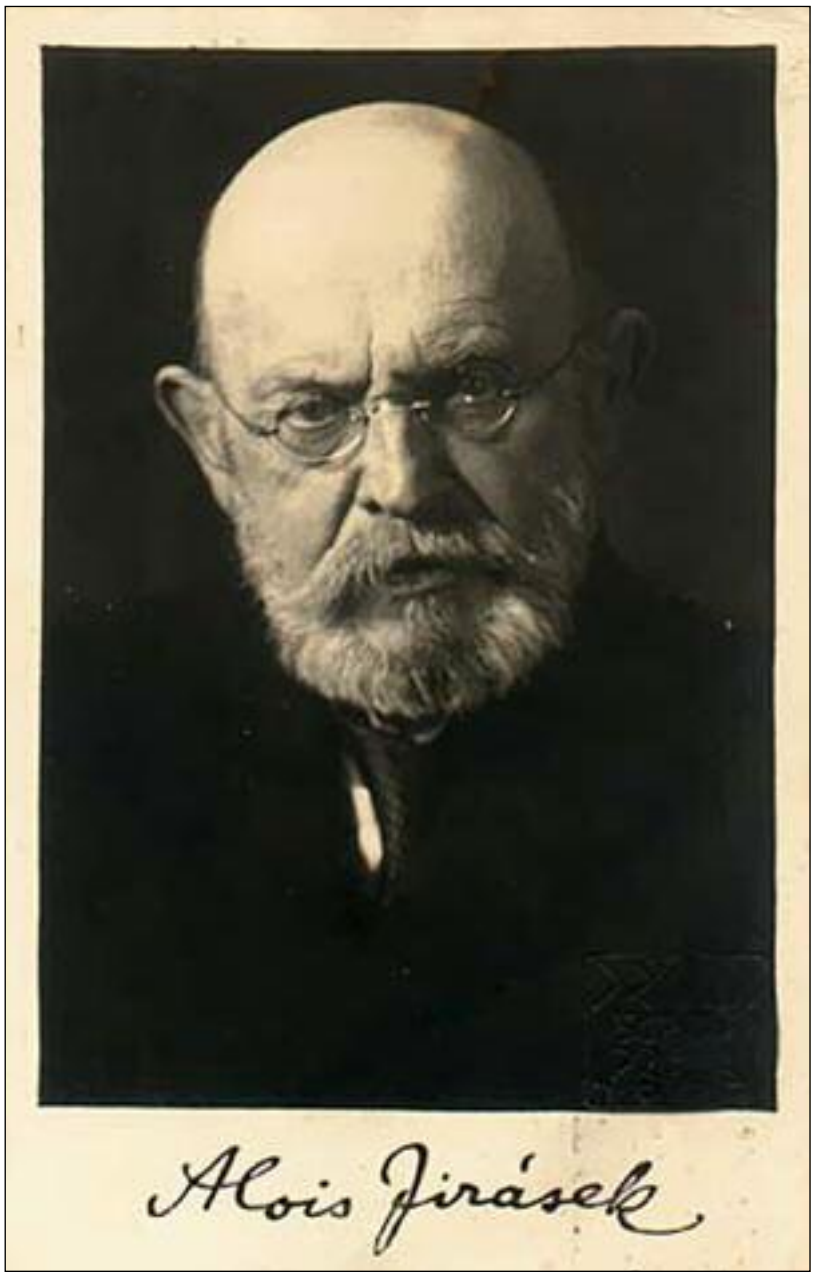
V období Vánoc jsme mohli opět sledovat v rozhlase i televizi rozhovory a filmové příběhy, které se pokoušejí blíže vysvětlit nejen okolnosti Ježíšova narození, ale i širší obraz Josefovy rodiny. Je prověřována otázka, zda byl Ježíš jako syn Mariin *prvorozený* (Mt 1,25, ř. *prótotokos*), nebo dokonce *jednorozený* (ř. *monogenés* - tento výraz použil evangelista Jan (ČEP *jediný*), ale jako o Božím Synu! (J 3,16). Další otázka: měl Ježíš nějaké starší sourozence (z Josefovy předchozí rodiny, pokud už byl Josef vdovec), a později snad nějaké další, narozené matce Marii? V tom není podání evangelistů zcela jasné. Byli především zaměřeni na Ježíšův život, učení a pověření jako Spasitele, ve smyslu naplnění starozákonních prorockých předpovědí.

Různé zmínky o Ježíšově rodině jsou u všech evangelistů, a to i v negativním smyslu. Když se kolem Ježíše množili posluchači a *uslyšeli o tom jeho příbuzní, přišli, aby se ho zmocnili; říkali totiž, že se pomátl* (Mk 3,20-21). Později: *Přišla jeho matka a jeho bratři. Stáli venku a vzkázali mu, aby k nim přišel.* A Ježíš reagoval: *Kdo je má matka a moji bratři? Rozhlédl se po těch, kteří seděli v kruhu kolem něho, a řekl: Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka."* (Mk 3,31-35; stejně Mt 12, 46-50 a L 8,19-21). Když přišel do synagogy v Nazaretě, kde žila rodina jeho otce Josefa, a ujal se výkladu Písma, vzepřeli se proti němu posluchači s odvoláním na jeho domácí původ: *Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?* (Mk 6,3; Mt 13,53-56). Evangelista Jan uvádí v příběhu o svatbě v Káně Galilejské Ježíšovu ostrou odpověď matce Marii na její připomínku, že se už nedostává víno: *Co mně a tobě, ženo? Ještě nepřišla hodina má.* (J 2,3-4) Když se Ježíš přirovnal k „chlebu, který sestoupil z nebe", židé říkali: *Což tohle není syn Josefův? Vždyť známe jeho otce i matku* (J 6,41-42).

Mezi evangelisty je rozdíl i ve výběru a v popisu Ježíšových rodinných vztahů. Nejstarší Marek nemá ani zmínku o okolnostech Ježíšova narození. Představuje ho až při křtu Janem Křtitelem (Mk 1,1-9). Matouš se zajímá nejen o Ježíšovo narození (Mt 1,18-25), ale líčí (jako jediný) i klanění mudrců od východu (Mt 2,1-12), útěk do Egypta (Mt 2,13-18) a posléze i návrat do Nazareta (Mt 2,19-23). Pak teprve zmiňuje Jana Křtitele a Ježíšův křest (Mt 3,1-17). Lukáš se jako kultivovaný spisovatel (L 1,1-4) a poutavý vypravěč zajímá i o Ježíšovo narození z Marie jako příbuzné rodiny kněze Zachariáše (L 1,5-25; 26-45; 46-56). Má i ono jedinečné líčení Ježíšova narození v Betlémě (L 2,1-20) a překvapivý příběh 12letého v chrámě, než se s rodiči poslušně vrací do Nazareta (L 2,41-52). Evangelista Jan se též zmiňuje o Ježíšových slovech s kříže matce Marii a milovanému učedníku (Janovi): *Hle, tvůj syn, - hle tvá matka!* (J 19,26). Na začátku knihy Skutky apoštolů ještě uvádí Lukáš, že se Ježíšova matka a bratři připojili po Ježíšově nanebevstoupení ke kruhu apoštolů v Jeruzalémě (Sk 1,14).

V prvotní církvi pak navázala na apoštolské svědectví celá řada apokryfních spisků o Ježíšově mládí a rodině. A později zvláště o matce Marii, která byla v římskokatolické církvi postupně glorifikována.

Jiří J. Otter

Český spisovatel Alois Jirásek

(NAROZEN 23. 8. 1851 V HRONOVĚ – ZEMŘEL 12. 3. 1930 V PRAZE)

Ze středních škol - německé v Broumově a české v Hradci Králové - vstoupil na pražskou univerzitu, aby získal aprobaci středoškolského učitele. Působil pak na gymnáziu v Litomyšli (1874-1889) a v Praze (1889-1909). V Litomyšli se 1879 oženil s Marií Podhájskou. Od mládí se věnoval spisovatelství, nejdříve povídek a později románů. Byl ve styku s ostatními spisovateli (okolo časopisu „Lumír") a umělci (zvláště s malířem Mikolášem Alšem). V květnu 1917 stál v čele 222 signatářů „Manifestu českých spisovatelů" a v r. 1918 předčítal „Národní přísahu" dovolávající se českého práva na samostatnost. 1919-1920 byl poslancem a 1920-1925 senátorem za národní demokraty. Promluvil také při otevření Růžového paloučku u Litomyšle v červnu 1921. Nedlouho před smrtí vystoupil z římskokatolické církve. Jeho několikadenní pohřeb v březnu 1930 byl jakousi národní manifestací – v Hronově na něm promluvil také evangelický farář Jan Dus.

Spolu se Zikmundem Wintrem dovršuje historický román v naší literatuře, popularizuje Palackého pojetí českých dějin, které ve své tvorbě obsáhl prakticky celé, vyzdvihuje však hlavně dobu husitskou a národní obrození. Má vypravěčský talent a respektuje historickou věrnost, ovšem duchovní, mravní a sociální zápasy minulosti vidí očima českého vlastence přítomnosti. Náboženský byl sám reformním katolíkem se sympatiemi k protestantismu.

Z jeho díla připomeňme: Mezi proudy (1887-90), Proti všem (1894), Bratrstvo (1899-1908), Husitský král (1916 -nedokončeno), Temno (1915), F. L. Věk (1888-1906), dramata Jan Hus (1911), Jan Žižka (1903), Jan Roháč (1914) a Emigrant, z povídek Z Čech až na konec světa (1888).

„Upálíte mne, ale svaté pravdy se mnou nepohřbíte. Ta z hrobu vstane a rozmůže se a obdrží vítězství na věky. Ty, milosrdný Bože, víš, že jsem ji miloval. S tvou pomocí chci pro ni vesele zemřít." (Z dramatu „Jan Hus" 1910-1911)

Bohuslav Vik

Sólokapry a evangelium

(K filmu Slídil na pozadí událostí kolem Charlie Hebdo)

„Krev zajišťuje vrcholnou sledovanost." Tak zní ve volném překladu jedna ze základních pouček mediálního podnikání (anglicky: „If it bleeds, it leads").

Hyenismus technicky zdokonalený

Citované pravidlo, nejnověji v „reálu" potvrzené událostmi kolem teroristického útoku na pařížský satirický list Charlie Hebdo, zaznívá zkraje filmu z prostředí komerčních médií Slídil (Nightcrawler) amerického režiséra Dana Gilroye. Film líčí vzestup Loua Blooma, kameramana, který jde za šokujícími záběry doslova přes mrtvoly. Herec Jake Gyllenhaal, excelující v hlavní roli, před natáčením hladověl tak dlouho, až mu začaly svítit oči … Nabízí se slovo „hyenismus". Jenže kam se hrabou šelmy na lidské technologie! Lou (který je zpravidla všude první, neboť po nocích odposlouchává losangeleské policejní vysílačky) záhy pochopí, že pro „lepší" záběr je třeba scénu naaranžovat – tu po dopravní nehodě mrtvolu natočit ke světlu, onde přeorganizovat interiér domácnosti zaskočené vraždou … A co teprve, když se otevře možnost „stopeném" klíčových informací a jejich následným vypuštěním v pravou chvíli – chod věcí (spolu-)režírovat! Rodí se sólokapr rozměrů až obludných …

Divák si snad vzpomene na román Pierrea Boullea Fotograf (česky vyšel roku 1967), kde celoživotní ctižádostí hrdiny bylo zachytit exkluzivně atentát na francouzského prezidenta. Závěr románu je nezapomenutelný (ba přímo prorocký): Teroristka zápasí na zemi s prezidentem, stranou odletí dýka. Zatímco fotografovy ruce se zaobírají fotoaparátem, jeho noha – jaksi sama od sebe – přikopne dýku zpátky k teroristce … Knižní obdobou naznačujeme směr, kudy se zhruba dále ubírá děj Gilroyova filmu, kam byla některá komerční média „tržně tažena" při událostech kolem útoků na list Charlie Hebdo a kam pohříchu může směřovat vývoj komerčních audiovizuálních médií obecně …

Šokující záběry a moc pravdy

Britský týdeník The Jewish Chronicle zveřejnil 16.1.2015 karikaturu, kde vedle prostříleného kreslíře s výkresem a tužkou stojí zahalený džihádista s kouřícím samopalem a říká: „He drew first (On kreslil / tasil první)." Mezi „kreslením" a „tasením zbraně" je křiklavý nepoměr! Oliver Kamm tamtéž zdůrazňuje, že ve svobodné společnosti není vhodnější reakce na znevažování pravdy než pravda sama a že teroristé násilnou obhajobou „pravdy" prokázali, jak málo na její moc spoléhají. Hrubozrnné (ano primitivní) karikatury Charlie Hebdo rozvířely tradici francouzského laicistického fundamentalismu. Utahovaly si ze všech tří abrahamovských náboženství. Katolická církev na list podala téměř stovku žalob – ani to není přiměřenou reakcí na projev, za kterým je přece jen určitá (byť schematická) reflexe …

Mediální dravce typu Loua Blooma nezajímá reflexe vůbec. Chtějí jen a jen krvavé záběry! Třeba za cenu určité součinnosti s teroristy (kdy, jako v závěru Boulleova románu, „hlava neví, co dělá noha"). Komerční televizní kanál v přímém přenosu informoval, že v pařížském obchodě s košer potravinami, kde terorista drží rukojmí, se kdosi ukryl v chladicí místnosti; některé kameramany zase příslušníci zasahujících jednotek opakovaně nabádali, aby nepřenášeli jejich přesuny (a nedodávali tak strategické informace teroristům). Ředitel komerční televize, jež se „naživo" telefonicky spojila s obklíčenými teroristy, veřejně plesal nad nárůstem sledovanosti (za což se pak pod tlakem omluvil)...

„If it bleeds, it leads (krev zvyšuje sledovanost)." Zkoušel někdo pašijní příběh z evangelií po způsobu Gilroyova bezskrupulózního kameramana se svítícíma očima přitesat tak, aby byl v souladu s požadavkem prvoplánové krvavosti/šokovosti? Naposledy Mel Gibson ve filmu Umučení Krista (Passion of the Christ) z roku 2004. Chvilkovou senzaci vystřídalo vystřízlivění. Znovu se ukázalo, že perspektiva vzkříšení, obzvlášť patrná v Janově evangeliu, patří neoddělitelně i k pašijnímu příběhu podle tří evangelií synoptických (Marka, Matouše, Lukáše). „Krvavé momenty" jsou v Písmu zasazeny do (náročnějšího) kontextu vyznání víry a reflexe. Cokoli „šikovnějšího" není pašijnímu příběhu právo. Mediální rutiněři z Los Angeles či Paříže zde se svými recepty úspěšnosti nemohou nebýt vedle jak ta jedle. Evangelium, vyjádřeno slovy prof. Amedea Molnára, zkrátka „není jako houska na krámě".

František Schilla

„ať moudrost vejde do našeho srdce"
(Žalm 90,12)

35. NĚMECKÝ EVANGELICKÝ KIRCHENTAG 3. – 7. ČERVNA 2015 STUTTGART

Německý Kirchentag se koná pravidelně již od roku 1949. Vždy od středečního zahájení až po závěrečnou nedělní bohoslužbu nabízí Kirchentag množství rozličných akcí. Setkání klade již od svého vzniku důraz na spojení osobní zbožnosti a společenské odpovědnosti.

K účasti jste zváni všichni, kdo máte chuť tento svátek křesťanů zažít a nechat se inspirovat rozmanitostí mnoha tradičních i mladších církví. Kirchentag pravidelně navštěvuje přes sto tisíc návštěvníků z celého světa.

Kirchentag nabízí přednášky, práci s Biblí, modlitby, bohoslužby, hudební pořady, divadelní a pohybová představení, trh možností, výstavy atd. To vše čeká i na Vás ve Stuttgartu od 3. do 7. června 2015.

Bližší informace si můžete přečíst v němčině na internetových stránkách www.kirchentag.de a v češtině na stránkách Ekumenické rady církví v České republice:

www.ekumenickarada.cz/kirchentag

Listy M. Jana Husa

16. Janu Bradáčkovi a Krumlovským[1)]

Spasení a milost od Pána Ježíše Krista! Nejmilejší! Uslyšel jsem o vašem zarmoucení; ale radujte se, že jste upadli v rozličná pokušení, aby se vyzkoušela vaše stálost. Já, nejdražší, začínám být pokoušen, ale shledávám v tom radost, protože jsem nazýván kacířem pro evangelium a dáván do klatby jako zločinný a neposlušný člověk.

Ale k rozmnožení mé radosti mi přichází na mysl život a slovo Kristovo a slovo apoštolů; neboť obsaženo jest ve Skutcích v kap. IV., jak Annáš, kníže kněžské, a Kaifáš a Jan a Alexander a všichni, kteří byli z pokolení biskupského, povolali apoštoly a přikázali jim, aby nemluvili ani neučili ve jménu Ježíšově, avšak Petr a Jan jim odpověděli: "Sudte, jestli je to před obličejem Božím spravedlivé, abychom poslouchali více vás než Boha! Neboť my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli." A opět, když titíž kněží nařizovali, aby nekázali, řekli ve Skutcích v V. kap.: "Více sluší poslouchat Boha než lidí." A tohoto výroku se drželi pohané, židé a kacíři, a přiznávali, že je třeba poslouchat Boha nade všecko. Ale běda! Přívrženci Antikristovi jsou k onomu pravidlu slepí, nikoliv však svatí apoštolé a praví učedníci Kristovi. Proto blahoslavený Jeroným[2)] říká k listu Efezským: "Jestliže pán nebo prelát poroučí to, co se neprotiví víře, nebo neodporuje písmu svatému, služebník se mu podrobuje; pakli nařizuje opak, ať více poslouchá pána duše nežli pána těla." A níže říká: "Jestliže je dobré, co nařizuje císař, vyplň vůli rozkazujícího; pakli zlé, odpověz: Sluší více Boha poslouchat než lidí." Rovněž Augustin[3)] v Káz. 6. o Božích slovech: "Jestliže moc úřední rozkazuje, co bys neměl činit, v tom případě zajisté nedbej této moci z bázně před mocí vyšší. Pozoruj pouze stupně lidských důstojností. Jestliže by něco rozkázal náměstek, cožpak se to má vykonat, jestliže to nařizuje v rozporu s místodržitelem? A opět, jestliže by něco sám místodržitel nařídil a něco jiného nařizoval císař, zda vznikne pochybnost, že onoho není třeba dbát a tomuto vyhovět? Jestliže tedy císař rozkazuje něco jiného než Bůh, je nutno onoho nedbat a Boha poslouchat." Stavíme se tedy na odpor mocnosti ďábelské nebo lidské, když něco proti Bohu zavádí, a tak v tom neodporujeme zřízení Božímu, nýbrž ho posloucháme. Bůh totiž nařídil, abychom ve zlém neposlouchali žádnou moc. Tak píše Augustin. Stejně říká Řehoř[4)] v poslední knize mravouky: "Je třeba vědět, že nikdy nemá být pácháno zlo z poslušnosti." Také blahoslavený Benedikt[5)] v kterémsi listě praví: "Je jisté, že páchat jakékoli zlo, byť na něčí rozkaz, není poslušnost, ale neposlušnost." Podobně se vyslovuje blahoslavený Isidor,') a sice čteme v Úvaze XI. 33: "Jestliže ten, kdo je v čele, učiní něco, co je proti Pánu, nebo to rozkáže činit, nebo jestli pomine to, co je psáno, nebo nařídí to zanedbávat, má se mu uvést výrok svatého Pavla, který říká: I kdyby někdo z nás - nebo anděl z nebe sestoupil a kázal vám něco jiného, než co jsme vám kázali, buď proklet; a dále: Brání-li vám kdo v tom, co je nařízeno od Pána, nebo opět poroučí-li, aby bylo konáno, co Pán konat zabraňuje, proklet buď pro všechny, kteří milují Pána. A dále: Když ten, kdo je v čele, nařizuje něco proti vůli Boží nebo něco jiného, než co se v písmu svatém zřetelně říká nebo přikazuje, ať je pokládán před Bohem za křivého svědka nebo svatokrádce."

Z toho je patrné, že ti, kteří zabraňují napomínat, jsou křiví svědkové a svatokrádci a následně dáni do klatby od Pána podle výroku proroka pronášejícího klatbu: Prokletí, kteří se odchylují od tvých nařízení. A co se týká mého případu, Jeroným[2)] praví Rustikovi, biskupu Narbonskému: Ať se proto žádný z biskupů nedme závistí, která pochází z ďábelského pokušení, ať se nepohoršuje, jestliže by časem kněží povzbuzovali lid, jestliže by v kostelích kázali, jestliže by, jak se říká, žehnali lidu, neboť jestliže by mně v tom někdo bránil, toto bych řekl: Kdo nechce, aby kněží činili to, co je jim přikázáno od Boha, ať stanoví, co je vyšší než Kristus. Rovněž Beda[7)] se vyjadřuje o slovech: „Naleznete oslici přivázanou a s ní oslátko; odvažte je a přiveďte ke mně. A kdyby se vás někdo ptal, proč je odvazujete, tak mu řeknete: Protože je Pán potřebuje"; vykládá pak: Zde se mysticky[8)] přikazuje učitelům, jestli by něco překáželo, jestli by někdo bránil vyprošťovat hříšníky z pout hříchů a skrze vyznání víry přivádět k Pánu, aby ani tak nepřestali kázat, nýbrž vytrvale namítali, že Pán potřebuje takové lidi k vybudování své církve. A kdo by mohl všecky výroky svatých sepsat, které vesměs učí poslouchat Boha více než lidi. A tyrani naproti tomu staví slova Mat. v kap. 23. Cožkoli by vám rozkázali, čiňte. Ale těm ihned ústa zacpává následující zákaz, který praví: Ale podle skutků jejich nečiňte. Proto v kap. 24. knihy Mojžíšovy praví Bůh: Učiníš všecko, jak vás budou učit levijští kněží, jak jsem jim to přikázal. Hle, Pán chce, aby ten, kdo má povinnost poslouchat, poslouchal jeho přikázání. Protož říká Petr v I. 2.: „Služebníci, buďte ve vší bázni poddáni svým pánům"; a níže dodává: „také zlým"; ale ať se to nestane, aby někdo poslouchal zlé tak, jako by poslouchal ďábla. Boží vůle i písmo tedy učí, že pouze ve věcech dovolených se mají vyšší poslouchat. Spoléhaje na to, raději jsem volil v kázání poslouchat Boha více než papeže a arcibiskupa a ostatní představené, kteří se protiví Kristovu slovu: Jděte do všeho světa atd. Toto jsem zaznamenal, abyste se dovedli postavit na odpor psům ďábelským.

16. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

16. Janu Bradáčkovi a Krumlovským.1)
R. 1411, 25. května.
Jan Bradáček, Bradáč nebo Bradatý, jest snad totožný s Železnou Bradou nebo s Janem Železným v jiných listech (č. 60, 63, viz také 89). Byl nepochybně knězem (Hus ho nazývá bratrem), a to v Krumlově a připojil se nepochybně k průvodu, provázejícímu Jana Husa do Kostnice. Zde byl očitým svědkem soudu a sepsal krátkou zprávu o odsouzení a smrti Jana Husa. Hus byl mu na každý způsob dobrým přítelem a jevil v Kostnici o něho otcovskou starostlivost, poněvadž, jak se zdá, se v Kostnici pro Husa nalézal v nebezpečí, čemuž nasvědčuje i Husova připomínka v listě 89., že nechtěl dbáti rady svých přátel, což se asi na cestu jeho do Kostnice vztahuje, nebo na jiný případ v Kostnici, kterýmž se v nebezpečí dostal, jestliže tato poslední připomínka neplatí Jeronýmovi Pražskému.
Nejbližší příčiny k sepsání přítomného listu „v děti Urbana, v druhý den prosebný", totiž jakého druhu by to „zkormoucení" Krumlovských bylo bývalo, neznáme; snad přicházelo ono z panujícího tu rodu Rožmberského a jistě šlo tu o víru nebo církevní poslušenství.
Hus marně se odvolav k papeži (viz č. 9 a 14) jest do Říma předvolán a pro nedostavení se v únoru 1411 kommissi kardinálskou nově pro jeho při zřízenou a kard. Florentinským, Frant. Zabarellou, vedenou v klatbu dán, kteráž dne 15. března 1411 v Praze arcibiskupem jest prohlášena a ve všech kostelích s kazatelen ohlášena, vyjma dva, v kterýchž faráři to učiniti odepřeli. Ale Hus toho všeho nedbal a dále v Betlémě kázal.
V přítomném listě vykládá, proč takového neposlušenství k církevním představeným se dopustil, poslouchaje v tom Boha více nežli papeže a arcibiskupa; povzbuzuje Krumlovské i sebe slovem a příkladem Kristovým, jakož i výroky církevních učitelů, kteří mu za pravdu dávají.

') Tom. 491. Pal. 132. 2) Viz č. 15. pozn. 8. ') Viz list 68. pozn. 8. ') Viz č. 88. pozn. 5. °) Viz č. 15. pozn. 4. °) Náčelník kláštera v Pelusii egyptském, nar. 370. 7) Příjmím „ctihodný", mnich v Anglicku, nar. 674. *) Tajemně.

Nebojte se

Vzpomínka na bratra Rogera u Martina ve zdi

Během desetiletí komunismu měl Martin ve zdi význam zcela mimořádný. Málokde se mohla svobodně scházet křesťanská mládež. Tady to bylo přímo pod svícnem – v sousedství ústředí státní bezpečnosti. Martinské bohoslužby byly také patřičně sledované, pokaždé tam bylo několik agentů. „Fízl se pozná vždycky, jeť nenápadný," dí klasik a má pravdu. Fízlové u Martina měli však se svou nenápadností značné problémy. Vychováni v nejvědečtějším atheistickém světovém názoru, měli se nenápadně účastnit křesťanské bohoslužby. Největší obtíže jim způsoboval zpěv chrámových písní, v němž nebyli vycvičeni, a zvláště pak modlitby. Stačilo jen zvednout oči v pravou chvíli; ti, kteří se vnitřně neúčastnili bohoslužby, byli jako na dlani.

K Martinu ve zdi jsme v roce 1981 uvedli bratra Rogera, představeného komunity v Taizé. Přijel tehdy poprvé do Prahy na turistické vízum – přijet mohl, veřejně vystoupit však nesměl. Opět jsme byli jednou papežštější než papež; bratr Roger byl předtím už v SSSR a na veřejnosti vystoupit směl. Svou „turistickou" návštěvu Prahy pojal tedy jako pouť: šel od kostela ke kostelu a účastnil se bohoslužeb různých církví. Pražští organizátoři jeho návštěvy využili při pořádku pravidelných nedělních bohoslužeb u katolíků, pravoslavných a evangelíků, aby jeho pouť sestavili. A přátelé z Čech i Moravy program pouti znali, takže Roger všude našel kostely praskající ve švech.

Pro kazatele všech zúčastněných církví nastala ožehavá situace: věděli, že bohoslužba je mimořádně sledována, věděli, jak lehko kazatel ztratí státní souhlas k výkonu povolání, když se znelíbí. Proto většinou vedli bohoslužbu bez jakékoliv

odchylky jako každou neděli a tvářili se, že si nevšímají neobvykle plného kostela. Až u sv. Jiljí u dominikánů: Z kruchty najednou zaznělo jásavé sopránové sólo „Ubi caritas et amor, Deus ibi est – kde je láska a milování, tam je Bůh". Známá píseň z Taizé zněla jako uvítání bratru Rogerovi, konečně někdo dal najevo, že víme, že tady je. Patřil jsem ke skupině těch, kteří Rogera vodili a vozili od kostela ke kostelu, neznal jsem podrobnosti z přípravy jednotlivých bohoslužeb. Proto mě ta píseň překvapila i potěšila. Hlas zpěvačky mě bral mimořádně za srdce. Teprve po delší chvíli mi došlo, že to zpívá moje žena...

Vrcholem toho dne byly večerní bohoslužby u Martina. Ty jediné jsme mohli připravit tak, aby to sice byly naše evangelické bohoslužby, ale aby v nich byla patrná návaznost na bohoslužby v Taizé. Taizé je místo setkávání a smíření lidí různých národů i církví, podle toho vybral farář František Němec biblický text a kázal o tom, jak Kristus bourá hradby mezi lidmi. Rogera a jeho doprovod jsme při ohláškách veřejně uvítali; dnes to zní jako něco nevýznamného, tehdy to však nebylo samozřejmé – byli jsme jediní. A písně jsme vybrali takové, aby je mohl s námi zpívat; protože pochází ze švýcarské reformované rodiny, zpívali jsme žalmy na melodie z ženevského žaltáře.

Z kostela jsme předem odnesli židle; na podlahu se vejde víc lidí, když se sesednou tělo na tělo – v Taizé v kostele to vypadá také tak. Nabitý kostel bez židlí znepříjemnil službu fízlům; ti mladí lidé, kteří byli připraveni čelit případným provokacím, nemuseli zasahovat.

Zpívali jsme také kánony z Taizé. Mají tu vlastnost, že se mohou stále opakovat a zpívat tak dlouho, jak je potřeba. Toho jsme využili na závěr. Věděli jsme, že kolem kostela křižují policejní auta a možná hledají záminku k zásahu, proto jsme se na konec bohoslužby nevyhrnuli ven jako obvykle. Zůstali jsme uvnitř a zpívali. V Taizé pro tuto pražskou návštěvu zkomponovali píseň na český text, poslali nám ji a my se ji předem naučili. Teď bouřila kostelem, opakovala se, slábla a zase sílila. „Nebojte se, radujte se, Kristus, slavný vítěz, z hrobu vstal!"

Zatímco píseň zněla, bratr Roger se svým doprovodem – bratry Rudolfem a Aloisem – procházel kostelem a osobně se pozdravil se všemi účastníky. Nesměl sice veřejně vystoupit, takhle to však bylo možná dokonce lepší. Teprve po víc než dvaceti minutách zpěvu všichni postupně mizeli. Mnozí šli ještě ke svatému Havlu. Tamní večerní mše byla tečkou za Rogerovou pražskou poutí.

Zdeněk Susa

(článek by patřil do přílohy, kam se vzhledem k nedostatku místa nevešel)

KOSTNICKÉ JISKRY

27. února 1914 — List budící české svědomí — č. 4

Žižkův pomník: prostá věž v podobě kalicha

Zmatek nad zmatek! Toť obraz dnešní doby v Čechách. Rostou nová a nová hesla, razí se nové cesty, dobré i špatné, vše o překot, nesouvisle a bezplánovitě. Ve všech oborech českého snažení vidíte tento zmatek, v literatuře, filosofii, výtvarnictví i ve vědě, zvláště pak v politice.

Názorně projevil se v poslední době tento zmatek v návrzích na zbudování pomníku Žižkova. Divák užasne nad spoustou návrhů na Žižkův pomník, jež vyplňují celé křídlo hlavního paláce na výstavišti. Tento velký zájem výtvarníků o Žižkův pomník sice těší, ale návrhy samy vzbuzují jen bolestný pocit a zklamání. Nad mnohými se člověk upřímně zasměje. Většina návrhů zde vystavených je naprosté nepochopení Žižky, mnohé i velkou urážkou světlé jeho památky.

Jest tu sice řada výborných a skvělých výtvarnických kombinací a stylisací, ale žádný vnitřní ideový vztah k duchu Žižkovu. Naši výtvarníci - a s nimi také česká inteligence - nepojímají Žižku jak by jej měli pojímati. Myslíme vždy jen na národního hrdinu a válečníka, jenž byl postrachem pro cizinu. Na ideje, jimž Žižka sloužil, pohlížíme většinou jako na středověk, ač duch Husův i Žižkův je věčně moderní.

A Žižka byl přece v první řadě muž hluboce nábožensky založený: boží bojovník. Bil se za Husovu pravdu, za ideál Kristův - a na tuto stránku naši výtvarníci zapomněli.

Nezdá se to vůbec nijaké s těmi pomníky českých reformátorů! A jak také mohou jim budovat pomníky lidé dnešní doby, v níž průměrný český člověk v náboženských věcech tápe ve tmách. Snad by se tedy s pomníky mělo počkat, až zavane u nás nějaký nový jasný myšlenkový proud.

A proto: Nestavte Žižkovi pomník a uctěte památku jeho jednoduchým způsobem, jednoduchým památníkem!

Nejpřirozenějším řešením tohoto památníku byla by: Mohutná věž na vrchu Žižkově v podobě prostého husitského kalicha. (...) **O.T.**

* * *

Upozornění
Prémie zdarma!

C.K. poštovní spořitelna přes dva měsíce nevyhověla naší žádosti o cheky, ač jsme jí příslušný vklad i objednávku zaslali a několikráte urgovali. Přibíjíme tu veřejně neobchodní a nekulantní jednání této vídeňské centralistické instituce, na jejíž milosti bychom ovšem rádi byli nezávislí, poněvadž jsme takto byli poškozeni právě v začátcích, a na druhé straně naši přátelé použili pak zbytečně dražšího způsobu placení poukázkami.

Následkem toho prodlužujeme lhůtu pro zaslání předplatného do konce března...

Pozvánky

Česká křesťanská akademie - Místní skupina Praha 3 si vás dovoluje pozvat na večer, na kterém promluví RNDr. Jiří Grygar, CSc., na téma "Věda a víra".
Moderátorem večera bude Martin Švehla. V diskusi vystoupí prof. ThDr. Petr Pokorný DrSc., Dr. h. c., 1. větu sonáty op. 13 L. van Beethovena zahraje Radoslav Kvapil.
Koná se v úterý 17. března 2015 v 19 h v modlitebně ČCE Praha 2, Korunní 60.

* * *

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 1 - Kliment zve srdečně na setkání bývalých klimentských konfirmandů – sdružených, které se uskuteční v sobotu 28. března ve 14.30 h ve sborovém domě v Klimentské 18. Přijďte mezi nás, kdo jste byli u Klimenta konfirmováni v letech 1960, 1959 - a dál.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 1

8–9/2015

vychází: 11. března 2015

Pouť důvěry

Když přinášíme trochu opožděné ohlédnutí za Poutí důvěry, kterou uspořádala komunita z Taizé v Praze na přelomu loňského a letošního roku, využíváme této příležitosti, abychom tento zvláštní duchovní fenomén představili trochu blíže těm, kteří se s ním dosud blíže neseznámili. Nejde však jen o seznámení – následující příspěvky mohou posloužit také jako pozvání k účasti na ekumenické modlitby se zpěvy Taizé, ale také jako povzbuzení k otevření dveří svých domovů pro další křesťanské poutníky.

(red)

Stručně z historie

Při Pouti důvěry organizované řeholní ekumenickou komunitou z Taizé, která proběhla na přelomu uplynulého a nynějšího roku v Praze, jsme měli možnost poznat jejího nynějšího převora a významného představitele br. Aloise, jehož německá rodina, z níž pochází, žila do poválečného odsunu u nás v Česku. Br. Alois (Alois Laser) vede komunitu přesně v tom duchu a v těch intencích, které jako své celoživotní úspěšné dílo svěřené mu Hospodinem vytvořil a pro své pokračovatele zanechal její zakladatel a předchůdce Aloisův br. Roger. Ten zemřel ve věku 90 let 16. srpna před 10 lety při večerních modlitbách, kdy ho nožem pobodala duševně nemocná žena. Ještě za svého života, kdy cítil, že ho již opouštějí síly, požádal v témže roce právě br. Aloise, aby se ujal vedení komunity v okamžiku, jestliže on sám už toho nebude schopen. A tento okamžik nastal při zmíněné tragické události.

Tato pozoruhodná osobnost soudobého světového křesťanství, celým jménem Roger Louis Schütz-Marsauche, se narodil ve Švýcarsku ve smíšené francouzsko-německé rodině. Vystudoval reformovanou kalvínskou teologii v Lausanne a ve Štrasburku. Na počátku války v r. 1940 přijel na kole do Francie, země své matky, kde se usadil v Burgundsku v obci Taizé, nacházející se poblíž střediska středověkého mnišství Cluny. S pomocí své sestry Geneviéve poskytoval úkryt a pomoc válečným utečencům a Židům. Protože jejich činnost byla prozrazena, museli se oba sourozenci v r. 1942 urychleně vrátit zpět do rodného Švýcarska. Teprve až po vylodění Spojenců a osvobození Francie v r. 1944 se znovu ocitá v Taizé a spolu s ním i několik bratří protestantů, s nimiž postupně zakládá řádovou mnišskou komunitu, která by aktivně pracovala pro sbližování křesťanů a uskutečnění jejich jednoty v duchu odkazu Ježíše Krista: „Aby jedno byli.“ V bouřlivé době bezprostředně po válce se věnují humanitární činnosti mezi válečnými sirotky a v zajateckých táborech. V mnohém tehdejší činnost br. Rogera a jeho sestry připomíná našeho Přemysla Pittra. Mnišské společenství mělo v roce 1949 sedm bratří, kteří se slibem zavázali k prostotě života a k celibátu. V následujících čtyřech letech si br. Roger ujasňuje všechny otázky související s existencí a působením řehole a v roce 1953 sepisuje její zásady – Pravidla Taizé a stává se jejím prvním představeným. Činnost komunity získává v průběhu let na známosti jak mezi katolickými věřícími, tak i mezi protestanty nejen ve Francii, ale i v mnoha jiných zemích Evropy i mimo ni. Velkou popularitu získává mezi mladými křesťany, kteří ve velkém počtu putují do Taizé a po návratu do svých zemí získávají další příznivce. Postupně roste i počet členů komunity. V roce 1962 je br. Roger pozván s dalšími bratry jako pozorovatel na 2. Vatikánský koncil a prvním katolickým členem se stává mladý belgický lékař v r. 1969. Tím se naplňuje i první krok k cíli, který si br. Roger vytyčil. Je nějak i symbolické, že v době, kdy se zúčastňují zástupci z Taizé v čele s ním koncilu, byl v této obci otevřen Chrám smíření, protože tamní historický románský kostel již svou velikostí nestačil na počet příchozích.

Významnou událostí pro komunitu v Taizé a jejího zakladatele bylo pozvání od papeže Jana XXIII. a rovněž osobní návštěva papeže Jana Pavla II. přímo v Taizé, která se uskutečnila v říjnu 1986. Do konce svého života převor Roger v modlitbách a v neúnavné práci pro komunitu i osobními setkáními a rozmluvami včetně nejvyšších představitelů všech křesťanských církví i představitelů států trvale usiloval o sbližování těch, kdo se hlásí k Ježíši Kristu, o mírové soužití, přátelství a porozumění mezi lidmi na celém světě. Nebránil se i setkáním a diskusím s těmi, kdo stojí mimo. Za své „dílo smíření“ obdržel R. L. Schütz mj. Templetonovu cenu, dále mezinárodní Cenu Karla Velikého a Cenu UNESCO za výchovu k míru. Dnes čítá komunita kolem 100 bratří jak katolíků, tak protestantů a členů jiných církví. Její malé skupinky – fraternity působí v řadě zemí, včetně rozvojových, kde zaměřují svou činnost na práci s nejchudšími. Činnost komunity v mnohém souzní s tím, o co usiluje i současný římský biskup František. Ne nadarmo se typický kříž Františka z Assisi stal jejich průvodcem. Do Taizé celoročně přijíždějí ve velkém počtu mladí lidé, aby s bratry z komunity sdíleli společné modlitby, meditace a meditativní zpěvy. V tom pokračují i ve svých zemích. Velkou přízeň mezi nimi získaly Poutě důvěry vždy s několikatisícovou účastí, které se pravidelně konají střídavě v různých městech Evropy. Svědky právě poslední z nich jsme byli nedávno u nás v Praze. A to vše je úctyhodné dílo, které postupně vyrostlo z malého semínka zasazeného před 75 lety na začátku války v malé burgundské obci Taizé bratrem Rogerem a jeho sestrou Geneviéve. Stoupenci Rogerovi a jeho pokračovatelé patří v současnosti k té evangelní „soli země“, kterou dnešní svět tolik potřebuje.

zpracoval Pavel Tučný

Bratr Alois, Praha, čtvrtek 1. ledna večer

Dostalo se nám tak vřelého přijetí. Děkujeme za ně rodinám, farnostem a sborům. Poděkovat bych chtěl také pražskému arcibiskupovi kardinálu Dukovi a předsedovi Ekumenické rady církví v České republice Danielu Fajfrovi stejně jako dalším představitelům církví i lidem z veřejné správy, kteří umožnili, že naše setkání probíhá tak hladce. Děkujeme i za školy, které můžeme využít.

Je to radost, že evropské setkání svedlo dohromady křesťany různých vyznání i ty, kteří nesdílejí víru v Krista, ale snaží se být tvůrci pokoje.

Kristus dal svůj život, aby shromáždil všechny lidi v jednu velkou rodinu. A volá své následovníky, aby byli ve světě znamením jeho pokoje. To proto, aby bylo možné takové znamení utvořit, je potřeba smíření mezi křesťany tak naléhavá.

Jednou z otázek, na kterou my křesťané chceme urychleně najít odpověď, je: jak ukázat svými životy, že je možná jednota i při respektování pluralismu?

Rozdíly mezi křesťany tu budou stále: zůstanou pozváním k upřímnému dialogu. Mohou být také obohacením. Nepřišel ale čas dát přednost křestní identitě, která je nám všem společná a která nás už v Kristu spojuje?

Neměly by se dnes křesťanské církve odvážit shromáždit pod jednou střechou, dokonce ještě před tím, než bude dosaženo shody v teologických otázkách?

V těchto dnech nás přijímáte vy, různé církve Prahy – protestanti, katolíci a pravoslavní. Jsem zvlášť dojat, že toto znamení jednoty žijeme v zemi Jana Husa, jehož násilná smrt se bude připomínat následujícího roku. Vina za toto rozdělení církve v patnáctém století leží na obou stranách, ale jeho osobnost, která byla tak čestná, nás všechny vede k lítosti a vzájemnému smíření.

Kristus dává jednotu, kdy chce a jak chce. Ale pokud ji společně neočekáváme, jak nám může tento dar dát? Apoštolové dostali dar Ducha svatého tehdy, když byli společně i s Marií shromážděni pod jednou střechou. A Duch svatý nás v naší rozmanitosti stále sjednocuje.

Jak se můžeme shromáždit pod jednou střechou? Rád bych vyslovil šest návrhů:

V místním společenství se můžeme shromažďovat pod jednou střechou mezi sousedy a rodinami, trochu jako v „základních společenstvích“, abychom se společně modlili, pomáhali si a stále lépe se poznávali.

Mezi místními společenstvími různých vyznání už probíhá spolupráce při studiu Bible, v sociálních a pastoračních aktivitách nebo vyučování náboženství. Tato spolupráce by se měla stále prohlubovat. Ať každé společenství s křesťany ostatních denominací dělá společně vše, co je možné, a nedělá nic, aniž by ostatní bralo v potaz.

Jsme tu společně v této nádherné katedrále. Nemohla by se v mnohých městech místní katedrála nebo jiný významný chrám stát domem společné modlitby všech křesťanů z okolí?

Teologický dialog musí pokračovat. Bylo by možné, aby se tak dělo stále víc v kontextu společné modlitby a s vědomím toho, že už jsme spolu? Když žijeme a modlíme se společně, přistupujeme k čistě teologickým otázkám jinak. Snad by se dalo říct totéž o etických úvahách.

Všichni věřící dostali část pastoračního daru, aby bděli jeden nad druhým. Křesťanská rodina, kterou je církev, také potřebuje služebníky jednoty na všech úrovních. Opatrování jednoty na obecné úrovni je tradičně spojováno s římským biskupem. Nemohl by být přijat jako služebník, který bdí nad svorností mezi svými bratry a sestrami v jejich obrovské rozmanitosti? Nebylo by možné si představit, že církve přijmou to, že jejich vztah k této službě má různé formy?

Neměly by církve, které zdůrazňují, že k přijímání eucharistie je nutná jednota víry a shoda ve služebné správě (ministerium), připisovat stejnou váhu i harmonii a bratrské lásce? Nemohly by nabídnout větší eucharistickou pohostinnost těm, kteří vyjadřují touhu po jednotě a věří ve skutečnou Kristovu přítomnost? Eucharistie není pouze vrchol jednoty, je to také cesta k ní.

Přijměme, že budeme pokračovat v cestě, kterou předem neznáme, zakořeněni v těchto Izajášových slovech: „Slepé povedu cestou, již neznají.“ V Ducha svatého vkládáme důvěru, že nás povede po stále ještě neznámých cestách. Jeho vnuknutí nás připravuje na to, abychom se stali věrohodnými svědky jednoty.

(podle: http://www.taize.fr/cs_article17441.html)

Starost hostitelů, radost z hostiny

Přípravy na Pouť důvěry jsme začínali s plánem přijmout 50 poutníků, skončili jsme nakonec na čísle 194. Někteří spali v rodinách, další přímo ve sborovém domě, největší část ve škole Klíček. Svoje zkušenosti z této oblasti jsme shrnuli do přísloví: Podej Taizé prst – a do večera máš v bytě deset cizích lidí (a všichni tam chtějí spát, sprchovat se a minimálně snídat, a taky si s tebou povídat, i když nikdo z nich neumí ani slovo česky). Byla to spousta práce i únavy, odměněná ale velikou a hlubokou radostí. Bůh ji dává těm, kdo pracují pro jeho království, pro bližní. Je to vzácný a krásný dar, tato vše prostupující Bohem darovaná radost.

Krásných a radostných momentů a věcí byla spousta. Patří k nim jistě společenství skvělých šesti polských a německých dobrovolníků, rozhovory a sdílení. Nebo role tlumočníka, když se v mé kanceláři poprvé v životě potkali ukrajinská sestřenice a český (a jen česky komunikující) bratranec.

Obrovskou radostí pro mne byly novoroční bohoslužby. Kus nebe na zemi. Už tím, že je spolu slavili lidé tolika různých jazyků a národností, z tolika různých zemí. A také lidé tolika různých církví: římští katolíci (třeba Poláci, Italové a Chorvati), evangelíci (třeba luteráni z Německa, reformovaní z Maďarska a Rumunska, a samozřejmě taky domácí českobratrští evangelíci), v ukrajinské skupině byli pravoslavní a také několik lidí z mesiánských sborů. Tak to bude v nebi. Velký zástup všech možných jazyků i církví.

Společně jsme zpívali (a to pětijazyčně: maďarsko-polsko-anglicko-německo-česky, třeba Chvaliž Hospodina), společně jsme se modlili, společně jsme naslouchali Božímu slovu. Společně jsme také „lámali chléb", slavili večeři Páně.

Tématem bohoslužeb bylo biblické heslo pro rok 2015: „Přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás." Zvláštní obrat uprostřed věty je možné přeložit dvojím způsobem: a) Přijímejte jeden druhého, protože Kristus přijal vás. To je důvod, proč jeden druhého přijímat: sami jsme byli přijati Kristem. b) Přijímejte se navzájem jako Kristus přijal vás. To je návod jak, měřítko a laťka. Přijímat druhé v lásce, s pokorou a trpělivostí, vděčností a vstřícností.

Společná večeře Páně to vyjadřovala obojí. Jsme Kristem přijati díky jeho láskyplné oběti. Ujištěním, vlastně ochutnávkou tohoto přijetí je jeho stůl, chleba a víno. A když jdeme k jeho stolu společně, dáváme tím najevo: jako on přijal nás, přijímáme i my jeden druhého.

Pozvání k novoročním bohoslužbám jsem den předem ohlásil při ranní i půlnoční modlitbě, s jasným pozváním také ke společnému slavení večeře Páně. Pozvání jsem zopakoval i při bohoslužbách. S tím, že je to odvážný krok víry, že je to krok přijetí Krista i bližního.

A tak jsme, katolíci, evangelíci, pravoslavní a mesiáni, společně slavili, společně přijímali Krista a jeden druhého. Nebyla to jen ekumenická eucharistie, evangelicko-katolicko-pravoslavná. V tu chvíli bylo království Boží mezi námi.

Na Nový rok večer jsem byl s našimi německými dobrovolnicemi na modlitbě v Letňanech. A když bratr Alois mluvil o tom, že společné slavení eucharistie nemusí být jenom náš cíl, ale také cesta k němu, říkal jsem si: „U Milíče jsme to dneska ráno zažili. Zakusili jsme nebe, skutečnost Božího království."

Michal Šourek

Ekumenické modlitby se zpěvy z Taizé se konají každé první pondělí v měsíci od 19.30 h v kostele Martin ve zdi, Martinská 8, Praha 1. Všichni jsou srdečně zváni.
Nejbližší modlitby ve zbytku tohoto pololetí proběhnou 6.4., 4.5. a 1.6. 2015.
Na facebooku jsou další informace na: www.facebook.com/groups/84320501240519

O otevřených dveřích bytů – i srdcí

Na přelomu starého a nového roku jsme byli svědky setkání mladých křesťanů z Evropy i jiných světadílů zde v Praze, tak jak se takové setkání koná každý rok v jiném evropském městě. Tentokrát byla tedy hostitelským městem Praha a nebyl to počin snadný, neboť do Prahy přijelo asi 25 tisíc poutníků, kteří zde společně strávili 4 dny, a připravit takovou akci do všech detailů je jistě více než náročné. Záměrem organizátorů bylo ubytovat co největší počet poutníků v rodinách, aby se tak co nejvíce lidí propojilo v rámci setkání Taizé. Nároky na ubytování byly skromné – poutníkům stačilo vyspat se na zemi, přivezli si s sebou spacáky a karimatky. Mnohé sbory a farnosti také nabídly pomoc v tomto úkolu, někdy i nevěřící lidé.

My jsme se také přihlásili k ubytování 3 poutníků – byly nám přiděleny 3 studentky z Polska. Všichni účastníci měli stanoven program dne, dopoledne modlitby a zpěvy, workshopy v místních sborech a farnostech, mše a bohoslužby v kostelích, odpoledne se většinou přesouvali na výstaviště do Letňan, kde se všichni shromáždili ke společnému programu.

Musím říci, že naše tři poutnice byly ukázněné, dodržovaly daný režim, ráno jsme jim připravili snídani, ony odešly do místní farnosti a po programu v Letňanech se potom vracely cca ve 22 hodin večer. Vše přijímaly s vděčností. Takže vlastně nás jejich pobyt ani příliš nezatížil. Každý z místních lidí se mohl všech programů účastnit, tak jsme toho také někdy využili. Písně z Taizé jsou krátké a jednoduché, vícekrát se opakují, takže je už všichni znají zpaměti. Poslední den v roce byl program v jednotlivých farnostech a sborech delší, také jsme se ho účastnili. Na prvního ledna si většina rodin vzala své poutníky na oběd, případně přibrala ještě další. Po tomto obědě jsme si hezky s našimi hosty popovídali. Druhý den ráno jsme se rozloučili a myslím, že jsme byli vzájemným setkáním povzbuzeni.

Asi dva týdny po skončení setkání Taizé se konalo v místní farnosti, která organizovala poutníky v naší části města, setkání hostitelů, aby sdíleli své zkušenosti z tohoto setkání. Byl přítomen bratr Emanuel z komunity v Taizé a jeden z dobrovolníků, kteří pomáhali na této akci. Většina hostitelů byla spokojena se svými hosty a dokonce mnozí nadšeni, že poznali tak milé mladé lidi. Mnozí si vzali poutníky i přesto, že měli malý byt, malé děti, v jedné rodině byli právě v očekávání narození miminka, a nelitovali. Bratr Emanuel každou zkušenost komentoval s velkou vděčností, jemností a láskou. Jedna hostitelka neměla tak dobrou zkušenost, její návštěvnice z Chorvatska by pořád spaly, ráno nevstávaly a odcházely až na její pobídnutí a ptaly se, zda mohou přijít během odpoledne – tak jim musela odmítnout, protože jí měla v tu dobu přijít návštěva. I tuto zkušenost použil bratr Emanuel k tomu, že tuto sestru pochválil za to, že jim vlastně dělala maminku – říkala jim, co mají dělat.

Bratr Emanuel také vyprávěl, že hovořil po skončení této akce s řediteli škol, kde byli poutníci též ubytováni, rovněž hovořil s vedoucími policie a ti neskrývali své překvapení, že ani takové množství mladých lidí v jednom městě nezpůsobilo problémy. Chovali se ukázněně - na ulicích, v metru a na školách, kde byli ubytováni, zanechali pořádek.

Bratr, který tam byl s Emanuelem, vyprávěl zkušenost jedné ženy, která se také přihlásila, že ubytuje dva hosty, ale říkala: „Hlavně ne Rusy!" Neboť pro mnohé, kteří zažili trpká léta, kdy naše země byla satelitem Sovětského svazu, dosud jakoby ta averze v nás přetrvávala. A co se této ženě nestalo – byly jí přiděleny dvě poutnice z Ruska! Zpočátku to bylo pro ni nepříjemné překvapení, ale pak zjistila, jak to byly skvělé dívky a když odjížděly a srdečně se loučily, bylo jí jasné, že její postoj je

už jiný. A bratr Emanuel potvrdil, že cílem komunity Taizé je právě i toto smíření, setkání Božích dětí překonávající hranice národů a denominací.

Lydie Trnková

Co o pražském setkání řekli někteří jeho účastníci

1. Co pro vás znamená hnutí Taizé?

** Pro mě je to hnutí bez hranic, ve kterém můžeme být spojeni v Kristu, společně komunikovat a šířit mír a důležitost vztahů a lásky k celému světu.*

** Pouť důvěry na zemi je nový způsob ekumenismu pro všechny křesťany a pro mě to znamená setkávat se s novými lidmi, nové poznání jiných vyznání, kultur, způsobů života. Na těchto poutích prakticky vstupujeme do života různých sborů a rodin, které nás, poutníky, přijaly, a tak ve skutečnosti alespoň na čas žijeme jako velká rodina, v níž má každý nějakou úlohu, kterou má vykonávat, a my všichni se snažíme ji vykonat co nejlépe, tak aby vše prostě dobře fungovalo.*

** Myslím, že je to velice pěkná příležitost, jak se dostat do kontaktu s ostatními národnostmi. Mluvíme rozličnými jazyky, také naše kultury se liší, ale modlíme se ke stejnému Bohu. A mezi jiným můžeme vykonávat společné modlitby s písněmi Taizé.*

** Je to příležitost jak pro duchovní růst, tak pro návštěvu nových zemí a rozšiřování svého rozhledu.*

** Hnutí Taizé pro mě znamená neskutečně mnoho. Miluji jezdit do Taizé, protože každý je tam tak mírumilovný a příjemný. Pokaždé, když tam jedu, je to jako bych jela domů.*

2. Jak dlouho jste již s tímto duchovním hnutím ve styku?

** Vlastně už v roce 2010 má dobrá přítelkyně hnutí Taizé zasadila do mojí mysli. Od té doby jsem už od ní dostal tři dopisy, všechny poslané z Taizé, které mě povzbuzovaly, abych se zúčastnil tohoto setkání na přelomu roků. Už jsem znal některé písně a cosi už o těch francouzských mniších slyšel, ale jen postupně jsem si zvykal na myšlenku, že bych se toho mohl opravdu zúčastnit.*

** Moje první účast na pouti důvěry byla v Budapešti (2002/2003). A pak jsem navštívil i Paříž, Hamburk, Lisabon, Ženevu, Brusel, Poznaň, Rotterdam a letos i Prahu.*

** Už jsem o setkání Taizé slyšel v minulosti vícekrát, ale nikdy jsem*

takto velkou akci nenavštívil. Ovšem v našem kostele dost často zpíváme písně Taizé.

** S hnutím Taizé jsem v kontaktu vlastně jen velice nově, od loňského léta.*

** V samotném Taizé jsem byla již třikrát, poprvé v roce 2012. Ale poprvé jsem se účastnila na takovémto evropském setkání.*

3. Co byste řekli o tomto pražském setkání?

** Pouť důvěry byla úžasnou příležitostí, abychom si vzájemně otevřeli svá srdce a prožili tento čas v nádherném městě při modlitbách a bohoslužbách. Byla to směsice nejrůznějších podnětů, nádherná příležitost prohloubit svou víru, a vůbec to bylo pěkné.*

** Toto pražské setkání bylo velice odlišné od všech ostatních (ačkoliv každé setkání je zvláštní a odlišné), protože toto bylo první setkání, kdy jsme se my (já a moje žena, která už byla desetkrát na různých setkáních Taizé a přímo ve vesničce Taizé strávila jeden týden) mohli setkat se sborem, kde nebylo moc rodin, které by byly ochotné pomoci a poskytnout pohostinství mladým poutníkům. Bylo dost smutné vidět jen sborového kazatele, který byl velice laskavý a angažovaný (budiž mu dík za úsilí, které vyvinul, aby udělal náš pobyt dobrý a pohodlný), ale kromě snad dvou nebo tří lidí z farnosti tam nebyl skoro nikdo, kdo by mu pomáhal. Jsem si jist, že v Chorvatsku by to bylo zcela jinak, protože máme mnoho mladých lidí, kteří se zapojují do práce a života sboru; něco takového jsem v Praze neviděl, což je hodně smutné.*

** Je to pouť, které se účastní mnoho Evropanů z různých zemí a z různých církví. Je to příležitost se modlit k Bohu s různými jinými národnostmi - ale vlastně nějak společně. Jsou připravovány také dílny a diskusní skupiny, ve kterých se můžeme lépe poznávat s těmi, kteří nám byli cizí. A navíc to byla úžasná příležitost navštívit jedno z nejkrásnějších hlavních měst Evropy.*

** Byla to skvělá šance se z Prahy modlit za celou zemi.*

** Na setkání bylo hodně zábavy. Setkala jsem se s tolika úžasnými a milými lidmi! Ale bylo to také trochu náročné, protože můj přítel a já jsme zde byli jako dobrovolníci, a tak jsme také měli hodně co dělat. Ale ta atmosféra Taizé tam byla pořád.*

4. Co si odtud odvážíte do dalšího života a pro službu ve svém sboru (církvi)?

** Znovu jsem pro sebe objevil důležitost modlitby, ztišení a zpívání. A taky si odvážím výzvu k otevřenosti a nesobecké pomoci svým bližním tam u nás doma.*

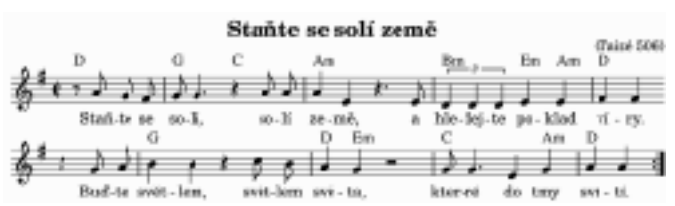
** Určitě si s sebou odvezu nové zkušenosti a radost, kterou pokaždé cítím. Naplňuje mé srdce a dává mi sílu žít každodenní život, ať přináší cokoliv. Budu obohacen setkáními s novými lidmi a pokusím se s nimi udržovat dobré vztahy a neztratit s nimi kontakty. Tyto poutě nám pomáhají přijímat ostatní církve, jiné národnosti, jiné kultury a jiné způsoby života a připomínají nám, že Bůh nás miluje všechny a nikdy nás nepřestane milovat, a tak bychom se i my měli snažit milovat a respektovat jeden druhého a pokoušet se být solí země a Božím světlem v tomto někdy potemnělém světě.*

** Já tedy fakt miluji hudbu a mohl jsem se naučit nějaké nové písně Taizé, které tu byly opravdu kvalitně provozované i s orchestrem. A tak nejprve si odvážím s sebou nějaké nové písně. Trochu jsem se zlepšil i v angličtině a pochytil několik slov z jiných jazyků. A nezapomenu na dojmy ze silvestrovského setkání, při kterém se představovaly různým způsobem různé národy. A taky jsem měl příležitost se setkat s velice laskavými hostiteli, kteří se nám tolik věnovali!*

** Asi si ze všeho nejvíc odvážím poznání a porozumění, jak se modlit za Evropu. A samozřejmě, řadu nových kontaktů...*

** Budu se snažit být otevřenější a laskavější k jiným lidem. A taky bych se u nás v Německu chtěla více zúčastňovat nejrůznějších setkání v duchu Taizé.*

Odpovídali: Gábor Kapás, Maďarsko / Marino Tavra, Chorvatsko / Csaba Ludányi, Maďarsko / Christina Oleksjuk, Ukrajina / Lara Appl, Německo

Píseň Staňte se solí země poprvé zazněla na večerní modlitbě v Taizé 29. srpna 2014. Při setkání v Praze na přelomu roku byla tak oblíbená, že na novoroční bohoslužbě ji účastníci z celého světa zpívali téměř bez přízvuku. Zde otiskujeme její verzi, která byla na tomto setkání použita, avšak zjednodušenou, pouze s hlavní melodií a s akordy.

poznámka a notový zápis Tomáš Hejda
foto v příloze: Bohumil Kejř a Taizé

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2015

18. března 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 1. dubna 2015

Z obsahu

* *Oběť*
* *Ztracený kámen*

Poselství k neděli Judica

Má Ježíš plnit naše přání?
Marek 10,35–45

„Samozřejmě že ano," odpovědělo by možná nemálo nově obrácených věřících. „Vždyť nám to mnohokráte Nový zákon připomíná." A měli by částečně pravdu. I Jakub s Janem měli slíbeno, že budou pít kalich, který pil jejich Mistr – tedy že zakusí na sobě všechny plusy i minusy následování Ježíše, a že i oni projdou jakousi duchovní zkušeností utrpení. Zajímavé je, že Jakub historicky odlišně než Jan. V našem příběhu jde ale zřejmě o něco jiného. O co?

Víte, oba synové Zebedeovi, Jakub i Jan, se díky své smělosti pro sebe něco od Ježíše dozvěděli. Kdyby se nezeptali, ani ostatní apoštolové, tak jako my dnes, bychom neslyšeli Ježíšovu zásadu o službě druhým bratřím a sestrám. Proto bychom se jako ostatních deset apoštolů na ně neměli hněvat, ani je nikterak snižovat. Díky nim zkrátka všichni víme, že i samotný Ježíš znal hranici svých pravomocí. Známe je ovšem my ve službě druhým, nebo v nás stále ještě mají místo elitářské tendence, nebo dokonce mocenské zásady lidí neznajících Boží království?

Ano, v těle Kristově je ona pomyslná „pyramida vedení" hrotem dolů. Kdo chce být největším, má sloužit všem. A jako se toto Markovi čtenáři dovídají díky Jakubovi a Janovi v jeho evangeliu, můžeme i my dnes dát Bohu na oltář své otázky, své nevědění, svou zvědavost (klidně hraničící s drzostí), své ambice, své představy o naší budoucnosti, svou kariéru, zkrátka nejenom své přednosti, ale i své slabosti, které má Hospodin moc přetavit v naše dobro i v požehnání pro lidi kolem nás. Má tedy Ježíš plnit naše přání? Pokud mu důvěřujeme, že nejlépe ví, co je pro nás dobré, tak bych si dovolil v závěru, vážení čtenáři, napsat, že určitě ano. Je ovšem jen na něm, kdy a jak. Boží pokoj ovšem nabízí okamžitě, když mu své žádosti s důvěrou každý den - i dnes - odevzdáme: *„Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši."* (List Filipským 4,6-7).

Jiří Kantor,
laický kazatel ECM, Plzeň Lochotín,
misijní pracovník kazatelské stanice v Horšovském Týně

Smysl života a evangelium

Má život nějaký smysl? Mladý, spíše mladistvý člověk si takovou otázku neklade, a to prostě proto, že ho život zaujal, naplnil, zajal tak, že jeho jednotlivé etapy ani nerozeznává od sebe, až posléze dospěje. To se přival života zpomalí a nastane chvíle, kdy je schopen podívat se na svůj život zvenku, ne jako jeho zajatec, ale pozorovatel. Je to vzácná chvilka, kterou obvykle přivolají do lidského povědomí nepříznivé události, neúspěchy nebo přímo takové pády, které pocítil jako svou vinu. Je vinen. Trochu ho bolí ztráta nevinnosti, ještě však netuší, že se pocitu viny nezbaví, naopak bude poznávat, že se jeho pocit viny bude prohlubovat.

Dostaví se zklamání nad vlastním životem a právě toto zklamání, způsobené ztrátou nevinnosti, vysloví otázku, má-li život ještě nějaký smysl. Je to otázka po ceně, po hodnosti a důstojnosti života. Je v ní vyslovena trýzeň, že člověk vyprázdnil svůj život o vše cenné, důstojné a trvalé, zbývá mu z něho prázdný obal, k němuž by se už ani nechtěl znát. Odložit jej, jako by už k člověku nepatřil, to popsal přesvědčivě křesťan T. G. Masaryk v díle, které nazval „Sebevražda jako masový zjev moderní civilizace".

Svaté písmo popisuje nezbytné zklamání člověka nad sebou samým mnoha přísnými slovy, která nás seznamují se skutečností Božího hněvu nad tím, že člověk jde dál svou cestou, o níž už ví, že je špatná. Cítí svou vinu, ale jen ji zvětšuje a prohlubuje – a proto Bůh od něho odvrátil svou tvář a nechal ho hynout a zahynout v nicotě, před níž by chtěli varovat všichni sebevrazi svým zoufalstvím. Tento bědný konec lidského života a ani jeho zklamání nevyjadřují vlastní vůli Boží. Bůh se na nás hněvá, ale zároveň nás lituje, že svůj život musíme žít tak krátce, bez nasycení. Co je těch 70, případně 80 let proti žízni, která člověka drží mnohem déle, je neuhasitelná. Tak jako je pomíjivý lidský život, pomíjí i všechno dění na světě, všichni lidé, i mistři světa, kteří nás

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Nový film zobrazuje papeže Pia XII. jako zachránce Židů

Nový film italské režisérky Liany Marabiniové *„Odstíny pravdy"* zobrazuje papeže Pia XII. v době druhé světové války jako zachránce 800 tisíc Židů. Filmová adorace rozporuplného papeže se vzápětí po uvedení premiéry snímku v pondělí 2. března dočkala kritiky. „Kdo může říct, že Pius XII. zachránil 800 tisíc Židů?" tázal se italský historik Pezzetti v deníku Corriere della Sera. Režisérka, kterou k filmu inspirovalo setkání s přeživšími holokaust, však své dílo označuje jako „dárek z lásky židovskému lidu". Papež Pius XII. je často obviňován, že nejenže vyhlazování evropských Židů nikdy neodsoudil, ale že do-

konce s nacisty aktivně spolupracoval. Nicméně otevření vatikánských archivů slibuje katolická církev již léta.

Papež Pius XII. bývá jedněmi historiky označován jako „Hitlerův papež", zatímco jiní o něm hovoří jako o „vatikánském Schindlerovi". Podle kritiků je film plný historických nepřesností a zosobňuje Pia XII. jako zachránce 800 tisíc Židů. „Jak může někdo říct, že Pius XII. zachránil 800 tisíc Židů? Žádný seriózní historik by nepodpořil takové vyjádření. To nemůže být bráno ani jako špatná interpretace, to je jednoduše ideologické stanovisko,"

Dokončení na str. 2

Mezinárodní den žen a Bible

Zatímco v Anglii Jane Austinové ještě v osmnáctém století dcery nemohou zdědit majetek po otci, Bible ženám už čtyři tisíce let předtím toto právo uznává. Hospodin rozhoduje skrze Mojžíše ve prospěch Selofchadových dcer v případě dědičného podílu. Těchto pět sester, které se nebály přihlásit o své právo je uvedeno v Bibli jmenovitě dvakrát: Machla, Nóa, Chogla, Milka a Tirsa. Bůh výslovně označuje jejich požadavek za oprávněný. (Nu 27,1-8 a Jozue 17,3-4)

V Bibli se vyskytují ženy prorokyně, nejznámější z nich Debora, a dvě z biblických knih jsou pojmenovány podle svých hlavních hrdinek: Ester a Rút. Ideální žena-manželka, která je popsaná v knize Přísloví (31. kapitola) a kterou si Židé každý sváteční páteční večer staví před oči, rozhodně není uťápnutá hospodyňka u plotny. Je to žena statečná, jejíž chvála začíná o její hodnotě. Její hodnota je mnohem větší než hodnota drahých perel, vlastně se vůbec nedá vyčíslit.

Jako je celý příběh Bible postaven na vztazích, i biblický ideál ženy je o vztahu k manželovi, dětem, domácnosti, k zaměstnancům i k potřebným. Biblická žena statečná je spolehlivá, pracovitá, tvůrčí a plná iniciativy. Je optimistická a nebojácná. Nebojí se o své blízké, nebojí se o svůj majetek a ani budoucnosti. Nebojí se dát se do podnikání. Je pozorná, moudrá a milostivá. Při tom všem dbá na svůj zevnějšek, ovšem její vnitřní krása převažuje. Ta souvisí s její vírou a bázní Boží. Její manžel má úspěch a je uznáván, protože za ním stojí právě taková žena.

Kdybychom tedy chtěli slavit svátek žen v souladu s Písmem, i ten by mohl být o právech a oprávněných požadavcích žen, o něž se ženy mohou a mají přihlásit. Rozhodně by ale nebyl na truc mužům, nýbrž ve vzájemném ocenění a úctě.

INSTITUT WILLIAMA WILBERFORCE

© Krista Gerloffová
www.wilberforce.cz

Z církví doma i ve světě

Sýrie: Pokračující obavy o unesené křesťany

Devatenáct syrských křesťanů, které nedávno zajali příslušníci Islámského státu (IS), bylo 1. března propuštěno na svobodu. Podle dostupných zdrojů islámský soud nařídil jejich propuštění poté, co za ně byla zaplacena „daň“. Propuštění křesťané byli původně zadrženi společně s více než 200 dalšími 23. února v guvernorátu Hasaka, kde se nachází přibližně 35 převážně křesťanských osad. Více než tisíc křesťanů muselo před útočícími radikály uprchnout ze svých domovů. Stále panují vážné obavy o zbývající Kris-tovy následovníky, kteří zůstávají v zajetí IS.

V prvé řadě poděkujme Bohu za propuštění těchto devatenácti křesťanů! Modlete se, aby každého z nich uzdravil z následků této děsivé zkušenosti. Kéž jsou brzy propuštěni také zbývající unesení křesťané. Do té doby se modlete, aby Bůh chránil jejich srdce před strachem a pochybnostmi. Modlete se také za to, aby unesení křesťané vydávali svědectví o evangeliu svým únoscům, aby mnozí z radikálů poznali Ježíše Krista jako svého Spasitele a Pána.

www.hlas-mucedniku.cz

Slovensko na nové cestě?

Objevují se hlasy, které chtějí prosadit na Slovensku zásadní změny ve vztahu mezi státem a církví. Možná o těchto tendencích něco naznačilo i referendum, o kterém jsme referovali (v č. 7/2015). Na diskusních fórech nechybí dost nenávistné názory, které smlouvu mezi Vatikánem a Slovenskem označují jako "vazalskou". Nejcitlivější otázkou samozřejmě je financování církví, ale také vliv církví ve státních školách a jejich působení v ozbrojených složkách.

I když slovenská společnost patrně bude delší čas vzdorovat těmto názorům, a i když není z mnoha ohledů snadné prakticky uskutečňovat takto rozsáhlé změny, bude to pro naše východní sousedy asi čas nepříjemných sporů, všelijakých dohadů a vytahování podivných argumentů... Přejeme, aby rozhodování o řešení těchto otázek prospělo Kristově církvi.

(red)

Developer plánuje postavit v Praze světové muzeum Bible

Developer Radim Passer plánuje v Praze do pěti až sedmi let vybudovat světové muzeum Bible, mělo by se stát součástí jeho BB Centra. Passer pro něj chce vyčlenit menší budovu s rozlohou 2000 až 2500 metrů čtverečních, řekl dnes v rozhovoru s ČTK.

"Muzeum by jednak mohlo biblicky zmapovat dějiny lidstva, ale současně i dějiny a různé vzácné exponáty této knihy knih. Věřím, že jak pro školy, tak pro ostatní návštěvníky by to mohlo přinášet úžasnou morální osvětu," poznamenal Passer.

Muzeum má lidem připomenout, že evropská kultura vyrostla na křesťanských základech, a má jim zprostředkovat informace o Bibli včetně toho, do kterých všech jazyků byla přeložena. Kromě škol a českých návštěvníků bude cílit i na zahraniční turisty.

"Pro mnoho lidí jistě půjde o zajímavou atrakci v rámci Prahy, která jim přinese i duchovní obohacení," doufá developer, kterého v plánu vybudovat Bibli světový svatostánek inspiroval člověk ze severní Moravy. "Zatím jsem o ničem podobném ve světě neslyšel. Věřím, že Pán Bůh takovou věc požehná," dodal Passer.

Projekt zamýšlí jako neziskový, neobává se ani rozšířeného ateismu českého národa. Podle Passera za něj může nedůvěra k církvi, za kterou jsou zodpovědni hlavně sami křesťané. "Lidé v principu nemají problém s Biblí, nemají problém s Pánem Bohem, ale mají problém s tím, jak jim církve svým jednáním a chováním Pána Boha vykreslily ve falešném světle. Moje životní zkušenost je taková, že pokud se lidé setkají s nezkresleným obrázkem charakteru milujícího Boha, tak s takovým Bohem žádný člověk problém nemá," podotkl Passer.

Světové muzeum Bible má být jednou z posledních etap rostoucího BB Centra, které Passer buduje už 20 let v pražské čtvrti Michle. Za tu dobu v něm proinvestoval 14 miliard korun. Kromě kanceláří a bytů je nyní v areálu křesťanská základní a mateřská škola, společenské centrum a fitness a wellness centrum Balance Club Brumlovka. Aktuálně zbývá k dokončení sedm etap, z toho tři rezidenční, tři administrativní a hotel s konferenčním zázemím. Celkem má mít komplex rozlohu 375 tisíc metrů čtverečních, investiční náklady se vyšplhají na 21 miliard korun.

podle ČTK

Nový film zobrazuje papeže Pia XII. jako zachránce Židů

Dokončení ze str. 1

sdělil italský historik Marcello Pezzetti, prezident nadace Muzea šoa v Římě. Ve filmu se Pius XII. dokonce objevuje se žlutou židovskou hvězdou na svém papežském oděvu a tento – pro některé urážlivý – obraz byl také zvolen pro poutající plakát k filmu.

K napsání scénáře Marabiniová podle vlastních slov načetla stovky dokumentů, setkala se s desítkami svědků a spolupracovala se známým historikem Martinem Gilbertem, ale také s Gary Kruppem. Sama popisuje, jak se před deseti lety v jižní Francii setkala s přeživšími holocaustu, kteří byli samotným Piem XII. zachráněni a s úctou na něj vzpomínali. „Nemohu zabránit lidem, aby se mnou nesouhlasili. Byla bych jen spokojena a děkovala bych Bohu za to, kdyby alespoň jeden člověk uviděl pravdu o papeži Piu XII. díky mému filmu,“ řekla Marabiniová, která je sama zbožnou katoličkou. Film *Odstíny pravdy (Shades of Truth)* bude uvolněn do světové distribuce v dubnu a bude se promítat i na filmovém festivalu v Benátkách v květnu.

4. 3. 2015 Židovský tiskový a informační servis

Smysl života a evangelium

Dokončení ze str. 1

dnes udivují svými výkony, brzy se stanou pouhou vzpomínkou a sami troskou toho, co bývali. Celé dějiny světa, protože jsou to dějiny lidí, jsou podrobeny časnosti, která uvadá, tisícileté mocné říše leží před námi bezmocné, protože neměly solidní, věčný základ.

Tak i život jednotlivého člověka, který odmítl poslouchat Boha a zřekl se možnosti zůstat a žít v Boží zahradě, ztratil jediný solidní základ trvalosti a vydal se rozmarům časnosti, uvadání a smrti. Bez Boha na světě člověk a jeho život ztratil smysl. Bez základu je vydán pomíjivosti, marnosti a smrti. Jeho život je život hříšníka, který už prohrává svůj dobrý smysl. Ten smysl vyvstane ve chvíli, kdy hříšník místo zoufalství se udrží naživu vzpomínkou na Boha, svého Stvořitele. Bůh chtěl, aby tento člověk žil. A s touto vzpomínkou se v něm zrodila naděje na odpuštění. A jeho téměř propadlý život dostane pevný, trvalý základ, a povrchnost jeho žití bude nahrazena alespoň tušenou blízkostí Božího milosrdenství. Jeho život má zase smysl. Bude však jen jedním z čekatelů na Boží vítězství nad ďáblem a smrtí, které vybojuje teprve Mesiáš, Boží Služebník, jenž svým utrpením zprostředkuje spásu všem i - pohanům.

Ze vzdoru nebo nevěry se člověk – lidstvo rozhodlo dále žít bez Boha. Samo svými silami nedosáhne k druhému pólu, k tomu poslednímu, k Bohu, jenž bude na konci, jako byl na začátku. Proto lidský život může mít jen věčný smysl nebo žádný. Všechno lidské usilování o dobytí druhého pólu věčnosti troskotá bědně daleko na cestě. Není to v lidských možnostech. Ani řecké filosofii se nepodařilo dát lidské existenci kýžený rozměr věčnosti, o jiných pokusech se už ani nemluví. Lidstvo se zřeklo touhy dobýt věčnosti.

Avšak žel a běda, vzdalo se i naděje, že by se jeho situace mohla změnit a učinit své rozhodnutí, když už se Bůh rozhodl, že pošle lidstvu pomoc a vysvobození ve svém Synu, kterého poslal na svět. Svět jej však nepřijal, od jeho narození a po celou dobu jeho práce slovy nebo skutky mařil jeho dílo. Pokusil se zmařit i celý jeho význam, vymazat jeho jméno a učinit z nějj jednoho z mnoha mrtvých. On však prokázal své věčné božství, vstal z mrtvých a ukázal se mnohokrát svým přátelům, které přijal za své bratry a sestry. Oni při něm první okusili věčnost, neboť v něho uvěřili a vydali se mu na život i na smrt. O svém setkání s živým Pánem nemlčeli, ale mluvili a psali, abychom i my, dnes tak vzdálení od nich, mohli prostřednictvím jejich psaného slova uvěřit. Nemůžeme říkat, že je pro nás příliš těžké překročit ten časový příkop, neboť Duch svatý se stará o to, aby ta radostná zvěst o vysvobození z otroctví smrti – o životě – se dostala z papíru a lidských úst kazatelů tohoto evangelia až k nám do mysli a do srdce. Už nejsme cizí a vzdálení, ale domácí Boží tak, jako jimi jsou Pavel, Petr nebo Jan a další, kteří jméno Božího Syna Ježíše Krista vyznávali. Nejsem se svou vírou sám, mám úctyhodné spoluvěřící, ale všichni se účastníme evangelia jako potřební, jako hříšníci, dožadující se svou vírou milosti Boží.

V knize, v níž si o svém nezaslouženém spasení mohu číst, není nic o tom, co Bůh učiní s tím světem, který zůstane ve své nevěře. Zato všechno ostatní, co tam čtu a co mi o tom řekne kazatel evangelia, je pro mne výzvou k vždy novému rozhodnutí, abych tomu věřil. Tímto rozhodnutím víry také vyznávám, že nemohu a nesmím věřit, že by spása moje nebo druhých mohla existovat mimo víru. V té víře můžeme vědět, že Bůh svou lásku a milosrdenství nám podává jedině ve svém Synu, Ježíši Kristu. Výlučnost, nemožnost jiného přístupu k Boží lásce a jeho milosrdenství než skrze víru v Ježíše Krista je naprostá, bez výjimky. Tak to odpovídá jedinečnému Božímu zásahu do dějin tohoto světa, jímž je narození, život, utrpení Ježíše Krista a jeho vzkříšení: věčnost je otevřena všem, kdo uvěří. Když však jsme té dobré zprávě uvěřili, jsme povinni říci to každému, s nímž se setkáme, aby uvěřil. Ostatní se nás netýká.

Nakonec si nemohu odpustit poznámku, kterou jsem si dosud nechával pro sebe: nechť se žádný čtenář nedomnívá, že ten, kdo o tom slavném evangeliu píše, se ho zmocnil tak, že nad ním panuje a už nepatří mezi hříšníky. Je to naopak: Evangelium mne obžalovává a pálí tak, že každou chvíli prosím: Bože, buď milostiv mně, hříšnému.

Josef Veselý

Agresivní multikultura

"Ti, kteří chtějí dobře vypadat před lidmi, nutí vás, abyste se dávali obřezat, jen aby nebyli pronásledováni pro kříž Krista Ježíše."

2 Tm 3,11

Posledních pár desítek let se v našem západním civilizačním okruhu stále více prosazuje **multikultura**, která podle mého názoru zdaleka již není jen pochopením různých kultur, které se při vzájemném respektu obohacují, nýbrž **kulturou novou**, chovající se **etnocentricky**, tj. **prosazující sebe na úkor kultur odlišných**.

Tím neříkám, že vzájemné soužití různých kultur je špatné, ba naopak. Například předválečná koexistence Čechů, Němců a Židů přinesla přes nesporné třecí plochy i mnoho pozitivního. Ale taková kulturní situace nenastala ze dne na den, neboť se tvořila několik set let a vyústila v podobu, která byla přijatelná pro všechny. Oproti tomu se zdá, že současná západní multikultura původní kultury ničí a nahrazuje je sebe samou.

Současná situace je ale v mnohém komplikovanější. **Kulturní změny probíhají příliš rychle a nepřirozeně.** Liberální západní humanismus vytyčil jakási dogmata, která jsou prosazována proti vůli většiny. A kdo se příčí, většinou nenásilně a pokojně, je společenskými elitami vyloučen jako náboženský fanatik či xenofob. Jinými slovy nepatří do mainstreamu.

Svůj podíl na tom má nejen **multikulturalismus**, ale i **sekularismus** spočívající v omezování vlivu církve, relativizaci tradičních hodnot a v nahrazování náboženských rituálů světskými, který je prosazován v Evropě posledních 200 let. Domnívám se, že jakmile se podařilo křesťanskou víru téměř vytlačit ze společenského, vědeckého, politického a kulturního života, nastala **éra pozitivní diskriminace** nejrůznějších menšin, a to nejen etnických. Sdělovací prostředky téměř každý den účelově brojily proti kriticky neprozkoumaným, citově zdůrazněným a racionálně nezdůvodnitelným předsudkům, které by mohly poškozovat tu či onu chráněnou skupinu. Najednou **byla posílena práva nejen** národnostních menšin, žen, dětí, homosexuálů, nezaměstnaných či vězňů, ale každého společností nějak znevýhodněného člověka.

Liberální člověk 21. století možná dospěl do stadia, že již nezkoumá, proč ten či onen člověk je sociálně slabší a zda si podporu společnosti zaslouží, neboť se domnívá, že **potřebný má na podporu nárok**. Podobně je nahlíženo na začleňování etnických skupin. Obvykle se nevyžaduje přizpůsobení majoritě a menšinám se omlouvá chování, které by běžným občanům neprošlo. Kritizování situace je považováno za projev nesnášenlivosti. **Vládní moc pouze apeluje na povinnost většiny menšinu chápat.** Omluvou je často jiná mentalita či sociální znevýhodnění.

Obecně by se dalo říci, že především ve velkých městech **multikultura zvítězila**. Myslím, že to bylo také proto, že dokázala nejen do sebe nasát liberální verzi křesťanství s prvky jiných kultur, ale i integrovat ateismus, který se po pádu komunismu zřekl levicových idejí. Výsledkem se stala multikultura, která se začala evolucionisticky považovat za nejlepší a exportovala se do zemí třetího světa, kde dosud převládala tradiční náboženská morálka. Svým způsobem by se dalo říci, **že multikultura začala být agresivní**.

Co znamená multikultura pro nás křesťany? Zařadíme se do ní a staneme se politicky korektními liberály, anebo zůstaneme věrni víře a **budeme hlásat plné evangelium v Pravdě** bez ohledů na to, zda Boží slovo někoho uráží či nikoliv? Apoštol Pavel žil možná v podobné době, kdy antický Řím uznával kdejakého boha vyjma toho pravého – Jezukrista, a ptal se: *„Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč?“* (Ř 8,35). Děkuji Bohu za všechny odvážné faráře, kazatele, pastory a další služebníky Boží, kteří se nebojí říkat i věci nepříjemné, neboť nezáleží na tom, co si o nás řeknou lidi, ale na tom, co o nás řekne na posledním soudu Bůh. Spasení duší ať je naší nejvyšší prioritou.

Ivo Kraus

Bylo krátce před židovskými Velikonocemi...

Bylo krátce před židovskými Velikonocemi a mnozí z té krajiny přišli před svátky do Jeruzaléma, aby se očistili.
Jan 11,55

Velikonoce jsou pro židy nejpřednějšími svátky, připomínajícími Hospodinovu spásu při vyvedení Izraele z Egypta. Tato převratná událost má v životě provázet každého pravověrného žida. Od dětství se každý s tímto Božím činem seznamuje. Je povinností rodičů seznamovat své děti s příběhem spásy. Anděl Páně vykonával soud nad Egyptem, zotročujícím Boží lid, když dopadla desátá rána a zemřeli všichni prvorození. Jen domy označené výkupnou krví obětovaného beránka byly ušetřeny. To je spása po starozákonním způsobu.
V době Ježíšově do Jeruzalémského chrámu přicházejí i dalecí poutníci, aby se vděčnou připomínkou dávné události a svátečními oběťmi očistili před Hospodinem a prožívali Boží milosrdenství nabízející nový život. Každoročně se to opakuje.
Také my se připravujeme na vrcholné křesťanské svátky - Velikonoce. Mimo jiné tím, že si v postní době připomínáme z evangelií oddíly, které jsou přípravou na oběť Beránka Božího - Krista, a sledujeme Ježíšův příběh až po velkopáteční ukřižování. Každý rok se to opakuje. Je dobré se soustřeďovat na Ježíšův příběh, abychom porozuměli i jeho oběti a mohli ji přijmout jako východisko pro svůj nový život.
Celé dnešní pašijové čtení můžeme vnímat jako přípravu na Velikonoce. V přípravě na svátky Ježíš oznámí učedníkům svůj nejpřednější úkol - oběť života jako výkupné za hřích. Oznámí ovšem i reakci lidí - ve své většině odmítnou trpícího Mesiáše a připraví si tak úděl pláče a skřípění zubů v temnotách bez Boha, kterého odmítli. Přišli se očistit do svatého města Hospodinova, ale přivodí si odmítnutí Boží. Tak to dopadá, když se člověk soustředí na své náboženské výkony nebo náboženské pocity, a přitom neposlouchá promlouvání živého Boha a nevidí jeho skutky.
V naší přípravě na Velikonoce - na svátky spásy - se můžeme zamýšlet nad tím, jak i my se stáváme součástí Ježíšova příběhu.
Pán Ježíš se stává rušivým elementem těm zbožným poutníkům v jejich soustředění na podstatu blížících se svátků. On ty svátky "zastiňuje" - protože se stává ústřední postavou v politickém dění - a tak má být zatčen. Mluví se o něm po celé zemi pro jeho učení a o jeho znameních Boží moci. Pozornost je teď upřena na jeho osobu: „Přijde do Jeruzaléma? Nepřijde? Ví o tom, že je na něj vydán zatykač?“ Mnozí se tak ptají s obavami, jiní proto, že tuší nějakou senzaci. Podle toho, jaký k němu mají vztah.
A my se můžeme ptát po našich „rušičkách“, které nás odlákávají od duchovního života. Můžeme se ptát, zda i nás neodsoustřeďuje od Ježíše - nejen před Velikonoci - množství nejrůznějších věcí. A zda tím netrpí náš duchovní život, naše láska ke Kristu a pozitivní vztahy k bližním.
Následná scéna v Betánii v domě Lazarově je prorockou scénou. Předobrazem brzkých událostí. Ježíš bude brzy pohřben. Marie vonnými mastmi vzdává Ježíšovi poctu lásky, ale Pán Ježíš tento čin přijímá jako připravení těla do hrobu podle tehdejších praktik. Bude zabit. Obětován jako velikonoční Beránek. Ti však, kdo mu smrt vykřičeli na okupační moci, se domnívali, že právem likvidují nejhoršího rouhače proti jedinému svatému Bohu.
Víme, že ústřední motiv Velikonoc byla vzpomínka na egyptské události: krví beránka byly označeny domovy Izraelců jako znamení milosti - anděl smrti, který kosil všechny prvorozené, se takto označeným příbytkům vyhnul. V přeznačení této události Ježíšova krev ochrání od věčné smrti ty, kdo na jeho krev spoléhají - kdo v něho věří. Kdo se jím chtějí nechat očistit a smířit s Bohem, kdo chtějí přijmout Boží odpuštění.
Tento dopad Ježíšovy smrti je naznačen i jinou podrobností: V domě Lazarově, kterého Ježíš vyvolal ze smrti a z hrobu, právě v tomto domě se Ježíš připravuje na svůj pohřeb a do svého hrobu. Jiné zachránil, sám sebe ne. Sebe nezachránil, aby mohl zachránit jiné svou sebeobětovnou smrtí.
Všude po světě, kde bude zvěstováno evangelium, bude připomenut i skutek velké lásky Mariiny - to, co udělala pro Ježíše. Co mu obětovala. - Ale stejně tak bude připomínána i Jidášova hanba, který se chtěl na Ježíšovi "přiživit".
Takhle se bude chovat i církev v průběhu dějin. Bude mít členy věrné a obětavé, milující svého Pána celým srdcem, milující ho víc než svůj život. Budou mu sloužit mezi bližními, půjdou do celého světa zvěstovat Boží vykoupení bez hranic, budou pro tuto službu a v této službě nasazovat svůj život. Kristus jim za to stojí. Ale církev bude mít i prospěcháře zahleděné na sebe, na svou slávu, na obdiv od lidí. Budou se snažit lidem vládnout v Božím jménu a trestat způsob jejich víry, když se v něčem bude odlišovat od normálu a starých zvyklostí. A budou i války pro různé chápání evangelia...
A všude, kde bude církev působit, budou lidé hledět na její činy. Přinese světu dobré svědectví - ale i pohoršení. - Jistě chceme patřit k těm, kdo vydávají o svém Pánu věrohodné svědectví. Ale bez osobní oběti, osobního zaujetí je to sotva možné.
Pravá zbožnost není v pobožných slovech, ale v pokoji srdce. Naději před Bohem má každý kajícník. Jako syn, který odmítl pracovat na otcově vinici, ale pak ho přemohla lítost a svou povinnost vykonal. Tohle je pro nás povzbuzením, že nikdy není pozdě přijmout vůli nebeského Otce.
Ti, kdo pokorné srdce nemají, kdo si činí nároky u Boha místo toho, aby se doptávali na jeho vůli, budou muset vydat počet ze svého počínání i smýšlení. Do této pozice se dostalo tehdejší židovství ve svých představitelích. Usilují zabít Božího Syna, jako v podobenství nájemníci zabili služebníky a syna majitele vinice.
Na stejné pozici jsou však i všichni ti, kdo nepředstavují na svých životech věrohodné křesťanství, takové, které by se srovnávalo s životem Ježíše Krista. I oni "zabíjejí" Božího Syna, když jeho evangelium znetvořují svými nekřesťanskými postoji. Odmítají pozvání na hostinu nebeského království.
Proto budou nahrazeni těmi, kdo svých hříchů litují a přimykají se k oběti Ježíše Krista jako jediné záchraně z nezasloužené milosti.
Neodsouvejme Ježíše do vzdálených dějin, ale počítejme s ním ve svých životech. Hlasme se k němu jako k živému Pánu a dosvědčujme, že je pokladem našeho života a jeho určovatelem. Tak budeme připraveni i na setkání s ním tváří v tvář.

Nebeský Otče,
děkujeme ti, že nás voláš k následování Spasitele Ježíše Krista, že nám dáváš možnost vstupovat do jeho stop lásky a milosrdenství. Děkujeme ti za dary tvého svatého Ducha k naší proměně i naší službě.
Prosíme, konej a dokonávej své dílo v našich srdcích. Ovládej nás, abychom nikde nepřekáželi ani svým konáním, ani svými řečmi tomu dílu, které chceš, aby bylo skrze nás konáno. Nauč nás pohotovosti být tvými svědky vždycky a všude. Uč nás žít z tvé lásky a milosrdenství s našimi bližními. Pro tvou slávu a pro růst tvého království mezi námi.

z pašijního kázání Jiřího Polmy

A co církev?

Bude tomu zanedlouho již padesát let, co tuto otázku pronesl někdejší západočeský senior ČCE br. Miroslav Rodr při jednom shromáždění v rámci seniorátu. Tehdy vrcholil v Československu tak zvaný obrodný proces, směřující k alespoň nějaké demokratizaci autoritativního režimu. Bylo by se bývalo slušelo, aby se k tomu církev vyjádřila, přirozeně ze své strany, na podkladě evangelia Ježíše Krista, zkrátka, aby se angažovala. Některým duchovním i laikům se zdálo, že se tak neděje, že hlas Ježíše Krista nezaznívá dost hlasitě, byť to samozřejmě představovalo v tehdejší společnosti oficiálně prosazující ateismus problém. Proto ta řečnická otázka br. Rodra (ostatně ztratil za pozdější t.zv. normalizace povolení k výkonu duchovenské činnosti).
Pro mne se tato otázka vynořovala opět a opět, zejména však po rozpadu Varšavské smlouvy a budování kapitalismu ve střední a východní Evropě. "Co dělá církev?" ptal jsem se sám sebe, když nechtěli Češi se Slováky a Slováci s Čechy žít ve společném státě, pak když nechtěli žít ve společném státě Slovinci s Chorvaty, s Bosňany a Srby. Neměly církve bít na poplach a hlasitě varovat před rozdělením? Je snad Kristus rozdělen (1 K 1,13)? Žádný mohutný hlas však slyšet nebylo. A není ho slyšet dokonce ani dnes, kdy pravoslavní Rusové nechtějí žít s pravoslavnými Ukrajinci v jednom státě. Kromě kněží v ornátech pochodujících po Moskvě a po Kyjevě - nic. Spíše se zdá, že se na obou stranách přilévá olej do ohně. A co církve ve Spojených státech či v Evropě, když padaly bomby na Irák a na Libyi, nyní už nikoli v bipolárním světě dvou v šachu se držících bloků, nýbrž již ve svobodném světě, v němž dominuje stát vyšlý ryze z křesťanských základů? Stačí, že "na Sionu tvé, Bože, služby řádně se konají"? Obávám se, že na posledním soudu bude mezi kozly veliká tlačenice, že výmluva na převládající dějinný trend a existující paradigma nebude nic platná.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

A zas budou Velikonoce

Když se tohle dostane do rukou milého čtenářstva, už dávno vyběhli zajíčci do výloh, typická velikonoční hudba, něco, co by se rovnalo koledám, nás ovšem nebude provázet při „poutích“ obchodními centry. Prostě nic takového neexistuje, nebo nikoho nenapadne (snad jsem patřičné kruhy neinspirovala?) pustit jen tak do prostoru Bachovy Janovy Pašije?
V době postní znějí z rozhlasových přijímačů na Vltavě a hlavně na Proglasu takřečené Lamentace. Začali jsme tu starou, ale opravdu vážnou hudbu s manželem rádi poslouchat. Připomíná dramatičnost velikonočního příběhu. Církevní tradice mu, pro zamyšlení, vnitřní očištění, předřadila postní období. Snažím se představit si, kterak by bylo ve zmíněných „obchodních palácích“ propagováno: „Nakupujte méně, čas předvelikonoční vás všechny vybízí ke střídmosti, usebrání, k tiché naději a radosti!“
Fráze, že? A radost, ta je po celý rok, nejvíc jí pak je, zvlášť té sladké pro děti, až zcela u pokladen. Každý někdy nutně kupujeme, nemajíce už možnost většinu věcí či jídla vyrobit sami, a nemyslím, že by se z toho nebylo lze poradovat! Ovšem postní vážnost, padající do Velkého pátku a mlčící Bílé soboty, ta může toho, kdo trochu naslouchá třeba těm Palestrinovým i jiným lamentacím, zanést, kam to nečekal!
Dotek s hlubinou utrpení a pak gejzír radosti, nad niž není, toť ideální představa Velikonoc, tak chci doufat, že i pro mne a každého, kdo si to aspoň trošku přeje, nevyschne pramen pravé Naděje!

Eva Budzáková

Stará léčka

„Dej si pozor, abys neuvízl v léčce, která po nich zbude, až budou před tebou vyhlazeni, abys nevyhledával jejich bohy a neřekl: ‚Jak sloužily tyto pronárody bohům, tak to budu dělat i já.‘ Něco takového nesmíš udělat pro Hospodina svého Boha.“
Dt 12,30-31

Často vzpomínáme s vděčností na to, jak jsme z Boží milosti vyvázli z pohanského otroctví. Toužili jsme v dobách totality po novém, svobodném životě, po spravedlivějším uspořádání veřejných věcí, po láskyplnějším sdílení sociální oblasti, a především po neomezovaných projevech své víry jak ve společných shromážděních, tak v soukromí svých rodin a ve výchově svých dětí. Na jedné straně bylo prožívání toho útlaku vážnou zkouškou, zda nám víra stojí za to, abychom pro ni něco vytrpěli, na druhé straně stálé šikanování může vést k únavě, rezignaci a beznaději. Proto je tak velkým darem osvobození od všech vnějších tlaků. Často vzpomínáme s vděčností na toto Boží smilování, a ptali jsme se: Přinese opravdu něco lepšího, než bylo to minulé, ušlechtilejšího a mravnějšího? O takových věcech přemýšleli skuteční reformátoři a skromní revolucionáři, jak by byl Gándhí nebo Martin Luther King. Nechtěli pokračovat v kolotoči pomsty, ale nastolit vzájemnou úctu mezi lidmi, sdílení a přátelství. Byli přesvědčeni, že jen tak může jejich úsilí přinést něco lepšího a prospěšnějšího.
U nás a v našem okolí převládlo nelidské a zdivočelé dosahování toho, co vyznačovalo životní styl těch, proti nimž se povstalo. Totalitní předáci ve své většině tak činili někdy až s komickou nápodobou oblékání a chování tzv. buržoustů. Není divu, že mnozí z těch, kteří bojovali často s velkým nasazením, nebezpečím a oběťmi, jsou zarmouceni nad tím, jak hanebně je zneužito jejich úsilí a jejich naděje na skutečnou demokracii. A v lidových vrstvách se šíří přesvědčení, že v otroctví bylo lépe. Každý měl práci, najedl se a napil, zkrátka, kdo nevyskakoval, moc nepřemýšlel a nepletl se do veřejných věcí, žil si v chatičce a na zahrádce, měl pokoj a zaručeno koryto, třeba se skromnější náplní. Tak mnoho neuvážlivých uvízne v léčce, která zbyla po nepřátelích. Takové řeči často slyšíme, jako by šlo jen o jakési přežívání s chudě naplněným břichem, drobnými koníčky, sexem, zábavou a pohodlím. Podobně vzpomínali reptající při vyvedení z Egypta. „Chátru přimíšenou mezi nimi popadla žádostivost. Rovněž Izraelci začali znovu s pláčem volat: Kdo nám dá najíst masa? Vzpomínáme na ryby, které jsme měli v Egyptě k jídlu zadarmo, na okurky a melouny, na pór, cibuli a česnek. Jsme už celí seschlí, nevidíme nic jiného než tu manu.“(Nu 11,4-6) Zapomněli na nelidskou dřinu a na živoření v tom celém, jakoby olověném pohanském prostředí. To je veliké a základní pokušení, které hrozí i nám křesťanům, kteří chodí třeba do kostela a hlásí se k církvi. Zde slyšme jasný závěrečný pokyn: „Něco takového nesmíš udělat pro Hospodina svého Boha !“

Jan Pokorný

Listy M. Jana Husa

22. Bratřím z kláštera v Dolanech

Ctěným a zbožným pánům konventu Dolanského, milým bratřím v Kristu, mistr Jan Hus, neužitečný sluha Kristův. Láska Boží a pokoj Kristův ať se rozmáhá ve vašich srdcích skrze Ducha svatého, který je nám dán.
Ctihodní pánové! Dověděl jsem se, jak pan Štěpán krutě pronásleduje mnohými pomluvami nejen mne, ale i ty, kteří Kristova slova ode mne slyší; jestliže ze spravedlivé příčiny, vezme odměnu spravedlnosti, pakliže bez příčiny, od Pána, který zná srdce lidská, obdrží odměnu nespravedlnosti. Proto vás, bratry v Kristu, které – i když nás rozděluje místní vzdálenost a osobní neznámost - přece spojuje láska, zapřísahám z hloubi srdce pro vaši spásu, ne pro své ospravedlnění (protože jen velmi málo přisuzuji váhu tomu, když mne soudí lidé), abyste o mně nevěřili žádným řečem, jako bych se držel nebo chtěl držet nějakého bludu, který odporuje Písmu svatému nebo dobrým mravům; neřídil bych se tím, kdyby Viklef, ale ani kdyby anděl s nebe sestoupil a jinak učil, než učí Písmo svaté. Vždyť se mé srdce hrozí bludů, které mi připisují. Že ale neposlouchám nařízení výše postavených, abych se neprotivil moci, která od Pána Boha jest, tomu mne naučilo Písmo a především slova i činy apoštolů, kteří proti vůli kněží kázali Pána Ježíše Krista, když říkali, že více se sluší poslouchat Boha než lidi. Že jsem však byl povolán před papežskou stolici a neuposlechl jsem, to má mnohé důvody. Nejdříve, když jsem byl předvolán, chtěl jsem se vydat na cestu, ale jak moji zástupci, tak stoupenci protivné strany mi psali, abych neposlouchal, poněvadž zbůhdarma bych život zmařil, abych tedy nezanedbával lid tím, že nebudu kázat Boží slovo, abych život na zmar nevydával; protože pro toho, kdo poukazuje na soudcovy zjevné hříchy a má být od téhož soudce souzen, znamená vydat se na smrt. Tudíž kdybych se mohl opravdu domnívat, že bych mohl svým ospravedlněním či svou smrtí prospět některým ke spáse, rád bych se s pomocí Ježíše Krista ospravedlnil. Ale žel! Kdo v těchto časech, kdy jsou lidé tak převelice lakotní, pyšní a zatvrzelí, kdy svůj sluch odvrátili od pravdy a obrátili se k bájím, u nich obstojí? Pán všemohoucí ať ráčí svou svatou církev spolu s vámi chránit od úkladů Antikristových a mne doporučit vaší přízni, abych dosáhl blahoslavenství. Vy pak, pane Štěpáne, odložte podezření, které, jak slýchám, o mně máte, až by vám vzešlo plné poznání. Četli jste Kristovo slovo: „Nesuďte a nebudete souzeni; nepotupujte a nebudete potupeni," a přece soudíte mne a ve své knížce ve svém srdci Viklefa odsuzujete. Na základě jakého zjevení, Písma nebo osobního poznání odsuzujete člověka, který podléhá soudu Božímu? Nestačilo by Vám odsuzovat výroky člověka a čekat, až bude odsouzen soudem Božím nebo Písmem?

22. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

22. Bratřím kláštera Dolanského na Moravě.
R. 1412. (1412 v srpnu).

Štěpán, opat Kartouzského kláštera v Dolanech u Olomouce na Moravě, vrstevník a veliký odpůrce Husův, napsal proti Viklefovi, proti Husovi a jeho stoupencům následující polemické spisy: „Anti-Wikleffus"' (Proti-Viklef), dne 26. května 1411 dokončený, „Antihussus" (Protihus) r. 1412, „Dialogus volatis" (Rozmluva běžná) r. 1414, „Epištola ad Hussitas" (List husitům) r. 1417. (Viz Loserth, Hus a Viklef.)
„Knížka", kteráž Husovi zavdala příležitost k poslání tohoto listu, jest spis Štěpánův „Anti-Wikleffus" (Medula tritici). Hus vyvrací, že by byl bludařem, ne k svému ospravedlnění, ale kvůli svým čtenářům vykládá, proč svých představených neuposlechl a osobně do Říma se nedostavil. Ku konci vyzývá samého převora Štěpána, aby nesoudil.

KOSTNICKÉ JISKRY

27. února 1914 — List budící české svědomí — č. 4

Do svědomí

Nebo jestliže se umlčíš v tento čas, věz, že oddechnutí a vysvobození přijde odjinud - ty pak a dům otce tvého zahynete; kdo ví, ne pro tento lis čas přišla ku království!?

Ester 4,4

Víte, kdo byla Ester? - Opuštěný židovský sirotek, vychovaná poblíž dvora královského milosrdenstvím příbuzného svého žida Mardochea, která pro svou krásu či zvláštním řízením Božím stala se manželkou slavného a mocného perského krále Ahasvera. Ale k této cti dostala se právě tenkráte, když pletichami vysokého úředníka Amana celý židovský národ měl být vyhuben. Nebezpečí Estery se netýkalo. Ona cítila se bezpečnou, však nebylo známo, že jest židovkou, a i kdyby, což nechránil ji sdostatek purpur i palác královský? A Estera hleděla si svých vlastních zájmů...! Ale tu přijde příbuzný žid Mardocheus a postaví jí před oči její postavení, židovský národ a povinnost její k němu i odplatu Boží! ...
Ty jsi mohl učinit něco pro svůj lid, pro jeho spásu a záchranu a neučinil jsi? Pak věz, že vysvobození není znemožněno, přijde odjinud zcela jistě - ale ty a dům tvého otce zahynete!

* * *

Ester to dovedla a to zachránilo i ji. Činnost zachrání i před vlastním zmrtvěním. I v našem národě bylo by více života, kdybychom pracovali pro jiné s láskou.
V našich řadách odehrává se denně Esteřin boj. Jaký bude výsledek? Bitvě musí předcházet řádná příprava. Výsledek duchovního boje jest vázán na známost. Chceme-li bojovat pro Kristovu věc, musíme ji dobře znát. To nás vede ke studiu bible.
Nestačí jen volat: *Národe, vrať se ku Kristu - a sami stát opodál.* To znamená zrevidovat svůj vlastní život, začít práci u sebe, neboť bez toho všeho jest naše volání jen zvonem znějícím a mědí zvučící.
Tedy začít u sebe - ale pak v činný boj - ne za své snahy, za své myšlenky, ale za rozšíření Božího království v lidu našem...

Farářova zodpovědnost

Snad všechny protestantské církve zvolily pro bohoslužebný obřad jako výchozí zdroj, jako hlavní náplň Slovo Boží a rozvažování nad ním. Kázání – nikoli neměnná, k dokonalosti propracovaná liturgie – tak tvoří páteř našich svátečních setkání před tváří Boží; modlitby a písně je dotvářejí, doplňují. Navštěvujeme tedy své modlitebny, kostely a chrámy opravdu „jen" proto, abychom si poslechli tu hlubší, tu méně zasvěcené zamyšlení bratra faráře nad vybraným biblickým textem a potom vyjádřili svou tu větší, tu menší spokojenost nad vyslovenými myšlenkami, nad intelektuální i slovní úrovní kázání? Jistěže nikoli a někdy nevinná, jindy záludná otázka „Jak se ti líbilo kázání?", která mezi posluchači nejednou po ukončení bohoslužeb zazní, většinou není na místě a často se stává skrytou výzvou ke kritice farářova projevu, ke kritice hloubky jeho myšlenkového ponoru do biblického textu, ale i k nepodstatné kritice jeho gestikulace, jeho očního kontaktu s posluchači, jeho jazykové vyspělosti, bohatosti atd., atd. Ubohý farář „v rukou" takových farníků, neboť ani ten nejdokonalejší teolog nemůže splnit všechny požadavky všech, ke všem promluvit stejně silně, nemůže se prostě zavděčit všem. Naštěstí se nikomu z naslouchajících zavděčit nemusí. Jeho úkol vyrůstá totiž ze zcela jiných kořenů a jeho zodpovědnost míří výš, míří k samotnému Bohu. S touto závratnou zodpovědností však není osamocen. Vždyť my všichni jsme slovem Božím vyzýváni k tomu, abychom podpírali své pastýře v jejich nelehké službě, nikoli abychom na jejich vystoupeních hledali chyby jako ti nad jiné moudří, nároční a chytří. Na bohoslužby nechodíme proto, abychom se rozptýlili, pobavili a rozšířili svůj obzor, farář zde není v postavení režiséra či herce na jevišti a my v kostele nejsme na divadelním představení. Přicházíme do posvátných míst, abychom pročistili své nitro, abychom ve ztišení a vnitřním soustředění vyjádřili Bohu svou vděčnost za jeho péči, za radost a naději pramenící z víry, za mnohotvárnou darovanou bohatost života, abychom však také znovu a znovu odkládali před Bohem svou všednodenní nedostatečnost a přijímali odpuštění, novou sílu a nové požehnání do dalšího času. Neptejme se tedy lacině, jak se nám líbilo kázání, ale raději postavme otázku jinak. Naslouchal jsem při dnešních bohoslužbách dostatečně soustředěně? Podařilo se mi vyjádřit Pánu Bohu svou vděčnost za všechna dobrodiní mně učiněná? Podařilo se mi složit před Hospodinem náruč svých selhání a proher z minulého týdne? Podařilo se mi očistit znovu své srdce a získat nové povzbuzení a Boží milost do dalších dnů? Našel jsem v biblickém textu a v kázání slovo pro sebe, nebo jsem je ve své roztěkanosti, možná i únavě a zavalen starostmi promeškal a zasul jinými myšlenkami? Spoluvytvářel jsem svým malým dílem posvěcování bohoslužebného prostoru a času bohoslužbám vyhrazeného? Připravil jsem dostatečně své nitro pro přivlastnění slov biblického požehnání, které v závěru bohoslužby slavnostně zazní z moci Boží nad našimi hlavami jako poselství, jako zaslíbení, aby nás povzbudilo a provázelo do dalšího týdne? Bylo mi opravdu darováno? Jak velké duchovní bohatství si totiž každou neděli z kostela odnášíme, záleží nejenom na faráři, ale také a především na nás samotných.

Milada Kaďurková

J. L. Hromádka mezi mnohými

Souhlasím s Markem Zikmundem (Muž, který vrhal stín, ET-KJ č.4/2015), že profesor Hromádka není „vyřízený", ale stal se poněkud osamělým, jako by šlo v diskusi především o definování nebo popření jeho historické role. Poté co během dvaceti let všichni vyslovili, co měli na srdci, diskuse pozvolna ustala nedostatkem nových podnětů.
Při astronomickém pozorování se dává rada, že chceme-li objevit na hvězdném pozadí kometu, nesmíme se dívat přímo na ni, ale kousek vedle. Podobně se mi zdá slibnější přístup, kdy opět zalidníme Hromádkovo okolí lidmi, kteří šli s ním a společně řešili pro ně důležité problémy. Vedle orientujících osobností jsou lidé, kteří „byli při tom" – tady cituji Jana Patočku, který svůj pozdrav k 85. narozeninám J. B. Kozáka uvádí slovy: „Jsou osobnosti, které nás zatahují do svého okruhu tím, že žily celý bohatý obsah epochy důležité pro společnost, jejímiž jsme členy, že nebyly nikdy úzkými specialisty, hledícími vyhloubit co nejvíce jednu útlou dobře taženou brázdu, ale vždycky „byly při tom"; proto si je lze od tohoto dění těžko odmyslet a pro to, i pro jejich ušlechtilý osobní ráz máme je v úctě a rádi" (Kj č. 27/1973).
Takových osobností se v okolí profesora Hromádky vyskytovalo mnoho, někteří sdíleli jeho názory, jiní se s ním přeli a poté ustoupili z diskuse na jiné pracovní pole, vyřadila je nemoc či byli umlčeni nárazy novodobých totalit, ale neměli bychom zaměnit vůdčí postavení Hromádkovo po roce 1948 s povrchním dojmem, že se ČCE stala církví jednoho názoru a jedné teologické linie.
Já vidím stále témata dosud neosvětlená: otázku vlivu amerického pobytu na smýšlení těch, kteří zde prožili řadu let nebo někteří podstatnou část svého života. V Americe žili a psali své texty Hromádka, Kozák, Odložilík, Kohákové otec a syn a další. Dospěl již zde Hromádka k přesvědčení, že jde o svět minulosti odsouzený ke zhroucení v konfrontaci se Sověty? Měla na jeho názor větší vliv návštěva oslav VŘSR v Moskvě na podzim 1947 než předchozí osmiletý pobyt v Americe?
Dále téma kontinuity /diskontinuity/ teologického myšlení před 2. světovou válkou a po ní, které tehdy souznělo s dobovým přesvědčením o nahrazení měšťáckých předsudků ideály komunismu. Analogicky k této levicové ideologii se psalo o tom, že teologický liberalismus předválečné éry je dokonale odbyt a zůstává pouhým temným pozadím, od něhož se odráží lepší poznání teologie, která ho vystřídala. V tomto ovzduší reagoval Hromádka na nástup teologie demytologizace Rudolfa Bultmanna značně nevlídnou kritikou:
„Srovnejme K. Bartha s R. Bultmannem! Zakademičtělá, od pozemského ruchu odtrhlá teologie se cítí více doma ve stínu restaurovaného chrámu než v zákopech a uprostřed bouře" (Návrat teologie k egyptským hrncům? KR č.3,1953). Tehdy se Bult-manna zastal velmi odvážně tehdejší farář v Pečkách Štěpán Martin Pavlinec: „Myslím však, že i při kritickém postoji k Bultmannově teologii se nelze ubránit silnému dojmu právě svěžesti, šíře a hloubky jeho bohosloveckého úsilí… Bultmann je poslední, koho bychom měli hledat „ve stínu restaurovaného chrámu (KR č. 9-10,1953)". Š. M. Pavlinec se mi stále více jeví jako silná osobnost naší evangelické teologie a jeho texty z raných padesátých let mne oslovují svou otevřeností a podnětností.
Ponecháme-li stát Hromádku osaměle na pomníku, odsoudíme ho tím k smrti. Zalidníme-li jeho okolí živými lidmi a oživíme-li ve své konkrétnosti i protipozice, vůči nimž argumentoval, ožije spolu s mnohými i on.

Miloš Hübner

Pozvánky

Pražský sbor Ochranovského seniorátu ČCE srdečně zve na benefiční koncert, který se bude konat dne 26. března 2015 od 18.30 h ve sboru ČCE na Vinohradech Korunní 60, Praha 2.
Vystupovat bude pěvecký soubor Besharmonie. Výtěžek tohoto koncertu bude použit na rekonstrukci Milíčovy kaple v Malešicích, kam se chce sbor přestěhovat a vytvořit tam prostor, kde se budou sborové aktivity prolínat s aktivitami tamní lokality.

* * *

Program klubu Samaří na duben
Až na výjimku vždy středa od 19.30 h, Soukenická 15, Praha 1,
* 1. 4. 19 h (velký sál)
G. F. Händel: Mesiáš - Velikonoční koncert sboru a orchestru Arcibiskupského gymnázia.
* 8. 4.
Literární večer - Autorská čtení křesťanských básníků: Kateřina Málková, Jan Škrob, Olga Richterová, hudba Ondřej Bernovský.
Pořadatel: Sbor Církve bratrské v Praze 1. Vstupné dobrovolné

* * *

Na sobotu 11. dubna 2015 zveme do Poděbrad na konferenci s názvem DEN PRO RODINU.
Připravili jsme program pro rodiče i děti a především dvě přednášky s inspirujícím hostem Mgr. Hanou Imlaufovou, psycholožkou z Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny v Praze.
Přijeďte a pozvěte své přátele.
Přihlaste se na adrese: petr.geldner@cb.cz nejpozději do 6. 4. 2015.

Inzerce

Rakouské Alpy - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St. Wolfgang. Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena Eur 20.00/osobu a den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de.
J. Potoček - tel.: 49 553 9393
georgepot@seznam.cz

č. 7

V klidné části centra Dobříše nabízím přízemní byt 3+1 v RD, cca 80 m², možno i jako 4+1 (93 m²), zahrada. Hledám zájemce o dlouhodobý pronájem a o aktivní členství v místním sboru. Nájem od 6500,- Kč/měsíc plus energie a vodné.
Informace u faráře Samuela Hejzlara, tel: 603578108 e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Umělecká malba kostelů, obnova fasád a restaurování. Sleva z ceny. Tel.: 00421 905 389 162, www.reart.eu

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2015

1. dubna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 8. dubna 2015

Z obsahu

* *Poznej sám sebe*
* *Vyvolte sobě dnes*

Poselství k Velikonoční neděli

Naděje odvaleného kamene
Marek 16,1–8

Tři ženy, které Ježíše doprovázely po Galileji a které zpovzdálí sledovaly i jeho popravu, jdou nyní svému Mistru prokázat poslední službu. Pomazat jeho tělo vonnými mastmi, které pro tento účel zakoupily. Zde, u hrobu, končí lidské možnosti a naděje. Ženy nedokáží vidět dál, dokonce ani když k tomu měly Ježíšův příslib: *„Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte,* ***jak vám řekl.“*** Je to zřejmý odkaz na Ježíšovo slovo z Mk 14,28, které se určitě doneslo i oněm ženám a anděl na ně navazuje. Podle reakcí učedníků pro ně byla Ježíšova smrt definitivní. Když vstal z mrtvých, nemohou tomu uvěřit. Ženy také nepřicházejí ke hrobu vyhlížet vzkříšení, ale naopak pomazat mrtvého. Hrob je pro nás konečnou. Je proti vší naší zkušenosti doufat v něco jiného.

Jaké je ale překvapení žen, když vidí, že veliký kámen od hrobu je odvalen. Co se stalo? Někdo nás musel předejít. Někdo v tom hrobě již je nebo byl. Ale kdo? Když vejdou dovnitř, spatří mládence v bílém rouchu. Ten byl ale jediný, koho v hrobce spatřily. Začínají asi tušit, že se zde děje něco podivného, nadpřirozeného, protože na ně padá bázeň. Slyší ovšem slovo radosti a nové naděje, které se už nenadály: *„Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde.“* Ženy nedokáží pochopit, co se děje. Tuší, že je to něco nepochopitelného, a tak reagují úlekem. Anděl jim však do jejich zármutku a zmatku zvěstuje evangelium velikonoční neděle. Ježíš byl vzkříšen! Znovu jej potkají v Galileji. Odtud přichází radost a naděje i k nám. Vždyť ten, který z mrtvých vstal, jednou přemůže i naši smrt. Pomíjitelné obleče nepomíjitelnost. A pak bude platit Pavlovo: *„Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil.“* Kéž i nám moc Kristova vzkříšení přinese sílu a naději pro náš život i naše odcházení.

Michal Žemlička,
2. kazatel CB, Praha 3, Žižkov

Oběť

Jr 31,31–34; Ez 36,25–26; Žd 9,13–14; 1 P 3,21b–23

„Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, který podle mnohého svého milosrdenství znovu nás zplodil k živé naději skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých.“

1 P 1,3

Jako každá neděle i ta dnešní je především slavností Kristova vzkříšení, potažmo i našeho: „Také i nás, když jsme byli odcizení a neteční k Bohu (mrtví ve vinách a hříších), obživil spolu s Kristem, spolu s ním vzkřísil a přijal do své svaté skrytosti (posadil na nebesích) v Kristu Ježíši“ (Ef 2,5-6).

Evangelisté se shodují, že prvním nepřehlédnutelným signálem byl hrobový kámen. Poslyšme, co čteme: Maria Magdaléna ještě za tmy spatří hrob dokořán, svědčí Jan. Někdo ji zřejmě předešel. Proč asi? „Vzali Pána z hrobu. (Nechtějí snad, aby se lidi chodili klanět jeho ostatkům?) Vzali Pána mého a nevíme, kde jej položili,“ běží s poplašnou zprávou za učedníky (J 20,1-2).

V Lukášově podání více žen je ráno u hrobu v zahradě Josefa z Arimatie, aby náležitě opatřily tělo Ježíše vonnými věcmi. Našly kámen odvalený a když vešly do hrobu, tělo nenalezly (L 24,2-3).

Marek (v sepsání, snad nejstarším) se zmiňuje o starosti žen: „Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových?“ A hle, velmi veliký balvan spatřily odvalený a v hrobě, na pravé straně předpokládané mrtvoly, mládenec v bílém. Polekaly se (Mk 16, 3-5).

Evangelista Matouš vypravuje o andělské akci provázené otřesy země, když Boží posel přistoupil a odvalil kámen. Strážní jsou v šoku. Anděl se na balvan posadil, protože má přicházejícím ženám co říct: „Vy se nebojte. Ten, jehož hledáte, Ježíš ukřižovaný, z mrtvých vstal, jak předpověděl. Není tady. Pojďte se podívat... A běžte, zvěstujte učedníkům i Petrovi, předchází vás do Galileje...“ (Mt 28,1-7).

Pak je navštíví shromážděné za dobře zavřenými dveřmi. Vstal a poslal anděla, aby ženám odvalil kámen, a s učedníky se mohli přesvědčit... Slíbil přece, že je, zarmoucené sirotky, truchlit nenechá (J 14,18). „Přijdu k vám.“ Odkud? Ze slávy, kterou měl u Otce dřív, než byl svět (J 17,5).

Kvůli nim, kvůli nám se dějí ty věci. Ten, který je vždycky v nebi (J 3,13), ve svaté otcově skrytosti, opět přijme tělo, aby jim – nám rozdal ze své slávy (J 17,22). Mohli si, bláhoví, sáhnout, mohli s ním pojíst k utvrzení své víry. Kvůli nám je tu opět chléb jeho těla a kalich krve Nové smlouvy. Živly vzkříšení obnovující nás slovem pravdy do živé naděje nynějšího i příštího bytí s ním. Mocí Boží nás radikálně mění, živí nás, ošetřuje a chrání k spasení (1P 1,5). „Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe. Otec ve mně přebývaje, on činí skutky“ (J 14,10).

Hle, zázrak přepodstatnění: Slova, která vám mluvím, Duch jsou a život jsou. Přijmeš-li je, abys je strávil a naplnil, stávají se tvým tělem, tvou existencí. Jsem chléb sestupující z ne-

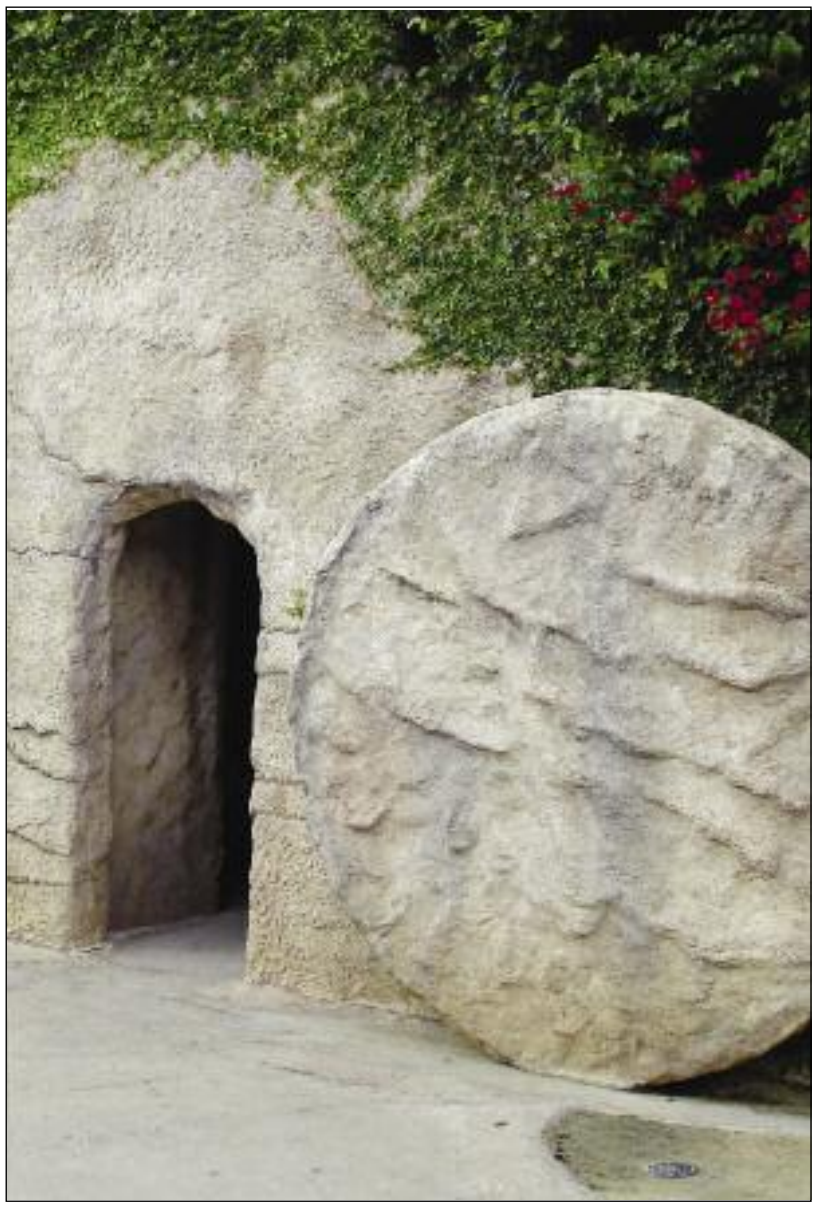
Dokončení na str. 2

Velikonoční přání lásky a pokoje

Milé sestry a milí bratři,
v tento čas nejvýznačnějších křesťanských svátků, které nám připomínají velikost a účinnost Boží lásky, vás zdravíme slovy apoštola Pavla, který zdůrazňuje: "Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní."
Pouze tehdy, když přijímáme skutečnost, že nám, hříšným lidem, nemůže pomoci obnovit náš vztah s Bohem nic jiného než skutek Boží lásky, který vedl až k tomu, že Kristus za nás zemřel, pak smíme přijímat velikonoční zvěst i s jejím vlastním obsahem, kdy vzkříšený Kristus oslovuje své přestrašené učedníky svým "Pokoj vám", které proměňuje jejich situaci.
A tak i v tuto dobu vyprošujeme pro nás všechny Boží pokoj, který tolik potřebujeme v těchto nepokojných časech. Ať pokoj Boží, který převyšuje veškerý lidský rozum, představivost, zásluhu i očekávání, nás provází na všech našich cestách.

Za předsednictvo Kostnické jednoty
a redakci i administraci ET–KJ

Bohumil Kejř

Ztracený kámen

"Kámen, jejž zavrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky.“

Žalm 118,21-22

Když kámen zavrhne více stavitelů, musí být pro stavbu jednoduše nevhodný. Je snad velký a těžký, křivý anebo prasklý? Stavitel není rozevlátý básník, ale praktik a dobrý počtář. Musí mít pro své rozhodnutí dobrý důvod. Koho představují stavitelé? Nejspíše svět lidí, lidské úvahy, propočty a předpoklady. Představují lidskou rozumnost, která má své dobré důvody s nějakými plány a úvahami pracovat a jiné přirozeně z podobně rozumných důvodů nechat být. Avšak běžná i praxí osvědčená logika může v nějakou chvíli selhat, protože to lidské osvědčené má v sobě právě omezení v onom lidském. Něco takříkajíc vsadíte na jednu kartu, nějakou chvíli to funguje, avšak v konečném souhrnu je to slepou uličkou. I seberozumnější jedinec není schopen dohlédnout všech souvislostí. A jako na potvoru, co se považovalo za zbytné, to se v posledu ukázalo jako nezbytné, vlastně „úhelné“. Tedy to, podle čeho se poměřují ostatní míry a úhly. Podobně jako úhelný kámen, který se zazdíval do prvního rohu stavěného domu.

Ježíš z Nazareta během svého působení poukazoval na určitý přístup k životu a důvěru k Bohu. Zastával se odstrčených, přijímal zavržené. Dával další šanci hříšným (avšak ne hříchu), poukazoval na sílu nenásilí a především nesázet na vnější moc a hmotné bohatství. Učil dětské pokoře před Bohem. Velikonoční příběh vypráví o tom, že jeho způsob víry a jeho „cesta“ byly odmítnuty, doslova zavrženy. Podstoupil smrt po způsobu vzbouřenců a buřičů (není jeho přístup vlastně vzpourou?). Avšak příběh třetího dne získal nový spád a novou dynamiku. Co bylo jedněmi odmítnuto – zavrženo, bylo naopak Bohem potvrzeno jako vybrané a vyvolené. Ježíšův hrob byl nalezen prázdný. Co se zdálo být ztracené a prohrané, Bůh opět vrací do života a následně do lidského rozhodování a přemýšlení.

Co je pro nás dnes sázkou na špatnou kartu, odvržení ve skutečnosti vyvoleného? Volba silových řešení, opomíjení slabých, odmítnutí

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Intronizace nového pražského arcibiskupa
Pražské pravoslavné eparchie

V sobotu před 3. nedělí velkého půstu, zasvěcenou uctívání sv. Kříže, proběhla slavnostní a dlouho očekávaná událost. Ve zcela zaplněném katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze byl vysvěcen a intronizován nový arcibiskup pražský a českých zemí Michal (obč. jménem ThLic. Michal Dandár Ph.D.). Božskou liturgii sloužila Jeho Blaženost metropolita českých zemí a Slovenska Rostislav spolu s arcibiskupem michalovsko-košického Jiřím, arcibiskupem berounským Jáchymem, biskupem fastovským Damiánem z kyjevské metropolie Moskevského patriarchátu a biskupem Antonijem moravickým ze Srbského patriarchátu.

Na počátku liturgie podle dávného obřadu přijal metropolita jako hlavní světitel od o. Michala vyznání pravoslavné víry, kterým svěcenec veřejně vyznal svoji ortodoxii. Po Trojsvaté písni proběhl samotný akt svěcení nového biskupa, přičemž rukopoložení provedlo všech pět přítomných archijerejů. Poté slavnostně usedl na biskupskou katedru, čímž se ujal úřadu arcibiskupa pražského a českých zemí.

Jakub Jiří Jukl
podle www.ekumenickarada.cz

K této zprávě ovšem dodáváme, že ani tímto slavnostním aktem, žel, nejsou vyřešeny spory, které pravoslavnou církví v ČR zmítají již delší dobu - a částí církve je nadále zpochybňována jak volba nového arcibiskupa, tak i platnost samotného aktu intronizace, protože nezáleží na počtu a postavení hostů, ale na počtu členů Posvátného synodu, který jediný má právo eparchiálního biskupa uvést v úřad. A i dostatečný počet těchto členů je zpochybňován. Zdá se, že není vyhlídka, že by tak vbrzku skončil stav rozdělení, kdy dokonce v pozici statutárního zástupce této církve je opatrovník, určený soudem. ***(red)***

Vítěz voleb: Netanjahu bere zpět své předvolební odmítnutí dvojstátního řešení

Izraelské volby mají navzdory předvolebním průzkumům, které tvrdily pravý opak, jasného vítěze. Předseda strany Likud Benjamin Netanjahu se tak podle všeho zhostí premiérské funkce už potřetí v řadě za sebou. Zatímco ve volební den tvrdě finišoval svou volební kampaň jasným odmítnutím dvojstátní dohody s Palestinci, vzápětí po volbách bere svá slova zpět. Jak ostatně ukázal dokument, který během voleb pravděpodobně někdo z jeho politických konkurentů z pravé strany spektra podstrčil listu Jediot Acharonot, Netanjahu je v otázce stažení vojenských jednotek ze Západního břehu Jordánu velmi přístupný. A to i přesto, že o tom nehovoří tak otevřeně jako Jicchak Herzog nebo Cipi Livniová, jejichž středo-levicový blok Sionistický tábor měl v těchto volbách ambici porazit Likud a Netanjahua v premiérském křesle vystřídat.

Poté co se v povolebních rozhovorech Netanjahu od svého odmítnutí dvojstátního urovnání s Palestinci distancoval, ba dokonce ideu Palestinského státu podpořil, je nyní jasné, že jeho tvrdá rétorika v posledních hodinách před koncem voleb nebyla nic jiného než snaha odčerpat co nejvíce hlasů voličů pravicových stran ve prospěch Likudu – snaha, která zafungovala. „Nechci jednostátní řešení. Chci udržitelné dvojstátní řešení. Pro ně se ale také musí změnit určité okolnosti," řekl ve čtvrtek 19. března v americkém vysílání MSNBC. Nyní je tedy podle všeho připraven na dvojstátním řešení zapracovat. „Budu ve své vládě nadále pokračovat ve skutečné integraci arabských občanů Izraele do izraelské ekonomiky, izraelské hi-tech produkce a izraelské společnosti. Můj závazek je reálný a reálný i zůstane," dodal ještě Netanjahu.

podle: Židovský tiskový a informační servis, zkráceno

Jihočeský kraj připomene řadou akcí 600 let od úmrtí Jana Husa

Program zahrnuje například přednáškové cykly, konference, sympozia, oslavy, komponované a scénické prohlídky, koncerty, muzikál, historické festivaly nebo divadelní představení. Součástí je i rekonstrukce Husova rodného domu v Husinci na Prachaticku.

"Jsem rád, že tímto projektem může vejít do širšího povědomí období husitství. Jedná se o velmi důležitý milník v našich dějinách a třeba připomenutí výročí úmrtí Jana Husa přinese to, že události té doby nebudou lidé vnímat tak černobíle," řekl historik specializující se na dějiny pozdního středověku Petr Čornej.

(noe)

Ztracený kámen

Dokončení ze str. 1

skromnosti a šetrnosti ke stvoření, pěstování kultu síly a mládí, volba konzumnosti před tvořivostí, upřednostnění chytrosti před moudrostí, vzdání se rodinných vazeb?

Chtěl bych vás, milí přátelé, k takovému přemýšlení pozvat. Ať ve svém soukromí či při společných setkáních a bohoslužbách. Děkujme Bohu za to, že co jsme sami ke své škodě někdy odmítli a pak si sami prohráli, to on nám s láskou opět vrací. Naštěstí jeho rozumnost není jako ta naše. Máme novou šanci a novou naději přijmout to, co jsme třeba už kolikrát odmítli, jenže ono se to ukázalo jako to správné, nepostradatelné. Na návraty „ztracených synů" není nikdy pozdě.

„Pane Bože, děkujeme, že vedle všeho dobrodiní, které od tebe dostáváme, ty ještě všemu dáváš pravou míru a váhu. Učíš nás tomu, co je opravdu potřebné a co nás jen zbytečně okrádá o síly a čas. Prosíme, dej nám moudrost zvolit správnou cestu, správný základ. Požehnej, prosíme, každé dobré myšlence i činu. Amen."

David Šorm

Oběť

Jr 31,31–34; Ez 36,25–26; Žd 9,13–14; 1 P 3,21b–23

Dokončení ze str. 1

be (J 6,50) a můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mne poslal (J 4,34). Jsem živ skrze Otce. Kdo podobně jí mne, i on bude živ skrze mne (J 6,57). Vpravdě mé tělo je pokrm a moje krev je vpravdě nápoj (J 6, 55).

Mnozí se pohoršili: O čem to mluví? O jaké látkové výměně, řekli bychom. A tak dodává: „Duch jest, který obživuje, tělo nic neprospívá. Slova, která já mluvím vám, Duch jsou a život jsou." (J 6,63).

Jsme nakloněni dotýkat se, hmatat, okukovat nástroje Božího slitování. Vidíme tělo a krev po bolesti, která života zbavila, smutné ostatky duše vylité na smrt z vůle a zavinění obětujícího hříšníka. V bezradné omezenosti sáhl na život v naději, že u jeho Dárce a Pána znovu naváže, kde se pro hřích odcizil a ztratil. Usmrcením němé tváře se s lítostí doprošuje poshovění nad sebou. To byl smysl obětí.

Jak ho však najít v nenávistném utýrání Božího dobrodince, nevinného a neposkvrněného Beránka Krista (1 P 1,19)? Jak je, jak může být obětí? Golgotská poprava za řevu: „Nechceme, aby tento kraloval nad námi!" (L 19,14) Pryč s jeho změnami! Na kříži se předveď se životem věčným!... Člověk rodu znamenitého v Ježíšově podobenství o svěřených hřivnách ovšem zločin opovědníků obětní bohoslužbou neshledává (v 24).

Takže Ježíšovi odpůrci a soudci volí raději zločin? Do nebe volající hřích? Kdeže. Tak oni nemyslí. Mají ze Zákona svá ustanovení, takže konec řečí, je čas jednat. Zakročit na obranu Mojžíšova Hospodina, jak ho známe, Boha naší bohoslužby a ovšem naší autority a moci proti samozvanému svůdci lidu. Nesvědomitým by jim přišlo, Nejvyššího se nezastat...

A Nazaretský se jim nebrání. Mlčky se vydává: „K tomu jsem se narodil a proto jsem na svět přišel, abych vydal svědectví pravdě..." Pravdě Piláta? Řemeslníků smrti? Svých soudců? „Kdo je z pravdy, slyší můj hlas" (J 18,37). Takový nahlédne pravdu sebe sama a pravdu Boha. V Synu zjevený Bůh Otec činí námi vyhlášené nepřátelství a námi dokonané zlo vlastní svou obětí a tak možností našeho osvícení pravdou, naší změny a záchrany. „Žádného pomocníka není," prohlédá ke Kristově dramatu prorok: „Sám jsem tlačil pres, aniž kdo z lidí byl se mnou." (Iz 63,1-5). Sám zápasí Stvořitel s naší nemocí k smrti, se znetvořením svého stvoření, s naší ztraceností a odcizením v hříchu: Hle, obětník sám je obětí aby nás obživil, nikoli jen podělil tím, co po zabití zbývá. „Způsob služebníka přijal..." (Fp 2,7). Slouží nám k životu v pravdě.

Křesťanům z Židů to apoštol vysvětluje: Jestliže krev zvířete posvěcovala poskvrněného k očištění těla (tedy měnila stávající stav hříšníka), čím více krev a bolest Kristova, který skrze Ducha věčného samého sebe obětoval neposkvrněného Bohu, očistí naše svědomí od skutků mrtvých a posvětí nás ke sloužení Bohu živému (Žd 9,13-14). Osvobodí nás od toho, co máme na svědomí? Nejen.

Příchozí přes práh časnosti ze svaté své skrytosti nás čistí ve svědomí skrze Ducha věčného pro jiný, nový životní styl Bohu vstříc, píše apoštol. Svědomí, toho svědka v nás, který nám do toho mluví, pokud vůbec přemýšlíme o svých slovech a činech, osvěcuje pravdou. I soudci a kati Krista bezpochyby v sobě ten rozhovor vedli. Jsme mistři sebeklamu. Jeho kříž však usvědčuje naše svědomí z plísně skryté nenávisti. Svou krví nám všem Kristus ukazuje, co, sami sobě sloužíce, jsme s to v krajnosti si na svědomí vzít, nebo čeho se bez myšlenky, nesvědomitě s davem nebo s většinou účastnit.

Apoštol Jan tomu říká chození ve tmě: Jestliže si, jako chodci takovou tmou lhostejnosti svědomí, něco zbožně namlouváme, lžeme a nečiníme pravdu, říká (1 J 1,6n). Dáme-li v labyrintu světa na rady bezbožných, postáváme-li na cestách hříšníků, abychom pak bez zábran usedli s posměvači, spoléhajíce přitom bláhově, že někde v zaprášené Bibli chováme krvavě orazítkovanou blahoslavenou cestovní doložku do nebe, mýlíme se. Ta platí pro službu Bohu živému ve světě tady a teď a my jsme cítit skutky mrtvými.

Jestliže však ospravedlněni z víry, tedy šťastně nasměrováni chodíme v pravdě, existujeme ve světle, jako ON je ve světle, a máme vespolek obecenství, které měl na mysli Ježíš, když se modlil za naši jednotu (J 17,11.21.22). Jeho krev nás očišťuje od přešlapů a (ano, přiznejme si) od hříchů, jichž však ze srdce litujeme. Sestrou i naší lásky učinil zranitelnost. Pravdivě vyznejme, že jsme zase přidali k jeho bolesti. I to nesme jako svůj kříž.

Vždyť vzkříšením činí Otec krev Nové smlouvy krví i našich srdcí. Odvalil kámen, jak směli spatřit už proroci Jeremiáš a Ezechiel, kámen v nás. Místo kamenného dává ožít srdci masitému. Uschopňuje nás k milosrdenství, a vnímavostí své vůle kvalifikuje nás k účasti na svém díle.

S menšinou jsme směli, jako do korábu Noe, vstoupit do křtu v jeho jménu. Chvála Bohu! Přistoupili jsme nejen k své tělesné špíny smytí, jak se vždy znovu dálo krví zvířat (Žd 9,13) k očišťování toho, co bylo, ale k dotázání se, k dobrání se dobrého svědomí před Bohem (1 P 3,21), svědomí jako šťastné navigace života jemu vstříc, skrze vzkříšení Ježíše Krista. Smrtelným dosvědčuje, že z mrtvých vstal a vešel do své slávy u Otce ve svaté skrytosti a tak nás zakotvil v nezahanbující naději. Na pravici Boží si podmanil anděly, mocnosti i moci, a přitom je s námi po všecky dny až do skonání světa (Mt 58,20).

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Místo naděje

Marek 16,9–11

Všichni čtyři evangelisté končí své spisy zprávou o Ježíšově vzkříšení. Zbožnou duši ovšem mate, že každý z nich líčí tuto událost trochu jinak. Nejvíce při zemi se drží Marek. V jeho podání ženám dosvědčuje Ježíšovo vzkříšení mládenec v bílém rouchu. Evangelista Matouš už situuje do této role anděla. A když pak ženy od otevřeného hrobu běží domů, setkají se se Vzkříšeným tváří v tvář. Lukáš jde ještě dál. V jeho podání se stávají tlumočníky velikonočního evangelia dva muži v zářícím rouchu. Potom se Vzkříšený ukáže dvěma učedníkům jdoucím do Emaus, Šimonovi a všem Jedenácti. (Jidáš je v tu dobu už po smrti, proto v počtu chybí.) Janovu verzi zahajují dva andělé. Pak evangelista obšírně líčí zjevení Marii z Magdaly a trojí zjevení učednickému kruhu.

Čím je evangelium mladší, tím jsou jeho zprávy o Ježíšově vzkříšení barvitější. To má samozřejmě svoji logiku. V nejstarší době se se zvěstí o Ježíšově vzkříšení nesnadno srovnávali i jeho nejbližší. Evangelista Marek to koneckonců nijak nezastírá. Píše, že když Marie z Magdaly Ježíšovým učedníkům řekla, že jejich Mistr žije a že se jí ukázal, nevěřili jí. Postupně se však z původně niterné existenciální zkušenosti stalo základní jednotící vyznání rodící se církve. K tomu být křesťanem nestačilo pokládat Ježíše za sympaťáka. Křesťana charakterizuje přesvědčení, že Ježíšova mise v tomto světě neskončila fiaskem, ale navzdory jeho smrti na kříži je misí úspěšnou. Toto přesvědčení má v sobě obrovský a pro lidský život konstruktivní náboj.

Evangelista Marek líčí Ježíšovo vzkříšení opravdu minimalisticky. I ta pasáž, která pojednává o Ježíšově zjevení Marii z Magdaly, je až v dodatku, který nejstarší rukopisy jeho evangelia neobsahují. Ty končí pochmurně. Tři ženy, které se prvního dne po sobotě vydají pomazat Ježíšovo tělo, jsou otevřeným hrobem a mládencem zvěstujícím jim Ježíšovo vzkříšení tak vyvedeny z míry, že od hrobu uteču a nikomu nic neřeknou. Marie z Magdaly je jednou z této trojice. Pak se však její úděs změní v úžas. A úžas strach zahání a ústa otevírá. Její proměna měla samozřejmě svůj důvod. Evangelista nám ho ve svém dodatku prozrazuje: Ježíš se jí zjevil! Tohle Marii vrací ztracenou rovnováhu a vede k akci: Svou čerstvou existenciální zkušenost jde sdělit Ježíšovým učedníkům.

Ti truchlí a pláčí. Mariino sdělení však přesto odmítnou. To je pro nás lidi typické. Jsme v úzkých, ale odmítáme pomoc: Nemůže žít! Byl přece ukřižován, umřel a byl pohřben… Ani jeden z evangelistů nic z toho nepopírá. To všechno se podle nich skutečně stalo. Ale pak Ježíš vstal! Evangelisté neřeší technologie a procesy, které to umožnily. Oni dotvrzují fakt Ježíšova vzkříšení jako takový. Jeden to činí decentně, druhý rozmáchle. Ve své různosti však všichni dosvědčují totéž. Bůh podle nich prvního dne po sobotě napravuje, co jsme my lidé na Velký pátek pokazili. Svatého, kterého jsme přibili na kříž, rehabilituje a vrací tak světu jeho dobrý řád. Ježíšovým vzkříšením se svět opět stává místem naděje a člověk díky tomu znovu dostává chuť v něm žít.

Emanuel Vejnar

Lidé, lidé...

Lidé, lidé,
dovoluji si vás oslovit tímto nejvyšším možným titulem, protože ***člověk je obrazem Boha a je ozdoben výsostnými znaky: rozumem, svědomím a zodpovědností.***
Sešli jsme se tu, abychom vzpomenuli obětí válek a totalitních režimů, zejména toho, který je nám historicky nejblíž. Dnešní pietní slavnost dostala jméno Mene Tekel. Tato tajemná slova se objevila na zdi paláce Nabukadnezarova syna, když hodoval a zneuctil posvátné nádoby odcizené z jeruzalémského chrámu. Oznámila pád jeho říše, protože se nepoučil z příběhu vlastního otce.

Hloupost a pýcha odvrhly Boha

Jsme přitom na místě, které je symbolem našich národních dějin. Je to chrám, který po staletí vznikal podle přesně stanoveného řádu a stal se ztělesněním ideálu, který vedl naše otce a dědy. Sama o sobě tato katedrála oním ideálem není, protože ten stojí vysoko nad ní směrem označeným odvážně vzpřímenými věžemi. Odtud k lidem promluvil Bůh. Slyšeli jsme jeho slova, platná pro Izraelity v zajetí stejně jako pro stavitele tohoto chrámu. Jsou bolestně platná i dnes. Odtud k nám poslal svého Syna, Ježíše Krista, aby nám ukázal, kdo jsme. Že jsme lidé, jen lidé spěchající ke smrti. Ale také, aby nám zvěstoval, že ideálem člověka je být obrazem Boha. Podobat se Kristu. To je pravda života, celý jeho smysl - jít k tomuto ideálu.
Pokaždé tu někdo mluví. Dnes ten úkol připadl mně. Je mi úzko, protože mluvím před Vševědoucím, a uvědomuji si, že nestojím před vámi, ale před těmi, kdo pro tento ideál, pro pravdu života byli schopni svůj pozemský život nasadit. Dělat to pro sebe by nedávalo smysl. Život se pokládá za druhé. Ti, na něž tu myslíme, to udělali kvůli nám. Je mi určeno promluvit. Zde jsem, abych konal, co mám konat.
Více než vzpomínat je třeba se poučit. Ti, o nichž přemýšlíme, zemřeli především proto, že si lidé včas nepřipustili, že jsou ohroženi. Je třeba se poučit, neboť jsme opět ohroženi a opět si to nechceme přiznat. **Říkáme: Žijeme v míru, přitom se bojuje, útočí a zabíjí. Ve své hlouposti a pýše poučujeme celý svět. Říkáme: Náboženské války jsou středověký nesmysl. Očekáváme, že všichni odhodí svého Boha, protože my jsme to udělali. Ale oni to neudělají, protože na nás vidí, kam to vede – naše kultura se rozpadá a vymíráme. Říkáme, že s nimi musíme vést dialog, ale oni nás nebudou poslouchat, protože chtějí mluvit o náboženství a my žádné nemáme, protože jsme nekonečně liberální.**

Chybí nám ideál, za který bychom položili život

Říkáme, že si máme jeden druhého vážit, ale oni si nás vážit nemohou, protože oni jsou schopni pro svou pravdu položit život, ale my budeme ustupovat a podle jejich diktátu zakročíme proti každému, kdo se přizná ke znamení Kristova kříže. Říkají nám, že nejsme tolerantní, a mají pravdu, protože nejsme tolerantní ani k sobě navzájem. A nedejme se mýlit, naši politici se vůbec nezajímají o islám, ale o petrolej a prodej obnošených zbraní. My jim to nemůžeme vytknout, neboť je sice máme za krátkozraké hlupáky, ale nesmíme to přiznat, protože jsme je zvolili. Navíc cítíme, že to jsou ti nejhodnější z nás, protože na slovo poslouchají jiné, kteří jim, sami bez tváře, odněkud nařizují. Tušíme, že odněkud, kde se hraje ruleta s fiktivními penězi, které ovšem někdy musí být podloženy naší prací, popřípadě životy.
Usilujeme o mír na Ukrajině, ale sami jsme připustili, aby byl ohrožen, a spěcháme se přiživit, protože nepřiznáme, že nejde ani o Ukrajince, ani o Rusy, ale opět o peníze a rovnováhy bank, které se rozkymácely jako lodě, když se zvednou vlny. Říkáme: musíme být silní, abychom uhájili mír, ale k čemu nám budou zbraně, když nemáme muže, kteří by je zvedli? Proč by to dělali, když nemají ideál? Ideál, za který by někdo byl ochoten zemřít. Jsme věru ubozí a směšní.

Hovoříme o míru, ale sami ho nemáme

Vzali jsme své oblasti vazebnost kultury a naše katedrály se hroutí a společenství lidí se mění v hromadu rozhádaných sobců. **Ztratili jsme hodnotu a míru člověka, neboť je zcela logické, že když odhodíme své křesťanství a zbavíme se Boha, zbavíme se i člověka, protože přestaneme vědět, jak má vypadat. Jak si nás muslimové mohou vážit, když oni mají Boha a my žádného nemáme? A proč by se měli u nás chovat slušně a jednat s námi lidsky, když vidí, jak se chováme my k sobě navzájem!** Hovoříme o míru, chceme ho bránit, ale sami ho nemáme. Ani v sobě, ani mezi sebou. Chceme zachránit spravedlnost, ale jen množíme zákazy. Jenže spravedlnost ani mír nikdo nezavede, protože vyrůstají ze slušnosti.
Vím, co teď nastane, co uslyším. Má slova narazí na zeď sobecké spokojenosti, která je jako křivé zrcadlo. Všechno překroutí. Kdybych řekl jakoukoli moudrost, ozvěnou se ke mně vrátí fráze prázdnější než žvást opilce. I kdybych přinesl přímo z fronty usmrcené dítě, ozve se jen lživý nářek představitelů elit, a to takový, jaký si bude přát ke všemu lhostejný dav, který je má znovu postavit do čela.

Našimi nepřáteli jsme sami

Nikdo se nezvedne, aby se šel pokusit zachránit sourozence či matku toho dítěte. Ozvou se proti mně hlasy: Na co si hraješ? Nečárej čerty na zeď!..., až zazní protest: Ten blázen nakonec způsobí válku – umlčte ho! Ale já se hrozím toho, co si připravujeme a přivodíme. **Našimi nepřáteli nejsou ani Arabové ani Ukrajinci ani Rusové a vůbec nikdo. Stačíme si sami, protože si neuvědomujeme zákona života, zapomněli jsme, že život je láska a láska je oběť. Život bez nich nedává smysl. A to je, na co můžeme zahynout**.
Neměli bychom žádné nepřátele, kdybychom byli jako tato katedrála, poutáni k sobě pevným řádem, a byli bychom váženi a ctěni jako tvůrci. Jenže my nic nevytváříme, protože za sebe necháváme jedny pracovat a druhé myslet. Podle pokynů shora jen posunujeme dílo těch zdola. Nemáme proč žít. Jsme tu zbyteční. Kdybychom takoví nebyli a byli platnými lidmi, neodvážili by se nás nepřátelé ohrozit, protože bychom byli pevnější než oni. Naší cestou je návrat k rozumu a jeho zkáznění a důsledné, věrohodné, hluboce žité křesťanství.

Jsem běloch, muž, Čech a křesťan

Nemohu mlčet. Byl jsem vyzván, abych promluvil před Bohem a mrtvými předky, a to ve chvíli, kdy se nás cizinci s úsměškem ptají: Co vy jste vlastně zač? Nemohu mluvit za druhé, ale odpovím za sebe, byť se chvěji:
Vyznávám, že jsem běloch, uznávám odlišnost lidských ras, a tudíž lidskou důstojnost všech, ale odmítám zčernat či zežloutnout a změnit proporci a barvu svých očí. Jsem muž, který může zplodit, ale nemůže porodit dítě, a proto trvám na spořádané, trvající rodině, neboť je to základ společnosti a záruka výchovy. Trvám na tom, že muž a žena jsou odlišní ve stavbě těla i biologické funkci, že žena je slabší a vzácnější než muž, který ji má chránit, milovat a vážit si jí.
Jsem zatím zdravý a budu pomáhat nemocným, ale odmítnu fňukání slabochů, kteří se na nemoc jen vymlouvají. Jsem zároveň bohatý i chudý. Svůj chléb si dosud vydělávám a mám ho dost, abych se podělil, ale odmítám živit lenochy. Mám mnohem méně než skutečně majetní, nezávidím jim a radoval bych se, kdyby svůj majetek užívali rozumně.
Jsem Evropan, protože jsem Čech. Narodil jsem se českým rodičům, vyrostl v české zemi a beru vážně bídu i slávu svého národa. Odmítám se rozplynout v bezduché uniformitě konzumní multikultury.
Jsem křesťan, uctivý k lidem jiného náboženství či názoru, a vím s určitostí, že se jimi budou řídit v celém svém jednání. Ale hlásím se pevně ke svému křesťanskému Bohu a řádu, který stanovil, protože je moudrý, spravedlivý a k lidem soucitný.
Jsem člověk, vděčný za své lidství a hrdý na svou tvář.
Jsem člověk, jmenuji se Petr Piťha a nejsem nějaké 361106/038 rodné číslo, ani 37-22/015 identifikační číslo oprávnění, ani PIN ani VIPN ani jakékoli jiné číslo. Jsem člověk, protože mám svědomí a nesu zodpovědnost. Jsem člověk a jako člověk chci také zemřít. Amen.

Petr Piťha

Proneseno na ekumenické bohoslužbě v chrámu sv. Víta u příležitosti výročí února 1948.

Otištěno s laskavým souhlasem autora

Církevní historik František Michálek Bartoš

(5. 4. 1889 v Rychnově n. K. – 12. 5. 1972 v Praze)

Studoval historii na univerzitách v Praze u profesora J. Pekaře a ve Freiburgu, 1919 v Praze promoval, ale habilitace mu nebyla umožněna. Od svého učitele se totiž distancoval a vedl s ním a jeho žáky četné polemiky – chápal české dějiny ve smyslu F. Palackého a T. G. Masaryka. Rozhodl se pro členství v Českobratrské církvi evangelické, klonil se ovšem k unitarismu („věřil jako Masaryk"). Přešel na Husovu evangelickou bohosloveckou fakultu, kde se 1931 habilitoval a později se stal profesorem církevních dějin. 1930-1952 byl členem Československé akademie věd, Národní rady badatelské 1947-52 a 1947 britské Královské historické společnosti. Jako husitolog byl respektován doma i v zahraničí.
Zaměřil se na českou reformaci, kterou chápal hlavně z mravního hlediska. Pečlivě zkoumal archivní materiály a učinil četné objevy, ovšem některé jeho závěry jsou hypotetické.
Vydal spisy Jakoubka ze Stříbra 1925, Jana Rokycany, Jana z Příbrami, Petra Payna 1928, Martina Lupáče 1939 a s P. Spunarem Jana Husa a Jeronyma Pražského 1965; rovněž soupis rukopisů Národního muzea 1926-1927.
Z jeho spisů jmenujme: Do čtyř pražských artikulů 1924, Husitství a cizina 1931, O Husa a o Husovi 1935. O kalich 1939, Knihy a osudy 1939, Co víme o Husovi nového 1946, Čechy v době reformace 1959, Husitská revoluce 1965-1966, (autobiografické) Vzpomínky husitského pracovníka 1969. Psal rovněž četné příspěvky do řady časopisů včetně Kostnických jisker.

„Vše potom smetl kat na káru, vyvezl k Rýnu a vházel do řeky, aby nic nezůstalo Husovým přátelům na památku.. Odvezli si poklad mnohem cennější. Mistrovy spisy, jež přetrvávají věky a rozejdou se, sotva vyjdou po sto letech tiskem, do celého světa jako přední kus duchovního jeho odkazu."

Čechy v době Husově, str. 149
Bohuslav Vik

„On zemřel za nás, abychom my, ať živí či zemřelí, žili spolu s ním."

1.Tesalonickým 5,10

Apoštol Pavel podle jednoho teologa vyjadřuje pochopení radostné zvěsti o Ježíši Kristu v mnoha variacích spojením dvou dění: transformace a participace. Transformací neboli přeměnou myslí velikonoční přechod ukřižovaného Ježíše do nového bytí a participací neboli účastí podíl věřících na tomto tajemství. On za nás prošel smrtí k životu, abychom my žili s ním – nejen jednou po smrti, ale už v tomto životě. To vše je skryté v onom „s ním", které se line jako refrén celým Novým zákonem: Učedníky zavolal, aby byli s ním; šly s ním velké zástupy; s ním ukřižovali jiné dva; budou s ním kralovat na věky věků… Tyto a mnohé další verše mluví o historické skutečnosti nebo naopak o budoucích zaslíbeních. Ale apoštol Pavel mezi ně vsunuje ještě přítomnost, naše „dnes". Ono „s ním" není jen něco, co bylo či bude, ale i něco, co je. Je to ona sice někdy skrytá, ale přitom velká skutečnost našeho života, které se dotýkáme skrze víru. S ním také umíráme ve křtu starému životu a s ním usedáme ke stolu svaté večeře. Oživit a aktualizovat toto „s ním" – k tomu jsme každoročně zváni o Velikonocích.

Karel Šimr

Kulturou proti antisemitismu

Neděle 19. dubna 2015
Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je nákaza, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno.

Pochod dobré vůle - 14 hodin, Praha, náměstí Franze Kafky
Připojte se k pietní vzpomínce na oběti holokaustu a k pochodu na Malou Stranu, který je pokojnou a kulturní reakcí na projevy antisemitismu a nesnášenlivosti.

Všichni jsme lidi - 15 hodin, Valdštejnská zahrada
Veřejné shromáždění s kulturním programem za účasti pamětníků holokaustu Eriky Bezdíčkové a Luďka Eliáše, herce Jana Potměšila, kantora Michala Foršta a dalších předních českých osobností. Vstup volný.

Jazzový koncert - 19.30 hodin, Divadlo U Hasičů, Římská 45
Dvojkoncert izraelských jazzových formací: duo Guy Mintus & Yinon Muallem a Hadar Noiberg Trio. Vstupenky na www.jmw.cz

K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic!

Pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky a ministra kultury Daniela Hermana pořádá Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ).

www.vsichnijsmelidi.cz

Listy M. Jana Husa

23. Mistrům Martinovi a Mikuláši z Miličína

Pokoj vám, který nebude mít ten, kdo o něj usiluje tělesně, se světem a s ďáblem. Na zemi budete mít soužení, říká Spasitel, ale jestliže budete horliví následovníci dobrého, kdo vám může uškodit? Protože horlivě chci hlásat evangelium, jsem naplněn tesklivostí, poněvadž nevím, co mám dělat.
Rozvažoval jsem ve své mysli tu evangelickou výpověď Spasitele u Jana v kap. 10.: "Dobrý pastýř duši svou pokládá za ovce své; ale najatá síla a ten, kdo není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, když vidí přicházet vlka, opouští ovce a utíká, a vlk ovce chytá a rozhání." Uvážil jsem i z druhé strany výrok Mat. v kap. 10.: "Když vás budou pronásledovat v jednom městě, utečte do jiného." Hle, přikázání Kristovo nebo zaslíbení! Co bych při těch dvou protikladných výrocích měl dělat, nevím.
Uvážil jsem list blahoslaveného Augustina[2)] k biskupu Honoratovi, který se jej dotazoval v podobném případě; on totiž ve své odpovědi nakonec takto uzavírá: Kdokoli tedy tím způsobem uprchne, aby jeho útěkem nevyhnutelná služba církvi nechyběla, činí, co přikázal Pán nebo zaslíbil. Kdo však tak utíká, že se tím Kristovu stádu odnímá pokrm, z něhož ono duševně žije, ten je tou najatou silou, která když vidí, že přichází vlk, utíká, protože mu na ovcích nezáleží. To ti odepisuji z pravé lásky, protože jsi se mne ptal na radu, bratře nejmilejší, co za pravdu jsem uznal, nepředpisuji však, abys nenásledoval lepší názor, jestliže bys nějaký nalezl. Nemůžeme najít nic lepšího, co bychom v těchto nebezpečných časech činili, než prosby k našemu Pánu Bohu, aby se nad námi smiloval, což právě, aby totiž neopouštěli církví Božích, někteří prozřetelní a svatí mužové chtít i činit se odhodlali a mezi zuby zlolajců od svého snažení a předsevzetí do konce neodpadli. Tak píše Augustin.
Vy tudíž, můžete-li se spokojit s Augustinovou radou, mně to na vědomí dejte, neboť mne tísní svědomí, aby má nepřítomnost nebyla k pohoršení, byť i nechybělo ovcím nutného pokrmu slova Božího. Na druhou stranu se mne zmocňuje strach, aby moje přítomnost pro zlomyslně smýšlený interdikt[3)] nedala příležitost k odejmutí pokrmu, totiž velebné svátosti přijímání a jiných věcí směřujících ke spáse.
Proto se pokorně modleme, aby nás všemohoucí Bůh milostivě osvítil, co bych já ubohý měl v tomto případě dělat, abych neodbočil z cesty spravedlnosti. Pěkný je v tom listě výklad blahoslaveného Augustina, neboť zřejmě podotýká tam, že v případě, kdy je někdo jednotlivě stíhán, může dovoleně uprchnout. Uvádí příklad na svatém Athanasiovi.[4)] A kdyby ovšem hrozilo nebezpečenství, tu měli by snad pryč poslati toho, kdo by budoucně pro církev byl užitečnější, aby on, možno-li, útěkem se spasil atd.

23. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

23. Mistrům Martinovi a Mikuláši z Miličína.[1)]
R. 1412. (1412, v září).
Mikuláš z Miličína, od roku 1406 mistr svobodných umění čili doktor filosofie, byl druhým kazatelem kaple Betlémské, tedy soudruhem Husovým v tomto úřadě. Mistr Martin nebo Martinek z Volyně byl rovněž mladším kazatelem při téže kapli (viz list 49 a 79).
Hus, byv stižen velikou klatbou r. 1412 (viz list 25), neví, má-li uposlechnouti zákazu kázání a interdiktu čili nic; i radí se s přáteli svými pro svědomí. Hus se k tomu klonil, že opustí Prahu. Významný jest tento list proto, že zřejmě ukazuje, kterak Hus nejednal lehkomyslně a tvrdošíjně, nýbrž rozvážně, pro svědomí, aby nevykročil z cesty spravedlnosti.
V listě uvažuje dva na pohled odporné výroky písem svatých, připomíná si radu Augustinovu a vyžaduje si rady přátel, poněvadž se bojí, že nepřítomnost jeho i přítomnost v Praze mohla poškoditi přátele jeho.
') Tom. 529. [3)] Zákaz církevních výkonů. [*)] Přední církevní otec církve východní (řecké) a arcibiskup Alexandrinský, mnohokrát pro pravověrnost svou na útěku jsoucí, + 373

KOSTNICKÉ JISKRY
13. března 1914 List budící české svědomí č. 5

Antika

Vrstevník císaře Augusta zaznamenal: Občané římští zbohatli a oddali se přepychu; mravy klesly, nastal úbytek porodů. Literatura stala se erotickou, divadlo zpustlo. Mužští neženili se, a ženské prchaly z manželství rozvodem. - A následek toho? Mohutný, silný, veliký Řím vezl se s kopce, až se dole roztříštil. Nestál za nic, jakmile pozbyl mravního jádra. Zkáza národa nebo říše není způsobena nedostatkem peněz, špatnými obchody, nevyvinutým průmyslem, špatnými podniky. Toto vše může býti následkem; ale prvotní příčinou jest úpadek mravů. Nadejde-li tento, pak ztraceno jest vše.
To není náhled, neb vymyšlená theorie; to jest logika a historie. Kdokoliv zosobňuje nemravný sklon, ten jest nepřítel národa. Jen spravedlnost vyvyšuje národ, čemuž mnozí posmívají se, poněvadž to praví Bible. Ale jest tomu tak. Obraťme to jen: Neřest a prostopášnost vyvyšují národ?! Jak to řeže do uší a jak nepravdivě to zní, byť jen prohozeno! Ale přece jsou mnozí, kteří spravují se v životě touto lží.

Č.D.

* * *

Národní naše situace není růžová. Nejsou uzavřeny účty naše ani s Vídní ani s Římem, a nejsme dlužníky my, ale věřiteli. A nesmíme povolit ani čárky, máme-li býti věrni duchu našich dějin. Jen lidé bezpáteřní mohou tvrditi opak. A dějiny šly doposud přes každý národ dál, který se stal nevěrným duchu jejich. A my je děláme, my jsme dějiny, my bychom spáchali sebevraždu... Jsme-li národem sluhů, lokajů a veteránů - dobrá, pak služme, posluhujme, rukujme na parády v naději na zpropitné a pochvalu - ale chceme-li býti děti Husitů, pak ku předu!

J. S. Machar

Zemřela sestra PhDr. Věra Doleželová

Dne 24. února zemřela v Brně ve věku nedožitých 91 let sestra PhDr. Věra Doleželová, roz. Michalová, vdova po kurátorovi sboru Brno I. a brněnského seniorátu MUDr. Svatopluku Doleželovi. Pocházela po otci i po matce ze starých evangelických rodů na Českomoravské vrchovině.
Její otec Ing. Bohumil Michal již od svého příchodu do Brna na studium techniky vedl přes 60 let nedělní školu, takže od dětství vyrůstala ve sborovém prostředí. Nám, nejstarším pamětníkům, se vybavuje jako členka dorostu a sdružení mládeže, ostatním jako pravidelná účastnice na všem sborovém životě. Milovala jistý řád, měla své určité místo v kostelních lavicích a u stolu na biblické hodině nebo ve schůzkách „kavárničky" – seniorklubu.
Provázela ji tichá, nenápadná laskavost.
Po gymnáziu studovala historii na filosofické fakultě Masarykovy univerzity. Zajímala se především o dějiny potoleranční doby a toto téma zpracovala ve své disertační práci **„Evangelíci na moravském Novoměstsku v letech 1781 – 1790 v rámci vzájemných vztahů se Slovenskem a Uhrami"**. Soustředila se na přihlášky tajných evangelíků po vydání tolerančního patentu. Tuto práci konala se zvláštní láskou, poněvadž šlo o kraj jejích předků. Po celý svůj život se tam, do Jimramova vracela. Na její dílo navazovali pak další badatelé.
V krásném rodinném životě nebyla ušetřena těžké životní zkoušky, když zemřel – ještě v dětském věku – syn Tomáš. Bolest z této rány ji provázela vlastně po celý život, ale z milosti Boží ji přemáhala pevnou vírou a nadějí. Ve stáří jí byly oporou ostatní dvě děti Ing. Marie Matoulková (žena nynějšího kurátora Václava Matoulka) a syn MUDr. Jan Doležel se svými rodinami.
Mnozí v brněnském sboru na ni s úctou a láskou vzpomínají. Já sám v ní ztrácím jednu z posledních sester, s níž jsem mohl hovořit o postavách a dějích sboru před víc než 75 lety a různých společných prožitcích.
Rozloučení se konalo za početné účasti v krematoriu města Brna dne 6. března 2015 a kázala při něm sestra farářka Olga Tydlitátová na texty z úmrtního oznámení L 24,29 a Ž 103,1-2.

Jan Pokorný

Ještě k TGM: Mravnost v životě i v politice

Článek ke 165. výročí narození TGM (ET-KJ 7/2015) je třeba ocenit. Výročí si to určitě zasloužilo, krásná fotografie hned upoutala. Žel, pokud jde o pohled na Ježíše, v textu se poněkud nepřehledně prolíná pohled Masarykův s pohledem autora. Masaryk byl sociolog, filosof, politik a náboženský myslitel, nebyl ale křesťanem ani Ježíšovým následovníkem v tradičním slova smyslu. Ježíše považoval za dobrého člověka, jeho učení za čisté, odmítal ale zázraky a zjevení, popíral Kristovo božství i jeho vzkříšení z mrtvých. Známou větou o Ježíši a Caesarovi končí svou Světovou revoluci, která vyšla poprvé v roce 1925. V tomto spise podává „zprávu o své zahraniční činnosti v letech 1914 až 1918" a v samotném závěru hodnotí – beze vší pochyby z promyšleného důvodu – náboženské poměry v republice. Uvažuje o rozluce církve a státu, mluví o „pronikavé náboženské krizi", podává přehled o „rozmanitosti církevního příslušenství" v novém státě a nabádá k náboženské toleranci. Ze středověku připomíná odstrašující případ Servetův, vyzdvihuje české bratrství a reformaci a končí připomenutím odkazu Palackého: „Čisté křesťanství, tedy učení Ježíšovo a jeho přikázání lásky, je závětí Otce národa a našich dějin – demokracie je politickou formou lidskosti. Tolerancí se vyvineme z habsburské monarchie [myšleno jejího politického a náboženského útlaku, pozn. jp] v demokracii. Ježíš, ne Caesar, opakuji – toť smysl našich dějin a demokracie."
„Opakuji"? Ano, toto porovnání použil vícekrát, jedno další uvádí i autor článku. Jiné najdeme v méně známé práci Nová Evropa, kterou napsal v Rusku v roce 1917, a ve které se snažil odhadnout budoucí podobu Evropy. Tento svůj spisek končí podobnými slovy jako Světovou revoluci: „Ježíš, ne Caesar [zvýraznění od TGM] – toť heslo demokratické Evropy, zejména když se pojímá Caesar, jak jej vybájil Mommsen, podávající ideál pangermánského imperialismu". Kontext je v obou případech stejný: důraz na mravní rozměr politiky. Masaryk byl, jak známo, vyrovnanou, mravně založenou osobností, u které nebyly rozpory mezi osobní a veřejnou rovinou života. Ježíše si hluboce vážil, vyjadřoval se o něm s úctou, jeho přikázání lásky chápal jako apel pro vztahy mezi lidmi i pro oblast politiky. Na druhé straně, Bůh jako náš Stvořitel, Ježíš jako Světlo, které ukazuje cestu života až do věčnosti (jak autor článku na odkaz TGM navazuje), to jsou důrazy, které mu byly zcela cizí. Souvislost jeho okřídleného výroku o Ježíši a Caesarovi je jak v Nové Evropě, tak i ve Světové revoluci především historická a politická. Osobní moment je tam nepochybně obsažen také, ale skrytě, jako východisko; hlavní důraz spočívá ve vztahu ke smyslu politiky, k rovině veřejného života, ve významu obecně mravním. Právě v tom, že něco takového – jako odraz svého vnitřního přesvědčení – vnesl do prostoru praktické politiky, s dosahem na celou národní pospolitost, spočívá hodnota Masarykova odkazu, proto je potřebné se k němu vracet. Kdyby tomu tak bylo i u předních politiků dnešní doby, vypadala by naše současnost určitě podstatně jinak.

Josef Potoček

Smutná zpráva

Sestra ing. Drahomíra Garajová, která mj. už před 25 lety neúnavným úsilím obnovila prvorepublikovou tradici pietních shromáždění 21. června na Staroměstském náměstí u příležitosti výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje, zemřela po dlouhé nemoci 22. března. Veřejně se stavěla i proti znovupostavení mariánského sloupu či proti vydání katedrály sv Víta Římskokatolické církvi. Přátelé se s ní rozloučili 26. března.

(noe)

Velký pátek

Zveme na dopolední velkopáteční bohoslužbu pražských sborů, která se bude konat

v pátek 3. dubna 2015 v 10 hodin

v modlitebně Sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15

Božím slovem poslouží Daniel Fajfr, předseda Rady Církve bratrské

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu "John McConnel a Den Země", která se bude konat v úterý 14. dubna 2015 od 17.30 h v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49. O vzniku a významu Dne Země promluví dlouholetý ředitel Ekologické sekce České křesťanské akademie RNDr. Jiří Nečas.

JNe

Inzerce

V klidné části centra Dobříše nabízím přízemní byt 3+1 v RD, cca 80 m², možno i jako 4+1 (93 m²), zahrada. Hledám zájemce o dlouhodobý pronájem a o aktivní členství v místním sboru. Nájem od 6500,- Kč/měsíc plus energie a vodné.
Informace u faráře Samuela Hejzlara, tel: 603578108 e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Sbor ČCE Nový Jičín nabízí na faře pokoje k rekreaci (Beskydy, Poodří, řada památek v okolí). Tel.: 732 638 517, 731 664 545

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2015

8. dubna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 22. dubna 2015

Z obsahu

* *Bůh ve Starém zákoně není jiný než v Novém*
* *Jótamova bajka*

Poselství k neděli Quasimodogeniti

Kompetentní pastýř
Jan 10, 19–29

Obraz pastýře a jeho stáda je v Bibli častým přirovnáním; jak by také ne, když je převzat „přímo ze života“, pastevectví bylo v Izraeli jedním z nejčastějších zdrojů obživy. Není tedy divu, že tento obraz často používá i Ježíš v podobenstvích, například o ztracené ovci. U Jana přirovnání k pastýřovi vztahuje přímo na sebe. Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř, to neznamená jen „hodný“ pastýř, dobrota a něha, jak to máme na různých lidových, někdy až barvotiskových obrázcích Pána Ježíše, jak nese na ramenou zatoulanou a všelijak pochroumanou ovečku. Je to také, jak se dnes říká, pastýř kompetentní, pastýř, který ví co dělá, aby stádu něco nechybělo.

Jakým pastýřem je Ježíš? Je to především pastýř, který má ke svému stádci vztah. Evangelista Jan to vyjadřuje slovy: Znám své ovce a ony znají mne. V Bibli slovo „znát“, „poznat“ vyjadřuje vedle vědění také důvěrný vztah. Stejně dobře by se to dalo říci slovy: mám rád své ovce a ony mají rády mne. Od jiných vůdců se Ježíš liší tím, že má rád každého člověka ve svém stádu. Vždyť to není láska ledajaká – znám své ovce a ony znají mne, jako mě zná Otec a já znám Otce – vtahuje nás do tajemství Svaté Trojice, která je láskou samou.

Pastýř se liší od nějakého honáka z kovbojských filmů tím, že zatímco honák popohání a postrkuje dobytek před sebou, pastýř je ten, kdo jde vpředu, kdo je na čele celého pelotonu stáda. Pastýř tedy musí napřed projít sám tudy, kudy chce, aby šlo jeho stádo. Ježíš je dobrým pastýřem také tím, že nám takto „prošlapává cestu“, že jako člověk a náš bratr prošel vším, co my lidé zakoušíme; procházel sám temnými údolími chudoby, nepochopení a odmítnutí, ztráty lidí, které měl rád, a nakonec ztrátou vlastního života. Tím vším prošel a prochází tím s námi, spojen s námi svým lidstvím i svou božskou láskou.

Martin Grombiřík,
farář Evangelické církve
augsburského vyznání v Brně

Happening v Husově sboru Církve čs. husitské v Kladně - v bývalé synagoze

Poznej sám sebe

„Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry. Sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi?“
2 K 13,5

Hned na počátku si chceme uvědomit, jak málo známe sami sebe. Jak jsme si nejbližší, tak jsme si nejcizejší. A to už v těch docela vnějších věcech. Ten podivný, skřípavý hlas na magnetofonové pásce, to že jsem já? A ten dědek na fotografii, to že je můj obraz? Nadto, jak málo známe svůj duševní a duchovní život. Většinou si myslíme, že jsme lepší než ve skutečnosti jsme. Jeden náhlý a vzteklý pán si o sobě myslel, že je nejmírnějším člověkem. Lakomá paní říkala o sobě, že je velice štědrá. Dává přece na Velikonoce dětem něco z cukroví, které jí zbylo od Vánoc. Dovedeme prohlásit: Já mám čisté svědomí. Možná, že to v nějaké určité záležitosti říci lze ve smyslu, nemám v tom prsty. Ale pohlédneme-li na celou svou minulost, nemůže to nikdo o sobě prohlásit. Naštěstí jako věřící křesťané se můžeme ujistit, že máme potěšené svědomí.

Tak všelijak klameme sami sebe a pravdy v nás není. Ostatně už na Apolonově chrámu v Delfách byl nápis: „Poznej sám sebe.“ To by měl i dnes uvážit každý, kdo vstupuje do kostela nebo jde k večeři Páně. Ptej se, zkoumej, zda vskutku žiješ z víry. Jsme tak žádáni velmi naléhavě. Ptej se a znovu zkoumej! Mohli bychom třeba také říci, ptej se, zda vůbec žiješ z víry a zkoumej, jak žiješ z víry. Zda žijeme z upřímné osobní víry v Pána Ježíše Krista, který je i dnes mezi námi, a za druhé, jaké ovoce přináší naše víra. Když to činíme poctivě, dojdeme až k vyznání žalmistovu „všichni se odvrátili, napořád neužiteční učiněni jsme, není, kdo by činil dobré, není ani jednoho“ (Ž 14,3). Jak naše nepravost na nás přímo lpí, je krásně vyjádřeno v proroctví Jeremiášově: „Nebo kdyby ty ses umyla sanitrem a mnoho na sobě mýdla vypotřebovala, přece patrná jest nepravost tvá před obličejem mým, praví panovník Hospodin“ (Jr 2,22). Naše nepravost se nedá smýt žádnými zbožnými úkony a obřady. To bylo veliké pomýlení farizea v známém podobenství, který se vytahoval nad celníkem bijícím se v prsa a prosícím: „Pane, smiluj se nade mnou hříšným.“ (L 18,10 n) Takovému farizejskému pokušení podléhá mnoho věřících lidí a brzy to vycítí i naše okolí. Prosme pokorně, abychom do takového svodu neupadli.

Ale klamali bychom také sebe, kdybychom viděli jen svůj hřích a ztracenost. Nekážeme přece soud, ale především evangelium. A tak po trpkém poznání naší provinilosti smíme zvěstovat Pána Ježíše Krista. Smíme se uchopit naděje v jeho zástupné oběti a v jeho vzkříšení. To pak znamená probuzení k bohatému a potěšenému životu a k pravdivému poznání sama sebe. Bez Krista bychom nevěděli ani, kdo je Bůh, ani kdo jsme my. Smíme nyní zpívat novou píseň. Novou pro zásadní novost svého života a novou po různých příhodách a zkouškách, kdy jsme znovu okusili, jak dobrotivý je Pán. Jde o zdůraznění, že víra je živá. Nejsme beati possidentes – blažení vlastníci, ale víru je nutno znova promodlit, prozápasit, promyslet a prověřit ve všedním životě. K tomu nechť nás vede Duch svatý.

Jan Pokorný

Vrcholem roku mistra Jana Husa budou Husovské slavnosti 2015 na Staroměstském náměstí v Praze ve dnech 5. a 6. července 2015. Jde o největší akci v rámci 600. výročí, která je dobrou příležitostí k připomenutí odkazu a myšlenek mistra Jana Husa, a to nejen pro církevní veřejnost, ale pro celou společnost.
Tímto bychom vás rádi pozvali k účasti na Husovských slavnostech 2015, kde budeme moci společně sdílet jedinečnou atmosféru tohoto významného výročí, přemýšlet o odkazu mistra Jana a diskutovat o jeho vlivu na přítomnost skrze 6 století.
Srdečně všechny zveme! ***ČCE***

Happening Pamatuj! 2015

Na dvaceti místech v ČR 8. 3. 2015 se sešli zpěváci, básníci a studenti, aby z jejich úst zazněly 3 z písní, jež měli před 71 lety na rtech mnozí z 3792 vězňů z tzv. Terezínského rodinného tábora v koncentračním táboře Osvětim-Birkenau, když šli na smrt do plynových komor: Hatikvu (tehdy lidová píseň, dnes Izraelská státní hymna), Shema Jisrael (vyznání víry) a Kde domov můj (Česká státní hymna). Následně 10. až 12. července téhož roku bylo v průběhu dvou nocí stejným způsobem zavražděno 6500 mužů, žen a dětí. Celkový počet obětí této hromadné vraždy tzv. Terezínského rodinného tábora přesáhl množství 10000 nevinných lidí, kteří se provinili tím, že se narodili jako Židé.

Letošní Happening PAMATUJ! 2015 byl pořádán už třetím rokem. Zpěváci, básníci nebo studenti z více než čtyřiceti hudebních souborů nebo komunit se sešli na dvaceti místech. Praha - Křižovnické náměstí, Praha - Staroměstské náměstí, Ostrava, Sokolov, Úvaly, Orlová, Šumperk, Jindřichův Hradec, Soběslav, Jihlava, Tábor, Nový Jičín, Kladno, Lysá nad Labem, Poděbrady, Pelhřimov, Český Brod, Brandýs nad Labem, Luže u Skutče, Staňkov. Na většině míst po 3 písních následoval ještě další program navazující na téma happeningu.

Letošní ročník happeningu zaznamenal zahájení nové „poetické sekce“ a částečně i tzv. „školní sekce“, která je charakteristická tím, že se při ní nemusí zpívat tři zmíněné písně, protože ne každá škola disponuje vokálním souborem, což ovšem není důvodem, že by se tato událost neměla připomínat i zde. Proto se při vzpomínkové akci pouze přečtou texty těchto písní.

Teprve tehdy, až se pravdivě vyrovnáme s tragickými událostmi naší minulosti, může dojít k dalšímu vývoji společnosti, jinak zůstaneme v patologickém stavu ignorace až popírání holokaustu a v zajetí začarovaných kruhů extremismů od neonacismu, komunismu, neofašismu atd.

Happening PAMATUJ! oslovuje velkou mlčící většinu, aby se naše mlčení nestalo osudným jako v minulosti!

Marek Šlechta

Z církví doma i ve světě

Den pro Kubu 2015

Průvod s bílými deštníky a balónky na podporu Dam v bílém prošel centrem Prahy. Zformoval se po bohoslužbě v evangelickém kostele Martin ve zdi, kterou vedl synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml, kázal profesor Tomáš Halík a shromáždění pozdravil místopředseda vlády Pavel Bělobrádek. Průvod, v jehož čele šla kubánská disidentka nespravedlivě vězněná na Kubě, se vydal uličkami staré Prahy do Nosticova paláce, kde pokračoval Den pro Kubu komponovaným večerem moderovaným organizací Člověk v tísni. S krátkou řečí vystoupil ministr kultury Daniel Herman, současnou situaci na Kubě přiblížil Ondřej Jurík. Jeho výčet omezení, která se na Kubě jen pozvolna uvolňují, v mnohých posluchačích připomněl léta nesvobody u nás. „Po převzetí moci Raúlem Castrem došlo přece jen k některým změnám. Od roku 2008 byly na Kubě povoleny mobilní telefony, v roce 2010 bylo propuštěno 75 politických vězňů, od roku 2012 mohou Kubánci cestovat, pokud na to mají peníze, což většinou nemají," objasnil Jurík. „ V roce 2014 bylo propuštěno z vězení dalších 54 politických vězňů, ačkoli režim předtím tvrdil, že už žádní neexistují. Mezi nimi i Sonia Garro, za jejíž propuštění jsme loni v Praze demonstrovali a dnes je mezi námi," dodal.

Další část večera patřila rozhovoru Šimona Pánka z Člověka v tísni se vzácným hostem – Soniou Garro. Přestože její zážitky z těsného a vlhkého vězení jsou ještě velmi čerstvé, dokázala se o ně podělit i odpovídat na dotazy. Ze špatné stravy a zacházení se u ní během věznění objevily vážné nemoci – zánět ledvin a cukrovka, trápila ji nedostatečná zdravotní péče, málo jídla i odpírání kontaktu s rodinou. „Po dvou letech a dvou měsících věznění v nelidských podmínkách mi oznámili, že jsem se ničeho nedopustila, a byla jsem propuštěna," vzpomíná matka nedospělé dcery. „O podpoře ze zahraničí jsem se dozvídala velice sporadicky, do vězení za mnou chodila jen dcerka a bratr, dopisy jim i mně zabavovali," vylíčila poměry na Kubě Sonia Garro. Dámy v bílém je sdružení kubánských žen, které se pravidelně setkávají a bíle oblečené s bílými květy v tichém průvodu upozorňují na porušování lidských práv ve své zemi. Původně to byly ženy, matky a sestry politických vězňů.

Den pro Kubu organizuje ve spolupráci s Člověkem v tísni Poradní odbor pro lidská práva při Českobratrské církvi evangelické. Akce, k níž se připojili i studenti Evangelické akademie, se konala letos již popáté.

Daniela Ženatá, www.e-cirkev.cz

V polovině dubna se v Ostravě uskuteční festival židovsko–křesťanského dialogu, Templfest

Letošní 4. ročník ostravského festivalu Templfest se uskuteční od úterý 14.4. do neděle 19.4.2015. Program zahrnuje bloky židovské a křesťanské kultury, řadu hudebních vystoupení, přednášek a filmových představení.

„Templfest chce připomínat významnou židovskou stopu v historii Ostravy a ukazovat bohatství židovské kultury. Festival má také další rovinu, připomíná společné duchovní hodnoty židů i křesťanů, chce budovat dobré vztahy k židům i jejich nové domovině - státu Izrael, který vznikl před více než 60 lety ve Svaté zemi, která je tak drahá i křesťanům."

Program, jehož hlavní sobotní část proběhne v centru současného umění Cooltour na ostravské Černé louce, doplní svými přednáškami řada známých osobností, k nimž patří rabín Karol Sidon, profesor Jan Sokol nebo religionista Pavel Hošek. Zazní zde poselství herce a režiséra Luďka Eliáše, bývalého vězně nacistických koncentračních táborů. Součástí programu bude také např. ochutnávka židovské gastronomie, ale také ukázky sebeobranného izraelského umění Krav Maga a mnoho dalšího. Vrcholem festivalu bude vystoupení ostravského písničkáře, textaře, překladatele a všestranného hudebníka Jaromíra Nohavici s hostem Robertem Kusmierskim.

Templfest v sobě již neodmyslitelně zahrnuje také duchovní rozměr. Proto v rámci festivalu proběhne v obřadní síni Židovského hřbitova tryzna u příležitosti izraelského státního svátku "Jom ha-šo'a" (Den památky šoa a hrdinství) a také „Mše svatá s modlitbou za Svatou zemi" v kostele sv. Václava, celebrovaná biskupem Františkem Václavem Lobkowiczem.

Podrobný program, místa a časy konání naleznete na naší webové stránce www.templfest.webnode.cz.

podle: www.krestandnes.cz, redakčně zkráceno

Ruská pravoslavná církev odvolala kněze – žehnal ruským ozbrojencům

Ruská pravoslavná církev pozastavila výkon úřadu knězi, který veřejně žehnal velké skupině bojovníků mířících na východ Ukrajiny. Povzbuzoval je přitom k boji proti vojákům ukrajinské armády, které nazval "fašistickou špínou". Informovala o tom agentura Reuters.

Vladimir Zajcev z uralského města Jekatěrinburgu byl natočen, jak vyprovází asi pět desítek bojovníků v maskovacích uniformách. Někteří měli na hlavách kukly a v rukou vlajky dvou povstaleckých oblastí, které se chtějí odtrhnout od Ukrajiny - Doněcké a Luhanské. "Bojujte proti fašistické špíně, bude-li to potřeba. A já myslím, že to bude nezbytné," říká podle Reuters Zajcev na záznamu s narážkou na ukrajinské vládní síly. "Nebojte se ničeho," dodává.

V ozbrojeném konfliktu s proruskými separatisty v oblasti Donbasu, který vypukl loni v dubnu, už přišlo o život více než 6000 lidí. Kyjev a Západ Rusko obviňují, že povstalcům poskytuje vojenskou pomoc, což ale Moskva rozhodně popírá a tvrdí, že Rusové, kteří tam bojují, jsou pouze dobrovolníci. Oblastní církevní úřad v prohlášení uvedl, že Zajcev byl suspendován do Velikonoc, protože jeho jednání "je v rozporu s postojem ruské pravoslavné církve k tomu, co se děje na Ukrajině". Výroky tohoto kněze by prý neměly být považovány za "souhlas s bratrovražednou válkou".

O tom, zda se Zajcev do kněžského úřadu vrátí, chce církev rozhodnout až po Velikonocích.

www.christnet.cz

Vyvolte sobě dnes

Pakli se vám zdá zlé sloužiti Hospodinu, vyvolte sobě dnes, komu byste sloužili…
Joz 24,15

Je to smutný příběh. Cesta od řeky k řece, z otroctví do otroctví. Jen na vodu chudý Jordán je předělem. Cestu ke svobodě střeží ovšem Boží smluvní akt, zadržující víkem slitovnice vodní příval. Je to pouze Boží slib věrnosti, který stojí nepohnutě. To jen lid putuje se svým reptáním i nadějí. Po čtyřiceti letech útrap a jejich překonávání zní téměř neskutečně Jozuova otázka: „Pakli se vám zdá zlé sloužiti Hospodinu …" Svoboda je dar, a možnost volby s ní spojená vyžaduje odpovědnost vůči dárci i daru. Je to o to závažnější, že život v zemi, která je pouze svěřená, je spojen se zaslíbením budoucnosti. S Dárcem to bude čas požehnaný. S polobohy tam za řekami i mezi vámi budete sténat. Vyžadují oběti. A běží čas. Bez boje padá Jericho a bůh Aje je pokácen (Joz 8). Bude to stačit? Polovina lidu stojí před horou Hébal a polovina před Garizim. Možnost požehnání i zlořečení je znovu připomínána jako svrchované slovo, které přijal Mojžíš na Sinaji. Garance každé svobody tak vyžaduje respekt k jejím podmínkám. I vážně míněný slib je ale vždy znovu a znovu vystavován zkouškám opravdovosti. I střídali se soudcové a králové. Lepší i horší. A znovu se stavěly posvátné kůly a královští proroci prorokovali podle vůle králů. Ještě po staletích bude Ježíš Nazaretský připomínat jména proroků ubitých, kteří nepatřili k mainstreamu. I na hod beránka o noci vyjití se časem zapomnělo, a vladař, který ho reformně obnovil jako akt závazku vůči darované svobodě, umírá. Reformace v dějinách jsou křehoučké a síla molochů až neskutečně veliká. Ještě Jeremiáš bude na hrůzu obětí synů a dcer vzpomínat (Jr 32). A začal s tím – ku podivu – slavný Šalomoun (1 Kr 11). Otevřela se tak smutná cesta od hory Garizim zpět k řekám babylonským.

Hledat historické obdoby k biblickým příběhům bývá ošidné. Jsou ovšem zrcadlem, které nastavoval současníkům i Jozue NZ a ostatně i mladá církev v bouřných dobách svých začátků. V útěšných i bolestných spisech se k textům SZ obracel i biskup maličké Jednoty, aby v nich nalézal zrnka útěchy i milníky orientace. A naše současnost? S jakou lehkostí se i v kruzích, které mají historickou zkušenost s reformací i její postupnou demontáží, objevují obhajoby molochů. S každým kilowatem energie, s každým litrem pohonných hmot obětujeme povinně a dobrovolně dotačním titulům částky, které končí v kapsách těch, kteří slibují, že bude líp. Téměř bez odporu se část společnosti nechá vést do náruče firemní podřízenosti. Jakou hodnotu to má? Jakou kvalitu života to přináší? Je ovšem historickou skutečností, že i při řekách babylonských se dalo žít, stavět domy a pracovat na odkazu těch, kteří překročili Jordán do svobodné existence z Boží milosti. Je ale také dochováno svědectví, že přitom radostně nezpívali (Ž 137) a neoslavovali Marduka.

František Pavlis

Originál, nebo padělek

Prof. Dr. Eta Linnemannová: Historicko-kritická teologie ve světle Bible

Prof. dr. Eta Linnemannová

„Moje NE historicko-kritické teologii vychází z mého ANO našemu obdivuhodnému Pánu a Spasiteli Ježíši Kristu a slavnému vykoupení, které i za mne dovršil na Golgotě."

Tato rozhodná slova vyjádřila autorka v úvodu své knihy. Jako žákyně R. Bultmanna, E. Fuchse, F. Gogartena a G. Ebelinga byla velmi úspěšnou řádnou profesorkou teologie na univerzitě v Braunschweigu, čestnou profesorkou NZ na teologické fakultě Philipsovy univerzity v Marburgu a členkou Společnosti pro studium NZ. Těšila se rostoucímu uznání svých kolegů. Byla přesvědčena, že svou teologickou prací slouží Bohu a přispívá k hlásání evangelia. Nakonec na základě pozorování, informací a vlastního poznání musela uznat, že z této „vědecké práce s biblickým textem" za stálého proškrtávání některých pasáží nemůže vzejít žádná pravda a že taková práce hlásání evangelia neslouží. Toto prohlédnutí ji přivedlo do hluboké frustrace. Nakonec k ní Bůh promluvil slovy jednoho bratra a s pomocí velké Boží milosti a lásky odevzdala svůj život Ježíši. ***„Náhle mi bylo jasné, že jsem byla pro své studenty slepým vůdcem a činila jsem za to pokání."***

Pak stála před rozhodnutím:

„Zda dál kontrolovat Bibli svým rozumem, či nechat Ducha svatého, aby proměnil mé myšlení. Jasně jsem ve svém srdci poznala, a to nikoli prostřednictvím lidských řečí, nýbrž svědectvím Ducha svatého, že můj zvrácený život byl hříchem, a jsem ráda a vděčná, že mi tato vina byla odpuštěna, protože Ježíš ji vynesl na kříž. Proto říkám NE historicko-kritické teologii. … Nezvratně považuji za odpad vše, co jsem učila a napsala předtím, než jsem Ježíši odevzdala svůj život."

V první části knihy **„Poznámky ke studiu historicko-kritické teologie"** uvádí zásady teologie jako vědy a ve dvanácti bodech ukazuje, jak se teolog staví nad Boží slovo a neuznává jeho inspiraci Duchem svatým. Pak popisuje, jak vypadá v praxi studium podle zásad historicko-kritické teologie a jaké jsou důsledky. V druhé kapitole „Víra teologie a teologie víry" konstatuje:

„Rozum je nadřazován Písmu svatému. Rozum rozhoduje, co je v Písmu pravda a skutečnost, co je jisté, pravděpodobné, málo pravděpodobné nebo se vůbec nestalo. Rozum rozhoduje, zda se máme dívat na Boha jako na jednající a hovořící subjekt, nebo máme-li co do činění jen s lidskými představami a pojmy Boha. Základem způsobu práce historicko-kritické metody je řada předsudků, které samy nejsou výsledkem vědeckého zkoumání, ale dogmaty, články víry, jejichž podkladem je absolutizace lidského rozumu jako kontrolního orgánu."

V kapitole **„Způsob myšlení historicko-kritické teologie"** připomíná, že nezaujatý čtenář je sváděn k domněnce, že musí vzít na vědomí jako skutečnost, že Bible je jen dílo lidského ducha. Cituje teologa Kummela: Spisy shrnuté do NZ jsou svou dějinnou povahou doklady antických dějin náboženství, sepsané v mrtvé řeči a pro nás už dnes o nepřístupném světě pojmů a představ. Proto mohou promluvit jen cestou dějinného bádání a jen takto lze přibližně pochopit, co tím autoři mínili. Ona k tomu poznamenává:

„To je příšerné! Kniha Nového zákona, která mluví o našem vykoupení, je sbírka dokladů antických dějin náboženství! Tímto způsobem se popírá Duch svatý a odporuje se Ježíši, který řekl: Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, a odhalil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo." (Mt 11,25)

V kapitole **„Exkurs: Svádění"** vyjadřuje rovněž myšlenku, která je vlastně prosbou za historicko-kritické teology:

„Kéž by jim Bůh dal milost k pokání, aby přestali svůdně nutit duše jim svěřené vydat se do závislosti na systému, který metodicky vychází z předpokladu, jako by Boha nebylo, a je tedy ateistický a antikřesťanský."

V kapitole **„Bible a moderní člověk"** ukazuje, jak dnešní moderní člověk je plný okultního myšlení, závislosti na horoskopech a pověrách, plný magie a mnohých okultních praktik, podobně jako ve starověku. Je to stále tentýž duchovní zápas mezi všelijak maskovanou satanskou lží a pravdou Božího slova.

V poslední kapitole **„Boží slovo"** zdůrazňuje, že Písmo svaté je knihou inspirovanou Duchem svatým, je nerozdělitelným, identickým a dobově nepodmíněným Božím slovem, je postačujícím Slovem pro spasení, je účinným a jasným zrcadlem živého, zachraňujícího Boha. Končí větou: Opravdová znalost Písma vede k uctívání Boha v Duchu a v pravdě.

Vydala: Matice cyrilometodějská s.r.o. Dolní náměstí 24, 771 11 Olomouc.

Co k tomu dodat? Současný stav církve dosvědčuje a potvrzuje, že teologové i kazatelé, kteří jsou vyznavači historicko-kritické teologie, jsou nejen slepými vůdci, jsou i velmi úspěšnými hrobaři církve.

St. Kaczmarczyk

Světově uznávaný biblista Petr Pokorný dostal čestný doktorát petrohradské univerzity

Profesor Petr Pokorný z Evangelické teologické fakulty UK dnes patří mezi významné a uznávané světové biblisty zaměřené na Nový zákon a raně křesťanskou řeckou a koptskou literaturu. Z jeho do několika světových jazyků přeloženého Úvodu do Nového zákona, na němž se podílel i jeho německý žák a kolega Ulrich Heckel, se učí i studenti biblistiky na Petrohradské státní univerzitě. Právě ta profesora Petra Pokorného vyznamenala ve středu 11. března čestným titulem doctor honoris causa.

**** Co pro vás znamená, že jste dostal čestný titul právě od Petrohradské státní univerzity?***
Velice si toho vážím. Svým zaměřením jsem orientován spíše na Západ, po válce jsme většinou studovali ještě z německých učebnic, působil jsem nějakou dobu v Německu i ve Spojených státech amerických a do Ruska, právě do Petrohradu, jsem se poprvé dostal až roku 1985 na zájezd spolu se svými studenty.

**** Co tedy stálo na počátku vaší spolupráce s touto univerzitou?***
Těsně po sametové revoluci, když jsem byl předsedou tzv. Vědeckého fóra Spojených biblických společností, což byla instituce, která školila poradce překladatelů Bible, jsem se seznámil s profesorem Anatolijem A. Alexejevem. Do Petrohradu a vůbec do Ruska se snažil zavést současnou kritickou biblistiku v podobě, v jaké se provozuje na teologických fakultách na Západě. To byla novinka, protože pravoslavná církev sice má velmi kvalitní historické studie, ale k Bibli přistupuje tradičně a na Petrohradské státní univerzitě stála biblistika na okraji. Když se pak v devadesátých letech začal v Petrohradě připravovat ruský ekumenický literární překlad Bible, byl jsem pověřen, abych se stal exegetickým poradcem. Překlad zčásti sponzoroval Vatikán a zčásti Spojené biblické společnosti. Část Nového zákona byla přeložena, ale projekt nakonec nebyl dokončen, protože ekumenická situace v Rusku k němu ještě nedozrála. Při práci jsem ovšem poznal některé výrazné vědecké osobnosti z Petrohradské státní univerzity i z pravoslavné duchovní akademie. Petrohradská univerzita v literární vědě patří ke světovým špičkám a celkově je intelektuálně inspirativním prostředím.

**** Jak vaše spolupráce vyústila do dnešních dní?***
V mezinárodní oborové organizaci pro studium Nového zákona (Studiorum Novi Testamenti Societas, pozn. red.), které jsem tehdy předsedal, pojal můj kolega a přítel prof. Ulrich Luz z Bernu myšlenku, že bychom měli aktivně podporovat spolupráci ruských biblistů se západní biblistikou. Povedlo se mu to znamenitě – s pomocí sponzorských darů vytvořil v Sofii a v Petrohradě knihovny asi o třiceti tisících svazků. Čestný doktorát by si zasloužil spíše on. V souvislosti s tím vznikl na filozofické fakultě petrohradské univerzity podobor biblických studií. Před devíti lety jsem tam přednášky zahajoval a od té doby do Petrohradu pravidelně jezdím. Dnes na fakultě existuje už samostatná katedra a překlad mého Úvodu do Nového zákona, který jsem napsal v Tübingenu pro německé univerzity, používají petrohradští studenti biblistiky jako základní učebnici. Předpokládám, že asi to bylo důvodem mého ocenění.

**** Během svého života jste působil na řadě světových univerzit; která z těch zahraničních vás nejvíce ovlivnila ve vašem dalším vědeckém či osobním směřování?***
Každá něčím. Myslím, že nejvíc mě ovlivnila asi Eberhardo-Karlova univerzita v Tübingenu. Poprvé jsem se tam dostal ještě před rokem 1989 a později jsem tam několik semestrů přednášel. Mé přednášky se účastnily asi tři stovky studentů, což byl pro mne nový, zvláštní zážitek. Se studenty jsem měl velmi dobrý vztah. A navíc tam stále žila elita profesorů, kteří – i když na dálku – patřili k mým učitelům. Skvělá byla také obrovská tübingenská knihovna a možnost diskuze, která tam probíhala. Vedle toho mě samozřejmě velmi ovlivnily Spojené státy americké. Učil jsem dva semestry v Pittsburghu na presbyterním semináři a jeden semestr na jezuitské Duquesneově univerzitě, jejíž teologie měla velmi dobrou pověst. Pak jsem byl rok a půl v Princetonu, kde jsem neučil, ale pracoval v Center of Theological Inquiry. Na teologickém semináři i na univerzitě se pořád něco dělo a potkal jsem tam řadu zajímavých osobností. S manželkou, dětskou psycholožkou, se nám tam moc líbilo. S tamějšími kolegy, např. s prof. Charlesworthem, a některými přáteli se stýkáme stále. Občas tam ještě zajedu, příští rok asi naposledy.

**** Šťastnou cestu přeji. Teď se od plánů do budoucna vrátím trošku v čase až k dobám vašich studií. Tehdy Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu jste studoval v první polovině padesátých let. To musela být pro studium teologie a biblistiky trochu zvláštní doba… Jak jste prožíval toto období?***
Měl jsem velkou kliku, že jsem se na fakultu dostal. Fakulta tehdy skutečně byla takovou dírou do železné opony. Za doby mých studií jsme sice nemohli nikam vyjet, ale často nám přednášel nějaký odborník ze Západu. Měli jsme navíc výborné profesory, to ještě žila generace velkých postav – Josef Lukl Hromádka, Josef Bohumil Souček, František Michálek Bartoš. Od šedesátých let jsem byl sice farářem, ale na fakultě jsem učil jako externí lektor řečtinu. V roce 1964 jsem s několika dalšími teology navštívil univerzitu v Bonnu. To byla velká zkušenost, a navíc jsem poznal řadu budoucích kolegů. Využil jsem toho, že jsem se tam dostal, a jezdil na přednášky všech možných profesorů po celém Německu. K Bonnu jsem proto dost přilnul, také zde jsem před lety dostal čestný doktorát, což mě velmi potěšilo.

**** Sám jste se účastnil několika archeologických výzkumů. Je podle vás důležité, aby biblista nebo teolog vyjel na vykopávky?***
Není to úplně nutné, ale ten, kdo chce biblistiku dělat víc, by měl umět s archeology komunikovat. Měl by vědět, jak se to dělá a co lze od archeologů očekávat. Nepodceňoval bych to, i když naše hlavní práce je výklad textů.

**** V jednom rozhovoru jste říkal, že víra je sestrou vědy. Co jste tím přesně myslel?***
Věda je zaujetí. Nikdo by ji nedělal, kdyby neměl víru v to, že to má smysl. Víra neznamená uznávání pravd, které nejsou doložené, ale předpokládá rozhodnutí, za nímž stojí elementární víra. Věda zase brání tomu, aby se víra stala náhražkou myšlení. Ve vztahu k vědě znamená víra vnitřní jistotu, že kritické poznávání má smysl. Má bránit tomu, aby se nepropadlo skepsi nebo pověře. Víra a věda jsou dvojčata, která vyrůstala odděleně a zatím ještě nevědí, že k sobě patří jako Luisa a Lotka v té knížce od Ericha Kästnera. Křesťanská víra znamená, že život, jenž je omezen v čase, patří do většího celku, který mu dává smysl. A to je dobré, ne?

Biblista a specialista na texty Nového zákona prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., se narodil v roce 1933. V první polovině padesátých let vystudoval tehdejší Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu, předchůdkyni současné Evangelické teologické fakulty UK. Akademické hodnosti (CSc. v roce 1968 a DrSc. v roce 1993) získal v oboru řecké literatury. Po studiích působil jako evangelický farář. Od roku 1968 se nastálo usadil na pražské evangelické fakultě, v devadesátých letech stál v čele ETF UK – nejprve jako proděkan, posléze i jako její děkan.
Během svého života přednášel a hostoval na desítkách univerzit celého světa. Zúčastnil se také několika archeologických výzkumů spojených s biblickými lokalitami. Byl a je členem řady odborných společností. Stál také v čele Učené společnosti ČR, dnes je jejím místopředsedou.
Během svého bohatého vědeckého a profesního života se zaměřil na zkoumání vlivu gnóze na rané křesťanství (včetně koptských textů z Nag Hammádí), na vznik a teologii synoptických evangelií, na historickou postavu Ježíše a na vznik křesťanských vyznání. Za svou práci získal řadu ocenění včetně státního vyznamenání ČR Za zásluhy, německé Humboldtovy ceny za celoživotní dílo, zlaté pamětní medaile UK a Dobrovského medaile AV ČR. Je též nositelem tří čestných doktorátů zahraničních univerzit, ten poslední dostal právě během letošního března v Petrohradě.

iForum
časopis Univerzity Karlovy

Vysvoboď

„Hospodina miluji; on slyší můj hlas, moje prosby, sklonil ke mně ucho. Pro všechny své dny chci k němu volat.“ (Ž 116, 1-2)
Bohatá slovní zásoba je jistě chvályhodná. Ostatně květnatá mluva moudrých jedinců zpříjemňuje poslech. Jsou ale momenty, kdy zjistíte, že vystačíte jen s několika málo slovy. Anebo jen s jedním. Například ve chvílích zesílených prožitků. Když jsem přemýšlel o důležitých slovech, naskočil mi obraz tichého krále, vítaného nadšenými lidmi. Jen si vzpomeňte: Jeruzalém, květy, oslík… A z davu se ozývá: „Vysvoboď!“.
Taky vám toto slovo připadá důležité? A pro dnešek ještě o něco více?
Dozvuk velikonoční radosti nám poskytuje více odvahy. Například k tomu, abychom se dokázali vymanit ze strachu a sobectví. Namísto přenášení nejistot na lidi ve svém okolí bychom měli předávat naději. A to i přesto, že mnozí sousedé, přátelé či kolegové neprožívají období Kristova vzkříšení a vstoupení na nebesa tak intenzivně jako křesťanská komunita. I oni ale touží po vysvobození. Sami si nepomohou, a proto čekají, kdo jim ukáže cestu. Bohužel se stává, že je občas někdo chytí za ruku (nebo zatáhne za nos) a v euforickém nadšení pro něco je naláká do slepé ulice. A zase jsou zklamaní, že sedli na lep falešnému prorokovi. Tomu, který se stále rozmnožuje a navíc vylepšuje způsob lovu důvěřivých hlav.
„A mnozí budou následovat jejich nezřízenost a cesta pravdy bude kvůli nim v opovržení.“ (2 Pt, 2,2)
Doba přeje rychlým a zkratkovitým sdělením. Doslova létají ze všech stran jako indiánské šípy. Kam? S kým? Pro koho? Ne každý si na tyto naléhavé otázky umí odpovědět. Tazatelé ho zpravidla atakují ve chvílích, kdy to nejméně čeká. A znáte to, člověk 21. století má najednou pocit, že léčivý pramen, z něhož ještě včera pil, rychle vysychá. Nebo se ho někdo snaží otrávit. Obojí je možné, napadne vás.
Proto nesmíme zapomenout na to důležité slovo. A nebát se požádat… Toho jediného, který slyší naše prosby.

Jiří Karban

Český superintendent a.v. Karel Eduard (z) Lány

(9. 2. 1838 Ratiboř – 8. 2. 1903 Černilov)

Tento syn a vnuk faráře, z početné rodiny a sám později otec 10 dětí, studoval teologii ve Vídni, Basileji, Halle n. S. a Edinburghu a také filosofii v Praze. V Hamelnu pomáhal 1861-62 ve výchovném ústavu. 1864-1903 byl farářem evangelického a. v. sboru v Černilově u Hradce Králové, 1874 se stal seniorem a 1902 byl zvolen superintendentem. Z Německa a ze Skotska čerpal inspirace k práci nedělních škol, vnitřní a zahraniční misie, které přenášel do sborové a církevní praxe. Udržoval intenzivní kontakty s českými reformovanými, slezskými a slovenskými luterány a také se skotskou svobodnou církví. V Hradci Králové 1883 založil a vedl „Lutherův ústav“ – internát pro evangelické středoškoláky, 1863 inicioval cyrilometodějské oslavy a trvale se snažil o bohatou luterskou liturgii. Byl známý svou pilnou a houževnatou prací a dostalo se mu za ni několika čestných uznání.
Z jeho literární činnosti jmenujme:
Věda a umění (něm. divadelní hra), 1858, Řád hlavních služeb Božích, 1881 a časopis „Evangelický církevník“ (1870-75)
Večeře Páně mi není toliko zahradou malovanou s ovocem, nýbrž nebeský ráj na zemi, v němž Kristus je hroznem i chlebem. Nedržím ho toliko v paměti co přítele. Není to jen touha mého srdce, jen chápání věrou, jen těšení v lásce, nýbrž požívání a pití. Toť rozdíl od jiných svatých prostředků, jako je modlitba a kázání.

Bohuslav Vik

Listy M. Jana Husa

31. Pražanům

M. Jan Hus, v naději sluha Pána Ježíše Krista, všem jeho milovníkům: hříchů odpuštění, v dobrém posilnění, a potom spásu věčnou ať vám udělí Bůh Otec, blahoslavený na věky. Nejmilejší! Blíží se Památka narození Páně; proto svůj dům uvnitř očistěte od hříchů, co nejvíce stačíte, slovo Boží pilně a rádi poslouchejte, k pomlouvačům, kteří zakazují, abyste na kázání do Betléma chodili, se také co nejméně obracejte. Dříve zajisté vás od toho kvůli mně sváděli [2], teď již příčiny nemají, ale zase tvrdí, že prchám; a to jsem rád učinil, abych řeč a příklad Kristův potvrdil. Řeč, protože řekl: [3] "Kdož by koli vaší řeči v jedné obci nepřijali, utecte do jiné, jdouce také vně obce, vyrazte prach z noh svých na svědectví jim." A jinde praví: "Když se vám budou protiviti v tom městě, utecte do jiného." A kdykoli ho do klatby dávali, a usmrtit usilovali, několikrát uprchl a zvláště jako píše Jan v kap. 10.: Kdykoli se ho chtěli zmocnit, tak unikl z jejich rukou i odešel opět za Jordán na to místo, kde nejprve Jan křtil, a tam zůstal. Rovněž v kap. 11. píše týž Jan, že dokud ho usmrtiti usilovali, již nechodil veřejně mezi židy, ale odešel odtud do krajiny blízko pouště do města, které se nazývalo Efraim, a tam se zdržoval se svými učedlníky. Židé ho také hledali a v chrámě spolu rozmlouvali: "Co si myslíte o tom, že sem nepřišel na svátky?" Nejvyšší knížata, kněží a farizeové totiž vydali mandát, jestliže by kdo zjistil, kde by byl, aby to pověděl, aby jej zajali. Ejhle, tak píše Jan. Není tedy divné, že podle jeho příkladu jsem uprchl i já, a že kněží i další hledají a rozmlouvají o tom, kde jsem já. Navíc, nejmilejší, proto jsem uprchl podle Kristova ponaučení, abych nebyl nepřátelům příležitostí věčného zatracení a spravedlivým příčinou utrpení a strasti; rovněž aby pošetilci nebránili Božímu dílu. Není to tak, že bych od pravdy utíkal, doufám v Pána, že v této pravdě mi také dá zemřít. A tak víte, co musel Kristus trpět, jak sám dosvědčuje, v čase, který mu Otec vyměřil. A proto pevně v mysli držte, že se stane to, jak Pán Bůh bude chtít se mnou naložit; jestli budu shledán hodným usmrcení, ráčí mne na smrt povolat; jestliže však bude chtít svému lidu prodloužit čas mého kázání, toto všecko uloženo je v jeho moci a vůli. Snad by mne rádi v Pražské obci viděli, aby hodinky [4], mše a ostatní povinnosti mohli odložit ti, kterým vadí svaté kázání kvůli jejich lakomství, hýřivosti a pýše; avšak vy, horliví následovníci Božího slova, kterým se řídíte, rádi byste laskavě viděli mne, který jsem vám v dobrém téměř nejbližší. Podobně i já bych vás rád viděl a slovo Boží vám hlásal; neboť o to mají svrchovaně dbát i jiní kněží. Běda kněžím, kteří si Božího slova nic neváží! Běda, kteří jsou ke kázání zřízeni a nekáží! Běda však, kteří brání kázat a slyšet! Chvála však těm, kteří slovo slyší a zachovávají jej, protože Kristus jim udělí milost, protože říká: "Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a zachovávají jej." A toto blahoslavenství a slyšení ať vám udělí Bůh Otec a Syn i Duch svatý, jediný Bůh věčný, blahoslavený na věky. Amen.

31. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

31. Pražanům. [1]
V prosinci r. 1412. (1412, krátce před 25. pros.)

Hus vykládá, proč z Prahy odešel, totiž aby jednal dle Kristova slova i příkladu, aby nedal nepřátelům příležitosti věčného zatracení, aby nebyl spravedlivým příčinou utrpení, aby dílo Boží nebylo staveno; ale nikoliv od pravdy že neutíká, pro niž i hotov jest zemříti.
[1] Tom. 523, 529, Pal. 156. [2] Totiž od Betléma odváděli kvůli Husovi v Praze přítomnému a v Betlémě kážícímu. [3] Evang. Matouše kap.1. [4] Kněžské, duchovní, církevní modlitby, t. j. modlitby (spolu se čtením biblických oddílů a zpěvem), které kněží v jistých hodinách, sedmkrát za den každodenně jménem svým i jménem věřících bohoslužebně konati mají, a to dle breviáře, t. j. modlitební kněžské knihy právě k tomu účelu sestavené a ze sedmi částí záležející, buď společně anebo jednotlivě.

KOSTNICKÉ JISKRY

13. března 1914 List budící české svědomí č. 5

Na obranu.

Z našich dobrých "přátel" první zpozoroval naši existenci olomoucký "Našinec"; pražský "Čech" věnoval nám pozornost teprve 24. února. Druhý den na to v úvodníku "M. J. Hus a jeho dědicové" přinesl o nás toto "odhalení":
"Spolek Gustava Adolfa .... na pět miliónů pruských marek poslal do království českého. Největší peníz na Vinohrady, kde pro katolíky vydávají Kostnické Jiskry, a do Olomouce, odkud zaplavují Moravu brožurami, že každý ctitel Husův musí býti protestant..." Co se týče podpor Gustaf - Adolfského spolku, odkazujeme na zvláštní článek v příštím čísle ty, kdož o věci nejsou dosud informováni. Co do své vydavatelské pokladny nemusíme se omlouvati příkladem St. Bonifacius-Vereinu a Piusvereinu, kterému jsou peníze od katolíků z říše německé (zvláště bavorské marky!) vždy vítány. S "Čechem" se o tyto záležitosti vůbec příti neníme, ale pro případ, že by onu výtku opakovaly po něm jiné, neklerikální noviny, prohlašujeme dnes, že jsme vždy ochotni podati svými knihami jakýkoliv důkaz pravdy o tom, že peníze, jež jsme do podniku vložili, pocházejí jen z kapes poctivých Čechů. Ale již dříve raději se přiznáváme k mrzutému nedostatku, že právě ony skromné a svépomocné prostředky jsou vyčerpány a že jest naprosto nutné, aby čtenáři, kteří nám věří a s námi sympatisují, aspoň nejrychlejším zasláním předplatného umožnili nám další boj, jehož se nelekáme po stránce mravní. Naopak by nám bylo k smrti líto, kdybychom musili vydávání listu zaraziti k radostnému překvapení "Čecha" a jiných obránců Říma.

* * *

Už vzpomínají...

Na schůzi strany národně-sociální v neděli 8. března na Žofíně, kde zabývala se veřejnost Švihovou zradou, vzpomínal poslanec Choc české reformační minulosti, jaké jsme měli tehdy charaktery a porovnával je s dobou dnešní. Ano, ano... Je v tom veliký rozdíl, ti staří českobratrští Čechové, kteří pro pravdu a přesvědčení kladli majetek a život, a ti dnešní, kteří pro zajištění nicotných tělesných požitků provozují lupičství na národním majetku a národní cti. Ale že se začíná již vzpomínat a srovnávat - to je dobré znamení.

Ženu statečnou kdo nalezne...?

Za ing. Drahomírou Garajovou (18.4.1924–22.3.2015)

Většina z nás si sestru Drahomíru Garajovou dobře zapamatovala, když s taškou na kolečkách plnou podpisových archů a historických materiálů stála u vchodu do metra nebo u Pražského hradu a neúnavně sbírala podpisy pod petici žádající, aby se katedrála sv. Víta nevracela Římskokatolické církvi. Těch podpisů tehdy nasbírala několik tisíc, předala je do parlamentu a zásadním způsobem se přičinila o to, že se nakonec kancelář prezidenta republiky dohodla s pražským arcibiskupstvím o společném užívání katedrály jako symbolu české státnosti.

Dalším místem, kde bylo možné v posledních více než dvaceti letech sestru Drahomíru Garajovou pravidelně najít, bylo 21. června na Staroměstském náměstí. Z dětství si totiž pamatovala mohutná pietní shromáždění, kterých se pravidelně účastnil i prezident Tomáš Garrigue Masaryk a která připomínala popravu 27 představitelů stavovského odboje proti Habsburkům. Tradice byla na dlouhou dobu komunistickým režimem potlačena a po sametové revoluci se na Staroměstském náměstí scházelo jen pár příznivců a členů Společnosti Jana Jesenia.

Sestra Drahomíra Garajová pochopila, že je třeba spojit síly s dalšími organizacemi a spolky, obrátit se i na politickou reprezentaci, získat záštitu primátora, starosty Prahy 1 ... a v neposlední řadě připravit i program, který by důstojně tuto tragickou událost v našich dějinách připomněl. Dnes se tedy díky neúnavnému úsilí této jediné ženy na Staroměstském náměstí scházejí stovky lidí, kteří do Prahy putují

z různých koutů naší vlasti a přijíždějí i potomci popravených představitelů stavovského odboje ze zahraničí.

Se stejnou energií se sestra Drahomíra Garajová zapojila i do sbírání podpisů pod petici proti znovupostavení tzv. mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Oslovila historiky i architekty, strávila hodiny a hodiny po knihovnách, aby připravila přehlednou brožurku o historii a významu mariánského sloupu. Mnohým z nás se možná brožurka dostala do ruky a mohli si ji přečíst. Patrně však ani netuší, že autorkou byla právě ona. Nikde totiž nechtěla mít uvedeno své jméno, protože jí šlo jen o věc a nikdy o osobní slávu.

A tak se snažila "zachránit" i rozhlasovou stanici Vltava. Jen málokdo ví, že přispěla i k tomu, že "její" Kostnické jiskry stále vycházejí a jak doufáme, budou vycházet i nadále. A nebyly to jen "velké" věci, kterým tato laskavá a energická žena věnovala svou pozornost. Mnohý zatoulaný pes nebo kočka díky ní našli nového pána, sousedé mohli kdykoli odjet na dovolenou a sestra Drahomíra se postarala o jejich rostliny nebo domácí zvířata...

Spousta lidí, když vidí nějakou nespravedlnost, maximálně začne nadávat na poměry nebo si řekne: "Co já s tím asi mohu udělat?" Sestra Drahomíra Garajová však uvažovala jinak. Neptala se, nenadávala, ale začala okamžitě jednat. Přitom zůstala stále laskavá, usměvavá, chápající. Pokud se dobře pamatuji, hlásila se k Církvi bratrské, ale milé jí byly všechny církve vzešlé z reformace.

V posledních několika letech už byla opravdu vážně nemocná, ale pokud to bylo jen trochu možné, zajímala o současné dění, i když už sama nemohla vzít vozík na kolečkách a vyrazit do ulic sbírat podpisy a přesvědčovat lidi, aby se nebáli a sami se přičinili o to, aby se nám vedlo líp, a to nejen po materiální stránce, ale i po té duchovní, abychom na sebe mohli být hrdí.

Helena Bastlová

Večer na téma „Duchovní proudy Balkánu" v klubu Samaří

Minulou středu jsme měli možnost zúčastnit se přednášky kazatele Jiřího Hofmana s názvem „Duchovní proudy Balkánu ". Večer začal krátkým představením bouřlivé historie této neklidné oblasti a seznámením s náboženstvími, která se zde dodnes setkávají. Přednáška dále pokračovala promítáním řady komentovaných fotografií. Nejprve jsme společně procházeli křesťanskými památkami, jak katolickými, evangelickými, tak i pravoslavnými. Následovaly fotografie spojené s islámem a také s židovstvím. Během večera jsme postupně cestovali po jednotlivých místech, která se nacházejí převážně na území dnešního Chorvatska, Slovinska, Bosny a Hercegoviny.

Přesvědčili jsme se, že Chorvatsko není synonymem jen pro krásné moře. Na území Balkánu se stále nachází mnoho zajímavých a památných míst, která stojí za to navštívit. Celý večer byl průřezem z cestování za období několika uplynulých let, které účastníci s kazatelem Hofmanem již navštívili. Ráda bych vás pozvala na další setkání do klubu Samaří, Soukenická 15, Praha 1 na zajímavé večery, které se konají každou středu od 19.30 h.

Více na www.klubsamari.cz.

Lucie Štěpánová

**** Kolikrát jste už měli šanci zlepšit život lidí z východu České republiky?***
Nikdy? Výjimečně? DNES takovou příležitost máte!

**** Jak?***
Pomozte nám pořídit: CAR 4 help!

**** Kdo jsme?***
Diakonie Vsetín je nezisková organizace. Podporujeme rodiny s dětmi v obtížné sociální situaci. Pomáháme tam, kde už vlastní síly nestačí.

**** K čemu auto slouží?***
Jezdíme do rodin s dětmi, kde pomáháme s hledáním bydlení * s hledáním práce * se školou * s integrací

POMOZTE NÁM KOUPIT NOVÉ CAR 4 HELP! OVLIVNĚTE ŽIVOTY LIDÍ NA VÝCHODU ČESKÉ REPUBLIKY!

Diakonie ČCE – Vsetín, Strmá 34/2, 755 01 Vsetín
č.ú.: 208149648/0300, specifický symbol: 1505

Pozvánka

EKOLOGICKÁ SEKCE ČESKÉ KŘESŤANSKÉ AKADEMIE zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země, která bude v úterý 21. dubna 2015 od 19.00 h v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu). Kázáním poslouží kněz Obce křesťanů Mgr. Milan Horák, zpěvem pěvecký sbor Gabriel.

JNe

Inzerce

RAKOUSKÉ ALPY - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St. Wolfgang. Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena Eur 20.00/osobu a den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de.
J. Potoček - tel.: 49 553 9393
georgepot@seznam.cz

č. 7

UMĚLECKÁ MALBA KOSTELŮ, obnova fasád a restaurování. Sleva z ceny. Tel.: 00421 905 389 162, www.reart.eu

č. 3

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13-14/2015

22. dubna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. května 2015

Z obsahu

* *Ďábel a andělé*
* *Koncilium u lůžka ČCE*

Poselství k neděli Cantate

Od nabídky přes prokletí a maličkost k odpočinutí
Matouš 11,25–30

Není snadné vyznat se v království Božím!
Ježíš, frustrovaný tím, že Chorazin, Betsaida a Kafarnaum nečiní pokání, ačkoli tam konal mnoho velkých skutků, tato města v podstatě prokleje. Měla uvěřit! Je to špatně, že nepochopila, co Ježíš zvěstuje. Zlobí ho to! Ale vzápětí poděkuje Bohu, že to vlastně on tak zařídil. Není to misijní neúspěch – je za tím Boží záměr! On tyto věci skryl před těmi, kteří by to měli pochopit, a zjevil je outsiderům.
Determinista by zajásal – vše je dáno shůry! Proč pak ale ono „běda“? Proč nejprve ona snaha, aby viděli mocné skutky Boží a uvěřili?
Necítím povinnost všechno vyložit, všemu rozumět, zvláště když se to týká otázek Božího záměru. Kladu si ruku na ústa jako Job. Co je Boží, Bohu. V Ježíšově postupu ale vidím něco lidského, čemu rozumím, protože jsem sám člověk. Hledá odpověď: Ptá se, proč lidé nechtějí uvěřit? Přepracovává za pochodu vstupní předpoklady, hledá výklad, kterému by sám mohl věřit. Snad to sám Bůh skryl? Kdo nevěří a nemiluje Boha, toho netrápí, že lidé nechtějí přijímat evangelium, není svázán s Boží věcí. Ale Ježíšovi je od Otce všechno dáno, nikdo nezná Otce, nežli Syn.
Za vstřícnost je vděčný. Tomu, kdo ho přijímá, nabízí zjevit Otce. Jako určitou satisfakci za „maličkost“ před „moudrými“ a „rozumnými“ nabízí odpočinutí od břemen a námahy. Vždyť maličcí mají vždy těžší život než velcí. Vzít na sebe jiný typ jha, jho Ježíšovo, znamená sloužit něčemu jinému, než bychom sloužili podle obecných obyčejů. Nést Ježíšovo jho předpokládá opustit jho úspěchu, kariéry podle lidských měřítek. To si moudří a rozumní nemohou dovolit. V tom spočívá jejich ujařmenost.
Opravdu vnitřně tichých křesťanů, kteří by měli pokorné srdce, aby pohledal. I v církvi jako „ve světě“ válcují druhé křiklouni, do sebe zahledění selfies, kteří si sami sebe na prvním místě nedokáží odmyslet. Jsme v tom všichni, i já.
A že jsme všichni unavení, přepracovaní (ačkoli to není nikde vidět a vlastně toho – ruku na srdce – zas tolik neděláme) a nemáme stále čas? Asi proto, že jsme se od Ježíše dosud mnoho nenaučili. Proto nás (ne jeho) břemena tíží a tlačí.

Michal Kitta,
farář ČCE Hronov

Koniklece *Foto: Tomáš Pikous (14 let)*

Menšinová radost

„Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šiřte chvalozpěvem.“ (Ž 66, 2)
Je příjemné podělit se s blízkými lidmi o radost. Ano, třeba zpěvem, jak nabádá žalmista. Ovšem zmíněný pocit lze sdílet i jinak, někomu stačí pevný stisk ruky anebo všeříkající výraz v obličeji. Důležité je vědět, že ten druhý také ví. Máme vyzkoušeno, že to bývá navzájem posilující. Někdo by řekl: jsme na stejné vlně.
O sdílené radosti by mohli vyprávět například diváci sportovních utkání. Je zajímavé pozorovat, jak se v jednom okamžiku mnoho lidí umí zaradovat. Co na tom, že pár metrů od fotbalového stadionu (dejme tomu v Manchesteru, Londýně či Mnichově) se procházejí jedinci, kteří nedovedou pochopit, proč tolik křiků, skandování, oslavného zpívání. A důstojný zástupce většinové společnosti si v tu chvíli pomyslí cosi o podivínech, kteří se už roky scházejí na jednom místě a jejich projevy jsou nepochopitelné.
Napadlo vás, že z podobného úhlu, z jakého hledí spořádaný občan na rozradostněné fotbalové fanoušky, se mnozí lidé dívají na shromáždění křesťanských sborů?
Je možné, že někomu z vás bude toto přirovnání připadat nepatřičné. Zvěst o vzkříšení a fotbal. Troufalost! Abychom si rozuměli, netvrdím, že dvě zmíněné radosti mají stejný význam. Spíše přemítám o menšinovém pocitu, o nemožnosti přenést emoce dál - za hranice. Jedni se radují v kostele, druzí na stadionu. A ti třetí… ti jim prostě nerozumí.
„Ať se ti klaní celá země a zpívá ti žalmy, ať zpívá žalmy tvému jménu.“ (Ž 66,4)
Žalmistovo nabádání z dnešního pohledu působí ambiciózně. Celá země… Co myslíte, mělo by smysl projevit naši společnou radost o něco hlasitěji? Třeba jako ti fanoušci v londýnských ochozech?

Jiří Karban

Bůh ve Starém zákoně není jiný než v Novém

Aniž si to uvědomují, soudí dnes mnozí lidé urážlivě nebo spíš pošetile o Bohu podle návodu svých kazatelů a mají jej za samovládce, pyšného na svou moc, krutého až pomstychtivého, jenž s chutí trestá neposlušnosti svého lidu. Nejprve však uvažme: Bůh se přece nemění, je věčný, tentýž stále, nevyvíjí se ani neroste jako nějaký člověk. Kdo se mění, vyvíjí a roste, jsme my, lidé, kteří jsme dostali do rukou s Biblí i Starý zákon, čteme jej a postupně v jeho pochopení rosteme. Hlavně díky církvi, která se problémem jiného Boha důkladně zabývala a dospěla k tomu, co ve svých shromážděních vyučuje, že Bůh Starého zákona je tentýž, co v Novém zákoně.
Zejména evangelíci díky svým reformačním teologům mohou být poučenější než ostatní křesťané. Reformátoři totiž proti oficiálnímu učení církve o Bohu, které v něm vidělo dvě stránky, s velkým důrazem zvěstovali své poznání, že samou podstatou Boha je láska, která nechce člověka ovládat a pokořovat, ale mít s ním obecenství, nebo jinak řečeno, žít s ním v přátelství. Tak jim to vyvstalo ze zvěsti Starého a z Nového zákona, v němž se Bůh zjevil v Ježíši Kristu jako skutečný a živý Bůh aliance, spojenectví, jak to odpovídá Božímu záměru, když jej stvořil k svému obrazu, tedy do aliance. Rozhodně ne do individuality, kterou Písmo odmítá jako vzdor a počátek vzpoury proti Bohu a jeho vůli.
Bůh si přeje obecenství s námi. S tím záměrem, aby obecenství, které bylo rozbité, znovu nastolil, vstoupil do dějin. Tato Boží vůle, ačkoliv u jednotlivce začínala, se nevztahuje jen na některé, zvlášť k tomu povolané jednotlivce, ale na lid, Boží lid, jenž v Novém zákoně překročil hranice Izraele; Bůh a povolal do svého lidu všechny národy. Tak to je a tak to bude. Nedejme se mýlit mystikou nebo náboženskou filosofií, které zvou člověka do jednoty s božstvím, do splynutí, v němž ztratíte své já. Bůh nám chce být přítelem. Avšak nemá to být „já pán, ty pán“, nýbrž na-opak. V tom přátelství zůstává Bůh Bohem a Pánem a jeho vůle určuje jeho obsah. V Ježíši Kristu potkáváme toho, kdo je absolutním Pánem, a to nejen mým, ale celého universa. Přátelství s ním nemá nic společného s obvyklou snahou koupit si ho a učinit ho domácím přítelem bez vlastní vůle, a tak ho učinit závislým na nás; naopak my jsme absolutně závislí na něm.
Nutno ještě říct, že společenství s Bohem, nebo také přátelství, Bůh bere vážně, a to nejen vzhledem k sobě a k svému právu vládnout, nýbrž také vzhledem k tomu, co se týká člověka. Bůh vládne tak, aby jeho vládu člověk dobrovolně přijímal a Bohu se za jeho lásku, která

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Řeholníci k ožehavým otázkám

Německá konference vyšších řádových představených, která sdružuje mužské i ženské řehole a zastupuje třicet tisíc zasvěcených osob, vydala prohlášení k příští biskupské synodě, která se v říjnu tohoto roku ve Vatikánu bude zabývat problematikou rodiny. V textu, který byl v pondělí zveřejněn v Bonnu a předán Německé biskupské konferenci, německé řády požadují více milosrdenství pro rozvedené katolíky, kteří vstoupili do nového manželství. Podle řeholních představených by mohli takoví katolíci za určitých podmínek opětovně přistupovat ke svátostem. Představitelé mužských a ženských řádů se vyslovují pro to, aby

se v otázkách sexuality více přihlíželo ke svědomí jednotlivců. Z vlastní pastorační zkušenosti vyvozují, že církev má vůči věřícím projevovat více důvěry. Katolíci totiž „hledají podporu při utváření svědomí a pomoc v rozhodování. Na druhé straně ale kritizují, že mnozí duchovní se pokoušejí velice silně zasahovat do úsudku jejich vlastního svědomí“, píše se v dokumentu zveřejněném na webu Orden.de. Mluvit jazykem, který zasahuje životní realitu současné společnosti. Německé kongregace si rovněž přejí více otevřenosti vůči homosexuálům a jejich partnerstvím. Podle řeholních

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Církve vydávají společné prohlášení požadující normalizaci kubánsko – amerických vztahů

Vedoucí a představitelé církví z Kubánské rady církví (CIC) z Latinskoamerické rady církví (CLAI), Národní rady církví v USA (NCCUSA) a Světové rady církví (WCC) se společně vyjádřili k normalizaci vztahů mezi Kubou a Spojenými státy americkými.

Rudelmar Bueno de Faria, zástupce Spojených národů v New Yorku, USA, reprezentoval Světovou radu církví na setkání v Havaně na Kubě 9. dubna, kde účastníci setkání vydali společné prohlášení vyjadřující vděčnost, ocenění a povzbuzení pro probíhající vyjednávání mezi vládami Kuby a Spojených států amerických, aby byly jejich vztahy normalizovány.

"Uvědomujeme si, že existuje mnoho jednotlivostí, které musí být řešeny, ale zdůrazňujeme, že je velice důležité, aby tento proces pokračoval a prezidenti pokračovali v komunikaci a byli osobně účastni rozhovorů," uvádí prohlášení.

Prohlášení bylo vydáno před sedmým americkým summitem naplánovaným do Panamy od 10. do 11. dubna. Americké summity jsou řádná setkání hlav států západní polokoule. Toto bude první americký summit s oficiální účastí Kuby.

V čase zveřejnění tohoto prohlášení generální sekretář Světové rady církví Rev. Dr Olav Fykse Tveit uvedl, že znovuobnovení vztahů mezi Kubou a USA jsou "znamením na naší pouti spravedlnosti a míru: znamením, že navzdory dlouhému a hořkému rozdělení jsou vždy mír a smíření možné. Ukazuje nám to, že cesta ke spravedlivému míru je cestou, na které se lidé setkávají jako spolupoutníci."

Prohlášení vydané ekumenickými představiteli církví v Havaně vyhlašuje rozhodnutí církví pokračovat v podpoře dialogu.

"Jsme rozhodnuti přivádět dohromady členy našich církví a občany našich národů, aby bylo po mnoha letech odcizení podporováno smíření," uvedli představitelé církví.

Světová rada církví, 4. dubna, zkráceno

Propalestinské skupiny vykázaly z oslav výročí osvobození Itálie od fašismu Židovskou brigádu

Letošního výročního dne osvobození Itálie od fašistického režimu se nezúčastní Židovská brigáda, která pomohla osvobodit Itálii. Byla totiž organizátory z výročních oslav vyloučena. Na protest proti tomuto rozhodnutí se výročního pochodu osvobození, které Itálie oslavuje od roku 1945 vždy 25. dubna, nezúčastní ani asociace přeživších koncentrační tábory, ani nikdo z italské židovské komunity. Mezi organizátory oslav totiž patří italští komunisté a několik propalestinských skupin, které Židovské brigády prezentují jako okupační složky Izraele a Palestinu jako zemi, která má být osvobozena podobně jako Evropa ve 40. letech minulého století.

Předseda židovské obce v Římě vydal ve svém otevřeném dopise výzvu organizátorům akce, aby obnovili skutečný význam oslav Dne osvobození. „Protože bude šabat, tak na oslavách přítomni nebudeme. Avšak nebyli bychom přítomni ani tak, protože Palestinci, kteří se oslav účastní, byli za druhé světové války spojenci nacistů," uvedl Riccardo Pacifici, který zároveň sdělil, že loňský rok byl vyvrcholením urážek a napětí, které se na oslavách Dne osvobození opakují každý rok. Skupiny jako Fronte Palestina, Rete Romana Palestina a Rappresantanza Palestina dnes patří k organizátorům oslav dní osvobození Itálie od fašismu a zároveň prezentují Palestinu jako zemi, která má být osvobozena stejně jako Evropa během druhé světové války, a Židovskou brigádu spojuje s Izraelem, vnímaným jako okupační mocnost.

Na oslavách v roce 2014 skupina propalestinských příznivců slovně napadala Židovskou brigádu, nadávali jim do fašistů a pokoušeli se je i fyzicky napadnout. Podle mluvčího židovské obce v Římě, který byl u incidentu přítomen, byla roztržka zapříčiněna přítomností vlajky Židovské brigády, která obsahuje Davidovu hvězdu. „Sešli jsme se v 9.15, abychom se připojili k průvodu s vlajkou Židovské brigády, která je podobná izraelské, ale není totožná. Vtom nás u stanice metra Colosseo obklopilo asi 50 lidí s palestinskými vlajkami a pokoušeli se nás napadnout. Policie, která byla naštěstí přítomna, pak palestinské vlajky odstranila," řekl Fabio Perugia. Ve stejný den byla synagoga v Římě posprejována antisemitskými nápisy.

podle Židovský tiskový a informační servis, red. zkráceno

Aktuálně: Řeholníci k ožehavým otázkám

Dokončení ze str. 1

představených se „homosexuálně orientovaní křesťané zaměřují na křesťanský životní návrh partnerství, které předpokládá závazek a věrnost. Většina z nich nemůže přijmout, že by v takovémto partnerství měli trvale žít v sexuální zdrženlivosti". Německé řehole se ptají: „Jak se mohou homosexuálové považovat za Bohem milované děti, když jim katolická církev brání požehnat v jejich úsilí o naplněné partnerství?" Má vůbec církev právo mluvit o milujícím Bohu, když zaujímá takovýto odmítavý postoj? zní další otázka. Podle konference německých řeholních představených je budoucí zasedání biskupské synody jedinečnou pastorační šancí, jak o manželství a rodině mluvit jazykem, který zasahuje životní realitu současné společnosti. Hledejme nové a již dávno očekávané odpovědi na mnohé otázky, protože církev má být lákavá, domnívají se představitelé mužských a ženských německých řádů.

dle christnet.cz

Bůh ve Starém zákoně není jiný než v Novém

Dokončení ze str. 1

obecenství umožnila, odvděčil láskou, tak jak to vyjádřil Jan: "My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás" (1 J 4,19). Boží láska neprobudí v nás lásku jinak, než že vyžaduje čin lásky. Když hrabě Zinzendorf stál před obrazem ukřižovaného, byl nejen dojat, ale cítil se osloven, takže řekl: „To ty jsi udělal pro mne! Co já teď mám udělat pro tebe?"

Jednota obou zákonů, Starého i Nového, záleží v tom, že v obou případech jde o zjevení a založení Božího společenství. Bůh má iniciativu, zakládá společenství, které posléze spočine v Boží milosti, která se k lidu sklonila: „Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil z moci Egypta a vyvedl jej z oné země do země dobré a prostorné, do země oplývající mlékem a medem." (Ex 3,8) To se stalo z pouhé milosti, která činí z lidu lid Boží.

Největší rozdíl mezi oběma zákony záleží ve skutečnosti, že Starý zákon nerozeznává, jak zákon opovrhuje milostí, tváří se, že ji nepotřebuje, neboť poslušností přikázání desatera získává spravedlnost před Bohem. A nechce vědět, že Bůh udílí dokonalou spravedlnost tomu, kdo věří v Boží milost, darovanou v Ježíši Kristu. Tak Starý zákon projevuje své nedostatečné porozumění Božímu zjevení, které vede od skutků a jejich vždy nedostatečné spravedlnosti k víře a spravedlnosti z víry v Ježíše Krista, spravedlnosti dokonalé. Kdykoli se objeví zákon, vždycky se s ním objeví klamná naděje, že jeho poslušností lze dosáhnout spravedlnosti. Tento omyl se objevuje zvláště u proroků, u nichž poslušnost zákona stojí na prvním místě.

Proroci ve Starém zákoně ukazují věřícím, jak se mají dát spolehlivou cestou zákona, která je dovede až k cíli. Ku příkladu v Žalmu 18, 21-25. „Hospodin mi odplatil podle mé spravedlnosti, odměnil mě podle čistoty mých rukou, neboť jsem dbal na Hospodinovy cesty, neodvrátil jsem se svévolně od svého Boha... varoval jsem se nepravosti. Podle mé spravedlnosti mě Hospodin odměňoval, podle čistoty mých rukou, tak jak jevila se jemu." To ovšem jsou slova, která se protiví darovanému společenství s Bohem. Vyvolení Izraele vylučuje myšlenku, že by lid mohl získat svými skutky spravedlnost.

Křesťanská víra závisí na živém Božím slovu, které díky Ježíši Kristu a jeho svatému Duchu vyvolává věřícího ze zajetí v zákoně a daruje mu spravedlnost, kterou Kristus vydobyl všem věřícím hříšníkům. Zákon nezmizí ze scény křesťanova života, přestal však být cestou k spravedlnosti a zůstává jako návod k vděčnosti za darovanou spravedlnost v Kristu, našem Pánu.

Přes různé, někdy opačné postoje je tvůrcem společenství ve Starém i v Novém zákoně jeden a tentýž Bůh.

Josef Veselý

Nesmiřitelná řeč Evy Kantůrkové

Knížku **Evy Kantůrkové NESMIŘITELNÁ ŘEČ** s podtitulem *„Rozprava s přidaným mýtem o Janu Husovi"* vydalo nakladatelství Cherm jako svoji 67. publikaci. Jejích bezmála 300 stran je členěno do čtyř částí: 1. Řekni mi, kdes byla, 2. Dcerka, 3. Jsem duch doby a 4. Moc bezmocných. - První část je svými dvěma sty stránek nejobsáhlejší a je dosti příznačně uvedena národní písničkou Sivá holubičko, kdes byla; jako by v tu chvíli autorka něco zcela podstatného prozradila o své metodě a přístupu k velmi rozmanitému materiálu: Létavec sivá holubička nemusí přece svoje přílety a odlety (případně úlety) zdůvodňovat přísnou logikou literárního útvaru; dotýká se velmi různých námětů vzpomínkou, pocitem, momentálním nápadem, cestopisným zážitkem, existenciální zkušeností, jež pro jistotu poměří výrokem světoznámé autority (a nelekne se přitom žádné odlehlosti), než se opět vrátí do prostoru domácí kultury či historie. Eminentní zájem je tu na komunikaci mezi lidmi, už třeba na té neverbální. Tak cestující do Japonska nebo Číny nezbytně potřebuje důkladné lekce z tamních gestikulací, mimik a obřadností. - Literátka profesně pracující s jazykem je ale už natolik zkušená, že ví, „jak dokážou být slova tvrdohlavá a hloupá. Jak se posmívají naší závislosti na nich. Naší pojmové řeči, která je tak sebevědomá. Která se vyvyšuje nad obraznou a konkrétní řeč archaických národů, přestože ona sama je zmatečná" (22). - Divíte se, že autorka po takových zkušenostech slyší na „hlubinné vrozené archetypy" psychologa C. G. Junga, že se zajímá o symboly vytvářené kulturní historií? A že neignoruje legendy, ale ještě větší pozornost věnuje mýtům jako způsobu zjednodušení a zpřehlednění života? Co se jen generace dnešních sedmdesátníků a více-sátníků natrápila odmytologizováváním – v německém bohosloví je „Entmythologisierung" nějaký pojem! - rozsáhlých a i docela drobných biblických látek a jejich převáděním do většinou abstraktní pojmové řeči, a teď nás profesionálka slova na mytické vyjadřování víceméně odkazuje!? - (Zajisté: pro plodnou diskusi je bezpodmínečné pojmové upřesnění, co kdo mýtem myslí.). - Přívlastek „mytický" pak neuškodí ani Kristu samotnému, ani jeho svědkům. - Od úvah toho typu se autorka vrací na pole naší domácí historie. Ač před lety (1991) o Janu Husovi už pověděla , co se jen dalo najít, ještě stále není s jeho postavou hotová a znovu ji obsáhle převypráví. I tak pročištěně podaný Janův příběh osvěží nejedním méně známým detailem (zmínkou o Janově mamince, o zálibě studentově v šachové hře, o pozdější účasti v delegaci do Francie, o vlivu Jana - už mistra teologie - na panovníkem země zanedbávané dítě – královnu Žofii Bavorskou, o reakci prelátů v Kostnici na odvolání ke Kristu: „Už prorokuje"). – Způsob tematického přelétávání umožní nejen porovnání skonu obou Janů – Husa a Palacha, ale také zařazení obšírného výslechu, při němž proti sobě sedí major státní tajné bezpečnosti a spisovatelka, na niž ten pán pilně shromažďuje materiál, aby ji „poslal do tepláků" (zřejmě zkušenost autobiografická). - Podtitul druhé čtyřicetistránkové části knihy Dcerka Balada o Anušce Zoulové už předem prozrazuje, že jde o literární fikci; vzpurná dceruška popraveného odbojného zemana Jana Zoula se dostane pod vliv reformního mistra a on jakoby pro ni napíše svůj známý spisek, ač ten je v původním záměru jen aktualizovanou variací na důvěrné prorocké oslovování lidu Božího. - Přídavek třetí je dialogem mezi veličinami Já a duch doby; ten sám sebe obšírně představuje: „Mohu se kdykoli a odkudkoli vracet i do dob jen myšlených. Čas je můj svět, v čase smím vše: zářit, upadat, přetvářet se, mizet, objevovat se. Zakázaná je mi jen budoucnost. Jsem paměť doby, ne její předpověď. Jsem poučení. Odkaz. Inspirace." - Ten rozhovor, vtipný a nápaditý, v lecčems připomínající už někde slyšená lidská sebepochopení a sebeobhajoby, se protáhne na dalších třicet stránek. - Nejkratší závěrečná část prozradí už svým názvem Moc bezmocných, že má svůj původ v havlovské disidentské terminologii. Muž naší české historie, který před více než čtvrtstoletím dokázal, že svobodným může být člověk i za mřížemi a že zdánlivě nezdolatelné hradby mohou jednoho krásného dne padnout jako pověstné zdi biblického Jericha, je tu nastíněn jako rozhodující činitel souběhu té dvojí síly, panujících a podmaněných, ač nejsou zamlčeny ani rozpaky nad samou výslednicí těch zápasů. –

Tuto novou knihu Evy Kantůrkové si rád přečte každý, kdo si klade otázku po smyslu naší národní existence.

Kaleb

Dvojí vjezd

Ten jeden se odehrál kdysi dávno a křesťané všude na světě ho vzpomínají. Přicházel "požehnaný ve jménu Hospodinově", jak nám o tom svědčí evangelisté. Jel na "oslu, na oslátku, osličím mláděti"(Zachariáš 9, 9), aby symbolizoval, o příjezd jakého krále se tu jedná, totiž o chudého (jak říká kralický překlad), nebo, jak tomu chce ekumenický překlad, pokořeného. Zda ty davy, co volaly Hosanna, házely ratolesti a "stlaly roucha", měly jasno či nikoli, o tom se můžeme dohadovat. Někdo si symboliku uvědomoval, jiný nikoli. Nejinak tomu bylo po celé věky. Přesto je Květná neděle, jinak zvaná Palmarum, obecně známý pojem nejen mezi křesťany, nýbrž jistě i mezi mnohými lidmi sekulárními.

Toho druhého vjezdu jsme byli svědky o Květné neděli L. P. 2015. Nebylo to ovšem v Jeruzalémě, nýbrž v Čechách a na Moravě, v kolébce Jednoty bratrské, málem přes Kunvald a Fulnek (ostatně den nato přes Mladou Boleslav). I jinak byl rozdíl dost značný. Místo oslátka devatenáctitunové obrněné transportéry Stryker, před něž stlát roucha by jednak bylo málo platné, jednak by to policie těžko dovolila. Pravda, davy tam byly, sice bez ratolestí (kde je taky v tuto roční dobu vzít?), zato s prapory. Svým způsobem volaly i "hosanna". I svou symboliku to všechno mělo - kdo by snad byl tápal, tomu stačilo podívat se v kteroukoli denní hodinu na veřejnoprávní televizi a ta už to všechno spolehlivě vysvětlila. Jen nám zůstala dlužna informaci, kdo to považoval za vhodné, aby vjezd se letos odehrál právě na Květnou neděli.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

K naději patří i pokojná zvědavost vůči budoucnosti

Rozhovor se synodním seniorem Českobratrské církve evangelické Joelem Rumlem v poslední rok jeho funkce

**** Může být určité napětí mezi zaměstnáním faráře a povoláním k němu? Obvykle převažovalo při této službě povědomí, že má povahu celoživotního závazku.***
Nedovolím si odhadnout, kolik lidí do povolání faráře vstupuje s vědomím služby na celý život. Častěji slyším, že celoživotně to garantovat nemohou. Což je dost výrazná změna v přístupu ke kazatelskému povolání proti minulosti.

**** Jaké závazky má fakulta dnes vůči ČCE?***
Pouta existují přes osobnosti profesorů, sdílenou víru a evangelickou teologii. Církev přijímá za své faráře absolventy Evangelické teologické fakulty s ukončeným studiem. Ovšem o nějakých závazcích ETF UK vůči církvi lze mluvit jen stěží. Církev očekává kvalitní výchovu budoucích církevních pracovníků.

**** Po převratu ČCE otevřela několik škol. Není tomu tak, že na těchto akademiích vyučuje málo evangelických učitelů, učí se nemnoho evangelických studentů?***
Evangelických studentů i učitelů je na evangelických akademiích jen menšina. V současné době se mi však zdá, že škol je třeba otevřít víc. Církev jim ale musí dát ducha, ideu a formovat výchovu dál. V zatím založených školách chybí postup – ze základního studia přes vyšší na vysoké školy. Nově otevřené školy by měly vytvářet tuto potřebnou návaznost. Přispěla by k tomu, aby daná generace dělala autentickou zkušenost s církví a vírou, delší dobu zůstala v kontaktu s vírou a evangelickou podobou křesťanství. Po dobré, základní, Bratrské škole v Holešovicích by se tak měla otevřít další kontinuita vzdělávání. Tuto návaznost dosavadní akademie nenaplňují.

**** Ve společnosti je oceňováno, že církve působí v oblasti charitativní péče. Diakonii ČCE se daří na řadě sborů. Nehrozí, že diakonie takříkajíc přeroste matce církvi „přes hlavu"? Nebude suplovat její základní funkce? Ostatně i Armáda spásy, vypustila téměř misii ze své prvořadé úlohy a v trojině anglického S: polévka, mýdlo, spása - se posledně jmenované téměř nedostává ke slovu.***
Hospodářsky a rozpočtově obhospodařuje Diakonie větší sumy než církev, nemůže ale církev zastoupit v tom, co je základním posláním církve: zvěstovat slovo Boží, sloužit svátostmi, přivádět ke Kristu. To není a nebude posláním diakonie. Přerůstá matku, zakladatelku, jen finančně.

**** V čem vidíš do budoucna svébytnost evangelické církve? I Komenský napsal kdysi závěť Jednoty bratrské. Jednota končila pod vnějším tlakem. Nehrozí nám dnes něco podobného zevnitř?***
Nemyslím si, že evangelická tradice v nejčistším jádru by měla ztratit důvod existence: důraz na život z evangelia, na důstojnost každé lidské bytosti, demokracii a svobodu, to vše vyplývá z důsledné a držené teokracie a bude potřebné pro zachování života stále.

**** Ve vnímání společnosti se mnohé mění. Bývá nám vytýkáno, že církev reaguje pod tlakem až následně a nejasný bývá její postoj. Římskokatoličtí kněží se mne ptávají, zda v ČCE neslouží na farách farář/ka v homosexuálním páru, či farář/ka v heterosexuálním páru bez vzájemných závazků*.**
Je to tak, že život je rychlejší. I zákonodárná moc tvoří regule proto, že život dohání. Pokud jde o ony otázky, jaké jsou poměry na evangelických farách, to je pro mne stejně problematické jako ptát se na poměry pod střechami římskokatolických far. Čímž pochopitelně neomlouvám křiklavosti, které se mezi evangelickými duchovními dějí a neměly by být a bývá z nich smutno.

**** Profesor Amedeo Molnár kdysi prohlásil, že papež může být dobrý, ale vždy narazí na mechanismus kurie, jenž se nenechá změnit a bývá často neprůchodný pro jeho nejlepší plány. Se synodem a synodní radou se to tak nemá? O mechanismu synodu se traduje, že vše se předpřipraví ve výborech (je důležité si je obsadit) a synodálové ve spěchu pak schválí všechna doporučení, na projednání v plénu již objektivně není čas.***
Je třeba připomenout, že komise jsou složené ze synodálů, každý si komisi může vybrat, synod je schválí a komise působí 4 roky. Na synodu je možnost rozpravy a doplňujících návrhů. A šestičlenná synodní rada je dostatečný útvar k tomu, aby bylo možno diskutovat o učení a strategii, postupech a cestách jistým směrem a k určitému cíli. Proto ani synodní senior netouží být v roli papeže a sám rozhodovat o učení, to by se hrubě protivilo presbyterně-synodnímu charakteru církve.

**** Existuje i v evangelictví něco jako pragocentrismus a odstup Prahy od ostatní církve?***
Taková tendence zde je a prospělo by všem, kdyby se odstup Prahy od ostatní církve zmenšil, stejně jako odstup ostatních od Prahy.

**** Nemají ti pražští evangelíci větší vliv v církvi?***
Někdy se mi zdá, že by možná mít chtěli, ale nemají.

**** Jaké logo bys volil pro církev?***
Před dobře deseti lety jsme oslovili grafiky, vznikaly návrhy, řešil to synod, vše zůstalo bez rozhodnutí. Nic se nepředpisuje a používají se zavedené vzory. Mně se líbí to logo, které běžně užíváme na synodní radě, modernější forma otevřené Bible s kalichem.

**** Není to ale úděsně staromilské? Necítí dnešní mládež naprosto jinak a ve výhledu k příštímu století, nestálo by za to spolupracovat s mimořádně nadanými, pravda mladými umělci, grafiky, nebo prostě lidmi, kteří se vyznají v dnešním projevu obrazového sdělení, ideogramu, jenž odpovídá potřebám internetového vidění a představám o piktogramu? Nejde ani tak o zobrazované motivy, jako o jejich provedení, jež by nemělo kořeny ve 20. a spíše 19. století…***
Možná to je „úděsně staromilské", ale alespoň je něco. Nejistý výsledek demokratické debaty v církvi o logu, která – odhaduji – sotva kdy dospěje k nadšenému a všeobecnému přijetí jediného, moderního, nadčasového, mladého ideogramu, jásavě předjímajícího vyznání víry 21. a 22. století mně brání věřit, že jediné a pravé logo brzy vytvoříme.

**** Z čeho máš nyní radost a co tě trápí?***
Radost: vypadá to, že své synodní období přežiji bez výrazné devastace a tím pádem mám radost ze všeho, co ukazuje, že život je pěkný a trápí mne, když se setkávám s věcmi, jež život komplikují, či jím pohrdají. Potěšilo mne, že na základě mého působení se ozvali lidé, kteří chtěli vstoupit do církve a mohl jsem je odkázat na příslušný sbor. Co se nepovedlo? Zbavit církev defenzivního přístupu k pojetí vlastního místa ve společnosti. To mi je líto.

**** Na co se těšíš, až nebudeš vázán funkcí?***
Těším se na to, že budu moci být ještě farářem na sboru, bude-li zájem.

**** Jaký svůj erb a jaké heslo by sis zvolil (papež je má!)?***
Erb: Pampeliška ve fázi květu i odlétajících padáčků s příslibem pro budoucnost. A heslo: „Nebát se přítomnosti, nebát se budoucnosti. K naději patří i pokojná zvědavost vůči budoucnosti."

**** Závěrem: Rádi bychom vyjádřili upřímný pozdrav tvé manželce…***
To ji potěší.

Pro christnet.cz a ET-KJ Jan Kašper

Jotamova bajka (Sd 9)

*O bajkách se říkává, že jsou obranou proti absurdnostem světa moci a nejednou i lidské hlouposti. Kdo by nevzpomněl na VW a jejich píseň „ Jednou z lesa domů se nesa moudrý Ezop…" a na chechtajícího se brabence, který je vedle brabce přímo drobečkem. Povzbuzující i úsměvné. Doba ale zhrubla a na veřejnou scénu se dostala jiná témata ze světa bajek. Je příznačné, že to připomínají lidé často sami v moci postavení. Jméno autora a připomínka jeho výroků? George Orwell. A ta drsnost? „Každá revoluce končí tehdy, když se nová ***** (v Bibli nečistá a nekonzumovatelná zvířátka) dostanou ke korytům." Pokud Ústav pro jazyk český sleduje frekvenci slov v současném jazyce širokých vrstev, bude slovo KORYTO patřit jistě na přední místa.*
Mistr Ezop bývá považován za téměř zakladatele krátkých vyprávění s efektní a didaktickou pointou. Traduje se, že byl celoživotně fyzicky postižený, ale věhlas, časem rostoucí, svědčí také o jeho břitkém i podmanivém myšlení nějakých 6 století ante Chr. Že by redaktoři a masoretáři biblických textů použili v knize Soudců literární útvar mladší než je dobové pozadí knihy? Či snad měl Ezop předchůdce? Buď jak buď, Jótamova bajka má fasety jinak broušené.
Jótam stojí na hoře Garizim a vyprávi obyvatelům Sichem nadčasové podobenství. Dodnes je prý v okolí hory vynikající akustika. Místo bylo spojeno se zaslíbením požehnání (Dt 11 a Joz 8) Snad i místo posledního uložení kostí Josefových (Joz 24).Na její úpatí klade Janovo evangelium také Jákobovu studnici, u níž dochází k Ježíšovu setkání se samařskou ženou a darem vody života (Jan 4). Takže místo přímo symbolické. Jotam je ale na útěku. Jediný, který přežil bratrovraždu. Šlo o moc, jak jinak. Vraždící nosil jméno Abimelech a v Sichem se opravdu stal vladařem, aniž by volitelé nad jeho zrůdným činem hnuli brvou. Nepochopitelné? Ale kdež. Násilí, hrubost a samolibost občas fascinují. Jaké to ale bude vladaření, je-li už od počátku poznamenáno takovou brutalitou a mocichtivostí za každou cenu. Jotam je jediný, který to vidí. Častý biblický motiv. Hříchu neučinil, a přesto je jeho život v ohrožení. Eliáš na Karmeli, Jeremiáš, Jan Křtitel, Nazaretský, Štěpán, Pavel z Tarsu a vzpomínejme dál.
Kdo je to ale Abimelech? Melek znamená král, lépe vladař. Drobnou úpravou vznikne slovo moloch. Také vladař. Ovšem s ohnivým nitrem a požírající oběti (2 Kr 21,6). Biblická modla. Abímelek, syn vladaře Gedeona, se sérií vražd na cestě k trůnu stal synem Molochovým. Taková metamorfóza. Jotamova bajka je neúprosná. Žádná z plodin, nesoucích dobré plody, nechtěla být samovládcem za tak odpudivých podmínek. Zůstal jen bodlák, botanicky snad kustovnice, ČEP – trnitý keř. Stínu a úlevy nedá a jeho ovocem je jen hněv. Hněv a nenávist jako oheň spalující. Takový vladař není Kyrios, Pán, ale nadutý despota. Může to bajka změnit? Ovšem že ne. Jotamova slova mají než odvahu: „Říkat pravdu v čase všeobecného klamu, což je revoluční čin" (také Orwell).
Jótam není David. Nebojuje. Jeho bajka však říká – tudy cesta nevede. Je to jako obdoba Božího zjevení, které také nemění dějiny, ale ukazuje na alternativu. Boží čin přichází až ve chvíli, kdy se „naplní čas". Potom ale přichází akt milosti i soudu. Abimelechovo volební období bylo krátké. Trvalo jen 3 roky. Možná je to pouze šifra, ale konec molocha z rukou ženy a ještě mlýnkem na mouku (9,53) není jen výsměchem všem molochům, ale také relativizací mocenské namyšlenosti. Ezop takovou sílu invence neměl. Vránu obdaroval jen představou operní pěvkyně a plátkem sýra. Stačilo pár lstivých slůvek lišky a z vrány se stal neužitečný idiot. I tak to na světě chodí.

František Pavlis

Exulantský senior Jan Teofil Elsner

(1717 ve Vengravě na Podlaší, + 21. 4. 1782 v Berlíně)

Tento významný církevní pracovník se vzdělával nejprve na bratrském učilišti v Lešně, potom na univerzitách v Berlíně, Frankfurtu nad Odrou a v Leidenu. V r. 1745 byl ordinován (Komenského vnukem) Danielem Arnoštem Jablonským za kazatele a jeho dlouhodobým působištěm se stal český exulantský sbor v Berlíně. Navazoval na bratrské tradice, ale stál již na pozicích kalvinismu. Vedl četné polemiky s luterány i s ochranovskými bratřími a vydal některé významné bratrské spisy: *Bratrský katechismus a vyznání 1748 (přel. S. Nagy), Komenského Praxis pietatis 1754, Martyrologium Bohemicum, Nedobytedlný hrad 1765 a Přemyšlování o dokonalosti křesťanské*, přičinil se o vydání *Nového zákona a Žalmů 1752, o 3. vydání „Hallské Bible 1766 a „Berlínského" Kancionálu, to jest Knihy žalmů a písní duchovních 1753*, který byl hojně přetiskován a užíván. Z jeho spisů, psaných převážně německy, je důležitý zvláště Čeští bratří ve smyslu reformovaném 1754 (česky Michal Blažek 1783). Podle jeho pojetí si i český potoleranční kalvinismus činil výhradní právo na bratrské dědictví. Pokud Evangelický zpěvník u některých písní uvádí datum 1753, jde o zmíněný Berlínský kancionál.
Právo hlásit se ke staré Jednotě bratrské ovšem mají (i ve smyslu Komenského Kšaftu umírající matky Jednoty bratrské) samozřejmě nejen kalvinisté, ale i luteráni, ochranovští a svým pojmenováním je vyjadřují i další české a zahraniční protestantské církve. Bratrské dědictví respektují už dávno i ostatní křesťanské církve.

Bohuslav Vik

Listy M. Jana Husa

34. Pražanům

M. Jan H., neužitečný sluha Boží, všem vyvoleným a horlivým následovníkům Pána Ježíše Krista i slova jeho, kteří obývají v Pražské obci: Milost, milosrdenství a pokoj vám od Boha Otce a Pána Ježíše Krista, Spasitele našeho.
Nejmilejší! Raduji se mnoho proto, že Božímu slovu vytrvale naslouchá te s pozorností, a že milosrdný Spasitel vám hojně dává vydatných vůdců pravdy. A proto ať vám dá Všemohoucí milost, milosrdenství a pokoj skrze Spasitele našeho Pána Ježíše Krista; milost k dobrému, abyste v ní, jak jste začali, dobře ji vyložili a užitečně skončili; a milosrdenství, které mějte v paměti a rádi jej přijímejte, poněvadž Bůh věčný, dobrota nejvyšší, pro nás hříšníky člověkem se ráčil stát, zraněný, poplivaný, potupený, odsouzený od svých vlastních, opovržlivě odmrštěný tak, že kněží, vedení radou, když si měli vybrat ze dvou, obecný lid si místo nevinného Spasitele Ježíše raději vyvolil hříšného loupežníka a vraha a vystavil na posměch a potupu Spasitele tak, že volá s nářkem podle proroka Jeremiáše: „Slyšte, snažně žádám, všichni lidé, a vizte bolest mou!" A opět: „Ó vy všichni, kteří tudy jdete, pohleďte a vizte, je-li nějaká bolest podobná mé bolesti.“ Rovněž volá k Otci slovy: „Bože, proč jsi mne opustil?" Tak volal, když hrozně a potupně na kříži visel a když snášel rouhání od kněží, kteří s křikem obklopili kříž a se skřekem říkali: „Doufal v Boha, nechť ho nyní vysvobodí. Hej, ty, který rušíš chrám Boží, sestup nyní s kříže!" Sám však volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?" Volá, abychom zaznamenali jeho nesmírné milosrdenství, s ním láskyplně trpěli rouhání, v nouzi jej vzývali a vděčni byli za milosrdenství, kterým nás vykoupil od věčného zatracení. Tak tedy je milosrdenství vám od Boha Otce a Pána Ježíše Krista Spasitele, od něhož i pokoj vám. Pokojný mistr naučil své učedníky být pokojnými, aby do kteréhokoli domu vstoupí, říkali, pokoj vám; a když vstal z mrtvých a přišel k nim, říkal: pokoj vám; a když také od nich chtěl jít na smrt, říkal jim: pokoj vám zanechávám, pokoj svůj dávám vám. Proto také, nejmilejší, po způsobu jeho pokoj od něho žádám vám; pokoj vám od něho, abyste, když budete ctnostně žít, nepřátele, ďábla, svět a tělo přemáhali; pokoj vám od něho, abyste se milovali vespolek i nepřátele své, pokoj vám, abyste pokojně slova jeho slyšeli; pokoj vám, abyste rozumně mluvili; pokoj vám, abyste dovedli užitečně mlčet. Protože kdo pokorně slyší, ten se zlostně nehašteří, kdo rozumně mluví, hašteřivého překonává; kdo užitečně mlčí, neukřivdí rychle svému svědomí. Proto pokoj vám, milost a milosrdenství, milost, od hříchů zachování, milosrdenství, věčného ohně zproštění, a pokoj po tomto životě bezcenném v radosti věčné. Všem vám věřícím věčného pokoje od Boha Otce a Pána Ježíše Krista Spasitele našeho, jemuž buď chvála na věky věků. Amen

34. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

34. Pražanům.
R. 1413. (1414, v postě?)
Hus raduje se, že Pražané slova Boží vytrvale slyší a přeje jim od Boha milosti k dobrému, milosrdenství v Kristu tak pracně dobytého a proto tak povzbuzujícího, a konečně pokoje ve všem po způsobu Kristovu

KOSTNICKÉ JISKRY

27. března 1914 List budící české svědomí č. 6

Na cestě pravdy, dokudž na cestě jste, ustanovte se.

J. A. Komenský

K narozeninám Komenského
(28. března)

Ný. - Bylo to v noci. V nepřívětivé, studené noci ve vlaku v Hollandsku. Nikde ani přítelíčka, nikde známá tvář, ani slůvko české. Na vozech podivné nápisy: "Niet openen voor dat de train still stuat." - "Verboden te rooken", "Open Dicht". A k tomu ty studené, vážné obličeje holandské, jejich řeč jak dumná píseň...
Bezděky jsem vzpomněl na Komenského. Jaký byl celý jeho život! Vyhnán z rodné země, jíž věnoval své nejlepší síly - uštván tisícirem svízely, jimž čelil jako dub v bouři - až konečně téměř umírajícímu starci Hollandsko s porozuměním otevírá svoji pohostinnou náruč, aby měl kde své kosti složit. V té chvíli bych býval zlíbal ty ledové obličeje holandské, že měly tolik lásky pro našeho Komenského. Brzy jsem se zde cítil doma.
Bylo mně však smutno, když jsem si vzpomněl na vlast. Děti Komenského přestaly pít z pramenů, ze kterých pil Komenský i jeho duševní druzi - - -
Neznají bible Kralické. A mnozí, kteří znají, nepijí - - -
Buďme upřímní! Raději křičme: "Pryč s Komenským!" jestliže naše srdce s ním nejde. Je-li vám k smíchu, co Komenskému bylo svatým - pak neoslavujte Komenského. Je-li vám večer strávený v začouzené místnosti při jedu-alkoholu milejší, nežli večer s "Labyrintem světa" - pak raději řekněte: "Dost bylo Komenského!"
Okuste jednou ty prameny, ze kterých Komenský pil a které z něho učinily charakter. Pak poznáte sílu, která překonává i tak těžké rány v lidském životě, jaké dolehly na Komenského a nad kterými zvítězil.

Ó kéž to všichni rozumíte, toto Pán náš řekl: "Království Boží nepřichází patrně, nebo ve vás jest."

J. A. Komenský

Po stopách zapomenuté genocidy

Pokud se citují známá slova Adolfa Hitlera: „Kdo si ještě dnes vzpomene na Armény“, potom by měl Hitler pravdu nebýt několika vzácných svědectví, např. německého pastora Lepsia a slavného románu Franze Werfela Čtyřicet dní, který pohnul svědomím světové veřejnosti. Arménie svolává letos v dubnu představitele všech zemí světa ke vzpomínce stého výročí tragických událostí z roku 1915 u památníku obětem genocidy v Jerevanu. Jak k této první genocidě v novodobých dějinách lidstva mohlo dojít a proč byla málem zapomenuta?
Po neslavném dobývání Vídně v roce 1683 až do počátku 20. století stíhala Osmanskou říši nepřetržitá řada porážek. Na jedné frontě vyháněla Turky z Balkánu rakouská armáda a na druhé ruská vojska osvobozovala Krym a oblasti kolem Černého moře. Tento vývoj způsobil neustálý příliv tureckých utečenců z Balkánu do centrálních oblastí Turecka, kde posilují nenávist ke křesťanským menšinám a vyhledávají pomstu za údajnou kolaboraci s vnějším nepřítelem. K místním „řežím“ a masakrům proti Řekům, Bulharům i Arménům dochází od druhé poloviny 19. století stále častěji.
V roce 1914, kdy se v Evropě schylovalo k válce, měla Osmanská říše vybudované styky se všemi skupinami států a nic ji nenutilo vstoupit do světové války na té či oné straně. Umírněná skupina domácích politiků radila k zaujetí neutrality. Rozhodlo zásadně chybné rozhodnutí tehdejší vlády vstoupit do války na německé straně, které vedlo k tragickým důsledkům. Na jaře roku 1915 zahájilo Rusko ofenzívu na Kavkaze, Britové se vylodili na poloostrově Gallipoli a zahájili vleklé boje v jižní Mezopotámii. Docházelo k dezercím arménských vojáků z turecké armády a k zahájení místního odboje s nadějí, že dojde ke spojení území obývaného Armény s postupující ruskou armádou. Vyhlídka na tento vývoj vyvolala v Istanbulu paniku a vedla k rozhodnutí vlády nařídit přesun arménského obyvatelstva na území dnešní Sýrie. Realizace tohoto naprosto nepřipraveného plánu se zvrhla ve vraždění a pochody smrti, které většina Arménů nepřežila. Z tureckého pohledu, který bohužel převládá v běžné populaci dodnes, šlo o likvidaci vnitřního nepřítele a „páté kolony“ ruské armády. Doloženo je však hromadné zabíjení, upalování, topení, týrání nekonečnými hladovými pochody s cílem likvidace žen, dětí a civilního obyvatelstva jako celku. Do Sýrie dorazily ubohé zbytky těch, kteří vyšli ze své domoviny, a i ti zde většinou nalezli smrt. Až do nedávné doby přežil jediný památník arménským obětem ve východní Sýrii poblíž města Deir Azzor, který však odstřelili bojovníci tzv.Islámského státu.
Z turecké strany se udává počet obětí do půl milionu, přičemž obvinění ze systematického vyhlazování je odmítáno tvrzením, že šlo o oběti v důsledku válečného chaosu a nakažlivých chorob. Arménské zdroje uvádějí maximální číslo 1,5 milionu obětí, které vychází z předpokladu, že by byla vyhlazena v podstatě veškerá arménská předválečná populace v Turecku.
V roce 1918 se Osmanská říše v důsledku válečné porážky rozpadla a území vnitřního Turecka bylo rozděleno na jednotlivé okupační zóny. Nad Arménií převzal, bohužel jen deklarativně, protektorát americký prezident Wilson. Jednání o podmínkách mírové smlouvy se protáhlo do roku 1920 a během této doby došlo k demobilizaci vojsk evropských válčících států a k porážce prezidenta Wilsona na vnitropolitické půdě: Kongres zamítl jak vstup USA do Společnosti národů, tak i protektorát nad Arménií. Zástupci staré sultánské vlády sice podepsali v srpnu 1920 mírovou smlouvu zpečetující zánik Osmanské říše, mezitím však už probíhalo turecké národní povstání vedené generálem Mustafou Kemalem (později nazvaným čestným titulem Atatürk – Otec Turků). Po porážce řeckých vojsk a útěku posledního sultána Mehmeda VI. ze země byla vyhlášena republika a došlo k dalším jednáním, které skončily uzavřením nové smlouvy v červenci 1923 v Lausanne. Turecká republika byla mezinárodně uznána, přičemž byly zcela pominuty a nezmíněny požadavky Kurdů a Arménů. Mezitím totiž došlo k sovětské revoluci v Rusku a nikdo nechtěl podráždit Turky natolik, aby byli vehnáni do spojenectví se Sověty.
Po rozpadu SSSR a vzniku samostatného arménského státu trvá neustálý tlak na uznání samotné existence genocidy ze strany parlamentů všech států světa. Mnoho z nich už tak učinilo. Stalo se tradicí, že americký prezident pronáší 24. dubna, kdy se slaví Světový den Arménů, projev a pokaždé se s napětím čeká, zda užije to jedno ostře sledované slovo „genocida“. Prezident Obama to před svým zvolením slíbil, ale doposud vždy se tomu z obavy před tureckou reakcí vyhnul. Bez ohledu na politické kalkulace bychom však měli ve svých modlitbách pamatovat na oběti všech genocid a zločinů proti lidskosti s vědomím, že zapadne-li některý zločin do zapomnění, otupuje se tím svědomí lidstva a usnadňuje plánování a provádění zločinů nových. Turecku by mělo být dáno najevo, že pokud se uchází o členství v EU, potom odpovědnost za vlastní činy a úcta k obětem tehdejšího řádění patří k evropským hodnotám, bez kterých přístupové rozhovory postrádají jakýkoliv smysl.

Miloš Hübner

Papež o genocidě Arménů

Papež František sice nepoužil slovo “genocida”, avšak navzdory tomu dnes dopoledne před patriarchální synodou arménsko-katolické církve vyslovil hlubokou vzpomínku na utrpení arménského národa před rovnou stovkou let. Na tento úmysl bude římský biskup v neděli sloužit mši svatou v arménském obřadu, které se zúčastní arménský prezident Serž Sarkisjan a nejvyšší představitelé arménské apoštolské církve, katholikos všech Arménů, Karekin II., a katholikos Kilikie, Aram I.
”Budeme se přimlouvat za zemřelé syny a dcery vašeho milovaného lidu, kteří před sto lety padli za oběť. Budeme vzývat Boží milosrdenství, abychom s jeho pomocí, v lásce k pravdě a spravedlnosti, zacelili každou ránu. A také aby nám pomohlo uspíšit konkrétní gesta smíření a pokoje mezi národy, které dosud nedokáží dospět k rozumnému konsensu při výkladu těchto smutných událostí.”
Papežova interpretace prvního nedozírného masakru dvacátého století odhlíží od politických výkladů.
V závěru své promluvy se Petrův nástupce zmínil o svém předchůdci Benediktu XV., který intervenoval u tureckého sultána Mehmeta V. a požadoval ukončení masakru Arménů.
”Tento papež byl velkým přítelem křesťanského Východu. Založil Kongregaci pro východní církve a Papežský východní institut a roku 1920 zapsal sv. Efréma Syrského mezi učitele církve. Těší mne, že naše setkání probíhá v předvečer obdobného gesta, které v neděli s radostí vykonám s významnou postavou sv. Řehoře z Nareku. Jeho přímluvě svěřuji zejména ekumenický dialog mezi arménsko-katolickou a arménsko-apoštolskou církví, které jsou pamětlivy toho, že dnes stejně jako před sto lety skrze mučednictví a pronásledování uskutečňují “ekumenismus krve”.
Patriarcha arménské katolické církve Nerses Bedros XIX. označil prohlášení sv. Řehoře z Nareku církevním učitelem za “zcela nečekanou zprávu, která historickému výročí arménské genocidy dodává mimořádný náboženský a národní význam”.
”Svatý Řehoř z Nareku, který žil v letech 950 až 1005, je nejuctívanějším a nejčtenějším arménským světcem. Jeho modlitební knihu, zvanou “Kniha nářků”, uchovává každá arménská rodina ihned vedle evangelia. (…) Jeho 44 děl bylo přeloženo téměř do všech jazyků, aby se mnozí křesťané v celém světě blíže seznámili s učením a zbožností tohoto významného teologa, básníka a mystika.”

podle www.radiovaticana.cz, zkráceno

Inzerce

Prodáme RD k rekonstrukci, 50m^2 v Pňově-Předhradí, 20 min po dálnici Praha-Č. Most.
Cena: 350 000 Kč.
Tel.: 604 324 621.

č. 5

Rekreace v centru Krkonoš: Ve Svobodě nad Úpou nabízím k pronájmu RD "Muchomůrka" pro pobyty skupin (max. 25 osob) - celoročně.
Informace u faráře S. Hejzlara:
603 578 108,
e-mail: sammy-hej@gmail.com.

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 99 (2014)

Aktualita (A), Církev doma (CD), Církev ve světě (CS), Nad Biblí (NB), Názory čtenářů (NČ), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), Recenze (RE), Rok české hudby 2014 (RH), Z dopisů čtenářů (DČ)

(Drobné zprávy z církví u nás i ve světě přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)

Bárta Zdeněk – Blaze těm, kdo se nepohoršují (Mt 11,2-6) **(PO)** 35
Bastlová Helena – Světový den modliteb pro Egypt 5
- 21. červen tradičně na Staroměstském náměstí 21/22
Baťová Eliška – Výročí vrcholného hymnologického díla Jana Blahoslava 33
Beneš Jiří – Gabriela Ivana Vlková: Izajáš (RE) 16
Beranová Ludmila – Spravedlivý mezi národy 7
Bistranin Jan – Žitava – útočiště exulantů 10
Blažek Daniel – S jakou perspektivou žijeme (1 P 4,7-11) **(PO)** 23/24
Budzáková Eva – Přejeme veselé Velikonoce 13
- Veselka plná kamenů 28/29
Bulíček Ladislav – Dalmácie 18/19
Ciesar Vlastimil – Inter arma silent musae 21/22
Coufal Pavel – Co nám dodává sílu ke službě (2 Te 3,1-5) **(PO)** 21/22
Cvejn Tomáš – Cesta ke svobodě (Žd 11,8-10) **(PO)** 8
Čapek Jan – Quo vadis ČCE? (farářský kurz 2014 – středa, čtvrtek) 6
- 600. výročí vysluhování podobojí – historie a výhledy (nase-reformace.cz) 28/29
Čapek Petr – Jiřina Stachová (k sedmdesátinám) 2
Časková Ester – Quo vadis ČCE? (farářský kurz 2014 – pátek) 6
Černý Pavel – Duchovní probuzení 18/19-20
- Návštěva generálního sekretáře Světové evangelikální aliance u papeže Františka 34
Červenka Jan – Výročí Diakonie Krabčice – 150 let spolu pro člověka 31
Čunderlíková Romana – Obklopeni péčí Trojice (2 K 13,11–13) **(PO)** 18/19
Delegáti 11.Valného shromáždění ERC – Prohlášení delegátů 11. Valného shromáždění ERC v ČR (CD) 36
Diakonie Vsetín – Jan Budař vylicitoval pro vsetínskou Diakonii přes 157 tisíc Kč 35
Drápal Dan – Děti v ohrožení 10
- Letnice – svátek a realita 17
- Nebojím se odlišnosti, bojím se násilí 28/29
- Nejde to bez pokání? 33
- Noe – recenze filmu 14
- Tass Saada: Sloužil jsem Arafatovi **(RE)** 31
- Volba pohlaví? 3
Duka Dominik, Fajfr Daniel, Papoušek Petr – Společné prohlášení předsedů ČBK, ERC v ČR a FŽO v ČR k ukončení práce expertní skupiny zástupců ČSSD, hnutí ANO a církví a náboženských společností 11/12
Dus Jan Zeno – Václav Budovec – Husův mimořádně úspěšný pokračovatel 25
Dvořáková Hana – Vzpomínky německého prezidenta 7
Ehmig Dušan – Náš fair play běh (Žd 12,1-3) **(PO)** . . . 11/12
ERC - Konference evropských církví k volbám do Evropského parlamentu 10
Erdinger Michael – Duchovní kondička (Iz 40,31) **(PO)** 13
Fendrychová Alena – Barmánci ve sborech ČCE 1
Flegl Michal – Fridolín Macháček, evangelický historik z Plzeňska 7
- Historik husitství František Šmahel osmdesátiletý 25
- Kolaps neznamená konec 5
- Kostel raně křesťanských tradic 17
- Příběh evangelického kostela v Novém Boru . . . 3
Frydrych Miroslav – Benito Mussolini a Jan Hus 31
- Dalibor Molnár (1928 - 2014) 23/24
- Ing. Bohumil Melichar (1945-2014) 26
- Karel starší ze Žerotína se narodil před 450 roky 32
- Kostnický koncil v roce 1914 27
Gärtner Filip – Jste očištěni, vyjděte z hradeb (Žd 13,12-14) **(PO)** 10
Gerloff Johannes (překl. Mareš Pavel) – Reaguje Izrael přiměřeně? **(A)** 26
Gočaltovská Jitka – Oslavy Bible kralické opět v Kralicích 26
Hájek Blahoslav – Rozumět Bibli 16
- Smíření mezi kulturami 2
- Zpochybněné Boží tresty 17
Hallerová Ludmila – Jsem ráda stará 8
Hejzlar Samuel Jan – Hledejte . . . . . .
- Má hodina a díl se mnou + modlitba 13
- Ostych 31
- Píseň o předivné moci (překl. písně D. Bonhoeffera P. a D. Pokorní) . . . 1
- Povolání **(NB)** 18/19
- Smíření (ET-KJ č. 6 „Boha v Trojici a Trojici v jednotě uctíváme“) **(RČ)** 8
- Událost pravdy 14
- Zápas 28/29
Henych Daniel – Jak na to? 31
Hofmanová Jana – Před námi (Žd 12,12-18) **(PO)** 2
Hrubantová Dagmar – Modlete se k tomu, který vyslýchá (Ex 32,7-14) **(PO)** 15
Hübner Miloš – Islámský stát 27
- Příběh tvůrčího života **(RE)** 6
Hudec Jonatan – Za svou pravdou stát!? (2 Pt 1,16-21) **(PO)** 4
Hůlka Karel – Iniciativní Bůh (Sk 10,21-35) **(PO)** 3
Husitství.cz – 600. výročí vysluhování podobojí – Úvod k tématu 28/29
Hušek Petr – Jak jste Krista přijali 15
- Když nám otevíral Písma 25
- Radostně služ Hospodinu 17
- Nereformovaní reformovaní 14
- Věřit v tyč 2
Chmela Josef – Kostnické jiskry inspirativní 8
Janča Štěpán – Na co ještě čeká? (Ř 9,14-24) **(PO)** 5
Javornický Pavel – Nejdůležitější záhada mého života 16
- Vyluštění rébusu z článku „Nejdůležitější záhada mého života“ 26
Ježek Tomáš – Co čekáme od roku 2014? 2
Kaczmarczyk St. – Doba konce 10
- John Wycliffe (1320-1384) 36
- Kvalita člověka 16
- Proč církev vymírá? 11/12
Kaďůrková Milada – Antoine de Saint – Exupéry – spisovatel, letec, myslitel 21/22
- DVD o historii a současnosti kostela sv. Klimenta v Praze 30
- Odkaz křesťanské víry v díle sochaře Albína Poláška 5
- Rafael Kubelík (1914-1996) **(RH)** 35
KALEB – Kam s ním? 20
- Za bratrem Jaroslavem Košťálem 21/22
Kaleta Jiří – Hudba v našem životě **(RH)** 18/19
Kaleta Zbyszek – Zdědil jsem grunt... Reformace a hudba **(RH)** 9
Kallus Mojmír – Představa společnosti tvořené vymírajícími penzisty je bizarní 11/12
- Ruské strašidlo je zpět 11/12
Kallus Mojmír, Sedláček Karel – Stanovisko ICEJ k výbuchu na palestinském velvyslanectví v Praze 3
Kalus Pavel – Dvě výstavy **(A)** 28/29
Karhánková Dana – Petr Filip: Po Dunaji za Čechy do Rumunska **(RE)** 33
Kašper Jan – Angela Merkel včera, dnes a zítra? (psáno pro christnet.cz) 9
- Hříchy pátera Halíka 34
- Kolo se nám polámalo? 2014 1
- Nezávislost svobody studia a výzkumu (Učená společnost) 25
- Odporná reklama **(A)** 20
- Petr Šiljajev: O současné Ukrajině 30
- Podzimní melancholie? 35
- Z temné noci hrobu do jasného rána: je kus cesty! 13
Kejř Bohumil – Dan Drápal a Jiří Hedánek: Inspirovanost Písma **(RE)** 3
- Do jubilejního roku 35
- Dvojité jubileum (Jiří Otter oslavil 95. narozeniny a 70 let přispívá články do ET-KJ) 23/24
- Gratias Agit 2014 – Ján Valach **(CS)** 20
- Jan Viklef – Boží slovo nad církví i společností 23/24
- Mariánský sloup 6
- O armádě a církvi (Rozhovor s Janem Blažkem) 21/22
- Podivná zima 9
- Pozdrav k novému roku 1
- Rok české hudby 2014 – úvod 8
- Slavnost kalicha v Praze 32
- Quo vadis ČCE? (Farářský kurz 2014 – úvod). 6
- Velikonoční pozdrav 13
- Všetky moje deti **(RE)** 8
- Vyslání nemocničních kaplanů **(CD)** 33
- Zpětné (mediální) zrcátko 4,7,8,9,15,20
- 69. sjezd Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů 33
Kirschner Jan – K příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holokaustu (úvod z čl. v christnet) 5
Kirschner Jan a Kašpar Jakub – Pozvánka na výročí kostela v Herlíkovicích **(CD)** 18/19
Klimeš J. – Konference „Jednota v mnohosti“ 14
Klinecký Pavel – Zdeněk Škrabal pětaosmdesátiletý 4
Kolář Ondřej – Svobodný a otrok zároveň (1 K 9,16-23) **(PO)** 20
Kopecká Martina V. – Oslavy 600 let obnovení kalicha aneb „Víno své výborné pít mi dej“ – 600. výročí vysluhování podobojí – historie a výhledy 28/29
Kováč Ondrej – Poznávej, jaká je tvá víra (Jk 1,12-18) **(PO)** 7
Kovačka Miloš – Kniha o ženách reformácie **(RE)** 3
Kovalčík Václav – Církev by měla být postavena na rodinném společenství věřících 18/19
Král Jiří – Hnutí slova víry – přineslo pro křesťanství něco dobrého? 33
Kraus Ivo - Farářské odbory 9
- Historie kostela Božího Spasitele v Podbořanech 6
- Křivé obvinění 17
Kraus Jaroslav – Jedni druhých břemena neste 9
- Nad Jeremjášem 8,4 **(NB)** 20
- „Nekulaté“ výročí (M. J. Hus r. 1414) 27
- Pavlův oportunismus? 11/12
Kröper Andreas – Národní identita – příklad J. J. Ryby **(RH)** 36
Kvasnička Daniel – Písemný ohlas na rozhovor o tzv „restitucích“ **(A)** 7
Lamr Václav – Stoh slámy 27
Lebeda Josef – Jan Arnošt Smoler - 130. výročí úmrtí (13. 6. 1884 v Budyšíně) 17
Loula David – Komenského odkaz českému národu – Kralický klenot 30
- Kralický klenot stále ještě září (nejen v září) 31
Lukášek Marek P. – Quo vadis ČCE? (farářský kurz – úterní dopoledne) 6
Lukášová Pavlína – Vyjít za hradby (Žd 13,12-16) **(PO)** 28/29
mac – Konference pro křesťanské pedagogy 15
Macurová Anna – XXX. synod Slezské evangelické církve a. v. ve znamení hudby 20
Marosz Štěpán – Adventní pohled za horizont (L 21,25-33 **(PO)** 34
Matoulek Václav – Kostel, nebo utajená pevnost? (ET-KJ č. 35/2013) **(RČ)** 2
Matouš Daniel – Hospodine, vezmi si můj život (1 Kr 19,1-13a) **(PO)** 9
-media – Zločinný ekonom po církvi okradl i muzeum 14
Melmuk Jiří – Možnosti člověka 1
Melmuk Petr – Významné životní jubileum kurátorky Farního sboru ČCE v Telči (Dany Kameníkové) 8
Miklík Otto – A vám to nevadí? 34
- Naše reformace! 15
- Odpuštění 28/29
- Potřebujeme další reformaci? 1
Mikšíková Míchalová Ludmila – Vyvolení a povolaní pro lásku (2P 3,3-13) **(PO)** 33
Moravetz Ladislav – Ale je hudba **(RH)** 8
Moškoř Marek – Současná křesťanská hudba **(RH)** 15
Nagyová Alena – Reakce na článek „Kostel nebo utajená pevnost?“ (ET-KJ 35/2013) (RČ) 4
Najbrt David – Nová zákonná úprava (Ř 8,1-11) **(PO)** 17

Najbrt Tomáš – Reakce synodní rady ČCE na likvidaci křesťanské církve v Sýrii **(CD)** 32
Nečas Jaroslav – Za Janou Rychetskou (25. 7. 1924 – 9. 1. 2014) 4
Nečas Jiří – Čas – k přelomu roků 1
Nekvinda Oldřich – Hořická ekumena nově i v adventu a postní době **(CD)** 4
- Stoctyřicáté výročí a husovské slavnosti v Hořicích (CD) 18/19
Nerková Delicie – Přece nebude na Štědrý den sama! – Moje máma, Naše Babička, Rosťa a Cyril 36
(noe) – Novoroční ekumenická bohoslužba **(A)** 2
Novák Jiří – Ruská religiozita 30
- Zemřel bratr farář Josef Průša 8
Novotný Radislav – Rozumět svému povolání (Sk 16,1-7) **(PO)** 26
Nývltová D. Rut – Farář Jiří Tomeš (25.8.1924 – 10.2.2014) 16
Ondříčková Dagmar – Proč oslavovat reformační výročí, Další kroky na cestě obnovitelů kalicha – 600. výročí vysluhování podobojí – historie a výhledy 28/29
Orošová Hana – Docu-soap o náboženství, jaká zde ještě nebyla 16
Othová Květoslava – Takový byl benefiční koncert pro hospic Citadelau. 33
Otter Jiří J. – K otázce věčného života: **(NB)** 26-28/29
- Věčný život v ohlasech písní Evangelického zpěvníku (**NB)** 34
- Ovoce Ducha **(NB)** 2-7,10,13,14
- Prosba o „Chléb náš vezdejší“ v různém pojetí evangelistů **(NB)** 30
- Průzkum výrazu Život věčný **(NB)** 33
- Život věčný – v pojetí našeho předního biblisty **(NB)** 35
Pavlis František – Příběh Štěpána 36
- Přijde do chrámu svého. 34
Pechar Miloš F. – Ad: Jedni druhých břemena neste ET-KJ 2014-09 **(DČ)** 16
Pikousová Olga – Výtvarný kroužek budějovického sboru 25
Plotěná Marie – Boží kosmetika 8
- Diváci srpnového nebe 23/24
- Kameny 11/12
- Navigace 35
- Octomilky 28/29
- Počítadlo 3
- Poupata 16
- Tvé jméno 15
- Vzpomínka na advent 2
Pokorný Jan – Stoletý teolog Josef Veselý 8
Pokorný Jaroslav – Bůh milosrdný a spravedlivý (Ex 34,4-10) **(PO)** 31
Poloha Erik – Přání netradičním křesťanům (1 Te 5,14-24) **(PO)** 27
Potoček Josef – Limity člověka 5
- Loupež za bílého dne **(A)** 14
- Otevřený dopis České televizi **(A)** 8
- Poučení z (tý)dnů modliteb **(NČ)** 11/12
- SRC a katolické „subsistit“ 1
Prčíková Alexandra – Ponížená, nebo požehnaná? (L 1,39-51) **(PO)** 36
Procházka Petr a Vaďura Petr – Misie – na cestě k lidem (Výroční konference ECM v ČR a SR 2014 25
Předsednictvo ERC – Předsednictvo Ekumenické rady církví v ČR k aktuální situaci na Ukrajině **(A)** 9
Předsednictvo KJ a redakce – Vánoční pozdrav 36
Putna Martin C. – Kollárova Slávy dcera 21/22
- Praha, Ochranov, Lotyšsko **(CS)** 33
red. – Konec sporu v Pravoslavné církvi? **(CD)** 11/12
- Václava Jandečková: Kámen **(RE)** 1
Rejchrt Pavel – Za Jaroslavem Vořížkem (2. března 1941 – 20. června 2014) 23/24
Rights Graham – Poselství Hesla roku 2014 **(PO)** 1
Sahm W. Ulrich – Atentát na rabína v Jeruzalémě 34
- Palestinci v Osvětimi 17
- Proč se absolutní knižní bestseller čte tak málo? **(A)** 18/19
- Šaron je mrtev 4
Schilla František – Břevno v oku protikorupčníků 2
- Budiž! Jenže co? 11/12
- Dost bylo sebeospravedlňování! 15
- Kazatel ve věku fundamentalismů (písničkář Bob Dylan) 6
- Láska místo úřadu 36
- Marnost pod sluncem: vilky v měsíční krajině 26
- Nacionalismus proti evangeliu: 160 ku 5 25
- Neklaňme se celebritám 31
- Obměna v čele Evangelické církve v Německu 30
- Odboj a lavírování 9
- Pokrok slaví Pyrrhovo vítězství (140 let od narození Karla Krause) 13
- Profánní a posvátné 4
- Stánky, domy, dómy 7
- Svět fotbalu a píseň Hospodinova 20
Schneider Jan – Nebezpečné lustrace 7
Schubertová Martina - Pár kuriozit o odcházejícím izraelském prezidentovi **(A)** 27
Sirarský Ján – Zodpovednosť a rozhodovanie 10
Skuhrová Zdeňka – Výjimečný synod 20
Srbová Marta – Den vzpomínání na oběti holokaustu – Jom ha-šoa **(A)** 15
Stehlík Dobroslav – Opět po stopách českých exulantů pro víru 26
Soušek Zd. – Co nám zvěstuje biblická apokalyptika . . . 28/29
- Čtyřsté páté výročí Rudolfova majestátu 21/22
- Hospodinův svatý lid uprostřed světa 32
- Kdo je ten Ježíš? 2
- Pojetí eucharistie (večeře Páně) u Mikuláše Biskupce z Pelhřimova 26
Světový den modliteb – Pohlednice ke Světovému dni modliteb 2014 (z materiálů) 4
Svoboda Vlastislav – Bratr ThDr. Josef Veselý stoletý! 9
Syrovátka Vojen – Spolupracovníci na Božím díle (1K 3,9-15) **(PO)** 25
Šilarová Renata – Jednota v Duchu svatém (Ef 4,1-6) **(PO)** 30
Šimr Karel – Zápalův kostel v Kralovicích slaví osmdesátiny 32
Škrobák Pavel – Vysvobození zpívají (Zj 15,2-4) **(PO)** 16
Šlechta Marek – Byl jsem na Pochodu dobré vůle 2014 15
- Happening PAMATUJ! 6
- Zpěváci z 62 souborů zpívali o naději, víře a domovu na 20 místech ČR **(CD)** 10
Šmahel Jaroslav – Muž (Sk 16,9-15) **(PO)** 6
Štěpánová Lucie – Corrie ten Boom – Zachránkyně obětí holokaustu 10
- Zachránkyně Anette Monod 5
- Zachránkyně Irena Sendlerová 14
Trnka Jan – Karel Kryl **(RH)** 34
- Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic **(RH)** 23/24
- Petr Eben **(RH)** 11/12
- Poslední vrchol **(RE)** 8
- Templetonova cena **(A)** 10
Ulrichová Marie (doplnil Kejř B.) - Vzpomínky na George Hamiltona IV. 35
Valková Lia, Ruml Joel – Vyhlášení dobrovolné sbírky na pomoc Ukrajině **(CD)** 8
Vavrečka Miloš – Šaty Boží (2K 5,1-10) **(PO)** 32
Vejnar Emanuel – Lámech Redivivus 23/24
- Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí 13
Vesecká Rut, Ryšavá Lia – 50. výročí česko-německých lesních brigád v Kunvaldu 17
Veselý Josef – Absolutní novum 16
- Boha v Trojici a Trojici v jednotě uctíváme 6
- Boží vůle není dělat zázraky 26
- Bůh a čas 23/24
- Co je křesťanství 14
- Chci vám psát o hříchu 9
- Jak oslovovat Boha 31
- Je ďábel? 32
- Kategorický imperativ aneb vyšší mravní princip 7
- Končí a zase začíná 13
- Křesťanská víra směřuje ke svobodě a ke světu 25
- Liberální teologie 19. století 20
- Má pravdu Schleiermacher? 4
- Milan Balabán káže ze Zpěvníku 18/19
- Mohl se Ježíš narodit jinde než v Judské zemi? 36
- Náš život nezáleží jen v krátkosti, ale také ve věčnosti 11/12
- „Něco nad námi“ 30
- Sám proti sobě 27
- Víra důvěřuje Boží věrnosti 28/29
- Ztratil jsem adresář 17
- Žádná náhoda 3
Vik Bohuslav – Anglický básník a politik John Milton 32
- Bratrský senior a básník Michael Weisse 10
- Český evangelický novozákoník František Žilka (1.6.1871-9.2.1944) 4
- Český reformátor M. Jakoubek ze Stříbra 25
- Český reformovaný farář a spisovatel Jan Karafiát 3
- Evangelická básnířka Helena Kohoutová roz. Brzáková 26
- Evangelický učitel Jan Sluníčko 25
- Francouzský a švýcarský reformátor Jan Kalvín 17
- Husitský vojevůdce Jan Žižka z Trocnova (z Kalicha) 30
- Laický reformovaný teolog a básník Gerhard Tersteegen (ter Steegen) 11/12
- Otec české reformace (Jan) Milič z Kroměříže 27
- Reformní kazatel Konrád Waldhauser 35
- 210 let Britské biblické společnosti 8
Vlková Šeráková Martina – Ústecký seniorát ČCE – stav a výhledy 21/22
Vovsová Rut – Hledání v Samaří 34
Vymětal Mikuláš – Setkání za pokojné soužití mezi křesťany a muslimy **(A)** 16
www.e-cirkev.cz – 8. Leuenberský synod **(CD)** 35
www.facebook.com/TaizePraha2014 - Evropské setkání mladých v Praze **(CD)** 32
www.icej.cz – České osobnosti se postavily na podporu Izraele a proti antisemitismu **(A)** 25
www.christnet.cz – Kardinál Dominik Duka kázal u protestantů **(A)** 3
- Zástupci světových náboženství podepsali Deklaraci proti otroctví **(CS)** 36
www.nase-reformace.cz – Co může říci česká reformace českému člověku dnes 5
zahraniční materiál (překl. Ulrichová Marie) – Starověká a (trochu modernější) historie Egypta – ke Světovému dni modliteb . . . 7
Zachariasová Swanhild – Hra se strachem: pokusy hnutí BDS o bojkot 32
Zemánková Marta – Adventní zamyšlení 35
Zikmund Ondřej – Jiný Bůh (Sk 17,22-28) **(PO)** 14
ZŠ – Babylónský zmatek 18/19
- 22/05/2014 řada 4 sedadlo 13 varhanní empora vpravo **(RH)** 20

Básně

Kepr Tomáš – Jak (dlouho ještě, Bože) 4
Lamr Václav – Nebe či peklo 1
Mošt Ralf – Tmavá 17
Nerková Delicie – Až já budu velká (sbírka Druhé dětství) 5
- Kroky tvých roků 1
- Nepatřičná neděle (sbírka Druhé dětství) 9
Rafajová Marie – U kříže 13
Renč Václav – Zpěvy z jesliček 36
Tauler Johannes (překl. Hudeček Ferdinand) – Střed mlčení 36

Fota

Bistranin Jan – 10
Kašper Jan – 1, 34, 35
Kejř Bohumil – 32, 33
Kindl Martin – 21/22;

Kresby

Plotěná Marie (kresba) – 2, 3, 8, 11/12, 15, 16, 23/24, 28/29, 35

Koniklec na Medláneckém kopci u Brna
Foto Tomáš Pikous (14 let)

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

15/2015

6. května 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 13. května 2015

Z obsahu

* *Jaká je naše víra*
* *Vzdor smrti*

Poselství k neděli Exaudi

Vydávejte svědectví i v nebezpečí
Jan 15,26–16,4

Navzdory teoretickému přijetí tohoto příkazu, žádosti, apelu jsou mnozí nepřipraveni splnit očekávání našeho Pána. Spíše jsme připraveni přijímat hýčkání od Hospodina než pro něho obětovat něco ze svého pohodlí, natož svůj život. Ale zkušenosti dlouhých a nelehkých dějin církve ukazují, že kdo sdílí část utrpení Pána Ježíše, získá nejen jeho blízkost a porozumění jeho úkolu – stane se také svědectvím, které ani nevěřící nemohou ignorovat. A nelze pominout prostý fakt, že Pán chce, abychom překonali svůj strach a stud a svědčili o něm i navzdory pronásledování.

První krok je asi pokorné přijetí, že je ctí a privilegiem mu sloužit. Už to samo o sobě je něco nepřirozeného a obtížného pro našince vychovaného ve víceméně demokratickém a egalitářském zřízení, s příměsí "komunistického" odmítání skutečnosti, že někdo by mohl být skutečně hoden naší úcty a lásky natolik, že ztratit kvůli němu možnost studovat či stanout na vedoucí pozici v zaměstnání a podobně, je spíše výsadou než ztrátou.

Ale do těchto úvah a myšlenek by skutečnému křesťanu mělo vždy vpadnout prosté uvědomění, že co je neviditelné, je věčné. Mým skutečným cílem by mělo být líbit se Bohu, zcela prostě proto, že jeho říše je věčná, na rozdíl od tohoto světa. Tento svět je pomíjivý, jeho království je věčné. Co je na tom k nepochopení? I ten nejjednodušší člověk je schopen to pochopit. Problém vytváří soustředěnost na nejbližší okolí a realitu. Musím se naučit oprostit od křečovitého svírání pozemské "reality", abych poznal hlubší a trvalejší realitu, tu Boží, neumírající. A pak poznám, že kdo sdílí jeho utrpení, bude s ním i poctěn v jeho království. Když v něho složím důvěru, ani smrt mi neublíží. Kdo se přidrží Krista, ten okusí zmrtvýchvstání a vítězství nad smrtí.

Jana Daněčková,
farářka ECM, Slaný

Mladí Češi a Němci přebírají štafetu od Židů, kteří přežili holokaust

Dvanáctého ročníku akce „Kulturou proti antisemitismu" se v neděli 19. dubna 2015 v Praze zúčastnilo více než 500 občanů, mezi nimi padesát českých a padesát německých středoškoláků, kteří symbolicky převzali štafetu historické paměti od židovských obětí nacistické genocidy.

Hlavním důrazem letošního ročníku bylo připomenutí konce jedné éry. „Letos možná zažíváme poslední kulaté výročí konce války, na kterém ještě promluví přímí pamětníci," říká Mojmír Kallus, předseda pořádajícího Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ).

Podle něj jde o to, zda jsme schopni se z historie poučit. „Se znepokojením sledujeme celkovou radikalizaci společnosti, a zejména stále silnější vlnu nepřátelské propagandy namířené proti Židům. Považujeme za alarmující, že Židé se dnes v řadě zemí Evropy opět necítí bezpečni," vysvětluje Kallus.

Shromáždění podpořila řada osobností kulturní, politické i diplomatické scény: herci Jan Potměšil, Jaroslava Kretschmerová a Lenka Sedláčková, místopředseda Senátu Přemysl Sobotka (ODS), ministr kultury Daniel Herman (KDU-ČSL), radní Hl. m. Prahy Jan Wolf (KDU-ČSL) a izraelský velvyslanec Gary Koren.

Akce zahájila pochodem ze Staroměstského náměstí do Valdštejnské zahrady. Pestrý průvod s českými, německými a izraelskými vlajkami

Dokončení na str. 2

Ďábel a andělé

Uvedu toto pojednání dvěma poznámkami. První je zřetelná každému čtenáři, když praví, že andělé se v Bibli objevují na okrajích jejího svědectví, a i tam se jeví jako cizí prvek přišlý z jiného náboženství. Peršané (dnešní Íránci) chápali a přijímali anděly jako nebeské posly a očekávali od nich zásadní účast na životě pozemšťanů. Druhá poznámka: bibličtí andělé se proti nim jevili jako prostí a chudí příbuzní. My se však zabýváme i jejich malou úlohou z toho prostého důvodu, že Bible o nich ví a mluví o nich. Pokud jde o naši osobní zkušenost, musíme připustit, že se k osobnímu poznání andělů hlásí moc málo lidí; jsou velkou výjimkou.

My ostatní předpokládáme, že Bůh stvořil vedle lidí i bytosti čistě duchovní, které Boha chválí a milují. Tato nebeská armáda je zmíněna v Novém zákoně jako první, která přináší Bohu věčnou chválu (L 2,13). Církev přesto neučinila z jejich služby základ církevního učení, protože v Ježíšově životě, v jeho utrpení se objevili andělé jako temná, nadlidská mocnost, která už nikdy nemůže být opomenuta jako součást novozákonního svědectví ne dobří andělé, jak je někteří lidé osobně poznali, ale naopak zlí, s kterými se setkal Ježíš Kristus (Mt 25,41) a o jejichž existenci vydali svědectví mnozí křesťané. Budou nyní předmětem našeho zkoumání.

Před dvěma světovými válkami mohla Evropa odsuzovat středověk jako temné období lidstva. Sama se pak dopustila dvou strašlivých válek a v jejich rámci nemyslitelných ďábelských zločinů. Mocnost temnosti se stala předmětem zkoumání filozofů a psychologů, kteří ji odhalili jako kolektivní podvědomí. Lidé pak budou ve větší míře naslouchat tomu, co říká Písmo o satanu. Dosud přičítali všechny výroky Písma o satanu za pozůstatky cizích apokalyptických látek, kterým nelze přičítat žádnou váhu.

Po velkém období optimismu, jež jmenujeme osvícenstvím a vládou rozumu, se po velkých válkách objevila filosofie dvou principů, dobra a zla. Ve známém dualistickém náboženství perského Zarathustry se projeví zásada mravního rozumářství. V Pantheonu perských bohů jsou přítomny dva principy, dobra a zla, tak jak je lidé znají ze zkušenosti. Dobro sice nakonec zvítězí nad zlem, je to však zlo, které v každo-

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Papež František přijal prezidentovo pozvání na Velehrad

Prezident České republiky, pan Miloš Zeman vykonal svou první oficiální návštěvu u Svatého stolce.

V tiskovém sdělení Svatého stolce se připomíná, že rozhovor prezidenta Zemana s papežem Františkem se nesl v „srdečné atmosféře a konal se u příležitosti 25. výročí obnovení diplomatických vztahů mezi Svatým stolcem a tehdejší Česko-Slovenskou federativní republikou (19. dubna 1990)." Byla konstatována „společná vůle posílit dobré vzájemné vztahy a dokončit jednání týkající se uzavření bilaterální smlouvy. Bylo vyjádřeno přání dále rozvinout spolupráci mezi církví a státem v oblastech společného zájmu, zejména na kulturním, výchovném a sociálním poli ku prospěchu celého národa." Dalším obsahem konverzace byl „mezinárodní kontext, zvláštní pozornost byla věnována situaci křesťanů a jiných menšin na Blízkém východě", končí vatikánské tiskové sdělení. Při krátkém brífinku pro novináře Miloš Zeman uvedl: *Chtěl bych vás proto informovat o konkrétních výsledcích své návštěvy, ať už probíhaly na základě diskuse se Svatým otcem, nebo s mons. Gallagherem. První výsledek je to, že Svatý otec přijal pozvání na Velehrad, a protože přijetí takových pozvání bývá někdy pouze diplo-*

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Fakt se Diakonie ČCE tak nekřesťansky chová?

V týdnu po 20. dubnu se v několika médiích objevilo v souvislosti s tím, že středisko Diakonie ČCE v Sobotíně se rozhodlo neobnovit smlouvu s VZP, několik srdceryvných výkřiků, podivujících se nad jednáním křesťanského sociálního zařízení: "Brutální způsob", "Z pacientů rukojmí"... Popis býval protkán několika dojímavými příběhy - a tak není divu, že značná část veřejnosti, ale i lidí z církví nad tím kladla pochybovačné otázky. Uvádíme dvě prohlášení, která snad podstatu problému objasní a přinesou uklidnění do zneklidněných řad. Hned druhý den bylo publikováno toto stanovisko:

Stanovisko Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR k situaci v Diakonii ČCE Sobotín

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) vyjadřuje nesouhlas s účelovým a jednostranným nakládáním s fakty a informacemi v souvislosti s rozhodnutím Diakonie Sobotín neuzavřít smlouvu se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR (VZP). Z vyjádření mluvčího VZP vyplývá, že VZP nerespektuje právo na svobodné rozhodnutí smluvního partnera neuzavřít další smluvní vztah a výhrůžky žalobou poukazují na elementární neznalost povinností pojišťovny.

Povinnost zajistit poskytování zdravotních služeb mají zdravotní pojišťovny, nikoliv poskytovatelé sociálních služeb. Povinnost poskytnutí ošetřovatelské péče (prostřednictvím zdravotní sestry, domácí péče či ošetřovatelského personálu) má ze zákona ošetřující, resp. praktický lékař.

APSS ČR již několik let na tyto povinnosti pravidelně na jednotlivých jednáních upozorňuje zdravotní pojišťovny a Ministerstvo zdravotnictví (MZ ČR) a poukazuje zároveň i na riziko rušení či neobnovování smluv se zdravotními pojišťovnami. Nyní máme první praktický příklad naplnění našeho varování směrem ke zdravotním pojišťovnám a MZ ČR.

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

red. zkráceno

Další den následovalo toto vyjádření:

Společné prohlášení Českobratrské církve evangelické a její diakonie k situaci v domově pro seniory v Sobotíně

Vedení Českobratrské církve evangelické i její diakonie se důrazně ohrazují proti lživé mediální kampani k situaci ve středisku diakonie v Sobotíně. Po prověření všech dostupných informací konstatují, že ze strany diakonie nedošlo k žádnému pochybení, natož ohrožení života klientů, jak bylo některými médii i VZP prezentováno.

Příčinou krizové situace bylo neobnovení nevýhodného a neakceptovatelného smluvního vztahu s VZP, který neumožňoval financování potřebné zdravotní péče pro klienty střediska. Zdravotní pojišťovna má přitom povinnost jednat ve prospěch svých pacientů a poskytovat jim potřebnou péči ze všeobecného zdravotního pojištění. Od 1. dubna 2015 podepsala VZP smlouvu s novým poskytovatelem ošetřovatelské péče – terénní službou Charity Šumperk, takže odpovědnost diakonie za poskytování zdravotních služeb skončila k 31. 3. 2015. Plnou odpovědnost za zdravotní péči klientů nese praktický lékař. Ten však pojištěncům VZP neindikoval hrazené podávání léků a tudíž ani terénní služba Charity Šumperk nemohla léky podávat. Do tohoto krizového stavu tedy přivedla klienty domova VZP a praktický lékař, nikoliv vedení střediska Diakonie.

Ředitelka střediska diakonie v Sobotíně Hana Řezáčová naopak projevila svým křesťanským přístupem velkou morální odpovědnost, když kritickou situaci řešila zajištěním podávání léků vlastním zdravotním personálem, přestože mu tato služba nebude uhrazena. Ředitelka střediska zároveň pokračovala v jednáních o systémových změnách s VZP a zahájila jednání s Ministerstvem práce a soc. věcí a Ministerstvem zdravotnictví, tak aby se podobná situace již nemohla opakovat.

Synodní rada ČCE vyslovuje podporu vedení Diakonie a obrací se na všechny, kdo mají zájem na funkčních sociálních službách v našem státě, aby se ke snaze o nápravu dlouhodobých systémových chyb ve financování sociálních a zdravotních služeb připojili.

připravil Bohumil Kejř

Aktuálně: Papež František přijal pozvání...

Dokončení ze str. 1

matickou zdvořilostí, slíbil, že se tak stane v blízké budoucnosti. Diskutovali jsme o struktuře této návštěvy. Nabídl jsem Svatému otci dvě varianty – buď pastorační cesta, anebo setkání s patriarchy ortodoxních církví v rámci ekumeny. Svatý otec se rozhodl pro druhou variantu, a já jsem proto požádal pana kardinála Duku, který mě doprovází, aby v tomto smyslu zaslal pozvání oněm patriarchům a aby se uskutečnila i tato ekumenická schůzka na Velehradě.

Druhým výsledkem byl, řekl bych, podstatný pokrok při přípravě smlouvy mezi Svatým stolcem a Českou republikou. Tento pokrok spočívá v tom, že Svatý otec akceptoval návrh, který připravilo ministerstvo zahraničí a který spočívá v tom, že katolická církev bude rozšiřovat svoji působnost jak v oblasti sociálních, tak kulturních, zdravotních, edukačních a dalších služeb, včetně ochrany kulturních památek. Myslím, že právě toto je cesta, kterou bychom se měli vydat v situaci, kdy velká část veřejnosti je nespokojena s konkrétním řešením problému církevních restitucí. Nikdo nežádá od katolické církve, aby rozdala svůj majetek chudým a zůstala sama chudá, tedy bez majetku, ale myslím si, že je oprávněný požadavek, aby v duchu samotné filosofie katolické církve tato církev sloužila svým bližním... – a jsem velmi rád, že souhlasil s názorem, že církev by se měla daleko více otevřít veřejnosti a nezůstat uzamčena ve svých kostelech nebo ve svých klášterech. Myslím si, že tyto dva výsledky jsou zásadní.

Jsem samozřejmě rád, že k nervozitě protokolistů trvala moje diskuse s papežem poněkud delší dobu a pokládám to za jeden z nejzajímavějších zážitků svého života. Především byla zajímavá v tom, že papež se mě zeptal, v čem vidím základní příčinu poklesu prestiže katolické církve. Odpověděl jsem, že tu základní příčinu vidím právě v otázce sporu o majetek, kdy církev uhnula od svého základního poslání a někdy to vypadalo, že se stává spíše realitním makléřem, dealerem, nebo investičním bankéřem, než tím, kdo má sloužit Bohu a věřícím, ale i nevěřícím. Jsem rád, že jsem mohl Svatého otce o této skutečnosti informovat...

podle www.radiovaticana.cz, zkráceno

Ďábel a andělé

Dokončení ze str. 1

denních bojích vítězí. Pro křesťanství, které věří v jediného Boha, je perský dualismus nepřijatelný. Zlo, v Novém zákoně ďábel, má velkou moc, větší než jakou mají nejmocnější lidé, není však všemohoucí, není Bůh. Apoštol Pavel jej dokonce nazve bohem tohoto světa (2 K 2,44). Ježíš Kristus přišel, aby zmařil činy ďáblovy (1 J 3,8). O Velikonocích jej svrhl z trůnu (Ko 2,15). Nový zákon nám nikdy nepředstaví ďábla jako partnera rovného Bohu. Bible nezná jeho původ, ale ví o něm, že byl od počátku vrah a lhář (J 8,44). Pavel mluví o jeho moci velkými slovy, jako jsou mocnosti, moci, trůny a dobře organizované síly (což se objevuje i u Mt 12,25 n). Tento mocný ďábel „uvede některé z vás do vězení" (Zj 3,10). Těchto několik citátů stačí, abychom si uvědomili, že proti nám stojí temná ďáblova moc, o níž zpívá Luther, že nemá v světě rovného, nás však chrání rek udatný, ďábel musí ustoupit, nicméně my přitom můžeme ztratit čest, hrdlo, statek. Důvěra v Pána však Luthera neopustí. Nakonec zazpívá: Nebes nám však nechají.

Ďábel má však co činit s lidským hříchem. Vedle tohoto hříchu existuje satanský hřích, což není hřích obyčejného člověka, ale blíží se jakési zvrácené genialitě. Obyčejný hřích patří člověku, který byl pokoušen a podlehl. Satanský hřích patří pokušiteli samému, jenž nepotřebuje pokoušet, zasáhne člověka jako blesk z nebe, působí spontánně. Člověk, napadený tímto hříchem, je jím uhranut, nemůže se z něho vysvobodit. Vysvobodit jej může jen ten, kdo není poddán žádnému otroctví jako my a má moc ničit skutky ďáblovy, vysvobodit nás z moci temných mocností a převést nás do království svého milého syna Ježíše Krista. Bible dobře ví o ďábelské moci, která se jako nadlidská staví proti člověku a jako moc temností se chová tajemně, aby nemohla být poznána. Převléká se za anděla světla (2 K 11,14). Nemá ráda u člověka přemýšlení. Nenávidí slovo, jež zjevuje a otevírá každou osobu. Satanisté, aby ji mohli ovládnout, chtějí ji mít uzavřenou a bez vztahů. Biblické učení o Ježíši Kristu vítězí nad ďáblem; v této souvislosti má nejdůležitější význam. Pomůže také správnému pochopení Ježíšových slov o tom, že nepřišel, aby přinesl pokoj, ale meč. Mocnosti temnoty neopouštějí své pozice bez boje. Je také pravda, že dynamická, pravdivá proklamace jména Ježíšova vyzve k souboji ďábla a uvádí ho před Boží tribunál.

Vzhledem k tomu, že my lidé nejsme čistě duchovní, ale vždycky tělesně duchovní, náš hřích není nikdy dokonalý. Kdyby se naše vzpoura a pýcha změnily v čistou vzpouru a čistou pýchu, neposkvrněnou žádnou tělesností, pak by se náš hřích projevil jako čistě duchovní. Avšak náš hřích je vždy směs vzpoury a slabosti, duchovnosti a smyslové pokušitelnosti, a to vinou naší tělesně duchovní struktury. Jako takový není člověk schopen vynalézt hřích, nevynalezl jej jako spontánní, ale on skutečně hřeší a ten hřích, který nevynalezl, je tu. Moc pokušení, která ho svedla k hříchu, je démonská. Nepřátelský vztah ďábla k Ježíši Kristu, ukončený Ježíšovým vzkříšením, je možno sledovat na stránkách Nového zákona. Uvedu jej ve zkratce, která se zastaví jen u tří období: nejprve u Ježíšova narození, kde židovský král Herodes dá po narozeném pátrat. Když ten mu unikne, Herodes v roli ďábla dá povraždit všechny chlapce v Betlémě (Mt 2,16).

Druhé období je určeno setkáním Ježíše s Ďáblem na poušti, kde obhájí své Boží synovství proti pokušiteli, jenž uslyší z Ježíšových úst: „Jdi z cesty, satane" (Mt 4,10). Dlouhý čas, poznamenaný setkáváním Ježíše s posedlými zlým duchem a jejich uzdravením, evangelista charakterizuje: "Něco takového nebylo v Izraeli nikdy vídáno." (Mt 9,33)

Tehdy se sešli velekněží a starší lidu ve dvoře velekněze, který se jmenoval Kaifáš, a usoudili, že se Ježíše zmocní a že ho zabijí (Mt 26,3). A jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský, šel k velekněžím a řekl: „Co mi dáte? A já vám ho zradím" (Mt 26,14). „Tu vstoupil satan do Jidáše" (L 22,3). Toto je třetí období, kdy ďábel sklízí největší vítězství: Ježíšovo zabití, jeho konec. My jsme však ze začátku tohoto zamyšlení řekli, že boj mezi ďáblem a Ježíšem skončil Ježíšovým vítězstvím. Z lidské strany vypadala smrt jako smrt, z druhé strany jako začátek nového života. Ti vrahové tuto druhou stránku neuznali a neviděli. Šli od hrobu domů s tím, že v hrobě leží mrtvý. Bůh však odpověděl na smrt svého syna tím, že ho vzkřísil z mrtvých. Tohoto mrtvého, nyní živého viděli jen ti, kdo u něho vytrvali a stali se svědky jeho vzkříšení. Tento vzkříšený shromáždil kolem sebe své věřící, společenství své církve. Vrahům se stala osudnou jejich nevěra, která na Ježíši neobjevila jeho druhou stránku, jeho božství. Nejen vrahové, i ďábel - jejich pán byl oklamán. Tato druhá stránka se projeví v brzkém rozsudku nad apoštoly z úst Gamaliela: „Nechte tyto lidi a propusťte je. Pochází-li tento záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo; pochází-li z Boha, nebudete moci tyto lidi vyhubit - nechcete přece bojovat proti Bohu."

Josef Veselý

Mladí Češi a Němci přebírají štafetu od Židů, kteří přežili holokaust

Dokončení ze str. 1

zpíval pod vedením kantora Michala Foršta hebrejské písně a byl ozvláštněn přítomností zvětšených fotografií. Čeští a němečtí žáci, kteří se seznámili s osudem židovských spoluobčanů ze svého rodného města, nesli jejich podobizny, aby zdůraznili důležitost historické paměti.

Poučení z historie bylo předmětem většiny projevů na následujícím setkání ve Valdštejnské zahradě. Místopředseda Senátu PČR Přemysl Sobotka připomněl, jak Neville Chamberlein v roce 1938 v Mnichově domněle zachraňoval mír, ale ve skutečnosti otvíral válce dveře dokořán. „Proto i v dnešní době sílící vlny mezinárodního terorismu je třeba odmítnout jalové a formální debatování, které zpravidla zvýhodňuje násilníky před oběťmi," vyzval Sobotka. „Mějme na paměti, že velké problémy se musí včas řešit a musíme o nich otevřeně mluvit, když jsou ještě malými problémy."

Izraelský velvyslanec Gary Koren konstatoval, že ve světě dramaticky vzrostl počet antisemitských útoků – ve srovnání s rokem 2013 o téměř 40 %. Tyto násilné útoky na Židy, hlavně v západní Evropě, sahají od fyzických napadení až po vandalské útoky na synagogy, školy a hřbitovy. „Po 2. světové válce se světové společenství shodlo na zásadách obrany svobody, vykořenění zla a odporu proti útlaku," připomněl Koren. Vyjádřil však pochybnost, zda zásada, že demokracie nesmí ignorovat touhu tyranských režimů po expanzi, dnes stále ještě platí.

Předseda ICEJ Mojmír Kallus kvitoval nízkou míru antisemitismu v české společnosti, ale na příkladu druhé republiky varoval, že latentní antisemitismus se může rychle probrat k životu, když vycítí vhodné podmínky. „Veřejné ostouzení Židů a pokrytecká kritika Izraele takové podmínky může vytvářet, pokud se tomu jasně nepostavíme," řekl Kallus.

Vrcholem programu bylo hudebně-dramatické pásmo sestavené z úryvků z knihy Eriky Bezdíčkové „Moje dlouhé mlčení". Pamětníci holokaustu Dagmar Lieblová a Toman Brod pak v rozhovoru s moderátorkou Českého rozhlasu Veronikou Sedláčkovou formulovali své životní poselství pro mladou generaci.

Hudebně program doprovodilo izraelské jazzové duo Yinon Muallem & Guy Mintus, kteří spolu s další jazzovou formací z Izraele, Hadar Noiberg Trio, věnovali kultuře a přátelství různých kultur večerní dvojkoncert v divadle U Hasičů.

Akce „Kulturou proti antisemitismu" se konala pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky, ministra kultury Daniela Hermana a primátorky hl. m. Prahy Adriany Krnáčové. Dále ji podpořil Česko-německý fond budoucnosti, Nadace Konrada Adenauera a Židovské muzeum v Praze.

Další podrobnosti a aktuality naleznete na stránkách www.vsichnijsmelidi.cz a na facebooku Kulturou proti antisemitismu

Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ) bylo založeno v roce 1980 v Jeruzalémě jako výraz rozpoznání biblické důležitosti celého města Jeruzalém a jeho spjatosti s židovským lidem. Tato globální křesťanská charitativní a vzdělávací organizace dnes ve více než 70 zemích světa reprezentuje miliony křesťanů, různé církve a denominace. V České republice působí jeho pobočka od roku 1995. Na vzdělávacích programech spolupracuje s Židovským muzeem v Praze, Terezínskou iniciativou a Mezinárodní školou pro výuku o holokaustu při Jad Va-šem v Izraeli.

ICEJ, tisková zpráva

Vědci zkoumají náboženské chování

Česká televize o tom natočila dokumentární cyklus

Dosud neznámé poznatky o chování věřících lidí přináší nový pořad České televize Anatomie náboženství. Tvůrci při natáčení třídílného cyklu spolupracovali s odborníky a využívali výsledky výzkumů moderní vědy. První z dílů vysílá ČT2 10. května 2015 odpoledne. Pořad vznikl v brněnském televizním studiu. Autorem scénáře je Miroslav Vlček, režisérem Jan Motal.

Jaké společné rysy mají volejbalový zápas, buddhistická meditace, sokolský slet nebo zpěv a tanec členů hnutí Haré Krišna? I na tyto otázky hledá pořad s původním pracovním názvem Tělo, mysl, společnost odpověď. Třídílný dokumentární cyklus je v českém prostředí jedinečný díky novátorskému zpracování a snaze ukázat zajímavé metody výzkumu na příbězích v prostředí, které je pro diváka běžné. „Snahou tohoto projektu je nabídnout jiný pohled na náboženství než je u většiny našich pořadů běžné, tedy očima věřících," zamýšlí se kreativní producent ČT Patrick Diviš a dodává: „Zajímalo nás, jak lze náboženství vnímat optikou vědců, kteří k jeho výzkumu využívají poznatků a metod moderní vědy. Tento přístup a jeho nadhled přináší překvapivá zjištění a napomáhá vnímat a zasadit náboženství do širších souvislostí a představit jej jako přirozenou součást lidské kultury."

„Anatomie náboženství je pokus vytvořit minisérii, která v české televizní produkci ještě nebyla natočena. V každém dílu představujeme dva experimenty a poznatky, které z nich plynou, vysvětlujeme na konkrétním případu náboženského i nenáboženského chování," vysvětluje svůj autorský záměr režisér Jan Motal. „Chceme ukázat, že náboženské chování není něčím vytrženým z běžného života, ale že je člověku přirozené, jedinec v něm propojuje nástroje svého těla a mysli. Člověk je jen jeden a náboženství k němu neodmyslitelně patří," dodává Motal, absolvent religionistiky, který s Českou televizí v minulosti spolupracoval na několika pořadech, například na dokumentu Být dýdžej nebo na populárně naučném seriálu pro děti Já budu Einsteinem.

Projekt se neobešel bez odborného zázemí. Tím byla skupina mladých vědců z Masarykovy univerzity sdružených v Laboratoři pro experimentální výzkum náboženství (LEVYNA). V českém prostředí je způsob, jakým na otázky spojené s náboženským chováním člověka odpovídají, zcela unikátní.

„Namísto studia archivů a pročítání stovek knih používáme inovativní výzkumné metody a zjišťujeme, co se s člověkem při náboženských praktikách děje a jaký vliv mají na jeho pozdější chování," říká vedoucí Ústavu brněnské religionistiky Masarykovy univerzity Aleš Chalupa. Jedním z příkladů je třeba iluze umělé ruky, která vysvětluje naši schopnost prožívat mimotělní zážitky. Tedy stavy běžné a žádané při meditaci, které mají i svou odvrácenou tvář v podobě děsivé spánkové paralýzy, tedy stavu mezi snem a bděním, kdy již za plného vědomí, avšak bez schopnosti pohybu zůstáváme nadále v říši snů. Diváci se mohou těšit i na výzkum, který se věnuje otázce, proč některé události nahánějí člověku strach a jindy naopak potěšení, jak je tomu třeba při uctívání ostatků světců, nebo při extrémní zálibě, kdy se lidé věší za kůži na háky.

Cyklus je výjimečný i svým promyšleným vizuálním pojetím. „První díl přivádí diváka do vědeckého prostředí, především vysvětluje, co to je kognitivní věda a čím se liší od jiných přístupů k náboženství. Druhý díl pojednává o dynamice ve společnosti a je to takový skupinový road trip, putování se členy hnutí Hare Krišna. Třetí díl pro změnu zkoumá vliv těla na naše vnímání, je proto ze všech tří dílů nejvíce lyrický a meditativní," shrnuje Jan Motal, jehož velkou oporou byli kameraman Jiří Strnad a střihač Jiří Kubík.

První díl Anatomie náboženství uvede ČT2 v neděli 10. května ve 13.50. Další dva díly vysílá 17. a 24. května ve stejném čase. Na začátku téhož měsíce plánuje brněnské studio České televize projekci pro studenty a veřejnost.

Navzdory pyšným obludám

„Blaze muži, který doufá v Hospodina, k obludám se neobrací, ani k těm, kteří se uchylují ke lži." (Ž 40, 5)

S obludami se potkáváme od dětství. Snad každý se jich alespoň trochu bál při poslechu či sledování pohádek. Přiznávám, že mým základním pocitem při těchto setkáních byl strach. Z toho, že mě netvor zašlápne, umačká ve své obrovité dlani nebo rovnou sní. Když mě občas strašidelný gigant honil ve snu, míval jsem dojem, že proti tak obrovité bytosti nemám nejmenší šanci. Vždyť je tak silná, mocná, nepřekonatelná…

Ačkoliv není jasné, o kom přesně žalmista mluví, můžeme tento verš považovat za velmi živý i pro současnost. „Obluda" je totiž stále aktuální a určitě neplatí, že její účinnost je omezena hranicemi mezi dětstvím, dospíváním a dospělostí. Troufám si tvrdit, že s obludami se můžeme potkat v každém věku. Jsou totiž součástí společnosti – a co je zajímavé, často jsou psány s velkým písmenem na začátku.

Hádanka? Kdepak. Vždyť je dobře znáte. Mohou to být konkrétní osoby, instituce, organizace, sítě či rovnou chobotnice. Jsou velké, silné, mocné, zpravidla působí přebujele a člověk si proti nim připadá bezmocně. Jako malé bezbranné dítě. Žalmistův vzkaz je nutno číst celý, důležité je sdělení „neobracet se k nim". Někdo by možná řekl „obludami programově pohrdám", ale to zavání zbytečnou přezíravostí, oplácením zdola.

Nemělo by nám uniknout, že v kralickém překladu zní citovaný verš trochu jinak: *„Blahoslavený ten člověk, kterýž skládá v Hospodinu svou naději a neohlédá se na pyšné, ani na ty, kteříž se ke lži uchylují."* Také inspirativní, že? Dozvídáme se, že živinou oblud je zřejmě pýcha. Od ní pak vede most (nebo třeba tunel) ke lžím. Kam se máme obracet a kde hledat naději, to víme. Jen nesmíme panikařit, až na nás zase vybafne nějaká obluda, byť její háv bude působit moderně a užitečně.

Jiří Karban

Rovnice ekonomického přežití sboru

Blíží se nám jarní zasedání synodu ČCE, který má mimo jiné vytyčit další ekonomickou cestu k samofinancování naší církve. Jako kurátor málo početného českolipského sboru cítím jistou odpovědnost za jeho další osud. Zkusil jsem tedy z veřejně dostupných zdrojů a z prezentovaných **modelů cesty ČCE k samofinancování** vypočítat dobu ekonomického přežití našeho sboru. Po dosazení patřičných parametrů by měl být algoritmus použitelný pro libovolný sbor ČCE:

$$A \times B^t + R = C_0 \times S \times D^t$$

A: letošní odvod do personálního fondu v tis. Kč (85,2)
B: plánovaný koeficient nárůstu tohoto odvodu (nejrazantnější verze: 1,0888)
R: roční režie sboru, snížená o výnosy z hospodářské činnosti v tis Kč/rok
C_0 : Současný počet platících salárníků ve sboru
S: Průměrná obětavost platícího salárníka v tis Kč/rok
D: Koeficient ročního poklesu počtu členů ČCE (dle různých zdrojů 0,933 - 0,962)
t: čas bodu zvratu v letech

Nejpřesněji lze rovnici řešit graficky. Při substituci $C = C_0 - R/S$ lze logaritmováním dospět už jen k orientačnímu výsledku doby přežití sboru:
Dosadíme-li do rovnice hodnoty mediánu našich

$$t = \frac{\ln C + \ln S - \ln A}{\ln B - \ln D}$$

sborů, zjistíme, že polovina sborů bude v červených číslech nejpozději za pět let. Pro 70 % sborů přichází tento kritický okamžik asi za dvanáct let. Tento kritický bod zvratu nenastává z důvodu celkové ekonomické situace ČCE: do investičních fondů bude mezitím odvedena až miliarda korun; krize nastává v důsledku uměle nastavených parametrů a také v důsledku usnesení **4. zasedání 33. synodu č. 24 Změny řádů k ukončení povolání kazatele na sboru pro neplnění povinností sboru**, z něhož vyplývá odhodlání vyhlásit nad nesolventním sborem jakýsi kvazi interdikt.

Jak se tedy jeví takto vymodelovaný stav církve po patnácti letech? Počet sborů klesne, oproti dnešku na třicet procent. Tyto sbory budou v daném okamžiku ještě finančně soběstačné. Hodnotu investičních fondů lze patnáct let dopředu jen těžko odhadovat, ale spolu se zbývající pohledávkou vůči státu budou tvořit finanční rezervu na platy kazatelů na dalších minimálně osmdesát let. Z ekonomického hlediska se tedy jeví perspektiva církve vcelku příznivě, i když některá podnikatelská rizika tu pochopitelně jsou.

Existují ale i hlediska biblická, psychologická a sociologická, která nabízejí poněkud odlišné úhly pohledu; to je pro plastické vidění světa nezbytné.

Milan Přívratský

Dny vděčnosti za stvoření
Ekologická sekce České křesťanské akademie
vyhlašuje při příležitosti
Dnů vděčnosti za stvoření výtvarnou soutěž
na téma

Dary Země

Praktické informace:
Obrázky formátu A3 nebo A4 malované či kreslené libovolnou technikou nebo vytvořenou koláž zasílejte poštou do pátku 26. června 2015 na adresu:
Ekumenická rada církví Donská 370/5
101 00 Praha 10
nebo poštou či odevzdáním na vrátnici (v pracovních dnech od 8.30 do 18.30 h): Česká křesťanská akademie
Vyšehradská 49
128 00 Praha 2
Na obrázky nezapomeňte napsat jméno a věk autora obrázku a do obálky vložit zpáteční adresu.
Vybrané obrázky budou vystaveny od 6. do 20. září v Galerii Josefa Adamce, Praha 7, Na Špejcharu 3.
Vyhlášení výsledků soutěže se bude konat v den ukončení výstavy, tedy 20. září 2015 přímo v galerii. Všichni účastníci obdrží diplom za účast a třem vítězným autorům bude předána malá odměna.
Obrázky z technických důvodů vracíme jen při osobním vyzvednutí po skončení výstavy.

Církevní učitel, redaktor a básník Josef Baštecký

(1844 v Libiši– 13. 3. 1922 v Pusté Rybné)

Byl synem učitele a sám jako učitel působil v německé Habřině u Litoměřic, ve Velkém Újezdě u Mělníka, ve Sloupnici a v Praze u Klimenta. 1868 se stal správcem, jednatelem a korektorem nakladatelství Spolku Komenského. 1892 rovněž vypomáhal jako katecheta klimentského sboru. Ve spolupráci s hradišťským a později vinohradským farářem J. B. Kašparem (1837-1901), který spolek vedl, se věnoval literatuře. Jako chudý dožil (takový byl po celý život) a po těžké nemoci zemřel na faře svého bratra Bohumila Ivana, rovněž básníka (1856-1943), v Pusté Rybné u Poličky. Redigoval časopisy „Česká rodina" a „Přítel dítek" a vydal zpěvník „Lyra sionská" (1871-1876). Podílel se významně na Kašparových „Písních cestou života" (1873 a 1890), kde je řada jeho vlastních textů a překladů z němčiny a angličtiny. Jeho překlady jsou rovněž ve „Zpěvníku žalmů a písní duchovních" (1877). Jeho prozaické příspěvky bychom našli v almanachu „Biblí k svobodě" (1881).

Vděčně vzpomínáme na tohoto tichého a pilného pracovníka, bez jehož tvorby si minulé generace nedovedly církevní zpěvník dobře představit. I my ovšem některé jeho písně zpíváme dodnes.

Lásko věčná čistá,/ Ježíši můj, / naděje má jistá,/ jen vždy při mně stůj!/ Když tíží mě/ hříchů mých břímě,/ vléváš v duši moji/ útěchy símě./ Ó Jezu milý,/naděje má,/veď mě šťastně k cíli,/tam v sídla tvá.

(Volně podle Louisy v. Hainové)

Listy M. Jana Husa

35. Pražskému synodu

Pro čest Boží a svobodné kázání jeho evangelia, pro spásu lidu a nápravu špatné a lživé pověsti [2] království Českého, markrabství Moravského, obce Pražské a jejího vysokého učení, pro obnovení pokoje a jednoty mezi duchovenstvem a světskou vrchností:

1. Předně budiž drženo za spravedlivé a pravé prohlášení [3] knížat a rady království mezi p. Zbyňkem, dobré paměti arcibiskupem, a mezi p. rektorem a mistry a M. Janem Husem věrně prohlášené, pečetěmi stvrzené a oběma stranami slavnostně na dvoře p. krále přijaté a schválené.

2. Rovněž království České ať zůstane při právech, svobodách a obecných zvycích, [4] jimž se jiná království a země těší ke své spokojenosti, které ať v jakýchkoli schváleních, zamítáních a jiných jednáních přihlížejí k svaté matce obecné církvi.

3. Rovněž M. Jan Hus, jemuž jmenovaný p. Zbyněk žádné obvinění před koncilem [5] nevytkl, ať je již přítomen v shromáždění duchovenstva: [6] a tam, kdokoliv bude chtíti jemu blud neb kacířství vytknouti, nechť vytkne; zavazuje se však k přijetí trestu, [7] jestliže by důkazu neprovedl.

4. Také kdyby tehdy nechtěl žádný převzít odpůrnictví, staniž se královské nařízení ve všech městech a podobně ordinariatní [8] skrze všechny faráře, aby se totiž prohlásilo, že M. Jan Hus je připraven vydat počet o své víře: jestliže tedy někdo chce mu kacířství nebo blud vytknout, aby se jménem svým v kanceláři arcibiskupské zapsal k veřejnému důkazu za přítomnosti obou stran.

5. Rovněž, jestliže by se žádný nenalezl, kdy by vytýkal a zapsal se, buďtež vyzváni ti, [9] kteří ke dvoru papežskému donesli, že v království Českém, v městě Pražském, v markrabství Moravském mnohých srdce kacířstvím a bludem jsou nakažena, aby dokázali, kteří to jsou; a jestliže nedokážou, buďtež potrestáni.

6. Rovněž budiž se obráceno k doktorům bohosloví a církevního práva a ku kapitolám kanovníků a budiž vyhledáváno ode všech a od kohokoliv jednotlivě, aby jmenovali někoho, o němž ví, že je kacířem a bludařem. Jestliže by řekli „neznáme“, tedy ať učiní k tomu prohlášení [10] před veřejnými notáři, a potvrdí je i svými pečetěmi.

7. Rovněž až se to stane, ať král, a podobně i arcibiskup, pod trestem nařídí, aby žádný druhého kacířem anebo bludařem nenazýval, leč by chtěl proti němu dokázat blud nebo kacířství, jak se sluší.

8. Rovněž potom král jednomyslně se zemany ať přijme pomoc čili sbírku od duchovenstva, a pošle vznešené poselstvo [11] ke dvoru papežskému, a s tím poselstvem nechť na vlastní útraty k vůli očištění království jdou i ti, kteří království klamně a těžce v špatnou pověst uvedli při Římském dvoru.

9. Rovněž nemá pro přítomnost [12] M. Jana Husa a jeho kázání mezi tím interdikt [13] býti prohlášen jako onehdy [14] prohlášen byl (v odporu) proti obecným koncilům a ustanovením svaté matky církve.

35. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

35. Synodu Pražskému. [1]
R. 1413, v únoru.
Přičiněním krále Václava zasedl v Praze 6. února 1413 mimořádný synod za tím účelem, aby spory v zemi urovnal. Obě strany podaly mu z rozkazu králova svá dobrozdání a své návrhy, jak bohoslovecká, tak i Hus; mistr Jakoubek podal ještě zvláštní dobrozdání. Dobrozdání Husovo, z venkova jim do Prahy poslané, obsahující návrh podmínek k smíru, o kterýchž dne 10. února 1413 Jan Železný, biskup Litomyšlský, velice nepříznivé vyjádření učinil, jest přítomný list.
[1] Pal. 160, Tom. 534. [2] Viz č. 9. [3] Dne 6. července 1411. [4] Snad míní se právo, aby každý obžalovaný souzen byl ve své vlasti a nebyl poháněn do Říma [5] Radou královskou roku 1411. [6] T. j. synodu, který měl 6. února tohoto roku 1413 zasedati. [7] Rovného po případě i upálení; stejný požadavek činili zástupcové Husovi v Bononii. [8] Biskupské. [9] Poslové Zbyňkovi u dvora papežského, vedeni biskupem Jaroslavem. [10] A vyznání. [11] Na útraty duchovenstva, kteréž k tomu účelu sbírku učiní. [12] Na synodu a v Praze vůbec. [13] Zákaz a zastavení řádné bohoslužby pro přítomnost z církve vyobcovaného. [14] Buď na konci roku 1412 anebo při některé z návštěv Husových v Praze, kteráž, ač tajně konána, však byvši prozrazena, snad nové zastavení bohoslužeb způsobila.

Koncilium u lůžka ČCE

V posledních letech přibylo hlasů, že Českobratrská církev evangelická je v krizi. Dokonce se objevuje otázka: „Přežije ČCE?“ Ovšem tyto a podobné hlasy se dají zaslechnout v církvi od jejího vzniku. Jako příklad uvádím úvod článku tehdy začínajícího starozákoníka Jana Hellera v ThP KR 1951 „Biblická jména“: „Není jediného věrného, který by nebyl zarmoucen nad vnitřní bídou dnešní církve, spící a opouštějící i zapírající svého Pána. Napravit to může už jen nové zjevení vzkříšeného Slova z Ducha, nová reformace. Daruje ji však Bůh sám, až bude chtít. My můžeme jen připravovat jeho cestu. Jak? Stejně jako byla připravována prvá reformace, novým vztahem k Písmu svatému.“

Vybral jsem tento Hellerův text jako typický pro skutečnost, že české biblické vědě vždy šlo o církev a pokud jde o fakultní vyučování, nezakusil jsem nikdy existenci nepřekročitelného příkopu mezi biblickou vědou a církevní praxí.

Mluví-li se o krizi církve, nevidím nikde shodu ve stanovení diagnózy a tomu odpovídají různé návrhy na léčbu. Jedněm se ztratil liturgický prvek v životě církve a rozveselí se pouze při pohledu na různobarevná bohoslužebná roucha a štoly. Druzí želí potlačení luterského prvku v církvi, další vytýkají úpadek biblických kázání, která ztrácejí vázanost na text a stávají se přehlídkou kazatelových nápadů. Další kritizují ústup církve z veřejného prostoru ve prospěch tu husitů, tu katolíků. Slyšíme volání po utužení finanční kázně, aby se církev zbavila černých pasažérů.

Bratr Stanislav Kaczmarczyk se připojuje k lékařskému konciliu nad lůžkem ČCE v závěru recenze knihy profesorky Ety Linnemannové „Historicko-kritická teologie ve světle Bible“: „Co k tomu dodat? Současný stav církve dosvědčuje a potvrzuje, že teologové a kazatelé, kteří jsou vyznavači historicko-kritické teologie, jsou nejen slepými vůdci, jsou i velmi úspěšnými hrobaři církve“ (ET-KJ č.12/2015).

Já bych na tato slova nereagoval, nebýt možná zlomyslné náhody, která spojila zmíněnou recenzi se zprávou o udělení čestného doktorátu profesoru Petru Pokornému. O Etě Linnemannové se dovídáme, že byla ve svém teologicko-kritickém období členkou Společnosti pro studium NZ, jehož byl prof. Pokorný presidentem. Musím proto předpokládat, že pokud by někdo vzal do ruky koště a vymetl z církve „historicko-kritickou teologii“, musel by vymést i dílo a působení prof. Pokorného a jeho žáků, samozřejmě s mnoha jinými „úspěšnými hrobaři církve“, v podstatě s většinou kazatelů, kteří jsou absolventy ETF UK.

Aby nevznikl omyl, já naprosto respektuji místo názoru bratra Kaczmarczyka v teologickém spektru ČCE a přeji nalezení pravého duchovního spočinutí profesorce Linnemannové, ale domnívám se, že probuzenecký důraz může sehrát v církvi ozdravnou funkci pouze ve spojení s laskavým přístupem a šíří pohledu, jakou se vyznačoval např. nezapomenutelný bratr Miroslav Heryán.

Co se týče zdravotního stavu ČCE, já bych nepropadal ukvapenému pesimismu. V každém případě se mi zdá být po letech státního opatrovnictví trochu zlenivělá nedostatkem zdravého pohybu a trpící úbytkem svalové hmoty. Ovšem začínám se více obávat těch, kteří se už už chystají uchopit skalpel a zahájit radikální operaci. Jan Heller věděl, že obnovu církve a novou reformaci „daruje Bůh sám, až bude chtít“. Spokojíme se s tím, že mu svou aktivitou budeme připravovat cestu?

Miloš Hübner

Nové knihy

Publikace německého autora Uweho Hausera Jan Hus / Pravda vítězí vychází v češtině. Bohatý obrazový doprovod a přehledné členění zaručují vysokou atraktivitu pro širokou veřejnost. Padesátistránková knížka vychází v Husově roce 2015 a je dalším příspěvkem k 600. výročí mučednické smrti mistra Jana Husa.

Jan Hus byl jedním z reformátorů, kteří působili na začátku 15. století v Praze, působili na akademické půdě a snažili se o obnovu církve, tehdy neoddělitelně propletenou s celou společností. Důraz kladli na Bibli a rozpor mezi „Božím zákonem“ a životem tehdejší církve. Husova strašná smrt se stala symbolem odporu proti bezpráví a způsobila, že nejen lidmi ve své vlasti, ale i v Evropě nebude nikdy zapomenut. Jeho reformní myšlenky se šířily, ovládly český lid a následné hnutí ovlivnilo celý východ tehdejší Římskoněmecké říše. Neoblomnost jednotlivce, který je ve svém svědomí odpovědný pouze Bohu, předznamenala budoucnost. Husův pevný postoj se stal inspirací o sto let později pro německou reformaci Lutherovu a milníkem na cestě ke svobodě svědomí a dnešní pojetí lidských práv.

Bohatý barevný obrazový materiál, přibližující Husovu dobu a reálie, doplňuje historicky fundovaný a přehledně členěný text. Do češtiny přeložil Tomáš Koptík.

* * *

Nová kniha přibližuje život Jana Husa dětem

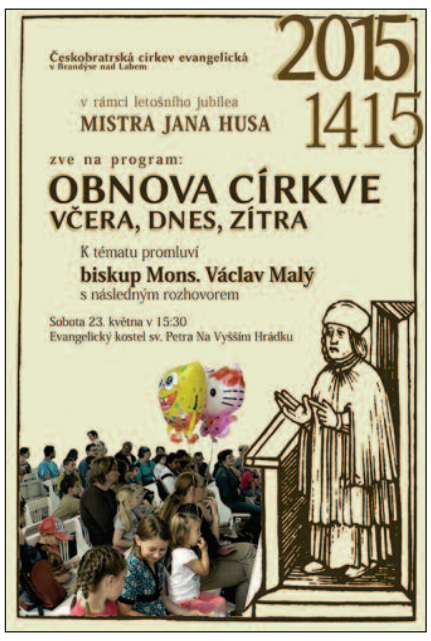
Aktuální poznatky o Janu Husovi zpracované formou napínavého příběhu pro čtenáře kolem třinácti let představuje nová kniha **Kláry Smolíkové H.U.S. (Hus úplně světovej)**. Vychází při příležitosti 600. výročí mučednické smrti Jana Husa.

Hlavním protagonistou je gymnazista Petr, který se nedávno přestěhoval s rodiči z Prahy do Hrobů u Tábora a má o Husovi napsat školní práci. Díky spolužačce Magdě a dalším lidem, kteří o Husovi něco vědí, se z původně nechtěného úkolu nakonec stane dobrodružná cesta. „Kniha vychází při příležitosti výročí Husovy smrti. Má připomenout jeho odkaz i mladým lidem, a to formou, která je pro ně přijatelná,“ přiblížil náměstek vedoucího tajemníka Českobratrské církve evangelické Gerhard Frey-Reininghaus.

Příběh dokreslují ilustrace Lukáše Fibricha a parafráze skutečných výroků historických postav. Historické souvislosti objasňují vysvětlivky odborného poradce publikace Richarda Vlasáka. Knihu s 208 stranami vydalo Nakladatelství Kalich.

Objednat ji lze v Ústřední církevní kanceláři Českobratrské církve evangelické u Moniky Voženílkové (vozenilkova@e-cirkev.cz, 224 999 272).

Klára Smolíková (1974) je zkušená autorka popularizačních naučných knih pro děti. Narodila se v Praze, kde také vystudovala estetiku a teorii kultury na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Patnáct let prožila v Táboře. Mimo jiné pracovala v tamním Husitském muzeu.

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. Tomášem Dudou na téma **"Certifikace lesa"**, která se bude konat v úterý 12. května 2015 od 17.30 h v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49.

JNe

Inzerce

Rakouské Alpy - "GRÜNE AU".
Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St. Wolfgang. Salzkammergut.
Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat.
Cena Eur 20/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de.
J. Potoček - tel.: 49 553 9393
georgepot@seznam.cz.

č. 8

Umělecká malba kostelů, obnova fasád a restaurování. Sleva z ceny.
Tel.: 00421 905 389 162,
www.reart.eu

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
27. března 1914 List budící české svědomí č. 6

Za zemřelým drem J. Podlipným

Osobnost svého času velice populární odešla z českého veřejného života a Praha zase zažila slavný pohřeb, jaké v posledních letech častěji musila pořádati. Zesnulý byl do značné míry typickým zjevem naší společnosti národní a proto je vhodno se nad ním trochu pozastaviti. Narodil se právě bouřlivého roku 1848 a jako vychovanec Barákův byl leckde pokládán za „červeného“ radikála. Byl skutečně představitelem vítězně postupujícího, demokratického mladočeštví. Rádi mu přiznáme mnohé zásluhy, na př. o uskutečnění Husova pomníku na Staroměstském náměstí, proti čemuž důrazně zakročoval ještě v r. 1891 arcibiskup Schönborn u staročeského purkmistra Šolce. A co nejvíce nutno v nynějších smutných poměrech s uznáním o dru Podlipném si zapamatovati z jeho primátorského úřadování a vůbec působení na radnici, jest, že byl mužem čistých rukou a pozdvihoval svého hlasu proti korupci samosprávné proti nesvědomitým podnikům obecným a vnitřnímu úřednímu a nepotismu“*. Jinak však bylo o něm upřímnými novinami dobře pověděno, že to byl starovlastenec romantického rázu, krasořečnický a kompromitující. „Chtěl, aby ho všichni milovali“ a tato nemožná zásada ho zavedla tak daleko, že na konec s ním byli nejvíce spokojeni klerikálové, kdežto Sokolstvo, pro které tolik horoval, zbavilo ho vůdcovství po jeho katolických projevech při kladení základů k pomníku Husovu. Tím spíše jsme ho vzdáleni my ve svých náboženských názorech. Jeho charakter totiž možno srovnávati se staroutraquistickým: seděti na dvou židlích, ctíti Husa a šilhati po papeži – to bylo jeho uvědomělou snahou. Proto o něm mohl Čech přinésti vzpomínky, plné sympatií, tak si pochvaloval, že za dobře byl s proboštem Lenzem (známým to pisatelem, odsuzujícím Husa a českou reformaci vůbec z důsledného stanoviska katolického!)...Poslední slova dra Podlipného byla prý: Barák, Hus, Sokol“ – ale to nezabránilo známému již úkazu našeho života národního, že si i jeho na konec osvojil Řím. Projevilo se to manifestačně při pohřbu, kdy po církevních obřadech zapěl Hlahol mariánskou píseň Salve Regina“, ale na náměstí pak spustili husitský chorál...

***udělování funkcí spřáteleným osobám. pozn. opisovače.**

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2015

13. května 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 20. května 2015

Z obsahu

* *Ježíšovo nanebevzetí*
* *Letnice - svátek a realita*

Poselství k Nanebevstoupení Páně

Na co rozum nestačí
Jan 3,1–8

Nikodém byl přední muž mezi Židy. Dnes bychom možná řekli: soudce Nejvyššího nebo dokonce Ústavního soudu. Pro setkání s Ježíšem zvolil dobu, při které by jeho návštěva mohla zůstat utajena. Přišel, jak dobře víme, v noci. Zřejmě tu svou roli sehrály ohledy na lidi. Co by asi takovým kontaktům řekli kolegové v úřadě?

Rozhovor se odvíjí pozoruhodně. Nikodém začíná obecně, jakoby až společensky korektně, Ježíš však míří hned k věci: *„Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Božího.“* Nikodém měl nejvyšší možné vzdělání, ale na tohle jeho rozum nestačí. Jaképak narození znovu? Ježíš však rozlišuje mezi narozením tělesným a narozením duchovním. Na co nestačí rozum, stačí víra. Jenže ta se v Nikodémovi teprve rodila. Proto slyší slova: Musíš se narodit znovu. Jiným způsobem se do Božího království nedostaneš...

Nové narození způsobuje nový život. Tady ovšem nejde jen o vylepšení nebo snad zdokonalení toho starého. Aby se něco mohlo narodit znovu, musí to staré nejprve zemřít. Jenže lidé až dodnes nemají příliš jednoznačná vyjádření rádi. Ani v politice, ani v rodině, a dokonce ani v kostele. Život je přece mnohem složitější, nebo snad ne?

Důležité je, co si pod novým narozením představíme. Když člověk spoléhá výhradně na sebe, na své vlastní schopnosti a síly, to všechno musí pohřbít. Ne nadarmo Ježíš mluvil o metanoi, o pokání, které obrátí lidskou mysl k Bohu. Proměna, která se pozná i navenek. Kdo nenáviděl, prokáže lásku. Kdo žil jen pro sebe, začne pomáhat druhým. Kdo přepisoval faktury, peníze nakonec vrátí. Kdo se s někým pohádal, omluví se. Kdo utrpěl křivdu, druhému odpustí. Kdo podváděl partnera… Nebo snad ne? Na to rozum opravdu nestačí. Díky Bohu za všechny chvíle, kdy nás Ježíš přivádí hned k věci!

Petr Grulich,
tajemník Rady CB

Jaká je naše víra

Odpusťte, že se vás zeptám i na vaši víru, není-li tak holá, jak ji mají ďáblové, kteří věří, že Bůh je – a třesou se (Jk 2,19). Abychom si všichni připomněli celý obsah a šíři své křesťanské víry, recitujeme ve své církvi Apoštolské vyznání víry, které zvláště ve svém druhém článku vyznává Ježíše Krista v takové šíři, která odpovídá Novému zákonu, jehož obsahem a středem je právě Ježíš Kristus.

Odtud se nazýváme křesťané – pokřtění kristovci, kteří věříme, že Ježíš Kristus, Boží syn a náš Pán, sestoupil až do pekel, aby tam kázal duchům ve vězení, zemřel (za nás), třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Na tuto šíři zapomínáme, když o někom řekneme, že je věřící. Když však je to někdo z naší vlastní rodiny, víme přesně, že označit ho za věřícího nestačí, neboť k tomu, abychom ho označili za věřícího, mu něco chybí, třeba hned to, že v neděli nechodí s námi do kostela. Kostel sice z nikoho nedělá věřícího, ale je znamením, že jde o věřícího spíš, než kdyby v neděli zůstával v posteli.

My ostatní jsme nezapomněli, že Ježíš řekl o kostele tato slova: „Kde se shromáždí dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich (Mt 18,20). Ten, kdo tam chodí, má šanci, že se tam setká s Pánem Ježíšem. Otázku: „Miluješ mne?“ mu nepoloží Ježíš hned při nástupu do učednictví. Dá mu čas, aby jeho náklonnost dozrála do naprosté, neochvějné věrnosti. Dověděli jsme se však, že na této cestě k věrnosti některý z učedníků nad sebou zaplakal, jiný jej zradil a všichni Ježíše v jeho nejtěžší chvíli opustili, utekli, aby si zachránili holý život. Věrný svému poslání zůstal jediný – Ježíš. V dějinách Evropy místo aby křesťané dospívali k věrnosti k Bohu a Kristu Pánu, byli proměňováni lhostejností, naposled po druhé francouzské revoluci (1789-99), kdy byla církev zbavena své donucující moci. Národy Evropy vpluly poslušně do procesu sekularizace, zesvětštění,

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Nový předseda Vězeňské duchovenské péče

Novým předsedou Vězeňské duchovenské péče (VDP), organizace sdružující duchovní všech církví v ČR navštěvující odsouzené ve věznicích a lidi propuštěné z vězení, byl ve čtvrtek 26. března na členské schůzi VDP v Praze zvolen na následující čtyři roky adventistický kazatel Pavel Zvolánek. Vystřídal tak ve funkci Renatu Balcarovou, která ji vykonávala 16 let, tedy 4 volební období. Nový výbor VDP byl zvolen ve složení Renata Balcarová (CASD), Otto Broch (ŘKC), Pavel Kočnar (ČCE), hlavní kaplan VS ČR, Blažej Pelán (KS), Bohdan Pivoňka (ČCE), Miloš František Převrátil (ŘKC), zástupce hlavního kaplana VS ČR.

Vězeňská duchovenská péče sdružuje duchovní–dobrovolníky, z nichž se případně rekrutují profesionální kaplani Vězeňské duchovní služby.

Členové VDP na svém volebním setkání srdečně poděkovali dosavadní dlouholeté předsedkyni VDP Renatě Balcarové za její obětavou práci, během níž příkladně stabilizovala dobrovolnou duchovenskou péči jako plně respektovanou věznicemi, úřady, církvemi i celou společností. Pavel Zvolánek ve své promluvě po zvolení poděkoval Bohu i členům VDP za jejich důvěru a za jejich věrnou službu. Na základě Ježíšova podobenství o pšenici a plevelu z evangelia podle Matouše, 13. kapitoly, zúčastněné vyzval: *“Naším úkolem je rozsévat dobrou Boží setbu, přinášet ji i do těch nejtemnějších míst jako jsou věznice, protože i zde má Pán Bůh svoji úrodu, svoji dobrou úrodu. Není na nás, abychom posuzovali, co je plevel a co pšenice. Neumíme to posoudit dobře. Naším úkolem je pěstovat a šířit Boží laskavost, radost a opravdovost, které do nás Bůh zasévá.*“

Tomáš Kábrt, *zkráceno*

Evangelische Brüder–Unität
Kazatelská cena Jana Husa
„Pravda osvobozuje“

V roce 2015 si připomínáme šestisté výročí upálení mistra Jana Husa. V neposlední řadě to byla také jeho kázání v Betlémské kapli, která mu přinesla nepřátelství „mocných“.
Česká reformace, která vyrůstá z díla a života Jana Husa, je jedním ze základů Jednoty bratrské. To je důvodem, proč si chceme v tomto roce připomínat to, co pro něj bylo nejdůležitější:
Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, mluv pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě osvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, která je věčným odloučením od milosti Boží. **Jan Hus 1412**
Proto vypisuje „Evangelische Brüder-Unität“ kazatelskou cenu Jana Husa. Odměněna budou kázání, která v duchu Jana Husa budou:
*** zdůrazňovat pravdu evangelia**
*** obecně srozumitelná**
*** společensko-kritická**
*** odvážná**

Podmínky účasti:
Budou přijata kázání v češtině i v němčině, text může být volně vybrán ze Starého nebo Nového zákona. Teologické vzdělání ani konfesijní příslušnost nejsou podmínkou.
U ceny „mladých“ je třeba udat věk.

Ceny:

1. cena	**2.015 €**
2. cena	**600 €**
3. cena „mladých“ (do 27 let)	**1.415 €**

Odeslat do 6. července 2015
Adresa: Evangelische Brüder-Unität, B. Carstens, Postfach 21, 02745 Herrnhut

Hodnotitelé: Rüdiger Achenbach / Deutschlandfunk – redakce náboženství a společnost
Prof. Dr. Pavel Filipi / Evangelická teologická fakulta UK Praha
Dr. Bernhard Goodwin / Institut pro komunikace a média Mnichov
Reinhard Mawick, redakce Zeitzeichen.
Dr. Christian Staffa / Evangelická akademie Berlín
Rosemarie Wenner / biskupka Evangelické církve metodistické
Frieder Vollprecht / Evangelische Brüder-Unität Basilej
Dr. Ciska Stark / Protestantská teologická universita Amsterodam

Udílení cen:
(předpokládané datum) neděle 1. 11. 2015 v Ochranově.

Z církví doma i ve světě

Pomozte postiženým v Nepálu

V Nepálu postavilo silné zemětřesení velké množství lidí do situace, kdy potřebují naše modlitby a rychlou pomoc. Okamžitá a bezprostřední pomoc postiženým je již poskytována profesionálními záchranáři a humanitárními organizacemi, které jsou pro záchranné práce vybaveny a mají k dispozici cesty k efektivní distribuci a poskytování materiální pomoci. V počátku je zapotřebí zejména voda, léky, potraviny a prostředky pro nouzové ubytování těch, kteří přišli o základní existenční podmínky a jsou ohroženi na životě.
Naším úkolem je vybrat rychle dostatečné množství finančních prostředků, které poskytování efektivní pomoci v Nepálu umožní a podpoří ty, kteří v postižených oblastech pracují.
Synodní rada uvolnila 200 000 Kč z fondu sociální a charitativní pomoci zahraničí, které budou v co nejkratší době odeslány do Nepálu. Synodní rada doporučuje sborům i všem sestrám a bratřím, kteří chtějí obyvatelům Nepálu v jejich nouzi přispět, aby se zúčastnili sbírky Střediska humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE, vyhlášené na pomoc Nepálu.
Příspěvky je možné zasílat na číslo sbírkového účtu: 292949292/0300, v.s. 319 nebo pomocí DMS – DMS DIAKONIEPOMOC, tel.: 87 777. Prosíme vás, abyste projevili svou účastnou štědrost s vědomím toho, že i nepatrný příspěvek může pomoci.
S přáním pokojných dnů za synodní radu ČCE

Lia Valková, synodní kurátorka
Joel Ruml, synodní senior

Blíží se termín letošní Noci kostelů

Noc kostelů 2015 je:

- pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných a architektonických pokladů,

- projevem kreativity a důvěry v život u lidí, kteří chrámy stavěli a zdobili, ale i u těch, kteří je dnes obývají a chtějí se podělit o svou víru, o svůj život a svoje osobní obdarování a dovednosti,

- nabídkou zakotvené křesťanské spirituality, modlitby a služby potřebným,

- znamením živé spolupráce křesťanských církví (ekumenismus), která zaceluje rány vzniklé v minulých staletích.

Slovo k mottu Noci kostelů 2015

Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo. Ž 139,12

Milí návštěvníci i organizátoři Noci kostelů,
vím, že většina kostelů je pečlivě ošetřených a lze do nich vstoupit na běžné bohoslužby třeba v neděli dopoledne. Ale mnohé sakrální prostory nesou velmi silné poselství i mimo bohoslužby. Nejsou jen shromaždištěm jako v nějakém kulturním sále. Je v nich vepsána modlitba, volání k Bohu, díky za vyslyšení… Jsou znamením víry, naděje v Boha a radostné zvěsti o záchraně člověka.
Proto vás, kteří přemýšlíte, zda se letos vydat na Noc kostelů, zvu co nejsrdečněji, abyste našli čas a chuť zakusit něco z mohutnosti, kterou víra křesťanů nese. Buďte vítáni, ať vstoupíte do kteréhokoli chrámu, kaple, modlitebny. A pokud to jen trochu půjde, zkuste si chvilku sednout a jen tiše naslouchat. Věřím, že i k vašemu srdci bude promlouvat Hospodin...
Za všechny organizátory Noci kostelů se těším na setkání 29. května 2015.

P. Michal Němeček
podle www.nockostelu.cz, zkráceno

Připravuje se Mezinárodní ekumenické setkání v Praze

Ženy čtyř zemí střední Evropy (Německo, Rakousko, ČR, SR) z různých křesťanských církví a denominací se sejdou na konci května v Praze, aby společně uvažovaly nad tématem: 25 let po změnách ve střední Evropě - co jsme získaly a co jsme ztratily? Setkání proběhne ve dnech 27. -31.května 2015 v klášteře U Kapucínů na Loretánském náměstí a pořadatelkami jsou Ekumenické fórum křesťanských žen v ČR a Unie katolických žen.
Každý den bude zahájen i zakončen společnou ekumenickou modlitbou v kapli kláštera (8.30 a 19 h), kterou vždy připraví sestry z jedné zúčastněné země. Reflexe se uskuteční ve třech blocích: v pátek odpoledne na téma Společnost a ekonomika (15 h), v sobotu dopoledne na téma „Církve a ekumena" (9.30 h) a v sobotu odpoledne na téma „Žena a rodina" (15 h). Po úvodní přednášce (Jan Sokol, Josef Špak, B. Boučková) bude následovat panelová diskuse a sdílení vlastních zkušeností. Celý program bude simultánně tlumočen z a do němčiny.
V sobotu večer bude setkání ozdobeno koncertem v refektáři kláštera (20 h), kde soubor Triocantabile přednese různé skladby inspirované ženskými postavami v Bibli.
Setkání je otevřeno pro všechny, kdo se chtějí spolu s námi zamýšlet nad uplynulým obdobím a sdílet své zkušenosti ve vzájemném obohacení. Uskuteční se za finanční podpory Nadačního fondu Věry Třebické-Řivnáčové a Česko-německého fondu budoucnosti.

Mkor - www.ekumenickarada.cz

Jaká je naše víra

Dokončení ze str. 1

které očividně vzrůstalo, ale víře a církvi dalo vale. Nás však v tuto chvíli zajímá, jak se člověku 21. století daří nebo nedaří naplňovat svou holou víru obsahem, jehož články naznačuje apoštolské vyznání víry. Nemůžeme pominout reformaci 16. století, kdy křesťanská víra, dosud chápaná jako důvěra nebo poslušnost vůči Božímu slovu, přijala další obsahy, neboť podle Lutherova objevu víra ospravedlňuje člověka, stává se ospravedlňující vírou a daruje věřícímu Boží spravedlnost. Luther vzkázal všem lidem: „Spravedlnost nebudeš dobývat, ona je ti darována s vírou v Krista".
Tato osvobozující pravda byla po dlouhá staletí zasuta za hromadu přikázaných skutků, jimiž se měl věřící aspoň přiblížit k spravedlnosti, jíž však nikdy nedosáhl. Ten nezdar se mu zapsal do tváře. Byl zasmušilý, vážný až smutný. Nemohl rozumět apoštolovi, který přikazuje: „Radujte se v Pánu" (Fp 3,1) a dále v téže tónině napíše. „Chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci."
Tuto radost víry v Pána Ježíše vynesla ze zasutí reformace, a to její otec Martin Luther, mnich, který na svém těle vyzkoušel neúčinnost záslužných skutků. Ze všech reformátorů se dostal k Ježíši Kristu nejblíže a nebylo mu zatěžko opakovat stále totéž: že Ježíš je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše (Ř 3,26). A tentýž apoštol Pavel napíše pro nás všechny ujištění: „Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona" (Ř 3,28). A ještě dál celou 4. kapitolu listu Římanům věnuje témuž tématu a končí ji slovy: „Věříme v toho (Boha), který vzkřísil z mrtvých Ježíše, našeho Pána, jenž byl vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění" (Ř 4,24-25). Toto ospravedlnění, které před Bohem platí jako spravedlnost, je základem našeho života., ale nepřestává platit, když nový život bude vykazovat žalostné nedostatky.
Abychom pochopili a pocítili osvobození, které přináší ospravedlnění, musíme zvážit tíhu hříchu, jehož jsme byli zproštěni. Jen ten, kdo uzná, že je hříšník, pochopí, co je ospravedlnění. Ale jak veliký je jeho hřích, to může zvědět jen prostřednictvím ospravedlnění. Jen ospravedlněný díky Kristu Pánu ukřižovanému, v něhož věříš."

Josef Veselý

Morálka bez vztahu k realitě

Před velkoprodejnou v jeruzalémské čtvrti Kirjat ha-Jovel se 29. března 2002 vyhodila do vzduchu hamásovská teroristka Šálida Aját el-Akráš. Při jejím sebevražedném atentátu přišli o život dva lidé a osmadvacet jich bylo zraněno. Před vchodem do dívčí školy OSN je na mostě pro pěší umístěna její oslavná nástěnná podobizna.
Amnesty International a OCHA (Úřad OSN pro koordinaci humanitární činnosti) se ve dnech, kdy píši tento článek, dostaly do nesrozumitelného sporu. Amnesty například obvinila palestinský Hamás, že se v gazanské válce v létě minulého roku dopustil svými raketami strašlivých válečných zločinů.
Neříká, proč si toho všimla teprve teď. OCHA naopak považuje onen rok za „nejkrvavější" pro Palestince od roku 1967. Nezmiňuje se ovšem o tom, že Hamás v létě čtrnáctkrát porušil vyhlášené příměří a zbytečně tím válku protahoval.
Morálka se dnes v politice píše velkým písmem. Z organizací jako Greenpeace, Amnesty International nebo Human Rights Watch se staly „supervelmoci". Jejich zprávy se na Západě čtou jako vyznání víry a slouží za vzor politice. Těmto nevládním organizacím se připisuje takový význam, že se jim ze soukromých i veřejných zdrojů hrnou miliony; ve skutečnosti reprezentují špatné svědomí „bělocha", který se jako pachatel obchodu s otroky provinil vůči africkým domorodcům a dnes se dodávkami zbraní stává spoluviníkem všech ozbrojených konfliktů na tomto světě.

Znesvéprávňování muslimů na úkor Izraele
Za nekritickým soucitem „s ubohými Araby" se skrývá diskriminující opovržení muslimským člověkem, bezpříkladně cynické zbavování svéprávnosti. Západ ještě pořád na Palestince a jiné „bojující" muslimské Araby shlíží blahosklonně podceňujícím zrakem někdejšího koloniálního pána: upírá těmto bojujícím muslimům schopnost svobodně se rozhodovat a vědomě plánovat své činy. Pokládá je doslova za „nesvéprávné" a „necivilizované". Svou „bělošskou arogancí" zbavuje muslimské Araby důstojnosti a tudíž je nevolá k zodpovědnosti za genocidu, hromadné vraždy, nesmírně se množící umělé potraty, obchod s ženskými otrokyněmi a vraždění homosexuálů. Nikdo nemluví o tom, že je nutno pohnat velitele Hamásu a Islámského státu nebo přisluhovače Hutiů k mezinárodnímu soudnímu dvoru jako válečné zločince. Pořád jim jde jenom o to, zda a jak by mohli hnát k osobní zodpovědnosti izraelské politiky a vojenské činitele, zatímco palestinský Úřad autonomie oslavuje své vlastní hromadné vrahy jako národní hrdiny a pojmenovává po nich školy a náměstí, aniž by jej za to evropští sponzoři někdy podrobili kritice.

Práva žen
Jako Evropané můžeme jistě vítat a podporovat kampaně za práva žen. Zvláště ve světě údajně „špatně vykládaného islámu" jsou ženy týrány bitím, kamenováním, obřízkou a dokonce nesmějí řídit auto, ani když jsou zcela zahalené. Evropská média často tvrdí, že Islámský stát ani jiné krutosti, které islámský svět provádí, nemají nic společného s islámem, neboť to je prý „náboženství míru" - a to dokonce i tehdy, když muslimové před teroristickými útoky vyřvávají „Alláhu Akbar"!
U nás jsme na tom zato naprosto v pořádku, pokud jde o práva žen: smějí tu polonahé pózovat coby sexuální objekty a s anorekticky vyhládlým tělem se vznášet na přehlídkových molech. Stalo se snad někdy, že by organizace pro lidská práva tyto mravy „osvíceného" Západu pranýřovaly jako něco, co právům žen odporuje?

Lidská práva
I zprávy o porušování lidských práv mají svou vlastní agendu. Vypuknutí války v Jemenu si svět povšiml teprve tehdy, když saúdské bomby připravily o život sedmnáct civilistů, z toho šest dětí. Jejich smrt se odsuzuje obzvlášť hlasitě, protože Saúdové jsou spojenci Ameriky, dostávají od ní zbraně a podle Íránu je do války štvou „sionisté". Odkud mají zbraně Hutiové, Islámský stát a jiní záškodníci, o tom se cudně mlčí. Saúdové válku v Jemenu nevyvolali ani ji nechtěli. Tam se krev prolévá už dlouhá léta. Hutiové se za podpory Íránu zmocnili skoro celé země. Nikomu nevadilo, když v jedné mešitě zabil sebevražedný atentátník více než sto čtyřicet lidí včetně dětí, což je možno spatřit na YouTube. A dokonce se v té oblasti zneužívá dětí k bojům, ba i k sebevražedným atentátům, čehož si zřejmě na osvíceném Západě také nikdo nepovšiml.

Kdo je obětí?
Neustále se zdůrazňuje smrt dětí do osmnácti let, jako by smrt dospělých mužů či žen byla něčím méně hrozným. Stojí za povšimnutí, že u mrtvých v Gaze zpravodajské agentury zdůrazňují, že šlo „převážně o ženy a děti". Asi tomu tak není, neboť ministerstvo zdravotnictví přesným studiem seznamů mrtvých z řad Hamásu za pomoci izraelského Amit Institutu zjistilo, že z mužů zabitých ve válce jich aspoň tisíc byli aktivní bojovníci Hamásu. Ověřená čísla, na nichž by se shodly Spojené národy, Hamás, Izrael i organizace pro lidská práva, nejsou dodnes k dispozici; navíc nikdo neviděl propagační stránky Hamásu, kde by se ženy představovaly jako bojovnice - to by je totiž už nemohli zařadit do kategorie ženských civilistů. Totéž platí o dětech a mladistvých. Nová filmová dokumentace Hamásu ukazuje, jak se dnes sedmnácti tisícům

Dokončení na str. 4

Vzdor smrti

Gn 11,1–9; J 3,16

Ježíš praví Nikodémovi: „Neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho. Kdo věří v něho, nebude odsouzen, ale kdo nevěří, již je odsouzen, nebo neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.“

Jan 3,17-18

Lidé počátků biblického vyprávění vzešli z rodiny Noe, dědice spravedlnosti, která je z víry (Žd 11, 7). Z jednoho praotce jsou přirozeně jednoho jazyka, jedné řeči. Putují od východu a osídlí zemi Sineár (zemi Kaldejskou). To je ta krajina v povodí řek Eufratu a Tigridu, oblast udivující prastaré kultury, jejíž pestrost a bohatství stále ještě objevujeme.

Biblický pozorovatel se o jejich úžasných výkonech nešíří. Zajímá ho proč… Nad stopami závratné lidské tvořivosti, kterou v dějinách střídají válečná běsnění a pustošivá zkáza, se ptá výlučně po příčinách takových vzepětí a pádů. Veden vírou a Duchem Boha silného nejvyššího (2 Pt 1,21; 2 Tm 3,16) ve zkratce nabízí vysvětlení, jak jsme četli…

V sumerském eposu o Gilgamešovi hrdina zdrcen smrtí přítele Enkidu podniká strastiplnou pouť za tajemstvím nesmrtelnosti. Při návratu na dohled svého města Uruku říká průvodci Uršanabimu:

„Život, který jsem hledal, jsem nenašel. Marně jsem vykonal víc než jiní lidé. Marně jsem také víc vytrpěl. Nemůže najít věčný život, kdo je z lidského plemene.“

„Nemůže najít věčný život člověk,“ přitakal Uršanabi, „může si však zachovat věčné jméno. Svým dílem ses stal nesmrtelným, hrdino Gilgameši.“

A my jsme četli, že to je ta brána nebes, „Bab-ilu“, řekli si ti dávní lidé. Budováním, růstem až k nebi se postavme všudypřítomnému chaosu, neuspořádanosti a smrti: „Učiňme sobě jméno, abychom nebyli rozptýleni po vší zemi!“

Avšak přestali si rozumět. Přestali spolu mluvit a zařinčely zbraně. Mýlí se starověký Všudybud Uršanabi. Brutální síla a moc znicotní a rozptýlí i slavné jméno s jeho pomníky, aby nebylo připomínáno na zemi.

Naproti věži Nimrodově (Gn 10,8) v Baalově chrámu, kterou po zničení Asyřany v 7. st. obnovil Nabuchodonozor II. (výškou 196 m a stejně širokými čtvercovými základy se řadí k sedmi divům světa), teprve 1887 objevili archeologové na opačné straně Eufratu mnohem mohutnější základy (354 x 354m). Nad šestým poschodím této věže, kterou se Nabopolasar se synem Nabuchodonozorem II. (první zbořil Ninive, druhý Jeruzalém) marně snažili dostavět, se do výše 15 m měla na vrcholu tyčit svatyně Mardukova. Vyhrabané stavitelské nápisy hlásají: „E-temen-ana-ki“ - dům základů nebe a země, jehož vrchol má dosáhnouti nebes.

Pro biblické vypravěče je to smutný pomník začátků i konců. Z nejstarších nálezů v těch místech se zdá, že městské státy jižního Sumeru a severního Akkadu spolu válčí, kam paměť sahá. Někdy kolem 2400 je akkadský Sargon sjednotí v říši, která se pak (2255) stává kořistí gutijských hord, nájezdníků východně od Tigridu. Na přelomu druhého tisíciletí se prosadí semitští Amorejci ze západu, z oblasti Palestiny. Jejich zákonodárce Chammurabi (1791-1749 př. Kr.), snad v Bibli zmíněný Amrafel (Gn 14, 9), se účastnil kořistné výpravy králů na západ k Sodomě a Gomoře, kterou úspěšně stíhal kočující Abram. 1594 př. Kr. podlehne jeho amorejská dynastie náporu Hetitů (Chetejců). Tento mohutný indoevropský národ s vyspělou kulturou proniká do Malé Asie i do Egypta ze severu (Od synů Het kupuje Abraham jeskyni Machpelach k dědičnému pohřbívání Gn 23, 3n). 1164 si je podrobí Asyřané, ty pak vyžene Nabuchodonozor I. atd. atd.

Židovští učenci v odstupu babylonského zajetí v šestém století pochopili boje a soupeření národů, stopy shromažďování kamení a rozmítání kamení (Kaz 3,5), jako důsledek lidského zmatení z vůle a dopuštění Stvořitele. Slávu té civilizace shrnuli do prosté genealogie Semitů od praotce Noe v deseti generacích až k patriarchovi Abrahamovi (Gn 11,10n), který ji opustil.

Za lepším?

Profesor Starého zákona, Miloš Bič, v knize „Palestina od pravěku ke křesťanství I.“ píše o dávných Sumerech a Akkadech, v úrodném meziříčí od Araratu k Perskému zálivu jako o uznávaných učitelích světa. Dávno vynikali v matematice a geometrii, znali např. Pythagorovu větu, téměř správně se dobrali obsahu kruhu s jednotkovým poloměrem, tedy Ludolfova čísla, jsou původci šedesátkové soustavy (dodnes v ní měříme čas a úhly), přičemž běžně užívali i soustavu desítkovou. Rok dělili na 12 měsíců, sedm dní měl týden podle čtvrtí měsíce, a den měl dvanáct dvouhodin. Tvořili společnost vyspělých právních zvyklostí a rozsáhlého písemnictví. Babylonská mythologie si našla cestu do širokého povědomí starého Orientu. Dochovalo se mezi jiným 14 vypravování o stvoření světa, 6 o potopě a další. Vedle Baala (Marduka) s Ištarou vzývali další astrální božstva. „Kaldejský“ bylo značkou moudrosti. Vyznali se ve starobabylonských jazycích, v astronomii a astrologii, ve znalosti přírody, v zemědělství, stavitelství... Zkrátka vidíme špičkovou civilizaci té doby, žádné upachtěné modláře.

Po tisíciletích nás, náš svět, stále inspiruje rodina, která ducha a tajemství Sumeru a ovšem i komfort a bezpečí pevných hradeb opouští. Vykročí z Ur a pak z Cháranu za hlasem Božím stepí jako nomádi, nedohledný obzor před sebou a hvězdné nebe nad hlavou...

Poslyšme, jak se Abrahamovci jdoucí staletími modlí, když se vrátí ze zajetí v Bábelu k Zákonu a svědectví (Iz 8, 20), ke Slovu a zaslíbením Božím:

„Ty jsi, Hospodine, Bůh, který jsi vyvolil Abrama a vyvedl jej z Ur Kaldejských a dal jsi jemu jméno Abraham...“ (Neh 9,7; Gn 15,7; Sk 7,2). Je tomu tisíc let.

O dalších pět set let později připomíná apoštol Židům: „Vírou povolán jsa Abraham, uposlechl Boha, aby odešel na to místo, které měl vzíti za dědictví; i šel, nevěda kam přijde. Vírou bydlel v zemi zaslíbené jako v cizí, ve stanech přebývaje s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. Nebo očekával město mající základy, jehož řemeslník a stavitel jest Bůh.“ (Žd 11,8-10).

Ve víře umírá ten dávný poutník a jeho potomstvo, cíl stále před sebou. Zdaleka ho vidí, věří mu, vítají jej a vyznávají, že jsou hosty a příchozími na zemi (Žd 11,13.16). Bůh ve svaté své skrytosti je přijal a učinil jim jméno. Založil stavbu víry vpravdě sahající k nebi... Má nám to ještě i dnes co říct?

Poslyšme Gilgameše našich dní. Říkají si transhumanisté s logem „H+“ a míří k nesmrtelnosti cestou superinteligence:

„Singularita (výjimečnost, krajní možnost, absolutní mimořádnost, pojem užívaný pro drama Velkého třesku) „Singularita je blízko“ nazval svou knihu Ray Kurzweil, futurolog, vynálezce skeneru, významná postava firmy Google. Píše o tom, že se stroji možná splyneme v jakési kyborgy. Stroje nám pomohou vyřešit stárnutí, opatří nám nesmrtelná těla bez biologických limitů. Napojeni na zdroje z vesmíru staneme se čistou inteligentní energií... Evoluce neskončila, jen jsme ji převzali do svých rukou (Respekt 1/15). Jaká je motivace? Stále táž: co nejdéle a nejlépe žít.

Elon Musk (majitel Tesla Motors – elektromobily, ve své firmě SpaceX vyvinul a provozuje kosmické lodě a plánuje cestu na Mars) se nechal slyšet, že „hra s umělou inteligencí je vzýváním ďábla,“ přestože do toho investuje. „Riziko, že dojde k něčemu opravdu nebezpečnému, existuje v horizontu pěti až deseti let.“ S tímto výkřikem na Twitteru zdaleka není sám.

Světoznámý anglický fyzik Stephen Hawking, profesor na Oxfordu, se před několika týdny svěřil s obavou, že rozvoj umělé inteligence může přinést konec lidské rasy.

Neokonzervativní myslitel Francis Fukuyama označil myšlenku překonání současné podoby civilizace za „nejnebezpečnější nápad lidstva“.

„Stroje v horizontu několika desetiletí člověka překonají,“ soudí oxfordský filosof Nick Bostrom, „zároveň však není pravděpodobné, že by nová inteligence sdílela stejné cíle jako ta, ze které se vyvinula.“

Domýšlejme, že se umělá superinteligence zrodí v armádních laboratořích nedaleko Pekingu! Chápeme vůbec, co se s námi děje?

Tolik letmo z Respektu.

„Křesťanství vytvořilo dějiny, které se postupně stávají či staly dějinami globálními v důsledku křesťanského univerzalistického sebeporozumění (misie ap.),“ říká profesorka teologické fakulty KU, Lenka Karfíková, a klade si otázku: „Jsou opravdu toto dějiny, jak v nich působí křesťanský Bůh?... Nebo je to jako celek babylonská stavba prastaré lidské HYBRIS (zpupnosti), k níž bylo křesťanství zneužito (či která potvrzuje jeho nauku o lidské zkaženosti)?... Podle mého přesvědčení“ (pokračuje prof. Karfíková) „není nikterak jisté, že křesťanské dějiny budou dějiny vítězné. Na co se hodí sůl, která pozbyla své slanosti? Bůh může odkudkoli vzbudit syny Abrahamovy. Křesťanské dějiny pokládám především za otevřené, za příběh s nejistým koncem... Věřím, že Bůh je věrný, zároveň se však obávám, že své dějiny tvoří člověk sám a že Boží věrnost neznamená vždy to, co bychom si přáli.“ (Úvaha nad knihou Petra Pokorného „Den se přiblížil“.)

Co k tomu dodat? Jestliže Bůh tak miloval svět, že dal svého Syna, jak jsme četli úvodem, pak věřím, že do krajnosti učinil všecko pro jeho záchranu. Rozumím tomu tak, že Bůh zachraňuje svět svého stvoření před světem lidské svévole, který je jeho hrozbou. Před námi zachraňuje svět. Jak? Jeho Duch se o člověka uchází. Jednotlivě nás oslovuje a probouzí k odpovědnosti za ukřižovaného Krista. Ano, i můj hřích rozdírá jeho rány. To rozeznání přivádí k pokání, ke vzkříšení z mrtvé lhostejnosti vůči Bohu i lidem. Nad jedním každým, kdo se k činům pokání probudí, je radost v nebesích, v Boží svaté duchovní skrytosti. Stvořitel mění člověka, aktivuje naši slanost a svit a tak potlačuje sepsi světa. Pracuje na jeho záchraně, resp. na odkladu zkázy, která ovšem zůstává otevřenou možností. (Vzpomeňme na Lotovu Sodomu a jonášovské Ninive.)

„K vítězství zla stačí, když slušní lidé nebudou dělat nic,“ prohlásil Edmund Burke (1729-97), britský konzervativní státník a politický filosof. Odsuzoval abstraktní principy, které ve francouzské revoluci vedly ke kruté a nelidské praxi.

„K vítězství zla stačí, když slušní lidé nebudou dělat nic.“ Také to je varovná interpretace Kristova evangelia, které zůstává naší odpovědností ve světě.

Plovoucím termínem je den, v němž bude Bůh soudit všecko lidské pokolení v spravedlnosti skrze toho muže, kterého k tomu vystavil..., a dosud před oči světu staví. Viselce na kříži jako nepravděpodobný paradox spásy: Všechněm totiž slouží k víře svým neuvěřitelným vzkříšením z mrtvých (Sk 17,31). Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Pane Bože, náš Otče, který jsi ve svaté skrytosti, děkujeme za Pána Ježíše, za Syna, který nám oznámil tvé JMÉNO. Očisti nás, prosíme, od marnosti, která se nám nabízí a do mysli vtírá. Posvěť se v našem vědomí a mluvení. Pomoz nám sebrat myšlenky a soustředit se na tvé SLOVO. Rozhlížíme se po svém životě, uklízíme, abychom upřímně mohli říct „přijď!“, abychom zatoužili po tvém kralování a hledajíce našli... Abychom bez obav o své záměry a plány mohli chtít, co nám naznačíš, že chceš ty.

Nasyť nás, prosíme, obecenstvím s tebou a odpusť nám zanedbání, škody a viny, jimiž jsme tě, Otče, zarmoutili. Odpusť nám, Pane Ježíši Kriste, kříž, který s námi máš. Myslíme na tvé utrpení a stydíme se za svoje ukřivděnosti, nedůtklivosti a nesnadnost svého odpouštění.

Jsme v pokušení ohánět se svou pravdou a právem a dovolávat se tebe. Zbav nás od zlého, který v nás kouká, oč jsme lepší. Točíme se kolem sebe, zaměstnáni sebou, jako bys nás draze nevykoupil a my nebyli se vším všudy tvoji na věky. Amen.

SJH

Vzkříšení všedních dnů

„Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí.“

(Ž 24, 1)

Občas slyším stesky, že jsme zavaleni především špatnými zprávami. Něco na tom bude. Hlavně to platí za předpokladu, že zkrátka nechceme vnímat to lepší, radostnější. Přitom – když ucho chce slyšet, zaslechne jistě plno dobrých zpráv. Zrovna teď ale nemám na mysli nějaké optimistické prognózy domnělých vládců světa promlouvajících z televizních obrazovek, žádné ekonomické věštby, o jejichž naplnění lze často s úspěchem pochybovat. Myslím spíše na všední život, na příběhy lidí, které potkávám.

Rád poslouchám vyprávění o tom, že se někomu podařil například výstup ze dna. Mnozí lidé také rádi mluví o „restartu“ ve smyslu obnovy sil (mimochodem je zajímavé, jak se uchytil tento výraz, původně používaný zejména v příručkách pro počítačové začátečníky).

Je mnoho drobných příběhů kolem nás – jeden zápasí s nemocí, druhý se složitými rodinnými vztahy, třetí s hledáním profesního uplatnění a čtvrtý třeba s existenciální úzkostí. A pak je příjemné zaslechnout cosi o tom, že se stal zázrak - dotyčný se nadechl, téměř vzletěl a dostal se do situace, která byla ještě nedávno tak vzdálená. Komu připsat zásluhy?

Vždycky si v této spojitosti vzpomenu na jednu pasáž z přímluvné modlitby: vzbuzuješ víru, rozmnožuješ lásku, potěšuješ zarmoucené, uzdravuješ nemocné, k naději pozdvihuješ zoufalé. Věřím, že všechny ty „nové začátky“, „restarty“ a „znovuzrození“ – tedy ryze osobní záležitosti souvisí se vzkříšením Spasitele. Neobratně řečeno, jsou to doprovodné jevy velkého zázraku.

Každé vzkříšení všedního dne je zrnko zasazené do kontextu, který je stroze vyjádřen i v úvodní připomínce žalmisty. Nezapomenout na autorství díla, v němž jsme přítomni – i to je způsob, jak se připravit na moment, v němž bude nutné zabojovat a odrazit se od nějaké suterénní plošiny.

Jiří Karban

Listy M. Jana Husa

37. Mistru Krišťanu z Prachatic, rektoru vysokého učení v Praze

Vysoce ctěný pane rektore, mistře a otče laskavý! Jsem velice potěšen vaším dopisem, ve kterém mezi jiným píšete: spravedlivého nezarmoutí, cokoli se mu přihodí; a opět: všickni, kteří chtějí pobožně žít v Kristu Ježíši, budou mít protivenství. Z čehož uvádíte, že mne nezlomí, neporazí, nezarmoutí, ale posilní, povznese i naplní radostí vezdejší strast a oddělení od společníků. S velikou vděčností toto potěšení přijímám, když uvažuji, co tomuto psaní předcházelo. Protože jsem-li spravedlivý, nezarmoutí mne, ať se děje cokoli, abych se dal odvrátit od pravdy; a jestliže pobožně v Kristu žiju a chci žít, je správné, abych trpěl pronásledování ve jménu Kristově. Poněvadž jestli měl Kristus trpět a vejít do své slávy, je nutné, abychom my bídní vzali kříž a tak jeho samého následovali v utrpeních. Proto vás ujišťuji, vysoce ctěný pane rektore, že pronásledování mi nikdy nepůsobí, že bych si stýskal, kdyby mne ovšem nezarmucovaly mé hříchy a nespořádanost křesťanského lidu. Nebo jak mně obtíže může způsobit zničení bohatství světa, které je smetím? Co ztráta přízně světa, která dovede odvrátit od Kristovy cesty? Co učiněná potupa, která očišťuje a oslavuje syny Boží, když je snášena pokorně, aby zářili v království svého Otce jako slunce? Co kdyby mi byl zničen bídný život, který je smrt, který kdo zde ztratí, smrt odloží a nalezne pravý život? Avšak takové věci nechápou lidé zaslepení pýchou, slávou, ctižádostí a lakomstvím, a někteří [2] strachem, kde dříve strach nebyl, odvrácením od pravdy, kteří schnou zbaveni otevřenosti a tak i lásky a všech ctností, jsou podivuhodně zmateni v mysli tím, že je tiskne z jedné strany poznání pravdy a z druhé strany strach, pro který se bojí ztratit dobrou pověst a vydati bídné tělo až na smrt. Já doufám v Pána Ježíše, že ho vydám, jestliže mi udělí milosrdenství; poněvadž nepřeju si žít v tomto bídném světě, leda bych mohl povzbuzovat k pokání sebe i jiné podle ustanovení Božího. To právě přeji i vám a vybízím vás v Kristu Ježíši se všemi vašimi spolustolovníky, [3]abyste byli připraveni k boji, poněvadž již začaly Antikristovy předehry, [4] za nimiž hned bude následovat boj. A je nutné, aby Hus pozdvihl křídel proti křídlům Vehemota [5] i proti ohonu, který vždy skrývá ošklivost zvířete Antikrista. Kdo jest ohon, ukazuje prorok [6] slovy: prorok, který učí lži, ten je ocas a vznešený stařec je hlava: protož odetne Hospodin hlavu i ocas, t.j. papeže i jeho proroky, mistry, doktory a juristy [7], kteří falešným jménem svatosti zakrývají ošklivost zvířete. Která, prosím, je větší ošklivost, než kdyby se nevěstka celá dole odkryla a byla veřejně připravena komukoli, kdo by s ní chtěl pelešit? Ještě je větší ohavnost zvířete, které je připraveno, ať přijde kdokoli, přijímat uctívání, sedě na důstojném místě, jako kdyby bylo Bůh, a je připraveno prodávat, cokoli kdo chce kupovat z věcí duchovních; a prodává to, co nemá. Běda mně tedy, když nebudu o téhle ošklivosti kázat, a když nebudu plakat a nebudu psát! Mně běda, vy uvidíte, komu není běda. Létající orel křičí: běda, běda, běda lidem obývajícím zemi!

37. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

37. Mistru Krišťanu z Prachatic, rektoru vysokého učení v Praze. [1] R. 1413. (1412, říjen-prosinec.)
Mistr Křišťan z Prachatic, muž ctnostný a dobročinný, znatel hvězdářství, byl r. 1406 farářem u sv. Michala na Starém Městě Pražském (kdež předchůdcem jeho Bernardem bylo mladému Husovi dovolováno kázati) a od r. 1412 rektorem vysokých škol. Husovi byl od prvopočátku důvěrným a upřímným přítelem a příznivcem. Roku 1411 dne 15. března odepřel spolu ještě s jedním farářem prohlášení klatby nad Husem. V jeho faře a za jeho spoluúčinkování zasedala r. 1413 komise smírčí, králem ustanovená. Zvěděv o Husovu uvěznění přijel za ním do Kostnice, aby mu v něčem byl nápomocen (roku 1415); tu ho také jednou ve vězení u dominikánů náhle svou návštěvou překvapil a až k slzám pohnul (viz list č. 64). Tu byl také vězněn na podnět Michala de Causis, ale brzo propuštěn, načež se ihned do Prahy vrátil (v březnu 1415). Po smrti Husově náležel k náčelníkům husitským, ale byl mírný husita a měl s rozhodnějším Korandou, původcem Táborů, spory pro bezohlednější postupováni jeho (v učení).
Mimo pět následujících listů v r. 1413 Křišťanovi psaných máme ještě jeden list jemu z Kostnice poslaný (č. 87). Přítomný list jest odpověď na potěšný dopis Křišťanův; v něm ujišťuje, že všechno pronásledování a všechnu ztrátu i života rád snese, a vybízí přítele svého, aby se i on se svými společníky na odpor postavil papeži a jeho stoupencům duchovní věci prodávajícím.
[1] Pal. 164, 165. [2] K. p. Páleč a Stanislav viz list č. 36 a 38. [3] T. j. důvěrnými společníky. [4] Hus dobře tuší, že to, co se až posud ve při jeho proti němu dělo, bylo pouhou předehrou Antikristovou, jen úvodem horších bojů. [5] T.j. Behemota čili Antikrista, viz list č. 13, pozn. 3; hrozivý ten tvor, znázorňující velemoc papeže a jeho služebníků, jest zde jako okřídlený (drak) míněn. [6] Izaiáš kap. 9. [7] Právníky.

8. května 1914 — List budící české svědomí — č. 9

Naše první konfiskace.

Byl nám doručen tento nález:

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!
C.K. zemský soud trestní v Praze jako soud tiskový uznal k návrhům c.k. zastupitelství ze dne 25. dubna 1914 takto právem:
Obsah: 1. místa: "Jsou to vlastně... " až "... církev poroučí!" článku "Všecko za pravdu míti", 2. článku: "Není v tom vnitřní souvislost?" v čísle 8. v Praze vydávaného periodického tiskopisu "Kostnické Jiskry" ze dne 24. dubna 1914 zakládá objektivní skutkovou povahu:
ad 1. přečinů proti veřejnému pokoji a řádu dle §§ 303 a 302 tr. z.,
ad 2. zločinu uražení úda domu císařského dle § 64 tr. z.
Schvaluje se dle § 489 tr. ř., že číslo 8 periodického tiskopisu: "Kostnické Jiskry" ze dne 24. dubna 1914 bylo zabaveno, zakazuje se dle § 493 tr. ř. toto číslo dále rozšiřovati a nařizuje se dle § 37 zákona o tisku, aby zabavené výtisky byly zničeny.
Důvody:
V místě 1. uvádí se v posměch a hledí zlehčiti učení církve katolické v státu zákonně uznané a podněcuje se k zášti proti jednotlivému stavu společnosti občanské, v článku 2. porušuje se úcta k údu domu císařského.
Proto bylo návrhům c.k. státního zastupitelství vyhověno.
V Praze dne 28. dubna 1914.

Matouš.

Pan Josef T. Štěpánek, redaktor period. tiskopisu: Kostnické Jiskry v Praze
Po konfiskaci upravené vydání

Morálka bez vztahu k realitě

Dokončení ze str. 2

dětí dostává vojenského výcviku pro boj.
Dokud se Arabové či muslimové pobíjejí mezi sebou, ať už zbraněmi americkými či ruskými, skoro nikoho to nezajímá. Teprve když se do toho vloží poslední dosud existující a funkční státy arabského světa, začnou pršet protesty. Vraždí-li Islámský stát, povstalci, Hutiové, Hamás a jiní, jak se jim zlíbí, pak přesná čísla „žel nejsou k dispozici“. Dojde-li však k bombardování ze strany Saúdské Arábie a podobných států, jsou zprávy najednou velice přesné - až do posledního mrtvého.
Stejně jako u práv žen je nápadné, že organizace pro lidská práva jednají s příslušnými lidmi a národy jako s nesvéprávnými. Rozhodnost, strategické plánování a „válečné cíle“ vidí pouze u států jako je Izrael, Saúdská Arábie nebo Egypt, zatímco všelijaké povstalecké či partyzánské organizace podle nich žádnou řízenou strategií nedisponují.

Kdo je pachatel?
A přitom je politika Palestinců stejně vymakaná a aktivní jako u Izraele. Sledují strategické cíle a rozhodně to nejsou jen nějaké štvané oběti bez vlastní vůle. Ty více než dva tisíce mrtvých v Pásmu Gazy byly důsledkem vědomé válečné politiky. Hamás v létě roku 2014 válku nejprve zosnoval a pak několikrát vědomě porušil příměří. To si žádalo stále více mrtvých, zvlášť na jejich vlastní straně. I jejich metoda - zneužívání civilistů jako lidských štítů, umisťování zbraní ve školách, mešitách a nemocnicích - byla vědomým rozhodnutím odpovědných představitelů Hamásu a ne něčím náhodným. Zabývat se tímto tématem je pro Spojené národy a jim podřízené organizace zpravidla „trapné“: musely by totiž přiznat, že určité školy či mešity byly pro Izraelce legitimními cíli a že je to v poslední instanci Hamás, kdo nese vinu na úmrtích, k nimž na tomto základě došlo.

Západ ztrácí smysl pro realitu
K vytvoření OSN došlo v době, kdy se celý svět skládal pouze z národních států. Dnes v ní zasedají státy jako Libye, Sýrie, Irák a Jemen, které se vlastně už dávno rozplynuly. Pravda, vysílají dosud diplomaty: jenže co ti vlastně reprezentují? A teď by si dokonce přály uznání neexistujícího státu - Palestiny; to je porušením smluv, ratifikovaných dohod a mezinárodně uznávaných pravidel. Zlé je na tom to, s jakou arogancí zde Západ překrucuje realitu, jen aby dosáhl splnění svých zbožných přání.
Po jistou dobu platilo, že směr politiky určují takzvané „národní zájmy“. Nejpozději počínaje Jugoslávií, Irákem, Sýrií nebo Libyí však už není možno rozeznat ani zájmy aktérů a lidí v pozadí, ať už evropském nebo americkém. V narůstajícím chaosu a anarchii „zemí“ arabského světa už nelze ani najít partnera pro kouzelný prostředek zvaný „dialog“, jímž USA a Evropané chtějí „řešit“ všechny problémy.
Dále jsou pro „Západ“ typické i spekulace, jaké nedávno rozšířil list Neue Zürcher Zeitung. Martin Zapfe ze Střediska pro výzkum bezpečnosti, který je vedoucím týmu „Globální bezpečnosti“, rozvíjí teorii, podle níž by úspěch Islámského státu mohl mít i pozitivní důsledky a vést nakonec k „míru“ - že totiž „při dosažení kompromisu mezi zájmy Íránu, Saúdské Arábie a Turecka by byl mír myslitelný.“

„Mír“ jako výsledek integrace nacistů
Mír je ovšem velice relativní pojem. V Evropě například vládne „mír“, ačkoli od Druhé světové války nedošlo k podpisu žádné mírové smlouvy; na Blízkém východě i navzdory bezpočtu „mírových dohod“ zuří válka.
Chtít tam nyní uzavřít „mír“ s Islámským státem, hutiovskými povstalci a dalšími je něco podobného, jako kdyby se v letech 1941 – 44 uvažovalo o „míru“ za pomoci integrace nacistů. Dnes víme, že nové uspořádání světa umožnila teprve naprostá kapitulace Německa. Z této historické lekce se však politika zřejmě zatím nepoučila.

© Ulrich W. Sahm
Překlad Ivana Kultová

Nové knihy

Oblíbený Evangelický katechismus pro dospělé vychází s ilustracemi Hanky Čermákové
Seznámit zájemce s cestou víry je cílem publikace Evangelický katechismus pro dospělé od Jana Nohavici s ilustracemi Hanky Čermákové. Nyní jej vydává Českobratrská církev evangelická (ČCE).
Na 87 stranách kniha přibližuje Písmo svaté, církevní dějiny, organizační strukturu ČCE či pozici křesťana v současném světě. Nejobsáhlejší kapitola nazvaná Co věříme a vyznáváme nabízí informace o Ježíši Kristu, svátostech, církevním roce nebo rozebírá desatero a vyznání víry.
Předmluvu k třetímu vydání této oblíbené knihy napsal synodní senior ČCE Joel Ruml. „Můj předčasně zesnulý kolega Jan Nohavica měl zvláštní cit vůči lidem, kteří se s jistou nesmělostí až váhavostí dotýkali existence křesťanského společenství. Vyšel jim jako správný pastýř vstříc a zpracoval pro ně příručku, která jim pomáhala poznat kořeny, ze kterých roste konkrétní a současné společenství křesťanů,“ vystihuje význam knihy Joel Ruml.
Českobratrský farář Jan Nohavica (1956 – 1997) byl kazatelem v Hodslavicích a později v Olomouci. Text katechismu dal přečíst a posoudit učiteli teologie a člověku v dospělosti vstupujícímu do církve. Tím se mu podařilo zachovat jak odbornou úroveň, tak i civilní srozumitelnost.
Knihu je možné zakoupit na Ústředí Českobratrské církve evangelické a v e-shopu www.e-cirkev.cz za zvýhodněnou cenu 150 korun.

Jana Vondrová

Pozvánky

KURZ ZPĚVU 2015 Zveme všechny mladé zpěváky od 9 let na kurz zpěvu, který se bude konat v Litomyšli od 9. do 15. srpna 2015 pod záštitou pěveckého sboru Effatha. Kromě učení se novým písničkám a součinnosti v pěveckém sboru bude program obohacen o volnočasové aktivity. Během kurzu je také věnována pozornost duchovním programům. Hlavním vedoucím je kazatel CB Roman Toušek. Cena: 1990,- Kč pro přihlášené do 31.5.2015. Pro později přihlášené 2100,- Kč.
Přihláška a další informace: www.effatha.cz/kurz , tel.: 731 483 270

* * *

Česká křesťanská akademie Místní skupina Praha 3 ve spolupráci s vinohradským sborem ČCE si vás dovoluje pozvat na večer, na kterém promluví **Doc. Jiří Mrázek,ThD. na téma Křesťan a apokalypsa**. Moderátorem večera bude Martin Švehla. Díla A.Dvořáka zahraje Radoslav Kvapil. Koná se ve středu 20.května 2015 v 19 hodin v modlitebně ČCE Praha 2, Korunní 60.
Doc. Jiří Mrázek, Th.D se narodil v Brně v roce 1960. Studoval na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze (1979-1984) a teologické fakultě university v Halle (1987-1988). Pět let působil jako evangelický farář v Kostelci nad Orlicí. Od roku 1990 učí na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, na katedře Nového zákona a v Centru biblických studií AV a UK v Praze. Zabývá se zejména podobenstvími, teologií synoptických evangelií, Apokalypsou a obecnými epištolami. V úterý 3. června 2014 byl zvolen děkanem Evangelické teologické fakulty.

INSTITUT WILLIAMA WILBERFORCE

Inzerce

Rakouské Alpy - "GRÜNE AU". Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St. Wolfgang. Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena Eur 20/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de. J. Potoček - tel.: 49 553 9393 georgepot@seznam.cz.

č. 8

Umělecká malba kostelů, obnova fasád a restaurování. Sleva z ceny. Tel.: 00421 905 389 162, www.reart.eu

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17-18/2015

20. května 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
3. června 2015

Z obsahu

* *Církev je apoštolská*
* *Cesta k očištění*

Poselství k neděli svatodušní

Dobré rozloučení
Jan 14,23–27

Někdo, koho máte rádi, odjíždí na delší dobu pryč. Už dopředu víte, že se vám bude stýskat. Jak bude vaše loučení vypadat? Určitě si slíbíte, že si budete psát nebo volat, takže nezůstanete úplně opuštění. Možná zazní i nějaká rada. A třeba si dáte i dárek, který vám bude připomínat blízkost milovaného člověka a usnadní vám rozloučení.

Podobně se Ježíš loučí s apoštoly. Také je ujišťuje, že po jeho odchodu nezůstanou sami. Dává jim radu, aby zachovávali jeho slovo, a dává jim i dárek – Boží pokoj.

Když Ježíš radí zachovávat jeho slova, neslibuje, že kdo tak bude činit, dostane se jednou (až někdy) do nebe. Ale že Bůh sám si u něj udělá příbytek. Teď a tady. Takový člověk bude žít už teď na zemi s Bohem.

Na to, abychom se seznámili s Božím slovem, stačí mít Bibli a umět číst, nebo mít někoho, kdo nám z ní přečte. Správně porozumět Božímu slovu už je těžší, a žít podle Božího slova je nejtěžší. To nás má naučit právě Ježíšem poslaný Duch svatý. Záleží do velké míry na nás, jestli využijeme jeho pomoc. Duch svatý nás učí, jak správně chápat Ježíšova slova, otvírá nám srdce, abychom je přijali, a dává nám sílu, abychom ta slova dokázali uvést v život.

Nakonec dárek - Boží pokoj. Ne pokoj, jako když říkáme „dej mi s tím pokoj“, ne pokoj, kdy se nám všechno daří a my se nemusíme nad ničím trápit a zlobit, ani ne pokoj ve smyslu politického míru. Ale pokoj, ve kterém cítíme přímo hmatatelně Boží přítomnost a lásku.

Tyto tři skutečnosti - zachovávání Božího slova, Duch svatý a Boží pokoj – neexistují samostatně. Vyrůstají jedna z druhé. Posloucháme Boží slovo, které nám Duch svatý pomáhá správně pochopit a uvádět v život, abychom mohli žít v pokoji.

Duchu svatý, veď a posiluj nás po cestě Božího slova, abychom mohli žít v pokoji. Amen

Jiří Kvapil, farář ČCE,
Džbánov – Ústí nad Orlicí

Ježíšovo nanebevzetí

Apoštolské vyznání, které církev přijala za své a nechává své členy, aby je ve shromáždění společně recitovali, se k nanebevzetí Ježíšovu vyjádřilo stručně jednou prostou větou: vstoupil na nebesa. Do širšího kontextu je zařadily jen Skutky apoštolů: Po těch slovech byl před jejich zraky vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel. A když upřeně hleděli k nebi za ním, jak odchází, dva muži v bílém rouchu jim řekli: „Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde tak, jak jste ho viděli odcházet“ (Sk 1,9-11). Markovo a Lukášovo evangelium to vyjadřují téměř stejně stručně, jak to od nich přijalo Apoštolské vyznání: podle Marka „Byl vzat vzhůru do nebe“, podle Lukáše „Byl nesen do nebe“. Zatímco prvotní církev přijala do svého učení a do svého kázání tu větu, která po Nanebevstoupení následuje, totiž, že „sedí na pravici Boha Otce všemohoucího“, samo nanebevstoupení, způsob vzetí vzhůru ji nezajímá. Uvažme tuto skutečnost.

Usuzuji tak, že z toho způsobu vycítila snahu evangelistů Marka a Lukáše i Skutků popsat čtenáři víc než napsat, že Ježíš zmizel, když se rozloučil s učedníky. A použili k tomu představy , které tehdy byly běžné ; dostaly se do Izraele z Babylonie : nad plochou zemí, někde nad oblaky je nebe. Tam by člověk dospěl, kdyby se dal směrem vzhůru, jak my to cítíme: směr vzhůru je k Bohu, směr dolů do pekla. Středem vesmíru jim byla Země, vždyť Bůh poslal svého Syna na zem. Nejdůležitější události spásy člověka, lidstva a všeho stvoření se udály na Zemi.

V tomto malém vesmíru se cítíme být doma a zjištění vědců o Zemi jako nepatrném smítku někde na okraji nekonečného vesmíru vnímáme jako možné a zajímavé, ale pro nás lidi, kteří svůj život žijeme v kratičkém čase a na určitém místě na té nepatrné zemi, se nás nijak nedotýkají a nic nemění na našem pocitu, že mlčící nekonečný vesmír nás děsí, zatímco náš malý vesmír se zemí jako s jejím středem je náš domov. Jeho dějiny jsou naše dějiny. A my,

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Švédská luteránská arcibiskupka u papeže

Evangelické křesťany nelze vnímat jako “protivníky nebo konkurenty”, nýbrž je nutné je uznat za to, co jsou, tedy bratři a sestry, uvedl papež František 4. května při audienci pro delegaci švédské luteránské církve, kterou vedla uppsalská arcibiskupka Antje Jackelénová.

”Katolíci a luteráni mají na celém světě vyhledávat a podporovat jednotu v diecézích, farnostech a komunitách. Na cestě k plné a viditelné jednotě víry zbývá ještě mnoho práce v otázkách svátostného života a mystéria církve. Můžeme si však být jisti, že Duch svatý, náš Přímluvce, bude stálým světlem a silou našeho duchovního ekumenismu a teologického dialogu.”

Papež se zmínil o nedávném dokumentu Luteránsko-katolické komise, vydaném k blížící se připomínce reformace v roce 2017 a nazvaného “Od konfliktu ke společenství”. Vyslovil přání, aby obdobné iniciativy posílily vzájemnou spolupráci. Bolestným bodem vzájemných vztahů nicméně zůstávají otázky eutanazie a homosexuálních partnerství, jež švédská luteránská církev schválila před několika lety. Papež tuto problematiku pojmenoval následovně: *”Vysoce aktuální je otázka důstojnosti lidského života a také témata spojená s rodinou, manželstvím a sexualitou. Nelze o nich mlčet nebo je ignorovat kvůli obavám, že bychom vystavili nebezpečí již dosažený ekumenický souhlas. Byla by škoda, kdyby se v těchto důležitých otázkách utvářely nové konfesní rozdíly,”* podotkl římský biskup a v samém závěru poděkoval švédské luteránské církvi za přijetí velkého množství migrantů, kteří přicházeli z Jižní Ameriky v časech tamních diktátorských režimů.

RaVat

První evangelický kostel s věží a zvony v Čechách slaví 160 let

Několik let před vydáním protestantského patentu, který oficiálně umožňoval evangelickým sborům stavět kostely s věžemi a zvonicemi, se na konci roku 1855 rozezněly zvony nově postaveného kostela v Libkovicích pod Řípem. Sto šedesáté výročí tohoto okamžiku si Libkovičtí připomenou v neděli 31. května.

Slavnostní bohoslužba začne ve tři čtvrtě na jedenáct a povede ji synodní senior Českobratrské církve evangelické (ČCE) Joel Ruml za účasti dalších vzácných hostů. „Odpoledne se bude konat setkání, na kterém si povyprávíme o historii sboru a kostela i o událostech novějších, které ještě mají své pamětníky,“ sdělil farář sboru ČCE v Litoměřicích Zdeněk Bárta, který administruje i libkovický sbor.

Historie kostela je úzce spjatá s historií tamního sboru. První evangelický sbor v nejbližším okolí Libkovic pod Řípem byl založen brzy po vydání tolerančního patentu. Nejdřív se utvořil samostatný sbor v Ledčicích, kde ale chyběla odpovídající modlitebna, a tak bylo sídlo sboru přesunuto do Krabčic.

Ve třicátých letech devatenáctého století došlo k rozdvojení dle vyznání na augsburskou a helvetskou větev, a protože augsburská větev neměla dostatečné prostory pro konání pobožnosti, odstěhoval se farář Václav Beneš do sousedních Libkovic, kde se většina členů sboru hlásila k augsburskému vyznání. Tam se snažil o vybudování modlitebny, která dosud nestála.

Se stavbou kostela se začalo v roce 1852, vysvěcen byl 4. listopadu 1855 a v tomto období byla postavena i fara a hřbitov. Byl to první evangelický kostel s věží a zvony v Čechách. „Stavba skončila šest let před tím, než Protestantský zákon z 8. dubna 1861 věže a zvony dovolil, byl tedy postavený vlastně načerno,“ poznamenal farář Bárta.

Jedná se o zděnou omítnutou stavbu na obdélném půdoryse s užší apsidou a hranolovou věží ve vstupním průčelí. V každé stěně věže je půlkruhově zakončené okno s dřevěnými žaluziemi, stěnu lemuje lizénový rámec. Lizénami, tedy dřevěnými vyřezávanými dekorativními pásy, je členěna fasáda vstupního průčelí i lodi kostela, profilovaná korunová římsa, boční průčelí a plášť apsidy. Nad hlavním vstu-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Evangelikálové u papeže

Jak 8. 5. 2015 informoval Svatý stolec, papež František soukromě přijal asi stočlennou skupinu pastorů evangelikálních církví pentekostálního směru. Delegaci vedl pastor letniční církve Giovanni Traettino, jehož komunitu v jihoitalské Casertě papež loni v létě navštívil. Pastoři, pocházející z různých částí světa, projevili touhu po setkání s papežem Františkem, které proběhlo v salonku vatikánské auly Pavla VI. Papeže na schůzku, která se vyznačovala velkou srdečností a duchem modlitby za jednotu, doprovodil kard. Kurt Koch, předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů.

RaVat

Kubánský prezident ve Vatikánu

Papež František se 10. května v dopoledních hodinách setkal v salónku auly Pavla VI. s kubánským prezidentem Raúlem Castro. Podle sdělení tiskového střediska Svatého stolce byl jejich soukromý rozhovor „velmi srdečný" a trval přibližně 50 minut. Prezident Castro, jak sám řekl novinářům těsně před odjezdem z Vatikánu, chtěl poděkovat Svatému otci za jeho aktivní přispění ke zlepšení vzájemných vztahů mezi Kubou a USA a také představit očekávání, s nimiž se kubánský lid připravuje na papežovu návštěvu v září t.r. Kubánského prezidenta provázeli premiér, ministr zahraničí a velvyslanec Kuby při Svatém stolci. Raúl Castro se po odjezdu z Vatikánu setkal také s italským premiérem Renzim. Po setkání s italským předsedou vlády kubánský prezident na tiskové konferenci mluvil také o setkání se Svatým otcem. „Byl jsem udiven papežovou moudrostí a mírností. Čtu všechny jeho promluvy. Pokud bude papež nadále mluvit tak jako dosud – řekl Raúl Castro – pak se i já vrátím do katolické církve. V každém případě však – dodal – budu přítomen na všech bohoslužbách, které bude papež sloužit během chystané zářijové návštěvy na Kubě." Prezident Castro také zmínil, že on i jeho bratr Fidel studovali na škole vedené jezuity.

RaVat

Dny víry v Praze

Na přelomu května a června se v Praze uskuteční ekumenický festival Dny víry. Koncert Hradišťanu s Jiřím Pavlicou na Staroměstském náměstí, festival křesťanských filmů pod záštitou režiséra Jiřího Stracha nebo show anglického zpěváka Martina Smithe – takový je výběr z několika set programů s křesťanskou tematikou, které na začátku června zaplní Prahu.

V hlavním městě se od 30. 5. do 6. 6.2015 uskuteční týdenní projekt Dny víry, který má za cíl představit duchovní podstatu křesťanství a životní styl křesťanů 21. století. Na mnoha místech v centru i okrajových částech Prahy se uskuteční přednášky, koncerty, výstavy, duchovní programy, ale i filmový festival či programy pro děti a rodiny.

Na projektu, který navazuje na již zavedenou Noc kostelů, se vedle Arcibiskupství pražského společně podílejí desítky farností, sborů a křesťanských církví.

„Naší snahou je prezentovat křesťanskou víru. Nechceme se věnovat ani politice, ani majetku, ale rádi bychom ukázali pestrost a podstatu křesťanské víry v dnešní době pro moderního člověka. Vzdáleně to lze pojmout jako festival představující křesťanství v naší zemi v současnosti," vysvětlil vedoucí organizačního týmu projektu P. Michal Němeček. „Aktuálně máme nahlášených více než 250 bodů programu, které připravuje zhruba 70 farností, sborů a společenství. Obsahová šíře programů je opravdu rozmanitá – v rámci Dnů víry se uskuteční přednášky známých osobností, koncerty vážné i moderní hudby či modlitby otevřené pro veřejnost, ale rovněž dětské dny, pikniky v parku nebo povídání o křesťanské víře u piva," prozradil Němeček.

Dodal také, že se organizátoři projektu inspirovali u podobných akcí, které se v minulých letech uskutečnily v Paříži, Vídni či v Bratislavě.

Celý projekt Dnů víry je ekumenický a kromě Římskokatolické církve se k němu připojily i další církve a sbory působící v Praze.

„Letos si připomínáme výročí 600 let od upálení mistra Jana Husa. Právě v souvislosti s touto událostí chceme ukázat, že dnešní křesťanské církve vzájemně spolupracují a mají bratrské vztahy," vysvětlil Němeček.

Právě na téma mistra Jana Husa se během Dnů víry uskuteční i několik přednášek či jiných kulturních programů. Kompletní přehled všech chystaných aktivit si můžete prohlédnout na webových stránkách www.dnyviry.cz.

podle krestandnes.cz,
red. zkráceno

První evangelický kostel s věží a zvony v Čechách slaví 160 let

Dokončení ze str. 1

pem do kostela je na fasádě reliéf kalicha, průčelí dále člení tři půlkruhově zakončená okna a kulaté okénko nad oknem v ose stavby. Obě boční průčelí jsou řešena stejně, vždy se třemi půlkruhově zakončenými okny. V ose závěru kostela vedou do presbytáře dveře s nadsvětlíkem a nad nimi kulaté okénko. Sedlová střecha lodi, stejně jako střecha presbytáře, je kryta pálenou krytinou. Interiér je jednolodní s poměrně malou apsidou presbytáře. Nad hlavním vchodem vynesená dřevěná kruchta je přístupná točitým schodištěm. Kostel byl opravován v letech 1920 a 1968.

Zdeněk Bárta: barta.ltm@diakonie.cz

Ježíšovo nanebevzetí

Dokončení ze str. 1

každý na svém místě cítíme svou občanskou nebo křesťanskou odpovědnost, ne jindy a ne jinde, ale nyní a zde. I vědci si myjí ruce před jídlem a neplivají na chodník, který je vůči vesmíru bezvýznamný, ale pro naši městskou část významný a každého, kdo se nechová podle našich zvyklostí, odsoudíme a vykážeme. Když nám uteče až do Ameriky, i tam po něm sáhne naše spravedlnost, platná pro náš celý malý svět, a tedy pro Ameriku jako pro Ivanovice, část města Brna, kde Kevin Dahlgern vyvraždil čtyřčlennou rodinu a utekl. Žádáme americké úřady, aby ho vydaly soudu a k potrestání v Brně.

Jestli se tak vůbec nestane, stane před soudem toho muže, kterého Bůh ustanovil, aby spravedlivě soudil celý svět (Sk 17,31). Odtud už nebude úniku. Nanebevzetí Ježíšovo má výsostný význam: dostalo se mu nejvyšší autority, jíž neuniknou žádní zločinci, kteří se světské spravedlnosti dovedli vyhnout. „Jak se na to může Bůh dívat!", stěžují si krvelační lidé, kteří ovšem zapomínají na to, jak sami přispívají svým podílem k tomu, že se na ten svět nemohou dívat a diví se, že Bůh se na ten svět dívá a nedělá proti němu nic zničujícího. Tak i my křesťané rozeznáváme, že se Boží věrnost k jeho stvoření proměňuje v dlouhé čekání, až se aspoň někteří obrátíme k němu. Ta prodleva trvá. Bude trvat, protože Bůh nechce nikoho překvapit. Jeho dlouhočekání zakazuje všem zoufalcům myslet si, že jejich lhůta u Boha vypršela.

Nanebevstoupením Ježíše Krista se změnila situace těch, kdo v něho věří. Už nevěří jen v toho, který byl pronásledován i posmíván a opuštěn všemi, skončil na kříži jako zločinec, kterého se zřekla židovská církev i římský stát, ale nyní také věří v téhož Ježíše Krista, který vstoupil na nebesa a byl tu korunován jako Pán. S ním i naše víra v něho byla potvrzena tak, jako byl Ježíš Kristus vzat vzhůru do nebe. Naše víra v něho setřásla ze sebe pochybnosti a utvrdila se v jistotě odpuštění hříchů a života věčného. Kristovo nanebevstoupení udělilo ránu chaosu a dalo životu na zemi novou šanci, která je pojmenována jako Duch svatý; hřích již nepanuje zcela neomezeně.

Pán, korunován do neomezené moci, uvádí zemi do pořádku jako své panství. Zbavuje ji chaotických prvků pohanského náboženství a vyhlašuje se jejím Pánem. Určil jí počátek i její konec. Nekonečné absolutno a věčný návrat odmítl jako omyl nebo podvod mocností, které od počátku usilují zbavit člověčenstvo odpovědnosti a svobody. Víra v Pána Ježíše Krista chrání svobodu, již Bůh daroval lidstvu od začátku, už při samém stvoření člověka, kdy mu svěřil správu nad vším stvořením. Ježíšovo nanebevstoupení vyhlašuje, kdo je tu Pánem, který nás uvede do té podoby, jakou má on.

Jeho církev ho vyznává jako Pána a očekává ho jako Pána. On ale je dosud tam, a my jsme zde - daleko od Pána. Dává nám však jistotu, že nás potáhne k sobě (J 12,32). A to také činí.

Josef Veselý

Letnice – svátek a realita

Když nastal den Letnic, byli všichni spolu na jednom místě. Náhle se ozval zvuk z nebe, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli. A ukázaly se jim jazyky jakoby z ohně, které se rozdělovaly, a na každém z nich se usadil jeden (Sk 2,1-3).

Izrael má tři hlavní sváteční období – Velikonoce, Letnice a Svátek stánků, jemuž předchází Den troubení (roš hašana) a Den smíření (jom kippur). Všechny tyto svátky byly ustanoveny až po vyjití (exodu) z Egypta. Jsem přesvědčen, že každý z těchto tří hlavních svátků je spjat s určitou historickou událostí.

Velikonoce byly původně připomínkou vysvobození z egyptského otroctví – a v tomto smyslu je židé slaví dodnes. My křesťané tento význam Velikonoc přijímáme rovněž – víra v historický exodus je pro nás stejně důležitá jako víra v Kristovo historické vzkříšení; jsou to dvě události, kdy se mýtus protíná s dějinami a které jsou realitou jak na rovině historické, tak na rovině mytické. Nicméně důležitější než vysvobození z Egypta je pro nás vysvobození z hříchu. Vysvobození z Egypta se týkalo Izraele a neznamenalo nutně změnu lidského srdce; Kristova výkupná smrt a jeho vzkříšení otvírá cestu k Bohu lidem všech národů a na této cestě jde především o změnu nitra.

Druhý velký svátek, jak jej slavili Izraelité, byl spjat se závěrem sklizně, tedy se zemědělským cyklem, nikoli s historickou událostí. Padesát dní po Velikonocích, o kterých byl Ježíš ukřižován, pohřben a vzkříšen, se ale něco stalo. Zvuk z nebe, prudký vítr, ohnivé jazyky... Nic z toho nebylo v této podobě prorokováno! A od té doby křesťané slaví Letnice jako připomínku vylití Ducha svatého. Svátek slavený Izraelity po staletí nabyl svého pravého smyslu, stejně jako Kristovou smrtí a vzkříšením nabyly pravého smyslu starozákonní Velikonoce. Ten nový smysl nijak neruší ten původní, nicméně přesahuje jej. A Letnice se podobně jako Velikonoce už netýkají jen Izraele, ale všech národů. Když byl vylit Duch svatý, došel tento svátek svého historického naplnění.

A pak je zde ještě onen třetí hlavní svátek – Svátek stánků, jemuž předchází Den troubení a Den smíření. Tento svátek na své historické naplnění teprve čeká. Jednou zazní Boží polnice (troubení; 1 Te 4,16) a Ježíš se vrátí ve své slávě. Slovo Boží, které mezi námi přebývalo (doslova: „stanovalo" – Jan 1,14), s námi zůstane na věky: „Hle, Boží stánek s lidmi; bude přebývat s nimi a oni budou jeho lid, a sám Bůh bude s nimi a bude jejich Bohem" (Zj 21,3).

První z těchto dvou svátků – Velikonoce a Letnice – můžeme zakusit na osobní rovině, a to bez ohledu na datum v kalendáři. Můžeme zakusit osobní exodus ze starého života, z otroctví hříchu, z beznaděje, ze sebestřednosti, z duchovní slepoty… Můžeme vírou přijmout, že jsou nám hříchy odpuštěny a že pro nás začíná nový život v milosti a v pravdě.

A můžeme zakusit i osobní letnice, naplnění Duchem svatým. Může pro nás být stejným překvapením, jakým asi bylo sestoupení Ducha na shromážděné apoštoly a ostatní Kristovy následovníky. A může být zcela originální – vždyť ten Duch, který na Ježíše sestoupil v podobě holubice, sestoupil na apoštoly v podobě ohnivých jazyků. Apoštol Petr vysvětloval: „Toto je to, co je řečeno skrze proroka Jóela: ‚I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívat sny. I na své otroky a na své otrokyně v oněch dnech vyleji ze svého Ducha, a budou prorokovat" (Sk 2,16-18). „Biblicky věrní" křesťané by mohli namítat: „Jak to? Jóel přece mluvil o vidění a snech, ale my tady slyšíme lidi mluvit cizími jazyky?!" Lidé se nad projevy Ducha pohoršovali vždy. Kdykoli se Duch svatý viditelně a slyšitelně projevil, vyvolal celou škálu reakcí – od posměšků a protestů („jsou opilí" – Sk 2,13) po nadšené přijetí (Sk 2,41). Nejinak tomu bylo se všemi velkými historickými probuzeními v dějinách Božího lidu. Duch svatý potěšuje a povzbuzuje zkroušené srdcem, ale náboženské lidi chodí někdy strašit. Nevím, zda je vůbec možno Letnice nějak slavit. Vždyť přece nejde o nějaký obřad, rituál, vzpomínku… Církev potřebuje realitu Ducha svatého! A potřebuje ji i každý z nás jednotlivě. Jsem si jist, že o Ducha svatého můžeme prosit. A jsem si jist, že Bůh ho rád dá. Ale pozor! Tato prosba může být nebezpečná: Duch svatý může přijít způsobem, jehož jsme se nenadáli. Udělal to tehdy o Letnicích – a pak v církevních dějinách nesčetněkrát. Blaze tomu, kdo se nad jeho působením nepohorší!

Dan Drápal

Blahopřání bratru Miroslavu Kovářovi

Ani se nechce věřit, že bratr Miroslav Kovář, který nás každou neděli v kostele vítá hrou na varhany, se v těchto dnech dožívá 80 let! Sbor v Karlových Varech oficiálně vznikl k 1.5.1951 a od té doby má stále stejného varhaníka. Bratr Kovář je dlouholetým členem staršovstva, pravidelným zapisovatelem na zasedáních staršovstva i na sborových shromážděních a členem ekonomické komise sboru. V 90.letch vykonával funkci seniorátního kurátora Západočeského seniorátu. Za svou obětavou práci pro církev byl 6.5.2012 odměněn pamětní medailí církve. Zálibou bratra Miroslava Kováře byla pravidelná účast v soutěžích psaní na stroji, těsnopisu a ve stenotypistice. V roce 1969 se ve Varšavě stal mistrem světa v psaní na stroji. Několikrát byl i mistrem ČSSR ve stenotypistice.

Žádné ocenění však nemůže vyjádřit jeho každodenní tichou a neokázalou obětavost pro všechny potřebné ve sboru, jeho citlivost k lidem a lidskou vnímavost. Za to chceme bratru Miroslavu Kovářovi, který je spolu se svým bratrem Lubomírem pevným sloupem sboru, upřímně poděkovat a přát plnost Božího požehnání.

Staršovstvo sboru ČCE v Karlových Varech

Hodně vzdálená diaspora aneb Stručná historie Židů v Číně

Po mnoho dlouhých let sloužila Hedvábná stezka jako spojnice mezi Východem a Západem.
Námořní navigace byla nespolehlivá a obchod mezi Čínou a Persií, Indií a evropskými zeměmi se odbýval po souši.
Už v dobách Hedvábné stezky bylo mezi obchodníky mnoho Židů ze všech konců světa. Kromě nesporného talentu v tomto oboru byla jejich výhodou také společná řeč – hebrejština, kterou všichni alespoň do jisté míry ovládali. Židé z Persie a arabských zemí neměli větší problém obchodovat se svými bratry z Evropy. Zatímco muslimové komunikovali s křesťany především v době křižáckých válek poměrně sporadicky a konflikty mezi perskými šíity a arabskými sunity také nijak neulehčovaly obchodní vztahy, Židé podobným obtížím čelit nemuseli.
Ani Čína nezůstala mimo dosah jejich obchodních zájmů. Přestože nemáme dostatečně přesvědčivé důkazy, že se Židé v Číně usadili ještě před obdobím vlády dynastie Song, existují historikové, kteří tvrdí, že nejznámější a nejvíce zmapovaná židovská obec, která se nacházela ve městě Kaifeng (开封), byla založena již v roce 200 n.l. nebo možná ještě dříve.
Mnozí badatelé se dnes přiklánějí k teorii, že Židé přišli do Kaifengu během vlády dynastie Severních Songů (960-1127) z Bukhary, města v Uzbekistánu, tehdejší Persii.
Proč došlo k tak výrazné migraci právě z Persie, země, kde Židé žili již od doby babylonského exilu (586 př.n.l.), je však stále opředeno tajemstvím.
Zatímco původ kaifengských Židů není zcela jasný, historie města, ve kterém zakotvili, je velmi dobře známá. Židovští emigranti pravděpodobně vstoupili do města v době jeho největšího rozkvětu. Mezi lety 960-1127 byl Kaifeng hlavním městem Číny a traduje se, že měl početnější populaci než jakékoliv jiné město na světě. Jeden z nejvýznamnějších, ale také nejdiskutovanějších zdrojů informací o kaifengské obci vidí historikové v nápisech na kamenných stélách, které se dochovaly v ruinách staré synagogy. Podle jednoho z nápisů můžeme usuzovat, že songský císař uvítal Židy velmi přátelsky. Prvních osm či devět generací dávali Židé svým dětem hebrejská jména, ponechali si své náboženství, ale zároveň hladce vplynuli do čínské společnosti. Žádné etnikum kromě Číňanů a Židů si tak neváží vzdělanosti. I proto se zřejmě Židé cítili jako doma.
Židovští učenci se uplatnili v čínské samosprávě a zastávali často i velmi významné funkce.
Zlatá éra dynastie Song a města Kaifeng skončila v r. 1127 invazí tunguzských (mandžuských) kmenů. Císařská rodina uprchla na jih do Hangzou a vládla jižní Číně ještě do roku 1279, zatímco Mandžuové založili dynastii Jin.
Kaifeng utrpěl invazí těžkou ztrátu. Další z nápisů nalezených ve staré synagoze nám napovídá, že velká část židovské komunity pravděpodobně následovala císařskou rodinu a přesídlila do Hangzou.
Po nástupu dynastie Jin se Kaifeng stal součástí severního císařství a ztratil prestižní postavení hlavního města. Přestože většina Židů město opustila, někteří zůstali a využili příležitosti. Skoupili pozemky po svých souvěrcích, kteří odešli, a vybudovali si v roce 1163 svou první opravdovou synagogu a nazvali jí Synagogou čistoty a pravdy. Stále však s láskou vzpomínali na songského císaře, který je tak vlídně přijal.
Mongolská invaze v r. 1233 znamenala pro Kaifeng další vlnu změn. Dá se však říci, že Židé z nástupu zcela nové, tentokrát mongolské dynastie Yuan spíše profitovali. Protože Mongolové etnickým Číňanům nedůvěřovali, většinu úřednických míst svěřovali raději vzdělaným cizincům, převážně muslimům či Židům. Větší překážku znamenala snad pouze rituální porážka, která hraje jak v judaismu, tak v islámu významnou roli. Mongolský císař se cítil uražen a s tím, že „co je dost dobré pro něho, je dost dobré i pro ostatní“, košer (halal) porážku zakázal.
V době vlády dynastie Yuan docházelo k další migraci a židovská populace v Kaifengu prokazatelně vzrostla. Mongolové při svých divokých výpadech zajali mnoho otroků v perských a arabských zemích a přivezli je s sebou do Číny. To je také jedním z možných vysvětlení, proč se mezi zvyklostmi kaifengských Židů nacházely obyčeje, které známe například z Jemenu, a také některé interpretace zákona pocházející od Moše ben Maimona (Maimonida), španělského židovského učence, filosofa a astronoma.
Přestože navzdory prudkým politickým a kulturním proměnám kaifengská židovská komunita vzkvétala, skutečný „zlatý věk“ nastal v roce 1368 s nástupem čínské dynastie Ming, která vystřídala mongolskou dynastii. Konfuciánství a čínské tradice znovu nabyly vrchu. Zatímco Židé v jiných zemích takovápřivilegia zpravidla neměli, v Číně se nyní mohli plně realizovat v mnoha oborech veřejné a státní správy. Mnoho z nich složilo tehdy tak prestižní a nesnadné mandarínské zkoušky, které byly nezbytné pro vykonávání úřednické funkce. Rozšířili své pozemky, přebudovali synagogu, do které umístili tabulku k poctě mingského císaře.
Prosperita komunity a přízeň císaře měly však i své stinné stránky. Mnoho talentovaných židovských občanů dalo přednost studiu čínské literatury a historie a pozapomnělo na svou vlastní kulturu, jazyk i náboženství. Ti, kteří však takové ambice neměli, nesli dále svou kulturní a náboženskou tradici. Jako každá diaspora, měla i ta kaifengská svá specifika. Židé v Číně nalezli společnou řeč s konfuciánským způsobem života a morálkou. Jak praví kamenná stéla z roku 1489:
„Naše náboženství a konfucianismus se liší jen minimálně. Myslí i skutky všichni respektujeme Nebeskou stezku, vážíme si svých předků, jsme loajální k našemu panovníkovi a ctíme své rodiče. Toužíme po rodinné harmonii a vážíme si přátelství.“
Judaismus se ukázal být velmi flexibilním náboženstvím, které se přizpůsobilo svému okolí a zároveň si ponechalo svou integritu a ve své podstatě zůstalo nedotčeno. Po mnoho generací se židovské děti učily hebrejštinu v místní synagoze a dostávaly, jak už bylo řečeno, hebrejská jména. Až mingský císař, kterému hebrejština připadala příliš nesrozumitelná, úředně ustanovil okolo dvaceti různých židovských příjmení. Podle sedmi z nich, tak jak jsou uvedena v Pamětní knize, která mapuje veškerá úmrtí v kaifengské obci až do roku 1670, jsou Židé v Číně do jisté míry identifikovatelní ještě dnes. Ai (艾), Shi (石), Gao(高), Jin (金), Li (李), Zhang (張), a Zhao (趙) jsou jména, která vznikla sinofikací původních židovských jmen Levi, Kohen, Ezra atd. Podívejme se pro zajímavost blíže na čínské znaky spojené s čínskými židovskými jmény. Například znak, kterým se podepisovala rodina Shi, znamená „kámen“. Pan Shi je tedy vlastně náš pan Stein. Podobně znak pro Jin znamená „zlato“ a my si tedy snadno můžeme namísto pana Jina představit nějakého Golda či Goldberga.
Zůstaňme chvíli u jistých zvláštností kaifengského judaismu. Kaifengští Židé například bez problémů asimilovali čínský zvyk velebení předků. Sice nepoužívali obrázky a tabulky se jmény, aby se snad nedopouštěli idolatrie, vybudovali však zvláštní synagogální místnost, Síň předků, ve které zapalovali tyčinky a přinášeli do ní obětiny v podobě ovoce, symbolických peněz vystříhaných z hedvábného papíru apod. Přizpůsobili tak svou tradici bohoslužeb za mrtvé, Jizkor a Jahrzeit, čínským obyčejům. Další zvyklostí, kterou v jiných diasporách nenalezneme, je modlení se vkleče, které bylo ve většině židovských obcí po světě rabínskými autoritami zakázáno poté, co si křesťanství přisvojilo tento obyčej. Proč si čínští Židé tuto starozákonní tradici ponechali, je zdrojem mnoha dohadů. Co se týče manželství, v raných dobách členové obce uzavírali sňatky jen v rámci komunity, ale jak šel čas, židovští muži si začali vybírat manželky z řad čínských či muslimských žen. Později bylo i židovským dcerám dovolováno uzavřít sňatek s mužem mimo obec. Výše zmíněná Pamětní kniha uvádí 49 žen, které nazývá „Dětmi Adama“, což znamená nežidovský původ. V dnešní době všichni potomci kaifengských Židů vypadají stejně jako etničtí Číňané.
Zatímco některé čínské zvyky přijali Židé zcela dobrovolně, některým bylo nutné se přizpůsobit. Čínský císař požadoval, aby jeho podobizna visela v každém chrámu či modlitebně bez ohledu na náboženství, kterému byla daná svatyně zasvěcena. Židé vyhověli a pověsili portrét císaře nad vchod do své synagogy. Nad něj však umístili hebrejskou modlitbu „Šema“, židovské vyznání víry, které mělo připomínat těm, kteří vcházeli dovnitř, že *„Hospodin je náš B-h, Hospodin je jeden...“* a že existuje ještě svrchovanější moc, než je ta císařova.
Základní židovské rituály jako například obřízka, rituální koupele apod. zůstaly prakticky nezměněny. Poměrně přísně dodržovali čínští Židé také košer stravování. Svými čínskými spoluobčany byli proto často označováni jako „ti, kteří nejedí biskupa“. Oblékali se stejně jako ostatní obyvatelstvo a jediným rozlišovacím znakem byla často jen barva pokrývky hlavy. Dalším označením, které si díky tomu vysloužili u svých čínských sousedů, bylo proto „ti, kteří nosí modré čepice“.
Zlatý věk kaifengského židovstva skončil náhle roku 1642. Mingská armáda, bojující proti vleklému povstání rolníků, způsobila úmyslně povodeň prolomením přehrady Žluté řeky v naději, že odradí rolníky od dalšího boje. Plán však selhal a místo kýženého výsledku zahynulo okolo 300 000 obyvatel města Kaifeng, které bylo téměř zničeno. Židovská populace se snížila z 5000 zhruba na polovinu. Město, ležící v záplavové oblasti, bylo v historii často sužováno povodněmi, ale tato, uměle vyvolaná, mu zasadila těžkou ránu.
Po roce 1642 se kaifengská komunita nikdy plně nevzpamatovala. Zničená synagoga byla sice již poněkolikáté znovu vybudována v roce 1643 a město pomalu ožívalo, ale nastupující mandžuská dynastie Qing měla bohužel poněkud xenofobní politiku. Některá opatření, která měla například zamezit import opia do země, byla zcela pochopitelná, jiná už méně. Mandžuové se úzkostlivě snažili zachovat si vlastní identitu a zdůrazňovali rasovou čistotu. Zakázali například čínsko-mandžuské sňatky a oblast severního Mandžuska byla zcela uzavřena čínským přistěhovalcům. Lze si snadno odvodit, že Mandžuové nebyli příliš nakloněni ani menšinám a spory mezi vládou a muslimským a křesťanským obyvatelstvem se vyostřovaly. Židé se sice podobných konfliktů zpravidla neúčastnili, ale mandžuská vláda rozdíly ignorovala, a tak začali Židé svou identitu raději skrývat.
Dynastie Qing se uzavřela vůči všemu „cizímu“ jak zvenku, tak i zevnitř a tím ovšem zároveň izolovala čínské židovstvo od zbytku světa. Ani čínské židovské komunity spolu příliš nekomunikovaly a o kaifengské obci mezi lety 1725-1850 nemáme téměř žádné zprávy. Víme, že někdy na začátku 18. století se rodina Shi rozhodla investovat do opravy synagogy... Také víme, že někdy okolo roku 1810 zemřel poslední kaifengský rabín. V roce 1849 navštívil Kaifeng britský konzul a napsal, že komunita čítá cca 1000 osob. V té době už si jen málokterý člen komunity pamatoval něco z hebrejštiny. Po dalších zničujících povodních (1841, 1849, 1860) už členové obce nebyli schopni znovu obnovit synagogu. Protože neuměli číst v hebrejštině, rozprodali svá svatá písma, většinou křesťanským misionářům, se kterými dříve nebyli ochotni ani promluvit.
Některé praxe se však přece jen uchovaly a komunita si stále udržovala svou identitu. Měli svůj hřbitov, jedli košer..., ale k udržování kontinuity to nestačilo. Říká se, že dokonce odnesli své hebrejské knihy na náměstí a nabízeli odměnu tomu, kdo je dokáže přečíst...To se snad odehrálo někdy na konci 19. století. V roce 1900 se bohatí židovští kupci z Iráku a Egypta, kteří se usadili v přístavním městě Šanghaj, pokusili kaifengskou komunitu zachránit. Bylo však příliš pozdě. V roce 1914 byl pozemek se zbytky zničené synagogy prodán anglikánskému biskupovi. Židé se tak rozloučili s půdou, na které pronášeli své modlitby 700 let. Za japonské okupace byla většina zbylých židovských obyvatel Kaifengu přesídlena do šanghajského ghetta.

Dokončení v příloze

Rodiče Ehuda Olmerta

Braniborský markrabě Fridrich Vilém – „velký kurfiřt“

NAR. 16.2.1620 V KOLÍNĚ NAD SPRÉVOU, ZEMŘ. 9.5.1688 V POSTUPIMI

Patří ke třetí generaci reformovaných braniborských markrabat, a také proto studoval v nizozemském Leidenu, kde sledoval dvorský, politický a vojenský život. Z Nizozemí byla i jeho první manželka Louisa Jindřiška Oranžská. 1640 nastoupil vládu, obratně zasahoval do švédsko-polské války a získal Prusko pod svou kontrolu. Válčil také s Francií a se Švédskem a osvědčil tak převahu pravidelné armády. Při jednáních o Vestfálský mír 1648, který mu přinesl územní zisky, prosazoval rovnoprávnost kalvinismu s luterstvím. 1661 odmítl polskou královskou korunu, jejímž předpokladem byla konverze ke katolictví. Pozoruhodné jsou jeho toleranční edikty 1662 a 1664, kterými zakazoval konfesijní spory. (Vypověděl proto ze země luterského faráře a básníka Paula Gerhardta působícího v Berlíně). Významný je zvláště jeho Postupimský edikt 1685, kterým bezprostředně reagoval na zrušení Nantského ediktu ve Francii za Ludvíka XIV. Otevřel svou zemi přílivu 20 000 francouzských hugenotů a přijal i evangelické exulanty z Rakouska. Poskytl také toleranci židům. Hospodářsky, kulturně i politicky to pro Braniborsko znamenalo velký přínos. Jako neobvykle schopný panovník i mezi Hohenzollerny vybudoval hospodářsky, politicky, vojensky i kulturně nejsilnější stát v Německu.

Jak bych vám mohl být věrný, kdybych byl nevěrný svému Bohu?
(Odpověď polským stavům 1661)

Bohuslav Vik

Listy M. Jana Husa

38. Mistru Křišťanu z Prachatic, rektoru vysokého učení Pražského

Zdraví od Pána Jezukrista! S pomocí Krista Pána nepřijmu rady fakulty theologické, i kdybych stál před ohněm sobě připraveným, a doufám, že smrt dříve buď mne nebo ty dva [2)] odpadlé od pravdy obrátí k nebi nebo k peklu, dříve než se shodnu s jejich smýšlením. Poznal jsem zajisté, že oba dříve správně vyznávali pravdu podle Kristova zákona, ale otřeseni strachem, obrátili se k pochlebování papežovi a ke lži. A Páleč nás nazývá viklefisty, jako bychom bloudili v celé víře křesťanské; a Stanislav nás nazývá nevěrci, věrolomci, šílenci a zlořečeným kněžstvem. Avšak takových řečí bych si nevšímal, kdyby jen nesílily zlostí Antikrista. Ale s Boží milostí doufám, že bude-li nutné, chci jim vzdorovat až do upálení ohněm. A jestliže já nemohu pravdu osvobodit pro všecko, aspoň nechci být nepřítelem pravdy a (chci) smrtí na odpor se stavět souhlasu. Ať běží svět, jak Bůh mu dovolí běžet. Lépe jest dobře zemřít, nežli zle být živ; pro trest smrti nemá se hřešit: přítomný život skončit v milosti znamená vyjít ze strasti; kdo vědomosti přidává, přidává práce; kdo pravdu mluví, hlavu si rozbíjí; kdo se bojí smrti, ztrácí radost ze života; nade vším vítězí pravda; vítězí, kdo sebe umrtvuje, protože mu neškodí žádné protivenství, jestliže nad ním nepanuje žádná nepravost. Apoštol Petr říká: Kdo by vám zle učinil, jestliže budete následovníci dobrého? Blahoslaveni jste, když vám lidé budou zlořečit, praví pravda.[3)] Za největší radost mějte, [4)] bratří, kdyžkoli v pokušení rozličná upadnete; blahoslavený muž, který snáší pokušení, neboť když bude vyzkoušen, dostane korunu života.

To jsou mé nástrahy a opory, kterými se můj duch posiluje, aby byl silným proti všem protivníkům pravdy. A ti doktoři, o nichž mluvíte, nechtějí jednat proti svědomí. Vy víte, jak Páleč mluvil dříve [5)] ve vašem domě. A vím jistotně, čeho se držel Stanislav [6)] a podle svého přesvědčení napsal ve spise o trvání chleba; a mne se tázal, dříve než začalo naše odloučení, chci-li to s ním zastávat. A hle, po tom přísahu složil a odpřisáhl, a po dvou letech, když Štěkna přišel se svým traktátem, dostal strach z arcibiskupa, a když nedovedl jinak uniknout, pod přísahou vypověděl, že ten traktát nesložil. A dříve, než byl zavolán na arcibiskupovu radnici, řekl: „Je nutné, aby mnich Štěkna přede mnou skláněl kolena a žádal, abych ho ušetřil, že se odvážil můj traktát označit za nové semeniště bludů." Jakým způsobem jim tedy mohu uvěřit, že prý neradi jednají proti svědomí? A je-li jim bez úrazu pro svědomí, že nás nazývají nevěřícími, věrolomci, nerozumnými, od víry Kristovy bloudícími a zlořečeným kněžstvem? Bůh to suď! Z rozmluvy vaší se mi zdá, ve svědomí že nijak nepolevujete; poněvadž doufám, že jste tam štítem proti Antikristovi. Proto podle mého soudu Bůh nařídil, že, jako u onoho kostela byl jeden plebán [7)] největším nepřítelem slova Božího, tak vám Bůh naopak nařizuje, abyste byl přítelem slova Božího. O farářích, proč nechtějí rádi přijímat [8)], majíce všecku správu duchovní, máte v Ezechielově III. kap. plný soud pro svou omluvu; tam čtěte. Těm psát budu, jež jste pojmenovali; až opíšou traktát proti spisům Stanislavovým, [9)] pošlu vám ho. Buďte zdrávi v Kristu Ježíši. Myslím, že jsem zhřešil, když jsem podle vůle krále upustil od kázání; a proto již nechci tak hřešit.

38. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

38. Mistru Křišťanu z Prachatic, rektoru vysokého učení Pražského. [1)]
R. 1413. (1413, červenec.)

Obsah listu vztahuje se k radě doktorské, kterou bohoslovná fakulta. vedená Pálčem a Stanislavem, mimořádnému synodu byla dala (viz list č. 36). Z listu samého vysvítá, že Hus krátce před tím s Křišťanem ústně byl jednal; i jest pravděpodobno, že tato ústní rozmluva stala se při návštěvě Husově v Praze hned po svátcích vánočních 1412, načež se Hus ještě před sejitím se synodu, tedy před 6. únorem 1413 na venkov navrátil: potom dali doktoři své dobrozdání k synodu, načež následoval list synodu proti radě doktorské (čís. 36) a přítomný list Křišťanovi. Předcházející list Křišťanovi pak by musil v pořadí před list proti radě doktorské položen býti, a mezi tímto prvým a druhým listem Křišťanovi byla by návštěva Hunova z venkova v Praze.

Dle Novotného str. 38 byl list tento psán M. Janovi Kardinálovi z Rejnštejna.

V přítomném listě Hus rozhodně zamítá radu doktorskou, objasňuje svůj poměr k Stanislavovi a Pálčovi, kteří své míněni změnili, staví jejich svědomí do pravého světla a doufá, že Křišťan bude štítem proti Antikristovi.[1)] Pal. 83, 156, Tam. 454, 532. [2)] Pálče a Stanislava, kteří radu či dobrozdání fakulty theologické sepsali. [3)] Evangelium Matoušovo kap. 5. [4)] Epištola Jakubova kap. I. [5)] Totiž r. 1412, kdy jsa děkanem bohoslovné fakulty na faře Svatomichalské, před více mistry, .bakaláři a studenty o článcích Václava Tiema, prodavače odpustků, který v květnu do Prahy přišel, se zřejmě vyslovil, že obsahují bludy. Páleč byl z počátku horlivým viklefistou, soudruhem, ba přítelem Husovým, načež se stal jeho nejhorším nepřítelem a nejurputnějším v Kostnici žalobcem. [6)] Stanislav ze Znojma sepsal r. 1406 ve smyslu Viklefově spis: „Super quatuor Sententiarum" (snad spis o čtyřech knihách moudrosti, sepsaných Petrem Lombardem, viz č. 9), v němž tvrdil trvání chleba ve večeři Páně po posvěcení kněze, popíraje přepodstatnění; tím popudil mistra Jana Štěknu, mnicha cisterciáckého, druhého kazatele při kapli Betlémské v Praze, který sám sice pro nápravu mravů v církvi ve smyslu Miličovu horlil, ale učení nijak se dotknouti nechtěl (podobně farář Protiva). Štěkna podal na Stanislava u arcibiskupa žalobu. Stanislav z počátku o Štěknovi řekl, že mnich ten bude musiti před ním kleknouti a ho odprositi, ale konečně odpřisáhl, že není pisatelem onoho traktátu, s nímž ani Hus nesouhlasil. [7)] Předchůdce Křišťanův na faře Svatomichalské, Bernard, křižovník Zderazský, kterýž reformačním snahám v církvi nepřál, [8)] Večeři Páně. [9)] Na dobrozdání doktorů k synodu odpověděl Hus především krátce listem čís. 36, a J. z Jesenic zvláštním spisem, načež opět Stanislav a Páleč každý zvláštním traktátem odpověď dali. Jim odpověděl Hus jednak traktáty „Proti Pálčovi" a „Proti Stanislavovi", jinak největším spisem svým „O církvi" a posléze spisem „Proti osmi doktorům".

Vzpomínka na osvobození českých politických vězňů před sedmdesáti lety

Při letošním výročním vzpomínání na konec války se vracíme k radostným májovým dnům, jichž jsme se tehdy dočkali za různých životních okolností. Mnohé pozoruhodné příběhy jsou dnes ukládány do rozhlasového pořadu „Paměť národa" s heslem „Post bellum"- po válce. Sbírka vzpomínek jednotlivců i celých rodin z oné doby se stává historickou pamětí celého národa. Většina oněch dílčích pamětí se týká událostí doma v tehdejším Protektorátě Böhmen und Mähren, kdy šlo o osvobození z útlaku nacistické diktatury. Zvýšenou radost z konce války jsme ovšem prožívali jako političní vězni, kteří se dožili osvobození v německých věznicích a táborech. Mezi nimi jsem byl i já, vysokoškolský student zrušené filosofické fakulty, spolu se svým otcem, tehdy českobratrským farářem v Husově sboru v Plzni. (Naše zatčení ve spojitosti s vyšetřováním plzeňského sokolského odboje, průběh výslechů, soud v Praze a deportaci do bavorské věznice v Bernau jsem vylíčil v knížce vzpomínek „Za mřížemi a ostnatými dráty", která vyšla v Kalichu r. 2008, a v r. 2009 i překlad do němčiny.)
V těchto dnech se mohu spolu s redaktorkou pořadu Paměť národa vracet k závěrečným kapitolám o událostech za posledních dnů války, kdy nás před osvobozením ještě ohrozilo smrtelné nebezpečí. Koncem dubna jsme se ve vězeňském transportu před postupující frontou dostali mezi prchající oddíly německé armády a s nimi i pod palbu pronásledujících hloubkových letců. Zatím co vojáky kosila smrt, podařilo se nám přežít v silničních příkopech. Po dvou dnech hladového pochodu jsme pak uvázli zbědovaní ve věznici v Aichachu poblíž Dachau, kde již došlo k osvobození koncentračního tábora. Tam jsme se také dočkali osvobození vítěznou armádou USA. Po otevření vězeňských cel jsem se opět setkal se svým otcem, a v dalších dnech i s dr. Miladou Horákovou, otcovou známou z Prahy, která byla osvobozena v ženské části věznice.
Setkání s dr. Horákovou mělo pro mne zvláštní význam. Otec mně ji představil jako členku našeho smíchovského sboru v Praze, kde byl farářem náš rodinný přítel Jan Kučera. To mně trochu pomohlo překonat studentský ostych vůči ní jako dámě, která svou řečí i chováním vzbuzovala i ve vězeňském šatu zvláštní respekt. (Mně bylo tehdy 25 let, otci 54 , ona o 10 let mladší. Otec mne poučil, že je významná politička v duchu TGM a pracovnice Sokola, která se podílela na ideových přípravách všesokolských sletů, jichž jsme se také zúčastnili.) Když jsme se 5.5.1945 dozvěděli o kapitulaci německé armády, domluvili jsme přípravu děkovných bohoslužeb za konec války a návrat svobody. Já jsem měl stále ještě při sobě kapesní bibličku Lutherova překladu Nového zákona a Žalmů, kterou mně v echenbrunském pracovním lágru opatřil spřátelený inženýr Schmidt, evangelík a antinacista. (Podle ní jsem připravoval pro skupinu mladých přátel o nedělních ránech biblické úvahy.) Nyní jsem ji mohl opět použít pro kázání na ráno 8.5.1945, podle Žalmu 126,1-3: radost osvobozených vězňů, kteří jsou jako ve snu, podobně jako bibličtí vězni propuštění z babylonského zajetí. Můj otec měl modlitby a čtení textů Ž 103 a Mt 7,16n, dr. Horáková závěrečný projev s osobitým dodatkem pro české osvobozené spoluvězeňkyně. Byli jsme mile překvapeni počtem i zájmem účastníků na velkém nádvoří věznice.(Přístího dne se konala i katolická mše.) Definitivním potvrzením naší svobody byl dovoz civilních šatů z věznice v Bernau, když jsme mohli svléci vězeňské černé mundury se žlutými lampasy na rukávech a kalhotách.
Pak už jsme se cele zaměřili na návrat domů. Komise USA však nejdřív musela prověřit seznam všech vězňů a vytřídit z nich politické. Seznam byl uložen v naší kmenové věznici. Tam mne vzal džípem pro jeho vyzvednutí můj spřátelený důstojník. Pak jsem připravoval i jejich překlad a třídění. (Svoji a otcovu složku i s fotografiemi jsme si přivezli domů na památku.) Dr. Horáková pomáhala s tříděním dokladů vězeňkyň. Když jsme pak měli vše připraveno, nebyl náš odjezd domů možný. Dopravní kamióny musely být použity především pro vězně z Dachau. A když pak byly k dispozici i pro nás, došlo hlášení, že kolem Regensburgu ještě zoufale bojují oddíly SS a dopravu ohrožují v řadě míst ostřelovači.
Naše stále netrpělivější čekání na odvoz domů se protáhlo až do 17. května. Dr. Horáková dostala na starost a pro komunikaci s vojenským doprovodem 100 žen, já 149 mužů. To bylo vyznačeno orazítkovanými červenými páskami na našich rukávech. Po zpěvu hymny jsme vyrazili směrem na Passau a Regensburg. Jízda pokračovala jen pomalu zbořeništi měst a vesnic, kde ještě trvalo smutné odklízení trosek. Přes řeky to šlo jen po provizorních pontonových mostech. Podobně tomu bylo po poledni i v našem sudetském pohraničí, až do Stříbra. A pak konečně došlo i k návratu do domovské Plzně, která již hostila přes 14 dnů americké osvoboditele ! Zde jsme se rozloučili s vězeňskými přáteli i s dr. Horákovou, pro kterou zařídil Červený kříž odvoz až do Prahy. (Ke vzpomínce na její ušlechtilou osobnost jsem se vrátil po pěti letech, kdy se stala obětí nového totalitního režimu a vepsala se svým statečným postojem při vykonstruovaném procesu, až i k oběti života, do vděčné paměti národa.)

Jiří J. Otter

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie spolu s Evangelickou teologickou fakultou UK zvou na přednášku Michaela Northcotta, profesora etiky z University of Edinburgh: "Political Theology of Climate Change (Politická teologie klimatické změny)". Přednáška se bude konat 26. května 2015 od 18 h ve velké posluchárně ETF v Praze 1, Černá 9 a bude tlumočena do češtiny.

JNe

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími a s městskou částí Praha Suchdol zvou na již osmou Ekumenickou bohoslužbu za krajinu v sobotu 6. června 2015 v 15 h v Praze - Suchdole. Bohoslužbě předchází pěší pouť od kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech v 10 h.
Kázáním poslouží Sandra Silná, farářka Církve československé husitské a generální sekretářka a mluvčí Ekumenické rady církví. Po bohoslužbě uvede ředitel Ekumenické akademie Jiří Silný besedu na téma Česká krajina a Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP).
Více na www.drahan.chabry.cz

* * *

4. konference o nemocničním kaplanství se bude konat 4. června 2015 od 10 do 14.30 h v Brožíkově sále Staroměstské radnice v Praze, na téma „Kam se ubírá nemocniční kaplanství v ČR?"
Po skončení bude následovat členská schůze Asociace nemocničních kaplanů spojená s volbou nového výboru. Konferenční poplatek 300,- Kč, (členové ANK 150,- Kč)
e-mail: www.nemocnicnikaplan.cz.

Inzerce

Prodáme RD k rekonstrukci, 50m^2 v Přově-Předhradí, 20 min po dálnici Praha-Č. Most.
Cena: 350 000 Kč. Tel.: 604 324 621.

č. 5

KOSTNICKÉ JISKRY

8. května 1914 — List budící české svědomí — **č. 9**

Účast Američanů na Husových slavnostech v roce 1915.

Výbor česko-americké výpravy Husovy (Bohemian american Hus pilgrimage), který ustavil se v poslední době v Novém Yorku, sděluje prostřednictvím česko-amerických listů, že se mu podařilo získati za členy kromě vynikajících osobností z kruhů česko-amerických i prominentní Američany a sice v prvé řadě známého přítele českého národa pana prof. W.S.Monroe, který se výpravy do Čech v příštím roce rovněž súčastní a vydá zvláštní spis o Mistru Janu Husovi v řeči anglické. Dále pojede do Čech profesor Harwardské univerzity p. V. Miller a americká univerzitní mládež, hlavně českého původu. Výbor tento pozval rovněž k účasti všechny americké university. Výprava svěřena je agentuře zdejší banky Bohemia, firmě Brodský a Sovák v Novém Yorku. Ve výboru zasedají pp. dr. Tomáš Čapek, evang. farář Rev. dr. V. Písek, Frant. Brodský, Rafael de Szalatnay, Otakar Ledecký, J. Jedlička. Výprava tato representovati bude výkvět česko-americké a americké veřejnosti a bude se zřetelem na účastníky shora uvedené officielní. Celkem bude se konati z Ameriky asi 9 podobných výprav.

***

Neuvěřitelná zpráva.

Před dvěma desetiletími slavili jsme třistaleté narozeniny Komenského. A co se stalo? Gautsch s Thunem oslavy Komenského na školách zakázali. Dnes blíží se rok 1915 a již nyní prý byl vydán ministrem vyučování Hussarkem ferman, dle kterého se žákům českých středních škol zakazuje jakákoli účast na oslavách Husových. Vyčkáme, zda tato zpráva se potvrdí, neboť nemůžeme uvěřit, že by se dnes mohla s námi opakovati bez následků hra z let devadesátých.

Po konfiskaci upravené vydání

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

PŘÍLOHA 3

17–18/2015

VYCHÁZÍ: 20. KVĚTNA 2015

Hodně vzdálená diaspora aneb Stručná historie Židů v Číně

V současné době kaifengská komunita zakouší obrození, i když jako celek zachovává pouze pár židovských tradic, hlavně těch, které se týkají stravování. Pokusy navrátit se ke kořenům jsou složité. Z hlediska ortodoxních halachických zákonů vlastně již nejsou Židé, protože adoptovali patrilineární tradici. Nicméně čínská komunita je pevně rozhodnuta znovu vzdělávat své členy v judaismu a oživit židovskou tradici v Číně. Čínská vláda v současné době proměnila Kaifeng v turistickou destinaci a zahraniční židovští návštěvníci si mohou prohlédnout zbytky staré synagogy, mikve... apod. Přestože se mnoho artefaktů, které se vztahují ke kaifengské židovské komunitě, nachází v Kaifengském městském muzeu, stovky dalších jsou rozprášeny po celém světě. Namátkou například v Britském muzeu či v Královském museu v kanadském Ontariu.

Mohlo by se zdát, že kaifengští Židé byli v Číně raritní a izolovanou komunitou. Opak je pravdou. Můžeme s jistotou říci, že významnější židovské komunity existovaly minimálně ve čtyřech dalších městech, i když o nich nemáme tolik informací a zdá se, že jejich existence nebyla zdaleka tak dlouhá. Jedná se o Hangzou, Ningbo, Ningxia a Yangzhou. Židovské komunity v těchto městech byly prokazatelně v kontaktu s kaifengskou obcí. Nejvíce informací se nám dostává ze zápisků křesťanských misionářů a arabských cestovatelů. Jezuita Matteo Ricci hovoří ve svých denících o setkání v roce 1605 v Pekingu s kaifengským Židem jménem Ai Tien, který ujišťoval Ricciho o existenci židovské obce v Hangzou. Arabský cestovatel Ibn Batuta, který navštívil Hangzou již v roce 1346, tvrdil, že viděl městskou bránu s nápisem Židovská.

V přístavním městě Ningbo se rovněž nacházela židovská obec, která dozajista měla i svou synagogu, protože v roce 1461 věnovala dva svitky Tóry kaifengské synagoze, která byla zničena jednou z řady povodní.

Díky nápisům z kaifengské synagogy víme, že Židé přebývali i v dalších městech. Obec z Yangzhou se například podílela na stavbě vchodové brány do kaifengské synagogy; dále existují záznamy o rodině Jin pocházející z města Ningzia, která finančně přispěla na některou z oprav.

Křesťanští cestovatelé se zmiňují nejméně ještě o třech dalších městech. Marco Polo, slavný italský cestovatel, se v roce 1286 zmiňuje o Židech, žijících v Pekingu (北京) a s jistým údivem prohlašuje, že císař dynastie Juan prokazuje úctu hned čtyřem náboženstvím, buddhismu, taoismu, konfucianismu a překvapivě i judaismu.

I několik dalších misionářů se v nadcházejících stoletích opakovaně zmiňuje o pekingských Židech. Katolický biskup Ondřej z Perugie ve svém hlášení do Říma píše o Židech v Quanzhou, kteří odmítli konvertovat ke křesťanství.

Tolik tedy velmi stručně k dávnější historii čínských Židů. Unikátní kapitolu v moderních dějinách diaspory napsala židovská komunita ve městě Harbin (哈尔滨市), ležící v severovýchodní části země. První židovské rodiny přišly do Harbinu z Ruska již na konci 19. století. Město v té době zažívalo nebývalý rozkvět, kulturní a samozřejmě i ekonomický, na kterém se v rozsáhlé míře podíleli i bohatí židovští emigranti. Nebyli to uprchlíci, tak jak je známe z pozdějšího šanghajského ghetta, ale hrdí pionýři budující nový život.

Koncem 19. století byli Židé v carském Rusku sužováni pogromy a institucionalizovaným antisemitismem. Víza do Ameriky byla těžko dostupná a Židé měli problémy cestovat i v rámci Ruska. Nicméně car sám, ten, který učinil Židům život hořkým, jim zároveň poskytl cestu k úniku.

Ruská vláda si od Číny v roce 1895 pronajala půdu pro stavbu Transsibiřské železnice přes Mandžusko. Koleje ležely, car si velmi přál udržet si svůj vliv nad zcela novou obchodní cestou a nabídl židovským občanům Ruska klidný život v Mandžusku. Chtěl si tak zajistit ekonomický vliv v této oblasti doufaje marně, že ruští Židé zůstanou alespoň finančně loajální k Rusku. Emigranti si mohli vybrat mezi malými komunitami rozesetými podél Transsibiřské magistrály, či větším osídlením v Harbinu. Původně malá rybářská vesnička splynula s ostatními vesnicemi v bezprostředním okolí (Harbin znamená v čínštině zhruba „místo, kde se suší rybářské sítě“) a postupně se měnila v transitní a administrativní centrum.

Carova nabídka měla nečekaný ohlas po celém tehdejším Rusku. Ukrajinští Židé se obrátili zády ke všemu, co znali, a vypravili se neznámých končin. Židům ze Sibiře stačilo jen překročit hranice z Mandžuska.

Počátky nebyly jednoduché. Harbinské zimy byly velmi studené a na jaře pouštní vítr z mongolských plání přinesl žlutavý prach, který téměř zakrýval oblohu.

Vlny ruských přistěhovalců se navzdory těžkostem valily dál. Po skončení rusko-japonské války v roce 1905 se zde usadili židovští veteráni propuštění z ruské armády. Mnoho ruských uprchlíků, židovských i nežidovských, se uchýlilo do Harbinu během první světové války a bolševické revoluce.

Nejen zoufalství vedlo mnoho Židů až do daleké Číny. Některé vedla dobrodružná povaha a touha být prvními v neprozkoumané krajině. Železnice přinášela prosperitu. Zboží byl dostatek, obchod byl snadnou záležitostí. A co bylo nejlepší, Číňané neměli žádné zjevné ani skryté sklony k antisemitismu. To byla ta nejdůležitější zpráva, která se rozšířila po všech starých vlastech: Žid může v Harbinu žít v klidu beze strachu z perzekuce.

Kancelář spravující Transsibiřskou magistrálu se přesunula do Harbinu z Vladivostoku v roce 1898. První Žid jménem S. I. Bertsel se přistěhoval o deset let později. Okolo roku 1900 bylo v Harbinu asi 45 židovských občanů, o dva roky později 300 a ve dvacátých letech okolo 20000. Byly zde vybudovány dvě synagogy - „Stará“ a „Nová“. Židovská komunita měla vlastní knihovnu, školu, hřbitov, ženskou charitativní organizaci, domov pro seniory, nemocnici...

Židé pracovali jako bankéři, pekaři, obchodníci, restauratéři, učitelé, působili ve všech oborech. Městu se začalo říkat Orientální St. Petersburg či Paříž Orientu.

Mezi lety 1918-1930 vycházelo v Harbinu okolo dvaceti židovských novin a časopisů. Většina z nich byla tištěna v ruštině, minimálně jedny noviny však vycházely také v jidiš. Ruština byla hlavním jazykem obyvatel Harbinu, i dnes můžeme v mandarínské čínštině Harbiňanů zaslechnout ruské zkomoleniny. Např. lie-ba (chleba) apod.

Když v čele harbinské komunity stanul doktor Abraham I. Kaufman, bylo založeno mnoho sionistických organizací (místní pobočka WIZO – Women International Zionist Organization, Be-tar – mládežnický spolek, který podporoval sportovní aktivity, skauting apod.).

Inspirováni sionismem se někteří harbinští Židé odhodlali

k odchodu do Izraele již před Druhou světovou válkou, kde založili spolek Igud Jotzei Sin (Asociace bývalých obyvatel Číny).

Sionismus byl velmi dobře přijímán i tehdejší čínskou vládou. Dr. Sun Yatsen, zakladatel Čínské republiky, viděl paralelu mezi persekucí Židů a Čínou, která byla vystavena tlaku mocenských zájmů západních států.

„Přestože jejich země byla zničena, židovský národ existuje dál... Sionismus je jedním z nejvýznamnějších hnutí dnešní doby. Všichni milovníci demokracie si nemohou pomoci a musí jej podporovat celým svým srdcem. Musíme vítat každou snahu, která povede k obnovení vašeho krásného národa, který byl takovým přínosem celé lidské civilizaci a který si zaslouží důstojné místo k životu v rodině národů celého světa.“

Nad idylou v Harbinu se však na přelomu dvacátých a třicátých let začala stahovat mračna. První světová válka a ruská revoluce donutila mnoho bělogvardějců opustit vlast. Přicházeli do Harbinu a s nimi i starý známý antisemitismus. Nikdy sice nebyl posvěcen úřady, jako se tomu stalo v Rusku, ale obtěžování Židů ruskými přistěhovalci se stalo téměř zvykem.

V roce 1931 byla v Harbinu založena Ruská fašistická strana. Ve stejném roce obsadila japonská armáda Mandžusko. Japonsko okupovalo město od roku 1932 a to se stalo součástí loutkového státu Mandžukuo.

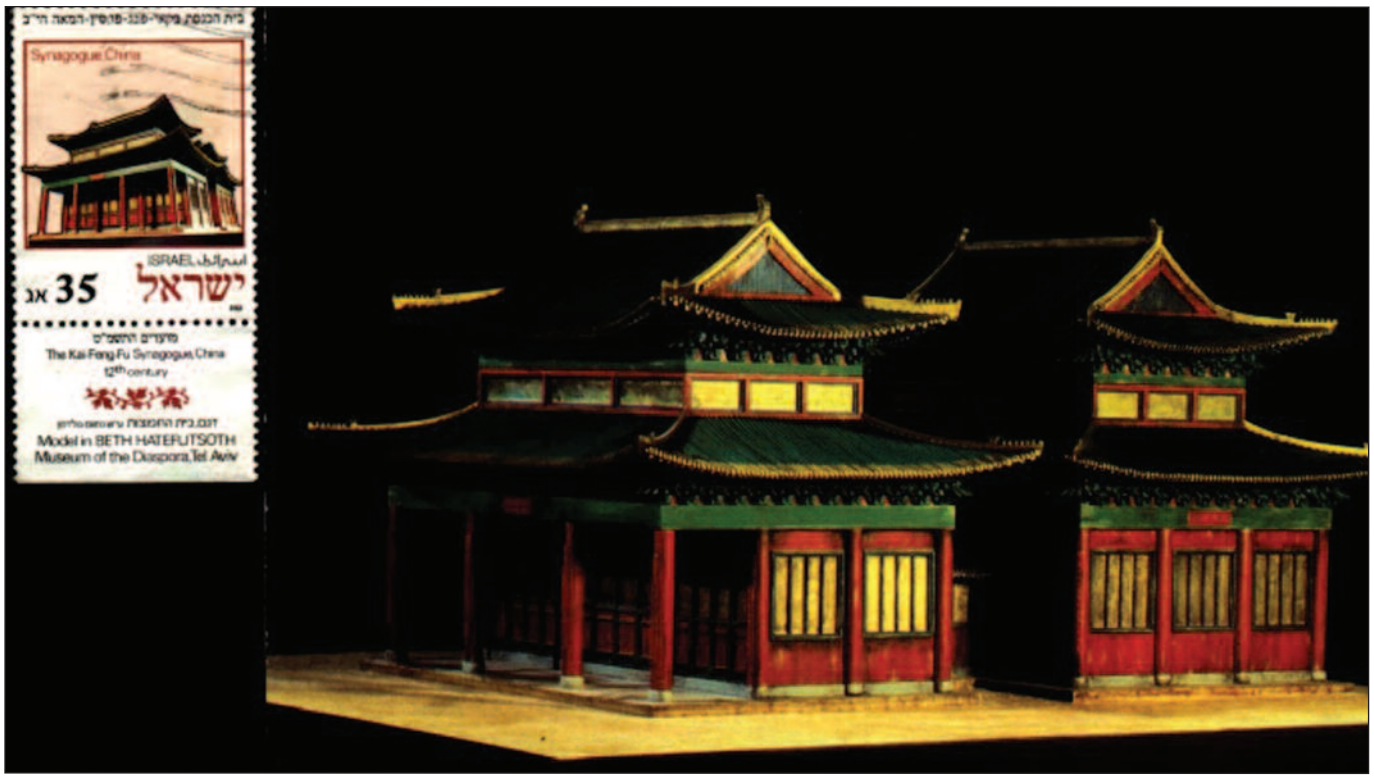
Japonci okamžitě začali zabavovat soukromý majetek, terorizovali civilní obyvatelstvo, najímali špióny a zahájili masivní protisovětskou a protižidovskou kampaň. Mnoho etnických Číňanů i zahraničních emigrantů bylo uneseno, mučeno a zavražděno.

Japonci sami málokdy vykonávali špinavou práci, najímali si zločince z řad Rusů i Číňanů. Jeden příklad hovoří za všechny. Simeon Kaspe, mladý pianista s francouzským občanstvím, byl synem bohatého rusko-židovského obchodníka Josefa Kaspa, který vlastnil luxusní hotel Moderne, klenotnictví a řadu harbinských divadel. Když Josef Kaspe odmítl vyjednávat, únosci mu poslali synovy uřezané uši. Japonské autority ignorovaly protesty francouzského konzula i mezinárodní skandál, který tím vyvolaly. Měsíce ubohého Simeona mučili, aby ho nakonec zavraždili.

Židé cítili vzrůstající tlak a začali odcházet z Harbinu do Tientsinu, Šanghaje a také do zahraničí. Koncem Druhé světové války zůstalo v Harbinu okolo 2000 židů. Sovětská armáda převzala město od Japonců a mezi lety 1945-1947 bylo mnoho židovských občanů uvězněno a násilně „repatriováno“ do ruských gulagů.

Po vzniku Čínské lidové republiky odešla většina členů kdysi vzkvétající komunity do Izraele. Ve stejném roce, 1949, zároveň zemřel vrchní harbinský rabín Aaron Kislev, který sloužil harbinské obci dlouhých 36 let, od roku 1913 až do své smrti. V roce 1955 zůstalo pouze 319 židovských občanů. Obec přežívala až do roku 1985, ve kterém zemřel její poslední člen.

V poslední době si čínská vláda stále více uvědomuje historic-

ký význam harbinské židovské komunity. Na většinu židovských objektů byly zasazeny pamětní tabule v několika jazycích. Obě dvě synagogy prošly rekonstrukcí. V Nové synagoze je umístěno muzeum mapující historii harbinských židů. Na židovském hřbitově Huangshan, na který dnes jezdí zavzpomínat potomci někdejších přistěhovalců, je pochován například dědeček Ehuda Olmerta, bývalého izraelského premiéra, Josef Olmert, který zemřel v Harbinu v roce 1941.

V roce 2002 byl izraelský profesor Dan Ben-Canaan Heilongjianskou akademií sociálních studií slavnostně prohlášen prvním Židem, který se usadil v Harbinu v 21. století. Profesor Ben-Canaan vyučuje na Katedře západních studií na Heilongjiangské universitě a je zároveň ředitelem Sino-izraelského výzkumného a vzdělávacího centra, které spravuje rozsáhlý archiv dokumentující harbinskou židovskou historii. Centrum se pomocí dokumentárních filmů a publikací snaží rozšířit povědomí o významu harbinské židovské komunity jak v Číně, tak i v zahraničí.

Potomci původních harbinských občanů zapustili kořeny ve všech koutech planety, v Americe, Evropě, Izraeli, Austrálii, Ka-nadě a v dalších zemích. Mnozí zůstali ve vzájemném kontaktu, přestože je dělí oceány a kontinenty. Zachovali si zároveň hluboký respekt k čínskému lidu, který přijal židovské uprchlíky s respektem, bez předsudků a poskytl jim azyl v těžkých časech.

Dalším významným městem moderní židovské historie v Číně je Šanghaj(上海). Přístavní město v provincii Kiangsu se otevřelo zahraničnímu obchodu v roce 1842 a postupně se stalo útočištěm mnoha aškenázských židovských emigrantů z východní Evropy. Ruští Židé prchající z carského Ruska zde vybudovali první synagogu jménem Ohel Moše již v roce 1907. Většina šanghajských Židů však pocházela z bohatých sefardských rodů z Bagdádu, Bombaje, Káhiry. Našli bychom zde známá jména Sassoon, Kadoorie, Ezra, Baruch apod. Většina z nich se živila obchodem, ale někteří se uplatnili v diplomatických službách, jako učitelé či lékaři. Mezi lety 1904 a 1939 byly v Šanghaji vybudovány celkem tři synagogy a vycházelo dvanáct židovských periodik v angličtině, němčině, ruštině a jedny v hebrejštině. Nejznámějšími novinami byl Izraelský zpravodaj a časopis Sionistický měsíčník.

Další a další Židé přicházeli z Ruska po ruské revoluci v roce 1917, největší příliv uprchlíků však Šanghaj zažila až v třicátých a čtyřicátých letech. Bezpečný úkryt zde nalezlo okolo 20000 uprchlíků z nacistického Německa, ale také z Rakouska a Polska. Podle Centra pro studium holokaustu Simona Wiesenthala pojala Šanghaj více uprchlíků než Kanada, Austrálie, Jihoafrická republika a Nový Zéland dohromady. Nálada ve světě klesala ve třicátých letech pod bod mrazu, ekonomická regrese, hrozba války, to vše přispívalo k uzavírání hranic vůči emigrantům. V červnu 1938 se sešli reprezentanti třiceti dvou zemí na mezinárodní konferenci a kromě Dominikánské republiky žádná země nebyla ochotná přijímat další židovské uprchlíky. V květnu 1939 přijala britská vláda přísná restriktivní opatření a zakázala vstup židovských emigrantů do Palestiny. Spojené státy, které v té době měly největší židovskou komunitu na celém světě, rovněž zavřely své dveře. Šanghaj byla v té době jedinou metropolí, která byla ochotna přijmout jakékoliv cizince, a to bez víz.

Hovoříme-li o Šanghaji, nemůžeme se nezmínit o čínském diplomatovi jménem Ho Feng Shan 何鳳山 (1901-1997), působícím od roku 1935 ve Vídni. Po křišťálové noci v roce 1938 se situace stala kritickou téměř pro 200000 rakouských Židů. Jediným východiskem bylo co nejrychleji opustit Evropu. Proti vůli svých nadřízených začal Ho Feng Shan vystavovat víza každému židovskému občanovi, který o ně požádal. Vstupní víza do Šanghaje nebyla potřeba, ale víza s povolením k opuštění Rakouska byla nezbytná. Během prvních tří měsíců, kdy vykonával funkci generálního konzula, vystavil okolo 1200 víz a během dalšího půlroku vzrostl počet těch, kteří díky němu mohli včas vycestovat, na 2000. Kolik lidí zachránil do konce svého funkčního období roku 1940 celkem, nevíme, ale jde jistě o několik tisíc. Ho Feng Shan zemřel v roce 1997 v San Francisku ve věku 96 let a posmrtně, v roce 2001 se mu dostalo titulu Spravedlivý mezi národy, který uděluje izraelská organizace Yad Vashem.

V noci 7. června 1937 vstoupila japonská okupační vojska na most Lugou (či Most Marca Pola), který byl a je chápán jako vstupní brána do Pekingu. Pouhá přestřelka vyústila v bitvu, kterou byla zahájena tzv. Druhá sino-japonská válka. Peking padl, okupační vojska postupovala dál a o dva měsíce později v srpnu, po bitvě o Šanghaj padla i ta do rukou Japonců.

Poté, co Japonsko vyhlásilo válku Spojeným státům v roce 1941, nacistické Německo trvalo na tom, aby Japonsko začalo uplatňovat antisemitismus německého typu právě v Šanghaji. V červnu 1942 plukovník Josef Meisinger, hlavní představitel gestapa působícího v Japonsku, přijel do Šanghaje, aby nastínil japonským autoritám „konečné řešení v Šanghaji“. Toto konečné řešení mělo mít dvě části. V první fázi měli být všichni Židé uvězněni, mělo být využito momentu překvapení při oslavách židovského Nového roku. Druhá fáze nabízela Japonsku hned několik variant. 1. Židé budou posazeni do starých lodí a vysláni na moře. 2. Budou donuceni pracovat až do úplného vyčerpání v opuštěných solných dolech na horním toku řeky Huangpu. 3. Budou odvezeni na ostrov Chongming, kde bude neprodleně vybudován koncentrační tábor a kde na nich budou prováděny lékařské experimenty.

Přestože japonská vojska napáchala mnoho nepředstavitelných zvěrstev na čínském civilním obyvatelstvu, tzv. Meisingerův plán byl z různých důvodů pro Japonce zcela nepřijatelný intelektuálně, emocionálně i politicky. Japonský vicekonsul v Šanghaji, pan Šibata, byl dokonce pro svou podporu židovských uprchlíků uvězněn.

Japonští představitelé nicméně přece jen v roce 1943 udělali ústupek německým spojencům a přesunuli veškeré židovské uprchlíky do nejchudší šanghajské čtvrti Hongkou, kde se společně s čínskými sousedy tísnili na pouhých 2 km čtverečních. Přesun do ghetta měl neskutečný fyzický a psychologický dopad. Navzdory obtížným podmínkám však zůstala celá komunita neobyčejně solidární. Opravili ulice a doslova ze suti postavili i nové budovy, otevřeli obchody, malou improvizovanou nemocnici, založili divadlo a fotbalový tým. Židovské komunity ze zámoří poskytovaly šanghajskému ghettu finanční podporu, která se kupodivu většinou s většími či menšími obtížemi nakonec dostala až k jeho obyvatelům. Nemalou zásluhu na přežití téměř všech židovských uprchlíků měli i čínští spoluobčané, kteří se vlastně za japonské okupace sami stali uprchlíky ve vlastní zemi. Nehleděli na vlastní utrpení a snažili se svým novým sousedům a spolubydlícím poskytnout co nejvíce pomoci. V těžkých dnech, namačkáni na malém prostoru sdíleli Číňané a Židé tiše a s pochopením své trápení. Přes jazykovou i kulturní bariéru se mezi nimi vytvořilo pevné pouto. Pamětník Wang Faliang, který žil za války ve čtvrti Hongkou, řekl:

Japonci perzekvovali nás, Hitler perzekvoval Židy... trpěli jsme společně.

Největší vlna solidarity mezi čínskými a židovskými obyvateli se zvedla 17. června 1945, když americké stíhačky omylem bombardovaly uprchlickou čtvrť. Pamětníci vyprávěli, jak dříve jistě bohatí Židé z Evropy obvazovali svými nejlepšími ubrusy a povlečením rány svých čínských spoluobčanů a jak i ti nejchudší Číňané z Hongkou přinášeli vše, co měli, poslední jídlo a dokonce i peníze, zraněným židovským pacientům do im-provizované nemocnice.

Teprve poté, co Japonci kapitulovali a válka skončila, dozvěděli se šanghajští uprchlíci o tom, čím mezitím prošla celá Evropa a čemu vlastně unikli. Po založení Čínské lidové republiky v roce 1949 většina Židů odešla do Izraele a jiných zemí. Nicméně někteří zůstali a někteří se po skončení nechvalně známé kulturní revoluce začali vracet do města, ve kterém se „znovu narodili“.

V současnosti existuje v Šanghaji komunita, která čítá přibližně tři tisíce osob. Synagoga Ohel Moše byla zrekonstruována do původní podoby a slouží jako Muzeum židovských uprchlíků v Šanghaji. Synagoga Ohel Rachel bývá obvykle otevřena pouze na Vysoké svátky. V roce 2007 si sefardská komunita v Šanghaji otevřela vlastní synagogu, studovnu, košer jídelnu a edukační centrum. Obec má svého vlastního hachama (sefardské slovo pro rabína), který slouží zároveň i jako kantor. Kromě toho funguje v Šanghaji několik dalších židovských center, včetně Chabadu Lubavič. Od roku 1990 se představitelé města Šanghaj chopili iniciativy a zařadili do svého programu plán na ochranu památek z koloniální éry. Mnoho bývalých židovských rezidencí a hotelů, dříve vlastněných židovskými majiteli, bylo do tohoto programu také zařazeno.

V roce 1992 bylo uzavřeno formální diplomatické přátelství mezi Čínou a Izraelem. Ve stejném roce byl také založen Institut hebrejských studií při Univerzitě v Nanjingu.

Do Pekingu se strukturovaný židovský náboženský život vrátil na konci 70. let. Byla zde založena reformní komunita Kehilat Beijing a první pesachový seder se uskutečnil v roce 1980. Od roku 2001 působí v Pekingu také Chabad Lubavič. Odhadem dnes žije v hlavním městě okolo dvou tisíc Židů. U příležitosti chanukových oslav, společně s izraelskou ambasádou, rozsvěcuje lubavičský rabín každoročně chanukový svícen na Velké čínské zdi.

Přestože čínská vláda oficiálně z politicko-ekonomických důvodů pokračuje v podpoře arabských států, celková nálada ve společnosti je výrazně pro-židovská a pro-izraelská. Také na akademické půdě v mnoha oborech dochází k výrazné spolupráci mezi Čínou a Izraelem. Přátelství, které se rozvinulo již v dobách dávno minulých, pokračuje dál...

Šárka Kvapilová

Vybraná bibliografie:

Xin, Xu. Legends of the Chinese Jews of Kaifeng.
Shapiro, Sidney. Jews in Old China: Studies by Chinese Scholars.
Xin, Xu. The Jews of Kaifeng, China: History, Culture, and Religion.
http://www.shanghaijews.org.cn/english/
http://www.shanghaijewishcenters.com/
http://www.chinesejew.org/
http://www.sino-judaic.org/
http://a200981104.oinsite.cn/

Texty k obrázkům:

Kaifengská synagoga
Kaifengští Židé
Ho Feng Shan
Synagoga Ohel Moše dnes

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2015

3. června 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
10. června 2015

Z obsahu

* *Cesta víry*
* *Vylití Ducha*

Poselství k 1. neděli po sv. Trojici

Ještě je místo
Lukáš 14,15–23

„Řekněte mi, co chcete, a já si z toho pro sebe přeberu, co sám chci.“ Takto mi někdy připadají naše lidské reakce při čtení 14. kapitoly Lukášova evangelia.

Ježíš mluví o pokoře v praxi a o pozvání na hostinu pro lidi, kteří nám to nevrátí nazpět. Mluví k lidem, kteří mají co rozdávat. A tu jeden ze spolustolovníků pronáší myšlenku o tom, jak úžasné to bude, jíst chléb v Božím království. Souhlasím, určitě to bude úžasné. Jenomže Ježíš pokračuje ve svém vyučování dál. Mluví o pozvaných, kteří se zdráhali přijít, a o rozzlobeném hostiteli, který nakonec nechá pozvat jiné lidi namísto původně pozvaných. Myšlenka je jasná: Izrael odmítá, šanci dostanou i jiní.

A tak si můžeme libovat v tom, že zrovna my jsme ti jiní, a můžeme se těšit, jak to jednou bude s Pánem Bohem úžasné. Není důvod to popírat. Ale je to všechno, co nám tím Ježíš chce říci dnes? Je to všechno, co si z toho dnes máme pro sebe přebrat? Nejsme to v dnešní době právě my křesťané, kdo má co rozdávat a kdo má poslání zvát lidi na Ježíšovu hostinu? Často to ale slyšet nechceme. Radost z pochopení pozvání nás nehodných nám stačí a víc už se nás netýká. Opravdu?

Všimněme si, že se tu mluví o Pánu (který zve), a o otroku (který pozvání vyřizuje). Apoštol Pavel se o nějakých 25 let později nestydí označit sám sebe za otroka Ježíše Krista. A co my? Neuráží nás to? Není takový pohled křesťana na sama sebe už tak trošku „out“? - Chci tím naznačit, že i nás, Ježíšovy učedníky (na jednu stranu přátele a na druhou stranu dobrovolné otroky), Pán vysílá také. A možná, že jsme mnozí skutečně vyšli „na náměstí a do ulic města“ a někteří se dali pozvat. Stalo se. Ale ještě je místo. A tak vyjděme „na cesty a k ohradám“ a řekněme to lidem.

Zdenek Pokorný,
2. kazatel sboru BJB v Brně

Ze synodu Českobratrské církve evangelické

1. zasedání 34. synodu Českobratrské církve evangelické se konalo ve dnech 14. až 17. května 2015 v Praze. Synod byl zahájen ve čtvrtek 14. května v 17 h v kostele sboru ČCE v Praze-Vinohradech (Korunní 60) slavnostními bohoslužbami. Jednání synodu probíhala v Tyršově domě v Praze na Újezdě.

Synod zvolil novou synodní radu. Povede církev dalších šest let

Novou synodní radu, která bude stát v čele církve zvolil v sobotu dopoledne synod Českobratrské církve evangelické, a to ve složení:
Synodní senior Daniel Ženatý
Synodní kurátor Vladimír Zikmund
1. náměstek synodního seniora Pavel Pokorný
2. náměstek synodního seniora Ondřej Titěra
1. náměstek synodního kurátora Jiří Schneider
2. náměstkyně synodního kurátora Eva Zadražilová

Daniel Ženatý

O přípravě volby promluvil vedoucí tajemník Ústřední církevní kanceláře ČCE Martin Kocanda: „Mandátová komise připravila na základě průzkumu v seniorátech návrh vhodných kandidátů. Oslovila patnáct kazatelů a patnáct laiků, kteří získali v průzkumné volbě nejvíc hlasů; ptali jsme se, zda by kandidaturu přijali a na jaký post,“ vysvětlil. Dodal, že většina oslovených se nakonec rozhodla kandidaturu nepřijmout. „Důvody byly obdobné – že kandidáti necítí Boží povolání, jsou časově velmi vytížení nebo kvůli rodinné situaci,“ sdělil. Nejprve se volil synodní senior/ka. Na tento post přijal kandidaturu pouze Daniel Ženatý. Svůj hlas mu při volbě dalo 68 synodálů ze 71 přítomných. „Důvěra, kterou od vás přijímám, je velká a doufám, že setrvá i v dalších letech,“ řekl Daniel Ženatý po svém zvolení. Následovala volba synodního kurátora/rky. Kandidaturu přijali Miroslav Maňák, Eva Zadražilová, Vladimír Zikmund, z pléna byl navr-

Vladimír Zikmund

Dokončení na str. 2

Církev je apoštolská

„Jste stavbou,“ píše apoštol efezským křesťanům, „jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš.“ Těmito bohatými slovy vyznačuje Pavel církev a nám, dnešním křesťanům, těmito slovy sděluje, že církev není jen jakýsi podivný spolek prachobyčejných lidí, kterým na mysl nepřišlo, že by chodili po hrobech apoštolů a nad sebou jako v Dómu na Hradčanech měli klenbu, která spíná celou stavbu, Ježíše Krista. A přece je to tak, a platí to o nejmenším shromáždění bratří a sester, kteří vyznávají svou víru v Ježíše Krista, bez jehož lásky a prozřetelné péče by se zhroutil celý svět, nejen kostely.

Všimněme si však jedné věci: Efezští křesťané nebyli vlastně v církvi, ale byli církví, nebyli ani diváky v té nádherné stavbě, ale její částečkou, třeba jen dechem, který ji otepluje a oživuje tak, že je, že žije, ač by i bez nich obstála, protože je Božím dílem, ale oni by bez ní neobstáli. Zvlášť vzácnou částečkou pak tam bude váš farář jako kazatel Božího slova, který vnese do té budovy život z Boha. Blaze kazateli, jehož sílí vědomí, že vnáší do ní Ducha svatého prostřednictvím svého výkladu evangelia – svého kázání. Není-li si toho vědom, snadno podléhá únavě i beznaději, má-li jeho slovo vůbec nějaký smysl.

Církev je apoštolská, protože apoštolové byli očitými svědky Ježíše Krista. Přes apoštoly, přes jejich svědectví, se dostáváme k Ježíši Kristu. Oni s ním žili, viděli ho při jeho činech, slyšeli jeho slova a byli i svědky jeho utrpení a smrti, a pak i svědky jeho vzkříšení – i potom jej viděli, slyšeli ho a s ním i jedli. Proto jsou a zůstanou jedinou cestou k Ježíši Kristu. Jiná není. Díky za ni. A církev se k jejich svědectví hlásí tak podstatně, že trvale, až na věky si vložila jméno apoštolů do svého jména. Je apoštolská, svědčí o Ježíši Kristu. Kdo touto cestou přijde až k Ježíši a uvěří v něho, je křesťan. A celá církev je jako apoštolská pevně zakotvena v běhu dějin. Zrodila se v 1. století téměř společně s Ježíšem.

Lze se domnívat, že apoštolové byli s Ježíšem stejného věku. Ti také v témž 1. století v čele s apoštolem Pavlem, konvertitou z židovství, se zasloužili o rozšíření křesťanství z Palestiny do východní části Římské říše zvěstováním evangelia Ježíše Krista.

Když vyznáváme svou církev jako apoštolskou, přiznáváme, že jsme kdykoli hotovi doložit, že svou víru inspirujeme, ale také opravujeme podle církve apoštolské, jak o ní podává svědectví Nový zákon, zejména v apoštolských Listech, v první řadě Pavlových. Ti, kdo v moderní době jistě s řádným rozmyslem se rozhodli dát svému společenství jméno „Apoštolská církev“, dávají tím najevo, že hodnotí víru a život starých církví, které se nějakým způsobem hlásí k první apoštolské církvi, jako nevěrnost a zklamání. Přejeme tomuto novému společenství

Dokončení na str. 2

Aktuálně: *Mariánský sloup na Staroměstském náměstí letos určitě nebude*

„Obnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí neprošlo Radou hlavního města Prahy ani v přípravné fázi archeologického průzkumu. Pro byli jen dva radní,“ oznámil 19. května náměstek primátorky pro územní plánování Matěj Stropnický (Trojkoalice, SZ).

Podle Pražského deníku ve prospěch Mariánského sloupu hlasovali pouze radní pro kulturu Jan Wolf (Trojkoalice, KDU-ČSL) a Jana Plamínková (Trojkoalice, Starostové a nezávislí). Podle mínění Stropnického dopadlo hlasování dobře. „Jde o připomínku Vestfálského míru, tedy konečné porážky pobělohorského programu českého exilu v čele s Janem Ámosem Komenským,“ shrnul Stropnický.

Jeho vysvětlení záhy vzbudilo rozporuplné reakce. Například pražská politička Miroslava Mencová (KDU-ČSL) zmínila, že „se zde ohýbá historie. Mariánský sloup byl postaven jako poděkování obráncům, kteří bránili Prahu před nájezdy Švédů,“ připomněla Mencová.

Původně měl být Mariánský sloup na Staroměstském náměstí obnoven ještě letos v září, na 93. výročí svého zbourání. Už v březnu měl předcházet archeologický průzkum, hrazený na základě příslibu někdejšího vedení Prahy v čele s primátorem Bohuslavem Svobodou (ODS). Vlastní kamenické dílo pak mělo být hrazeno z dobrovolnických sbírek. Petici za obnovu sloupu podepsalo asi šestnáct tisíc lidí, kteří tak podpořili opětovné umístění památky na Staroměstské náměstí. Proti obnově sloupu naopak podepsalo petici na dvacet tisíc lidí a negativně se vyjádřila synodní rada Českobratrské církve evangelické i ústřední rada Církve československé husitské.

(noe)

Z církví doma i ve světě

Vatikánská banka prudce zvýšila zisk

Čistý zisk vatikánské banky, jejíž oficiální název je Institut náboženských záležitostí (IOR), v loňském roce prudce stoupl. Banka dnes oznámila, že loni vydělala přes 69 milionů eur (téměř dvě miliardy Kč), zatímco v předchozím roce to byly jen necelé tři miliony eur. Dodala, že loni pokračovala v reformách, jež mají mimo jiné omezit její zneužívání ke kriminálním aktivitám. V roce 2013 byl zisk vatikánské banky zasažen rozsáhlými odpisy investic a náklady souvisejícími s novými pravidly proti praní špinavých peněz. Reforma IOR patří podle agentury Reuters k nejcitlivějším problémům, kterým nyní čelí papež František. Ten usiluje o komplexní revizi vatikánské správy po řadě skandálů. IOR poprvé zveřejnila hospodářské výsledky v listopadu 2013 poté, co se stala terčem obvinění z praní špinavých peněz. Vatikánskou banku založil v roce 1942 papež Pius XII., aby spravovala převážně peníze určené pro církevní instituce a charitativní práce. Má na starosti také penzijní systém pro tisíce zaměstnanců Vatikánu. Banka není přístupná veřejnosti, mezi její klienty patří zaměstnanci Vatikánu, řeholní řády, preláti a akreditovaní diplomaté ve Vatikánu. Finance banky přitom byly dlouho opředeny tajemstvím. Od 80. let důvěrou v banku otřáslo několik skandálů a časopis Forbes ji označil za nejvíce uzavřenou banku světa.

podle ČTK

Zpětné (mediální) zrcátko

Potíže s andělem

Evangeličtí křesťané mívají tradičně trochu potíže s anděly - což se ještě umocnilo příhodou, kdy papež František přijal ve Vatikánu v polovině května při příležitosti svatořečení dvou řeholnic také představitele palestinské samosprávy Mahmúda Abbáse. Již tento krok je z politického hlediska dost podivný, když Vatikán navazuje diplomatické styky s útvarem, nad jehož skutečnou existencí jsou pochybnosti, ale naopak nejsou pochybnosti o tom, že je stavěn na teroristických základech. A k tomu se nejen v českých, ale i v mnoha světových médiích objevila informace, že papež Abbáse při předávání pamětní medaile s obrazem anděla míru nazval "andělem míru". Tato interpretace byla samozřejmě ochotně přijata některými stranami, především palestinským zpravodajstvím, a lavinovitě se rozšířila. O něco později došlo k dodatečným částečným korekcím, které vysvětlovaly, že došlo nejspíše k jazykovým nedorozuměním, že papež chtěl Abbáse povzbudit, aby se stal andělem míru, případně že konstatoval, že "je tak trochu andělem míru". Přičemž Vatikán dovysvětluje, že je třeba "anděl" chápat v tom původním slova smyslu, tedy jako "posel". Co bylo ve skutečnosti při soukromé audienci řečeno, zůstává prozatím utajeno. Byl bych pro, abychom i nadále byli v otázce andělů, zvláště těch současných, převelice zdrženliví...

Muž přes palubu? Evropské hodnoty přes palubu?

Již několik měsíců sledujeme pohnuté zpravodajství o migrantech, kteří se různými způsoby - nejčastěji po moři na ubohých a přetížených plavidlech - pokoušejí dostat do Evropy, a tak uniknout svízelným podmínkám, kdy jsou ohroženi boji a bídou především v Africe a na Blízkém východě. Litujeme ty, jejichž lodě nedopluly bezpečně do přístavů a jejichž posádky zahynuly v moři, zvedá se nám žaludek nad pašeráky lidí, kteří si na tom vybudovali svůj byznys a jde jim jen o získané peníze. Uvědomujeme si také obtíže těch států, k jejichž břehům míří početný příval migrantů. Odhaduje se, že Itálie a Řecko se musí vypořádávat s náporem více než 60 tisíců běženců. Je zřejmé, že to je pro tyto jednotlivé členské státy EU nesmírná a dlouhodobě nezvládnutelná zátěž, a proto je pochopitelné, že se EU snaží počet migrantů rozdělit podle geografických a ekonomických hledisek pomocí navržených kvót mezi všechny členské státy. Připomínáme, že jen v roce 2014 bylo podáno na území EU asi 600 000 žádostí o azyl. Navržené kvóty (které snad žádná země, ani Česká republika, nechtějí přijmout) tvoří v našem případě 1192 lidí, které bychom měli přijmout. Odpor proti těmto plánům je v celé Evropě dost silný, ani naši představitelé v tom nejsou výjimkou a uvažují o nějakých alternativních způsobech pomoci.

Jako křesťané zvažujeme tyto věci z několika hledisek: Nejprve asi s vděčností za fakt, že žijeme v oblasti, ke které s nadějemi a velkým očekáváním vzhlížejí milióny obyvatel této planety jako k prostoru blahobytu a bezpečnějších životních podmínek. A snad se nemýlím, když předpokládám, že největší otevřenost a ochota uprchlíky přijímat je právě v křesťanských kruzích, které neztratily milosrdný ohled k těm, kteří procházejí těžkým životním obdobím. Zároveň se ovšem s obavami ptáme, kdo že to do Evropy směřuje a kdo by zde měl najít nový domov. I bezpečnostní složky upozorňují, že v nepřehledném zástupu migrantů mohou být příslušníci nejrůznějších islámských bojových uskupení, o jejichž pobyt zde asi málokdo stojí. Navíc, když představitel Islámského státu Abú Bakr Bagdádí dal najevo, že "islám nikdy nebyl náboženstvím míru. Islám je náboženstvím boje...". I když jsme přesvědčeni, že se s jeho výkladem mnoho muslimů naštěstí neztotožňuje a můžeme se setkávat z jejich strany s potěšitelnou snahou přesvědčit své okolí o opaku, neměli bychom ani Bagdádího vyhlášení podceňovat. Ostatně Hlas mučedníků (podle womcanada.com) přinesl zprávu, jak na konci dubna z paluby gumového člunu s migranty, směřujícího do Itálie, radikální muslimové shodili 12 spolucestujících z Nigérie a Ghany do moře jen proto, že byli křesťany. Asi v této souvislosti nestačí jen litovat ty, kteří se v moři utopili, a se zadostiučiněním přijmout jako vyřešené, že ti násilníci byli italskou policií zadrženi. Obávám se, že je to jen názorná ukázka, že Evropa nečelí jen velkému kvantu migrantů, ale také v některých příkladech jejich kvalitě, která nás může ohrožovat více než jen z ekonomického pohledu.

podle tiskových zpráv a článků z médií B. Kejř

Církev je apoštolská

Dokončení ze str. 1

dobrý prospěch ve vynášení apoštolských ctností a života podle nich.

Dovolávám se své zkušenosti ze čtení a úvah nad apoštolskými listy: Je-li nějaký evangelík hrdý na svou víru a život a přečte si nějaký odstavec z apoštolského listu, jeho hrdost odpadne jako shnilé ovoce a na jeho místo se nastěhuje pokání, ne jako host, ale jako podnájemník.

Jsou aspoň tři věci, které charakterizují Apoštolskou církev, jak ji poznáváme z Nového zákona. Předně je to apoštolské slovo: Jasné svědectví, že Ježíš Kristus zemřel za hříšníky a vstal z mrtvých, aby byl jejich Pánem. Druhá věc je apoštolská svoboda: Věřící není už pod zákonem, je veden Duchem svatým, žije v pokoji a radosti. Třetí věc je bratrské obecenství sboru. Tam nalézá omilostněný hříšník své trvalé místo, stává se bratrem a laskavým strážcem, i když jako omilostněný hříšník zůstává hříšníkem. Svatý je jen svému Pánu díky jeho milosti.

Ještě povězme, že „apoštolské" je právo věřícího shromáždění hodnotit a soudit kázání a vyučování kazatelů i doktorů. Věřící není povinen jen poslouchat a věřit. Je dospělý, aby hodnotil a soudil, neboť víra osvobozuje i jeho intelekt a umožňuje mu poznání, které zase jen víra smí soudit. Církev, která se pokládá za neomylnou, nemůže být apoštolská. Apoštolská je ta církev, která snese každou kritiku. Kritika je však daleko revolučnější pojem, než se prvním protestantům zdálo.

Mysleli, že kritika skončí u větších nebo menších biblických přešlapů, jichž se dopouštěla středověká církev. Sami byli překvapeni, že kritika se chová jako živý proud, který se už obrátil na celou Bibli a svým kritickým světlem ji prosvěcuje, aby potvrdil, že Nový zákon je svým učením opravdu „apoštolský".

Pojem „kritika" a její bezbřehý proud, který se nezastavuje ani před samou Biblí, je však pro církve katolické nepřijatelný. „Apoštolská posloupnost", která se u nich už stala kanonickým právem, si osobuje rozhodnout s jistotou, co je apoštolské. Protestantské kritické myšlení, které se pídí po tom, co je apoštolské, se naprosto míjí s postojem katolických církví. Díky reformaci se kritický princip stal prvním kritériem křesťanské církve.

Josef Veselý

Ze synodu Českobratrské církve evangelické

Dokončení ze str. 1

žen Matěj Cháb, který s kandidaturou souhlasil. V prvním kole volby nezískal ani jeden z kandidátů nadpoloviční většinu hlasů, proto do druhého kola postoupili dva nejúspěšnější kandidáti – Vladimír Zikmund a Eva Zadražilová. Ve druhém kole získal Vladimír Zikmund 42 hlasů, Eva Zadražilová 28. „Děkuji Vám za důvěru, jediný, kdo z toho asi nebude mít radost, je moje manželka," poznamenal po svém zvolení Vladimír Zikmund. Následně byli postupně zvoleni první náměstek synodního kurátora Jiří Schneider, druhá náměstkyně synodního kurátora Eva Zadražilová, první náměstek synodního seniora Pavel Pokorný a druhý náměstek synodního seniora Ondřej Titěra.

Funkční období nové synodní rady začíná 23. listopadu 2015. Ustanovena bude při bohoslužebném shromáždění v Praze 21. listopadu. Synodní rada je nejvyšší šestičlenný správní orgán ČCE volený synodem na šest let. Skládá se ze tří farářů a tří laiků. V čele stojí nejvyšší představitelé církve: synodní senior/ka (duchovní) a synodní kurátor/ka (laik).

Daniel Ženatý (1954) ***je od roku 2005 farářem v Pardubicích. Dříve působil jako farář v Novém Městě na Moravě (1990 – 2005) a ve Valašském Meziříčí (1980 – 1990). Sedm let pracoval také jako kaplan pardubické věznice. V synodní radě již působil, a to ve funkci prvního náměstka synodního seniora (v letech 1997 – 2003 a 2009 – 2015). Je ženatý, má čtyři dospělé děti.***

Vladimír Zikmund ***(1955) pracuje od ukončení studií na ČVUT v roce 1980 ve vývoji valivých ložisek, v současnosti jako ředitel společnosti ZKL – Výzkum a vývoj v Brně. Od roku 1996 působí jako kurátor sboru ČCE v Brně-Husovicích a od roku 2003 jako seniorátní kurátor Brněnského seniorátu. Je ordinovaným presbyterem. Je ženatý, má dva dospělé syny.***

Jana Vondrová

Několik poznámek k synodu

Zprávu o zvolení nové synodní rady ČCE doplňujeme ještě následujícími stručnými poznámkami:

Projednávaných bodů: 115

Podkladových tisků: 77

Pastorační pracovníci – zaměstnanci povšechného sboru, přidělováni dle doporučení

Zkrácena doba povolání kazatele na sbor z 10 na 5 let.

Soběstačnost a samofinancování církve:

Rozdělení restitučních náhrad: 81,5 % Personální fond, 18,5 % projekty

Fixování navyšování odvodů do PF na 5 let

Rozdělení 70 % ČCE, 30 % Diakonie ČCE

Pravidla pro správu a rozdělování restitučních náhrad rozdělovaných prostřednictvím ČCE budou projednávána a navrhována v rámci komisí a doporučena synodní radě, která pak ustanoví grantovou komisi.

Založena akciová společnost pro správu nemovitého majetku personálního fondu ČCE Reality a.s.

Schválena rekonstrukce objektu V Jirchářích v max. výši 19 mil. Kč, schváleno využití komerční půjčky a zástavy objektu.

Volba předsednictva synodu

Předseda: Jiří Gruber (brněnský seniorát)

Místopředsedové:

Miroslav Pfann (poděbradský s.)

Jan Plecháček (chrudimský s.)

Jaroslav Andrejs (královéhradecký s.)

Vladimír Buzek (východomoravský s.)

Daniel Heller (pražský s.)

Další volby

-Volba faráře mládeže bratra Pavla Juna

Volba nemocniční kaplanky D. Hrubantové

Volba spirituála konzervatoře v Olomouci A. Wrany

Zřízení kazatelského místa pro sbor v Ústí nad Labem, hrazeného z povšechného sboru! novinka

Volba kazatele pro humanitární aktivity, pověřen M. Vymětal

Další témata:

Hospodářské záležitosti, schválení hospodaření r. 2014, rozpočet 2015, rozpis repartic, celocírkevní sbírky

Hospodářská soběstačnost sborů a samofinancování církve

Přes pozměňující návrhy Diakonie byly schváleny návrhy SR v téměř původním znění.

Pro Diakonii prostředky z DARP (diakonické a rozvojové projekty) v roce 2015 půjdou do rezervního fondu na poskytování půjček střediskům a školám

Diakonie ČCE

Volba nové Dozorčí rady

Simeona Zikmundová (dosavadní předsedkyně DRD, tajemnice Měú Třebíč)

Hana Svobodová (nová členka, ředitelka EA v Brně)

Kamila Viktorová (nová členka, ředitelka školy D. v Soběslavi)

Vladimír Kopecký (dosavadní místopředseda DRD, emeritní farář)

Ondřej Titěra (dosavadní člen DRD, farář v Jablonci)

Petr Hejl (nový člen, ředitel střediska v Kloboukách)

Jaroslav Pechar (dosavadní člen DRD, farář v Braníku)

Ondřej Macek (nový člen DRD, farář v Nosislavi)

Náhradníci:

Lia Valková

Pavla Hýblová

Dan Žárský

Zdeněk Hojný

Zprávy o činnosti Diakonie, dozorčí rady a střediska pro humanitární a rozvojovou spolupráci byly vzaty na vědomí.

Schválení převodu majetku v Krabčicích z ČCE na Diakonii

Schválen návrh na změnu JVŘ, synodní rada má připravit podklady k tomu, aby zástupci Diakonie měli na synodu poslanecký mandát

Zvolení zástupce synodu do komise pro diakonát – Antonína Plachého

Sola Gratia - doporučen převod z Východomoravského seniorátu na Diakonii ČCE, ČCE uhradí transakční náklady maximálně do 3 mil. Kč.

Příští jednání je svoláno jako mimořádné na listopad 2015, kdy noví členové synodní rady složí slib a budou uvedeni do funkce, rovněž se dokončí projednání tisků a návrhů usnesení, která se nestihla v řádném zasedání.

FiLe + PeHa

Medzinárodná teologická konferencia doktorandov opäť na pôde EBF UK

Keď sa v dňoch 9. – 11. februára 2012 konal I. ročník medzinárodnej teologickej konferencie pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov s názvom Jednota v mnohosti (In pluribus unitas) na pôde Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK, nikto z pôvodných organizátorov netušil, akej obľúbenosti sa táto konferencia bude tešiť. Počiatočnou myšlienkou bolo vzájomne sa oboznámiť s predmetom a výsledkami štúdia teológov z rôznych konfesií a pracovísk na Slovensku i v zahraničí, ako aj nadviazanie nových kontaktov a možností ďalšej spolupráce. Postupne sa z tohto podujatia stala putovná konferencia, ktorá sa konala v decembri 2012 v Prešove a v marci 2014 v Olomouci, aby sa 23. – 25. apríla 2015 vrátila opäť na pôdu svojej zakladateľskej fakulty, na EBF UK v Bratislave, kde sa konal už IV. ročník tohto podujatia venovaný výsledkom prác doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov v oblasti teológie.

Otvorenia konferencie, ktoré sa konalo na EBF UK, sa zhostil dekan EBF UK doc. Mgr. Ľubomír Batka, Dr. theol., ktorý predniesol aj zaujímavú prednášku s názvom „O vedeckosti teológie, teologickosti viery a vierohodnosti vedy“, po ktorej nasledovali ekumenické bohoslužby vychádzajúce z Limskej liturgie, ako i spoločná večera účastníkov konferencie s vedením fakulty. Na samotnú konferenciu sa prihlásilo a aktívne vystúpilo 51 účastníkov zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Nemecka i Belgicka, pričom za-stupovalo 11 rôznych univerzit a vysokých škôl z 18 rozličných pracovísk. Miestom samotnej konferencie sa stala Modra v priestoroch SOŠ vinársko-ovocinárskej, ktorá svojimi dejinami, prostredím i krásou zaujala najmä zahraničných doktorandov a vedeckých pracovníkov.

Konferencia Jednota v mnohosti bola rozdelená do troch prednáškových blokov, ktoré prebiehali simultánne v troch sekciách rozdelených podľa oblasti na biblistiku, systematickú teológiu, praktickú teológiu, religionistiku, etiku, cirkevné dejiny, ekumenickú teológiu, filozofiu, hermeneutiku a medzináboženský dialóg, pričom sa rokovalo v slovenskom, českom i anglickom jazyku. Jednotlivé bloky moderovali doktorandi, ako i pedagógovia EBF UK: doc. Mgr. František Ábel, PhD. a Dr. h.c. prof. ThDr. Július Filo, za čo im na tomto mieste patrí veľká vďaka. Organizačne boli jednotlivé výstupy rozdelené tak, aby sa účastníci mohli medzi jednotlivými sekciami presúvať, a tak navštíviť práve tú tému a prednášku, ktorá ich zaujala a nemuseli tak ostávať len v sekcii, do ktorej boli začlenení.

Hoci bol program prednášok náročný a trval až do neskorších popoludňajších hodín, predsa sa našiel čas i na duchovné rozjímanie. Každé ráno bola poskytnutá účastníkom konferencie možnosť zúčastniť sa na ekumenickom stíšení, či katolíckych omší a v piatok mohli záujemcovia navštíviť centrum Modry. Vďaka komentovanej prehliadke navštívili doktorandi aj miesta, na ktoré by sa inak nedostali. Okrem nemeckého evanjelického kostola to bol najmä nemecký sirotinec, ktorý zaujal svojou nevšednou históriou z obdobia druhej svetovej vojny. Nakoľko Modra patrí medzi známe vinohradnícke regióny, nemohli byť ani účastníci konferencie ukrátení o možnosť degustácie typických modranských vín, ktoré sú známe svojou kvalitou.

Posledný deň sa niesol v záverečnom zhodnotení celého podujatia, ktoré poskytlo nové impulzy pre nasledovné ročníky tejto konferencie, ktorá sa bude konať opäť o rok, opäť na inom mieste a na inej inštitúcii. V tejto chvíli sa však môžeme tešiť na zborník z tejto konferencie, ktorý by mal vyjsť koncom tohto kalendárneho roka.

Na záver je však nevyhnutné vysloviť vďaku celému vedeniu EBF UK, ako i jednotlivým pedagógom, ktorí boli v rozličných podobách ochotní pomôcť, ako i vedeniu Univerzity Komenského a vedeniu Evanjelickej cirkvi a. v. za dôveru, ako i finančné prostriedky, bez ktorých by nebolo možné túto konferenciu zabezpečiť. Vďaka však patrí všetkým zložkám, ktoré sa na príprave konferencie akokoľvek podieľali, či už išlo o zabezpečenie ubytovania, občerstvenia alebo dopravy.

Za organizačný tím
Mgr. Michaela Poschová
interná doktorandka na EBF UK

Hráze malichernosti

„Prosím vás, bratří, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorni a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení.“ 1 K 1,10

Útržek z listu apoštola Pavla nás vrací do pradávna a zároveň udržuje v přítomnosti. Korintští křesťané, kteří byli vystaveni vlivu pohanského prostředí, zápasili nejen s nepochopením okolí, ale i s vnitřními sváry. Také cítíte, že tato situace je vám povědomá?

Zmíněné nabádání je sice inspirováno především rozkolem ve sboru prvokřesťanské obce, ale většina z nás by si v této souvislosti vzpomněla na daleko mladší zkušenosti z jiných míst a společenství (včetně církví). S konflikty a nepochopením se totiž člověk potýká v rodinách, v profesním životě nebo ve společenských aktivitách. Leckdy to vypadá, že žijeme od souboje k souboji. Když se nekonečný seriál drobných životních bitev táhne dál a dál, napadne vás, jak by se vám lépe dýchalo, kdybyste nemuseli stále a dokola vysvětlovat věci, které jsou přece tak jasné.

Mnozí lidé se utápějí v malichernostech, z nichž staví zbytečné hráze, a nejsou schopni vidět a slyšet to, co je důležité. A tak se bojuje! Nejen člověk proti člověku, dokonce vznikají různé skupinky či frakce. Apoštolský text nás však upozorňuje, že to není nic nového. *„Myslím tím to, co se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu.“* (1 K 1,12) Zjištění, že už i Korintští partičkařili, nás může na jednu stranu uklidňovat, na druhou se ovšem můžeme i trochu zastydět, že jsme se od těch dob příliš nevyvinuli. Jistě to svědčí o naší nedokonalosti, ba i slabosti. Chyba je i v tom, že „svornost“ si překládáme jako něco, co nám může vzít naši domnělou jedinečnost a že nám snad hrozí splynutí s davem. I tak lze maskovat neochotu hledat a nacházet to podstatné. Ostatně další Pavlova otázka zní jasně a měli bychom si ji při různých příležitostech připomínat: *„Je snad Kristus rozdělen?“* (1 K 1,13)

Jiří Karban

Německý evangelický farář a filantrop Friedrich Chr. K. v. Bodelschwingh st.

NAR. 6.3.1831 V TECKLENBURGU – ZEMŘEL 2.4.1910 V BETHELU U BIELEFELDU

Vyrůstal nejprve v Koblenci ve Vestfálsku, ale potom v Berlíně, kde se jeho otec stal pruským ministrem. Studoval zemědělství, historii a teologii (v Basileji, Erlangen a Berlíně) a působil jako farář německého sboru v Paříži a v Dellwegu v Porúří, kde poznal bídné poměry dělnických vrstev. Sloužil také jako vojenský duchovní (1864, 1866 a 1870). V r. 1869 mu v krátké době zemřely čtyři děti na záškrt. Od r 1872 vedl ústav pro epileptiky v Bethelu u Bielefeldu, který rozšířil a přebudoval v pracovní společenství. (Ústav později předal svému synu Fridrichovi.) Věnoval se rovněž výchově diakonek, diakonů a kazatelů. Sledoval nadále osud dělníků, nádeníků, nezaměstnaných a bezdomovců, v jejichž prospěch jako poslanec říšského sněmu (1907) prosadil zákon o útulcích. Měl na zřeteli také kasárenské ubytování vojáků. Uměl burcovat církevní veřejnost a shromažďovat drobné příspěvky i získávat podporu na vlivných místech, s nimiž měl z berlínských dob kontakt. K oblastem jeho působení patřila i východní Afrika. Byl to muž probuzené víry a vroucí lásky, schopný organizátor a pohotový praktik, velmi autoritativní, který odmítal teologický i sociální liberalismus jakož i „nasycené křesťanství“. Svými postoji přispěl k budování moderního sociálního státu. Z jeho literární činnosti se zachovala kázání, dopisy, deník, paměti a stati.

K jeho břitkým průpovídkám patří: *„Ne tak pomalu, jinak zemřou!“*

Bohuslav Vik

NAD BIBLÍ

Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná.

Jan 16,23s

V dosahu svatodušních svátků se znovu vtírá otázka po Boží moci ve světě i v církvi. Jakpak Ježíš Kristus vzkříšený a oslavený panuje uprostřed toku dějin? Ve svátek nanebevstoupení si církev připomínala, že Pán a Vykupitel už není mezi námi tělesně, jak říkával apoštol Pavel. Vyznáváme, že byl vzat vzhůru, byl oslaven a je u Otce v nebesích. To je klíčové vyznání víry všech křesťanských církví, které slaví Velikonoce. Už mladá církev tak slavnostně vyjádřila radost z toho, že zlo a smrt a nedověra člověka nemůže zničit Boží akt smíření. Je to suma naší víry. Ježíš Kristus nad námi nepanuje jinak, než dílem milosrdenství a láskyplného vedení. To je moc jeho jména, jména Jehošua, Jozue, Ježíš, které znamená – Hospodin je spása. Moc k záchraně, ke spasení, moc k pokoji je mocí Ježíšova sklonění se k člověku. Syn Boží to koná s otevřeným srdcem i dlaní. Všechny příběhy evangelií, všechna vyprávění epištol cílí k tomuto nevšednímu dílu setkání s hříšným Adamem, dokonce i s tím, který o to někdy nestojí. Že se to dálo a děje s mocí shůry, nemohou popřít ani protivníci. Už pod křížem to slavně zní: Jiným pomáhal, ale sobě pomoci nemůže!

Syn Boží tak nepřišel pro sebe, ale pro jiné. Otec v nebesích svého Syna DAL - nezapomeňme -, aby každý, kdo ho přijme, nezahynul. Proto platí, že i když s námi není v těle, zůstává s námi jeho láska. Co znamená? Především jeho odpuštění, jeho smíření, jeho dary, všechno, co máme. Je to pokoj s Bohem v našem životě, ale i pokoj mezi lidmi. Z jeho lásky věřící člověk přijímá své životní partnery a potom i děti. Z jeho dobré vůle přijímáme i zkoušky důvěry, i svoji poslední hodinu života. A to všechno proto, že spoléháme na jeho slovo o tom, že nám připravil příbytek – přebývání – u Otce, inu tam, kde je on sám. I kdybychom sebevíce chtěli, neumíme to jinak převyprávět sobě i jiným, než právě připomínkou biblického svědectví. Trápívá nás ale, že nám nebývá rozuměno. Lidé nejednou vnímají poselství Písem za nesoučasné, zastaralé, nefunkční a archaické. I věřící lidé proto někdy rezignují a jejich křesťanský postoj se vytrácí v anonymitě. A tu přichází velká výzva svatodušní události.

Amen, amen, pravím vám, říká Pán Ježíš. Těm, které zavolal a oni uslyšeli jeho hlas, těm, kteří věří zaslíbení o příchodu Ducha Utěšitele, Ježíš potvrzuje: Jistě, jistě dostanete to, oč budete prosit Otce ve jménu mém. V Písmu platí, že vzývání a chválení jména Hospodinova znamená chválu jeho moci, která učinila nebe i zemi, která vyvádí ze zajetí. Je to chvála moci, která zachraňuje a tvoří nové počátky. Jan v jednom svém listu napíše, že tou mocí je láska, a kdo v ní přebývá, v Bohu přebývá a Bůh v něm. Není to láska ani neviditelná, ani podle lidské představy. Zjevila se ve tváři Kristově, napíše apoštol. A v Kristově jménu a moci proto prosíme. A tu je třeba znovu připomenout slova Pavlova o tom, že taková láska nehledá svých věcí. Potom ale modlitba v Ježíšově jménu není prosbou o COKOLIV. Je prosbou o všechno, co pramení z lásky Boží. Z podání evangelií víme o Ježíšově daru vlastně jediném. Dostanete Ducha svatého a potom poznáte, na co stačí láska vaše a na co stačí jen láska Spasitelova. Je toho velmi mnoho, co zmůže i v našem světě ochotné srdce nového člověka. Ale je toho také velmi mnoho, co Pán Bůh neslyší a nevyslýchá, protože prosby pramení v srdci tvrdém a neoblomném. Písmo mluví o srdci neobřezaném – proto neslituje se oko mé, aniž se smiluji. I budou volati v uši mé hlasem velikým - a nevyslyším jich - zní z úst prorockých i z knihy Přísloví (Ez 8,18 a Př 1,28). V Písmu jsou jen dvě modlitby, které nás učí obracet se k Otci tak, jako se obracel k nebesům jeho Syn – modlitba Páně a modlitba v Getsemane. – Ne jak já chci, ale jak ty chceš! Z lásky tak smíme prosit o všechno a na lásce Boží pak necháváme, co on ze své lásky naplní. Biblická modlitba je tak prosbou o sílu unést břemena našeho – ještě nevykoupeného – světa se stejnou důvěrou jako je nesl náš Pán. Tam, kde klesáme, a naše síly nestačí, smíme pokorně prosit o sílu lásky, která za nás zemřela. Jen proto má smysl prosit za nemocné a umírající, jen proto má smysl prosit za vladaře a národy vzpurné a vzdorující. Jen proto má smysl prosit jako Abraham i za Sodomu. Pán Bůh jistě ví, že toho Sodoma není hodna. Ale Hospodin ví i o těch spravedlivých, pro které se smilovává.

V dosahu svatodušních svátků jsme tak vyzýváni: Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná. Všichni máme vlastní zkušenost s modlitbami, které uvízly někde mezi nebem a zemí. Myslím na ty nesplněné. Vzdor tomu ale nejsou věřící lidé ve své radosti ukráceni. Pán Ježíš nám slíbil, že naše prosby slyší. Ve své moudrosti a lásce však připravuje řešení, se kterými my nepočítáme, protože je neznáme, ale zná je on. Dobrý Pastýř, Pán a Spasitel. Ne jak my chceme, ale jak chce on, který všechno své dal, abychom život měli a hojně měli. Což to není dost k radosti?

František Pavlis

PODZIMNÍ POBYT PRO SENIORY V CHOTĚBOŘI

Zveme vás na 34. Podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát
Termín: od soboty 29. srpna do soboty 5. září 2015
Je připraven pestrý program spojený s pobytem v přírodě – přednášky, koncert, beseda se zajímavou osobností, autobusový výlet, výtvarná dílna, ranní a večerní pobožnosti a bohoslužby v ekumenickém duchu. Společný čas s námi budou sdílet faráři Jaroslav Nečas a Lubomír Kabíček. Těšíme se na vás.
Cena pobytu: 2200 Kč. Uzávěrka přihlášek: 30. 6. 2015
Informace předá a přihlášky přijímá Hana Capoušková, Pardubice hana.cap@seznam.cz, tel.: 777877080

Listy M. Jana Husa

42. M. Janu Sybartovi na universitě Vídeňské

Nezasluhuje si, aby byl pozdraven, kdo těžkými lžemi ve zlou pověst uvádí své bližní, ale zasluhuje napomenutí, aby poznal svůj klam a rychle se vrátil na cestu lásky. Ejhle, ty profesore, nikoli svaté theologie, ale pojmu nepravosti, proč tvrdíš, že M. Jeronym není tím nejmenším rozšiřovatelem kacířství, když o jeho víře nic jistého nevíš, a ještě přidáváš chvástavou lež, že on se odebral ke králi krakovskému a bratru jeho kvůli rozvratu? Což pak ty jsi zpytatelem srdcí, že přes tak velikou vzdálenost poznáváš mysl lidí? Jaký jsi vyznavač Kristova zákona, když tak lživě označuješ bližního? To tě jistě Antikrist naučil vyznávat tak velikou bláznivost. Kde je zákon Kristův: [2]Nesuďte a nebudete souzeni? Kde onen: Zhřešil-li by proti tobě bratr tvůj, potrestej ho mezi sebou a jím samým? Hle, u tebe nepředcházelo laskavé pokárání bratra, ale se dostalo do veřejnosti. A nejen že jsi se osmělil pouze samotného počestného mistra dotknout se svými ostrými zuby, ale i převelikých společností; nepostačily tobě Čechy, ale osmělil ses, ale doufám že lživě, dábelskou zbrklostí připojit ke zločinu kacířství i království Slovanů ve věcech školských, ačkoliv o tom nemáš žádné důkazy, ale soudíš právě jen tajnosti srdcí a píšeš, že jsou arcikacíři, že nosí v ústech med a v srdci mají nezhojitelný zmijí jed. Hle, ty bližní soudíš nespravedlivě, že prý se snaží šašky ztropit z kněžství. Bůh je připraven k soudu! Je-li to tak, že jsi jménem vyznavač svaté theologie, když nevyznáš pravdu skutkem pokání z tohoto zločinu, budeš muset z každého slova skládat účet v den soudu před soudcem nejpřísnějším. Jsi snad profesor v matení lidí v nejistých věcech, nebo ve shazování kacířství na bratry, nebo ve shromažďování různých lží proti bližním? Zajisté jsi špatně vyučen v theologii lásky. Bůh ti dej ducha pravdy, abys mluvil, co je před Pánem svaté, co správné, a nikoli co prozrazuje utrhání nebo pomluvu od ducha lži a bludu. Toto ti píši bez lichocení, bráním se rozsévat na bližní pomluvy a pohoršení, a žádám, aby ses takových věcí zdržel a litoval toho, čeho ses dopustil. Dáno v oktáv [3] Jana Křtitele skrze mistra Jana Husa, v naději sluhu Ježíše Krista.

42. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

42. M. Janu Sybartovi na universitě Vídeňské [1]
R. 1413, 1. července. (1413, 1. července.)
M. Jeronym Pražský, věrný přítel Husův od prvopočátku, učený a výmluvný, který kdys z Anglicka některé spisy Viklefovy byl přivezl, všudy hájil některé články Viklefovy, a proto všudy zakoušel protivenství pro podezření z kacířství; z Paříže a z Heidelberka musil prchnouti, ač právě na těchto universitách mistrovství byl došel. V Budíně u dvora krále Zikmunda jest vězněn a na zpáteční cestě ve Vídni vyslýchán, načež i odtud prchl (1410). Jeronym zvlášť vynikl při odpustkové disputaci v Praze 15. července 1412. Současně s Husem z Prahy do vyhnanství se beroucím odešel i on na daleké cesty do Litvy, byv tam pozván knížetem Litevským Vitoldem, nepochybně v záležitostech týkajících se upravení styků a poměrů mezi latinskou a pravoslavnou církví; na té cestě zastavil se v Krakově u bratra velkoknížete Litevského, krále polského Vladislava II.; všudy ho předcházela pověst o kacířství v Čechách, z čehož mu vzešly nepříjemnosti a výslechy. Jak dalece v Litvě účelu cesty bylo dosaženo, neví se.
O této cestě do Polska a na Rus psal Sybart, profesor bohosloví ve Vídni, biskupu Záhřebskému; v listu praví, že žákovstvo české university se přidržuje učení převráceného, že v ústech mají med a v srdci jed zmije ... že v Čechách jsou arcikacíři, kteří k roztržce církve světské pány dráždí a že Jeronym, ne nejmenší rozsévač bludu, proto se vydal na cestu, aby oba panovníky Polska i Litvy od víry odvrátil. Na tento list Sybartův, do Chorvatska poslaný, odpovídá Hus přítomným dopisem tak, jak i rektor university Pražské Michal z Malenic u university Vídeňské si stěžoval. Hus kárá nerozvážná a nespravedlivá jeho tvrzení, jakož i nedostatek lásky.

[1] Tom. 544 (Pal. 168). [2] Evang. Matoušovo 7,1. a 18, 15. [3] To jest osmý den po svátku Jana Křtitele.

KOSTNICKÉ JISKRY
8. května 1914 List budící české svědomí č. 9

Buď Jan Hus - nebo Jan Nepomucký...

Řeč vaše budiž: Ano, ano - nikoli, nikoli... což nad to více jest, to od zlého jest.
Ježíš Kristus.

Kdo jest Jan Hus?

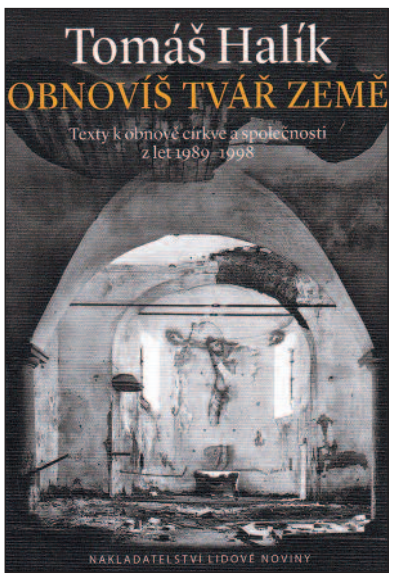
Jest snad význam jeho v tom, že opravil náš pravopis, že vymohl na králi Václavu IV. dekret kutnohorský, kterým pražská univerzita dána byla do rukou českého národa, jest význam Husův v tom, že bojoval proti odpustkům a nepravosti kněžské atd.?
Nikoliv! To všechno jsou sice veliké činy Husovy, ale to není hlavní jeho čin. To vše nebylo by ještě učinilo z Husa velikána českých a světových dějin.
Husův význam pravý jest v tom, že povznesl český národ a tím i každý jiný národ v přímý poměr k Bohu. Hus neuznával a neuznal, že papež by byl vyvoleným zástupcem božím na zemi, ale uznával, že jedině ten, kdo plní jeho * * * - může mluviti o vnitřním spojení s Bohem.
Hus neuznával prostředníků mezi sebou a svým Bohem, Hus neuznal, že papež měl by blíže k Bohu než český národ.
Tímto skutkem ale Hus také postavil národ tváří v tvář před Nejvyšší Pravdou, před samým Bohem - učinil jej odpovědným za sebe sama, vytrhl jej z opatrovnictví moci, která se dosud uznávala za nejvyšší ve věcech náboženských - z duchovního opatrovnictví Říma.
Hus postavil duchovně český národ - ať tak díme - na vlastní nohy, a tento čin jeho musil míti v důsledku i osamostatňovací snahy národa ve všech ostatních směrech...
Až do Husa opíral se český duch o jiné autority, Husem vstoupil národ český do řady národů samostatných, stal se národním celkem za sebe myslícím, stal se národem prvního řádu - nebyl již národem indiferentním, od jiných vedeným, národem řádu druhého...
Jan Hus jest tvůrcem českého národa.
Kdo však jest Jan Nepomucký?
Nevíme o něm ničeho bezpečného. Sami konzervativní dějepisci nevědí si rady, co mají určitého říci o jeho životě. Mnozí vážní vědci tvrdí, že vůbec nežil.
I kdyby však byl Jan Nepomucký žil , co učinil tento muž pro český národ a čím se zasloužil o lidstvo?
Jeho zásluha - kdyby byl žil - záležela by v tom, že nechtěl vyzraditi zpovědního tajemství a že raději zemřel, než by toto církevní přikázání porušil. ...
Z toho plyne, že Jan Nepomucký má význam toliko jako zjev katolicky církevní, nikoliv však jako zjev národní....

Po konfiskaci upravené vydání

Dialog a obnova

V minulých letech rok co rok přicházela na trh další kniha Tomáše Halíka. Rok 2014 se zdál být přelomovým – hned dvě knížky v Nakladatelství Lidové noviny ilustrované Patrikem Háblem (Obnovíš tvář země, 301 stran; Žít v dialogu, 169 stran). Zdálo by se to být dosti překvapivé. Vždyť autor byl čerstvě dekorován Templetonovou cenou, z čehož vyplynula i odpovědnost za nadaci z ní plynoucí. Jeho angažmá v cizině narostlo. Kněz, profesor, teolog, sociolog, religionista, prezident České křesťanské akademie, host na tuzemských i zahraničních sympoziích v jednom. Publicista sledující veřejné, náboženské, církevní, ekumenické dění domácí i světové a živě na ně reagující. Bude zajímavé sledovat, zda Tomáš Halík v hektickém současném nasazení nalezne útěšnou, rozjímavou samotu dobré poustevny pro nové téma knihy „2015“ pro širší českou veřejnost jako v dřívějších letech. Lze proto chápat, že uvedené poslední tituly navazují na předchozí v tom, že to je výběr z Halíkovy publikační činnosti. Tyto statě jsou jednak roztroušeny v nejrůznějších edicích a sotva kdo je má nashromážděny, jednak jde o výbor z předešlých titulů. I tak se jedná o rozmanitost, do níž je zajímavo se pročíst. Oproti tomu ilustrace Patrika Hábla v prvých svazcích mohly zaujmout, dále již jsou spíše jen pro fajnšmekry autorova oblíbence. Pro prostého zájemce o výtvarný projev mohou působit silně stereotypně. Již předešlá kniha Žít s tajemstvím (2013) byla pomocí, jak se v díle a myšlení Tomáše Halíka orientovat. Hned další dvě uvedené knížky pokračují tímto stylem. O prvé z nich sám autor uvádí, že měla původně vyjít s předchozím z roku 2013 v jednom svazku. Nakladatelství však z nich pro rozsáhlost učinilo dva. Co nás v předložených textech zaujme? Určitě již výběr sám. Autor na sebe tím i prozradí, co pokládá za obzvláště důležité. Co bylo i je příčinou jeho zklamání, očekávání i radosti.
Zcela určitě o autorovi hodně vypovídá jeho referát „Evangelium musí být hlásáno nově“, přednesený již před převratem v máji 1989 v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla. Jeho význam podtrhovalo již oslovení přítomných: „Drahý Otče kardinále, Otcové biskupové, pane titulární vikáři, vážení hosté, bratři a sestry!“ Záměr studie naznačil již podtitul knížky: Texty k obnově církve a společnosti. Po přednesení vyvolal Halíkův rozbor rozruch, ale také jeho rozšiřování nahrávek a v samizdatových vydáních, rovněž v exilu. V letech 1990-92 byl tento obsáhlý proslov několikrát publikován v oficiálních tiskovinách. Čím tak rozčeřil hladinu církevního života? Varoval před soustředěním se na obnovu toho, co zde již bylo. A obhajoba práv věřících nemá být posledním cílem, nýbrž prostředkem pro zací-

lenou službu tam, kde třeba. Všímá si ale také izolace vlastní církve od církve světové. Varuje před zápecnictvím, hlupáctvím a leností ducha, volá po aktivitě nových biskupů, kteří by měli přijít, výslovně: „Blahoslavený biskup, který svou pastýřskou berlou rozrazí petlici, jíž se ještě my sami uzavíráme zevnitř!“ Je otázkou, nakolik další vývoj svědčí o nenaplnění jeho tužeb. A zda neměl ambice vstoupit přímo do očistné služby ku proměně církve. Svědčila by o tom i mimořádná kapitolka o „Pokání kněží“.
Pro rozsah tohoto výkladu se musíme omezit na několik dalších důrazů a citací z obou knih, aniž uvedeme jejich řazení. Halík se rozpomíná, že „Některé ze zde publikovaných textů mi ve své době vynesly nepřízeň jistých církevních kruhů. Tato nepřízeň se mi lepila jako smůla na paty.“ Jeho program volá po východisku od základních struktur církve, obává se upadnutí církve do defenzivy ghetta. Volá po uskuteč-

nění požadavků koncilu, zapojení laiků ve farnosti a naslouchání potřebám mladší generace. Nejít tímto směrem by znamenalo „učinit z církve sektu, marginální jev v soudobém světě“.
Pozoruhodné je autorovo hodnocení Husa a husitství. Jednak kritické, přitom v podstatě přejné: „Husitství představuje nebývalý rozmach radikální křesťanské vroucnosti na poli teologie, spirituality i sociálních reforem, zároveň však roztáčí spirálu násilí a vhání zemi do politické izolace. Český teolog Jan Hus postavil svědomí do centra své teologie i svého osudového – pro celé české dějiny osudového – životního rozhodnutí. Hus se zajisté vyjadřuje v terminologii tradiční spirituality, mluví především o poslušnosti vůči Kristově pravdě zjevené v Písmu, avšak tuto pravdu zakouší svým rozumem a svědomím, nikoliv konformitou vůči institucionalizované autoritě. Myslím, že nikdo předtím nepřiznal svědomí tak vznešené místo v krajině křesťanské víry a zbožnosti. Hus je jistě dobrým dědicem Augustinovy teologie srdce. Předjímá tak reformaci, ale zůstává mužem, který překročil katolictví své doby a nedokročil do protestantismu.“ O následné reformační tradici poví, že „je zatlačena do exilu, doma podrobena tvrdému útisku. Jejím vzácným květem je Jednota bratrská a její biskup Komenský.“
Naše zastavení uzavřeme citátem: “Česká zbožnost zraněná dějinami je plachá. Těžko ji měřit, těžko ji popsat. Je „zprvu trpká sic“, jako česká réva ve známém dialogu krále Karla s Buškem z Velhartic; má však svou chuť, jiskru a sílu.“

Pro christnet.cz a ET-KJ

Jan Kašper

Miroslav Ransdorf : Mistr Jan Hus

MOTTO:
Škoda každého dobrého slova, které nebylo vysloveno

V ET-KJ 31/2014 mne zaujal článek Benito Mussolini a Jan Hus. Napadlo mne, že jsem i na českém knižním trhu objevil podobnou kuriozitu, a na ni chci upozornit. Ke konci minulého režimu, po dlouhé době půstu od podobných publikací se na knižním trhu objevila asi 150stránková knížka s v té době neuvěřitelným titulem : "Mistr Jan Hus." Jako její autor byl uveden Miroslav Ransdorf. Známá politická orientace autora by mohla vzbuzovat nedůvěru, že obsah bude zneužit k v té době obvyklé politické propagandě. Přesto jsem si s nedůvěrou ze zvědavosti jednu koupil a nestačil jsem se divit. Knížka byla tak poctivě napsaná, že za její obsah by se nemusel hanbit žádný protestantský historik. V duchu jsem za tu knížku Pánu Bohu děkoval a přátelům ji doporučoval k četbě. Když se později objevila v Levných knihách po pětikoruně, rozdal jsem přátelům desítky výtisků.
Podobně jako v tomto případě setkávám se i s mnoha jinými myšlenkami, které vyjadřují lidé, které mohu důvodně podezřívat z nekalých úmyslů. Mám jejich myšlenky odmítnout proto, že oprávněně nedůvěřuji jejich autorovi, anebo nejdříve posoudit pravdivost myšlenky a teprve potom rozhodnout, jestli ji přijmu? V psychologii je schopnost posoudit kvalitu myšlenky bez ohledu na jejího autora oceňována jako vyšší stupeň dospělosti intelektu, a je definována jako "autarkie". Ptám se tedy, Měla by být schopnost autarkie považována za samozřejmou výbavu charakteru křesťana?

Miroslav Šlechta

Oznámení

Od 11. května jsme jako sbor ČCE v Chrudimi zapojeni v církevní mobilní síti u T-Mobile. Naše nové telefonní číslo 739 105 160 nahradilo zrušenou pevnou linku. .

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20/2015

10. června 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
17. června 2015

Z obsahu

* *Neúspěch útěku*
* *Někdo jiný*

Poselství k 2. neděli po sv. Trojici

Skrytý Bůh
Exodus 20,4

Boha nemůžeme druhým ukázat. Někteří z toho vyvozují, že neexistuje. Na námitky ateistů se pokusil reagovat již Aristoteles. Měl za to, že všechno má svou příčinu a že tedy z pouhé existence světa lze usuzovat na existenci Stvořitele. Dnes tento argument čelí alternativnímu vysvětlení vzniku světa ze strany evoluční teorie.

Anselm z Canterbury zkoušel dokázat realitu Boha jiným způsobem: Jsme schopni myslet na bytost, která převyšuje všecko. Taková bytost pak nutně musí existovat. Pro moderního člověka však tento důkaz postrádá přesvědčivost.

Kant prohlásil, že důkaz Boží existence není ani tolik kolem nás, jako spíše v nás samých – morální zákon, který kdosi vepsal do našeho nitra. Výklad svědomí, který nepočítá s Bohem, však podal Freud. Evoluční biologie tvrdí, že ochota pomoci bližnímu v nouzi není nic jiného než mechanismus, jenž slouží k zachování druhu. I jiné živočišné druhy pečují o své slabší jedince.

Ukazuje se, že Boha není možné dokázat. Tato skutečnost však neznamená nějakou vadu v našem myšlení, ale vyplývá z povahy věci. Co by to bylo za „boha", jejž by člověk mohl zkoumat jak se mu zamane, aniž by byl odkázán na Boží zjevení sebe sama? Bůh chce jednat s lidmi určitým způsobem a k tomu je potřeba, aby zůstával skrytý.

Boží skrytost je zkouškou. Jsme v podobné situaci, jako malé děti, které se najednou octnou samy. Jak se budou chovat bez dozoru? Mnozí jsou opojeni svobodou. Mohou si dělat, co se jim zlíbí – a projde jim to. Jakkoli se to může jevit nespravedlivé, v rámci Božího plánu je to nutné. Kdyby totiž dobré jednání bylo vždy odměněno a zlé se železnou pravidelností trestáno, Bůh by se prozradil. Boží skrytost neznamená lhostejnost k tomu, jak lidé žijí, ale trpělivé vyčkávání, zda jej budou přece jen hledat a ptát se po jeho cestách.

Pavel Hejzlar,
farář ČCE v Chebu

Cesta víry

Začíná v církvi. Nehodlám tuto skutečnost omlouvat ani chránit proti nařčení, že církev je pro moderního člověka pasé – stará, bývalá, odbytá veličina. Ve skutečnosti církev tu je, moderní člověk se jí však vzdálil tak, až se vůči ní stal cizincem, nerozumí jejímu jazyku ani jejímu myšlení. Církev žije, protože dostala dva dary od Boha, které ji drží nad vodou, aby pro své hříchy nezahynula: svaté Písmo a svatého Ducha, jímž disponuje ještě méně než svatým Písmem; obojí zůstává Božím darem, nestává se majetkem církve. Moderní člověk živoří, proti středověku si polepšil, je pojištěn, ale už nezná cestu k pravdě a k životu. Ježíše Krista nemá v adresáři, už neví, kde ho hledat. Z církve se v jeho podvědomí stal spolek podivných lidí, kterým jde o peníze – přece o ty restituční miliardy, které však k víře nikoho nepřivedou.

Mluvím nyní o církvi, která má lepší zboží než to restituční. Bůh jí svěřil dvojí svědectví: slovo evangelia, jímž káže, a život v lásce, jímž svědčí, kdo je pramenem jejího života. Jedno bez druhého nemůže dobře existovat, vzájemně se doplňují. Slovo evangelia nebývá účinné a hodnověrné, pokud není neseno svědectvím církve a jejího života. Avšak svědectví života by nebylo přesvědčivé, pokud by v církvi nepřebývalo slovo evangelia a neurčovalo její život. V tomto smyslu církev je nezbytným předpokladem víry. Samozřejmě vycházím ze základní skutečnosti, že Boží lásku přinesl k nám, hříšníkům, Ježíš Kristus, ale tato lás-ka vzbuzuje naši lásku tehdy, je-li zvěstována církví, společenstvím věřících. Postup je zřejmý: slovo Kristovo nachází svůj domov v církvi, tam jsme je uslyšeli a uvěřili.

Je to tak, že kázané evangelium je hodno víry, je-li potvrzováno svědectvím víry církve. Zní to nesmiřitelně, avšak zvěstováno privátně jednotlivcem (laikem nebo teologem) ztrácí srozumitelnost a není schopno vzbudit důvěru. Pouze ze společenství vede cesta k víře. Není-li nesena láskou společenství, nevydává jasný tón, a nezíská trvalou důvěru.

Vím z vlastní zkušenosti, že když člověk uvěří slovu Kristova svědka,

Dokončení na str. 2

Miniatura s Husovým upálením, Bible Martinická, Praha, Knihovna Akademie věd České republiky, 1T G 3, f. 11b

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

PODOBA KAZATELE, KACÍŘE, MUČEDNÍKA

Letošní šestisté výročí upálení mistra Jana Husa v Kostnici je příležitostí k uskutečnění přednášek, výstav i ke vzniku textů, které jsou věnovány osobnosti tohoto významného českého reformátora. Na okraji zájmu nezůstává ani výtvarné umění, které je jedním ze zdrojů našeho poznání církve podobojí. Významným tématem v umění kališníků jsou obrazy mistra Jana Husa, kterých se v českém prostředí z 15. a 16. století dochovalo několik desítek. V tomto seriálu se postupně seznámíme s nejvýznamnějšími z nich.

Dvě nejstarší známá zobrazení Jana Husa pocházejí ze druhé čtvrtiny 15. století. V českém reformním prostředí má svůj původ Upálení z Bible Martinické ze 30. let 15. století, které se nachází ve výzdobě iniciály (úvodního písmene) knihy Genesis. Jan Hus je na hranici zobrazen jako bezvousý muž s vysokou kacířskou čepicí, pomalovanou siluetami tří černých ďáblů. Je oblečen do bílého roucha a přivázán ke kůlu provazy a silným řetězem kolem krku. Drobná knižní malba tak do detailů odpovídá popisu zprávy Petra z Mladoňovic, Husova přítele a univerzitního mistra, který byl očitým svědkem kostnických událostí.

Zvláštností této miniatury je postava s knihou, kterou na žádném jiném výjevu upálení nenajdeme. Muž v mistrovském taláru jakoby odchází od hranice, ale otáčí hlavu a pohlíží na Husovo umučení za sebou. Nejspíš se jedná o samotného Petra z Mladoňovic - právě kniha v jeho ruce reprezentuje písemné svědectví, na které navázala církev podobojí při uctívání Jana Husa jako mučedníka a světce. Nelze ani vyloučit, že si Martinickou Bibli pořídil právě samotný Petr z Mladoňovic. Význam má také umístění obrazu na začátku první biblické knihy Genesis, u iniciály zdobené výjevy Stvoření světa. Upálení zde totiž zaujímá místo, které v biblických rukopisech náleží Ukřižování Krista - události dějin spásy, která překonala Adamův hřích. Husova smrt na hranici tak nabývá významu následování Krista, a snad i momentu, od nějž se odvíjí vznik církve podobojí.

Jen o něco mladší zobrazení Jana Husa nacházíme v Kronice kostnického koncilu Ulricha z Richentalu. Autor, který se koncilu osobně

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Po rekonstrukci znovu otevřen Husův rodný domek

V Husinci na Prachaticku byl 30. května otevřen opravený rodný dům Jana Husa. Náklady na projekt, který připomíná odkaz kostnického mučedníka, činily 26 milionů korun. Více než 20 milionů korun na obnovu objektu uvolnila vláda. Příprava rekonstrukce trvala několik let a v minulosti jeden z projektů počítal s částkou na opravu 150 milionů korun. Tento záměr však nebyl realizován.

"Vzpomínám si na nesmyslné a předražené projekty, které jsem kritizoval. Jsem rád, že se podařilo celou akci realizovat za podstatně méně peněz," řekl novinářům jihočeský hejtman Jiří Zimola (ČSSD).

Obnovený Husův domek má působit jako místo, kde si například školní třídy budou připomínat historické souvislosti. "Poselství Jana Husa ukazuje hodnoty, pro které stojí za to položit život. Myslím si, že v současné nelehké době střetu civilizací a kultur je důležité si uvědomit, kde jsou kořeny a základy naší identity a civilizace," uvedl ministr kultury Daniel Herman, jenž se zahájení provozu památníku zúčastnil.

Centrálním a nejpamátnějším prostorem obnovené památky je Husova světnička, spojovaná s jeho narozením a dětstvím. V její bezprostřední blízkosti je Husova modlitebna. Autorem architektonického a výtvarného řešení expozice s využitím současné multimediální komunikace je architekt Petr Fuchs. Odborným garantem byl děkan Husitské teologické fakulty UK Jan Blahoslav Lášek.

Památník je dlouhodobě ve správě Církve československé husitské a Jihočeský kraj se podílí na financování jeho provozu.

podle ČTK noe

Z církví doma i ve světě

Kardinál Parolin o výsledku irského referenda

Na irské referendum o redefinici manželství na „svazek mezi dvěma osobami různého či téhož pohlaví“ reagovali různí církevní představitelé různě. Německý bývalý kuriální kardinál Walter Kasper vyjádřil v rozhovoru pro italský deník Corriere della Sera (27. května 2015) domněnku, že „pokud je svazek mezi dvěma osobami téhož pohlaví stabilní, má v sobě samozřejmě dobré prvky, které musíme uznat. Nemůžeme je však stavět na roveň.“

Naproti tomu státní sekretář Svatého stolce, kardinál Pietro Parolin, reagoval na výsledky irského referenda jednoznačně:

„Výsledky mě velice zarmoutily. Církev, jak řekl arcibiskup Dublinu, musí zajisté tuto skutečnost vzít v úvahu, avšak v tom smyslu, že - podle mého mínění – musí zintensivnit také evangelizaci kultury. Myslím, že nejde pouze o porážku křesťanských principů, ale tak trochu o porážku lidství.“

Irsko se stalo první zemí, které všelidovým referendem 62 % hlasů vyjádřilo podporu změny ústavy, která dovoluje svazkům gayů a leseb uzavírat sňatky.

Irský arcibiskup Diarmuid Martin osobně hlasoval pro "ne", ačkoliv zdůrazňoval, že práva gayů mají být respektována, "aniž by se měnila definicie manželství". “Sám se pozastavuji nad tím, že většina těch mladých lidí, kteří volili ANO, jsou absolventy našeho dvanáctiletého katolického školního systému. Říkám, že je zde ohromná výzva pro to, abychom porozuměli, jak předávat církevní poselství."

podle radio vaticana a theguardian.com; zkráceno a upraveno

Ministerstvo: Náboženské symboly lze ve škole zakázat jen v zájmu bezpečnosti

Školy by neměly plošně omezovat používání náboženských symbolů svými žáky například tím, že ve školním řádu paušálně zakážou všechny pokrývky hlavy. Mohou tak ale učinit v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví v konkrétně specifikovaných situacích. Uvádí to ministerstvo školství v nezávazné pomůcce, která má ředitelům škol usnadnit tvorbu školního řádu.

Otázka náboženských symbolů ve školách se v Česku rozvířila zhruba před rokem a půl, kdy zdravotnickou školu v Praze kvůli zákazu nosit hidžáb opustily dvě studentky. Ombudsmanka Anna Šabatová žádala pak změnu školního řádu, škola podle ní dívky nepřímo diskriminovala. Ředitelka školy argumentovala školním řádem, který zakazoval všechny pokrývky hlavy.

Ministerstvo v metodické příručce uvedlo, že školy nesmí náboženské symboly plošně omezovat ani takovým zdánlivě neutrálním ustanovením. Byly by tím podle něj dotčeny náboženské svobody chráněné Lis tinou základních práv a svobod a porušen antidiskriminační zákon.

Vedení škol může tyto symboly omezit jen v nezbytných případech. "Škola by tak mohla omezit užívání náboženského symbolu například v rámci praktického vyučování, popřípadě nepřipustit výkon některých činností z důvodu ochrany zdraví dotyčné osoby či osob dalších," uvádí se v příručce.

podle www.christnet.cz, zkráceno

Patriarcha ruské církve si přeje, aby Ruska Gagarinová nevyhrála Eurovizi

Patriarcha ruské pravoslavné církve Kirill si moc přeje, aby ruská zpěvačka Polina Gagarinová neuspěla v mezinárodní písňové soutěži Eurovize. Ruska je přitom považována za jednoho z favoritů sobotního finále ve Vídni. V případě jejího vítězství by se příští rok soutěž konala v Rusku, což by podle Kirilla do země přivedlo nežádoucí úpadkové jevy v západní kultuře.

"Je třeba podporovat ukolébavky, vlastenecké a duchovní písně. Potřebujeme své vlastní soutěže, musíme propagovat svoji kulturu, včetně jejího představování světu," řekl podle agentury TASS 22. května patriarcha v Uljanovsku. Setkal se tam s účastníky hnutí "Pravoslavná iniciativa", kteří začali v Rusku organizovat písňové festivaly.

Patriarcha moskevský a celé Rusi se obává, že pakliže Gagarinová soutěž v rakouské metropoli vyhraje, příští rok přijede Eurovize do Ruska "společně s těmi vousatými zpěvačkami, které vnucují to, co je v rozporu s naší kulturou".

Kirill tak narážel na vítězství "vousaté dámy" Conchity Wurst, tedy rakouského travesti zpěváka Thomase Neuwirtha, v loňském ročníku soutěže. Tento výsledek vyvolal velmi negativní reakce mezi ruskými politiky i představiteli církve, ale i u části veřejnosti.

Homosexualita přestala být v Rusku zločinem před 22 lety. Nicméně jiné než heterosexuální sklony jsou v zemi nadále vnímány nepříznivě.

podle www.christnet.cz

Prezident vyvěsí na Hradě husitský prapor

Prezident Miloš Zeman v pátek 5. června nad Pražským hradem vyvěsí husitský prapor. Hodlá tím zahájit oslavy 600. výročí upálení církevního reformátora Jana Husa. Uvedl to 31. května server Aktuálně.cz.

Husitský prapor s kalichem bude vlát nad sídlem českých prezidentů do státního svátku 6. července. "Prapor bude vyvěšen 5. června za účasti pana prezidenta a patriarchy husitské církve na třetím nádvoří," řekl serveru prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček. Před 90 lety stejné gesto udělal první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který vyvěsil prapor s kalichem při příležitosti uznání dne Husovy smrti státním svátkem. Tehdy se z toho stala největší diplomatická roztržka mezi ČSR a Svatým stolcem v meziválečném období, která se řešila mnoho let - tzv. Marmaggiho aféra.

podle www.aktualne.cz

Cesta víry

Dokončení ze str. 1

přestává být osamoceným jedincem, stává se údem společenství víry. Někdy to může být naopak: Člověk je pozván do církve a tam poznává bratry a sestry, jejich vztahy, přátelství a lásku a postupně a nutně zjišťuje, že základem, pramenem, původcem této laskavosti v slovech i činech je Ježíš Kristus. Od začátku se křesťanská víra šířila těmi dvěma cestami: zvěstováním evangelia Kristova, kázáním, které se konalo pravidelně na určitém místě pod střechou, nebo i pod širým nebem. Druhý způsob je méně viditelný a těžko zjistitelný, koná se kdekoli a kdykoli: věřící, někdy aniž to ví, aniž má ten úmysl, oznamuje, nebo spíše dává na vědomí lidem, s nimiž se setkává, že je trošku jiný než oni: má Pána, který ho ovládá svou pravdou a láskou tak, že je laskavý (tato laskavost je civilní odnož lásky) a poctivý i spolehlivý, ochotný darovat svůj čas a zájem nahodilému člověku, jenž právě to potřebuje, a hned pochopí, kdo se ho ujal a proč má pro něho čas a zájem.

Taková laskavost je v občanské společnosti vzácným jevem. Je znamením, že na svět přišla láska. Každý den nevstává v našem městě jen armáda zlodějů, připravených občany o něco okrást, ale také tolik křesťanů, které jejich víra nutí prokázat občanům laskavost, obdarovat je znamením, jež není v křesťanské Evropě nečitelné. Ještě snad ne. Zloději uspějí, nechť i my, křesťané, uspějeme - svou laskavostí.

Pro oba tyto způsoby se tedy církev rozhodla, když si uvědomila, že pole, do něhož má zasít tu dobrou zprávu o Božím Synu, který přišel bydlet na zemi, je tak veliké, že přesahuje možnosti jedné křesťanské generace. O tomto úkolu se ubezpečila zprávou Nového zákona o seslání Ducha svatého, kde bratrské společenství hraje důležitou roli: nebylo to jen Petrovo kázání, které přivedlo posluchače k pokání a k víře, ale také učedníci Kristovi, kteří naplněni Duchem svatým mluvili jinými jazyky, takže lidé žasli. I když jiní řekli s posměškem:“ jsou opilí“ (Sk 2,1-13). Potvrdilo se, že slovo evangelia nezasahuje toliko intelekt, ale dotýká se lidského srdce, které vnímá zvěstované slovo stejně jako společenství církve (učedníky). Existence společenství a jeho víra i připravenost jeho věřících svědčit o Kristu, i když to někdy zaplatili životem, vysvětluje rychlé rozšíření křesťanství v 1. a 2. století.

Mluvit o víře můžeme jen tak, že uznáme a oceníme službu církve, která víru provází od začátku až do konce.

Josef Veselý

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

zúčastnil, sepsal své paměti ve 20. letech 15. století. V několika dnes známých opisech se dochoval cyklus kreseb, který se v jednotlivých exemplářích lehce liší. V nejstarším Aulendorfském rukopisu (1433-50) začíná odsvěcením, kdy dva biskupové za asistence ministrantů Husa svlékají z kasule. Následují dva obrazy Husa jako odsouzence s kacířskou čepicí, který je veden bičici a přichází na místo popravy. Po hlavním obrazu upálení je cyklus zakončen výjevem s vhazováním Husova popela do Rýna. Ilustrace nesledují důsledně text kroniky, podle něhož byl Hus oblečen v suknici a papírová čepice nesla nápis Heresiarcha, doplněný postavami dvou ďáblů.

Katolický pramen Husův proces popisuje a ilustruje jako jednu z řady událostí na koncilu, a na rozdíl od Martinické Bible neslouží k Husově poctě a oslavení. Nejstarší obrazy dobře vystihují dvojí chápání Husovy osoby, které je zřejmé i z autentických zpráv - pro kališníky byl Jan Hus mučedníkem, pro katolíky kacířem.

pro ET-KJ připravila

Mgr. Milena Bílková, Th.D.,
pracovnice Městského muzea v Kadani, které sídlí v NKP Františkánský klášter v Kadani, www.kultura-kadan.cz/muzeum

* * *

Autorka vystudovala Husitskou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, roku 2007 ukončila doktorské studium; tématem disertace byla Ikonografie v utrakvistické teologii. Dva roky studovala dějiny umění na Filosofické fakultě v Praze a rok v Mnichově na Ludwig-Maximilians Universität. Členka Církve československé husitské s přejným vztahem k Českobratrské církvi evangelické.

Naše recenze

Marek Vácha
Věda, víra, Darwinova teorie a stvoření podle knihy Genesis

Nedávno se na našem knižním trhu objevila skvělá, pozornosti jistě hodná kniha nezvykle dlouhého názvu, uvedeného v nadpisu článku. Mnohoslovné pojmenování již samo podává přesný vhled do obsahu díla a nenechává čtenáře na pochybách, do jakých vod se pouští, popluje-li s odvahou po jeho metodicky dokonale utříděných stránkách. Katolickému knězi, učiteli etiky a molekulárnímu biologovi (Lékařská fakulta MU a Biskupské gymnázium v Brně) Marku Orko Váchovi se podařilo nestranně podchytit, dokumentovat všechny v titulu jmenované oblasti a vzájemně je myšlenkově propojit. Muž vědy a zároveň oddaný služebník Boží svým vlastním přístupem k vědeckým postupům dokazuje, že věda a víra si nad zamyšleními o cestách Stvoření mohou vstřícně podat ruce. Jen tak doplňují jedna druhou, jen v této symbióze mohou poznávat v celistvosti a do hlubin.

Jde však o zpracování náročné, doplňované novými špičkovými vědeckými argumenty, a to jak z oblasti teologie, tak z oblasti přírodovědy, navíc obohacené kvalifikovanými připomínkami světově proslulých osobností. Složitý a obsahově velmi obšírný, nesnadný námět je však zpracován citlivě, s viditelnou snahou o plošnou srozumitelnost. Ale rozumět všemu se navzdory autorovu nespornému mistrovství jazykovému i pedagogickému podaří asi opravdu jen málokomu, neboť jde o otázky vskutku obtížné, vyžadující mnohé znalosti, na nichž stavba úvah vyrůstá. Přesto však lze doufat, že široký okruh čtenářů osloven být může, neboť Marek Vácha velmi poetickou, emocionální češtinou shrnul obsah jednotlivých zamyšlení do naprosto jedinečných, poměrně jednoduchých, nikoli však zjednodušujících závěrů. Díky nim dostává vědecký text rozměr srozumitelnosti téměř pro každého a každému může přinést radost z krásy a smysluplnosti vědeckého bádání a teologického rozvažování nad Božím dílem Stvoření, jehož tajemství malinko pootevírá. Několik úryvků ze shrnutí závěrečného je důkazem již řečeného:

„Díky vědě víme, že náš příběh má začátek, díky vědě víme o Velkém třesku, o stáří Země a také o tom, že za dalších šest a půl miliard let přemění Slunce většinu svého vodíku na helium, stane se rudým obrem a pohltí Merkur a Venuši a pravděpodobně i Zemi s kontinenty, lidmi, knihami, láskami a nenávistmi, obrazy a sochami, se vším, co jsme nashromáždili a vybudovali, se stavbami, katedrálami a památkami, a příběh Země se uzavře. Tohle víme díky vědě a doufejme, že díky vědě se nám do té doby zdaří uniknout a osídlit jiná místa vesmíru …

Nejde tedy ve 21. století již jen o pouhé dokazování, že si věda s vírou neprotiřečí nebo že se navzájem nedotýkají a jedna druhou nemohou ohrozit, naopak, jde o jiskření mezi nimi, o to, že na stejné téma jsou kladeny různé otázky z různých stran, že jedna oblast dává nový rozměr druhé. Věřící člověk nemůže žít bez zájmu o vědu a o umění, a naopak vědec si musí klást otázky o svém místě na Zemi a mohlo by jej přinejmenším zajímat, jak se existenciální otázky člověka chápe umění. …

Věřím, že umění se může stát formou modlitby, a věřím, že i vědecké bádání se může stát modlitbou. Člověk, má-li být hoden svého jména, musí nutně vytvářet umění a musí se nutně věnovat vědě z touhy po poznání, jak je vesmír okolo a vesmír v něm zařízen, a zároveň občas musí zaklonit hlavu, podívat se na nebe a ptát se po důvodech své existence a nechat v sobě rezonovat probuzené vědomí odpovědnosti. Věřím, že v umění i ve vědě je cosi božského a že intuitivní schopnost modlitby je součástí výbavy každého občana této planety. Židovství a křesťanství postaví člověka velmi vysoko a připomenou jeho velikost, že je obrazem Božím (Gn 1,27) i chrámem Božím (1 K 3,16), připomenou jeho odpovědnost za svět a také to, že úkolem člověka je, aby ruku v ruce s Bohem dokončoval dílo stvoření. Kéž bychom zvedli tuto výzvu a víru, vědu i umění v sobě nechali jiskřit. Věřím, že jen díky takto vzniklému plameni člověk dostojí svému zadání být obrazem Božím.“

Milada Kaďůrková

Hrdinka v životě i ve smrti

K 65. výročí popravy JUDr. Milady Horákové

V květnovém čísle ET-KJ jsem při 70. výročí osvobození a návratu českých politických vězňů vzpomínal i na své setkání s dr. M. Horákovou ve věznici v Aichachu v Bavorsku, odkud jsme pomáhali organizovat společný návrat do vlasti. Během oněch čtrnácti dnů jsem ji mohl blíže poznat jako dámu, která si i ve vězení zachovala kouzlo mimořádné osobnosti. Ve mně, tehdy 26letém studentovi, vzbuzovala zvláštní respekt i svým statečným snášením vězeňského údělu za účast na protinacistickém odboji. (Proto jsem se sám neoznačoval za odbojáře, ale pouze za politického vězně.) Při nacistickém soudu v Drážďanech v říjnu 1944 byl pro ni navržen trest smrti, ale nakonec změněn v osmiletý žalář. Po pěti letech, kdy došlo k obdobné situaci při vykonstruovaném politickém procesu v Praze, neváhal český komunistický režim trest smrti i vykonat. Já jsem se mohl seznámit s jejím celým životním příběhem až po pádu totalitního režimu r.1989, kdy byl v Praze založen Klub dr. Milady Horákové a obnoveno vydávání časopisu Masarykův lid. Při příležitosti doprovodu zahraničních hostů na prohlídku pankrácké věznice jsem spolu s předsedou našeho Českého svazu bojovníků za svobodu B. Čermínem navštívil krom sekyrárny i dvůr, kde byla popravena. Při letošním výročí její hrdinné smrti si připomeňme hlavní události jejího životního zápasu i její mravní a duchovní odkaz.

Narozena 25.12.1901 v Praze jako druhé dítě manželů Královych. Spolu s mladší sestrou Věrou byla vychovávána ve vlasteneckém duchu Realistické strany T. G. Masaryka. Po maturitě r.1921 na dívčím lyceu vypomáhala v Čs. červeném kříži pod vedením dr. Alice Masarykové. Vyšší studium na právnické fakultě zakončila promocí r. 1926. Ve 26 letech se provdala (15.2.1927) za Bohuslava Horáka (svoji studentskou lásku), později redaktora Československého rozhlasu. Životopisci připomínají jako mimořádnou okolnost, že Horákovi byli uvědomělí evangelíci a že Milada pod jejich vlivem přestoupila i s rodiči z Římskokatolické církve do Českobratrské církve evangelické. (Stala se členkou evangelického sboru na Smíchově, jak o tom svědčí matriční záznam z 9.3.1935.) S tím souvisí životopisná doložka, že *„zakotvení v křesťanství je podstatné pro pochopení morálně pevných postojů M. Horákové“*. Když se stal v r. 1936 farářem Jan Kučera, pomohl nové člence sboru k hlubšímu utvrzení v biblické víře a našel v ní i aktivně zaujatou spojenkyni v protinacistickém odporu. (S mým otcem byl Kučera spřátelen ze studia na fakultách ve Vídni a Basileji. Později ho příležitostně seznámil i s dr. Horákovou.) Posléze se stal své duchovní spojenkyni velkou oporou i v době druhé totality, a to až do posledních dnů jejího pohnutého života. (Pro své kritické projevy vůči komunistickému režimu byl r.1952 prvním duchovním Českobratrské církve evangelické, kterému byl odňat státní souhlas pro kazatelskou službu.)

Jako právnička s hlubokým sociálním cítěním se dr. Horáková uplatnila ještě před válkou v práci na pražském magistrátu a v Čs. červeném kříži. Po válce působila v Ženské národní radě, kde se jí otevřela cesta i na mezinárodní fórum a k návštěvám řady evropských zemí. V r.1933 se jí narodila dcera Jana, jediné dítě. V následných letech, kdy už bylo nutno čelit rostoucímu tlaku hitlerovské mocenské politiky, se r. 1938 významně podílela na ideové přípravě X. všesokolského sletu v Praze. V době nacistické okupace, kdy skončila službu na magistrátu, se spolu s manželem zapojila do pražského odboje, až do vůdčí skupiny „Věrni zůstaneme“. V r.1940 byla i spolu s manželem zatčena a téměř dva roky byla ve vyšetřovací vazbě gestapa pod tvrdými výslechy. Po atentátu na Heydricha byla převezena do Malé pevnosti v Terezíně, kde už byl uvězněn i její manžel. Od 22.6.1944 byla postupně ve věznicích v Lipsku a Drážďanech. Tam byla 23.10.1944 odsouzena k osmi letům káznice. (Původní návrh zněl na trest smrti.) Výkon trestu trávila ve věznici v Aichachu v Bavorsku, kde se dočkala počátkem května 1945 i osvobození americkou armádou. (Tam jsem se s ní setkal po vězeňském transportu i já. A spolu s ní jsem se podílel na přípravách i návratu našich politických vězňů domů do vlasti.)

Životopisec dr. Horákové připomíná, že ani po návratu a setkání s manželem a dcerou nemohla uskutečnit svůj záměr věnovat se už výhradně své rodině, protože byla po svém rozhovoru s prezidentem Benešem znovu vtažena do demokratické politiky. Jako členka Československé strany národně socialistické byla 14. října 1945 zvolena poslankyní Prozatímního národního shromáždění. A jako spolupracovnice v ústředí Svazu osvobozených politických vězňů byla zvolena místopředsedkyní. V politice zastávala názor, že by se obnovená republika neměla orientovat jen na Sovětský svaz, čímž si znepřátelila komunistické předáky. Po únorovém puči r.1948 se sama vzdala poslaneckého mandátu (v den smrti Jana Masaryka). Na rozdíl od řady členů národně socialistické strany, kteří tehdy emigrovali do zahraničí (kdy před zatčením uprchl za pomoci faráře Kučery i její manžel), se rozhodla zůstat ve vlasti a pomáhat novému domácímu odboji. To už však měla Státní bezpečnost rozestřeny své sítě proti „politické reakci“. Příštího roku byla zatčena (27.9.1949) a po dlouhých výsleších zařazena na přední místo v politickém vykonstruovaném procesu. Ten začal 31.5. 1950 před státním soudem a trval osm dní podle připraveného scénáře. I jako obžalovaná se však snažila statečně obhajovat své demokratické zásady podle vzoru Masaryka a Beneše. Na závěr procesu 8.6.1950 byla první mezi čtyřmi odsouzenými k trestu smrti. Návrh, aby sama podala žádost o prezidentskou milost, odmítla jako statečná bojovnice: *„Jdu s hlavou vztyčenou – musí se umět i prohrávat. V boji se i padá, a co jiného je život, než boj?“* (Žádost podali její otec a obhájce, ale prezident Gottwald jí milost neudělil ani po výzvách významných osobností ze zahraničí. Směla se jen rozloučit se svými nejbližšími.)

Zde je možno opět zmínit pomoc smíchovského faráře Jana Kučery, který se pokoušel za ní docházet s duchovní posilou a byl ochoten ji navštívit i před popravou. O tom svědčí její dopis zaslaný mamince Horákové dva dny před popravou: *Ani nevíš, jakou mi způsobilo radost, když mi můj právní zástupce sdělil, že náš pan farář z evangelického sboru projevil ochotu mne doprovodit a duševně posílit i v hodinách, které mne očekávají. Bude požádáno, aby mu to bylo dovoleno, ale i kdyby se to nestalo, už samo to, že se ke mně přihlásil, mne posílilo a potěšilo, a tlumoč mu, maminko, mé hluboké díky za to.* Farář Kučera souhlas nedostal, ale mohl ho zastoupit farář Jiří Vojtěchovský z Velimi. To zmiňuje dr. Horáková v posledním dopise domů časně zrána před popravou 27.6.1950: *Jsem úplně klidná a připravená. Byl u mne pan farář,- a když nemohl přijít dr. Kučera, bylo mi to velikou posilou. Prosila jsem jej, aby také a hlavně vám věnoval teď svou pomoc.* Farář Kučera alespoň vymohl na úřadech pro šestnáctiletou dceru Janu, že mohla zůstat v rodině matčiny sestry V. Tůmové a nebyla umístěna ve státním ústavu.

Mravní pevnost a duchovní hloubka založená na biblické víře charakterizují dr. M. Horákovou v biblickém smyslu jako „ženu statečnou, daleko cennější než perly“ (Př 31,10). Jako bojovnice za poznanou pravdu se posléze projevuje i ve svých dopisech z pankrácké cely smrti (od 12.6. 1950), adresovaných jednotlivým členům rodiny. V nich opět osvědčuje své hluboké duchovní založení, doprovázené i projevy oddané lásky. V úvodním dopise jim doporučuje, aby nadále víc vzpomínali na to krásné, co mohli společně prožívat. A vysvětluje: *Víte, že jsem vám často po návratu z německého vězení říkala, že jsem si vědoma, že mi můj život, který jsem opravdu Božím zázrakem zachránila, byl jenom propůjčený. Cožpak jsem se tehdy musila vrátit ?Má hlava byla již ztracena, 27 kamarádů padlo pod sekyrou, a já byla najednou zase mezi vámi.*

Teď teprve cítím, co to bylo za dary. Jaký jsem byla šťastný a bohatý člověk.- Nelitujte mne. Žila jsem plný, opravdový život, který nestál, ale prudce tekl a vířil. Někdy mne otloukal a poznala jsem jeho tvrdost a těžkosti, jindy zas hladil a smál se sluncem. Byl to prostě skutečný život, a já jsem zaň Bohu neskonale vděčná. A že to skončí ?Všechno musí jednou skončit. Následuje dojemné doznání: *Jen jedno mne opravdu trápí. To, že jsem já dávala málo. I když jsem chtěla raději rozdávat než přijímat, nesplnila jsem toto své předsevzetí. Drobila jsem se mezi mnohé a mnohé, a na vás, moji nejmilejší, zbývalo často jen to, že jsem k vám přišla položit unavenou hlavu, vypnout přepjaté nervy, povolit si, nabrat sil a dechu. Dávat už jsem někdy neměla co.*- I své poslední dny života v cele smrti pak vysvětluje ze základu své pevné víry: *Vy víte, že tuto přetěžkou chvíli svého života překonávám, jak jen nejpevněji mohu, toliko s pomocí Boží. Když jsem se vrátila v roce 1945 z kriminálů a měla rozhovor v evangelickém bratrském sboru, řekla jsem tam mezi jiným: „V těch nejtěžších chvílích, v terezínských kasematech, jsem poznala, co je to Bůh, a pocítila jsem, že mne Bůh přijal. Nyní to vím určitě. A proto i vy se opřete o víru v Něj. A nebuďte zoufalí, jako ani já nejsem zoufalá. Život je samé úskalí a já budu do posledního dechu prosit Boha, aby vás zbavil všeho zlého.* - Svůj poslední dopis datovaný 27.6.1950 o půl třetí ráno napsala po předchozí večerní návštěvě členů rodiny, jediné povolené po dobu její vazby. O půl šesté pak došlo k její popravě, jako poslední ze čtyř hlavních obětí vražedného režimu. Jeho nenávistná krutost se projevila i v tom, že přes její výslovné poslední přání nebyly tyto dopisy rodině doručeny. Byly však šťastně uchovány a mohly být rodině předány po osvobození od totalitního režimu v r. 1989. Zpopelněné ostatky však nesměly být řádně pohřbeny, a tak byly rozvezeny z Pankráce spolu se stovkami dalších na různé hřbitovy.

V r. 2000 byl zřízen na Vyšehradě její symbolický hrob. V r. 2010 byl před smíchovským kostelem Českobratrské církve evangelické postaven její památník jako věrné členky sboru. Dr. M. Horáková patří v našem národě mezi hlavní symboly odporu proti totalitním režimům. Den její popravy, 27.červen, byl vyhlášen jako Den památky obětí komunistického režimu.

Jiří J. Otter

Prameny:
Lidé kolem Milady Horákové, Eman, Heršpice, 1999
P. Morée - P. Hlaváč, Knižnice studijních textů ČCE, Praha 2008
Dopisy M. Horákové z pankrácké cely smrti, Klub dr. M. H, 2012

Na správném místě

„Každému z vás říkám na základě milosti, která mi byla dána: Nesmýšlejte výš, než je komu určeno, ale smýšlejte o sobě střízlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh.“ *Ř 12, 3*

Publikum se obměnilo, ale obsah sdělení neztrácí na aktuálnosti. I tak můžeme uvažovat o slovech apoštola Pavla, která byla původně určena pro křesťanskou obec v centru Římské říše. To se řekne - smýšlet střízlivě! Pro leckoho těžký úkol. Tehdy i nyní. Každý z nás by si jistě rychle vzpomněl na jeden zářný příklad, kdy někdo mířil výš, než mu bylo dáno, a nakonec se mu z toho, mírně řečeno, zatočila hlava…

Je mnoho lidí, kteří se nechali svést dobovým nabádáním, že „každý může dokázat cokoliv“. Slýcháváme to nejen od tvůrců reklamních sloganů, ale i od jedinců zdánlivě seriózních. Obecně šířená představa, že kdekdo může dělat kdeco, kupříkladu způsobuje, že kdekdo mluví do kdečeho, aniž by o diskutovaných tématech a možných řešeních něco tušil. Velký problém také nastává ve chvílích, kdy člověk věci neznalý dostane moc a rozhoduje o něčem, co je mu příliš vzdáleno. Zkrátka není na správném místě.

Část apoštolského textu je užitečnou směrovkou nejen pro člověka, který touží po veřejném a „vlivném“ angažmá, ale i pro každého, kdo se zabývá například volbou povolání, vzděláváním nebo personalistikou. *„Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou. Kdo má dar služby, ať slouží. Kdo má dar učit, ať učí. Kdo dovede povzbuzovat, nechť povzbuzuje. Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí.“* (Ř 12,6-8)

Pochopit svůj úkol. Soustředit se na něj a pokud možno netříštit síly. Opravdově, radostně, vytrvale. Boží milost je totiž šance, kterou by člověk neměl promarnit.

Jiří Karban

Listy M. Jana Husa

43. Pražanům

Milost a pokoj od Pána našeho Ježíše Krista buď s vámi. Amen.
Tyto věci praví Pán Bůh v oddílu [1] svatého Jeremiáše: Stůjte na cestách a slyšte, a ptejte se na cesty starých, která by byla cesta dobrá, a choďte po ní a naleznete oblažení vašim duším. Stůjte na cestách Božích, které jsou veliká pokora Pána Jezu Krista, milosrdenství, trpělivost, život pracovitý, žalostivý a bolestný, a to až do jeho ohavné smrti; protože on sám, milý Spasitel, říká: Učte se ode mne, protože já jsem tichý a pokorný srdcem. A na jiném místě dí: Příklad jsem vám dal, abyste, jakož já činil jsem, i vy činili. A Pán Ježíš byl poslušný svého milého Otce až do smrti: což my hříšní máme více činit. Stůjte na cestách, pilně se doptávejte, které vedou od věčné smrti k věčnému životu a od veškeré bídy k věčné radosti. A tou cestou je čtení Pána všemohoucího a apoštolské epištoly, Starý zákon a také životy svatých, které jsou založeny v Božím zákoně, kteří svými životy svítí jakož slunce a měsíc a jiné hvězdy. Proto, nejmilejší bratři a sestry milé v Pánu Bohu! Prosím vás pro umučení syna Božího, abyste rádi chodili na kázání a při chození pilně poslouchali, při poslouchání porozuměli, při porozumění zachovávali, při zachovávání abyste sebe poznali, při sebepoznání abyste správně poznali svého nejmilejšího Spasitele (protože poznat Boha je svrchovaná spravedlnost), a když jej poznáte, abyste jej milovali ze všeho svého srdce a ze vší své vůle, a svého bližního jako sami sebe, a milujíce ho, radovali se s ním bez konce. Amen. Nebo v těch dvou přikázáních záleží celý Starý i Nový zákon. Stůjte na cestě a slyšte, abyste činili, co náleží k pokání, nebo tudy vám se přiblíží nebeské království. Vždyť pravé pokání je zdraví duše, navrácení ctnosti, jak dosvědčuje svatý Bernard [2], když říká: Ó pokání, zdraví duše, navrácení ctnosti, odehnání hříchů, zničení pekla, brána nebes, cesta spravedlivých, nasycení blahoslavených! Přešťastný člověk, který miluje svaté pokání a zachovává jej až do konce života svého! Stůjte na cestě Boží, bratři milí! Ať ustavičně rostete ve svatém životě, a když nepřestanete dobře činit, časem svým budete bez přerušení sklízet v nebesích. Amen.

43. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

43. Pražanům.
R. 1414. (1414 v pozdním létě.)
Hus zcela všeobecně vykládá slovo v knize proroka Jeremiáše kap. 6., verš 16. zapsané a napomíná své dřívější posluchače v kapli Betlémské, aby na cestách Božích, k životu věčnému vedoucích, stáli, následujíce příkladných ctností Kristových, čtouce slovo Boží, chodíce rádi na kázání a podle něho činíce, Boha i lidi milujíce a zvlášť pokání ostříhajíce.

[1] Oddíl nebo kapitola, zde kniha. [2] vynikající muž v středověku, církevní a vzdělavatelný spisovatel, opat kláštera v Clairvaux (Klervó) + 1153, viz č. 15.

KOSTNICKÉ JISKRY

8. května 1914 — List budící české svědomí — č. 9

Hlasy o Janu Nepomuckém.

Josef Dobrovský, buditel českého národa, bývalý jezuita:
Dobner připouští, že byl jen jeden Jan z Pomuka, totiž generální vikář z roku 1393, a již to samo protiví se kanonisačním aktům a kanonisační bulle. On myslí sice, že se stal omyl toliko v osobě a nikoli ve věci samé. Než věru hruběji nelze se přec mýliti, než vyhlásí-li se za svatou osoba, která nikdy ani nežila.

Jakub Arbes, spisovatel český, ve svém spisku "Lež a pravda o ´svatém´ Janu Nepomuckém":
Ušní zpověď byla Husem zavržena a ve zvláštním ustanovení táboritských článků r. 1420 nadobro zrušena. Avšak na ušní zpovědi katolickým kněžím právě nejvíce záleželo a proto musil býti z národa českého naproti Husovi postaven muž, který podstoupením mučednické smrti pro zachování zpovědního tajemství tuto svátost v ceně i povaze povýšil.
Po bitvě bělohorské uznáno bylo od katolických duchovních za nutnou potřebu, postaviti proti kacířským rekům národním, Husovi a Žižkovi, jiného neméně národního reka. Hus byl velikým a slavným úkazem v dějinách světových, jehož památku dlouhá řada činů a utrpění v srdce národa českého vryla, Jan Nepomucký byl však ještě pouhé jméno, jehož sláva jen v několika malicherných a jen velebným pánům známých zázracích a jakési bledé záři svatosti se zakládala. I pracováno se strany kněžské ze všech sil, aby místo, jež zaujímal Hus, postoupeno bylo Janu Nepomuckému...

Dr. Jan Herben ve svém spisu "Jan Nepomucký. Spor dějin českých s církví římskou":
Spor o Jana z Pomuku stojí pro lidi zdravého rozumu tak, že svatého Jana Nepomuckého není.
Roku 1393 utopen byl v Praze generální vikář Jan z Pomuka, jehož smrt zrodila v lidu a u pozdějších spisovatelů tolik legend, že Balbín a Hájek z těchto legend utvořili si docela novou osobu. Za násilného navracování českého národa do katolické církve, ač po dlouhém zpěčování se Říma, tato legendární osobnost prohlášena za svatou.
Někteří dějepisci (Abel) i vyslovili domněnku, že celé svatořečení Jana Nep. bylo velkolepým jezovitským podvodem, aby za Mistra Jana Husa, jenž nemohl snadno vytržen býti z paměti národa, podstrčen byl Mistr Jan Nepomucký. Pro domněnku tu svědčí i to mistrovství i to zpovědnictví u královny Žofie (Hus byl mistrem i zpovědníkem). Tuto podobnost mezi Husem a domnělým světcem upravil nápadně Balbín. Na konec i způsob svátku svatojanského vzal ze svátku Husova. Husův svátek slavíván byl v Čechách i na Moravě 6. července. Způsob oslavy té býval velkolepý zvláště v Praze.

Po konfiskaci upravené vydání

Nad Biblí

Cestu k očistění od špatností a prostředí, v němž je nedostatek lásky a dobra, začínejme hledat u sebe

Jen málokdo nezná příběh o marnotratném synu, který najdeme v Bibli v Lukášově evangeliu. Ježíš Kristus zde vypráví o dvou synech a jejich otci. Mladší syn se rozhodne odejít do světa. Požádá otce, aby mu vyplatil jeho dědictví. Starší syn zůstává doma a věnuje se dál hospodaření. Po nedlouhém čase se mladší syn vrací domů. K návratu se rozhodl poté, když mu došly peníze, které prohýřil a utratil. Vrací se jako zchudlý člověk a vrací se s ostudou, že promarnil všechno, co měl. Vrací se sice jako poražený člověk, ale přesto je rozhodnutý, že se musí zcela změnit. Žádá proto svého otce o druhou šanci. Otec ho přijímá zpět a všechno mu odpouští. Bere ho zpět domů a věří, že jeho ztracený syn splní své předsevzetí a že se změní. U svého staršího bratra se však shledává s odmítnutím, třebaže i ten mu nakonec odpustí.
Když zhřešíme, znamená to obvykle, že jsme něco zlého provedli. Následně si většinou uvědomíme svůj přešlap a okolnosti toho, proč se nám to stalo a jaký to má pro nás i pro druhé dopad. Víme, že jsme někomu svým jednáním ublížili, a to nás pronásleduje. Obvykle nám brzo dojde, co máme udělat, abychom se zase vrátili na správnou cestu. Věřící člověk, křesťan (evangelík stejně jako katolík) začne prosit Hospodina, aby mu odpustil. Podstatou takového odpuštění je však nutnost vyjít a napravovat, co jsme způsobili. Omluvíme se, požádáme o odpuštění, nahradíme, co jsme zavinili a kde je třeba, pomůžeme dvojnásob. To je scénář, podle kterého jedná křesťan a podle kterého by měl jednat každý, bez rozdílu toho, v koho nebo v co věří, kým je a jaké je jeho postavení. Spoléháme se a věříme, že takhle to funguje a má být. Doufáme, že nás druhý člověk, ten, kterému se omluvíme, pochopí, nebude nás nenávidět a dokonce nám odpustí. Křesťan dokonce věří, že dostane sílu k tomu, aby požádal o odpuštění svého Boha; věří totiž, že ho Bůh neodsoudí. Můžeme říci, že biblický příběh o marnotratném synu je scénářem pro to, jak to ve skutečnosti mezi námi lidmi bývá, ale především, jak se k nám v takových situacích staví Bůh. Je to scénář filmu o vztahu nepochopitelně milujícího Pána nebe i země a odjakživa vzdorného člověka. Člověk ale nesmí přestat zápasit se svou náklonností ke zlému. To, že činíme zlé věci, je stále dokola se opakující součást našich životních příběhů. Jsme hříšníci; a kdo to nepřijímá, měl by aspoň uznat, že s hříchem bojuje a hříchu se občas dopouští. Vždycky je podstatné brát v úvahu všechny okolnosti, důvody a úmysly, které nás přivedly k hříšnému, špatnému činu.
Hřích je skutek, za kterým obvykle stojí zloba. Zloba a zlo, to je nedostatek dobra nebo dobro mylně pochopené a činěné. I zdánlivým dobrem lze ubližovat. Potýkáme se se spoustou všedních, běžných hříchů, které vycházejí z nedokonalého lidského jednání. Jde o jednání ze zlé vůle vycházející, o provinění proti druhému člověku a proti absolutnímu dobru. Apoštol Pavel ve svých listech píše, že hřích je realitou celého lidstva. Evangelia proti hříchu staví odpuštění. Odpuštění je odvislé od jedné podmínky: totiž od připravenosti člověka odpouštět a také odpuštění neodmítat. Bible k nám hovoří vždy a naléhavě o možnosti překonání hříchu. Každá vina, která je vyznána a napravována, bude zcela jistě odstraněna skrze odpuštění ze strany Boží. Každý člověk se však prezentuje svým vlastním životním příběhem. Kdo napsal scénář našeho života? Ten scénář si píšeme sami. Je to v našich rukách. Je to hlavně na nás, jak bude vypadat příběh, který píšeme. Bůh sedí na režisérské židli, my píšeme scénář. Svůj scénář jsme ale ještě nedopsali. Byla by škoda a chyba takhle uvažovat a bylo by to zpronevěrou darů, které jsme dostali do života. Náš život má svůj smysl a každý tady na zemi, tam, kde žije, má své konkrétní poslání. Nechceme přece a ani nebereme svůj život lehkovážně a jako náhodu, nebo snad jako nezvratitelný osud. Nehřešíme proto, že bychom chtěli, že by nám bylo jedno, co děláme a co se nám honí v hlavě. Nevyhledáváme hřích a příležitost k němu, protože by nám to přinášelo potěšení anebo přímo užitek. Někdy dokonce musíme vstoupit na tenký led, abychom mezi dvěma zly zvolili to menší. Kde jsou hranice, kdy se dopouštíme hříchu, a kdy jsme k takovému jednání donuceni? Nikomu neprospěje, když se nechá pronásledovat svým svědomím. Nemyslím teď svědomí ochladlé, vlažné, ale svědomí nekompromisní, takové, které úzkostlivě bojuje s nedokonalostí a s vlastním já a nahání strach sobě i druhým. Zda mohou být naše nedokonalosti ve vlastním slova smyslu hříchem, je obtížné říct. Lidské posuzování má své limity a je v mnoha ohledech velmi omezené. Naším záměrem ani cílem není něco bořit a někomu ubližovat.
Je moc důležité vědět, že každé naše jednání se neděje samosebou. Má nějakou příčinu, která nás má někam posunout. Jde o to změnit svůj dosavadní způsob života. To je samozřejmě náročné a často nás to staví do pozice, kdy si uvědomujeme, že se vrháme do něčeho, co nám a druhým zdánlivě neprospěje. Jenže i taková rozhodnutí děláme a je nezbytné se k nim postavit čelem i za cenu toho, že budou lítat třísky. Je však také možné se domluvit, najít shodu, vyložit karty a promluvit ve vhodnou chvíli. Mluvit za sebe a za svůj život. Za svá rozhodnutí si je zodpovědný každý sám. Odmítněme se chovat tak, jako bychom si vsadili sportku. Snad pokaždé chceme dosáhnout pozitivního výsledku a dojít cíle. Bůh nás dobře zná, jde s námi a nečeká a nevynucuje si naše vyznání. To vyznání se děje, kdykoli se před něj postavíme, svěříme mu svůj život a řekneme mu každé ráno: Pane Bože, na co nestačím, s tím mi pomoz. Uvěřme jednou tomu, že nás Bůh miluje. Jeho láska, která není z tohoto světa a která je nepochopitelná a neuchopitelná, stoprocentně vítězí i navzdory smrti, navzdory naší nedokonalosti a navzdory každému hříchu.

Dušan Ehmig,
kazatel
Českobratrské církve evangelické
ve Dvakačovicích

Zemětřesení v Nepálu – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE (HRS) se zapojilo do pomoci

Bezprostředně po zemětřesení v Nepálu 25. dubna 2015 se středisko HRS spojilo s německou Diakonie Katastrophenhilfe, svým partnerem ve světové síti církevních organizací ACT Alliance (Action by Churches together).
Německá Diakonie Katastrophenhilfe má dlouhodobě svoje kanceláře a spolupracovníky v Nepálu a začala na místě pomáhat okamžitě po zemětřesení.
Středisko HRS vyhlásilo sbírku na pomoc Nepálu.
Neziskové organizace sdružené v ACT Alliance si daly za cíl shromáždit pro Nepál 12 milionů dolarů. K této částce přispívají Češi pomocí sbírky a více než 1900 dárců zvolilo podporu prostřednictvím DMS.
Lidé v Nepálu potřebují přístřeší, pitnou vodu, psychosociální pomoc, potraviny, nádobí, deky. Humanitární pracovníci se musí do mnohých míst dostávat pěšky. Přesto se stále daří základní pomoc distribuovat i do odlehlých lokalit.
Pomáhejte s námi dál – číslo sbírkového účtu na pomoc Nepálu je:

292949292/0300, v. s. 319
DMS – DMS DIAKONIEPOMOC, tel.: 87 777

Michaela Stachová

Inzerce

Prodáme RD k rekonstrukci, 50 m² se zahradou 500 m² v Pňově-Předhradí, 20 min. po dálnici Praha-Č. Most. Cena 350 000 Kč.
Tel.: 604 324 621.
č. 5

Rakouské ALPY - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St.Wolfgang, Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena Eur 20,00/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de.
J. Potoček - tel. 49 553 9393 - georgepot@seznam.cz
č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

21-22/2015

17. června 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 15. července 2015

Z obsahu

* *Církev je jen jedna a je apoštolská*
* *Pouze s ním a v něm*

Poselství k 3. neděli po sv. Trojici

Znáš svého Otce?
Lukáš 15,1–3.11–32

Každý z nás jako dítě něco provedl. Často se děti v těchto chvílích bojí reakce rodičů a snaží se celou událost zakrýt ve snaze oddálit důsledky. Jen si každý vzpomeňme na své dětství, jak jsme reagovali. Chtělo se nám v té chvíli vyhledávat přítomnost svých rodičů, nebo jsme se snažili tu chvíli oddálit? Až když vše 'prasklo' a byli jsme situací dovedeni k odhalení, někdy i k následné domluvě či trestu, byli jsme schopni znovu s rodiči normálně fungovat.

Jak se asi cítil syn v biblickém podobenství, který si vymohl na otci své dědictví a následně toto jmění rozmařilým životem rozházel? Co v té chvíli cítil vůči otci? Pravděpodobně vnímal své selhání, možná i to, že otce zklamal. Jinak by zřejmě krátce po tom, co mu došly peníze, odešel zpět domů. On se ale rozhodl, že radši bude mezi prasaty. K rozhodnutí jít za otcem došel až později.

Co zatím dělá otec? Čeká, aktivně vyhlíží, kdy se syn vrátí. Jakmile ho uvidí, běží mu naproti. Je mu jedno, že syn smrdí od prasat, a objímá ho. Je mu jedno, že utratil všechny ty peníze, ignoruje synovu nabídku být pouhým nádeníkem a znovu ho uvádí do pozice syna. Nechává ho obléct do nových šatů, dává mu prsten (znamení synovství), obuv a nechává vystrojit velikou oslavu, protože se syn vrátil domů.

Vnímáte to? Otce zajímá syn. Jde mu o syna, o vztah se svým dítětem. Ostatní věci nejsou v tu chvíli důležité. Důležitý je syn. Syna tak dlouho vyhlížel. Na něho čekal, až se vrátí domů. Chtěl s ním znovu mít vztah, chtěl být s ním.

Co brání tobě, abys měl blízký vztah s nebeským Otcem? Co skrýváš a co ti brání k němu přijít? Kdy se rozhodneš opustit ta svá 'prasata' a jít domů? Otec tě miluje a čeká, až uděláš krok k němu. On na tebe čeká! Jde mu o tebe!

Přibližte se k Bohu a přiblíží se k vám. Jakub 4,7

Štěpán Vašíček, misijní pracovník sboru CB v Bystrém

Neúspěch útěku

Křesťanská víra je bezesporu poklad. Toto bohatství se však nedá uložit do trezoru, ani do banky. O víru musíme také stále zápasit. Musíme ji ustavičně posilovat v křesťanském obecenství, i doma nad Písmem či v tichém usebrání.

Rozličná pokušení se totiž nevyhýbají nikomu – a tedy ani křesťanům. A to se může stát, že člověk, který stojí duchovně vskutku vysoko, začne přemýšlet o tom, jak by asi vypadal jeho život bez Boha. Jaké by to bylo, kdyby se pokusil od svého Stvořitele utéci. Tak, aby se stal vskutku nezávislým a svobodným, aby si mohl dělat bez rozpaků a výčitek vše, co se mu zrovna zalíbí.

O tuto jakousi meditaci, o takovéto zamyšlení, jde i starozákonnímu žalmistovi. Žije a pohybuje se stále v Boží blízkosti. Proto si může tyto určité „nebezpečné“ úvahy klidně dovolit. Modlitební úvaha, jakkoliv smělá a odvážná, totiž neodvádí žalmistu od Boha. Naopak – povede ho nakonec k jásavému a jednoznačnému vyznání: Pane, před tebou nelze opravdu nikam utéci, nikam se skrýt. Člověk propadá nicméně znovu a znovu pokušení, aby se vzdálil od Boha. O této skutečnosti ví Bible velmi dobře. Před Božím hlasem se schovává kamsi do úkrytu a do podzadí v ráji už Adam. Pošetile se domnívá, že je možné nalézt nějaký úkryt před vševidoucím a svrchovaným Bohem (Gn 3,10).

Na stejné, řekněme, že „adamovské“ linii se bude pohybovat i prorok Jonáš. Má vyřídit vzkaz do bohatého a pyšného města Ninive. Jonáš se však bojí. Proto se chce vyhnout nesnadnému a riskantnímu poslání a pověření. Neplaví se tudíž na lodi do Ninive, ale právě opačným směrem – do Tarsu. Když se strhne na moři bouře a na palubu útočí obrovské vlny, tak zřetelně oznamují: Jonáši, Bohu neutečeš! Prorok přesto ani v tuto kritickou chvíli nevychází ze své zaslepenosti a neposlušnosti. Nechává se hodit do protibožského a chaotického živlu. Myslí, že tam, tak daleko i hluboko, nesahá Boží moc. Ano, Jonáš chce dokonce radě-

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Poselství Husovských slavností přibližuje program i logo

Kdo byl Jan Hus a jaký odkaz nám zanechal, připomenou 5. a 6. července Husovské slavnosti v centru Prahy. Budou největší akcí konající se v rámci Husova roku, který zahrnuje mnoho akcí k 600. výročí mučednické smrti Jana Husa a zaplní celé centrum Prahy.

Na Staroměstském náměstí zahraje řada kapel, například Hradišťan nebo Spirituál kvintet. Připravena bude také ekumenická bohoslužba. Ovocný trh se promění ve středověké tržiště s programem pro děti i rodiče. Poutnický program oživí také některé kostely. Akci společně pořádají Českobratrská církev evangelická a Církev československá husitská.

Postavu a poselství Jana Husa představuje i logo slavností vytvořené brněnskou kreativní agenturou Kreatura. *„Logu dominuje silueta Jana Husa. Hmota této siluety zároveň tvoří pozadí pro inverzní motiv využívající grafický dvojsmysl k dovyprávění příběhu. Hus tedy v prvním plánu drží v rukou Bibli, ze které předčítá svá kázání, v druhém plánu z motivu vystupuje silueta kalichu a přináší tak zřetelnou symboliku české reformace,“* popsal logo Petr Kincl z agentury Kreatura.

Kreatura připravuje také další grafické návrhy pro Husovské slavnosti. Mezi nimi letáky, program, trička pro organizátory i návštěvníky nebo grafiku k poutnickému programu V kole po kostelech, ve kterém zájemci budou mít možnost navštívit například Betlémskou kapli, kostel U Salvátora a kostel Matky Boží před Týnem na Staroměstském náměstí nebo kostel Martin ve zdi.

S agenturou spolupracuje Českobratrská církev evangelická již pět let, podílela se také například na přípravě materiálů k 600. výročí přijímání podobojí loni na podzim. *„Dobře víme, že grafická úroveň komunikace našich klientů je jedním z nástrojů jejich propagačních aktivit. Snažíme se vnímat tyto přesahy a na základě vzájemné komunikace klientů nabízet optimální řešení pro jejich projekty,“* vysvětlil Ondřej Prusák, produkční brněnské agentury Kreatura.

Více informací poskytne:
Petra Motyčková
petra.motyckova@originalcom.cz

Husovo upálení, Litoměřice, Státní oblastní archiv v Litoměřicích, MS. IV C 1, f. 245b

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Upálení Mistra Jana Husa z Litoměřického graduálu

V předchozím článku o Husově ikonografii, tedy o způsobu jeho zobrazování, jsme se věnovali dvěma nejstarším výjevům s upálením. Dnes se podíváme na jeden z úplně nejzajímavějších Husových obrazů, který pochází z Litoměřického graduálu ze 20. let 16. století. Tento rozměrný kališnický rukopis s liturgickými zpěvy (váha téměř 60 kg, rozměry 55 x 76,5 cm, tloušťka 28 cm) obsahuje hned tři malby s osobou Jana Husa, které se vyznačují nejen vysokou výtvarnou kvalitou, ale i velkým obsahovým bohatstvím. Jedna zachycuje Husa na kazatelně, zbylé dvě představují navzájem odlišně podaný výjev upálení. Malíř navázal na českou tradici, v níž byl Jan Hus zpodobován až do počátku 16. století s bezvousou tváří a s kacířskou čepicí pomalovanou třemi ďáby. O problematice Husových vousů a o významu kacířské čepice pojednáme v dalších článcích tohoto cyklu.

Nejzajímavější celostranná malba s upálením má dvě části – dole vidíme „pozemského“ Husa, trpícího na zapálené hranici, která je obklopena davem přihlížejících včetně vysokých církevních i světských hodnostářů. Hus je oblečen do roucha kajícníků, ale kacířská čepice, kterou mívá při upálení na hlavě, leží v plamenech u jeho nohou. V horním plánu malby malíř zachytil "nebeskou scénu" - nad hranicí kouř volně přechází v oblaka a oslavený Jan Hus je nesen k Bohu Otci. Je oděn do kněžských rouch, má obnovenou tonzuru a andělé jej korunují mučednickou korunou namísto potupné kacířské čepice. Výtvarnými prostředky jsou na malbě vyjádřeny složité teologické obsahy. Především je Husovi v nebi navráceno kněžství, jehož byl na koncilu rituálně zbaven. Nad moc církevní instituce je tak postaveno přímo Boží jednání. Naplňuje se zde Husovo odvolání ke Kristu - nikoli církev, ale sám Bůh rozhodne, kdo je a kdo není spravedlivý.

V kališnických graduálech se dochovalo několik Husových zobrazení, která tvoří součást výzdoby zpěvů pro svátek mistra Jana Husa a českých mučedníků. Nejčastěji je reformátor zachycen při upálení na hranici, přičemž způsob zobrazení bývá vždy obdobný - hranici obklopují postavy pacholků i mnoho přihlížejících. Výjimečně se

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Osobnost Jana Husa v historickém kontextu přibližuje nová publikace

Šest set let po upálení Jana Husa na kostnické hranici vydává Českobratrská církev evangelická publikaci německého autora Uwe Hausera s názvem Jan Hus – Pravda vítězí. Na necelých šedesáti stranách rozehrává autor příběh tohoto kazatele v historických souvislostech.

Uwe Hauser popisuje nejen Husův život a dílo, ale také kontext doby, v níž působil, a společenské změny, které se tehdy odehrávaly. Popisuje například důsledky morové epidemie v Evropě v polovině 14. století pro církev nebo přibližuje myšlenky vůdce reformního hnutí v Anglii Johna Wyclifa, na něž Hus částečně navazoval. Vysvětluje také okolnosti velkého schizmatu a zmiňuje nepokoje na pražské univerzitě. Obsáhlé jsou informace o Kostnickém koncilu, okolnostech Husova upálení, formování husitských skupin a o snaze církve potlačit reformní hnutí v Čechách.

Do češtiny dílo přeložil Tomáš Koptík. Text umně doplňují dobové ilustrace či vyobrazení řady dopisů a dokumentů.

K zakoupení je v Ústřední církevní kanceláři Českobratrské církve evangelické u Moniky Voženílkové (vozenilkova@e-cirkev.cz, 224 999 272) nebo v nakladatelství Kalich. Cena je 100 korun.

Jana Vondrová

Pražský pomník Jana Husa je po rekonstrukci, slavnosti se zúčastnil premiér Sobotka

Pamětní schránka s dokumenty upomínající na dnešní dny byla vložena do útrob pomníku Jana Husa na Staroměstském náměstí. Po několika letech je dokončeno restaurování a opravy monumentálního sousoší. Setkání 2.6.2015 se kromě zástupců Prahy a Husova rodného Husince zúčastnil i premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Za měsíc uplyne sto let od dokončení pomníku a lidé si připomenou 600. výročí Husovy mučednické smrti na hranici.

Pamětní schrána bude zapečetěna cínem a uložena k základnímu kameni v první etáži podzemních chodeb. Restaurátoři pak definitivně uzavřou vchod do podzemí a zasypou jej zeminou. Předpokládají, že desítky či stovky let se do pomníku nebude vstupovat.

U pomníku bude pro zájemce instalována výstava, která na panelech seznamuje s historií sousoší, s jeho tvůrci, s dobovými fotografiemi zachycujícími výstavbu pomníku i detailní snímky bronzových figur a objasnění jejich významu a ikonografie.

Pomník Jana Husa od Ladislava Šalouna je patrně největším a nejznámějším pomníkem známého církevního reformátora. Od prvotního impulsu postavit pomník Jana Husa v Praze v roce 1889 k výsledné realizaci uběhlo více než čtvrt století.

christnet.cz / ČTK, upraveno

Centrum Simona Wiesenthala gratuluje Tony Blairovi k jeho jmenování předsedou Evropské rady tolerance a smíření

"Pan Blair byl vždy oddaným podporovatelem státu Izrael a v tomto čase, kdy je antisemitismus velmi rozšířený po celém světě, je správným mužem ve správný čas, aby se ujal této pozice," řekl děkan a zakladatel Centra S. Wiesenthala rabbi Marvin Hier, který dodal: "Těžko byste hledali jinou evropskou osobnost s větším porozuměním pro Izrael a schopností se vcítit do situace židovského národa. Je to pozitivní vývoj, že se pan Blair oficiálně přidává k boji, když antisemitismus a extrémní protiizraelské nálady se rozšiřují po celé Evropě. Centrum Simona Wiesenthala věří, že vzdělaný, neústupný a dobře informovaný Tony Blair výrazně přispěje k našemu boji proti antisemitismu a démonizaci sionismu a židovského státu."

Simon Wiesenthal Center, 4. června 2015

Zpráva z KIRCHENTAGU ve Stuttgartu

S mottem „Přejte pravdu každému“ uspořádal sbor Obnovené jednoty bratrské z Bad Bollu liturgický večer k 600. výročí mučednické smrti mistra Jana Husa. V komponovaném večeru mohli návštěvníci vyslechnout dvě scénická čtení s husovskou tematikou, pozdravy z Prahy i Kostnice, v rámci liturgie nechyběly ani modlitby a společné písně. Podle zvyklosti v Jednotě bratrské byly vysluhovány hody lásky. Každý účastník dostal pečenou bulku s rozinkami, symbolizující svou sladkou chutí lásku. V moderované debatě prozradil německý farář Christoph Huß, co pro něj toto jméno znamená a kazatel Moravských bratří z Jihoafrické re-publiky, jak příklad Jana Husa pomáhal v boji proti apartheidu. Nakonec se všem dostalo pozvání do Prahy na Husovské slavnosti 2015 na 5. a 6. července z úst synodního seniora Joela Rumla.

podle e-cirkev.cz

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

objevuje samostatná hranice s postavou mučedníka. A pouze několik obrazů je obohaceno o další motivy a významy, jako v případě Litoměřického graduálu. Popsaná malba je, spolu s tematicky blízkými obrazy z Kaňkovského a Žlutického graduálu, názorným vyjádřením a obhajobou kultu mistra Jana Husa, oslavovaného mučedníka a světce církve podobojí.

Pro Evangelický týdeník - Kostnické jiskry připravila Mgr. Milena Bílková, Th.D., pracovnice Městského muzea v Kadani,

http://www.kultura-kadan.cz/muzeum/

Neúspěch útěku

Dokončení ze str. 1

ji zemřít než se setkat s živým Bohem. S tím Bohem, od něhož dostal ovšem jasný úkol.

V knize Jobově je pozoruhodná a nesmírně závažná scéna. Za trpícím a vnitřně opuštěným Jobem přichází jeho manželka a pokušitelsky mu radí: „Zlořeč Bohu a umři!“ (Job 2,9). Ano – opusť Boha, když tě opustili i lidé! Job se však nedá. Nepřijímá satanské našeptávání své ženy. Nese statečně dál svůj neblahý a bolavý úděl.

Job neposlechl ďábelskou radu své ženy. Zachoval i v utrpení věrnost Bohu. Satan se totiž leckdy skrývá za slovy a radami i našich nejbližších. Názory nevěřícího partnera v manželství převezme nejednou křesťanská strana. Nechá se záporně ovlivnit místo toho, aby sama misijně a svědecky věrohodně působila. Kolik je jen takových a obdobných případů! Pokušitel je úžasně rafinovaný. Kde přestává bdělost a ostražitost víry, tam láme slibně se rozvíjející květ.

Jistě nejznámějším biblickým evangelijním líčením útěku od Boha, útěku z bohatství a pohostinství otcovského domu, je podobenství o ztraceném synu. Ten utíká pryč kamsi do daleké krajiny. Chce se co nejrychleji osamostatnit. Nechce sdílet pevné pořádky, které určují chod dění doma. Útěk se mu zdařil, pravda. K jakému však vedl konci? Jaké měl nakonec vyústění?

Po prohýření majetku a po ztrátě falešných rádoby přátel a příznivců zůstává syn zcela sám. A také totálně na dně. Po furianství přichází hořký pláč a stesk po Otci.

A tu se ptáme: Má útěk před Bohem budoucnost, má naději na úspěch? Nebo je spíše politováníhodným omylem, pošetilostí, či dokonce v těch posledních důsledcích a při biblickém pohledu, holou nemožností? Žalmista píše: „Kam uprchnu před tvou tváří? Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když v podsvětí si ustelu, tam také budeš. I kdybych na křídlech jitřní záře vzlétl, chtěl přebývat při nejzazším moři, doprovodí mě tam tvoje ruka, pravice tvá se mě chopí“ (Ž 139,7b-10). Před Bohem se prostě nelze schovat, protože On není vázán na žádné místo. Z jeho pravomoci se nevymyká nebe, ani podsvětí, ani hrob.

Přibližme si tuto skutečnost na názorném a prostinkém příkladu. Když se dostane mladý člověk z dohledu rodičů a žije přes týden někde v internátě, tak se obvykle snažívá zužitkovat svou „svobodu“. Podléhá okolí a domnívá se, že si může i všechno dovolit. Říká si: Rodiče mne nevidí a o mých nezbednostech a lumpárnách se sotva doslechnou. Člověk hřeší, pokud přeruší vztah a úzký kontakt s otcovským domem – viděno fakticky, jakož i přeneseně.

Každá doba vytváří určité nové kulty. Modely a možnosti, které vyzývají a lákají k následování. Vše záleží poté na rozhodnutí víry, na lidské odpovědi na Boží pozvání. Dveře otcovského domu zůstávají otevřené a stále zvou. Člověk do nich smí vstoupit. Může jít ovšem okolo otevřených dveří také nevšímavě. Má však vědět o důsledcích své volby. V sázce je vskutku mnoho.

Písmo říká jednoznačně: „Před Bohem není možné utéci. A to žádným způsobem. Ani sebevraždou, dobrovolným odchodem ze života. Ani hrobem není ještě všemu konec, k odpovědnosti bude volán každý. Bohu se člověk nemůže ztratit. Tato výpověď na jedné straně varuje, ale je také nesmírně nadějná. Bohu díky za napomenutí, ale i za výhled. A hlavně: za možnost návratu.

Jaroslav Nečas

Nikdo jiný

Byla sobota 6. července 1415. V katedrálním kostnickém kostele se brzy ráno konala mše, kterou sloužil arcibiskup Mikuláš Traba z polského Hnězdna. Na čestném místě v katedrále usedl i král Zikmund v panovnickém ornátu. Hus, provázený stráží, však musel vyčkat, aby jeho kacířství, už vlastně odsouzené, neposkvrnilo obřad proměnění těla Páně. Kázání po mši měl zvláštní papežský nuncius a arcibiskup Jakub Balardi, který na příkaz papeže Řehoře XII. byl také někdy v roce 1406 v Praze. Už tenkrát se mu podařilo vrazit klín do soužití cizích i domácích mistrů na Karlově universitě. Spor skončil, jak víme, Kutnohorským dekretem z roku 1409 a odchodem německy mluvících učitelů i studentů do Lipska. Pro kázání 6. července 1415 si však arcibiskup upravil Pavlovo slovo: „Budiž zkaženo tělo hříchu.“ Byla to patrně parafráze textu z 1 K 5,3 …vydejte hříšníka Satanu k zahubení těla, aby duch spasen byl v den Pána Ježíše Krista…, což bývalo obvyklé zdůvodnění všech autodafé, jak se někdy popravám upálením říká. Po kázání pak kuriální auditor dr. Berthold z Wildungen vylíčil od začátku až do konce Husův proces. Poté přečetl předseda italské kurie Antonín, biskup concordský rozsudek - žák Viklefův, zatvrzelý kacíř, s výtkou činu zvláště kacířského, kterým je odvolání ke Kristu jako soudci nejvyššímu. Nařizuje se proto, aby byl zbaven kněžství a odevzdán světskému soudu. Unavený Hus se ještě kraťoučce chtěl hájit, ale byl stráží umlčován. Tiše se proto modlil. Ještě jednou se však obrátil na koncil s prohlášením, že přišel s ochranným glejtem přítomného panovníka. Byla to věta, která vstoupila do dějin kostnického koncilu. Zraky přítomných se překvapivě obrátily na Zikmunda, který se očividně zarděl. Už před procesem byl ale koncilními otci ujištěn, že slovo dané kacíři není třeba dodržet. Po závěrečných slovech rozsudku Hus zbledl, ale rychle se vzpamatoval a údajně řekl: „Pane Ježíši Kriste, odpusť všem mým nepřátelům, že mne křivě obžalovali, křivé svědky zjednali a křivé články proti mně vymyslili. Odpusť jim pro své nesmírné milosrdenství!!“ Poté byl odsouzenec postupně zbaven všech odznaků kněžství, počínajíc kalichem, který mu byl dán do ruky, až po vystříhání tonsury. Každý čin byl podle ceremoniálu provázen nelítostným proklínáním. Hus tomu čelil modlitbami. Po kněžské degradaci mu byla vsazena na hlavu potupná papírová čepice s nápisem ARCIKACÍŘ. Zikmund pak předal výkon rozsudku falckrabímu Ludvíkovi a městskému fojtovi Hanuši Hagenovi. Od nich odsouzence převzala městská stráž a kat. Průvod se vydal na cestu. Minul kostel svatého Štěpána a hřbitov, u kterého se právě pálily Husovy spisy. Prošel Geltinskou branou a pomalu po padacím mostě vyšel na louky v předměstí Kostnice, kde bylo místní popraviště. Po větší část cesty Hus zpíval latinsky žalmy. Podle dobové mapky pak na tomto místě byl na památku postaven roku 1862 bludný balvan. Tehdy tam však stála předem připravená hranice. Hus u ní poklekl a dlouho se modlil. Na katův netrpělivý pokyn však musel vstát. Poslechl, ale ještě latinsky zvolal: „Pane Ježíši Kriste, tuto tvrdou, potupnou a krutou smrt chci snésti trpělivě a pokorně pro tvé evangelium a kázání tvého slova.“ Německy se pak ještě jednou ohradil proti rozsudku, a rozloučil se s žalářníky i se zástupy. Kat ho rezavým řetězem přivázal ke kůlu a až po hlavu zarovnal dřívím a slámou politou smolou. Falckrabí ještě jednou vyzval Husa k odvolání. On však odmítl. Kat proto zapálil hranici. Podle očitého svědka popravy, Jana Bradáčka, prý Hus dokonal rychle udušením z mohutných sloupů smolného dýmu. Ale tělo, jakkoli vysláblé více než půlročním vězením, dlouho vzdorovalo. Několikrát ho pacholci prý museli tříštit palicí a znovu obnovovat hranici, než oheň dokonal své. Co po několika hodinách zbylo, smetl kat s pomocníky na káru, vyvezl k Rýnu a vhodil do proudů řeky. Milovaný kazatel v Betlémě, rektor staroslavné Karlovy univerzity, milovník rodného jazyka, ale také nenáviděný kacíř přestal být hrozbou. Fyzicky po něm nezůstalo nic. Jen popsané listy papíru, ostatně dokonale odsouzené a proklaté. Nikdo tehdy asi nepočítal s tím, jak velký požár rýnská hranice zapálila. A když po stu letech vyjdou spisy pražského rektora tiskem, ukáže se, jak hluboký je dosah jeho odkazu. Ani po šesti stoletích není možné otevřít jeho knihu O církvi či knížky O svatokupectví, aby se neodhalilo až na dřeň, jakého typu je čtenářovo křesťanství.

Snad tolik jen k připomenutí historické události, jak nám ji rekonstruovali dějepisci z koncilních zápisů i ze záznamů očitých svědků, především průvodce Husova, Petra z Mladoňovic. Tak málo se už o tom v našich časech ví.

Zůstává však nesmírně palčivá otázka: jaký je vlastně Husův odkaz? Co z něho má obecnou platnost a svědčí o slávě evangelia? Nebo jinak - co z jeho vystoupení je podmíněno dobovými reáliemi a pro současnost už nemá jinou cenu než dokumentačně historickou? Co smí čerpat z pokladu i tohoto svědka Páně ekumena?

Je především bolestným zjištěním, že Husovo literární dílo odborné,

Dokončení na str. 4

Svědek Ježíše Krista sedmkrát vyznamenán

Mistr Jan Hus je člověkem, který se rozhodl Ježíši Kristu celým srdcem důvěřovat, následovat jej, šířit jeho učení, pro něj pracovat, trpět i obětovat svůj život. Důkazem, že jeho rozhodnutí bylo opravdu moudré, je skutečnost, že už byl 7krát zvláštním způsobem vyznamenán.

1. Slova mistra Jana Husa jsou na prezidentské vlajce.
Jsou to slova: „Pravda vítězí“
Vlajka prezidenta republiky s nápisem „Pravda vítězí“ vlaje už od roku 1920.
Pravda vítězí je historické heslo, které je od 30. března 1920 na vlajce prezidenta České republiky. Jaký mají tato slova původ? Slova "Pravda vítězí" se dostala na prezidentskou vlajku z dopisu mistra Jana Husa, který roku 1415 napsal z kostnického vězení Pražské univerzitě: *"Stůjte v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky."* Je to pro Husa veliké vyznamenání.

2. Pomník Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze.
Byl slavnostně odhalen 6. 7. 1915 při příležitosti 500. výročí jeho smrti.
Tvůrcem pomníku je sochař Ladislav Šaloun.
Na pomníku je pět nápisů:
„Kdož jsú boží bojovníci a zákona jeho“
„Milujte se, pravdy každému přejte.“
„Věřím – že vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí – ó lide český!“ Slova Jana Amose Komenského
„Živ buď národe posvěcený v Bohu, neumírej.“ Slova J. A. Komenského
„Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí.“ Slova Ježíše Krista z evangelia Jana 8,32
Na pomníku jsou dvě skupiny lidí. První skupinou jsou vítězní husité a druhou skupinou jsou protestanti, kteří o 200 let později opouštějí vlast a odcházejí do exilu.
Odborníci uvádějí, že v prvních desetiletích 20. století bylo postaveno v českých zemích M. J. Husovi více než sto pomníků.

3. Betlémská kaple na Starém Městě Pražském.
Původní kaple byla zde postavena roku 1391 a byla určena pro česká kázání. Kázal zde mistr Jan Hus a další husitští kněží. Poté kaple vystřídala řadu jiných účelů, zchátrala a roku 1786 byla zbořena. Znovu vybudována byla v 50. letech 20. století jako památník husitského hnutí. Obnovená kaple slouží také jako slavnostní aula Českého vysokého učení technického v Praze. Betlémská kaple však připomíná především kazatele mistra Jana Husa.

4. Církev československá husitská.
Církev československá husitská je křesťanská církev, která vznikla 8. ledna a byla vyhlášena 11. ledna 1920. Prohlašuje, že zdrojem jejího učení je Písmo svaté, usiluje o návrat k prvotní církvi, tedy k pravému jádru křesťanství. Považuje se rovněž za pokračovatelku učení mistra Jana Husa.

5. Státní svátek – 6. červenec – umučení Mistra Jana Husa.
Den upálení mistra Jana Husa byl zákonem 245/2000 Sb. dne 29.června 2000 prohlášen státním svátkem České republiky.
Tato skutečnost svědčí o veliké hodnotě Husova života, o jeho svědectví i o hodnotě jeho mučednické smrti. Všichni občané naší vlasti, i nekřesťané, si každý rok připomínají tohoto věrného Kristova svědka.

6. Husovy spisy v registru Paměti světa UNESCO.
Stalo se tak v roce 2007, čímž i tato světová instituce dala najevo, že se Husovo dílo stalo nedílnou součástí světového kulturního dědictví.

7. Medaile upálení mistra Jana Husa.
Český mincovní obchod vydal v roce 2014 a 2015 pamětní mince a medaile k 600. výročí upálení mistra Jana Husa. Také tyto zlaté a stříbrné medaile potvrzují, že mistr Jan Hus patří stále k nejvýznamnějším osobnostem našich národních dějin.

Životní cesta mistra Jana Husa

Mládí a studia - Jan Hus se narodil v Husinci u Prachatic asi v roce 1370. Od roku 1390 studoval na pražské univerzitě, r. 1393 získal hodnost bakaláře a roku 1396 mu byl propůjčen titul mistra svobodných umění.
Univerzitní profesor a kazatel - V roce 1398 se stal univerzitním profesorem. V roce 1401 byl zvolen děkanem filosofické fakulty a později rektorem univerzity. Jako rektor se postavil za větší podíl Čechů na řízení univerzity. V roce 1400 byl vysvěcen na kněze. Začal kázat v kostele sv. Michala v Praze. Od 14. března 1402 kázal v Betlémské kapli. Nechal se inspirovat myšlenkami anglického teologa Johna Wycliffa. Ve svých kázáních se držel biblického učení. Stal se symbolem věrného Kristova svědka pro široké zástupy lidu.
Kacíř a exulant - V roce 1411 tehdejší katolická církev Husa označila za kacíře, jeho učení za herezi a následně jej exkomunikovala. Papež zakázal Husovi kázat a vykonávat v Praze církevní obřady. Jan Hus opustil Prahu a přesunul se na venkov, na Kozí hrádek, později na Krakovec. Jeho popularita mezi lidmi stoupala.
Vězeň - Na jaře roku 1414 jej vyzval císař Zikmund, aby se ospravedlnil před koncilem, svolaným do Kostnice. Navzdory glejtu o osobní nedotknutelnosti, který obdržel od Zikmunda, byl mistr Jan Hus zatčen a vyslýchán. Koncil ho obvinil z kacířství a zástupci církve žádali, aby odvolal své učení; Hus však trval na svém učení založeném na Písmu svatém.
Generální interdikt - Papež Jan XXIII. pak vyhlásil na Jana Husa klatbu. Zároveň nařídil, aby byl souzen podle církevních zákonů. Rovněž nařídil zboření Betlémské kaple. V tomto okamžiku se Hus odvolal ke Kristu jako „nejvyššímu soudci“.
Soud a upálení - Na kostnickém koncilu byl pak souzen jako kacíř a vydán světské moci k upálení. Stalo se tak 6.července 1415 v Kostnici. Když byla hranice zapálena, Jan Hus zpíval píseň plnou důvěry v Ježíše Krista.
Ospravedlnění - V roce 1999 prohlásil papež Jan Pavel II., že lituje kruté smrti Jana Husa a uznal ho reformátorem církve.

Významné spisy mistra Jana Husa

1. O církvi (latinský spis)
Hus pojímá církev jako společenství předurčených ke spáse. Za příslušníka církve považuje toho, kdo žije podle Kristových přikázání. Hlavou církve je Kristus.
2. Výklad Viery, Desatera a modlitby Otče náš
Osvětluje základní pojmy křesťanského učení.
3. Knížky o svatokupectví
Kritizuje církevní hodnostáře pro jejich bohatství a život v přepychu.
4. Postila
Sbírka kázání a traktátů, nejznámější Husovo dílo.
5. Husovy listy
Psané ve vězení v r. 1415. Byly určeny přátelům v Čechách.
6. Dcerka
Tento spis pojednává o výchově dívek. Vysvětluje, jak žít v souladu s Božím slovem.
7. De ortographia Bohemica (O českém pravopise)
Jan Hus se zde pokusil o zjednodušení pravopisu; spřežkový pravopis nahradil diakritickým pravopisem. Autorství tohoto spisu je však nejisté.

Řekli o mistru Janu Husovi

Tomáš Garrigue Masaryk - první prezident Československé republiky napsal ve své úvaze "Naše obrození a naše reformace" ze dne 6. 7. 1895: *„Jsme národ Husův a rádi se tak zoveme - avšak jsme tím národem Husovým doopravdy a ve skutečnosti? Nejsme. Ještě nejsme. V našem národním usilování je veliký nedostatek vnitřního života, života duchovního, projevuje se lhostejnost k posledním pravdám životním, lhostejnost k posledním cílům člověka.“*
I dnes jsou tato slova velmi pravdivá a aktuální.
Prezident Václav Havel řekl: *„Husovo vroucí, bytostné přimknutí k Pravdě, k jejímu věrnému následování v hlubokém souladu nejvnitřnějšího přesvědčení a skutků každodenního života zůstává trvalou výzvou duchovního dědictví našeho národa. Pravda pro něj nebyla jen volně přenosnou informací, ale životním postojem, závazkem a nárokem. Tím se začala vlastně stávat rozhodující společenskou veličinou konkrétní a jedinečná lidská bytost a její nadčasově zakotvená odpovědnost. Tedy přesně to, co by měla ctít a oč by se měla opírat celá moderní civilizace, nechce-li dopadnout špatně.“*

V čem je Jan Hus i pro nás stále vzorem

1. Učinil důležité rozhodnutí
Když poznal učení Bible, rozhodl se, že postaví svůj život na Božím slovu.
Poznal, že učení Pána Ježíše je učením pravdy. Vždyť Kristus řekl Pilátovi: „Já jsem se proto narodil a proto přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy slyší můj hlas.“ Jan 18,37.

2. Hus udělal i druhé důležité rozhodnutí
Mistr Jan Hus si přijaté biblické

Josef Mathauser (1846-1917): Jan Hus v temném vězení píše dopis přátelům

učení nenechá pro sebe, ale cíleně jej zvěstuje dál. Proto kázal Boží slovo nejen v Praze, ale i na Kozím hrádku a všude, kam pak přicházel. Vždy se řídil slovy Ježíše Krista: *„A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům.“* Mt 24,14.

3. Záleželo mu na nápravě církve
Uvědomoval si, jak to Pána církve – Ježíše Krista velice rmoutí, když se církev vzdaluje od jeho učení a neřídí se jím.

4. Usiloval i o nápravu českého národa
Husovi velmi záleželo na zkvalitnění duchovního a mravního života českého národa. Věděl, že tato kvalita přichází jen z Božího slova.

5. Byl ochoten neúnavně a obětavě pracovat
Mistr Jan Hus byl pro šíření pravdy Božího slova ochoten nejen obětavě pracovat, ale zároveň i trpět, ba snášet i útrapy a protivenství.

6. Byl připraven obětovat život pro Boží pravdu
Hus byl věrný Pánu Ježíši Kristu až do smrti. Pamatoval na slova svého Pána: *„Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.“* Zj 2,10.

7. Bylo mu svěřeno veliké poslání
Pamatoval na slova svého Pána – Ježíše Krista: *„Vy jste světlo světa.“* Mt 5,14

Otázka mnohých: Stálo Husovi za to obětovat život pro Krista?
1. Svým svědectvím přinesl veliký příklad mnohým lidem v dějinách.
2. Je vzorem opravdového křesťana, a to nejen českému národu, ale i mnohým národům Evropy i celého světa.
3. Pán Ježíš mu slibuje: „Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.“ Zj 2,10

Citát mistra Jana Husa:
„Hledej pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě vysvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jenž je odloučení věčné od milosti Boží...“

Modlitba mistra Jana Husa:
„Ó nejsladší Kristе, táhni nás slabé za sebou, poněvadž když ty nás nepotáhneš, nemůžeme tě následovat. Dej statečného ducha, aby byl pohotový, a je-li tělo mdlé, ať předchází, prostředkuje i následuje tvá milost, protože bez tebe nemůžeme nic činit, a dokonce ne pro tebe jít na ukrutnou smrt. Dej ducha odhodlaného, srdce nebojácné, víru pravou, naději pevnou a lásku dokonalou, abychom za tebe nasadili nejtrpělivěji a s radostí svůj život.“

St. Kaczmarczyk

Husova slavnost v Železném Brodě 4. – 5. 7. 2015

Pořádá Ochranovský seniorát při Českobratrské církvi evangelické a Evropská kontinentální provincie Jednoty bratrské

Je tomu už 600 let, co byl 6.7.1415 upálen v Kostnici Jan Hus pro své učení zaměřené na Ježíše Krista jako Pána Církve a Pána svědomí každého člověka. Přišel příliš „brzy“ s požadavkem poslušnosti Krista až za hrob? Nebo to bylo právě „včas“? Jeho věrnost Kristu poznávanému z biblického svědectví motivovala k životu z víry a svobodě svědomí nespočetné zástupy křesťanů až do dnešní doby.
V Ochranovském sboru při Českobratrské církvi evangelické v Železném Brodě se bude konat ve dnech 4. a 5. července 2015 slavnost k 600. výročí upálení Jana Husa. Připravujeme ji ve spolupráci s Evropskou kontinentální provincií Jednoty bratrské. Přijedou členové světové Jednoty bratrské z Německa, Nizozemí a početná delegace z USA. Proslovy budou překládány do němčiny, holandštiny a angličtiny.

sobota 4.7.2015
13.00 příjezd
13.30 přivítání, pozdravy
14.15 přednáška: Jan Hus jako iniciátor evropské reformace, P. Kameník
15.00 pozdravy: Kostnická jednota, Exulant, Veritas
15.30 přednáška: Od Husa k Jednotě bratrské, J. Halama
16.30 přestávka (pozouny)
17.00 svatá večeře Páně
18.30 večeře
19.30 divadlo o Husovi
22.30 sraz v Besedicích – Noční Kalich

neděle 5.7.2015
10.00 shromáždění
oběd ve sboru
15.00 shromáždění na Kalichu u Besedic (při mimořádně silném dešti v Železném Brodě).

Listy M. Jana Husa

47. Zikmundovi, králi Římskému a Uherskému

Nejjasnějšímu mocnáři a pánu, p. Zikmundovi, králi Římskému a Uherskému atd., svému pánu milostivému posílám poníženou prosbu s vroucím přáním svého srdce, aby mu hojně přibývalo zdaru, míru a lásky a po řízení nynějšího života aby mu byl darován věčný život ve slávě.
Nejjasnější mocnáři a nejmilostivější pane! Přemítám vší silou srdce svého o přízni, s jakou si Vaše laskavost mne chudičkého nejmilostivěji všímá, a nedovedu si na to odpovědět tak či onak, ale cítím se zavázán vyprošovat pro šťastnou vládu Vaší královské Milosti milosrdenství všemohoucího Pána, který dle zásluhy odplácí každému. Nedávno jsem poslal odpověď Vaší Jasnosti po Štěpánu Harnmeisterovi, že podle zprávy p. Jindřicha Lefla z Lažan[2)], jak si přeje Vaše Milost, zamýšlím svoji šíji poníženě sklonit a jsa od Vás chráněn bezpečným průvodním listem[3)] pod záštitou nejvyššího Pána přijít před příští Kostnický sněm. Protože toho chci správným způsobem dosáhnout, dal jsem po celé Praze vyhlášky latinsky i česky, které také hojně rozesílám, aby je vyvěšovali a po jiných obcích rozesílali a v rozmluvách oznamovali. Prosím pak Vaší milosti poníženě v Pánu, aby pro čest Boží, prospěch svaté církve, také pro čest království Českého, jehož dědicem aby byla Vaše Jasnost, Král králů chtěl a tak způsobil, aby přirozenou náklonností přála si jeho prospěchu a cti: kéž by na mou osobu tak ráčila rozšířit svou milost, abych v míru mohl přijít k samému obecnému sněmu a veřejně vyznat víru, které se držím. Neboť jako jsem ničemu neučil v skrytu, ale veřejně, kde se nejvíce scházejí mistři, bakaláři, kněží, páni, vojíni a ostatní lid, tak si přeji ne v skrytu, ale ve veřejném slyšení být slyšen, být vyslýchán, kázat a všem, kteří mne budou chtít obvinit, třeba jich bude sebe více, abych odpovídat mohl s pomocí ducha Páně. A nebudu se, doufám, bát vyznávat Krista Pána, a nastane-li potřeba, vytrpět smrt za jeho nejpravdivější zákon. Sám zajisté Král králů a Pán panujících, Bůh pravý, nám zanechal příklad, abychom následovali jeho šlépějí, když jako chudý, tichý a ponížený za nás trpěl; on sám, který hříchu neučinil, aniž byla v jeho ústech nalezena lest, ponížil se svou smrtí a naši smrt zmařil, také nás zavázal k poníženému trpění, a to ne na prázdno, když řekl: Blahoslavení, kteří trpí protivenství pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. O tomto já, v naději jeho sluha, třeba neužitečný, jsem častěji přemítal ve své mysli, chtěl jsem i kněžstvo i lid přivést k tomu, aby jej následovali; proto jsem upadl do nenávisti, ne u všeho lidu, ale u těch, kteří se sami Pánu protiví svými mravy. I když jsem byl od nich velmi často pohnán před arcibiskupský úřad, vždycky jsem se ukázal nevinným; když jsem nakonec byl pohnán před úřad papežský[4)], nikdy jsem si nemohl vymoci slyšení pomocí svých zástupců a zastánců. A tak jsem se odevzdal do rukou nejspravedlivějšího soudce[5)], pro jehož slávu Vaše laskavost, doufám, se mi postará o bezpečné a veřejné slyšení za ochrany Pána Ježíše Krista. Útěchy jsem konečně nabyl z toho, co mi oznámil urozený a statečný pán Mikeš Divoký[2)], vzácný posel Vaší Milosti, že tak přátelsky a vytrvale mne má Vaše Výsost v paměti, že chce k chvalitebnému konci přivést mou věc; což také učiní ke cti a slávě Krále králů. Psal jsem vlastní rukou na den sv. Jiljí.
Já mistr Jan Hus, ponížený prosebník Vaší Milosti ve jménu Pána Ježíše Krista.

47. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

47. Zikmundovi, králi Římskému a Uherskému.1)
V Praze r. 1414, 1. září (1414, 1. září.)
Prve než Hus před svým odjezdem do Kostnice naposledy z Prahy na hrad Krakovec se byl uchýlil, dopsal králi Zikmundovi; jak patrno, nebyl to první list; Hus prosí za podporu, aby veřejně na sněmě víru svou směl vyznati, děkuje za ochotu králem projevenou a vykládá, že proto byl stíhán, poněvadž ku Kristu chtěl přiváděti.
[1)] Pal. 179, Tom. 554. [2)] Příznivci Husovi a zprostředkovatelé mezi ním a králem Zikm. [3)] Průvodní list obdržel teprv v Kostnici; jím měl nabýti nejen ochrany na cestě do Kostnice a na sněmě, nýbrž i práva bezpečného návratu, když by soudu sněmu se nechtěl podrobiti. [4)] K němuž Hus r. 1410 do Bononie poslal tři své zástupce, vedené Janem z Jesenic, kteří však nebyli přijati, nýbrž uvězněni. Viz č. 14, 24, 25. [5)] Viz list č. 25.

Nikdo jiný

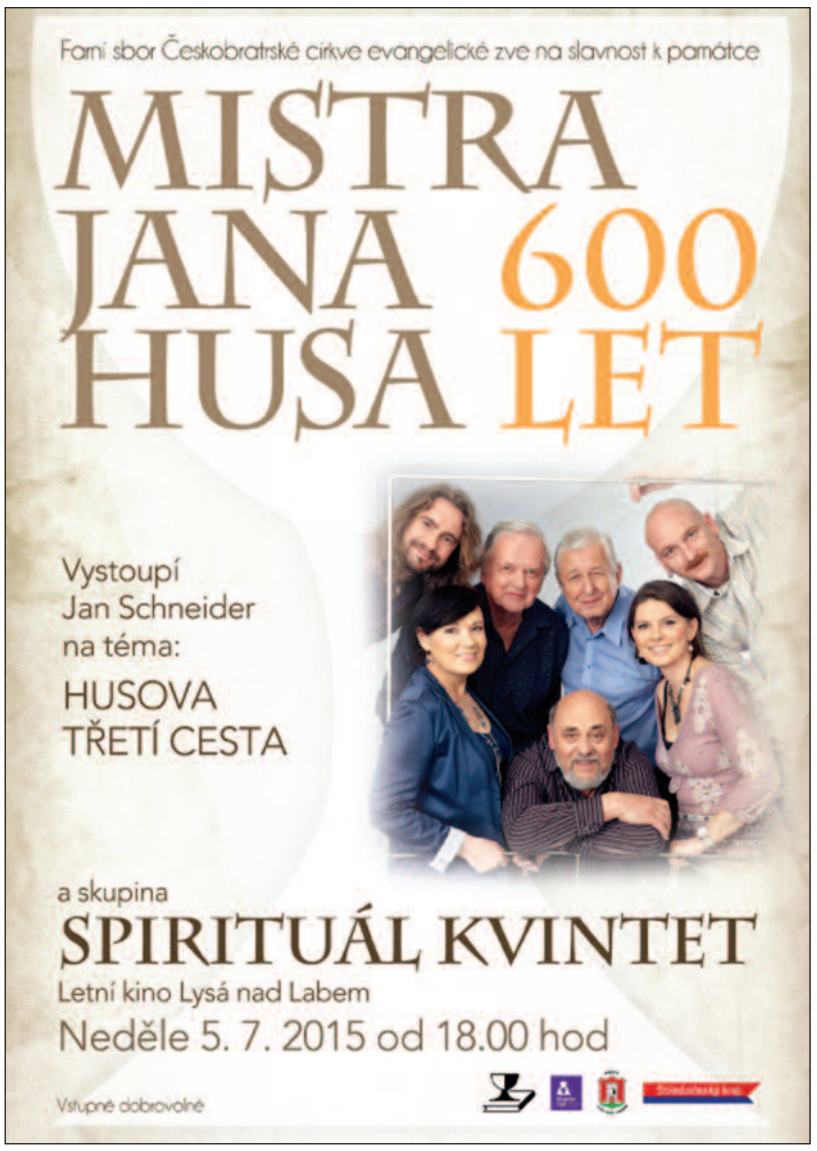
Dokončení ze str. 2

ale i kazatelsky lidové vyhloubilo hluboký příkop, který není ani po více než půltisíciletí překlenutelný. Česká i světová reformace se ho nemůže vzdát a katolictví jej nemůže bez vážných výhrad akceptovat. Je nad síly tohoto textu připomenout aspoň několik Husových myšlenek, které by byly společné celé ekumeně. Jednu však opomenout nemohu. Je to věrnost poznané pravdě, kterou je pro Husa Ježíš Kristus sám. Biblická teologie, tedy naslouchání Písmu s co nejmenší zátěží dogmatických a ideologických přídavků. To spojuje. Dokládají to dobré biblické komentáře. Dobré tehdy, když téměř nepoznáte, jaké konfese je autor, protože dogmatická neústupnost ustupuje síle slova, které je nad dějinami, a v moci Ducha svatého, který sjednocuje. Husův postoj v Kostnici je také nesmírnou mravní silou. Tváří v tvář hlubokému pokrytectví světské i církevní moci neslyšíte víc, než tichou a věcnou obranu spolu s pokornými modlitbami i za nepřátele. To je přemáhající skutečnost při vědomí, jak hrubě a nečistými argumenty se vedou diskuse o vážných věcech našeho života v parlamentech, vládách a především v politických stranách, a to i v těch podle jména křesťanských.
Zcela nepochybným odkazem Husovým všem křesťanům je ale odkaz na jinou katolicitu církve, než je její dějinná podoba hierarchická – totiž katolicita - inu obecnost - eschatologická. Církev jako nevěsta, kterou si Kristus očistil pro svatbu v Božím království. Hus jí říkával církev zvítězilá jako opak té, kterou tvoříme my, různě smíšení synové a dcery církve bojující proti tělu, světu a ďáblu. Znal ještě církev spící, tu, která pod rovy hrobů – v očistci, který Hus ještě nezpochybňoval – čeká na své vzkříšení. Od vzkříšení a od posledního soudu očekával i spravedlivé rozřešení své pře. Proto se odvolal k soudci nejvyššímu, k Ježíši Kristu. Tímto aktem smetl se stolu všecky vykladačské rozpory kolem známých míst o moci klíčů a výsadách nástupců Petrových, včetně neomylnosti. Subtilnost teologických sporů, trvajících už řadu století, tak postavil pod zorný úhel Boží věčnosti. Namnoze tak dodnes připomíná Abrahama, jak mu rozuměl autor epištoly Židům, když připomíná velké svědky víry (Žd 11):
Věrou Abraham bydlil v zemi zaslíbené jako v cizí, ve staních přebývaje s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. Nebo očekával města, základy majícího, jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh.
NIKDO JINÝ!

František Pavlis

Kamil V. Muttich (1873-1924): Hus naposled vyzván k odvolání

Pod záštitou primátorky hlavního města Prahy

a starosty Městské části Praha 1

se koná v neděli 21. června 2015 v 17.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ
K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH
PŘEDSTAVITELŮ ČESKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze
a
u desky popravených obětí

POŘÁDAJÍ:
Město Mnichovo Hradiště, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Kostnická jednota, Masarykova společnost, ČSBS, ČsOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská - náboženská obec Praha 1-Staré Město, historické společnosti a další organizace

Inzerce

Rakouské ALPY - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St.Wolfgang, Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena Eur 20,00/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de. J. Potoček - tel. 49 553 9393 - georgepot@seznam.cz

č. 7

Srdečný pozdrav sestře Lence roz. Mazurové z Ostravska se vzpomínkou na biblický kurs v Prusinovicích 1952 a na píseň č. 484 posílá bratr Miloslav Hronek, mob. 607 564 725 - neboť "čas se nachýlil."

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
25. května 1914 List budící české svědomí č. 10

Špatné svědomí.

Pokrokovými novinami proběhla zajímavá zpráva o provokativním a nejapném počínání budějovického biskupa Hůlky, který při visitaci 26. dubna odnesl tajně z filiálního kostela v Obratanech (u Věžné na Pelhřimovsku) drahocenný kalich z doby husitské. Když bylo náhodou zpozorováno odcizení této vzácné památky, vzniklo v lidu tamějším pobouření, a obecní výbor vypravil za biskupem deputaci s protestem. Biskup jim sice kalich ukázal, ale vrátiti jej odepřel, takže obratanští museli zpět s nepořízenou. Na to podepsán nový protest 80 usedlými tam občany a patron kostelíka, jihočeský velmož kníže Schwarzenberg požádán o zakročení. Ten pak, pohnut tak jednomyslným projevem, nařídil patronátnímu úřadu v Chýnově, aby mu starodávný kalich ihned byl zaslán, že jej dá uvnitř pozlatit, aby se nemohlo mluviti o jeho neupotřebitelnosti. K této nadmíru poučné nejnovější historii máme dvě poznámky na obě strany, které se dostaly najednou do prudkého sporu. Pohnutky činu biskupova jsou nám jasné: chtěl odstraniti nepříjemnou vzpomínku na české kacířství. Ale předně by taková očista nyní katolických kostelů musila býti provedena na mnoha jiných místech, kde je to křiklavější, a bylo by to obtížné (připomínáme chrámy v Ml. Boleslavi a v Lounech, kde jsou husitské kalichy vytesány na okně a věži!). A pak není to zbytečné dráždění pokojných farníků a přímé buzení v nich zájmu o vlastní náboženskou minulost? Církevní hierarchie podniká takto z nervosnosti před r. 1915 hru, která by se jí mohla státi nebezpečnou. Nemusíme ani my "štváti" - stačí takováto agitace protihusovská, aby se otevíraly konečně oči nejospalejší. Ta láska obratanských k posvátné nádobě je vlastně dojemně nevinná a naivní, neboť jinak jim z husitství snad nezbylo ničeho, a i tu památku mrtvou jim chtějí bráti! Ale což, kdyby se skutečně obrátili ti bodří Jihočeši, udeření římskou berlou, kdyby se přesvědčili, mají-li dosud tvrdou lebku Táborů, a kdyby se jim pak zachtělo z toho kalicha píti, jako činili jejich nekatoličtí předkové na památku Kristovy krve, prolité za lidstvo?

Příloha 4

21–22/2015

vychází: 17. června 2015

Na prahu Husových oslav

Už od doby národního obrození se pravidelně 6. července ujímají slova faráři, intelektuálové a veřejní činitelé, aby oslavili výročí upálení M. Jana Husa. Každý řečník se s větším či menším zdarem pokouší přemostit propast staletí a aktualizovat odkaz Husův podle potřeb a pod tlakem své doby. Katolický teolog Josef Zvěřina řekl v roce 1990, těsně před svou předčasnou smrtí: „S Husem se musí začít od začátku. Nakonec je Hus pro Čechy něco jako mýtus, a takovým mýtem se lze jen těžko obírat. Zůstává cesta, kterou jsem před třemi lety navrhl papeži: je třeba se nově zabývat Husovou teologií, jeho reformátorskou činností a teologií, jeho následným vlivem za husitských válek a konečně jeho mýtem. Ve všech těchto bodech jsme se zatím nedostali příliš daleko.“

Přestože dávám profesoru Zvěřinovi za pravdu, musím přičinit dvě poznámky. Pláštěm objektivní vědy a údajné odborné nestrannosti se od počátku halily útoky z řad odpůrců Husova odkazu. Už v roce 1910 napadl historik Josef Pekař smělé aktualizace Masarykovy argumentem, že nejsou totožné s duchovním životem středověku: „Kdyby s humanitou Herderovou, prostou základu positivního křesťanství, přišel Masaryk k Husovi nebo bratru Řehořovi, řekli by mu, co řekl car Ivan Hrozný bratru Rokytovi: Ty nejsi pouze kacíř, ale i sluha antikristův a rádce ďábelský.“

Tou druhou poznámkou je, že každý husovský badatel by měl znát dosavadní tradici, aby neobjevoval objevené. Proto snad nebude na škodu, když připomenu zdařilé i méně zdařilé projevy, jež byly k tématu proneseny. Novým bádáním a ekumenickým snahám držím palce, aby přispěly k ujasnění a vyvýšení pravdy, kterou se Hus cítil být zavázán přinést oběť nejvyšší.

Mnozí současníci vzpomínají, jaký průvan v českém zatuchlém prostředí vyvolal T. G. Masaryk svojí intelektuální činností. Z jeho přednášky v Kolíně 6.7.1895 k výročí Husovu vyjímám: „Naše národní obrození, o něž téměř sto let usilujeme vědoměji, hned ve svých počátcích bylo duchovním bojem proti tlaku protireformačnímu; bylo pokračováním úsilí a idejí reformních, za něž Hus podstoupil smrt mučednickou…

Jsme národ Husův a rádi se tak zoveme – avšak jsme tím národem Husovým doopravdy a ve skutečnosti? Nejsme. Ještě nejsme…

Kostnickou hranici živí a obživuje lhostejnost k posledním pravdám životním, lhostejnost k posledním cílům člověka. Tíží nás indiferentism.

V náš obrodní program pronikl liberalism, buditelské úsilí o osvětu a vzdělání přestává namnoze na více méně eklektickém napodobování rozmanitých evropských vzorů, není však vědomým, soustavným a organickým pokračováním v ideách obrodních a reformačních. Ideje ty máme na papíře, ve skutečnosti se jimi neřídíme…

Bojovat pro pravdu znamená pro pravdu pracovat, pracovat duchem, pracovat – pravdou. Protože však proti sobě nestojí pravda a nepravda, ale lidé pravdy hledající, často a často pravdy neslyšíme, neučíme se jí a nemilujeme, ale potlačujeme toho, kdo pravdu drží. I to se stává, že v nedočkavosti a netrpělivosti chceme pravdě dopomoci nepravdou, neučíme pravdě, ale ve jménu pravdy činíme násilí. Tak se stalo i u nás.

Odpůrcové Husovi užili násilí, násilí jejich zplodilo násilí vyznavačů Husových. Nebylo by spravedlivé toho neuznávat, nebylo by prospěšné toto nepoznat…

Chtíti musíme, co chtěli obrodní pokračovatelé Husovi a Bratří. Humanitu! V každém člověku ctíti musíme sobě rovného – to je humanitní ideál našich buditelů, to je jejich „čisté člověčství“… Tato obrodní práce, ne pouze teorie, znamená stálou a vytrvalou reformní práci pro lid český všecek a stejně pro lidstvo všecko. Hus zemřel pro nás, ale také pro všecky ostatní. Česká idea bratrství, česká idea humanitní, toť vůdčí idea celému člověčenstvu. Hus také celým světem je ctěn a Komenský stal se učitelem celého světa.

Náš úkol reformační a obrodní, náš úkol národní, naše idea česká je po výtce sociální – je právě Bratrství. A kdeže jsou nám ti naši bratři?

S pány a bohatými netěžké je bratříčkování – ale neběží dnes o bratříčkování, nýbrž o to, abychom za bratra uznali každého, a zejména také ty, jež od kulturního obcování jsme vydědili.

Naše české bratrství, naše obrodní idea humanitní není bratrství sentimentálnosti, ale bratrství práce a opět práce, jest ono „náboženství čisté a neposkvrněné“, jehož smysl nám apoštol stručně vypsal slovy: „Navštěvovati sirotky a vdovy v soužních jejich a ostříhati sebe neposkvrněného od světa.“

Abychom uskutečnili tuto naši ideu českou, rozmetati musíme hranici, již neživí již sancta simplicita, ale indiferentism a panovačnost.“ (Naše doba 1895, str. 961n)

V roce 1915 pronesl T. G. Masaryk slavnou řeč v Ženevě, kterou se rozešel s rakousko-uherskou monarchií, v Praze došlo k odhalení Husova pomníku na Staroměstském náměstí, ale celkově byl veřejný ráz oslav utlumen probíhající světovou válkou. Z tohoto roku však připomenu vydání velkého díla katolického kněze a historika dr. Jana Sedláka „M. Jan Hus“. V předmluvě shrnuje dr. Sedlák celkové zaměření své práce takto:

„Spis můj má stanovisko katolické. Myslím, že není třeba, abych to omlouval. Pro historická fakta, pro genezi Husovu, pro jeho snahy a spory, rozhodují pro mne, jako pro každého historika, prameny, s nimiž je historik povinen nakládat dle zásad kritiky, nikoliv dle subjektivního stanoviska. Pravda historická jest absolutní vládkyně, před níž se musí skláněti badatel, katolík jako nekatolík. A vědecká poctivost a spravedlnost není výhradním majetkem nekatolíků. Pře Husova pak musí býti posuzována ze stanoviska katolického; nezáleží na tom, co o předmětu pře soudí spisovatel, nýbrž co o něm soudila, jak o něm učila katolická církev, ať s ní spisovatel souhlasí čili nic.

Jen na úsudek o významu činnosti Husovy po stránce věroučné a církevně politické má stanovisko historikovo nesporný vliv, jemuž se nelze vyhnouti. V odboji proti autoritě církevní, v nepoddajnosti proti učitelskému úřadu církevnímu vidí katolík vinu Husovu, protestant nebo stoupenec směrů, jež jsou dnes zvány pokrokovými, Husovu zásluhu. Katolický historik lituje, že se dal Hus v ušlechtilé snaze opravné strhnouti Viklefem k revolučním naukám a proudům, jež národ český z veliké části na dlouho odtrhly od jednoty církevní a od víry otců a vidí v tom kořen utrpení, jež potom národ prožívá; historik protestantský nebo pokrokový má právě ten průlom do pevné bašty autority církevní za vrcholný význam Husův a velebí mistra jako předchůdce Lutherova, jako hledatele pravdy a hlasatele svobody bádání, jímž Hus nikdy nebyl. Jak patrno, není to soud objektivní historie, nýbrž subjektivní filosofie dějin, soud dnešních názorů věroučných a církevních. A stanovisko katolické, tuším, je tu aspoň tak oprávněno jako stanovisko protivné.“

Oslavy prvorepublikové si celkově udržovaly svůj masarykovský ráz, z něhož potom řečníci zabarvovali své projevy tu levicově a ve smyslu Volné myšlenky, tu nábožensky. Dne 6.7.1935 promluvili na slavnosti konané na Kozím hrádku tehdejší ministr zahraničí Edvard Beneš a poslanec parlamentu za Čsl. stranu národně sociální profesor Jan Blahoslav Kozák. Ten patřil do okruhu pátečníků sdružených z popudu Karla Čapka kolem prezidenta Masaryka a těžištěm jeho intelektuálního vlivu bylo učitelské působení na Filosofické fakultě UK. Z jeho projevu vyjímám:

„Stojíme tu na rozvalinách starého hradu, v němž po dvakráte našel útulek M. Jan Hus v době klatby. Na rozvalinách. Jen nemnozí lidé si dovedou názorně představiti, jak tento hrad tehdy asi vypadal. Je k tomu zapotřebí obrazivosti a značných vědomostí historických. A tak se nám také zdá, že stojíme dnes na rozvalinách středověkého náboženského a životního názoru Husova…

Ale tím vším nechci říci, že by Hus nám měl býti lhostejný. Kdybych si to myslil, nebyl bych zde a nemluvil bych zde. Naopak: začal jsem s těmito výhradami jen proto, abych ukázal, v jakém ne dobově podmíněném, nýbrž přímo nadčasovém smyslu musíme k Husovi pohlížeti jako k osobnosti podivuhodné a dodnes aktuální.

Varujme se, abychom s Husem spojovali něco negativního, nebo dokonce nenávistného. Bojuješ proti klerikalismu? Nejsi proto ještě Husův… I přál bych si, abychom Husa a jeho světlý příklad postavili na stráž, ne snad proti těm, které bychom bez Husa měli za své nebo svých cílů nepřátele, nýbrž především na stráž proti sobě samým. Proti tomu, co by Hus musil odsouditi, kdyby se na nás mohl dívat…

Ve svém mohutném spise „O svatokupectví“ praví Hus takto: „Svatokupectví jest zlé přivolení ke směnění duchovní věci za neduchovní.“ Jedním důsledkem svatokupectví je, že „zlí dobré za kacíře mají.“

Jaképak dnes svatokupectví? Řekne se: Cožpak se dnes prodávají odpustky za peníze jako za úpadku středověké církve?... Ale to není to, co chci dnes říci. Chci vás vésti mnohem hlouběji, k těžké neřesti přítomné doby. Tou jest právě směna duchovní věci za neduchovní.

Podívejme se tam, kde to nejvíce bije do očí. Ve jménu krve a rasy, z nenávisti k lidem tzv. neárijským, tedy trochu jiného plemene, ve jménu a na posilu nové mocenské expanze a pomstychtivosti byly před nedávnem spalovány na hranicích knihy, duchovní plody autorů ušlechtilých. Byl ten středověk horší? Tehdy dovedli upálit tělo. Vydali člověka nepředstavitelným mukám, ale jaksi ve svém zmatení si to myslili tak, že tím zachraňují jeho ohroženou duši. Středověk pálil těla kvůli duchu. Dnešek dovede pálit ducha kvůli tělu a krvi. Ale přitom i v ničení těl po milionech také ještě velmi se zdokonalil…

Chci, abychom dnes spatřili problém v celé jeho hloubce. Celý smysl, celá únosná idea tohoto našeho národa a státu, které tak upřímně chceme milovati, musí býti duchovní. A žádný, ani nejlákavější oportunismus nás nesmí svésti k tomu, abychom si libovali v tom, co je cynické, ale výnosné… Budeme ovšem usilovati o hmotné statky. Především o chléb, o chléb pro všechny. O vzrůstající blahobyt. Ale všechno to jen s podmínkou, že to nesměníme svatokupecky za duchovní statky lidskosti, spravedlnosti a pravdy. Pak nám nestačí demokracie jen zevní, nýbrž zůstaneme po všech stránkách, mezinárodně i vnitropoliticky, v obcích, úřadech i v prostém poměru k člověku účastni té čtvrté dimenze, dimenze ducha a duchovních hodnot, které jedině mohou lidi i národy činiti velikými před soudnou stolicí dějin“ (ze sborníku „Úvahy“, 1938).

Po přerušení nacistickou okupací se veřejné oslavy výročí českého mučedníka dočkaly svého obnovení v roce 1945. Nesly se ve znamení radosti z národního osvobození a poskytly téma profesoru J. B. Součkovi, který se v článku „Na okraj letošních Husových oslav“ pokusil o její zhodnocení:

„Projevy, jež jsme slyšeli a četli při letošních velkých veřejných oslavách Husových, vybízejí k tomu, abychom si povšimli některých jejich stránek a uvážili jejich smysl a hodnotu ze svého hlediska.

1. Nejprve zasluhuje pozornost už sama velikost a obecnost letošních oslav, to, že se v Husovi znovu vidí něco velkého a aktuálního. Nebylo tomu tak vždy…

2. Ukázalo se ovšem též, že Hus – ostatně stejně i jiné velké postavy dějin – má v oslavách a úvahách v prvé řadě význam jakéhosi symbolu, zkratkovitého označení pro velký proud tradice, který u něho započal a z něho vyšel…

3. Letošní veřejné oslavy vesměs zdůrazňovaly národní a sociální význam Husův. V díle Husově český národ po prvé dospěl do svého uvědomění, dorostl v něm výše vskutku dějinného národa…

4. Některé oslavné projevy o Husovi budí dojem, že ho přes všechnu jistě upřímnou snahu o přiblížení a zaktualizování ve skutečnosti odkazujeme zpět do minulosti. V Husovi se vidí počátek a předchůdce velikých hnutí, jimiž my dnes žijeme…

Jen abychom však při tom nezapomněli, že je jedna věc, ve které Hus je a vždy zůstane pro nás všecky mistrem, od kterého se budeme musit vždycky učit se vší skromností. A to je ta prostá skutečnost, že on setrval při svém poznání pravdy přes všechen vnější i vnitřní tlak, jemuž byl vydán… Oč se tu opíral, z čeho čerpal jistotu, vnitřní odvahu uvěřit, že má pravdu on, slabý jedinec, proti tak početnému a tak slavnému a imponujícímu množství?

I při letošních oslavách jsme slyšeli tuto otázku i pokus na ni odpovědět. Historik dr. Jan Slavík o ní mluvil i psal se svou chvályhodnou zřetelností. Jeho odpovědí bylo: v Husovi se ohlašuje moderní člověk, který začíná mít odvahu věřit sobě a zejména svému rozumu… Husem ohlašuje se veliké novodobé hnutí, které spěje k dobru uskutečňovanému lidskou prací do budoucnosti obrácenou a které tedy své měřítko dokonalosti a zdroj své jistoty má v rozpoznání základního směru vývoje…

Je tento zajisté promyšleně podaný názor správný? Vzpomeneme si snad na to, jak v podobné situaci jako Hus stál kdysi před soudem největší racionalista všech věků, Sokrates; a vzpomínáte si, jak on sice vskutku v této chvíli leccos svým soudcům předkládal hodně racionalistickými logickými rozbory, ale konec konců… poslední skalou, o něž se tento velký racionalista opíral tváří v tvář množství pěti set svých soudců,

nebyl tedy rozum, nýbrž něco základnějšího a hlubšího; mnohem výstižněji bychom to mohli nazvat svědomím. A může tomu být vůbec jinak, kdykoli lidé opravdu stojí tváří v tvář otázce po své poslední jistotě?... Tento hlubší a vyšší základ lidé všelijak tušili a všelijak pojmenovávali; Hus však si byl vědom toho, že je dán ve zjevení Božím, přineseném v Ježíši Kristu a dosvědčeném v Písmu.

Husovi plně porozumí jen ten, kdo rozumí, že teprve toto je pravým pojmenováním a dostatečně hlubokým založením jistoty, o kterou se lidé jedině mohou opřít v situacích husovských… Konec konců zdraví národního života i života celého světa závisí na tom, aby tu byli lidé, kteří jsou pevně zakotveni v jistotě o tom, co je pravá pravda a skutečná spravedlnost, a kteří se od toho nedají svést nátlakem ani úspěchy ani průměrnou náladou ani hněvem ani svými zálibami a sklony; a kteří vědí, že jsou povinni pro tuto pravdu při vší své slabosti učinit a v případě potřeby nasadit všecko. Kde jinde budeme tuto skálu života hledat než tam, kde ji našel Hus? V tom jest pravá závaznost jeho díla a jeho příkladu."

Čas oponou trhnul a závazným ve veřejném prostoru se stal po únoru 1948 výklad husitství Zdeňka Nejedlého zarámovaný do tehdejších stalinistických kulis. Předseda Národního shromáždění ČR dr. Oldřich John promluvil na Kozím hrádku dne 3. 7. 1950. Podle Lidových novin ze 6. 7. řekl v podstatě toto: „Po více než 500 letech vzpomíná náš lid M. Jana Husa pro jeho vysokou mravnost, kulturní dílo, pro jeho soustavný boj za očistu církve, pro jeho lidskou oběť, kterou přinesl pro jeho osvobození, pro jeho lásku k lidu, z něhož vyšel a který za uskutečnění jeho tužeb bojoval. V husitské revoluci, která vznikla a vyrostla z Husových myšlenek, se po prvé v dějinách našeho národa na scéně objevují široké lidové masy. Na jedné straně zde vystupuje církev, kněží, preláti, papež, kterým je církev a náboženství jen prostředkem k největšímu potlačování a vykořisťování, a na druhé straně miliony lidí, kteří žijí v bídě. Do těchto hospodářských rozporů a protikladů, které poslední dobou vznikaly, zazněl Husův hlas, a byl to hlas lidu toužícího po spravedlivějším, mravním a lidštějším životě. Hlásíme se hrdě k Husovi a k husitské revoluci, protože myšlenky, které ji tvořily, jsou myšlenkami, jež tryskaly z vůle lidu. Náš národ vítězil jen tehdy, byl-li jednotný a revoluční. Buďme pamětlivi toho, že tehdy panská jednota a měšťanstvo zradilo revoluci. A poučeni touto historií, mohli jsme v Únoru odrazit kontrarevoluci reakce pod vedením KSČ a našeho presidenta republiky Klementa Gottwalda…

Husitská revoluce nemohla být vítězně dobojována, neboť tehdy zůstala lokalizována jen na náš národní prostor. Nyní je však jiná situace. Leninem a Stalinem rozvinuté poučky marxistické ideologie vytvořily základnu, na níž se spojuje všechno lidstvo v boji proti těm, kteří chtějí pro své osobní cíle a zisky hnát lidstvo do nového válečného dobrodružství… Tvoří se nová panská koalice, ve které je Truman, Atlee a francouzští reakční politikové, kteří od hrozeb přešli již v Koreji k útočným válkám. Avšak lidstvo je poučeno z historie. Lidstvo má nyní svou Moskvu a svého Stalina a ti zaručují v budoucnosti mír k pokojnému budování."

Opět jinak rezonoval Husův příběh v souvislostech obrodného hnutí roku 1968, a to jak ve fázi naděje, tak ve fázi vzdoru. Časopis Listy vstoupil do své existence dne 1. 3. 1968 esejem filosofa Karla Kosíka „Rozum a svědomí":

„Velký český intelektuál píše z vězení dne 18. června roku 1415: "Jeden teolog mi řekl, že vše je pro mne dobré a dovoleno, jen když se podrobím koncilu, a dodal: Kdyby koncil prohlásil, že máš toliko jedno oko, třeba máš dvě, bylo by tvou povinností vyznati s koncilem, že tomu tak jest. Odpověděl jsem mu: I kdyby mi to tvrdil celý svět, já, maje rozum, jaký nyní mám, nemohl bych to připustit bez odporu svědomí."

Tento text je ve světové literatuře ojedinělý a patří k oněm nesmrtelným myšlenkám, v nichž se vyslovují základní pravdy o člověku a světu. Musíme proto pozorně číst tento text, abychom porozuměli jeho smyslu a zejména musíme s největší opatrností zkoumat, v čem spočívá jeho význam a jeho základní pravdy.

Být základní znamená především vytvářet základ a pouze na základě tohoto základu zakládá věc svoji existenci a své oprávnění. Jakmile se zničí nebo odstraní nebo zapomene a deformuje toto základní, ztrácí dotyčná věc svůj základ a každá věc bez základu se stává vratkou, plytkou a prázdnou. Základní pravda, kterou vyslovuje český intelektuál 15.století, se však netýká věci, ale člověka, což znamená, že člověk bez této základní pravdy pozbývá základu, ztrácí půdu pod nohama a stává se vykořeněným člověkem, člověkem bez základu.

Kdo je vykořeněný člověk a člověk bez základu? Ten, který ztratil rozum a svědomí, odpovídá český intelektuál 15.století. Povšimněme si dobře: rozum a svědomí existují pospolu, tvoří jednotu a pouze v této jednotě se stávají základem lidské existence. Pozdější doba a také naše doba zná rozum a svědomí již pouze jako na sobě nezávislé veličiny, které se k sobě chovají lhostejně nebo nepřátelsky…

Český intelektuál 15. století obhajoval jednotu rozumu a svědomí a odmítl nabídku koncilu jako falešnou alternativu, neboť člověk, který vyzná s koncilem, že má toliko jedno oko, třebaže ví, že má oči dvě, nezískává nic, nýbrž ztrácí všechno, protože ztratit rozum a svědomí znamená ztratit základ svého lidství. Člověk, který nahradil rozum soukromým počtářstvím a potlačil své svědomí tak, že je přeměnil na špatné svědomí, je člověkem bez rozumu a svědomí. Takový člověk ztratil všechno a nezískal nic. Stal se nicotným člověkem, člověkem, kterého ovládá nicota. A jestliže víme, že nic znamená nihil, je člověk bez rozumu a svědomí skutečným nihilistou.

Český intelektuál 15. století volil proto mezi svědomím a rozumem na jedné straně a nihilismem na druhé straně. A protože rozpor mezi pravdou a nicotou je radikální, zdá se, že také jeho volba mohla být pouze radikální."

Časopis Zítřek vycházel pouze několik měsíců: od podzimu 1968 do dubna 1969. V čísle 5/1968 přinesl recenzi divadelního představení z pera Aleny Stránské "Osud intelektuála": „Z generace na generaci si odevzdávají čeští herci roli Jana Husa ze stejnojmenné Tylovy hry. Jednou akcentovali národně osvobozenecké motivy, jindy sociální. Podle toho, jak diktovala historická situace. Ale dosud vždycky, byť v různé míře, ponechávali postavě – jak to nabízí text – heroický patos osamělého protestu. V inscenaci Františka Laurina hraje roli Husa Jiří Adamíra. Všimněte si mírně skloněné hlavy opřené o ruku, očí téměř skrytých pod obočím, kolmé, hluboké vrásky u kořene nosu. To je pro něj typické. Nikdy neobrátí zrak vizionářsky do tmavého prostoru jeviště. Sleduje pátravě odpůrce, shledává si věcné argumenty – ať už proti Pálčovi, králi či Angelimu. Monologičnost romantického gesta vytlačily zkušenosti a formy moderní, střídmé doby a nahradily je diskusí. Adamírův Hus je otrok vlastního rozumu – intelektuál, ponořený plně do svého díla a spoutaný jím natolik, že ani nepromýšlí nebezpečí, které mu v Kostnici hrozí. Jde tam prostě proto, že chce a musí obhájit výsledky svého myšlení.

Jenže Kostnický koncil není vrcholná scéna hry. Hus se tu dozví, co mu připravili. Příšernou smrt na hranici. Zdá se, jakoby text opět herci podstrkoval jako jedinou možnost vzestupu dramatické křivky postavy hrdinský nihilismus ve vztahu k vlastnímu životu a utrpení, anebo nelogicky prudký zlom v následující žalářní scéně, jenž by hrozil narušit oblouk i rytmus role. Adamíra si objevil třetí možnost: před církevní tribunál předstoupí zarostlý a zůstane stát se sklopenou hlavou, zatímco ostatní sedí. Přešlápne z nohy na nohu, letmo zavadí jednou, dvakrát o sedačku za sebou. Co je v tomto sotva postřehnutém pohybu únavy a útrap z věznění. Tím si herec z malého detailu vybudoval můstek ke svému poslednímu dění v kobce, kde odevzdává věrnému průvodci Hanuši z Chlumu úzkostí přiškrceným hlasem své poselství, a k závěrečnému akordu: po Hanušově odchodu prudce usedne a sevře skloněnou hlavu do kleští rukou. Člověk. Obyčejný člověk, trýzněný strachem z pomalé smrti. Osamělost prohlédavého rozumu, který je nakonec na překážku všem, protože předběhl svůj čas".

Když už se zdálo, že Husovy oslavy jsou odsouzeny k monotematické kritice katolické církve, pronesl kardinál Josef Beran, jehož morální autorita byla po dlouhých letech komunistické internace neotřesitelná, projev na zasedání 2. vatikánského koncilu v roce 1965, který se cituje a připomíná dodnes: „Prohlášení o náboženské svobodě, které v širším smyslu platí i o každé pravé svobodě svědomí, má mimořádně velký význam teologický a praktický.

V Písmu svatém se jasně praví: „Co nevychází z přesvědčení, to je z upřímného svědomí, je hříšné" (Ř 14,23b). Kdo tedy hmotným nebo duševním nátlakem někoho nutí, aby jednal proti svému svědomí, uvádí ho do hříchu proti Bohu.

Tyto zásady potvrzuje i zkušenost. A zde se pokorně odvažuji vydat své vlastní svědectví.

Od chvíle, kdy byla v mé vlasti radikálně omezena svoboda svědomí, byl jsem svědkem těžkých pokušení, které tento stav pro mnohé přinášel. U celého svého stádce, dokonce i mezi kněžími, jsem pozoroval nejen vážné ohrožení víry, ale také velmi těžká pokušení ke lži, k přetvářce a k jiným mravním neřestem, které snadno kazí lid, nemá-li pravou svobodu svědomí.

Když se něco takového záměrně obrací proti pravému náboženství, je si každý věřící vědom, jak vážné je to pohoršení. Ale zkušenost nám také ukazuje, že každý takový postup proti svobodě svědomí je morálně škodlivý i tehdy, mají-li jeho původci na mysli prospěch pravé víry. Vždy a všude útisk svobody svědomí u mnoha lidí vyvolává pokrytectví. A můžeme snad říci, že pokrytectví víru okázale předstírající církvi více škodí než pokrytectví víru skrývající, které je dnes ovšem více rozšířeno.

Tak se zdá, že i v mé vlasti katolická církev stále trpí pro to, co bylo v minulosti jejím jménem vykonáno proti svobodě svědomí, jako bylo v 15. století upálení kněze Jana Husa, nebo v 17. století vnější donucení velké části českého národa, aby zase přijala katolickou víru, podle zásady „Cuius regio – eius religio", jež byla uplatňována… Tak nás tedy i dějiny napomínají, abychom na tomto koncilu zásadu náboženské svobody a svobody svědomí vyhlásili jasnými slovy a bez výhrad, které by pramenily z oportunistických důvodů. Jestliže se to stane, a to i v duchu pokání za hříchy v této věci dříve spáchané, mohutně vzroste mravní autorita naší církve ku prospěchu národů…".

Náš nejuznávanější badatel v oblasti husitského hnutí a odkazu profesor František Michálek Bartoš zmiňuje s uznáním kardinálovu řeč na koncilu a navazuje na ni v závěru své knihy „Vzpomínky husitského pracovníka" (Kalich 1970): „Konečně budiž mi dovoleno napsat, že si velice vážím cti, které se mi dostalo tím, že jsem mohl na podnět několika přátel katolických vypracovat návrh na odstranění bolestného rozporu, kterým trpí tisíce upřímných katolíků tím, že se jejich církev nedovede čestně vyrovnat s brutálním umučením M. Jana na příkaz koncilu kostnického a s rozpoutáním krvavých válek proti většině národa, jež zůstala věrná jeho duchovnímu odkazu. To je tzv. rehabilitace M. Jana Husa, jež se dostala, jak jsem již vzpomněl, na přetřes v poslední době knihou belgického benediktina P. de Vooghta z r. 1960, která ostrou kritikou Husových soudců vzbudila dojem, že se církev chystá ve věci Husově k rozhodnému činu. Ale když 1963 vystřídal reformního papeže Jana XXIII. Pavel VI., byly pokrokové snahy o modernizaci církve zaraženy a naději na nějakou rehabilitaci Husovu z Říma pohřbeny. Ale zbyla tu cesta jiná, kterou se dali před sto lety katolíci kostničtí, cesta svépomocí. Město Husova umučení zrodilo 1834 myšlenku odsoudit nelítostnou popravu, provedenou na půdě města, pomníkem, který by usmířil aspoň spoluvinu jeho občanů touto poctou pražskému mistrovi. Pokroková inteligence kostnická podnikla boj za uskutečnění té myšlenky s vládou bádského státu a úsilím, v němž vytrvala na třicet let, postavila roku 1862 prvý pomník Husovi a také M. Jeronýmovi, který tu zahynul na témž místě. Tu cestu jsem tedy navrhl našim katolíkům…

Myšlenka, vyslovená v uvedeném mém návrhu, má proto po mém přesvědčení sílu tak živelnou a je dosahu tak velikého, že se nepotřebuji lekat o její budoucnost a mohu věřit, že si sama vybojuje vítězství. Neboť nebojuje o nic menšího než o to, aby odstranila v obou našich národech staletý rozpor ve věcech nejposvátnějších každému národu, v mravním ideálu, který je dílem a odkazem nesčetných jeho pokolení, jež generace odkazují generaci jako svaté paladium, ideálu, na němž závisí jeho život a budoucnost. Národy žijí a udržují se jedině potud, pokud přispívají pokroku lidstva, pokud bojují za pravdu a spravedlnost. V tom je smysl zápasu Husova a husitské revoluce pro náš národ a naše dějiny."

Příliš krásných a naléhavých slov zaznělo a nejhorším vyústěním této tradice by byl všeobecný nezájem vycházející ze shody, že nic nového již nelze říci a starost o pravdu je příliš vzdálená praktickým lidským starostem a denní politice. Mějme naději, že Husův apel osvětlí mnohým význam uvědomělého občanského postoje, který s pravdou nekupčí, a křesťany povzbudí ke svědectví, že „Kristus za škody stojí".

Texty vybral a průvodní slovo napsal Miloš Hübner

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

23-24/2015

15. července 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
12. srpna 2015

Z obsahu

* *Husova oslava před 100 lety*
* *Trvalé podněty*

Poselství k 7. neděli po sv. Trojici

Věříte na zázraky?

Já ano. Nezáleží na tom, jestli velké či malé. Buď věříte, nebo ne. Já ano. Když Ježíš chodil po této zemi, konal zázraky.

Mnozí se pídí po racionálním vysvětlení. Musí nějaké být. Všichni přece dobře víme, že z pěti chlebů nelze nasytit pět tisíc mužů. Dráždí nás to. Rádi bychom našli rozumové řešení a předložili tak nevěřícím důkaz, že Bible je vlastně rozumná kniha a my nejsme žádní tmáři. Věřit na zázraky vyšlo z módy. Zabýváme se víc tím, JAK Ježíš své zázraky konal, a uniká nám PROČ.

Nevím, jak Ježíš nasytil pěti chleby pětitisícový zástup, ale věřím, že se to stalo. Jeho zázrak nasycení pěti tisíců je důkazem, že Ježíš má moc postarat se o lidské potřeby. Nejen duchovní, ale i tělesné. Hladový člověk moc na duchovní stravu náladu nemá, má hlad. Potřebuje svůj hlad utišit, potřebuje se najíst, aby měl chuť poslouchat Ježíšova slova a ne kručení svého žaludku. S plným břiškem je hned lépe na těle i na duši. Ježíš zná naše lidské slabosti a slabůstky. A světe div se, vychází jim vstříc. Nepovyšuje se nad své posluchače slovy „nejen chlebem živ je člověk…“. Když mají hlad, dává jim najíst.

Nerozmnoží však jídlo z ničeho, má pět ječných chlebů a dvě ryby, které mu poskytl bezejmenný malý chlapec. To je pravý hrdina příběhu! Ano, i to málo, co někdy máme k dispozici, může Ježíš přetvořit v zázrak a rozmnožit k užitku mnohým. Chce to jen být ve správný čas na správném místě a – se správným proviantem. To je nesmírně nadějné a povzbuzující.

Štědrý Bůh miluje člověka a dává mu vše potřebné k životu. Chce naplnit naše potřeby a dává daleko víc, než potřebujeme; jak to ukazuje těch dvanáct košů plných kousků chleba, které zbyly po zázračné hostině. Věříte na zázraky? Já ano.

Roman K. Lukáš,
farář ČCE, vojenský kaplan,
Velitelství vojenské policie
Olomouc

Církev je jedna a je apoštolská

O tyto dva znaky je naše recitace apoštolského vyznání chudší. My vyznáváme „svatou církev obecnou“. Kalvín nás ve své Instituci seznamuje s původním zněním Apoštolského vyznání, kde věřící v Boha Otce a jeho Syna Ježíše Krista vyznává svou víru v církev: Věří v jednu svatou, obecnou a apoštolskou církev.

Církev je jedna. V této vlastnosti, že je jedna, spočívá problém dnešní církve. Není jedna, jsou mnohé, a to tak mnohé, že se v nich ani církevní křesťan nevyzná. Zná obvykle ty, které sídlí v jeho ulici. A ty některé další poznává, když se dovídá, že jeho známý, kolega z práce, vstoupil do nějaké nové církve, jejíž jméno už on zapomněl. Kde jsou ty doby, kdy jsme znali církev římskokatolickou a další dvě menší evangelické církve vedle té své Českobratrské církve evangelické. Zdálo se nám, že každý člověk, chce-li být křesťan, má dostatek církví na vybranou, a tomu tak zvanému ekumenickému hnutí a myšlení bychom nejraději doporučili, aby mělo dost na stávajících církvích a neschvalovalo zakládání církví nových. Marné přání.

Ekumenické hnutí nevzniklo z lehkomyslného nápadu, ale z vážného teologického myšlení nad Písmem a z Písma, o církvi jako těle Kristově, které nemůže být rozděleno, je jed.'-no. Kdo se k němu upíná, zůstává v jednotě, v církvi. Jinak řečeno: Žádná církev si nemůže nárokovat být jedinou církví Kristovou.

Tomu odpovídá úsilí ekumenického hnutí o sblížení všech křesťanských církví. Teprve všechny dohromady mohou reprezentovat jednu církev Kristovu. A každá jednotlivě může pro sebe vyžadovat podíl na jednotě podle věrnosti ke Kristu Písem, k hlavě církve.

Původně byla církev jednotná, i když měla dva biskupy, jednoho na Západě v Římě, druhého na Východě v Cařihradě. Oba ve stejné hodnosti spravovali celou církev. Tato dosud jedna jediná křesťanská cír-

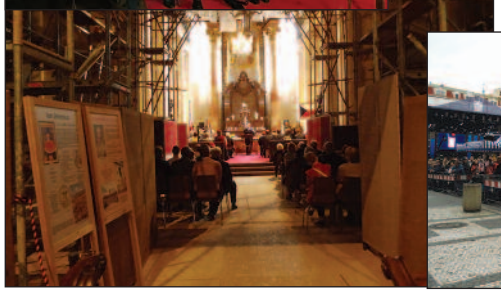
Dokončení na str. 2

Aktuálně: Z tradičního pietního shromáždění na Staroměstském náměstí

Tradiční pietní shromáždění konané 21. června u příležitosti výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje bylo sice letos téměř jubilejní (jako obnovené bylo totiž už po pětadvacáté), ale jeho organizace se potýkala s takovými problémy, jako by se konalo poprvé. Za všechno “mohl” mistr Jan Hus, jehož oslavy se připravovaly mj. tak že se v chrámu sv. Mikuláše opravovalo a malovalo, takže se první část pietního shromáždění konala pod lešením, varhaník pan Petr Tvrdek (kterému tímto velice děkujeme) mohl jen k elektro-

Dokončení na str. 2

Jan Hus promlouvá v Kostnici, Litoměřice, Státní oblastní archiv v Litoměřicích, MS. IV C 1, f. 245a

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Mistr Jan Hus na kazatelně

Nejběžnějším tématem obrazů s mistrem Janem Husem je upálení, kterému se věnovaly dva předchozí články našeho seriálu. Český reformátor však bývá zobrazován i v jiných souvislostech - jako kazatel Slova Božího i jako světec po boku jiných svatých.

Zobrazení Jana Husa jako kazatele najdeme v Jenském kodexu (kolem roku 1500). Je vyobrazen jako bezvousý kněz s tonzurou, který promlouvá k věřícím z prosté dřevěné kazatelny. Naléhavost jeho slov umocňuje gesto pravé ruky s ukazováčkem, nataženým ke shromáždění. Malba zaujímá celou stranu a tvoří protějšek ke scéně s Husovým upálením na vedlejším listu. Husa na kazatelně v podobně jednoduchém provedení podává také grafický tisk ze spisu "Processus consistorialis martyrii Johannis Hus" ze 20. let 16. století.

Otázkou zůstává, zda Husa zachycuje i malba v graduálu z kostela sv. Michala v Opatovicích na Novém Městě Pražském (1578), kde se obraz kazatele váže ke zpěvům o svatých vyznavačích. Jan Hus není nikde v příslušných textech jmenován. Je možné připustit, že je zde zobrazen právě on, stejně dobře se ale může jednat o anonymní postavu kazatele Slova Božího.

Mnohovrstevnatý význam má celostranná knižní malba s promlouvajícím Husem z Litoměřického graduálu (1. čtvrtina 16. století). Na rubu téhož listu se nachází složitá scéna s Husovým upálením a oslavením v nebi. Obě malby, doplňující text liturgických zpěvů k Husovu svátku, jsou mimořádné díky své umělecké kvalitě, teologické propracovanosti námětů i myšlenkové jednotě.

"Husova promluva" se odehrává v prostoru gotického kostela, kterým je pravděpodobně kostnická katedrála, kde proběhlo Husovo odsvěcení. Jan Hus stojí na stupínku a opírá se o pulpit zahalený do rudé látky. Jeho slova nejsou, na rozdíl od předchozích obrazů, určena laikům ve formě kázání, ale směřují k církevním hodnostářům. Koncilní otcové, tedy Husovi soudci, odmítavými gesty vyjadřují svůj nesouhlas s pronášenými názory souzeného reformátora.

Scéna patrně nemá popisovat konkrétní okamžik, protože Jan Hus na

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

150 let Armády spásy

Armáda spásy - křesťanská charita a také církev - oslavila 5. července v Londýně 150. výročí svého vzniku.

Jednu z největších sociálně charitativních organizací současnosti založil v Londýně anglický metodistický kazatel William Booth (1829-1912). Církevní organizace, kterou vedl spolu s manželkou Catherine, se původně jmenovala Křesťanská misie východního Londýna, název Armáda spásy (The Salvation Army) nese od roku 1878. Aby dosáhla při potírání chudoby a náboženské vlažnosti maximální efektivity, byla organizována po vzoru britského vojska. A to do takových detailů, jako jsou hodnosti, uniformy nebo armádní kapely. Na svou dobu jedinečné byly mimo jiné její nonstop služby a také úplné zrovnoprávnění žen a mužů v rámci organizace.

Armáda spásy začala s jednoduchými vyvařovnami polévky pro londýnskou chudinu. Boothovým mottem bylo "Hladový žaludek nemá uši", a proto se snažil chudákům nejprve naplnit žaludek, umožnit jim, aby se umyli, a pak teprve uvažoval o možnosti jejich spasení hlásáním evangelia. Na Boothových principech Armáda spásy funguje dodnes.

Dnešní Armáda spásy je mezinárodním křesťanským hnutím, které působí ve 126 zemích světa, má přes 1,5 milionu členů a provozuje desítky tisíc zařízení od azylových domů, nocleháren přes charitativní obchody až po nemocnice. Poskytuje také humanitární pomoc do míst katastrof.

Do Československa přišla Armáda spásy v roce 1919. Její činnost ukončil v roce 1950 tehdejší komunistický režim a mnozí její členové byli poté vězněni. Vrátila se až v roce 1990, kdy zde začala pracovat jako občanské sdružení. Od září 2013 je v ČR registrovanou církví. V současné době působí v Praze, Brně, Ostravě, Havířově, Karlových Varech, Krnově, Opavě, Přerově, Šumperku, Jirkově a Chodově. Má zde přes 300 členů a přes 20 duchovních.

podle ČTK

Husovo výročí si lidé připomínají i v zahraničí výstavami nebo názvem ulice

Před šesti sty lety znal mistra Jana Husa ve světě málokdo. Svými myšlenkami podnítil události, které zasáhly do životů lidí po celém světě. Ve Střední Americe po něm letos pojmenovali ulici, Jihoafričané pořádají výstavy. Jedna z hlavních ulic v přímořském městě Puerto Cabezas ve středoamerické Nikaragui nese Husovo jméno. „Starosta města souhlasil s návrhem pojmenovat ulici vedoucí od čerpací stanice nedaleko letiště do centra města po Janu Husovi. V ulici už jsou rozmístěné nápisy s novým názvem," informoval rektor Moravské univerzity v Puerto Cabezas Gerald Green, který působí v církvi Moravských bratří (Moravian Church = Unitas fratrum = Jednota bratrská). Sérii výstav k výročí Husova upálení připravilo české velvyslanectví v Jihoafrické republice ve spolupráci s tamními Moravskými bratry. Postupně se konala na čtyřech místech – Kapské Město, Pretoria, Genadendal a Port Elizabeth. „Na všech místech se výstava setkala s velkým úspěchem, když jejím návštěvníkům ukázala – pro mnohé z nich neznámé – souvislosti mezi myšlenkovým odkazem Jana Husa a Jednotou bratrskou v Jihoafrické republice. Spektrum návštěvníků bylo velmi široké: věřící, vysokoškolští učitelé a studenti, diplomaté, čeští krajané i zainteresovaná jihoafrická veřejnost," popsala velvyslankyně Blanka Fajkusová.

Tisková zpráva , upraveno

USA: Obama proti církvím

Na „Vrcholné katolicko-evangelikální konferenci", pořádané na Georgetownské univerzitě, řekl prezident Obama, že by církve měly věnovat méně času potratům a homosexuálním „manželstvím". Kritizoval jejich politické angažmá a důraz na „rozdělující témata", jako je ochrana života a manželství, místo toho, aby se věnovaly chudým. Stan Guthrie, redaktor listu Christianity Today, odmítl prezidentovo tvrzení a poznamenal: „Věřící lidé dělají pro chudé mnohem více než sekulární levičáci." Je neobvyklé, aby prezident ve funkci kritizoval církve za to, že kladou důraz na své tradiční učení. Jeho poznámky zazněly krátce poté, co Hillary Clintonová prohlásila, že náboženské přesvědčení odmítající potraty „musí být změněno".

21. 5. 2015, LifeSite News

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

koncilu neměl dostatečný prostor k učené argumentaci a obhajobě. Obraz je spíše výpovědí víry svého objednavatele. Typem oděvu je sice Jan Hus charakterizován jako teolog a univerzitní mistr, ale rudá barva roucha symbolizuje jeho mučednictví. Svatozář kolem hlavy nás pak nenechá na pochybách, že Hus došel ve víře svých následovníků svatosti u Boha. Řečnický postoj i gesto, s nímž na prstech vypočítává argumenty (nejspíš o podstatě eucharistie), svědčí o síle jeho slov i o mimořádné autoritě, které se v církvi podobojí těšil.

Je možné, že téma Husova kázání (či učené promluvy) bylo v utrakvistickém umění rozšířené, ale další obrazové exempláře nepřečkaly období protireformace. Spolu s výjevem upálení totiž charakterizuje podstatné momenty Husova života a díla - na kazatelně je Hus prezentován jako pravdivý zvěstovatel Slova Božího, zatímco smrt na hranici dokládá jeho věrnost Kristově pravdě až do smrti.

Pro Evangelický týdeník - Kostnické jiskry připravila
Mgr. Milena Bílková, Th.D.,
pracovnice Městského muzea v Kadani,
http://www.kultura-kadan.cz/muzeum/

Církev je jedna a je apoštolská

Dokončení ze str. 1

kev se rozdělila na dvě církve po roztržce roku 1054. Římský biskup, od 6. století nazývaný papež, se dostal do sporu s biskupem cařihradským, vzájemně se vyloučili z církve. Roztržka však měla hlubší kořeny: římská církev byla teologicky vlivem Augustinovým odmítavá vůči světu, cařihradská byla naopak smířlivější a otevřenější, čímž se i kulturně obě křesťanské sestry od sebe vzdálily. Starší z nich byla cařihradská, leč římská sestra na ni svedla vinu za roztržku, aby mohla sebe označit za jedinou svatou církev římskou. Východní církev se nazvala pravoslavnou. Tu roztržku se jim do dneška nepodařilo zacelit.

Reformace 16. století přivodila další rozdělení Evropy. Nepodařilo se jí však svým osvobodivým evangeliem zvítězit i v jižní části Evropy. Škoda! Protestantské církve vzešlé z reformace přivítaly římské úsilí o porozumění a eventuální teologické sblížení s evangelickými církvemi, naznačené nejenom běžným názvem koncilu „ekumenický" (1962-1965), ale i schválením zvláštního dekretu o ekumenismu. Základní nesnáz sblížení římské církve s evangelickými církvemi spočívá v tom, že evangelíci nechápou svou církev jako instituci, ale jako bratrské společenství v Kristu. Nicméně obě se domnívají, že služba, kterou veřejně konají, může být chápána jako služba všech křesťanských církví.

Z tohoto postoje vysvítá dvojí: Ekumenismus neslibuje brzké výsledky ve sbližování církví, spíše se těší z malých krůčků v odstraňování předsudků a nedorozumění, které brání bratrskému setkávání. Závažnější je to druhé: Tiše a bez velkých lítostivých emocí vzaly obě církve na vědomí, že nedosáhnou zde na zemi jednoty, ale půjdou vedle sebe ve stálé snaze přiblížit se jedna k druhé a tak se blížit k dokonalé Kristově církvi v nebesích.

Nevztahujme toto přibližování a vzájemné učení jen na Římskokatolickou církev a evangelické církve, vzešlé z reformace, ale také na přibližování a vzájemné učení různých evangelických církví mezi sebou, kupř. baptistů a kongregacionalistů, episkopalistů s autonomními. V této souvislosti uvádím reformátora Zwingliho: Tak jako armáda má různé zbraně, aby zvítězila nad nepřítelem, i Kristova církev má na zemi různé církve, aby společnými silami a válečným uměním oznamovaly světu evangelium, které jediné je sto přemoci Božího nepřítele, ďábla.

Povězme ještě několik slov o současném stavu ekumenismu mezi Římskokatolickou církví a církvemi evangelickými. Řím se dosud nevzdal domněnky, že jeho církev je skutečně jediná svatá církev, že je to ona, kterou vyznáváme, když recitujeme, že věříme svatou církev obecnou. Přesto se teologové této církve zajímají o reformační teologii a studují její teze a vzbuzují u evangelíků naději, že jednoho dne dojde k vážnému bratrskému rozhovoru o nejzávažnějších teologických otázkách mezi Římem a evangelickými církvemi. Tehdy evangelíci i Řím uznají, že jsou voláni k pokání a službě Pánu, evangelíci rádi s Římem vyznají, že víra je možná jen v církvi, a evangelíci zase budou trvat na poznání, že církev je společenství víry a lásky bratří a sester, kteří věří v Ježíše Krista.

Věříme v jednu církev. Není to ta římská, ani jaká jiná, je to tělo Kristovo v nebi.

Josef Veselý

Aktuálně: Z tradičního pietního shromáždění na Staroměstském náměstí

Dokončení ze str. 1

nickým varhanám, k transparentu a praporům jsme se letos ani nedostali... K tomu ještě změny na magistrátu, takže jsme do poslední chvíle nevěděli, jestli nám dá paní primátorka Adriana Krnáčová záštitu a povolí ozvučení Staroměstského náměstí. Nakonec všechno dobře dopadlo, a to hlavně zásluhou pana Martina Churavého z kanceláře primátorky, kterému tímto rovněž děkujeme.

První příspěvek, uvedený PhDr. Marií Neudorflovou, byl zaměřen na osobnost ing. Drahomíry Garajové, která toto shromáždění v roce 1990 obnovila.

Dr. M. Neudorflová mj. uvedla: „Toto shromáždění je však také příležitostí, abychom vzpomněli těch, kteří věrně dbali o to, aby památka 27 popravených nebyla zapomenuta nebo trivializována, ale naopak, aby jejich odkaz ožíval v myslích Čechů, kterým na vlatním národě záleží, kteří cítí své češství jako hlubokou součást svého bytí. A aby byla inspirací pro ty, kteří ke své kolektivní, národní identitě teprve dospívají.

Naše setkávání v tomto chrámu má již čtvrtstoletou tradici. A hlavní zásluhu o tak důstojnou vzpomínku na ty, kteří hájili české zájmy, českou reformační tradici, stále spojenou i s vědomím a potřebou mravní úrovně českého národa, má především ing. Drahomíra Garajová, která v březnu tohoto roku zemřela po těžké nemoci; svým zaujetím, svou vírou v reformační proud naší historie jako souznící s mravní a sociální úrovní našeho národa, jako souznící s jeho svobodou náboženskou a intelektuální. Ti, kteří se snaží snižovat hodnotu našeho reformačního období, staví svou moc ne na poctivém přesvědčení, na objektivním hodnocení historie, ale na opojení z naděje na moc. Mnozí, kteří se dnes staví na jejich stranu, mají vlastně strach z této moci. I z tohoto důvodu je třeba být znovu statečný a vytrvat v pravdě poznané, která neomylně ukazuje, že Bílou Horou a nelítostným působením katolické církve byl český národ na téměř tři sta let uvržen do bídy, nevzdělanosti a podmínek nedůstojných lidské existence. Dnes je dokonce tendence tuto dobu idealizovat. I do budoucna je třeba vědět, že každá nedostatečně veřejností kontrolovaná moc se nakonec obrátí proti zájmům a úrovni veřejnosti, většiny lidí. Proto je nutné historii neustále připomínat, připomínat nejen události, ale i důležité souvislosti, příčiny a důsledky jevů; důsledky hlavně pro úroveň a důstojnost většiny lidí, národa. Jinak se budeme z historie zabývat tím, co T. G. Masaryk nazýval tretkami."

Další slovo patřilo předsedovi Ekumenické rady církví a předsedovi rady Církve bratrské ing. Danielu Fajfrovi, který mj. řekl: „Položme si základní otázku: Jaký je rozdíl mezi Prahou roku 1621 a Prahou roku 2015? Nejjednodušší odpověď zní - 394 let. Ano téměř 400 let, za tu dobu je téměř všechno jinak. Rozdíly konfesijní a dogmatické sice přetrvávají. Ovšem dnes proti sobě nestojí katolíci a protestanté, jsme zde spolu, neboť máme zkušenost, že takto se konflikty řešit nemusí. Nejde totiž o to, kdo z koho. Díky Bohu, že můžeme být spolu, že v Kristu jsme smířeni navzdory existujícím konfesijním a dogmatickým rozdílům. Můžeme být k sobě tolerantní, respektovat svobodu a právo druhých a být svědky smíření. Včera se v rámci slavností k 600. výročí upálení Jana Husa konala v Týnském chrámu vpravdě historická ekumenická bohoslužba smíření...

Konflikty jsou součástí i našich životů. V dnešní době zejména ve vztazích ať už v rodinách, v zaměstnáních, uvnitř církví, v komunitách, ve společnosti. Ke konfliktům dochází mezi církvemi, ve vztahu mezi církví a státem. Řešením ovšem není konfrontace a revanš, nebo kdo z koho, neboť v církvi a vůbec ve společnosti se nedá mluvit v kategorii vítězové a poražení jako po bitvě na Bílé hoře. Pokud následovníci Krista budou stát proti sobě, pak je to vždy prohra, a už je jedno, na které straně stojí. Stejně tak to platí pro politické představitele naší křehké demokracie, ať už je prosazován ten či onen názor na řízení státu. Je třeba hledat kooperativní model navzdory tomu, jaké postoje zastáváme.

Nebylo by od věci, abychom měli onu Ježíšovu duchaplnost a moudrost, abychom na mnohé konfrontační výzvy a počiny dneška reagovali tak, aby hrozící konflikt vyústil podobně jako v přečteném evangeliu. Ježíš jim řekl: >Co je císařovo, dejte císaři, co je Božího, Bohu. Když to slyšeli, podivili se, nechali ho a odešli.< Naší zbraní budiž slovo a moudrý čin."

Na Staroměstském náměstí promluvil radní hl. m. Prahy Radek Lacko, starosta Prahy 1 Oldřich Lomecký, poprvé také starosta Mnichova Hradiště (města Václava Budovce z Budova, které tuto akci už řadu let podporuje) Ondřej Lochman a už tradičně europoslanec Jan Zahradil, který zmínil i konfliktní pokusy o obnovení tzv. mariánského sloupu: „Na Staroměstském náměstí stával i jiný symbol, který se stal - ať už právem či neprávem - negativním symbolem pobělohorské rekatolizace. Jako takový byl v euforii roku 1918 ne zrovna šetrným způsobem odstraněn. Nicméně stalo se a snahy o jeho obnovení jsem považoval a považuji za nevhodné. Zanese to do veřejného diskursu zbytečný rozkol, mnozí by se tímto aktem cítili uraženi, jiní by zase prožívali pocit neoprávněného triumfu... Pokud se současné vedení města k obnově sloupu nehlásí, chci zde veřejně říci, že to považuji za rozumné."

Setkání uzavřel moderátor Bohumil Kejř modlitbou Jana Amose Komenského a stovky účastníků na závěr vyslechly státní hymnu.

Přes prvotní problémy pietní shromáždění důstojně připomnělo památku 27 statečných mužů, kteří položili životy za svobodu svědomí.

Helena Bastlová

Pouze s ním a v něm

Snad trochu netradičně. Jaké je určení člověka, jaký smysl má jeho život? Nad biblickým svědectvím zní odpověď jediná – být obrazem Božím. Být společníkem v Boží přítomnosti a podílet se na zázraku zahrady Eden. Tak to vidí Genesis, která nechává v příběhu o počátcích procházet Hospodina za denního vánku zahradou a v pohodě dne a v ráji volá člověka: Kde jsi? (Gn 3,9nn). Ježíš nechává ve svém podobenství o marnotratném synu Otce s láskou vyhlížet a syna naopak v rozpacích přemýšlet, jak se vrátit. Smyslem života tak zůstává - být u otce doma, s ním a ve společenství s ostatními. Je tam všechno potřebné. O sobě bude Ježíš říkat: Já a Otec jedno jsme, od něho jsem vyšel, abych činil jeho vůli, a k němu se opět vrátím, abych přijal jeho slávu. A život v jeho slávě mi nikdo nemůže vzít – ani smrt. Tak tomu rozuměl Jan, a ve svých listech pak připomíná: „chcete-li být jako ON, žijte v lásce k Bohu i k lidem a Bůh bude ve vás a vy v něm." Cesta dosmů pak není cestou marnotratného, ale cestou ospravedlněného hříšníka za Ježíšem. Žít s Bohem a zůstat s Bohem navzdory útrapám a vlastní smrti, ovšem skryt v zákrytu za Vzkříšeným – to je samo jádro evangelia. Bez této odvahy nadějné víry nelze pochopit žádného z trpících svědků slávy Boží v dějinách. Patřil k nim i svědek pravdy v Ježíši Kristu - Jan Hus. V moderních dějinách naší země vidím jen jednu jedinou postavu obdobně nezlomné víry a naděje tváří v tvář smrti. Je to Milada Horáková, žena s evangelickými kořeny. K ní se pak řadí nemnoho neznámých a bezejmenných. Platí to jistě i v dlouhých dějinách církve Kristovy.

Ale vraťme se k Husovi. Obvyklá věta ze školního dějepisu nás učila, že se v mládí rozhodoval pro kněžskou dráhu, protože to znamenalo jisté zabezpečení a teoreticky i možnou kariéru. Kdo ví? Jako kdysi Pavel u Damašku, tak i vzdělaný teolog z Husince byl povolán na cestu, která bývá jednou z nejobtížnějších – vydat svědectví Pravdě až po ty statky a hrdlo.

Když malý kruh přemýšlivých lidí soustředěných v meziválečném období kolem TGM, E. Rádla, J. L. Hromádky a YMCA promýšlel a domýšlel důsledky I. světové války a zároveň registroval velice neblahé události na politickém i církevním poli Německa, tak posmutněl. Společnost se stala pragmatickou, bez horoucího zaujetí pro šlechetnost, a zcyničtěla. To, co následovalo s nástupem fašismu, bylo jen důsledkem hluboké necitlivosti k tomu, čemu Písmo říká - soudy a ustanovení Hospodinova, a Ježíš to nazýval Boží vůlí. Katastrofa byla draze zaplacena lidmi statečnými, ale i životy velice obyčejnými, které se náhle ocitly v drtícím soukolí. Tohle všechno máme ještě v živé paměti A dnešek? Zdalipak přemýšlí a jedná podle pravdy?

Začátek XV. století byl obdobně dramatický a plný vnitřních napětí. V památném roce Kutnohorského dekretu – 1409 – skončil v italské Pise s nezdarem koncil. O moc a vliv v církvi i křesťanském světě se přeli tři papežové. Žádný nechtěl ustoupit. V rámci sporu byla vyhlášena i křížová výprava, na jejíž financování byl papežem vyhlášen prodej odpustků. Jakási "státní zakázka", na které se ovšem vydatně přiživovali pověření výběrčí. Pro Čechy to byl pasovský biskup Václav Tiem. Na výnosu svatokupectví se vydatně podílel jak arcibiskup Zbyněk Zajíc, tak i král Václav IV., jakkoli se jinak vydatně nesnášeli. Dnes se tomu říká prorůstání korupce do státní správy. Tehdy napsal jeden z pražských dominikánů: „Svatokupci mají ve svých rukou takovou moc, že nejenom toto kacířství obhajují, nýbrž je rovnou doporučují." V Čechách to vyvolávalo velkou nevoli. Tři pastýři církve se perou o moc, vyhlašují se křížové výpravy, král i arcibiskup se nesnášejí. Vysoký klérus zápasí o omezení papežské moci ve prospěch usnesení koncilních – tedy konsensuálních, ale papežové úporně brání své výjimečné postavení. Patová situace se tomu říká dnes. Země na všech stranách tím trpí. Je proto svolán 2. koncil do Kostnice, který má nalézt řešení. Z celé Evropy se na něj sjíždějí i kurtizány… Špatný strom nemůže nést dobré ovoce. Z dáli zní varovně hlas Nazaretského :

„Běda vám, farizeové a zákoníci… milujete přední místa, necháváte si říkat Vaše Eminence, a uvalujete břemena neunesitelná"… Ale zní i hlas utěšující: „Blahoslavení chudí, neboť jejich jest království nebeské."… Ve hřmotu politicko-mocenských zápasů se nacházejí lidé zasažení Slovem odjinud… Patřil k nim i Jan z Husince. Jako o dvě století později J. A. K. bude i Hus psát knížky útěšné, varující, laskavé i burcující. Život s Bohem je naslouchání i poslušnost. Ale také hluboká vnitřní jistota, že obstojí jen takový život, ke kterému se přizná Vzkříšený Pán, Syn, který už sedí na pravici Boží. On otevřel znovu onen Adamem ztracený ráj. Kristus nám proto za škody stojí.

Pro paní Anežku ze Štítného, dceru Husova myšlenkového předchůdce Tomáše ze Štítného a vůbec pro posluchačky Betlémské kaple píše "Dcerku", list vpravdě apoštolský. Pavlovskou trojinu víry, lásky a naděje přetaví do podoby "Provázku třípramenného", který se nepřetrhne – s dovětkem v závěru: věřte právě, doufejte dobrotivě, milujte Boha nade všechny věci silně. Uprostřed mocenských běsů s nulovou tolerancí to zní jako andělský hlas shůry. Následují výklad víry a Otčenáše, ale i půvabný alegorický výklad Písně Šalomounovy: Polib mě políbením úst svých.. Nebo lepší jsou prsy tvé než víno. Skrze prsy Kristovy rozumí se sladkost čtení svatého (evangelium) - dodává Hus. Zdeněk Nejedlý v něm viděl revolučního vůdce vzbouřených mas, které jsou tvůrci dějin. Emanuel Rádl naopak muže, který v hluboké osobní odevzdanosti hájí Pravdu, která je nad celými dějinami. Pravda zjevená a střežená Boží svrchovaností. T. G. M. zdůrazňoval hlubokou mravnost, bez níž se lidský život i společenství hroutí do stavu pouhé pudovosti.

J. L. Hromádka v něm viděl svědka víry, která přemáhá tento svět. Z pera Husova známe ale také knížky o svatokupectví. Cože to je?

Svatokupectví je zlé přivolení ku směnění duchovní věci za neduchovní,…takže málo je kněží, kteří by svatokupecky nebyli svěceni a obroků nedošli. To zdaleka není jen středověk. Hus se trvale dovolává příkladů z Písma, které zachycuje historickou cestu hříchu a korupce lidu vyvoleného. Bez nesnází bychom to mohli přetlumočit do novinářského žargonu dneška. Ale není tak statečných novinářů.

Vrcholným dílem Husovým je však Postila, psaná kazatelem bez souhlasu, ale především spis, který poznamenal myšlení všech pozdějších reformátorů v celé Evropě. De Ecclesia – O církvi.

Hus byl hluboce věřícím katolíkem a katolíkům sloužil. Zřejmě nikdy nevysluhoval pod obojí. To vše přišlo až později. Ovšem jeho pojetí církve bylo tak radikální, že činí mnohým obtíže dodnes. Nazýval ji spolu s Pavlem tělem Kristovým, nevěstou, která není schopna smilnit, ale je čistá a neposkvrněná, protože vykoupená. Všechna hierarchická struktura je výtvorem lidským a nepatří jí žádná úcta. V církev nelze věřit. Je jen domem Božím, ale úcta a víra náleží toliko Bohu. V Kostnici L. P. 1415 to znělo hrůzostrašně. Koncilní otcové měli jiné starosti. Jak vyřešit patovou situaci a neztratit přitom svůj vliv. Hus proto musel být a byl umlčen. A on to přijal ve stopách Kristových, k němuž se pro své ospravedlnění odvolal. Oheň, který vzplanul na břehu Rýna, nebyl ale uhašen dodnes. Nic na tom nemění ani lhostejnost české veřejnosti, ani pár omluvných slov Jana Pavla II. Po 6. červenci památného roku tomu bylo ale jinak. Zápas o věrnost Pravdě, jak ji zpřítomňuje Ježíš z Nazaretu, zůstal. Časem se k němu připojili i lidé s velice pochybnými zájmy, ale touha po společenství církve, jejíž jedinou mocí je síla Ducha a statkem nezcizitelným je Boží požehnání, se už nikdy neztratila.

40 let trvala v těch dobách patová situace v institucní římské církvi. Po koncilech v Pise a v Kostnici přišla ještě Basilej. Koncil v ní zasedal od roku 1431 do r. 1449. Byl svědkem vzestupu i pádu husitského hnutí. Roku 1433 přijíždí do Basileje slavné husitské poselstvo, aby o pouhý rok později r. 1434 byly Čechy svědkem Lipanské bitvy a porážky. Roku 1437 je popraven poslední velitel polních vojsk – Jan Roháč z Dubé. Koncil si mohl oddechnout. Papežové si uchovali svůj vliv, i když omezený, ale dostatečný k prosazování především politických cílů. Církev pod jejich vedením ovšem nebude nevěstou, připravenou pro nebeského ženicha. Na obzoru číhají nové kruciáty. Jedné z nich bude čelit i Jiří z Poděbrad, Maurové ve Španělsku budou vytlačeni do severní Afriky, Turci budou ohrožovat celý východ Evropy, a potom nastanou zápasy protireformační. Cíl světí prostředky, bude znít jezuitské heslo těch časů. Papežská inkvizice bude prožívat svá nejlepší léta. Mnohé z jejích archivů zůstává uzavřeno dodnes. Co tedy zůstalo z Husových myšlenek a zápasu o podobu církve?

Jan Hus káže na Kozím hrádku

V těch strašných zmatcích bouřlivého století plného válek se jedno desetiletí po skončení koncilu v Basileji rodí v malém Kunvaldu na panství Jiříka z Poděbrad „Jednota bratří zákona Kristova" (1458). Pouhá dvě století existence jí byla dopřána. Většinu těch let žila v ústraní a pod tlakem. Ale svým ovocem nezapřela, že Kristus za škody stojí. I Komenský psal svůj Kšaft s hlubokým vědomím, že smrt je přemožena. Patří k časným věcem tohoto světa. Ráj, nový Jeruzalém, Boží království, Dům Otce v nebesích však zůstávají. Jsou, pravda, na konci cesty, za horizontem našich pohledů, ale víra o nich ví a na cestě je průvodcem věrný Pastýř a Pán.

Hus byl způsobem filosofického myšlení realista. O věcech obecných, které umožňují a tvoří obecenství – společnost, věřil, že mají svůj předobraz v nebesích. Právo, spravedlnost, pravda, láska nejsou jen svévolné nahodilosti. Tvoří darovaný rámec života, k němuž Bůh říká své slavné ANO. Odtud rostla jeho věrnost a statečnost až na samou hranici lidských možností.

Náš současný svět je však tak trochu dítětem jiného typu myšlení. Platilo i v době Husově. Říká se mu nominalismus od slova nomen – jméno. Láska, pravda, spravedlnost jsou jen pouhá slova. Flatus vocis. Prázdnota hlasu bez obsahu. Co si pod ta jména dosadíme, záleží jen na nás. Od Adama, který si nechá našeptat, že může být jako Bůh a slovům láska, právo a spravedlnost může dávat obsah libovolný, vede přímá cesta k Ábelově vraždě, k babylonské věži, k diktaturám, ale také k hrozné korupci uvnitř demokratických systémů, ale také k životu, který není nikomu a ničemu podroben. Jen osudu a smrti. Poraď si, jak chceš. Nezdržuj se ničím, co tě omezuje. Dnes se tomu říká liberalismus. Tohle všechno, byť v jiném hávu a ve stavu zrodu, Hus znal, ale vzdoroval tomu stejně jako Ten, v něhož uvěřil. Je paradoxem českých dějin, že na Hradě vlaje vlajka s heslem Pravda vítězí, ale v podhradí panuje čile moderní svatokupectví. Nenechejme se tím zmást. Hus totiž zanechal jiný odkaz – Pravda Páně vítězí. V ní žít znamená zůstat na cestě zpět z údolí stínů smrti a pokušení do míst, kde zůstává sláva Boží na věky. Husův myšlenkový realismus se opíral o Boží zaslíbení života věčného, kterým nepřestal věřit ani ve chvíli, kdy věrolomnost moci světské i pokrytectví moci duchovní zapalovaly hranici. Těžký odkaz, řeknete, ale v následování Ukřižovaného nepřehlédnutelný pro ty, kteří se ještě ptají po Boží vůli pro tento svět. Inu, zůstat s ním a v něm.

František Pavlis

Osvětlovač a kameraman

„Ty mi rozsvěcuješ světlo, Hospodine. Můj Bůh září do mých temnot."
Ž 18, 29

Co je strážců kolem nás! To si říkám pokaždé, když někde spatřím cedulku s upozorněním „tento objekt je střežen bezpečnostními kamerami". Člověk alespoň ví, že v případě nenechavosti bude rychle po-znán, dopaden, vyšetřen, usvědčen a možná i odsouzen. Je příjemné, že jedni poskytují druhým takovou jistotu. Sledování je zkrátka v módě.

Zatímco v polovině devadesátých let se ještě diskutovalo, zda je nutné instalovat kamery do veřejných prostor, v současnosti se nad touto vymožeností nikdo nepozastavuje. Zvykli jsme si, že jsme skoro pořád někým sledováni. Lapače pohybů a zvuků, které kdysi používali především tajní policisté a jejich agenti – a jen někde, jsou dnes skoro všude. Občas nad tím někdo přemítá a zpravidla dojde k závěru, že příliš mnoho kamer nezapadá do představ o liberální demokracii. Většina lidí na podobné diskuse rezignovala. V obecném povědomí přetrvává pocit, že bdělá očka udržují kriminalitu v „relativně snesitelných mezích". Co kdyby ze dne na den přestaly bezpečnostní mašinky fungovat? Změnilo by to policejní statistiky výrazně k horšímu? Nemoderní, nechtěné otázky.

Na popisovaný fenomén se můžeme podívat ještě jinak a jednodušeji – lidé lidem nedůvěřují. Proto se navzájem hlídají. Ošklivěji řečeno – šmírují! Problém je v tom, že nahrávky slouží i temným cílům. Například k vydírání a zesměšňování. Všelijaké „bláto" z odposlechů se stává běžnou součástí masové mediální agendy. Zlepšuje se tím kvalita společenského soužití? Zatím tomu nic nenasvědčuje.

Každý den spatřujeme nějaké (i zdánlivě nenápadné) temnoty. Lidské „nasvícení" je však slabé na to, aby přemohlo silného soka. Vždyť mnohdy zápasíme sami se sebou… Osvětlovač a kameraman je pouze jeden.

Naštěstí si na to snad umíme vzpomenout.

Jiří Karban

Listy M. Jana Husa

48. Českým přátelům při počátku cesty do Kostnice

Mistr Jan Hus, v naději kněz a sluha Pána Ježíše Krista, všem věrným a milým bratřím a sestrám v Pánu Ježíši, kteří Boží slovo ode mne slýchali a přijali: milost a pokoj od Boha Otce našeho i od Ducha svatého, aby bez poskvrny v jeho pravdě přebývali.

Věrní a milí přátelé! Víte, že jsem u vás po dlouhý čas věrně pracoval, bez kacířství a bez bludů vám kázal slovo Boží, a také víte, že mým přáním bylo, jest a bude až do mé smrti vaše spasení. A umínil jsem si vám kázat ještě před svou jízdou, než bych odjel ke svolání do Konstance, a zejména vám ohlásit křivé svědectví[2] i svědky, kteří proti mně svědčili, které mám všechny popsány i s jejich svědectvími; a ti vám budou ohlášeni proto, abyste, i když by mě potupili nebo na smrt odsoudili, vy to věděli a nelekali se, kdybych byl odsouzen pro jakési kacířství, které bych zastával; a také proto, abyste stáli v té pravdě, kterou vám dal Pán Bůh poznat skrze věrné kazatele a skrze mě, nestatečného, bez strachu a bez váhání, a za třetí proto, abyste se uměli vyvarovat lstivých a pokryteckých kazatelů. A již jsem se vypravil na cestu bez glejtu,[3] mezi velmi veliké a velmi mnohé nepřátele, mezi nimiž jsou nejhorší domácí nepřátelé, jak ze svědectví poznáte a po skončení svolání[4] se dozvíte; bude jich mnohem více, než jich bylo proti našemu milosrdnému vykupiteli, i biskupů a mistrů i světských knížat i zákoníků. Ale doufám ve svého milostivého, moudrého a mocného spasitele, že pro své zaslíbení a pro vaši věrnou modlitbu mi dá moudrost a statečnost Ducha svatého, abych vytrval, a oni aby mě nemohli odklonit na zlou stranu; i když dopustí, abych trpěl pokušení, hanění, vězení nebo smrt, jak i on sám trpěl, a témuž poddal i své nejmilejší sluhy a nám dal příklad, abychom pro něho a pro své spasení trpěli. On je Bůh a my jeho stvoření, on je Pán a my sluhové, on král celého světa a my lidičkové nestateční, on bez hříchu a my hříšní, on nic nepotřebuje a my potřebujeme vše. On taky trpěl, i proč bychom my netrpěli? Však naše utrpení v milosti je naše očištění od hříchů a zbavení věčných muk. Jistě se jeho věrný sluha nemůže ztratit, když s jeho pomocí vytrvá. Proto, milí bratří a milé sestry, modlete se snažně, ať mi dá vytrvalost a aby mě ochránil před poskvrněním. A jestli by má smrt byla k jeho chvále a k vašemu prospěchu, ať mi dopřeje, abych ji bez zlého strachu podstoupil. Ale je-li k našemu lepšímu, aby mě vám ráčil navrátit, i tam i zpět ať mě vede bez úhony: abychom se ještě spolu poučili v jeho zákoně, nějaké antikristovy sítě porušili a budoucím bratřím po sobě zanechali dobrý příklad. Již mě asi v Praze před smrtí neuzříte; ale jestli mocný Bůh vám mě dopřeje se navrátit, tím veseleji se uzříme; a ovšem i tehdy, když se spolu shledáme v radosti nebeské. Bůh milosrdný, který svým dává čistý pokoj zde i po smrti, který z mrtvých vyvedl velikého pastýře, prolitím jeho krve, které je věčným svědectvím našeho spasení, ať vás uzpůsobí pro vše dobré, abyste plnili jeho vůli ve svornosti bez roztržek, abyste měli pokoj ve ctnostech, došli věčného pokoje skrze Pána našeho Jezu Krista, jenž jest věčný Bůh a pravý člověk z panny Marie narozený. Jemu patří chvála nyní a bude na věky se všemi vyvolenými, s kterými. když zde vytrváme v pravdě, budeme přebývat v nebeské radosti. Amen.

48. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

48. Českým přátelům při počátku cesty do Kostnice [1)]
R. 1414, 10. října. (1414, zač. října.)
Na Krakovci pobyl Hus ještě asi 5 týdnů. V tom čase připravoval se k daleké cestě své a zejména přičinil k obžalobám od nepřátel v Praze sepsaným a přítelem nějakým mu doručeným své poznámky. Do Prahy se as sotva více navrátil, nýbrž nastoupil dne 11. října přímo z Krakovce cestu do Kostnice (podle Tomka) a nikoliv z Prahy po opětném se z Krakovce navrácení (jak Palacký míní); nebo v tomto případě byl by se Hus ústně a osobně na veřejném kázání s milými sobě Pražany rozloučil, čehož že učiniti nemohl, v přítomném listě želí. Den před svým odchodem vydal Hus ještě dva listy: soukromý list mistru Martinovi a přítomný list pro českou veřejnost, dojemný to list na rozloučenou; v něm vyznává, že skrze přátely své oznámí falešná svědectví nepřátel a že všechna jakákoliv protivenství v Kostnici statečně snese v důvěře v pomoc Boží a v následování příkladu Kristova.
[1)] Pal. 182, 199, Tom. 556, 574. [2)] Viz č. 54 úvod. [3)] Průvodního listu Zikmundova [4)]Sněmu

KOSTNICKÉ JISKRY

25. května 1914 List budící české svědomí č. 10

České veřejnosti - k Husovu roku.

Osvětový svaz vydal prohlášení o přípravách k oslavě M. J. Husa, v němž praví se mimo jiné: Svaz osvětový, maje na paměti odkaz Husův, chce na trvalou oslavu jeho památky v Praze a po českých zemích založiti co nejhustší síť osvětných ústavů, vedených společnou ideou vyššího vzdělání českého národa a administrativně spojených v moderně vypraveném ústředí pražském. Svaz osvětový, jejž Národní rada česká pověřila řízením oslav Husových v r. 1915, bude usilovati, aby byli soustředěni k jednotné kulturní práci všichni jednotlivci a všecky osvětné korporace české. Po způsobu lidových universit v jiných pokročilejších zemích Svaz osvětový chce vytvořiti v Praze Ústřední ústav vyššího lidového vzdělání, jenž by měl jméno Husovo. K němu jako k ústavu vůdčímu a mateřskému pojily by se Husovy lidové školy co možná po všech českých obcích. - Dále Svaz osvětový apeluje na českou veřejnost, aby byl, kde jen možno, všude založen nějaký ústav kulturní nebo humánní se jménem Husovým, aby byly všude pořádány řady přednášek o Husovi a jeho době, aby byly zakládány Husovy knihovny a čítárny i musea, aby Husovo jméno bylo dáváno domům osvětným a p., konečně aby také pamatováno bylo na zřízení obecně prospěšná, která již mají jméno Husovo, zejména na "Husův fond", jenž podporuje nemajetné studenstvo vysokých škol pražských.

Zemřel ThDr. Jiří Melmuk, farář na jižní Vysočině

Jiří Melmuk se narodil 24. dubna 1926 v Dubně u Příbrami jako nejstarší syn horníka Aloise Melmuka a jeho manželky Marie. Měl dva mladší bratry a sestru. Když mu bylo jedenáct let, zemřel mu následkem důlního neštěstí otec. Svým sourozencům, zvláště nejmladšímu Zdeňkovi nahrazoval tak do značné míry tatínka.

Církevně byl formován evangelíky z tolerančního sboru v Rybníkách a jeho kazatelské stanice v Příbrami. Duchovně ovšem také okruhem své maminky kolem prvorepublikových theosofů Bedřicha Kočího, Karla Weinfurtera a Břetislava Kafky.

Studoval na klasickém gymnáziu v Příbrami, maturoval však až po druhé světové válce, protože neušel totálním nasazením. Vzpomínal zvláště na svého učitele klasické řečtiny, ředitele Josefa Lukeše, který se stal jednou z obětí heydrichiády.

V roce 1950 absolvoval evangelickou theologii v Praze a nastoupil jako vikář v Nepomuku. Potom následovala vojenská služba a práce mezi přistěhovalci z vnitrozemí a reemigranty ze Zelowa a ze Střelínska ve Stříbře, Trpístech a Pernárci.

Na synodu roku 1956 půjčil zpěvník Evě Šašecí, pak jí posílal své exegese a překlady z řečtiny a hebrejštiny. Vzali se v květnu 1960. To už ona byla zbavena státního souhlasu k duchovenské službě. Pětapadesát let jí byl oporou v pestrém běhu mezi jejími různými zaměstnáními, aktivitami, vzestupy, pády, pětapadesát let jí byl, podle mě, také velkou ochranou. Spolu mají syna Petra. Svůj domov otevírali bez velkých řečí různě těm, kdo to momentálně potřebovali.

V roce 1963 začal pracovat ve Velké Lhotě u Dačic, a současně i ve Slavonicích a pak v Telči, nakonec vypomáhal až do svých 88 let.

Jeho zájem platil biblistice, ale také historii – evangelíkům jižní Vysočiny se věnoval ve své disertaci, kterou obhájil na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v roce 1976. Jeho zájem, jak již výše naznačeno, však vždycky patřil i vrstvám spirituality, které křesťanství potlačilo či v průběhu času poztrácelo, moci či síle Boží, kterou lze popisovat i jinak než kategoriemi klasické dogmatiky.

Až téměř do poslední chvíle se účastnil sborového života a zároveň si (zdravě) zachovával dost přátelských vztahů i s lidmi z mimocírkevního prostředí.

Ne z nějakého přílišného nadšení, ale přece velmi prakticky, když bylo třeba zbudovat i udržet zázemí pro různé církevní hloučky, uměl vzít do ruky kladívko, hřebíky, zednickou lžíci...

Mluvili jsme spolu pár dní před jeho smrtí, už ztěžka, loučil se, omlouval, stále studoval, věděl, co přichází, a vstupoval do toho velmi otevřeně, vzácně klidně.

Zemřel doma v Telči 13. června 2015. Jeho pohřeb, o pár dní později ve Velké Lhotě, byl svým způsobem jeho posledním pokusem vydat svědectví a spojit lidi z širokého kraje k modlitbě slovem i písní a k četbě z Bible.

Během své nemoci se účastnil projektu zabývajícího se paliativní péčí. V jeho rámci pak v jednom z posledních raportů vyslovil toto vyznání: *„Jak jsem říkal, věřím v svého Mistra moc, věřím prakticky a jednou jsem prožil v určitém soustředění to, co se nedá vyjádřit lidskými slovy, úžasnou volnost, úžasnou radost, hlubokou vděčnost, a to, že nejsem sám svůj, ale že jsem v Boží ochraně a že Bůh se*

mnou počítá. Nevím, co mě čeká, ale vím, že s Boží pomocí to unesu. Co vzkázat lidem? Aby nepromarnili svůj čas, protože ten největší hřích je plýtvat svěřenými hřivnami, zakopat je a nevyužít, a aby neztratili nikdy lásku k Bohu ani k bližnímu."

Ondřej Macek

Mezinárodní setkání žen v Praze

Konalo se koncem května 2015 v kapucínském klášteře na Hradčanech. Více než 30 žen z různých zemí střední Evropy a různých církví promýšlelo a diskutovalo hlavní téma setkání „25 let po změnách ve střední Evropě - co jsme získaly, co jsme ztratily?" Téma bylo rozebíráno ve třech oblastech: společnost, církve a ekumena, žena a rodina.

První oblast představil Jan Sokol. Budu se snažit zmínit několik jeho myšlenek, které přednesl. Stručně popsal vývoj v české společnosti za poslední období. To hlavní, co jsme získali, je svoboda. Co je svoboda, jak s ní zacházíme, čím svobodu naplňujeme? Zdá se, že česká společnost pendluje mezi extrémy, vyhýbá se problémům, nemá žádnou zvláštní vizi do budoucnosti. Demokratický systém, který svoboda přinesla a umožnila, trpí váhavostí, střídáním vlád, ministrů a úředníků. Snad něco vyřeší nedávno schválený zákon o státní službě.

Střední Evropa se vyrovnala, narostla sociální problematika - bezdomovci, imigranti, nezaměstnaní, stárnutí populace.

Jan Sokol vyzdvihl velkou roli presidenta Václava Havla, vstup ČR do EU, do NATO.

Všechny oblasti života se musely změnit. Města a vesnice začaly vzkvétat. Co jsme ztratili? Volný čas. Pravda je, že lidé většinou žijí rychlejší, uspěchanější život, na druhé straně jsou i lidé, kteří mají času dost, často nezaviněně. Vážná chyba církví je, že nedokázaly kvalitně a odpovědně vysvětlit, jak naloží s financemi po restituci církevního majetku.

Druhou oblast - situace církví a ekumeny v minulém období - představil bratr Josef Špak, bývalý patriarcha Církve československé husitské. Pověděly jsme si, kdy a jak začínala pracovat komise žen při Ekumenické radě církví, později přetransformovaná na občanské sdružení Ekumenické fórum křesťanských žen v České republice.

Třetí oblast - žena a rodina - byla uvedena přednáškou sestry Bohumily Boučkové z Církve římskokatolické. Představila situaci ženy a rodin v číslech a procentech, které vypovídají, že se mnohé změnilo. Zde bych očekávala, že diskuze bude dále pokračovat a otevře oblasti, které jsme zatím nediskutovaly. Myslím, že výše zmíněné Ekumenické fórum křesťanských žen se toho může odvážit.

Pořadatelem celé akce bylo toto Fórum a Unie katolických žen za finančního přispění Česko-německého Fondu budoucnosti a Nadace paní Řivnáčové-Třebízské z Evangelické teologické fakulty UK.

Naděje Mandysová

Pozvánka

Ariel Ministries pořádá 21. 8 - 6. 9. 2015 konferenci s tématem

„Život Mesiáše z židovské perspektivy"

Přednášející: Dr. Arnold Fruchtenbaum. Přednášky budou v angličtině s českým překladem.

Ariel Ministries si klade dva hlavní cíle: přinášet evangelium židovskému národu a vychovávat židovské i nežidovské učedníky, a to pomocí intenzivního biblického vyučování z židovské perspektivy.

www.ariel.org (anglicky)

Místem konání je zatím Jabok – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická. Kapacita je omezena počtem 85 lidí. Máte-li předběžný zájem, neváhejte nás prosím kontaktovat a přihlašujte se na webových stránkách, emailem či telefonem. Při větším počtu přihlášených budou přednášky přesunuty do větších prostor. Konference je zdarma, při každé přednášce bude možné přispět libovolným finančním obnosem pro Ariel Ministries.

Kontakt:
e-mail: arielmin@seznam.cz
tel.: +420 737 181 585
Eliška Nováková
Přihlašujte se na:
www.ariel.org.pl/hlavni

Inzerce

Rakouské ALPY - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St.Wolfgang, Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena eur 20,00/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de. J. Potoček - tel. 49 553 9393 - georgepot@seznam.cz

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 5

23–24/2015

vychází: 15. července 2015

Křesťanský pohled na ochranu přírody

Alfa a Omega

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

J 1,1-5

On (Otec | Bůh) nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů. On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi - svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti - a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá, on jest hlavou těla - totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých - takže je to on, jenž má prvenství ve všem. Plnost sama se rozhodla v něm přebývat, aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži.

Ko 1,13-20

První dvě kapitoly Bible poeticky líčí stvoření světa či vesmíru. Součástí stvoření je i člověk, obdařený schopností myslet a poznávat. Prostřednictvím smyslů a rozumu můžeme my, lidé, toto veliké Boží dílo - byť jen zčásti - poznávat. A toto poznávání schopnost myslet dále rozvíjí. V novověku je patrný výrazný posun od vnímání jednotlivostí k uvažování o souvislostech. Po dlouhá staletí církev kladla důraz na vztah mezi Bohem a člověkem. Mimolidská část bytí se z úvah vytrácela. Tento přístup se zřetelně projevil v Descartově klasifikaci, v níž člověk stojí na jedné straně a všechno ostatní, živá i neživá příroda na straně druhé. Člověk si sám sebe uvědomuje: Cogito, ergo sum - myslím, tedy jsem, či snad spíše poznávám, tedy jsem. Člověk v Descartově obrazu jako jediný má duši a jen jeho se týkají Boží zaslíbení. Descartes byl hluboce věřící člověk; žil ovšem před 4 staletími.

Během novověku se rozvinulo systémové myšlení. Věci neexistují samy o sobě, důležité pro ně jsou vztahy. I ono Descartovo Cogito, ergo sum by sotva mělo smysl, kdybychom své myšlení či poznávání nemohli sdílet s druhými lidmi. Naše vlastní já se uskutečňuje nerozlučně s našimi blízkými - či bližními, a i s celým prostředím, v němž žijeme a které nás obklopuje. Někdo nedokáže ono své já oddělit od domova, patří k němu rodiny a přátelé, pro většinu z nás je jeho součástí mateřský jazyk, v němž myslíme a vyjadřujeme to nejhlubší, co vyjádřit lze. A něčí já může být neoddělitelně spjato třeba s pejskem či s kočičkou. Avšak nejen to. K našemu vlastnímu bytí patří spousta různých dalších vztahů a vazeb - s lidmi, s přírodou, se zdroji obživy a dalších životních potřeb atd. A samozřejmě i s lidmi, jež ani neznáme, avšak produkty jejichž činnosti užíváme, ať už v materiálním či duchovním slova smyslu. A zas i každý z nás ovlivňuje druhé lidi i svět kolem sebe. Vztahy jsou zrovna tak jako objekty součástí Bohem stvořeného světa. Na ten se dnes už nedíváme jako na souhrn jednotlivostí, případně s člověkem na jeho vrcholu, nýbrž jako na harmonický, bohatým předivem vztahů a závislostí propojený celek. Biblická zpráva o stvoření nekončí šestým dnem. Sedmý den se, antropomorficky řečeno, Bůh ze svého díla - z kosmu či universa raduje. Svět tedy není pouhým souhrnem jednotlivostí, nýbrž hluboce provázaným systémem. Z nenáboženského hlediska tuto skutečnost skvěle vystihuje britský vědec James Lovelock ve své teorii Gaia, která vede k probuzení či prohloubení obdivu k onomu úžasnému Božímu stvořitelskému dílu. Prolog k Janovu evangeliu (J 1,1-5), podobně jako Pavlova slova z jeho listu do Kolos (Ko 1,13-20), nás do jeho tajemství a krásy uvádějí ještě hlouběji než začátek knihy Genesis. V pozemsky vnímané posloupnosti událostí bylo někdy v hluboké minulosti Boží dílo porušeno lidským hříchem. Před dvěma tisíci lety Kristus vzal lidský hřích na sebe, vnesl jej na kříž. Věříme, že přestože hřích se stále na světě projevuje, definitivní vítězství patří Kristu, který přemohl moc hříchu. Ten minulý slovesný čas je zde na místě. Minulost, přítomnost a budoucnost se vzájemně prolínají. Boží čas je totiž jiný než ten náš lidský, který vnímáme a prožíváme a který je jen jakýmsi průmětem Božího času do orientované časové přímky našeho vidění světa. Pozemský život Ježíše Krista proběhl na přelomu věků před dvěma tisíciletími, ale ve skutečnosti se v něm spojuje Počátek a Konec, jak od něho ve svém vidění slyší Jan: *"Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec,"* a jak o něm píše Pavel ve zmíněném textu do Kolos (1,15-20).

On přišel, aby nás přivedl zpět k Bohu (1 Pt 3,18), aby nám znovu otevřel hříchem uzavřené brány ráje, aby obnovil hříchem přetrhané vztahy a vazby, tedy i (v novověku tak poškozenou) vazbu mezi člověkem a přírodou. Dosah jeho díla přesahuje hranice Božího lidu staré i nové smlouvy a je doslova kosmický. Připomínáme si tyto skutečnosti v situaci, kdy naše civilizační oblast přestává být křesťanskou. Vědomi si této skutečnosti a přitom myslíce na dnes čtené Pavlovo svědectví o Kristu si položme otázky:

a) Jsme my, kdo se ke Kristu hlásíme, mu opravdu věrni? Věříme mu?

b) Nesvazujeme evangelium s naší církevně kulturní tradicí? Umíme do našeho přístupu k lidem, ke světu promítnout tu úžasnou skutečnost, že Kristus přišel pro všechny lidi, že má své ovečky i jinde než v organizovaných církvích a společnostech křesťanů?

Kristus přišel pro celý svět, pro všechny lidi a i pro celou mimolidskou část světa - pro živou i neživou přírodu. Přináší smíření a obnovu vztahů. V cestě za ním, v pokání - tedy ve změně myšlení a jednání, v přijetí jeho hodnot leží i řešení problémů životního prostředí. V něm je tedy i naděje pro planetu Zemi - pro náš časný, pozemský domov. V závěru svého pobývání na Zemi říká: *"Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku."* (Mt 28,18b-20)

Proč slavíme Den Země

Den Země - 22. duben - má v našich sborech a církvích své místo. Ponejprv se slavil ve Spojených státech r. 1970. Připomeňme si, co mu na poli vztahu člověka a životního prostředí předcházelo.

Roku 1962 vyšla kniha americké přírodovědkyně Rachel Luise Carsonové (1907 - 1964) "Tiché jaro" ("Silent Spring"), která ukázala na to, jak zhoubný vliv na nejširší oblasti přírody (včetně člověka) má pesticid DDT, tedy že člověk svou činností je s to ve velkém měřítku působit na přírodě zkázu.

Tiché jaro Rachel Carsonové bylo první zřetelnou výzvou starat se o životní prostředí. Na nabízející se otázku "Kdo za to může?" přináší r. 1967 pro křesťany docela nelichotivou odpověď Llyn White v článku Historické kořeny naší ekologické krize (The Historical Roots of Our Ecological Crisis. Science, 155,1967). White navazuje na studie Maxe Webera a dochází k názoru, že na špatném stavu životního prostředí nese značnou vinu křesťanství, speciálně kalvínská etika se svým důrazem na píli a pracovitost, které vedou k většímu spotřebovávání zdrojů. Vyčítá křesťanství i odmytologizování přírody, umožňující její přílišnou instrumentalizaci a s ní spojený kořistnický přístup. White se ovšem neobrací proti křesťanům obecně, např. sv. Františka si velice cení; jeho výtky směřují proti běžné praxi v křesťanském světě.

Velice důležitým počinem bylo založení Římského klubu r. 1968, kdy italský průmyslník a podnikatel, manažer firmy Fiat, Aurelio Peccei (1908-1984) a skotsko-francouzský chemik a organizátor vědeckého života Alexander King (1909-2007) pozvali skupinu odborníků z různých oblastí do tichého římského domu k debatě o aktuálních světových problémech, především o neomezeném spotřebovávání zdrojů. Shodli se na tom, že už kvůli rostoucí vzájemné mezinárodní závislosti je třeba tomuto tématu věnovat pozornost. Z iniciativy Římského klubu byla na MIT (Massachusetts Institute of Technology) r. 1972 vytvořena prognostická studie "Meze růstu" (The Limits to Growth). Její mezinárodní ohlas byl ohromný; byla přeložena do 30 jazyků a motivovala vlády a parlamenty k zakládání ministerstev ŽP. Později byly pro ŘK vytvořeny další podrobnější prognostické studie, využívající rychlý rozvoj možností počítačového modelování. Ve zprávách Římskému klubu našla významné uplatnění Forresterova systémová dynamika, která rozšiřuje způsob matematického modelování používaný ve fyzice i na společenské, zejména ekonomické procesy. Není proto divu, že práce Římského klubu byly inspirací i pro některé ekonomy. Vznikají studie zaměřené na stacionární (trvale udržitelnou) ekonomiku. Významnými představiteli tohoto směru jsou americký ekonom Herman Daly (*1938) a jeho o půl generace starší spolupracovník John Cobb jr. (*1925), který je zároveň známý jako představitel procesuální teologie. A vznikají i snahy o sbližování ekonomie s fyzikou, speciálně v oblasti zkoumání vratnosti a nevratnosti procesů (Jeremy Rifkin, *1945).

V průběhu 60. let formuloval britský přírodovědec James Ephraim Lovelock (*1919) svou slavnou hypotézu Gaia (název vymyslil známý spisovatel William Golding), která přinesla nový pohled na Zemi a její fungování: Země se chová jako živý organismus s životu příznivými samoregulačními vlastnostmi, které ovšem, jak to v takových případech bývá, jsou funkční jen v určitých mezích. Vědecky koncipovaná hypotéza či teorie Gaia vede k údivu nad úžasným systémem planety Země s celou živou i neživou přírodou.

Koncem šedesátých let a na začátku let sedmdesátých začínají vznikat různé environmentální organizace, především Greenpeace. Zájem o životní prostředí se probouzí, avšak cesty, které jsme zatím zmínili, se týkají poměrně úzkého okruhu lidí. Ve Spojených státech demokratický senátor Gaylord Nelson (1916-2005) a filantrop, publicista a mírový aktivista John McConnell (1915-2012) nezávisle na sobě přišli s myšlenkou každoročně (na jaře, kdy se obnovuje život v přírodě) slavit Den Země, což by mohlo vést k mobilizaci širokého okruhu lidí k zájmu o Zemi a životní prostředí.

G. Nelson byl hluboce znepokojen problémy životního prostředí, kterým čelí národ, a frustrován skutečností, že politika USA se o životní prostředí nezajímala. Nechal se inspirovat úspěchy některých hromadných akcí na amerických universitách a za pomoci spousty dobrovolníků ve středu 22.4.1970 (bylo to více než 3 týdny po Velikonocích) uspořádal první Den Země, událost, kterou časopis American Heritage později označil jako, "jednu z nejpozoruhodnějších událostí v dějinách demokracie". Shodu se stým výročím narození V. I. Lenina, na niž bylo z různých stran poukazováno, označuje Nelson za náhodnou.

Prakticky současně s Nelsonem přišel s podobným návrhem John McConnell, jemuž šlo od počátku o to slavit Den Země v globálním měřítku. Pro datum Dne Země navrhoval den průchodu Země jarním bodem (20. nebo 21. března) jako symbol obnovení. McConnellův návrh byl přijat Organizací spojených národů, a dne 26. února 1971 generální tajemník OSN U Thant podepsal prohlášení, ve kterém prohlásil den jarní rovnodennosti za Mezinárodní den Země.

Přidal se i Gerald Ford (prezident USA 1974-1977) a prohlásil 21. březen za Den Země: *"Země bude pokračovat v regeneraci svých pro život důležitých zdrojů pouze tak dlouho, dokud budeme my a všechny národy světa svým dílem přispívat k ochraně jejích přírodních zdrojů. Je to odpovědnost nás všech. Každý z nás by měl usilovat žít v harmonii s přírodou."*

John McConnell, syn nezávislého evangelisty a sám hluboce věřící křesťan, si uvědomoval tehdy ještě nikoli samozřejmou skutečnost, totiž že péče o stvoření ke křesťanskému způsobu života neoddělitelně patří. Do jeho názorů a postojů se promítlo pietistické křesťanství jeho otce; zapůsobila na něho zkušenost z konce třicátých let s vývojem plastů, kdy poznal možný negativní dopad lidské činnosti na přírodu, a během válečné služby v americkém námořnictvu si hluboce uvědomil skutečnost, že modlitba a láska mohou být silnější než bomby. McConnell myslil na integritu Božího stvoření a v jejím rámci na společnou odpovědnost všech lidí za celé stvoření. Environmentální pořádek a zachování přírodních zdrojů země není záležitostí jen vládnoucích elit, nýbrž všech. A tak když přišel s myšlenkou slavit Den Země, provázela ho idea, která se téměř o dvě desetiletí později, r. 1987, stala názvem známé zprávy Gro Harlem Brundtlandové *"Naše společná budoucnost"*. Ideji šířit a přijmout společnou odpovědnost za životní prostředí podpořily i výsledky Druhého vatikánského koncilu, který zasedal v letech 1962 až 1965 a výrazně zredukoval hradby mezi Římskokatolickou církví, ostatními křesťanskými církvemi a mimokřesťanskými náboženstvími, čímž otevřel cestu ke společné reflexi aktuálních problémů světa, mezi něž patří i dopad lidské činnosti na životní prostředí.

Den Země se stal součástí ročního životního rytmu. Slaví se v den, který navrhl G. Nelson, nicméně ideje, na nichž stavěl J. McConnell, jsou zvláště pro křesťany živé a inspirující. McConnell svou koncepci správcovství Země a péče o ni dále rozpracovával, r. 1985 ji shrnul do 77 tezí a o deset let později vydal stručnější a důraznější manifest Magna Charta Země. Nosnými pro něho byly idea společné lidské odpovědnosti a idea smíření - mezi nejrůznějšími skupinami lidí i mezi lidmi a přírodou. Péče o náš pozemský domov je společným úkolem pro všechny lidi a je výzvou ke spolupráci, která není možná bez vzájemného porozumění a dorozumění.

Den Země si našel cestu i do liturgického života křesťanských církví. Zpravidla bývá po Velikonocích, nicméně v r. 2011 byl na Velký pátek a i v letech 2030, 2038, 2041, 2052 a 2057 připadne na některý z dnů od Zeleného čtvrtka do Velikonočního pondělí. Pro kazatele tak vzniká otázka, zda jej lze připomenout v některém z velikonočních kázání. V naší civilizaci Zemi vykořisťujeme, a tak šetrné zacházení s ní je vhodným postním tématem. Propojení Dne Země s velikonočním poselstvím nabízí poslední sloka známé písně Tvá, Pane Kriste, věc to jest: *"Ty sám, co zrno obilné, / jsi zemřev ožil zas, / ó dej, ať z tebe vyplyne / proud žití také v nás! / Hlas svého*

evangelium / k všem vyslati rač národům, / ať vzejde den a všechna zem / zas zplésá novým životem, / a všechna zem / zas zplésá životem!"
McConnelovy myšlenky se mohou jevit jako utopie. Utopie ovšem není nic špatného, doslova je to něco, co je "mimo místo", tedy mimo stávající pořádek věcí, ovšem nikoli mimo cíl modliteb. Špatná není utopie, nýbrž rezignace. Pamatujme na Ježíšova slova (Mt.7.20) *"Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: 'Přejdi odtud tam,' a přejde; a nic vám nebude nemožné."* Modlitba se může vyjádřit i osobním usilováním. Angažovaností pro dobro se mohou modlit i ti, kdo se ke Kristu nehlásí, kdo třeba ani nevyznávají některé z abrahámovských náboženství. Vzniká zde široký prostor pro setkání těch, jimž osud planety Země, našeho Bohem darovaného časného domova, není lhostejný. McConnell stál plně na platformě Kristova učení. Záleželo mu ovšem na dorozumění, pochopení a spolupráci i mimo křesťanské církve, v duchu Ježíšových slov (J 14,6-10.16): *"Já jsem ta cesta*, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. - Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř."

Jiří Nečas
Autor je vysokoškolský učitel (matematik) a ordinovaný presbyter v ČCE

Česká křesťanská environmentální síť

V ČR existuje hned několik spolků a organizací, které se zabývají ochranou Božího stvoření z křesťanské perspektivy: A Rocha, Ekologická sekce ČKA, Ekumenická akademie, Kavyl, Poradní odbor pro otázky ŽP při SR ČCE, Pravoslavná akademie Vilémov a SEM (Sdružení evangelické mládeže), Slunečnice (pokud byste věděli o nějaké další, napište mi, prosím, na adresu marek@drapal.org). Všechny tyto organizace společně s několika církvemi, sbory či farnostmi jsou spojeny v České křesťanské environmentální síti.
Cílem České křesťanské environmentální sítě je umožnit církvím v ČR, křesťanským environmentálním organizacím i jednotlivcům sdílet a poskytovat informace a zkušenosti z oblasti ochrany životního prostředí, zabývat se ochranou životního prostředí a podporovat péči o Boží stvoření. ČKES chce napomáhat rozvoji environmentálních programů a projektů v církvích, církevních organizacích a současně respektovat šířku rozdílných církevních tradic, z nichž každá svým osobitým způsobem a všechny společně usilují na základě biblických, teologických a duchovních východisek o hledání a uplatňování principů trvalé udržitelnosti s ohledem na bližní, s ohledem na život příštích generací a s ohledem na život celého Božího stvoření. ČKES se plně odkazuje na Evropskou křesťanskou environmentální síť (ECEN; http://www.ecen.org/). Činnost ČKES se odehrává výlučně na ekumenické bázi. Mezi hlavní výstupy patří vydání publikace "Příroda je Boží dar - katechetická příručka", "Ochrana životního prostředí v církvích - praktická příručka" a administrace environmentální certifikace farností, sborů a církevních zařízení. V příštím roce plánuje ČKES vydat publikaci "Pěstování květin pro bohoslužebné účely".
Více informací o ČKES, kalendáři křesťansko-environmentálních akcí, certifikaci farností, sborů atp. najdete na stránkách http://www.ckes.cz/.

Sbor šetrný k životnímu prostředí

Jednou z aktivit České křesťanské environmentální sítě (www.ckes.cz) je certifikace farností, sborů a církevních zařízení v oblasti ochrany životního prostředí. Když se řekne certifikace, řadě lidí na mysl vytane nekonečné papírování a ztráta času s tím spojená. To ale pro environmentální certifikaci farností a sborů neplatí! Veškerá administrativa spočívá v zaškrtnutí políčka splnění bodů ve formuláři.
Jednotlivé body stejně jako další podrobnosti o certifikaci jsou volně ke stažení na adrese www.ckes.cz/certifikace a současně jsou podrobně popsány v příručce "Ochrana životního prostředí v církvích", která je dostupná on-line tamtéž. Pro ilustraci, jak jsou body certifikace formulovány, uveďme jeden bod z kategorie Hospodaření s vodou: *"Bez prodlení opravovat netěsnící vodovodní kohoutky a protékající splachování na toaletách. Na vodovodní kohoutky namontovat perlátory."* Je vcelku jasné, že splnění tohoto bodu nemá jen pozitivní vliv na životní prostředí, ale vede i ke snížení ekonomické zátěže farností a sborů. Dá se říci, že toto platí pro většinu bodů certifikace. V dané kategorii je třeba splnit několik bodů volitelných a současně všechny povinné. Pro ilustraci ve výše uvedené kategorii Hospodaření s vodou je povinný bod: Zabránit vylévání toxických látek do odpadu (ředidla, koncentrované kyseliny, louhy, oleje, jedy...)
Po prostudování požadavků se ve většině farností a sborů ukazuje, že ke splnění základního rozsahu certifikace není třeba udělat mnoho. Možná největší obtíží může být neochota se k něčemu zavázat či jen certifikaci "vyřídit". Cílem ČKES samozřejmě není vlastní certifikace, ale to, aby se farnosti a sbory chovaly co nejšetrněji k životnímu prostředí. Na druhou stranu se právě certifikace může stát argumentem, který zabrání spálení starého PVC na ohni při velkém úklidu či vylití nepotřebného jedu na plevel do záchodu, případně třeba jen upozorní na obrovskou zátěž pro

Boží stvoření při nakupování květin z dovozu. Současně tabulka u dveří např. s nápisem "Sbor šetrný k životnímu prostředí" je signálem pro okolní svět a může mít i misijní rozměr. V neposlední řadě jednotlivé body certifikace (na velkém plakátu, který každý zájemce o certifikaci dostane) mohou být inspirativní i pro domácnosti jednotlivých členů sboru.

Šest věcí

Úvod

Koncem minulého roku se v Praze konalo setkání pořádané komunitou z Taizé, kterého se účastnilo 30 tisíc lidí. Byl jsem požádán, abych v rámci tohoto setkání vedl seminář, který by byl orientován velmi prakticky na ochranu životního prostředí nebo, jak říkáme my křesťané, Božího stvoření. Sestavil jsem celkem sedm bodů (včetně závěru), které může ve svém životě uskutečňovat téměř každý. Budu rád, když se jimi inspirujete i vy.

Poznat přírodu

Těžko nám může ležet na srdci něco, co známe jen povrchně nebo vůbec. Když se z médií dozvíme, že se někdo vážně zranil nebo zemřel, není nám to lhostejné, ale budeme reagovat úplně jinak, pokud půjde o někoho, koho jsme dobře znali. Stejné je to i s přírodou. Pokud budeme obdivovat kvetoucí blatouchy a provazce žabích vajíček v mokřadu u řeky, nenechá nás v klidu plán zasypat lokalitu sutí a území zastavět.

Omezit teplotu

Ne každý může zateplit dům či byt, ve kterém bydlí, ale regulovat teplotu vytápění je snadné. Uvážíme-li, že snížením teploty o jeden stupeň lze v průměru ušetřit asi 6 % energie, máme cestu k úsporám otevřenou. Inspirovat se můžeme třeba v Anglii, kde průměrná teplota v domácnosti v zimním období činí 17 stupňů. Nejde přitom zdaleka jen o úspory finanční. Energii je třeba získat ze surovin, jejichž získávání i spalování je pro Boží stvoření často velmi zatěžující.

Omezit cestování autem a letadlem

Většina lidí si nechce připustit, že auto "má nádrž a výfuk". Získávání ropy, stejně tak jako její pálení v motorech, je nesmírně zatěžující pro životní prostředí, a tedy i pro člověka. Auto je však ulitou, ve které je velmi snadné se zabydlet, ale mnohem těžší je ji opustit. A přitom je více než polovina cest autem kratších než 6 km. To je vzdálenost, která se dá během pár minut zvládnout na kole. Chůze, jízda na kole, vlakem či jinou hromadnou dopravou nebo spolujízda jsou ekonomické i ekologické varianty individuálního cestování autem.

Omezit domácí chemii

Za posledních sto let se podařilo promořit prakticky každé místo na Zemi. Není již kam utéci. Každá další lahvička domácí či zahradní chemie jen zvyšuje koncentraci jedů v našem okolí a zbavit se jich je v podstatě nemožné. Bohužel se tyto jedy dříve či později dostanou přes potravní řetězec do našeho těla. Představa, že čistírna odpadních vod vyčistí ředidlo či dezinfekci nalitou do záchodu, je mylná.

Omezit nakupování

Dnešní svět léčí vnitřní prázdnotu nakupováním a roztáčí kolečka spotřeby neuvěřitelnou rychlostí. Tomuto trendu je nejlepší se vyhnout nákupem kvalitního a trvanlivého zboží, které stojí za to nechat v případě poruchy opravit. Skladbu zboží v obchodech mají v rukou obchodníci jen zdánlivě. Uvědomělé nakupování lokálních a kvalitních výrobků spolehlivě donutí obchodníky ke změně sortimentu. V případě, že nedokážeme odolat touze po nakupování, vydejme se do bazarů a second-handů.

Začít pěstovat zeleninu a ovoce

Práce s půdou a pěstování rostlin přináší nejen (částečnou) potravinovou soběstačnost, ale také člověka v mnohém vnitřně obohacuje. I malá zahrada či balkón může být nezanedbatelným zdrojem čerstvé zeleniny. Nemáme-li dost vlastní půdy, zkusme obohatit nevyužité plochy zasazením fazolí či jiné rostliny vhodné k "partyzánskému zahradničení". Stačí relativně málo prostoru a můžeme se pustit do chovu zvířat, jako jsou slepice či včely. Samozásobitelství je ve své podstatě velmi šetrné k životnímu prostředí.

Závěr

Možná vám připadá výše uvedený výčet příliš negativistický. Samá omezení či příkazy. Nebo namítnete: "Zkuste vše přeformulovat pozitivně, nespěchejte, nikoho k ničemu netlačte, zaměřte se na vzdělávání dětí, atd." Jenže my všichni jsme teď v roli pacienta, u kterého byla diagnostikována velmi vážná nemoc, a jen velmi rychlá změna životního stylu nás může odvrátit od toho nejhoršího. Rozhodnutí a činy již nelze odkládat!

Marek Drápal
Autor je informatik; je předsedou Poradního odboru SR ČCE pro otázky životního prostředí

Objímáme stromy pro Ježíše

Zelenou samolepku s tímto zdánlivě úsměvným názvem v nadpise jsem dostal na kanadské A Rocha. Namísto očekávaného javorového listu je na ní list dubový. A pod ním nápis A Rocha Christians in Conservation (Křesťané v ochraně přírody). Tato mezinárodní rodina ochranářských křesťanských skupin pracuje již více než třicet let. Dnes již v 21 zemích na světě. Jedna také v Čechách. Trochu exotická samolepka dobře vyjadřuje naši práci i touhu. Pro Ježíšovo dílo spásy myslíme na stromy, zvířata, ptáky, květiny a celý environment. Životní prostředí. A také obráceně. Jsme přesvědčeni, že sám Pán Bůh, Stvořitel, miluje nejen člověka, ale i celý nádherný svět kolem nás. Vždyť Kristus to pověděl, že *„Bůh miloval svět (kosmos), a proto dal svého Syna"*. Na vykoupení celého světa. Nejen lidské duše. Po Kristu vzdychá, sténá a touží i špinavá řeka, smogem zahalená krajina i umírající deštný prales. Lidé se nás někdy ptají: „A tak, jak mají být křesťané zelení?" Nebo: „Je nějaká zelená teologie?" Osobně si něco takového nemyslím. Spíše jsem přesvědčen, že existuje zapomenutá a hodně zanedbaná teologie odpovědnosti za stvoření. Biblicky věřící křesťané objevují totiž v Písmu nádheru Božího zájmu o stvoření. A také sílu vztahu Ježíše k přírodě. Jmenujme několik základních tezí Písma, které o tom vypovídají.
1. Bůh učinil především vše, co existuje. On je za celým ekosystémem. O tom mluví již Jan v prologu svého evangelia. *„Vše povstalo skrze ně"* prostřednictvím věčného Slova. Skrze Krista. A apoštol Pavel dodává v listu do Kolosis, že *„svět byl stvořen skrze něho (Krista) a pro něho"*.
2. Bůh svět vlastní, miluje ho a stará se o něj. Celý příběh Noe (Gn kap. 6-9) je o milující Boží péči. Sobectví člověka je s ní v děsivém kontrastu. John Stott napsal: *„Vymírání a vyhlazování druhů je rouháním."*
3. Člověk má zvláštní místo a roli ve stvoření. Je z prachu země, ale má být k Božímu obrazu. Má si zemi podmanit. To však neznamená ji vykořisťovat, ale moudře spravovat. Být pastýřem stvoření, zahradníkem Země (prof. Jan Heller).
4. Ekologická krize má jasné kořeny v duchovním odcizení člověka. Ozeáš ve 4. kapitole po výčtu lidských hříchů, jako jsou kletby, přetvářka, vraždy, krádeže aj., říká: *"Proto země truchlí, chřadnou všichni její obyvatelé, polní zvěř i nebeské ptactvo."*
5. Boží spasitelný plán v Ježíši Kristu zahrnuje celé stvoření. Opět Ozeáš 2,18 vyznává: *„V onen den Bůh uzavře smlouvu s polní zvěří a s nebeským ptactvem i se zeměplazy a vymýtí ze země luk, meč i válku."* A dá i těmto tvorům uléhat v bezpečí. A apoštol Pavel dodá: *„Veškeré tvorstvo sténá a pracuje k porodu."*
6. Naše křesťanská misie je také ve vyhlašování evangelia Kristova všemu stvoření. Ježíš v Markově evangeliu, 16. k. řekne: *„Jděte a kažte evangelium všemu stvoření."* Tady se asi nemyslí na Františkovo kázání ptákům nebo vlkovi. Spíše jde o to žít skrze Ježíše odpovědně a radostně ve vztahu ke stvoření.
A tak heslo A Rocha „Objímáme stromy pro Ježíše" může znamenat: Mysleme více na ony „malé bratry a sestry", možná vymírající druhy, a denně se zmenšující biodiversitu (druhovou bohatost). Také česká A Rocha se o to snaží. Ve svých programech, terénních nasazeních, výzkumné i výchovné práci. Chcete-li o tom slyšet více, rádi přijedeme na váš sbor. S přednáškou či kázáním. Můžeme pak společně s vámi vyrazit do blízké přírody a tam si ukázat vzácné poklady naší země v podobě krajiny, květin, zvířat, ptáků a celé pestré škály života. Po osobní domluvě můžete i vy navštívit naše vznikající křesťanské centrum A Rocha, Krupárna v Dobrém u Dobrušky. Zde vám předvedeme celou řadu možností, co můžete udělat pro přírodu. Např. jak postavit broukoviště, ptačník, malý hmyzí hotel, hadník, zídku pro ještěrky, záhon s bylinkami, ptačí i netopýří budku, chaloupku pro ježky nebo sídlo pro čmeláky. Můžete se zúčastnit odchytu a kroužkování ptáků a spousty jiných věcí.
Když jsem před lety jako kazatel Církve bratrské odešel pracovat naplno do hnutí A Rocha, dostal jsem několik signálů z církve, dokonce od svých příbuzných a přátel z ciziny, že jsem zradil věc evangelia. Totiž v kázání Božího slova. Po letech práce však mohu s pokorou, ale i smělostí vyznat spíše to, že prožívám úplný opak. Nikdy jsem neměl v církvi tolik možností, tolik přátel, tolik pozvání od lidí z okolního světa, jako v letech této pro mne vzácné služby. Navzdory vší křehkosti a zakolísání prožíváme s manželkou veliké dobrodružství Božího otvírání dveří k lidem, s nimiž bychom se v církvi nikdy nepotkali. A toho si velmi vážíme. Zesnulý John Stott nám na setkáních světové rodiny A Rocha opakovaně připomínal jednu myšlenku: *„Hodnověrnost neseného evangelia Kristova se mimo jiné zakládá také na našem vztahu k životnímu prostředí."* Kéž i toto nově objevujeme. A ve své drobné životní praxi více žijeme.

Pavel Světlík
Autor je kazatel CB, ornitolog a ředitel A Rocha – Křesťané v ochraně přírody (www.arocha.cz)

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

25-26/2015

12. srpna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 2. září 2015

Z obsahu

* *Husova tradice*
* *Duch svatý – zapalující a strhující moc*

Poselství k 11. neděli po sv. Trojici

Pokora jako pravá zbožnost
Lukáš 18,9–14

Zbožný farizeus jako záporná postava a celník, který kolaboroval s okupační mocí jako postava kladná, to je Ježíšova oblíbená dvojice, která nemohla posluchače nechat chladnými. I samotný obsah podobenství nás vede k jasnému zaujetí postoje.

Zbožný farizeus se modlí a vyjmenovává jednotlivé věci, které nedělá a které naopak dělá. Modlí se nahlas, aby všichni věděli, jak je dobrý. Závěrem nezapomene poznamenat, že není jako ten celník vedle. Zde si můžeme připomenout, že v jiném podobenství Ježíš ohodnotil takovéto jednání slovy „Už mají svou odměnu“, ať nečekají něco od Boha.

Celník nemá, co by řekl, jen prosí o odpuštění. A právě celník šel domů ospravedlněn. Farizeus ospravedlnění „nepotřeboval“ – on byl přesvědčen, že i Bůh oceňuje jeho zbožný život.

Ježíš v tomto příběhu neposuzuje konkrétní jednotlivé skutky. V takovém případě by stál na straně farizea. Vždyť i on byl proti hříchům vydírání, nepoctivosti a cizoložství. Ježíš ale hodnotí jejich postoje – postoj povýšenosti, který člověka v konečném důsledku u Boha diskvalifikuje i přes dobrou snahu a správný zbožný postoj v jiných oblastech, a postoj poníženosti, kdy si člověk, který zápasí s hříchem a někdy i prohrává, uvědomuje, že je odkázán na Boží milosrdenství.

Současní křesťané, kteří znají tento příběh, o svých skvělých zbožných činech většinou nemluví. Jak je to ale s naším přemýšlením o sobě a srovnáváním s druhými? Nejsme někdy podobní tomu farizeovi? Nebo naopak víme, že když se nám daří žít podle Božích představ, je to jeho milost? Pokud očekáváme Boží spravedlnost, pomáhá nám to být milosrdní k selháním druhých i svým vlastním.

Karel Fáber,
2. kazatel sboru CB Vsetín

Slovo Boha – Slovo Tělem – – Slovo přicházející (trvalé podněty)

Ko 1,9-19; Mt 24,35-39; L 11,29-32

„Neboj se. Já jsem ten první a poslední. A živý, ježto jsem byl mrtvý, a hle, živý jsem na věky věků. Amen. A mám klíče pekla i smrti.“ Zj 1,17-18

Proč se Židům stále vracejí skutky Hospodinovy? Znovu si čteme biblické příběhy, přestože je dávno známe. Jako bychom se těšili na přátelskou tvář a známý hlas: „Rád jsem tě slyšel,“ říkáme. Když někdy ztratíme nit a zavalí nás prázdnota, doufáme, že nám Bible napoví, jak dál v tom, co je před námi dnes. Čekáme podnět, hledáme zklidnění…, proto saháme po Bibli.

Když jsem se v padesátých letech jako bažant vojenské základní služby na politicko-výchovné světnici začetl do Bible, slyšel jsem hlasy svých milých. Byl jsem doma.

Modlíme se, když otvíráme Bibli, abychom pochopili a znovu dostali kuráž na cestě víry.Duch dávných vidoucích, mluvčích Boha živého, Duch moudrosti a zjevení, nestárne a uchází se o nás i tady a teď. Jsme bytostmi duchovními. Otevřeni pro Boží svatou skrytost jsme příjemci i působci. Avšak rozlišujme:

„Ne každému duchu věřte, nejmilejší (varuje křesťany ap. Jan), zkušujte duchů, jsou-li z Boha; nebo mnozí falešní proroci vyšli na svět,“ (1 J 4,1) sexy, s elánem, nadšením a přitažlivostí.

Ježíš při jednom rozčileném nápadu učedníků, když narazili na samaritánskou nevraživost a chtěli nepohostinnost - otevřenou urážku Mistra - horlivě trestat, říká: „Nevíte, čího jste ducha“ (L 9,33). Jinde duchovně nerozhodné a vyčkávající varuje před duchovními zlostmi, které potlačeny bloumají po místech suchých a když se nechytají, vracejí se cestami návyku tam, odkud byly vykázány. Máš to kolem sebe a zase ti to na mysl přijde… Do uvolněné lenosti a prázdnoty se znovu nastěhují s inspiracemi ještě prohnanějšími, a po-

Dokončení na str. 2

Aktuálně k problému imigrace: “Hostem jsem byl...”

Obrovský problém invaze obyvatel Afriky a Středního východu do Evropy je prý řešitelný tím, že oddělíme t.zv. ekonomické běžence od těch, kdo utíkají před válkou. Dobří radílkové mají asi kouzelný proutek, který jim prozradí jak jedny od druhých rozeznat. Jako by byl nějaký rozdíl mezi smrtí způsobenou kulkou ze samopalu a pozvolnou smrtí následkem hladu a žízně, a to na základě globálních klimatických změn, doléhajících čím dál více zejména na třetí svět! Ti lidé mají možná ještě dnes co jíst a pít, zítra však možná už ne. A to oni vědí. A vědí také, že budeme raději stále vynalézaveji zbrojit a vymýšlet, jak se dostat na Mars, než že bychom pro ně vybudovali odsolovací stanice mořské vody.

V televizi běžel na pokračování dobrý německý seriál "Tlusťoch". V něm obézní lidumilný právník pomáhá svým klientům ze šlamastyky různého druhu. V předposledním dílu ukradl jistý školák, syn černých přistěhovalců ilegálně žijících v Německu, v obchodě mobil - byl totiž ve třídě jediný, kdo ho dosud neměl. Otec ho vypeskoval: "Cos to udělal? Měl by ses chovat dobře a být rád, že se můžeš najíst." A "Tlusťoch" rodině pomůže pobyt v Německu legalizovat, když ji předtím ochránil před policií, neboť těmto tzv. ilegálům hrozila identifikace a vypovězení.

Kdyby byl kdysi dávno faraon zkoumal, jak to činíme my dnes, motivy imigrace, byl by Josefovu rodinu vypověděl z Egypta jakožto ekonomické imigranty. Vždyť utíkali před hladem a žízní. A to žádná faraonova pilotovaná ani bezpilotní letadla neshazovala bomby na Irák a Libyii, aby tak ještě zvyšovala pravděpodobnost toho hladu a té žízně.

Máme asi velmi krátkou paměť, když už si nejsme vědomi, že to byl také náš někdejší prezident, kdo podepsal tzv. dopis osmi, vyzývající prezidenta Spojených států George Walkera Bushe, aby poslal invazní armádu do Iráku (ostatně co kdyby si pan Bush vzal nějaké běžence na svou farmu, myslím, že by se jich tam vešlo dost a mohl by je tam dopravit americký křižník, který teď zbytečně brázdí vody Černého moře). A byl to také on, už jako exprezident České republiky, kdo v rozhlase prohlásil: "Kadáfího je třeba zlikvidovat, je to zločinec." Proto bychom také my Češi měli převzít zodpovědnost, tak říkajíc ctít barvu, a ať už na základě kvót či bez nich přijmout imigranty ze zemí, které jsme pomáhali destabilizovat, abychom v nich rádoby nastolili demokracii. Aby nám náš Pán nemusel vmést do tváře: "Hostem jsem byl, a nepřijali jste mě. Neznám vás." (Mt 25, 43).

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Fiktivní portréty Jana Husa a Jeronýma Pražského, dřevořez, Schedelova kronika (Schedelsche Weltchronik), vytištěno v Norimberku 1493

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Měl mistr Jan Hus vousy?

Ze druhého desetiletí 15. století ani z doby husitských válek se nedochovalo žádné Husovo vyobrazení, nemůžeme tedy hovořit o jeho skutečných portrétech. Dnes známe několik desítek zobrazení Jana Husa z 15. a především ze 16. století. Podoba reformátora na nich není jednotná - nejvíce přitom zaujme rozpor, který se týká jeho vousů. Dalo by se očekávat, že nejautentičtější vyobrazení budou ta nejstarší, časově nejbližší Husově smrti. I v těchto rukopisech ze 2. čtvrtiny 15. století, v Bibli Martinické a v Richentalově Kronice kostnického koncilu, je však Hus zachycen jen velmi obecně, jako bezvousý muž střední postavy bez osobitých rysů. Takto jej vidíme ještě na obrazech z přelomu 15. a 16. století, například ve Smíškovském graduálu, na grafických tiscích z utrakvistického pasionálu, ze spisů O šesti bludích a Processus consistorialis, a také na kamenném znaku města Tábora. Poslední obrazy bezvousého Husa pocházejí z 1. čtvrtiny 16. století – jsou to knižní malby z Litoměřického graduálu a deskové obrazy z oltáře z Vliněvsi a z Chrudimi.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Rabíni vybrali peníze na opravu kostela poničeného židovskými vandaly

Odsouzení činu a nalezení a potrestání viníků nestačí. To si myslí minimálně skupina izraelských ortodoxních rabínů, kteří v čele s mluvčím izraelského parlamentu, Juli Edelsteinem, zorganizovali peněžní sbírku na opravu kostela u města Tabgha v severní Galileji, který byl na konci června poničen židovskými vandaly. Část kostela byla vypálena; na jeho zdi se nacházel nápis proti „uctívání falešných bohů". Čin odsoudili izraelský premiér i prezident. „Odsouzení není postačující. Za chvilku ztrácí svoji kredibilitu. Když si ale Židé sáhnou do svých kapes, aby kauzu podpořili, bude hned jasné, že to myslí vážně," řekl Alon Goshen-Gottstein, jeden z rabínů, který stojí v čele projektu, na jehož účtu v pondělí 27. července bylo přes 56 tisíc šekelů (asi 360 tisíc Kč). „Graffiti na zdi kostela se odvolávalo na text z židovské modlitební knihy, což je jasný útok z náboženských důvodů," stálo v prohlášení rabínů. Kostel, který denně navštěvovalo kolem 5 tisíc návštěvníků, je jedním z nejfrekventovanějších křesťanských poutních míst v Izraeli. Podle křesťanské tradice stojí v místě, kde se stal zázrak a Ježíš nasytil zástupy pěti tisíců z pouhých pěti chlebů a dvou ryb. Kostel vzplanul dne 18. června, přičemž jeden devatenáctiletý turista a devětasedmdesátiletý správce kostela se nadýchali kouře a museli být proto ošetřeni. Kostel sám naštěstí velké škody neutrpěl, zasažena byla hlavně jeho střecha a část haly s knihovnou. Na zdi kostela bylo nasprejováno hebrejské graffiti hlásající, že „falešní bohové budou vymýceni". Izraelský premiér Netanjahu i prezident Rivlin žhářský útok ostře odsoudili. Tři podezřelé ze spáchání tohoto činu policie zatkla v polovině července.

Židovský tiskový a informační servis

Svatý stolec kvůli možné manipulaci odstupuje od dohody proti novodobému otrokářství

„Byznysmeni mají plné právo na to, aby vydělávali peníze, avšak nikoli na to, aby k tomu využívali papeže," komentuje kancléř Papežské akademie věd, mons. Marcelo Sanchez Sorondo, rozhodnutí Svatého stolce odstoupit od mezináboženské dohody proti současným formám otroctví. Vatikán byl v březnu předloňského roku jedním ze signatářů dohody v rámci vznikající „Globální sítě svobody", kterou podpořila nadace Walk Free, financovaná australským magnátem Andrewem Forrestem. K deklaraci, která se zavazovala vymýtit novodobé otroctví do roku 2020, připojili své podpisy i další představitelé křesťanských vyznání a jiných náboženství (islámu, judaismu, buddhismu a hinduismu). Arcibiskup Sorondo své stanovisko oznámil prostřednictvím australského televizního kanálu Abc. V Austrálii totiž vyvíjí Andrew Forrest své obchodní aktivity v oblasti těžebního a hutnického průmyslu. Tam si ovšem miliardář vysloužil kritiky sociálních aktivistů, kteří se angažují v pomoci obětem novodobého otroctví. „Hrozilo tu riziko manipulace," uzavírá arcibiskup Sorondo poté, co si Svatý stolec povšiml, že australský magnát už řadu měsíců využívá papežovo jméno jako mezinárodní paklíč.

podle radiovaticana.cz

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

Po dlouhých diskusích se badatelé před několika desetiletími shodli na tom, že Hus ve skutečnosti vousy neměl. Je historickou skutečností, že kněží v 15. století vousy nenosili a není důvodu se domnívat, že byl Jan Hus výjimkou. Proč se tedy v umění od 16. století až po současnost setkáváme převážně s vousatým Husem? Tento zvyk nelze odůvodnit ani dlouhým pobytem v žaláři, kde byl jako kacíř vězněn. Před upálením byl totiž podroben rituálnímu odsvěcení; z principu věci musel mít všechny vnější znaky kněžského úřadu, a k těm spolu s liturgickými rouchy a tonzurou náležela také oholená tvář. Takto Husa zobrazuje i kreslený cyklus z Richentalovy kroniky a o vousech nehovoří ani svědek upálení, Husův přítel Petr z Mladoňovic. Zmiňuje je naopak v případě univerzitního mistra Jeronýma Pražského, který nebyl knězem.

Kde má tedy svůj původ zvyk zobrazovat Husa vousatého? Obecně je přijímán názor, že poprvé se Husova tvář s vousy objevila ve známé a rozšířené Schedelově kronice světa, která byla vytištěna v Norimberku v roce 1493. Kronika je bohatě ilustrována stovkami dřevořezů, včetně mapy světa i pohledů na evropská města. Ilustrace dále zahrnují významné události a osoby, ale obrázky jsou často schematické a několikrát se opakují.

A zde se již blížíme zodpovězení naší otázky: při tisku kroniky bylo používáno omezené množství štočků s podobiznami mužů a žen a je zřejmé, že vztahu ke skutečné podobě nebyla věnována pozornost. Podobné využití jedné raznice pro více osob bylo u tištěných knih běžnou praxí. K Husově historii bylo nejspíš zcela náhodně přiřazeno poprsí vousatého muže s učitelským gestem, které se hodilo pro vzdělance, a užito bylo i pro jednoho z proroků. (Podobným způsobem byl pro Jeronýma Pražského zvolen obrázek náhodou bezvousého muže s knihou.)

V Čechách byl Jan Hus s vousy poprvé zobrazen v Jenském kodexu již kolem roku 1500. Po nástupu luterské reformace byl v cizině obvykle zobrazován jako humanistický učenec a reformátor se špičatým vousem, nikoli jako mučedník na hranici. Brzy se tento typ šířil i v českém prostředí, ale dále se objevovalo tradiční téma upálení Jana Husa, již výhradně vousatého.

Milena Bílková
Městské muzeum v Kadani

Slovo Boha – Slovo Tělem – – Slovo přicházející (trvalé podněty)

Dokončení ze str. 1

slední věci toho člověka bývají sedmkrát horší (Mt 12,45).

Duchovní hnutí se o nás ucházejí a vzájemně se vytěsňují. Na nás je, na naší ochotě a volbě, čemu lhostejností uděláme místo, anebo čemu naopak činorodostí živé víry zabráníme. Jsou dobré mocnosti, v nichž se skrývali a útěchu nacházeli vězňové a mučedníci: „Moc předivná nás tiše obestírá," vyznává D. Bonhoeffer. Co ale naproti tomu se nabízí cizích proroků blahobytu, mesiášů klamné nesmrtelnosti a kejklířů rozptýlení! Lze se ubránit? Včas se vyvarovat? Neutonout v přívalech zvenčí i v sobě?

Vlastní bdělost selhává? Dobrý vkus se neosvědčil? Zkusme svoji pozornost a představivost, tvořivé vyžití obrátit ke Kristu. Zaneprázdněme se jím. ON, živý a přítomný, jakkoli svatě skrytý, je včasným rozeznáním, čího jsme ducha. ON, živé SLOVO tělem učiněné, je naší šťastnější orientací. Boží Slovo je zrno a ON je vtělenou sklizní slov Hospodinových od věků. Je chlebem živým, který z nebe sestoupil, příchozí ze svaté Boží skrytosti. „Kdo jí mne, živ bude skrze mne, jako já živ jsem skrze Otce," říká. Zdůrazňuje přitom, že „Duch obživuje, tělo nic neprospívá. Slova, která vám mluvím, Duch jsou a život jsou".

Odmítaný Syn Boží, vinen svým božstvím, je týrán a zubožený trestán smrtí. Avšak proti vší naší pravděpodobnosti z mrtvých vstává. Slíbený Boží Dobrodinec, svatý činitel naší spásy je živ. Zachránce před námi samými. Stvořitel naší možnosti být jinak není mrtev, jak si někteří přáli a mnozí se dohodli.

Před časem stálo v Respektu, že: „Kořeny děsivé hrůzy holokaustu nevyrůstají jen ze společenské patologie, (obecné bídy, mravního a politicko-kulturního úpadku), ale také z potenciálu zla, jenž se skrývá v každém z nás," píše Petr Třešňák nad reportáží Hannah Arendtové (Respekt 5/2015). Z Bible to víme dávno.

Před dvěma tisíciletími k tomu říká z mrtvých vstalý Ježíš, že na nebi i na zemi má všechnu moc nás od nás vykoupit a stvořit nově. Dává nám sebe samého za nás, abychom měli na jiný život, nepohlcovaný smrtí (2 K 4,16). Zkušeností to potvrzuje apoštol: „Živ jsem už ne já, ale živ je ve mně Kristus" (Ga 2,20). Změnil i takového hříšníka, jako jsem já, svědčí, a my s ním. Rozbřesklo se mu tenkrát u Damašku (Sk 9,18) a tentýž zdroj, Duchem oživlé Slovo, ozářil v této časnosti světlem víry i nás k životu, který nehyne.

Věříme, že v plnosti času z Izraele, z lidu, který k tomu vychoval, poslal Bůh jednoho kázat o tajemství své svaté skrytosti. Ne předákům a vůdcům, ale odepsaným a zahynulým toho lidu svítá, když říká: „Přiblížilo se Boží kralování. Co z tohoto světa není, se vám přiblížilo. Obraťte se, věnujte mu pozornost, svěřte se jeho svrchovanosti."

Do zavedených poměrů nezapadl. Táhly za ním zástupy a lidi si šeptali o Jeremiášovi, když se v nádvoří chrámu rozhorlil a zastal se ducha modlitby proti obchodnímu duchu na místě bohoslužby. Na potkání uzdravoval, kázal na kopcích a v polích, že přišel Zákon naplnit. Přední, k tomu ordinované autority a strážce zbožnosti, tím rozčílil: „U lidí nám škodí, koukejme se ho zbavit." Báli se, záviděli mu a nenáviděli ho. Je příliš Boží! A tak jej křivě obviní, narychlo odsoudí a jako zločince popraví. Ti tehdy z lidu nejlepší, elita, k tomu svedou ostatní. To je varovné. Avšak jeho kříž se v bezpočtu jiných neztratil, jak doufali. Vyčnívá do věků na svědectví pravdě. Svědectví proti nám, svědectví trápení Boží lásky s námi. Kéž by se lidé, vnitřně usvědčeni, přiznali a svěřili v pravém pokání jeho alternativě, jeho proměňující moci vzkříšení! Vyvarovali by se strašlivých tragedií, nad nimiž mnozí neomaleně křičí: „Kdyby byl Bůh, jak by se na to mohl dívat!?" Dívá se. Hledí na nás z kříže. Varuje, ale poslední jeho slovo to není. Vedle svědectví pravdě, co jsme zač, dosvědčuje pravdu Boha, Stvořitele možnosti být jinak.

Pod slupkou slušnosti a kulturnosti se i v novodobém člověku krčí, s čím si neporadí. Usmrtil Boha a v klinči duchovních zlostí se logicky dávno neptá po Božím řešení. Zneužité Kristovo evangelium, nevěrohodné křesťanství je mu k smíchu. Nesolíte, křesťané, své menu pro tento svět náhodou solí zmařenou? Blikáte vůbec ještě světlem světa do všudypřítomného smogu sebenasvícení? Je po nás? Anebo s transparentem „Svět pro Krista!" víme, jak na to?

„Jak bylo za dnů Noe, tak bude příchod Syna člověka," pověděl Ježíš a Petr přirovnává křest v jeho JMÉNO k onomu spásnému korábu (1 P 3,21) a mluví o konci lidského světa svévole a zvůle. S trapiči Boha (Gn 6,6) to nedopadlo dobře. Přívalům uniklo jen pár..., osm duší, rodina toho, který dal na jeho výzvu a napomenutí. K pobavení všech kolem uposlechl Boha, a místo aby si v duchu doby užíval, desítky let stavěl cosi, co nemělo logiku. „Jedli, pili, ženili se, vdávaly," prostě normálka, připomíná Ježíš pohodu před potopou. Spásná byla jedině vnímavost a poslušnost Božího slova. Ježíš je jeho vtělením. S ním a jenom s ním a jeho slovem jsme na frekvenci NOE, archetypu šťastné volby.

V bouři dnů Syna člověka, říká Ježíš, půjde o všecko. A tak proti obrazu tragického konce ještě zvedá znamení naděje, znamení Jonáše proroka. (Biblisté řadí ten příběh, jako Židům srozumitelný traktát, do 3. st. př. Kr.) Připomíná Izraeli, jak ho pohltil drak podsvětí, Babylon, a pak vyvrhl kajícího zpátky k poslání, které mezi národy opustili. Podobenstvím jejich natvrdlosti je Jonášovo: Se mnou, hříšníci, jde Zákon a na má slova dojde...

„Nic s tím nenaděláte, ortel platí. Ve čtyřiceti dnech končíte. Ninive bude vyhlazeno," rozkřikuje se a oni kupodivu pochopí, že si blázny nedělá. Strašně se mu s tím sem nechtělo, až ho na útěku od Božího poslání pohltila propast. V útrobách obludy, v břiše hrobu se vzpamatoval. Kolí se a volá k Hospodinu. Na rozdíl od Ninivetských ví o milosrdenství Nejvyššího pro sebe: Že ještě žiju, je moje šance. Nepravděpodobná, ale Bůh, tvůrce zázraků, ji dává. Paradoxně se tím stává znamením těm, jimž hrozí:

„Což kdyby ji dal i nám," řekli si hříšníci a pokořili se před Bohem, jehož známost k nim zatáhl ten přivandrovalec. Proti své vůli a za cenu své kazatelské prestiže zanesl Jonáš k nenáviděným Asyřanům ducha pokání: Lítost a změnu života, možnost být jinak, a tak odklad soudu. Sázel na 40 dní, ale Bůh poshověl. Přežila generace nebo dvě, než… než co? Než scénu znovu opanovali démoni krutosti. Asyrská metropole na Tigridu byla nájezdem Kaldejce Nabopolasara definitivně vyhlazena.

Nejen na prahu zničující války, přátelé, to může zafungovat. Od dětství bezpočtukrát vyprávěná jonášovská story, stokrát namalovaná úsměvná velryba, nám připomíná, že přes svoji ospalost a mnohou neposlušnost jsme dnes doklopýtali do velkolepého Ninive hříšnosti a bezbožnosti. Povzbuzováni duchem bláhových příběhů, Duchem Pravdy, odvažme se paradoxního svědectví o milosrdenství živého Boha nejen pro sebe: „Člověče, válcuje tě soud? Nuže, drak nejhlubších propastí, obluda nesnesitelných osobních krizí a depresí tě může vyplivnout do svobody a nového života tak, jako mě. Věř! Udělej místo SLOVU a DUCHU Pána Ježíše Krista. ON je cesta. Připadáš si odepsaný a mrtvý? Nepřehlédni aktuálnost znamení Jonáše proroka, poznej sebe sám, pravdu o své situaci a chop se změny mocí toho, který z mrtvých vstal. Boží přání a přikázání je život. Život časností nevymezený, život s ním, ŽIVOT VĚČNÝ (J 12,50). „Kdo si hledí marností pouhých, dobroty Boží se zbavuje," volá z břicha ryby Jonáš i na nás (Jan 2,9). Amen.

Modlitba:

Bože, náš Otče v Pánu Ježíši Kristu, nad zápasy se zlostmi, které se o nás pokoušejí, nad střety zájmů toho lepšího v nás s tím horším, trvá tvé panství pokoje s pozváním i pro nás. Díky, že na světě politiků a bavičů – božstev všelijak nás mýlících v naší omezenosti – obracíš k nám svoji pozornost. V zajetí chytráků, kteří myslí za nás a rozptýlené nás manipulují pryč od tebe, děkujeme, že nás vracíš a uklízíš v naší duši. Soustřeď nás, prosíme, znovu na své trápení s námi. Na bolest vykoupení ze zmatku hříchu ke svobodě, abychom v pravdivém pokání se otvírali světlu, které v Pánu Ježíši Kristu přichází na svět, abychom vírou v moc jeho vzkříšení se v tvém Duchu a pravdě proměňovali pro bytí s tebou. Díky za Bibli, za svědectví otců. Sami bychom cestu naděje a odevzdanosti tobě nenašli. Tak nás, prosíme, vyuč, inspiruj a zmocni k vyznání a svědectví jiným, aby také našli. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Krátké vyjádření

Obdrželi jsme tuto reakci čtenáře: „Pozastavuji se nad tím, jak může Čech a křesťan bez studu napsat, že "oslavujeme výročí upálení M. Jana Husa" (M. Hübner: Na prahu Husových oslav). To nikdo před otištěním nečte? Prosím o vysvětlení - nejlépe na stránkách ET-KJ - jak mohu slavit něčí upálení. To už jsme převzali způsoby Islámského státu?"

Zdeněk Krůta, Ostrava"

Zde je naše vysvětlení: Nejprve ujišťujeme, že jsme příspěvek M. Hübnera četli, že se nám líbil a že na tento článek dostala redakce příznivé reakce. Dlužno poznamenat, že onen obrat se spojením výrazů „upálení" a „oslava" opravdu nezní příliš náležitě. Bylo by však možné jej docela dobře chápat ve smyslu, že oslavujeme Husovu věrnost pravdě a vyšší autoritě, která jej dovedla až na kostnickou hranici… Nebo bychom něco oslavovali, kdyby Jan Hus odvolal a vyhnul se potrestání?! Čtenáři děkujeme za pozorné čtení, ale doufáme, že možná nešikovné vyjádření v jedné větě jej nepřipravilo o užitek z toho ostatního. Jakousi narážku na způsoby Islámského státu přecházíme jako zcela neopodstatněnou, neboť u nich je oslavována jen smrt nepřátel či „mučedníků", kteří s sebou vezmou co nejvíce dalších lidí…

Bohumil Kejř

Jaký svět si přál a představoval mistr Jan Hus

V čísle 25 minulého ročníku jsme přinesli obsáhlý příspěvek Michala Flegla „Historik husitství František Šmahel osmdesátiletý“, ve kterém autor shromáždil základní životopisná data o jubilantovi a také se zevrubně věnoval jeho dílu. Jsme rádi, že od profesora Fr. Šmahela můžeme uveřejnit následující příspěvek.

(red)

Vážené paní, vážení pánové,
kde jinde, než na tomto památném místě české reformace si právě 6. července připomenout muže, který dal jméno celé jedné epoše a jehož druhý život je spjat s osudovými etapami české národní pospolitosti. Ještě na počátku první světové války Jan Hus byl v Čechách všudypřítomný, a to nejen svými pomníky. Nemylme se, ne všichni v něm viděli jednoho z největších Čechů minulosti. Tak tomu nikdy nebylo a jak se zdá, ani nebude. Mezitím vstoupily do české historie další výrazné postavy, Masaryk, Havel, hrdinky a hrdinové odboje, vězni svědomí, spisovatelé, umělci, vědci i sportovci. Jedni dočasně z dějinné paměti vytlačují druhé, žákům v učebnicích přibývá jmen a málokdo již má hlubší povědomí o jejich díle, přínosu či oběti. Postihlo to také Husa, jehož jméno sice ještě každý zná, jehož spisy však nikdo nečte. Nejsou také snadné a v dnešní době jepičích mód a celebrit jsou již poselstvím vzdálené minulosti.
Nestýskejme si, žijeme v době, kdy svobodně můžeme myslet i na veřejnosti. Pokud však nebudeme vzájemně sobě naslouchat, nepřestaneme být zajatci dílčí minulosti, té, kterou bychom chtěli mít. Dějiny se však udály tak, jak se udály. Byly často kruté, a je proto bolestivé dobírat se k jejich poznání. Ať již chceme, či nechceme, dědíme celou minulost této země a musíme se s tím postupně vyrovnat. Tolik jsem považoval za nutné říci úvodem k medailónu Jana Husa.
Hus jako mnozí další vzdělanci české reformní školy vzešel ze skromných venkovských poměrů. Díky své přirozené inteligenci se přes farní a latinské školy dostal na pražskou univerzitu. Mladý Hus toužil po tom, co bylo a zůstává touhou mnoha mladých a chudých mužů. Teprve když roku 1402 získal slušné existenční zajištění v Betlémské kapli, nespokojil se s ním a začal brát své kněžství jako závazné poslání. Nepochybně již tehdy měl Hus ve svém osobnostním rejstříku něco navíc, co upoutávalo nejen jeho vrstevníky, ale i české posluchače v Betlémské kapli. Možná to byl jeho zjev, přesvědčivost projevu či zabarvení hlasu. Kdo ví, snad vše dohromady, to si lze jen domýšlet. Jeho charizma by mu však ve zvolené roli duchovního a společenského terapeuta nebylo nic platné, kdyby neměl co říci.
Husovo myšlení a učená teorie se utvářely v neustálém dialogu s jeho vlivnými i lidovými stoupenci prostřednictvím kazatelny. Hus kázal takřka denně, ve svátečních dnech i dvakrát, přitom studoval bohosloví, plnil své povinnosti na fakultě svobodných umění a udržoval čilou korespondenci se stále početnějšími žáky a venkovskými straníky či odpůrci. Nový kazatel v Betlémské kapli započal po příkladu svých předchůdců zvedat káravý prst na všechny strany a připomínat svádění Antikrista . To se od něho čekalo, zvláště když kritika rozpolcené církve se dvěma papeži již dlouho zaznívala i z jiných pražských kazatelen.
Adresné invektivy, ironické narážky i aktuální glosy dodávaly jeho promluvám dráždivou přitažlivost, současně však rozmnožovaly řady dotčených kolegů v sutanách, ideových odpůrců na univerzitě i prostých závistivců.
Pražský arcibiskup mu zprvu naslouchal a dokonce ho dvakrát ustanovil kazatelem na shromáždění všeho duchovenstva celé diecéze. O to těžší pro Husa bylo se mu vzepřít, když došlo ke sporu o obeslání koncilu. Nebyl však sám, většina českých mistrů stála za ním a na podzim roku 1409 ho zvolila rektorem nyní již převážně českého vysokého učení. Bylo to výrazem uznání Husových zásluh na vydání Dekretu kutnohorského ve prospěch českého univerzitního národa a zároveň i manifestací dosud jednotné reformní strany.
Hus byl nade všechnu pochybnost uvědomělým a upřímně smýšlejícím Čechem, jenž spolu se svými přáteli usoudil, že čeští učenci již ve všech oborech předstihli německé mistry, od nichž se kdysi učili. Obhajoba odsouzených reformních názorů byla i pro něho součástí širšího národně emancipačního hnutí, jež se dožadovalo, aby český národ byl v celé zemi, v Praze i na univerzitě, „hlavou a ne ocasem“. Sotva se však ukázalo, že všichni Češi nevzali za své příkazy „Božího zákona“, Hus neváhá prohlásit, že mu je „Němec dobrý milejší než bratr zlý“. Od té doby princip „pravé“ víry bude již Husovi za všech okolností nadřazenou hodnotou lásce k národu a k vlasti.
Rozchod s arcibiskupem a počátky procesu u římské kurie přiměly Husa hledat záštitu u královského dvora a vysoké zemské šlechty. První těžká zkouška na něho čekala až v létě roku 1412, kdy se v důsledku rozdílných postojů k prodeji papežských odpustků rozešel s králem Václavem a kdy se své reformní minulosti zřekli jeho učitelé a přátelé Stanislav ze Znojma a Štěpán Páleč. V tomto kritickém momentu hnutí Hus chvilkově zakolísal, záhy se však vzchopil a svým vystoupením na univerzitě i v Betlémské kapli nepřímo odepřel poslušnost i vlastnímu panovníkovi. Ne náhodou se také vztah podřízených k nadřízeným stal v tomto období jednou z ústředních otázek Husova učení.
V září 1412 došel do Prahy konečný rozsudek papežské stolice se zostřenou klatbou na Husa. Jeho veřejné odvolání ke Kristu bylo do jisté míry unáhleným gestem rezignace, neboť záhy nato se Hus energicky pokusil zmařit platnost hrozících postihů prostřednictvím svých stoupenců na zemském soudu. Nicméně od konce roku 1412, kdy musel opustit Prahu, se v Husových úvahách stále častěji vynořuje pomyšlení na smrt v zájmu vítězství Kristovy pravdy. "Kdo mluví pravdu, hlavu mu rozbijí," píše Hus v červnu 1413 pražskému příteli a pokračuje slovy: "Ze smrti hrůzu kdo má, ten radost z života ztrácí. Nade vším vítězí pravda." Hus přitom ani v době svého venkovského vyhnanství nesložil ruce v klín. V horečném chvatu dokončil své nejvýznamnější spisy, latinské pojednání O církvi, české Výklady víry a Knížky o svatokupectví.
Pobyt na jihočeském venkově v Husovi prohluboval pocit odpovědnosti za důvěru prostých věřících a současně mu dodával sílu postoupit zápas s odpůrci Božího zákona v jeho pojetí, to dodávám, na půdě kostnického koncilu. Rozhodnutí vzepřít se koncilu a jít vstříc téměř jisté smrti nebylo pro Husa snadné. Na váhu padaly důvody zásadní i veskrze lidské. Jakmile byly kostky vrženy, Hus na svůj příští úděl již pohlížel s pocity vyznavače-mučedníka. Tak také přijala kostnickou hranici z 6. července 1415 velká část české společnosti včetně vysoké šlechty.
Ne všichni, co Husa odsoudili, si přáli jeho smrt, nemohli však zachránit někoho, kdo jejich pomocnou ruku odmítl. V sázce bylo příliš mnoho, a to nejen pro kardinály a preláty, ale i pro krále Zikmunda. Jednotu církve chtěl znovu zajistit bez ohledu na oběti. První byl sesazený římský papež, druhou Hus, který odmítl odvolat své učení.
Mám-li v několika málo slovech shrnout smysl a výsledky Husova reformního úsilí, pak vedle osobní zásadovosti a statečnosti je třeba vyzdvihnout jeho činné pojetí víry. Hus patřil k okruhu duchovních, kteří se formální křesťanství snažili doplnit zvnitřněním víry v širších kruzích obyvatelstva. Tento náročný záměr se měl týkat každého křesťana, to však v Husově době naráželo na negramotnost naprosté většiny prostých lidí na vesnicích i ve městech. Hlavní váha tohoto úkolu spočívala na bedrech kazatelů, z nichž mnozí dostatečně neovládali latinu. Hus na ně po svém vynuceném odchodu z Prahy zaměřil pozornost a sepsal pro ně srozumitelné výklady a pomůcky. Velkou překážkou byl mu v tom složitý a rozkolísaný pravopis, který se úspěšně pokusil zjednodušit diakritickými znaménky. Husova reforma českého pravopisu, která po celá staletí tak dobře sloužila, se nyní stala slabinou elektronické komunikace.
Jaký svět si Hus přál a představoval? Nebyl to svět bez pánů a poddaných, jak jsme se ještě v nedávné době mohli dočíst. Jeho ideálem naopak bylo harmonické soužití všech součástí tehdejší společnosti, které mělo zajistit bezvýhradné dodržování Božího zákona. Jak jinak porozumět Husově předsmrtné výzvě z Kostnice všem jeho bohatým i chudým věrným Čechům: ***„Prosím pány, aby své chudině milostivě a spravedlivě vládli. Prosím měšťany, aby poctivě obchodovali. Prosím řemeslníky, aby si rovněž poctivě ve své práci vedli. Prosím sluhy, aby svým pánům a paním věrně sloužili. Také prosím, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli.“*** Bylo to hluboce křesťanské poselství, které se ani křesťanům ještě nepodařilo naplnit.
Husův druhý život, který započal hned po jeho smrti na kostnické hranici, jako by byl v některých etapách národní historie významnější než ten, který skutečně sám prožil. Není ani divu, že takové zdání mohlo vzniknout. Vždyť tuto zemi rozdělovala víra v jejích různorodých křesťanských podobách. Hus, nevím, zda by si to sám přál, se stal jedním z mytických symbolů duchovního zápasu, který v určitých etapách nabýval podoby boje na život a na smrt. Naposled v letech druhé světové války. To pominulo, Hus sotva bude celou národní pospolitost spojovat. To již také není třeba. Postačilo by, kdyby si jeho vyznavači i odpůrci vzájemně naslouchali. Kdo má však dnes čas a chuť klást si hlubší otázky vedoucí k pochopení druhé strany?
Jsme malý národ a malá země. Nemáme ve svých dějinách tolik postav, které by svými myšlenkami a skutky vyčnívaly z dávných věků. Proto bychom neustále neměli z dějin vytlačovat tu jedny, tu druhé. I v budoucnosti je budeme potřebovat.

Projev Františka Šmahela na Růžovém paloučku 6. července 2014

Růžový palouček u Litomyšle, kde se loučili exulanti před nuceným odchodem z vlasti po Bílé Hoře

Ke shromáždění na Staroměstském náměstí

Milí přátelé,
šílené představení, které se na těchto místech odehrálo před 394 lety, bylo vyústěním stoletého střetu dvou idejí – náboženské a politické. To, čeho zde byli lidé svědky, bylo kruté až nelidské. Stačí si přečíst průběh popravy, která trvala téměř pět hodin a je podrobně zaznamenána. Možná by se nám chtělo říci, něco takového už dnes není možné. Jistě ne podle takového scénáře. Ale pozor, člověk je stejný. Je schopen všeho. Kdo to o sobě neví, je nebezpečný pro sebe i pro své okolí. Máme v živé paměti komunistickou diktaturu, která používala nejkrutější metody mučení, aby zlomila svobodné lidi a mohla si neomezeně vládnout. Dělali to konkrétní lidé, kteří žili mezi námi. Nebo vezměme národnostní animozity, které se zvrhly v etnické čistky, dokonce tady u nás v Evropě. Mohl bych pokračovat nedávnou děsivou událostí, kdy pilot letadla řešil svůj problém tak, že spáchal sebevraždu a vzal s sebou 150 nevinných lidí. Co dělat, aby se něco takového neopakovalo? Dovolím si zmínit dva postoje, které udržují mír a pokoj mezi lidmi.

1. Mít úctu k člověku, vážit si druhých lidí, vždy mít na mysli důstojnost člověka. Existuje tzv. zlaté pravidlo, podle kterého bychom se měli řídit. Ježíš řekl: Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci (Mt 7,12). Ježíš varuje před nenávistí, nejen tou vnější, ale tou, která má svůj počátek v lidském srdci. Mít druhé za přednější sebe, to se do dnešní asertivní společnosti moc nehodí. Už v maličkostech bychom měli respektovat pravidla a projevovat úctu jeden k druhému. S tím souvisí ta druhá podmínka.

2. Být tolerantní, zdůrazňovat svobodu člověka vycházející např. z Listiny lidských práv a svobod, a současně mít respekt k zákonům této země. Připomenu známý Voltairův výrok: S vašimi názory nesouhlasím, ale do smrti budu hájit vaše právo je říkat. A já bych dodal, ať jde o postoje politické, národnostní či náboženské. Kolik životů bylo zmařeno kvůli lidské jinakosti. Mluvím-li o toleranci, pak mám na mysli toleranci, která má svoje hranice. A to hranice, jak Karel Čapek pěkně vyjádřil, které neomezují, ale ohraničují. Není to jednoduché, ovšem ono zdravé napětí mezi svobodou a respektováním pravidel nelze vytěsnit, chceme-li žít v míru a pokoji.

Je dobré si připomínat temné stránky našich dějin, ne proto, abychom živili argumenty pro odplatu, ale abychom odpustili a přitom nezapomněli. Kdo nezná nebo ignoruje svoji minulost, je na nejlepší cestě, aby ty šílené věci nějak zopakoval. Kéž je nám letošní připomínka popravy 27 vůdčích osobností tehdejší doby zdviženým prstem a varováním. Nepřítel, kterého je třeba se bát, nestojí vždy jen proti nám, může být také dobře maskován někde hluboko v nás.

Daniel Fajfr
Projev u desky se jmény popravených představitelů stavovského odboje 21. června 1621

Listy M. Jana Husa

49. Mistru Martinovi, mému žákovi

Mistře Martine, nejdražší bratře v Kristu! Napomínám tě v Pánu, aby ses bál Boha, jeho přikázání zachovával, vyhýbal se ženské společnosti a byl opatrný, když posloucháš zpověď žen, aby tě satanáš nepodvedl pomocí ženského pokrytectví; neboť praví Augustin [2]: "Nevěř pobožnosti, protože čím je pobožnější, tím je bujnější a pod rouškou zbožnosti skrývá se uvnitř žádostivý cit." Dávej si tedy pozor, abys nepřišel o nenahraditelné panictví, které jak doufám zachováváš. Pamatuj, že od tvého mládí jsem tě učil sloužit Kristu Ježíši a jak bych tě byl rád naučil, kdybych byl mohl, za jeden den všechno, co jsem věděl. Víš také, že jsem zatracoval lakotu a nespořádaný kněžský život, za což z milosti Boží trpím pronásledování, které brzo proti mně bude dovršeno; a nebojím se být zahanben pro jméno Ježíše Krista. Také tě srdečně prosím, abys nedychtil po majetku; budeš-li nicméně povolán k duchovenské službě, ať tě ovládá Boží čest, spása duší a práce, a ne vlastnění prasat nebo polností. A staneš-li se plebánem[3], měj se na pozoru, abys neměl mladou kuchařku, abys nepečoval víc o svůj příbytek než o svou duši; hleď, abys byl vzdělavatelem duchovního stánku, byl nakloněn k chudým a pokorný; a abys neprojídal statky při hodování. Bojím se také, že když nenapravíš svůj život a nebudeš se vzdávat krásných a nadbytečných šatů, že budeš od Pána těžce potrestán; jako i já nešťastný budu potrestán, protože jsem i já takové šaty míval, když jsem se nechal svést špatným zvykem lidí, mezi kterými jsem byl raněn duchem pýchy proti Bohu. A proto, žes mé veřejné mluvení a hlásání znamenitě poznal od svého mládí, nemusím ti psát více. Ale prosím tě pro milosrdenství Ježíše Krista, abys mne nenásledoval v žádné lehkomyslnosti, kterou jsi u mne viděl. Víš, že jsem - jak mne to bolí! - předtím, než jsem se stal knězem, rád a často hrál v šachy, marnil čas a často jiné i sebe onou hrou nešťastně přivedl k hněvivosti. Protože jsem se dopustil i bezpočtu jiných chyb, odevzdávám se tvým prosbám za odpuštění k Pánu nejmilostivějšímu, jestliže nebudeš líný vzývat jeho milosrdenství, aby ráčil můj život řídit a po překonání ničemností nynějšího věku, těla, světa a ďábla aspoň v den soudný mne usídlil v nebeské oblasti. Buď zdráv v Kristu Ježíši se všemi, kteří zachovávají jeho zákon. Kdyby sis chtěl nechat na památku šedivou sukni; ale myslím, že ty se štítíš šedivé barvy; tedy dáš ji, komu se ti to bude zdát lepší. Sukni bílou dáš plebánovi[4]. Mému žáku Jiřímu či Jiříkovi[4] také dáš 1 kopu nebo šedivou sukni, protože mi věrně sloužil. Prosím tě, abys tohoto listu neotevíral, leda bys dostal zprávu o tom, že jsem mrtev.

49. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

49. Mistru Martinovi, žáku svému [1]
R. 1414, 10.října. (1414, zač. října)
Tento list, nazývaný obyčejně závětí Husovou, zanechal Hus zapečetěný Martinovi se žádostí pod nadpisem, aby ho dříve neotevřel, leč by slyšel, že podstoupil smrt.
Hus Martina nebo Martinka z Volyně, svého nejdražšího a nejdůvěrnějšího žáka a přítele (viz ještě listy mu poslané - č. 23. a 79.) napomíná k cudnému a čistému životu, k dbání svých povinností, byl-li by za faráře povolán; vyznává se mu ze svých hříchů (na svědectví, jak probuzené a citlivé svědomí měl) a činí konečně svou závěť v příčině skrovného majetku svého.
[1] Pal. 183, Tom. 583. [2] Nejvíce vynikající otec církevní západní církve, na něhož reformátoři nejvíce se odvolávali, byl biskupem v Hipponě v Africe a spisovatelem, + 430. Viz č. 10. [3] farářem. [4] O nich se zmiňuje Hus ještě v listech č. 71 a 79; ale ničeho určitějšího o nich, ba ani jméno plebánovo nevíme, než to, že Husovi přisluhovali.

25. května 1914 — List budící české svědomí — č. 10

V mrákotách.

Až po letech budou lidé vzpomínati naší doby, nebudou tak činit ani s radostí ani s hrdostí.
S hrdostí vzpomínáme na děje našeho národa před Bílou Horou. I přes chyby, kterých jsme se tehdy také dopustili, byly to doby velké a vznešené. Velký a vznešený byl také i tragický odboj lidu českého v době pobělohorské, v době protireformační.
S radostí připomínáme si doby probuzení národa v době císaře Josefa II. a později - kdy národ proniknut obdivuhodným idealismem šel za svým Kollárem, Palackým, Havlíčkem.
Rádi můžeme vzpomínat i dob nových myšlének svobody, pokroku a sociální spravedlnosti, které přišly v létech osmdesátých a devadesátých.
Ale ku podivu - jak jest možno, že všecky ty krásné zásvity končí dobou dnešní, která ničím tak není bohatá jako špicly a defraudanty.
Prožili jsme právě proces Švihův: Příznak našeho těžkého ponížení mravního.
Ať se již cokoliv povídá na obvinění nebo obranu tohoto muže - jedno jest jisté, že máte tu typ člověka, kterého převracíte tři měsíce na líc a rub a nemůžete se od něho dovědět bezpečně pravdy.
Takový že je dnes český člověk? Tak daleko že došel český národ, že největší jeho vlastnost: oheň pro pravdu - jest zmrzačen v této zoufalé podobě?
Člověk Čech, člověk Husův musí se zachvět duchem božím, když vysloví slovo Pravda. Pod pouhými pohledy husitských vojáků, zanícených pro pravdu - utíkali nepřátelé - - -
A dnes! Taháme se o pravdu, cloumáme sebou, spíláme si, rveme se, popravujeme se navzájem - a přece ta pravda stále někde je mimo nás a hořce nad námi pláče.

Husova oslava před 100 lety 1. část

Jsme v roce oslav a připomínky šestistého výročí upálení mistra Jana Husa. Domníváme se, že nebude od věci vzpomenout i na obdobné výročí – ale o sto let dříve – tedy na přípravy oslav a vzpomínek výročí pětistého.
Připomeňme si nejdříve okolnosti a podmínky, s našimi současnými co do obtížnosti nesrovnatelné. Rok 1915 byl prvním rokem první světové války. V této situaci byly jakékoli vzpomínky na mistra Jana Husa, natož oslavy v Rakousku-Uhersku, nežádoucí a zakázané. Nesměl být odhalen ani pomník Husův na Staroměstském náměstí, což bylo plánováno již dávno před válkou. Dne 6. 7. 1915 byl uzavřen kordonem stráže, aby k němu nemohly být kladeny věnce. Květy házené k pomníku přes hlavy stráží byly ihned zametány! Tím víc se české spolky v zahraničí snažily památku Husovu připomenout a využít k seznámení ciziny se zápasem českého národa o obnovení českého státu. Spolky švýcarské byly s ohledem na místo konání Kostnického koncilu a Husovy smrti k přípravě programu oslav a vzpomínek nejpovolanější. První konferenci zorganizovala pravděpodobně ženevská beseda Slovan již 3. ledna 1915 v Bernu a byly na ní zastoupeny spolky Svatopluk Čech z Curychu, Český domov z Basileje, Česká beseda z Bernu a zástupci pařížských Čechů a také Dr. Lev Sychrava, který později (od srpna 1915) vydával list „Československá samostatnost".
Při konferenci bylo rozhodnuto vytvořit „Ústřední spolek sdružení švýcarského", který z jara 1915 vydal česky a francouzsky „Manifest" a dal si za úkol „podporovat s veškerou energií snahy Čechoslovanů zahraničních po obnovení samostatnosti zemí československých".
Když tento „Manifest" vyšel, snažila se rakouská vláda činnost českých spolků podlomit. Podle zápisu z valné hromady spolku beseda „Svatopluk Čech" ze 14.8.1915 předseda spolku krajan Chudoba oznámil, že funkcionáři spolku byli vyrozuměni kantonální policií, že veškerá propaganda za příčinou osamostatnění zemí českých není ve Švýcarsku dovolena a že překročení zákazu se trestá vypovězením ze Švýcarska – ani tam tedy nebyla situace bez rizika postihu.
V té době studovalo v Basileji theologii několik evangelických bohoslovců, kteří se dlouho předem těšili na připravované oslavy a samozřejmě se jich chtěli účastnit. Tři z nich – Šabacký, Souček a Řezníček – napsali profesoru Masarykovi pozdrav a dotaz na plánované oslavy, na který prof.Masaryk odpověděl lístkem, na němž m.j. sdělil studentům místo konání slavnosti v Ženevě i to, že na ní bude hovořit i prof. Denis.
Po obdržení odpovědi prof. Masaryka 10.6.1915 si Jan Řezníček napsal do deníku: „To je zpráva!!! Rozumí se samo sebou, že tam pojedu, ať to stojí cokoliv. To bude mít pro nás význam historický. Těším se na to velice."
6. července 1915 odjelo šest českých bohoslovců z Basileje do Ženevy na Husovu slavnost.
Ta byla zahájena zpěvem ruského pravoslavného sboru, který přednesl chorál „Kdož jste Boží bojovníci" česky – bylo úchvatné slyšet mezi tolika cizinci český chorál zpívaný cizími hlasy, ale českými slovy! Hned při prvních zvucích všichni povstali a vyslechli píseň vstoje. Nato zaburácel místností dlouhý potlesk.
Poté vystoupil prof. theol. Dr. Gautier a v krátkém proslovu představil profesory Denise a Masaryka, kteří byli uvítáni potleskem. Prof. Denis ze Sorbonny se pak ujal slova a mluvil asi jednu a čtvrt hodiny o české reformaci. Když došel ke slovům, že nevěří, že by nyní zvítězila rozdělenost nad soudržností a moc nad humanitou, již prý český národ vzal do svého programu, byl odměněn hlučným potleskem.
Po něm vystoupil náš prof. Masaryk. Vyložil hlavně stanovisko dnešních Čechů k reformaci a jejich úkoly, totiž abychom podle slov Havlíčkových pro to, zač naši předkové trpěli a mřeli, dovedli nyní žít a pracovat. Též jeho řeč byla provázena hlučným potleskem.
Následovaly české zpěvy, první starohusitská „Těšme se blahou nadějí", pak jakýsi kus z české opery a nakonec „Hej, Slované". Při této písni shromáždění opět povstalo. Ke konci se ozývaly výkřiky „Nazdar!", „Sláva!" apod.
Druhý den po slavnosti navštívili naši theologové prof. Masaryka v hotelu Richmond. Při té krátké návštěvě podal pan profesor všem ruku a zeptal se, jaký je zájem o Husa v Basileji, a řekl nám, že v Anglii se kázalo o Husovi v každé vesnici, a prý vůbec kdekoli jsou protestanté, se o Husovi mluvilo. Bylo mu řečeno, že se nám podařilo uveřejnit program ženevské slavnosti v „Kirchenblattu", vše ho zajímalo. Poněvadž jsme ho nechtěli déle zdržovat, vstali jsme a rozloučili se s ním velmi srdečně. Je na něm vidět, že mnoho pracuje a má hodně starostí.

Manželé Eva roz. Řezníčková a Přemysl Chlebounovi

(pokračování v příštím čísle)

Husova slavnost v Železném Brodě

Ochranovský sbor při ČCE v Železném Brodě vzal na sebe úkol hostit Husovy slavnosti Jana Husa ve dnech 4.-5.7.2015. Na přípravě spolupracoval Ochranovský seniorát s Evropskou kontinentální provincií Jednoty bratrské. Program byl bohatý, účastníci z mnoha zemí: vedle českých přijeli z Německa, Nizozemí, Švýcarska, ale také z USA, Tanzánie, Hondurasu, Jižní Afriky a Labradoru... Některé texty byly předem přeloženy, pozdravy byly tlumočeny do tří jazyků. Záštitu nad slavností převzala PhDr Hana Maierová, místohejtmanka Libereckého kraje, a pozdravila shromáždění, stejně i pan starosta Železného Brodu Mgr. František Lufinka. Pozdrav přednesli i zástupci světové Jednoty bratrské, Kostnické jednoty, společnosti Exulant a Veritas.
Během odpoledne zazněly dvě přednášky: Jan Hus jako iniciátor evropské reformace (P. Kameník) a Od Husa k Jednotě bratrské (J. Halama). Středem sobotního programu bylo vysluhování svaté večeře Páně. Z různých národů, jazyků, ras a zemí jsme prožívali pozvání ke společnému stolování s naším Pánem Ježíšem Kristem. Bylo to nezapomenutelné společenství.
Po večeři připravené německými hosty studenti gymnázia z Ochranova předvedli svou hru o Janu Husovi. A pro mladší účastníky byl připraven i „noční Kalich". Je to setkání ve skalní modlitebně, kde se v době protireformace scházeli k utajovaným pobožnostem tajní nekatolíci. Šlo nás po 22. hodině tiše skalním bludištěm s bezpečnými lucerničkami asi 60, včetně několika dětí, k noční bohoslužbě. Vedl ji R. Hertsch z Německa, překládala D. Kubíčková.
V neděli ráno zval na 10. h k bohoslužebnému shromáždění sbor trubačů. Kázal místní farář J. Polma na text Jan 16,2-3: Budou vás vylučovat ze synagog; ano, přichází hodina, že ten, kdo vás zabije, bude se domnívat, že uctívá Boha. To s vámi budou činit, protože nepoznali Otce ani mne.
Po společném obědě jsme odjeli do Besedic, kde bylo další shromáždění ve volné přírodě. Kázala sestra Benigna Carstens, členka Ředitelství Evropské kontinentální provincie Jednoty bratrské, zaznělo pásmo z Husových textů, velmi jsme se potěšili zpěvem souboru Duae Tastae Cantates.
Byla to náročná akce, ale krásná a požehnaná. Někteří si jako vzpomínku na tyto dny odvezli i skleněnou figurku Jana Husa.

Jiří Polma

Inzerce

Farní sbor ČCE v Karlových Varech hledá kazatele s nástupem podle dohody v roce 2016. Jedná se o prosperující a funkční městský sbor. K dispozici prostorný byt 3+1, modlitebna v domě.
Bližší informace na kontaktní adrese sboru.

č. 10

Rakouské Alpy - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St.Wolfgang, Salzkammergut.
Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena eur 20,00/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de.
J. Potoček - tel. 49 553 9393 - georgepot@seznam.cz

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 5

23–24/2015

VYCHÁZÍ: 15. ČERVENCE 2015

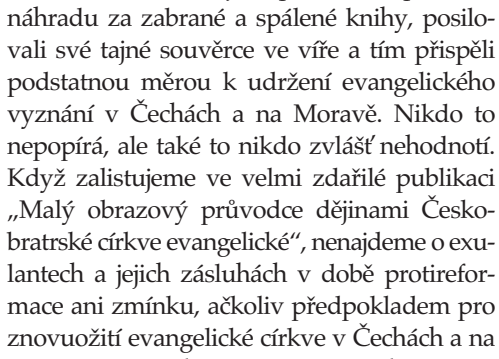
Přínos reemigrantů (potomků českých exulantů) evangelické církvi

Evangelické církve v Čechách a na Moravě vděčí pobělohorským exulantům za více, než si uvědomují a za více, než jsou ochotny přiznávat. Sotva kdo bude popírat, že se čeští exulanti v 17. a 18. století s nasazením života vraceli do své vlasti jako predikanti, přinášeli náhradu za zabrané a spálené knihy, posilovali své tajné souvěrce ve víře a tím přispěli podstatnou měrou k udržení evangelického vyznání v Čechách a na Moravě. Nikdo to nepopírá, ale také to nikdo zvlášť nehodnotí. Když zalistujeme ve velmi zdařilé publikaci „Malý obrazový průvodce dějinami Českobratrské církve evangelické“, nenajdeme o exulantech a jejich zásluhách v době protireformace ani zmínku, ačkoliv předpokladem pro znovuožití evangelické církve v Čechách a na Moravě bylo zachování evangelického vyznání v době 160 let protireformace. Tato skutečnost, že tu evangelíci ještě i po 160 letech byli, se však stala méně zajímavou samozřejmostí.

Má připomínka není namířena proti autorce knihy, s níž jsem o tom mluvila. Chtěla exulanty zmínit, avšak muselo se šetřit penězi, tedy i slovy. Několik vět o exulantech a o zachování evangelického vyznání v době protireformace bylo škrtnuto. Dějiny ČCE začínají ve zmíněné publikaci zkrátka tolerančním patentem. Vznik reemigrantských sborů našel v ní zmínku aspoň ve dvou větách. Že jim nebyla věnována větší pozornost, je snad možno omluvit tím, že v kapitole o církvi v komunistickém státě šlo jen o hrubý nástin církevní situace, v níž přínos reemigrantů a reemigrantských sborů neměl tak viditelný a široký záběr, jako působení jejich předků – exulantů v době protireformace.

K tomu, aby člověk opustil vše, co má, a začal někde v neznámu „s holýma rukama“ znovu budovat své existenční zajištění, je třeba velké odvahy. Po druhé světové válce však mnozí potomci českých exulantů neměli ani jiné volby: museli své dosavadní domovy opustit a začínat znovu. Někteří z nich však mohli volit, a někteří si dokonce mohli vzít leccos ze svého majetku s sebou. Měli to v každém případě daleko snadnější než jejich exulantští předci, ale přece jen to ani pro ně nebyla maličkost zvykat si na zcela nové prostředí a vystavit své větší nebo menší iluze o zemi otců tvrdé realitě.

Chceme-li hovořit o přínosu reemigrantů evangelické církvi, musíme vzít v úvahu i první reemigraci po první světové válce. Pro tuto první reemigraci nebyl v mladém Československu nalezen ani dostatek politické vůle. Tehdy byla po velkých dohadech v parlamentu i jinde, po mnohých odmítnutích a velkých zklamáních v řadách těch, kteří se chtěli vrátit, přijata do Československa jen malá, symbolická část potomků českých exulantů. Celkem asi 1000 osob. Tito navrátilci byli v menších nebo větších skupinách záměrně usazeni většinou v německých vsích. Němci tuto záměrnost narušit jejich národnostní celistvost na území Československé republiky pochopili a reemigranty odmítali. Pro reemigranty to nebyla právě nejpříjemnější situace. Navíc byli takovým usídlením odříznuti od českých sborů, což ztěžovalo jejich integraci v církvi. Osvěžující přítomnost a přínos reemigrantů byl v té době pociťován snad v BJB. V početnější ČCE se ta hrstka mezi Němci bydlících navrátilců spíše přehlížela. V Sulejovicích, Encovanech, Vikýřovicích, Suchdole nad Odrou i v Holúbkově na Slovensku se však brzy rozříkala nápadná vlastnost reemigrantské mládeže: Ta nechodila do divadla, netancovala, zato ráda zpívala duchovní písně a nesrovnatelně čile se snažila angažovat ve sborovém životě. Reemigrantská mládež svou *„odlišnost“* od domácí mládeže bolestně pociťovala a mínila, že odbor Kostnické jednoty, který se exulantů všestranně ujímal, má *„...za úkol ukázat české veřejnosti, že náš mravní názor je sice odlišný, avšak nesporně vyšší.“*[1] O takové důkazy však v české veřejnosti, ba ani v evangelické církvi nikdo nestál a reemigranti cítili svou bezmocnost. Stýskali si: *„Naše tužby dovedeme vyslovit a povědít lidem často pouze zpěvem.“* Reemigranti se organizovali a doufali spojenými hlasy proniknout k sluchu širších církevních kruhů a přednést své naléhavé napomenutí k rozhodnějšímu následování Krista. Avšak dříve než se jim to podařilo, zasáhla je předzvěst druhé světové války. Mnozí byli ze svých usedlostí vypovězeni, tlačily je materiální starosti. Pak přišla i válka.

Vzdor početné nepatrnosti této první reemigrantské skupiny a vzdor všem nepříznivým okolnostem, které její integraci ve vlasti provázely, byl její přínos pro evangelickou církev nemalý přinejmenším tím, že z ní vzešlo už v první generaci několik ve víře horlivých a v práci obětavých farářů, mezi něž patří bratří Jaroslav a Karel Matějkovi, Vlastimil Sláma, Jan Smetana a také Pavel Kyprý, který přišel do Čech ze slezského Husince až počátkem třicátých let.

Druhá vlna reemigrace potomků českých exulantů po druhé světové válce byla daleko silnější a politická i církevně politická situace byla daleko složitější. Tentokrát tu byla pro reemigraci politická vůle, reemigranti byli do Československa zváni, ale pro komunistické aktivisty, kteří v pohraničí působili, byla jejich zbožnost nežádoucí a jejich bývalá státní příslušnost podezřelá. S vhodností míst pro jejich usídlení si nikdo nelámal hlavu. Byli posíláni převážně do západních Čech a jejich rozptýlení bylo spíše vítáno. Usídlení v místech, z nichž byli dosavadní němečtí obyvatelé násilně *„odsouváni“*, bylo pro reemigranty jen těžko únosným břemenem.

ČCE byla po válce zaměstnána konsolidací své církevní organizace a svých starých sborů a trpěla nedostatkem farářů. V choulostivé situaci v pohraničí museli vedení církve hledat cestu křesťanského zacházení s německými faráři a německými evangelickými sbory. V praxi se to z viny na obou stranách vždy nevydařilo, ale na mnohých místech byly národnostní předsudky statečně překonávány. Češi měli převzít církevní budovy německých evangelíků. Mezi českými dosídlenci však bylo evangelíků velmi málo a mnozí z nich se ani jako evangelíci nehlásili, nebo se hlásili, ale dlouho v pohraničí nezůstali. O stejné budovy měla zájem i Československá církev, takže docházelo ke konkurenci a k překotnému zabírání budov, aniž by bylo zajištěno sborové zázemí. Do těchto zmatků se začali ve větších i menších skupinách trousit reemigranti. Jejich touhou bylo zachovat si sousedská společenství podle svých slezských a polských exulantských vsí. Synodní rada se podle svých možností zasazovala o usídlení reemigrantů podle jejich přání. Její snahy sice zcela neuspěly, ale přece jen se podařilo udržet pohromadě aspoň několik větších skupin reemigrantů, které v pohraničí vytvořily nové životaschopné evangelické sbory. Nově vznikající reemigrantské sbory však otvíraly vedení církve zcela nové problémy a nové úkoly. Ke všem starostem tehdejší synodní rady se brzy dostavila i nebezpečná konfrontace církví s komunisty.

Ve své dobré vůli postarat se o reemigrantské sbory v pohraničí prosila synodní rada nejen činné faráře, nýbrž i učitele, diakony a faráře ve výslužbě o výpomoc. Nejdříve se jednalo o pouhé krátké návštěvy reemigrantských skupin, tak jak se o jejich existenci synodní rada dozvídala. Reemigranti byli v té době většinou odkázáni sami na sebe. Jejich první setkání s politickými činiteli bylo nejednou odstrašující, ale ani setkání s českými evangelíky nebylo vždy povzbudivé. Církevní vedení si tento možný problém uvědomovalo a obávalo se, že by se reemigranti ve svém zklamání z českých evangelíků mohli připojit k některé ze svobodných evangelických církví. Zprávy kazatelů, kteří z pověření synodní rady reemigranty navštěvovali, potvrzovaly oprávněnost těchto obav: reemigranti byli *„zneklidněni“* z mnoha příčin. V neposlední řadě měli starost o své budoucí duchovní vedení.

Neratovický farář Břetislav Hladký, který se také podílel na návštěvách v nově vznikajících převážně reemigrantských sborech, postřehl a ve své zprávě jasně vyjádřil situaci: *„Až se [reemigranti] seznámí s upadlostí našich sborů, vzrostou již tu i tam se ukazující tendence k orientaci jiné. Rozhodně bude církev nucena už kvůli nim mluvit jednoznačněji a jasněji jako církev a ne jako sdružení politicko-kulturní, jak se dozvuky z liberálního minula ještě často o to pokusy činí. Nestačí jim husitsko-českobratrská romantika bez náboženského obsahu. Jsou bez onoho vztahu k dějinám národa, který je u nás běžný, neboť postrádají školního vyučování o nich a neznají myšlenkové náplně našeho nacionalismu. Je jim cizí. Příliš zakládají na Bibli, aby se vedle toho ještě do nich něco vešlo. Mají sice mnohem blíže k postavám naší reformace, ale ne skrze národní ideologii, nýbrž přímo skrze Bibli. Exulanti neprodělali s námi národní obrození, a jsou Čechy, protože jsou lidem kralické Bible. Velký vliv měl mezi nimi pietismus, ačkoliv např. švabachový zpěvník slezských exulantů, tištěný anno dazumal ve Vratislavi, zahanbí svojí klasičností velice zpěvník náš. Bude těžko jej jim brát a nahrazovat jej takovou méněcenností, bude těžko jej však i znovu tisknout.“*[2]

Setkávaly se tu dva světy vyrostlé ze společného kořene, ale prošlé rozdílným vývojem: na jedné straně stávající ČCE ovlivněná národním obrozením, osvícenstvím, národnostní romatikou, národnostní hrdostí i teologickým liberalismem, a na druhé straně reemigrantské skupiny silně poplatné staré exulantské tradici trvající především na Bibli jako na jediné směrodatném a neomylném slovu Božím, ale i na některých tradovaných zvyklostech. Jejich způsob zbožnosti byl ovlivněn klasickým pietismem i novodobějšími pietistickými hnutími, někde i letničními důrazy. Tyto dva světy vzešlé ze společného odkazu české reformace dostaly velikou příležitost ke vzájemné plodné konfrontaci, k ujasnění svých stanovisek, k hledání společné cesty. Předpokladem bylo vzájemné poznání se v odlišném historickém vývoji. Avšak svět reemigrantských sborů byl v poměru ke světu ostatní evangelické církve početně malý a vedení církve mělo nadmíru jiných starostí, než aby se mohlo příliš zabývat touto novou skupinou v církvi. Synodní rada však měla zájem na udržení potomků českých exulantů v církvi a starala se, aby reemigrantské sbory dostaly své faráře. Leckoho z českých farářů potěšila reemigrantská horlivost ve víře, leckoho rušilo jejich penetrantní lpění na tradicích, které si hájili i biblickými argumenty. Sotva koho však zajímalo, proč tomu tak je. Reemigranty zas nezajímaly novější dějiny české evangelické církve. O národním obrození nikdy neslyšeli a česká národnostní hrdost jim byla cizí, a někdy je dokonce zraňovala. Žel, i z úst některých pietisticky zaměřených církevních činitelů, s nimiž si reemigranti jinak dobře rozuměli, zazněly občas nacionalistické protiněmecké tóny, a to v době, kdy se někteří z mladší generace potomků českých exulantů ze Slezska snažili překonat německou hrdost, k níž byli po léta vychováváni v německých školách. Nejen reemigranti z Německa, nýbrž i reemigranti z Polska trpěli občasnými projevy českého nacionalismu mezi evangelíky. Liberální teologie působila na reemigranty jednoznačně odpudivě. Oba světy, reemigrantský a tuzemský církevní, se dobře shodly snad jen v české nábožensko-historické romatice.

Reemigranti, kteří přišli ze Zelova a z Volyně z baptistických sborů nebo ze sboru svobodné církve reformované, hledali cestu do odpovídajících církví. Ostatní reemigranti zůstávali v ČCE, církevními poměry se příliš nezabývali, trvali na své zásadní biblické orientaci a zařídili se po svém. Začali zkrátka podle svých měřítek rozlišovat mezi věřícími a nevěřícími faráři a podle toho si je volili. Většinou jim to vycházelo. Separovat se nechtěli. S pomocí svých farářů hledali vztahy k jiným sborům. Kus dobré práce vykonala v některých reemigrantských sborech organizace „Snaha“. Na několik let ožila také reemigrantská organizace z doby předválečné („Sbor českých exulantů“), která rozptýlené reemigranty spojovala a dávala jim možnost promluvit si v širších kruzích o svých společných starostech. Žel, byla už počátkem padesátých let zakázána. Ze strany oficiální církve se reemigrantům zvláštní vstřícnosti nedostalo. Oni ji také neočekávali, ale výše zmíněným odlišnostem nerozuměli a nejednou zapochybovali i o tom, zda jsou v Československu na správném místě. Vždyť o své vlastní minulosti věděli mizivě málo a o minulosti evangelické církve v Čechách a na Moravě vůbec nic. V průběhu dvou set let byly jejich rody dvakrát vykořeněny, dvakrát ztratily své domovy. K pochopení své nové situace a k jasnější orientaci by byli potřebovali pomocnou ruku.

Synodní rada brzy zaznamenala, že má v církvi *„zvláštní typ nových sborů“*, ale nenašla čas, aby se jim snažila důkladněji porozumět. Vedení církve ani teologická fakulta se nestarala o to, aby byli faráři a především také studenti teologie o těchto sborech dostatečně informováni a na svou případnou práci mezi reemigranty připraveni. Tak se stalo, že někteří z horlivých mladých teologů považovali reemigrantské sbory za zaostalé a svou důležitou povinnost viděli v tom, reemigrantům vysvětlit a dokázat, že se člověk vyvinul z opice. Takové - snad ojedinělé - případy byly ve sborech nemalou katastrofou.

Synodní senior Viktor Hájek hodnotil v šedesátých letech vznik nových sborů v pohraničí následujícími slovy: *„Zvláštním typem nových sborů jsou sbory vytvořené navrátilci z jiných zemí, zvláště z Ruska, Polska a Německa. Jsou to potomci evangelíků, kteří se před řadou desetiletí*

vystěhovali do jmenovaných zemí, namnoze z důvodů hospodářských. Po druhé světové válce zatoužili po návratu do osvobozené vlasti... Církev byla příchodem těchto bratří a sester velmi obohacena, zvláště když si přinesli s sebou pevnou víru a uvědomělé zachovávání dobrých evangelických tradic. Vytýká-li se jim někdy theologický konservatismus, je nutno uvážit, zdali i tento není přínosem pro církev ohroženou liberalismem a světáctvím."[3]

Synodní senior mínil jistě všecky poválečné *„navrátilce"*, a mezi nimi byla skutečně i řádka lidí, kteří se *„před řádkou desetiletí vystěhovali... namnoze z důvodů hospodářských"*. Ale proč nezmínil zdaleka největší evangelickou skupinu *„navrátilců"*, která se vystěhovala tehdy před dvěma sty lety a nevystěhovala se z důvodů hospodářských, totiž potomky českých exulantů? Jistě to nebyl záměrný, nepřejícný úmysl, spíše nedostatečná informovanost, bezradnost a naprostá neznalost exulantské minulosti. *„Teologický konzervatismus"*, který Hájek považoval za uváženíhodný přínos navrátilců, se jednoznačně vztahuje na exulantské sbory. Říkalo se o nich, že jsou konzervativní až podivínské. Faráři, kteří v těchto sborech nebo v jejich sousedství sloužili, věděli samozřejmě, odkud členové jednotlivých reemigrantských sborů přišli, a také že jsou potomky českých exulantů. Ale víc nevěděli, a ani reemigranti sami jim nemohli víc povědět. Musíme přiznat, že vedení ČCE nevěnovalo reemigrantům dostečnou pozornost a zanedbalo i svou pastýřskou povinnost. Jak pro reemigranty, tak pro faráře, kteří v těchto sborech pracovali, ba i pro celou církev by bylo bývalo nadmíru důležité zopakovat si věcně dějiny české náboženské emigrace včetně založení exulantských kolonií v cizině. Základní informace byly dosažitelné v dílech Ferdinanda Hrejsy a Gustava Skalského, a snad by se byl někdo z poválečných doktorandů nechal pohnout i ke zpracování některého tématu z problematiky emigrace a reemigrace. Romatické přednášky o odchodu Komenského z vlasti si reemigranti rádi poslechli, ale necítili se jimi osobně jako potomci exulantů osloveni.

Stejně jako mládež první reemigrantské vlny se lišila i většina mládeže druhé reemigrantské vlny od ostatní církevní mládeže: nechodila do divadel ani na zábavy, její pozornost byla věnována sborovému životu. Ve středu zájmu byly biblické úvahy a zpěv duchovních písní. Výlety do přírody a hry nechyběly a sborový život zpestřovaly nejrůznější sborové slavnosti. Mnohým nepadlo zatěžko absolvovat v neděli troje shromáždění a také ještě v týdnu dvoje nebo troje. V nedělních besídkách pro děti sedělo v těchto sborech kolem stovky dětí od tří do třinácti let, které, pokud nebyly rozděleny do skupin, vydržely všechny spolu celou hodinu zpívat, poslouchat výklad biblických příběhů a učit se biblické verše zpaměti. Pěvecké sbory z reemigrantských sborů byly známy široko daleko. Exulantští patriarchové cítili za sbor svou zodpovědnost, uplatňovali ji někdy i v malichernostech a nebylo vždy snadné přesvědčit je o nepodstatnosti jejich námitek. Ale tak tomu bývalo už i u exulantů, že ve své prostotě docházeli k jistým názorům, které považovali za nesmírně důležité, ačkoliv se jednalo o okrajové otázky. Ale protože jim jediným měřítkem byla Bible, nezbývalo než hledat trpělivě v Bibli. Nejednou si tito vyhranění bratří sami nebyli zajedno, všelijak se dohadovali, někdy se i pohádali, bouchli dveřmi, ale zas přišli a omluvili se. Zápasili o biblickou pravdu podle svých prostých možností. Faráři v těchto sborech potřebovali notnou dávku pastýřské rozvážnosti a trpělivosti, ale mohli se přitom od reemigrantů učit vnášet nevyčerpatelné poklady z Písem do dnů všedního života.

Při vší své nedokonalosti byli reemigranti ve své velké části, tak jak jsme je znali v první generaci, vyznávajícími následovníky Kristovými. Vzpomínám na celou řádku výrazných osobností. Někteří bratří a sestry bez mnohých slov doslova vyzařovali svou tichou rozhodnost víry. Jiní měli spíše sdílný a bezstarostný temperament a dokázali si na kole cestou do práce i z práce nahlas radostně zpívat duchovní písně a nic se nestarali, že by se to politickým důvěrníkům mohlo nelíbit. Mnozí se ochotně podřizovali všelijakým trestům za odmítnutí nedělní práce v továrnách, pilně odpracovávali promeškané nedělní pracovní hodiny ve všední dny, ale nesmlouvavě trvali na svěcení nedělního dne.

I z druhé reemigrace vzešlo hned v první generaci několik farářů a diakonů. Patří k nim Jan Jelínek, Emil Jelínek, Emil Pospíšil, Jan Bedřich Semerádt, Jan Matěj Tomeš a Jiří Tomeš. Kromě ordinovaných kazatelů působilo v reemigrantských sborech mnoho neškolených, ale schopných laických kazatelů, kteří faráře v jeho práci podle svých sil podporovali a na některých místech přebírali v kazatelských stanicích plnou zodpovědnost za konání pravidelných každonedělních shromáždění i za biblické modlitební a pěvecké hodiny ve všedních dnech, za práci mezi dětmi i mládeží. V komunistickém režimu byly tyto možnosti sice všelijak omezovány, ale přesto byly hledány a nalézány cesty, jak udržet čilý sborový život nejen v mateřských sborech, nýbrž i ve vzdálenějších kazatelských stanicích.

Druhá reemigrační vlna potomků českých exulantů byla podstatně silnější než první reemigrace po první světové válce. Tvořilo ji asi 10 000 reemigrantů, z nichž se část připojila k BJB nebo CB (tehdejší Jednotě českobratrské) a někteří zůstali také zcela mimo církev. Sborového života v ČCE se účastnilo zhruba necelých sedm tisíc *„exulantů"*, jak se reemigranti po svých předcích rádi nazývali. V poměru k zhruba 250 000 tisícům ostatních členů ČCE to byla jen malá menšina, od níž se zkrátka očekávalo, že se v církvi integruje. K tomu byli reemigranti také ochotni, ale trvali na svých důrazech, a v tom jim byla ponechána svoboda.

Není třeba, abychom si exulanty a jejich potomky včetně reemigrantů idealizovali. Byli a jsou to lidé s chybami, jaké nacházíme i u sebe a jiných našich současníků, a také ne všichni reemigranti si zachovali víru svých otců. Avšak ti, kteří si ji zachovali, ti přinesli zpět do země svých předků také jejich exulantský odkaz. K tomuto odkazu patřily Bible, zpěvník a modlitby. Bible, ale i zpěvníky, byly exulantům i jejich potomkům vodítkem víry. V písních a modlitbách, k nimž byli od dětství vedeni, vyjadřovali svou vděčnost Bohu, a modlitby jim také pomáhaly překonávat všecky starosti a těžkosti. Na tomto způsobu života reemigranti lpěli a snažili se ho předat i dalším generacím. Do ČCE, poznamenané odlišným vývojem a v širších kruzích silně zvlažnělé, přinesli reemigranti poměrně dobře zachovalý exulantský odkaz, v němž první místo patřilo Bohu: „Více sluší poslouchati Boha než lidí." (Sk 5,29) K zachovávání této nadčasové exulantské zásady bylo třeba žít ze Slova Božího a modliteb.

V historii svých exulantských komunit v cizině byli potomci exulantů sice také ovlivněni novodobějšími duchovními prouděními, jak výše zmíněno, ale všecky nové vlivy poměřovali odkazem svých předků, především Biblí. Úzký vztah reemigrantů k Bibli, důraz na prožité obrácení, snaha po nekompromisním následování Krista, touha po prožívání Boží přítomnosti a spoléhání se na Boží vedení oživovaly a oživují vždy znovu otázku, do jaké míry se církev, a také my jednotlivci ve své víře necháváme ovlivnit moderními myšlenkovými proudy, které nás někdy velmi nenápadně svádí k relativizaci biblických výpovědí a odvádějí od evangelia. Pro *„církev ohroženou liberalismem a světáctvím"*, jak ji v šedesátých letech 20. století charakterizoval synodní senior Viktor Hájek, byl přínos reemigrantů, v podstatě připomínka odkazu exulantů, velikým Božím darem. Nakolik oficiální církev z tohoto daru vzdor naznačeným nepříznivým okolnostem ve skutečnosti vzala užitek, lze těžko měřit. Svědectví života reemigrantů v každém případě působilo a přineslo užitek přinejmenším osobně některým dříve zvlažnělým členům církve i některým lidem mimo církev.

Reemigranti ve svých prvních generacích vymírají a následné generace jsou daleko silněji než jejich otcové už od dětství vystaveny působení vlivů moderní a postmoderní společnosti. Byla by velká škoda, kdyby se přestaly zajímat o svou exulantskou historii a pozapomněly na cenný odkaz svých předků. Všem českým evangelickým církvím by jistě nemálo prospělo, kdyby si odkaz exulantů co nejčastěji připomínaly. Nejde jen o historii nebo o tradici. Jde o zásadní rozhodnutí, o životní orientaci, o způsob života, o červenou nit vedoucí k cíli.

Edita Štěříková

Poznámky:

[1] "Ohlas domova" (z pozůstalosti V. Jersáka)
[2] Křesťanská revue roč. 14, 1947, č. 4, s. 107
[3] Církev v proměnách času, s. 18

Obrázky:

Strana 5:
Sjezd v zelovských Čechů 2003 v Zelově
Pamětní deska
Strana 6:
Dětská besídka exulantského baptistického sboru v Mirotíně na Volyni 1924
Sjezd reemigrantů v Praze 1993

Večer s Moravankami Edity Štěříkové

Letošní první jarní den, byla to sobota, jsme se sešli v kateřinickém evangelickém sboru, abychom veřejnosti představili novou knihu historičky Edity Štěříkové „Moravské exulantky v obnovené Jednotě bratrské v 18. století" s podtitulem „Obrazy ze života". Byl to příjemný podvečer, a jen pro připomenutí, v Kateřinicích a sousední Ratiboři působí jako faráři manželé Jelínkovi, oba potomci pobělohorských exulantů, kteří do Čech přišli roku 2010 z polského Zelova. V obou obcích působí hudební soubor Zvonky Dobré zprávy a Kateřinice loni v celostátní soutěži získaly titul Vesnice roku.

Kdo nám ten večer dělal společnost?

Tím prvním byl německý hudební skladatel Carl Philipp Emanuel Bach (1714–1788), syn slavnějšího Johanna Sebastiana, který nás svou hudbou uvedl do 18. století, do doby, v níž Moravanky žily. Sonátu e moll zahrála flétnistka Kateřina Chudobová, absolventka AMU, členka několika hudebních souborů (např. Trio Eufonico, Zpětné zrcátko) a také učitelka hry na flétnu v soukromé ZUŠ v Praze-Řeporyjích (a odtud moje kolegyně).

Dalším skladatelem byl Jan Meisl (*1974). Se svojí ženou Petrou nám přednesli celý cyklus Janových deseti písní Nové biblické písně; Petra zpívala a Jan ji doprovázel na klavír. Biblické žalmy jsou u skladatelů ve velké oblibě, u nás je nejznámější Antonín Dvořák (1841–1904) a obzvlášť jeho žalm 23., který jsme si toho večera také vyslechli. Nové biblické písně jsou zhudebněným 89. žalmem. Žalmista v něm nijak nešetří ani svůj lid, ani jeho Boha, Hospodina, což skladatel popisuje i svou hudbou. Manželé Meislovi žijí s rodinou v Českých Budějovicích a oba vyučují na tamní konzervatoři a Pedagogické fakultě JU.

A ještě jeden skladatel, Jiří Matys (*1927). Studoval v Brně a také tam potom vyučoval na konzervatoři a na JAMU. Kateřina Chudobová zahrála 4. a 1. skladbu z jeho Variačních monologů, přičemž obzvlášť ta čtvrtá na nás posluchače v kombinaci se čtenou ukázkou zapůsobila – to když jsme ještě měli před očima výjev, jak matka vzala své malé děti, nocí s nimi utíká k hranicím a celou skupinku pronásledují vojáci.

O četbu ukázek se podělili Josef Čáp ze Svitav a Jan Meisl. Josefa Čápa známe jako velkého fanouška Zvonků Dobré zprávy, je též prezidentem stejnojmenného spolku a členem výboru spolku Exulant.

Ale tím nejdůležitějším, i když nepřítomným, byla už zmiňovaná historička Edita Štěříková (*1937), naše nejlepší a dlouho jediná specialistka na český evangelický exil. Vystudovala na FF UK obor archivnictví, spolužákem jí byl současný římskokatolický kardinál Miloslav Vlk, který tuto skutečnost rád připomněl na sjezdu potomků exulantů u evangelického Salvátora v červnu 2013. Z politických důvodů nemohla v Čechách získat práci, a pokud ji získala, opět jí hrozilo propuštění. Nakonec emigrovala do tehdejšího Západního Německa, přičemž v Německu žije s manželem Ottou dodnes. V češtině vydala na tucet knih a získala si jimi nadšené čtenáře, protože její knížky se čtou jako detektivka – nejen proto, že je čtete se zatajeným dechem a těšíte se, co přijde na další stránce, že spisovatelka popisuje lidi a události natolik plasticky, až vše před sebou jakoby vidíte, ale také proto, že mnozí potomci pobělohorských exulantů její knížky čtou doslova „jako detektivku"; často se čtenář totiž nejdříve opravdu podívá na konec, do závěrečného jmenného rejstříku, jestli se tam nevyskytuje někdo z jeho příbuzných.

V ukázkách vybraných ke čtení byla snaha představit zatím poslední vydanou autorčinu knihu v plné šíři a bohatosti, se kterou Edita Štěříková popsala „ženský svět" Moravských exulantek v Herrnhutu (Ochranově). Od obtížného rozhodování k emigraci po vlastní uplatnění v bratrských řádech s touhou naplnění vlastního života. Řády byly velmi přísné a život kontrolován tak důsledně, že bratrské autority řídily i intimní životy manželů. Velmi barvitě jsou popsány situace v ženském „internátním" způsobu života, dělení funkcí a odpovědnosti. Autorka napínavě vylíčila osudy misionářek doslova po celém světě, popsala metodiku misie s učením se jazyku, místních zvyků, stravovacím návykům, oblékání, přizpůsobení se životnímu „stylu". Jak šířit evangelium, tu „dobrou zprávu", mezi válčícími kmeny, při povstání. Mnohé z žen strávily na misii svá nejlepší léta a ve svých životopisech podávají velmi otevřené zpravodajství. Velmi napínavé je čtení o samotném hraběti Zinzendorfovi o jeho vztazích právě k ženám v „jeho" církvi, zvláště pak k Anně Nitschmann – tajné hraběnce. *„…autorčin záměr nechápejme jako výsledek moderního generového zájmu, ale spíše jako důsledek skutečnosti, že ženy hrály ve společenství Ochranovské Jednoty bratrské velmi významnou roli, jistě významnější, než bylo v té době v církvi běžné."* – To v předmluvě napsal Ondřej Halama, senior Ochranovského seniorátu při ČCE, a tím mě osobně potěšila ta kniha ještě před tím, než jsem začal číst samotný autorčin text. Kdo se těšíte na ženy podobné současným „rebelkám", asi budete zklamáni, i když svým způsobem to nepochybně „rebelky" byly, neboť riskovaly životy své i své rodiny. Hrabě Zinzendorf se z dnešního pohledu také nechoval příliš čitelně – na jednu stranu byl v rozpacích nad ženským „tlacháním" a jinými „ženskými nectnostmi", na straně druhé se snažil u žen dodržet stejné úřady a funkce jako měli muži – „symetrickou paralelitu" v sesterské i bratrské části Ochranovské církve. A tak asi jediní, kdo nám budou dodnes srozumitelní (přinejmenším nás to nepřekvapí), budou vedoucí bratří, kteří po smrti hraběte tuto paralelitu zrušili ve prospěch mužů (ačkoli paradoxně právě zde prameny mlčí a důvody vedoucích bratří neuvádějí).

Knihu lze doporučit všem, kteří mají rádi historii a bratrskou exulantskou zejména, a tito všichni se mohou těšit na další knihu Edity Štěříkové „Více sluší poslouchat Boha než lidi".

Pavel Čáp, Josef Čáp

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2015

2. září 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 16. září 2015

Z obsahu

* *Bůh miluje i zvířata. A co člověk?*
* *Objev století*

Poselství k 14. neděli po sv. Trojici

Cizinec příkladem

Lukáš 17,11–19

Ježíš se jinak věřícím nevyhýbá. Jde do chrámu, ale stýká se i s těmi, kteří nejdou. Právě v těchto končinách se setkává s deseti malomocnými. To jsme my v nejtíživějších situacích, bezradní, uštvaní. Když máme málo moci svou situaci změnit. Když nás přemůže malomyslnost, a třeba i ta naše česká malost. Všichni takto málo mocní voláme ke Kristu: *Smiluj se nad námi!* I v končinách mimo kostel cítí člověk, že v Kristu je něco Božího, zachraňujícího.

A když je uviděl, řekl jim: Jděte a ukažte se kněžím! To zní dost drsně... Jako by říkal: „Alou do kostela! Hybaj do chrámu!" Ale Ježíš nenahání bezmocné lidi do církve, nepase se na jejich zoufalé situaci. To slovo je v podstatě již slovo uzdravení (Leviticus 14). Šlo o starozákonní předpis přesné procedury, která navracela člověku jeho místo mezi zdravými. A skutečně: když tam šli, byli očištěni.

Ježíš má tu moc: uzdravit z bezmoci, vytrhnout z neštěstí, překonat malomyslnost a izolovanost. V setkání s ním se vracíme zpět do života. Ale teď jde o to - a to je v příběhu zásadní otázka - do jakého života se vracíme? K čemu?

Devět lidí z deseti potřebuje setkání s Ježíšem hlavně k tomu, aby jim vyřešil jejich problém. Aby už neměli tu nemoc, aby měli svůj byt, svou práci, aby se už nestalo nic nepříjemného atd. Tak většina chápe boží pomoc, na to máme spasitele: abychom žili, jak nám vyhovuje. Ženeme se k návratu - do starých kolejí.

Jen jeden z deseti se nežene zpátky za svým, ale zpátky *za Ježíšem*. Jen jeden z deseti se vrací do života kvalitativně jinak: vsadí na vztah! Jen jeden z deseti je schopen jásat ještě nad něčím jiným než nad vylepšením svého písečku.

A ten jeden byl *cizinec*... Nepodceňujme lidi, kteří věří po svém. Jejich láska, jejich víra, jejich vděčnost, může být větší než jiných.

Štěpán Hájek,
farář ČCE Brno Husovice

Miniatura s Husovým upálením, Bible martinická (detail)

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Kacířská čepice – Husův atribut

Opakovaně jsme v souvislosti s nejstaršími obrazy Husova upálení zmiňovali kacířskou čepici. Jaký je původ a význam potupné čepice, která se později stala atributem svatého Jana Husa? Původ kacířské čepice je pravděpodobně spojen přímo s trestem upálení, jenž byl ve středověku vyhrazen pro kacíře. První informace o kacířské čepici se objevují ve spojitosti s inkvizičními procesy ve 13. století. Zdá se však, že výtvarně byla poprvé zachycena právě v souvislosti s Husovou osobou, a stala se vedle hranice hlavním atributem nového utrakvistického světce. Stejnou čepici mívá na obrazech upálení také Jeroným Pražský.

V obou dochovaných zprávách o Husově a Jeronýmově upálení od očitých svědků kostnických událostí se vyskytují údaje o kacířské čepici. Petr z Mladoňovic ve své Zprávě o mistru Janu Husovi popisuje nasazení „rúhavé a papierové koruny", jež završilo kroky určené k degradaci kacíře. Autor, který byl Husovým zastáncem, u Jana Husa i u Jeronýma Pražského hovoří o „papírové koruně". Na druhé straně katolický kronikář Kostického koncilu Ulrich z Richentalu tuto pokrývku hlavy nazývá slovem ynfel, tedy „infulí, mitrou". Je popsána jako bílá, z papíru udělaná infule, na níž byli namalováni dva ďáblové a mezi nimi bylo napsáno "Heresiarcha", to je arcikacíř. Slovem ynfel ale pisatel nepoukazoval na tvar čepice, protože v ilustracích rukopisů Richentalovy kroniky je okrouhlá, nikoli nahoře zašpičatělá jako mitra. Petr z Mladoňovic záměrně kacířskou čepici srovnává s Kristovou trnovou korunou - otevřeně tak činí paralelu mezi Husovou smrtí a umučením Krista. Sám Hus v Mladoňovicově textu porovnává svou „rúhavú korunu" a Kristovu „mnohem tvrzší a těžší trnovú korunu". Husovo následování Krista (imitatio) opěvují i utrakvistické písně a vyjadřují jej i některé obrazy, o nichž jsme pojednali dříve.

Kacířská čepice mívá na zobrazeních většinou okrouhlý tvar, o němž hovoří Petr z Mladoňovic. Její výška a tvar se různí - může být válcovitá, kuželovitá s lehkým zúžením nahoře, nebo je v horní části naopak rozšířená, a výjimečně i připomíná tvarem mitru. Bývá většinou

Dokončení na str. 2

Čas stanů

Prožíváme léto, dobu dovolených, unikáme do přírody, k vodě, do lesů a strání, za hranice všedních dnů. Toužíme po odpočinku, po klidu, někteří i po nevšedních a exotických zážitcích. Láká nás vytrhnout se z každodennosti, zažít čas bez starostí, žasnout nad novými krajinami, cizokrajným ovocem, lidmi, zvyky, faunou a flórou. „Nevaž se, odvaž se!", vytane v mysli pobídka z reklamního billboardu. Jsme však přivázáni pevně k zemi, patříme sem, do našeho životního prostředí, do koloritu naší společnosti a naše možností bývají různě omezené. Představy máme zkreslené a omezené také. Na světě je dnes již málo panenské přírody, o nepoznaných krajinách a mořích ani nemluvě. Obyvatelé cizích krajů se naopak začínají stěhovat k nám. Vypadá to, že právě my a naše země jsme se stali objekty jejich snů a chtění. A to nejen v rámci jejich dovolené, ale k pobytu natrvalo. S návratem prý nepočítají. Turisté obvykle nemění zvyky domorodců k obrazu svému, nebývá to jejich prioritou. Teď slyšíme, že ti kteří k nám míří, zavádějí své zvyky i nároky bez ohledu, zda se nám to líbí nebo ne. Přiznejme si, že stopy našich prázdninových pobytů také poznamenaly krajiny, kde jsme v létě pobývali. Nejsou to jen pláže plné odpadků, ale i naše tábořiště, blízké lesy, louky a stráně. Nebudu však zabíhat do ekologických a civilizačních dopadů. Zajímá mne stan, nezbytná vybavenost těch, kteří míří na dovolenou do tábořišť v přírodě. Ti jej přibalují s sebou jako svou budoucí střechu nad hlavou, úkryt, hájemství, dočasný domov. Dnes si můžeme vybrat z široké nabídky stanů různých tvarů, typů i velikostí. Podle tradice, zaznamenané v Gn 4,20, je stan vynálezem Jábele, syna Lámechova, praotce beduínských kmenů. Stan nestojí na zemi sám od sebe, je nutné jej upevnit na

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Nadační fond chce do České republiky dostat 152 irácký křesťanů

Do České republiky by mohlo zamířit 152 křesťanských uprchlíků z Iráku. Většinou se má jednat o rodiny s dětmi. Přišly o domovy, setkaly se s násilím, otcové některých rodin byli zabiti. Situace tamních křesťanů je na pokraji genocidy. O pomoc usiluje Nadační fond Generace 21. Jeho zástupci již předali jmenný seznam vládě a nyní čekají, zda kabinet a ministerstvo vnitra vysloví s přesunem migrantů souhlas. Fond by repatriovaným uhradil cestu i první rok pobytu v České republice.

(dle média)

Z církví doma i ve světě

Poznejme hranice
Evangelíci zvou na sjezd mládeže

2. – 4. října se koná už popětadvacáté sjezd mládeže v Litoměřicích. Názvem letošního tématu je: „Přes čáru“ – hranice našeho jednání, kam až si ve svém životě pouštíme různé lidi a kam Boha?
Na toto téma promluví teologové, lékaři, zástupci Diakonie ČCE a také literární historik M. C. Putna.
Kromě přednášek bude také čas na duchovní, kulturní i sportovní programy.
Podrobný program najdete na adrese:
http://sjezd.mladez.evangnet.cz/2015/
Letošní nabídkou je finanční adopce jednotlivých programů.

Další informace na adresách:

Jana Škubalová
skubalova@e-cirkev.cz, tel.: 731 593 161,
Jana Vondrová (mluvčí ČCE)
vondrova@e-cirkev.cz, tel.: 734 170 486

Čas stanů

Dokončení ze str. 1

podpěru a vypnout provazy přivázanými ke kolíkům pevně zatlučeným do země. Klasické stany jsou ve tvaru písmene A, rozkročené široce na zemi. Při zemi drží i své obyvatele, stejně jako nás přidržuje zemská gravitace. Bible přirovnává lidský život k pobytu ve stanu. Stan je totiž improvizovaný příbytek a praotcové pokládali svůj pobyt na této Zemi jen za něco přechodného. Podobnost stanu s prvním písmenem abecedy A je zvláštní. Řecké písmeno Alfa znamená počátek a Omega zase konec, nejen abecedy, ale přeneseně i života. Než však dospěje „abeceda našeho žití“ k závěrečnému písmenu, uplyne většinou mnoho let. Člověk prožije celý dlouhý život. Náš Spasitel se v knize Zjevení, prohlašuje za Alfu a Omegu, počátek a konec. Ježíš Kristus je Cestou života, na kterou jsme vykročili. Jde s námi, nikdo tu nejsme bez Jeho vůle. Vytržení stanových kolíků vyjadřuje v hebrejštině to samé jako vydání se na cestu. Složení stanu pak obrazně znamená konec pozemského žití. Apoštol Pavel nazývá pomíjitelné lidské tělo „stánkem našeho zemského přebývání“, v protikladu proti nebeskému, budoucímu tělu, zhotovenému, ne lidskýma rukama, ale Bohem. Apoštol Pavel měl zajímavé civilní povolání, živil se výrobou stanů. Podobně i manželé Priscilla a Akvila, jeho pomocníci. S Pavlem pracovali na poli duchovním k získání věčného života pro lid vzdálený i blízký a zároveň zhotovovali stany pro časný lidský život. Aby stan byl funkční a něco vydržel, musel být pevný a z dobrého materiálu. Kvalitní musely být i kolíky a lana. Povolení napínacích lan vedlo totiž k zborcení a pádu stanu. V Izajášově proroctví je Jeruzalém přirovnáván ke stanu, který nebude stržen, jehož kolíky nikdy nebudou vytrženy. Izraelský lid je vyzýván aby „upevnil svá lana a utvrdil kolíky svých stanů“. Neslyšíme tu žádnou pobídku „nevaž se, odvaž se“, kterými naopak hýří naše doba. Rozvázat máme jen svazky bezbožnosti, každé jho roztrhnout a ujařmené propustit na svobodu. Sami však máme dbát, aby provazy a kolíky našich stanů zůstaly funkční. Lana našeho vztahu k Hospodinu a provázky milování Boha i bližních. Ta lana a kolíky, jež drží stan našeho pozemského přebývání, jsou Boží výroky, zaslíbení a přikázání. Jeho milost a naše víra. Držíme-li se jich, podrží stan života vezdejšího i naše bytí vůbec. Odvážeme-li se a odhodíme jistící lano Božího slova, budeme se podobat horolezci, který rozvázal a uvolnil svá bezpečnostní záchranná lana nad propastí. Připoutejme se tedy pevněji k Bohu, ke Skále, která nás podrží. A to nejen o naší dovolené.

Marie Plotěná

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

pomalována ďábelskými symboly – jedná se o černé nebo červené postavy ďáblů, kteří jsou zobrazeni schematicky s drápy a zobáky, někdy jakoby v pohybu. Počet ďáblů není na všech Husových vyobrazeních jednotný. Bývají tři, dva či jeden. V některých případech se ďáblové neobjevují vůbec, nebo se na čepici s ďábly i bez nich setkáváme s nápisem Heresiarcha.

Význam nasazení papírové čepice kacíři před upálením není jednoznačně určen, protože tento úkon církevní právo nedefinuje. Ze známých dokladů ale vyplývá, že byla předmětem církví jednoznačně negativně pojímaným - jak dosvědčuje Husův případ, samotný církevní koncil ji použil k označení kacíře, heresiarchy, a stala se symbolem jeho odevzdání peklu. To potvrzuje i Petr z Mladoňovic *„A prve než sú rúhavú a papierovú korunu jemu na hlavu vstavili, mezi jinými věcmi řekli sú jemu: Porúčiemy duši tvú ďáblu.“* A když Husovi před hranicí spadla čepice z hlavy, žoldnéři řekli: *„Vstavte mu ji zasě na hlavu, ať i s črty, svými pány, jimž jest zde slúžil, upálen bude.“*
Kacířská čepice byla pro Husovy soudce znamením potupy a jakousi "antimitrou" - protikladem mitry, určené biskupovi jako posvěcenému služebníku Božímu. Paradoxně se však v utrakvistické církvi tato čepice stala rovněž odznakem služebníka Božího, a to Boží pravdě věrného a neprávem odsouzeného svatého mistra Jana Husa.

Milena Bílková
Městské muzeum v Kadani
www.kultura-kadan.cz/muzeum

Duch svatý – zapalující a strhující moc

Vylití Ducha svatého vede sbor ke zvěstování velikých věcí Božích – Skutky 2,1–21

U evangelisty Jana vzkříšený Pán dechne na učedníky a dá jim poslání zvěstovat odpuštění. Jan zdůrazňuje, že Boží povolání je vždy překvapení a milost svrchovaného Boha. U Lukáše Vzkříšený říká, že budou jeho svědky a nechá je čekat na zmocnění ke službě. Tu jim dá, když se všichni ztotožní s posláním a modlí se za moc k němu spolu se ženami a s Ježíšovými příbuznými. Shrnuto Augustinovými slovy: obojí vyprávění říká, že člověk nic nezmůže bez Boha. Lukášovo pořadí však zdůrazňuje, že Bůh nic nechce bez člověka. Že čeká na naše ANO ke svému záměru.
Duch sv. sestupuje na jeruzalémský kruh Ježíšových následovníků ve vichru a ohni, stejně jako Hospodin při vydání Smlouvy na Sinaji. Jako přišel tehdy, aby daroval Izraeli svou Smlouvu a povolal si královské kněžstvo, tak přichází i nyní, aby dovršil Novou smlouvu, o níž mluvil prorok Jeremjáš. Když Ježíš přinesl pravou oběť za hřích a přemohl smrt, nic už nebrání, aby ti, kdo v něho věří, byli obdarováni trvalejší Novou smlouvou, jež už není na kamenných deskách, ale přímo v nitru účastníků, a aby se stali plnomocnými svědky Pána Smlouvy. Lukáš chtěl církev upozornit, že uplatňování Nové smlouvy, zpečetěné Ježíšovou krví, a přebývání Boží v těch, kteří Ježíše milují, počíná právě tehdejšími jeruzalémskými Letnicemi. Že od té chvíle lze o Letnicích děkovat nejen za dar Sinajské smlouvy, ale i za Ducha, završujícího Novou. A dále chtěl církev upozornit, že Duch Boží není slabounký milovník stojatých vod, nýbrž zapalující a strhující moc, uvádějící vše do netušeného pohybu.
Lukáš předně dosvědčil, že Bůh seslal Ducha tam, kde byli všichni spolu, v pozdějších rukopisech dokonce čteme, jednomyslně spolu. Tehdy i dnes jej Bůh sesílá tam, kde jsou lidé spojeni Ježíšovým jménem v rodinu bratří a sester, v obecenství svědků a svědkyň, kteří chtějí sloužit svému Pánu v jeho moci. Když někdo tvrdí, že má Ducha sv., a přitom se straní církve a obejde se bez ostatních Ježíšových vyznavačů, pak lže. Vždyť Bůh Otec i Syn řekl, že bude přebývat uprostřed společenství svého lidu, a plní, co slíbil. Bůh je Láska a Lásku přece musí reprezentovat ti, kdo si lásku navzájem prokazují, ne nějaký osamělý běžec beze vztahů. Proto oheň Ducha sv. sestupuje na sbor Ježíšových vyznavačů, zapaluje je nesobeckou láskou a zmocňuje je k dílu Páně. Je to jeden oheň, jeden zdroj, jeden život, jeden dech, který vychází od Boha a prostupuje a obživuje všecky. Jednota církve je založena v tom, že ji Bůh celou napojil sám na sebe a vlévá do ní na všech místech a ve všech dobách týž proud života, týž ježíšovský charakter. Dále však čteme, že ten oheň se rozdělil a na každém spočinul jeden jeho jazyk. Boží Duch není jen mezi námi. Bůh udílí z ohně Ducha každému jistou část, dar milosti, a tím si nás formuje v rozdílné osobnosti s rozdílnými možnostmi. Je jen několik základních typů darů, a přece v církvi není neobdarovaných věřících ani kopií. Plnost Ducha dáváme dohromady všichni, všichni se vzájemně potřebujeme, každý má čím posloužit svému Pánu i ostatním lidem. On skutečně na nikoho z věřících nezapomněl. Mají-li se dnes množí křesťané za neschopné, není to Boží chyba. On rozdává, ale lidé v církvi se málo zajímají o to, co jim dal. Často jim totiž vůbec nedošlo, že služba Pánu uprostřed světa se týká i jich. Z minulých dob, kdy celá společnost byla vnějšně křesťanská, v nich přetrvává blud, že jejich úkolem je pouze pasivně přijímat. Ale když se probudí a poznají z Písma, jaké je jejich skutečné místo v lidu Páně, pak jim Pán také ukáže, jak je obdaroval a čím mohou sloužit.
Když tehdy v Jeruzalémě Duch sestoupil na věřící, udělal jim zvláštní věc: Půjčil si jejich hlasové ústrojí a začal je užívat podle Božího uvážení. Oni sami byli plně při vědomí, ale nemohli ovlivnit ani jedinou hlásku, již vypouštěli z úst. Tak první následovníky ujistil, že jsou Božími vyvolenými nástroji. Zřejmě ani nerozuměli tomu, co říkají, vždyť normálně užívali jen řečtinu a aramejštinu. Rozuměli tomu však jiní, jež Bůh chtěl oslovit. Podobné mluvení v Boží režii se v církvi objevuje i dnes. Zejména v letničních kruzích někdo občas promluví v jazyku, kterému se nikdy neučil, ale který je mateřštinou jednoho z přítomných, pro něhož má Pán zcela osobní poselství. Též mimo letniční kruhy je dost lidí, kterým Pán dává modlitbu, jíž rozumí jen andělé. Mohu potvrdit, že tento dar působí velmi osvobodivě na vnitřní život křesťana. Zažene od vás neodbytné myšlenky, umožní vám modlit se i ve chvílích, kdy sami nesestavíte ani slova Otčenáše, a poskytuje zvláštní vnitřní radost. Přejme každému, aby ten dar dostal a mohl s jeho pomocí budovat sám sebe, jak píše apoštol v 1. Korintským. Bůh může dát Ježíšovým vyznavačům tento dar jako ochranu před svody i jako pečeť toho, že je chce užívat ke své službě. Může takhle i výjimečně pomáhat svému sboru, když je nečekaně ve styku s lidmi, s nimiž se nedokáže dobře dorozumět, a přece jim má předat evangelium. Nikdo nemá právo říkat, že to vždy a všude Bůh musí udělat. Bůh je přece svobodný. A už vůbec nelze udělat z toho daru předmět chlouby. Bůh jej přece nedává za odměnu těm silným, ale dává jej těm, jejichž křehkost musí být napravena a jejichž prázdná nádoba musí být naplněna z Božích zdrojů. A totéž platí i o méně nápadných obdarováních.
Ten zvuk z nebe jako valícího se prudkého větru byl ovšem slyšitelný i pro poutníky a obyvatele v ulicích Jeruzaléma. Ti se seběhli v domnění, že poblíž řádí tornádo a bude třeba vyprošťovat oběti z trosek. Nenaskytlo se jim však setkání s živelní pohromou, nýbrž s muži a ženami, mluvícími o velikých věcech Božích. Byli šokováni tím, že od skupiny Galilejců každý slyší svou mateřštinu. Ničí-li Duch Boží něco, tak ne domy, ale jedině přehrady, které nás vzdalovaly od Boha. Nepřichází nás převálcovat, ale pozvednout a představit nám Boha jako Boha blízkého, který koná veliké věci. To dal i tehdejším zbožným židům ze všech koutů Středomoří. Ti si sice velice vážili možnosti putovat do chrámu ve svatém městě, aby Bohu obětovali a byli si jisti vyslyšením modliteb. Ale ty tisíce kilometrů i háv svaté hebrejštiny jim ho vzdalovaly. Nyní k nim však mluvil jako Otec ke svým dětem, neštítil se jejich běžného slovníku a přímo na jeruzalémské ulici jim zvěstoval, co velikého pro ně vykonal v Ježíši Kristu. Duch dodnes působí totéž, přibližuje Boha lidem a lidi Bohu. Ukazuje, že už není svatých a nesvatých míst, svatých a nesvatých řečí, ale že každá řeč - i hovorová čeština - je Kristem očištěna, aby přinášela radostnou zvěst o záchraně. Ukazuje, že Bůh ty kdysi vzdálené přijal za své děti a jako správný Otec se neštítí ničeho, co k nim patří. Takže ti, kdo bojovali za bohoslužby v národních jazycích, i ti, kdo dnes chtějí nést evangelium lidem na okraji společnosti tak, že s nimi sdílejí celý život, jsou zajedno s apoštoly plnými Ducha. A my budeme též, když budeme svědčit našim současníkům o Bohu jejich řečí, tak, aby jej necítili jako cizího návštěvníka z minulosti, ale jako Otce, který k nim přišel na dotek a může jim rozumět.
V příběhu o vylití Ducha sv. též vidíme, že se lidé sjednocují jak s Bohem, tak navzájem. Všichni, kdo slyšeli, co Duch dával promlouvat, se navzájem ptali, co to má znamenat. Ti, kdo dříve i v Jeruzalémě chodili do synagogy a mluvili jen se svými krajany, spolu nyní hledají odpověď na nové Boží oslovení. Bábelské zmatení je přemoženo tím, že oči všech se upírají k Hospodinu a k jeho Pomazanému. V církvi se ten zázrak stále opakuje. Zvěstované evangelium nás spojuje i s lidmi z druhého konce světa. Už se neodvážíme říci: „Co ten nám může povídat, ten ničemu nerozumí!“ Jsme naopak přesvědčeni, že si s každým můžeme vyměnit nějaké poznání víry, že všichni spolu můžeme hledat pravdu. A při zvěstování velikých věcí Božích, jež se udály v Kristu, také zapomínáme jako úplně nezajímavé, že se sousedními národy jsme v minulosti válčili.
Lukáš ovšem zachytil i opačnou reakci, než je úžas. Moc si jej za to vážím. Dokazuje to jeho svědeckou věrnost. Jiní se ale posmívali a říkali: Jsou opilí novým vínem! Bylo to možné? Ano, stačilo, když se člověku všechno slévalo a nerozuměl. Pak viděl jen blábolící partu, jíž se divně lesknou oči. Závěr byl nasnadě. Že je mylný, musel Petr pracně dokládat Písmem. Zázrak tedy sám o sobě nezaručí, že se člověk pokoří před Bohem a přijme jeho nabídku. Není to jen lidskou převráceností. Pán Ježíš sám se rozhodl, že nikdy nenatlačí člověka do situace, v níž by ho musel přijmout, nebo vypadat jako úplný hňup. Nemusíme závistivě vzdychat po zázracích apoštolů. Tehdy i dnes víra vzniká ze slyšení evangelia, a ne z neobvyklé podívané.

Dagmar Ondříčková, ČCE

Na pomoc uprchlíkům poputuje téměř čtvrt milionu
Lidé přispěli při Husovských slavnostech

PRAHA (24. 7. 2015) – 105 026 korun vhodili při Husovských slavnostech 5. a 6. července 2015 do kasiček návštěvníci akcí na Staroměstském náměstí a v blízkých kostelech. Pomohou tak syrským uprchlíkům v libanonském táboře Shatila. Organizace, která tam lidem pomáhá, výtěžek sbírky zdvojnásobí.
Pomoci uprchlíkům ze Sýrie, oblasti postižené občanskou válkou a řáděním bojovníků Islámského státu, se rozhodla společná komise Českobratrské církve evangelické (ČCE) a Církve československé husitské (CČSH) pro přípravu Husovských slavností 2015. Shodla se na uspořádání bohoslužebných a kostelních sbírek, jejichž výtěžek půjde těmto potřebným lidem. Partnerem akce je organizace HEKS – Pomocné dílo evangelických církví ve Švýcarsku, která spolupracuje s organizací Najdeh a dlouhodobě pomáhá všem postiženým lidem Blízkého východu bez rozdílu. ČCE na stejný účel již přispěla této organizaci půl milionem korun. I tentokrát HEKS slíbil zdvojnásobit výtěžek sbírky. Ta je určena na nákup potravin, zdravotnického materiálu, dek a plynových ohřívačů.

Brány pro příchod Krále

I. Návrat Judejců z babylónského zajetí

Brány, zvedněte výše svá nadpraží…ať může vejít Král slávy.

Žalm 24,7

Krásná výzva, kterou i zpíváme, a vztahujeme ji jednoznačně na Mesiáše – Ježíše Krista. Ale do kterých bran vejde, když vše leží v ohořelých sutinách? Pojďme si pročíst strhující záznam obnovy jeruzalémského opevnění z knihy Nehemjášovy.

Přiznávám, že jsem měl až dosud jen mlhavé představy o návratu Židů z babylónského zajetí. Známé slovo žalmu 126,1: *Když zase vedl Hospodin zajaté sionské, zdálo se nám to jako ve snách*, ve mně vzbuzovalo představu ohromného radostného průvodu reemigrantů. Když jsem si o tom přečetl víc, nestačil jsem se divit. Zavlékání obyvatel Judeje do Babylónie začalo po vzpouře krále Jojakína (Joachima) proti nadvládě Babylóňanů r. 597 př. Kr. Po druhé a třetí vzpouře následovaly další vlny deportací. Později babylónskou říši ovládli Médové a Peršané. Králi Kýrovi se vzdalo město Babylón r. 539 př. Kr. Hned na počátku své vlády dal vyhlásit povolení k návratu Judejců a k obnově jeruzalémského chrámu. Jeho osvobozující výnosy se týkaly i jiných zavlečených národností. Od první vlny nuceného exilu Židů tedy uběhlo asi 70 let, a tak se naplnilo Jeremjášovo proroctví (29,10-14). Nevíme, zda byly Kýrovy pohnutky spíše moudře státnické nebo i náboženské . Historik Paul Johnson k tomu napsal: *Postoj perské vládnoucí třídy byl etický a univerzalistický, na rozdíl od netolerantního, úzkoprsého nacionalismu dřívějších imperiálních mocností – Asyřanů a Babylóňanů. Peršané respektovali náboženské postoje poddanských národů, pokud jim nebylo upíráno místo vládců.* Judejci uvěřili, že se mocný Kýros stal Hospodinovým nástrojem k jejich návratu a vysvobození, ba přímo „Božím pastýřem" (Iz 44,28).

Kýros a jeho národ vyznávali tzv. zoroastrismus. Věřili v univerzálního boha, který mohl být pojmenován různě v různých náboženstvích. Říkali mu MOUDRÝ PÁN – AHURA MAZDA. Podle zakladatele této víry Zarathustry byl Ahura Mazda dobrotivým vladařem, jediným stvořitelem hmotného i duchovního světa, živých tvorů i lidí. Nebyl obklopen jinými božstvy, jak tomu bylo u Babylóňanů, Řeků i Římanů. Svět byl stvořen jako dobrý, Moudrý Pán nestvořil nic zlého. Nezávisle na bohu však existoval DUCH NIČITEL – ANGRA MAINYU. Ten oponoval bohu od počátku a stvořil démony. Podařilo se mu pokazit svět i lidi. Svět je bojištěm mezi dobrem a zlem. Bůh si stvořil vesmír a lidstvo na pomoc v boji proti zlu. Na první pohled se zoroastrismus zdá velmi blízký víře v Boha Abrahámova, Izákova a Jákobova. Nicméně je tady zásadní rozdíl: Hospodin nemusí teprve přemáhat zlo. On je i jeho pánem a nás chce vysvobodit z moci Zlého, dříve než mu učiní konec. Říká Izraeli i nám: *Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu* (Iz 43,25). Sympatická je tolerance zoroastrismu vůči ostatním náboženstvím. Škoda, že po několika staletích bude vytlačen z Persie bojovným islámem. Zbytky zoroastristů žijí prý dodnes v Indii.

Mezi výpravou prvních dvou skupin navrátilců v čele se Šéšbazarem a Zerubábelem (Sezbazar a Zorobábel) a obnovením jeruzalémského chrámu, menšího a chudšího než byla zničená stavba Šalomounova, uplynulo přes dvacet let. Mimochodem Zerubábel byl poslední politicky vlivný potomek Davidův, vnuk krále Jójakina, už narozený ve vyhnanství: jeho jméno znamená „Semeno Babylóna". To on vymohl na perském králi Dariovi povolení k dokončení stavby chrámu. Zorganizoval také službu levítů a korunoval velekněze Jozuu. V této činnosti ho povzbuzovali proroci Ageus a Zacharjáš. Zerubábel se stal předobrazem a zaslíbením Mesiáše z Davidova rodu (Ag 2, 23). Pak dlouho nečteme o dalších návratech, i když menší skupiny či rodiny se asi vracely. Vůdcem další nevelké, ale vlivné skupiny reemigrantů byl kněz a učitel Zákona Ezdráš (= Pomoc). Ten r. 458 př. Kr. přivedl do Jeruzaléma hlavně kněze, levity, zpěváky a muže chrámové služby. Ezdrášovým příznivcem byl pozdější perský král Artaxerxes I., který se zajímal o Mojžíšův zákon a dokonce ho pro Židy zavedl jako zákon státní.

Poslední ve SZ zmíněná skupina, vedená Nehemiášem, se vrací až r. 444 př. Kr. Židovský návrat je tedy rozprostřen na 94 let, téměř celé století. Ne všichni exulanti se vrátili, některým se nechtělo z Babylónie a pak Persie, kde se jim dobře dařilo, zpět do nejisté existence v Judeji. Ale Hospodinův lid, Izrael, se nemá bát a má se odhodlat k nebezpečnému návratu domů: Iz 41, 8-10. *Počínaje touto dobou bude už vždycky většina Židů žít někde jinde než v Zaslíbené zemi* (Paul Johnson). Exil Židům prospěl k pečlivějšímu studiu a vyučování Písmu. Biblické knihy tu získávají svoji dnešní podobu, jsou kriticky vybrány, případně redigovány židovskými učenci. Židé zbavení státu se v exilu stali NOMOKRACIÍ – dobrovolně se podvolili vládě Božího zákona. Je zajímavé sledovat, že když měli Židé vlastní prosperující a mocný stát, často prožívali spíše duchovní oslabení, táhlo je to, aby se přizpůsobovali pohanským náboženstvím sousedů a spojenců. Naopak pod tlakem a pronásledováním se obraceli k živému Bohu a naslouchali více jeho prorokům. Nestává se totéž křesťanské církvi pronásledované, jsoucí „pod křížem", na rozdíl od církve, která má ve společnosti vliv i politickou moc? Exilový prorok Ezechiel spolu s Ezdrášem a Nehemiášem jsou považováni za zakladatele JUDAISMU – poexilního židovského náboženství s jeho klady i zápory. V něm vzrostla odpovědnost každého jednotlivce za vlastní život a víru, je kladen důraz na studium Písma, kázání v synagogách převládá nad okázalými bohoslužbami v chrámu. Je to židovství, do něhož se narodil, v němž vyrostl, působil a byl obětován Mesiáš – Ježíš Kristus.

Pavel Javornický

Puritánský vojevůdce a státník Oliver Cromwell

(25.4.1599 v Huntingdonu – +3.9.1658 v Londýně)

Pocházel z chudé šlechtické rodiny ve východní Anglii a domácí puritánskou výchovu v něm upevnilo i studium práv v Cambridgi a Londýně. Do politiky vstoupil poprvé r. 1628 jako člen „Krátkého" parlamentu v opozici proti královskému absolutismu. Dědictvím po strýci r. 1636 zbohatl a získal i významné společenské postavení. Byl i v „Dlouhém" parlamentu a účastnil se obou občanských válek proti králi Karlu I. (1625-49). V r. 1642 sestavil vojsko z puritánských sedláků a r. 1646 se v čele parlamentního vojska zmocnil Londýna. 1648 vedl výkonný výbor parlamentu. Potlačil pravicové roajalisty v Anglii, Irsku a Skotsku i levicové levellery a diggery a r. 1649 se významně přičinil o odsouzení a popravu krále („tyrana, zrádce, vraha a nepřítele státu"). Anglie se stala republikou (Commonwealth of England) a Cromwell byl v letech 1653 a 1657 jmenován regentem – protektorem. Královskou korunu odmítl, ale vládl jako stále osamělejší diktátor bez parlamentu, ovšem politické konsolidace nedosáhl. Vítězstvím nad Nizozemím a Španělskem zajistil Británii imperiální postavení. Napomohl hospodářské prosperitě a náboženské toleranci všech protestantských denominací, rovněž Židy, kdysi vypovězené ze země, opět pozval zpět. V Irsku si ovšem zvláště u katolíků vysloužil pověst krvavého krutovládce. Byl přesvědčen, že skrze jeho vítězství do dějin přímo zasahuje sám Bůh. Snažil se o spojení protestantských mocností pod vedením Anglie a zastával se rovněž utiskovaných menšin v zahraničí.

Byl slavnostně pohřben ve Westminsterské katedrále, ale po návratu Stuartovců na trůn 1660 byla těla jeho příbuzných exhumována a pověšena na šibenici.

V jeho literární pozůstalosti jsou dopisy, státní akta a projevy.

Bohuslav Vik

Diskuse o vztazích křesťanů a židů

Česká křesťanská akademie v Praze 3 ve spolupráci s ICEJ srdečně zve na panelovou diskusi „Křesťané a Židé – obrat ve vztazích?", jíž se zúčastní:

*** Dr. Tomáš Kraus, tajemník Federace židovských obcí v ČR**
*** Doc. Pavel Hošek, vedoucí katedry religionistiky Evangelické teologické fakulty UK**
*** Dr. Mojmír Kallus, předseda ICEJ ČR**

Diskuse se bude konat v prostorách sboru ČCE, Korunní 60, Praha 2, ve středu 16. 9. od 19 hodin.

Husova hranice

On vás křtíti bude Duchem svatým a ohněm.

Mt 3,11

Bylo krátce po válce. Na dnešním Benešově náměstí v Děčíně plála 6. července hranice. Tatínek ji ještě v policejní uniformě hlídal a já se učil první písmenka z Poupat (tehdejší cvičebnice). Potom přišly jiné slavnosti a také náměstí bylo přejmenováno. I velký obraz MJH, který byl v památný den umístěn na luterském oltáři evangelického kostela na Teplické třídě, se tam už nikdy neobjevil. Cosi podstatného se změnilo.

A zase se blížil zlom, kterému se dnes říká „sametový". Žil jsem na faře ve staroslavné Čáslavi, která se dodnes „pyšní" lebkou Jana Žižky, ale i pozapomenutým odkazem na zemský sněm z roku 1421. Ostatně, pražské artikuly už dávno neplatí a jejich historický význam málokdo zná.

Pořádal jsem starý toleranční archiv a do rukou se mi dostala i Nová Postilla autorů F. Císaře a F. Kozáka. Jejich Slova víry pak vyšla nákladem časopisu „HUS" rovněž v památné Semtěši v letech 1904 a 1905. Do světové války chybělo 10 let a do pětistého výročí kostnické hranice ještě kousek. K svátku Jeho Veličenstva se tehdy i v kostelích zpívalo: *„Zachovej nám, Hospodine, císaře a naši zem…"*

Nebyla to jen zvědavost. Chtěl jsem vědět, jak se změnilo myšlení a „zakotvenost" kdysi tolerančního sboru v souřadnicích nových pořádků. Byl i nebyl jsem překvapen.

Ke dni Husovu znělo v Kloboukách (Císař) i v Čáslavi (Kozák) kázání na texty Ex 14,24 a Mt 3,11 s cíleným důrazem na oheň. Kázání bylo dlouhé, jak vyžadoval zvyk. Protkáno bylo také poezií evangelických básníků, kteří zanechali stopy i v současném zpěvníku. Ale nechme mluvit kazatele.

„Ty dva ohně (Hus, Jeroným), co v Kostnici vzplanuly, zapálily celý národ český, a měl-li oheň, požár českého husitismu býti uhašen, musil potřín býti celý národ, ne ten a onen jednotlivec jen."

Kruciáty ještě bolely a ekumenismus nebyl tehdy ani v plenkách. A i dnes zdá se být nejednou víc proklamativním, než kořenně hlubinným. K národnímu vědomí patřilo zakotvení v dějinách a na evangelické straně to bylo jednoznačně zakotvení reformační. Protikatolický hrot byl samozřejmostí. Vlastenectví tehdy nebylo ještě nekorektním slovem a nacionalismus, jak mu rozumíme dnes, měl tehdy jinou podobu. Pro evangelíky bylo češství nerozlučně spojeno se symbolem kalicha a Bible.

Ó kniho kněh, ty s kalichem,
jsi k hvězdám vznesla českou zem,
a bohatýrem býval Čech,
kdy ctil tě v zlatých vlasti dnech.

Potom přišla „paseka". *„Vyhubený národ se zazelenal teprve v Toleranci nábožensky a národně až po roce 1848....ale vyrostlo křoví jen…a paseka zarostla trním a býlím a plevelem…a užitečné mlází ze starých pahýlů husitských vyráží jen tu a tam… a ze svatého ohně zdánlivě nezbyl, leč popel a prach"*. A to býval kostel v Čáslavi i jinde plný k prasknutí. Neděli co neděli se sjížděli hospodáři z „Mahenova moře" s kočáry a bryčkami na evangelické bohoslužby. Že by jiskry? *„Sám pražský kardinál svého času, mluvě proti dogmatu neomylnosti papežské v Římě, upozorňoval, že pod českým popelem jiskry českého husitismu posud tlejí"*, pokračují kazatelé. Kardinálem byl míněn Bedřich Jan Josef Celestin kardinál Schwarzenberg. Byl jmenován kardinálem roku 1842 a roku 1850 na žádost pražské kapituly arcibiskupem v Praze. Roku 1859 založil Spolek pro dostavbu chrámu svatého Víta, která probíhala v letech 1871–1928. Na Prvním vatikánském koncilu vystoupil roku 1869 proti dogmatu o papežské neomylnosti, pak se ale podrobil většině. Jeho portrét od J. V. Myslbeka je ve svatovítské katedrále.

Před očima se tak odvíjí dvojí dějiny. Palacký a Pekař, mladočeši a staročeši, evangelictví a katolictví, dnešní levice a pravice. Není shody v tom, kdo hoří a kdo boří. Ale vraťme se k „jiskrám". „Některá zabloudila i na Moravu, na tu Moravu, na kteréž český lid zdá se vzhledem památky Husovy je vyhaslý a chladný". Dnes bývá Morava pro bohoslovce zemí tak trochu zaslíbenou. V Komně ale nalezneme museum miškařů, kteří putovali Evropou a dělali z býků voly a z kohoutů kapouny. Učitel národů tam snad ani nemá místo. Také v Ivančicích musíme bratrskou školu hodně hledat. Což potom Hus, který je „Pražák". A to jsme o století dál. Autoři Postilly byli už tehdy realističtí. Ale nejen to. Uměli být i reformačně bibličtí. *„Promluvíme proto i dnes ani ne tak o tom ohni, ve kterémž shořel Hus, jako spíše o tom ohni, který hořel v něm."* Dějinná hořkost je špatným rádcem a zápas slabších se silným bývá nevyrovnaný.

František Pavlis
Dokončení příště

Listy M. Jana Husa

51. Českým přátelům

Pozdravení od Krista Ježíše. Bez jakékoli škody jsme přišli do Kostnice v sobotu po svátku všech svatých; když jsme procházeli městem, rozdávali jsme latinské i německé vyhlášky, a jsme ubytováni v Kostnici v ulici blízko papežovy hospody, a přišli jsme bez ochranného průvodního listu. A nazejtří Michal de Causis[2] nalepil na kostele proti mně obvinění[3] a nadpis dal s velikým textem, že ta obvinění jsou proti vyobcovanému a tvrdošíjnému Janu Husovi, podezřelému z bludařství, a mnoho jiného. Já však s pomocí Boží si toho nevšímám, protože vím, že Bůh ho poslal na zkoušku proti mně, zda umím a chci něco trpěti, když mi spílá pro mé hříchy. Pan Lacembok[4] s p. Janem Kepkou[5] byli u papeže a mluvili s ním o mně. On jim odpověděl, že nechce nic činit násilně. Trochu se povídá, že Benedikt,[6] španělský papež, jede na sněm. Dnes jsme dostali zprávu, že vévoda Burgundský s vévodou Brabantským ustoupili z válečného pole a že prý král Zikmund byl před třemi dny v Cáchách[7] a že byl korunován, a že prý papež se sněmem na něj čeká.

A protože od Kostnice jsou Cáchy 70 mil, počítám, že sotva král přijde do Narození Páně; kromě toho počítám, že sněm skončí,[8] nebude-li přerušen, asi kolem Velikonoc. A píce je tu drahá, postel je za půl zlatého za týden, koně mají dobrou cenu. Když byl koupený v Čechách za šest kop,[9] prodává se tu za sedm zlatých.[10] My jsme s p. Janem poslali koně do jednoho města, totiž do Ravenspurka, vzdáleného čtyři míle. A odhaduji, že budu mít brzo nouzi o potřebné věci; proto sdělte tuto starost přátelům, jejichž vyjmenování by trvalo dlouho a bylo by obtížné na všechny vzpomenout. Pan Lacembok dnes jede ke králi[11] a uložil mi, abych se před královým příchodem o nic nepokoušel ve věci jednání, a doufám, že budu odpovídat ve veřejném slyšení. Pařížských je zde mnoho a Italů, ale dosud málo arcibiskupů a biskupů také málo; kardinálů je hojně, jezdí na mezcích; ale jsou lačni.[12] Když jsem jel na koni do Kostnice, hned jsem slyšel, že jedou, jak jsem jel velkým zástupem, ale sbíhal se velký zástup. Mnozí naši Čechové na cestě utratili peníze, které měli, a již trpí bídu; a já velice trpím s nimi a nemohu všem dávat. Koně p. Přibyslava převzal p. Lacembok, kůň Rabštýn však nad všecky vyniká v síle i bujnosti; a toho jediného mám u sebe, kdyby se stalo, že bych se někdy vydal ke králi mimo město. Pozdravujte všechny přátele, žádné nevynechejte atd. Toto je čtvrtý dopis z cizích krajin, daný v neděli v noci po svátku všech svatých v Kostnici. Žádný Čech od vojska není v Kostnici kromě p. Jana Kepky, který mne vedl a chrání mne skutečně jako voják a všude hlásá více než já a přivádí na světlo mou nevinnost. Dáno v Kostnici.[13] Modlete se k Bohu za vytrvalost [13] v pravdě.

51. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

51. Českým přátelům.[1]
V Kostnici, r. 1414, 4. listopadu
Hus, jehož v Norimberce Václav z Dubé byl opustil, dospěl dne 3. listopadu do Kostnice a ubytoval se u vdovy Fídy v nynější ulici Pavlově, kde se až do svého uvěznění tiše zdržoval téměř nevycházeje a k nastávající obraně se chystaje. Téměř současně s ním dostavili se odpůrcové jeho: Páleč (Stanislav na cestu se stroje umřel), Michal, pak probošt Pasovský Václav Tiem, který r. 1412 v Praze byl odpustky prodával, Jan Železný, biskup z Litomyšle, kterýž na cestu obdržel sbírku dobrovolně v českém duchovenstvu vykonanou, kanovníci pražští, Náz a Kuneš ze Zvole a j. Z nichž si nejhorlivěji proti Husovi vedl Michal de Causis nebo Michal Soudný. Týž byl rodem Němec z Německého Brodu, kdys farář pražský, muž nechvalné pověsti, který zpronevěřiv peníze královské (asi r. 1409) do Říma byl prchl a tu jménem pražských kněží žaloby proti Husovi přednášel; jeho přičiněním nejenom Jan z Jesenic, zástupce Husův v Římě do vězení uvržen (14l2) a po uprchnutí klatbou stižen (viz list č. 24.), nýbrž i klatba na Husa vznesena (1412) a zejména vydána vedlejší bulla papežova proti Husovi (viz list č. 26.). I v Kostnici osvědčil se býti největším a nejkrutějším protivníkem Husovým, nejen ihned po jeho příchodu proti němu učinil veřejné ohlášky, nýbrž i sepsal obžaloby proti němu, naléhal na to, aby Hus byl neškodným učiněn a popuzoval proti němu i pány i Němce. Stejnou zášť osvědčil naproti mistrům Křišťanovi a "kardinálovi"; vymohl opětnou klatbu na Jesenického a Prahu, pokud by se tam zdržoval; a choval se i později spolu s Pálčem nanejvýš nepřátelsky i proti Jeronýmovi. Druhého dne hned Hus oznamuje v přítomném listě, co se po jeho příjezdu proti němu a pro něho bylo učinilo a podává zprávu o různých věcech sněmu i jeho osoby se týkajících.

[1] Tom. 561-62, Pal. 185. [2] Čti: Kausis: latinsky: procurator de causis fidei = zástupce ve věcech víry, jímž byl od papeže jmenován. [3] V pův. textu: processus, t. j. oznamoval, z čeho Husa obviňuje. [4] Jindřich z Chlumu. [5] Janem z Chlumu. [6] Benedikt XIII., sesazený protipapež, uznávaný toliko ve Španielích a ve Škotsku, viz list č. 2 a 19. [7] Cáchy (Aachen) v Porýnsku, kde císařové němečtí bývali korunováni. [8] Sněm trval od 16. listopadu 1414 až do 22. dubna 1418 a měl 45 velikých veřejných sezení, ale ohlášené nápravy církve v hlavě a oudech nevykonal. [9] Kopa (60) stříbrných českých grošů = 1 těžká čili Pražská hřivna stříbra = asi 21 zl. nynější měny rakouské, za krále Václava II.; ale mince čím dál tím více lehčena, až r. 1470 jeden groš, mající původně hodnotu našich 35 kr., už jen 10 kr. platil. [10] Zlatý peníz - floren (nejprve ve Florencii zavedený ve 13. věku) = dukát. [11] Do Cách. [12] Tato tři slova jsou v latinském textě česká. [13] Obojí latinsky: Constantia = Kostnice a vytrvalost. Slovní hříčka.

Husova oslava před 100 lety 2. část

První se 14. července 1915 vracel ze Švýcar František Věchet. Těšil se na rodný kraj Valašsko, za který byl prof. Masaryk zvolen do vídeňského sněmu, vezl si mnoho zajímavých dokumentů a zpráv o válečných událostech. Při hraniční kontrole ve Feldkirchenu však viděl, jak důkladně je prohlídka prováděna, dostal strach a při přípravě svých zavazadel se mu podařilo nepozorovaně vyjmout závadné dokumenty a vsunout je pod lavici za železná kamna v koutě. Oddechl si. Nyní si byl jist, že u něj nic závadného nenajdou. Skutečně pak mohl bez překážek nastoupit do insbruckého vlaku. Domníval se, že nebezpečí je zažehnáno. Když však v noci přijel do Vídně, byl hned na západním nádraží zadržen detektivy policejního ředitelství a vsazen do posádkové věznice a již po dvou výsleších oznámilo policejní ředitelství 18.července jeho případ vojenskému prokurátorovi.

Vídeňská policie větřila v počínání českých bohoslovců jednak vyzvědačství, jednak velezradu. O té nejlépe svědčil zájezd basilejských studentů do Ženevy k Husovým slavnostem a jejich styk s profesorem Masarykem, o jehož záměrné protihabsburské akci byli ve Vídni již plně přesvědčeni.

Za jedenáct dní po Věchtovi, dne 25.července jel domů do Čech senior České studentské desítky v Basilei, bohoslovec Jan Řezníček. I on si vezl domů mnoho zajímavých záznamů – především svůj deník, jejž si vedl už od jara a v němž otevřeně propagoval své protirakouské přesvědčení, pak zápisník s řadou poznámek o válečných událostech z dohodových časopisů, množství výstřižků ze švýcarských novin a časopisů i celá čísla švýcarských a francouzských časopisů politických i satirických. Dále i program Husových oslav v Ženevě, barevné pohlednice francouzských generálů a šifrovací klíč, který si smluvil se švýcarským kolegou Paulem Vetterlim, aby si mohli navzájem vyměňovat zprávy i další soukromou korespondenci.

Tak jako Věchet oddával se i Řezníček naději, že svou sbírku záznamů bude moci provézt přes hranice, a byl velmi překvapen, když viděl, s jakou dychtivostí se ho revizoři ve Feldkirchenu chopili, jakmile si v pase přečetli jeho jméno, a když důstojník-cenzor mu hned po prvních formalitách škodolibě oznámil, že jistě byl na Husově slavnosti v Ženevě a s několika kamarády, jejichž jména uvedl, navštívil profesora Masaryka v hotelu Richmond. S hrůzou seznal, že je v pasti, a bedlivá tělesná prohlídka ho v tom utvrdila. Po šesti dnech čekání ve Feldkirchenu odvezli sklíčeného Řezníčka do Vídně. Krajané ve Švýcarsku se dověděli o smutném osudu Věchtově a Řezníčkově poměrně brzy. Dr. Lev Sychrava o tom uveřejnil hned v prvním čísle nově založené „Československé samostatnosti“ z 22. srpna krátkou zprávu. Ve Vídni si mohli být jisti, že se velezrádní bohoslovci ze Švýcar domů již nevydají. Nařídili, aby jim na hranicích byla zadržována veškerá pošta a především poukazy peněz, aby byli bez prostředků. Zeměbranecký divizní soud ve Vídni vydal 20. listopadu 1915 zatykače na oba bratry Šabacké, Vančuru a Součka a 4. prosince na Dobiáše.

V té době zakročila též universita v Basileji ve prospěch zatčených theologů, především Řezníčka, který byl jejím akademickým členem již dávno před válkou. Děkan bohoslovecké fakulty, prof. Dr. E. Vischer, proslulý učenec, odeslal pak 3. prosince vojenskému soudu úřední dotaz, co je s jejich studentem Řezníčkem a je-li naděje, že by mohl v dohledné době pokračovat ve studiích. Tím dala universita najevo, že Řezníčkův osud má na paměti.

Původně bylo v této trestní věci stíháno osmnáct osob, vedle deseti basilejských studentů ještě někteří jejich příbuzní. Když bylo probráno množství doličného materiálu a skončeny výslechy, nezbývalo vojenské prokuratuře, než zastavit stíhání jak proti všem příbuzným, tak proti vzdálenějším účastníkům. A tak z původního počtu viníků zbyli nakonec čtyři: Věchet, Řezníček, Pokorný a Valchář. Na ně vznesl vojenský prokurátor ve Vídni 16.února 1916 obžalobu. Věchet, Řezníček a Pokorný byli obviněni ze zločinu velezrady, Valchář spolu s Věchtem pro přečin obcházení branné povinnosti podle paragrafu 68 branného zákona. Proti Věchtovi a Řezníčkovi přinesl doličný materiál hojnost argumentů, Pokorný se dopustil velezrady tím, že 25.5.1915 poslal z Basileje svému otci na Vsetín lístek, v němž bylo utajeno heslo „Ať žije česká republika!“

Hlavní přelíčení začalo 21. března 1916 před zeměbraneckým soudem ve Vídni a po třídenním zasedání byl 23. března večer vynesen rozsudek, jímž byli František Věchet a Jan Řezníček odsouzeni ve smyslu obžaloby k trestu smrti provazem, Pokorný ke dvěma letům těžkého žaláře s obvyklým zostřením a Gustav Valchář byl osvobozen pro nedostatek důkazů.

Pokud jde o viníky odsouzené k smrti, rozhodl válečný soud většinou hlasů (3:2), že doporučení panovníkovi milostí je sice hoden František Věchet, nikoli však Jan Řezníček. V případě, že by mocnář prominul trest smrti oběma, navrhoval válečný soud jako náhradní trest šestnáct let těžkého žaláře Věchtovi, dvacet let Řezníčkovi. Vojenský prokurátor navrhl, aby císařově milosti byli doporučeni oba odsouzení a aby jim trest smrti byl změněn na čtrnáct a osmnáct let těžkého žaláře. Jako zvláště polehčující okolnost uvedl jejich pravdomluvnost. Oba odsouzení nastoupili trest 14. února 1917, 20. dubna pak byli dopraveni do civilních věznic – Věchet do Štýrského Hradce, Řezníček do Garstenu, kde jejich osud byl snesitelnější než ve věznicích vojenských. Dlouho v nich nepobyli, neboť na základě císařské amnestie pro politické vězně ze 2. července 1917 byli oba propuštěni.

Své vězeňské období zpracoval Jan Řezníček v knize „Ve věži smrti“. Najdeme v ní mnoho zajímavých údajů o našem protirakouském odboji, poněvadž ve vídeňském vězení bylo internováno mnoho významných osobností tehdejšího českého politického života. Poněvadž ve vídeňské věznici zastával dost dlouho funkci písaře, přišel do blízkého styku s našimi politickými vězni, o nichž vypravuje různé pěkné podrobnosti. Ti pak i na něho ve svých pozdějších pamětech rádi a s uznáním vzpomínají (Dyk, Dušek, Špatný, Klofáč a další). Po propuštění z věznice nastoupil Jan Řezníček službu u čáslavského 21. pěšího pluku, u něhož sloužil již před válkou.

Zpracováno převážně podle sborníku „Ve jménu Husově pro svobodu národa“, vydaného k 20. výročí Masarykova vystoupení ve Švýcarsku dne 4. a 6. července 1915.

Manželé Eva roz. Řezníčková a Přemysl Chlebounovi

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na výstavu dětských kreseb zaměřených k tématu "Dary Země", která bude uspořádána v září 2015 v Galerii Josefa Adamce v Praze 7, Na Špejcharu 3 (metro A Hradčanská).

Výstava bude otevřena v neděle 6., 13. a 20. září od 12 do 14 h a ve středy 9. a 16. září od 16 do 18.30 h. Na závěr výstavy v neděli 20. září budou vyhlášeny výsledky dětské výtvarné soutěže.

JNe

Obamova burcující řeč v Charlestonu

Policie mluvila o nenávistném zločinu a terorismu. Obama však hovořil o Boží milosti. 5000 smutečním hostům v Charlestonu v Jižní Karolině citoval prezident z gospelové písně „Jak vzácnou přízeň dáváš nám“ (Amazing Grace), ve které hříšník vděčně a užasle vyznává: „Já ztracen byl, tys našel mě, teď mohu světlo zřít.“ Tato píseň je známá jako příběh osobního spasení.

V Obamově projevu se stala něčím více, výrazem naděje, že pro Spojené státy může být i kolektivní, společenská záchrana. Prezident mluvil „náboženskou řečí“, avšak jeho poselství bylo také politické a společenské. Bylo namířeno proti cynické představě, že se přece nedá nic dělat. „Podle křesťanské tradice je milost nezaslouženým, svobodným a laskavým darem Božím.“

V hrozné tragédii v Jižní Karolině „daroval Bůh milost a dovoluje nám vidět, že jsme byli slepí. Lidé mají novou příležitost, aby nalezli své lepší já. Rasismus má kořeny v otroctví. Bílé Americe je zatěžko tuto vinu přiznat, ale lidé by se mohli změnit k lepšímu.“ Když prezident začal zpívat „Jak vzácnou přízeň dáváš nám,“ několikatisícové shromáždění se přidalo.

(Der Sonntag, č. 27, zkráceno, přel. BV)

Kostnické jiskry

25. května 1914 — List budící české svědomí — č. 10

Opětná konfiskace Kostnických Jisker

Také 9. číslo "Kostnických Jisker" shledala censura závadným a zabavila část nákladu pro několik řádků ve zprávě "Co jest mše". Dle nálezu konfiskačního shledán byl v zabaveném místě přečin proti veřejnému pokoji a řádu dle § 303. tr. z., neboť inkriminovaným výrokem "uvádí se v posměch a hledí zlehčiti zřízení církve katolické v státu zákonně uznané". Konstatujeme toliko, že zpráva obsahovala statistiku jednotlivých výkonů kněze při mši a že byla otištěna mimo jiné listy také v arcibiskupském orgánu "Čech".

* * *

Myjavci v Praze

U příležitosti hospodářské výstavy přijelo za vedení p. řed. Sam. Jurenky 10 Slováků do Prahy z velké obce Myjavy na uh. Slovensku. Myjava je nejčistším evangelickým ostrovem v národě československém. Ostrov tento leží uprostřed našeho národního tělesa při hranicích moravských a odvozuje svůj evangelický původ přímo od reformace husitské.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2015

16. září 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 30. září 2015

Z obsahu

* *Třikrát o církvi*
* *Rozhovor s paní Sabe Amthor Soe*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

Stvořitel času se neopozdí.
Jan 11,1–45

Ježíšův přítel Lazar vážně onemocněl. Na volání o pomoc však Ježíš reagoval pouze slovy: *„Ta nemoc není k smrti, ale aby skrze ni byl Syn Boží oslaven.“* Je zjevné, že dobře věděl, co se stane, ale nemoc ani smrt ho nepřiměly k panice. Viděl v duchu, že to bude nakonec k oslavě Božího Syna. Patrně o tom musel předem se svým OTCEM rozmlouvat, aby dokonale naplnil jeho vůli. Když přišel na místo, byl již Lazar čtyři dny pohřben, zavalen kamenem a oplakáván. Ježíš dostal výtku od Marty i Marie: *„Pane, kdybys tu byl, nemusel náš bratr zemřít, ale teď už je POZDĚ...“*

Může snad VZKŘÍŠENÍ a ŽIVOT přijít pozdě? Když Bůh, vládnoucí nad časem, pošle někam svého SYNA, není nikdy pozdě.

Co se s námi děje, když přijde nemoc, bolest, stáří, umírání? Nepropadá naše duše panice? Jako Marta a Marie říkáme – Pane, kdybys tu byl, tak nás to nemuselo potkat. Nezapomněl na nás Ježíš? Nezpozdil se někde na cestě? Ne. Neboj se! Ví o nás, dokonce i ví, kolik nám zbývá vlasů na hlavě. Jsme mu dražší než mnoho vrabců, o které se také stará. Nepřestal nás milovat, nepřijde pozdě, ani neopustí své věrné.

I ty jsi Ježíšem milován, je tvým přítelem. Mnohdy to vypadá, že Pán neslyší, nereaguje na volání o pomoc včas, ale u něho není nikdy pozdě. Důvodem může být, že v nás chce nechat něco zemřít, aby se na nás vzápětí oslavil Boží Syn. Každý nakonec osobně projdeme umíráním a smrtí, ale protože jsme jeho, neopustí nás, neboť jeho láska je silnější než smrt. Přichází k nám v moci - jako VZKŘÍŠENÍ a ŽIVOT. Uvádí nás do nové dimenze vztahu s OTCEM jako Boží syny.

Co nesmí člověk zmeškat, je SMÍŘENÍ S BOHEM zde na zemi skrze VÍRU V KRISTA.

Otec miluje Syna a všecku moc dal do jeho rukou. Kdo věří v Syna, má život věčný (Jan 3,35n). - Potom můžeme vyznávat spolu s Jóbem:

Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ač zbaven masa, uzřím Boha, já ho uzřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí, ne někdo cizí... (Jób 19,25)

Jan Talán,
vikář sboru CB Horní Krupá

Kam s ní

Ti evangelíci, kteří se kolem mne shlukli, když jsem přišel do Jilemnice, pocházeli silnou většinou z krkonošských hor, ze sboru křížlického a několik dalších ze sboru valtěřického, vrchlabského či dokonce libštátského. Jilemnice je přitahovala jako město, které mohlo přistěhovalcům nabídnout zaměstnání nebo jim umožnit jiný způsob, jak obhájit skrovnou existenci. Nedivil jsem se, že když mne tam vyslala Synodní rada Českobratrské církve evangelické začátkem roku 1941 jako mladého vikáře, čerstvě ženatého, abych tam sloužil evangeliem hloučku evangelíků, nečekala mne tam fara ani kostel ani byt. Nenechali mne na ulici, bydleli jsme v prázdném školnickém bytě, potom i v rodině jednoho ochotného bratra a posléze jako nájemníci v soukromém evangelickém domě.

To předesílám, abyste pochopili, že jsem rád naslouchal bratru staviteli Zelinkovi, který nakreslil, jak by mohl vypadat dům, jenž by sloužil jako kostel i obydlí pro farářovu rodinu, která se rozrostla. A tak se vskutku začalo se stavbou toho domu v roce 1945. Na její výstavbu přispěli členové sboru, církev a posléze i stát. Po cestování po různých školách měli jilemničtí evangelíci konečně svůj dům, s nimi jsem se radoval i já. Tehdy to začalo, že jsem si Jilemnici zamiloval a setrval tam až do důchodu. Čtěte si o tom ve sborníku Církev v proměnách času 1918 – 1968.

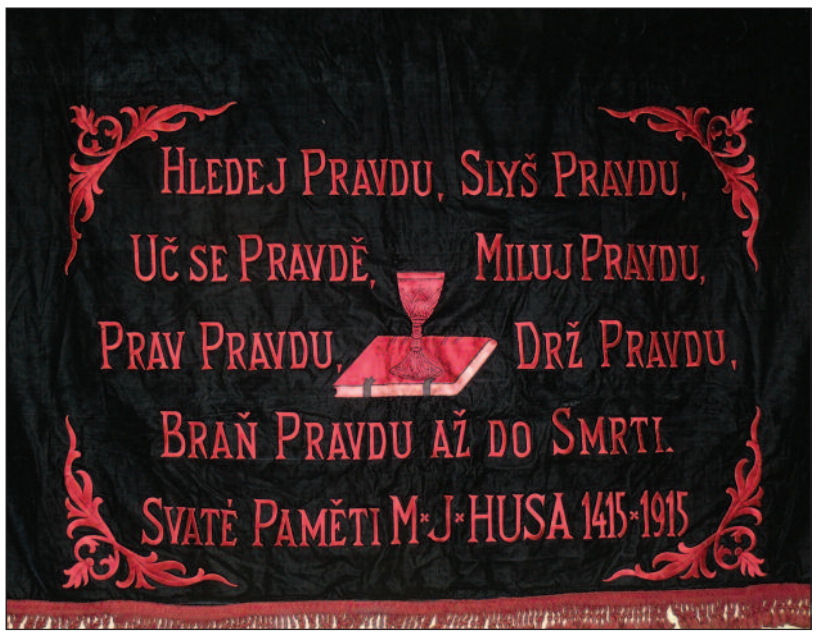
Postupně jsem své členy poznával, shromažďoval a uváděl do krásných tajemství evangelia. Za celou dobu, necelých 40 let jsem ani jednou v neděli nechyběl na kazatelně. Při svých návštěvách jsem zjišťoval, jací ti moji evangelíci jsou. Zvláště mne jednu dobu zajímalo, zda mají všichni Bibli. Vykládal jsem v kázáních, že evangelík bez Bible je holá nemožnost. Nejen kazatel, ale ani jednotlivý věřící se bez ní neobejde. Přesvědčil jsem se však, že někteří se bez ní obešli. Při jednom rozhovoru, když přišla řeč na Bibli, se

Dokončení na str. 2

Vážení čtenáři,

Začíná nové období poprázdninového vydávání našich novin, a tak vás opět informujeme o práci v naší redakci. V prvním pololetí jsme se ve vydávání poněkud "předběhli" díky několika zajímavým dvojčíslům, a tak již vyšlo 22 čísel a o prázdninách měsíčně po jednom dvojčísle. Díky ročnímu předplatnému a vašemu finančnímu přispění formou darů jsme vydávání zvládli bez problémů. Děkujeme vám, že na naši práci pamatujete jak finančně, tak i modlitebně. Ale děkujeme také za vaše příspěvky psané, jak články, tak i oznámení o dění ve vašich sborech.
Přejeme si obnovit ve větším rozsahu rubriku inzertní. Prosíme, neostýchejte se, rádi vaše inzeráty uveřejníme. Ceny inzerce zůstávají stejné, jednotlivci za řádek 40 Kč, instituce 50 Kč. Příspěvky můžete posílat poštou na stále stejnou adresu: Ječná 19, Praha 2, 120 00, nebo e-mailem na adresu ET.KJ@worldonline.cz, č. účtu 228961190/0300.
Druhé pololetí jsme zahájili s určitými komplikacemi, jak zdravotními, tak finančními. Zmíním se o těch finančních. Do konce roku máme v plánu vydat ještě deset čísel, to samo znamená částku cca 140 tisíc Kč, kromě dalších nezbytných administrativních výdajů. Ke konci srpna máme na účtu 112 tisíc. S touto částkou bychom tedy plánovaný počet čísel zdaleka nemohli vydat. Prosíme vás, milí čtenáři, přispějte i vy k plynulému vydávání našich společných stoletých Kostnických jisker svou finanční pomocí. ET-KJ takto bude vpravdě společné dílo nás všech.

Za redakci a administraci
Támar Kočnarová

Objev století

Na pohřby nechodím ráda a vždy obdivuji faráře, kolik toho musí zvládnout – těšit plačící a ještě zvládnout organizaci slavnosti a zajistit důstojnost prostředí. Mnohdy dojde na improvizaci. Kdo viděl našeho faráře Davida Nečila, jak bravurně křtí rómské dítě, jehož rodina, ač řádně ohlášena, přišla na křest až po ohláškách, ví, že je v zachraňování ožehavých situací mistr.

Nebylo tomu jinak na pohřbu bratra Adámka, kde nechybělo bohaté občerstvení, fůra hostí, důstojný program, ale chyběly máry. Prostě najednou se zjistilo, že není v kostele rakev na co položit. David rychle přirazil k sobě dřevěné bedny, které používáme v našem kostele jako podium při vánoční hře, aby sestry vzadu v kostele jejich nejmenší bratry a sestry alespoň viděly, když už je neslyší…

Čím ale bedny zakrýt? Při horečnatém pátrání po dostatečně velké černé textilii narazil farář David v kamrlíku za varhanami, kde je páté přes deváté a řada věcí čeká, až bude přesunuta do chystaného evangelického muzea, na starý černý povlak, který při rozbalení odhalil červený nápis: „Hledej“. Farář hledal a rozbaloval dál a našel další rudě vyšité slovo: „Pravdu“. A pak už bylo jasno, že jde o stoletou pokrývku s Husovým citátem, nalezenou takto v roce Husova slavného výročí, díky panu Adámkovi, který si pospíšil do nebe, právě včas, aby zazářila pověšena na zadní stěně kostela svým hebkým černočerným sametem s kalichem barvy krve na Noci kostelů. (Pan Adámek mi odpustí, že snad malinko zlehčuji jeho slavnostní odchod z tohoto světa, ale měl neobyčejný smysl pro humor.)

Začala jsem pokrývku zkoumat, pak jsme ji znovu prohlíželi a pročítali s dětmi v mém výtvarném kroužku „Klubíčka“. Snažila jsem se dětem vysvětlit, jak mohla být asi udělána. Dětem se to líbilo.

Konec 19. století přál v Rakousku-Uhersku, které tehdy pohlcovalo české země, rozvoji nejrůznějších českých spolků, které vznikaly jako projev národního obrození. Ty byly pak zvyklé se zviditelňovat výraznými prapory, nesoucími znak spolku či významné heslo, charakterizující zaměření spolku. Byla to doba, kdy vyšívání patřilo k

Dokončení na str. 2

Dary na tiskový fond

S vděčností jsme v prvním pololetí přijali finanční příspěvky od těchto ochotných bratří a sester

Brněnská tisková misie	500 Kč
II. sbor ČCE – místo neuvedeno	1634 Kč
Dušková Věra	500 Kč
Hanus Ladislav – Holetín	6000 Kč
Karbusová D. – Hrušovany 5, Úštěk	500 Kč
Otter Jiří J. – Praha	500 Kč
Petrilák Luděk	1000 Kč
Przeczek Kazimír	200 Kč
sestra Smejkalová	500 Kč
Smržová Ludmila	700 Kč
Šlechtová Hana	200 Kč
Tomšová Vlasta	500 Kč
Verner Pavel – Klatovy	200 Kč
Vobrová Žofie	1000 Kč
na výpise nečitelně uvedené jméno	1000 Kč

Z církví doma i ve světě

Před 600 lety byl sepsán Stížný list 425 českých pánů proti upálení Jana Husa

Stížný list proti upálení mistra Jana Husa je dobový dokument vyjadřující názory české šlechty ztotožňující se s Husovým učením a odsuzující jeho upálení v roce 1415. List byl „Dán v Praze léta božího tisícího čtyřstého patnáctého, druhý den měsíce září, v plné radě urozených pánů, šlechticů a vladyk Království českého a Markrabství moravského s přivěšením našich pečetí“, tedy 2. září před 600 lety. Dokument podepsalo 425 českých pánů.

Z osmi exemplářů tohoto významného dokumentu se zachoval jediný. Je uložen v Edinburghu a do Čech se na trvalo nikdy nevrátí. Existuje tu však jeho faksimile, uložené v Národním archivu v Praze. Další kopie, která byla vytvořena v České republice restaurátorem Davidem Frankem, je umístěna ve stálé Ženevské expozici. Musée international de la Réforme ji daroval krajanský spolek Beseda Slovan se sídlem v Ženevě. Na realizaci projektu spolupracovala s Besedou Slovan i Českobratrská církev evangelická, jejímž prostřednictvím bylo hotové faksimile Stížného listu předáno do Ženevy.

e-cirkev.cz

Ruská pravoslavná církev vede spor o největší kostel v Petrohradu

V Petrohradu vypukl spor o největší kostel v tomto městě na severu Ruska. Městské úřady odmítají předat perlu klasicismu, chrám svatého Izáka, ortodoxní církvi. Patriarchát v Moskvě podle agentury DPA oznámil, že se s Petrohradem o svatostánek, který nyní slouží jako muzeum, bude soudit. Právnička patriarchátu zdůraznila, že chrám byl postaven pro církevní a ne pro výstavní účely. Doposud se v něm bohoslužby konaly jen příležitostně. Úřady ale trvají na tom, že katedrála coby muzeum celonárodního významu zůstane ve vlastnictví města.

Po rozpadu Sovětského svazu ruská vláda, zejména pod vedením současného prezidenta Vladimira Putina, vrátila ortodoxní církvi mnoho nemovitostí a uměleckých děl, jako jsou třeba ikony. Nicméně jak připomíná agentura DPA, církev chrám svatého Izáka nevlastnila ani za carských časů. Tuto památku loni navštívilo přes tři miliony lidí. Chrám je vysoký 101 metrů. Dominantou chrámu, jehož stavba trvala téměř 40 let, je pozlacená kupole. Do chrámu se vejde téměř 14 000 věřících. Během komunistického režimu byl chrám přeměněn na muzeum ateismu a v letech 1928 až 1990 se v něm nesměly konat bohoslužby.

www. christnet.cz

Silná slova nepomohou, prioritou je člověk!

Způsob, jakým se mnohá média vyrovnávají s problémem uprchlíků, znepokojuje křesťany v celé Evropě. Jako příklad může posloužit nedávná výzva čtyř britských církví. Baptisté, metodisté, spojení reformovaní (The United Reformed Church) i skotská církev (The Church of Scotland) vydali prohlášení, v němž se pozastavují nad stylem informování o situaci v Calais a na dalších místech. Lídři zmíněných církví dokonce vyzvali vrcholné představitele britské společnosti, aby přehodnotili veřejně používané výrazivo. Autoři prohlášení poukazují na častý výskyt slov „invaze“ nebo „povodeň migrantů“. Tím se podle nich celý problém démonizuje a potažmo dochází k očerňování lidí, kteří jsou v nepředstavitelně zoufalé situaci. Nešťastně či necitlivě formulované věty nahrávají silám, kterým jsou křesťanské hodnoty vzdáleny. Namísto silných slov by se Velká Británie měla vrátit k hodnotám soucitu a respektu k lidské důstojnosti. Celospolečenská debata má vycházet ze skutečnosti a nikoliv z dojmů a uměle vyvolávaných emocí. Je žádoucí pracovat s ověřenými statistickými údaji a pečlivě porovnávat počty žadatelů o azyl z posledních let, a to v rámci celé Evropské unie. Čtyři britské církve ve svém prohlášení také zdůraznily fakt, že mnozí z uprchlíků se nemohou vrátit domů, a proto je nutné najít humanitární řešení, jehož prioritou je člověk.

(s použitím zdroje www.urc.org.uk Jiří Karban)

Biskup Dušan Hejbal chce pokračovat

V den svých 64. narozenin, tedy rok před věkovou hranicí pro odchod do emeritury, se biskup Starokatolické církve v ČR Dušan Hejbal rozhodl nabídnout svoji službu církvi i pro další období. Tuto nabídku učinil na dobu tří let. Současně oznámil svůj úmysl svolat synodu, která bude rozhodovat o jeho setrvání v úřadě. Synoda bude svolána v souladu s církevními předpisy, uskuteční se ve dnech 15.-17. října v Pacově. Připomeňme, že Dušan Hejbal je nejen představitelem „malé“ církve, ale především výraznou osobností ekumenické scény. Jeho další působení tedy může mít i přínos přesahující domovskou církev.

(s použitím zdroje www.starokatolici.cz Jiří Karban)

Inspirace pro mladé luterány: reformace nekončí…

Naléhavá slova zacílená především k mladé generaci zazněla na srpnovém setkání Světové luterské federace (LWF – Lutheran World Federation) v německém Wittenbergu. Například Fidon Mwombeki, působící v oblasti misí a jejich rozvoje, upozornil, že hlásání evangelia je mnohde ovlivňováno falešnými svědky, kteří často šíří zbytečný strach. Apeloval na publikum mladých luteránů z osmdesáti zemí světa, aby nezapomínali na stále živý odkaz Martina Luthera, jehož odvaha a přímé myšlenky jsou zavazující a inspirativní i pro dnešek. Mladší generace by ve svých sborech neměla zanedbávat příležitost pro důsledné reformování církví; měla by pozvolna přebírat větší zodpovědnost. Reformace totiž nikdy neskončila, zůstává trvalou výzvou. Fidon Mwombeki upozornil, že zvláště v období sílícího náboženského fundamentalismu je nutné, aby mladí lidé nezůstávali lhostejní. To ostatně platí pro celou nastupující generaci českých a moravských protestantů.

(s použitím zdroje www.lutheranworld.org Jiří Karban)

Kam s ní

Dokončení ze str. 1

mně jaksi samozřejmě přiznali, že ji nemají, ale babička ji má. Po této zkušenosti jsem při takových návštěvách nenápadně zkoumal, zda vůbec a kde by ji mohli mít. A mnozí z nich ji měli, ale když jsem ji chtěl vidět, dalo jim práci ji v knihovně najít a vyndat.

Tehdy jsem přišel na myšlenku, kterou teprve nyní v důchodu zde v Brně ohřívám a svým čtenářům a dalším zájemcům předkládám a vyhlašuji: Nejde jen o to Bibli mít, ale mít ji na místě, které je po ruce tak, aby o ní celá rodina věděla, aby každý z nich mohl vztáhnout ruku a z ní číst. Najděte a určete pro svou Bibli takové místo, které by bylo nejsnadněji přístupné. Do knihovny ji nedávejte, tam je jako v hrobě. Mohla by být třeba i na stole, kdybyste měli trpělivost ji každý den ze stolu sundávat, aby stůl byl připraven k jídlu, a zase pak ji vracet. Zmiňuji jídelní stůl, protože Bible je aspoň tak důležitá jako chléb, jako jídlo. A víc. V ní je přece ten Boží dopis, který nám sděluje, že jsme dědicové života díky Kristově lásce k nám, hříšným lidem.

O jeho lásce a odpuštění se nikde jinde na celém světě nepíše – jen v Bibli. Je nenahraditelná, a je díky reformaci obecná. Patří všem lidem, všem nám, nejen církvi, nejen teologům na fakultách, je moje, je vaše, vezměte ji a čtěte. Jinak bychom se marně otírali o Jana Husa, Jana Amose Komenského nebo o Jana Karafiáta a o celé písmácké generace, které Bibli otvíraly každý den. Marné volání?

Josef Veselý

Objev století

Dokončení ze str. 1

výuce dívek na školách i doma stejně, jako dnes výuka ovládání počítače. Prapory vznikaly v rukou nejšikovnějších členek spolků či manželek významných členů jako symbol daného spolku, ale vznikem nového praporu se slavila též významná výročí. Na začátku 20. století byla výroba praporů a slavnostních přehozů a pokrývek natolik zdokonalená, že bylo možné ve specializovaných prodejnách nakoupit pomůcky, které vyšívání a zdobení praporu značně zjednodušovaly.

S pomocí těchto „vychytávek“ je vytvořena i naše pokrývka. Například červené třásně lemující okraj pokrývky byly původně koupeny již hotové, ve formě stuhy zakončené třásněmi, která se koupila v požadované barvě a délce a na okraj pokrývky se jednoduše strojem našila. Jednotlivá písmena a číslice dlouhého nápisu byla koupena už hotová: předem vyříznuta podle šablony z tvrdého 4mm vysokého nažloutlého papíru. Vyšívačka pak požadované papírové písmeno pouze položila na látku, tvořící podklad nápisu a pečlivě přišívala v našem případě červenou hedvábnou nití hustě steh za stehem, až nažloutlý papír písmena červenou nití zcela překryla. Současný stav pokrývky, kdy jsou písmena na některých místech porušena, dává tušit papírová písmena-šablony, schovaná pod červenou výšivkou. Díky těmto papírovým písmenům byl tvar a vzhled konečného nápisu mnohem „učesanější“, než tomu bývalo v dřívějších dobách, kdy švadlena vyšívala tvary písmen jen „ze své hlavy“, či podle nákresu. Vzhledem k tomu, že se papír a voda nemají rády, dá se předpokládat, že se při našívání papírových písmen nepočítalo s tím, že by byla pokrývka někdy prána. Jednalo se o efektní, velkolepou, ale jednorázovou dekoraci, určenou v našem případě zřejmě pouze k oslavám pětistého výročí upálení MJH.

Na pokrývce je tento nápis, který vznikl zkrácením známé Husovy výzvy:

Hledej Pravdu, Slyš Pravdu,
Uč se Pravdě, Miluj Pravdu,
Prav Pravdu, Drž Pravdu,
Braň Pravdu až do Smrti.
Svaté Paměti M x J x HUSA 1415 x 1915

Nápis svou volbou velkých a malých písmen neodpovídá dnešním pravidlům pravopisu. V rozích výšivky je opět červenou hedvábnou nití vyšit dekorační rostlinný motiv přecházející v úplných rozích v motiv hořícího srdce. Uprostřed výšivky je pak vyšita jemnými, drobnými, hustě vedle sebe kledenými stehy červená kniha s růžovou ořízkou, která drží zavřena díky dvěma hnědě vyšitým sponám, vyšitým silnější nití hrubšími stehy. Na knize, v níž nepochybně poznáváme Bibli, stojí pak červený kalich krásného, ryze evangelického tvaru, zdobený výšivkou z černé niti, která též tvoří obrys celého obrázku. Černou nití je vyšito též osm čárek naznačujících hřbet knihy.

Podklad výšivky s nápisem tvoří kvalitní černý samet, který je i po sto letech v dost dobrém stavu. Samet je z rubu podložen černou hladkou bavlněnou látkou, tkanou ve vazbě zvané atlas. Tu si však autorka pokrývky při koupi asi špatně rozměřila, protože je na dolním konci pokrývky nastavena tmavohnědým pruhem méně kvalitní bavlněné látky tkané v keprové vazbě.

Pokrývka byla vyšita ručně a sešita a dokončena na šicím stroji. Není vyloučeno, že vznikla jako kolektivní dílo několika žen nebo mužů. Styl výšivky však působí natolik jednolitě, že bych spíše řekla, že je to práce jedné vyšívačky s profesionálním rukopisem.

Z historie pokrývky, kromě roku vzniku 1915, který je součástí vyšitého nápisu a kromě tématu – totiž oslav výročí upálení mistra Jana Husa a zdůraznění pročeského a tudíž i prorepublikového cítění, které vedlo na konci 1. světové války k vyhlášení samostatné Československé republiky r. 1918, víme žalostně málo.

Jedno je jisté, že vznikla v kruzích českých evangelíků, kteří své skupiny formovali ve většinově německých Českých Budějovicích po léta a kteří po vzniku republiky r. 1918 vytvořili samostatný sbor, zdědili kostel po německých luteránech a přenesli do něj své nastřádané poklady, včetně Husovy pokrývky.

Pokrývka má tvar písmene T s tlustou nohou, takže spíše vypadá, že mohla sloužit k pokrytí stolu Páně. Kde se ale dotyčný stůl nacházel?

Podle vyprávění bratra Daniela Matějky, bývalého faráře českobudějovického sboru, je nemožné, aby pokrývka vznikla pro stůl Páně německého luterského sboru, navíc její obrovské rozměry neodpovídají skromné velikosti původního stolu Páně, který je dle Matějky zabedněn do našeho současně využívaného stolu Páně, a zcela pod novým stolem ukryt.

Je také možné, že honosná pokrývka měla dodat lesku slavnostním bohoslužbám, pořádaným dne 6. 7. 1915 v nějakém improvizovaném prostoru - např. pronajaté školy, kde zakryla několik školních lavic přiražených k sobě a vytvořila tak důstojné prostředí pro danou slavnost. Vzhledem k letnímu termínu mohla též slavnost probíhat venku, kde šlo též o to, vytvořit improvizovaný stůl Páně.

Jedno je nepochybné: její výroba zabrala neskutečné množství času: hodiny a hodiny pečlivého prošívání tenoučkou nití, kterou už navléci do miniaturní jehly byl problém. Hodiny času práce pro ještě neexistující sbor. Pokud by Hus ke své proslavené výzvě chtěl před více než šesti sty lety něco dodat, ráda bych mu pošeptala do ucha: „Hledej lásku.“ Tady, v těch tisících pečlivě vedle sebe kladených stezích, jsem ji totiž našla. Lásku k národu, k historii, k společenství věřících, k symbolům, k tvoření, ke krásnu a k Bohu. Lásku prorostlou vírou a nadějí, která přinesla tvůrkyni za tři roky po dokončení pokrývky úžasnou svobodu a novou církev.

Olga Pikousová

Pomoc pro uprchlíky

Pomáhat uprchlíkům lze mnoha způsoby – např. finančně, tím, že na některé sběrné místo donesete hygienické potřeby, dětské pleny, oblečení pro děti i dospělé apod.

Lze pomáhat i tak, že se ti, kteří mají více sil a času, přihlásí k dobrovolnické práci.

Možnosti pomoci uprchlíkům u nás i jinde v Evropě přehledně uspořádané najdete na:

www.pomocuprchlikum.cz

Brány pro příchod Krále

II. Modlitba a čin

Nehemjáš 1 až 2,10

Nehemjáš (= Útěcha Hospodinova) měl vysokou funkci jako královský číšník čili ochutnávač nápojů, zda nejsou otrávené, na dvoře perského krále Artaxerxa I. Zřejmě pocházel z judské šlechty, když udělal takovou politickou kariéru. Židé jsou v exilu už 140 let, Nehemjáš i jeho rodiče se tedy narodili v exilu. Čekali bychom, že se o Judeu a Jeruzalém nebude zajímat, má svůj přepychový život – za Artaxerxa byl prý perský dvůr samá radovánka, nádhera a rozmařilost. Je v podobném postavení jako kdysi Mojžíš v Egyptě: Žd 11,24-25. Do hlavního města perské říše Šúšanu (Súsy) přichází za nějakým účelem se skupinou judských mužů jeho bratr Chananí, který se do Jeruzaléma na rozdíl od Nehemjáše přestěhoval. Je až nepochopitelné, jak hluboce se Nehemjáše dotkla jeho zpráva o ubohém stavu Jeruzaléma a o trápení a ohrožení Židů, potomků těch, kdo zůstali nebo se tam vrátili. Královský číšník několik dní truchlí, postí se a pláče! Asi neměl zdroj zpráv, nebo se o to předtím ani nezajímal. Snad se domníval, že v prosperující říši se všem daří dobře. Patrně sám předtím nikdy v Judeji a v Jeruzalémě nebyl. Jeho smutek se mění v modlitbu – to je i pro nás vždy dobrý výsledek. Smutek, ani smutek pokání se nemá stát obsedantní depresí, ale návratem k Bohu. Nehemjášovy modlitby nejsou jen krátká „ztišení“, ale modlitební zápas dnem i nocí. Vzdává Bohu čest a dovolává se jeho milosrdenství. Vyznává hříchy, ale nejen viny předků: *…hřešili jsme i já a dům mého otce* (1, 6). Upozorňovat Pána Boha na hříchy druhých nemá smysl, on o nich dobře ví. Nevíme, v čem poznával Nehemjáš svoji vinu, možná v bezstarostném životě na královském dvoře a v dosavadním nezájmu o lidi v Judeji, i když tam měl dokonce svého bratra.

Nehemjáš se však nedopouští chyby, kterou často dělám(e). Neříká: „Pane, tady to máš, udělej s tím něco.“ Nachází v modlitbě odvahu nabídnout sám sebe na pomoc jeruzalémským chudým. Chce změnit modlitbu v čin, ale ne ve vlastní síle, z titulu své vysoké funkce: Prosí také o to, *aby našel u onoho muže (= krále) slitování* (1, 11). My býváme v nebezpečí, že nejdřív se dáme do nějaké práce – třeba s nejlepšími úmysly – a modlíme se až dodatečně. Nehemjáš zvolil správné pořadí. Počítejme ovšem s „NEHEMJÁŠOVSKÝM NEBEZPEČÍM“: Když se za něco usilovně modlíme, můžeme od Pána Boha dostat nelehký úkol. Nemusíme nutně mít k němu profesionální průpravu: Hospodin poslal vybudovat jeruzalémské hradby číšníka, ne inženýra!

Předstoupit se žádostí před krále mocné říše nebylo možné jen tak – mohlo to stát člověka i život (vzpomeňte na Ester!). Trvalo čtyři měsíce, než Nehemjáš dostal příležitost s králem promluvit: Artaxerxes sám si všiml, že jeho – zřejmě oblíbený – číšník je ztrápený, a ptá se na příčinu. Nehemjáš před králem určitě nic nehrál. To sám Hospodin způsobil neobyčejnou všímavost „krále králů“. Také Bůh na to potřeboval čtyři měsíce – nevíme proč, zda zkoušel Nehemjášovu výdrž, upřímnost jeho zármutku, nebo zda potřeboval nějak „zpracovat“ samého krále. Máte možná zkušenost s podobným „Božím odkladem“. Po otázce krále: *Co si tedy přeješ?* (2,4) vysílá číšník ještě „střelnou modlitbu“, aby odpověděl správně a byl vyslyšen. Nepředstírá, že má na dobudování Jeruzaléma osobní zájem *kromě hrobů mých otců*. Je zajímavé, že nezmiňuje chrám. Dosud v jeruzalémském chrámě patrně nikdy nebyl, a přece je jeho zbožnost upřímná a silná.

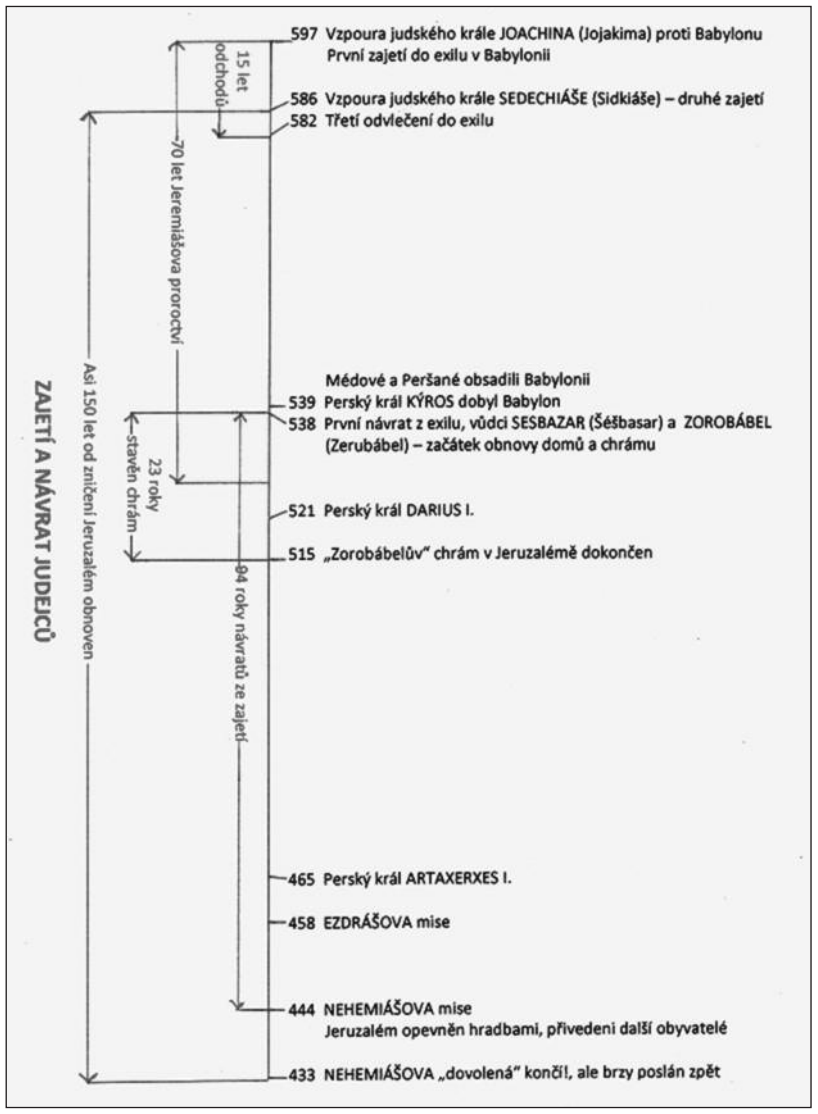
Je králem propuštěn ke splnění svého plánu „na dobu určitou“ (2, 6). Z toho je patrné, že si ho král vážil a nechtěl ho natrvalo ztratit. Nehemjáš pojal své poslání jako duchovní úkol, ale hned ho začíná plnit velmi prakticky. Věřící člověk není snílek, ale člověk práce a rozvahy. Judsko bylo pevně zařazeno do politického rámce perské říše: bylo součástí „páté satrapie“ (srovnej naše kraje) zvanou „Zaříčí“ – na západ od řeky Eufratu. Nehemjáš si tedy žádá královské doporučující listy pro příslušné úředníky. Zřejmě očekává, že jeho úkol bude napadán a neváhá se opřít o právní řád státu. Je mu vyhověno a je mu poskytnut i ozbrojený doprovod. Dále prosí o dříví na stavbu. O kvalitní dřevo byla jistě ve vypáleném Judsku nouze. Ale svědčí to i o skromnosti: nežádá měď a zlato, ale dřevo. Bude Židům poskytnuto od správce královských lesů – pořád se ještě projevuje tolerance i jistá náklonnost perských panovníků k Židům.

S tímto vztahem panovníka ostře kontrastuje „strašná zlost“ mocipánů na území bývalého židovského království (2,10), Sanbalata Chorónského a Tóbijáše Amonitského. Sanbalat byl královským místodržitelem v Samaří, bývalém hlavním městě severního Izraele, kde vzniklo nové smíšené etnikum, Samařané (Samaritáni). Je pokládán za zakladatele chrámu na hoře Garizim (vzpomeňte na rozhovor Pána Ježíše se Samařankou u studně Jákobovy, Jan 4!). Tóbijáš byl Amonita – ti spolu s Moábity bránili kdysi vstupu Izraele do Zaslíbené země. Modláři, ač spříznění: odvozovali svůj původ od Lotovy mladší dcery. Oba tito nepřátelé jsou příkladem toho, jak málo může někdy souviset tělesná příbuznost a tradice s duchovní blízkostí a upřímným přátelstvím. Naopak při vzpomínce třeba na Moabku Rút si uvědomujeme, že každý člověk se může rozhodnout „přijít a doufat pod křídly Hospodinovými“ – a dostat třeba velice čestné místo. Nezáleží na původu, ale na rozhodnutí víry.

Nedivme se, že víra v jediného Boha a její vyznávání bude mít vždy také nepřátele – vzpomeňme na minulý režim i na současné pronásledování věřících křesťanů v některých zemích. Pán Ježíš řekl: *Na světě soužení míti budete, ale doufejte, já jsem přemohl svět* (J 16, 33).

Zajímavé je, že Nehemjáš si nemne ruce *„to jsem všecko dobře vyřídil“*, ale přijímá úspěch z dobrotivé *Boží ruky* (2, 8).

Pavel Javornický

Pravá podoba Jana Husa

Profesor František Šmahel (1934), je mezinárodně uznávaný český historik specializující se na pozdní středověk. Jeho práce o dějinách lucemburského období, husitství či Karlovy univerzity byly přeloženy do mnoha jazyků. Respektovaný devětasedmdesátiletý medievista pomohl očistit období husitství, jako významného společenského a duchovního pohybu předznamenávajícího evropskou reformaci od nacionálních a politických kontextů. K velkému jubileu – 600. výročí Husovy smrti – se ke čtenářům dostává jeho kniha „Jan Hus, život a dílo“. Autor na základě dějinného pozadí – situace na univerzitách v Praze a Lipsku, vydání Wyclifových spisů – výtečně vykresluje Husovu postavu. Jde o svižným a stravitelným způsobem napsaný životopis českého náboženského reformátora, jenž v mnohém předstihl svoji dobu. Šmahelův Hus je z masa a kostí, neodsuzuje různé hry a radovánky, protože po těžké práci je třeba obnovovat síly, má pochybnosti, hledá pravé cesty, má vzory i ideály, je inspirovaný biblickým životem i pronikavě přemýšlejícím Wyclifem. A protože je také univerzitní mistr, nahlíží vše kritickým duchem. Umí riskovat a ve jménu pravdy, jít hlavou proti zdi… Betlémský kazatel ale má i zodpovědnost za ty, ke kterým mluví, a kteří mu naslouchají. Za své prozření spíše vděčí napůl rozumovému, napůl emotivnímu hloubání o své víře. Zrál pomalu, není přeintelektualizovaný kazatel, kterého by těšilo manipulovat davem, vnímá, že veškeré konání se může stát i politikou, proto hledá cestu ke králi a jeho věrným, aby využil jejich moci pro prosazení pravdy. Nedaří se mu, a tak dává přednost ideálům i za cenu nejvyšší… Husův lidský osud se stal mezníkem v dějinách. Svým rozhodnutím jít na hranici se stal, aniž to zamýšlel, spolutvůrcem dějinné epochy. Žádná úvaha o českých duchovních dějinách a české zbožnosti nemůže pominout Husa.„V mnoha životopisech je Husovi takřka od jeho narození přisouzena role mučedníka nebo heretika. Tato kniha naopak bude sledovat, jak se Hus postupně stával Husem,“ píše historik v úvodu, kde také čteme: „Velmi by mne potěšilo, kdyby se kniha dostala i do rukou těch, kteří do středověku nezavítají příliš často.“ Kvalita díla a otázky, které kolem Husa zůstávají a nepřestávají vzrušovat, přesvědčují, že se autorovi jeho přání vyplní.

Iva Benešová

Husova hranice

Dokončení z minulého čísla

Odvolat se k Soudci nejvyššímu je dějinným mementem Husova odkazu. „Pro Spasitele láskou zahořeti, to nedovede nikdo sám ze sebe.“ Do kostelních lavic se pak z kazatelny nesou verše známých písní.

Ó přijdiž, přijdiž, Ohni s nebe
a rozněť vůkol všecku zem!

Ve starém evangelickém zpěvníku ji nalezneme pod číslem 248 a je z pera L.B.Kašpara. Ozve se však i verš, který málokdo zná celý. Připomíná i odvahu všechno opustit a jít za Ježíšem, jak tomu rozuměli čeští a moravští emigranti, kterým je vkládáno do úst ono pověstné

Krásná je ta řeka, řeka Vltava,
drahé naše domy i vlast laskavá.
Nevzali jsme s sebou nic, po všem veta,
jen Biblí kralickou, Labyrint světa.

Hutné kázání končí ale téměř prorocky: *„Nedožijeme mnozí toho, co Boží prozřetelnost chystá, ale je-li naděje pro svět, jest jen v tom, že Kristus s nebe nový oheň na zem pustí, jenž očistí pokolení naše, strávíí mnoho špatného a zanítí mnoho dobrého, ale dobrého ve smyslu Spasitelově, dobrého ve smyslu Evangelia, a ne ve smyslu lidských mudrování a kvaltování.“*

Zdá se to archaické? Inu, z každé věty je cítit dikce Kralické a Komenského revize z roku 1613. Nerozlučně se k ní váže nejen starobylost, ale také „horoucí vyznavačství“. Jak dál? *„I dnes Hospodin chce vésti v novou dobu, v nový Kanaán. Ale jde to skrze moře, poušť a mnozí zahynou. Jen ten dojde, kdo se na pochodu naší doby z Boha znovuzrodí, koho Kristus pokřtí ohněm Ducha svatého… Ó by přišel ten oheň s nebe… Žijeme ve veliké, ale také nepokojné, kvasící se době. Jiskří se všady vůkol* a chystá se *požár duchů…“*

Necelé desetiletí chybělo do požáru 1. světové války. Střelný prach a yperit byly už za rohem. Tušili či netušili kazatelé, co je čeká? Co čeká národy Evropy jako Boží stvoření? TGM zakládá roku 1900 Českou stranu lidovou – pokrokovou, později známou jako Realistickou. Rodí se myšlenky, které dají vzniknout knize „Nová Evropa: Stanovisko slovanské“, ve které ospravedlňoval boj proti monarchii. Co však rezonovalo myšlením a duchem reformovaných kazatelů? *A přece ať v dáli se tmí to a mračí, lid Husův ať zmužile ku předu kráčí. Sloup ohnivý vidí náš duch. V něm k vítězství vede nás Bůh.* (Ex 14,24)

Co však v kázání obou pastorů nebylo, ale tvořilo jeho pozadí, jen poznámkou doplním. Byl to Husův pomník, který na Staroměstském náměstí nevznikal bez dramatických zvratů. V soutěži o jeho podobu vyhrál Ladislav Šaloun, jehož projekt byl vyhodnocen jako nejlepší. Základní kámen k pomníku byl položen v červenci 1903; pomník byl slavnostně odhalen o 12 roků později, 6. července 1915.

Na počátku stavby pomníku ale vznikla politická roztržka, která probíhala už od roku 1889. 25. listopadu toho roku, po zasedání zemského sněmu, probíhala diskuse o umístění pamětní desky Jana Husa na budovu Národního muzea. Princ Karel IV. ze Schwarzenbergu se při této příležitosti vyjádřil neuctivě o husitech, které označil za „komunismus 15. století“ a prohlásil: „Mezi husity bylo na počátku onoho hnutí mnoho charakterů ctihodných, avšak husité bohužel zvrhli se brzy v tlupu lupičů a žhářů.“ Jeho výrok vyvolal bouřlivý odpor mezi mladočechy; jako reakce vzniklo rozhodnutí postavit Husovi v Praze pomník. 31. května 1890 byl na Staroměstské radnici ustanoven Spolek pro zbudování pomníku Mistra Jana Husa; do jeho čela byl zvolen Vojtěch Náprstek.

Potomkem prince Karla je i Karel Jan Nepomuk Schwarzenberg, podle rodinné tradice 7. kníže ze Schwarzenbergu z tzv. orlické větve (Schwarzenberg-Orlík). Bude jistě zajímavé, jak se v rámci 600. výročí Husova skonu projeví rodinná tradice. Ostatně myšlenka, že husité byli Tálibánem 15. století, je v některých kruzích živá dodnes.

Co závěrem? Bouřného kvasu neubylo. Církevní restituce opět změnily situaci a válečné konflikty znejistily horizont. Bude líp? Jistě. *„A aj, já s vámi jsem po všecky dny, až do skonání světa.“* Mt 28,20.

František Pavlis

Tradiční Hesla Jednoty bratrské 2016 (Ochranovský seniorát ČCE) vycházejí začátkem září a budou k dostání ve sborech ČCE, CB, CČSH a křesťanských knihkupectvích za 50,– Kč. Objednávky u vydavatele: hesla@dulos.cz. Od 10 ks výše se slevou po 40,– Kč bez placení poštovného. V ruční pevné vazbě v kožence a s celobarevnými předsádkami (připomínka 600. výročí upálení mistra Jeronýma Pražského) za 90,– Kč (se slevou 70,– Kč).
Petr Heřman – DÚLOS, Malá Štěpánská 6, 120 00 Praha 2, mobil/SMS: 607 726 481.

Listy M. Jana Husa

53. Věrným Čechům

Věrným a v Pánu Bohu milým bratřím i všem sestrám, kteří milují pravdu Pána Jezu Krista: pokoj vám od Pána Boha a od Ježíše Krista, abyste se hříchům vyhýbali, v jeho milosti přebývali, prospívali v ctnostech a po smrti vstoupili do věčné radost. Nejmilejší! Prosím vás, abyste žili podle zákona Božího, starali se o své spasení, pozorně poslouchali Boží slovo, abyste se nedali oklamat poslem[2] Antikristovým, který hříchy lidí zlehčuje, za hříchy netrestá, svým představeným pochlebují, hříchy lidí neoznamují, sami sebe chválí, honosí se svými činy, svou moc zveličují, ale Pána Ježíše Krista nechtějí následovat v pokoře, v chudobě, v trpělivosti a v práci. O nich milosrdný Spasitel prorokoval: "Vstanou falešní proroci a svedou mnohé. A aby ochraňoval své věrné, říká [3]: "Varujte se falešných proroků, kteří k vám přicházejí v ovčím rouchu, ale uvnitř jsou hltaví vlci; po jejich ovoci je poznáte." Jistě je velice potřebí pro věrné křesťany, aby se toho pilně varovali; protože Spasitel říká, že i vyvolení Boží by byli svedeni, kdyby to bylo možné. A proto, nejmilejší, bděte, aby vás ďábelská lest nepodvedla. A dávejte si tím více pozor, čím více Antikrist útočí; neboť soudný den se blíží, smrt mnohé tíží[4], a synům Božím se blíží nebeské království. Kvůli němu kroťte své tělo a smrti se nebojte, navzájem se milujte, a vždycky stůjte v Bohu pamětí, rozumem a vůlí. Ať máte před očima hrozný soudný den, abyste nehřešili, a věčnou radost, abyste po ní toužili. Našeho ukřižovaného Pána, milého Spasitele, ať máme vždycky na paměti, abychom s ním a pro něho ochotně a rádi trpěli; nebo když si připomenete jeho umučení, tehdy ochotně podstoupíte všecka protivenství, nadávání, pomlouvání, bití a věznění, a bude-li to jeho drahá vůle, i tělesnou smrt pro jeho drahou pravdu. Víte, nejmilejší, že Antikrist se na nás osopil pomluvami, a ještě mnohým ani vlásek nepokřivil, ani mně, ačkoliv na mne velmi zaútočil. Proto vás prosím, abyste Pána Boha snažně prosili, aby mi ráčil dát moudrost, trpělivost, pokoru i statečnost k tomu, abych setrval ve své pravdě. Již mě dovedl do Konstance bez jakékoli překážky; a i když jsem po celou cestu veřejně jel jako kněz, a sám sebe jsem se hlasitě ohlašoval lidem ve všech městech, nenalezl jsem zjevného nepřítele, a ani bych jich mnoho neměl v Konstanci, kdyby české žákovstvo,[5] které chodí po žebrotě[6] po obrocích a po zisku, lidi na cestách neoklamávalo. A doufám v milosrdného Spasitele i ve vaše modlitby, že zůstanu v Boží pravdě až do smrti. Vězte, že kvůli mně nikde služby Boží nezastavovali,[7] ani v Konstanci, v které je v době mého pobytu sloužil sám papež. Buďte poručeni milosrdnému Pánu Bohu, Pánu Ježíši, Bohu pravému, synu čisté panny Marie, který nás bez našich zásluh svou ukrutnou a hroznou smrtí vykoupil od muk věčných, od moci ďáblovy a od hříchu. List napsán v Konstanci na den svatého Otmara, dobrého sluhy Pána našeho Jezu Krista, jenž je požehnaný na věky amen.

Mistr Jan Hus, kněz a v naději sluha Boží.

53. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

53. Věrným Čechům[1]
V Kostnici, r. 1414, 16. listopadu.
V té době (dne 16. listop.) píše mistr Jan Reinšteinský, příjmím „kardinál", přátelům do Čech o sněmě, o Husovi a nepřátelích jeho následovně:
„Příznivci a přátelé nejdražší! Ačkoliv máme v paměti, že jsme poslali několik listů vašim láskám, oznamujíce pravdivě způsob cesty naší a nyní bydlení v Kostnici: nyní přece, abych na každý způsob ukázal ustavičnou příchylnost k vám všem společně, přeji si, abyste věděli, že včera auditor svatého - kéž by to bylo - paláce apoštolského s biskupem kostnickým přišli do hospody naší zároveň s úředníkem kostnickým a mistru vypravovali, jak spor veliký trval mezi papežem a kardinály o hromovou klatbu, zamýšlenou proti našemu mistru; a krátce skončili, že přicházejí k mistru ohlašujíce mu, že papež z plné moci své zrušil již vyřčenou klatbu a vyobcování odhlasované proti M. Janovi, žádajíce ho nicméně, aby pro vyvarování pohoršení v lidu a řečí pouze jejich bohoslužeb slavnostních se nezúčastnil, ale jinak nejsvobodněji tak město Kostnici, jako kostely a kterákoli místa navštěvoval, jak se mu zlíbí. A jak hodnověrně jsme se dověděli, ovšem bojí se všickni budoucího kázání před kněžstvem, které M. Jan míti zamýšlí. Neboť někdo, neví se, zdaž přítel či nepřítel, včera ohlásil v kostele, že mistr Hus příští neděle bude kázati před kněžstvem v kostele Kostnickém a každému přítomnému dá dukát. A proto svobodni jsme v Kostnici a mistr každodenně slouží služby Boží (mši) a sloužil po celou cestu až sem. A mistr zůstal zticha na radu královu, aby ve skutcích pravdy a svých do příchodu krále uherského o nic se nepokoušel. Neboť ve skutcích sněmovních nic se dosud nezačalo a ani žádného krále neb knížete nepřišlo poslanectvo, ani stran Řehoře neb Benedikta (viz list č. 2 a 19), neb z jejich poslanectev dosud nic jistého není slyšeti a ani nedoufáme dosud v počátek sněmu v několika nedělích. Vězte a těm to povězte, že všickni osobně povolaní i ostatní, jak se ví, v branách a dveřích kostelních veřejně jsou udáváni, jak se jim uzdá; a Michal de Causis ryčně koná skutky své. P. Jan Kepka a p. Václav z Leštna jsou neohrožení a horliví hlasatelé a zastánci pravdy. Psáno v Kostnici tu sobotu před Martinem. Husa není ještě upečena a nebojí se pečení, protože letos na sobotu před svátkem samého Martina připadá slavná vigilie (přípravná bohoslužba), kdy se husy nejedí."
V přítomném listě Hus napomíná, aby nedali se klamati posly Antikristovými, aby za něho k Bohu se modlili a oznamuje, jak přátelsky na cestě všickni k němu se měli.
[1]Tom. 561. [2]Apoštolům Protikristovým, falešným kněžím a prorokům.[3] Evangel. Mat. kap. 7. [4]Pobijí. [5] Duchovenstvo. [6]Se potlouká, potuluje, žebrotou chodí po obrocích čili ročních důchodech, [7]Pro klatbu, ba papež dal Husovi - oznámiti zdvižení na ten čas klateb dříve proti němu vydaných a interditku z nich následujícího.

KOSTNICKÉ JISKRY
25. května 1914 List budící české svědomí č. 10

Schůze vzdělávacích odborů okrsku berounského

dne 3 . května stanovila tyto zásady, závazné pro všechny jednoty sokolské v okrsku: 1. jednoty sokolské povinny jsou v obcích svého působení přičiniti se o zřízení veřejně prospěšných trvalých institucí na paměť roku Husova. Jmenovány hlavně čítárny a Husovy knihovny lidové, po případě Husovo oddělení v knihovnách stávajících. 2. Jednotám se doporučuje, aby do spolkových a svých knihoven opatřily si spisy o Husovi jednající, po příp. vydání spisů Husových. 3. Usneseno zříditi při okrsku školu pro činovníky sokolské, v níž by soustavně a věcně vyložen byl význam Husův a Tyršův. 4. Usneseno doporučiti jednotám ve větších místech, aby za účasti a podpory obcí daly podnět ke zřízení Husovy lidové školy večerní. 5. Usneseno, aby při vzdělávacím odboru berounském zřízen byl pro jednoty, v nichž těžko se shání přednašeči i potřebná literatura k přednáškám, informační odbor, který by podával venkovským jednotám zprávy o literatuře, pokyny k přednáškám a po případě zasílal i přednášky napsané.

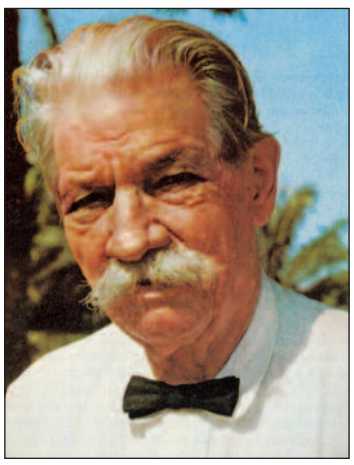
Svědectví o riskantní cestě migrantů napříč Řeckem

Nikdo z nás nemohl toto léto uniknout zprávám o mnoha migrantech a těch, kteří v Evropě usilují o azyl. V Řecku, Srbsku a Itálii členové Eurodiaconie a jejich národní, regionální i místní partneři se společně s církvemi snaží těmto lidem poskytnout podporu, která by pokryla alespoň jejich základní životní potřeby a poněkud jim navrátila důstojnost.
Armáda spásy v Řecku je organizačně součástí Armády spásy v Evropě, která je členem Eurodiaconie. Major Polis Pantelidis vyprávi: "S uprchlíky pracujeme již měsíc. Žel, že musím říci, že tento problém se stává stále obtížnějším. Počet přicházejících utečenců roste každým dnem. Asi 2000 jich denně do Athén přichází z řeckých ostrovů. Většina z nich zůstává v Athénách od několika hodin po několik dní. Řecko není jejich konečnou stanicí a většina chce jít do Německa, Rakouska nebo Švédska. Avšak mnozí z nich uvíznou v Athénách, protože jim chybí peníze, aby mohli ve své cestě pokračovat. V centru Athén, v oblasti zvané Pedion Areos, blízko našeho střediska, zbudovali tábor, kde vztyčili své stany, aby nalezli úkryt před horkým počasím a trochu bezpečí. Počet stanů roste každým týdnem, jak roste počet přicházejících lidí. Odhadujeme, že během minulého týdne stoupl počet lidí v táboře na 250 až 450.
Až do nedávna zde měli lidé tekoucí vodu jen z jediného kohoutku a 2 přenosné toalety. Před dvěma dny počet toalet vzrostl na 8. Podmínky v táboře jsou otřesné. Na konci minulého týdne navštívili tábor zdravotní zmocněnci, aby zhodnotili místní zdravotní podmínky. Také lékaři navštívili stany, aby vyhledali děti s teplotami; 10 jich bylo přijato do místních nemocnic.
Na druhou stranu jsme viděli, že každým dnem vzrůstala pomoc od nevládních organizací i místních obyvatel. Poskytují vodu, mýdlo, jídlo, plenky, mléko a ošacení. Protože jako Armáda spásy jsme byli přítomni v táboře již od prvního dne, rozhodli jsme se rozdávat jídlo, šaty a mléko pro děti. Každý den v 7.30 navštěvujeme tábor na místním náměstí a rozdělujeme potraviny."
Major Pantelidis pokračuje ve vyprávění, jak se pokouší proměňovat situaci, aby přinesli nějaké ulehčení těmto lidem, kteří se ocitli ve velkých obtížích: "Řecká vládá se pokouší založit tábor s kontejnery v jiné oblasti Athén, kam by mohli být lidé přemístěni. Nejsem si ale jistý, zda by takový tábor přinesl lépe organizovanou pomoc, nebo pouze přesunul problém z centra Athén na její okraj."
Řecko je jen jedna zastávka na jejich obtížné cestě, ale velice důležitá. Major Pantelidis nám o ní vypráví: "Asi 2000 lidí přichází každý den z Turecka na řecké ostrovy Mytilini, Kos a Leros. Zůstávají na ostrovech několik dnů, dokud jim policie nevydá povolení zůstat až šest měsíců. Jakmile obdrží tento dokument, cestují lodí do Athén. Z přístavu Piraeus se dostanou autobusy nebo metrem do centra Athén, kde se přesunou na Pedion Areos a náměstí Viktorie. Tam se setkají s krajany, kteří jim poskytnou informace, jak mohou ve své cestě pokračovat. Většina z nich opustí Athény ten samý den, asi 40 autobusů odjíždí denně z Athén do Soluně. Ze Soluně cestují do Edomeni, vlakové zastávky blízko hranic bývalé jugoslávské republiky Makedonie, a pěšky zde překročí hranice. Makedonské úřady jim vydají pas, aby mohli zemí projít. Pěšky nebo veřejnou dopravou cestují do Srbska, aby pokračovali ve své cestě, dokud nedorazí do svého konečného cíle.
Je smutné pozorovat mladé muže, ženy a rodiny s dětmi, jak toto vše podstupují. Většina těch, kteří do Řecka přicházejí, jsou mladí muži. Ale je zde také mnoho mladých rodin s malými dětmi a mladé ženy. Je velmi vzácné vidět rodiny se staršími lidmi, i když několik jich zde je také. Mezi všemi těmito lidmi je mnoho nezletilých dětí bez doprovodu. Právě dnes bylo hlášeno z tábora Pedion Areos, že je tam 10 nezletilých bez doprovodu. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se tyto děti staly oběťmi obchodování s lidmi.
Doufám, že tato informace může přispět k nějaké další pomoci těm lidem "na cestě". Jsem totiž přesvědčen, že ten problém je ještě větší, než jak jej vidíme. Marie, která se věnuje dívkám na ulici, mi řekla, že viděla nějaké syrské dívky, z nichž některé byly velice mladistvého věku, jak pracují na ulici. To je velmi smutné, protože syrské komunity jsou velmi silné a rodinné hodnoty se v nich ctí. Možná toto je důkazem jejich zoufalství, nebo že se staly oběťmi obchodu s lidmi."

Podle materiálů Eurodiaconie, srpen 2015 pro Českého bratra a Evangelický týdeník Kostnické jiskry
Bohumil Kejř

Německý evangelický teolog, filosof, lékař a hudebník Albert Schweitzer

(*14.1.1875 v Kaysersbergu v Alsasku – +5.9.1965 v Lambaréné v Gabunu)

Byl synem evangelického faráře, studoval teologii, filosofii, přírodní vědy a medicinu ve Štrasburku (tehdy německém), Berlíně a hudbu v Paříži. 1899 se stal vikářem ve Štrasburku a 1904 se pod vlivem Alfreda Boegnera rozhodl pro lékařskou práci v Africe. 1905-1912 proto studoval medicínu a v Paříži speciálně tropické nemoci. 1912 se oženil s Helenou Breslauovou (+1957), která ho zpočátku doprovázela do Francouzské rovníkové Afriky. 1913 se vydali do Lambaréné, stanice Pařížské misie, kde založili nemocnici v „africkém stylu" (se zvláštním zaměřením také na léčbu epilepsie). Jejich práci přerušila 1. světová válka, Schweitzerovi jako němečtí občané byli internováni v Lambaréné, v Garaisonu a v Saint-Rémy ve Francii. Po válce se musela nemocnice budovat znovu. Prostředky získával Schweitzer z darů přátel, svými koncerty a přednáškami a také svými spisy. Mimo jiné při svých varhanních koncertech a přednáškách dvakrát navštívil i Československo (Prahu, Mariánské Lázně a Děčín-Podmokly). Setkal se rovněž s prezidentem T. G. Masarykem. V Lambaréné s ním spolupracoval mezinárodní tým lékařů a ošetřovatelek (z ČSR také MUDr. Friedemann a MUDr. Sedláček), od počátku byli účastni i Afričané. 2. světovou válku prožil v Africe, práce byla velmi ztížena, ale v míru se opět rozšířila. 1949 navštívil USA a setkal se s Albertem Einsteinem. 1960 přijal občanství Gabunu. 1964 se jeho nástupcem v Lambaréné stal Dr. Walter Munz. Nemocnici nyní vede Společnost nemocnice Dr. Alberta Schweitzera, která ji zmodernizovala. Schweitzer byl během života vyznamenán řadou univerzit a 1952 obdržel Nobelovu cenu za mír. Ve svém myšlení byl ovlivněn Kierkegaardem a filosofií života s porozuměním pro trpící osobnost a svobodnou humanitu. Kritizoval hegelovskou vládu všeobecného a anonymního nad osobním a převahu rozumu nad vůlí. Hlásal úctu k životu a činorodou sociální etiku a stavěl se proti atomovému zbrojení. Svým dílem v Africe inspiroval řadu lidí po celém světě. *„Bojuje s bezcitností a chladem všude, kde vidí pro člověka sebemenší naději."* (A. Einstein)
„Člověk se stal nadčlověkem... Uvědomujeme si dostatečně, že nás nadlidství svým způsobem změnilo k nelidství?"
Z jeho spisů připomeňme aspoň některé: Problém večeře Páně, Tajemství mesiášství a utrpení, Dějiny bádání o životě Ježíšově, Dějiny pavlovského bádání, Křesťanství a světová náboženství, J. S. Bach, hudebník - básník, Lidé v pralese, Úpadek a znovuobnovení kultury, Kultura a etika a Myšlení a čin.

Bohuslav Vik

Pozvánka

Letošní den diakonie západočeského seniorátu Českobratrské církve evangelické proběhne v sobotu 10. října ve Farním sboru ČCE v Karlových Varech od 10 do 14.30 h. Hostem bude Jan David, který přítomné seznámí s institutem diakonátu a podělí se s nimi o praktické zkušenosti s ním.
Prosíme o ohlášení plánované účasti do 4. 10. J. Mossoczyové na adrese diakonie-zapad@evang-net.cz nebo na čísle 608 524 177.

* * *

Padesáté výročí sboru Českobratrské církve evangelické v Praze 6 – Dejvicích
Farní sbor ČCE v Praze 6 – Dejvicích slaví v letošním roce 50 let od svého založení a současně také 90 let od počátků působení evangelické církve v Dejvicích a Bubenči. *Sbor vznikl jako nejmladší pražský evangelický sbor v roce 1965 osamostatněním od sboru salvátorského, jehož byl již od roku 1925 kazatelskou stanicí. Mnoho let sídlil ve Wuchterlově (dříve Kujbyševově) ulici, v devadesátých letech vybudoval své dnešní sídlo v ulici Dr. Zikmunda Wintra 15.*
Připomínka obou výročí se uskuteční ve sborových prostorách v neděli 11. října, a to jednak slavnostními bohoslužbami od 9.30 h, jednak odpolední slavnosti s bohatým programem od 14.30 h. Srdečně zveme všechny své členy a příznivce ke vzájemnému setkání při této radostné příležitosti.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2015

30. září 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 14. října 2015

Z obsahu

* *Trojí pravda*
* *Jan Hus skladatel*

Poselství k 18. neděli po sv. Trojici

Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal toto ustanovení.“ Mk 2,10– 16

Na úplném začátku přípravy snoubenců ke sňatku jim položím první a zásadní otázky: Čtete noviny? Víte, jakou máte pravděpodobnost, že vaše manželství přežije prvních sedm let? Kde berete zrovna vy dva odvahu pouštět se do tak riskantního podniku? Jaký lék byste nasadili na všechny ty „nemoci“, které vás ve vztahu čekají? A pak si dlouze povídáme a já jsem zákeřný a tvrdý. Vedu snoubence k tomu, aby si upřímně odpověděli na otázky, které si dosud jistě nepoložili. Někteří i pláčou, jiní se strašlivě pohádají. Většinou se ale na druhou schůzku dostaví. V očích už mají silné odhodlání být k sobě upřímní a poctiví. Když pak po 12 hodinách příprav stojí před stolem Páně a slibují, že si zachovají lásku – úctu- věrnost, jsou nadšeni, že si tento velký slib mohou dát před lidmi. Modlím se za všechny své páry. Modlím se, aby nikdy nezapomněli, že ta třetí „nit“ jejich života (Kaz 4) je při díle, když je nejhůř. Jako památku si odnášejí domů provázek o třech pramenech. Pokud se v jejich soužití naskytne problém, o němž se těžko mluví, ale měl by se řešit, na provázku se udělá uzel.

Často slýcháváme, že rozvod je dnes normální. Stále ale pro křesťana i „bezvěrce“ platí, že by měl být vždy až poslední možností. Po rozvodu zůstává v srdci celoživotní nejistota. Prohrajeme svou víru v Lásku. Ježíš tuto možnost Mojžíšova zákona připouští. Dochází k ní v okamžiku, kdy odmítneme dodržet jediné dva příkazy, které jsme od Krista dostali : „miluj a miluj.“ Jen pro tvrdost našich srdcí je rozvod připuštěn. Je samozřejmé, že Bůh bere na milost rozvedené, nevěrníky i zrazené. Často si kladu otázku, co bychom dělali, kdyby skutečně neexistovala možnost rozvodu, kdybychom opravdu museli být jen my dva.

Co kdybychom měli svého partnera jako vstupenku do nebe? V současnosti je krize mužství a sebevědomých, ale nemilovaných žen. Církve budou potřebovat hodně odvahy a opravdovosti k tomu, aby přivedly ženy k poznání, že pohrdáním si lásku nezískají, že rády mohou mít jen muže, kterých si váží. To je Ježíšův příkaz (Ef 5). Posláním a nejvýraznějším důkazem naší víry jsou naše rodiny. Rodina je jako církev v malém. Vědět o Boží lásce znamená, že si nenárokuji, ale jsem obdarováván. Nejenom v církvi, ale také v rodině.

Čímpak dnes potěším svou ženu / muže? Jak přinesu kousek Božího království k nám domů? Přijdou za mnou děti? To jsou otázky, které by si měl klást každý - dnes a denně. Každý, kdo chce pociťovat Boží lásku ve svém životě, ve své rodině.

Petr Chlápek,
farář ČCE ve Vrchlabí

Třikrát o církvi

Základem církve je Boží rozhodnutí (Ř 8,28). Církev je tu jen proto, že ji Bůh chtěl, a to od věčnosti. Každé společenství křesťanů je důsledek Boží vůle, která nestvořila lidi proto, aby byli isolovaní jednotlivci, kteří si sami stačí, nýbrž naopak, aby byli zvláštními bytostmi, jimž Bůh daroval život ze svého života, aby tímto darem byli jedni spojeni s druhými a jeden k druhému měl blízko. To je základní stvořitelský dekret Boží. Avšak lidé se postavili proti tomuto záměru a roztrhli pouto, které je spojuje s Bohem i s druhými. Očividná skutečnost mluví zřetelně: nežijeme v Bohu, nežijeme v lásce. Aby odstranil tuto roztržku, poslal nám Bůh uzdravovatele. Ze stvořitelského dekretu se stal dekret záchrany. V Božím Synu Ježíši Kristu přišla Boží láska k hříšníkům. Bůh chce být naším Bohem, třebaže jsme se stali jeho nepřáteli. Tato Boží vůle zjevená v Kristu má novou stvořitelskou moc: svou láskou a svým odpuštěním stvořila nové lidství, novou humanitu, církev.

Církev si je toho vědoma, že je Božím lidem, jehož původ je ve věčné Boží vůli. Její vnější podoba však má k nové humanitě velmi daleko. Svět má Boží lásku za nesmysl a církev za nevýznamné, nepočetné společenství. Nárok církve, že je novou vykoupenou humanitou, svět odmítá jako hrubé sebepřecenění. Církev se však k tomuto nároku hlásí, má mít k tomu odvahu. Přes svou malost a přes svou nedokonalost ví, že je novou humanitou. Této odvaze ji učí její věčný základ, nikoli její viditelná podoba. I v nejmenším sboru bratří a sester vyvolených v Kristu poznáváme novou humanitu, předvoj Božího království. To za prvé.

A nyní za druhé. Co je církev, poznáváme u Ježíše Krista, který své učedníky povolal a vyvolil, aby byli jeho údy a on jejich hlavou. Nebyli to oni, kteří se seskupili, ale jejich Pán, který je seskupil. Když se s nimi setkal v poslední večer, ustanovil novou smlouvu ve svém obětovaném těle a ve své vylité krvi a tak ze společenství učedníků vytvořil nový Izrael, lid nové smlouvy. Po jeho smrti na kříži a po jeho vzkříšení všichni učedníci věděli, že svou existencí tvoří tělo Kristovo.

Tak jako byl Ježíš jejich Pánem a hlavou, když s nimi chodil po

Dokončení na str. 2

Celostranná knižní malba s Husovým upálením, fragment Kaňkovského graduálu, Praha, Knihovna Národního muzea, MS 1 A c 109, f. 2b.

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Husovo upálení z Kaňkovského graduálu

Při poznávání nejstarších Husových zobrazení se dnes budeme věnovat mimořádně zajímavému obrazu z oboru knižní malby. Jedná se o upálení mistra Jana Husa ze zlomku renesančního Kaňkovského graduálu z let 1559-1561. Samotný liturgický rukopis z východočeského Kaňku se nedochoval, ale jeho fragment sestávající ze dvou pergamenových folií (listů) zahrnuje ojedinělé náměty kališnického umění. Kromě zmíněného upálení se jedná o dvě naturalisticky podané scény s hromadnou popravou kutnohorských havířů u Poděbrad (f. 1b) a

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Nadějný Nový rok! Roš Ha Šana 5776

Píši tato slova, když jsem právě četl předpověď ajatoláha Alí Chameneího o tom, co nás čeká během příštích dvaceti pěti letech. Pověděl: "Nejdříve vám říkám, že vy, Izrael, tady už za dvacet pět let nebudete a už nebude existovat sionistický režim... A za druhé, během tohoto období duch boje, heroismu a džihádu vás bude v každém okamžiku děsit."

Tento ajatoláh není prvním, kdo činil nějaké předpovědi. Adolf Hitler vyhlásil světu, že jeho Třetí říše bude trvat tisíc let, ale vydržela pouhých dvanáct.

Když Simon Wiesenthal oslavoval své 90. narozeniny, trval na tom, že oslavy se budou konat ve vídeňském hotelu Imperial. Když jsem se jej ptal, proč právě Imperial, řekl, že proto, že to byl Hitlerův oblíbený hotel a on a Himmler zde mívali svá stálá apartmá.

Nikdy nezapomenu na ten večer v Imperialu, když Simon promluvil hned poté, co orchestr zahrál "Mé městečko Belz", ukolébavku, která připomínala nevinné štěstí dětství. Se slzami v očích Simon hleděl vzhůru na krásně zdobené lustry, které ozařovaly místnost jako šest miliónů hvězd na nočním nebi, naklonil se ke mně a zašeptal: "Vidíš? Dokonce lustry se chvějí, protože to je poprvé, kdy slyšely takovou hudbu v tomto hotelu. Ale ta důležitá věc, kterou si musíme zapamatovat, je, že Hitler a jeho přelud o tisícileté říši jsou pryč, ale dokonce zde, v Imperialu, v jeho oblíbeném hotelu, židé stále žijí a stále zpívají."

Po třicet pět století žil židovský národ nadějí; dokonce izraelská národní hymna je Hatikva, tzn. "naděje". A k tomu, co pověděl onen ajatoláh, říkáme: Naděje je silnější než džihád.

Přeji vám a vašim rodinám šťastný a blahodárný Nový rok!

Rabbi Marvin Hier
zakladatel a děkan
Centra Simona Wiesenthala
(židovský Nový rok připadl letos na 14. září)
přeložil a upravil Bohumil Kejř

Z církví doma i ve světě

SCEAV: 2015 – Rok misie, evangelizace a diakonie

Slezská církev evangelická a. v. s blížícím se výročím 500 let reformace vyhlásila letošek Rokem misie, evangelizace a diakonie. Kromě jiných akcí připravených na rok 2015 se 10. října bude konat Mezinárodní konference ke 100. výročí narození pastora Vladislava Santariuse a jeho přínosu společnosti a dále otevření Diakonického a vzdělávacího centra spojené s oslavami 25 let Slezské diakonie. Program je společným dílem vedení Slezské církve evangelické a. v., Slezské diakonie a Křesťanského společenství. Konference se bude konat od 9 h v Kulturním a společenském středisku Střelnice v Českém Těšíně. V jejím rámci je plánována diskuse na téma Jak nás ovlivnila osobnost pastora Vladislava Santariuse pro studium teologie a práci pro církev, evangelizaci a misii. Svou účast přislíbili např. předseda Ekumenické rady církví v ČR Daniel Fajfr a předseda Synodu Evangelicko-augsburské církve v Polsku a ředitel Centra misie a evangelizace v Dzięgielowie Grzegorz Giemza. V rámci konference bude také otevřena výstava „Práce pro Pána není zbytečná“.

www.sceav.cz

Slovensko: azyl pro syrské křesťany

Římskokatolická církev zahájila na Slovensku informační kampaň k uprchlíkům, ve které odmítla obavy z jejich příchodu do země. Slovenská katolická charita ve spolupráci s biskupskou konferencí rozeslala do jednotlivých farností leták s informacemi o migrantech a uprchlících.

Leták by měly obdržet všechny farnosti a jejich prostřednictvím věřící. Kromě informací o problému ohledně uprchlíků ve světě vyvrací obavy, že uprchlíci jsou teroristé, přenášejí nemoci, stojí stát peníze a že berou práci. "Faktem je, že právě aktivity teroristických skupin nutí tisíce lidí opustit své domovy a země, aby si zachránili to nejcennější - život. (...) Ve většině případů se (běženci) zaměstnají v pracovních pozicích, o které Slováci nemají velký zájem," píše se například v letáku.

Slováci zastávají podle průzkumů negativnější postoj vůči imigrantům než zbytek obyvatel Evropské unie. Naposledy se proti dočasnému přijetí asi 500 uprchlíků vyslovili v místním referendu obyvatelé Gabčíkova. Výsledek hlasování podle slovenského ministerstva vnitra, které ubytování zmiňovaného počtu běženců na Slovensku dohodlo s rakouskými úřady, však není závazný. Kromě ubytování uprchlíků do vyřízení jejich azylové procedury v Rakousku hodlá Slovensko posílit stávající program přesídlování migrantů a také poskytnout azyl stu syrských křesťanů.

podle www.christnet.cz

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

pod Křivoklátem (f. 2a). Obrazy se vztahují ke vzpouře kutnohorských havířů z roku 1496. Tím, že jsou výjevy dány do kontextu s Husovým upálením, získává i smrt sťatých vůdců povstání charakter mučednictví.

Husovo upálení umístěné na rubu malby s hromadným martyriem pod Křivoklátem působí velmi dramaticky. Část scény je zahalena do kouře hranice, zatímco v pozadí je zachyceno město Kostnice. Obdobně jako na mnoha jiných obrazech přihlíží Husově smrti početný dav, v němž vidíme představitele duchovní i světské moci, včetně císaře a kardinálů. Při bližším pohledu ale odhalíme jedinečnost a originalitu tohoto obrazu upálení. Připomene nám o čtyři desetiletí starší malbu z Litoměřického graduálu, o níž jsme pojednali ve 2. části našeho cyklu. Nejedná se o podobnost uměleckého provedení, ale spojnici představuje zachycení "nebeského dění" nad Husovou hranicí. Zatímco ve starším graduálu nad hranicí spatříme přímo Husovo přijímání do nebeské slávy, v Kaňkovském graduálu je tato událost pouze naznačena. Ve zlacených průhledech do oblak je zobrazen Kristus Trpitel, který shlíží na Husovo umučení na zemi. Pod Kristem se vznáší anděl, který vysoko nad Husovou hlavou pozvedá věnec vítězství, jímž bude mučedník korunován. Snad právě proto Jan Hus nemá kacířskou čepici, což je u obrazu upálení naprosto výjimečné. Husova hlava je již uvolněna pro odznak mučenictví, podobně jako v Litoměřickém graduálu (zde má Hus čepici u nohou). Na upálení z Kaňkovského graduálu navíc zaujmou některé neobvyklé detaily v Husově postoji. Hlavu má lehce zakloněnou a natočenou k levému rameni, ústa jsou pootevřená a, což je zcela ojedinělé, jeho nohy jsou zkřížené. Mistr Jan Hus tak překvapivě pozicí těla i hlavy, typem tváře s krátkými vousy a také pohledem upřeným na diváka připomíná zobrazení Krista na kříži.

Paralelu k této vzácné variantě upálení nalezneme pouze ve Žlutickém graduálu z téže doby (1558-1565). Miniatura v iniciále textu k Husovu svátku je velmi špatně dochovaná. I přesto nad hranicí rozeznáme postavu Krista Trpitele, jehož přítomnost je potvrzením pravdivosti Husovy pře a jeho následování Krista (imitatio). Druhý význam je nejspíše akcentován i tvarem kůlu, k němuž je Hus při upálení přivázán – i přes špatnou čitelnost malby se zdá, že kůl je opatřen příčným břevnem, a má tudíž tvar kříže.

Je zřejmé, že Husovo upálení mělo různé teologicky obsažné varianty, ale v důsledku ničení kališnického umění jsou takové obrazy zachovány jen výjimečně. Vždyť právě fragment Kaňkovského graduálu se dochoval proto, že byl z rukpisu vyříznut, a iniciála ze Žlutického graduálu byla cíleně pořezána a jen náhodou pro nás zůstala alespoň částečně viditelná.

Milena Bílková
Městské muzeum v Kadani
www.kultura-kadan.cz/muzeum

Třikrát o církvi

Dokončení ze str. 1

Galileji, je jejich Pánem a hlavou i nyní, kdy vzkříšený chodí s nimi. On je hlava a my jsme údy. Tak apoštol Pavel v 1. listu Korintským mluví o těle jako živém organismu, který je řízen Duchem svatým, jenž každému údu uděluje charizma a úkol či službu. Ukazuje tak na skutečnost, která je každému známá, protože se na ní každý podle svého obdarování podílí. Oni všichni jsou tělo Kristovo, jehož hlavou je Kristus a oni jeho údy. Proti době pozemského života Kristova se nic nezměnilo na Ježíšově postavení, je Pánem a hlavou, a také se nic nezměnilo na postavení učedníků, jsou jeho údy. Obraz těla s jeho údy lépe a zřetelněji víc nežli jakákoli slova vyobrazuje skutečnost živého vztahu mezi Ježíšem a věřícími i mezi nimi navzájem.

Je nikdy nenapadlo, že by měli v tuto církev věřit. Oni v ní žili. V Novém zákoně se o ní mluví jako o současné skutečnosti.: „Tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy" (Ř 12,5). Apoštol pak vyřizuje pozdravy z jiných církví, které se vytvořily po jeho kázání v Macedonii, v Acháji, v Asii, i v jednotlivých domech. Jednota těchto církví byla skutečností, kterou neprožívali jako něco nového, ale jako pokračování té základní skutečnosti, přítomnosti Pána Ježíše Krista, který je tentýž v pozemské i neviditelné podobě a svou lásku udílí jednotlivě i ve společenství.

A za třetí mluvme o církvi tak, jak se jeví ve víře jednotlivých křesťanů a jak vytváří společenství svatých. Živý Kristus buduje své tělo tak, že se zmocňuje lidského srdce a připojuje člověka jako vyvoleného svatého ke společenství učedníků. Církev je společenství svatých, těch, kteří byli ze světa vyvoleni ke službě Kristu. Víra je společenství, je to schopnost společného života a věřit je totéž jako přijímat Boží lásku. Bůh se dává poznat jako ten, kdo chce být s námi, víra pak je vůle a ochota být s druhými ve společenství.

Společenství je tu dřív, každý věřící je k němu přidán, víra jej zařadí do společenství svatých. Nový zákon však neumožňuje chápat společenství svatých, jako by se svatí podíleli na něčem svatém. Podílejí se přece na Kristu. Společenství s ním umožňuje a uskutečňuje pravé společenství jedněch s druhými i jednoho s druhým.

Jestli nás tato slova před někým varují, pak jsou to pietističtí individualisté, kteří pohrdají společenstvím a domnívají se, že už jsou dál a výš a přitom zapomínají, že nebudeme spaseni pro své duchovní kvality, ale díky Boží lásce v Kristu, v níž je místo pro každého velkého i malého hříšníka.

Josef Veselý

Čtyři roky po přijetí rodin z Barmy

Rozhovor s paní Sabe Amthor Soe, ředitelkou Barmského centra Praha

Je třeba v těchto dnech chápat napětí v naší společnosti, když hrozí stupňující se příliv utečenců z Blízkého východu a severu Afriky. Bude snad dobře uvést kladný příklad, kdy naše republika uváženě přijala po výběru řadu barmských rodin a ty se prakticky bez vážných problémů, natož kolizí, začlenily do života naší vlasti.

V úvodu k rozhovoru je třeba povědět, že za ním je čtyřletá, výborná zkušenost setkávání a rozvíjejícího se vztahu k rodině Siakhelových v našem městě, Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi. Občas se navštěvujeme, občas přijdou na naše evangelické bohoslužby, mají přitom však své vlastní nedělní bohoslužby ve své mateřštině s barmským kazatelem. V utečeneckém táboře v Malajsii působila již americká misie a podpora. Sjíždějí se přitom s účastníky z nejbližších měst. Siakhelovy postihla však těžká ztráta, když jim již u nás zemřel otec rodiny. Vdova se dvěma dcerami je statečná, má zaměstnání a bydlí s dcerami v pěkném bytě na sídlišti. Také druhá rodina Myint, hlásící se původně k buddhismu, se začlenila do života v městě. Získali rovněž zaměstnání a navštívili nás také při poslední akci v evangelickém sboru s řadou barmských hostů, včetně ředitelky Barmského centra Praha Sabe Amthor Soe. V přípravě na neděli jsme se směli účastnit přípravy barmských jídel, v neděli pak po bohoslužbě (čtení biblických textů zaznělo také v jednom z barmských jazyků) následovalo promítání zajímavých a pestrých dokumentů o Barmě s následným rozhovorem o tamní kultuře, zvycích a posléze s ochutnávkou barmských pokrmů. Na řadu otázek odpovídá paní Sabe Amthor Soe.

**** V České republice se staráte jako ředitelka Barmského centra Praha o barmské rodiny, které zde našly nový domov. Jaký byl jejich osud před příchodem k nám?***

Žily v sousedních zemích Barmy jako uprchlíci v táborech. Také mimo ně, mezi chudinou, bez jakékoli podpory nebo právní ochrany.

**** Jak se daří je začlenit do nových poměrů v České republice? Co je pro ně snadné, co nejtěžší? Co se jim zde líbí a co nikoli?***

Největší bariéra je jazyková, čeština je zvláště pro dospělé velmi těžký jazyk a většina z nich neměla dobré vzdělání, aby si mohli v ČR najít dobré zaměstnání. Líbí se jim, že zde mají svobodu a jejich děti mohou studovat. Nelíbí se jim, že jsou daleko od svých lidí a nemohou žít pospolu všichni. Je pro ně těžké být výlučně sám a odkázaný sám na sebe.

**** Po vlnách represí v Barmě média přinášela zprávy o určitých změnách v Barmě. Hodně se hovoří o Su Ťij (*1945), opoziční političce a generální tajemnici strany Národní liga pro demokracii v Myanmaru (Barma). V roce 1990 obdržela Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, v roce 1991 na návrh Václava Havla obdržela Nobelovu cenu míru. Uvádí se, že je dcerou generála Aun Schana, spoluzakladatele Barmské národní armády Komunistické strany Barmy, který v roce 1947 vyjednal nezávislost Barmy na Spojeném království a v témže roce byl zavražděn svými konkurenty. Su Ťij již není vězněna, naopak je poslankyní parlamentu. Jaké má možnosti?***

Jistě omezené. Podle nové ústavy má armáda v parlamentu zajištěných 25 % členů parlamentu. Dále je uloženo, že pro každou změnu ústavy by muselo hlasovat 75 % poslanců plus minimálně jeden navíc, aby vešla v platnost. Letos Barmu čekají nové parlamentní volby. Věřím, že strana paní Su Ťij bude mít velké vítězství, ale asi to nebude ještě stačit, aby se Barma stala zcela demokratickou.

**** A vaše zkušenost s rodinami, usídlenými v Brandýse nad Labem?***

Mám jen dobré zkušenosti. Vstoupili do přátelského prostředí, snaží se integrovat v místní společnosti a udržet si práci. Všichni zatím stále pracují.

**** Setkávají se s projevy xenofobie či rasismu? Nemění se u nás situace pro příchozí v souvislosti s přistěhovaleckou vlnou na jihu Evropy?***

Barmské rodiny se naštěstí nesetkávají s extrémními projevy xenofobie ve městech a obcích, kde nyní žijí. Mají již několik českých přátel ve svém okolí a vycházejí spolu dobře. Xenofobie vzniká hlavně z neznalosti cizích - a proto se také snažíme, aby komunity, které přijaly barmské přesídlence, měly dostatek informací o Barmě a Barmáncích a poznaly své nové sousedy.

**** V čem jim přistěhovavším pomáhají městské a státní úřady – a v čem by se mohly zlepšit?***

Úřady jak státní, tak místní pomohly, aby rodiny mohly začít nový život v ČR. Nyní se barmské rodiny již staly řadovými občany města. Stejně jako ostatní se mohou obrátit na úřady v případě potřeby. Na začátku pomáhaly úřady intenzivně, nyní jde již o běžný kontakt. S brandýským úřadem žádnou nedobrou zkušenost nemám. S odborem sociálních věcí a vedením města máme nejlepší zkušenost. Vždyť Brandýs přijal dvě rodiny naráz a prokázal všestrannou ochotu pomoci.

**** Kolik je příchozích v celé republice a jaké je odhadem jejich náboženské přesvědčení?***

Celkem v ČR žije 25 rodin v počtu 130 osob, většina vyznává křesťanství, protestantské denominace, zvl. baptismus. Jedna rodina je katolická, jedna se hlásila k buddhismu..

**** Děvčata Sarah a Sui jsou ve škole úspěšná a starší z nich po prázdninách nastoupila na gymnázium.***

Děvčata byla letos oceněna ministryní školství za výborné školní výsledky. Přesto mají určité nedostatky, proto hledáme ochotné dobrovolníky na doučování, konkrétně nyní matematiky.

**** Připravujete podobná setkání jako v Brandýse – seznámení s již zdomácnělými uprchlíky, barmskou kulturou, ochutnávkou barmských jídel - i na dalších místech?***

Dokončení na str. 4

Brány pro příchod Krále

III. Stavební společenství — Nehemjáš 2,11 – 3,1–32

Nehemjáš začíná svoji misi velmi opatrně, patrně spíše proto, aby nevzbudil zbytečný rozruch a debatu mezi Židy, než že by se bál hned na počátku nepřátel (2, 11-16): *…neoznámil jsem nikomu, co mi můj Bůh vložil do srdce, abych udělal pro Jeruzalém* (v. 12). Zatím o ničem neinformoval představenstvo města, ani kněze, ani šlechtu a lidi, *kteří pracovali na tom díle* (v. 16). Zřejmě už se tedy někteří snažili hradby a město opravit, ale mnoho nedokázali. Popis noční obhlídky jeruzalémských hradeb jen s několika málo muži připomíná nějaký napínavý film. Nehemjáš se projevuje jako ohleduplný člověk, který nechce jako pozdní „přivandrovalec" vzbudit záporné vztahy. A zároveň jako praktik, což u královského „číšníka", tedy dvořana, dost překvapuje. Pán Bůh si dovede ke svému dílu povolat člověka, kterého potřebuje, i když nemá odbornou kvalifikaci. Nehemjáš byl zřejmě vybrán jako upřímně věřící modlitebník, schopný organizátor a dobrý diplomat.

Teprve když je Nehemjáš osobně a důkladně seznámen se situací – když to nemá jenom z „druhé ruky" – osloví představenstvo, vůdce i pracovníky obnovy. Vysvětluje, že by chtěl udělat konec potupnému stavu města, i to, že za ním stojí sám perský král. Ale jeho hlavním argumentem je: *…jak dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou* (v. 18a). Reakce zřejmě unavených a deprimovaných vůdců a pracovníků je překvapivá: *Nuže, dejme se do stavby! I vzchopili se k dobrému dílu* (v. 18b). Každé Boží dobré dílo má své kritiky a nepřátele. Jakmile začal na jeruzalémských hradbách stavební ruch, hned se ozývají vůdcové nepřátel, již jmenovaný Sanbalat, Tóbijáš a přidává se k nim Gešem Arabský – že by tady vzniklo napětí mezi Araby a Židy? Vysmívají se a zastrašují udavačstvím – nepřipomíná vám to postoje některých lidí ke křesťanskému dílu, třeba ke stavbě nebo úpravám modliteben a kostelů v minulém režimu? Nehemjášova odpověď je zase hlavně duchovní: *Sám Bůh nebes způsobí, že se nám to podaří. My jsme jeho služebníci* (v. 20).

Prvních 32 veršů třetí kapitoly je podrobným zápisem pracovních skupin a úseků pobořených hradeb a bran, které jim byly svěřeny. Nehemjášovi a jeho nejbližším spolupracovníkům zřejmě velice záleželo na tom, aby se pro budoucnost zachovala jména vůdčích stavitelů a architektů. Není to seznam VIP, ale usilovných dělníků na Božím díle. Nebylo možno zapsat všechna jména pracovníků, těch byly zřejmě tisíce, ale byl zaznamenán alespoň jejich původ a jména vůdců. V dnešním slova smyslu je obnova hradeb dobrovolná pracovní brigáda, něco jako bývala třeba „Akce Z- Za Prahu krásnější". Seznam začíná velekněžem a jeho bratry – kněžími (3,1). Ti také posvětili své dílo, ale pak stavěli dál. Nevíme, zda velekněz pracoval manuálně, ale je to možné. Zatím co někteří stavitelé, zvláště kněží *opravovali hradby naproti svým domům* (v. 27) – tedy z osobního zájmu ne tak velekněz (v. 20). Jinde pracovali i kněží z judského venkova (v. 22).

Další zajímavá zpráva: Nestavěli jenom obyvatelé Jeruzaléma, ale i z Jericha (v. 2) a Gibeónu (v. 7) – to byla cizinecká enkláva v Izraeli, jejich předkové kdysi podvodem přiměli Jozua, aby s nimi uzavřel smlouvu; dále z Mispy, města soudce Jefteho (Jiftácha) ležícího na východní straně od Jordánu; dále z Tekóje (v. 5), města 10 km jižně od Betléma – odtud pocházel prorok Ámos (před 300 lety) – tady zajímavá poznámka: *…jejich vznešení však nesklonili šíji k službě pro svého Pána.* Velká duchovní tradice (město Ámosovo) nemusí mnoho znamenat pro přítomnost („národ Husa a Komenského"). Celkem jsem v tom seznamu napočítal 42 různých rodů a skupin obyvatel. Mnozí ani nebydleli v Jeruzalémě: je tu jmenována celá řada judských městeček a vesnic. Jsou také jmenovány obory lidí, kteří měli hodně daleko k zednické práci: obchodníci, zlatníci a „mastičkáři", dnes bychom řekli lékaři nebo lékárníci (v. 8 a 32). Na stavbě pracovaly i ženy a dívky, např. dcery vysoce postaveného Šalúma, správce poloviny jeruzalémského obvodu (v. 12). Kromě kněží tu jsou i levité (v. 17) i zvláštní vrstva chrámových nevolníků (v. 26): ne dost jasná skupina pomocníků při údržbě a chodu chrámu. Josefus Flavius je nazývá přímo „chrámovými otroky". Ezdráš (8,20) zmiňuje, že je věnoval k chrámové práci už král David a šlechtici jeho doby a že se jich ze zajetí vrátilo 220. Podle nežidovských jmen to mohli být potomkové kenaanských nebo cizích zajatců, obrácení na víru Izraele.

Tak tu bylo vytvořeno zvláštní, mimořádné, pestré pracovní společenství. Pracují společně na základě prorocké vize Nehemjášovy. Mohou nám v tom připomínat církev, kde se také setkáváme jako lidé nejrůznějšího původu, zaměstnání, společenského postavení, vzdělání apod. Také v církvi jsme dělníky „na Boží stavbě", na budování Kristova království. Každý si položme otázku, zda pracujeme podle svých možností „horlivě" jako jistý Barúk (v. 20), nebo zda práci ponecháváme jiným jako šlechta z Tekóje. Můžeme si říci, že tu probíráme čistě historickou událost, která se týkala Židů, ale ne nás. Walter LÜTHI to za nás pěkně domyslel: Znovu vybudovat i opevnit Jeruzalém, postavit znovu chrám bylo nutno, aby do něj mohl za 400 let vstoupit Mesiáš – Boží Král, Ježíš Kristus (Mal 3, 1). Tak daleko a ještě dál sahají Boží plány. Zde bude Ježíš přijat mezi Izraelity - předložen v chrámě jako prvorozený; zde bude kázat, hovořit s prostými lidmi i s teology, konat divy, přijímat opovrhované. Zde bude získávat první následovníky, ale také nepřátele, kteří ho nakonec umučí a zabijí, aby tak přinesl jedinou, věčně platnou oběť za hříchy všech nás, Židů i celého lidstva. Až bude umírat, roztrhne se opona v chrámě, která oddělovala svatyni od velesvatyně. Zdá se, že tím bude úloha pracně obnoveného Jeruzaléma i chrámu naplněna. Asi za čtyřicet let po Kristově oběti a zmrtvýchvstání bude Jeruzalém i se svými hradbami a chrámem zničen, srovnán se zemí. Město bude posléze obnoveno, ale na chrámovém pahorku postaví muslimové mešitu, takže pro nový židovský chrám není na svaté hoře místo. Chrámová bohoslužba, židovské náboženství, judaismus však splnily svoje poslání a skrze ně nám Bůh dal svého Syna a Spasitele.

Pavel Javornický

Tisková zpráva ERC k uprchlické krizi

Řídicí výbor Ekumenické rady církví v ČR (ERC), tvořený přítomnými představiteli členských církví, při svém výjezdním zasedání přijal následující usnesení k uprchlické krizi:

- s vděčností konstatujeme, že pomoc ze strany členských církví již probíhá a má různou podobu: modlitební, finanční, osvětovou a poradenskou; promítá se již do dalších praktických důsledků a nabídek;

- vážíme si všech, kdo již finančně přispěli do sbírek pro zmírnění utrpení lidí v místě (Libanon, Sýrie, Irák, Turecko, Ukrajina);

- vyslechli jsme informace o jednání pracovní skupiny MV ČR se zástupci měst a obcí, České biskupské konference a ERC a podporujeme své zástupce v aktivním navazování na kroky státu;

- nepřehlížíme napětí a obavy ve společnosti i církvích, navzdory tomu považujeme konkrétní pomoc lidem v nouzi za projev následování Krista;

- vzali jsme na vědomí jednání s diakonickými a charitativními organizacemi, s n. f. Generace 21 a dalšími, vážíme si jejich konstruktivního přístupu, stejně jako praktických nabídek ubytování a další podpory ze strany církví a jejích členů;

- podporujeme účinný přístup státu a společnosti k řešení této krize a jsme otevřeni spolupráci, která je jedinou možnou cestou ke zvládnutí tohoto civilizačního a humanitárního problému.

Řídící výbor ERC si uvědomuje vážnost situace a vnímá současnou krizi jako výzvu křesťanům prakticky osvědčit víru, naději a lásku.

Daniel Fajfr, předseda ERC, předseda Rady Církve bratrské
Dušan Hejbal, 2. místopředseda ERC, biskup Starokatolické církve
Tomáš Butta, patriarcha Církve československé husitské
Jan Klas, biskup Jednoty bratrské
Jan Waclawek, biskup Slezské církve evangelické a.v.
Marian Čop, superintendent Evangelické církve a.v.
Milan Kern, předseda Výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů
Martin Moldan, biskup Apoštolské církve
Marek Prosner, pastýř církve Křesťanská společenství
Joel Ruml, 1. místopředseda ERC, synodní senior Českobratrské církve evangelické

Ztraceni v sítích?

„Zbožný vymizel ze země, přímého mezi lidmi není. Všichni strojí vražedné úklady, jeden druhého do sítě loví." (Mi 7,2)

Nesmělý dotek se starozákonním textem může zapůsobit jako pořádný náraz. Slova proroka Micheáše nás ostrým střihem přenášejí z temných izraelských časů do české současnosti. Pojmenování úpadku mezilidských vztahů tehdejší optikou se strefuje do trendů, které trápí i leckoho z vás.

Jeden druhého do sítě loví… O čem se tu vlastně hovoří? Zapomeňte na rybaření, i když je to příjemná záliba. Prorocké upozornění se týká především nástrah, které připravil člověk na člověka. Víme, že není síť jako síť. Může se lišit velikostí či kvalitou materiálu, z něhož je vyrobena. Dnešek však nabízí sítě, které přišly s technologickým pokrokem. Sítě, na nichž je uloženo obrovské množství dat a všelijakých záznamů. Mnozí lidé do nich ochotně naskákali, protože byli přesvědčením, že je tato účast obohatí. Například možnost rychlé komunikace a snadný přístup k informacím má své výhody. Zároveň s tím se ovšem mnoho lidí vzdalo svého soukromí. Ochota, s jakou se například uživatelé internetu netají rodinnými a osobními záležitostmi, občas bere dech. Stejně jako fakt, že někteří lidé buďto spí nebo pobývají „na síti". Nadbytečně se fotografujeme, exhibujeme, a v módě je pořizování skrytých nahrávek. Často slouží k veřejnému očerňování, vydírání a rozvratům blízkých vztahů. „Syn tupí otce, dcera povstává proti matce, snacha proti tchyni; každý má nepřátele ve vlastním domě." (Mi 7,6) Dávné Micheášovo konstatování se vztahuje na společnost jako celek i na rodinu. Její hradby přestávají existovat a pevná pouta bývají vysmívána. Moderní „mudrcové" se nám snaží namluvit, že rozvolnění rodinných vztahů se děje v rámci jakési vývojové zákonitosti. Prý to nelze zastavit… Jak zápasit s pomýlenou představou? Mnohokrát prověřenými slovy a především skutky! V této možnosti je ostatně obsažena „ta stará známá" nabídka i naděje.

Jiří Karban

ThDr. Zdeněk Soušek – požehnaných devadesát let

Požehnaných devadesáti let se 23. srpna tohoto roku dožil farář a bývalý senior ThDr. Zdeněk Soušek. Radostná přání mnoha kolegů, přátel a farníků ze sborů, v nichž působil, se však mísí s upřímným, vyjádřením soustrasti nad úmrtím jeho ženy – farářky Jaroslavy roz. Špinarové. Odešla po dlouhém šťastném manželství, ve kterém se přímo nebo nepřímo podílela na všech jeho projektech. Jistě na ni vděčně vzpomínají všichni, kdo ji znali.

Zdeňka Souška jsem poznal až jako student. Když jednou zavítal do bohosloveckého semináře v Jirchářích, sešla se kolem něho hned skupina studentů, kteří ho pozvali na pokoj, aby pověděl o své práci. Tak jsem se jako Moravan s mírným zpožděním setkal s výraznou postavou naší církve. To jsem ještě nevěděl, že bude odborníkem na Starý zákon jako věrný, i když samostatně uvažující žák prof. Biče a bude vědeckým sekretářem starozákonní skupiny pro ekumenický překlad Starého zákona. To, že naše církev iniciovala nový český překlad Bible a tak poprvé za své krátké dějiny výrazně vstoupila do české duchovní kultury právě v nepříznivé době vlády jedné strany, je mimo jiné zásluha Zdeňka Souška. V těžké konečné fázi, kdy bylo potřeba jednat o koordinaci práce mezi starozákonní a novozákonní skupinou, o prosazení celého projektu v české ekumeně a zejména jednat s úřady, které se celý projekt snažily narušit, byl jeho podíl zvláště viditelný.

Jeho vzdělání (je autorem první české monografie o apokalyptice) i neodbytná vytrvalost umožnily ještě za starého režimu rozvinout a po sametové revoluci dokončit projekt českého překladu pseudepigrafů Starého zákona (Knihy tajemství a moudrosti I-III). To byl projekt, na němž pracovala řada předních odborníků a který v novém rozsahu (rozšířený soubor textů) měl tehdy obdobu jen v Německu a v Americe.

K tomu sluší připočíst všechnu osvětovou a vlastivědnou práci, kterou jubilant konal ve sborech, v nichž působil ve prospěch svých farníků i spoluobčanů. Psal o významných rodácích, reformačních dějinách, sepsal místní

pověsti, všechno to, co jsem si představoval jako součást své budoucí práce, když jsem poznával některé faráře v moravské části Vysočiny (např. Jiřího Nedvěda nebo G. A. Říčana). Když Zdeněk působil v Libici nad Cidlinou, byli na jeho faře stálými hosty archeologové zkoumající Slavníkovské hradiště. To před více než tisíci lety konkurovalo pražskému hradu. Zdeňkovi se říkalo „poslední Slavníkovec". V církvi se tehdy hodně diskutovalo o tom, jak ovlivnit českou společnost a její duchovní život. Zdeněk Soušek za sebe tu cestu našel. Nemyslím, že každý by měl dělat totéž co on, ale jisté je, že hledat své křesťanské poslání ve společnosti znamená především soustředěnou a kvalifikovanou práci.

Jakýmsi malým vedlejším produktem jeho životního díla jsou Libické pověsti, které za starého režimu musel jako farář vydat pod rodným příjmením své ženy. Pro naše vnuky bude tato brožura sama dokladem toho, že stará vyprávění o tom, jak ve dvacátém století museli vzdělaní lidé publikovat pod cizími jmény, jsou založena na skutečných událostech. Ale jen málo z nich vyznalo zvoleným pseudonymem vztah ke své ženě, o níž víme, že její životní cesta nevedla do nicoty, ale k cíli a k slavnému setkání.

Petr Pokorný

Listy M. Jana Husa

54. Pražanům

Pán Bůh ať je s vámi, abyste vytrvali vzdorovat špatnosti, ďáblu, světu a tělu. Nejmilejší! Prosímt' já, který sedí v žaláři, za který se nestydím, trpím v naději pro Pána Boha, který mě i milostivě navštívil velikou nemocí a opět uzdravil, dopustil[2)] na mě velmi kruté nepřátele, kterým jsem já mnoho dobrého činil a srdečně miloval, - prosím vás, proste Pána Boha za mne, ať se mnou zůstává, protože jen v něm samém a ve vašich modlitbách mám naději, že mi ve své milosti dopřeje vytrvat až do smrti. Jestli mě chce nyní přijmout k sobě, děj se jeho svatá vůle. Pakliže dopřeje, abych se k vám navrátil, také v tom ať se děje jeho vůle. Jistě potřebuji velikou pomoc; avšak vím, že on nedopustí[2)] na mě žádné utrpení ani pokušení, leda[3)] pro můj a pro váš prospěch, abychom byli vyzkoušeni a když vytrváme, dostali velikou odměnu.

A vězte, že ten list4), který jsem vám po sobě zanechal, když jsem odcestoval, nepřátelé velmi lživě přeložili do latiny a vydávají proti mně tolik článků a věcí, že mám hodně co psát, často odpovídám z žaláře. A není člověka, který by poradil, kromě milosrdného Pána Ježíše, který řekl svým věrným: Dám vám ústa a moudrost, které nebudou moci odolat všichni vaši protivníci. Ó nejmilejší! Vzpomeňte, že jsem horlivě pro vás pracoval a vždy toužím po vašem spasení, i nyní, když jsem v žaláři a ve velikém pokušení. Dáno v Konstancí, v sobotu ten den před svatým Fabianem.

54. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

54. Pražanům.[1)]

V Kostnici r. 1415 19. ledna

Žalob na Husa bylo podáno několik; odpůrcové snesli množství článků, kterým prý Hus učil, vytýkajíce mu i věroučné odchylky. Michal de Causis (viz list č. 51) podal již v listopadu neb počátkem prosince 1414 Janu XXIII. osm článků a obžaloby z neposlušenství atd., i žádal uvěznění Husovo. Komisi vyšetřovací dodali obžaloby prokurátoři (zástupcové) sněmu v prosinci 1414, a hlavně Štěpán z Pálče, kdys důvěrný přítel Husův, "kterémuž velmi mnoho dobrého činil a ho srdečně miloval" (viz listy č. 36,38 a B), jenž 42 článků téměř vesměs ze spisu jeho „O církvi" (viz list č. 36) byl vytáhl. Na články Pálčovy komisí mu předložené odpověděl Hus ve vězení, přidav k nim své poznámky. Z knihy „O církvi" vytáhl Gerson, kancléř university Pražské, dvacet článků, na něž by Hus rád byl odpověděl, ale více nemohl. Poslední a konečné články, vytažené z knihy "O církvi" a jiných knih, které průběhem výslechů soukromých a veřejných zdály se sněmu dosti odůvodněny, jakož i obžaloby považované svědectvím svědků za dosti opodstatněné, byly Husovi předloženy a 18. června 1415 zodpovězeny. Mimo to byly již v Praze sepsány výpovědi svědků (viz č. 48), totiž farářů Jana Protivy, Jana Pekla, Beneše Pavla, kanovníka Ondřeje z Brodu, mistra Mikuláše z Podivína, Mikuláše, plebána ze Všetat, veřejného notáře Václava z Voděrad, kteréž Husovi byly předloženy a k nimž přičinil své poznámky. Konečně se měl Hus vyjádřiti o 45 článcích Viklefových odsouzených. Pozoruhodno jest, že v přítomnosti těžce nemocného Husa svědci bráni do přísahy a že obžalovanému nepovolen žádný zástupce.

V přítomném listě, prvním po nemoci psaném, kterýž měl býti čten v kapli Betlémské, prosí své přátele v Praze, aby se za něho modlili; vyslovuje naději, že v milosti Boží až do smrti setrvá, a oddanost do vůle Boží; ohlašuje, že nepřátelé list na rozloučenou lživě do latiny přeložili a mnoho článků k žalobě proti němu vydávají, jejichž zodpovídání bez lidských rádců mnoho práce mu způsobuje.

[1)] Tom. 565. Pal. 196. [2)] Připustil. [3)] Leč. 4) čís. 48.

KOSTNICKÉ JISKRY

5. června 1914 List budící české svědomí č. 11

Chraňte jména Husova!

Jako vždy se najdou lidé, kteří spekulují s jasnými jmény velikých lidí, tak se tu a tam již nyní vyskytují případy, kdy má býti jména Husova zneužito k označení podniků, jež jsou přímo kontrasty k Husovým zásadám. Svaz osvětový proto vyzval všechny povolané činitele, aby dbali nad tím, aby se jména Husova nezmocnil mrzký mamon a ničemná reklama.

Ničeho nezapomněli a ničemu se nenaučili…

V Husově škole České obce sokolské měl přednášeti také dr. V. Chaloupecký, knížecí archivář v Roudnici „O sociálních otázkách v husitství". Ale kníže Lobkovic v poslední chvíli svému úředníku konání přednášky zakázal. Myslíme, že není třeba, aby nám t.zv. česká šlechta podávala stále nové důkazy, že se s národem úplně rozchází. My to již víme dostatečně a počítáme s tím.

Betlémská kaple na Žižkově.

Péčí ev. Reformovaného sboru bude dne 29. června t.r. o 10. hod. dopol. otevřeno na Žižkově v Prokopově ul. č. 17 nové shromaždiště, jehož účel jest plně naznačen názvem „Betlémská kaple".

Pozvánka do Mauthausenu

U příležitosti 73. výročí heydrichiády vás zveme k uctění památky obětí československých vlastenců, podporovatelů a příbuzných parašutistů operačních skupin ANTHROPOID, SILVER A, OUT DISTANCE a INTRANSITIVE, zavražděných ve dnech 24. 10. 1942, 26. 1. 1943 a 3. 2. 1944 v koncentračním táboře Mauthausen. Termín zájezdu je stanoven na sobotu 24. 10. 2015. Odjezd je naplánován jako v minulých letech v 6.30 h poblíž úřadu Městské části Prahy 4 a Polikliniky (stanice metra – parkoviště Budějovická). Návrat tamtéž cca po 19. h.
Program zájezdu: pietní vzpomínka spojená s bohoslužbou a následnou prohlídkou tzv. Bunkru a táborového areálu.
Cena zájezdu 500 Kč.
Cenu je třeba uhradit do 20. října na účet 2700523733/2010 s označením jména plátce. V ceně zájezdu není žádný druh pojištění.

V sobotu 31. 10. 2014 od 12 hodin bude kardinál Dominik Duka v katedrále sv. Víta a Vojtěcha na Pražském hradě sloužit zádušní mši za 294 popravených v koncentračním táboře Mauthausen.
Za organizační trojici Čvančara-Janík-Šustek

Vlastislav Janík (janik@seznam.cz, mobil 737 283 305)

Blahoslav Hájek – významné životní jubileum

Rád bych své přátele, známé, ale i celé společenství naší církve i ekumeny upozornil na významné životní jubileum, kterého se dožívá bratr ThMgr. Blahoslav Hájek, farář ČCE. I když toto mé připomenutí a vzpomínání vychází především z osobních setkávání v pražském nuselském sboru, bude jistě vhodné uvést některá faktografická a genealogická data.

Blahoslav Hájek pochází z Brna, z rodiny po generace zakotvené v Českobratrské církvi evangelické a také v této církvi intenzivně žijící. Nejstarší bratr Miloslav byl také farářem, později synodním seniorem církve. Druhý bratr Ladislav je inženýr působící po léta jako varhaník ve sboru, stejně jako jejich otec. Pro doplnění je asi dobré ještě dodat, že v poválečných letech známý synodní senior Viktor Hájek byl Blahoslavovým strýcem z otcovy strany. Maminka pocházela ze známého evangelického rodu Dusů. Blahoslav tak vyrůstal v rodinném prostředí, které si přivlastnilo a žilo ze střízlivé, kritické, avšak hluboce promýšlené a důsledné víry a které kladlo důraz na hodnoty vzdělání a znalost i lásku k umění. Nejbližším z uměleckých oborů byl patrně ten, který má v protestantismu zvláště domovské právo, totiž hudba. Ta má v naší v liturgii významnou historickou úlohu, a dobře zpívající farář, kterým Blahoslav stále je, je oporou každého shromáždění, ať je to setkávání mládeže, biblická, konfirmační cvičení nebo ať jsou to regulérní pravidelné bohoslužby. Po studiu na Evangelické teologické fakultě a po povinné socialistické vojenské službě absolvoval Blahoslav vikariát v Praze Střešovicích a pak již následovala nepřerušovaná farářská služba v Nuslích, v Karlových Varech, kde získal a prožil ne zcela běžné zkušenosti s duchovní péčí o rodiny repatriantů, a pak opět v Praze u Klimenta – ve sboru, kde navazoval na vynikající předchůdce, což nutně zavazovalo k odpovědnosti a dalšímu teologickému studiu.

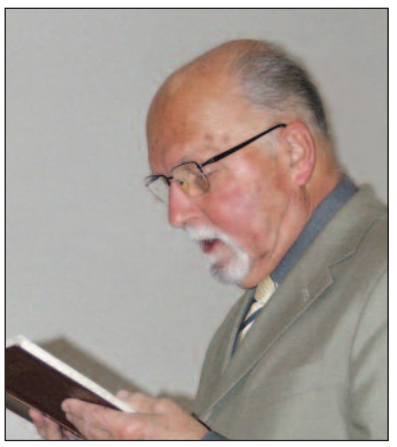
V nadějných 60. letech absolvoval Blahoslav studijní pobyt na teologické fakultě v Edinburghu. Zkušenosti nabyté během ročního pobytu vedly logicky i k intenzivní mezinárodně ekumenické práci. Zejména v 90. letech po politickém převratu se aktivně účastnil mnoha křesťanských setkání, která se přímo nebo nepřímo věnovala působení církve také i ve veřejném životě – a to v řadě evropských zemí i v Americe. Ještě i po odchodu do důchodu pracoval Blahoslav po několik let na částečný úvazek v ekumenickém oddělení synodní rady církve. Naše církev vždycky měla a má podnes hojné a pestré ekumenické styky a Blahoslav byl po řadu let jejich účastníkem i přispěvatelem.

V letech 1992-1998 působil Blahoslav jako senior pražského seniorátu a postupně, s tím jak se veřejný sekulární život církvím a křesťanům otvíral, působil Blahoslav postupně také jako předseda sdružení Kontinenty, sdružení pro styky se zeměmi Asie, Afriky a Latinské Ameriky (1989-2001), pak předseda správní rady humanitárního Domova Sue Ryder (2002-2004?) a předsedou výboru České biblické společnosti (2003-2006). Kromě toho pravidelně kázal ve sboru v Pečkách a vypomáhal podle potřeby i v jiných sborech. Během svého působení v Nuslích se oženil a manželka Iva (rozená Jabůrková – jejího otce pamatuji jako kurátora a výraznou postavu nuselského sboru) ho pak doprovázela na všech dalších působištích. Syn Jindřich je výtvarník.

Nemohu však pominout své osobní zkušenosti a vzpomínky. S Blahoslavem jsem se více poznal již jako člen mladší a současně i starší mládeže – měli jsme tehdy v Nuslích dvě a já chodil již někdy v roce 1969 do obou. Dorost tehdy ještě vedl br. farář Václav Urban a Blahoslav měl tzv. starší mládež. Později ale převzal i dorost. Tato setkávání a život ve sboru mne ovlivnily na celý život. A vím, že nejen mne. Četl se Barth, Bultmann, Rádl nebo tehdy vyšlý Robinson (Čestně o Bohu). Nemohu zapomenout na nakažlivý Blahoslavův smích, když nám jako druhý či třetí program předčítal ze Salingerova románu Kdo chytá v žitě, a jak jsme se na četbu těšili. Jezdili jsme se sborem či s „dorostem" na společné výlety, do hor na Slovensko, v zimě do Herlíkovic. A přitom se diskutovalo, přemýšlelo, ale také pracovalo na celém sboru, a to jak v duchovním, tak doslovném významu. Později jsem začal vnímat Blahoslavovu pečlivost při přípravě kázání a jeho přípravu pro úvahy a rozbory na biblických hodinách i jiných setkáních. Oceňoval jsem rozbor biblického textu až k jeho kořenům i za cenu mnohých odboček a nutných komplikací, ale vždy s o to jasnějšími návraty k jádru věci. Vždy jsem také oceňoval Blahoslavovu vstřícnost k dialogu a diskusi o jeho pohledu na věc a současně i jeho laskavou a upřímnou snahu pochopit názory druhého.

V Nuslích působil Blahoslav nejdéle a troufnu si říci, že zde svým způsobem zakořenil a má zde stále mnoho přátel, s kterými se vždy rád setkává. A platí to i obráceně. Na každou jeho návštěvu v Nuslích se těšíme.

Toto připomenutí by nemělo vyznít jako oslava člověka, ale jako poděkování. Oslavujte Hospodina, neboť dobrý jest, neboť na věky trvá milosrdenství jeho - bylo jedno ze dvou „hesel" nuselského sboru, napsaných na zdech sálu po stranách kazatelny v době, kdy u nás Blahoslav působil, a které jsem měl od

svého dětství každou neděli na očích. Pouze prizmatem tohoto verše je možné nahlédnout a „slavit" naše osobní jubilea a významné chvíle a vím, že své osmdesátiny právě takto Blahoslav oslaví. A i my je v tomto smyslu můžeme slavit s ním. Bohu díky.

Jaroslav Kynčl

* * *

S vděčností za svěřené Boží dary, které bratr Blahoslav Hájek věrně používá ve službě svým bližním, se s gratulací a přáním hojnosti požehnání přidává i Kostnická jednota, se kterou jubilant dlouhodobě spolupracuje. Můžeme uvést, že naposledy nám zatím posloužil úvodní pobožností při sjezdu v roce 2013. A znají jej i čtenáři Evangelického týdeníku Kostnických jisker, do nichž také přispívá, byť ne tak často, jak bychom si jistě všichni přáli. Ovšem částečně to jde na vrub i jeho snahám oslovovat svými názory a články i necírkevní veřejnost a civilními prostředky vnášet do tohoto prostoru něco z pokladů Boží moudrosti

Bohumil Kejř

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na Bohoslužbu vděčnosti za stvoření, která se bude konat v úterý 13. 10. 2015 v 18 h ve sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15. Kázat bude RNDr. Jiří Nečas, ordinovaný presbyter Českobratrské církve evangelické, zpěvem poslouží pěvecký sbor Scandula z Libčic nad Vltavou. Po bohoslužbě (přibližně od 19 h) bude následovat beseda s ředitelkou Ekologické sekce RNDr. Mgr. Leonou Svobodovou, PhD. o encyklice papeže Františka Laudato sii.

JNe

* * *

Tradiční podzimní seminář historické společnosti VERITAS bude tentokrát obsahovat přednášku Petra Melmuka, ThD., odborného asistenta na Husitské teologické fakultě UK v Praze, který promluví na téma „To mně mí rodičové povídali, že (ta víra) od mistra Husa pochází". Seminář se bude konat v sobotu 17. října 2015 v 10 hodin v Pardubicích, a to v sálku na faře ČCE ve Sladkovského ul. č. 638. Všichni jste srdečně zváni.

Čtyři roky po přijetí rodin z Barmy

Dokončení ze str. 2

Počítáme s tím v rámci našich aktivit také v Havlíčkově Brodě, Kutné Hoře, Boskovicích a jednáme ještě o dalších místech.

**** Jak se daří Vám osobně, co vás těší a co vám schází?***
Mně se daří dobře, mám štěstí, že mohu cestovat s českým pasem častěji domů do Barmy a také tam pracovat. Trápí mne to, že Barma není stále tak svobodná, jak bych přála svým lidem, a přeji si, aby uprchlíci, kterým se nepoštěstilo najít nový domov, měli možnost vrátit se domů do Barmy, nebo jinak si zajistit novou existenci.

Jan Kašper

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30/2015

14. října 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 28. října 2015

Z obsahu

* *Stačí víra?*
* *Den reformace - 31. října*

Poselství k 20. neděli po sv. Trojici

Zákon a děti
Marek 10,2–16

„Kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde“ (v. 15.) - to nejdůležitější přichází nakonec. Nejde především o literu zákona, i když Boží vůle je dobrá a zákon zazní z Ježíšových úst. Jde o dětskou bezelstnost, která ještě neobjevila pokušení chytráctví, vytáček a výmluv, která ví, proč se rodiče mračí nad rozbitým oknem, ale přesto nakonec počítá s odpuštěním a úsměvem.

Chytráctvím jsou cesty, jak legalizovat porušení Božího zákona cestou výjimek odkazem na Mojžíše: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal toto ustanovení“ (v 5.). Ale dospělé je i zákonictví dokonalých, kteří vyhloubili příkop mezi těmi, kdo požadavky splnili. a těmi, kdo sítem Božího požadavku propadli.

Stav dnešního soužití lidí dostatečně známe, nemusím nosit sovy do Athén a snášet zde statistické údaje. Manželství v dnešní společnosti se stalo jen jednou z alternativ partnerských vztahů. Uznávají se jeho přednosti v případě, že se vydaří, ale málokdo investuje energii do jeho záchrany, když se vztah dostane do krize. Ještě před určitou dobou se soužití neoddaných vnímalo jako problematické, dnes je zcela normální. „Pane faráři, my jsme se rozhodli nebrat“ – pokud v tomto oznámení kdysi zněla omluva a uváděly se důvody, dnes už je to informace bez vědomí hříchu či problému.

Církev, která nedokáže překročit zákonické pojetí, se ocitá v pasti. Aby byla důsledná, musí sankcionovat hříšníky a opakovaně jim oznamovat, že žijí v cizoložství. Římskokatolické právo ve své klasické podobě povzbuzuje k obnově původního stavu: ať člověk zapudí svého druhého, třetího partnera a vrátí se k prvnímu, s nímž ho kdysi navěky spojil svátostný svazek. Ale tím se většina společnosti ocitá mimo možnost oslovení zvěstí evangeliem prostě proto, že návrat do původního stavu je iluzí; lidé jsou odloučeni od svátostí a jejich děti nemohou být pokřtěny, protože nevzešly z těch správných partnerů. Je napínavé a tristní sledovat, jak kolos římskokatolické církve pomalu, neochotně a pod tlakem situace změkčuje své normy, mluví více o milosrdenství a snaží se vyhnout proměně církve v sektu správně oddaných.

Rovněž dospělá je redukce Boží vůle na několik všeobecných pravd o lásce. Ať miluje kdo chce nebo může koho chce, Pán Bůh jim všem požehná. Nechť církev doslova zaplaví svět Božím požehnáním a snaží se nikoho nezarmoutit – ideálem se stává typ hodného faráře, který nikoho neodmítne. Kritikům přílišné otevřenosti řekneme: Ale když oni se všichni tak nesobecky milují! Vzniká problém z druhé strany: jak motivovat lidi, aby se po starém způsobu brali, slibovali si věrnost a stávali se tak, jak si Bůh přeje, jedním tělem? Pro takové se církev, která zůstává světu dlužna určité slovo a otevírá stejně náruč všem bez omezení a bez pravidel, stává solí zmařenou.

Pán Ježíš jasné slovo vyslovil, ale nepochválil tím dokonalé ani vychytralé. Do středu všech postavil dítě jako inspiraci a normu. Dítětem, které hledá Boží vedení a odpuštění, se musí stát člověk splňující normu života v manželství, i člověk, který ať z jakýchkoli důvodů v manželství nežije. Milující rodiče nerozmazlují děti vzorné a neodvracejí se od problematických, slabých či vzpurných, ale dávají ne jednu, ne dvě, ale šancí bez konce. Dokážeme promluvit o Boží vůli jasně, určité, ale přitom vyvýšit milost nad zákon?

Miloš Hübner
farář ČCE v Trnávce a v Přelouči

Trojí pravda

Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest, i na věky
Žd 13,8

Už šest století nás dělí od časů Husových. Je to mnoho, nebo málo? Dvě tisíciletí nás už dělí od doby, kdy Palestinu poznamenal svým slovem s mocí Mistr z Nazaretu. Je to mnoho, nebo málo? Dílo Syna Božího však zůstává neměnné. Milost Boží, jeho zaslíbení i soudy zůstávají. Hus k nim jen ukazoval v dobách nám sice vzdálených, ale nazval je Pravdou Páně, která vítězí. Toto vítězství Pravdy napříč dějinami nevěrného a hříšného stvoření je ovšem nezcizitelnou nadějí i naší víry v 21. století. Pravda a Spravedlnost jistě stojí za chvilku zamyšlení.

V samém středu Ježíšova zájmu je ovečka ztracená, lid sedící v temnostech, syn marnotratný. Sklání se k nim jako kdysi Hospodin ke vzpurnému Adamovi, aby ho zachoval pro Boží domov a Otcovu lásku. Proto jsou tak důležité evangelijní příběhy o Ježíšových činech, na nichž spočívá sláva Božích divů i lásky Božího slitování. Církev Ježíšovy doby však žila zákonickým učením, které se rozrostlo do míry nezapamatovatelné. Také Husova doba se po staletích bohoslovecких zápasů ocitla v pasti svých lidských nálezků, jak to znělo mladou českou reformací. Bohoslovci se přeli o pravdu, která byla skryta v logických poučkách. Dnes bychom asi pověděli - v ideologii. Víra se proto orientovala na ostatcích svatých, na divech a zázracích, protože latinská bohoslužba jí byla vzdálená. Pravda, jak jí rozumí evangelia vyrostlá z Ježíšova kázání, se však vtěluje v lidi. Vytváří nové vztahy mezi nimi a uplatňuje se jako přímost, věrnost, služba,

Dokončení na str. 2

Predela oltáře z Chrudimi s Janem Husem, kolem roku 1500, dnes v Regionálním muzeu v Chrudimi.

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Mistr jan hus po boku světců

Obrazy zachycující mistra Jana Husa, které jsme doposud zkoumali, pocházely převážně z liturgických knih. Nemůžeme ovšem pominout na počet výrazně chudší, ale neméně významnou skupinu Husových obrazů z oboru malby monumentální. Z 15. a 16. století známe jedinou nástěnnou malbu z Písku a tři malby z utrakvistických oltářů, které jsou navíc výjimečné svými náměty. Na deskách z Vliněvsi, Chrudimi a Roudník u Chabařovic nacházíme Jana Husa ve společnosti dalších světců, konkrétně českých zemských patronů a také mučedníků rané církve.

Z oltáře z Vliněvsi z počátku 16. století se dochovala pouze postranní křídla se sv. Vojtěchem, Bartolomějem, Václavem a Janem Křtitelem. Předmětem našeho zájmu je obraz se sv. Vojtěchem, protože postavu Jana Husa nalezneme právě zde. Sv. Vojtěch oděný jako biskup drží velký kalich, zatímco Jan Hus v rudém mučednickém rouchu stojí za ním. Jeho hlavu korunuje mohutná kacířská čepice s červenými ďábly. V jedné ruce drží otevřenou knihu, druhou přidržuje pluviál sv. Vojtěcha - patrně mu asistuje při mši, při níž podle víry utrakvistů světec podával pod obojí všem věřícím.

V kruhu českých patronů je Hus zobrazen také na malbě z kostela sv. Kříže v Chrudimi (kol. 1510). Spodní deska oltářního nástavce (predela), k níž přiléhal svatostánek, zachycuje polopostavy světců. Jasně můžeme identifikovat sv. Václava a sv. Prokopa; za Jana Husa je považován první světec zleva, který je zpodoben jako kněz žehnající veliký kalich. Oblečen je do rochety, má tonzuru a je bez vousů. Přestože se na predele neobjevují nejběžnější atributy, jakými jsou kacířská čepice a hranice, badatelé se na identifikaci s Husem shodují. Diskutabilní zůstává zbylá postava, spojovaná dříve se sv. Ludmilou - zjevně se však jedná o muže s módní dobovou pokrývkou hlavy, hypoteticky o Jeronýma Pražského.

Nejstarší z obrazů, oltářní křídlo z Roudník (kolem 1486), představuje jediný deskový obraz upálení. Mistrova spíše kulatá tvář je bez vousů, oblečený je do dlouhého roucha a chybět nemůže kacířská čepice. Zajímavá je pak postava muže po Husově levici, která s ním hovoří. Mladý vzhled a knížecí oděv odpovídají běžné ikonografii sv. Václava. Střední část oltáře, která by mohla záhadný námět objasnit, se bohužel nedochovala. Pravděpodobně se skutečně vztahovala ke sv. Václavovi - patronovi kostela v Roudníkách. Obraz s Husem je situován v dolní části desky a protějškem na druhém křídle oltáře mu bylo martyrium sv. Vavřince na roštu. Spojení mezi oběma světci, kteří byli „upečeni“, se vyskytuje jak v liturgické skladbě ze 30. let 15. století, tak v malbě ze Smíškovského graduálu. Na křídlech se dále

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Betlém, první nestátní zařízení svého druhu u nás, oslaví pětadvacetiny

Petr Hejl s prvními obyvatelkami Domova Betlém

Jejich osudy se proťaly před 25 lety. Tehdy Domov Betlém v Kloboukách u Brna slavnostně otevřel dveře pro své první hendikepované obyvatele, Zdeňka Nagyová s Marií Doležalovou se do něj nastěhovaly a současný ředitel Petr Hejl tam zanedlouho nastoupil jako pečovatel. Zdenička a Maruška, jak jim v Betlémě říkají, to s ředitelem Petrem Hejlem, obrazně řečeno, táhnou už pětadvacet let. Zejména setkání Zdeňky a Petra mělo až fatální nádech. Pražačka Zdeňka v kostele vyvěsila inzerát, že hledá někoho, kdo by s ní chodil ven. „Petr hledal zase někoho takového, jako jsem já, a ozval se mi. Tak jsme se seznámili. A když se Petr dozvěděl, že se na podzim nastálo stěhuji do Betléma, rozhodl se odejít do Klobouk také,“ zavzpomínala sympatická vozíčkářka. Zdeňka moc ráda tká, jeden z jejích koberců, na němž pracovala celý rok, vydražili v dobročinné aukci za 20 tisíc korun!

Vznik Domova Betlém nastartovalo za časů „reálného socialismu“ navrácení značně poškozené vily evangelickému sboru v Kloboukách. Původně velmi pěkný dům a přilehlé pozemky manželé Ludvík a Adolfína Odstrčilovi formou nadace odkázali ve 30. letech minulého století evangelické církvi. Za významné finanční pomoci přátel

Dokončení na str. 4

Z církví doma i ve světě

Švédští luteráni pomáhají v uprchlických táborech

Země, které se zavázaly dodržovat základní lidská práva, by se neměly vyhýbat odpovědnosti. Tento názor v souvislosti s uprchlickou problematikou silně zaznívá mezi členy Švédské církve. Desítky dobrovolníků ve spolupráci s humanitárními organizacemi (v rámci ACT Alliance) například pomáhají ve velkých uprchlických táborech v Jordánsku a v Keni. Další se snažili a stále snaží pomáhat utečencům na území Řecka, Srbska a Maďarska. Švédští luteráni upozorňují, že v proměnlivé době je nutné pohotově a účinně reagovat na potřeby lidí, kteří utíkají z regionů, kde vládne násilí a nesvoboda. Za podstatný také považují přenos důležitých a věrně zpracovaných informací. Kvalitně informováni by měli být především lidé, kteří mají mandát k rozhodování a strategickému řešení složitého problému. Je nepřijatelné, aby se politické elity dostaly pod vliv hysterie, předsudků a krajně emotivních nálad.

(zdroj: www.svenskakyrkan.se)

Dánský biskup vyzývá k projevům lidskosti

Biskup Steen Skovsgaard se ve spojitosti s uprchlickou krizí obrátil na kněží Dánské národní církve, aby se modlili za všechny lidi, kteří se v posledních týdnech vydali na nejistou cestu za svobodou a šťastnějším životem. Z jeho slov lze vyčíst jasné poselství k dánským křesťanům: v nelehké době je nutné stát při sobě a vzájemně se posilovat v pomoci těm, kteří nutně potřebují nejen naději, ale i nové ukotvení v civilizované společnosti. Biskup také požádal věřící, aby nepodléhali strachu, bezmoci a obavám z budoucnosti. Je třeba podporovat lidi, kteří zmíněný problém řeší každodenně ve svém profesním životě; stát při těch, kteří jsou nuceni provádět opatření a rychle rozhodovat, např. při policistech, lékařích, sociálních pracovnících a politicích.

(zdroj: www.folkekirken.dk)

Trojí pravda

Dokončení ze str. 1

obětavost a solidarita. Biblická agapé. Proto může evangelista Jan napsat, že Pravdou je Ježíš sám. Takto nás pravda osvobozuje od lživého a satanského světa (Jan 8,43 lhář a otec lží). Hus ovšem držel se starými církevními otci, že pravda má svůj původ v Duchu svatém (Paraklétos – Ambrož Milánský), kdežto každá lež, kýmkoli pověděná, má původ v ďáblu. Na úsměv moderního člověka by asi pověděl, že každá lež působí sice někomu radost, ale současně přináší i bolest a zlo jiným. Jak se ovšem k pravdě dostat? To je pilátovská otázka dodnes. A Hus má vlastně trojiční odpověď. Pravda v Písmu uložená, rozumem dosažená a osobní zkušeností prožitá. V univerzitním projevu r. 1411 uvedl, že "je lépe za tuto trojí pravdu vytrpět smrt než získat obročí pochlebováním". Úzkost, aby neselhal ani před Bohem ani před lidmi, jimž denně kázal, jej pro Pravdu Páně přivedla před koncil a pak i na hranici za hradbami Kostnice. Církví, zrozenou pod betlémskou kazatelnou, bude ovšem znít dál husitský text Otčenáše a nejstarší husitská vánoční píseň – Narodil se Kristus Pán… Goliáš oloupen, člověk jest vykoupen – radujme se….

S Pravdou Páně, jako zjevením Boží slávy a milosti, souvisí ještě jedno slovo – Spravedlnost. Velký pátek Ježíše z Nazaretu i Husův 6. červenec 1415 jako by ovšem dokazovaly, že vítězí opak pravdy a protiva lásky. Falešní svědkové a licoměrnost. Logickými argumenty, mocenskými zájmy koncilních otců, bojujících s papežem, a nedostatkem pochopení ubitý pražský Mistr se odvolává k soudci nejvyššímu – ke Kristu. Je-li Ježíš sám plným zpřítomněním Boží vůle k dokonání a otevření brány království pokoje a smíření – pak tato pravda nemůže být poražena. Zlo vítězí jen dočasně. Antikrist, jak ho nazývala celá husitská epocha, bude smeten, až se Pán pánů a Král králů ujme svého dědictví. Vzepjaté očekávání vedlo zástupy na hory a k přijímání celého Krista v chlebu i v kalichu. Na obranu poznané pravdy berou jedni do rukou vnucenou zbraň, druzí pilně píší husitské mírové manifesty. Nenávist však byla silnější. Jednota bratří zákona Kristova, zrozená pod husitskou kazatelnou u Týna, bude vzdor tomu jednou pilně pracovat na překladu Písem svatých, aby Slovo s mocí nepřestalo znít také v jazyce kostnického vyznavače a učedníka Páně. Z Písem tak čerpáme naději, povzbuzení i víru v Boží vítězství Pravdy nad každou lží a nespravedlností. Uprostřed světa, který ve zlém leží – tedy světa poznamenaného mnohou nepravdou a pokrytectvím – se nám dostává nezasloužené milosti. Smíme žít i umírat v pravdě, která přemohla svět. Soudce nejvyšší je přece náš Spasitel a Pán. Na tomto vyznání se od dob Husových nezměnilo vůbec nic. Že je tolik lidí, kteří nevěří Hospodinu, není přece důkazem, že Bůh a spravedlnost nejsou. Známe Písma, rozumem můžeme poznat slávu stvoření, jak to říkával už apoštol Pavel, a osobní zkušenost s milostí Boží nás vede k pokoře a věrnosti všemu navzdory. Vděčíme za to i svědku v plamenech.

František Pavlis

Evropské hodnoty

O evropských hodnotách se hovoří už léta, nezačalo to s nynější migrační krizí. Krize možná učinila hovory o evropských hodnotách o něco aktuálnějšími. Dokonce se v poslední době mluví i o křesťanských hodnotách. A někteří kritičtí lidé si všimli, že o křesťanských hodnotách začali mluvit i někteří lidé, kteří se dříve ke křesťanství nijak nehlásili.

Málokdy se ale setkáme s konkrétním vyjádřením „toto a toto je evropská hodnota". Častěji se o evropských hodnotách mluví zcela abstraktně.

Zmíním tři „hodnoty", na nichž se možná shodnou jak levičáci, tak pravičáci, jak liberálové, tak konzervativci, jak křesťané, tak ateisté. Netvrdím, že tyto hodnoty chápeme stejně, ale patrně se shodneme, že to pro nás skutečně jsou důležité věci.

Mám na mysli hodnotu jednotlivého člověka, právní stát a svobodu slova. Jinými slovy, zdá se mi, že se shodneme na tom, že každý jedinec má nesmírnou cenu a není správné ho „rozpustit" v národě či jiné veličině; nelze ho obětovat žádné ideologii. Z toho vyplývá i nezbytnost právního státu a svobody slova. Všechny tyto tři „hodnoty", chceme-li je tak nazvat, jsou na sobě navzájem závislé. Jakmile chybí jedna z nich, budou patrně brzy chybět i další dvě.

Netvrdím, že jsou to jediné „evropské hodnoty", ale domnívám se, že na tom, že jde o hodnoty, na nichž nám velmi záleží, se vesměs shodneme, i když jim patrně v mnohém rozumíme odlišně.

Pokud jde o hodnotu člověka, pak jsem jako křesťan přesvědčen, že je dána hodnotou Božího Syna, Ježíše Krista, který zemřel za každého člověka, aby ho vykoupil z moci hříchu. Člověk tedy nemá hodnotu sám od sebe, ale má ji, protože mu ji dává Bůh. Proto je přikázání lásky k Bohu logicky předřazeno přikázání lásky k člověku. Na druhé straně ovšem platí, že nemohu tvrdit, že miluji Boha, pokud odmítám milovat i člověka, za kterého Boží Syn zemřel.

Každý člověk má tedy pro mě nesmírnou cenu, ale z jiného důvodu než pro ateistu, který vyznává tutéž „evropskou hodnotu". Pro člověka, který nepočítá s Bohem, má člověk hodnotu jaksi sám od sebe. Pro ateistu je člověk mírou všech věcí, je hodnotou nejvyšší. (Křesťan ví, že pro ateistu je tedy člověk bohem, ovšem bohem nepravým, proto modlou.) To má závažné důsledky. K čemu nás přesvědčení, že každý člověk má nesmírnou hodnotu, vede?

Ateistu vede k tomu, aby se člověk o tuto hodnotu vehementně hlásil, aby si ji v případě nutnosti třeba i násilím vybojoval. Proto bude zdůrazňovat svá „práva", své „nároky", a stejně tak bude zdůrazňovat práva i nároky druhých. Na lidskou společnost se zpravidla dívá jako na bitevní pole, kde se vede do jisté míry boj každého s každým. Bojují mezi sebou muži a ženy, mladá generace se starší generací, atd. Aby tento boj nebyl ničivý, vyhlašuje se maxima, že „svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého". Aby společnost mohla fungovat, je třeba „rovnoprávnosti", z níž se, pozorujeme-li svět kolem dobře, rodí snaha nikoli o rovnost před zákonem, ale o stejnost. Rozdíly mezi mužem a ženou nejsou důvodem k radosti a oslavám, ale nepříjemností, kterou je třeba překonat.

Křesťan nemusí o svou hodnotu bojovat, protože je už předem dána. Pro Boha už ji dávno má. Samozřejmě to neznamená, že neusiluje o svobodu tam, kde jsou lidé zotročováni. Usiluje o ni, protože ví, že je milovaný Boží syn či milovaná Boží dcera, a že Bůh miluje i ty, kdo jsou zotročováni. Motivem ale není „boj za práva", nýbrž snaha nastolit Boží řád. Usiluje o svobodu z jiných důvodů a motivů, než je uplatňování práv a „nároků". Byl osloven Bohem, a tím se stal odpovědným. Dobro, které má, přijímá jako dar, nikoli jako nárok. Všímá si, že lidé, kteří neustále vznášejí nároky, nemají nikdy dost a nejsou nikdy spokojení a šťastní. Ví, že vděčnost (za život, za dnešní den, za lidi, kteří mě obklopují, za obecenství s Bohem, za vše, co jsem od Boha dostal včetně poslání, jímž mě pověřil) je základní lidskou odpovědí. Rovněž ví, že nevděčnost, jakkoli se jeví jako nedůležité pochybení, je podle apoštola Pavla první nesprávnou reakcí, po níž následuje nevyhnutelný morální i společenský sešup. (Kdo chce, může si to nastudovat nebo připomenout v prvních třech kapitolách listu apoštola Pavla Římanům.)

Člověk může žít smysluplně i tam, kde není svoboda slova a kde nepanuje právní řád. Právní řád je ovšem žádoucí, protože Boží vláda je založena na spravedlnosti a právu. Popírání spravedlnosti je v rozporu s Božím charakterem a s Boží vůlí. Tam, kde je popírána spravedlnost a kde se člověk nedovolá práva, celá společnost chřadne a ani žádný jednotlivec nemůže nalézt skutečné naplnění.

Svoboda slova pro křesťana není samoúčelem. Ostatně křesťanství se mnohdy šíří mnohem rychleji v různých diktaturách a totalitních režimech. Například během několikaleté vlády komunistů v Etiopii počet křesťanů výrazně stoupl. Přišlo se na to ovšem až po pádu komunistické diktatury. Křesťan dokonce ví, že svobody slova zneužívají i lidé, jimž o žádnou svobodu nejde a kteří někdy svobody slova dokonce zneužívají k potlačení druhých nebo k vyvolání nenávisti. Ví rovněž, že svobodu často nabízejí lidé, kteří sami svobodni nejsou a kteří uvrhují druhé do otroctví. Například svoboda propagovat drogy uvádí do otroctví, přestože se odvolává na to, že ve „svobodné společnosti" si přece může každý rozhodovat o svém životě sám. Proti zneužití svobody je ale možno bojovat jedině pravdou, nikoli omezováním této svobody. Pro křesťana tedy svoboda není nejvyšší hodnotou – tou je láska k pravdě. Z tohoto hlediska je svoboda hodnotou pouze pomocnou, leč nezbytnou: Bez svobody není možná ani láska, ani hledání pravdy. Křesťan tedy bude hájit svobodu slova, byť ovšem z jiných důvodů než sekulární humanista. Současnost ukazuje, že křesťané hájí svobodu slova důsledněji než mnozí sekulární humanisté, a tato skutečnost se v brzké budoucnosti projeví ještě mnohem jasněji.

Zmíním ještě jednu důležitou hodnotu, na které se do značné míry shodnou křesťané a (mnozí) sekulární humanisté, totiž ochranu soukromého vlastnictví. Opět: Soukromé vlastnictví není pro křesťana samoúčel. Pokud křesťan skutečně miluje Ježíše, nebude pro něj nikdy podstatné, aby byl bohatý. Zná slovo apoštola Pavla o tom, že „zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství" (1. list Timoteovi 6). Soukromé vlastnictví mu ale umožňuje autonomně vychovávat svou rodinu, nezávisle na státu. Od státu křesťan neočekává, že ho materiálně zajistí, ale že mu umožní vést činorodý život, těšit se z výsledků své práce a nadto dle svých možností pečovat o potřebné.

Mnozí (ne všichni) sekulární humanisté chrání soukromé vlastnictví také, zejména po zkušenostech s komunismem, který soukromé vlastnictví zrušil, či spíše v praxi výrazně omezil. Bylo totiž zřejmé, že tam, kde chybí ochrana soukromého vlastnictví zcela, se společnost rozpadá. Soukromé vlastnictví a vláda zákona, tedy právní stát, jsou ve skutečnosti spojité nádoby, byť to nemusí být na první pohled zcela zřejmé.

Každá krize prověřuje, zda jsou tyto hodnoty pro nás skutečně důležité, a o současné migrační krizi to platí neméně. Snad lze dokonce říci, že pokud tyto hodnoty zachováme, budeme moci konstatovat, že jsme krizi zvládli. Již teď je jasné, že všechny uvedené hodnoty budou vystaveny vážné zkoušce. Lépe řečeno: Zkoušce jsme vystaveni my. Ukáže se, zda ochranu těchto hodnot myslíme vážně a zda jsou pro nás skutečně tak důležité, jak říkáme. Důvodů ke znepokojení je již nyní dost a dost.

Dan Drápal
26. září 2015

Jan Hus ve výtvarném umění církve podobojí v 15. a 16. století

Dokončení ze str. 1

objevuje umučení sv. Šebestiána a sv. Jakuba - Hus zde byl tedy přiřazen k prvomučedníkům. Druhým monumentálním výjevem s Husovým umučením je o více než půl století mladší nástěnná malba objevená v nedávné době v kostele sv. Václava v Písku.

V daných souvislostech si nakonec zaslouží pozornost výzdoba ke svátku českých mučedníků v pozdně gotickém Smíškovském graduálu (kol. 1490). Ojedinělý je námět miniatury, kde svatý Jan Hus stojí mezi sv. Štěpánem a sv. Vavřincem. Je bez vousů, oděný do mešního roucha a má svatozář i kacířskou čepici. Pravou rukou žehná kalich, postavený na knize. Právě na této drobné malbě má Jan Hus naprosté maximum svých atributů – odznaků, které jej v umění označují. Na téže straně dole se nachází unikátní výjev s husitskými mučedníky, hromadně shazovanými do šachet u Kutné Hory v roce 1420.

Milena Bílková
Městské muzeum v Kadani
www.kultura-kadan.cz/muzeum

Brány pro příchod Krále

IV. Zednická lžíce a meč

Nehemjáš 3,33–38 a 4. kapitola

Jakmile začaly práce na obnově jeruzalémských hradeb, velice to rozzlobilo nám už známé oponenty, samařského knížete Sanbalata a amonitského Tóbijáše. Podle zvyku všech diktátorů prohlásili judejskou snahu za povstání, které je třeba potlačit silou. Svolávají samařské vojsko a snaží se rozdmýchat nenávist a opovržení nadávkami a nejapným humorem: 3,33–35 – „židovští ubožáci" – chtějí to zmáknout snad za den – staví z prachu a rozpadlého kamení – to jejich dílo klidně zboural liška, která si zjedná přístup do jejich kurníků… Nepřipomíná vám to něco z naší nedávné historie? Všelijaké ty plakáty s rádoby vtipnými obrázky zrůdných západních imperialistů, které drtí kladivo a samopal obhájců socialismu? - Nehemjáš a jeho věrní na to neodpovídají, nevyměňují si urážky s nepřáteli, ale volají k Hospodinu: 3,36–37. Je to ovšem modlitba, která přivolává trest, pomstu a dokonce obsahuje prosbu, aby nepřátelům Bůh neodpustil. Podobné prosby nás zarážejí i v některých starozákonních žalmech. Musíme si říci, že ve světle učení Ježíše Krista to nejsou správné prosby. Hospodin vyslýchá volání o pomoc, ale ne o pomstu. Posměch a výhrůžky nepřátel mají na stavitele hradeb opačný účinek: 3,38. Zvýší své úsilí, zrychlí dílo, protože jsou *srdcem při práci*.

Viditelný růst díla – už polovina hradeb je hotova – rozlítil nepřátele k nepříčetnosti: 4,1-2. K již jmenovaným skupinám přibývá další – obyvatelé kdysi pelištejského Ašdódu a okolí. Nepřátelé plánují dokonce překvapivý zásah vojska, pobití a rozehnání budovatelů hradeb Jeruzaléma. Opět je reakce nehemjášovců dvojí: duchovní a praktická: 4,3 – modlitby a strážní služba čtyřiadvacet hodin denně. Přes všecko duchovní povzbuzování a navzdory výborné organizaci se však mezi staviteli Jeruzaléma šíří strach a skepse. Je tu dokonce citována jakási říkánka, možná pesimistická písnička: 4,4. Řada lidí patrně očekávala, že když pracují na Boží příkaz a na Božím díle, bude všecko zázračně snadné.

Dějiny křesťanství i každé duchovní obrody a reformace byly vždy doprovázeny těžkostmi, nebezpečím a utrpením. Nejzřetelněji je to vidět na životě a zápasech samotného Božího Syna – Pána Ježíše. Kristus nesedí jako Buddha se zavřenýma očima a s úsměvem na tváři, Ježíš visí na kříži. Jít za ním a s ním znamená vzít a nést svůj kříž, i když u nás dnes jsou to zápasy spíše osobního, často i rodinného rázu. Ale nějací ti Sanbalatové a Tóbijášové se vždy najdou, někdy mezi sousedy, ve škole, na pracovišti – ale i dnes mezi našimi politiky a v médiích: na TV a v novinách.

Nepřátelé spoléhali na nejvyšší utajení své akce a následný moment překvapení jeruzalémských. To je taktika všech teroristů a imperialistů dodnes. Naštěstí se našli věrní Židé, kteří byli sousedy Samařanů, Amonitů a Ašdóďanů. Dali zprávu o chystaném útoku do Jeruzaléma a stavitelé se podle toho zařídili (4,5-6). Následují přípravy k obraně, jakási mobilizace: Jsou postaveny stálé stráže na dosud nedokončených úsecích hradeb. Stráže jsou vyčleněny „podle čeledí". Jsou „po zuby" ozbrojeny pancíři, meči, kopími a luky, tedy pro boj na dálku i zblízka (4,7). Nehemjáš vyzývá obránce, aby se nebáli nepřátel, ale svého Panovníka Boha. Jen on může doopravdy odstrašit nepřátele. Obránci však mají bojovat za své rodiny a domovy: není to náboženská válka, tu Pán Bůh nepotřebuje a nevyhlašuje – je to boj o život a svobodnou existenci (4, 8). Stačilo, že nepřátelé zjistili připravenost Judejců k obraně, a jejich odvaha a vychloubání jsou pryč – ukázali se jako zbabělci. A Nehemjáš se opět nechlubí, jak na ně vyzrál, ale vděčně dává zaznamenat: *Bůh překazil jejich záměr*. Židé se mohou vrátit k práci na hradbách (4,9).

Opatrnost a připravenost k obrannému boji však zůstává. Nehemjáš rozděluje budovatele na dvě směny: jedna bude vždy pracovat a druhá, plně ozbrojená, bude v bojové pohotovosti. Vůdcům svěřil organizaci a dohled nad tímto opatřením (4, 10).

Navíc musí být nyní každý pracující na hradbách nějak ozbrojen – zapsáno s určitou nadsázkou: *…pracovali jednou rukou na díle a v druhé drželi zbraň*. Vrchní velitel Nehemjáš má stále po boku trubače s polnicí. Jakmile zazní poplašné troubení, mají se ozbrojené skupiny přesunout na místo napadení – stará vojenská poučka: BEZ SPOJENÍ NENÍ VELENÍ! (4,11-14). A opět vyjádření víry: *„Náš Bůh bude bojovat za nás."* Můžeme tu objevit jakýsi rozpor: Když bude bojovat Bůh, proč tolik zbraní, organizace, pohotovosti? Neznamená to, že Nehemjáš a jeho druhové neměli dost velkou víru? Nejednali podle skeptické zásady: POMOZ SI SÁM A BŮH TI POMŮŽE? Avšak představa, že víra znamená složit ruce v klín a čekat na zázrak, je falešná. Nehemjášova víra nespočívala v tom, že obnovitelé Jeruzaléma mají jen pracovat a čekat na to, že Pán Bůh zázračně pokoří Sanbalaty a Tóbijáše.

Možná neočekávali, že k tomu bude třeba chopit se nejen zednických lžic, ale i mečů. Ale když na to došlo, s vírou se jich chopili a vytrvali v díle. Šli dokonce tak daleko, že všichni – vzpomeňte, kolik mezi nimi bylo „přespolních" – přenocovali v Jeruzalémě, určitě hodně primitivně. Přitom se ani nepřevlékali ke spánku (4, 15-17). Zajímavá je poznámka o Nehemjášových bratrech – bylo jich tam tedy více než jen nám už známý Chananí, který přinesl do Persie smutné zprávy o bídě Jeruzaléma. A ti všichni, zřejmě spolu s věrnými mezi šlechtou a s prostými Judejci, táhli za jeden provaz odhodlání a víry.

Nebezpečí a těžkosti při díle obnovy tedy zřejmě nebyly Židům na škodu. Naopak utužovaly jejich důvěru v Boží pomoc. I na dějinách křesťanské církve – i v posledních několika desetiletích našich dějin – vidíme, že Pán Bůh dopouští ohrožení, někdy i pronásledování a násilí na svých věrných, ne aby nás zlomil, ale aby upevnil naši víru a odhodlání následovat Krista i v nesení kříže.

Pavel Javornický

Pěkný den ve Vraclavi

Skutečně 22.červenec letošního roku byl pro mne opravdu požehnaný. Na přání redaktora Bohumila Kejře, abych napsala také něco víc než to, co se událo 21. června 1621 v Praze na Staroměstském náměstí. Pokusím se tedy napsat několik krátkých článečků o svých významných předcích. Doufám, že touto cestou se objeví přes redakci i další potomci. Věřím, že žijí u nás moc vzdálení potomci Vršovců a Janoviců. Myslím, že by nás mohlo být i několik tisíc. Rozhodla jsem se tedy jet do Vraclavi u Vysokého Mýta. Celý den jsem byla pod Boží ochranou.Všichni lidé, které jsem ten den potkala ,byli na mne hodní a snažili se mi pomoci. Dojela jsem do Vraclavi, sehnala jsem starostu obce, pana Oldřicha Koblížka. Byl rád, že jsem tam za potomky zavražděných přijela. Má zájem na spolupráci se mnou. Šel se mnou na hradisko, které bych asi těžko našla. Tam bylo poslední vyvražďování Vršovců v roce 1108. Vyvraždili je jejich příbuzní Přemyslovci. Toto pamětní místo obec Vraclav moc dobře udržuje. Je tam oáza klidu a dobré pohody. Byla jsem moc šťastná,že jsem mohla toto místo navštívit a na mohylu pověsit věneček na památku předků

Naděžda Zdeňka Dvořáková

Tradiční Hesla Jednoty bratrské 2016 (Ochranovský seniorát ČCE) vycházejí začátkem září a budou k dostání ve sborech ČCE, CB, CČSH a křesťanských knihkupectvích za 50,– Kč.
Objednávky u vydavatele: hesla@dulos.cz. Od 10 ks výše se slevou po 40,– Kč bez placení poštovného.
V ruční pevné vazbě v kožence a s celobarevnými předsádkami (připomínka 600. výročí upálení mistra Jeronýma Pražského) za 90,– Kč (se slevou 70,– Kč).
Petr Heřman: DÚLOS, Malá Štěpánská 6, 120 00 Praha 2, mobil/SMS: 607 726 481.

Mistr Jan Hus – skladatel duchovních písní?

O Husově tvorbě duchovních písní bylo už mnoho napsáno a stejně mnoho bylo přineseno argumentů ve prospěch či naopak v neprospěch jeho skladatelského působení. Podobně jako ve většině oblastí historického bádání i zde se spíše než s definitivními odpověďmi setkáváme s otázkami, které nikdy zcela nezodpovíme. Přesto však mohou naše vnímání mistra Jana Husa i jeho díla posunout o krok dál.

Nejznámější zmínkou, spojující zpěv duchovních písní s Husovým působením v kapli Betlémské, je úryvek z kázání na Květnou neděli, který je zahrnut v souboru zvaném Česká nedělní postila. Kritici zpěvu v Betlémské kapli jsou tu přirovnáni k zákoníkům vystupujícím proti davu volajícímu „Hosanna" při Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma. Vzhledem k tomu, že smyslem kázání bylo připodobnit zpívající shromáždění k lidu oslavujícímu přicházejícího Krista, nikoli popisovat přesné liturgické dění, musíme tomuto úryvku rozumět spíše v teologické než v historické rovině. Stejně tak musíme přistupovat ke třem konkrétně jmenovaným písním: *Vstaľ jest Bóh z mrtvých, Jezu Kriste, štědrý kněže a Navštěv nás, Kriste žádúcí.*

Konkrétnější doklad o tom, jak vypadala shromáždění v Betlémské kapli, poskytuje jiný dochovaný postilní spis zvaný Betlémská kázání. Zde jsou zaznamenány písně, které zpívalo shromáždění jako odpověď na přednesenou modlitbu. Dokladem toho, že mistr Jan Hus nebyl reformátorem liturgických pořádků, je skutečnost, že trojice naznačených zpěvů patří do skupiny čtyř tradičních českých písní, které v letech 1408 a 1409 oficiálně povolily kněžské synody, aby tak omezily nezvyklý nárůst česky zpívaných písňových textů. Betlémská kázání z nich zaznamenávají *Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave a Buoh všemohúcí.*

Mistr Jan Hus mluví však o písních také v několika svých dopisech. V roce 1408 přiložil k dopisu z Prahy zbožným pannám na venkov jakousi píseň, zpívanou údajně *„na nešpoře pannen svatých"*, kterou ovšem blíže neznáme. Podobně pak z Kostnice poslal roku 1415 dopis panu Jindřichu Škopkovi z Dubé, kde zmiňuje, že mu na památku složil zpěv, který zřejmě připojil k odeslanému listu. Ani zde však nevíme, o jakou píseň přesně jde. Na základě poznámek, které k dopisu připojili doboví opisovači, se můžeme domnívat, že šlo buď o báseň *To po smrti my shledáme*, jež se skutečně v jednom z dopisů Jindřichu Škopkovi do-chovala, nebo o píseň *Králi slavný, Kriste dobrý,* která je konkrétně jedním z pozdějších písařů zmíněna. Posledním dopisem, kde se Hus vyjadřuje o duchovní písni, je list přátelům v Kostnici rovněž z roku 1415, kde sděluje, co se o něm hanlivě povídá, totiž že na melodii písně *Buoh všemohúcí* složil dva verše o vězení. Ani v tomto případě není písňový text dochován, navíc jeho existenci sám Hus v dopise nijak nepotvrzuje. Stejně nejasné, jako je ve výsledném pohledu na Husovu písňovou tvorbu svědectví jeho vlastních dopisů, zůstává tvrzení anonymního autora Výkladu na Zjevení sv. Jana z roku 1420. Tento text, dochovaný ovšem až v opise z roku 1528, mluví o dvou Husových, blíže bohužel nespecifikovaných písních, které měl údajně složit ve vězení.

Naopak s dost silnou dávkou jistoty můžeme hovořit o Husově spojení s celým dobovým chorálním repertoárem. Kromě toho, že se dochovalo svědectví o Husově zpěvu latinských žalmů a responsorií cestou na popraviště i přímo na hranici, jsme schopni poměrně exaktně vyjádřit počet citovaných latinských chorálních zpěvů, na které se Hus odvolává ve svých kázáních. Je jich v souhrnu více než sto a jsou mezi nimi zpěvy mše i oficia. Ukazují tak přirozený dobový základ, z něhož vyrůstalo liturgické myšlení středověkého kněze a intelektuála.

Obrátíme-li však nyní pozornost zpět k písním připisovaným Husovi, je zapotřebí se zastavit u několika problémů, které při zkoumání jeho autorství vynikají. Jedním z nich je věrohodnost zpráv, které Jana Husa jako původce zmiňují. Kromě atribucí pocházejících z nejbližších desetiletí po Husově smrti máme totiž další zprávy o Husově autorství až z 16. století. Pozice Husa jako mučedníka a utrakvisty uctívaného světce činí z každé zmínky o jeho díle akt symbolického přihlášení se k jeho autoritě a více než stoletá tradice odkazování se k jeho jménu tuto symbolickou rovinu ještě posiluje. Proto jsou údaje Jana Blahoslava a jeho současníků, připisující Husovi píseň *Živý chlebe, kterýž z sebe*, její latinský vzor *Vivus panis angelorum* a píseň *Jesu Salvator optime*, brány většinou jako historicky nepodložené.

Paradoxem pak zůstává, že při kritickém odmítání tradičních atribucí se naopak moderní výzkum snažil obohatit počet písní připisovaných Husovi ještě o další, které spojuje se spisy prokazatelně náležejícími k Husovi zahrnutí do společného rukopisného konvolutu. Některými badateli jsou tak za Husovy písně považovány rovněž texty *Věřím v Boha Otce, Nebudeš míti bohóv jiných* a *Otče náš, jenž jsi na nebesích*. Názory na počet písní, které mohl Jan Hus napsat, se však v souhrnu velice liší. Různá míra skepse panuje jak v pohledu na nově přisouzené písně, tak na tradiční autorské atribuce. Většina badatelů si je

Dokončení na str. 4

Listy M. Jana Husa

55. Panu Janu z Chlumu

Milostivý pane, opatři mi Bibli a pošlete ji po tomto dobrém muži. A má-li váš písař Petr[2] inkoust, ať mi ho dá, i několik per a nějaký kalamář. O svém sluhovi[3] Polákovi nic nevím, ani o kardinálovi,[4] pouze jsem zaslechl, že Vaše Urozenost je zde a že je u krále. Proto Vás zapřísahám, proste Královskou Milost kvůli mně i kvůli všemohoucímu Bohu, který jej tak nádherně obdařil svými dary, a také proto, aby se ukázala spravedlnost a pravda k Boží cti a ku prospěchu církve: kéž mne vysvobodí ze zajetí, abych se mohl dát do pořádku a přijít k veřejnému slyšení. Vězte, že jsem byl velmi chorý a měl bolesti břicha, ale již jsem se uzdravil. Prosím, pozdravujte ty české pány, kteří jsou u dvora pana krále.[5] Psáno mou rukou, kterou váš písař Petr zná.[2] Dáno ve vězení. Pamatujte na husu, přátelé moji.

55. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

55. P. Janu z Chlumu.[1]
R. 1415. (1414, pros. 25. - 1415, ledna 3.)
Jan z Chlumu na Chrudimsku, příjmím Kepka, jeden z tří Zikmundem Husovi daných průvodčí, učinil velice mnoho pro svého svěřence, chráně a bráně ho. Hned po svém příchodu do Kostnice šel 4. listopadu spolu s Jindřichem Lacembokem k papeži, jenž slíbil, že Husovi ublížiti nedá, třebas by prý jemu i vlastního bratra byl zabil. Dne 28. listopadu rozhodně se tomu opíral, aby Hus doveden byl před kardinály, poněvadž Zikmund ještě nebyl přítomen, a na večer téhož dne v domě papežově dozvěděv se, že Hus má vězněn býti, spěchal rozhorlen k papeži, vytýkal mu věrolomnost, přítomným pak kardinálům řekl, že popudí celý svět proti nim, kteří ruší majestátu císařského. Veřejně a hlasitě žaloval na papeže a kardinály, ukazoval každému ochranný list, oznámil vše králi ještě nepřítomnému, přibil písemné latinské a německé protestace vlastní rukou na dveře hlavního chrámu (dne 15. a 24. pros.); a i později ve veřejném jednání s Husem, jakož i soukromě, s neohrožeností ohnivou osvědčil se býti věrným přítelem Husovým.
V přítomném listě žádá Hus za biblí a některé psací potřeby, a zároveň, aby od krále byl vysvobozen z vězení a aby mu zjednáno bylo „veřejné slyšení".
1 Tom. 566, Pel. t86-rq4. [2] Petr z Mladeňovic, tajemník Jana z Chlumu. [3] Před uvězněním. [4] Mistru Janu z Reinšteina, kterýž pro své častější styky s dvorem papežským měl příjmí „kardinál"; byl r. 1408 královským poslem do Říma (viz list č. 36, pozn. 2), na sněmě Kostnickém byl spolu s Janem z Chlumu jmenován poslem vysokého učení Pražského ke koncilu; později 1416 byl rektorem university v Praze. [5] Čeští a moravští: Mimo Václ. z Dubé na Leštně, Jana z Chlumu (Kepku) a Jindř. z Chlumu (Lacemboka) ještě: Kuneš z Chlumu, Půta z Illburka, Václ. Myška z Hrádku, Bohuslav z Doupova, Skála Libecký, Šrank, otec a syn, Běškovec, Vilém Zajíc z Hasenburka na Libochovicích a Jindřich z Plumlova.

KOSTNICKÉ JISKRY
19. července 1914 List budící české svědomí č. 12

Kus českých dějin

Znázornil právě Alfons Mucha v řadě obrazů „Slovanské Epopeje". Malíř sáhl také do doby českobratrské, jež národu našemu dala Bibli Kralickou, perlu českého písemnictví. Veliký obraz, věnovaný městu Praze, představuje Bratrskou školu v Ivančicích na Moravě a tisk Bible Kralické. – Pod hradbami malebného města moravského, v němž dodnes zachovány jsou mnohé památky z doby husitské a na české i moravské bratry, viděti je zahradu šlechtického gymnasia v době ovocné sklizně. Vlaštovice v hejnech sletují se, připraveny na zimní svou pouť. V zahradním stanu, na pravé straně obrazu, sedí hrabě Karel ze Žerotína starší, ušlechtilý obhájce a ochránce českých bratří a prohlíží první výtisky Bible Kralické, podávané mu právě z lisu tiskařského, kolem něho seskupeni jsou žáci gymnasia a churavící jeho choť s dceruškou; v levém popředí alegorická postava mladíka a starce, jenž mu vykládá Bibli, symbolisuje hnutí česko-bratrské, bez něhož – jako vůbec bez hnutí husitského – byly by dějiny české velice chudé. Námět obrazu může českého člověka vésti k přemýšlení, jaké stanovisko k té době sám zaujímá. – Nás pak zajímá, že pro „Slovanskou Epopeji" musel právě tento obraz býti vybrán. Z doby panství Říma nenašlo se nic.

Betlém, první nestátní zařízení svého druhu u nás, oslaví pětadvacetiny

Dokončení ze str. 1

z tuzemska i ze zahraničí a díky práci mnoha dobrovolníků byla vila rekonstruována a v prosince roku 1990 v ní slavnostně otevřeli Domov Betlém pro lidi s těžkým tělesným postižením, a to jako vůbec první nestátní zařízení tohoto typu v naší republice. Cílem bylo a je co nejméně se podobat ústavům vytvořeným za časů komunismu. Domov Betlém se tak stal základem střediska BETLÉM, které tvoří součást Diakonie Českobratrské církve. Za čtvrt století existence se středisko BETLÉM utěšeně rozrostlo. Dnes ho tvoří tři domovy a jedno chráněné bydlení v Kloboukách, v Morkůvkách a v Brumovicích. Pro 45 klientů jsou nejen místem poskytované sociální pomoci a péče, ale skutečným domovem, kde se cítí opravdu dobře.
Ve všech třech domovech i chráněném bydlení panuje pohoda podobně jako v kterékoliv funkční rodině či domácnosti. Lidé se za pomoci personálu co nejvíce zapojují do praktického života zařízení a společenského života v obci, v rámci svých možností pracují v dílnách. Výrobky prodávají v obchůdcích v blízkém okolí, na jarmarcích a v neposlední řadě jsou ty nejpodařenější z nich draženy na tradiční podzimní aukci. Její výtěžek pak slouží k realizaci předem stanovených cílů. Poslední dražba vynesla úžasných 515.900 korun, které posloužily na financování výstavby Chráněného bydlení Mirandie. Ta letošní dražba se už připravuje, konat se bude v sobotu 28. listopadu v hotelu Centro v Hustopečích a výtěžek půjde na dofinancování výstavby Mirandie. Víte, že…
• Chráněné bydlení Mirandie je nejmodernějším přírůstkem v rodině betlémských zařízení?
• Ve volnočasových dílnách v Morkůvkách klienti vyrábějí parafínové svíčky, přírodní glycerinová mýdla s kozím mlékem, bambuckým máslem, skořicí a bylinkami, koberce, šály, ptačí budky, krmítka, hotely pro hmyz a příležitostné dekorace...
• S odbornou pomocí dokáží v Betlémě i lidé s ochrnutýma rukama malovat obrazy či vytvářet překrásné šperky z různých materiálů?
• Domovy stále hledají dobrovolníky, kteří jsou pro ně velkou posilou?
• Průměrné roční náklady na jednoho obyvatele domova či chráněného bydlení činí 450-650 tisíc korun?
• Pomoci Betlémským můžete coby dárci finančně i hmotně, uspořádáním benefiční akce či sponzorováním jejich projektů?

Jana Lexová, lexova@betlem.org

Pamětní deska na Žilkově vile

Prof. ThDr. František Žilka (1871-1944) - geniální vědec v oborech novozákonní teologie, historie, religionistiky, farář. Profesor novozákonní teologie na tehdejší, poválečné Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké v Praze. V pěti funkčních obdobích byl jejím děkanem. Jedna osoba, přitom jako by slučovala v sobě hned několik profesur. Připomeňme z jeho díla knihy O Husovi, Kalvínovi, Palackém. Určitě unikátní překlad Nového zákona, třísvazkové dílo Ježíš Kristus, Dějiny novozákonní doby, Výklad kázání na Hoře, Dějiny světových náboženství, Člověk a Bůh – výběr z posvátných knih světových náboženství. Jen soupis jeho prací včetně rukopisných a příležitostných přináší 186 položek. Dále materiály pro mezinárodní organizace, konference, obsáhlý souhrn kázání atd.
Dodejme, že studoval ve Vídni, Halle, Edinburghu a v Lausanne. V letech 1896-1898 se stal vikářem v Čáslavi, poté byl diasporním kazatelem v Táboře (1899–1901) a farářem v Mělníku (1901 1919). V době svého mělnického působení vykonával funkci náměstka superintendenta české reformované církve. Od 28. října 1919 až do svého penzionování v listopadu 1939 působil na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké v Praze oceněn udělením čestných doktorátů univerzit v Montpellier, Edinburghu a v Rize. K připomenutí života a díla Františka Žilky došlo v Mělníku 2. července 2015 před Žilkovou vilou, v níž nejednou profesor přivítal prezidenta T. G. Masaryka, Milana Rastislava Štefánika i další osobnosti první republiky. Při odhalení pamětní desky mělnický starosta MVDr. Ctirad Mikeš informoval o Žilkově životě a díle. Poté příbuzný pana profesora teolog a filolog Mgr. PhDr. Ladislav Žilka oživil památku profesorovu několika vzpomínkami, jež se o něm v rodině tradují. Navzdory tropickému dni potěšila hojná účast přítomných, včetně úředníků města a zástupců mělnického Farního sboru ČCE. Přítomní poté přešli do evangelického kostela, kde pokračoval podvečer přednáškou a besedou o Husově odkazu. Připomeňme jeho aktuální slova: *„Jsme ještě křesťané? Je věcí tvého svědomí, jak si položíš a jak si zodpovíš osudovou otázku, otázku života a smrti. Nejen tvého života, nýbrž veškerého lidstva. Je jasno, že bez tohoto náboženství je život prázdný. Prosté věci bývají nejnesnadnější. Zvláště pro člověka domýšlivého. Zde je největší balvan v cestě křesťanství."*

Jan Kašper

Mistr Jan Hus – skladatel duchovních písní?

Dokončení ze str. 3

vědoma, že umělecká tvorba neplodí ve středověku originální dílo, ale zpracování starší předlohy. Druhým hlavním problémem dnešního pohledu na Husovu písňovou tvorbu je tedy dobově odlišný přístup k pojímání autorství.
Kritickým sítem vědeckého zkoumání prochází bez větších problémů jen píseň *Jezu Kriste, štědrý kněže*. Její melodie i text sice existují ve starších variantách, v Jistebnickém kancionálu z 20. let 15. století je ovšem po textové i melodické stránce tak výrazně přepracována, že je třeba hledat impuls, který tyto změny podnítil. Vzhledem k tomu, že ve stejném kancionálu je píseň opatřena zmínkou o Husově autorství, mohl právě on být původcem významných změn. Ve stejném rukopisu nalezneme i píseň *Navštěv nás, Kriste žádúcí*, ke které již badatelé přistupují v souvislosti s Husem mnohem kritičtěji. Sice i v tomto případě je Hus jako autor nadepsán, píseň se však v takřka nezměněné podobě vyskytuje již ve starších pramenech. Podobně je na tom i píseň *Králi slavný, Kriste dobrý*. Jeden z opisovačů Husových dopisů ji připomíná v souvislosti s vězením v Kostnici, další písemné zmínky o možném Husově autorství pocházejí ale až z 2. poloviny 16. století od písaře liturgických rukopisů Jana Kantora Starého. Latinská paralela *Rex glorie, Christe pie* doložená v polovině 15. století naznačuje možnou existenci písně již v předhusitské době, o rozšíření českého textu *Králi slavný, Kriste dobrý* před rokem 1420 svědčí pak incipit vyrytý na hliněném koflíku ze Sezimova Ústí. Tato zajímavá směs dochování, obsahující jak náznaky nejužšího spojení s Husem, tak prvky pozdější tradice a husovské úcty, tvoří z písně *Králi slavný, Kriste dobrý* snad nejzajímavější případ mezi všemi zkoumanými zpěvy.
Další písní, která bývá na základě zmínky v České nedělní postile i pro své dochování spolu s Husovými spisy brána v této souvislosti v úvahu, je velikonoční zpěv *Vstalť jest Buoh z mrtvých*. Jeho český text i melodie jsou dochovány poprvé roku 1410 a naznačují tak starší tradování této písně. Proto bývá Husovo autorství spíše popíráno, přestože o jistém spojení s činností betlémského kazatele zřejmě nelze pochybovat. Dokazuje jej i to, že se nápěv *Vstalť jest Buoh z mrtvých* stal základem pro hudební stránku písně *V naději Boží mistr Hus Jan* vyprávějící o Husově mučednictví. Vzhledem k rozšířené praxi, kdy použití převzaté melodie přináší novému útvaru další symbolický mimohudební význam, je pravděpodobné, že tento nápěv Husovo působení sám o sobě připomínal.
Posledním zdrojem informací o možném Husově autorství je oblast německé luterské hymnografie. Německé kancionály připisují Husovi předlohu Lutherovy písně *Jesus Christus unser Heiland*. V českém prostředí se píseň dochovala mezi lety 1410 a 1430 se třemi texty, a to s latinským *Jesus Christus, nostra salus* a s českými *Jesus Christus, naše spása* a *Otče, Bože všemohúcí*. Pravděpodobným autorem latinského originálu je podle historického výzkumu Jan z Jenštejna, dochování doslovného překladu spolu s Husovými spisy však přece naznačuje jistou souvislost s betlémským kazatelem. Ve spojení jmen Jana Husa a Martina Luthera se tak pro nás příznačně završuje otázka písňové tvorby, jejíž tradičně uváděný autor se stal symbolem, který dnes již nelze od samotné historické skutečnosti odtrhnout.

Eliška Baťová

Pozvánky

Pozvánka klubu Samaří
21. října 2015 - Terezie z Lisieux: Iluze nebo genialita?
Přednáška Pavla Poly z Řádu bosých karmelitánů v Praze.
Klub Samaří,
Soukenická 15, Praha 1
Vždy středa od 19.30 h, vstupné dobrovolné.
Pořadatel: CB Praha 1
Podpořeno grantem Prahy 1 a příspěvkem Nadace život umělce

* * *

Církev bratrská Praha 1, Soukenická 15 zve na fórum pořádané ČEA a ETS ve spolupráci s dalšími partnery. Fórum se koná od 3. do 5. listopadu 2015.
Můžete vybrat ze šesti networků, které letos nabízejí specializovaná témata.

- Vedení a řízení sboru
- Poradenství a pastorace
- Vedoucí křesťanských organizací
- Evangelikální teologie
- Politika a společnost
- Akademický network

Hlavní řečník - Stefan Paas
Téma: Nové podoby církve

Připraveny jsou plenární programy i semináře.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

31/2015

28. října 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 11. listopadu 2015

Z obsahu

* *Církev káže*
* *Reformační kaleidoskop*

Poselství k 23. neděli po sv. Trojici

Ptáme se po Božím království?
Lukáš 17,20–30

Farizeové to s Hospodinem mysleli vážně. Ježíši naslouchali; přeli se s ním, protože jim to stálo za to. Ptali se po Božím království. Ježíš ale pochopil, že se ptají jen na „kdy“, protože o tom „jak“ měli svou jasnou představu, ve které se míjeli s tím, o čem mluvil Ježíš.

Království Boží je nový prostor, kde se děje všechno podle toho, jak si to Bůh přeje. Není to něco, co je mimo nás a co bychom mohli nebo měli pozorovat, ale co se máme pokusit žít. Ježíš o tom vyprávěl často a používal přitom různé obrazy.

Jsou to nové souřadnice; přesto i v těch našich a v našem životě se to může uskutečňovat, když o to budeme stát. Nedá se definovat a pozorovat v laboratoři, přesto se náš život může stát laboratoří Božího království, když to Bohu dovolíme.

Jestli to všechno, o čem Ježíš mluví jako o Božím království, nebereme vážně a netoužíme po tom, pak se může stát, že to propásneme. Jestli si neuvědomujeme toho, že k nám Boží království přichází a že je někdy mezi námi, pak se může stát, že si budeme *toužebně přát, abychom spatřili aspoň jeho záblesk.* Jestliže ignorujeme to, co říká Ježíš, pak se nemůžeme divit, že se nám zdá, že je nebe hluché, že Bůh neslyší naše modlitby.

Někdy mě zaráží, čím vším jsou lidé osloveni – ať jsou to různé nové nauky nebo osobnosti, které září jako hvězdy na evangelizačním nebi. A přitom Ježíšova slova jsou tím největším pokladem. Myslím, že je nikdy nebereme dost vážně.

Jestli potkáte ty, kteří všechno vědí a na všechno mají odpověď nebo recept, tak *zůstaňte doma* a čtěte evangelia, „tam to všechno je“ – o Božím království, jasně a pro obyčejný život použitelně, i když s tím člověk naráží. Vždyť Syn člověka *mnoho trpěl a byl zavržen od tohoto pokolení.*

Jednou však nastane světlo nad celou zemí a bude zjevné, že přišel Syn člověka. Při čem nás překvapí?

Daniel Heller
farář ČCE
ve Valašském Meziříčí

Stačí víra?

Co tedy řekneme o Abrahamovi, našem tělesném praotci? Čeho dosáhl? Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit – ale ne před Bohem! Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost.

Římanům 4,1–5

Neuznáš, ty nechápavý člověče, že víra bez skutků není k ničemu? Což nebyl náš otec Abraham ospravedlněn ze skutků, když položil na oltář svého syna Izáka? Nevidíš, že víra působila spolu s jeho skutky a že ve skutcích došla víra dokonalosti? Tak se naplnilo Písmo: „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost“ a byl nazván „přítelem Božím“. Vidíte, že ze skutků je člověk ospravedlněn, a ne pouze z víry!

Jakub 2,20–24

A pak že v Bibli nejsou rozpory! Jen se podívejte. Četli jsme dvě místa a každé z nich říká něco jiného. V jednom se říká, u Pavla, že člověk je ospravedlněn vírou. V druhém, u Jakuba, že víra je vlastně, s prominutím, na kočku, jestliže není doprovázena skutky.

A pak se divte Martinu Lutherovi, který pořád mluvil o víře, zase o víře a pořád o víře, že se tak rozčílil a prohlásil Jakubovu epištolu za slaměnou epištolu a nejraději by ji vyhodil z Bible. Když to nešlo, zařadil ji alespoň ve svém překladu Bible až na sám konec epištol, jako nejhorší epištolu.

Martin Luther byl tak oslněn zvěstí o ospravedlnění z víry, že mu jakýkoli jiný hlas připadal téměř jako rouhání – a počítal do toho i Jakuba. Připomínám to dnes proto, že 31. října tomu bylo 470 let, kdy na dveře kostela ve Wittenbergu přibil neznámý mnich Martin Luther svých 95 tezí vyzývajících k diskusi o základních článcích víry.

Pro luterány se stal tento den Dnem reformace a dodnes jej slaví. Pro nás Čechy je dnem reformace jistě podstatně více den upálení mistra Jana Husa, ale Den reformace, 31. říjen, si také vděčně připomínáme, neboť opuštěné, osamělé evangelické církvi u nás, po sto let těžce hájící své vyznání, se ze sousedního Německa dostalo mohutné podpory a posily. Povzbudil ji samozřejmě i Lutherův výrok: „My všichni jsme vlastně husité,“ i když se Lutherovi tehdy zdálo, že právě husité nezdůrazňují učení o ospravedlnění tak jasně a zřetelně, jak si to představoval on sám a jak to také sám hlásal.

Ale jak je to tedy s tím rozporem v Bibli? Nebylo by vskutku lépe Jakubovu epištolu z Bible vyloučit? Vždyť skutečně odporuje Pavlovu tvrzení o ospravedlnění z víry. Čím jsme tedy vlastně ospravedlněni před Bohem?

Vírou, jak říká Pavel, nebo vírou se

Dokončení na str. 2

Vrata kostela ve Wittenbergu, na která přibil Martin Luther 95 tezí

Den reformace – 31. října

Slavíte Den reformace? Možná méně než to, že se slaví památka zesnulých, víme to, že poslední říjnový den je památkou reformace. Takový zapadlý svátek – možná proto, že se nescházíme k bohoslužbám; v evangelických církvích na západ od nás se však v tento den běžně bohoslužby slaví.

31.10. 1517 prý Martin Luther přibil na dveře zámeckého kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí – a pak se věci začaly hýbat. Nastal obrodný proces, který však bohužel skončil rozštěpením západní církve.

Co tehdy Lutherovi v církvi nejvíc vadilo, proč se tak razantně ozval, co mu stálo za to, aby si dělal problémy? Podobně jako M. J. Husovi mu nejvíc vadily odpustky, které si tehdy lidé mohli zakoupit s cílem získat něco z Boží milosti pro své drahé zemřelé. To vlastně není nic špatného, chtít nějak pomoci lidem, které máme rádi, i když nás od nich dělí smrt.

Jedna otázka je, zda mohu nějak ovlivnit osud těch, které mám rád a kteří už jsou takříkajíc na druhém břehu, kteří prošli smrtí. Většina evangelíků asi odpoví, že ne. Ale druhá otázka – ještě závažnější – je, jestli mohu očekávat, že když něco udělám, že za to od Boha (pro sebe či pro své blízké) něco dostanu. Za tím vším je ovšem ještě mnohem palčivější otázka – jak to s námi je po smrti, co s námi bude? Ale ještě důležitější je otázka: jaká je naše představa o Bohu? Je milostivý, přeje věčný život každému, nebo je potřeba se u něj někdy přimluvit, obměkčit ho?

Dnes už se odpustky v žádné církvi neprodávají. V některých provinciích římskokatolické církve (třeba na Moravě) je stále ještě zvykem konat určitý soubor jinak velmi dobrých věcí (jít ke svátosti smíření, k večeři Páně, navštívit hřbitov, modlit se s určitým dobrým úmyslem za blízkého zemřelého člověka) s cílem získat milost pro své zemřelé. Každému křesťanu je asi jasné, že milost se nedá koupit za peníze. Ale ne každý ví, že milost nelze koupit vůbec, že nemohu na Bohu chtít, aby mně nebo mým blízkým prokázal svou laskavost za to, že dám peníze na dobrou věc (např. na Diakonii či Charitu). Naše štědrost má svou cenu, ale v čem je to neslučitelné s evangeliem? Proč proti odpustkům reformátoři tak ostře vystoupili?

Říkali, že jde o kupčení s Boží milostí. Chtěli nám jednoznačně připomenout, že Pána Boha si nelze koupit, že ve vztahu k Bohu neplatí něco za něco, nebo jinak řečeno: dám, abys dal. Známe to ze svých vztahů k druhým: Když si je chceme jakýmkoli způsobem „koupit“ (získat je pro to, co chceme my – třeba tím, že jim odkážeme nějaký

Dokončení na str. 3

Aktuálně: Reformátor, učenec, tatrman

Lutherovo náměstí v Římě

Náměstí poblíž Kolosea v Římě bylo 16. září 2015 slavnostně přejmenováno na „Piazza Martino Lutero“ (náměstí Martina Luthera). Štítek s názvem má navíc podávat stručné vysvětlení: „německý teolog (1483-1546)“. Luther v Římě pobýval kolem roku 1511. (Církevní historik Amedeo Molnár vyjadřoval v této souvislosti podiv zejména nad nulovou dotčeností Luthera tehdejším renesančním uměleckým kvasem.)

Pojmenování malebného náměstí po Lutherovi představuje úspěšné završení letité občanské iniciativy evangelických sborů ve „věčném městě“ (luteránů, baptistů, valdenských). Vzpomeňme obdobnou, leč méně úspěšnou iniciativu tuzemskou, totiž iniciativu „Komenskému pomník v Praze“, odstartovanou na sklonku osmdesátých let stejnojmenným článkem v našem týdeníku. Ta jako by následně uvadla, emočně přebita polemikami kolem případného obnovení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí.

Dnes už naše obecná média zajímá spíše, zda na Letné postavit pomník zpěváku Michaelu Jacksonovi. Čeští vysokoškoláci si běžně pletou Martina Luthera s Martinem Lutherem Kingem a stále více jich věří, že Jackson žije. (Na sociálních sítích se totiž šíří fotografie ze zpěvákova pohřbu, zachycující mimo jiné záhadnou postavu v klobouku …)

František Schilla

Z církví doma i ve světě

Arcibiskup Justin oslovil waleskou muslimskou radu

Anglikánský arcibiskup vyzval ve své promluvě na muslimské radě Walesu rozličné náboženské skupiny, aby "šly druhou míli". Tato událost byla nazvána "Práce na společném dobru: křesťanské a islámské stanovisko". Arcibiskup Justin Welby ve své řeči z Kristova vtělení odvozoval, že jako křesťané rozumíme, že Bůh nám dává svobodnou vůli, což může mít různé důsledky, ale je to to základní. Věříme proto, že lidé by měli být svobodní, aby měli svobodu věřit i svobodu nevěřit. Měli by mít svobodu změnit to, jakým způsobem chtějí své náboženství vykonávat a koho chtějí uctívat. Měli by mít svobodu vyjádřit své názory, dokonce i ty, se kterými zásadně nesouhlasíme... Užívání svobodné vůle nemůže být ovšem bez důsledků. Lidé si musí zvolit, ale jejich výběr musí být něčím, co vezmou na vědomí a čehož důsledky přijmou.

podle www.churchofengland.org (BoK)

Během návštěvy papeže na Kubě zatkli přes 350 kritiků režimu

Více než 350 kritiků režimu zatkla policie na Kubě během nedávné návštěvy papeže Františka. S odvoláním na kubánskou organizaci na ochranu lidských práv CCDHRN o tom dnes informovala agentura DPA. František se během třídenní návštěvy karibského ostrova setkal s bývalým i současným prezidentem Fidelem a Raúlem Castrovými, zástupce opozice ale nepřijal. Dočasným zadržením disidentů se podle CCDHRN snažil kubánský režim zabránit jejich účasti na papežem sloužených mších a případnému veřejnému protestu proti režimu. Řada organizací bojujících za lidská práva papeže kritizovala, že se během pobytu na Kubě nesešel se zástupci opozice. Za celé září kubánská policie podle CCDHRN proti opozici zasahovala celkem v 882 případech. Cesta papeže po Kubě se uskutečnila ve dnech 19. až 22. září, následně František navštívil USA. Vatikán sehrál důležitou roli jako zprostředkovatel americko-kubánského sblížení.

podle www.christnet.cz

Radostná zpráva o rodině podle ghanského arcibiskupa

Nejen západní civilizace se potýká s krizí rodiny. Dokazují to i slova, která pronesl katolický arcibiskup Gabriel Palme-Buckle z Ghany. Ve spojitosti s tématem upozornil, že rodinu je nutné chápat v ještě jiném významu: „Když v Africe mluvíme o rodině, často máme na mysli klany, tedy značně širší sociální skupiny. Chceme, abychom objevili církev jako rodinu. Také u nás se manželství rozpadají. Proto je tak důležité nahlédnout, co rodina skutečně znamená v Božích očích.“ Arcibiskup připomněl, že afričtí kněží se setkávají s podobnými problémy jako mnozí Evropané. Pro africké biskupy je tedy důležité hlásat radostnou zprávu, evangelium rodiny.„Narazíme na nesnáze, na problémy, ale díky modlitbě a podpoře ze strany církve, která je rodinou, je můžeme překonat.“

www.radiovaticana.cz (JK)

Armáda ČR má nového hlavního kaplana

Hlavním kaplanem Armády ČR se v úterý 29. září oficiálně stal římskokatolický kněz plk. Jaroslav Knichal. Nahradil husitského duchovního plk. Jana Kozlera. Při příležitosti jeho oficiálního uvedení do funkce se ve vojenském kostele svatého Jana Nepomuckého na Hradčanech konala slavnostní bohoslužba. Devětatřicetiletý duchovní Jaroslav Knichal má za sebou mise v Iráku, Kosovu a v Afghánistánu.

Při příležitosti uvedení nového kaplana do funkce byl jeho předchůdci Janu Kozlerovi v Arcibiskupském paláci udělen ministrem obrany „Záslužný kříž“ a hlavním kaplanem mu byla dále udělena „Pamětní medaile se stužkou generála Metoděje Kubáně“. Jan Kozler působil ve funkci hlavního kaplana armády od roku 2006. První vojenský kaplan v historii české armády začal působit v roce 1996 v Bosně. Od doby oficiálního zřízení duchovní služby v AČR prošlo touto službou 40 kaplanů z osmi církví. V současnosti slouží v armádě 28 vojenských kaplanů a jedna kaplanka. Kaplan je vojákem z povolání a jeho služba je dočasnou formou povolání duchovního.

podle www.christnet.cz

Stačí víra?

Dokončení ze str. 1

skutky, jak říká Jakub? Čím jsme před Bohem nalezeni čistí, přijatí na milost? Je pro Boha rozhodující náš výkon? Jsou naše zásluhy, to, co sami děláme, rozhodující? Anebo nezáleží na tom, co děláme, hlavně když si neseme v srdci víru, která v podstatě smaže naše činy, očistí nás od hříchu a učiní spravedlivými před Bohem?

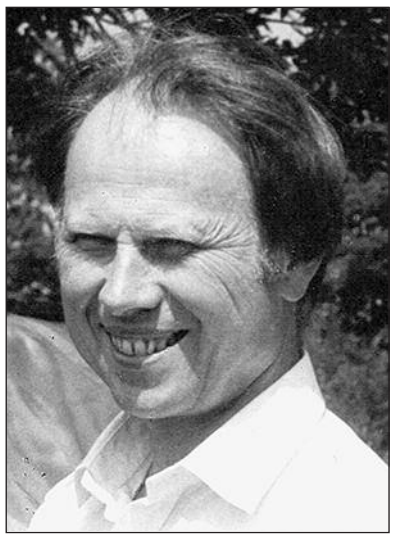
Pokusím se na tyto otázky i na otázku, zda je v Bibli v této věci rozpor, odpovědět. Pokud se bere v Bibli slovo od slova jako nadčasová pravda, jako výroky, které lze citovat bez zřetele na to, komu bylo ono slovo řečeno a do jaké situace, pak je zde v Bibli rozpor zcela jasný a zřetelný. Jeden výrok stojí proti druhému: Abraham jen věřící proti Abrahamovi věřícímu a činícímu skutky. Ale pokud Bibli rozumíme jako Božímu slovu určenému do konkrétní situace člověka, pak zde rozpor vidět nemusíme. Jak to?

Apoštol Pavel psal do docela jiné situace než Jakub. Psal lidem, kteří měli za to, že jediné, co na Boha platí, je náboženský výkon. Věřili, že člověk je před Bohem spravedlivý ne pro Boží milost, ne pro krev Ježíše Krista, jeho oběť na kříži, ale proto, že sám něco dokáže. Bylo to myšlení výkonu. Jak ve světě, tak před Bohem. Podej výkon, podej výkon! Posti se, dávej almužny, modli se, konej pouti, mrskej se, odpírej si – a Bůh tě za to přijme. Naději má před Bohem jenom ten, kdo podá výkon.

Apoštol Pavel zakusil jako blesk z nebe zvěst o milosti. On, člověk výkonu (a Pavel podával ohromný náboženský výkon), pochopil, že platí: „Bychť se v slzách rozplýval aneb v pracích zemdlíval, nezaplatím za svůj hřích, neodčiním dluhů svých. Výplata má jediná je tvá oběť nevinná.“ Šel až na samou hranici výkonu, horní hranici, a zjistil, že je to stejné, jako by někdo s námahou vystoupil na nejvyšší horu a myslel si, že pak jen skočí – a bude v nebi. A ono nebe bylo i z tohoto vrcholku nepředstavitelně daleko.

K Bohu se člověk nedostane svým výkonem. Jen když Bůh postaví most, po kterém k němu přejdeme, jen pak se k němu můžeme dostat. A tím mostem je Ježíšův kříž: „Výplata má jediná je tvá oběť nevinná.“

Pro Pavla to bylo slovo jako blesk; a totéž zažil Martin Luther. Také on podával úctyhodný výkon: výkon postů, výkon mrskání, ležení na kamenné podlaze a čeho všeho. A Bůh byl stejně pořád daleko. Luther se mohl zbláznit pomyšlením, co všechno má ještě udělat, jaký výkon má podat. Jako blesk z nebe mu zaznělo Pavlovo slovo z epištoly Římanům: Ne výkon, ale milost! Jen skrze milost se dostaneš k Bohu.

Toto slovo platí dnes i pro tebe. Stejně jako kdysi. Jen milostí se dostaneš k Bohu. Jen po mostě, kterým je Kristův kříž. Jestli se chceš k Bohu dostat svým výkonem, jsi vedle. V tom je blud různých cest, třeba jógy nebo svědků Jehovových, v úsilí dostat se k Bohu vlastním výkonem, výkonem zbožné duše. Musíme dnes zcela jasně říci: To není cesta! Šťastný je ten, kdo je osvícen poznáním toho, že jen milost otevírá cestu k Bohu, jenom Kristův kříž a nic jiného.

Díky Bohu za toto jasné a zřetelné Pavlovo slovo i za to, že je znovuobjevili Martin Luther, Karl Barth a další, kteří proti všem zdůrazňovatelům výkonu mluví o milosti a víře. O přijetí milosti jako jediné, jediné cesty k Bohu.

A co Jakub? Jakub mluví do jiné situace. Lidé přijali Pavlovo učení o ospravedlnění z víry jako učení. Nic víc. A stalo se jim zdůvodněním jejich lenosti, lajdáctví, laciné milosti (jak o ní mluvil Dietrich Bonhoeffer). Nic nedělali. Nač taky? Milost přece stačí na všechno. A vesele vykřikovali slova o milosti. Stejně tak to dělali následovníci Lutherovi, Barthovi a další. Samá lenost a neodpovědnost. Všechno je přece zajištěno Boží milostí. Nač se starat, nač o něco usilovat? Máme přece milost!

Dobře si to dovedete představit z normálního života. Alkoholik ví, že dostane svůj invalidní důchod. Proč by tedy nepil, jak může? Dostane ho jako ten, kdo poctivě a pilně pracoval. Lajdák dostane výplatu stejně jako ten, kdo pracoval poctivě. Nač se snažit, proč o něco usilovat? Ve škole, v práci rozhoduje často jenom protekce. Proč se tedy učit? Všechno je zbytečné. Málokdo se dostane do ciziny. Proč se tedy učit řeči? Vše je zajištěno i pro průměrné a lajdáky, pro lenochy. „Přece to musím dostat, mám na to právo.“

Všechno zadarmo, všechno laciná milost. Mohu si dělat, co chci, a nebudu na tom hůře než ostatní. Všechno dostanu, mám na to právo. – Tak přijali Pavlovo učení lidé druhé generace, kterým píše Jakub. Pán Bůh nám přece musí dát milost, musí nám odpustit, je to jeho řemeslo: odpouštět. Máme na to právo.

Tohleto Jakuba rozzlobilo. Takto zneužívat Boha a jeho milost! Tomuhle říkají víra? Přesvědčení o tom, že je Bůh? Že je a že dává milost? Ale tak věří přece i ďábel. Tohle není ospravedlňující víra. Víra přece není jen přesvědčení. Víra je přece čin, jednání. Abraham jednal, Rachab jednala, všichni jednali. Neseděli, nelenošili, neříkali: „Nic nemusím dělat, je tu Boží milost.“ To je Jakubův pohled. Pohled do situace, kdy víra přestala být jednáním, kdy přestala být věcí celého života a stala se jen jakýmsi přesvědčením o něčem bez jakéhokoli důsledku pro život.

Proto není rozpor mezi tím, co říká Pavel a Jakub. Každý mluví do jiné situace, pro každého z nich je slovo víra naplněno jiným významem. Pro Pavla je víra vždy čin, pro Jakuba jen přesvědčení. Obojí je třeba slyšet.

K někomu z vás má promluvit více Pavel: „Nespoléhejte na svůj výkon.“

A k těm z vás, kdo si myslíte, že věříte-li, nemusí to mít žádný dopad na život, na mravnost, na jednání, má promluvit Jakubovo slovo: „Víra bez činů není žádná víra.“

Boží slovo je konkrétní slovo do určité situace člověka. Neplatí každé slovo vždy a pro každého. Je dílem Ducha svatého, že dává poznat, jaké slovo platí a je určeno pro mne, v mé situaci. Každý jistě potřebuje slyšet základní slovo, slovo o Kristově kříži jako jediné naději. Potřebuje však také slyšet konkrétní slovo pro sebe.

Prosme za to, abychom slyšeli právě dnes slovo, které potřebujeme.

Na Vsetíně 1. listopadu 1987

Jan Blahoslav Šourek
(6. 7. 1924 – 21. 2. 1988)

Ke kázání Jana Blahoslava Šourka

*Uvedené kázání bratra Šourka je obsaženo ve sborníku **Vydávejte svědectví o naději (**s podtitulkem **Kázání a vzpomínky)**, který byl vydán k loňským nedožitým osmdesátým narozeninám bratra Jana Blahoslava Šourka, evangelického faráře. Knížku charakterizuje podtitul – Kázání a vzpomínky. První část tvoří 13 posledních kázání bratra Šourka. Tato kázání vznikala v době jeho vážné a omezující nemoci, která mu ani nedovolila pronést všechna připravená kázání „life“. Několik posledních namluvil na záznam magnetofonového pásku a v neděli byla pouštěna nahlas sboru. Neznám jiná kázání br. Šourka, než právě tato poslední. Takže nemohu posoudit, zdali se liší nějak podstatně od těch, která pronášel v době plných sil, v časech pokojnějších a snad méně ustaraných. Tato kázání jsou však charakteristická danou situací blížícího se konce, nejsou umluvená, nesnaží se ukazovat vzdělanost a výmluvnost kazatele, nepohybují se v oblasti lehounkého teologického jiskření a vynalézavých fines vykladačů – ale otevírá ty nejzákladnější pravdy Písma a co nejotevřeněji a nejjednodušeji hovoří o tom, co se týká každého lidského života a toho, jaké východisko a pomoc nám Pán Bůh nabízí.*

Druhá část, „vzpomínky“, je rozdělena do tří kapitol: „Z mého dětství a mládí“ obsahuje střípky událostí, setkání a zážitků, které se vybavily ještě po dlouhé době a které tedy vzpomínajícího zřejmě pomáhaly formovat. Při vybavování si vzpomínek se střídají události světového významu (smrt T. G. Masaryka, začátek druhé světové války) s drobnostmi klukovského života, objevování nových věcí, vyrovnávání se s tím, co provází dobu dospívání, proplétají se osobní prožitky se sborovým a církevním životem (jak tomu může být jinak u farářovic synka). Tato kapitola končí již v jinošských letech, zůstala nedopsána.

Autora kázání i vzpomínek mnozí poznávali ne jako důstojného pana faráře, ale především jako Blážu, jako toho, který s několika dalšími agilními nadšenci (Kája Trusina, Marta Kačerová, Bobeš Dittrich a j.) organizoval evangelické lesní brigády v Jeseníkách. Tato – jedinečná setkávání mladých křesťanů měla u mnohých účastníků skutečně zásadní význam pro jejich vztah ke Kristu a k církvi. „Vzpomínky na evangelické brigády“ mapují zákulisí jejich vzniku a obsahují heslovité výpovědi k jednotlivým rokům (1951-1974). „Dopis pro účastníky brigády na Rýžovně, který i v těch ryze praktických pokynech neopomíjí zdůrazňovat skutečnosti odlišující brigády od ostatních. Zřetelněji se tato snaha ukazuje v textu „Dopis pro vedoucí brigád“: aby byly brigády více, než jen příležitostí k příjemným setkáváním mladých lidí v krásné přírodě.

A poslední kapitolu tvoří na více než dvaceti stránkách „Několik poznámek k letniční historii v Nejdku“. I zde je zřejmá snaha autora na poslední chvíli shromáždit osobní vzpomínky a zkušenosti ze setkávání se (a s míjením se) s letničním hnutím na Nejdecku, s nímž se vyrovnával již jako vikář v Mariánských Lázních, později jako farář v Nejdku.

Může se objevit otázka, zda má cenu se zabývat touto lokální záležitostí, navíc již poněkud letitou. Zda to nemá smysl pouze pro církevní historiky, popřípadě pro nás, kteří máme nějaké vztahy s aktéry tehdejších událostí... Pro historiky to takovou cenu asi nemá - žádná utříděná chronologie událostí, žádný pečlivý a nestranný popis jednotlivých účastníků. Naopak, je to zase takové trochu neuspořádané vypsání obrazů a vzpomínek, které J. B. Šourkovi přicházely na mysl – ale je to velice osobní záležitost. Nejen proto, že J. B. Šourek jim byl osobně přítomen, ale protože měl porozumění pro obě strany...

Ostatně třebaže se i letniční hnutí posouvá a vyvíjí, při vzniku těchto mladých společenství se dodnes objevují podobné třecí plochy mezi nimi a usedlou církví, které autor popisuje a na které upozorňuje. A tak zde nemáme co činit jen s minulostí, ale můžeme zde nalézat i vysvětlení leckterých věcí a střetů, které nás zaměstnávají a znepokojují. Protože v posledu opravdu nejde o historii, ale o přítomnost a budoucnost. Snad jako ukázku jen pár citátů:

„Proti všem extrémním proudům v církvi je jediný lék: opravdový duchovní život. Všechny extrémní proudy vyrůstají z žízně po duchovním společenství, po hlubokém duchovním životě. A když není ve sboru, kde ho hledat?“

„Rozdělení sboru byl hřích. Hřích obou stran... I my jsme to ve sboru vyznávali jako vinu a hřích. Jednou řekl jeden z letničních bratří hluboce pravdivou větu: ‚Kdyby na straně církve bylo více porozumění a pochopení a na naší straně méně duchovní pýchy, nemuselo k rozdělení dojít!‘ Měl pravdu.“

Knížku připravil a vlastním nákladem vydal Blážův (autorův) syn Michal Šourek, farář ČCE v Praze Jižním Městě, je možno si ji koupit osobně v kostele u Milíče, nebo objednat na mailové adrese: michal.sourek@evangnet.cz za 130 Kč + poštovné.

Bohumil Kejř

Brány pro příchod Krále

V. Sociální revolta

Nehemjáš 5

Strhl se pak veliký křik lidu, zvláště žen, proti jejich bratřím Judejcům (5,1). Zatím jsme četli o krásném sjednocení a spolupráci při obnově Jeruzaléma – nyní se dovídáme o sociálních rozdílech, nespravedlnostech, ba přímo vykořisťování chudých bohatými. Společnost tak pěkně sjednocená pod Nehemjášovým vedením je vnitřně sociálně rozpolcená. Je příznačné, že protestovaly především ženy. Muži pracovali na obnově hradeb a bran, a taková práce muže zpravidla baví. Také se chystali k boji, což je především mužská záležitost. Řada mužů z venkova při obnově hradeb dokonce nocovala v Jeruzalémě, kde – jak se dočteme – mnozí z nich dostávali najíst od samého Nehemjáše. Ale ženy musely nakrmit děti a staré lidi v rodinách. Proto především ony pociťovaly problém hmotné nouze a bezpráví chudých.

Nehemjáš poctivě zaznamenal otřesná fakta (v. 2-5). Zatímco některé rodiny jakž takž něco k snědku sehnaly, jiní – a těch byla zřejmě většina – se zadlužovali a prodělávali bankrot. To ve starověkých společnostech – i v židovské – znamenalo, že majetek dlužníka (pole, vinice) propadly věřiteli (exekuce), nebo se dokonce dlužník či některý člen jeho rodiny stal věřitelovým otrokem. Všichni poddaní také museli platit daně do perské královské pokladny (ty jim ani příznivě nakloněný Artaxerxes neodpustil), a tím se jejich bída prohlubovala. Na většinu sociálních povstání a revolucí reagují vládci tím, že rozhánějí demonstrace a dávají dokonce střílet do lidí. Nehemjáš jedná jinak (v. 6–13): začne se situací zabývat – zatím ji asi v budovatelském nadšení přehlížel. To, co zjistí, ho pořádně rozhněvá a volá šlechtu a představenstvo (patrně i kněze) k odpovědnosti před velkým shromážděním lidu. Odhaluje, že se někteří judští boháči a šlechtici uchylovali k praktikám vpravdě mafiánským: Jednak půjčovali na lichvářský úrok – Mojžíšův zákon zakazoval vybírat jakékoliv úroky mezi Izraelci navzájem (Dt 23, 20-21). Ale Nehemjáš obvinil boháče z ještě větších zločinů: Zatím co někteří zámožní lidé vykupovali Židy z pohanského otroctví, judští mafiáni toho využívali a prodávali židovské dlužníky pohanům; snad předpokládali, že jim judejští dobrodinci vykoupí zase zpátky svobodu – takže nakonec se nikomu nic nestane a prohnaní věřitelé lacino zbohatnou. Je neuvěřitelné, že uprostřed svatého nadšení pro obnovu Jeruzaléma bujelo takové jedovaté podhoubí. Ale takoví jsme my hříšníci – uprostřed sociální i duchovní nouze myslíme především sami na sebe. U nás to bylo „šmelinářství" v době války, všelijaké „veksláctví" za komunismu, dnes rozmanitá korupce, půjčky a balamucení starých lidí. Majetní Židé se patrně chystali své „ekonomické metody" obhajovat, ale po odhalení tohoto skandálu *zmlkli a nenašli slov* (konec v. 8).

Nehemjáš nehodlá nikoho trestat, ač by ho k tomu Mojžíšův zákon opravňoval. Místo okamžitého rozsudku a trestu vyzve všecky ty chytráky, aby okamžitě vrátili dlužníkům již vybrané úroky, zastavená pole, vinice, plodiny a dokonce i domy – a zřejmě také aby propustili lidi zotročené pro dluhy. Má pro tento náročný požadavek tři pádné důvody:

1. Především respekt před Bohem a před Božím zákonem (v. 9a). Možná to podepřel paragrafem o milostivém létu Hospodinově (Dt 15, 1-2; 8-9; 12-14). Tento zákon nemá obdoby kromě ústavy Atén v Řecku – státník Solón tam zrušil otroctví pro dluhy r. 594 př.Kr.
2. Čachrování s judskými otroky za účasti pohanských otrokářů je ostudou Izraele v očích nepřátel (v. 2b).
3. Nehemjáš se svou rodinou a přáteli jde příkladem – odpouštějí úroky těm, kterým půjčili (v. 10).

Takto dobře podložené obvinění a výzva k nápravě má okamžitý podivuhodný výsledek. Potrefení se ozvali: *Vrátíme a nic od nich nebudeme požadovat. Uděláme to tak, jak jsi řekl* (v. 12a). Nehemjáš chápe tuto záležitost nejen jako sociální zlo, ale především jako zpronevěru Hospodinu. Proto také bere za svědky kněze, kteří přijímají od obviněných přísahu před Bohem, že dodrží své sliby (v. 12b). Následuje zvláštní symbolická kletba – vytřepání pláště (v. 13). Je to stvrzeno odpovědí celého shromáždění AMEN = ANO, TAK SE STAŇ! Kupodivu toto vysloveně soudní shromáždění končí chválením Hospodina. Výsledek: *Lid to slovo dodržel*.

W. LÜTHI vykládá tuto krizi a její řešení takto: Měl by se snad Bůh spokojit s obnoveným chrámem, branami a hradbami, když většina lidí hladoví a mnozí jsou prodáni do otroctví? Aplikuje to na nás: Líbí se Bohu komfortní a výstavné kostely, když je spousta lidí bez přístřeší? Bůh, Ježíš Kristus je a bude vždy na straně chudých a odmítá i náboženský přepych a bohatství.

Snad aby obhájil správnost svého tvrdého postupu, uvádí nyní Nehemjáš některá svoje dřívější rozhodnutí (v. 14-19). Od samého počátku svého poslání v Jeruzalémě se totiž zřekli on i jeho bratři (zřejmě zastávali úlohu náměstků) místodržitelských příjmů, na něž měli podle perských zákonů právo a které všichni místodržitelé okolních satrapií i předchozí správce judské oblasti od občanů vymáhali. Nebylo to málo: Kromě naturálních dávek (pokrmů a vína) pobírali celkem 40 stříbrných šekelů za každý den. Šekel obsahoval přibližně 15 g stříbra, t.j. 600 g stříbra za den. Při dnešní výkupní ceně stříbra 12,50 Kč za gram to odpovídá denní odměně 7500 Kč, tj. 225000 Kč měsíčně. Kromě toho se Nehemjášova rodina účastnila prací na obnově hradeb. Žádný z jeho lidí nebyl pověřen, aby skupoval pole, která byla z nouze od chudých levně prodávána. Nadto se v Nehemjášově domácnosti stravovalo 150 lidí, zřejmě jakýsi štáb a odborní řemeslníci, a navíc ti, kteří přicházeli pomáhat zdaleka a neměli, kde se najíst. Tato „závodní jídelna" spotřebovávala denně jednoho býka a šest vybraných ovcí, kromě drůbeže, a každého desátého dne množství vína. To vypadá na kapacitu okolo 400 strávníků.

Pokusme se aplikovat Nehemjášovy postoje k sociální nouzi na životy lidí kolem sebe ve světle Nového zákona: L 6,34-36. Nemáme jen „časné dluhy" vůči lidem, ale i „věčné dluhy" vůči Bohu (W. LÜTHI). Připomeňme si vděčně Kristovo řešení: Ko 2,13-14. Můžeme potom odmítnout odpouštění lidem?

Pavel Javornický

Vyhlášení „Kazatelské ceny" Jana Husa 2015

„Kazatelská cena" Jana Husa 2015 byla vyhlášena při příležitosti 600. výročí upálení tohoto českého kazatele na kostnickém koncilu. Vybírala se kázání, která tak jako Jan Hus čerpají svoji sílu z Bible a zároveň jsou kritická vůči církvi i společnosti. Celkem se účastnili kazatelé z desítky církví.
Hodnotící komise, složená z osmi osobností z různých oblastí evangelické veřejnosti v Německu, Nizozemí, Švýcarsku a Česku, došla v polovině září po intenzivní práci k tomuto závěru:

***1. místo:* Herman Koetsveld, farář protestantské církve v Hengelo, v Nizozemí s kázáním na text J 4,1-16, předneseným při neděli ekumenické jednoty.**
***2. místo:* Philipp Greifenstein, student teologie v Halle/Saale v Německu, s kázáním na Sk 9, které přednesl v roce 2014 ve dvou venkovských sborech v Thüringen.**
***3. místo:* Jiří Gruber, farář Českobratrské církve evangelické v Brně v České republice, s kázáním na Velký pátek na text Mk 15,42-46**

Ohlas na vyhlášení ceny byl překvapující. Evangelická Jednota bratrská - Herrnhuter Brüdergemeine děkuje 130 účastníkům a účastnicím, z toho 20 z České republiky a Nizozemí. Organizátoři vyjádřili potěšení nad kvalitou a pestrosti zaslaných kázání i ekumenickou šíří účastníků.
Slavnostní vyhlášení „Kazatelské ceny Jana Husa 2015" se uskuteční v rámci oslav Jana Husa 1. listopadu v Ochranově. Účastni budou také členové hodnotící komise. Program oslav s možností přihlášení najdete na www.komensky.de.

podle http://www.e-cirkev.cz/

Ve dvou nejsme sami

„Upadne-li jeden, druhý jej zvedne. Běda samotnému, který upadne; pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl."

(Kaz 4,10)

Až potkám nějakého statistika, zkusím se ho zeptat, jestli už spočítal, kolik lidí v dnešní době trpí samotou. Zřejmě se bude divit. A možná se naštve, že ho zdržuji podivnou otázkou. Má totiž plno práce s úplně jiným sčítáním – třeba se snaží dobrat cifer souvisejících s bezdomovectvím, s různými závislostmi nebo s životem na hranici chudoby.

Prosím vás, kdo by počítal osamělé lidi?! Beztak by se jejich počet těžko zjišťoval. Ne každý si něco takového přizná, natož aby to prozradil statistickému úřadu. Vždyť jsou to vlastně citlivá data.

Pocit samoty si většina lidí nechává pro sebe. Řekněme v srdci. A nemusejí to být jen ti, kteří vás oslovují s nataženou dlaní někde u nádraží nebo na rohu náměstí. Když střihem skočím na druhý společenský pól, vzpomenu si na finančně zabezpečené lidi, jimž cosi chybí, a proto se cítí osamoceni. Kdo by tedy chtěl tvrdit, že příčinou frustrujícího osamění je vesměs ekonomická nedostatečnost, bude se mýlit.

Někdo říká, že život v pevném svazku je omezující. Proto jsou dnes tak „moderní" poněkud rozvolněná partnerství. Zvyšuje se tím počet šťastnějších lidí? Nevím, možná to někdo jednou spočítá. Co vím určitě, všude kolem je spousta těch, kteří mají strach, že když jednou spadnou, nebude nablízku žádná pomoc. Partner, kamarád, přítel, bratr… Nikdo, kdo by je zvedl. A právě na to upozorňuje na začátku zmíněný starozákonní text.

Není žádná ostuda, že jeden spadne, třeba na zem nebo někam „dolů". To se může stát každému z nás. Zakopnout je tak snadné. Proč tedy nehledat a nepotkat toho „druhého", jehož zmiňuje biblický Kazatel? A třeba to na začátku citované zvedání není jen práce pro člověka. Záleží na okolnostech. Při pohledu zdola se možná přesvědčíte, že ve dvou opravdu nejste sami.

Jiří Karban

Den reformace – 31. října

Dokončení ze str. 1

majetek apod.), nikdy už to nejsou zdravé vztahy. Je to fatální omyl, s Bohem se úplně míjíme, když si ho chceme získat (byť pro dobro druhých).

Ty tzv. odpustky bylo a ještě někde v církvi je možné získat za splnění určitých podmínek; ale právě to je zásadní reformační výpověď, že Boží milost je nepodmíněná, Bůh nás má rád bez podmínek, ne proto, jací jsme a co děláme, ale bez ohledu na to, nebo navzdory tomu.

K tomu zřejmě míří i ta expresivní scéna z evangelia, se kterou si nevíme rady: když Ježíš s bičem v ruce vyžene z chrámového nádvoří prodavače obětních zvířat. Ježíš tím zřejmě zpochybnil celý tehdejší – ale i pozdější a jakýkoli dnešní – náboženský systém, který funguje na principu dám, abys dal.

Reformace pak – v reakci na tehdejší systém s odpustky, který se týkal či týká našich blízkých zemřelých - celkově zavrhla modlitby za mrtvé. V Bibli je jedno místo, v 2. knize Makabejských, které je oporou modliteb za mrtvé, ale právě zmíněná biblická kniha je jedna z těch deuterokanonických knih (tedy druhotně, později zařazených mezi ty závazné), a reformace tyto knihy neuznala za závazné.

Občas si kladu otázku, jestli jsme právě na tomto poli, jak se říká, nevylili s vaničkou i dítě – naši mrtví jako by pro nás evangelíky po smrti přestali existovat. (Nebo se mi to jen zdá? Možná to vnímáte jinak.). Náš vztah k nim dozná jejich smrtí mnohem větší trhliny, než by měl, vzhledem k tomu, že jsme křesťané přesvědčeni, že smrtí život nekončí, že věříme v Kristovo vzkříšení i své vlastní.

Několikrát jsem už zažil, jak se děti při hodině náboženství modlily za své zemřelé prarodiče („Pane Bože, prosím tě, ať se má u tebe dědeček dobře.") – já jsem k tomu děti nevedl, ale ani jsem jim to nezakazoval, protože to nebyla snaha si Pána Boha koupit ani ho přemlouvat, aby byl milostivější.

Otázkou je, co by dělal Luther tváří v tvář dnešní Římskokatolické církvi (po druhém vatikánském koncilu). Už v roce 1998 podepsali zástupci Vatikánu a Světového lutherského svazu Deklaraci o ospravedlnění, ve které prohlašují, že v otázce ospravedlnění (tedy v tom, co se týká spásy člověka) vyznávají totéž.

Co slavíme na Den reformace? Jistě ne to, že jsme jako křesťané rozděleni, to je spíš ostuda a pohoršení. (Kdybych se díval na křesťany zvnějšku, určitě by pro mě k jejich věrohodnosti nepřidalo jejich rozdělení, vymezování se a především majetnictví pravdy v různých podobách církve.). Ale snad můžeme slavit to, co pro nás někteří dobří předkové znovunalezli (a naši víru a s ní i církev znovu formovali, reformovali): podstatu naší víry, která se opírá o spásu z pouhé Boží milosti (*sola gratia*): Pána Boha nemůžeme nijak ovlivnit ani zmanipulovat, abychom se dostali do jeho království – naštěstí. Ale – jemu díky – nemůžeme mu v tom ani zabránit, záleží jen na něm. (A to je ohromně osvobozující.) Na nás je jenom to, zda tomu věříme či ne (jsme spaseni pouhou milostí skrze víru, *sola fide*). (I v tom nám dává Bůh velkou svobodu: můžeme ho odmítnout, protože nechce, abychom byli jenom loutkami či figurkami na šachovnici jeho světa či dějin spásy.) Třetím důrazem reformace je Písmo svaté, tedy Bible, kterou reformátoři objevili (pro sebe i pro druhé) jako nesmírně inspirativní zdroj, a přisoudili mu větší vážnost než tradici – řekli nám, že k tomu podstatnému, co se máme o Bohu dozvědět, stačí pouhé Písmo (*sola scriptura*).

Den reformace není svátek náboženské identity, ale víry. To znamená, že si nemáme poklepávat na rameno či sobě na hruď, že jsme to dobře „vyhmátli", že jsme evangelíci, ale že můžeme být vděčni za tradici víry, do které jsme vstoupili a kterou máme svou vlastní vírou neustále oživovat, že můžeme být rádi za důrazy reformace, tedy především za poklad přijetí svobodné milosti a za odvahu k přijetí osobní zodpovědnosti. Kéž nám ta svoboda není prostorem pro pýchu, ale pro radostnou pokoru a ochotu ke službě druhým.

Daniel Heller

Listy M. Jana Husa

56. Panu Janu z Chlumu

Vznešený a milostivý pane, veliké jsem nabyl útěchy. Prosím vás také pro Boha, abyste se nehněval, že se tak dlouho a tolik pro mne namáháte, protože Bůh, Pán pravdy a spravedlnosti, je připraven vám dát odměnu. Ti kommisaři[2)] chtěli, když na mne několik dní naléhali, aby moje věc byla svěřena 12 nebo 13 mistrům. A já jsem se nechtěl podvolit. Ale když jsem vlastnoručně napsal odpovědi na 45 Viklefových článků i na jiné, které mi vytýkají, ihned před notáři a těmi kommisaři jsem napsal výhrady, že chci stát před celým sněmem a vydat počet ze své víry.
Články, které vytáhli z mé knihy o církvi a ke kterým klamným způsobem přidávali i ubírali, budou z milosti Boží zhlédnuty, i odpověď, kterou jsem napsal v žaláři, aniž bych měl na pomoc nějakou knihu.
Důkladnějšího utěšitele za dnů života svého jsem v nemoci nenašel nad Pálče.[3)] Všichni kněží komory p. papeže[4)] a všichni strážci se ke mně chovají velmi ohleduplně. Pán vysvobodil Jonáše z velrybích útrob, Daniela z jámy lvové, tři mládence z peci ohnivé, Zuzanu na soudu před křivými svědky: i mne může pro slávu svého jména a pro hlásání svého slova osvobodit, když to bude prospěšné. Pakli přijde vzácná smrt před tváří Pána, budiž jméno Páně pochváleno. Kdybych mohl aspoň jednou uvidět krále s našimi Čechy, potěšil bych se. Velice jsem se zaradoval z novinek. Jistě mne potěšil Pán. Rád jsem slyšel o zdraví Jindřicha Škopka. Bylo by dobré mi poslat Bibli. Netrapte se kvůli mně. Protože koho se to týká? Psáno v žaláři o půl noci. Prosím vás, tohoto mého věrného přítele poctěte, jsem mu obzvláště zavázán.

56. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

56. Janu z Chlumu.l)
R. 1415. (1415, ledna 5.- 8.)
Na žádost svou k Janu z Chlumu (v listě předchozím), aby u krále Zikmunda v příčině veřejného slyšení před sněmem se přimluvil, obdržel Hus od Jana z Chlumu následující odpověď: „Příteli v Kristu nejmilovanější! Vězte, že král dnes mluvil s posly všech národů (totiž čtyř národů čili sborů, v které celý sněm se dělil, a to národ německý, italský, francouzský a anglický, k nimž později ještě přistoupil španělský), celého sněmu o skutcích vašich a zvláště stran slyšení veřejného. Ti všickni mu určitě a rozhodně slíbili, že ovšem budete míti veřejné slyšení. A o to přátelé vaši usilovati chtějí a usilují, abyste ovšem byl na jiném místě vzdušném (což se také skutečně stalo v témž klášteře dominikánském), abyste se mohl opět sebrati a v sobě pookřáti. A proto pro Boha a spásu svou i povznesení pravdy neodstupujte od ní pro nějaký strach před ztrátou bídného života, protože pro nic, než pro dobro vaše Bůh vás navštívil tímto svým křížem. V nejlepším zdraví jsou přátelé z Prahy a zvláště p. Škopek (totiž Jindřich Škopek z Dubé, přední ctitel Husův), který mnoho se tomu raduje, že jste již došel žádaného pronásledování pro pravdu. Žádáme vás důvěrně, abyste odůvodněné a určité mínění své o užívání kalicha, bude-li se vám zdáti, napsal na přiložený list, aby svým časem přátelům bylo ukázáno, protože mezi bratry dosud je jakási roztržka a proto mnozí se bouří, odvolávajíce se na vás a rozhodnutí vaše dle nějakých zápisků. (Viz listy 57, 60, 82). Nejlepší přátelé rmoutí se pro odpovídání ve vězení a zvláště Jesenic (totiž Jan z Jesenic). Co však minulo, nemůže býti zvráceno. Než vytrvalost vaši přátelsky chválí nad míru."
Odpovědí na tento list Jana z Chlumu jest přítomný list, v němž Hus naznačuje, v čem chce konečně útěchy najíti, vytrpěv tolik úkladných útoků od protivníků.
[1)] Tom. 567. [2)] viz úvod D. [3)] Který bez milosrdenství v těžké nemoci trpícímu do očí spílal, že prý od narození Kristova nebylo nebezpečnějšího kacíře nad něho mimo Viklefa. Viz list 73., pozn. 6. [4)] Komorníci papežovi, jehož vězněm Hus byl.

KOSTNICKÉ JISKRY
5. června 1914 List budící české svědomí č. 11

Mistr Jeroným Pražský.

Vzpomínka ku dni 30. května.

S naší slavnou reformační minulostí úzce spjato je jméno druhého mučedníka kostnického, věrného přítele Husova, Mistra Jeronýma Pražského.
Zvláštní význam Jeronýmův jeví se nám v tom, že se stal obětí římské hierarchie co pokrokový, svobodomyslný intelligent, laik, k církvi žádnými pouty – mimo prostou příslušnost – nevázaný. Nebyl Mistr Jeroným knězem, nebořil svoji církevní organisaci, nestal se nevěrný kněžským slibům, ano učinil i ústupky značné svým žalobníkům a soudcům, přes to vše ale byl přec jen upálen na důkaz, že církev římská všechno snese, jen ne lidi, kteří "papeži po koruně a kněžstvu na břicha sahají", jak správně na kostnickém sněmu řekl jeden kardinál.
Spor Jeronýmův s církví římskou nebyl sporem tak vážným jako Husův a leželo již v povaze Jeronýmově, že nebral věc nijak tragicky. Když Jeroným na mnohých cestách svých Evropou poznal v Anglii učení Viklefovo, tu radostně se s ním seznámil již proto, že viděl v něm ztělesnění dávných svých tužeb a názorů.
Než zlost církve nemohla ani u nás zastrašiti oba přátele, aby od poznané pravdy ustoupili. Horlivý Jeroným hájí články Viklefovy, horlí proti pálení knih, zastává se mládenců utracených, ostře vystupuje proti kramářsky hlásaným odpustkům. Vida pak, že církev katolická má v tehdejším národě německém velikou oporu, přičiňuje se také vlivem svým a značnou výmluvností o vydání známého dekretu kutnohorského, jímž Čechové v Čechách dosáhli přirozeného svého práva. Ano Jeroným šel tak daleko, že toužil po sjednocení Slovanstva pod slovanským panovníkem, na Římu nezávislém.
Prvními veřejnými žalobci Jeronýmovi byli kněží vídeňští, u nichž Jeroným nedobře byl zapsán. Ale již tehdy zastala se universita pražská neohroženě svého člena a Hus sám proti utrhačům Jeronýmovým zakročil. Jeroným těžce nesl, že přítel jeho Hus odhodlal se jíti do Kostnice. Ale již 4. dubna 1415 objevuje se v Kostnici, aby přítele chránil a obhajoval. Na radu přátel vrátil se však do Čech, byl na zpáteční cestě kněžími zajat a dopraven v poutech do Kostnice.
Osud jeho byl zpečetěn. Přes protest university a českých i polských pánů byl krátce na to upálen Mistr Jan Hus a stejný los potkati měl i jeho přítele. Těžkým vězením seslaben a omámen sliby úlisných soudců dal se Jeroným pod nadějí svobody pohnouti k tomu, že učení Viklefovo a Husovo, pokud učení římskému odporovalo, zavrhl. Měl tedy také Jeroným chvíli, kdy zapřel svého Mistra jako Petr. Církvi jednalo se o to, aby ospravedlnila se před ostatním světem mužem tak učeným a slovutným, jakým byl Jeroným. Než tento brzy pochopil nástrahu mu kladenou a přiznal se s lítostí k okamžité slabosti, tím neohroženěji starou pravdu zastával. Bylo mu jasno, že živ z Kostnice neodejde.
Po tuhém vězení na dně hluboké, tmavé věže, trvajícím 340 dní, skončil Mistr Jeroným Pražský život svůj hrdinně na hranici dne 30. května 1416, stár asi 37 let. „Ani Sokrates s tak dobrou a veselou myslí jedu nepožil, jako tento Jeroným ochotně oheň podstoupil", píše očitý svědek jeho smrti.

J.Bč. /zkráceno/

Společné stanovisko synodní rady ČCE a Diakonie ČCE k uprchlické krizi

Lidem prchajícím před násilím a válkou je třeba pomáhat. Z toho vycházíme a to považujeme jako křesťané za podstatné. *„Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne."* (Mt 25, 35)
Je dobré si přitom uvědomit toto: drtivá většina migrantů se naší zemi vyhýbá. S přímými dopady uprchlické krize se nyní potýkají okolní země – nikoliv však Česká republika. Není proto kupříkladu zatím nutné vyhlašovat velkou materiální sbírku. Stále důležitější jsou ale finance pro aktivity v zahraničí, kde se v uprchlických táborech nacházejí statisíce lidí. Sbírky na jejich podporu vyhlásilo Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE (spolu.diakonie.cz/uprchlici).

Chci pomoci uprchlíkům

Naše pomoc aktuálně míří také k uprchlíkům zadrženým v České republice v takzvaných detenčních zařízeních, např. v Bělé pod Bezdězem. Podmínky pobytu tam nejsou jednoduché. Pomoc těmto zadrženým organizuje farář naší církve pro menšiny Mikuláš Vymětal.
(mikulas.vymetal@seznam.cz,
mobil: 731 473 457)
Ze všeho nejdůležitější je ale důkladná příprava na budoucí integraci 1500 až 4000 azylantů, které náš stát přijme. Zásadní bude především pomoc ve městech a obcích, kde najdou nový domov. Právě v tom shledáváme velkou výzvu pro sbory naší církve.
Nově příchozí budou potřebovat trpělivé a spolehlivé průvodce, kteří jim pomohou v zorientování se a v přijetí psaných i nepsaných pravidel naší společnosti – od fungování úřadů až po neformální zvyklosti. Budou také potřebovat „nové sousedy", kteří jim nahradí zpřetrhané sociální vazby.
Pomoc v integraci lidem, kteří nedobrovolně opustili své původní domovy a často zažili i velké utrpení, je přitom náročná. Jednotlivci ji těžko zvládnou. Je potřeba, aby se zapojily celé komunity, jako jsou například právě církevní sbory. Je např. možné, aby sbor či jednotliví členové sborů pronajali uprchlíkům volný byt. Pokaždé však bude důležitá spolupráce s ostatními: ať již ministerstvem vnitra či jinými organizacemi, které se budou na integraci příchozích podílet.
Čím dříve se přitom sbory na pomoc s integrací azylantů připraví, tím lépe. S žádostí o pomoc v této věci se můžete obrátit na paní Alenu Fendrychovou ze Střediska celostátních programů a služeb Diakonie ČCE (fendrychova@diakonie.cz, mobil: 739 244 668).

Petr Haška,
ředitel Diakonie ČCE
Joel Ruml,
synodní senior ČCE
Lia Valková,
synodní kurátorka ČCE

Evangelický církevní historik Rudolf Říčan

(narozen 23. 9. 1899 v Hovězím, zemřel 2. 10. 1975 v Praze)

Byl synem evangelického faráře G. A. Říčana, studoval teologii ve Vídni, v Praze, Glasgowě a Aberdeenu a historii na filosofické fakultě v Praze. 1923-25 učil náboženství na gymnáziích v Ružomberku a ve Vel'ké Revúci, potom byl farářem ČCE v Třebíči, Hustopečích a Bohuslavicích. 1930 promoval z církevních dějin na evangelické bohoslovecké fakultě, na které vedle farářské práce začal působit 1937; za války spolupracoval na tajném vzdělávání kazatelů. 1946 byl jmenován profesorem. Stavěl se proti poválečným nacionalistickým excesům a 1963 proti chystanému protináboženskému zákonu o rodině a stál na straně církevního protirežimního disentu. Kázal a přednášel v řadě sborů. Byl také duchovním rádcem studentů bohosloví. 1969 byl penzionován, ale pracoval dále.
Pojímal církevní dějiny jako teologickou disciplínu, zastával teologii Slova, kterou prosazoval J. L. Hromádka, viděl spojitost české, slovenské a světové reformace a se svým učitelem historie V. Novotným dbal pozitivistické pracovní kázně. Odvedl také kus práce na poli hymnologickém. Dovedl spojovat osobní přísnost s velkou laskavostí.
Z jeho spisů jmenujme: *Život a dílo K. E. Lányho, Setkání české reformace s reformací světovou, Jan Amos Komenský,muž víry, lásky a naděje, Dějiny Jednoty bratrské (vyšlo i německy a anglicky), Království Boží v českých zemích, Kapitoly z církevních dějin, Od úsvitu reformace k dnešku a (spolu s A. Molnárem) Dvanáct století církevních dějin. Přeložil H. Kuttera Kde jest Bůh? (s J. B. Jeschkem), J. A. Komenského Prastaré obecné křesťanské náboženství*, podílel se na edici *Čtyř vyznání* a přispíval do různých sborníků a církevních časopisů.
„Komenský se nám jeví především jako křesťan, v samých základech své osobnosti určený zakotvením v Jednotě bratrské jako v nejvýraznější církvi české reformace. Čímkoli se stal na kterémkoli poli své činnosti, plyne z tohoto východiska."

B. Vik

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 10. listopadu 2015 od 17.30 h do přízemí pražského kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49), kde v rámci podvečerní besedy věnované ekoetice chceme přivítat jak autora P. RNDr. Matúše Kociana, tak i jeho knihu Etika životního prostředí. Předpokládaný konec je do 19.30 h.

JNe

* * *

Slavnost světla
Komunita Taizé vás srdečně zve na tradiční modlitbu se zpěvy z Taizé Slavnost světla, která se bude konat dne 17. listopadu 2015 od 19.30 h v kostele u Salvátora, Salvátorská 1, Praha 1, v tzv. "evangelickém Salvátorovi".
http://www.ekumenickarada.cz/

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2015

11. listopadu 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 25. listopadu 2015

Z obsahu

* *Jenom věřící může pochybovat*
* *Protimluv*

Poselství k 24. neděli po sv. Trojici

Vše je pod Božím soudem
Matouš 25,31–46

Všichni stojíme pod spravedlivým Božím pohledem. Nejen my lidé, nýbrž všechno stvoření. Z Bible to slyšíme tak často, že možná přestáváme vnímat závažnost a konkrétnost tohoto apelu na každého z nás.

Během života poznáváme rozsudky nejrůznějších soudů. Často jsou rozebírány v tisku a podrobovány zdrcující kritice. Skoro každý se cítí oprávněn k nim něco říci. Lidské soudy se totiž velice liší svými důrazy i výkladem práva.

Perikopa pro 24. neděli po Trojici je vlastně také rozsudkem, ale tisk se jím běžně nezabývá. Kostnické jiskry jsou výjimkou.

Jen jeden soud a jeho verdikt totiž nepodléhá kritice veřejnosti a nemůže být zpochybňován, a to je **Boží soud.**

Je to soud, před nímž budeme všichni jednou stát. A tak je dobré se včas upamatovat, že chování každého člověka je pod mikroskopem Božího pohledu. Každý se svým chováním někam zařazuje, někdo mezi ovce, jiný mezi kozly, a někdo třeba navždy zůstane oslem.

Měřítka, jež na naše chování nasazuje Syn člověka, který jednou přijde ve slávě a v doprovodu andělů nás soudit, jsou netypická a velmi se liší od soudů lidských. Asi proto na ně tak snadno zapomínáme.

Patří sem soucit s těmi, kdo jsou malí a slabí, kdo jsou v nesnázích a bídě. Dát napít žíznivému a najíst hladovému, obléci nahého. Jsou to pravidla neobvyklá, ale vcelku logická a chce se s nimi souhlasit. Cit k tomu vybízí.

Ale jsou v praxi opravdu tak jednoduchá? A jsme pro ně dost citliví?

Nejde přece jenom o to, jak se budeme chovat k Božímu Synu, ale o to, jak se budeme chovat k lidem kolem nás, k jejich bídě a nouzi.

Tato naše současná doba je prubířským kamenem. Nejde jenom o to, jak se zachováme před tváří světa, ale jde o to, jak se zachováme před tváří Boží. Všichni a všechno přece podléhá Božímu soudu!

Pavel Klimeš,
jáhen ČCE Karlovy Vary

Církev káže

Tak se to dá říci teprve od reformace, kdy se kázání stalo srdcem církve. Kázání však přestalo být náboženským projevem nebo promluvou a stalo se výkladem, či komentářem biblických slov. Bible se stala nezbytnou knihou pro kazatelovo kázání a kazatel sám dostal titul, který přesně vymezoval jeho úkol: služebník Božího slova, jenž je k tomu odborně vyškolen a církví slavnostně pověřen a oddělen od ostatních věřících, je ordinován.

Tato kazatelova služba funguje v církvi po dlouhá staletí bez zpochybnění. Teprve v poslední době, ve 20. století se církev ocitla v krizi a do krize se dostalo zvláště kázání. Obecně se pociťuje, že kázání neoslovuje moderního člověka. Teologické fakulty se cítí obžalovány ve své teologické a praktické výuce. Z teologů, kteří se zasloužili o radikální teologickou obnovu, jmenujme toho nejvýznačnějšího, Švýcara Karla Bartha. Současně s ním se někteří Němci úspěšně pokusili o nový pohled na teologii Martina Luthera, ve Švédsku podobně vystoupil Eimer Billing. U nás na české fakultě to byl J. L. Hromádka a o generaci mladší J. B. Souček.

Nicméně jejich nový výklad biblického poselství nebyl s to změnit stav krize. Nicméně podařilo se mu obživit církevní kázání, ale nepodařilo se mu odstranit základní neporozumění moderního člověka vůči kázání. Vlastně se nejedná o neporozumění, neboť církevní kázání se nedostává ani do jeho uší, je odmítnuto dřív, než se k němu dostane. I tak zvaná evangelizace, zamýšlená získat cizí nebo odcizené, bojuje z velké části do prázdna. Dosahuje k těm, kdo stojí na okraji sborového života, ale nedosáhne k těm, kdo se mu odcizili.

Proč ten nezájem a neporozumění moderního člověka? Abychom se uvarovali přehánění, pamatujme, že stále ještě existují v našich sborech skupiny našich bratří a sester, kteří oceňují, že dostávají od svých kazatelů živé kázání a v něm mnoho podnětů k promýšlení i pokynů na

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Co dělal na sjezdu mládeže v Litoměřicích mistr Jan Hus?

Inu tak, jakž celý život svůj ve zvyku měl. Procházel se mezi lidem, dobré chválil a zlé kaceřoval. Hovořil s prostými i učenými, malými i velkými. Pamětliv Kristova milosrdenství snažil se těm, kteří o milosrdenství stáli, také milosrdenstvím posloužit. V této souvislosti pak přece jednu věc si vzal na tuto akci obzvlášť do pozornosti. Téma sjezdu znělo „Přes čáru". I rozpomenul se mistr Jan na doby, kdy byl ještě malým Jeníčkem z Husince a kterak že si fizulemi s ostatními hošíky dosyta i do omrzení vynahráli. I jal se učit přítomnou omladinu hru zvanou „čára", kde fizule musí se obmyslným hodem co nejblíže čáře přiblížiti, ale přes čáru ani kousíček přeletěti nesmí. Fizulí nebylo, snad už bylinu tuto hospodyňky ani nepěstují. Za dobrou náhradu posloužila „céčka". Ba ještě lepší náhradu, neb se z nich umný řetízek pospojovati dal a tak se hráči na délce řetízku snadněji poměřili, který že jest šikovnějším.

Leč bylo mnohých, kteří skrovný svůj majeteček záhy prohráli – a tehdy přicházeli za mistrem Janem a osvědčili-li svoji znalost z historie, dostali za správné zodpovězení po „céčku". Otázky to nebyly těžké. Ve své dobrotě mistr Jan se tázal, kdy že byl upálen a kde. Kde že ono město leží. Též na své současníky, předchůdce i následovníky se dotázal, na bitvy Jana Žižky… Nu, nebylo to těžké, ale pravdou jest, že někteří žáčci výborné, jiní zas pramalé znalosti osvědčili. Inu – jako je tomu dnes. Ti, kteří po správné odpovědi získali céčko, s radostí se pak opět vrhali do hry, vyhrávali, prohrávali… A prohrávali-li více než vyhrávali, chodili si pro další otázky. A mistr Jan neposmíval se hloupým či nešikovným, ale s dobrotivostí srdce jich k píli a cviku povzbuzoval. Však Madlenka Mazurů z Libně, která se mezi hráči nejmenší zdála a z počátku znovu a znovu si pro otázku chodila, takové umělosti při hře došla, že i nejostřílenější borce o jejich céčka připravila a právem pak před vším shromážděním oslavena byla.

zaznamenal a sepsal
Jaroslav Pechar

Tiskárna v Kralicích

Den tiskařů v Památníku Bible kralické

V sobotu 12. září 2015 se v Památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou konal Den tiskařů. Návštěvníci mohli sledovat, jak začátkem 17. století vznikaly knihy. Studio bez kliky Romana Prokeše předvádělo výrobu ručního papíru, odlévání literek a tisk stránek na dobovém knihařském ručním lisu. V památníku studenti Střední školy grafické v Brně předváděli ruční šití knihy.

V 10 hodin před pomníkem knihy generální ředitel Moravského zemského muzea v Brně PhDr. Mgr. Martin Reissner, PhD., ředitel Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě Mgr. Miroslav Vaškových a starosta Kralic ing. Emil Dračka, MBA, slavnostně Den tiskařů zahájili. Představili společný projekt „Komenského cesty" a otevřeli putovní výstavu o životě, odkazu a díle J. A. Komenského zapůjčenou z Uherského Brodu. Výstava na 12 panelech popisuje dobu a snahy Učitele národů.

Den tiskařů pokračoval odpoledne v Památníku přednáškami. První Mgr. Petr Zemek (historik uherskobrodského Muzea J. A. Komenského) nazval „Jan Amos Komenský a výstava Jak chtěl změnit svět". Připomněl v ní životní běh Komenského. Vývoj jeho názorů na zlepšení světa rozdělil do tří období: přípravné před odchodem do exilu, v Lešně, kde dospěl k „Pansofii" (Vševědě), a v Amsterdamu, kde své představy sepsal v díle „Všenáprava věcí lidských".

Druhou přednášku Mgr. Jiří Mitáček, PhD. (náměstek generálního ředitele Moravského muzea pro odbornou činnost) věnoval kralické tiskárně a Biblí české. V druhé polovině 16. století vzniklo v Ivančicích pod ochranou a podporou Žerotínů centrum Jednoty bratrské. Součástí centra byla vedle školy a kostela i rozsáhlá knihovna a tiskárna. Skupina teologů a znalců biblických jazyků pod vedením Jana Blahoslava překládala Bibli do češtiny z originálů. Překlad byl doplněn poznámkami a odkazy, věc v té době zcela ojedinělá. V roce 1578 se tiskárna přestěhovala na kralickou tvrz, kde vyšla v několika vydáních celá Bible a řada dalších děl. Po vyplenění tvrze císařským vojskem bylo zařízení tiskárny 1621-29 uloženo v Náměšti nad Oslavou. Tiskárna ještě sloužila Komenskému v Lešně. Kralický překlad Bible měl mimořádný význam i v dalších stoletích, v národním obrození, vycházeli z něj i katolíci.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Soud v Paříži osvobodil aktivistky Femen ve věci provokace v Notre-Dame

Odvolací soud v Paříži 29. října potvrdil osvobozující rozsudek nad osmi členkami radikálního hnutí Femen, které se předloni na oslavu rezignace papeže Benedikta XVI. svlékly do půl těla v pařížském chrámu Notre-Dame a podle žalobců poškodily jeden z jeho zvonů. Stejně tak soud potvrdil odsouzení strážných chrámu za násilí, které proti demonstrantkám tehdy použili. Uvedly to agentury AFP a Reuters.

Prokuratura pro feministky žádala pokuty kvůli údajnému poškozování majetku, soud ale loni došel k závěru, že nic nedokazuje, že pozlacení zvonu Marcel poškodily aktivistky. Ženy zdůrazňovaly, že do tohoto a dalších zvonů, které byly tehdy vystaveny v hlavní lodi chrámu, tloukly jen klacky omotanými plstí. Prokuratura se loni odvolala a dál požadovala, aby každá z žen dostala pokutu 1000 eur. Původně šlo o devět členek Femen, ale jedna z nich podle agentur mezitím zemřela.

"V tomto případu byly skutečnými oběťmi aktivistky, na které zaútočili členové bezpečnostní stráže chrámu Notre-Dame. My jsme pouze využily svého práva na svobodu vyjadřování," řekla podle Reuters novinářům po verdiktu jedna ze souzených členek Femen Elvire Charlesová. "Už žádného papeže!" a "Vypadni, homofobe" skandovaly tehdy členky Femen s tradičně odhalenými ňadry ve světoznámém římskokatolickém chrámu, který navštěvují miliony turistů. Soud loni odsoudil tři strážné, při jejichž zákroku přišla jedna z žen o zub, k podmíněným pokutám 300 až 1000 eur. Odvolací tribunál jednoho viny zprostil a u dvou ostatních původní rozsudek potvrdil.

podle ČTK

Podmínky pro přiznávání zvláštních práv církvím se nezpřísní

Sněmovna zamítla 27. října v úvodním kole novelu opozičního Úsvitu, podle níž by se k takovým žádostem musely vyjadřovat i tajné služby a policie. Církve by nesměly podle předlohy vzbuzovat důvodnou obavu nebo podezření, že ohrožují zahraničněpolitický zájem České republiky nebo veřejný pořádek a národní bezpečnost. Takzvaná zvláštní práva znamenají právo zřizovat církevní školy, vyučovat náboženství na státních školách nebo konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky. Církev s těmito právy může také pověřit své duchovní duchovenskou službou v armádě nebo ve věznicích. Proti předloze se postavila i vláda, která upozornila mimo jiné na politizaci rozhodování. Skutečnost, že k omezení náboženské svobody by stačily jen obavy nebo podezření z ohrožení, by prý mohla být protiústavní.Většina diskutujících poslanců, kteří předlohu podpořili, varovala před islámem. Poslanec za Úsvit Martin Lank ale zdůraznil, že norma se nedotýká náboženské svobody. Zamítnutí předlohy, byť až ve druhém hlasování, prosadil předseda klubu TOP 09 a Starostů Miroslav Kalousek, podle kterého nerespektuje rovné podmínky. Změna zákona měla podle autorů zabránit šíření radikálních myšlenek, které nejsou slučitelné s evropským civilizačním okruhem.

podle ČTK

Protestantští pastoři vnímají papeže Františka a Římskokatolickou církev pozitivně

Nový průzkum ukázal, že papež František má pozitivní vliv na to, jak protestantští pastoři vnímají Římskokatolickou církev. Podle průzkumu americké organizace LIFEWAY téměř 40 procent amerických pastorů uvádí, že pod vedením současného papeže vnímají církev lépe. Polovina nicméně tvrdí, že nesouhlasí s jeho názory v teologických otázkách.

Téměř dvě třetiny (63 %) uvedly, že vidí Františka jako ryzího křesťana a bratra v Kristu. Jen něco přes pětinu (22 %) s tímto tvrzením nesouhlasí. Devět z deseti pastorů tvrdí, že římští katolíci mohou být znovuzrození křesťané. Pět procent si naopak myslí, že nemohou. Někteří komentátoři připisují Františkovu oblibu jeho mírnému postoji k otázkám, jako jsou homosexualita a potraty, a jeho evidentní víře v Ježíše, v jehož jméně vášnivě obhajuje chudé.

podle www.krestandnes.cz

Den tiskařů v Památníku Bible kralické

Dokončení ze str. 1

Po krátké přestávce, během které se vyčasilo, program pokračoval v kostele sv. Martina. David Rafael (popularizátor národní identity z pohledu české reformace) se ve své přednášce věnoval Karlu staršímu ze Žerotína. Tento ochránce pravdy, lidí, práva, vzdělanosti i samotných Kralic byl jedním z nejmocnějších šlechticů na Moravě. Zážitky z bojů v mládí ve Francii ho přivedly k politice jednání. Varoval české stavy před povstáním. Razil zásadu „Vy, kteří spravujete lid, milujte moudrost.“ Svá panství spravoval v duchu „Žiji, abych sloužil lidem“, proto byl velmi oblíben. Financoval centrum a tiskárnu Jednoty bratrské, podporoval také Komenského a oběti rekatolizace.

Sobotní program v Kralicích zakončila ekumenická bohoslužba a večerní pěvecký koncert 10. ročníku festivalu Jakub Pustina a jeho hosté.

Poděkování za zdařilou akci i když s menší účastí patří manželům Petránkovým, Monice Doležalové, všem přednášejícím a řadě dalších, kteří pod patronací Moravského zemského muzea a Muzea J. A. Komenského a silnou podporou starosty Kralic Den tiskařů připravili. Po mohutných oslavách 400. výročí vydání Bible kralické v jednom svazku 14. září 2013 i skromnější akci 27. září 2014 tak byla založena tradice podzimního připomínání Kralické tiskárny.

Jan Franců

Církev káže

Dokončení ze str. 1

dobrou cestu života. Jejich počet se však stále zmenšuje. Většina ale zůstává nedotčena kázáním a vy jste je také slyšeli, jak bez ostychu řekne jeden za všechny: „Mně kázání nic neříká.“ Zřejmě v něm nebylo nic, co by mělo vztah k jejich existenci.

Evangelizátoři, zvláště Billy Graham, umějí lépe než normální kazatelé najít témata, která se dnešního člověka dotknou. Tentýž člověk však svým kritickým myšlením odhalí jejich způsoby, vypočítané na úspěch u posluchače. Posléze nelze ani od evangelizátorů očekávat překonání naznačené krize kázání, ačkoli právě Billy Graham pomohl svým upřímným christologickým kázáním nalézt těm, kdo stojí na okraji církevního života, cestu do sborového společenství. Ti, kdo se odcizili, zůstali i jeho kázáním nedotčeni.

Církevní kázání má ještě menší šanci je získat, neboť oni už napřed vědí, že to, co se v církvi káže, totiž spása duše a Boží slovo, je to, co je nezajímá. Nárok kazatelů, že mluví slovo Boží, odmítají jako neospravedlnitelný a vyhlížejí odněkud slovo, které jim nabídne klíč k otevření tajemství jejich osobnosti a zároveň jim otevře i cestu k životu ve společenství.

Ti lidé chodí kolem církve bez zájmu, ačkoliv právě za jejími dveřmi by mohli najít tento klíč, jímž je spočinutí v Kristu a bratrství s věřícími. Sbor věřících k tomu přispívá osobní evangelizací, která je spontánní a záleží v pravdivém, poctivém osobním i společenském životě věřících. Přizná se tak k poznání církevního otce svatého Augustina: „Nepokojné je srdce lidské, dokud nespočine v Bohu.“

Prokázalo se, že kázání, které má za sebou instituci, nevzbuzuje u lidí důvěru. Tu naopak získá kázání, které má za sebou společenství. Proto krize postihuje daleko citelněji staré etablované církve než nová společenství evangelická a evangelikální, která také berou vážněji osobní problémy lidí v osobních rozhovorech, ke kterým se staré církve uchylují výjimečně. Tato společenství dávají také svým novým příznivcům zřetelně na vědomí, že je uvádějí nejen k víře, ale také k lásce, kterou společenství prokazuje každému příchozímu od samého počátku.

Oproti starým církvím pěstují vědomí, že bratrství se netýká jen členů navzájem, ale také jejich kazatele, který je první bratr, jenž spolu s druhými naslouchá Božímu slovu a činí je. Ve starých církvích je kázání středem všeho bohoslužebného dění, avšak chybí mu snaha zaujmout všechny posluchače tak, aby chtěli „kázat“, až odejdou ze shromáždění, a byli si vědomi, že jsou vyslanci církve ve světě.

Nestačí jen kázat, to platí pro kazatele, nestačí jen nestydět se za evangelium, to platí pro posluchače, oběma je třeba milování bratrstva a aktivní evangelické existence doma i na ulici, na venkově i ve městě. Míru evangelické existence si každý určí sám, váš kazatel i vy.

Josef Veselý

Reformační kaleidoskop

(I) „Přátelé v Kristu, sestry a bratři, sešli jsme se dnes, abychom v bratrské jednotě dosvědčili, jak náš časný i věčný život, který všichni stavíme na společném základu, Pánu Ježíši Kristu, je budován jednotou pravého učení i skutků, jež jsou darem Otce a ovocem Ducha. Napřed ukážeme v pravé svornosti na učení. Pověz nám, bratře katolíku, čím jsi ujištěn o své spáse v Kristu Pánu.“

„No, řekl bych, Matka Církev, otec biskup, svaté přijímání – to vše v souladu s Magisteriem, Učitelským úřadem Církve.“

„Děkuji. Tyto důrazy jsme my, evangelíci, pohříchu podcenili. Jaký je tvůj názor na otázku spásy, bratře z Českobratrské církve evangelické?“

„Sola fide, sola gratia, pouhá milost skrze víru. Co nad to jest, od Zlého jest.“

„Hm, ano... Prosím, bratr z Církve bratrské si přeje něco doplnit?“

“Bratře, odpusťte, ale.. ta cigareta. Máte jistotu spasení? Není znakem pravého obrácení právě vymanění ze zotročujících návyků?“

„Může být, ta otázka zřejmě volá po odpovědi. Co k jistotě spásy vede bratra z Jednoty baptistů?“

„Bratři, důraz je nutno položit na křest dospělých, a to úplným ponořením. Kdo tak ještě neučinil, nemůže mít plnou jistotu, že jeho víra je skutečně dospělá.“

„Možná nám k tomu může něco říci bratr metodista, prosím. “

„Existuje, bratři, určitá metoda, cesta, jak dojít pravé jistoty spásy. A potom se můžete radovat ze dne D a hodiny H svého znovuzrození.“

„Ano, radujeme se. Bratr z Jednoty bratrské nám to jistě potvrdí, prosím.“

„Bible kralická a Komenského Labyrint světa, poklad to naší české reformace, jsou pro mne zdrojem duchovního růstu i trvalého potěšení.“

„Tak, děkujeme. Důraz na Písmo a českou reformaci nás povětšině všechny spojuje. Jistě s tím bude souhlasit i náš nečekaný, ale vítaný host z Letničního hnutí.“

„Bratři, Duch svatý sjednocuje! Důležité je prožít osobní letnice, jejichž průvodním znakem je dar jazyků a radostná chvála. Aleluja!“

“Kyrie eleison! Souhlasíme s tím, že důraz na chválu je velmi důležitý a potřebný, že ano, bratře adventisto?“

„Mou plnou radost kalí, bratři, pomyšlení, že není pravé důslednosti v plnění Zákona. Každý přece ví, že Hospodin oddělil sobotu jako den odpočinku.“

„Děkujeme, bratře, za výzvu k poslušnosti Zákona. Všichni víme, že Zákon za nás naplnil svou obětí Boží Syn a neděle je pro nás památkou jeho slavného vzkříšení. Ale k poslušnosti přikázání nás vede svědomí probuzené milostí Boží. Nemám pravdu, bratře husito?“

„To jistě. Ale poslušnost svědomí v duchu poznané pravdy je víc než podřízení se vynucené autoritě, jak prokázal mistr Jan a naše církev, byť všelijak kulhajíc, se k tomuto odkazu hlásí.“

„Jistě, rozumíme, mistr Jan se odvolal ke Kristu, ale po ruce zde byl pouze jeho náměstek a tak Pravda Páně zde byla jaksi zprostředkovaně… Má se člověk podřídit autoritám a vládám světským, jak k tomu nabádá i apoštol Pavel? Co nám k tomu může říci bratr z pravoslavné církve?“

„Zůstáváme věrni odkazu prvotní církve a ve spojení moci světské a církevní, našeho samoděržaví, jsme vždy nacházeli záruku a potřebnou autoritu k zachování míru a posvátného daru života.“

„Nezbývá než souhlasit. Tak vidíte, bratři a sestry, nakonec jsme namísto obrazu jednoho stylu představili vlastně mozaiku, která má snad i svůj zvláštní půvab. Každý kamének je součástí celku a bez něho by obraz nebyl úplný. Však stojí psáno, že „milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému“. A tak vlastně máme z nouze ctnost. Nouze však zůstává, nutno přiznat, i když se obleče do přijatelného hávu. A tak bychom se měli v pokoře srdcí sklonit před Pánem a svou úzkost mu předložit…

„Pane, tys svým učedníkům zaslíbil Ducha pravdy, který je uvede do veškeré pravdy. Proč jsme tak nejednotní, je to Tvá vůle? Chceš snad, abychom rozmanitostí důrazů byli zbohaceni tak, jak zbohacuješ sbory rozdílností svých darů? Anebo jsou Tvé pravdy tak prosté, že je zjevuješ nemluvňatům a nám chybí prostota i poslušnost? Je-li tomu tak, obrať nás, prosíme, abychom Ti důvěřovali jako děti svému Otci, že bude nakonec jeden Pastýř a jeden ovčinec…“

(II) „A když už nám tedy, bratři a sestry v Kristu, vznikl takový kaleidoskop, mozaika z jednotlivých kaménků, nebudeme ho dále pitvat a zhlédneme dílo církve jako celku. Však náš Pán řekl, že dobrý strom nese dobré ovoce a „po ovoci poznáte je“. A tak jistě budeme mít co předložit, jako ratolesti pravého vinného kmene. Začneme zase u bratra katolíka, ti si na dobré skutky zvláště potrpí…“

„No, bývá nám vytýkáno zásluhnictví, a tak bych nechtěl všecko to dobré, co bylo v průběhu staletí vykonáno, stavět na odiv. Jen kdybych měl uvést některá jména z těch tisíců blahořečených a svatořečených a zmínit byť jedinou větou jejich dílo, seděli bychom tu dlouhé hodiny…“

„Promiň, že tě přerušuji, bratře, ale rád bych zmínil jedno jméno z doby ne zcela dávné, Giordano Bruno. My, protestanté, to kvitujeme jako dobrý skutek, že byl nyní – i když s odstupem několika set let, nutno přiznat – katolickou církví rehabilitován. Ale upálen byl důkladně, to jo.“

„Děkuji, odloučený bratře, za tu vsuvku. Je pravda, že toto jméno Církev zrovna nectí; a mohli bychom pohříchu zmínit i jména jiná, třeba mistry Jana a Jeronýma, tedy z domácí produkce… Takovou dlouhou cestu podnikli, aby byli rekomando odesláni na cestu delší, ze které už není návratu… No, justiční omyly byly a budou, však dobrý strom mívá i shnilé plody… vlastně, tak jsem to nemyslel, promiň, ale aby větev pod tíhou plodů nepraskla, musí se ještě před dozráním sem tam některý plod odtrhnout… A když už jsme u těch nadbytečných plodů, co takhle bratr reformátor Kalvín? Nebral tu reformaci trochu moc, jak se říká, od podlahy? Chudák Servet, lékař to byl dobrej, ale teologii zrovna neovládal, v tom trojičním učení

Dokončení na str. 3

Nástěnný kalendář na rok 2016

"Verše Miroslava Heryána s fotografiemi Jana Vondry" chce připomenout tohoto oblíbeného faráře ČCE.
Právě vychází dotisk již rozebraného nákladu. Kalendář formátu A4 obsahuje mimo stran s meditacemi M. Heryána strany s jeho životním příběhem a informacemi o fotografiích.
Objednávky vyřídí vydavatel
Ing. Jan Vondra,
Medlánecká 19, 621 00 Brno,
tel.: 603 749 991,
e-mail: vondra.h@volny.cz

Brány pro příchod Krále

VI. Stavba i podrazy vrcholí — Nehemjáš 6 a 7,1–5;66–72

Dílo je skoro hotovo – mohutné hradby jsou opraveny a dostavěny. Úspěch Nehemjášovy mise a úsilí věrných Judejců probudily intenzivní snahu nepřátel dílo snad už ne zničit, ale nějakým způsobem problematizovat nebo ovlivnit. Tentokrát nenadávají a nevysmívají se, ale naopak snaží se vůdci Judejců vlichotit, vzbudit dojem, že ho chtějí podporovat. Čtyřikrát mu nabízejí schůzku a společné projednání – není ovšem uvedeno, co chtěli a mohli projednávat. Jak velice to připomíná třeba jednání mezi stranami v konfliktu na Ukrajině v těchto dnech. Nehemjáš jim neskočí na lep, je obezřetný – nevzkáže jim, že s nimi nemá o čem mluvit, ale že je plně vytížen při velkém díle obnovy.

Sanbalat, správce Samaří to tedy zkusí jinak. Pošle „otevřený dopis" (kdo ví, kolik lidí si to už přečetlo?) s nebezpečnými pomluvami a obviněními. „Proslýchá se…" – to je známá metoda šíření pomluv v bulvárním tisku – že Nehemjáš chystá svoji korunovaci na krále. Tedy další židovská vzpoura proti vládnoucí říši! Až se za chvíli dočteme, jak málo bylo Judejců, uvědomíme si absurdnost takového obvinění. Ale jistě se to donese ke králi Artaxerxovi – špatně zakrytá výhrůžka, kterou dodnes používají všelijací vyděrači a gangsteři. Ale my ti chceme pomoct, Nehemjáši! „Proto přijď, poradíme se, jak na to." Nehemjáš v tom správně rozezná pokus o zastrašování, snahu opozice získat alespoň podíl na vlivu v Judsku. Prohlédl primitivní lest a nereaguje. Nebo spíše reaguje opět modlitbou: *Proto nyní, Bože, posilni mé ruce!* Tady bychom si měli uvědomit, že být věřící a věrný Bohu a jeho dílu v církvi naprosto neznamená být naivní. Žel, napořád vidíme, jak se někteří upřímní – a ve své upřímnosti až dětsky naivní – křesťané nechávají nachytat všelijakými sektami a soukromými „spirituálními" skupinami. Naivní víra se bojí Boží pravdy samostatně promýšlet a chce, aby to nějaká autorita dělala za ni. Ježíšovo ocenění dětské víry nebylo chválou naivity, ale skálopevné důvěry v Boha a jeho Slovo. Neřekl jenom „Buďte bezelstní jako holubice", ale také „Buďte obezřetní jako hadi" (Mt 10, 16).

Největší zkoušce byl Nehemjáš vystaven zradou svého duchovního rádce, zřejmě proroka Semajáše. Ten se nechá najmout od Tóbijáše a Sanbalata, aby ho vlákal do zvláštní léčky. Jeho rada vypadá velmi zbožně, biblicky, duchovně. Nehemjášovi prý hrozí smrt rukou nájemného vraha. V Písmu je přece řešení: někdo pronásledovaný za věc, kterou nespáchal, třeba hrdelní zločin, může vniknout i jako nekněz do chrámu a chytit se rohů oltáře (1 Kr 1,50). Tam je v bezpečí. Naštěstí se ani tady nedá Nehemjáš nachytat. Kdyby tak jednal, buď by přiznal nějaký zločin, nebo by zlehčil výjimku z Božích řádů. Jeho odpověď je příkladná: *Což může někdo jako já vstoupit do chrámu a zůstat naživu? Nevstoupím.* Je to jeho nedostatek odvážné víry? Právě naopak. Opět tady můžeme zaslechnout varování pro sebe: Ne všecko, co se tváří zbožně, co je třeba plné citátů z Bible, je určeno pro mne, pro nás. Tak se nechávají někteří lidé přesvědčit, že jejich víra je dosud málo odvážná, že dosud nepřijali vše, co Bůh nabízí. Vede to často ke zmatku až ztrátě víry, když se ukáže, že to tak nefunguje, jak jim bylo nějakým „prorokem" zvěstováno. A Hospodin to Nehemjášovi potvrdil: *Zjistil jsem totiž, že ho Bůh neposlal… Byl najat, abych ze strachu tak jednal a zhřešil.*

Ve verši 15 se dovídáme, že hradby byly dostavěny ve fantastickém termínu pouhých 52 dnů. Výsledkem není jenom, že teď (až ještě budou brány osazeny vraty) bude možno město vojensky bránit. Hlavním přínosem je, že *nepřátelé velice zmalomyslněli. Poznali totiž, že toto dílo bylo vykonáno s pomocí našeho Boha.* A to navzdory zjištění skandální informace, že jeden z vůdců nepřátel dostavby Jeruzaléma, Tóbijáš, měl vnitřní spojence, jakousi „pátou kolonu", kteří si s ním pilně dopisovali, před Nehemjášem ho vychvalovali a Nehemjášovy výroky mu donášeli. Opevnění Jeruzaléma je dovršeno vsazením vrat do bran. Město je tedy konečně plně obrany schopné. Opatrnosti ovšem je stále třeba, a tak Nehemjáš zavede noční uzavírku bran. Tady se dovídáme, že jeho rodný bratr Chananí je hejtmanem celého města a jeho skoro jmenovec Chananjáš velitelem jeruzalémského hradu. Tomu je zde vystaveno krásné vysvědčení: *muž věrnější a bohabojnější než mnozí jiní*. Je dobré, když také křesťanské společenství má takové pracovníky a pracovnice: věrné a bohabojné. - Také stráže na hradbách byly zavedeny jako pravidelná služba – *každý naproti svému domu*. Tady jistě nešlo jenom o majetek, ale především o rodinu. Je to povzbuzení pro nás, abychom celé své rodiny usilovali udržet „v duchovní pohotovosti". Není to snadné, velkou roli v tom hraje vlastní příklad a modlitební zápas o každého člena rodiny.

Situace Jeruzaléma je zvláštní: Mohutnými hradbami a branami je nyní obehnán veliký prostor – snad 1 km² – *ale lidu v něm bylo málo. Domy nebyly dostavěny* – to ukazuje, že Nehemjáš zvolil správnou strategii a přesvědčil i ostatní: nejprve zajistit, opevnit celé město, potom teprve pečovat o vlastní osobní a rodinné bezpečí. Uskrovnili své osobní ambice a majetky ve prospěch celku. V této situaci položí Bůh Nehemjášovi na srdce, aby provedl soupis obyvatel. Ve verších 66n se podivíme, že všech obyvatel rozlehlého a opevněného města bylo necelých 50 000. Odhaduje se, že v celé Judeji žilo tehdy jen asi 70 000 Židů. Ale již zhruba za 100 let bylo prý v samotném v Jeruzalémě asi 120 000 obyvatel.

Zajímavý je zápis peněžitých příspěvků, které tito nepříliš početní obyvatelé složili do chrámového pokladu, tedy do společné pokladnice. Přepočítal jsem jenom příspěvky ve zlatě (nechal jsem stranou stříbro a další cennosti). Zlato je tu zastoupeno „darejky", což byly perské dukáty, pojmenované podle krále Daria. Jedna taková mince vážila 130 g. Dnešní aktuální cena zlata je 867 Kč/g. To znamená, že místodržící (Nehemjáš) věnoval ve zlatě ekvivalent 867 000 Kč, představitelé šlechty dohromady 17 340 000 Kč a stejnou částku také ostatní lid. To je celkem jen ve zlatě 35 547 000 Kč. Průměrně na jednu osobu (včetně otroků, kteří jistě dali méně) 711 Kč. Nebyla to daň, ale dobrovolná, zřejmě jednorázová sbírka.

Závěr 7. kapitoly můžeme chápat tak, že se nyní vrátili domů do svých měst ti, kdo pomáhali z venkovských městeček a vesnic. Možná, že odcházeli s myšlenkou: Oni jsou tady v bezpečí a my jdeme do ohrožených domovů. Nebo naopak: Když bude zle, máme se kde ukrýt, nalézt pomoc. Jeruzalém tvořil centrum, páteř obnoveného judského státu, byť to byla jen provincie perské říše. Můžeme tu vyčíst vzor pro živou, milující církev, sbor. Vracíme se z ní každou neděli na svá pracoviště, do svých domovů a vztahů, radostí i problémů. Ale máme pozemské útočiště, které je předjímkou toho nedobytného nového, nebeského Jeruzaléma.

Pavel Javornický

Reakce čtenáře

Ohlédnutí za rozhlasovým vysíláním nedělních bohoslužeb

Ozývám se tentokrát jako senior značně pokročilého věku, který se nemůže zúčastňovat bohoslužeb ve shromáždění svého sboru, a tak bere zavděk možností poslechu bohoslužeb v rozhlasu. V jejich vysílání se střídají s Římskokatolickou církví různé další církve i menší denominace, někdy až soutěživým způsobem. Obvykle troje čtení Písma, kázání povětšině založena na biblickém svědectví, což platí i pro mladší generace katolických farářů.

Někdy mně vadí u některých horlivých denominací zvukové zpestřování pořadu hlučnými zpěvy skupin mládeže za doprovodu kytar a dalších nástrojů, s mnohanásobným opakováním, jejichž obsahu však není rozumět. To žel někdy bývá i na úkor společného zpěvu celého shromáždění.

Jako posluchači mně však zvláště vadí, že zpěv písní bývá většinou ohlašován jen čísly ve zpěvníku. Ve vysílání je prázdná pomlka, než si účastníci shromáždění najdou za předehry varhan udané číslo. Jen málokdy oznámí sám kazatel či pořadatel i název písně, který napoví posluchačům téma společného zpěvu, jemuž nebudou při následném varhanním doprovodu rozumět. Sám název žalmů a písní bývá biblicky zvěstný (*Bůh je sám naše útočiště, Svatá doba-Páně den, Pán Bůh je síla má, Ó ujmi ruku moji*) a může být podnětem k hlubšímu zamýšlení, a snad i k oslovení náhodných posluchačů z mimocírkevního prostředí. Mívám pocit, že píseň ohlášená pouhým číslem vytrhuje nás posluchače na outsiderský okraj pouhých sledovatelů zvenčí, jimž je dovoleno přihlížet, ale bez možnosti užšího zapojení do bohoslužebného společenství. A jestli pořadatelé často doplňují pořad vysílání bližšími údaji o své církvi a sborové činnosti, uvítal bych podobně i při významnějších písních připomínku jejich autora a okolnosti jejich vzniku. Stejně tak, pokud jde o mimořádnou koncertní vložku či pěvecký sbor, je dobré je uvádět bližším vysvětlením.

Tyto připomínky jsou neseny zájmem o zvýšení účinku rozhlasových bohoslužeb. Prosím všechny dosažitelné pořadatele vysílání v našich sborech, aby je přijali jako prosbu jednoho z pravidelných posluchačů.

Jiří J. Otter

Tradiční Hesla Jednoty bratrské 2016 (Ochranovský seniorát ČCE)

vyšla začátkem září a jsou k dostání ve sborech Českobratrské církve evangelické, Církve bratrské, Církve československé husitské a v křesťanských knihkupectvích za 50,– Kč. Objednávky u vydavatele: hesla@dulos.cz. Od 10 ks výše se slevou na 40,– Kč bez placení poštovného.

V ruční pevné vazbě v kožence a s celobarevnými předsádkami (připomínka 600. výročí upálení mistra Jeronýma Pražského) za 90,– Kč (se slevou 70,– Kč).

Petr Heřman: DÚLOS,
Malá Štěpánská 6, 120 00 Praha 2,
mobil/SMS: 607 726 481

Reformační kaleidoskop

Dokončení ze str. 2

měl zmatky...a nenechal si, kluk jeden, domluvit! A tak ho velký reformátor nechal odeslat nahoru ve sloupu ohnivém, aby se na místě přesvědčil… A reformátor Luther? Ten zas nechal rozprášit bludné ovce selské, když si usmyslily, že nastal čas se spojit s dělným lidem a vybudovat ráj na zemi."

„Tak, tak, pozůstalý bratře, byla to tehdy zvláštní doba… Nikdo, zdá se, neměl dost pochopení pro mírovou koexistenci a bratrské soužití… Třeba tenkrát v Paříži, to byla zvláštní svatba, taková bratrovražedná, vraždění nemluvňátek v Betlémě a okolí bylo proti tomu celkem nepatrnou epizodou… Čtyřicet tisíc hugenotů zůstalo tenkrát ležet na poli cti pro větší slávu Církve římské, ad maiorem Dei gloriam! Kde jen ti brali katolíci sehnali tolik těch dlouhejch nožů? To se musely manufaktury důkladně činit, jistě jim byly slíbeny tučné prebendy! A svatý Otec k tomu nechal razit v Římě pamětní medaile a zaznít slavnostní Te Deum – to že dobrá věc se podařila a věrná láska k Církvi zvítězila! Jistě měl i radost, že už má tolik oveček, pravda, trochu svéhlavých, doma… A to se mi nechce zmínit katary, chudé albigenské... ale nechť, asi jim to církevní učení moc nevonělo, když se mísilo s pachem rozkladu tlející instituce. A tak byli ve jménu kříže důkladně vykouřeni, ne sice kadidlem, ale střelným prachem… Z církve bojující nezůstal ani jeden, všichni přešli v církev trpící a zvítězilou…"

„Pravdu máš, bratře odloučený a v pravdě pomýlený, láska bratrská nebyla tehdy zrovna silnou a hlavně spolehlivou zbraní, lepší bylo opatřit si nějaký ten meč anebo aspoň nůž… Takové „spanilé jízdy" k sousedům na zálety patřily k dobrým zvykům potomků mistra Jana… Jízdy to byly jistě vyčerpávající, když po takové jízdě jich vždycky tisíce usnuly spánkem spravedlivých; a když se náhodou do cesty přichomejt nějakej zakuklenec v mnišské kápi, co nechtěl přijímat obojakým způsobem, šup – a už se houpal na větvi! A ještě pod ním rozdělali ohníček, aby se náhodou od nohou nenachladil… A co takhle reformovaní bratři navzájem? Měli se rádi jako kočka s myší, z bludů obviňovali jedni druhé a ti zase třetí a čtvrté… Když jsme vám to na Bílý hoře nandali, sloužili bratři luteráni děkovné bohoslužby, že jsme to helvítský kacířský bejlí důkladně vykořenili… Radost, nebo spíš bolest, pohledět!"

„Promiňte, bratři a sestry, ale jsme v časové tísni a měli bychom to uzavřít, stejně nám tu diskutují jen dvě strany a ostatní se nedostanou ke slovu. Roma locuta, causa finita, Řím promluvil, spor je ukončen – to přece býval takový požehnaný závěr bratrských diskusí… Obávám se totiž, že kdyby Pán podle našich skutků nakládal s námi, zůstalo by nebe asi prázdné. Anebo má snad někdo odvahu žádat Pána, aby ho posadil po pravici své či po levici? Á vida, přeci jen někdo se tam vzadu hlásí..."

„Buďte bez obav, nebe prázdné nezůstane! Ale nepřipravil ho Jehova pro pseudokřesťany, ale pro sto čtyřicet čtyři tisíce svých věrných a pravých svědků. Amen."

Petr Hušek

Sonet našemu Pánu

T. Campanella (1568 – 1639)

Spíš katům tvým se podobají křesťané než tobě, kterýs za nás zemřel na kříži.
Jak zběhli ze tvých cest a jakou obtíží je pro ně přikázání tebou vydané!
Jdou po lakotě, zradách, útisku – a ne se zhlédnout, Ježíši, ve tvé svaté tváři.
Osnují úklady skryti za oltáři. Horší zlo nikde jinde nečtu zapsané.
S meči teď vyšli na tvé přátele, k nimž patřit smím, ty předobře to víš.
Tvůj znak má život můj, mé svízele.
Až znovu přijdeš, Pane, k zemi níž, přijď raději ozbrojen.
Kříž dal ti připravit ne Turek nebo Žid, ale tvůj vlastní lid.

Listy M. Jana Husa

61. a 62. Janu z Chlumu

Vyložte mi sen této noci: Viděl jsem, jak chtěli zničit v Betlémě všecky Kristovy obrazy, [1] a ničili je. Já jsem následujícího dne vstal a viděl jsem mnoho malířů, kteří zhotovili ještě více obrazů a krásnějších, na které jsem s radostí pohlížel. A malíři mluvili s mnohými lidmi: Ať přijdou biskupové a kněží a ať je nám zničí! A na to se početné zástupy v Betlémě radovaly a já s nimi. Když jsem se probudil, pozoroval jsem, že se usmívám. Také již mnohým lidem rozhlásili, že nápisy v Betlémě[2] chtějí zničit. Pošlu Vám opis traktátu, [3] který jsem dvakrát přepsal.

Na předcházející list odpověděl 5. března Petr z Mladenovic, tajemník, jménem pána svého Jana z Chlumu následovně:

„Příteli nejmilejší, nemějte starostí vzhledem k vašemu slyšení, poněvadž až neobvykle mnoho se o něm mluví a o jiných vašich činech, a doufáme, že to všechno s dopuštěním Božím dospěje ke svatému konci. Jenom teď zanechte všelikého blouznění a matení své zmořené hlavy a přemýšlejte o tom, jak byste odpověděl na námitky, které tam vznesou proti vám. Ovšemže jistá pravda vám brání rozvažovat, když uvádí: Když budete stát před soudy atd., a dále: Dáno zajisté bude vám v onu hodinu, co byste mluvili.

Výklad snu je tento:

Vymalovaný obraz Kristův na stěnách Betléma (vlastně: domu chleba) je jeho život hodný následování. I Písmo svaté, tam také napsané, je nezničitelné; a to obojí se nepřátelé kříže Kristova pokoušejí zničit na večer, kdy jim zajde slunce spravedlnosti, pod čímž je třeba rozumět jejich převrácený život, a myslí si, že to obojí v paměti lidu upadne v zapomenutí. Ale na zítří, když slunce spravedlnosti vyjde, kazatelé po domech to budou hlásat, obojí ještě skvěleji obnoví a namalují, co bylo mluveno do uší lidu a skoro již upadlo do zapomenutí. A z toho všeho vzejde velká radost těm, kteří to uvidí. A i když nyní Hus, slože slabé tělo, je vydán za oběť a byl ponížen, přece v budoucnu, jak doufáme, s tím, který přebývá v nebesích, jako ze sna tohoto bídného života procitne a bude si činit posměch z těch ničitelů obrazů a písma; ba snad i nyní ještě s dopuštěním Božím ty obrazy spolu s písmem s největší horlivostí jasněji obnoví a vymaluje pro společenství a svým milým přátelům.

To je výklad mistra bibrašského (totiž Jana z Chlumu), který ve stejném smyslu vykládá podobné místo vidění Danielova. Tam totiž pták, který plaval na moři, vypadal, že se opírá o skálu, což obojí napovídá o nepodvratitelné pevnosti odolávání. Vaši přátelé a následovníci jsou vašimi spisy velmi potěšeni, i když jsou známy jen velmi malému počtu. Dnes přišel vyslanec krále francouzského do Kostnice."

Na tento dopis Chlumův opět odpovídá Hus přítomným listem, dle Novotného Petrovi Mladenovicovi, vykládá svůj sen a potěšuje sebe sama z Písem svatých.

Užitečné útěchy se mi dostalo ze všeho svrchu psaného. Doktor bibrašský[1] se ve svém výkladu shoduje s mým míněním, ovšem platí známý předpis Katonův:[2] Na sny nedbej! A také platí Boží přikázání, abychom se neobírali sny. Ale doufám, že Kristův život, který jsem prostřednictvím jeho slova maloval do lidských srdcí v Betlémě a který oni chtěli zničit, když nejprve přikazovali, aby se nekázalo ani v kaplích[3] ani v Betlémě, potom, aby Betlém byl srovnán[4] se zemí, že ten Kristův život bude malován k radosti lidu, který miluje Kristův život, od početnějších a lepších kazatelů než jsem já. A z toho se budu těšit, jak říká náš doktor, když se probudím, to je, když vstanu z mrtvých. A Písmo, které jest na stěnách Betléma, nepomine, třebaže proti němu Páleč horlí s největším hněvem, když říká, že skrze ně jsem do lidu zavedl bludy. A tentýž Páleč se také co nejusilovněji snaží, aby to Písmo bylo smazáno a aby mne co nejvíce ponížil, když mne, schváceného nemocí, před mnohými pozdravil nejhroznějším pozdravením, které vám, bude-li se líbit Bohu, později sdělím.[5]

Přemýšlení o námitkách ponechal jsem Pánu Bohu, k němuž jsem se odvolal, kterého jsem si vyvolil za soudce, zástupce a obhájce, když jsem v přítomnosti kommisařů výslovně řekl: Pán Ježíš, který vás všecky bude brzo soudit, ať je mým obhájcem a zástupcem; jemu odevzdal jsem svůj spor, jako on svou při odevzdal Bohu Otci. On je to, kdo řekl, jak uvádí pan doktor bibrašský: Nestarejte se atd. Neboť Kristus řekl:[6] Proto složte to v srdcích svých, abyste nebyli pečliví, jak byste měli odpovídat; já zajisté dám vám ústa a moudrost, kteréž nebudou moci odolat ani proti ní obstát všichni vaši protivníci. A k tomu praví blahoslavený Jeroným:[7] Jako by Pán zřetelně řekl: „Nestrachujte se, neděste se, vy vstupujete do zápasu, ale já bojuji, vy pronášíte slova, ale já jsem to, kdo mluví."

A dále se říká: „Budete pak zrazováni i od rodičů a bratří, od příbuzných i od přátel a některé z vás zabijí." „Menší bolest způsobuje zlo, které zakoušíme od cizích. Více však nás souží ty útrapy, které trpíme od těch, na jichž úmysly jsme se spoléhali, protože s tělesnou pohromou nás svírá bolest ztracené lásky." Tak píše Jeroným. A co se týká Pálče, moje bolest je jasná. Skutečně, doktor bibrašský je nad pana Jindřicha[8] a nad mistra Jana z Janovic.[9] Ostatní vejde ve známost později, bude-1i se Bohu líbit. Pokynů, který mi dal doktor bibrašský ohledně listů, ať dbá sám, protože Kristus říká: Nepřátelé člověka jsou domácí jeho. Také říká: Budete zrazováni od rodičů atd. Buďte zdrávi a zachovejte všichni stálost v Kostnici[10], kteří tam jste spolu. Pozdravujte, prosím, všecky přátele, ale opatrně, aby se neřeklo: Jak víte, že já je pozdravuji?

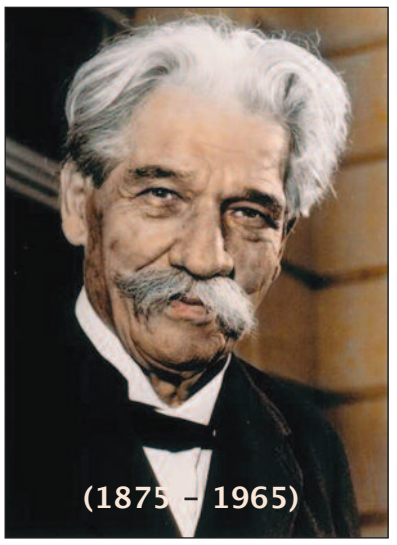
61. a 62. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

61. Janu z Chlumu.
R. 1415, (1415, 5. března.)
Žádá, aby mu vyložil sen, který měl o kapli Betlémské.
[1] Skutečné obrazy, Krista v různých polohách představující. [2] Které Hus r. 1413 na vnitřní stěny kaple dal napsati latinským jazykem a které obsahovaly o šesti bludech 6 kapitol nadepsaných: Stvořiti, Věřiti, Odpuštění hříchů, Poslušenství, Kletba neb vyobcování, Svatokupectví. [3] Hus sepsal v Kostnici následující traktáty: před svým uvězněním „O přijímání krve Kristovy pod způsobou vína se strany nekněží", pak tři řeči, které k svému ospravedlnění na sněmě chtěl prosloviti, „O dostačitelnosti zákona Kristova k správě církve", „O vysvětlení své víry", „O pokoji"; ve vězení dominikánském pak svým žalářníkům Robertovi, Jakubovi, Řehořovi „O poznání a milování Boha", „O pokání", „O přikázáních a modlitbě Páně", „O hříchu smrtelném", „O třech nepřátelích člověka a sedmi smrtelných hříších", „O manželství" a „O svátosti těla a krve Páně". Pal. 232.

62. Janu z Chlumu.
R. 1415. (1415, brzo po 5. březnu.)
[1] Jan z Chlumu, žertovně tak jmenovaný, poněvadž na cestě do Kostnice v městě Bibrachu mnoho a často se bavil s kněžími a jinými muži učenými o poslušenství papeže, o vyobcování a jiných předmětech, tak že se po městě rozšířila pověst, že sám Jan z Chlumu doktorem bohosloví jest. [2] Roku 234 před Kr. narozený, vynikající Říman přísných mravů a řečník. [3] Bulla papeže Alexandra V. ze dne 20. prosince 1409 (viz č. 9). [4] Viz č. 26
Úvod. [5] Viz list 73., pozn. 6. [6] Evangelium Matoušovo kap. 10 [7] Viz č. 10. [8] Z Chlumu na Lacemboku. [9] Jana z Reinšteina, viz č. 57, pozn. 8. [10] Stálost v Kostnici (constantiam in Constantia), slovní hříčka.

Etický odkaz Alberta Schweitzera

V letošním roce v měsíci září uplynulo již padesát let od chvíle, kdy zemřel výrazný protestantský teolog, vysokoškolský učitel filosofie, lékař v Africe a úspěšný varhanní interpret J. S. Bacha Albert Schweitzer, nositel mnoha čestných doktorátů, prestižních cen včetně ceny Goethovy, Pullitzerovy, Řádu rovníkové hvězdy a Nobelovy ceny míru. Nazývali ho apoštolem racionálního křesťanství, neboť jeho cesta víry byla především cestou filosofického myšlení a rozumové úvahy, nikoli cestou dogmatu. Vedl své posluchače k hlubšímu rozvažování o tajemstvích života a docházeli společně k závěrům, že je to právě domýšlení elementárních otázek – především té nejdůležitější – otázky po smyslu našeho bytí – které v člověku vyvolávají zásadní zneklidňující otazníky. Jsme vposledu opravdu jen hrstka hlíny, hrstka popela? Nebo je tomu všemu úplně jinak? Také při hledání odpovědí na záhadu existence dobra a zla si uvědomovali, že je nejsou s to sami uspokojivě vyřešit. Otazníky zůstávají – již celé věky! Nechce-li tedy člověk rezignovat, odpovědi vzdát, musí připustit uznání vyšší autority – Boha. U něho pak může předpokládat, hledat, očekávat jednou poznání úplné. Bylo to tedy hluboké racionální, logické myšlení, které přivedlo Alberta Schweitzera k náboženství, k Bohu, s nímž lze, jak jako teolog zdůrazňoval, dosáhnout společenství jedině láskou.

"Kdo poznal, že idea lásky je duchovní paprsek, který k nám proniká z nekonečnosti, přestane na náboženství žádat úplné poznání toho, co je nadsmyslové. Čím hlubší je zbožnost, tím méně je náročná, pokud jde o poznání věcí nadsmyslových. Je jako cesta, která vede mezi pahorky, ale ne přes jejich vrcholy."

Kázání, jak říkával, mu bylo „vnitřní potřebou". ("Zdálo se mi podivuhodně krásné moci každou neděli mluvit k shromážděným lidem o posledních otázkách života.")

Albert Schweitzer rovněž velmi miloval svou práci učitelskou, uměleckou a práci vědeckou, ale rozhodl se, že jeho hlavní životní náplní, až dokáže ve vědě a umění, co si předsevzal, bude bezprostřední služba trpícímu člověku, neboť *"se mu stávalo stále jasnějším, že nemá vnitřní oprávnění, aby přijímal svoje štěstí, své zdraví, svou pracovní zdatnost jako cosi samozřejmého, jaksi zaslouženého. Z nejhlubšího pocitu štěstí vyplynulo mu pozvolna poznání Ježíšova slova, že nesmíme svůj život podržet pro sebe."*

Milada Kadůrková

Pokračování příště

Bratrský biskup a myslitel Jan Amos Komenský

(narozený 28.3.1592 v Nivnici – zemřel 15.11.1670 v Amsterodamu)

Brzy osiřel a zchudl a byl v péči příbuzných. Péčí Jednoty bratrské získal středoškolské vzdělání v Přerově a vysokoškolské v Herbornu a (na půl roku) v Heidelbergu. J.A. Alstedt ho podnítil ke vševědným a všenápravným snahám. Cestoval rovněž po Německu a Nizozemí. Učil potom na bratrském gymnáziu v Přerově, byl ordinován a 1614 se stal kazatelem a rektorem školy ve Fulneku. Do jeho života nepříznivě zasáhla Třicetiletá válka (1618-1648), zemřela mu první manželka a obě děti, on musel opustit sbor, skrýval se v Čechách na žerotínském panství a 1628 se ještě s jinými členy Jednoty vystěhoval do polského Lešna. Tam našel nadlouho svůj nový domov, staral se o Jednotu (od 1632 jako senior a od 1648 jako biskup), její školu a tiskárnu. Odtud navštívil Nizozemí, Anglii a Švédsko a usadil se v (Švédy obsazeném) Elblongu (1642-1648). Zde napsal mnoho svých pedagogických a didaktických pojednání a pomůcek. Znovu ovdověl a potřetí se oženil. Léta 1650-1654 prožil v Šarišském Potoku, kde vedl gymnázium sedmihradských Rákoczych. Odtamtud se snažil ovlivňovat i politické dění. Když bylo (1656) Lešno vypáleno, přestěhoval se do Amsterodamu. Po léta byla jeho mecenášem zbohatlá rodina de Geerových a podporoval ho také akademický senát. Pravděpodobně se účastnil života (emigrantské) valonské církve, v jejímž kostelíku v Naardenu byl pak 1670 pochován.

Komenský patří mezi největší české myslitele a (česky i latinsky píšící) spisovatele, jeho tvorba zahrnuje práce náboženské, didaktické a všenápravné. V jeho díle se odráží bratrská teologie, dědictví renesanční i nastupující období barokní. Najdeme v něm prvky racionální i mystické (asi odtud jeho důvěra k soudobým vizionářům). V mnohém ukazoval daleko kupředu. Mezi významné komeniology patří Ján Kvačala, Dagmar Čapková a Milada Blekastad-Topičová.

Z jeho četných náboženských spisů uveďme: Labyrint světa a ráj srdce (1623), Kšaft umírající matky Jednoty bratrské (1650), Jedno potřebné (1668) a Kancionál (1659). Z didaktických je Brána jazyků otevřená (1631), Škola hrou (1654), Velká didaktika (1632) a Informatorium školy mateřské (1630). Všenápravné spisy vrcholí v sedmidílné Všeobecné poradě o nápravu věcí lidských (1. svazek vydán 1657 a poslední 1966).

„Všechněm pak spolu jednotám křesťanským odkazuji roztoužení se po jednomyslnosti a smíření se a spojení ve víře a v lásce k jednotě ducha."

(Kšaft umírající matky jednoty bratrské)

Bohuslav Vik

Kostnické jiskry

19. července 1914 — List budící české svědomí — č. 12

Dodržme slovo!

F.T. – Slovo dělá muže – praví české přísloví. Člověk, který slova svého nedrží, podoben je třtině větrem se klátící, podoben je obloze, která za jitra ukazuje na slunný den, po chvíli však zahalí se mraky, spustí déšť, hromobití a skryje teplé paprsky slunce nadobro.
Tak jest tomu i s nedodrženým slovem, které dáme svému sousedu, příteli, bratru, ano věcem daleko světějším, jako jest např. naše přesvědčení, poznání, náboženství, Bůh. Ano, zde nutno se postaviti, vložiti ruku na srdce a vyzpovídati se svému svědomí.
Jsme na schůzi, kde horujeme o nápravu sebe i ostatní společnosti lidské, povznešená, často nadšená slova z úst řečníků lapáme, by ani jediné nám neuklouzlo, rozčilujeme se nad licoměrností, zradou, lží a nespravedlností, která lidstvo tíží, a bouřlivým „slibujeme" téměř řečníka vyrušujeme. Však to ale bývá vše.
Mnozí máme jistotu téměř nezvratnou, že to, co často náboženstvím zveme, vlastně náboženstvím není, nýbrž spíše pravého náboženství břemenem, jež je tíží – víme to, uvažujeme o tom, říkáme si a slibujeme sobě sami i před jinými, že průchod dáme tomu, co pravdě jest bližší…
Jsme národem českým. Není daleko den, kdy 500 let bude tomu, kdy veliký bratr náš Jan v daleké Kostnici na hranici zemřel. Proč? Proto, poněvadž dodržel slovo. Ano, jedině proto. A slovo to bylo veliké. On slíbil Kristu, vlasti, přátelům, že to poznání, které v něm – zaseto evangeliem – vzrostlo, bude plnit, hájit před zlobou jakoukoliv, a slovo jeho stalo se skutkem.
Podobně jednali i naši Čeští bratři, a než by zrušili slovo dané svému svědomí, raději volili vyhnanství, žalář, smrt.

Inzerce

Rakouské Alpy - "GRÜNE AU" - Křesťanský samoobslužný rekreační dům (+bungalov pro 2 rodiny) - St.Wolfgang, Salzkammergut. Celoroční prvotřídní dovolená, místo, kde i duše může dýchat. Cena eur 20,00/osobu,den - děti a skupiny sleva - www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de. J. Potoček - tel. 49 553 9393 - georgepot@seznam.cz

č. 7

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2015

25. listopadu 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
2. prosince 2015

Z obsahu

* *Radostně služ Hospodinu*
* *O rozdílu mezi věčným životem a Božím královstvím*

Poselství k 1. adventní neděli

Povolený dluh
Římanům 13,8–14

Kolik toho průměrný křesťan dluží? Státu pravdivé daňové přiznání, bance hypotéku za barák, to se týká jen některých. Ale jak to vypadá s časem pro rodinu, se splněním slibu, s odpovědí na email a s jinými dluhy, které během každodenního života nasekáme?

Nebýt nikomu nic dlužný je těžký úkol. Někomu se ho daří plnit lépe, někomu hůře. Jsou možná tací, kteří si myslí, že nikomu nic dlužni nejsou. Pavel ale píše o jednom dluhu, který je pro každého křesťana povolený, ba dokonce přikázaný. Píše, že máme jeden druhému být dlužni lásku. Na první pohled bychom mohli očekávat, že právě lásku nikomu dlužni být nemáme. Pavel nás ale nevyzývá k tomu, abychom si od milování ostatních odpočinuli. Láska je úkol, je to dluh, který nemůže být nikdy zaplacen. To, že nemůže být nikdy splacen, nám ale nesmí bránit v tom, abychom ho spláceli. Podle naší vzájemné lásky mají ostatní lidé poznat, že jsme Ježíšovými učedníky (J 13,34). Kdybychom si řekli, že už to s těmi skutky lásky v našich vztazích přeháníme, kdybychom si řekli, že už se milovat nemusíme, tak by nikdo nepoznal, že jsme křesťané.

Máme se milovat pořád, znovu a znovu, bez přestání, být si ale přitom vědomi, že lásky není nikdy dost. Kde tu lásku, které není nikdy dost, ale brát? Odpověď je možná až překvapivě jednoduchá. Abychom mohli dávat ostatním znovu a znovu lásku, kterou jim nikdy nepřestáváme dlužit, musíme být nablízku Pánu Ježíši. Musíme se do jeho blízkosti obléci. On je pramenem vší lásky a proměňuje nás samotné v prameny živé vody (J 4,14). Jak se ale dostaneme do Ježíšovy blízkosti? Odpověď je znovu jednoduchá. Do Ježíšovy blízkosti se dostáváme pokáním a vírou. Dostáváme se tam tím, že se odvracíme od skutků tmy a žijeme ve světle, ve víře, že on dokonal to, co bylo zapotřebí (J 19,30).

Jiří Valeš, kazatel CB,
Frýdlant nad Ostravicí

Z kázání mistra Jana Husa na 1. neděli adventní

Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky a řekl jim: „Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. Kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte: ‚Pán je potřebuje.‘ A ten člověk je hned pošle.“ To se stalo, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka: ‘Povězte dceři siónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslici, na oslátku té, která je podrobena jhu.‘ Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil. A mohutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní odsekávali ratolesti stromů a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!“

Matouš 21,1-9

Toto evangelium vskutku stalo se na Květnou neděli, protož více náleží k památce toho dne, než dne dnešního. Avšak dnes je čteme, pamatujíce příchod jeho, kterýž dnes připomíná církev křesťanská, kterému říkají Čechové „Advent“ po latinské řeči; neboť latinsky adventus česky slove příchod nebo navštívení. A to připomíná církev svatá od dnešního dne až do dne Kristova narození; a tak již ten veškeren čas nazývají Advent, to jest čas, v němž pamatují Kristovo navštívení.

Tu věz, že Kristovo navštívení jest troje, jakož Písmo ukazuje: Prvé v tělesenství: tím nás navštívil, kdy se, jsa Bohem, v životě Panny Marie vtělil. O tom sám dí v 16. kap. sv. Jana: „Vyšel jsem od otce a přišel jsem na svět.“

Druhé navštívení Kristovo jest duchovní, jímž navštěvuje milostí svou nás; neb on dí: „Miluje-li mne kdo, řeči mé zachovává, a otec můj bude ho milovati, a k němu přijdeme.“ To míní Kristus, že on a otec přijdou k tomu člověku, kterýž Krista miluje a jeho řeči zachovává...

Třetí navštívení Kristovo jest budoucí v soudný den, o němž sám dí v 25. kap. sv. Matouše: „Když přijde syn člověka v slávě své a všichni andělé jeho s ním, tehdy vsedne na stolici království svého, a shromážděni budou před něho všichni lidé.“ O tom také příchodu říkáme ve vyznání víry, že přijde soudit živých i mrtvých.

Jenom věřící může pochybovat

Má, o čem pochybovat. Nevěřící nepochybuje, nemá, o čem. Ujasníme si to, když věřícího určíme jako toho, kdo ve víře v Boží lásku zjevenou v Ježíši Kristu objevil svůj střed, své centrum, v němž spočine jako ve své pravdě. Už není osamocen a ztracen, ale jako milovaný ve společenství s Bohem dává výhost vší osamělosti a beznaději. Tato víra pak rozpoznává, že nevěřící je člověk bez Boha, a proto je zavržen jako nenormální, deformovaný, odcizený své přirozenosti, odhozený k žití mimo své centrum. Nedivte se, když tvrdíme, že jen věřící může pochybovat.

Ale ouha, když jsem nevěřícího tak deklasoval, vzpomněl jsem si na veliký omyl svatého Augustina, jenž na věřícím nenašel ani jeden dobrý chlup: jeho ctnosti prý nejsou nic jiného než přestrojené neřesti. Už někdy dřív jsem v tomto listě dokazoval, že opak je pravdou: i nevěřící je schopen dobrých skutků spravedlnosti, poctivosti, mírumilovnosti – a vyzýval jsem své čtenáře, aby se podívali na svého souseda a zjistili, že se při něm vskutku nalézá tak zvaná civilní spravedlnost, je spolehlivý, dobrý soused, donese vám čerstvě napečených koláčů, dokonce i své auto vám na chvíli půjčí, když vaše je v servisu.

I on bude schopen pochybovat. Civilní spravedlnost, kterou důvěrně zná, jej zavazuje tak, že když jí nedostojí, lituje toho. Rozdíl vůči věřícímu je v intenzitě lítosti. O apoštolovi Petrovi je známo, že se holedbal, že nikdy nepochybuje: sliboval Pánu, že jej nikdy neopustí. A Pán mu řekl: „Amen, pravím ti, že ještě této noci, dřív než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš“ (Mt 26,33).

Když se to stalo, Petr vyšel ven a hořce se rozplakal. Nevěřící v podobném případě vyloží svou nespolehlivost: „Škoda, ale takoví jsme všichni, nikdo není dokonalý.“ A hotovo. A tak jsme postavili věřícího s nevěřícím na stejnou startovní čáru. To znamená, že při řeči o věřícím

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Náboženští představitelé k teroristickým útokům v Paříži

Zděšení nad teroristickými útoky, které ochromily 13. listopadu Francii, a solidaritu s francouzským lidem vyjádřili zástupci církví i islámští vůdci celého světa.

Papež František mj. uvedl: „Jde o útok na mír celého lidstva, který si žádá rozhodnou a solidární reakci ze strany nás všech, abychom se postavili šíření vražedné nenávisti.“ Podobné stanovisko zaujal i kardinál Dominik Duka a další představitelé církví v Čechách i na Slovensku. Ve vyjádření synodní rady Českobratrské církve evangelické je nadto uvedeno: „Teroristický útok v Paříži zmařil lidské životy, které jsou vzácným Božím darem. Bojujme proti všemu, co ohrožuje život a svobodu. Prosme Pána Boha o moudrost, abychom trestali skutečné ničitele života, a ne ty, kdo patří ke stejné národnostní nebo náboženské skupině jako teroristé Islámského státu. Ve shromážděních církve i osobně se modleme k Bohu, Otci Ježíše Krista za ty, kterým při teroristickém útoku v Paříži zemřeli jejich blízcí.“

Útoky v Paříži odsoudila také rada představitelů islámu v Saúdské Arábii. Zničení terorismu na celém světě podle ní potřebuje soustředěné úsilí, které bude vycházet z "jednotného morálního postoje".

Nejvýznamnější představitel sunitského islámu, velký imám univerzity Al-Azhar šajch Muhammad Ahmad Tájib označil atentáty za odporný čin. „Nadešel okamžik, kdy se celý svět musí sjednotit k boji proti této zrůdě. Tyto činy jsou v rozporu s veškerými náboženskými i lidskými hodnotami a odporují všem civilizacím,“ řekl šajch.

(podle ČTK HB)

Z církví doma i ve světě

Oratorium Jan Hus v Ochranově

31.října bylo v Ochranově (Herrnhutu) uvedeno oratorium Jan Hus od Carla Loeweho (1796-1869). Stalo se tak v rámci jubilejního roku Jana Husa, který byl před 600 lety odsouzen a upálen.
Oratorium nastudovaly Církevní pěvecký sbor v Ochranově, Oratorní sbor v Hoyerswerdě (Wojerecech) a Pěvecký sbor Evangelického bratrského sboru v Berlíně.

Podle www.ebu.de/aktuelles „Der Sonntag", uprav. a přel. BV

Vatikán zahájil vyšetřování novinářů kvůli úniku materiálů

Vatikán 12. listopadu zahájil v rámci vyšetřování úniku materiálů poukazujících na údajnou zpronevěru církevních fondů pro chudé a nemocné vyšetřování i dvou italských novinářů, kteří na nesrovnalosti upozornili.
Informovala o tom agentura AP. Gianluigi Nuzzi a Emiliano Fittipaldi ve svých knihách napsali, že papežská kurie pro potřeby svých členů zpronevěřila kolem 400 milionů eur (10,8 miliardy Kč).
Nuzziho kniha Avarizia (Chamtivost) a Fittipaldiho Via Crucis (Křížová cesta) čerpaly informace o finančních machinacích ve vedení církevního státu z dokumentů získaných z počítače hlavního auditora, který měl dohlížet na transparentnost hospodaření Vatikánu.
Prokuratura už v této souvislosti minulý týden obvinila dva členy zvláštní papežské reformní komise, španělského duchovního Lucia Ángela Valleja Baldaa a laickou členku komise Francescu Chaouquiovou, kteří se do počítače údajně nabourali a dokumenty předali novinářům. Nyní začal Vatikán vyšetřovat i dva italské novináře, potvrdil dnes mluvčí Svatého stolce Federico Lombardi.
Papežskou komisi COSEA jmenoval papež František krátce po svém nástupu do úřadu v roce 2013. Dohlížet má na administrativní reorganizaci vatikánského aparátu.
Nuzzi se podle agentury AP nyní nachází v Německu a o vyšetřování své osoby zatím žádné informace nemá. Fittipaldi uvedl pouze, že je to cena, kterou musí platit za to, že dělá svou práci.
Podobný případ s únikem důvěrných interních dokumentů Vatikán už jednou řešil. Kvůli aféře z roku 2012 známé pod jménem Vatileaks byl nakonec odsouzen komorník tehdejšího papeže Benedikta XVI. Paolo Gabriele.

podle ČTK

Na podporu hladovějících uprchlíků vznikla postní iniciativa. Prahu zaplnili lidé v reflexních vestách

Evangelický farář Mikuláš Vymětal z Berouna se dlouhodobě angažuje ve prospěch lidí, kteří jsou na okraji společnosti, zejména Romů, muslimů a v posledních týdnech i uprchlíků. Jezdí pomáhat uprchlíkům do českých dentenčních zařízení a organizuje různé formy pomoci těmto lidem.
Byl také první, kdo informoval o protestní hladovce několika desítek uprchlíků z detenčního zařízení v Drahonicích. Na jejich podporu se rozhodl vytvořit řetězový půst, který rovněž sám na 24 hodin začal a podle magazinu Svobodné forum se připojují i další (např. překladatel Bible 21 Alexandr Flek nebo pražský senior Českobratrské církve evangelické Roman Mazur).
Podle Vymětala jsou lidé, kteří utíkají před smrtí, prožili hrůzy a bojí se o své blízké, v naší vlasti zbytečně zavíráni, dlouhou dobu vězněni, udržováni v nejistotě o své budoucnosti, odříznuti od informací a následně vyhošťováni či deportováni. Tento přístup, který je na hranici zákonnosti, se svou nelidskostí vymyká z chování ostatních států Evropské unie k uprchlíkům.
Na podporu hladovějících uprchlíků vznikla postní iniciativa. Každý, kdo se chce dále připojit, se může postit - nejíst - 24 hodin. Během této doby ať si najde čas k pomoci uprchlíkům, uvádí Vymětal. Ta může mít různou podobu - od modlitby a přispění do jedné z mnoha sbírek až po požadavky vládě, aby uprchlíky propustila.
Iniciativy na podporu uprchlíků též zorganizovaly protestní akci v Praze na Klárově s názvem STOP týrání uprchlíků vězněných v českých detenčních táborech.
Na podporu uprchlíků proběhl 17. listopadu velký happening v Praze na náměstí Míru. Akce s názvem Czech team - sejdeme se na Míráku měla připomenout významný podíl českých dobrovolníků, kteří odjížděli do jihovýchodní Evropy.
Podle organizátorů akce tzv. Czech team se zde stal již pomalu legendou humanitární pomoci současné vlně uprchlíků a početně měli Češi mezi dobrovolníky největší zastoupení.

podle www.christnet.cz

Radio Proglas si můžete naladit již 20 let

8. prosince roku 1995 byl spuštěn první vysílač Radia Proglas. Jubileum si připomněli pracovníci, posluchači, přátelé, mediální partneři a spolupracovníci 26. listopadu na setkání v sídle rádia v Brně.
Proglas vysílá a licenci vlastní od roku 1995. Vznikl v Brně z iniciativy skupiny křesťanů v čele s katolickým knězem Mons. Martinem Holíkem a s podporou brněnského biskupa i dalších ordinářů českých a moravských diecézí.
Název Proglas odkazuje na nejstarší slovanskou literární památku. Předzpěv tohoto názvu složil Cyril jako úvod k vlastnímu překladu čtyř evangelií do staroslověnštiny, který roku 863 přinesl spolu se svým bratrem Metodějem na Velkou Moravu.
Více informaci o tomto rádiu najdete na webových stránkách rádia.

www. proglas.cz

Jenom věřící může pochybovat

Dokončení ze str. 1

neztratíme nevěřícího z očí. Ale přísně vzato, jen věřící může pochybovat.
Povězme si, jak vzniká u věřícího pochybnost. Pomůže nám obraz kyvadla v hodinách. Vychází z místa, které v naší duši představuje jistotu, že jsem zakotven v Bohu, ale kyvadlo jde na druhou stranu, kde rozum se ptá, zda to tak musí být a není-li jiná možnost. Už po ní šilhá; proč se vracet tam do toho nudného bezpečí.
Apoštol Jakub vylíčil přesvědčivě rozpolcenost této duše, která stále neví, je-li její postavení definitivní a správné: „Ať si takový člověk nemyslí, že od Pána něco dostane; je to muž rozpolcený, nestálý ve všem, co činí" (Jk 1,7). Tato pochybnost je vlastní toliko věřícímu.
Zajímavé je pak zjistit, že z evropských jazyků jen němčina sama označí pochybovače jako muže dvojí mysli, der Zwei-fler. Pochybovat je ovšem správná metoda přírodovědců, jak objevit pravdu. Naproti tomu k pravdě nevede metoda skepse. Důsledný skeptik skončí tím, že neví nic jistého.
Vraťme se ke kyvadlu: z pochybnosti, tíhnoucí k nevěře, se vždy vrací znovu k spočinutí v Božím slovu, k jeho milosti a pravdě. Tento akt, jenž je průzkum i útočiště, vytváří víru, která přichází jako totální zdraví nemocnému. Víra ho skryje v Bohu, totiž v jeho slovu, jímž nás všecky Bůh volá k sobě. Víra se bude vždycky měřit s nevěrou. Víra vůbec je boj o víru, jako přemožení nevěry, jako přechod od chuti být sám svým pánem, k spočinutí v Bohu.
Na otázku, zda existuje jistota spásy, existuje jediná správná odpověď: „Neexistuje, ale Bůh ji dává" (Karl Barth). Spása neexistuje jako realita, kterou lze objevit, spíše je to ten nejintimnější akt, jímž věřící se jí zmocňuje a nechá se jí zmocnit.
„Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista" (1 K 15,57).

Josef Veselý

Protimluv

Čtení: *Job 2,11-13; 3,1-4; 11,1-6. 13-16*
Text: *2 K 12,1-10*

Když jsem sláb, tehdy jsem silný… - Na první poslech je to protimluv. Říkáme si - přece nemůžu říci: „Když jsem malý, tehdy jsem velký". Nebo – „Když jsem pomalý, tehdy jsem rychlý"...
Podle lidského měřítka se některé věci zdají jednoznačné. Ale z Božího pohledu může být všechno jinak. .. Už u proroka Izajáše zní Boží hlas: „Mé úmysly nejsou úmysly vaše, cesty mé nejsou cesty vaše. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše"…
Lidové úsloví vyjádří nějaký propastný rozdíl mezi věcmi slovy: Je to jako nebe a dudy! A platí to i pro neslučitelnost Boží říše a pozemského světa.
U Božího trůnu (tam, kde vládne Bůh) je harmonie a radost. Na zemi – chaos a trápení! V nebi zpěvy andělské – na zemi vržeme na dudy. To jest – ve svém myšlení a mluvení jsme daleko od tónů Božího království!
Podobně jako ti Jobovi přátelé – Elífaz, Bildad a Sófar… Zatímco Job procházel těžkou zkouškou, oni tři hudli svou. Do omrzení vynášeli trumfy svých pouček, dokola mleli a mleli (jako tibetské modlitební mlýnky) ty své naučené šablony!...
Byli zbožní. Nemysleli to špatně, ale špatně se z nich mohlo udělat. Chudák Job, měl z nich už mžitky před očima…
V čem byl rozpor mezi Jobem a jeho rádci? – Zatímco Job z posledních sil zápasí a hledá Boha, oni mají hotové duchovní recepty. – A tak se to mezi nimi sváří a vře přes celou knihu – až nakonec Bůh řekne: Držte se stranou... Jedině kdo o mně mluvil náležitě, byl Job. Job se za vás bude modlit.
Elífaz, Bildad, Sófar. – Zbožní, poctiví. Důslední v plnění všech přikázání… - A proti nim Job. Job ze všech stran ubíjen, obsypán vředy! Zmítá se jako červík na háčku. – Touží po Bohu, po spravedlnosti. Touží po setkání s Bohem, po tom, aby mu Bůh zjevil, co se to děje! Chce si to s ním vyříkat!
Přátelé – zdraví, Job – nemocný. Oni sytí, on hladový. Oni všemu rozumějí, on žádný smysl nevidí.
Přišli teď Joba potěšit. Ale jediné, co od nich Job neustále slyší, je: Bůh tě trestá, za vše si můžeš sám! Bůh je spravedlivý, netrestá bezdůvodně. Tak se pokoř před Bohem, přiznej své hříchy!
Je to hrozná situace. – Přátelé chtěli toho zbědovaného Joba potěšit, ale teď stojí před ním jako soudci. A vynášejí rozsudek. Jobovi patří trest!...
Představme si, že by takoví Boží advokáti přišli za někým z našeho sboru, kdo je dlouho nemocný. Silní – proti slabému. S poselstvím, které odsoudí. Které ublíží…Co byste udělali? - Ukázat dveře by bylo asi to nejlepší!… I děti přece učíme, že slabší se nebijí!
Ale Job není slabší. On jenom proklíná den svého narození, protože nerozumí.
Je slabý – o všechno přišel, život mu visí na vlásku…Ale je silný ve svém zápase. A také v naději. Vlastní žena mu řekne: Zlořeč Hospodinu! Ale on vykřikne: I kdyby mě zabil, což bych v něho nedoufal?
Když to slyšíme, musíme si vzpomenout na Ježíše Krista. Na jeho zápas i naději…Ježíš na kříži volá ve smrtelném vzepětí: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!?... Ale i v těch nejtěžších chvílích řekne: Bože můj… Vyčítá, ale i v té smrtelné úzkosti se obrací na Boha jako na svého nebeského Otce a vysloví to vyznání: Bože můj…
A tak se musíme ptát: Co je slabost a co síla?
Byli silní např. Jack London nebo Ernest Hemingway, kteří se zastřelili?... Byl silný mistr Jan Hus anebo ti, kdo ho k upálení odsoudili?.. Byli silní ti, kdo zabíjeli v koncentrácích (nacistických či komunistických) anebo ti, kdo hleděli smrti do očí?...
A jak to myslel apoštol Pavel s tou slabostí a silou?
Pavel se na konci 2. epištoly do Korintu staví proti falešným apoštolům. Působili v „jeho" sboru a svým učením deformovali pravé evangelium. Pavel vše staví na Kristu. Jen Kristus může člověka osvobodit. Jen jeho moc odpuštění a moc vzkříšení! Jen Kristus může lidi zachránit. Nic jiného, žádná jiná lidská snaha, žádné vzorové jednání…
Ti „jiní" apoštolové (ze Židů) přinášejí „jiného Krista" a „jiného ducha", než předtím v Korintu přijali. Kladou na učedníky břemena starozákonních ustanovení – „zotročují je".
A tak Pavel dělá všechno pro to, aby je ochránil. Připomíná utrpení, kterým musel projít (bičování, kamenování apod.) a také mimořádné duchovní zkušenosti, které mu Pán Bůh dal jako posílení do služby.
Pavel v tomto zápalu boje odsune na chvíli stud a mluví i o tom, že se mu dostalo výjimečných zjevení. Mluví o vytržení do ráje!... Vzápětí ovšem dodává, že mu Bůh dal do těla „osten", aby ho srážel – aby se nepovyšoval. Pak následují slova, která dobře známe… Pavel píše, že třikrát prosil, aby ho Pán toho ostnu zbavil, ale že dostal odpověď: „Stačí, když máš mou milost, vždyť v slabosti se projeví má síla." A apoštol dodává: „A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova."
Nyní začínáme chápat význam celého „protimluvu". Dostáváme se znovu k tomu velikému rozdílu mezi lidským myšlením a Božími cestami. – Elífaz, Bildad a Sófar by vše jistě viděli jinak a nejspíš by (jako tři sudičky) začali Pavla „mistrovat".
My ovšem dnes na základě celého biblického kontextu smíme tvrdit, že nemoc a zkoušky neznamenají automaticky, že nás Bůh trestá za naše hříchy. A slabost že vůbec nemusí být prohrou... Když budeme slabí, možná nebudeme sklízet obdiv a možná už toho tolik nezvládneme… Ale co na tom! Nezvládneme? Zvládnou jiní. A co se týká obdivu a uznání – lidská sláva, polní tráva. Jestli v životě opravdu o něco nejde, tak je to právě ten lidský potlesk.
Jan Křtitel řekl o Mesiáši: On musí růst, já pak menšiti se. …To platilo pro Jana Křtitele a platí to i pro nás!
Velmi podobně to teď předává i ap. Pavel. To hlavní vidí v tom, aby na něm „spočinula moc Kristova". Z toho důvodu ve své epištole pokračuje slovy: „Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy…pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný"…
Myslet si, že člověk musí být zdravý a silný, to jsou ty dudy, které hrají falešně. Nebe nám zpívá o něčem jiném. Jsme silní, když naše síla hasne a při nás vítězí síla Boží!
Byl silný Job, protože věřil a až do úmoru doufal, že mu Hospodin nakonec umožní postavit se před něj na soud a projednat ten velký spor!
Byl silný mistr Jan Hus, protože věřil, že na věčném soudu ho obhájí sám Pán Ježíš Kristus a že ten „zákon Kristův" platí a bude platit navždy.
Byl silný i ap. Pavel, protože nechal zhasnout svoji ctižádost a dovolil, aby proti těm výmluvným falešným apoštolům vyzněl jako slabý a neobratný. Tím ovšem také ustoupil Boží moci, která jako jediná mohla ochránit nové křesťany od bloudění… Pavel měl tu odvahu být slabý, aby vrchu nabyla moc živého vzkříšeného Pána.
A to je vzkaz i pro nás. Prohrát s Ježíšem Kristem znamená vítězství!
Proto věta: „Když jsem sláb, tehdy jsem silný" není protimluv. Je to evangelium, to je dobrá zpráva o tom, že Bohu v jeho díle nemusíme a nemáme překážet! – Když upustíme naše zbraně, dostaneme výzbroj shůry.
To potvrzují i slova samotného Pána Ježíše Krista, který řekl: „Kdo ztratí svůj život pro mne, ten jej nalezne." Amen.

Marián Šusták

Brány pro příchod Krále

VII. Bible působí pláč i radost

Nehemjáš 8

Po dokončení stavby hradeb se lid shromažďuje do Jeruzaléma ke slavnostnímu shromáždění. Čekali bychom bujarou oslavu s písněmi a tancem, ale zatím jsme svědky fenoménu, který tu zřejmě nevzniká, ale má svůj původ v židovských komunitách roztroušených v cizině. Je to bohoslužba nového typu, jakou známe dodnes: bohoslužba synagogální. Vznikla z nouze, když byl chrám zbořen, ale bude už nyní trvat nezávisle na tom, zda chrám stojí nebo ne. Pokud chrám funguje, je tato bohoslužba paralelou k obětním rituálům. Židé zachovávají úctu k tomu, co Hospodin uložil Mojžíšovi. Po většinu židovských dějin však synagogální vyučování i bohoslužby zůstávají jedinými trvalými středisky kolektivní zbožnosti Židů. Mají jednu ohromnou přednost: chrám mohl být jenom jeden, synagog vyrostly stovky, po celém světě později jistě statisíce. Bohoslužby jsou také méně symbolické, srozumitelnější i méně nákladné (stáda obětovaných zvířat) – mohli bychom říci modernější a civilnější. Staly se středisky nové formy židovského náboženství, tzv. JUDAISMU. Zachovaly rozptýlený malý národ a hlavně jeho víru v jediného Boha.

Pro nás je zajímavé, že starokřesťanské bohoslužby měly svůj vzor v synagogách, ne v obětním chrámu. Později se církve vracejí k výstavným kostelům, oltářům, kadidlu, slavnostní hudbě, k bohaté liturgii, svátostnému jazyku (řečtina, latina nebo později staroslověnština). Jistě na to měl vliv Starý zákon, křesťané už znali jeruzalémské chrámové bohoslužby jenom z jeho četby. Patrně však chtěli také čelit a vyrovnat se košatému a dramatickému dění v pohanských chrámech. Reformace, zvláště česká a švýcarská – kalvinistická, se vlastně vracejí k bohoslužbám synagogálním. Na výzdobě mnoho nezáleží, kadidlo a leckde i hudba jsou odloženy, středem se stává četba a výklad Bible spolu s modlitbami a prostými zpěvy. Nesuďme v tom jedni druhé. Některým lidem vyhovuje jednoduchost, jiným pompa, obřadnost, rozdílnost od světských sešlostí a výuky. Hlavní je, aby jak v chrámu, tak v modlitebně probíhala bohoslužba srdcí, ne zvyků a pravidel. Vzpomeňme, že Pán Ježíš se účastnil shromáždění v synagogách – kde také kázával – i v jeruzalémském chrámě. Ale pohled do historie potvrzuje, že zbožnosti Židů mnohem více prospěly synagogy, často chudobné, než nádherný chrám.

Zde popisovaná bohoslužba byla mimořádně dlouhá, celodenní. Konala se pod širým nebem u Vodní brány, kde bylo patrně jakési náměstí. Znalec zákona Ezdráš rozvinul svitek Písma a lidé k tomu povstali. V řadě církví bývá zvykem povstat při předčítání Písma. Ezdráš se nejprve modlí, dobořečí Bohu. Lidé k tomu připojí své AMEN, poklekají a klaní se Bohu tváří k zemi (napodobeno v islámu!). Potom Ezdráš předčítá hlasitě z Pentateuchu od časného rána až do poledne. Zajímavá obdoba byla v počátcích anglikánské reformace: málo lidí tehdy umělo číst, ale byli ochotni naslouchat hodiny hlasitému předčítání z Bible. Judejci v Jeruzalémě mají také kazatelnu, vyvýšený stupínek, aby všichni viděli a slyšeli. Kolem kazatele je kruh jakéhosi staršovstva; i s tím se můžete dnes setkat u některých evangelikálů. Shromáždění jsou muži a ženy bez rozdílu – zamřížované galerie synagog pro ženy jsou deformací pozdějšího judaismu.

Zajímavé je, že teolog Ezdráš nevykládá, nekáže. Přenechává výklad čtrnácti levitům, zřejmě dobrým znalcům Písma. Ti „vysvětlovali Zákon“. Lid je patrně rozdělen do 14 menších shromáždění, aby vyučujícího lépe slyšeli. Kazatelé *četli z knihy Božího zákona po oddílech a vykládali smysl, aby lid rozuměl tomu, co četli* (v. 8). Výsledek byl překvapivý: Vše-chen lid totiž plakal, když slyšel slova Zákona. Tak uceleně a jasně to dosud neslyšeli a teď si uvědomují, jak velice se vzdálila jejich praxe od Božích řádů. Je to tedy především pláč pokání, ale jistě také dojetí: Texty i výklad na ně dýchají Boží láskou, Božím zájmem o vyvolený lid – a oni jsou jeho součástí. Nehemjáš, Ezdráš i ka-žící levité – asi po jisté době tohoto citového prožívání – obracejí pozornost lidí jiným směrem. Nové slyšení Božího slova jistě osloví svědomí, ale to, že Bůh opět jasně mluví, je především důvodem k radosti: *Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou…Utište se. Dnešní den je svatý, netrapte se!* (v. 10-11). Dále nabádají lid ke slavnosti, k tomu, čemu se u nás říkávalo „hody lásky“: *Jezte, pijte a to nejkrásnější: Posílejte dárky těm, kdo nemají nic připraveno* (v. 10). Lidé si utírají upřímné slzy a pořádají *velmi radostnou slavnost, protože porozuměli slovům, která jim byla zvěstována* (v. 12). Ne tedy veselici, aby mohli za-pomenout na svou chudobu a na svá provinění, ale aby si uchovali a přisvojili porozumění Boží lásce, odpuštění a shovívavosti.

Znalci Zákona si uvědomí, že je sedmý měsíc roku, kdy mají všichni bydlet a přespávat v chýších ze zelených větví – slavnost stánků. Nemají jen budovat a opravovat svoje domy, libovat si opravená opevnění, ale připomenout si primitivní kočovný život svých předků, kteří byli vysvobozeni z egyptského otroctví a toužili po zaslíbené zemi. Je tu zajímavá a zarmucující poznámka: *To Izraelci nedělali od dob Jozua, syna Núnova* (v. 17). Patrně bylo náporem na jejich pýchu, když měli opustit své domy a paláce a tábořit ve stínu chatrných chýší. Dobrá připomínka i pro nás: Umíme se uskrovnit, něco si odříct a vzpomínat na Boží vysvobození z otroctví hříchu?

Lid se do toho radostně vrhl, bylo to pro ně něco zcela nového. Vydali se do přírody, nasekali větve a palmové listy, a všude – na plochých střechách domů, na náměstích a dokonce i v chrámových nádvořích vyrostla řada legračních zelených chaloupek: Byla z toho převeliká radost. Ale nebyl to jen nějaký víkendový výlet. Podle zákona (Lv 33,23n) si pěkně celý týden užívali poutnického života – představte si, jak to bavilo děti a naopak dělalo vrásky pořádkumilovným hospodyním; ale nejen to: *Z knihy Božího zákona se četlo den co den – osmého dne bylo slavnostní shromáždění.*

Velice by se mýlil ten, kdo by považoval život věřících lidí – ať už Izraele nebo nového Izraele, živých křesťanů – za něco pochmurného a uplakaného. Ano, přicházejí chvíle, kdy nás Boží slovo obviní, zarmoutí, přivede k pokání a slzám. Potom ale smíme přijmout znovu pro sebe EVANGELIUM – dobrou zvěst o Božím odpuštění, spočinout v náruči rozevřené pro marnotratné syny a dcery. Mohu se trápit tím, že jsem tak dlouho, třeba většinu života, opomíjel některé Boží řády. Může se mně zdát, že už pro mne není návratu – já zapomínal na Boha, Bůh zapomněl na mne. Izraelci zahrabali slavnost zelených stánků na řadu staletí hodně hluboko – ale Hospodin nezapomněl, vrátil se k nim a oni k němu. To je důvod k vděčnosti a radosti.

Pavel Javornický

Vzhůru do vydavatelského roku 2016!

Důležité informace pro předplatitele i autory

Nechceme ukončit vydávání Evangelického týdeníku - Kostnických jisker jubilejním ročníkem jeho stoleté existence, ale míříme již nyní přípravami na další rok. Naší starostí nejsou jen finanční záležitosti, abychom mohli ve své činnosti vůbec pokračovat, ale také obsahová a grafická stránka týdeníku. Proto byli na schůzi předsednictva KJ, tedy představitelů vydavatele ET-KJ, která se konala 5. 11. 2015, přizváni i někteří ze stálých autorů týdeníku. Nakonec jich přišlo šest, někteří své podněty poslali písemně.

Byla vyzdvižena ekumenicita a otevřenost týdeníku, naopak byla vyžadována přehlednější struktura obsahu a kratší příspěvky - zasílané články by neměly přesahovat 1,5 obvyklé stránky strojopisu (což znamená asi 3 000 - 4500 znaků); tím by se do jednotlivého čísla vešlo více příspěvků, což by bylo pro čtenáře příjemnější. Mělo by být také více zpráv z církví a bližší spolupráce s podobnými spolky jako je KJ (Exulant, Veritas...). Užitečná by byla pravidelná rubrika recenzí a doporučování inspirativních knih, filmů atd. Na některé příliš jednostranné příspěvky by byla vítána vyvažující reakce, ale polemiky by neměly být dlouhé, ani nelaskavě vyhrocené. Redakce by uvítala příspěvky od těch, kteří např. sledují zahraniční křesťanské servery nebo čtou zahraniční časopisy, kdyby z nich zasílali krátké výtahy, především tedy ze zpráv o životě církví a protestantské komentáře ke společenským otázkám... Byl vznesen požadavek, abychom uveřejnili seznam kulatých výročí, která se v roce 2016 budou vztahovat k osobnostem a událostem, které jsou pro nás nejen zajímavé, ale i podnětné.

A obsahové zaměření příštího ročníku? Ještě budeme přinášet nějaké příspěvky k letošnímu výročí M.J.Husa, ale chceme se zaměřit např. na M. Luthera. Chystáme se také publikovat na pokračování komentář děkana evangelické teologické fakulty J. Mrázka k Jakubově epištole.

Tolik základní informace především pro stávající i příští spoluautory týdeníku, za jejichž příspěvky jsme vděční a doufáme, že se budeme setkávat s jejich dalšími články, úvahami, komentáři.

A co je důležité pro naše čtenáře a předplatitele - a také pro vydavatele? Stávající cena 13 Kč za jedno číslo bude zachována, i když nám by hodně pomohlo, kdyby byla zvednuta na 15 Kč. Chceme však brát ohledy na ty, pro které by zvýšení ceny bylo překážkou dalšího odebírání ET-KJ a také by měli starosti např. se změnou výše úhrady ze svého účtu. Právě proto obvykle ke konci roku žádáme ty, kteří mají možnost poslat nějaký finanční dar na náš tiskový fond, aby nám pomohli pokrýt takto vzniklé ztráty.

Proto také prosíme, aby jednotliví i hromadní odběratelé dále pokračovali v odebírání týdeníku. Již několik let se držíme na poměrně ustáleném počtu odběratelů, což nás těší a nepokládáme to v dnešní době za samozřejmost. Přesto by bylo vítané, kdyby se okruh předplatitelů zvedl - proto jsme vám připravili snad příjemný způsob, jak na jedné straně věnovat třeba jako vánoční dárek předplatné někomu ze svých příbuzných či známých pomocí adresného Dárkového poukazu na předplatné v roce 2016, a na druhé straně napomoci k potřebnému zvýšení počtu našich odběratelů (jak postupovat je popsáno na str.4 "Nabídka vhodného dárku" i s ilustračním obrázkem).

Na závěr bych chtěl poděkovat za přízeň jak našim čtenářům a předplatitelům, tak také těm, kteří se autorsky podílejí na obsahové náplni našeho týdeníku. Bez přispění obou skupin by bylo vydávání týdeníku, který vlastně nemá jiné podstatné finanční zdroje než předplatné a dary na tiskový fond, zcela nemožné.

S pozdravem a přáním, abychom nad stránkami týdeníku v roce 2016 nacházeli povzbuzení a orientaci pro naše cesty víry

Bohumil Kejř

Vzpomínka na MUDr. Roberta Moravce

Dne 28. 9. 2015 odešel do věčnosti ve věku nedožitých 92 let MUDr. Robert Moravec. Církev bratrská i ekumena v něm ztratila vzácnou osobnost - člověka, který se zapojoval do veřejné, sborové, sociální, charitativní a pastorační práce. Bratr Moravec pocházel z pražské evangelické rodiny, vystudoval medicínu a začal pracovat ve zdravotnictví. Tam poznal svou budoucí manželku Marii, která ho přivedla do sboru Církve bratrské v Hradci Králové. Tam byli později kazatelem B. Schneiderem oddáni. Moravcovi měli dvě děti, syna a dceru. Syn jim však zemřel v nedožitých 18 letech.

Po kratším pobytu v Trutnově působil bratr Moravec od roku 1955 ve sboru CB Vsetín Jasenka. Po 40 let tam byl výraznou oporou, v důchodovém věku se s manželkou odstěhovali do Prahy za dcerou a zde prožili téměř 20 let ve vinohradském sboru. Jako lékař okresní nemocnice bratr Moravec získal velký kredit a dosáhl místa primáře. Jeho slogan „Odchází-li pacient z ordinace a není mu lépe, pak nebyl u lékaře!“ vyjadřoval skutečnost, že nesloužil jen jako lékař, ale také jako člověk s výrazným charizmatem empatie a hluboké znalosti lidské psychologie. Sametová revoluce jej zastihla už v důchodu, ale nechal se přemluvit a znovu zaměstnat (krátce působil ve Vsetíně jako okresní zdravotní rada).

Jeho rodinou byl sbor, který mu na začátku pomohl a který potom br. Moravec významně ovlivnil svou láskou k lidem a především k mládeži. Starší členové vsetínského sboru si jej pamatují jako modlitebníka, který se zúčastňoval modliteb ve sboru a svolával často modlitební setkání na své chatě. Jeho oblíbená píseň na ukončení setkání byla: „Nedej, Pane, zapomínat, co jsme směli darem vzít, Ty žes musel k smrti zsinat, my abychom mohli žít.“ (KK č. 44). Sboru sloužil také kázáním. Ke službě byl vždy hotov, v tašce nosil připravená kázání pro případ, že by bylo třeba narychlo zastoupit sloužícího bratra. Jeho moudrost a rozvahu ocenili zvlášť kazatelé, kteří s ním spolupracovali ve staršovstvu. Bratr měl velký nadhled, dokázal vidět do budoucna a sboru pomohl při změně způsobu práce ve svobodných podmínkách. Jednou nás kdosi požádal, abychom se pastoračně postarali o nově obráceného bratra z Hranic na Moravě. Při rozhovoru ve staršovstvu se ukázalo, že Moravcovi mají v tomtéž městě mladou rodinu, které se už dlouho věnují. Začali jsme tam dojíždět v neděli odpoledne a dnes je v Hranicích na Moravě samostatný a dynamicky se rozvíjející sbor. Jelikož se bratr zajímal o charismatické hnutí v 80. letech v Německu, podařilo se mu získat reálný obraz, čím může toto hnutí být pro sbor přínosem a čím ne. Díky tomu nedošlo k rozdělení sboru, ale k integraci bratří a sester s charismatickou zkušeností.

90. léta přinesla i charitativní výzvy. Br. Moravec byl prvním předsedou pobočky sdružení Elim ve Vsetíně. Nebál se pracovat v azylovém domě pro bezdomovce. Pod charitou založil jednotku magnetoterapie. Moravcovi bydleli na chatě a svůj byt pronajímali potřebným lidem. Bratr byl mediátorem mezi mladými a staršími ve sboru, mezi kazatelem a členy sboru, mezi lidmi různého politického smýšlení. Ač byl sám myšlením napravo, uměl pochopit ty na opačném pólu politického spektra. Nikdy se ale nenechal volit. Uměl unést své oponenty ve sboru, nikdy nezneužil svého vlivu, aby jim ukázal svou převahu, neponižoval odpůrce, a pokud byla cesta neprůchodná, raději z ní vycouval. Dbal na to, aby sbor dělal to, co má z pověření Pána církve dělat. Bratr Moravec měl velký všeobecný rozhled a bohaté zkušenosti, a proto byl zván k přednáškám a besedám nejen v CB, ale i do okolních evangelických sborů. Zajímal se i jako důchodce o otázky zachování života, o udržitelný rozvoj, o křesťanskou ekologii a další obory. Několikrát jsem u něj viděl časopis Vesmír, což svědčí o šíři jeho intelektuálního záběru.

Br. Moravec nestál o publicitu a nikdy se veřejně neprezentoval. Byl především služebníkem a nejspíš by mi ani nedovolil napsat takovýto článek. Jeho přechod do Boží slávy charakterizuje věta: „… služebníku dobrý a věrný, … vejdi a raduj se u svého Pána.“ Mt 25,23.

Stanislav Stebel, kazatel CB

Listy M. Jana Husa

63. Svým přátelům

Jan z Chlumu opětně byl Husovi dopsal následovně:
„Příteli nejmilejší! Věz, že se nikdy tak živě nezasazovalo o vaše jednání a pravdy jako nyní, ale vyskytly se jiné věci s tím nesouvisící a vedlejší, pro které se odkládá vaše jednání.
Všichni vaši přátelé, především však Křišťan (který přijel z Prahy), jsou u dobré vdovy (t. j. Fídy) jako u nové vdovy Sareptské.
Váš trojdílný list, který byl na cestě, dorazil na místo a byl rozšířen, protože jeho doručení, které se uskutečnilo okamžitě, se nedalo tak rychle zabránit.
Doktor bibrašský hledá způsob a příležitost ke psaní, a z toho se soudí na jeho malou horlivost ve psaní. Pište, prosím, slova potěšná přátelům srdečně oddaným."
Na to odpovídá Hus v přítomném listě svým přátelům kostnickým, potěšnými verši sebe povzbuzuje, že soužení pochopuje, vyznává, a zdraví těla i duše sobě i svým přátelům v Kostnici přeje.
Potěšen dopisem, toto v odpověď příteli píši. [2)]
Velryba, jáma, oheň a svědek nebyli schopni zahubit
Jonáše, Daniele, tři mládence, Zuzanu, poněvadž byli
Spravedliví, mravní, čistí, ona cudná, naději měli
V Pána spravedlivého, který chrání ty, kteří na něj spoléhají.
On také může zavřeného Husa z ohavného vězení
Laskavě vysvobodit, i když on jej často urazil,
Však vězení jej očišťuje; učí se plakat a kát.
Smích mu proměňuje v pláč, aby se dobře naučil znát,
Jak byl Kristus tupen, aby ve světle pravém viděl, jak se křivda páše
A uťal pozdviženou hlavu Satanáše,
Smrtí vítězství si dobyl a vešel v život věčný.
Bůh milosrdný ať vás zachová a posiluje ve své milosti a dá vám spolu se mnou vytrvalost v Kostnici,[3)] protože budeme-li vytrvalými, uvidíme nad sebou pomoc Páně. Teprve teď se učím rozumět žalmům, opravdově se modlit, chápat Kristovo pohanění a utrpení mučedlníků, protože Izaiáš říká: Soužení dává pochopení. A opět: Kdo nebyl zkoušen, co ten ví?
Nerozumím, co chce doktor bibrašský, kterého Hus neodsuzuje, co se týká malé horlivosti ve psaní, jen ať zůstane zdráv na těle. Především však ať je mu Pánem posilněno zdraví duše, a doufám, že toto zdraví spolu se zdravím těla se v něm bude rozmáhat a po smrti bude šťastně dovršeno se všemi svatými.
Krátké jsou na žalář litanie,[4)] *modlitby noční,*
Hory[5)] *i jednotlivé, je snadné odříkávat vigilie.*
Kristus trpěl, trpme i my, aby útrapy naše,
které jsou jak nic aneb jen malé, shladily viny naše.
Buď s vámi Kristus, ať nezhltne vás Antikristus.
Radujte se všichni, kteří pospolu jste v Pánu, pozdravte se vzájemně a připravujte se, abyste hodným způsobem před svátky velikonočními přijali tělo Páně, kterého jsem já, pokud se ve svátosti přijímá, po delší čas postrádal a stále ještě, pokud se Bohu líbit bude, postrádat budu. A nedivím se tomu, protože Kristovi apoštolové a mnozí jiní svatí v žalářích a na pouštích rovněž ho postrádali.
Raduji se, že se vzájemně podporujete, a že Železná Brada[6)] se spolu se všemi ostatními těší dobrému zdraví. Já také jsem zcela zdráv, a jak doufám v Kristu Ježíši, lépe budu zdráv po smrti, jestliže přikázání Boží do konce zachovám. Ach, kéž by mi Bůh dopřál čas, abych mohl psát proti lžím pařížského kancléře,[7)] který se nestyděl před tak velikým množstvím tak nerozvážně a nespravedlivě napsat takřka úplnou nepravdu. Ale snad Bůh přeruší mé psaní mou nebo jeho smrtí, a lépe na soudu vše vymezí,[8)] než bych já dovedl napsat.

63. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

63. Svým přátelům.[1)]
R. 1415. (1415, mezi 5.-18. březnem.)
1) Tom. 569. 2) Překlad veršů i formou originálu co nejblíže podán. 3) Slovní hříčka, viz list 62., pozn. 10 (constantiam = stálost in Constantia/ 4) Prosby, střídavě od zpěváka a sboru říkané nebo zpívané modlitby. 5) Hodiny, doby k zpěvům a modlitbám ustanovené, viz č. 31., pozn. 3. 6) Viz list 16. /= kněz Jan Bradáček, Bradáč nebo Bradatý, snad totožný s Janem Železným...) 7) Gersona, kterýž články z Husovy knihy „O církvi" lživě byl sestavil, viz list 54., a nejostřeji se vyjádřil. 8)Vysvětlí.

KOSTNICKÉ JISKRY
3. července 1914 List budící české svědomí č. 13-14

Lidové pomníky pro naše reformátory

Jest na čase, aby v jubilejní době reformačních památek byly stavěny v našich obcích pomníky reformátorů českých, které by vytlačovaly ty více méně nám neznámé a nesrozumitelné postavy svatých na našich náměstích, mostech, křižovatkách, samotách atd. Jest samozřejmé, že není možno pro tisíce obcí zřídit všude pomník originelní a že nutno jistý typ pak pořiditi ve větším množství. Ovšem k tomu jest potřebí návrhu zdařilého, který mohl by se stát populární, tak jako se stala populární figura Jana Nepomuckého, kterou, jak známo, pořídil evangelík Brokov a která pak rozšířila se tou měrou, že jen v Čechách jest prý 25.000 soch svatojanských, a ač je Jan Nepomucký oficielním svatým v Čechách, přece nalezneme je také na Moravě, ba i na Slovensku, zkrátka všude, odkud bylo třeba vytlačovat husitskou víru. Proto bylo by záhodno, kdyby byl nalezen nový populární pomník pro Husa, který by ve větším počtu byl před rokem 1915 vyroben, aby toho roku byl vztyčen v menších obcích. Pokud se týče podobného pomníku pro Žižku, máme za to, že byl jeden takový na výstavě návrhů v Průmyslovém paláci. Označen byl číslem 43. Jest to práce prostá, provedena jistým sympatickým realismem, která zvláště v pískovci dobře by svému účelu posloužila. Bylo by věcí odborných kruhů, aby tato myšlenka nalezla svého podnikatele.

Etický odkaz Alberta Schweitzera

Dokončení z minulého čísla
Když dosáhl třiceti let, hledal tehdy již doktor filosofie, doktor teologie, vědec a varhanní umělec Albert Schweitzer uskutečnění svého životního rozhodnutí nejprve v Evropě. Pracoval zpočátku s tuláky a zanedbanými dětmi, ale vnitřně cítil, že to není jeho cesta. Celoživotně byl nakonec osloven prostřednictvím misijního tisku zoufalým voláním rovníkové Afriky, kde lidé umírali pro pouhý nedostatek elementární lékařské pomoci. Reagoval zcela bezprostředně, spontánně – a přiznejme si, nám se bude zdát, že trochu neadekvátně a nerozumně, když ve třiceti letech začal – zrazován rodinou i přáteli, studovat medicínu. Zároveň plnil povinnosti pastora v církevním sboru svatomikulášském, přednášel jako docent na filosofické fakultě a příležitostně koncertoval. Spal čtyři hodiny denně. Když dlouholetý zápas s únavou úspěšně skončil, otevřela se před ním nová životní cesta – cesta lékaře v tropech. Loučení s dosavadní pracovní náplní nebylo snadné.
"Až do svého odjezdu do Afriky jsem se podle možnosti vyhýbal chodit kolem kostela svatého Mikuláše nebo kolem univerzity, protože bylo pro mne příliš bolestné spatřit místo mého působení, k němuž se již nikdy nevrátím. Ještě dnes se nemohu zadívat na okna druhé posluchárny východně od vchodu do velké univerzitní budovy, kde jsem obyčejně přednášel."
Lambarénské nemocnici, kterou Albert Schweitzer v rovníkové Africe založil již společně se svou ženou Helenou Bresslau v roce 1913 z vlastních prostředků získaných knihou o Bachovi a koncertními vystoupeními, sloužil až do pozdního stáří s krátkým surovým přerušením, které zavinila první světová válka. Když 26. srpna 1965 objížděl již devadesátiletý Oganga, tedy Velký doktor, jak ho nazývali jeho černí pacienti, "svatý v džungli", jak ho nazvali polští novináři, džípem areál nemocnice naposledy, cítil, jak mu ubývá sil. Modlil se při svém loučení za budoucnost díla? Děkoval za mimořádně šťastný běh svého života, jak tolikrát zdůrazňoval, neboť svou nesnadnou misi nepřijímal jako oběť, ale jako výsadu, jako požehnání? Vzpomínal?
"Je po operaci. V tmavé ložnici bdím nad probuzením pacienta. Sotva je při smyslech, rozhlédne se udiveně a pořád opakuje: "Vždyť mě to už nebolí, vždyť mě už nic nebolí!" Jeho ruka hledá moji a nechce ji pustit. Potom se dám do vyprávění, jemu i těm, kteří sedí kolem nás, že to je Pán Ježíš, který přikázal doktorovi a jeho ženě, aby šli sem na řeku Ogooué, a že nám bílí lidé v Evropě dávají prostředky, abychom zde mohli žít a pracovat pro nemocné. A teď musím odpovídat na otázky, kdo ti lidé jsou, kde bydlí, odkud vědí, že domorodci tolik trpí nemocemi. Větvemi kávovníku svítí do tmavé chýše africké slunce. Ale my, černí a bílí, sedíme pospolu a prožíváme ta krásná slova: "Vy však jste všichni bratry!" Ach, kéž by přátelé z Evropy mohli být přítomni v takové hodině." (Lidé v pralesích)
Ráno 28. srpna poprvé nevstal Albert Schweitzer z lůžka a před půlnocí ze 4. na 5. září 1965 zemřel. Je pochován v Lambaréné po boku své ženy. Stesk zaplavil celý kraj, ale Hospital du Docteur Albert Schweitzer pracovat nepřestal. Rozrůstal se a obnovoval úměrně s plynoucím časem. Po Schweitzerově smrti převzala vedení nemocnice jeho dcera, jak si otec přál. Byla to silná osobnost. Šla svou vlastní cestou, což pro děti vynikajících rodičů nebývá snadné, ale přitom v plnosti zachovala a šířila svěřený odkaz, který přijala za svůj. Nejméně jednou za rok uskutečňovala v Lambaréné několikadenní zasedání příznivců otcova díla, které úspěšně rozvíjela. Na začátku 80. let byla většina oddělení pralesní nemocnice přestěhována do nově vybudovaných pavilonů a obytný dům Alberta Schweitzera, operační sály a některé jiné budovy staré nemocnice slouží dnes jako památník. Ročně si jej prohlédne průměrně až 6000 návštěvníků. V mnoha zemích začaly postupně vznikat Společnosti Alberta Schweitzera, odhodlané naplňovat jeho lidský odkaz, v některých zemích se Schweitzerova filosofie přednáší na univerzitách. V Belgii byla například založena Schweitzerova univerzita míru, v Koreji, v Haiti, v Kamerunu vznikly nemocnice nesoucí jeho jméno. V Brazílii a v Peru mají v záhlaví svého názvu jméno Velkého doktora nemocnice pro Indiány a v Indickém oceánu nalezneme dokonce Ostrov míru Alberta Schweitzera. Ekologická centra označená jeho jménem byla otevřena v Kamerunu, v Senegalu, Mali, Tógu, Mauretánii a v dalších zemích.
Velký myslitel věnoval v rámci svých rozsáhlých aktivit pozornost i teoretickým otázkám etiky jako vědní disciplíny a ve svém díle Kulturní filosofie jí věnoval velkou pozornost. Jeho stručná, výstižná a každému bez rozdílu ideového, politického či náboženského přesvědčení srozumitelná definice této vědy se rozletěla téměř do celého světa. Etika je naukou úcty k životu.
"Vytvořte si vedlejší úřad, pokud možno tajné povolání. Zbystřete zrak a hledejte, kde člověk potřebuje trochu vašeho času, vaší úcty, společenství, trochu vaší péče ... Proto hledej, abys našel uplatnění své lidskosti. Buď připraven na zklamání. Avšak neprominoucí takovýto vedlejší životní úkol, ve kterém se projeviš jako člověk. Je připraven i pro tebe, jen když budeš opravdu chtít." (Kultura a etika)

Milada Kaďurková

Bohdan Mikolášek
JE TICHÁ NOC
Česká premiera vánočního pořadu
U Martina ve zdi, Martinská 8, Praha 1
Středa 2. 12. 2015 v 19.30 h
Účinkují komorní smíšený sbor, Pražští pěvci a Černošická filharmonie
řídí Stanislav Mistr
Flétnový kvartet Flautus Vocis j.h.
Hudba Bohdan Mikolášek, texty Jana Mikolášková
Rezervace vstupenek www.mikolasek.cz
informace o pořadu www.mikolasek.net/0212

Nabídka vhodného dárku

Nabízíme Dárkový poukaz, kterým můžete věnovat svým blízkým předplatné Evangelického týdeníku Kostnických jisker na rok 2016

Čtyři kroky, jak postupovat:
1. Uhradit částku 500 Kč /481 Kč předplatné + náklady na poštovné/ Č.ú.: 228961190/0300; var. symbol: 2016; specifický symbol: telefonní číslo objednatele (dárce); nebo v hotovosti na sekretariátu Ječná 19, Praha 2;
2. Informovat sekretariát KJ o úhradě předplatného mailem, poštou, osobně, telefonicky; sdělit jméno a adresu objednatele (dárce), jméno a adresu obdarovaného (adresa pro doručování)
3. Sekretariát zašle po obdržení platby objednateli (dárci) Dárkový poukaz na roční předplatné /s identifikačním číslem/;
4. Objednatel (dárce) věnuje Dárkový poukaz odběrateli (obdarovanému). Sekretariát již zařídí u České pošty doručování ET-KJ na adresu odběratele (obdarovaného).

Kostnická jednota - Sdružení evangelických křesťanů
Ječná 19, PSČ 120 00 Praha 2, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz, www.evangelickytydenik.cz

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k přátelskému předvánočnímu popovídání s ohlédnutím za činností v roce 2015 a výhledem do roku 2016, k němuž se sejdeme v úterý 8. prosince 2015 v 17.30 h v knihovně ČKA ve 3. patře pražského kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49).
Předpokládaný konec je do 19.15 h.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2015

2. prosince 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
9. prosince 2015

Z obsahu

* *O tom příkopu a jak přes něj*
* *Co se našlo na půdě*

Poselství k 2. adventní neděli

Trpělivé čekání
Jakub 5,7–8

Trpělivost - to je první vlastnost Boží lásky k člověku, k celému světu. (1 K 13,4) Bůh má s námi všemi trpělivost. A ta jeho laskavá trpělivost se projevuje mimo jiné tím, že Bůh vyčkává se svým příchodem, že vyčkává se svým konečným zúčtováním. (2 Pt 3,9) Vždyť on si nepřeje, aby kdokoli z lidí musel být věčně odtržen od jeho lásky. Proto nepřichází.

Ze stejného důvodu smíme být trpěliví i my. Smíme trpělivě očekávat příchod Pána Ježíše Krista. Smíme věřit, že Pán nepřichází právě kvůli záchraně tohoto světa. Smíme doufat, že ještě mnohým lidem chce Bůh dát šanci k pokání, k záchraně, ke spáse. To nám pomůže trpělivě a v lásce snášet bídu tohoto času, těžkosti života, ale právě také ústrky druhých lidí, jejich zlobu, jejich špatnost, jejich prozatímní vzdálenost od Boha, od pravé lásky, od pravého života - jejichž dopad občas trpce zakoušíme právě na sobě.

V předchozích verších Jakub vytýká zlým "boháčům", že vykořisťují chudé. Nechtějí jim zaplatit mzdu, která jim právem náleží. Právě takovým lidem dává Bůh čas k pokání. A nám radí, abychom s nimi měli stejně velkou trpělivost, jakou s nimi má Bůh sám. Abychom trpělivě snášeli případné příkoří. Abychom trpělivě vyhlíželi přicházející nápravu a spravedlnost.

Ale možná se nás dnešní dvojverší vůbec netýká... Možná se nás týkají právě ty předchozí verše (Jk 5,1-6), které se tak elegantně vytratily z našich lekcionářů. Možná jsme to právě my, na kterých si druzí lidé cvičí svou trpělivost, kvůli kterým očekávají brzký příchod Pána Ježíše Krista. Možná jsem to právě já, na kterého Bůh musí čekat, až bude činit pokání a konečně se skutečně přiblíží k Bohu a k bližním. Vždyť my se vždycky raději stylizujeme do role trpících beránků... A možná jsme právě my těmi dravými vlky. Sami bohatí - kteří utlačují chudé (ať už v doslovném, nebo přeneseně v duchovním smyslu). Právě to bychom měli v adventu důkladně promyslet.

Petr Kulík, farář ČCE
v Javorníku nad Veličkou

"Husův rok 2015" končí

„Husův rok" 2015 zaznamenal řadu akcí spojených se slavným výročím. V českobudějovickém sboru Českobratrské církve evangelické například děti v kroužku „Klubíčka" postupně realizovaly pět výtvarných projektů s tématem Hus. Součástí jednoho projektu bylo vyrábění kalichu z filcu, navlečeného na stužce, který si pak mohly děti přivázat na ruku, nebo vykreslování omalovánky s reformačními kalichy pastelkami. Děti zaujala zdobnost a složitý tvar, kterým se staré kalichy vyznačovaly.

Malé děti mají rády pocit zakotvenosti, proto tíhnou k symbolům. Těší je, když někam patří. Snadno chápou, že mají dělat něco, co dělají jejich rodiče a co dělali jejich prarodiče.

Mládež, která vidí před sebou život, kde není jisté, zda vydrží partner, zaměstnání, společenská prosperita a další v postmoderní době rozkolísané „jistoty", hledá instituce, které by byly symbolem stability. Jednou z nich může být církev a víra jejich předků. Vzor starého člověka, který vytrval a vydržel v uchovávání své víry, je pro mladého člověka uklidněním, jistotou a inspirací.

Je až překvapivé, jaký pozitivní ohlas v dnešní značně sekularizované společnosti vzbudily akce spojené s mistrem Janem Husem. Je vidět, že Hus – ztělesnění myšlenky: *„Vydržím, nepustím, nezměním, vytrvám, nezradím, nezkazím, uchovám"* dnešní lidi, i nevěřící, oslovuje.

Zdá se, že uchovávání jistot z dob minulých se tedy stává tématem v evangelické církvi velmi aktuálním.

Proto se v naší církvi nedávno objevila myšlenka na vybudování muzea evangelické církve, v němž by se shromáždily cenné předměty v současnosti se různě a nedůstojně válející po půdách far, ale v němž by se též zrcadlily myšlenky našich věřících a doufajících předků.

Olga Pikousová

O rozdílu mezi věčným životem a Božím královstvím

Čtenáři Nového zákona a posluchači evangelia slibuje Ježíš jednou věčný život, jindy Boží království. Evangelista Jan poskytuje nepřeberné množství příkladů použití výrazu věčný život. Připomenu jediný: „Když mnoho učedníků Ježíše opustilo a už s ním nechodilo, Ježíš se zeptal Dvanácti: I vy chcete odejít? Šimon Petr mu odpověděl: Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života." (J 66,68) A nyní Ježíšovo slovo o Božím království: "Dítky, jak těžké je vejít do království Božího! Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království." (Mk 10,24-25)

Vybral jsem z množství citátů tyto dva, abychom pochopili, že věčný život a Boží království patřily k těm nejostřejším zbraním, jimiž Ježíš probouzí stále naše vědomí a svědomí, když mnozí od něho odcházejí, a táže se nás dnes: Také se chystáte odejít? Nikdo jiný vám však neřekne slova věčného života! A nám a všem bohatým na severu nebo na jihu, na západě nebo na východě připomenou tu nesnáz, která je přece nemožností, aby bohatý vešel do Božího království. Myslím, že lépe, než se s Ježíšem hádat o té jehle, bude uznat, že jsme bohatí a že svému bohatství věnujeme víc pozornosti i lásky než je zdrávo. Ostrostí těchto pozvání vyjádřil Ježíš nejpřiměřeněji milostnost i odpovědnost svého evangelia.

Obraťme se nyní k těm dvěma veličinám, které vyslovují, co musí předcházet dřív než nastane naše spása: věrnost Ježíši, jeho slovu, a neusilovat o bohatství. To první – věčný život – je vysloveno z hlediska jednotlivce. To druhé – Boží království – z hlediska celého lidstva. Jednotlivci Ježíš slibuje věčný život, celému lidstvu život v Božím království. Podmínkou v obou případech je víra. Bez víry se můžeme dočkat jen temnoty, která je opakem života. Rozumíme tedy, že víra v Ježíše znamená očekávat s jistotou nejen zdraví a pokoj jednotlivce, ale také celého lidstva. Království Boží bude obsahovat spásu lidstva, ale také jednotlivých lidí, nebo jinak řečeno spása bude podmíněna zcela rozhodnutím jednotlivce, které přivodí k životu spásu celého lidstva. Tak podobně to vyjádřil apoštol Pavel ve svém Listu Římanům s důrazem na jednotlivce: „Proviněním toho jediného, totiž Adama, mnozí propadli smrti; oč spíše zahrnula mnohé Boží milost, milost darovaná v jednom člověku, Ježíši Kristu." (Ř 5,15)

Rádi bychom viděli v Novém záko-

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Do funkce byla ustanovena nová synodní rada Českobratrské církve evangelické

Foto: Hugo Švec

V sobotu 21. listopadu se uskutečnilo mimořádné jednání synodu Českobratrské církve evangelické, které se odehrávalo v prostorách Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Ve stejný den od půl třetí odpoledne následovaly slavnostní bohoslužby v kostele ČCE U Salvátora (Salvátorská 1, Praha), při nichž byla do funkce jmenována nová synodní rada.

Synodní rada je nejvyšší, šestičlenný správní orgán Českobratrské církve evangelické, sídlí v Praze. V čele stojí synodní senior/ka (duchovní) a synodní kurátor/ka (laik) – českobratrská církev je výjimečná tím, že ji neřídí jen duchovní, ale stejně významné slovo mají i laici.

Na květnovém synodu byl novým synodním seniorem ČCE zvolen farář z Pardubic Daniel Ženatý (*1954) a synodním kurátorem se stal inženýr Vladimír Zikmund (*1955) z Brna. Prvním náměstkem synodního kurátora byl zvolen Jiří Schneider, který v letech 2010 - 2014 působil jako první náměstek ministerstva zahraničí a státní tajemník pro Evropskou unii. Druhým náměstkem se pak stala Eva Zadražilová. Ta již působila i v současné synodní radě a je aktivní v komunální politice jako starostka obce Moraveč na Vysočině.

Do synodní rady byli také zvoleni další dva faráři: Pavel Pokorný z Prahy Střešovic, jako první náměstek synodního seniora, a Ondřej Titěra z Jablonce nad Nisou se stal náměstkem druhým.

podle e-cirkev

Z církví doma i ve světě

Alžírští biskupové: muslimové odsuzují útoky

„Jako ti, kdo žijí uprostřed muslimů, jsme svědky toho, že odsuzují útoky a cítí se hluboce ponížení skutečností, že byly spáchány ve jménu islámu," píší alžírští katoličtí biskupové v listu svým francouzským spolubratřím. Ostře odsuzují tyto – jak píší – „ďábelsky naplánované" teroristické útoky. Vedle soustrasti rodinám obětí vyjadřují obavy, aby se události neprojevily prohloubením xenofobie a antimuslimských nálad. Biskupové zdůrazňují, že namísto nenávisti je třeba „ukazovat, že bratrství je možné a naše rozdíly nejsou překážkou pro společenství srdcí a ducha", zdůrazňují alžírští biskupové.

RaVat

Boj proti takzvanému Islámskému státu musí být ideový

Proti tzv. Islámskému státu je zapotřebí ideového zápasu, který zapojí poctivé evropské imámy a vychová novou generaci imámů, jež by brzdila extremistické výklady Koránu, prohlásil šejk Abbas Shoman, představitel egyptské univerzity Al Azhar. Zástupce instituce, která platí za nejvyšší autoritu sunnitského islámu, se tak vyjádřil v rozhovoru pro francouzskou agenturu AFP. Jak zdůraznil, s islámským extremismem se nelze utkat pouze vojensky, nýbrž především intelektuálně.

Podle Shomanova názoru potřebují Francie a Evropa vůbec umírněné imámy. Je nutné provést kontrolu lidí, kteří vedou náboženský diskurs, prověřit je i jejich postoje. Musíme mít jistotu, že lidé nesoucí náboženskou zodpovědnost nepomáhají šíření terorismu, vyzývá Al-Azhar.

Jak uvedl Abbas Shoman, velký počet Evropanů v řadách tzv. Islámského státu dokazuje, že se na našem kontinentu vzmáhají extremističtí kazatelé. Nejméně čtyřem tisícům těchto evropských bojovníků chybí islámská výchova a pokud náboženství opravdu praktikují, pak jen krátký čas, a přitom již považují své činy za džihád, tedy „svatou válku", vysvětlil Shoman. Tento představitel sunnitské univerzity navrhl, aby univerzita Al Azhar otevřela ve Francii vzdělávací centrum pro tamní imámy, které by se stalo protiváhou fundamentalistických proudů. Požaduje však po francouzské vládě, aby případné vyučující takového střediska chránila před extremisty.

podle RaVat

Kardinál Duka odsloužil v Lánech bohoslužbu za Zemana a vlast

Kardinál Dominik Duka 21. listopadu odsloužil v kostele, který je součástí zámeckého areálu v Lánech, bohoslužbu za vlast a prezidenta republiky. Bylo to zároveň poprvé od roku 1921, kdy kostel stát zakoupil, co se podobně významná bohoslužba v lánském kostele konala.

Návrh na odsloužení bohoslužby v kostele Nejsvětějšího jména Ježíš vzešel podle šéfa hradního protokolu Jindřicha Forejta od Římskokatolické církve a prezidentská kancelář jej přivítala jako velmi "přátelské gesto". Kardinál Duka na svém facebookovém profilu upřesnil, že se nejedná o mši na počest Miloše Zemana a byla naplánována několik měsíců dopředu: „Chceme zdůraznit, že mše se na počest nikoho živého neslouží; kněz či biskup má tzv. intenci, tedy úmysl, vyjádřený v přímluvách, např. za vlast, národ, nebo za zdraví a podobně. Nepochybujeme, že pokřtěný a biřmovaný pan prezident Zeman jistě ocení přímluvu za zlepšení zdraví a za to, aby s rozmyslem reprezentoval tento stát."

Zeman Duku přivítal s oficiálními poctami. Ty mu podle Forejta náleží z kardinálského titulu, na základě kterého je v diplomatickém protokolu vnímán jako zástupce vladaře a následník trůnu.

podle ČTK

Průzkum: Spojené státy se staly méně náboženskou zemí

Podle Pew Research Center se Spojené státy staly v letech 2007 až 2014 méně náboženskou zemí. Během tohoto sedmiletého období se podíl Američanů, kteří tvrdí, že věří v Boha, snížil z 92 % na 89 %. Podíl těch, kteří uvedli, že se denně modlí, klesl z 58 % na 55 % a podíl těch, kdo chodí do kostela alespoň jednou za měsíc, klesl z 54 % na 50 %.

Návštěva kostela jednou za měsíc je mnohem častější u lidí narozených před rokem 1946 (67 %) než u dospělých narozených v 80. letech (27 %) nebo v letech 1990-1996 (28 %). V letech 2007–2014 se podíl katolíků, kteří uvedli, že chodí každý týden do kostela, snížil z 41 % na 39 % a podíl těch, kteří chodí do kostela jednou nebo dvakrát měsíčně, klesl z 19 % na 18 %. Avšak podíl katolíků, kteří říkají, že čtou Bibli alespoň jednou týdně, vzrostl z 21 % na 25 %.

Pew Research Center

Křesťané v USA by se měli připravit na pronásledování

Evangelista Billy Graham vyzval křesťany ve Spojených státech, aby se připravili na pronásledování. Jak napsal v časopise „Decision" vydávaném Společností Billyho Grahama, církve v USA doposud vůbec nepoznaly, co taková situace obnáší. To, že křesťané ve Spojených státech v posledních dvou až třech stoletích nebyli ničím takovým postiženi, je „neobvyklé": Náš národ neví, co je to strádání. Předpokládám, že kvůli malé zkušenosti s pronásledováním by mnozí křesťané ve Spojených státech pod tlakem zapřeli Krista: „Ti, kteří o své víře mluví nejhlasitěji, by ji pravděpodobně opustili jako první." Spojené státy jsou sice v současnosti nejsilnější světovou velmocí, „ale pokud vkládáme důvěru do zbraní, místo abychom důvěřovali všemohoucímu Bohu, pak lze předpokládat, že budoucí konflikty nedopadnou v náš prospěch". V Bibli a v dějinách můžeme vidět, že v době veliké krize materiální moc nestačí. Graham proto křesťanům doporučil, aby se ujistili o svém vztahu s Bohem, pravidelně četli Bibli, modlili se a rozjímali o Kristu. Jen tak mohou obstát v případě, že budou pronásledováni.

Kathnet

O rozdílu mezi věčným životem a Božím královstvím

Dokončení ze str. 1

ně ty dvě veličiny pěkně spolu, život věčný s královstvím Božím. Tak by to odpovídalo našemu výkladu. Nový zákon však není suchá nauka, ale zpráva o životě víry ve společenství sboru. Život je vždy spletitější než nauka. Prokázalo se to i v Novém zákoně. Nedivíme se tudíž, že apoštolové Pavel a Jan téměř vynechávají ve svých výkladech Boží království, jako by je neznali. Je fakt, že u nich termín "věčný život" daleko převyšuje výskyt "Božího království". Zdá se, že jejich individualismus přebil univerzalitu, mají rádi člověka daleko zřetelněji než lidstvo, i spásu člověka než lidstva. A přece je to jen zdání, zejména u Pavla shledáváme, že proti tomu zdání naopak všechny jeho výklady se otevírají a končí výhledem na spásu univerza, a tedy vlastně k Božímu království. Pavel tedy tak jako Jan předpokládají, že Ježíš nemůže být spasitelem jednotlivého člověka, aniž by byl zároveň spásou celého lidstva.

Je velice dobré si všimnout, že o obou veličinách píše apoštol Pavel ve svém Listě Filipským. Kdybyste byli moji žáci, dal bych vám úkol nalistovat v Novém zákoně ten list, abyste zjistili, že vskutku Pavel tam píše v 1,23 slovy: „Toužím odejít a být s Kristem" a v 3,20 píše: "Máme občanství v nebesích." Naše budoucnost bude obdobou našeho života na zemi, kde máme své malé místo, jemuž říkáme domov, ale zároveň jsme částečkou širokého lidstva. Bude to s námi jako na zemi, tak i v nebi – vždy s Kristem.

Josef Veselý

Radostně služ Hospodinu

Je to výzva ze žalmu díkůvzdání (Ž 100). A text pokračuje: „Vstupte před jeho tvář s plesem! Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s chvalozpěvem!" Před lety si to vzal k srdci jeden pražský sbor ČCE a vytvořil svébytné, charismaticko-letniční, Křesťanské společenství. Nasadil vysokou normu radostnosti bohoslužby, jejíž nedílnou součástí je liturgické dění kolem stolu Páně za účasti všech přítomných. Nic naplat, tato norma už nemůže být zapomenuta a nově zrozené děti Boží poměřují naše evangelictví touto optikou.

Český protestantismus se jako celek nachází v situaci „liturgické ledabylosti" a jisté svátostné *zdrženlivosti* (P. Filipi). Moc Kristova má působit skrze slovo, Kristus je tedy *„odkázán"*. Varování, že jde o osvícenské *přecenění* rozumu, že „normální" evangelické bohoslužby nesou pečeť únavy, ponurosti a nudy, jež mladou generaci oslovit nedokáže, je stále zřejmější. Důraz na *slovo a víru* svádí k představě, že církev je držena a nesena *lidskou* vírou a horlivostí, tepem zbožného srdce, vřelostí citů, intenzitou prožitků, a jsou natolik závažné, že si je radši nepřipouštíme. A tu nám zmíněný charismatický sbor ukazuje cestu, ostatně v souladu s Agendou ČCE a současným ekumenickým sbližováním, kdy nesporným vzorem zůstává ekumenická komunita v Taizé. *Liturgická obnova* bohoslužebného dění a znovuobjevení *významu* stolu Páně, eucharistie, jsou v kosmickém kontextu nepřeslechnutelnou výzvou. O hříchu „mluví" dnes lépe sama skutečnost životních troskotání, ono prožívané *odcizení* od smysluplné a pokojné existence, a tato „přirozená teologie" to činí účinněji než naše navození „povinných a předepsaných krizí", jež mají doložit hloubku *propasti* mezi člověkem a Bohem. Ne to bolestné, co se děje v nás a skrze nás, ale to slavné, co se stalo *mimo* nás, pro nás a bez nás (*„skrze něho, s ním a v něm* je všechna tvoje čest a sláva, Bože Otče všemohoucí" – z mešní liturgie) a co je nejúčinněji dokumentováno radostnou účastí na „hostině chudých" (chudých i ctnostmi!), nás může proměnit v lidi radostné, nadějí prostoupené a od tíže vlastních vin odlehčené („nehleď již na naše hříchy, ale na víru své Církve"!).

Za léta svého působení v *Církvi bratrské* aktivně, pasivně i vzdorně, po desetiletí sisyfovského (utajeného) sbližování s katolickou spiritualitou a při aktivní účasti na evangelizačních „kampaních" vlastního sboru, jsem musel s bolestí konstatovat, že „velkopáteční" *kalvínsko-mravokárná zbožnost* se vyčerpala a že děti z těchto „náborů" zrozené až příliš často nedorůstají *dospělosti* Kristova lidu. Ptal jsem se sám sebe, proč mí nevěřící přátelé, dají-li se vůbec pozvat, a shodně s nimi i katoličtí přívrženci ekumeny, jsou zvěstovaným slovem často spíš odrazeni než osloveni. Konstatování skutečnosti, že Boží slovo vždy *naráží* na lidskou přirozenost, je sice pravdivé, ale trochu zavádějící, když posléze zjišťuji, že cestou zpovědnic či fundovaných textů římské provenience se tito lidé ocitají v náruči Církve „svátostně všeobjímavé" (A. Molnár). Důvod? Zde je autorita a prostředky, které jim umožňují spolehnout se a *vyjít ze sebe.*

Důraz na svátosti, na dějinnou kontinuitu církve v předávání svěcení, na objektivní Boží skutky zachycené v pevných liturgických formulacích, povětšině biblických, připomínají, že my *neneseme* svou vírou církev, ani jsme ji svou vírou a činností *nevytvořili*, nýbrž že církev tu je a byla již před námi, že Kristus už všechno vykonal, církev až dodnes zachovává a dává nám podíl na svém díle (J. Smolík). Obsah *bez formy* není chráněn a důraz na pokání, bez stálého a *bohoslužebně zvládnutého přihledu* k Božímu dílu, formuje víru, jež není vítězstvím svět přemáhajícím, ale *břemenem*, které hrozí zdolat svého nositele a podlehnout vlivu okolí. Taková *do-sebe-zahleděná* víra se bojí světa a v očekávání už už apokalyptického dění úzkostně vyhlíží k *vlastní* spáse.

Je třeba něco dělat s evangelickou bohoslužbou, obohatit ji o legitimní radostné důrazy, jež křesťanská církev ve svých bohoslužbách od samého počátku zachytila a uchovala a k nimž přihlíží zejména Agenda ČCE. Ano, jsou to důrazy „katolické", *obecné*, neboť „každá snaha o prohloubení a pročištění bohoslužeb bude znamenat návrat ke *klasickým* prvkům křesťanské bohoslužby, a tedy působit dojmem jisté archaizace..."

Milostivé pozvání k oslavě a chválení Trojjediného Boha má především formu *liturgické podoby* večeře Páně a ta by se neměla omezit jen na minimální liturgizaci podle tzv. reformovaného formuláře (Agenda, A), ale stále častěji přihlížet k ekumenickým formulářům (D_1, D_2). „Agenda...čelí nebezpečí uzavřenosti, v níž by se bohoslužby staly jakousi *intimní slavností* sborového bratrství, beze vztahu k ostatní církvi Kristově, ke světu, k Božímu dílu, jež časem i prostorem *přesahuje* sbor právě shromážděný" (P. Filipi).

Agenda je gerundivní tvar lat. slovesa „agere" (konat, činit, ale také hnát, honit) a znamená tedy, že věci mají být konány a současně hnány kupředu. Neboť je to „důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné" a je nejvyšší čas.

Petr Hušek

Laudato si'

Letos na svatodušní neděli vydal papež František pozoruhodnou encykliku, jejíž první slova (tvořící název) citují známý refrén z Písně tvorstva, kterou oslavuje Stvořitele onen vzácný muž z přelomu 12. a 13. století, podle něhož autor encykliky přijal pro svůj pontifikát jméno. Životní postoje sv. Františka z Assisi jsou v souladu s potřebami celého stvoření, což motivovalo papeže Jana Pavla II., že ho hned na počátku svého pontifikátu potvrdil jako patrona ekologie a ochránců životního prostředí. Letos se životní prostředí stalo hlavním tématem papežské encykliky, která se neobrací jen dovnitř katolické církve, nýbrž ke všem křesťanům, ba dokonce ke všem lidem. Její předmět se skutečně týká celého světa. Encyklika analyzuje aktuální stav životního prostředí a hledá lidský podíl na příčinách jeho krize, nicméně nezůstává u toho a jde dále. V souladu se současnými pohledy na udržitelný rozvoj si všímá hlubokých sociálních, ekonomických i politických souvislostí. A navíc obsahuje to, co v sekulárních studiích o udržitelném rozvoji nenacházíme, totiž souvislosti teologické, slovo evangelia hovořící do současné krize životního prostředí, zdůraznění moci a důležitosti lásky. Biblický pohled je pohledem naděje. Encyklika v souladu s moderním viděním světa si všímá hlubokých souvislostí, které ve stvoření jsou a z nichž vyplývá jeho harmonie. Přirozeně od ní nelze očekávat, že přinese hotové návody k řešení problémů. Je především výzvou, výzvou k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí, promítajícímu se i do sociální, ekonomické a politické sféry, výzvou k vzájemné spolupráci jak mezi křesťany různých vyznání, tak i za hranice křesťanských církví při péči o náš pozemský domov, výzvou k spravedlivému a odpovědnému sdílení darů, které nebeský Otec dává. V českém překladu encyklika vyšla v září v nakladatelství Paulínky. Její čtení či studium lze doporučit všem křesťanům i dalším lidem, jimž vývoj životního prostředí není lhostejný.

Jiří Nečas

Papež František: Laudato si'. Buď pochválen. Encyklika o péči o společný domov. Z ital. orig. přel. Milan Glaser. 156 s. Praha, Paulínky 2015.

Brány pro příchod Krále

VIII. Překvapivé pokání

Nehemjáš kap. 9 a 10, výňatky

Co bychom očekávali, že bude následovat po výzvě Netruchlete a neplačte? Pláč se obrátí v radost, štědrost, radostné společenství. Teď se tedy konečně dají do práce na svých domech, polích a zahradách. Říkáváme si – a něco na tom je – že práce je nejlepší lék uzdravující smutek, deprese, strach. Ale oni se ti úspěšní obnovitelé obranyschopného Jeruzaléma, a tedy Judska shromáždili k postu v žíněných (tedy černých) rouchách a s prstí na hlavě (9,1). Tak tedy pláč – radost – svátek – a zase pláč – PROČ? My si někdy myslíme, že když se zarmoutíme nad obviňujícím kázáním, když si třeba v soukromí popláčeme nad svou hříšností, že to už je pokání. Pojďme na konání jeruzalémských vítězů zkoumat, co je skutečné pokání. (1) Oddělili se ode všech cizinců. Vzpomeňte na sklony zrazovat Nehemjáše cizím nepřátelům. Ale nejde tu o rasovou nebo náboženskou čistku. Jde o to, přerušit škodlivé, zavádějící kontakty a kompromisy. (2) Stáli a vyznávali své hříchy, nepravosti svých otců. To jejich pokání bylo dokonce veřejné, hlasité – domnívám se, že přesto až skandálně konkrétní. Ne naše obvyklé společné modlitby: „Odpusť nám všecky naše hříchy!“ Judejci činí také zástupné pokání za své předky. To možná my ani nepotřebujeme. Je však zřejmé, že Bůh to neodmítá. Co kdybychom my zkusili činit zástupné pokání za své děti a vnuky? (3) K tomu si čtyřikrát denně četli z Bible a klaněli se Bohu. To je opravdu něco jiného, než naše uspěchané chvilky s jedním dvěma verši a krátkou modlitbičkou!

Po této duchovní přípravě přichází výzva levitských kazatelů k dobrořečení – tedy hlasité vděčnosti – Bohu. Potom následovalo důkladné shrnutí SZ dějin. To mělo ukázat kajícím Judejcům dvojí: Jste svým často neposlušným a svévolným životem velice podobní svým předkům, ale přes všecky nevěrnosti a polovičatosti měl s nimi Bůh úžasnou trpělivost – bude ji mít i s vámi. A výsledek pohnutých dějin Izraele: Tak sis, Bože, učinil jméno, jaké máš dodnes (v. 10). Jaké je to Boží jméno? Levité to shrnuli: Ty jsi Bůh ochotný odpouštět, milostivý a soucitný, shovívavý a nesmírně milosrdný, proto jsi je neopustil (9, 17b). Pro nás je to shrnuto ve jménu JEŽÍŠ.

Levité také připomněli dobrá nařízení – přikázání Boží, především SABAT – svatý den odpočinku (v. 13). Dále vzpomínali na Boží vyvedení z Egypta, průchod mořem, manu, vodu, vedení oblakem i ohněm, rozmnožení národa, vítězství nad nepřáteli, obsazení Zaslíbené země. Nic z Boží strany však nestačilo, aby Izraelité šli nadále poslušně jeho cestami - v. 26. Znovu přišly katastrofy a utrpení, znovu rebelové činili pokání a Bůh na to: Tys z nebe je vyslýchal a z nesmírného slitování jsi jim dával vysvoboditele...Ale jen si oddechli, zase páchali, co je před tebou zlé...ve svém slitování jsi je nesčetněkrát zachraňoval (v. 27-29). Tento průřez izraelskými dějinami připomíná pouťovou „horskou dráhu“, na níž vozíky s lidmi jsou chvíli nahoře a pak zase prudce klesají dolů. Ale také nám to připomíná naše vlastní životy. Kolikrát jsme Pánu Bohu, Kristu slibovali věrnost a poslušnost – kolikrát jsme cítili i tíhu Božího hněvu. Činili jsme pokání. Bůh odpustil, znovu nás přijal – a tak dále. Závěr levitských teologů: Z nesmírného slitování jsi s nimi neskoncoval a neopustil jsi je, protože jsi Bůh milostivý a soucitný (v. 31). Nehemjášův lid měl důvod vidět, že nejsou Hospodinem opuštěni – hradby a brány jsou obnoveny, budoucnost už není tak nejistá. Oč větší víru měl Nehemjáš: Naději mám, že veliké jest milosrdenství Hospodinovo, když jsme do konce nevyhynuli (Pláč 3,21-22, Kral.). Ten neztratil naději v Bohu ani, když byl Jeruzalém v rozvalinách a výkvět národa odvlečen Babyloňany do exilu. V takových situacích jsme my věřící lidé náchylní říkati: „Proč to na nás, na mne, Bůh dopustil?“ Judští kazatelé to viděli jinak: Bože, ty jsi spravedlivý ve všem, co na nás přišlo, neboť jsi jednal věrně, kdežto my jsme si počínali svévolně (v. 33). Ale proč pokání, smutek, vyznávání vin, když je obnova opevnění dokončena a nepřátelé umlkli? Konec 9. ka-pitoly nám to objasňuje: PROTO JSME DNES OTROKY. I když s nimi Peršané jednají přátelsky, jsou přece Judejci jejich poddanými, musejí jim platit daně a odvádět dávky z úrody (připomeňme si situaci zemědělců u nás za 2. svět. války a za komunismu). Po staletí byli Židé svobodným národem a po tisíciletí jím nebudou (s krátkou přestávkou vlády Makabejců). Projdou ještě mnohými útrapami, porážkami, genocidou, ponižováním. Proto kapitola o pokání a Božím odpuštění přece jen končí: Jsme ve velikém soužení (Kral.: úzkosti). Pro nás, pro mne otázka: Čemu ve svém životě otročím já?

10. kapitola knihy Nehemjáše líčí sepsání slibů, o kterých už jsme četli v ústní podobě dříve, do obnovené smlouvy judských Izraelitů s Hospodinem. Je to „pevná dohoda zpečetěná předáky, levity, kněžími.“ Následující jména těch, kdo připojili své pečetě – nejprve vůdci a kněží, pak levité a dokonce další „představitelé lidu“. Ti, kteří nepřivěsili pečeť nebo jméno, přicházeli a přísežně se zaklínali, že budou žít podle Božího zákona. Byl to ostatní lid, dokonce i chrámoví nevolníci (původně pohané, zajatci, ženy a děti, pokud už byly schopny to pochopit. Zajímavá je skupina „všichni, kdo se oddělili od národů zemí k Božímu zákonu“. (v. 29) – tedy muži i ženy, kteří se opětně hlásí ke své židovské národnosti, ale především k náboženství.

Pro nás je to odpověď na často kladenou otázku: „Proč bychom měli být členy církve? Nestačí, že prostě věříme a účastníme se bohoslužeb?“ Je potřebí přistoupit k jasně deklarované smlouvě s Bohem i se společenstvím podobně věřících a žijících. Teprve to nás viditelně zavazuje – asi tak, jako manželská smlouva není staromódní přežitek, ale odvaha k veřejnému závazku. Teprve v rámci takového závazku můžeme sami u sebe rozeznat, co ho narušuje, a dávat věci do pořádku. Sólové křesťanství může mít svou hloubku, ale je to jen soukromá záležitost. Má svoje místo v kolektivu církve, ale bez tohoto kolektivu ztrácí opravné mechanismy, povzbuzení i napomínání od dalších lidí. Starozákonní smlouva Izraele s Hospodinem měla veliký význam: přes všecka pronásledování a rozptýlení Židů je přenesla přes tři tisíciletí. Kristova církev je v tomto smyslu Nový Izrael. Nemáme zůstávat mimo. Možná – ve srovnání se světskými organizacemi – nám naše konkrétní denominace či konkrétní sbor připadají malé a málo významné. Ala pamatujme na povzbuzení od samého Krista: Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království (L 12,32).

Walter LÜTHl uvažuje nad zbytky zašlé slávy Izraele, které se nyní pod Nehemjášovým vedením zavazují k věrnosti Hospodinu: Ty ubohé ostatky národa čeká nedozírná budoucnost, přijde Pán Ježíš Kristus, jenž je a zůstane králem tohoto města, i když – ba právě když je rozbité a zbědované. Kristus přijde do tohoto města jako jeho Pán.

Pavel Javornický

Reakce čtenáře

MOTTO : Nikdo není víc slepý než ten, kdo odmítá vidět (srv.L 6,39).

Vážená redakce,

dosud se mi ještě nikdy nestalo, abych si úvodník ET-KJ (30/2015) po prvním přečtení musel přečíst ještě pětkrát a rozhodnout se, že o nejbližším svátku si ho musím přečíst i s manželkou (77 a 88 let). Dá se ještě něco udělat s tím obrazem křesťanství, jaký ten text maluje ? Je to čtení dost pesimistické. Kde začít s nápravou? To už přece dávno víme, že ne u těch druhých, ale u sebe a u svých dětí. A jak to udělat? Nemám strach, že mi sexuální výchova dětí ve škole poškodí jejich sexuální etiku, protože jsem přesvědčen, že je mou rodičovskou povinností poskytnout dětem ty nejúplnější informace o sexu, v nichž se informace školou ztratí jako banální. Mnou informovaným mým dětem nemůže nikdo namluvit, že slova panna a panic jsou směšná, vědí své. Nejsou to bigotním omezováním ušlápnutí chudáčci (inženýr a lékař). Mohu se na ně spolehnout. Vědí ode mne, že pokud bych je někdy sankcionoval pro jejich nedodržení rodičovského příkladu, není to proto, že bych je nemiloval, že bych k nim ztratil úctu, ale proto, že ztratili úctu sami k sobě a přestali si vážit i nás rodičů. Vědí, že pokud by si vybrali zálohu na manželství ještě před svatbou, ztratili by právo na mé požehnání. Nebyl bych přítomen u jejich manželského slibu, nechtěl bych se zúčastnit takové směšné frašky. Jak mohu chtít, aby si mne mé děti vážily, když si sám sebe nevážím? Jak si mohou vážit mé víry, když si jí nevážím sám? Jak si společnost může vážit křesťanství, když si křesťanství samo sebe neváží? Chesterton kdysi napsal: "Náprava světa musí začít u mne." Máme ještě naději? Pokud budu štěstím bez sebe, když na mne vnouček zavolá "dědo, dědo", pokud budou na světě vnoučata, která budou mít důvod své prarodiče milovat jako moje mne, má svět naději. To není jalová vychloubačnost, ale životem prověřená smutná realita. Měla by se stát údělem nás všech.

Šlechta - Pardubice

Státní svátky

Dbejte na mé dny odpočinku, to je znamení mezi mnou a vámi pro všechna vaše pokolení, abyste věděli, že já Hospodin vás posvěcuji. **Exodus 31,13**

Náš parlament nečekaně schválil Velký pátek jako další ze státních svátků. A stejně překvapivě byl z lidu slyšet nejprve odmítavý hlas, že o církevní svátky „nestojíme“. A uvážlivější komentátoři spekulují, zda tato změna bude českým církvím k užitku nebo spíše ke škodě. Jak se vlastně na svátky díváme my?

Jediným svátkem ustanoveným v Písmu je sobota, resp. v křesťanském přeznačení neděle. Je to den stvrzující náš vztah s Bohem. Ustanovení Desatera (Ex 20, 9-11) odkazuje na Boží stvořitelské dílo, náš text více zdůrazňuje vztah mezi Bohem a jeho lidem. Slavením soboty se Boží lid má vydělit, je to jeden ze symbolů vyvolení. A když později prvotní církev posunula den odpočinku na neděli, měla při tom na mysli, že Ježíšovo vzkříšení dává tomuto vztahu nový rozměr.

Také při čtení Písma si nemůžeme nevšimnout, že ustavení soboty přichází až v několikáté smlouvě, kterou Bůh uzavřel s člověkem, po několika lidských selháních a při několikátém výběru vyvoleného lidu. Noe nebo Abraham ještě sobotu neznali.

Všechny ostatní svátky, které dnes v církvích slavíme, jsou naší – jakkoliv užitečnou - konstrukcí, sloužící k připomenutím a ke chvíli ztišení. O to méně záleží na tom, zda mají „punc“ státem uznaného svátku nebo ne.

Tím se vracíme zpět k volnu na Velký pátek. Od státu je hezké, že se touto formou přibližuje zvyklostem zavedeným převážně v protestantské části Evropy, ale z křesťanského pohledu to moc neznamená: země na jihu Evropy se bez takového volna obejdou, některé spolkové země Německa také. I my bychom asi od státu spíše ocenili větší úctu k nedělím.

Jan Mašek

(Zpravodaj pražského seniorátu Českobratrské církve evangelické)

Mezi loajální lhostejností a znovu-okouzlením

(Před 800 lety přinesla Magna Carta termín ECCLESIA ANGLICANA)

Specifickou „atmosféru“ či „vůni domova“ označoval někdejší synodní senior ČCE Miloslav Hájek – vedle oficiálních vyznání víry – za rozhodující pro charakteristiku jednotlivých křesťanských denominací. Výraz „atmosféra“ používá opakovaně i Roger Scruton v knize Naše církev (Our Church) s výmluvným podtitulem „Osobní dějiny Anglikánské církve“.

Ovzduší v Church of England (tento název střídá autor s pojmy „Anglican Church“ a „English Church“) se podle předního britského myslitele vyznačuje „duchem kompromisu“ a postojem „loajální lhostejnosti“. Obojí sahá tak daleko, že pokud by se prý měla v rámci církevního společenství dostat do konfliktu laskavost s přesvědčením, dá se vale přesvědčení. Anglikáni tak navazují na dávné koncily, kde se dogmata rodila z diskuse (nebyla pojímána jako „spadlá shůry“) a světská moc toliko následně zajišťovala jejich ochranu a rozšíření (aniž předtím zasahovala do procesu jejich formulace). K vykrystalizování a ustálení tohoto konstitutivního prvku anglické národní církve (jež postupně uvolňovala svazek se svou formální hlavou, tj. panovníkem) vedlo obecné znechucení z násilí během 17. století. Posílil jej navíc Toleration Act (zákon o toleranci) z roku 1689, který Anglikánské církvi sdělil, řečeno se Scrutonem, že „ona přece jen není THE Church of England“ (tj. že není tou jedinou církví v království, kde musí tolerovat denominace další). Latinský výraz ECCLESIA ANGLICANA byl po-prvé použit v listině MAGNA CARTA (u Scrutona a v dalších britských pramenech psané vesměs s –C-, v českých zdrojích zhusta s –CH- jako CHARTA) z roku 1215, tedy před 800 lety.

Do 18. století, jež autor podává jako svého druhu zlatý věk (kdy duchovní pěstovali na venkovských farách své koníčky a posunovali vědecké poznání v různých oborech), vstoupila Anglikánská církev jako těleso sestávající jednak z tzv. low church (doslova: nízké církve) puritánského ražení, jednak z katolizující tzv. high church (vznešené církve). Vedle „génia kompromisu“ připisuje Scruton soudržnost obou složek zejména pronásledování protestantů za „Krvavé Mary“ (Marie I. Tudorovny) v letech 1553 až 1558 a jeho zpracování Johnem Foxem v Knize mučedníků (Book of Martyrs) z roku 1563. Foxova kniha ochránila etablovanou církev před nejhorší hysterií (poukázáním na to, že ani spojením s korunou neunikli biskupové upálení) mstitelů po znovunastartování reformace, byť neochránila její kostely před dalšími a dalšími vlnami plenění. „Vandalismus“ (vyjádřeno slovy autora) se rozhořel záhy poté, co Act of Supremacy (zákon o svrchovanosti, jmenující krále Jindřicha VIII. hlavou národní církve) z roku 1534 otevřel dveře reformaci, a nakonec ponechal kostely (postavené ještě římskými katolíky) do značné míry holé, bez inventáře. Zhnusena z turbulencí 17. století, pojímala etablovaná církev nadále svůj úkol tak, že má náboženské cítění nejenom inspirovat, ale i limitovat. (Z toho, že neudržela ve svých řadách Johna Wesleye ani Johna Henryho Newmana, nejvýznačnější to představitele „nízkého“ a „vznešeného“ křídla, by se podle Scrutona dalo usoudit, že uspěla spíše v oné limitaci.)

K „loajální lhostejnosti“ u anglikánů patří významný jev tzv. sympatizantů / souputníků („fellow travellers“), jež královna či král příležitostně pověří konkrétním úkolem pro církev v oblasti stavební či hudební/liturgické bez ohledu na jejich jiné vyznání či bezvěrectví. Souvisí s ním i zvláštní směs pompéznosti, pochybností nad sebou a satiry prostupující širší anglosaskou kulturu. (Scruton věnuje pozornost řadě výrazů a obratů u literátů a politiků. Poukazuje třeba na vliv žalmů ve verzi Bible krále Jakuba na Churchillovy válečné projevy.) Propojení s kulturou je natolik bytostné, že anglická krajina, architektura,

Dokončení na str. 4

Listy M. Jana Husa

67. Petrovi z Mladenovic

Protože mám nesrovnatelně menší horlivost a statečnost než sám svatý Petr[2], nemám odvahu s ním směle říkat, že se nikdy nad Kristem nepohorším, i kdyby se všichni ostatní pohoršili. Mne totiž Kristus dosud nikdy zřetelně nenazval blahoslaveným,[3] ani mně nepřislíbil tak veliké dary - a nastává mi protivenství tužší, zarputilejší a od většího počtu lidí. Proto říkám, že když mám naději v Krista Ježíše, jsem odhodlán, až poznám způsob,[4] setrvat při pravdě až do smrti s pomocí svatých[5] a vaší. Jestliže pan Jan[6] dojde nějaké škody kvůli tomu, že na mne čeká, až přijdeš domů, milý Petře,[7] udělej opatření u mincmistra a jeho choti,[8] kteří mi upřímně přislíbili pomoc, a u jiných přátel, které zná farář,[9] můj žák; jestliže zbyl nějaký kůň a vůz, má zůstat panu Janovi. Tobě mistr Martin,[10] jestliže žije, nebo mistr Křišťan, [11] na kterého se spoléhám, poskytne čtyři nebo ještě spíše deset kop grošů.[12] Buď si jist, že není peněz, kterými já bych chtěl zaplatit za tvou nejvroucnější, nejpevnější a nejvěrnější lásku, kterou máš k pravdě, a za tvou službu a za útěchu, které jsi mi poskytl v mých souženích. Bůh buď tvou velikou odplatou, protože já nemám, čím bych ti splatil. Jestli se mi podaří, abych ještě žil v Praze, pak bych se tam chtěl s tebou o vše dělit jako s vlastním bratrem nebo ještě štědřeji; a můj návrat do Prahy není nemožný podle milosti Páně, ale netoužím po něm, leda by to bylo podle vůle Pána, který je v nebesích. Nevím, komu připadne cestovník,[13] který jsem odkázal mistru Martinovi, mám ho dosud u sebe. S knihami naložte tak, jak jsem psal mistru Martinovi; některé spisy Viklefovy,[14] které se ti budou líbit, si vezmi. Nyní mám největší starost o naše bratry, kteří, jak se domnívám, jestliže Bůh nevztáhne svou ruku, budou také souženi, a bojím se, že mnozí se pohorší. Prosím ještě, abys co nejsrdečněji a s poděkováním pozdravoval všecky pány české[15] a polské[16], a především pány Václava atd.; toužím, aby byli přítomni při mém slyšení. Buď zdráv v Kristu Ježíši!

63. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

67. Petrovi z Mladenovic, [1]
R. 1415, před 5. červnem. (1415, po 16. červnu.)
Hus nepochybně přijel do Kostnice o některý den dříve před slyšením a dostav od Petra z Mladenovic určité povzbuzení, odpovídá tomuto příteli: nadějně vykládá, že v předsevzetí svatém a v pravdě bude zachován a až do smrti setrvá; osvědčuje, jak rád by se příteli Petrovi odvděčil za jeho starostlivost a namáhání, a pozdravuje své přátele, které si při svém slyšení míti přeje.

[1] Pal. 211, Tom. 574. [2] Mat. 26.-33. [3] Mat. 16.-17. [4] Totiž slyšení; jestliže bychom doplnili „způsob odvolání", jak byl ve třetím slyšení Husovi kardinálem Florentinským, Zabarellou, oznámen, musil by tento list do pozdější doby být položen. [5] I v příčině článku o pomoci a vzývání svatých byl Hus v souhlase se svou církví. [6] Z Chlumu. [7] Viz úvod listu 57. [8] Mincmistr královský v Čechách té doby, Petr ze Svojšína, zvaný Zmrzlík, a paní Anna z Frimburka, horlivá ctitelka Husova, viz list 97. [9] Čís. 49, pozn. 4. [10] List 49. [11] List 37. [12] 1 kopa grošů = 21 zl. Viz č. 51, pozn. 9. [13] Snad kněžská modlitební kniha aneb zápisník. [14] Až podnes chová se v Štokholmě švédském v král. knihovně 5 filosofických traktátů Viklefových, vlastnoručně Husem přepsaných. [14] Viz č. 55, pozn. 5. [15] Vyslanci krále Vladislava na sněmě: Hanuš z Tuliskova a Záviš Černý z Garbova, kteří spolu s českými pány Husa se ujímali.

KOSTNICKÉ JISKRY
17. července 1914 List budící české svědomí č. 15

Náboženství a politika

Když v těchto dnech vzpomínáme památky Husovy a když si uvědomujeme, co Hus nám, dnešním lidem chce říci, máme na mysli především věc hlavní, jeho úsilí o náboženské a mravní obrození člověka. Ale neměli bychom zapomínati také na důsledky jeho úsilí reformního a v době dnešního našeho politického úpadku především na důsledky politické. Neboť náboženská reformace měla dalekosáhlé důsledky politické a ukazuje nám, jak máme i dnes řešit jednu z nejpalčivějších a nejobtížnějších otázek politických, poměr náboženství a politiky, jak máme překonávat klerikalismus, který jest přímým důsledkem dnes u nás vládnoucího katolicismu...
Tento politický ideál katolické církve překonala reformace. Reformace pochopila rozdíl mezi náboženstvím a církví, odstranila pojem církve jakožto svrchované moci politické, vrátila se k prvokřesťanskému pojetí církve, k pojetí duchovnímu a vytvořila náboženský pojem církve neviditelné.
Tak reformace byla nejen činem náboženským, ale také činem politickým. Když Hus naproti svrchované autoritě církevní postavil svobodu svého svědomí, byl to nejen čin náboženský, ale ve svých důsledcích také čin politický, neboť odstraněním katolického ideálu náboženského (= politického) připravovala se půda pro vytvoření státu moderního, který stojí na stanovisku náboženské svobody a pojímá tak náboženství ve smyslu reformace...
To nepřirozené spojení církve a státu je nutno roztrhnouti, jest nutno usilovati o odluku církve a státu. Odluka je v zájmu státu, neboť moderní stát má být organisací právní, nesmí vládnout libovolně, nýbrž musí být strážcem práva, a nemůže proto svolit, aby vykonávání práva záviselo na souhlasu církve. Odluka je však také nutna v zájmu náboženství! Neboť spojením s mocí politickou trpí ryzost a opravdovost náboženství...
Mezi náboženstvím a politikou byl vždycky a je stále vzájemný poměr. To proto, že náboženství a politika se stýkají ve svých cílech. Pravá politika má v prvé řadě uskutečňovat veliké ideály duchovní a mravní, má být vedena poctivostí a spravedlností, má vychovávat člověka ke svobodě a samostatnosti...

Mezi loajální lhostejností a znovu-okouzlením

Dokončení ze str. 3
liturgie či četba toho či onoho klasického díla může kdykoli vyvolat to, co sám Scruton prožil v patnácti letech a co označuje jako „(re)enchantment" (znovu-okouzlení) náboženskou tradicí. U architektury přitom namnoze běží o neogotiku – cosi předstíraného, leč předstíraného vědomě a otevřeně, bez pokrytectví (tento prvek Scruton zdůrazňuje jako typicky anglikánský).
Nad Scrutonovým brilantním knižním esejem se nabízejí asociace s českými církevními dějinami. Vznik staré Jednoty bratrské inspirovalo např. rovněž znechucení z náboženských válek. (Vedle vztahu k vrchnosti spočíval rozdíl naopak např. v ostrém vymezení Bratří vůči tzv. „nálezkům". V anglikánském pojetí představují „invention", tj. lidský vynález, vlastně i liturgická agenda Book of Common Prayer i Bible krále Jakuba; běží ovšem o vynálezy maximálně „fit for purpose", tj. uzpůsobené účelu.) Církev československá husitská, jež se pojímá jako národní církev obdobně propojená s českou kulturou jako anglikáni s anglickou, je značně mladší a nestihla tudíž udělat některé chyby – např. nepodchycení dělnictva migrujícího do měst, horečné dohánění výstavby nových kostelů až během 19. století – jež Scruton vytýká Church of England. Esej předního britského myslitele, který slouží jako varhaník ve venkovském kostele (kde běžná účast na bohoslužbách činí asi patnáct lidí, v případě služebností jako svatba apod. padesát), ale především přivede našince k rehabilitaci pojmu „Kulturprotestantismus" (kulturní protestantismus). Anglikánská církev, to je kulturní protestantismus v nejlepším smyslu slova!

František Schilla

Odkaz:
Scruton, R.: Our Church. A Personal History of the Church of England, Atlantic Books Ltd. Paperback edition London 2013, 200 s.

Nové knihy

Knihkupectví Brána

Srdečné pozdravy z Betléma
Eduard Martin
Ve svých příbězích, tentokrát převážně s vánoční tematikou, zachycuje autor jemné předivo mezilidských vztahů, jimiž obohacujeme, zkrášlujeme, nebo naopak ničíme svůj život. Jako mistrný pozorovatel každodenních životních okamžiků dokáže odkrýt hluboký význam skrytý v nepatrném gestu, v prosté otázce dítěte nebo v letmém pohledu. Vnímá neopakovatelnou hodnotu každé prožité chvíle. Z nich pak vytváříme mozaiku svého života. Je jen na nás, zda z drahocenných kamenů seskládáme nádherný obraz, nebo chaoticky vytvoříme nepřehlednou změť.
Vydavatel: Karmelitánské nakladelství, 2015, 132 stran
cena: 159 Kč

Středověk mého života
Hana Pinknerová
Autorka poznává na vlastní kůži krizi středního věku. Chápe ji jako výzvu, jako příležitost objevit sebe sama, včetně zasutých tužeb a očekávání, ale bez dosavadních rolí a jistot. Když vstupujeme do další životní etapy, obvykle prožíváme obavu z toho, co nás čeká. Často se s určitou nostalgií ohlížíme zpět a zároveň se ptáme: Co bude dál, jak to vše vůbec zvládnu? Odpovědi nejsou vždy nasnadě, ale pokud přicházejí, vyvěrají z každodenního života. Nová kniha oblíbené autorky je plná vtipných postřehů a jistě má co říct všem, kdo tuto fázi života prožívají nebo se na ni chtějí aspoň trochu připravit.
Vydavatel: Karmelitánské nakladelství, 2015, 124 stran
cena: 159 Kč

Země bez obzoru
Ladislav Heryán
Ladislav Heryán patří k výrazným osobnostem českého veřejného života. Mnoha lidem je znám především jako katolický kněz, který má úzké vztahy k undergroundu, miluje rockovou muziku a míval bohoslužby na rockových festivalech, např. na Open Air Festivalu v Trutnově. Jeho životní záběr je však mnohem hlubší: jako salesián se věnuje řadu let službě mladým lidem a dětem, jako biblista učil na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, nyní působí na Vyšší odborné škole sociálně pedagogické a teologické Jabok a na Institutu ekumenických studií při Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Je vyhledáván jako kněz, ale pro mnoho lidí je prostě dobrý kamarád a blízký člověk.
Redaktor Petr Vaďura začal s Ladislavem Heryánem před několika lety natáčet nejprve rozhlasové rozhovory nad biblickými texty pro pořad Ranní slovo, který provází už řadu let nedělními rány posluchače stanice Českého rozhlasu Vltava. Pak se Ladislav Heryán několikrát objevil jako host Křesťanské vlny Českého rozhlasu Plzeň i ve vysílání Trans World Radia – Radia 7. Milovník skupiny U2 se v těchto pořadech ukázal nejen jako fundovaný biblista, ale především jako citlivý člověk, který má pochopení pro lidskou slabost, ale i hlubokou důvěru v Boží lásku a milosrdenství. Rozhlasové rozhovory převedl Petr Vaďura do psané podoby. Vycházejí v knižní podobě v rámci edice Rozhovory nad biblí.
Vydavatel: Vyšehrad, 2015, 272 stran
cena: 288 Kč

Kalich

V jubilejním Husově roce jsme vydali dosud nepřeložený
Husův spisek KNIHY KACÍŘŮ SE MAJÍ ČÍST.
Z latinského originálu poprvé přeložil a doprovodným slovem opatřil historik Martin Wernisch.
96 stran
cena: 130 Kč, v e-kalichu 111 Kč

O chůzi v ledu
Werner Herzog
V listopadu roku 1974 vyráží filmový režisér Werner Herzog (1942) na pochod z Mnichova do Paříže, kde se rozstonala filmová historička Lotte Eisnerová – když dojde do Paříže pěšky, bude její život zachráněn. Chůze se pro něj stává existenciální zkušeností, v níž vnější a vnitřní krajiny splývají. Kniha O chůzi v ledu je velký hypnotický text o světě posledních zkušeností.
Úvodní text napsal Andreas Ströhl.
První vydání, 96 stran.
cena: 150 Kč, v e-kalichu 127 Kč

Projekt Manhattan connection

Ve dnech 15. – 17. listopadu byl Suchdol nad Odrou středem pozornosti velkého etnografického projektu. Tým sestavený z etnografů, historiků a filmového štábu z Mnichova, přivezl do Suchdolu n. O. skupinu kanadských Delawarů, kteří se zabývají svou identitou, pátrají po okolnostech, jak se ocitli v Kanadě, daleko od svých původních lovišť na Manhattanu. Chtějí se dozvědět, kdo byl David Zeisberger, suchdolský rodák, který je odvedl z Pennsylvánie, z dosahu civilizace bílých a tím je zachránil před osudem, který provázel jiné příslušníky indiánských kmenů. Poblíž Detroitu na řece Tames založil pro Delawary osadu Fairfield, dnes Moraviantown. Jejich potomci zde žijí dodnes v malé rezervaci.
Moravian Historicko-vlastivědná společnost připravila pro tento tým program: Prohlídka muzea, Parku Moravských bratří, návštěva domu Zeisbergerů, Lesního kostela, místa, kde se Suchdolané loučili s domovem. Setkání s jejich náčelníkem Gregem Petersem z Moraviantown a dalšími členy kmene Delawarů se uskutečnilo v pondělí 16. listopadu 2015 v kulturním domě. Před setkáním se od 17.00 h promítal pro veřejnost film David Zeisberger - apoštol indiánů.
Za Moravian a Muzeum Moravských bratří v Suchdole nad Odrou

Daniel Říčan

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

35/2015

9. prosince 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
16. prosince 2015

Z obsahu

* *Jakub Jan Ryba*
* *"A ty Betléme v zemi judské,..."*

Poselství k 3. adventní neděli

Výstraha s potěšením 1 K 4,1–5

Apoštol začíná svůj výklad vyhlášením velkého posunu: původní stvořitelské ustanovení, aby člověk obdělával a střežil zemi, tedy věnoval se věcem pozemským, se proměňuje. Nebylo to ovšem tak, že by lidstvo zůstalo omezeno na kontakt s pouhou hroudou - Hospodin k němu mluvil, zjevoval se, uzavíral s ním smlouvy. Avšak Pavel mluví o lidech novozákonní církve, že jsou dokonce služebníky Kristovými a správci Božích tajemství. Je to jakoby vystoupání do vyšších sfér.

Je ovšem zahanbující, že to Pavel uvádí v souvislosti, kdy jde mezi křesťany o rozmíšky a řevnivost a posuzování až odsuzování, které probíhalo v korintském sboru. Ale žel, nebyl to úkaz výjimečný. I u Jk 4,11 čteme ohlas podobného ražení, který ukazuje na smutnou skutečnost církve všech věků, že vždy se najdou ti, kteří se staví do role soudců a rozdělují společenství na ty vyšší a nižší, na lepší a horší: "Bratří, nesnižujte jeden druhého. Kdo snižuje nebo odsuzuje bratra, snižuje a odsuzuje zákon. Jestliže však odsuzuješ zákon, neplníš zákon, nýbrž stavíš se nad něj jako soudce."

Aby bylo jasné, že k tomu nikdo nemá oprávnění, mluví se o služebnících a správcích, kteří sice mají určité pravomoci, ale především jsou odpovědni svému pánu.

Apoštol nejen vybízí, abychom neposuzovali jedni druhé, dokonce dává vlastní příklad, že by se člověk neměl tolik orientovat na tom, co si sám o sobě myslí. To není spolehlivé vodítko. Nejčastěji se přeceňujeme, někdy nedoceňujeme, ale jaká je skutečnost - to zná jen ten Nejvyšší soudce.

A na konec tohoto adventního poselství: je potřebné, abychom připomínali sobě i ostatním něco z těch Božích tajemství, tedy z toho, co je ukryto lidskému zkoumání, ale co je zjevováno Bohem k našemu užitku a povzbuzení: ano, nastane den soudu, ale evangelium nás ujišťuje, že i tam bude s námi ten, jehož příchod si připomínáme i vyhlížíme, jehož jméno je Immanuel = Bůh s námi, Bůh na naší straně i tam, kde bychom na soudu o všechno přišli a všechno ztratili.

Bohumil Kejř, redaktor

O tom příkopu a jak přes něj

Všechno pomíjí, řekl Kazatel. Výjimku tvoří jen Boží skutek, jenž je v Novém zákoně vyjádřen aspoň trojím způsobem: Slovo se stalo tělem – tak Bůh miloval svět, že mu dal svého jediného Syna – když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna. O co šlo a o co jde? O všechny lidi, o všechno stvoření, o jejich život, aby nikdo nezahynul v sítích ďábla a smrti. Ta hrozba je i dnes v 21. století reálná a taková bude vždycky. Její tíhu pociťujeme, kdykoli se musíme zastavit a pohlédnout na svůj život. Jen blázen si myslí, že se ho ten dávný Boží skutek netýká, a od něho se to naučili říkat mocní a moudří tohoto světa, i ti obyčejní, kteří si žádají jen chléb a hry. Avšak ten Boží skutek dosud na ně čeká, aby je vysvobodil z jejich bludu. Bůh chce, aby všichni lidé poznali pravdu a spaseni byli.

Mám tu před sebou otevřenou Bibli, Nový zákon, abych v něm vyhledal nahoře uvedené výroky a podivil se, jak se ta KNIHA dostala až ke mně, přes těch 20 století, myslím-li zvlášť na Nový zákon, který byl napsán zhruba v 1. století po narození Krista, aby ani mne neminul ten největší skutek Boží lásky - dar Božího Syna. Ježíšovi apoštolové zaznamenali ten skutek na pergamenové svitky a v této podobě zůstal až do konce 15. století, kdy byl objeven knihtisk. Nemohl se na tak dlouhé cestě ztratit, protože spolu se Starým zákonem ho lidská společnost pokládala za důležitou knihu pro poznání vesmíru a člověka i pro odhalování jejího tajemství, vítězství života nad smrtí. Bez tohoto elixíru by náš život byl jen smutným směřováním k smrti. Když uvážíme, kolik knih bylo na té pouti dějinami spáleno, kolik Biblí bylo za protireformace písmákům zabaveno a spáleno, a když také uvážíme, že ji už dlouho pohřbívá nezájem kulturní veřejnosti, divíme se, že ona někdo povstává v nebývalé živosti a mluví a rozdává svou pravdu a lásku slyšícím.

Je to divná kniha, je uzamčená. Nevydá své tajemství žádnému čtenáři. Spíše než kniha je to scénář, který ožije teprve, až najde svého herce, který daruje svůj život, svůj hlas i svá gesta jejímu záměru a zto-

Dokončení na str. 2

Adventní zamyšlení

Advent a vánoční svátky vnímá snad celá naše společnost. A je toho hodně, aby se na Vánoce nezapomínalo: Dárky a jejich pořizování, rodinná setkání, volno, prázdniny, a pro někoho i svátky Ježíšova narození, předpovězeného už starozákonními proroky. U proroka Izajáše (9,5 ČEP) čteme: Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: "Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje."

Do dnešního složitého rozhádaného světa plného nepokojů zní jako uzdravující balzám Jeho atribut "Vládce pokoje", a možná ještě pozitivněji vnímáme označení "Kníže pokoje", jak překládají Kraličtí. K pokoji či míru patří utlumení napětí, a tedy smíření. To se tak stává součástí vánočního poselství, i když jeho dokonání je však už neoddělitelně spojeno s velikonocemi: Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření (2 K 5,19); ...aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži (Ko 1,20).

Nedlouho před vstupem do adventního období námi otřásly pařížské události z pátku 13. 11. Dnešnímu světu pokoj chybí, a přesto víme, že jeho Kníže či Vládce přemohl zlo, že násilí a teror navzdory různým zkušenostem mají jen dočasné slovo. K následování Krista patří úsilí o dobro, o smíření v tom nejširším slova smyslu. Zprávy o násilí a nenávisti v našem geopolitickém prostoru, v naší nevelké Evropě nás vedou k zamyšlení, co my, jeden každý z nás, děláme pro smíření, pro ulamování hrotů, zda je naše rozhodování a počínání motivováno láskou k Bohu a k druhým lidem. Kristus přišel, aby skrze něho bylo smířeno všechno, co jest, tedy přináší také smíření mezi lidi a přírodu. Boha nelze milovat bez dobrého zacházení s jeho dílem, s celým stvořením. Jemu na jeho díle navzdory lidskému hříchu stále záleží. A záleží mu i na našich modlitbách. A tak ve vědomí Kristova díla smíření prožívejme i letošní advent, naplněni aktivním očekáváním příchodu Knížete pokoje, Spasitele, v němž Bůh - láska sestupuje mezi nás.

Jiří Nečas

Aktuálně: Ekumenická rada církví má nové předsednictvo

Delegáti 12. Valného shromáždění Ekumenické rady církví v ČR, kteří se sešli dne 26. listopadu 2015, zvolili na svém zasedání nové předsednictvo.

Předsedou Ekumenické rady církví se opět stal Ing. Daniel Fajfr, M. Th., jinak také předseda Rady Církve bratrské. Prvním místopředsedou byl zvolen Mgr. Daniel Ženatý, nově zvolený synodní senior Českobratrské církve evangelické, druhým místopředsedou ERC byl zvolen Mgr. Petr Procházka, superintendent Evangelické církve metodistické.

Sandra Silná,
generální sekretářka ERC v ČR

Zleva: P. Procházka, S. Silná, D. Fajfr a D. Ženatý *Foto: Aleš Čejka*

Z církví doma i ve světě

Prohlášení synodu ČCE k současné situaci

Nebojte se a zmužile sobě počínejte!

Jsme šokováni nedávnými teroristickými útoky a vyjadřujeme svou účast těm, kteří ztratili své blízké. Modlíme se za moudrost a odvahu pro ty, na jejichž bedrech leží odpovědnost za bezpečnost a vládu práva tváří v tvář těm, kdo se uchylují k zákeřným teroristickým zločinům.

Chápeme, že teroristické zločiny vyvolávají obavy a strach. Jsme však znepokojeni tím, jak jsou jejich pachatelé spojováni s uprchlíky v nouzi.

Víme, že vlna uprchlíků mířící v posledních měsících na území Evrop-ské unie způsobuje neočekávané problémy a je tak zkouškou institucí a mechanismů spolupráce. Jsme však znepokojeni tím, že rozdílné postoje k utečencům jsou politicky zneužívány k setbě nejistoty.

Odmítáme dělení společnosti na ty, kteří jsou dobrácky naivní, a ty, kteří mají oprávněné obavy.

Uvědomujeme si, že proud tisíců uprchlíků v posledních měsících vyžaduje mimořádné nasazení od státních orgánů a klade nároky na celou společnost. Jsme vděčni za všechny, kdo se těchto lidí ujímají, kdo se dobrovolně zapojili do péče o uprchlíky a pomáhají potřebným nejen v ČR, ale i v zahraničí. Od státních institucí očekáváme, že budou při zajišťování pořádku a bezpečnosti i v krizových situacích dbát jejich lidské důstojnosti a základních práv.

Chceme jako křesťané ve svém okolí čelit atmosféře nenávisti a strachu z příchozích, povzbuzovat k sebevědomému občanství a zralému lidství, jehož součástí je milosrdenství, solidarita a vstřícnost k bližním. Chceme dosvědčovat, že úkol nasytit hladové, napojit žíznící, obléci potřebné, navštívit tísněné není jen naším posláním, ale také jako lidskost a soucit jedním ze základů evropské civilizace.

Může se to zdát jako úkol nad naše síly, ale máme naději, že se smíme spoléhat na Boží pomoc.

Německá církev hanobí africké křesťany a kněze

V článku nazvaném Romantická chudá Církev jeho autor Björn Odendahl, šéfredaktor stránek Katholisch.de, píše: "Tak je tomu i v Africe. Církev tam samozřejmě roste. Roste proto, že jsou lidé sociálně závislí a často nemají nic než svou víru. Roste proto, že tam je průměrná úroveň vzdělanosti na spíše nízké úrovni a lidé akceptují jednoduché odpovědi na obtížné otázky (víry) [sic]. Takové odpovědi, jaké poskytuje kardinál Sarah z Guineje. I rostoucí počet kněží je výsledkem nejen misijního úsilí, ale také skutečnosti, že kněžství je na černém kontinentu jednou z mála možností sociální jistoty."

Blogger Leroy Huizenga, který část článku přeložil, kritizoval na portálu First Things tento postoj jako „měkký rasismus". Uvedl, že na webovou stránku katolické církve takový článek nepatří. „Všichni víme, že německá biskupská konference je jednou z nejprogresivnějších na světě. Je nicméně neuvěřitelné, že se takové výroky - tupé hanobení afrických křesťanů a kněží jako chudých a nevzdělaných (Odendahl mohl právě tak dobře napsat 'snadno ovladatelných') a bezdůvodné napadání kardinála Saraha - mohou objevit na jejím takovém webu," napsal.

Afričtí preláti si získali solidní reputaci pevných obhájců katolické sexuální morálky díky svému neochvějně ortodoxnímu vystupování na nedávno ukončené synodě o rodině v Římě. V jedné chvíli na synodě kardinál Robert Sarah naléhavě vyzval katolické představitele, aby za největší moderní nepřátele rodiny uznali, jak řekl, dvě „démonické apokalyptické šelmy", totiž „modloslužbu západní svobody" a „islámský fundamentalismus". „Čím byl ve 20. století nacismus, fašismus a komunismus, tím jsou dnes západní ideologie homosexualismu a potratu a islámský fanatismus," řekl ve svém projevu na synodě minulý měsíc.

Letos v listopadu belgický kardinál Godfried Danneels, místo aby pochválil Afriku za živý a kvetoucí katolicismus, řekl, že afričtí preláti se jednoho dne budou muset obrátit na Evropu, aby jim poskytla něco, co nazval „užitečnými tipy", jak se vypořádat se „sekularizací" a „individualismem".

Tento výrok kritizovala francouzská obhájkyně rodiny Jeanne Smithsová jako „povýšenost toho nejhoršího druhu", vezmeme-li v úvahu skutečnost, že četné evropské kostely jsou prakticky prázdné, povolání ke kněžství a zasvěcenému životu stagnují a katolická víra v Evropě, a v Belgii obzvlášť, celkově upadá.

LifeSiteNews

Nový šéfredaktor Katolického týdeníku

Od nového roku bude mít Katolický týdeník nového šéfredaktora. Českou biskupskou konferencí byla poprvé v historii novin vybrána žena, bývalá redaktorka MF DNES Kateřina Koubová. Vystudovala ekonomiku a mluví čtyřmi světovými jazyky. V MF DNES působila jedenáct let v ekonomické i zahraniční redakci.

podle Katyd

Do italských kin půjde film o papeži Františkovi

Do italských kin půjde začátkem prosince film o životě papeže Františka pod názvem Chiamatemi Francesco (Říkejte mi Františku). Biografický snímek v režii Daniela Luchettiho a produkci TaoDue mapuje život Jorgeho Maria Bergoglia od mládí do března 2013, kdy byl zvolen do čela Římskokatolické církve, informoval vatikánský rozhlas.

Film představuje Františka jako syna italských emigrantů v Argentině. Diváci ho uvidí, jak hledá své povolání, prochází temnými roky vojenské diktatury, rozvíjí intenzivní pastoraci na periferiích argentinské metropole Buenos Aires a nakonec se ocitá v čele Římskokatolické církve.

Natáčení se uskutečnilo v Argentině, Německu a Itálii.

podle ČTK

O tom příkopu a jak přes něj

Dokončení ze str. 1

tožní se s ním. Sám čtenář neuspěje, nepochopí, o co v ní jde. Je mu nesrozumitelná a nudná. S tímto komentářem se mi vrátila má Bible, kterou jsem půjčil paní profesorce jilemnického gymnázia. To jsem tehdy asi před 70 lety učinil výjimku ze svého přesvědčení, že Bible je tak osobní vlastnictví jako kartáček na zuby, a tudíž nepůjčuje se. Půjčil jsem ji, aby paní profesorka mohla své studenty ujistit, že ji nejen měla v rukou, ale ji i četla a může odpovědně říct, že je nesrozumitelná a nudná, není v ní nic, nač by měl být dnešní člověk zvědav. Tento soud vynesla, když mi po několika dnech Bibli vracela.

Bible dokázala zmást i univerzitního profesora, jenž v ní našel svědectví o výskytu neobyčejných minerálů – tak tehdy referovaly Lidové noviny. Bible chrání svůj obsah, jehož význam nesdělí ani tam, kde mluví velice srozumitelně. Ježíš tak odpověděl na otázku, proč mluví v podobenstvích: „Vám je dáno znát tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali." (L 8,10) Za nesrozumitelností Bible je Boží záměr. Bible není slabikář. I táži se, jaký smysl mohla mít akce darovat Bibli z Karafiátova fondu nebo prodávat ji za pětikorunu. Podobný nesmysl je položit Bibli na každý noční stolek v církevních zařízeních. Spíše než těmto darům přeju vydání Bible s vyobrazeními z Jenského kodexu za nelidovou cenu od 6 tisíc do 60 tisíc korun. Až bude Bible stát tolik, co vaše auto, bude to v pořádku. Její význam, její pravda a život jsou nesdělitelné běžnými lidskými slovy, neboť to, co chce sdělit, přesahuje denní zprávy i přednášku historika i vzpomínky vtipného nebo zasloužilého vypravěče. V Bibli přichází Bůh se svými slovy a skutky, my však na to nemáme uši ani oči, proto ji rychle odkládáme, nejlépe do knihovny, aby už mlčela. Nic jiného nedovedeme.

Proto Bůh ustanovil svou církev (Mt 16,18), aby četla a vykládala její smysl – aby kázala Boží slovo. Ustanovil i kazatele, kteří by nic jiného neuměli tak, jako kázat. Apoštol Pavel se ptá: „Kterak uslyšíme bez kazatele?" (Ř 10,14) Jediný most přes příkop času a nerozumu je církev.

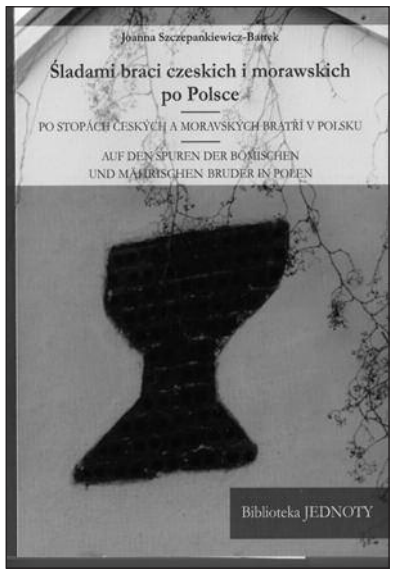
Chcete-li se vzdělávat ve víře – je tu pro vás církev. A chcete-li své děti vychovávat ve víře, berte je s sebou do kostela. Jinak vás ten příkop času (20 století) oddělí od Krista a učiní z vás jednoho ze slepých a hluchých. A to by byla vaše největší chyba, ne-li vina.

Josef Veselý

Průvodce po bratrských památkách v Polsku

Joanna Szczepankiewicz–Battek: Śladami braci czeskich i morawskich po Polsce – Po stopách českých a moravských bratří v Polsku – Auf den Spuren der Böhmischen und Mährischen Bruder in Polen.

Vydala Konsistoř Církve evangelické reformované v Polsku v knižnici Jednoty, Varšava 2015, 151 stran.

Zájemcům o historii původní Jednoty bratrské, pobělohorských exulantů i Ochranovské jednoty bratrské a turistům rozhodnutým poznávat kulturní zajímavosti Polska se dostává do ruky sice stručný, ale velmi zajímavý a užitečný průvodce s informacemi, které byly až dosud velmi těžko dostupné.

V předmluvě k tomuto průvodci po památkách zmiňuje Roman Lipiński skutečnost, že se kniha dotýká oblasti, která není historicky neproblematická, ale dědictví křesťanů, nazývajících se „Bratřími", je především duchovní, směřující ke křesťanské službě smíření a ke snášení se vespolek v lásce a ve svazku pokoje.

V úvodu autorka, akademickým vzděláním, vědeckým zaměřením i praktickou činností odbornice na historickou geografii, sděluje, že jejím cílem bylo podat informace o všech památkách hmotné kultury českých a moravských bratří, které na území Polska dosud existují, a stručně čtenáře seznamuje zejména s polským bádáním a literaturou o Jednotě bratrské a ochranovské Jednotě bratrské v Polsku. Pro původní Jednotu a české exulanty užívá autorka označení „čeští bratři", pro ochranovské „moravští bratři".

V první, polsky psané části knihy, vypisuje autorka v pěti kapitolách vznik Jednoty bratrské a její teologické směřování v návaznosti na Husův reformační podnět a husitské hnutí, první exil Jednoty do Polska po válce šmalkaldské, vznik její polské větve, násilnou protireformaci v Čechách a na Moravě po Bílé hoře, druhý exil bratří do Polska, vznik obnovené Jednoty bratrské v Ochranově a její činnost ve světě. Závěr první části je věnován českým a moravským bratřím v 19. a 20. století.

Druhá část knihy je trojjazyčná - polsko, česko, německá. Tvoří ji vlastní průvodce po stopách českých a moravských bratří ve Velkopolsku, Slezsku a v oblasti Lodže. Ve Velkopolsku se zastavíme u památek na původní Jednotu bratrskou v osmi lokalitách, z nichž českému čtenáři bude asi většinou známé jen Lešno. Do Velkopolska se do roku 1620 přistěhovalo víc než deset tisíc českých bratří a založili tu několik desítek sborů, a tak je velice přínosné seznámit se i s dalšími místy jejich působení. V oblasti Slezska se kromě pěti lokalit moravských bratří zastavíme i v sídlech exulantů ve Střelíně, Velkém Táboře a Stroužném. V oblasti Lodže se dočteme o 65 km dlouhé trase „Po stopách osad českých bratří", která probíhá z Vidavy přes Faustynov, Požděnice, Zelov, Zelůvek do Lasku Kolumna a samozřejmě o sídlech potomků exulantů v Zelově, Kučově/Kleščově, Žyrardově a dalších místech působení ochranovských moravských bratří. U každé lokality se dozvíme její stručnou historii.

Text je doprovázen mnoha pěknými barevnými fotografiemi a je doplněn schematismem Církve evangelické reformované v Polsku a mapkou s vyznačenými místy bývalých sborů českých i moravských bratří a se současnými sbory a kazatelskými stanicemi Církve evangelické reformované.

Průvodce – nejen kvůli textu ve třech jazycích - jistě uvítají všichni, kdo mají zájem o historii a snaží se poznat věci, o nichž se oficiální bedekry většinou nezmiňují. Především ji však ocení ti, jejichž předkové v uvedené oblasti žili a kteří se vydávají za poznáním historie svých rodů.

Jan Bistranin

Švýcarský náboženský socialista a pacifista Leonhard Ragaz

(28. 7. 1868 Tamins – 6. 12. 1945 Curych)

Pocházel z rodiny drobného rolníka ze švýcarského kantonu St. Gallen. Studoval teologii v Basileji, Jeně a Berlíně a od 1890 byl reformovaným farářem ve Pferdenu, Churu a Basileji. V roce 1903 se postavil na stranu stávkujících stavebních dělníků a od 1906 spolu s H. Kutterem, B. Hartmannem a R. Liechtenhanem vedl nábožensko-sociální hnutí. Ovlivnil ho také Chr. Blumhardt; stejně jako on vstoupil 1912 do sociálně-demokratické strany. 1908-1921 působil jako systematický a praktický teolog na universitě v Curychu. Zažil také generální stávku ve Švýcarsku 1918. Od 1914 pracoval i v mírovém hnutí – v Mezinárodním svazu pro smíření. 1921 opustil bohosloveckou fakultu (výchovu farářů „pro změšťáčtělou církev") a věnoval se vzdělávání dělníků. 1935 se rozešel se sociálními demokraty, když ustoupili od dřívějších antimilitaristických zásad. Hlásal rovněž ekologický přístup k přírodě a stavěl se proti jejímu ziskuchtivému vykořisťování s pomocí moderní techniky.

Obvinil církve, že evangelium zmrzačily v umrtvující soustavu bohoslužebných řádů, dogmatických článků a úředních výkonů. Boží království je mu zaslíbením pro tento svět a jeho spravedlnost chce uskutečňovat také „družstevním" řízením výroby a podnikání. Jeho náboženský socialismus vyvěrá ze spirituality království Božího.

Od 1906 až do smrti spoluvydával časopis „NEUE WEGE" a je autorem četných spisů: mj. Bible – její výklad, Náboženská filozofie, Světová říše, náboženství a vláda Boží, Přijď království tvé (kázání), Ježíšovo kázání na hoře a Od Krista k Marxovi, od Marxe ke Kristu (česky J. Šimsa a F. Linhardt, 1935).

„Příchod království Božího je také věcí člověka... Nepřijde, pokud tu nebudou lidé, kteří je očekávají, o ně prosí, pro jeho příchod pracují, bojují a trpí."

Bohuslav Vik

Brány pro příchod Krále

IX. Kdo bude bydlet v Jeruzalémě? Nehemjáš 11,1–4; 20–21; 12,27–47

Žijeme v době, kdy více a více lidí chce žít ne-li v hlavním, tedy alespoň v dostatečně velkém městě. Někoho tam táhne kultura, možnosti zábavy, vzdělání, ale především asi rozhoduje daleko větší a pestřejší nabídka pracovních příležitostí.

V prvních verších 11. kapitoly Nehemjáše se dovídáme pravý opak. Především se pro život v Jeruzalémě rozhodli „předáci lidu“. Možná v očekávání důležitých funkcí a pozic v blízkosti místodržitele (snad jednou i krále?). Ale zdá se, že chtějí být příkladem ostatnímu lidu. Tomu se však do hlavního města vůbec nechce. Vedení muselo sáhnout k tzv. „decimování“, tedy každý desátý do Jeruzaléma, ať chce či nechce. Decimování se používalo daleko drastičtěji k zastrašování a trestání poražených nebo potlačených vzbouřenců – každý desátý byl zabit. Nehemjášova varianta je výjimečná: každý desátý je „odsouzen“ k životu v hlavním městě. Odkud se brala ta zvláštní nechuť k Jeruzalému? Vždyť se tolik napracovali na obnově jeho hradeb a bran. Snad to byla vyhlídka na další dřinu při obnově nebo stavbě obytných domů. Patrně také scházejí potomci starousedlíků, kterých zahynulo a bylo odvlečeno do zajetí více než venkovanů. A z těch potomků se možná jen málokteří vrátili, v Babylonii a teď zvláště v Persii se jim daří dobře, už se tam zabydleli po několik generací. Nad městem, které leželo přes sto let v rozvalinách, se vznáší cosi jako kletba, Hospodinův soud. Ale kupodivu se kromě těch „decimovaných“, přinucených obyvatel, nacházejí dobrovolníci! Není překvapením, že lid obdivuje jejich rozhodnutí, že jim žehná (v. 2).

Proč se tímto děním zabývat? Není to něco, co přirozeně vyplynulo ze sociálních podmínek – na venkově, na vlastních polích bude snadnější uživit rodinu, než vybudovat nějakou prosperující řemeslnickou dílnu ve městě. Jeruzalém vždy byl a dosud je místo především duchovní. Tady je chrám, sem přijde jednou podle zaslíbení Mesiáš. Smíme tedy tyto zvláštní události, nechuť a naopak dobrovolnost, přirovnat ke Kristově církvi. Zvláště u nás po období komunistické propagandy je mezi lidmi ostych a odmítání přijít do církve, natož se k ní připojit. Pán Bůh nikoho nenutí, „nedecimuje“, ale čeká zaprvé na věrné dědice odkazu rodičů a předků, ale ještě více na dobrovolníky, kteří se přihlásí k Božímu lidu navzdory svému nedostatku tradice a někdy i předpokladů. Žehná jim nejen církev, ale žehná jim sám Pán Ježíš.

Jeruzalém není město jenom vůdčího kmene Juda. Čteme, že se tu usadili i někteří Benjamínovci (v. 4). Potom samozřejmě příslušníci kmene Léví – kněží a levité. Ne všichni, někteří měli svá dědictví a tedy domovské právo mimo Jeruzalém a ke kněžské službě dočasně do chrámového obvodu přesídlovali (v. 20). Zůstali věrní dvojímu dědictví: chrámové bohoslužbě i venkovskému nebo maloměstskému životu. To bylo jistě významné v době, kdy na různých místech vznikaly synagogy a bylo nutno je vést, organizovat, kázat a vyučovat. Ani my bychom neměli očekávat, že církevní život je možný jen ve velkých městech. Často právě v našem rodišti, vesnici či menším městě nás bude církev potřebovat. Ve velkoměstských sborech se z nás mohou snadno stát pasivní účastníci – tam bývá pracovníků dost.

Problémy s osídlením města jsou tedy vyřešeny a zbývá zasvětit hradby, brány a tím celý Jeruzalém službě Hospodinu. Měla to být *„radostná slavnost posvěcení“* (12, 27). V naší době by se obřadně stříhala páska a významní lidé by pronášeli nudné projevy, zasloužilí pracovníci by dostávali medaile. Tady však nešlo o „slavnostní otevření či předání“ stavby, ale o její zasvěcení do Boží služby. A to se neobešlo bez rituální očisty všech, duchovenstva, lidu, hradeb i bran. Konalo se to zvláštní vodou posvěcení, „očistnou vodou“ smíšenou s popelem oběti (Nu 19, 9). V katolických chrámech to připomíná „svěcená voda“. Pro nás je to důležité vnější znamení duchovního obratu: pokání. To již proběhlo (Neh 9) a nyní je rituálně potvrzeno kropením očistnou vodou. Svěcení budov a předmětů (třeba vojenských praporů) nám není blízké, ale mluví k nám jiná myšlenka: Slavnostní chvíle a radost z úspěchů nás nesmí vést k sebespokojenosti – i při nich jsme jen hříšníci, kteří potřebují očištění nejen nějakou vodou a krví živočišné oběti, ale přímo krví Božího Syna.

Pak následoval zvláštní rituál obcházení hradeb, který patrně nemá v Bibli obdobu (dobytí Jericha sem určitě nepatří!). Byly vytvořeny dva „děkovné sbory“, tedy asi především zpěváci. Vystoupali na ochozy pod vrcholem hradeb, které umožňovaly obranu před dobyvateli. Děkovné sbory byly následovány dvěma skupinami velmožů a kněží s trubkami a s *„hudebními nástroji Davida, muže Božího“* (v.26), tedy s harfami. Jednu skupinu hodnostářů vedl kněz Ezdráš, druhou místodržitel Nehemjáš. Obě skupiny se vydaly po ochozech opačnými směry. Za zpěvu a hudby je zřejmě pod hradbami doprovázel dav mužů, žen i dětí (v. 43). Oba sbory se setkaly na nádvoří chrámu, kde byly obětovány velké oběti – uvědomme si, že si tady Izraelité doslova „odtrhli od úst“, aby vzdali dík Bohu. Můžeme si jen domýšlet, že „podkovovité“ obejití hradeb se zpěvem a hudbou a následný sraz k děkovné bohoslužbě nebyla jenom vynalézavá choreografie, ale že to uspořádání mělo duchovní význam. Patrně je tu naznačena jednota politické vrchnosti a duchovního vedení, ale také všeho lidu před Boží tváří. Není tu žádná chlouba a vyvyšování jedněch nad druhými. Všichni potřebovali pokání a očištění, všichni se setkali na Božím místě.

V tomtéž slavnostním dni byli ustanoveni správci skladů desátek, obětních dávek a prvotin úrody. Působí to možná jako studená „civilní sprcha“ po krásné slavnosti. Někteří lidé se i dnes domnívají, že by církev Kristova neměla mít žádnou „světskou“ organizaci, vedení, kazatele atd. Zeptal jsem se lidí z jedné náboženské skupiny, kdo je vede. „Nikdo,“ zněla odpověď, „nás vede Pán Ježíš.“ Tedy jako by už bylo nastoleno Kristovo zjevné panování. Ale ono není a myslím, že kde není zřetelné vedení církve, je tam vedení skryté. Proč se s tím schovávat? I Boží lid potřebuje organizaci – vzpomeňme na radu Mojžíšova tchána Jitra, která zachránila Mojžíše od kolapsu z přetíženosti.

Samozřejmě zde bylo a možná ještě někde je určité zneužití funkcí a požitků z nich. Ale živá církev nepovažuje své pracovníky a kazatele za příživníky. Ví, že *„dělník je hoden své mzdy“* (L 10, 7). Krásný důvod pro tuto službu Božího lidu pracovníkům zde uvádí Nehemjáš: *„Juda se totiž radoval z kněží a levitů, připravených držet stráž svého Boha a dbát na očišťování“* (12, 44b). Je tu vyjádřena správná pozice obou stran. Pracovníci musejí být věrni svému Pánu a jeho úkolům v církvi a usilovat o čistotu především vlastní, a pak celého společenství. Církev je má podporovat hmotně ne s bolestnou tváří, ale s radostí, že má takové Boží sluhy.

Pavel Javornický

Kutnohorský mír

K letošnímu roku se vztahuje jedno malé, na těchto stránkách doposud téměř nepovšimnuté výročí, spojené s náboženskou svobodou v našich zemích. V březnu 1485 byla na zemském sněmu v Kutné Hoře sjednána smlouva o náboženském míru. Stala se u nás významným předělem mezi dobou husitství a šířením evropské reformace, neboť do budoucna zajišťovala pokojné soužití mezi dvěma hlavními náboženskými stranami v Čechách – katolíky a utrakvisty. K dohodě došlo vlastně z nutnosti, žádná z obou stran si nebyla schopna v zemi zajistit naprostou převahu, a obě strany daly proto před hrozícím novým politicko-společenským rozvratem přednost kompromisu. Kutno-horský mír byl první obecně platnou politickou do-hodou v křesťanské západní Evropě, která narušovala věroučný monopol římské církve, neboť v rámci celé země umožnila legální existenci stoupenců jiného církevního společenství (tj. utrakvistů). Byl mimořádný i svým sociálním dosahem, nevztahoval se pouze na privilegované vrstvy společnosti, ale svobodnou volbu vyznání umožnil bez dalšího omezení též poddaným.

Aktéři dohody se v dokumentu zavázali nadále již navzájem nehanět a neutiskovat, ale snášet v lásce. Vrchnosti obou stran měly svým poddaným dopřát „spasenie hledati podlé jich víry a zvyklosti“. V tomto směru se kutnohorský mír podstatně lišil od augsburského míru z roku 1555, který byl založen na principu „cuius regio, eius religio – čí země, toho náboženství“. Věřící měli právo bez jakýchkoliv omezení navštěvovat kostely s duchovním svého vyznání. Zároveň bylo stanoveno, že k příslušnému kostelu nesmí být povolán duchovní jiné konfese. Vrchnostem tím bylo odepřeno právo provádět na svých panstvích reformaci podle svého vyznání, což by v důsledku časté-

Dokončení na str.4

„Přece mi, Růžo, nebudeš ty staré krámy z půdy tahat do pokoje!“ zhrozila se maminka. „Vždyť ta krabice je samý prach! Leží tam kdovíjak dlouho a už ani nevíme, co v ní vlastně je. Odnes ji do kůlny nebo rovnou do kontejneru! Na co skladovat veteše?“

Maminka měla pravdu. Krabice, kterou držela Růženka v rukou, měla na sobě pořádnou vrstvu prachu a sazí a bylo jasné, že se jí léta nikdo nedotknul. „Ale já jsem, mami, jenom chtěla, aby ses na to ještě podívala. Třebas to není na vyhození. Proč byste to jinak schovávali?“ Tentokrát naopak měla pravdu desetiletá Růženka. Proč vlastně lidé schovávají staré, vysloužilé věci jen proto, že kdysi neměli to srdce je vyhodit?

Momentálně to bylo se starými kufry a krabicemi na půdě dost nahnuté. Růženka si totiž vyškemrala na rodičích, že když si část půdy sama vyklidí, může si tam s holkami zřídit klubovnu. S klubovnami to totiž mají dnešní děti dost špatné. Všelijaké staré přístavky dospělí většinou bourají a pokud je neodstraní, mají v nich spoustu pneumatik, kanystrů a lyží. Že tedy vyšli rodiče Růžence a jejím kámoškám vstříc, byl veliký úspěch. Bylo ovšem jasné, že pokud klubovna opravdu vznikne, bude fungovat jenom v létě, než mráz zažene školačky k teplým radiátorům v dolejším bytě. To ale Růženka zatím neřešila.

Už se chystala uposlechnout maminku a zamířila s krabicí ke dveřím, když tu se ozvala babička, která sledovala v koutě na obrazovce svůj oblíbený přírodovědný seriál: „Počkej, Růžo! Já bych se docela ráda na to ještě podívala.“ Babička Rosalie, po které Růženka zdědila počeštěné jméno, byla „super“. Nikdy vnučku neodbyla, že je unavená a že má práci, ale o všecko projevovala zájem. A také toho hodně věděla, poněvadž učila dříve na gymnáziu.

„No to mě podrž!“ zvolala nadšeně, když odklopily s Růženkou víko krabice. „Vždyť to je adventní věnec, co si přivezla má Mutti z Německa, kde se narodila. Víš, to byla tvá prababička, Růžo!“ vysvětlila babička a už trochu neohrabanými prsty odsunula úplně stranou starý hedvábný papír, který částečně zakrýval obsah krabice.

„Ale vánoční věnec vypadá přece docela jinak!“ namítla Růženka. „Ten, co vloni koupil tatínek na farmářských trzích, byl takový krásně barevný!“ – „No, tenhle už rozhodně moc barevně nevypadá,“ připustila babička. „Já jako dítě jsem ale mohla na něm oči nechat. Ty fábory ovšem neměl takhle úplně vybledlé!“

„A jakpak vůbec vznikl ten zvyk chystat adventní věnce, nevíš, matko?“ začala se zajímat o věnec také Růženčina maminka. „No, milá zlatá, to já vám spolehlivě nevysvětlím. Ony kolem některých věcí – třebas o vánoční písni „Tichá noc, svatá noc“ – vznikly všelijaké pololegendy. Podle jednoho podání prý vymyslel adventní věnec nějaký německý evangelický pastor, který se dost podobal italskému katolickému světci Boscovi. Stejně jako Don Bosco se ujímal bezprizorných dětí z ulice a zřídil pro ně útulek. A když se děti nemohly dočkat, kdy už přijdou Vánoce, vzal ten pastor staré kolo od vozu a osázel je kolem dokola tolika svíčkami, kolik dnů zbývalo do Štědrého dne. A děti je postupně zapalovaly.“

„Tak to bylo něco podobného, jako když si dříve vojáci, kteří měli už dost brzy končit vojenskou službu, pořizovali krejčovský metr a každý den z něho ustřihli centimetr,“ ozvala se maminka. „Byli celí šťastní, když mohli říct třebas: Mám to už za dvacet!“ – „No, nevím, jestli tohle je zrovna nejlepší přirovnání,“ mínila babička. „Mně se ale nelíbí ani ty nové dětské adventní kalendáře, kde si děti každý den vyloupnou z jednoho okýnka kousek čokolády a mrzí je, když je nakonec kalendář prázdný. To přece nemá s tím pravým adventem nic společného. Ovšem já jsem už starý člověk a staří lidi jsou pořád s něčím nespokojení.“

„Ale, babi, co je to vlastně ten advent?“ ozvala se Růženka, která pozorně sledovala rozmluvu. „Advent je, Růžo, cizí slovo a znamená příchod. A v církvi tak označujeme předvánoční dobu, kdy si připomínáme příchod Pána Ježíše na svět. Trvá celé čtyři týdny, aby měli lidé čas důkladně si uvědomit, co ten jeho příchod pro nás znamená!“

„Tak ten věnec, co vloni visel u stropu v kostele, vznikl z toho vánočního kola, co měli v tom děcáku?“ vrátila se Růženka k původnímu tématu. „Ale tam přece měli těch svíček daleko víc!“ – „No, kdyby měla na tom věnci být na každý den zvláštní svíčka, bylo by to dost složité a lidé by si ho asi nepořizovali,“ soudila babička. „Tak se to zjednodušilo a bývají na něm jen čtyři svíce, co označují adventní neděle. Vzpomínám si, že tvoje německá prababička měla dokonce pro každou tu svíčku zvláštní název.“

To samozřejmě probudilo v Růžence nový zájem o věc: „A pamatuješ si ta jména?“ – „Už taky moc ne. Mám matný dojem, že na první adventní neděli se zapalovala svíce „patriarchů“, na druhou svíce „proroků“, na třetí „Jana Křtitele“ a té čtvrté se říkalo buď „andělská“ nebo „Marie, matky Ježíšovy“. Ale za to skutečně neručím.“

„A nepatří na pravý adventní věnec taky nějaké ozdoby?“ chtěla vědět Růženka. „Na tom našem novém jsou takové krásné pestré mašličky a šištičky!“ – „A to je právě to, co mi vůbec nic neříká!“ prohodila kriticky babička. „Když jsem byla malá, stuhy na věnci sice byly, ale jen fialové, takové důstojné, jak to vidíš tady na tom věnci z půdy. Však lidi celou adventní dobu brali hodně vážně. Katolíci, pokud měli blízko kostel, dokonce každé ráno chodili na roráty, ranní mše.“

„Co kdybys už, Růžo, přestala babičku obtěžovat?“ vložila se opět do rozmluvy maminka. „Pokud jde o tenhle vyřazený věnec, je už opravdu k nepotřebě. Ale co kdybyste si s holkami vyrobily samy nový? Zatím je čas, ale najednou tu bude začátek prosince, ani se nenadějete. Alespoň bys měla příležitost holkám vysvětlit, co to je advent.“

Daniel Henych

Listy M. Jana Husa

69. Janu z Chlumu

Zítra o 16.[2]hodině mám být vyslýchán; předně, zda chci připustit, že kterýkoli článek vyňatý z mých spisů je bludný a že jej pod přísahou odvolávám a prohlašuji opak; za druhé, zda chci vyznat, že jsem kázal ty články, které jsou potvrzeny svědky; za třetí, že je přísežně odvolávám. Jestliže Bůh podle své milosti přivede krále k výslechu, rád bych viděl, aby slyšel, která slova nejmilejší Spasitel vloží v má ústa. Kdyby mi dali péro a papír, písemně bych takto odpověděl, jak doufám z pomoci Boží: Já, Jan Hus, v naději sluha Kristův, nechci připustit, že kterýkoli článek vyňatý ze spisů mých je bludný, abych tak nezavrhl mínění svatých učitelů a především svatého Augustina.[3] Za druhé nechci vyznat, že články křivými svědky mně přisuzované[4] jsem tvrdil, kázal a je zastával. Za třetí nechci odvolat s přísahou, abych křivě nepřísahal. Pro Boha, uchovejte mé listy opatrně a dbejte,[5] aby také byly dopraveny do Čech opatrně, aby nevzniklo lidem veliké nebezpečenství. Jestliže bych více nepsal Lásce Vaší pro nějakou příhodu, zapřísahám vás, se všemi přáteli mne chovejte v paměti a modlete se, aby mi dal Bůh vytrvalost spolu s bratrem mým, v Kristu milým, mistrem Jeronýmem, poněvadž soudím, že také on vytrpí smrt, jak jsem vyrozuměl od sněmovních poslanců.

69. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

69. Janu z Chlumu. [1]
R. 1415, 6. června. (1415, 5. července.)

Jak při prvním bouřném a bezvýsledném slyšení dne 5. června, tak i potom chtěl soudící sněm při Husovi toho docíliti, aby prostě a krátce k domnělým bludům svým, byť mu i neprávem přivlastněným, se přiznal a je odpřisáhl.
V přítomném, v den před slyšením psaném listě Hus oznamuje, co zítra odpoví na otázky, jež mu soudcové přichystali a o nichž ho napřed zpravili; napomíná, aby opatrni byli v uschování dopisů a dopravení jich do Čech, a prosí, aby ho pamětlivi byli.
[1] Pal. 212, Tom. 574. [2] O 10. hod. dopol., počítá-li se den 24hodinový večer od 6 do 6. [3] Viz list 68, pozn. 8. [4] N. p., že po posvěcení zůstává na oltáři hmotný chléb, že kněží ve smrtelném hříchu jsouce neplatně přisluhují, že spravedliví laikové moci kněžské požívají, že posvěcení kněžské jest pouhým vynálezem lidským aj.; mimo tyto úplně smyšlené byly jiné články, které jen z části na pravdě se zakládaly, poněvadž věty byly podány porušené a zmrzačené. [5] Těch, jimž listy svědčily, již dodání jich zprostředkovali a již v listech byli pozdravováni a jako přátelé Husovi vyzrazeni.

KOSTNICKÉ JISKRY
17. července 1914 List budící české svědomí č. 15

Sv. - vítský chrám

Řím staví již do boje kde jakého svatého, aby od "milovaného Jím národa"odehnal přízrak Husův, který znepokojuje jeho svědomí. Jan Nepomucký nestačil vykonati tento úkol, pro který byl vynalezen, ani Cyrill a Metoděj se příliš neosvědčili; dělají se tedy illuminace sv. Václavu, jenž se vyhlašuje vzorným panovníkem českým. Dovídáme se, že i sv. Vít má pomoci v této "kulturní vojně", a sice má kathedrála, jemu na Hradčanech zasvěcená, být slavnostně po hlavní opravě otevřena také v červenci 1915, ač k tomu není historického důvodu. Připomínáme, že na školách jsou děti téměř nuceny přinášeti od rodičů příspěvky "Jednotě na dostavění chrámu sv. Víta", a takto ze spolku, majícího prý za účel zvelebování domácích památek uměleckých, stává se nástroj klerikální politiky! Dožijeme se, jak se zdá, vůbec zajímavých sporů a rozpaků příštího roku!

* * *

Dělají si čest

V Lužné u Rakovníka usnesli se postaviti novou školu. Protože měla být otevřena r. 1915, byl učiněn a s nadšením přijat návrh, aby se jmenovala školou Husovou. Pak ale poznenáhlu si to páni rozmýšleli, že by to nebo onde označení nebylo příznivě posuzováno, a proto ustupovali, až zase se usnesli, že škola se Husovou jmenovat nebude.

Kutnohorský mír

Dokončení ze str. 3

ho střídání majitelů jednotlivých panství vedlo k hádkám a chaosu.
Smlouva byla nejprve sjednána na dobu 31 let a po očekávaném dosažení dohody s papežem se předpokládalo neomezené prodloužení její platnosti. Kutnohorský mír se stal zemským zákonem, v platnost vstoupil na den sv. Václava 1485. Do tohoto data měly být zrušeny všechny dosavadní úmluvy o náboženských a církevních otázkách, které by nové smlouvě odporovaly. Kutnohorský mír však neznamenal náboženskou svobodu bez hranic v dnešním smyslu. Již v době svého vzniku stavěl mimo ochranu Jednotu bratrskou, která tak musela nadále čelit opakovaným pronásledováním. V 16. století katolický panovník kutnohorským mírem opakovaně argumentoval proti sílícímu počtu domácích přívrženců evropské reformace. Přesto se na tomto základě vytvořila multikonfesní společnost, která byla potlačena teprve rekatolizací zahájenou na počátku třicetileté války. Tehdy byl kutnohorský mír jako zemský zákon anulován a částečný návrat k principům náboženské svobody přineslo až vyhlášení tolerančního patentu v roce 1781. Úplná náboženská svoboda byla pak povolena vydáním rakousko-uherské prosincové ústavy v roce 1867.

Jiří Just

Mistr Jan Hus a Delawaři

Zajímavé a provokující spojení, viďte? Mnoho se letos napsalo oslavných souvětí o české reformaci a naprosto opomenuti zůstali Moravané – Moravští bratři. Proč? Protože mluvili německy? 18. století přece neznalo nacionalismu, přišel až v 19. století. Přesto První republika Moravany nepřijala do svých dějin. Nehodilo se jí to do „krámu“. Pracně ze země vydupávala naše češství, na které po 300 let bylo vyhlášeno „embargo“, pracně vše očišťovala od německé řeči. Druhá příčina vyvstala po následném únoru 1948, kdy bylo potřeba zbavit náboženských předsudků naši společnost. Přesto je skutečností, že Moravští bratři na cestě proreformačního úsilí dospěli ze všech duchovních proudů v českých zemích nejdále. Reformace u nás těžce zápasila o holou existenci a neměla dostatek síly ke splnění příkazu Kristova „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého...“. Moravští bratři a sestry také neměli dostatek sil a prostředků, ale přesto šli, protože šli v síle Ducha svatého. Nezdržovali se příliš s budováním institucí a zázemí, cítili to jako osobní zodpovědnost danou jasným příkazem Kristovým. Asi 160 Moravanů se vydalo na misii do světa.

Kolébkou Moravských bratří je Suchdol nad Odrou, proto zde vzniklo sdružení MORAVIAN Historicko-vlastivědná společnost a Muzeum Moravských bratří. Při provádění expozicemi občas jsem byl dotazován, jestli zůstalo alespoň něco z toho ohromného celoživotního úsilí misionáře ze Suchdolu - apoštola indiánů Davida Zeisbergera. Odpověď jsem se vždy snažil zahrát do „autu“, nebo po pravdě říci: Nevím.
Ve dnech 15. – 17. listopadu se stal Suchdol n. O. středem pozornosti velkého etnografického projektu „Manhattan connection“ (Propojení s Manhattanem). Tým, sestavený z etnografů, historiků a filmového štábu z Mnichova, přivezl do Suchdolu n. O. skupinu kanadských Delawarů (2 muži a 3 ženy), kteří se zabývají vlastní identitou. Pátrají po okolnostech, jak se ocitli v Kanadě, daleko od svých původních lovišť na Manhattanu. Chtějí se dozvědět, kdo byl David Zeisberger. Vlastní psané dějiny totiž nemají, věděli jen z tradovaného ústního podání, že je odvedl z Pensylvánie, z dosahu civilizace bílých a tím je zachránil před osudem, který provázel jiné příslušníky indiánských kmenů. Pravlast národa Leni Lenape, kteří jsou známi jako Delawaři, byla vystavena náporu civilizace při kolonizaci Ameriky hned v počátcích. Byli nuceni ustupovat do vnitrozemí, kde se setkali s misií Moravanů, kde nejznámějším představitelem byl David Zeisberger (1721 – 1808), nadaný, ovládající několik indiánských dialektů, takže občas působil i jako diplomat při vyjednávání mezi indiány a bělochy. Především ale, miloval své indiány a obětoval jim celý svůj dlouhý dobrodružný život, chránil je před dvěmi vleklými válkami, usiloval o přetvoření Ohia ve stát pro indiány. Při druhém válečném konfliktu, kdy američtí osadníci se vzbouřili proti anglické koloniální vládě, 6 let své indiány držel v neutralitě. Přesto byl deportován i se svými křesťanskými indiány pod dohled anglického Detroitu. Během dalších 17 let čekání na ukončení války založil pro Delawary poblíž Detroitu na řece Tames osadu Fairfield a New Fairfield, dnes Moraviantown. Jejich potomci zde žijí dodnes v malé rezervaci.
Moravian Historicko-vlastivědná společnost připravila v pondělí 16. 11. 2015 pro tento tým program: Prohlídku muzea, kde jsou mimo jiné informace o osadě Fairfield. V Parku Moravských bratří jsme k velikému překvapení a dojetí Delawarů společně zasadili strom z Fairfieldu, který v r. 2006 přivezl jako malé semenáčky zájezd z Toronta. Dnes je již 2 m vysoký. V lesním kostele Martina Schneidera za Suchdolem, kde byl počátek zdejšího duchovního probuzení, jsme se sešli ke krátké bohoslužbě, vykonané kazatelem Jednoty bratrské. Zazněla zde i slova o odpuštění jako dluh bělochů k indiánům. Zastavili jsme se i na místě, kde se první emigrující Suchdolané Davidové Nitschmannové, Zeisberger a Teltschik loučili s domovem. Prohlédli jsme si i velký selský dvůr Zeisbergerů a večer se uskutečnilo setkání s jejich náčelníkem Gregem Petersem z Moraviantown a dalšími členy kmene Delawarů v kulturním domě, kde předvedli něco ze svého kulturního dědictví: oblečení, tanec, duchovní píseň, řeč, powerpointovou presentaci o jejich svízelné minulosti i současnosti. Pouze jedna z nich uměla delawarsky. Pro veřejnost byl promítnut film David Zeisberger apoštol indiánů.
Museli jsme si vyslechnout i nepříjemné věci o příkoří, které ještě v nedávné současnosti museli prožívat a nechat si líbit. Děti byly rodinám odebírány a dávány do internátů, kde jako trest za to když promluvili delawarsky, bylo vypláchnutí úst mýdlovou vodou, dlouho jim bylo upíráno volební právo a podobně. Netušili jsme, jak hluboho je v nich zakořeněn pocit hořkosti z toho, že pro indiány bylo vždy jen vše v horší kvalitě. Pocit rezervovanosti, vzdoru, obezřetnosti lze překonávat jen upřímným jednáním a projevy přátelství. Vždyť přijeli do Evropy jako do země těch, kdo jim vše vzali: Jazyk, zemi, domov, původní náboženství. Dva z nich se hlásí ke křesťanství. Ostatní nemají jasno, zda misie byla pro ně přínosem, či naopak. V tom jsou zajedno s Evropany. Víra se prostě nedědí.

Za Moravian a Muzeum
Moravských bratří v Suchdole n. O.
Daniel Říčan

Obvyklá a naléhavá prosba ke konci roku

Vážení čtenáři, i tentokrát se na vás obracíme s prosbou o příspěvek na tiskový fond Kostnických jisker - bez vaší pomoci bychom začínali další ročník s dluhem, a to by nebyl podařený start.
Nechceme vás však pouze oslovovat s žádostí o finanční dar - připomínáme, že jsme pro vás nachystali možnost pořízení Dárkového poukazu na předplatné na rok 2016, kterým můžete někoho obdarovat a zároveň tak napomoci rozšířit okruh čtenářů, což by bylo velice vítané. Krátce zopakujeme jednoduchý postup, jak byl popsán již v č. 33/2015:

Čtyři kroky, jak postupovat:
1. Uhradit částku 500 Kč /481 Kč předplatné + náklady na poštovné/ Č.ú .: 228961190/0300; var. symbol: 2016; specifický symbol: telefonní číslo objednatele (dárce); nebo v hotovosti na sekretariátu Ječná 19, Praha 2;
2. Informovat sekretariát KJ o úhradě předplatného mailem, poštou, osobně, telefonicky; sdělit jméno a adresu objednatele (dárce), jméno a adresu obdarovaného (adresa pro doručování)
3. Sekretariát zašle po obdržení platby objednateli (dárci) Dárkový poukaz na roční předplatné /s identifikačním číslem/;
4. Objednatel (dárce) věnuje Dárkový poukaz odběrateli (obdarovanému). Sekretariát již zařídí u České pošty doručování ET-KJ na adresu odběratele (obdarovaného).

A poznamenáváme, že kdyby se nestihl tento postup tak, aby příjemce obdržel hned první číslo r. 2016, že toto předplatné přesáhne do dalšího roku o počet zameškaných čísel.

Kostnická jednota - Sdružení evangelických křesťanů
Ječná 19, 120 00 Praha 2, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz

Děkujeme těm dárcům, kteří již zareagovali na naši prosbu, a doufáme, že se k nim přidají i další. Máme naději, že i tentokrát nám pomůžete překonat tuto svízelnou situaci a podpoříte vydávání Evangelického týdeníku Kostnických jisker.
Pro sváteční dny vám přejeme mnoho radosti, pokoje a jistoty, že do všech našich bolestí a starostí přichází ten, který to nejen s námi dobře myslí, ale který také vše pro nás dobře vykonal.
A s apoštolem Pavlem radostně vyznávejme: "Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista."

Za vydavatele a redakci
Bohumil Kejř

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

36-37/2015

16. prosince 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. ledna 2016

Z obsahu

* *Hledejte moji tvář*
* *Do světa s láskou*

Poselství ke 4. adventní neděli

Máme se vůbec z čeho radovat?

V roce 2000 přijalo 191 zemí OSN plán s názvem „Rozvojové cíle tisíciletí“, který obsahoval 8 bodů: 1. Vymýtit extrémní chudobu a hlad; 2. Zpřístupnit základní vzdělání všem; 3. Rovnost pohlaví; 4. Snížit dětskou úmrtnost; 5. Zlepšit zdraví matek; 6. Boj proti nevyléčitelným chorobám; 7. Trvalá udržitelnost životního prostředí; 8. Vytvořit globální partnerství pro rozvoj. Po 15 letech plnění tohoto plánu OSN zveřejnila výsledky jeho plnění a jsou neuvěřitelné. Počet extrémně chudých lidí na planetě se snížil o polovinu ze 1,9 miliardy na 836 miliónů. Místo 83 % v roce 2000 dnes navštěvuje základní školu 90,1 % dětí z rozvojových zemí. Snížila se úmrtnost dětí i rodiček o polovinu. K pitné vodě má přístup nyní 90 % populace oproti 75 % v 90. letech atd.

Zkrátka OSN zaznamenala obrovský úspěch při řešení těch nejhorších civilizačních problémů. Svět se však neraduje.

Apoštol Pavel ale vyzývá k radosti. Vyzývá i nás: RADUJTE SE! Díky Bohu, protože se máme skutečně z čeho radovat. Vždyť Pán je blízko! Jeho království je blízko. Ne snad, že by byl přítomen ve výše zmíněných statistikách. To určitě ne. Ale jistě je přítomen v srdcích všech těch lidí, kteří denně pracují, aby se mnohým potřebným žilo na tomto světě lépe. V tom je nám Pán blíž víc než kdykoli předtím. Nemusíme se trápit starostmi, podléhat panice a hysterii, které vyvolávají násilníci, média a populisté. Smíme se radovat, že Bůh působí ve světě dobro, kterého není málo a které je patrné, viditelné. Smíme mu v modlitbách děkovat za veliké milosrdenství a péči o nás. Smíme ho prosit o cokoli. Doba adventní je mj. časem ztišení a zmírnění tempa. Smíme umlknout a nechat v sobě zavládnout pokoj Boží, který převyšuje naši představivost. Pokoj Boží, který smíme zažívat v daru, který nám Kristus přináší – v Boží lásce i v lásce k našim blízkým. Klidně si dovolme vyslechnout Pavlovu výzvu: *Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.* (Filipským 4,4-7)

Jakub Malý,
seniorátní farář
pražského seniorátu ČCE

Sdílet moc Ježíšova příběhu

Ti, kteří byli s ním, se ho ptali: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?“ Ježíš jim řekl: „Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci; ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky (…) až na sám konec země.“

Skutky apoštolů 1,6-8

Co je největším bohatstvím současné církve? Krásné siluety či interiéry kostelů? Dlouhá tradice otců a matek víry, teologů a svědků minulých generací, míst, kde se konala její práce? Hierarchie pravomocí a úřadů? Dobročinnost, kterou často koná? Její (přinejmenším někteří) vlídní a vzdělaní členové?

Ani žádná konkrétní křesťanská komunita, ani církev jako celek nemá nic cennějšího než Ježíšův příběh. Příběh toho, který sestoupil z Božího světla do našeho světa. Příběh toho, který z lásky k nemocným a zoufalým konal divy a znamení. Příběh toho, který v ilustrativních podobenstvích i diskusích s učenými představoval Boha jako nezpochybnitelnou, ale zároveň otevřenou a laskavou autoritu. A především příběh toho, který údělem svého ukřižování a vzkříšení postavil už napořád most mezi Božím a lidským světem.

Prvním z úkolů církve mezi dvěma největšími adventy (= příchody) Božího vlivu do světa je tedy vždy znovu objevovat a sdílet moc Ježíšova příběhu. Tak, jak ho popisují biblická i pozdější svědectví. Tak, jak do něho vtahují obřady křtu a večeře Páně. Objevovat ono vyprávění pro sebe, ale rovněž pro necírkevní okolí, které nás obklopuje. Ježíšův příběh máme oblékat do takových slov, ilustrací a forem, které budou srozumitelné právě i lidem, kteří jsou naší víře zatím vzdáleni. Nic lepšího pro tento svět než toto svědectví přece nemáme.

Mám dobrou naději, že pokud v tomto klíčovém úkolu obstojíme, to ostatní důležité (hezké kostely, síly i prostředky k dobročinnosti…) nám bude v hojné míře přidáno.

Roman Mazur

Bohem obdarovaní umí správně obdarovávat

K Vánocům již dlouho neoddělitelně patří dárky. Máme to zásadně odmítat a považovat za svou duchovní prohru, když rok co rok stejně jdeme a nějaké dárky sháníme? Nebo stačí to sváteční obdarovávání jen správně uchopit a usměrnit? V Písmu jsou svátky vlastně vždy připomínkou velkých skutků Božích pro nás a díkůvzdáním za Boží dary. Ve Staré smlouvě díkůvzdáním za vyvedení z Egypta, za Smlouvu (Tóru), za uvedení do zaslíbené země, za Hospodinovo kralování a za shovívavost vůči hříchům lidu. V Nové smlouvě za příchod Spasitele, za naději jeho plného kralování, za vykoupení z moci hříchu, za Kristovo vítězství nad smrtí a za dar Ducha svatého. V obou smlouvách se též slaví díkůvzdání za úrody, ve Staré dokonce několikrát za rok. A ti, kdo se cítí Bohem obdarováni a slaví svátky, jsou vždy také vedeni k tomu, aby sami obdarovávali.

V 8. kapitole knihy Nehemjášovy čteme o tom, jak si navrátilci z exilu vyžádali veřejné předčítání z Tóry. Bylo to zřejmě někdy v době vinobraní, kdy se slaví Nový rok a Den smíření. Muži i ženy se shromáždili, kněz Ezdráš četl a levité překládali a vykládali smysl. Navrátilci naslouchali celé dopoledne, a pak se svorně rozplakali, protože pochopili, že nežijí podle Boží vůle. Místodržící Nehemjáš, kněz Ezdráš i levité však nenechali lid, aby si zoufal a sypal si popel na hlavu. Řekli: „Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posílejte dárky těm, kdo nemají nic připraveno. Dnešní den je zajisté svatý našemu Pánu. Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou.“ Shromáždění poslechli, uspořádali velice radostnou oslavu toho, že porozuměli Hospodinovu Slovu, a štědře obdarovali jídlem ty, kdo v těchto svátečních dnech neměli nic připraveno, aby mohli slavit s nimi. Když totiž někdo v ten čas nepekl a nekupoval sladké víno, tak určitě proto, že po celý rok žil z ruky do úst. Ale chudí by přece také měli dostat příležitost bezstarostně prožívat radost z Hospodina! I oni jsou synové a dcery Izraele, kteří porozuměli Božímu Slovu a chtějí poslouchat svého Krále, Hospodina. Proto je v Zákoně přikázáno, aby Izraelci nechávali při sklizni paběrky a zvali sirotky, vdovy a bezzemky k Hospodinově slavnosti prvotin. A proto patřilo v židovstvu k dobrému mravu rozdávat v sobotu chudým výslužky, aby měli maso, víno a sladkosti na sváteční stůl. O tom se dočtete i v příbězích, které se odehrávají v minulém či předminulém století.

V Nové smlouvě nemáme žádná ustanovení ohledně slavení svátků. Ale apoštol Pavel píše ve 2. Korintským 8,9: „Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.“ A píše to v souvislosti se sbírkou na chudé v Judsku, kterou pořádal mezi křesťany z pohanů. Vyzývá Korinťany, aby dávali podle svého uvážení, dobrovolně, radostně a štědře, protože „radostného dárce miluje Bůh“. Ale současně upozorňuje, že není účelem, aby se dárci z vděčné horlivosti zruinovali; účelem je, aby došlo

Dokončení na str. 2

Budem’ si říkat

Budem’ si říkat
při svíčkách
jak je to dávno
co jsi přišel mezi lidi
budeme zpívat
v písničkách
jak tě svět přijal
a co jsi za vše
potom sklidil

Pane Ježíši

Budem’ si říkat
při svíčkách
jak jsme dnes jiní
že už známe svoje chyby
budeme zpívat
v písničkách
jak je to málo
když neseme ti k jeslím sliby

Pane Ježíši…

Tomáš Kepr

Z církví doma i ve světě

Tomáš Halík jmenován viceprezidentem mezinárodní vědecké rady ve Washingtonu

Během svého pobytu v USA byl prof. Tomáš Halík jmenován viceprezidentem celosvětově působící Rady pro výzkum hodnot a filosofie (Council for Research in Values and Philosophy) se sídlem ve Washingtonu DC. Christnet.cz o tom informovala Česká křesťanská akademie.

Tato významná mezinárodní instituce sdružuje přední světové filozofy a vědce ve společenskovědních oborech, vytváří síť výzkumných týmů po celé planetě, organizuje mj. Světové kongresy filosofie, které se v minulosti konaly např. v New Yorku, Keni, Bogotě, Jeruzalémě a Athénách (příští Světový kongres filosofie se bude konat v roce 2018 v Pekingu).

Tomáš Halík se podílel od roku 2011 na jednom z mezinárodních výzkumných projektů této instituce a od počátku letošního roku je řádným členem Rady. Rada působí celosvětově od sedmdesátých let a roku 2013 byla v Athénách poctěna Cenou za globální dialog (Global Dialogue Prize). Na základě výzkumu světového kulturního dědictví a současných změn ve světě vydala na 300 svazků vědeckých prací.

Více informací o radě najdete na http://www.crvp.org/

www.christnet.cz

Slovensko dobrovolně přijme 149 křesťanů z Iráku

Slovensko na dobrovolném principu přijme 149 asyrských křesťanů z Iráku, kterým podle slovenského ministra vnitra Roberta Kaliňáka hrozí pronásledování ze strany radikálního hnutí Islámský stát. Jde o mnohem menší počet osob, než by na Slovensko připadlo v rámci přerozdělení běženců na základě povinných kvót, které Bratislava ale odmítla a které hodlá napadnout u unijního soudu.

Dohromady jde o 25 rodin, které obstály v bezpečnostní prověrce slovenských úřadů. Vzděláním jsou umělci, lékaři či programátoři a hovoří aramejsky. Po příjezdu na Slovensko budou umístěni do azylového tábora ve městě Humenné na východě země. V další integraci do života v zemi pod Tatrami jim bude pomáhat také Římskokatolická církev. Náklady na jejich pobyt bude stát hradit z peněz již vyčleněných na azylovou politiku, církev zase použije peníze z vybraných darů. "Nyní se snažíme konkrétně pomoci těm lidem, kteří mají přijít z území, kde nemají žádná práva a kde jsou pronásledováni kvůli svému křesťanskému přesvědčení," uvedl nitranský biskup Viliam Judák.

Slovensko v současné migrační krizi odmítlo přerozdělování uprchlíků na základě povinných kvót. O rozmístění 120 000 běženců v EU rozhodli ministři vnitra států evropské osmadvacítky jasnou většinou hlasů v září. Levicová vláda slovenského premiéra Roberta Fica vzápětí oznámila, že se tomuto rozhodnutí nepodřídí. Slovenská vláda již dříve čelila kritice části médií či aktivistů za to, že připravovala pomoc pouze křesťanům.

podle ČTK

Moudrost moudrých se setkala s Boží slávou

"Aj, panna těhotná bude, a porodí syna, a nazveš jméno jeho Emmanuel, kteréž se vykládá: S námi Bůh" Evangelium podle Matouše 1,23

Když Matouš psal své podání evangelia, bylo smutno v zemi, kterou Hospodin už zdávna zaslíbil potomkům Abrahama, muže víry a naděje. Snad krátce před tím, než Matouš odložil pero, padly hradby Jeruzaléma a do základů byl zničen i Hospodinův chrám. Syny praotce Jákoba přepadl pláč a u trosek zdi, které se začíná říkat Zeď nářků, vylévají svá srdce s hořkými výčitkami: Bože náš, proč jsi nás opustil? Na dlouhá staletí se stane někdejší Město Pokoje Hospodinova místem, po kterém budou šlapat národy "bohů cizích".

Ale také "křesťané", jak si začínají říkat lidé, které podmanil svým slovem s mocí rabi z Nazaretu, nesou těžce časy nepřízně a nepochopení. Velké postavy církve, zrozené pod rameny kříže na Golgotě, potkává podobný osud jako jejich Mistra. Mrtev je Petr, pastýř beránků Páně, a s ním nalézá v Římě svůj poslední den i 13. apoštol – Pavel z Tarzu. Říše nástupců slavného Augusta se prostírá kamkoli dohlédnete od východu až na západ. Království Boží, o němž Ježíš vyprávěl, že se přiblížilo, se ale ztrácelo v mlhách netrpělivosti. Jen vzpomínka na podivuhodné ráno vzkříšení a slova Páně: *Opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste byli tam, kde jsem já.* (Jan 14,3) probouzely odvahu víry, která očekávala slavný ADVENT.

ČEKÁNÍ, je však bolestným stavem naší mysli. Provází ho nejistota. Čas jako by se zastavil a naděje ztrácí na intenzitě. Kdo povzbudí, kdo potěší, kdo ukáže za obzor jasnější než přítomnost? A tu se Matouš chápe pera a píše evangelium – radostné poselství. Neplačte, s námi je Bůh! Dávné slovo proroka Izaiáše také čekalo rok za rokem, desetiletí za desetiletím jako zapomenuté. A přece se stalo skutkem. Přišla noc, zvláštní a naplněná tajemstvím. Andělé mluví lidským hlasem, hvězdy se zastavují ve svých drahách a z míst, odkud od nepaměti přicházely armády zhoubců, kráčí lidé, jimž moudrost věků byla málo. Nesli dary králi, který neměl žádné poddané. Klekají před dítětem, ležícím v tak neskutečné chudobě, že by se chtělo plakat. Ale oni se radují, protože moudrost moudrých se setkala se slávou Boží NA ZEMI. Tam, kdesi "VE HVĚZDÁCH ", ji nenašli. ŽIVOT položil Pán Bůh sám do městečka a do krajiny, kterou učinil místem své slávy, která jako láska sestupuje k čekajícím. Čekající Abraham, čekající Job, čekající Marie, čekající Josef, čekající Simeon, čekající Lazar, čekající bez naděje i čekající s nadějí... Ti všichni VIDÍ a SLYŠÍ, že s námi je Bůh, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, ale také Otec Ježíše Krista i Otec náš. Nebojte se! Ta noc, plná tajemství, je nocí radostnou. Narodil se Kristus, náš Pán, a s ním začalo i Boží království. Stačí jen naslouchat, vztáhnout ruku a důvěřovat…

František Pavlis

Bohem obdarovaní umí správně obdarovávat

Dokončení ze str. 1

k vyrovnání, jako třeba při sběru many na poušti. Aby v Božím lidu nikomu nepřebývalo a nikdo netrpěl nedostatkem. A na konec ujišťuje: Nemusíte se bát o sebe, neboť „Bůh má moc zahrnout vás dary své milosti, abyste vždy měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo. Vším způsobem budete obohacováni, abyste mohli být velkoryse štědří; tak povzbudíme mnohé, aby vzdávali díky Bohu."

Takže není třeba šmahem zavrhnout vánoční dárky, ale je třeba to své obdarovávání rozšířit a usměrnit. Nejčastější chybou při něm totiž je, že zapomeneme na ten prvotní důvod ke slavení svátků i k obdarovávání: že už z nás nepřetéká radost z lásky živého Boha, který se nám v Kristu daroval a přišel mezi nás, aby nikdo z nás už nebyl ve tmě sám. Že se naše myšlení soustřeďuje na nás samotné a na naše nejbližší, se kterými se celý rok v poklusu míjíme. A že si před svátky každoročně necháváme namluvit, že teď jim musíme co nejpřepychovějšími dárky dokázat, jak moc nám na nich záleží. Že ty dárky už nejsou součástí pozvání k radosti z Boží lásky, ale jakýmsi nárazovým předváděním lásky naší. Právě tenhle přesun soustředění z Boha na sebe a na nejbližší lidi také v posledu nahrává komerčnímu zneužití svátků. Právě tohle myšlení může lidi dovést až k tragickým následkům, jako je nezvládnutelné zadlužení. Jak se bránit? Myslím, že nejlépe duchovně. Když někdo z našich nejbližších potřebuje koupit něco nákladnějšího, netrvat na tom, že to dostane až k Vánocům. V adventu a o Vánocích zvlášť pečlivě naslouchat Božímu slovu. Stát se pomocníky, kteří umožní dalším lidem slavit Boží dobrotu, jak jsme četli v Nehemjášovi: Třeba tak, že přineseme část svých vánočních dobrot do sboru, do balíčků pro osamělé stařičky a stařenky, a že s nimi pobudeme. Nebo podporou těch, kdo vaří polévky na náměstích a štědrovečerní večeře pro bezdomovce. Nebo zapojením do sbírky hraček pro děti v ústavech. Nebo tak, že věnujeme svůj čas něčemu, čím náš sbor chce pozvat k vánoční radosti i širší veřejnost, či dobročinným bazarům. Chceme-li dát něco, co nevyšumí s koncem svátečních dnů, můžeme třeba koupit nějaké chudé rodině v Africe kozu. Nebo přispět nějaké charitativní organizaci, jejíž činnost zvláště oceňujeme, na služby potřebným. Nebo přispět do sbírky, která má nějakému chudému sboru umožnit, aby splnil povinný odvod a mohl i v příštím roce mít vlastního faráře. Možností je celá řada. Viděno očima víry, všechny mají jedno společné: chtějí odstranit nějakou překážku, která brání lidem plně žít, a tudíž jim také brání vidět a uchopit Boží lásku. Je vlastně jedno, jakou si vybereme, hlavně když to uděláme z vděčnosti za Spasitele, za ten největší dar, který jsme dostali od Boha.

Dagmar Ondříčková,
Českobratrská církev evangelická

Přání všem křesťanům

Poslouchám Václava Neckáře: „Beránku náš, na nebesích, neopouštěj nás…" a myslím při tom, že dokonce ani křesťané namnoze nechápou a dost nežasnou nad tím, jaká vesmírná změna proběhla, když jeden z Boží trojice, a to zrovna ten nejmilovanější a jediný obraz neviditelného Boha, sama jeho podstata, skrze kterého povstalo všecko, co povstalo, ve chvíli, kdy z úst anděla zaznělo stvořitelské Boží slovo „Počneš a porodíš Syna", se najednou oddělil od Trojice a omezil své bytí do lidského zárodku v Mariině těle.

To právě proto, aby se začalo uskutečňovat v lidské historii jeho odvěké „ano" k oběti, vyslovené PŘED ustanovením světa. Už na věky zůstane Beránkem zabitým, ne už JEDINÝ Boží syn, ale prvotina sourozenců, kterým svojí obětí umožní znovuzrozením přijmout Boží podstatu a stát se jeho spoludědici a dědici jeho Otce – Boha Stvořitele. Beránek na trůnu nesoucí na věky znamení své oběti je pro celou věčnost zárukou, že smíme s ním být ve slávě a hledět na jeho odvěkou slávu Beránka.

Vnímají vůbec krví Beránka vykoupené Boží děti všecky rozměry té Lásky, která přišla spasit celý vesmír? Beránek Boží sestoupil hluboko do pekla, kam už nikdo nemusí, zrušil svojí obětí zápis proti nám a vrátil se, aby do široka zvěstoval pokoj pro všecky lidi od Adama až po posledního na tomto světě žijícího člověka: Všichni patří jemu jako jím stvoření a jím z moci protiprávního okupanta vykoupení. Ta nedozírná výška Lásky, kdy v něm a s ním jako jeho spoluvladaři smíme vysoko nade vším, jedno s ním spasitelnou láskou objímat celý jeho jím vykoupený svět a navracet ho pod jeho žezlo svým vykoupeným životem jeho svědků.

To všecko tušit a vnímat a žít sobě i vám všem ze srdce přeji a u jeho trůnu v žasnoucí pokoře nárokuji. Jsme velvyslanci nebeského Krále. Naše korouhev je jeho nekonečná, všeobsáhlá a bezpodmínečná láska. Ke dni vykoupení jsme zapečetěni jeho Duchem, který tuto Boží lásku do našich srdcí vylévá, aby se v našem životě stávala tím tryskajícím zdrojem pro svět, do kterého nás proto postavil jako své vyslance a svědky. Zatím jako partyzány na okupovaném území, dokud se nevrátí spolu se svojí vykoupenou Církví ve veliké moci a slávě, aby zjevil celému vesmíru své vladařské nároky a uplatnil je viditelně. A z nebeské svatyně k nám zní žehnání Velekněze:

Ať ti Hospodin žehná
a chrání tě!
Ať nad tebou Hospodin
rozjasní svou tvář
a je ti milostiv!
Ať k tobě Hospodin
pozvedne svou tvář
a zahrne tě pokojem!
Nu 6,24–26

Ludmila Hallerová

Stal se člověkem

A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradávna, ode dnů věčných. *Micheáš 5,1*

Když prorok Micheáš psal tato slova, nebyl už Betlém nevýznamnou vesnicí. Šalomounův syn, král Roboám dal kolem strategicky položeného sídla postavit hradbu a začlenil ho tak do soustavy opevněných měst. Do povědomí Izraele se však Betlém zapsal už dávno předtím. Bejt Lechem, což znamená Dům chleba, byl rodištěm Šalomounova otce, krále Davida. Jestliže se Šalomoun stal typem moudrého panovníka, tak David byl vnímán jako panovník zbožný. V dobách, kdy to šlo s Izraelem politicky i nábožensky s kopce, na jeho vládu lidé vzpomínali jako na zlatý věk. A odtud už byl jenom krůček k touze po panovníkovi, který by se mu podobal a tu dávnou zlatou dobu vrátil.

Prorok Micheáš přetavuje lidové touhy v jasnou tezi: Vytoužený panovník přijde! A jedním z jeho poznávacích znaků bude, že se narodí na stejném místě, jako jeho slavný předobraz, král David. Evangelista Matouš zakomponuje tuto Micheášovu výpověď do svého spisu. Když do Jeruzaléma přijdou mudrcové od východu a ptají se po právě narozeném králi Židů, svolá Herodes velekněze a zákoníky a ti, s odvoláním na proroka, mudrcům ukáží k Betlému: Jestli jste viděli jeho hvězdu a jdete se mu poklonit, tam ho naleznete! Sami se tam však nevydají. I král Herodes projevuje o Mesiáše větší zájem nežli oni. Nikoli ovšem proto, aby se mu poklonil, ale proto, aby ho jako svého konkurenta zlikvidoval.

Micheáš ovšem nepoví jen to, že se vytoužený vládce Izraele narodí v Betlémě. On připojí ještě něco zvláštně tajemného. Řekne, že původ tohoto vládce je „odpradávna, ode dnů věčných". Kdyby se prorok omezil jen na to „odpradávna", bylo by to jasné. Šlo by o odkaz ke starému davidovskému rodu, z něhož se Ježíš narodil. Ale původ „ode dnů věčných" znamená, že tu byl tento mesiášský panovník přítomen ještě dříve, nežli se začal počítat čas. To nám zřejmě připadá být za hranou. Člověk, jehož identita by byla daná ještě dříve, než Bůh učinil nebe a zemi? Ano, protože jeho identita je božská! Micheášem předpověděný vládce se totiž nenarodí pouze z rodu Davidova, ale je i Bohem z Boha.

Ježíš je pravým člověkem narozeným v prostoru a čase z Marie panny. Současně je však i pravým Bohem, který je od věčnosti. Jeho jedinečnost tkví právě v této podvojnosti. Věčný Bůh, zdroj moudrosti, spravedlnosti a pravdy, se stal člověkem, který podléhá času. Nemusel se jím stát. Ale jen Bůh může obnovit Adamovou chtivostí a ambiciózností porušené lidství. Ani zbožný král David se těmto destruktivním silám neubránil. Bůh se stal člověkem, protože nás i v naší opozici vůči sobě miluje. A chce nám to dát najevo. Chce ukázat, že existuje i jiná životní alternativa než ta, kterou jsme si zvolili a která nás ničí. Proto vstupuje v Ježíši do světa. Chce v něm opět učinit všechno takové jako na počátku, tedy dobré.

Emanuel Vejnar

Brány pro příchod Krále

X. Nekončící zápas

Nehemjáš 13

Nehemjáš se při rekonstrukci Jeruzaléma velmi osvědčil, byl to skutečně charismatický vůdce. Ale deset let poskytnutých Artaxerxem končí a v 32. roce královy vlády, tedy roku 433 před Kristem, se Nehemjáš musí vrátit ke svým dvorským povinnostem. Po nějaké době si však vyžádá od krále opětné propuštění – definitivní, nebo zase jen dočasné? Můžeme domýšlet, co ho víc povzbudilo k této odvážné, ale vyslyšené žádosti: Jeho duše určitě zůstala v Jeruzalémě a dvorské intriky a radovánky v Šúšanu se mu protivily jako nikdy předtím. Nebo to byly hlavně zarmucující zprávy z Judeje a Davidova města? Kněz Ezdráš už provedl jakousi etnickou čistku izraelských rodin (Ezdráš 10). Tvrdě uplatnil záznam Tóry, že Amónci a Moabité *„nesmí nikdy vstoupit do Božího shromáždění“* (Neh 13, 1). My tady s lítostí vzpomeneme, že Moábka Rút byla nejen přijata do Božího shromáždění, ale stala se pramátí krále Davida a tím i Pána Ježíše. Připomínáme si velkorysost krále Davida, který sice odhodlaně bojoval třeba proti Filištejcům, ale jejich oddíl z Goliášova města Gatu přišel pod vedením Itaje Gatského pěšky, aby projevili věrnost králi v nouzi.

Stěží chápeme rasovou očistu Izraele až po rozvody manželství (Ezd 10,19), které časem vedly ke tragické izolaci vyvoleného národa. Ale ve zmatené době po návratu ze zajetí bylo asi takové strohé oddělení nutností. Ukázalo se totiž mimo jiné, že správce chrámových komor na desátky a oběti kněz Eljašíb se spříznil se zavilým Nehemjášovým odpůrcem a intrikánem proti navrátilcům, Amóncem Tobijášem, a dokonce mu nechal vyklidit k pobytu jednu ze skladových místností v chrámovém prostoru. Nehemjáš nechal Tobijášovy věci z chrámového skladu vyházet. Syn Eljašíbův byl nejvyšším knězem a jeden jeho syn se stal zetěm dalšího nepřítele navrátilců, Sanbalata. Nehemjáš tedy musí začít očistu od nejvýše postavených náboženských představitelů. Co horšího: desátky a dávky pro levity nebyly odevzdávány, ačkoliv se lid nedávno z tohoto ustanovení a z Božích služebníků radoval. Levitům a zpěvákům nezbylo, než se vrátit na venkov a živit se rolnictvím. Bohoslužby v chrámu byly tím silně omezeny, ne-li přímo znemožněny. Nehemjáš to komentuje otázkou: *„Proč je Boží dům opuštěn?“* (v. 11). A znovu zavádí desátkový řád a ustanovuje nové správce výběru a rozdělování.

Dalším projevem náboženského úpadku bylo rušení pracovního klidu v sobotní dny odpočinku. Pracovalo se na vinicích, v sadech i na polích a dokonce se potraviny i ve svátek prodávaly. K tomu se připletli dovozci mořských ryb a dalšího zboží z oblasti Týru, kteří obchodovali o sobotách přímo v Jeruzalémě. Nehemjáš opět „mete schodiště shora dolů“ a řeší tyto přestupky s judskými šlechtici, kteří za tím vším stáli nebo to alespoň tolerovali. Proti cizím kupcům dává od pátečního večera zavírat brány města a nechává je zavřené po celou sobotu. Napřed doufali, že nějak proniknou, ale jsou vyvedeni z omylu. Když to vzdali, zůstávaly brány otevřené, ale na Nehemjášův rozkaz je střežili levité, aby zabránili sobotním trhům.

Nejhorší dopad na úroveň národa, zvláště mládeže a dětí, měly smíšené sňatky Židů s pohany. Děti pochytily většinou jazyk od matek a mnohé už neuměly hebrejsky. Nebyla to jen jazyková záležitost, za jakou bychom to považovali dnes – ale i moderní stát vyžaduje od svých občanů znalost úředního jazyka. U Židů k tomu ovšem přistupovalo porozumění biblickým textům a výkladům, tedy ztráta náboženské identity. Jak už jsme si řekli, nám připadá takový zásah do rodinného života velmi tvrdý, ale existence Božího lidu závisela předně na rodinné výchově - jak je tomu vlastně i dnes s křesťanstvím. Pro Nehemjáše osobně to tedy nebyla šťastná doba návratu k úspěšnému dílu. Poslední kapitola je proložena i zakončena jeho úpěnlivými modlitbami, začínajícími slovy *Pamatuj na mne, Bože můj…* (verše 14, 22 a 31). Po návratu z exilu a nadějném rozběhu židovstva nepřišla doba trvalého duchovního rozkvětu. Často se Židům dařilo docela dobře, ale jejich víra se utápěla ve formálním dodržování spousty předpisů – a to ještě v tom lepším případě. Po čtyři století nezazněl v židovstvu prorocký vzkaz od Hospodina. Jejich náboženství jakoby vysýchalo. Přesto byli ochotni za ně i umírat, jak se ukázalo při boji za víru a svobodu pod vedením rodiny Makkabejců . Nakonec se však ocitli pod ještě silnější vládou pohanů, představovanou římskou říší, jak to známe z Nového zákona.

Poslední kapitola Nehemjášovy knihy o hrdinské a usilovné obnově Jeruzaléma a Judeje nekončí jako happy end. Problémy a opět nové problémy, zápasy někdy vítězné, jinde žalostně prohrávané. W. Lüthi k tomu poznamenává, že Bible nikde nekorunuje lidské dílo naprostým a trvalým úspěchem. Je třeba stále obnovovat hmotné rozvaliny po válkách, stejně jako morální a duchovní rozvaliny třeba uprostřed kvetoucího hospodářství a hlubokého míru. To my lidé stále vyhlížíme, že se nám konečně podaří nastolit trvalý pokoj i kvetoucí duchovní život. Izrael měl Boží zaslíbení ústy proroka Izaiáše: Sijón říkával: *„Hospodin mě opustil, Panovník na mě zapomenul.“ Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu. Hle, vyryl jsem si tě do dlaní, tvé hradby mám před sebou stále. Tvoji synové už pospíchají. Ti, kdo tě bořili a ničili, od tebe odtáhnou. Rozhlédni se kolem a viz: Tito všichni se shromáždí a přijdou k tobě* (49, 14-18). Mnohokrát se toto zaslíbení v dějinách Izraele i křesťanstva naplnilo, ale zase přišlo ochladnutí, mizela vděčnost Dárci, úspěch si přičítáme sami sobě. Potom se divíme, jak vztahy mezi lidmi a víra v Boha upadají, jak se lidé nechají svést primitivními věštci a hlasateli roztodivných nauk, jak jsou ochotni uvěřit největším nesmyslům, jenom ne Bohu Stvořiteli a Spasiteli.

Čím uzavřít? Již jsme si připomněli, že sice dílo Nehemjáše a jeho věrných nakonec skončilo v naprostých rozvalinách roku 70 po Kristu. Ale před tím skutečně *„vstoupil nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte“* (Mal 3,1). Věříme, že jím byl a jest Ježíš Kristus. Jeho příchodem se svět změnil pro ty, kdo mu uvěřili. Trvalou změnu patrnou všem očekáváme až po Kristově druhém příchodu k věčnému vykoupení i panování. Proto postrádají i ty nejnadějnější etapy biblických dob i další historie šťastné konce. Zůstávají otevřené pro neutuchající naději v konečné Boží vítězství. Obrovským úsilím židovských navrátilců byly brány Jeruzaléma připraveny v pravý čas pro příchod Božího Krále. Už jich není zapotřebí. Teď se čeká na otevřenou bránu mého a tvého srdce.

To je poselství každého adventu, každých Vánoc, ale také každého pokání a obrácení ke Kristu. Walter Lüthi, jehož myšlenky nad knihou Nehemjáš jsme si několikrát připomněli, to vystihl slovy: ***Chvalozpěvy věřících na této zemi mají vůni adventu, sahají do budoucnosti, a zaplašují nejen těžkomyslnost a pýchu, ale přemáhají i třetího ustavičně na nás dorážejícího nepřítele, starost.***

Pavel Javornický

Z kázání Jana Husa

na 1. neděli po Kristovu narození (L 2,33–40)

Ukazuje toto evangelium nejprve, že Josef, otec domnělý, ale pěstoun pravý Kristův, a Maria, matka jeho pravá, divili se nad těmi věcmi, které se staly nad Kristem dítětem od jeho narození: jako že andělé se ukázali a zpívali, když se narodil; pastýři přišli, aby dítě podle zvěstování andělského v jesličkách nalezli; a potom tři králové přijeli, jemu se klaněli a obětovali dary. Protož dí evangelium: „Otec a máť divili se nad těmi věcmi, které řečeny byly o něm.“ Řekl anděl: „Zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu, neb se vám narodí Spasitel, jenž jest Kristus.“ I zdali se nemáme diviti? Však Izajáš v 9. kapitole řekl: „Slouti bude jméno jeho Divný.“ Proč? Proto, že sluje Emanuel, tj.: s námi Bůh. I zdaliž není divná věc, že Bůh věčný jest s námi člověkem časným, nesmrtelný smrtelným, nesmírný dítětem malým, neobsažený nebem obsažený Panny Marie životem, netrpělivý trpělivým, slavný bídným? Jistě divná věc, jíž pohané a židé nechtí přijmouti, říkouce, že to nemůže býti; ale nám dal ten dar Bůh divný, abychme my divili se, a díky jeho milosti vzdali veliké, že svou mocí nesmírnou, pro naše spasení, ráčil on věčný s námi člověkem býti, aby nás hříšné od hříchův vykoupil. Neboť řekl anděl k Josefovi (Matouš I): „Nazveš jméno jeho Ježíš, t. Spasitel; neboť on spasí lid svůj od jich hříchův.“ I kdo by se nedivil, že Bůh chtěl býti bratrem naším a ráčil se s námi shodovati ve všem, kromě hříchů? Neb dí sv. Pavel: „Chtěl ve všech věcech bratřím se připodobniti, tak že vzav člověčenství, chtěl býti s námi lačným, zimoumřivým, žíznivým, strádajícím, a tak i smrtelným.“ Kdo by se nedivil, že anděl zvěstoval, moc Boží způsobila, Duch svatý navštívil, panna uvěřila, věrou počala, panna jsouc porodila, pannou ostala, a Boha porodila? Bůh věčný, z Boha Otce urozený, urodil se člověk z panny! Divná věc!

Hospodine,
radujeme se z toho, co pro nás začalo v narozeném Ježíši, tvém Synu.
Děkujeme, že jsme dospěli i k tomu letošnímu času očekávání.
Očekávání, vyhlížení, že k nám opět nově promluví, že nás povede k proměně, obnově.
Potřebujeme se proměňovat, nechceme zůstávat ve svých zajetých zvyklostech.
Chceme rozpoznávat, co jsme neudělali dobře.
Prosíme, daruj nám k tomu mysl otevřenou a srdce vnímavé.
Amen.

Marta Zemánková

Advent

Z Vánoc mám nejraději advent. Už mnoho let jsem šťastná, prožívám klid a mír, a také během této doby nemusím nakupovat dárky ani nadbytečné potraviny, nemusím se plahočit za ničím, co tak inspiruje touhy mých současníků. Před lety jsem s Bohem uzavřela dohodu, že o adventu nebudu nic chtít, jen to, aby byl se mnou a já s ním. Ne, opravdu nežiji v poustevnické chaloupce, dokonce ani na psychiatrickém oddělení mě nenajdete. Žiju prostě s vámi a mezi vámi. O adventu si to s Bohem užíváme, posloucháme hudbu, navštěvujeme liduprázdné obrazárny a galerie, těšíme se z krásné literatury i z nových objevů v jeho Slově. Radujeme se s dětmi, pláčeme s nešťastnými, navštěvujeme nemocné, někdy i vězně, kteří zrovna nemusí sedět za mřížemi, a přesto se cítí uvězněnými. Vánoční výzdoba mého bytu je velmi bizarní - to byste koukali, čím je možné rozveselit ponurý prosincový interiér i balkon. Advent je prostě nádherný čas a já už si ho nikdy nenechám vzít. Na konci předvánočních příprav všeho druhu je vždy Štědrý den a moje rodina expandující v celém mém bytě. Tradičně dělám polévku nebo rybu nebo salát. Mám dceru a snachu, a tak se o tyto náročné úkony podělíme. Nakonec se všichni sejdeme - už teď je naší nejbližší rodiny jedenáct kusů a i nadále budeme přibývat. Častokrát někdo z nás pozve ke stolu nějakého „sirotka“, jak říkáme těm, kteří se cítí osamělí. Podělíme se o dárky, o dobré slovo, o biblické čtení i zpívání koled. Je zajímavé, jak jsou koledy krásné, když se jich ujmou muzikální vnoučata a někdo, kdo umí na kytaru nebo na klávesy. Venku se stmívá a rodina se zvolna loučí. Jeden po druhém mě přemlouvají, abych s nimi šla k nim. Ale já laskavě a nekompromisně odmítám. „A co budeš dělat, mami, celý Štědrý večer? Přece tě tu nenecháme samotnou!“ ptá se dcera a očima se domlouvá se snachou.

„Co budu dělat? Rozsvítím svíčku, přečtu si něco z Izajáše, pak sním ten báječný ovocný salát, možná si v televizi dopřeju nějakou pohádku, zapálím františky, ptáčkům nasypu do krmítka zbytky rohlíků a pár semínek. Půjdu brzy spát, protože ráno určitě chci jít do kostela,“ odpovídám přesvědčivě. Zapomínám ale dodat, že později rozsvítím ještě jednu svíčku a budu s Ježíšem vzpomínat na mou mámu, naši babičku, na Rosťu a Cyrila a na desítky mých bližních i nejbližnějších, kteří po celý rok procházeli mým bytem i mým srdcem. A budu chválit Boha za intimitu milostivé samoty, kterou mi dopřál v tento požehnaný čas.

Delicie Nerková

Se srdcem na dlani

Evangelický farář Martin T. Zikmund dělí svůj čas mezi sbory ČCE Libice nad Cidlinou a Velenice a mezi profesí novináře v redakci Katolického týdeníku (KT). Zde stačil v rámci své působnosti vydat vedle zajišťování křesťanského zpravodajství a komentářů dvě knížky: knížku rozhovorů s historikem a politikem Petrem Pithartem „Ptám se, tedy jsem“ a spolu se svým kolegou Janem Paulasem knížku rozhovorů se znalcem islámu Lubošem Kropáčkem „Po cestách kamenitých“. Letos mu vyšla nákladem redakce KT knížka „Hledat Pánovu tvář“ s podtitulem „Rozhovor, eseje, kázání“. Šéfredaktor Antonín Randa v úvodu píše: „Když Martin Zikmund nastupoval do KT, brali si mne někteří lidé stranou a ptali se: „Je pravda, že ten nový člověk, kterého jste přijali do redakce, je evangelický farář?“ Připadal jsem si trochu jako apoštol Petr, kterému při Ježíšově zatčení kladli podobné otázky. Nebohý učedník tehdy zapíral horem dolem a musím přiznat, že i my v redakci jsme zvažovali, komu o Martinovi říci můžeme a před kým se mít radši na pozoru. O to větší mám radost, když na příkladu našeho kolegy vidím, jak velký kus naše církve od té doby ušly. Dnes tak můžeme listovat knihou evangelického faráře vydanou katolickým nakladatelstvím a s potěšením sledovat, kolik mostů se daří autorovi knihy jeho životem a prací stavět“. Začnu-li odzadu, nacházím zde cyklus kázání přednesený v Martinových sborech a nazvaný „Když se přiblížili k Jeruzalému“. Většina textů je vzata z příběhů králů Saula a Davida, ale nejenom odtud a v kázání nazvaném „Jeruzalém coby stopa Božího kroku“ se skutečně ve svatém městě ocitáme. Jde o kázání výrazně christologická a optimisticky zacílená k naplňování Božích zaslíbení. Ve střední části najde čtenář soubor esejů uveřejněných v KT, případně v jeho teologické příloze Perspektivy. Kromě církevních aktualit a přejných charakteristik posledních papežů zde nalezne duchovní výtěžek z Martinových studijních cest: do Indie a Ekumenického centra v benediktinském klášteře sv.Jana v americké Minnesotě. Několik úvah krouží kolem osudu křesťanské civilizace v době úzkoprsé postmoderní korektnosti, která se bojí nazvat vánoce křesťanskými svátky, aby někoho neurazila. Martin cituje se souhlasem ekonoma Martina Druláka „Západ je proto dnes posedlý nejrůznějšími vnějšími hrozbami, aniž by si uvědomoval, že ho ohrožuje především jeho vlastní krachující řád“. Cílem úvah je povzbudit čtenáře k uchování hodnot vlastní křesťanské tradice, o níž, společně s tradicí judaismu, Martin věří, že „mají v sobě zakódovanou až udivující schopnost obnovy“.

Úvodní rozhovor autora s Antonínem Randou jsem přečetl se zvláštním zájmem, protože mi připomněl vlastní dlouholeté přátelství s Martinem už z dob, kdy jsem za ním jako bohoslovcem chodil diskutovat do studentského bytu ve Strašnicích. Martin vzpomíná s láskou především na svůj první sbor v Pržně a když ve svých nynějších sborech oceňuje „především zcela nekonfliktní mezilidské vztahy“, tak i beze slov dává najevo, co mu v jakémkoli prostředí vadí. Jeho určenost rodinnou tradicí je zřetelná a vděčně ji zmiňuje, zejména inspiraci zápasem profesora J. L. Hromádky o duchovní vyrovnání s katolictvím a jeho spis: „Katolicismus a boj o křesťanství“.

Doporučuji tuto knihu nejenom osobním přátelům Martina Zikmunda jako svědectví o jeho charismatu ekumenického romantika, ale také jako příběh nevšední důvěry a vstřícnosti, se kterou ho kolegové z redakce KT mezi sebe pozvali a přijali. Když se vůči sobě otevřou ke spolupráci konkrétní lidé, může docházet k propojování duchovních světů a stavění mostů. Knížka zve čtenáře, aby se nebáli na tyto mosty vstoupit.

Miloš Hübner

Listy M. Jana Husa

70. Svým přátelům v Kostnici

Já, mistr Jan Hus, v naději sluha Ježíše Krista, srdečně žádám, aby ti, kteří věří Kristu, si po mém skonání nebrali z mé smrti příležitost k pohoršení, že by mne, abych tak řekl, pokládali za zatvrzelého kacíře; za svědka si beru Ježíše Krista, pro jehož zákon jsem si přál zemřít, a toto píši přátelům pravdy, aby si pamatovali: Předně, že ve velmi početných soukromých výsleších a potom ve veřejných sněmovních výsleších jsem dosvědčoval, že se chci podrobit poučení a opravení, odvolání a trestu, bude--li dokázáno, že jsem něco napsal, učil nebo v odpovědích řekl, co by odporovalo pravdě. Ale přesto padesát doktorů, kteří, jak sami ujišťovali, byli zmocněni sněmem, byli častěji přistiženi při klamném výtahu článků, ani při veřejném slyšení sněmu mi nechtěli dát soukromého poučení, ba ani se mnou nechtěli jednat, když říkali: "Ty se musíš podrobit rozhodnutí sněmu.“ A tento sněm, když jsem ve veřejném slyšení uváděl Písmo Kristovo nebo spisy svatých učitelů, se mi posmíval a říkal, že jim špatně rozumím, a doktoři tvrdili, že se nepřístojně dovolávám Písma. Kterýsi[2)] pak nejpřednější kardinál ve sněmu, od sněmu zmocněný, při veřejném slyšení vzal jeden list a řekl: Hle, jeden mistr svatého bohosloví předložil mi tento důkaz, mluvte k němu. Byl to důkaz o všeobecném bytí,[3)] jehož jsoucnost jsem připustil ve věcech božských. Potom když se ukázal neschopným, ačkoliv platí za nejmohutnějšího doktora bohosloví, vyložil jsem mu stvoření všeobecného bytí.[3)] t. j. že nejdříve stvořené bytí bylo přiděleno jednotlivým stvořením, a z toho on sám chtěl dokazovat trvání hmotného chleba; ale umlkl, když byl usvědčen ze zřejmé neznalosti této věci. A hned jeden anglický doktor začal předkládat důkazy, ale i on se ukázal podobně neznalý.[4)] A jiný anglický doktor,[5)] který mně při soukromém slyšení řekl, že Viklef chtěl zbořit všechnu vědu a že v každé jeho knize se nalézají i logické chyby, povstal a začal předkládat důkazy o zmnožování[6)] se Kristova těla v hostii, ale když byl vybízen, aby mlčel, protože na tento předmět nestačil, řekl o mně: „Hle, on sám lstivě šálí sněm, dejte pozor, aby neošálil sněm, jako byl ošálen Berengarem[6)]."
A když on umlkl, kdosi s křikem počal vykládat o stvoření všeobecného [3)]bytí, ale mnoho jich křičelo. Já jsem stál a žádal, aby mi bylo uděleno slyšení, a jemu jsem řekl: „Dokazujte své názory statečně, já chci rád na ně odpovídat." A on se projevil podobně nedostatečně a mrzutě podotkl: „Je to kacířství." Jak veliký se pak spustil křik, jaké zlehčování, posměch a proklínání nastalo proti mně od tohoto shromáždění, ví páni Václav z Dubu, Jan z Chlumu, a Petr, jeho notář, nejvytrvalejší bojovníci a milovníci pravdy Páně. Protože i já jsem byl takovým křikem často ohlušen, řekl jsem tato slova:[7)] „Myslel jsem si, že v tomto sboru je větší poctivost, dobrota a řád." A potom poslouchali všichni, protože král přikázal, aby mlčeli. Kardinál,[8)] který sněmu předsedal, řekl: „Na hradě[9)]) jsi mluvil pokorněji." Já jsem odpověděl: „Protože tehdy mě nikdo neokřikoval, nyní však proti mně všichni křičí." A on dodal:[10)] „Hle, sněm od tebe požaduje, zda se chceš podrobit poučení." Řekl jsem: „Chci velmi rád podle toho, zda to dosvědčím." A on řekl: „Tak se pouč z toho, že doktoři tvrdí, že články, které jsou vybrány ze tvých spisů, jsou bludné a že je máš odvolat a odpřisáhnout se toho, co je svědky potvrzeno." Král na to řekl:[11)] „Hle, napíše se ti to v krátkosti, a ty na to odpovíš." A kardinál pravil: „Tak se staň při nejbližším slyšení." A na to se sněm hned zvedl. Jakých jsem potom zakusil pokušení, ví Bůh.

70. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme.
V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

70. Přátelům svým v Kostnici.l)
R. 1415, 7. června. (1415, 5. července.)
Druhé slyšení bylo v pátek 7. června; jemu předcházelo bezprostředně téměř úplné zatmění slunce a jemu obcovali i Zikmund a čeští páni s Petrem Mladenovicem; vyšetřovací komise předložila sboru dvojí obžalobné články: jednak ony Michalovy (viz Úvod listu 54), na základě výpovědí svědků doplněné a upravené, vztahující se k událostem pražským a k poměru mezi Husem a Viklefem, a jednak své vlastní (39) z knih Husových „O církvi", „Proti Pálečovi", „Proti Stanislavovi" (viz Úvod listu 68) vytažené; při tomto výslechu projednala se jen první část programu a hlavní slovo měl vášnivý Husův odpůrce, Petr z Alliaku, kardinál Kambrijský, kancléř university Pařížské, kterýž sám jakési reformace se domáhal.
Průběh slyšení byl následující: čteny jsou články svědků, na něž Hus jednotlivě odpovídal, i obviněn, že bludy Viklefovy kázal, učil a obhajoval, zejména onen, že i po posvěcení kněze na oltáři zůstává hmotný chléb. Ačkoliv Hus tento neprávem sobě připsaný článek popřel, odvolávaje se na Boha a svědomí, chtěl mu Petr Alliacký za pomoci jiných úskočně namluviti, že jako realista trvání chleba učiti musí, načež Hus zjistil, že zde výjimkou chléb přestává býti chlebem proměniv se. V příčině svědectví 20 falešných svědků dodal Alliacký: „Nemůžeme podle tvého svědomí souditi ... musíme svědkům věřiti." Dále se obžalovanému za vinu kladlo, že odpíral odsouzení 45 článků Viklefových v Praze...
Mezi vyslýcháním častokráte dosti proti Husovi křičeno, takže se odvážil sboru to vytknouti a z nekázně ho obviniti. Posléze Alliacký vytkl Husovi výrok jeho, že dobrovolně na sněm přišel a že žádný král ho nemohl přinutiti, což přítomným jadrně dosvědčil Jan z Chlumu řka: „Ano, pravdu praví a pravda jest; já jsem chudý rytíř v království našem a já sám troufal bych si jej hájiti jeden celý rok, buď komu libo neb nelibo, že by ho nemohl dostati; ale jsou mnozí a velcí páni, kteří ho milují, a mají nejpevnější tvrze, a kteří by jej hájili, jak dlouho by chtěli, třebas proti oběma těmto králům" (totiž Zikmundovi a Václavovi). (red. zkráceno)

[1)] Pal. 214, Tom. 575. [2)] Petr z Alliaku, tenkrát předsedající. [3)] Kardinál z Alliaku spolu s jinými chtěl chytře Husovi dokázati a podložiti, že již ze svého stanoviska filosofického musí nevyhnutelně trvání chleba hmotného učiti... [4)] Jemuž Hus odpověděl: „To jest chlapecký důkaz, tomu učí se chlapci ve školách;“ načež ho vyvrátil věcně. [5)] Jménem Viléni [6)] Berengar z Toursu, odpůrce učení o přepodstatnění čili proměnění chleba [7)] Viz č. 9. [8)] Petr z Alliaku. [9)] Gottliben. [10)] Tyto konečné řeči se lépe hodí do 3. slyšení, jak nám Petr z Mladenovic o něm vypravuje, že tento list o den později mohl býti psán. [11)] Že Husovi dány budou žalobní články v přepise, aby na ně ještě v krátkosti mohl odpověděti. Viz úvod č. 82 a počátek listu 71. (red. zkráceno)

Jakub Jan Ryba (26.10.1765 – 8.10.1815)

Symbolem českých Vánoc je Česká mše vánoční "Hej mistře". Je jeho nejslavnější, dodnes nejhranější a nejpopulárnější skladbou vánočního období, která vznikla v jeho relativně šťastnějším období v roce 1796. Je tomu letos právě 200 let od jeho tragické smrti.
Dobří rodiče jsou dětem největším bohatstvím. Moji milí rodičové byli vůči nám bohatí moudrou spravedlností, ale chudí hmotnými statky. Tak vzpomíná J. J. Ryba na své rodiče. U dveří jeho otce, venkovského podučitele a varhaníka, si podávaly kliku bída s nouzí. Byl prý miláčkem svých rodičů.
Od raného dětství projevoval hudební i jazykové nadání a již v devíti letech skládal své prvé skladby. Chlapcova hudební výuka probíhala především s otcem. Nadaného hocha se pak ujal strýc Jan působící tehdy v Praze a tak se stalo, že krátce po po svých patnactých narozeninách se ocitl v Praze a začal studovat na Piaristickém gymnáziu. Sám vzpomíná: “Zde v Praze jsem se octl v jiném světě. Vznešená hudba v pražských chrámech mne úplně okouzlovala. V prvním pololetí jsem byl hluchý a slepý, myslil jsem pouze na hudbu.” Po dvou letech usilovného studia – mj. naučil se čtyřem jazykům - a neméně usilovnému zdokonalování ve hře na několik hudebních nástrojů zatoužil Ryba po kompozici. Během jediného roku vznikla řada skladeb, jeho nitro jich ukrývalo velkou zásobu. O skladby byl zájem. Ryba se stával známějším, pravidelně chodil do divadla, kde se poslechem učil umění orchestrace a postupně se před ním otevíraly bohaté umělecké perspektivy. Pak však přišla studená sprcha! Otec mu poslal dopis se zprávou o uvolněném učitelském místě v Nepomuku s přáním, aby se o ně ucházel. Jaké muselo být Jakubovo rozčarování. Musel by se rozloučit s vidinou studia na univerzitě, s pražským hudebním životem, s budoucností skladatele...! Váhal, ale pak se podřídil otcovu přání. Absolvoval učitelský kurz a zamířil do Nepomuku. "S Bohem, moji přátelé, s Bohem, milá Praho - velký světe...”
Nakonec skončil jako učitel v Mníšku pod Brdy a po 17 měsících se stal učitelem v Rožmitále pod Třemšínem. Zřejmě i v tomto povolání našel zalíbení, neboť si zapsal: “I v malém městě lze dokázat něco prospěšného.” Roku 1790 se oženil, narodilo se jim 13 dětí. Uživit tak velkou rodinu nebylo snadné, měl spory s místním farářem a jeho široké srdce velmi trpělo. Měl široký rohled a velké ideály, které se těžko uskutečňovaly. Byl výborný učitel a pedagog. Byl mimořádně plodný skladatel, byl vlastenecký buditel.
Jak již bylo řečeno, my si jej spojujeme především s Vánocemi, s jeho Českou mší vánoční. Zaznívá nejen u nás, ale je oblíbená i v cizině. Co přimělo autora, aby ve svých 31 letech napsal svou první a poslední ryze českou mši? Těžko odpovědět. Po tolikati letech toto dílo stále promlouvá a snad můžeme říci, že promlouvá dnes ještě více než kdy jindy. Text i hudba vytryskly z Rybova zbožného srdce. Jsou to vroucí verše plné prosté a nenucené zbožnosti, jež se staly jednou z nejkrásnějších oslav Kristova narození. V první části Kyrie (Pán) zaznívá že se v Betlémě děje něco neobvyklého. V druhé části Gloria (sláva) je chvalozpěvem oslavujícím narození Krista, v závěru pak mistr zvěstuje radostnou zprávu ostatním a všichni radostně volají p*ojďme tam, alleluja.*
Credo (věřím) je vyznáním křesťanské víry. Po vroucím zpěvu celého sboru tato část vrcholí slavným alleluja a mohutnou oslavou Boha Otce: *Sláva buď tobě, Bože věčný, Bože velký, nekonečný, ve své moci jsi jediný*. Offertorium (obětování) bas zpívá *v pokoře poklekněme*. Závěrečný sbor oslavuje Boha podobně jako v předcházející části, tentokrát se však zaměřuje na oslavu Boha Syna: *Ježíš Vykupitel náš, vytrh z služebnosti nás.*
Nejkratší část Sanctus (svatý) je andělským hymnem. Zpočátku volí velebný dvojzpěv ženských hlasů, aby vše vygradoval do mohutné oslavy Boha Tvůrce: *Nebe, země, hlásejte, chvály, slávy zpívejte*.
Benedictus (požehnaný) Oslava zrozeného Spasitele. Celý zástup vyznává: *Tobě chceme sloužit vždy*. V dojímavém závěrečném zpěvu: *Ó, Dítě dopřej milosti...* prosí zbožné Rybovo srdce o spásu pro každého z nás.
Agnus Dei (Beránek Boží) Rozloučení s nebeským Dítětem. Všichni se poroučejí do jeho ochrany a opakují: *Uděl nám svůj pokoj svatý, po němž všichni dychtíme.*
Závěr je jakousi parafrází Žalmu 150 a vrcholí mohutnou oslavou trojjediného Boha: *Budem chválit svého Otce z upřímného srdce, jeho Syna, též i Ducha, budem vždy velebiti, tě na věky chváliti. Budiž veleben až na věky. Amen*
Pro ty, kteří jí chtějí rozumět a prožít zůstává vzácným pokladem neodmyslitelně spjatým s liturgií oslavující Kristovo narození. Ano, Jakub Jan Ryba chtěl oslovit lidi různých společenských vrstev, vzdělání i věku, vtáhnout jednoho každého posluchače do radostného děje, aby jej mohl ve svém srdci prožít, ne pouze pasivně vnímat jako něco nedosažitelného. Jako by měl Ryba na mysli právě tuto skladbu, když ve svém deníku píše: “Ach, Bože, ty Otče všeho, bys měl pohrdat našimi dětskými a důvěřivými modlitbami, díkůvzdáním, chvalozpěvy a uctíváním, které ti vyzpěvujeme s veselou myslí a to jen proto, že projevují radost!- Ne! - Bože, ty chceš, abychom tě vzývali s dětskou, důvěřivou a srdečnou úctou a pokorou, abychom tě velebili zpěvem nevinného, radostného srdce, abychom před tebou s dětskou láskou a prostotou své srdce otevřeli a s radostí je přinášeli k oběti. K tomu nás volá a vybízí celé tvé stvoření.”
A jestliže dnes po teroristických událostech v Paříži se volá k obraně evropských hodnot je tady cesta, cesta vánočního poselství.

Jan Trnka

Sváteční bohoslužby v Praze

Českobratrská církev evangelická
24. 12. - Štědrý den
Dejvice, P 6, 22.00 Setkání s Biblí a koledami - Suchdolské nám.
Kliment, P 1, Klimentská 1211/18, 16.00 podvečerní bohoslužby
Libeň, P 8, U Pošty 1098/6, 9.30 bohoslužby, 16.00 bohoslužby
Vinohrady, P 2, Korunní 1440/60, 15.00 Štědrovečerní ztišení
26. 12. (na Štěpána)
Dejvice, P 6, Dr. Z. Wintra 15/746, 9.30 bohoslužby (P.Pokorný)
Strašnice, P 10, Kralická 1001/4, 9.00 bohoslužby
29. 12.
Salvátor, P 1, Salvátorská 1045/1, 15.00 bohoslužby kolem stolu s VP (L. Mamulová)
31. 12. (Silvestr)
Braník, Praha 4, Modřanská 1821/118, 16.00 bohoslužby a posezení
Dejvice, P 6, Dr.Z.Wintra 15/746, 17.00 Silv. posezení (P. Prosek)
Strašnice, P 10, Kralická 1001/4, 17.00 podvečerní bohoslužby
Vinohrady, P 2, Korunní 1440/60,17.00 bohoslužebné ztišení

Církev bratrská *(Smíchov – Vrázova 4)*
20. 12. - Dětská vánoční slavnost, 9.30 - zpěv dětí
25. 12. - Gloria in excelsis Deo, 10.00 - zpěv andělů Sláva na výsostech Bohu (L 2,14)
27. 12. - Qui cum in forma Dei esset, 10.00 – zpěv první církve Způsobem bytí byl roven Bohu (Fp 2,6-11))
1. 1. – Novoroční bohoslužba 10.00 - téma „Od stvoření po soudný den“

Bratrská jednota baptistů *(Vinohrady, Jiřího náměstí)*
20. 12. 9.30 - dětská vánoční slavnost
24. 12. 15.00 - štědrovečerní posezení
25.12. 9.30 h - vánoční shromáždění
1. 1. 11.00 - novoroční shromáždění

Evangelická církev metodistická *(Praha 2, Ječná 19)*
25. 12. 10.00 - Boží hod vánoční – bohoslužba
27. 12. 9.30 - bohoslužba
31. 12. 15.00 - Sborový silvestr
2. 1. 18.00 Novoroční koncert amerických spirituálů skupiny Let’s Go!

Praha 10 - Strašnice, Vilová 26
24. 12. 22.00 - "půlnoční" štědrovečerní bohoslužba
25. 12. 10.00 - Boží hod vánoční - bohoslužba s večeří Páně
27. 12. 10.00 - nedělní bohoslužba

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Vánoční příloha

36–37/2015

VYCHÁZÍ: 16. PROSINCE 2015

Hostinský v Betlémě

„I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou (v hostinci).“

Lukášovo evangelium 2,7

Betlém je vzdálen od Jeruzaléma asi coby kamenem dohodil. Davidův královský rod, který z Betléma pocházel, zůstal nenávratně viset někde v minulosti. A s tím někde zapadla i sláva městečka, ve kterém nyní vše plyne ospalým, provinčním tempem. V tom městě žil jeden hostinský, který o hosty téměř nezavadil. Avšak když císař Augustus nařídil učinit soupis lidu po celém království, aby věděl, kolik daňových poplatníků vlastně má, každý z Izraele se musel dát zapsat tam, odkud pocházela jeho rodina. Zájezdním hostincům v Betlémě nastaly zlaté časy a onen hostinský toho chtěl patřičně využít. Jeho dům byl naplněn hosty až k prasknutí, jen aby byl každý alespoň pod střechou.

Vše se odvíjelo hladce až do chvíle, kdy na dveře hostince zaklepali muž a mladá dívka. Očividně nesezdaný pár, maximálně tak zasnoubený, ona navíc těhotná. „Je mi líto, už nemám žádné místo,“ odfrknul si s úlevou hostinský. „Ále, to by chtěli mít svůj pokoj, poslat pro porodní bábu, hřát vodu, prát hadry. A to by se kvůli jejímu stavu ještě dostali do řečí a já s nimi,“ říkal si s omluvou pro sebe, když odcházel od dveří, které předtím rázně zabouchnul.

Pak mu to ale nedalo, protože ti dva zrovna jako vandráci nevypadali. A v tomto čase je lepší, když lidi drží pospolu. Otočil se a skrze zavřené dveře zabručel. „Ale jestli chcete, můžete přenocovat za domem ve chlévě.“ „Vidíš, Marie,“, říká muž, „alespoň budeme pod střechou. Neboj, dobře to dopadne. Uvidíš.“

Když bylo něco po půlnoci, ozval se z chléva novorozenecký křik. „No jo, však jsem si to myslel, ta holka sotva stála na nohou,“ broukl si v posteli hostinský a převalil se na bok.

O chvíli později jakoby zaslechl hudbu, která ze chléva vycházela. „No, to snad… to snad ne, voni si tam budou ještě vyzpěvovat, nebo co. I když hudba je to docela parádní, to se musí uznat.“ A to ještě netušil, že mu tam zrovna vyhrávají celá „nebesa“.

Když už začal pomalu usínat, zaslechl pod okny nějaký šramot. Právě procházející stádo ovcí začalo bečet a občas štěknul pes, co kolem nich běhal. „Při všech praotcích, co to má jenom znamenat? To se mi sem s nimi nastěhujou všichni pastýři z okolí, nebo co? To je hluku, jako by se měl narodit novej král David.“

Převalil se na druhý bok, ale po chvíli mu to nedalo. Vstal, nazul si papuče, vzal lampu a šel do chléva. Zvláštní ale bylo dění kolem. Spousta lidí stálo nebo klečelo před ním. Kolem jasně svítila veliká záře, ze které vycházel mnohohlasý pozdrav pokoje. Jakoby to říkali snad samotní andělé. „Jenom nevím,“ říká hostinský pro sebe, „jestli je ten pozdrav pro všechny lidi, nebo jen pro ty, co mají dobrou vůli. Nebo aby lidé měli dobrou vůli? Kdo se v tom má vyznat.“

Záře ale náhle zmizela, pastýři se po chvíli zvedli a dali spánembohem. Hostinský tam zůstal stát sám i s novopečenou rodinkou. Všechno neobyčejné zmizelo a zůstal jen chlév, jesle a oni tři.

„Ehm, no, tak nechtěli byste jít na noc přeci jen k nám? Já už si lehnu někam na pohovku.“ Hostinský tehdy snad poprvé udělal něco docela lidsky obyčejného, co je však přitom vznešené a ušlechtilé. Snad proto, že to dítě bylo tak malé, slabé, vydané všanc lidské dobrotě, zkrátka dobré vůli?

Když mu pak o pár dní později strčil velbloud hlavu do okna a u dveří stáli tři mágové, východní astrologové, přestal se divit. I tomu, když říkali, že se přišli poklonit právě narozenému králi. Proč by nový pomazaný král nemohl být jako jeden z nás?

A co když je to tak, že v bližním je skryt Bůh? Že vám tento příběh, milí přátelé, přijde jako docela smyšlená pohádka? Pak si přečtěte vánoční příběh podle Lukášova evangelia (kap. 2), kde se píše, že Josef s Marií nenašli místo pod střechou (v hostinci). Nu, a když evangelista Matouš (kap. 2) popisuje klanění tří mudrců, ti už přece vcházejí do domu. Přemýšlejte o tom. A také o tom, co neobyčejného se může skrývat za docela obyčejným, skromným, ba bezbranným – nejen o Vánocích. „Pane, prosíme tě také v tomto čase o obyčejné, běžné věci, které jsou vzácné a drahé. Děkujeme ti za naše blízké, rodiny, přátele. Děkujeme za život, který jsme přijali. I ty jsi obyčejnost přijal, abys ji naplnil vznešeností a aby se nám stala dobrým údělem zde na zemi. Amen.“

David Šorm

A ty Betléme v zemi judské,
zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými,
neboť z tebe vyjde vévoda,
který bude pastýřem mého lidu, Izraele.

Evangelium podle Matouše kap 2,6

Betlém. Co všechno se nám vybaví při pouhém slově. Bezpočet drobných figurek v nejroztodivnějších krojích a často s lidovým nářadím, které naše děti a vnoučata už ani neznají. Vedle nich zvířátka, ta obyčejná z našich krajin, ale i ta exotická, která ještě před nedávnem vyvolávala představu nedostupných dálek. A hlavně ti mudrci s truhlami darovaných pokladů. A ten krásný mouřenín...

Ve středu všeho toho zástupu malých poutníčků i králů od východu se však otevírá skalní sluj, nebo prostá stavba stáje s jesličkami a svatou rodinou. Kdo si umí vybavit chaloupky v krkonošských stráních, nebo zadumané zimní vesničky na Vysočině i prostotu života lidových řezbářů, pochopí, jak blízká jim byla myšlenka Božího příchodu mezi nejchudší a ponížené. Proto tolik lásky, vložené do duše lipového dřeva, které se pak rozzářilo úsměvy postaviček spěchajících do Betléma poklonit se právě narozenému SPASITELI.

Chudoba z našich krajů většinou odešla. Místo po ní však prázdné nezůstalo. Bolest a tíže života dostaly jen jinou tvář, která bývá často skryta za příkrovem nezájmu a moderní samoty, jindy zjevná v každodenní brutalitě tragických lidských osudů, jak to až příliš smutně dokládá krajina pod judskými horami dodnes.

A přece! To všechno, co vidí naše oči a bolívá naše srdce, doléhá jako nářek stvoření až do nadoblačných výšin. Tam vzhůru, jako po Jákobově žebříku, stoupají modlitby a volání lidu, který nezapomněl, že Pán Bůh slíbil věrnost dílu rukou svých. V dobách nejbolestnějších se rozlomí pouto zloby a beznaděje, volá už prorok Micheáš (Mi 5,2), a po něm i evangelista Matouš, a nebe se otevře a zazní hlas plný milosti a pravdy – Nebojte se!!! Dán jest vám vévoda a pastýř toho lidu, který si Pán Bůh přivlastnil jako své dědictví. Zapsal ho do knihy života, jejíž poslední stránkou není epitaf na pomnících za zdmi našich hřbitovů, ale partitura nebeského HALELUJAH u trůnu Beránkova... Přijď, Pane Ježíši. Amen.

František Pavlis

Ježíšek a Sibylka

Pan Karel Okrouhlický si rozhodně nemohl stěžovat. Ve své agentuře zaměstnával třicet lidí a ne-zdálo se, že by v dohledné době musel propouštět. Pokud jde o domácnost, sehnal hospodyni, aby byla jako za starých dobrých buržoazních časů k ruce manželce. Když pak měla paní Klára narozeniny, přidal vždy k daru kytici růží, kus za šedesát korun. Radostí číslo jedna byla pro něho ovšem Sibyla. „Z té musí být jednou doktorka!“ Jednak proto, že pokud jde o společenskou prestiž, jsou lékaři na prvním místě, jednak, jestli se jednou uchytí u nějaké firmy s kosmetikou, bude mít peněz jako šlupek. MUDr. Sibyla Okrouhlická! To bude mít přece váhu.

Zatím ovšem byla Sibyla jako ostatní děti – snad jen s tím rozdílem, že jakmile se naučila počítat do sta, začala dostávat kapesné. Výhodné bylo, že si s apanáží mohla nakládat, jak chtěla, a nikomu nemusela skládat účty.

Jednou se stalo, že se už začalo smrkat a Sibyla ještě nedorazila ze školy domů. Pravda, odpoledne měla nepovinnou angličtinu, ale co se stalo, že se tak opozdila? Paní Klára už málem zburcovala policii, když se Sibyla vrátila celá vzrušená domů: „Víš, mami, kde jsme byly? Nesly jsme s Vlastou králíka ke zvěrolékaři. Orfík se od rána nedotkl jídla a Vlastě se zdál nějaký nadmutý. Ale zvěrolékař říkal, že je Orfík tlustý, přežraný králík a že potřebuje jenom pít a pořádně vyhladovět!“ Když to paní Klára vypravovala manželovi, docela se nadchl: „Vidíš? Vždyť se Siby na tu doktorku docela hodí, když jí nevadí chodit k veterináři! Víš ty ale vůbec, co je zač ta Vlasta, co se s ní Siby kamarádí?“

Pro paní Kláru samozřejmě nebyl problém zjistit si, z jaké rodiny je Vlastička. Otec ing. Luňák učí na obchodní akademii nějaké ty komerční předměty a matka zůstává doma s malými dětmi. „Tedy nic moc!“ usoudil pan Karel. „Jestli je její táta ekonom, moc dobře si s tou kantořinou nevybral, ale jinak, jak se zdá, to může být docela slušná rodina.“ Proč by k nim Sibyla nechodila?

Jednou večer šli rodiče do divadla. „Poslyš, Siby, dnes tu s tebou zůstane teta Máňa,“ ukázala matka na hospodyni, která občas zastávala také funkci paní na hlídání či au pair. „Jestli budeš hodná, přečte ti kousek z ‘Narnie’. Posloucháš ale vůbec, co ti říkám? Co si to drmolíš?“ Sibyla totiž seděla nehybně na postýlce a se sepjatýma rukama něco polohlasem odříkávala. „Myslím, že se modlí otčenáš!“ vysvětlila za Sibylku hospodyně. „Že se modlí?“ podivila se paní Klára, ale poněvadž měla už zpoždění, pohladila naposledy dcerku po hlavičce a vyběhla k připravenému autu. Teprve na zpáteční cestě z divadla si vzpomněla: „Víš, Karle, že se Siby dneska modlila? – „Taky jsem se jako dítě modlil,“ odpověděl poněkud upjatě manžel. „A co má být?“ – „No přece modlit se v dnešní době!! Je to normální? Kde to mohla pochytit?“ – „Asi u těch Luňákových,“ pokusil se uhodnout pan Okrouhlický. „Ale to přece není žádná tragédie!“ – „Snad ji to zas přejde,“ usoudila paní Klára.

S tím modlením to však nebylo pro Sibyliny rodiče poslední překvapení. Po nějakém čase přišla Sibyla za matkou: „Prosím tě, mami, mohla bys mi dát nějaké peníze?“ – „Peníze? Ale vždyť jsi předevčírem dostala kapesné! Neztratila jsi ty peníze?“ – „Kdepak! Já jsem si koupila tohle,“ vytáhla Sibyla pyšně ze školního batohu plnou hrst plastových srdíček s nápisem `Občanské sdružení Život dětem`. „Paní Luňáková povídala, že lidi nemají myslet jen na sebe, ale mají pomáhat druhým. A ty slečny, co to prodávaly, měly velkou radost, že jsem si koupila těch srdíček tolik.“ – „To se jim tedy vůbec nedivím, když se jim podařilo vytáhnout z tebe všechny peníze!“ ušklíbla se paní Klára. Ale manžel byl večer jiného názoru: „Koneckonců ono je to vlastně dobře, že Siby jako budoucí doktorka má v sobě už kus empatie, aby se dokázala vcítit do pacientů, co k ní budou chodit. Společenská prestiž a prachy přece jen nejsou všechno.“

Další historka nedala na sebe dlouho čekat. Byl už listopad, když se kterýsi den vrátila Sibyla domů bez bundy: „Víš, mami, já jsem potkala paní s takovým malinkým hezounkým miminkem. A ona ho nesla jen tak a povídala, že já mám všechno a jejímu bábiku je zima. A Vlasta mi říkala, že Ježíšek ležel v plínkách a taky mu byla asi zima, a tak jsem jim dala tu bundu. A maminka od toho děťátka mně moc děkovala, že jsem hodná slečinka, a mám ti od ní vyřídit, že jsi mě moc dobře vychovala. A taky ti ruky boskává. Nevíš, co to znamená?“ V tu chvíli však už paní Klára spěchala vzít si kabát: „Řekni mi, kde jste se s tou ženskou potkaly, já se ji pokusím ještě chytnout.“ – „Bylo to tam, jak se vchází do metra,“ rozpomínala se Sibyla. „No, to už tedy nechytnu, vzdávám to!“ rezignovala paní Klára a pověsila kabát zas na věšák.

A přišel prosinec. Sibyla svědomitě referovala: „Paní Luňáková povídala, že je hřích, když se lidi o Vánocích jenom cpou a vůbec nemyslí na to, že v Africe je spousta dětí, co jedí jen jednou denně. A taky nemůžou chodit do školy, i když by některé možná chtěly. Ty bys jim, tati, nemohl poslat nějaké penízky, když jich máš tolik?“ – „Tak to tedy ne!“ ohradil se energicky pan Okrouhlický. „Do žádné africké Tramtárie nic posílat nebudu!“ Příští den však řekl sekretářce: „Až půjdete, Moniko, na poštu, vezměte tam prosím tuhlety peníze! Složenka na ty ohrožené děti se mi válí doma už několik měsíců.“ – „Dvacet tisíc!“ podivila se sekretářka. „Ale proč to, šéfe, nepoukážete ze svého konta?“ – „Nebuďte zbytečně zvědavá! Prostě potřebuju od toho na zítřejší večer pořádnou stvrzenku.“

Štědrovečerní večeře byla u konce a na řadu přišlo rozdávání dárků. „Tak tady je něco pro Sibylku!“ podal pan Okrouhlický dceři ozdobnou obálku. „Co to je?“ zklamaně si prohlížela Sibyla růžový útržek, který byl vevnitř. „To je stvrzenka, že jsme poslali penízky na děti, co se nemají tak dobře jako ty.“ – „Na černoušky?“ ožila Sibyla. „Na černoušky zrovna ne, ale na jiné děti, co to potřebují.“ – „Tak jo!“ kvitovala Sibyla bez velkého nadšení otcovu obětavost a začala si prohlížet další dárek. Byla to kompletní výbava pro malé zdravotníky: kufřík s teploměrem a malým stetoskopem, s tinkturou, obinadly a spoustou dalších pomůcek pro první pomoc. Že by to jednou s tou doktorkou vyšlo? Tak ať se děvče zavčas naučí kurýrova ty, kdo mají trápení!

Daniel Henych

Podivné tělo

V jednom bohulibém utěšeném křesťanském sboru sedává zvláštní člověk. Skoro nevidí, je tak nějak pokroucený, má zdeformované ruce a ani jeho oblečení není zvlášť čisté a už vůbec ne elegantní. Ten člověk je nápadný na sto honů především tím, jak málo přitažlivě vyhlíží.

Když slyšíme o slepotě, obchází nás mráz a říkáme si - to musí být strašné, nevidět. A utěšujeme svou mysl iluzemi o geniálním sluchu a hmatu slepců, o všelijakých sedmých, osmých či dvacátých smyslech navíc, kterými se takto poznamenaní lidé vyznačují. Mimochodem, tyto náhradní alternativy jsou velmi ojedinělým talentem jednotlivců. Proto se o nich mluvívá.

Když si zlomíme ruku a zbývá nám k práci jen jedna, vcitťujeme se do někoho, kdo přišel o ruce nebo ztratil jejich funkčnost nějakým zásahem přirozených či nadpřirozených okolností. Často jim říkáme "smůla" nebo "nešťastná náhoda". Ti duchovnější z nás tajuplně pokyvují vědoucími hlavami a šeptají cosi o porušenosti. Někdy se i polohlasem snaží vysvětlit nevysvětlitelné těm, kdo se ptají na Boží úradky. Praktičtější z nás přemítají, jak se člověk bez rukou obslouží na WC, jak si nalije horkou vodu nebo otevře tašku s doklady. A může vůbec obsluhovat mobil nebo počítačovou klávesnici? Lépe nepřemýšlet!

Také si můžeme polámat nohu nebo obě. Rázem si všimneme, jak nekřesťansky kluzká je podlaha v naší modlitebně, jak vysoké jsou schody a jak nesmyslně úzká je ulička mezi řadami lavic. A to máme jen hloupou sádru, která naštěstí bude pryč dřív než poslední sníh na nebezpečných ulicích a chodnících.

Přes všechno mudrování se nemohu zbavit pohledu na bratra, který na odiv všem poněkud znepokojivě, možná i trochu nevkusně, vyčnívá v první řadě modlitebny, na místě, kde by našinec raději viděl nějakou křesťanskou VIP. Jenže ta je roztroušená v auditoriu a v první brázdě straší ten člověk. Opravdu mě už tak trochu straší. Má těch neduhů tolik, že se mi pořád vynořují otázky, jak to asi zvládá. Tak půjdu mezi lid Boží a trochu se přeptám:

"Prosím vás, sestro, co je to za bratra, ten v první lavici, jak se tak divně chová?"

"Jo, aha, no to je bratr Nojaksehonemjmenuje. Dost sem chodí, ale skoro s nikým nekomunikuje. Je to takový náš podivínek, chápete, jak to myslím."

"Proč asi nekomunikuje? Není to třeba tím, že tu nikoho nezná jménem a neví koho oslovit?"

"Ale prosím vás, vždyť už sem chodí takovou dobu. To už by nás mohl znát. Nejsme přece tak velký sbor, vždyť sem chodí sotva třicet lidí".

Snažím se představit si, že nevidím, a přitom si mám zapamatovat třicet hlasů, ke kterým nemůžu přiřadit tvář ani jméno. A jsem z toho mírně konsternovaná. Ale zkusím jinou sestru, třeba bude chápavější.

"Sestro N., chci se zeptat. Ten bratr, jak sedí v první řadě..."

"No jasně. To je Ferdinand Oříšek. Má to od narození, chudák. Chodí sem asi sedm let, vystřídal všechny domácí skupinky, ale nikde se asi necítil dobře. Takže teď o něm moc nevíme. Když je mu špatně nebo je náledí, tak ani nepřijde do shromáždění. Nikomu nezavolá, prý má málo peněz na telefon. Ale zavolat by myslím měl, aby se aspoň omluvil. To by bylo slušné, když je naším členem. Tuhle jsme jeho případ probírali na staršovstvu, ale nikdo neměl žádný nápad, jak to s ním dát do pořádku. A tak tady sedí, s nikým se nebaví, člověk netuší, co z toho shromáždění má."

Potřebovala jsem trochu času, abych ze sebe otřepala to vědro očistných mydlin, kterými mě sestra starší přelila. Je to opravdu nehoráznost, takhle té naší církvi komplikovat zasedání staršovstva! Ale co, ještě zkusíme nějakého bratra. Chlapi mají přece pro sebe dost porozumění.

"Ahoj Pavle, tak mi trochu vrtá hlavou ten vyčouhlík v první řadě. Vypadá, že by potřeboval trochu pomoci s oblékáním a možná také s domácností."

"To máš těžké, děvče. K němu si nikdo netroufá. Je to takový nemluva, skoro mrzout."

"Je ženatý? Kdo mu vede domácnost, když nemůže ani na nohy, ani na ruce a když si nevidí možná ani na ty brejle, co má na nose?"

"No, to je právě těžké. Nikoho nemá. Věk sice na ženění má, ale asi by ho žádná nechtěla. Není ani krasavec, ani nepatří k nejchytřejším. Žije z invalidního důchodu a občas si musí půjčit, aby zaplatil nájem. Tak se to říká. Ale kdo ví, jestli si třeba někdy nepřihne nebo tak něco.

Sestry ze sboru k němu nechodí, to by budilo pohoršení. Přece jenom je to svobodný chlap. A jeden nikdy neví (významné zamrkání)."

"A bratři mu chodí pomáhat?"

"No, abych řekl pravdu, nechodí. Nikdo nemá času nazbyt, víš, jak to v dnešní době je - zaměstnání, rodina, služba ve sboru... A on by pořád něco potřeboval, to podáš prst a je to. A navíc se proslýchá, že je možná homosexuál. Fakt je, že tuhle přišel a měl na krku růžovou šálu. To bylo zvláštní. A jak byly ty povodně, bydlel u něho nějaký mladík. Prý mu ho tam dali z charity, ale to víš, říká se leccos. "

Tak ani bratři neriskují. Zkusím ještě zajít za pastorem, ten bude mít možná objektivnější vidění.

Bratr kazatel se tak trochu ošíval nedostatkem času. "To víte, sestro, v neděli po shromáždění, každý mi něco chce, ten stiskne ruku a pochválí kázání, ten přinese v obálce nějaký ten dárek pro církev, jiný se chce omluvit z určité akce, a než se nadějeme, je tady společný oběd, protože dnes máme farní odpoledne."

"Já se jen chtěla přeptat na toho bratra Oříška"

"Oříšek, Oříšek..." Pastýřský pohled těká u stropu, snad protéká až k Vševědoucímu."Není to ten -"

"Je to ten pokřivený dlouhán, co sedává v první řadě."

"Jistě, jistě, ha ha, ta moje přepracovanost. Nebo už je to skleróza, ha ha. No a co je s ním?"

"To já nevím, nejsem zdejší, občas sem přijdu na návštěvu. Já se to jen snažím zjistit. Leží mi v hlavě, že se o něj nikdo nestará. Co ho asi přivádí do tohoto sboru?"

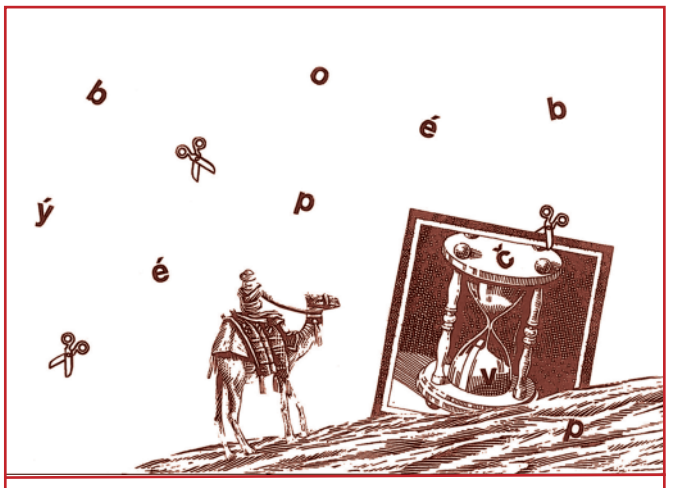
"Upřímně řečeno, také už jsem o tom párkrát přemýšlel. Bibli ani neotevře, že prý na to nevidí. Chvály nezpívá, ani se nahlas nemodlí, má totiž takový nesrozumitelný a nepříjemný hlasový projev. Na biblické hodině se nikdy na nic nezeptá, jako by se ho to netýkalo. Přijde, odejde, o nic a o nikoho nejeví zájem. Někdy je s námi na společném obědě, ale nikdy si s sebou nepřivede někoho, aby mu při jídle pomohl, a pak to zůstává na našich sourozencích, kteří takovou službu nezvládnou a ani na ni nejsou psychicky připraveni. Je to složité, velmi složité. Ale teď mě omluvte, ještě letím do kanceláře vyzvednout si e-maily. Už dva dny jsme se neviděli s mým písíčkem, ha ha. A dobrou chuť!"

Nic jsem nevyřešila, nic nevymyslela. Bylo před Vánocemi, všichni měli napilno. Sestry plánovaly, jak zabezpečí Hody lásky potřebným množstvím cukroví a jiných dobrot. Bratři se zas museli volky nevolky ujmout tradiční výzdoby sborového domu, vždyť o Vánocích by měl být krásnější a přívětivější než obvykle.

Na společný oběd jsem nečekala. Musela jsem se vrátit vlakem do svého bydliště. Cestou na nádraží jsem zahlédla bratra Oříška. Měl blátem zacákaný kabát a brouzdal se v té nejhorší břečce, která na chodníku byla. Asi si nevšiml, že metr stranou od něho je chodník očištěný a posypaný.

Jaké to asi je, když řekne ruka oku - jsi mi nanic, protože nevidíš. Jaké asi je, když oko řekne nohám - k ničemu nejste, když mě nemůžete bezpečně odnést, kam potřebuji. Jak asi je rukám, když jim nohy řeknou - kdybyste se jen trochu snažily, šlapaly byste tou plískanicí místo nás. Jak ti, Kriste, asi je, když máš tak podivné tělo?

Delicie Nerková

Přesýpací hodiny

Přesýpacími hodinami pomalu protéká písek odměřující čas. Jeden rok je u konce a druhý začíná. Kdosi rozstřihl nebe, k zemi se jako sněhové vločky sypou jednotlivé hlásky, z nichž byl utvořen svět. Spolu s tříkrálovým mudrcem se ptáš, jaká slova se z nich zrodí a jaké činy? Milý poutníku, vše je dosud otevřené, ty i já z nich můžeme vyčíst poselství shůry nebo psát pozdrav svým bližním…

Pavel Holeka

Sám věhlasný apoštol Pavel napsal kdysi přátelům v Římě: „...Je dobré nejíst maso a nepít a nedělat nic, co je tvému bratru kamenem úrazu.“ Nebudeme rozbírat, v jaké souvislosti toto doporučení apoštol napsal. Chceme jen skromně poukázat na to, že chvályhodný může být i pravý opak: když se totiž člověk z ohledu na svého bližního přinutí snísť něco, co by jinak sám od sebe nikdy nepozřel. To ať nám přiblíží následující příběh:

Když odcházel účetní Kratochvíl do důchodu, rozloučil se s ním vedoucí oddělení bodrou radou: „A teď si můžeš, Ivane, opatřit rybářský prut a chodit na ryby.“ – Nic nemohlo Ivanovi připadat komičtější. K rybám měl celkem příznivý vztah snad jen v raném dětství, když ještě chodil s matkou k dětské lékařce. Aby zabavila čekající dětské klienty, měla paní doktorka v čekárně akvárium s pestrými živorodkami, halančíky a tetrami, které Ivana vždy znova fascinovaly. Naopak rybí tuk, který mu laskavá pediatrička předpisovala, aby nebyl bledý, s křikem odmítal nebo polykal přímo s odporem. Kladný poměr nezaujal ani k vánočním kaprům, kteří plavali ve vaně, poulili oči a čekali na to, až je tatínek odnese do dřevníku a popraví sekáčkem. Jak by si tedy Ivan mohl s klidem pochutnávat na jejich masu! Proto když na Štědrý den usedala rodina k prostřené tabuli, osmažila soucitná maminka Ivanovi místo svátečního rybího řízku topinku.

Běžnou vlastní rodinu později už Ivan neměl. Rodiče mu zemřeli poměrně brzy, a tak bydlel se starší sestrou a její rodinou. Snášeli se docela dobře a malé neteře byly zvyklé, že mohou kdykoliv navštěvovat svobodného strejdu, který obývá pokoj do dvora. To však bylo už dávno. Teď již léta žil Ivan sám. Sestra a švagr byli po smrti a od vdaných neteří dostával pouze pozdravy k narozeninám, Velikonocům a Vánocům. Měly kolem sebe vlastní caparty a strejda přece jen patřil k minulosti.

Byl Štědrý večer a Ivan se chystal strávit jej tak, jak si v posledních letech přivykl. Stromeček si už dávno sám pro sebe nechystal, ale zapálil si alespoň vánoční svíci. Nebyla to svíčka, zapálená tak zvaným „betlémským světlem“, které se dnes dostává jako štafeta rozmanitými dopravními prostředky do různých konců světa. Svíčka byla přátelská pozornost od kamaráda, který před lety jako účastník šachového turnaje v Izraeli navštívil také místo Ježíšova domnělého narození. Svíčka už byla z poloviny ohořelá, ale přece jen vydávala docela jiné světlo než žárovky a připomínala Ivanovi mimořádnost přítomné chvíle. Pak sáhl po staré rodinné Bibli. Na posledních stránkách bylo ručně zapsáno několik desítek jmen s daty narození, křtu a úmrtí, někdy i velmi brzkého. Byli to Ivanovi předci, většinou zbožní muži a ženy, a Ivan při pohledu na jejich jména cítil obvykle mírné rozechvění.

Avšak právě ve chvíli, když si chtěl jako každoročně přečíst z Bible vánoční evangelium, ozvalo se zaklepání na dveře. Když Ivan dveře otevřel, uviděl ženskou postavu s kastrolkem v ruce. Byla to Jarmilka. Jarmilka byla už nemladá ženská, která léta zastávala v domě funkci správcové. Obývala domovnický kumbál, který tvořila jediná místnost přímo u domovních dveří. Jejím spolubydlícím bylo staré psisko neurčité rasy, které před lety zdědila po své předchůdkyni. Kříženec byl už skoro slepý a visel na své velitelce celým oddaným psím srdcem. Sama správcová toho do školy moc nenachodila a její slovník obsahoval dost obhroublých výrazů. Všichni v domě však uznávali, že je pracovitá a že má v baráku pořádek.

„Dobrej večír!“ pozdravila návštěvnice. „Jestli vás, pane Kratochvíl, vyrušuju, tak se vomlouvám.“ Pak postoupila dál do předsíně: „Víte, uvařila jsem si dobrou rybí polívku, když je ten Štědrej večer, a řekla jsem si: Pan Kratochvíl je taky sám a určitě si takovouhle polívku neuklohní. Tak se s ním vo ni podělím. Kdepak máte nějakej hlubokej talíř?“

V první chvíli měl Ivan chuť rázně se ohradit, že rybí polévku nemůže ani cítit. Vždyť když na rekreačním zájezdu navštívil v Burgasu s ostatními turisty tamější proslulou rybárnu, vyhnal ho odtamtud právě vše prostupující pach rybí polévky. Teď ho však něco zadrželo, aby neodmítl: „Dobře, já si ten váš rendlík vezmu do kuchyně a přeleju si to tam do svého hrnce!“ – „To ne!“ zarazila ho domovnice. „Polívku jsem před chvílí dovařila a dala jsem na ni pokličku, aby vydržela pro vás teplá.“ – „Půjdeme tedy radši do pokoje,“ ustoupil Ivan.

V pokoji vyndal ze starobylého příborníku sváteční talíř: „Tak mi tu polévku můžete naservírovat sem!“ Ale Jarmilka nebylo spokojená: „Vy se k tomu, pane Kratochvíl, pěkně posaďte a já vás jednou obsloužím. Ale počkejte ještě vokamžik! K rybí polívce patří přece ještě tohle!“ – a postavila na stůl mističku s drobnými kostičkami: „Bez vosmažený žemličky to není vono!“

Zatímco se Ivan pustil do jídla, zůstala Jarmilka stát a zálibně přihlížela, jak polévka mizí z talíře. Ivan si uvědomil svou nezdvořilost. „Alespoň na chvíli se, paní správcová, posaďte!“ vybídl domovnici. A když dojedl, navrhl jí: „Jestli nespěcháte, něco pěkného vám přečtu.“ – „Přečtete? protáhla obličej Jarmilka, která čekala spíše pochvalu nebo poděkování. „No, snad to to moje zvíře na chvilku beze mě vydrží,“ nakonec souhlasila pozvaná.

Vánoční četbu z Lukášova evangelia měl Ivan založenu úzkou výšivkou ze Slovácka a uměl text za dlouhá léta téměř zpaměti. Jarmilka pozorně poslouchala a nakonec podotkla: „Vono to zní skorem jako pohádka. A to je všecko vůbec pravda?“ Ale dřív než mohl Ivan odpovědět, pochlubila se: „Já mám taky Ježíška, ale dospělýho, co mi dala k biřmování kmotřička.“ A vydolovala zpod límce řetízek s drobným krucifixem: „Myslíte, pane Kratochvíl, že tenhle obětovanej je ten samej Ježíšek jako ten v jesličkách? „Ivan zaváhal, ale pak ji ujistil: „Určitě je to tentýž!“

K obsáhlejšímu komentáři se už nedostal, protože odzdola dolehl do pokoje srdceryvný psí nářek. „Tak já musím jít!: začala se zneklidněně poroučet domovnice. „Nemůžu ho přece ubožáčka vopuštěnýho nechat takhle výt!“ Popadla prázdný kastrolek, rychle popřála „Dobrou noc a pěkný svátky!“ a vydala se po schodech dolů do svého kutlochu.

Po jejím odchodu měl Ivan smíšené pocity. Neměl ji přimět, aby se přece jen ještě chviličku zdržela? A neměl se pokusit jí vysvětlit, jak to všecko s Ježíšem v jeslích a na kříži bylo? Snad někdy příště!

Jestli k tomu „příště“ někdy došlo, nevíme. Ale že se Ivan kvůli správcové Jarmilce překonal a že se do rybí polévky i s krutým sebepřemáháním pustil, z toho by měl patrně sám apoštol Pavel radost.

Daniel Henych